

Kayǎn – Engle – Katan Liphlon Ataboutabǎn

Kayan Literature and Culture Committee

2016



A

a₁ ကယန်းဗျည်းအက္ခရာ၏ ပထမဆုံးစာလုံး first letter of Kayan alphabet

a₂ pro သူ၊ သူမ (abbreviation of anǎn) used for he, she, third person *ama tarǎ?* သူဘာလုပ်နေသလဲ။

a-rū *n* အာဒါလွတ်ပင် arrowroot

a-rūrwi *n* အာဒါလွတ်မြစ် arrowroot root

abataraõri *adj* မင်္ဂလာရှိသော blessed

acǎ *conj* သောကြောင့် as

acaō aca *n* ဟင်းအမယ်များ ingredients for curry

acōyā *n* အစိုးရ government

adau ahtaǔ *n* အရပ်အမောင်း stature

adǐ *n* နိဒါန်း preface

adǐ adwai *n* အကြောင်းရင်းခံ fundamental cause

aghǔ aprein *n* အသံ sound

ahtaō acǎn *n* အစေး၊ အရည်၊ အနှစ် juice

ahti akǎn *n* မူလအစ beginning

ahtōn asa *n* အဟာရ nutrition

akǎ *post* အထဲတွင် among

akeǐn asǎ *n* ဒဏ်ရာ injury

akhein *n* အချိန် time

akhein akhaō *n* အပိုင်းအစ fragment

akhein aklan₁ *n* အချိန်ဇယား timetable

akhein aklan₂ *n* အစီအစဉ် agenda

akhein ba *adj* အချိန်ရောက်သော time's up; the time has come

akhein lwa *adj* နောက်ကျသော late

akhein pwǎn *adj* နောက်ကျသော late

akhein tǔ *adv* အချိန်ရောက် right now

akhwan amaǐ *n* အမှတ်အသား mark

akhyú akan *n* နိမိတ် omen

aklan *n* အခန်း chapter

aklan aba *n* အခြေအနေ condition

akyú akyǎ *adj* အကျိုးကျေးဇူးရထိုက်သော meritorious

alleluia *interj* အာလေလူးယာ၊ ဘုရားသခင်အားချီးမွမ်းခြင်း alleluia

alon amǎ *adj* မှားယွင်းသော wrong

alu atǎn *n* ကုသိုလ်ကောင်းမှု merit

alǔ apha *n* အရသာ potent, taste

alúkhlōn *adv* ပိုသာသည် better, best

amai aphwan *n* အစအန၊ အမှုန့် particle, small piece

amaǐ akrōn *n* လုပ်ထုံးလုပ်နည်း procedure

amaǐ amōn *n* အဓိကအချက် main point

amaǐ rǎ *adj* အခါအခွင့်သင့်သော opportune

amaō *n* တိရစ္ဆာန်အမ female

amwei ahan *n* မြင့်မြတ်ခြင်း dignity

amyǎ *n* အမြတ်အစွန်း profit, benefit

amyǎ atǔ *n* အမြတ်အစွန်း profit *amyǎ atǔ ba cō aō mè cō ma* အမြတ်မရှိလျှင်မလုပ်ဘူး။

amyǎ khwan *n* အမြတ်တော်ခွန် income tax

aphǎ *n* တိရစ္ဆာန်အထီး male

aphao abyú *n* အသေးအဖွဲ့၊ တိုလီမိုလီ trifle, odds and ends

aphao akhi *n* အတိုးအမြတ် interest

aphǐ ayōn *n* အတိတ်နိမိတ် omen, sign

arǐkaǐ₁ *n* အကြောင်းအရာ about, subject matter

arǐkaǐ₂ *n* ကိစ္စ case

arǐ *p* မတိုင်မီ before

arwǐ *n* အရောင် colour, color

arwǐ atǔ *n* အရောင်အဆင်း colour, color *hwǎncein ũ pú arwǐ atǔ cō krǎ* သည်အကျအရောင်အဆင်းမလှဘူး။

ata pro သူ၏၊ သူမ၏၊ ၎င်း၏ his, hers, its

ateǐ amaō *adj* မှန်ကန်သော truthful

awi pro သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏ he, she, his, her

awithǔ *pro* သူတို့၊ သူတို့၏ they, them, their

ayaō akōn *n* လမ်းကြောင်း (လူ၊ တိရစ္ဆာန်) track

ǎ htan *v* အားတက်သည် be strengthened

ǎlǎkǎ *interj* အာမလေး exclamation

ǎlan *v* အပ်နှင်းသည်; လွဲအပ်သည် confer, hand over

ǎmakhan₁ *n* အာမခံချက် assurance

ǎmakhan₂ *v* ကတိပြုသည် promise

á *adj* များပြားသော many *naǎba á* အများကြီးရရှိသည်။

ai₁ *adj* marrying or having relations with a sibling or the sibling-in-law *htaò htan calòn htaò ai* ဝက်လှေကား တက်ခြင်းမှာဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်။

ai₂ *v* တိုက်ခတ်သည် blow *thaghú ai* လေတိုက် ခတ်သည်။

ai₃ *v* ဆုတ်သည် rip, tear

aikǎi *v* ဆုတ်ဖြသည် rip, tear *aikǎi hwǎncein* အကျိုကို ဆုတ်ဖြသည်။

aī₁ *v* နိုင်သည် can *ma cǎ aī* မလုပ်နိုင်ဘူး။

aī₂ *v* လက်ထပ်သည် (မိန်းမအတွက်) marry (for women)

an *v* စားသည် eat

anǎn *pro* သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏ he, she, him, her, his

anǎnthǎ *pro* သူတို့၊ သူတို့၏၊ သူမတို့၊ သူမတို့၏၊ ၎င်းတို့၊ ၎င်းတို့၏ they, their, them

anaò anǎ *n* အနာဂတ် future

an aǎ *v* စားသောက်သည် take food, eat and drink

angau aprǎ *n* တန်ဖိုး price

an lǎkǎ *v* လခစားသည် earn salary

an mǎ *v* အစားမှားသည် happen to eat harmful food

an pǎ *v* ခွဲစားသည် eat separately *phǎn tǎphein thayǎ*
an pǎ ငါးဖိန်းဟင်းချက်တော့ခွဲစားချင်သည်။

an pau *v* ဈေးဦးဖောက်စားသည် eat first

an paukhau *v* ဦးဦးဖျားဖျားစားသည် eat before one partakes

an prǎ *v* ကော်မရှင်ခယူသည် receive commission

anpwǎn *v* အစားကျူးသည် overeat

an raǎ *v* အတူစားသည် eat together

an sa *v* အစစားသည် eat food

an sabayai *v* အစားအလွန်နည်းပြီးမကြာခဏစားသည် eat very little and often

an sakadan *v* လာဘ်စားသည် take bribe

ansamyaǎ *n* လာဘ်စားခြင်း corruption

an samyaǎ *v* လာဘ်ယူသည် take bribe

antǎ *v* ခေါင်းပုံဖြတ်သည် exploit

anǎ anan *n* ရုပ်အသွင်သဏ္ဍာန် appearance

ǎn₁ *n* ရင်ဘတ် chest

ǎn₂ *v* ဟသည် open

ǎn₃ *v* အံ့ဩသည် amaze

ǎnda *n* ရင်ဘတ် chest, breast

ǎnnǎ *n* ရင်ဘတ် breast

ǎnsiriswǎ *n* ရင်ဒူးရိုး (တိရစ္ဆာန်) breastbone

ǎnya *n* ရင်သား flesh from chest

ao₁ *adj* မှိုတက်သော mouldy, moldy

ao₂ *v* ပိတ်သည် (ထီး) close (umbrella)

aǎ₁ *n* အုတ် brick

aǎ₂ *v* ခေါ်သည် (ခွေး) call (a dog) *aǎ htwǎ ka* ခွေးခေါ်ပါ။

aǎaǎ *n* ခွေးကို ခေါ်သံ word used for calling a dog

aǎ₁ *v* ရှိသည် have *raǎ caǎ aǎ* မြေအဆိပ်ရှိသည်။

aǎ₂ *v* ရှိသည် exist, live

aǎ-a *adj* များပြားသော many

aǎ-a aǎblǎ *adj* အများအပြား many

aǎ-ablan *adv* အများအားဖြင့် (အချိန်) mostly

aǎ-a khlǎn *adv* အများဆုံးဖြစ်သော most

aǎ-a khlǎndò *adv* ပိုများသော more than

aǎ-amè *adv* များသောအားဖြင့် usually

aǎ-apra₁ *adv* အများအားဖြင့် (လူ) mostly

aǎ-apra₂ *n* အများစု majority

aǎ-aǎ *v* ရှေ့ကကွယ်သည် hide, cover, block *cǎ aǎ-aǎ ka* ရှေ့ကကွယ်နှင့်။

aǎ-ǎ *n* ခွေးမောင်းသံ word used for chasing (dog)

aǎba-ǎn *v* ပွင့်နေသည် be uncovered *dyǎnpǎn aǎba-ǎn* ထမင်းအိုးပွင့်နေသည်။

aǎbǎ-a *n* အများစု majority

aǎbǎ-prǎn *n* အနည်းစု minority

aǎbaò *adv* အပြီးအပိုင်၊ စဉ်အမြဲနေသည် stay for good, permanently

aǎblǎ aǎblǎn *adj* သန့်သန့်ရှင်းရှင်းရှိသော clean

aǎ blon *v* အတူနေသည် stay together, live together

aǎ bwa *adv* ခြားနားလျက်၊ ကွာလျက် away from (place, time)

aòbwaí *adj* ပြည့်သော full

aòcaò *adj* တည်မြဲသော၊ ဖြစ်မြဲဖြစ်သော consistent, stable

aòcaò aòphyu *adj* တည်ငြိမ်သော stable, still

aòcaòcaò *adv* not improving but not getting worse

aòcaǎ *v* အတူနေသည်၊ အဖော်ပြုသည် be with, accompany

aòcikhèin *adv* စောင်းလျက်၊ စောင်း sideways

aòcǔ *v* အတူတူနေထိုင်သည် live together

aòdei aòpran *v* ဆိတ်ငြိမ်စွာနေသည် be silent

aòdǎ *v* ငြိမ်းချမ်းစွာနေထိုင်သည် live in peace *thayǎ*
aòdǎ pǔpra လူတိုင်းငြိမ်းချမ်းစွာနေထိုင်လိုကြသည်။

aòdò₁ **1. p** အတူတကွ၊ နှင့်အတူ with **2. v** အတူ
နေထိုင်သည် accompany **3. v** အတူရှိနေသည် be with

aòdò₂ **v 1.** အတူနေထိုင်သည် accompany

aòdò₃ **v** အတူရှိနေသည် be with

aòdò íkamu *v* လိပ်ပြာမသန့်ဖြစ်သည် have a guilty look

aòdò thwǎ dò sǎ *v* သွေးနှင့်ကိုယ်သားနှင့်ကိုယ်;
(သွေးသားအားနည်းချက်ရှိသည်။) have human frailty

aò dǎ ni-aò *v* ဖြစ်ချင်ရင်ဖြစ်သည် as it would happen

aòdòñ *v* အမြဲနေသည် stay always

aòdǔ *v* နေရာတကာအနှံ့ရှိသည် spread

aòdwǎn *v* စည်းလုံးသည် unite

aòhai aòbaǎ *adj* ကျန်းမာသော well, healthy

aòhailǔ *v* အမောဖြေသည် take rest

aòhtan *v* ဖြစ်လာသည် become

aòhtan-ǎ *v* ပက်လက်လှန်သည် lies on back

aò htein *v* နောက်ထပ်ရှိသေးသည် get more

aòhtòñ *v* ရပ်နားသည် stop

aòhtòñ aòlein *adj* ဖူလုံသော၊ ပေါများသော rich, well to do

aòhtǔ₁ *n* game usually played by children involving grasping arms to try to prevent others from crossing the barrier

aòhtǔ₂ *v* ထုပ်စည်းထိုးသည် play outdoor game

aòhu *v* ကိန်းအောင်းသည် dwell in

aòhu aòbǎ₁ *adj* လျှို့ဝှက်နိမ့်သော mysterious

aòhu aòbǎ₂ *v* ဝှက်ကွယ်နေသည် hide

aòkaru *adj* ကပ်နေသော very close *hyǎn nǔ mǎ*
aòkaru အိမ်နှစ်လုံးကပ်နေသည်။

aòkatǎn *v* ပိတ်ဆို့သည် obstruct *tǎswǎ aòkatǎn dǎ*
khautòñ kau လည်ချောင်းတွင်ငါးရိုးပိတ်ဆို့သည်။

aòkaǎ *v* ကျန်ရစ်သည် remain

aòkǎn₁ *n* ဘဝ life

aòkǎn₂ *n* အနေအထိုင် behaviour, behavior

aòkaòkaò *adv* ယခင်အတိုင်း just like before

aòkhai *adv* ရှိနှင့်ပြီးသား ever

aòkhòñ aòlein *adj* အသက်ရှည်သော long-lived

aòkhu *adj* သီးခြားရှိနေသော separate, independent *cǎ*
mwaǎ úki, aòkhu mǎ ဤအရာမဟုတ်သီးခြားရှိသေးသည်။

aòkhwaicǔ *v* သင့်သင့်မြတ်မြတ်နေသည် agree with

aòkhweǎrein *v* ဝန်းရံသည် surround

aòkhyàò aòthǎn *v* နိုးနေသည်၊ မအိပ်ပဲနေသည် awake
aòkhyàò aòthǎn lana límòñ မိုးလင်းပေါက်မအိပ်ပဲနေသည်။

aòkhyàò aòyan *v* ခိုးနိုးကြားကြားရှိသည် keep alert

aò klǎ₁ *v* ကြပ်သိပ်စွာနေသည် stay close

aò klǎ₂ *v* နောက်ထပ်ရှိသည် have some more

aòklan *v* ကစားသည် play

aòklan yaǎ *v* အလကားနေသည် do nothing

aòkòñ *v* တန်းစီသည် line up

aòkòñ *adj* အလုပ်အားသော free

aòkòñ aòka *adj* အားလပ်နေသော၊ အလုပ်မရှိသော idle

aòkrain *v* တန်းစီသည် line up

aòlatǎn *v* ကျန်ရစ်သည် remain

aòlanli *n* မွေးစာရင်း birth register

aòlanphlan *v* ဖြန့်ကြဲသည် spread

aòlantǎn *v* အထီးကျန်သည် be alone

aòlein *adj* လုံလောက်သော enough

aò leǎn *adv* ရှိနေသေးသည် still have

aòlòñ *adj* လွတ်လပ်သော free

aòlǔ aòlwa *adj* လွတ်လပ်သော free

aòmaru *adj* လေးနက်တည်ကြည်သော serious

aòmǎ *v* အိပ်နေသည် sleep

aòmǐkhlau *adv* အိပ်ပျော်လျက် asleep
aòmu *v* ငှားနေသည် hire, borrow, rent
aònǎn *v* ထိုင်နေသည် sit
aòpǎ *v* ခွဲ၍နေသည် stay apart, live apart **aòpǎ hyún taó mǎ** နောက်အိမ်တစ်လုံးတွင်ခွဲ၍နေသည်။
aòpaó udao *v* 1. စောင့်မျှော်သည် expect, watch for
 2. စောင့်ကြည့်သည် watch, take care
aòpein aòdwǎn *adj* ညီညီညွတ်ညွတ်ရှိသော united
aòphwǎ *v* သက်တောင့်သက်သာနေသည် live comfortably, have only light work
aòphwǎkhlǎn *v* အေးဆေးနေသည် ease
aòphyún *adj* နီးသော near
aòplaú *adv* ညီညာသပ်ယပ် စွာရှိနေသည် in accord
aòplwei aòtha *adj* လွတ်လပ်သော free
aòprǎn *adj* နည်းပါးသော few, occasional
aòpú aòpí *adj* မြောက်များသော၊ အပိုအလျှံဖြစ်သော plentiful, extra, useless
aòpwún *v* ကြာရှည်လွန်းအောင် နေသည်၊ ကျော်လွန်သည် overstay
aòrà aòkhwai *v* သင့်သင့် မြတ်မြတ်နေသည် get on well
aòrà aòrwaí *adv* စနစ်တကျရှိသည် in order
aòran *v* အနားယူသည် rest
aò raó *v* အတူနေသည် be with, live with
aòrú aòcǎn *adj* သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော chaste
aòsaò aòma *adj* ကျန်းမာသော well, healthy
aòsǔ *adj* စောသော early
aòtǎn *v* ကျန်ရစ်သည် remain
aò taó *v* တစ်ယောက်တည်းနေသည် remain alone
aòtha aòya *adj* ငြိမ်းချမ်းသော၊ သာယာသော peaceful
aòthaklao *adv* မှောက်လျက်ရှိသည် prone
aòthǎn *v* နိုးသည် awake, alert **aòthǎn lana límǎn** မိုးလင်းပေါက်နိုးသည်။
aòthu *adj* တိတ်ဆိတ်သော quiet
aòti aòtǎn *v* ကျန်ရစ်သည် remain
aò yaó *v* ရှိနှင့်ပြီး၊ ရှိပြီးသား have already
aòyaú *p* မပါ၊ မရှိ without

aòyaú phǎ *adj* ဖခင်မရှိသော fatherless
aòyaú tama *adj* အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သော unemployed
aòyiyan *adv* လိပ်ခဲ တည်းလည်း inconclusively **tamaú aòyiyan yaú** အမှုကလိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်သည်။
aòyiyòn *adj* တွဲလောင်းရှိနေသော hanging, dangling, inconclusive
aòyò₁ *adj* သတိရှိသော careful
aòyò₂ *v* သတိရှိသည် beware of
aòyú *adj* ဝေးသော far
aòyú aòkwǎn *adv* ခပ်ခွါခွါနေသည် aloof
aó *v* သောက်သည် drink
aómyún *adj* မူးသော drunk
aópwún *v* အသောက်လွန်သည် overdrink
aó *v* ခွါသည် keep apart
aó₁ *adv* ရှိသာ just, barely, reluctantly **ma htaú aó** ပြီးရုံသာ ပြီးသည်။
aó₂ *interj* ဟုတ်ကဲ့၊ သဘောတူသည် yes
aóka *interj* လုပ်ရန်သဘောတူသည် yes
aómǎ *interj* သည်လိုလား oh, really?
aónǐhǎn *interj* ဟုတ်တယ်နော I see
aóya *interj* လုပ်ရန်သဘောတူသည် yes
aóywǎn *interj* ဟုတ်သားပဲ oh! yes
au₁ *n* အအူ pith, inner flesh of bamboo, grass or plant
nyúnblǎn hwa au ka ဝါးအအူကိုသုတ်လိုက်ပါ။
au₂ *v* ဝင်သည် enter
aucein *v* အထဲဝင်သည် enter
aucón *v* ကြားဖြတ်ဝင်သည် intercept
auh₁tan *v* ဖောက်ထွက်သည် go out
aulan *v* ငုပ်လျှိုးသည် go down under surface, submerge
sǔ aulan sǎn kaú ဂူထဲသို့ရေငုပ်လျှိုးသွားသည်။
ausú *v* ရေငုပ်သည် dive
au₁ *v* ပေါင်းသည် steam
au₂ *v* တွန်သည် crow
au₃ *v* လက်ချောင်းဖြင့်အပေါက်နှိုက်သည် insert, put
 finger in hole
au *v* ကွယ်သည် hide

aŭlan *v* ကတိပြုသည် promise

aŭmaŭ khaină **1.** *v* မျက်စိရှေ့တွင်ကန့်လန့်ဖြစ်သည် be annoyed at **2.** *adj* မျက်စိရှေ့တွင်ကန့်လန့်ဖြစ်သော be annoyed at

aŭmaŭnă dănmaiphlon *adj* မျက်စိရှေ့တွင်ကန့်လန့်ဖြစ်သော annoying (at sight)

aŭmaŭnă sămaŭphei *adj* မျက်စိရှေ့ကန့်လန့်ဖြစ်သော annoying (at sight)

B b

ba₁ *clf* အချို့အကောင်ငယ်နှင့်အရာဝတ္ထုကိုညွှန်းဆိုသည် refer to some small things *htau la ba* ငှက်တစ်ကောင်။

ba₂ *adj* မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော necessary

ba₃ *p* အတွက် for *prŭ ba khŭ ka* ကျွန်ုပ်အတွက်ဝယ်ပေးပါ။

ba₄ *conj* အကယ်၍၊ လျှင် if

ba₅ *v* လိုအပ်သည် need *anăn ba lai dŭ kla* သူဈေးသွားရန်လိုသည်။

ba₆ *v* ရမည် must *ba ma* လုပ်ရမည်။

ba₇ *v* ထိသည်၊ မိသည် hit

ba₈ *aux v* ပါစေ may *ba htŭ daŭta* ဖြစ်ပါစေ။

ba-ăn *v* ပွင့်သည် be uncovered

ba-ei₁ **1.** *n* ဝက်သက် measles **2.** *v* ဝက်သက်မိသည် get the measles

ba-ei₂ *v* ပြန်အမ်းရသည် return additional payment *ba-ei rwăn laya* ငွေတစ်ရာပြန်အမ်းရမည်။

bablă *adj* အရသာပျက်သော taste spoiled, too much MSG, tasteless *ba bwai dau wŭthwŭphwan thwŭ bablă* အချိုမှုန့်များလွန်းလျှင်ဟင်းအရသာပျက်သည်။

bablan *v* မျက်စိလည်သည် lose way *anăn bablan* သူ့မျက်စိလည်လမ်းမှားသည်။

bablan khlai *v* မျက်စိလည် လမ်းမှားသည် lose way

bablan nŭn *v* တောမှောက်သည် shoot a person by mistake

bacai *v* ဝဋ်လည်သည် reap consequences of past misdeeds

bacai barwăn *v* self-imprecation

baceŭn *v* ဆူသည်၊ ဆဲသည် scold

bačŭ *v* တခုခုအစားမှားသဖြင့် ဗိုက်နာ (သို့)တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်သည် reap consequences for eating something wrong

bačŭ *conj* မဟုတ်လျှင် unless *bačŭ htăn cau du sŭ ka* ထင်းမပိုက်လျှင်ရေခပ်ပါ။

bačŭbă *adv* ဖြစ်ဟန်ရှိသော perhaps, may be *ŭ ha bačŭbă ataŭ da nê* ယနေ့ညသူ့ရောက်လာနိုင်သည်။

bačŭma *conj* သို့မဟုတ်၊ အခြားနည်းအားဖြင့် or, otherwise

bačŭmwaŭ *conj* သို့မဟုတ်၊ အခြားနည်းအားဖြင့် or, otherwise *taŭ ŭ daŭ bačŭmwaŭ caŭpèdaŭ* ယနေ့(သို့မဟုတ်)မနက်ဖြန်ရောက်လာမည်။

bačŭrăhtŭn *adv* အခန့်မသင့်လျှင် inopportune, if it suddenly doesn't work out

bacwan *v* အချက်ကောင်း ထိသည် hit the main point, be immediately effective

badau *adj* ချမ်းသာသော၊ ဥစ္စာပေါများသော rich

badaubahtan *adj* ချမ်းသာသော၊ ဥစ္စာပေါသော rich

badei *v* လိမ်သည် twist *thŭnpein badei* ပျဉ်ပြားလိမ်သည်။

badein *adj* လိမ်ကျစ်သော twisted

badeŭn *adj* တစ်ဘက်သတ်ကျသော one sided, uneven, unrequited

badi *v* ဝှက်သည် (ပစ္စည်း) hide (small thing) *badi laraŭraŭ cŭ raŭ kŭ* တစ်မျိုးမျိုးဝှက်ထားခြင်းကားမကောင်းဘူး။

badiŭbada *adv* ဧကန်၊ အမှန်မှချာ surely, certainly

badŭ *v* လိုအပ်သည် need *badŭ anăn* သူ့ရှိရန်လိုအပ်သည်။

bahă *n* ဆူးပုပ် kind of vegetable with a strong odour, odor

bahein₁ *n* နယ်စားပယ်စား lord of state

bahein₂ *n* ရေယုံနာ herpes
bahtan *n* အရှေ့အရပ် east
ba htein *v* ထပ်မံလိုအပ်သည် need some more
bahtōn₁ *n* အရေးပေါ် emergency
bahtōn₂ *adv* အရေးပေါ်လျှင် in case
bahtwǎ daōta *interj* ဖြစ်စေသတည်း Amen
bahtwī *n* ဟင်းခွက် deep plate
bahtwī daopōn̄thi *n* ဇလုံ bowl
bahubaŋ *n* ကြက်သွန်ဖြူ garlic
bahulī *n* ကြက်သွန်နီ onion
bahumōn *n* ကြက်သွန်မြိတ် onion tops
bahwī *n* လေဗွေ whirlwind
bahwībasī *n* လေမုန်တိုင်း cyclone
bakān *n* ရွာသူကြီး village headman
bakao *n* ရေပါသည့်လေမုန်တိုင်း rainy storm
ba khacǎ *v* ခံတွင်းတွေ့သည် match with one's appetite
bakhai *n* ကိစ္စ matter *cō* *bakhai* ကိစ္စမရှိ။
bakhau bakhan *v* ဘူးခံသည် deny strongly *takamā laō badībada, cō* *bakhau bakhan ka* အပြစ်ရှိ ထင်ရှားသောကြောင့်ဘူးခံမနေနှင့်။
bakhu *n* မှက် gnat *bakhu cwī panǎ thwī* မှက်ကျွဲသွေး ကိုစုပ်ယူသည်။
baki *n* ရွာသူကြီးလက်ထောက် assistant headman
bakya₁ *n* ပတ်သက်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ခြင်း concern
bakya₂ *v* ပတ်သက်သည် concern
bakyadō *p* ပတ်သက်၍ concerning
balan *n* တောင်အရပ် south
balaō₁ *n* ယောက်ျားပျို young boy
balaō₂ *adj* ပျိုရွယ်သော (လူပျို) youthful
balaōbaleīn *n* လူငယ်မောင်မယ် youth
balaōban *n* လူပျိုပေါက် young male teenager, adolescent
balaōcǎn *n* လူပျိုစစ် pure bachelor
balaōcaō *n* လူပျိုစစ် pure bachelor
balaōphao *n* လူပျိုလူရွယ် young boy
balaōprǎ *n* လူပျိုကြီး confirmed bachelor

balaō *adj* ဖြစ်ထွန်းသော၊ သန်သော luxuriant *tha- aŋblōn balaō* မမုံသွင်းအပင်သန်သည်။
baleīn₁ *n* မိန်းမပျို young girl
baleīn₂ *adj* ပျိုရွယ်သော (အပျို) youthful
baleīnban *n* အပျိုပေါက် young girl teenager
baleīncǎn *n* အပျိုစစ် virgin
baleīncaō *n* အပျိုစစ် virgin
baleīnphao *n* အပျိုဖြူနန်း young girl
baleīnprǎ *n* အပျိုကြီး spinster
balī₁ *adj* အမြော်အမြင်အသိတရားနည်းသော indiscreet
balī₂ *v* အမြော်အမြင်အသိတရားနည်းသည် be indiscreet
balī *v* ဆတ်ခနဲလက်သည် flick *klanmaō balī* လျှပ်စစ် မိုးကြိုးဆတ်ခနဲလက်သည်။
balīlǎ *n* ချိုင်းကြား armpit
balon *v* မတော်တဆထိသည် hit by accident
balŋ *v* ရောင်ကိုင်းသည် swell
balwai *v* လှည့်လည်သွားလာသည် wander
balyaō₁ *adj* ဂနာမငြိမ်သော fidgety
balyaō₂ *v* ဂနာမငြိမ်ဖြစ်သည် fidget
bamaī *v* အချက်ကောင်းထိသည် hit main point
bameī *adj* အံ့ကိုက်ဖြစ်သော precise *nū ū pū tŋ khī bameī* ဤဘောင်းဘီကျွန်ုပ်နှင့်အံ့ကိုက်ဖြစ်သည်။
baphī *v* ပေးရန်ရှိသည် owe
baphraīn *v* ရှု၍ထိသည် hit slightly
barǎ barwaī *adv* တော်ရုံတန်ရုံ moderately
barān *adv* မလွဲမရှောင်သော unavoidably *ba tau rǎn* မလွဲမရှောင်သာသွားရမည်။
barān *v* ခိုက်သည် bring misfortune
barao *v* မိမိကိုယ်ကိုလှုပ်သည် shake one's self
baraŋ *adj* သူရဲဘောကြောင်သော cowardly *prabaraŋ tau nōn klǎ cō byŋn* သူရဲဘောကြောင်သူတောထဲမသွားဝံ့။
barwǎn *n* လုံးဝမလုပ်ရန်ကျိန်ခြင်း curse
basai *adj* ဆင်းရဲသော poor
ba ta *v* မကောင်းဆိုးဝါးကြောင့် ခံစားရသည် suffer from evil

batha *n* ဘာသာရေး religion

bathá *v* ချစ်သည် love

bathaõ bathă *v* ရှုပ်သည် muddle *pwaĩ nũ khaučă*
bathaõ bathă ပွဲနေ့ဖြစ်သောကြောင့် ရှုပ်သည်။

ba thaũ *v* တံတွေးဖြင့်ဦးခေါင်းကိုမှန်းမှုတ်ကုသရသည်
cure by spitting on one's head

bathaũsũ *n* ဆီးနှင်း snow *mõnna bathaũsũ lan* ညက
ဆီးနှင်းကျသည်။

bathaũ *v* နှောင့်နှေးစေသည် delay

bathu bablai *v* ပေးလျော်သည် compensate *ba makai*
ngòn ta bathu bablai သူတပါးပစ္စည်းကိုဖျက်လျှင်
ပေးလျော်ရမည်။

bati *n* အသီးအလွန်ချဉ်သည့်သစ်ပင်တစ်မျိုး tree with
very sour fruit

batwũn *n* ပူစီနံ mint *bĩ batwũn dõ baikhõn khau*
လယ်ကန်သင်းတွင်ပူစီနံခူးသည်။

bayai *adv* ချွေချွေတာတာ sparingly *pra ansa bayai cõ*
kaõ phũ ချွေချွေတာတာအစစား သူဗိုက်မဝပေ။

bayaõ *adj* ရုန်းပြန်သော၊ ပြန်ကန်သော springy

bayaõ *adj* မှန်ဝါးဝါးဖြစ်သော blurred, hazy

bayi bayaõ *adj* မှန်ဝါးဝါးဖြစ်သော indistinct

bayõn₁ *adj* စိုးရိမ်သော afraid

bayõn₂ *v* စိတ်ပူသည် worry

bayõn bană *v* စိတ်ပူပန်သည် worry *tau mõnkhũ*
bayõn bană ညအခါသွားလျှင်စိတ်ပူပန်ရသည်။

bă₁ *p* အတောအတွင်း during

bă₂ *conj* သာလျှင် only *khĩ cau bă khĩ cau hò* ကျွန်ုပ်
လက်ထက်၌သာလျှင်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

bă *v* ဝပ်တွားတောင်းပန်သည် apologize with prostration
mathahtan acă, bă anăn ka စိတ်ဆိုးအောင်လုပ်မိ
သဖြင့်သူ့အားဝပ်တွားတောင်းပန်ပါ။

bă-a *n* အများစု majority

băbleĩn *clf* ပုခုံးတစ်ဘက်မှအခြား တစ်ဘက်လက်ဖျား
အထိ yard's length

bădò *adv* သောကြောင့်၊ ကြောင့်သာ because

bă kacõn₁ *adv* အလယ်အလတ်တွင် in the medium *aõ*
bă kacõn အလယ်အလတ်တွင်ရှိသည်။

bă kacõn₂ *adv* အလယ်၌ at the middle

băprõn *n* အနည်းစု minority

băyũ băyaõ *adj* တစ်ခါတစ်လေဖြစ်သော occasional

bă *n* (နောက်ဆက်စကားလုံး) မြောက် (ကြိမ်/ယောက်/ခု
နှစ်/လ/ရက်...) suffix *nũ blanbă* နှစ်ကြိမ်မြောက်။

bă₁ *post* အကွယ်တွင် behind *aõnăn dõ phăn bă*
စပါးကျီအကွယ်တွင်ထိုင်နေသည်။

bă₂ *v* ရောက်လာသည် arrive

bă₃ *v* ချိုးဖောက်သည် violate *bă tamălan* ဥပဒေချိုးဖောက်သည်။

bă₄ *v* ကျော်နင်းသည် step over

bă bwaĩ *adj* ပြည့်စုံသော complete

băhtan *v* ရောက်လာသည် arrive

bai₁ *n* အဆီ fat

bai₂ *v* ဆွဲနှုတ်သည်၊ ဆွဲထုတ်သည် pull

baĩn *n* ပီပီ၊ စည် tank, barrel

baĩ *n* လယ် paddy field

baĩkhõn *n* လယ်ကန်သင်းရိုး paddy dyke

ban *n* အပင်ပေါက် shoot

bananaõ *n* အနောက်အရပ် west *mõn lan dõ bananaõ pá*
နောက်အရပ်တွင်နေဝင်သည်။

banhtaũ *n* အကြီးစားဝါးပိုး large bamboo worm *khu*
banhtaũ အကြီးစားဝါးပိုးကိုတူးသည်။

banseĩn *n* မျှစ်ခြောက် dry bamboo shoot

bansũ *n* မျှစ်ချဉ် fermented bamboo shoot

băn₁ *n* လှံ spear

băn₂ *n* အဝါရောင် yellow

băn₃ *clf* ခွက် cup *thi la băn* ခေါင်တစ်ခွက်။

băn₄ *clf* ချက် strike *li caõmu phlei thyũn băn* စာသင်
ဆရာသုံးချက်ရိုက်သည်။

băn₅ *adj* ဝါသော yellow

băncõn *n* အောက်ထိပ်အချွန်စွပ်တောင်ဝှေး staff

Bănkhan *n* နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်အသင်းဝင် Baptist

bănnihtaõ₁ *n* ထောက်လှန်းရေး intelligence

bănnihtaõ₂ *n* တောင်ဝှေး walking stick

bănplĩ *n* လှံသွား spear tip

bănsyăn *n* လှံတံ၊ လှံလက်ကိုင် spear handle

bănthõn *n* လှံကြီး big spear

bǎnu *Pf* ဝါကျအဆုံးတွင်အသုံးပြုသည့်စာလုံး end of sentence marker

ba₁ *n* အမြှုပ်၊ ဗလုံ foam

ba₂ *v* နှိုက်သည် put one's hand into something

ba₃ *v* ဆူပွက်သည် bubble, boil

ba_o-u *v* စစ်ဆေးသည် inspect

ba_o-u htyǎn-u *v* စုံစမ်းစစ်ဆေးသည် inspect

baoblǐ *n* ဆပ်ပြာ soap

baoblǐkhlao *n* ဆပ်ပြာခဲ soap *su dò baoblǐ khlao* ဆပ်ပြာခဲဖြင့်လျှော်သည်။

baoblǐphwan *n* ဆပ်ပြာမှုန့် soap powder

baoblǐsǔ *n* ဆပ်ပြာရည် soapy liquid

baocikhúhtǒn *v* ခါးပိုက် နှိုက်သည် pickpocket

baolan₁ *clf* လက်နှိုက် reach in *khu yǔ àò la baolan* ကြွက်တူးရာ၌လက်တစ်နှိုက်စာနက်သည်။

baolan₂ *v* လက်နှိုက်သည် put hand into sth

baolanbaò *v* လက်ဗလာဖြင့်နှိုက်သည် take by bare hand

ba_o mě *v* မဲနှိုက်သည် draw lots

baongaǒ *v* စစ်ဆေးမေးမြန်းသည် inspect

baopraò *v* အန်စေရန်ပါးစပ်ထဲလက်နှိုက်သည် put fingers in mouth to vomit

baosyǔn *v* လက်ဆုံစားသည် eat together

ba_o tan *v* ရိုးရာဒိုင်းအက ကသည် play shield dance
htan hyúnthǔ ba_o raǒcǔ tan အိမ်သစ်တက်ပွဲ၌ရိုးရာ ဒိုင်းအက ကကြသည်။

baò₁ *clf* လက်တစ်ဆုပ်စာ handful

baò₂ *adv* ခုထက်ထိ yet *cǎ₁ taǔ₁ baò₂ mǎ₂* ခုထက်ထိရောက် မလာသေးဘူး။

baò₃ *adv* အပြီးအပိုင် for good

baò₄ *v* ဆောက်လုပ်သည် build

baò₅ *v* လက်ဖြင့်ဆုပ်ယူသည် scoop

baòblan *v* ဖီဆန်သည် oppose

baòcǔ khaunon *v* နှိုးဆွသည် incite

baòhtǒn *v* ထူသည် erect

baòhtǒn bǒnnǎn *v* ထူမပေးသည် help a person up

baòlan *v* ဖန်ဆင်းသည် create

baò pǒn *v* အိုးဖုတ်သည် make clay-pot

baòtaǒ khandeǎn *v* သစ္စာဖောက်သည် betray

baòya *v* ဝလာသည် become fat

baò₁ *n* ဘော် silver of finest quality

baò₂ *v* နားသည် perch *htaudau baò lǔ* ငှက်ကြီးများ အမြင့်တွင်နားသည်။

baò₃ *v* ရက်လုပ်သည် weave *baò cikhǔ* လွယ်အိတ် ရက်လုပ်သည်။

baòhta *v* အထည်ရက်လုပ်သည် weave

ba_u *adj* ကန်းသော blind

baukhi *n* ပြောင်းဖူး corn

baukhičǎ *n* ပြောင်းဖူးစိမ်း new corn

baukhiprǎ *n* ပြောင်းဟောင်း old corn

bauthā *n* ဆတ် millet

baǔ₁ *n* အဖြူရောင် white

baǔ₂ *adj* ဖြူသော white *pra an paǔ thaǔkhǔ cǎ₁ baǔ* ကွမ်းစားသူသွားမဖြူ။

baǔ cǎ₁pǔsǎn *adj* သဲလဲစင်မဟုတ်သော imperfect

baǔkrǒn₁ *n* ဖြူစင်းရောင် white stripe

baǔkrǒn₂ *adj* ဖြူစင်းဖြစ်သော white striped

baǔlǎ khǎlu *adj* ဖြူဖတ်ဖြူရောင်ဖြစ်သော pale

baǔlǎi *n* သမင်ကွက် achromic patches on the skin

baǔlǎn₁ *n* ညှင်း sweat fungi

baǔlǎn₂ *adj* ဖြူစင်းရောင်ဖြစ်သော banded white

baǔphǐ *adv* သက်သက် purely *phǒn cí baǔphǐ* အသား သက်သက် ချက်သည်။

baǔphǒn *adj* ဖွေးဖွေးဖြူသော pure white

baǔpòn₁ *n* ဖြူစင်းရောင် banded white

baǔpòn₂ *adj* ကန့်လန့်အဖြူစင်း ဖြစ်သော banded white

baǔpǔsǎn *adj* သဲလဲစင်သော perfect

baǔsein *adj* ဖြူစင်တောက်ပသော white and bright

baǔthau *adj* ဖြူဖတ်ဖြူရောင်ဖြစ်သော pale

baǔtòn *adj* ဖြူကျားဖြစ်သော white striped

baǔ₁ *n* စပါး paddy

baǔ₂ *v* ကျွေးမွေးသည် feed

baǔ-an baǔ-aǒ *v* ကျွေးမွေးသည် feed

baǔ-iǎn *n* ကောက်ညှင်းစပါး sticky rice

baü-iänkrõn *n* ကောက်ညှင်းကျား striped paddy
baü-iänlon *n* ကောက်ညှင်းငချိပ် black sticky rice
baübaï *n* လယ်စပါး paddy grown in field
baüdaü *n* ကောက်ကြီးစပါး paddy that takes longer time to ripen
baüdyänpwai *n* ပန်းကန်နှင့်တူသောစပါးပင် kind of paddy that looks like a plate
baükalaô *n* စပါး တစ်မျိုး kind of paddy
baü kată *v* သူရင်းငှါးသည် hold tenant
baükänmeïhtaü *n* မြီးရှည်စပါး long tailed paddy
baükhaòmai *n* (အစားခံ)စပါးတစ်မျိုး kind of paddy
baükhõn *n* တောင်ယာစပါး paddy grown in dry soil
baülõn *n* စပါးပင်နှင့်တူသည့်မြက်တစ်မျိုး kind of grass looks like paddy
baümaô *n* အထွတ်အမြတ်ထားသည့်စပါးပင်တစ်မျိုး kind of paddy
baüphyün *n* ကောက်ရိုး straw
baüsü *n* ကောက်စောစပါး paddy that takes short time to ripen
baüthau *n* စပါးအဖျင်း wizened grain
baüthî *n* နီညိုရောင်စပါး brown-red paddy
beï *conj* သောအခါ when
beïmä *adv* ဘယ်သောအခါနည်း when
bein₁ *n* အခွံ၊ အခေါက် skin, bark
bein₂ *n* အချပ်၊ အပြား flat
bein₃ *clf* ပြား၊ ချပ်၊ ထည် flat
bein₄ *v* မှိတ်သည် (မျက်စိ) close eyes
bein₅ *n* အနာဖေး scab
beinbyü₁ *adj* မျက်စိမှေးသော slit-eyed
beinbyü₂ *v* မျက်စိမှေးသည် be slit-eyed
beinkai₁ *adj* မျက်စိမှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်ဖြစ်သော blinking
beinkai₂ *v* မျက်စိမှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်လုပ်သည် blink
beinlá₁ *clf* မျက်တောင်ခတ် blink *aò la beinlá hò* မျက်စိတစ်မှိတ်သာရှိသည်။
beinlá₂ *v* မျက်တောင်ခတ်သည် blink
bein₁ *n* ဘိန်း poppy
bein₂ *n* ဘီး wheel *lũ bein* လှည်းဘီး။
beinbaü *n* ဘိန်းဖြူ heroin

beïnu *conj* ထိုအချိန်တွင်၊ ထိုအခါ then
beïnya *n* ဘိန်းမဲ opium
bi₁ *adj* အလေ့အကျင့်ရသော accustomed
bi₂ *adj* နည်းစနစ်မရှိသော၊ ပရမ်းပတာ random *ma bi ma phraò* နည်းစနစ်မရှိပြုလုပ်သည်။
bi₃ *adv* အကြမ်းအားဖြင့် roughly
bi₄ *v* ကျင့်သားရသည် be accustomed to *aò känkhlau bi hò* အေးသောနေရာ၌ကျင့်သားရပြီ။
bibyan *adj* မှုန်ဝါးဝါးဖြစ်သော dim
bibyän *v* ရစ်ပတ်ငြိတွယ်သည် entangle *nipü bibyän* ကြိုးရစ်ပတ်ငြိတွယ်သည်။
bica₁ *n* ပိုင်ရှင် owner *pòn bica* ခြံပိုင်ရှင်။
bica₂ *n* ဆွေမျိုးသားချင်းစု clan *Tan bica* တန်ဆွေမျိုးသားချင်းစု။
bicaò *n* ကင်ပွန်း soap acacia
bihtwî *n* ဟင်းခွက် bowl
bimaô *adv* အရမ်း၊ ပရမ်းပတာ without order *ma bimaô, ma bi ma maô* ပရမ်းပတာလုပ်သည်။
biphraò *adv* အရမ်း without order
bïsu *n* ဆရာတော် (ခရစ်ယာန်) bishop
bïthu *n* ဆူးပုပ် vegetable with strong odour
bï₁ *adj* ဖုံးကွယ်သော hidden
bï₂ *v* ခူးသည် pick
bïbá₁ *n* မမြင်ရသောနေရာ hidden place
bïbá₂ *adj* ဖုံးကွယ်သော၊ ကွယ်ထားသော hidden
bïkhau₁ *adj* လူတစ်ရပ်ကျော်သော higher than one's height
bïkhau₂ *v* လူတစ်ရပ်ကျော်သည် be higher than one's height
bï₁ *n* ပဲ pea
bï₂ *v* အလျှော့ပေးသည်၊ အရှုံးပေးသည် give up
bï₃ *v* ပစ်တင်သည် throw up
bï-î *n* ပဲဖတ် peanut cake
bïba *n* ပဲကြီး lablab bean
bïbatarao *n* ပဲကြီးအခွံတွန့် wrinkled lablab bean
bïbangaü *n* ပဲကြီးလှော် roasted lablab bean
bïbõn *n* ပုခက် cradle *picăphao bïbõn* ကလေးပုခက်။

bí caòthaū v အစိုအခြောက်လှန်သည် set out to dry

bídu n ပဲကျား lima bean

bíđutarao n ပဲကျားတွန့် wrinkled lima bean

bíhan n မြေပဲ peanut, groundnut

bíhankän n မြေပဲ groundnut

bí hтанhtú v အပေါ်ပစ်တင်သည် throw up

bí hтанlí v အပေါ်သို့ပစ်တင်သည် throw up

bíhtanrwaí n ပဲစင်းငုံ pigeon pea

bíhtú n ပဲအထောက်၊ ပဲထောက်တိုင် prop for bean

bíkală n ကုလားပဲ gram, chick pea

bíkhän n မြေထောက်ပဲ bean species

bíkhyon n ပဲညှောင့် bean sprout

bílä bāmōn v တိုးလျှိုးတောင်းပန်သည် beg forgiveness

bí lankhlwí v ဇောက်ထိုးပစ်ချသည် throw upside down

bí lantaí v ပစ်ချသည် throw down *bílantaí khí* တူကို ပစ်ချသည်။

bílanthao v စိတ်ဆိုးစွာဖြင့်ဆောင့်အောင့်ပြောဆိုသည် jump and stamp with anger

bílwánōn n ပဲစောင်းလျား winged bean

bíraū n ပဲလင်းမြွေ snake gourd

bí rwän v ခေါင်းပန်းလှန်သည် flip a coin

bíswí n ပဲနောက် mung bean

bíswí n ပဲမျိုးစေ့ bean seed *cō thapein pālai bíswí ka* ပဲမျိုးစေ့ယူသွားဖို့မမေ့နှင့်။

bítarao n အခွံတွန့်ပဲ wrinkled bean

bíthāhtaū n ပဲတောင့်ရှည် long bean

bíthōn n ပဲပုပ် fermented soya-bean

bíthōnpaín n brown discs made of pounded fermented soybean, sometimes with chili or root vegetables added

bla n လင်းနို့ bat

blabaū n ရှူးပျံ flying squirrel

bladau n လင်းဆွဲ fruit bat

blahtaō-í n အရုပ်ဆိုးလင်းနို့ငယ်တစ်မျိုး hog nosed bat

blahwa n ကမ္ဘာလိပ် large tortoise

blakaí v လွှတ်ချသည် (ခေါင်းပေါ်မှ) drop down (from head)

blakhí n လင်းနို့တစ်မျိုး horseshoe bat

blalí n ရှူးပျံတစ်မျိုး kind of flying squirrel

blamaū n အသီးစားလင်းနို့တစ်မျိုး short nose fruit bat

blayaō n လင်းနို့မြီးရှည် mouse tailed bat

blayūkhōn n လင်းနို့ကြီးတစ်မျိုး cave nectar bat

blayūsaū n အသီးစားလင်းနို့တစ်မျိုး kind of fruit bat

blā₁ n အခွံ peel

blā₂ v လိမ်သည် lie, cheat

blai v လျော်သည်၊ လျော်ကြေးပေးသည် pay fine, compensate

blailū v ခွင့်လွှတ်သည် forgive

blai v ဖြန့်သည် spread

blai cein v ပြန်ထည့်သည်၊ ပြန်ထားသည် put back

blai cein v အိမ်ပြန်လွှတ်သည် let somebody go home

blai ceinblan v ပြန်ထားသည် put back

blaiđwän v ညီစေရန်လိုသည် make even

blaikaí v လွှတ်လိုက်သည် set free

blailan v ချထားသည် put down

blailan cirō v စာရင်းရှင်းသည် audit account

blailū v လွှတ်သည် release

blailū v ဖြန့်သည် spread

blaitaō v လွှတ်သည် release, set free

blan₁ clf အကြိမ်၊ အခါ time *an dyän la nū nū blan* တစ်နေ့ထမင်းနှစ်ခါစားသည်။

blan₂ adv ပြန်၍ again, back *tai blan maō* အမေကို ပြန်ပြောသည်။

blan₃ v လှည့်သည် turn

blancein v ဘာသာပြန်သည် translate

blanlōn v အမှောင်ဖြင့်တုံ့ပြန်သည် reflect evilly for

blanlū adj ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော anticlockwise *pra blanlū* ဆန့်ကျင်ဘက်လူ။

blanngaō v စကားပြန်သည် interpret

blannūkathi v သပိတ်မှောက်သည် boycott

blän₁ adj သန့်စင်သော clean

blän₂ conj သို့သော် but

blänkaō v ခံတွင်းရှင်းစေသည် freshen the mouth

blānmè *conj* သို့သော် but

blao *adj* ခုံးသော convex

blaò₁ *v* ဖြုတ်နှုတ်သည် take off *blaò thônhtwan* တိုင်ကို ဖြုတ်နှုတ်သည်။

blaò₂ *v* ဖာထေးသည် mend, stitch

blè [kk] *n* အကြိမ်၊ အခါ time

bleín *n* ပခုံး shoulder

bleíndilǎ *n* ချိုင်းအောက် armpit

bleínhaòswī *n* ညှပ်ရိုး clavicle, collar-bone

bleínya *n* ပခုံးသား၊ လက်အုံသား meat of shoulder (beef)

bli₁ *n* အသီး၏အသားပျော့ပိုင်း pulp

bli₂ *v* ရှောင်သည် avoid, evade

blíblā *v* လိမ်ညှာသည် swindle

blingaǎ *v* စကားလှီးလွှဲသည် evade

bliswǎi *v* ရှောင်ကြဉ်သည် shun

blǎ₁ *adj* ချောမွတ်သော smooth

blǎ₂ *adj* သန့်ပြန့်သော clean

blǎ₃ *adj* ချော်သော slippery *khlai blǎ* လမ်းချော်သည်။

blǎ₄ *v* ပစ္စည်းတစ်ခုခုဖြင့် တောင်းပန်သည် apologize with something *blǎ dō thi la kòn ka* အရက်တစ်ပုလင်းဖြင့် တောင်းပန်ပါ။

blǎ bahtan blan banaǎ₁ *adj* ဖောက်လှဲဖောက်ပြန်သော fickle

blǎ bahtan blan banaǎ₂ *v* ဖောက်လှဲဖောက်ပြန်သည် fickle

blǎ₁blan₁ *adj* ဖောက်လှဲဖောက်ပြန်သော fickle

blǎ₁blan₂ *v* ဖောက်လှဲဖောက်ပြန်သည် fickle

blǎ₁blǎn *adj* သန့်ပြန့်သော clean

blǎ₁blu *adj* ပါးနပ်သော clever

blǎ₁thā *n* ရုံးပတီသီး lady's finger

blon₁ *n* အပေါင်းလက္ခဏာ၊ (+) addition, plus sign

blon₂ *clf* အပုံ heap *paǎ-í nǎ blon* နွားချေးနှစ်ပုံ။

blon₃ *adj* ပေါင်းသော plus *ngǎi blon nǎ cwaí nwai* ငါးအပေါင်းနှစ် ညီမျှခြင်း ခုနှစ်၊ (၅+၂=၇)။

blon₄ *adv* အတူတကွ with

blon₅ *v* ပေါင်းသည် add

blon₆ *v* ပုံသည် heap

bloncǎ *adv* အတူတကွ together with *aò bloncǎ maǎphǎ* မိဘနှင့်အတူတကွနေထိုင်သည်။

blónsǎ *v* နှစ်ခြင်းမင်္ဂလာပေးသည်၊ ဆေးကြောခြင်းပေးသည် baptize

blón₁ *n* အညွန့် shoot *tha-aǎ blón* မုံညှင်းညွန့်။

blón₂ *v* ချွတ်သည် (အင်္ကျီ၊ ဖိနပ်) take off

blón cilí *v* ဗလာကျင်းသည် be naked

blónkaǎ *v* ချွတ်သည် take off *blónkaǎ khañpha ka* ဖိနပ်ချွတ်ပါ။

blón *v* ဖြတ်လမ်းလိုက်သည် take short cut

blón khlai *v* ဖြတ်လမ်းလိုက်သည် take short cut

blukaǎ *v* ချွတ်လိုက်သည် take off

blwǎn *v* ရစ်ပတ်ထားသည် wrap

blwǎnbǎ *v* ရစ်ပတ်ထားသည် wrap

bo *n* ဗိုလ် lieutenant

bodau *n* ဗိုလ်ကြီး captain

bodaukhau *n* ဗိုလ်မှူး major

bodaukhaunǎ *n* ဗိုလ်ချုပ် major general

bodaukhaunǎcaò *n* ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး senior general

bòlǎn (kt) *n* ဘော်လုံး ball

bò *n* ကြက်ပေါင်စေးကြိုး rubber *phí bò la bǎn* ကြက်ပေါင်စေးကြိုးတစ်ချောင်းပေးသည်။

bon₁ *n* အုံ clump

bon₂ *n* အိတ် clump

bon₃ *clf* အိတ် sack

bon₄ *clf* အုံ clump *usú hwai la bon* ပျားတစ်အုံတွေ့ရသည်။

bon₅ *clf* ထုပ် pack

bon₆ *v* ထုပ်သည် pack

bon₇ *v* အုံဖွဲ့သည် swarm

bǎn₁ *n* ခြင်းလုံး cane ball *pǎ bǎn* ခြင်းလုံးခတ်သည်။

bǎn₂ *n* ဗုံး bomb

bǎn *v* ချွတ်သည် take off

bǎnphu₁ *n* ဘဝအပြောင်းအလဲဖြစ်စဉ် change from one state to another

bǎnphu₂ *v* အရေခွံလဲသည် moult *raǎ bǎnphu* မြွေအရေခွံလဲသည်။

bǎn₁ *n* ရှည်မျောမျောအရာ long thing
bǎn₂ *clf* ရှည်မျောမျောအရာ long thing
bǎn₃ *adj* အသံနိမ့်သော low pitched
bǎn₄ *adj* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်မညီသော unequal (level of relation)
bǎnban *n* ငှက်ပျောပင်ပေါက် banana shoot
bǎnkhou *n* ငှက်ပျောဖူး banana flower
bǎnklǎn *n* ငှက်ပျောအူ banana pith
bǎn *v* ဟသည် (လက်ဖြင့်) open (by hand)
bǎniklǎ *n* လိင်တံအစွပ် condom
bǎnraǎ *v* နံဘေးအောင့်သည် feel dull pain at side
bu₁ *n* သစ်စေးသုတ်ချည်ကွင်း thread ring
bu₂ *n* လက်နှစ်ခုပုံ two handful
bu₃ *clf* လက်နှစ်ခုပုံ two handful
bu₄ *adj* စိုရွှေသော wet *hwǎncein bu laǎ* အကျိုစိုရွှေကုန်သည်။
bu₅ *v* လိုလားစွာလက်ခံသည် accept *ba cǎ bu mǎ byǎ* လိုလားစွာလက်မခံလျှင်လျော်ကြေးပေး။
bu₆ *v* လိမ်းသည်၊ လူးသည် smear
bu₇ [kk] *n* အဆီ fat
bu-uf *v* စွန်းထင်းညှစ်ပေစေသည် stain
bubè *adj* စကားများသော talkative
bubein *n* ယပ် fan
Budda *n* ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား Buddha
Buddabathaphao *n* ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် Buddhist
Buddaphao *n* ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် Buddhist
bulan *v* ဦးခိုက်သည် do obeisance
bǔ₁ *n* လပို hump *paǎ bǔ* နွားလပို။
bǔ₂ *adj* နပ်သော (ထမင်း) well-cooked *dyǎn bǔ raǎ* ထမင်းကောင်းကောင်းနပ်သည်။
bǔ₃ *v* ညှစ်သည်၊ နို့ညှစ်သည် squeeze, milk *bǔ paǎnǔsǔ* နွားနို့ညှစ်သည်။
bǔ₄ *n* အလယ် middle
bǔ₅ *adj* ပိတ်နေသော၊ လုံသော closed, fully covered
bǔ₆ *v* လှီးသည်၊ ဖြာသည် cut *phǎprǎ bú hwathǎ* အတိုးအိုနိုးဖြာသည်။

bǎ₁ *n* ဖြူငယ်တစ်မျိုး kind of porcupine with shorter quill
bǎ₂ *adj* ပါးသော thin
bǎ₃ *adj* လက်ကြောမတင်းသော not hard working
bǎbyan *adj* အလွန်ပါးသော very thin
bwai₁ *n* ပိုင်ရှင် owner
bwai₂ *v* ထားသည်၊ ထည့်သည် put
bwai bi *v* အရမ်းထားသည် put in disorder
bwai blon *v* အတူထားသည် put in together
bwaibǔ *v* ဖုံးသည်၊ ကွယ်သည် hide
bwaicǎn *v* စုပုံထားသည် heap up *bwaicǎn paǎ-ǎ ka* နွားချေးစုပုံထားပါ။
bwaihtǎn *v* ထပ်၍စီသည် pile
bwaihu *v* ဝှက်ထားသည် hide
bwaikaǎ *v* ချန်ထားသည်၊ ထားခဲ့သည် leave
bwaikain *v* ဘေးဖယ်ထားသည် put aside
bwai khu *v* သီးသန့်ထားသည် put separately
bwaikhǔ *v* အအေးခံသည် cool
bwailan *v* ချထားသည် put down
bwailanklan *v* အတည်ပြုသည် confirm
bwailanklan thǎ *v* စိတ်ပိုင်းဖြတ်သည် determine
bwai lanphyǎn *v* အောက်ချသည် put down
bwailǎn *v* လွှတ်သည် set free
bwailǔ *v* လွှတ်ထားသည် set free, release
bwailǔ *v* အမြင့်တွင်ထားသည် put up high
bwainǎn *v* သတ်သတ်မှတ်မှတ်ထားသည် put in fixed place *bwainǎn taǎ ta ka* ကိုယ်ဟာကိုယ်သတ်သတ်မှတ်မှတ်ထားပါ။
bwaipǎ *v* ဘေးဖယ်ထားသည်၊ ခွဲထားသည် put aside separate
bwaiphyu *v* ငြိမ်ငြိမ်ထားသည် leave it still
bwai raǎ₁ *v* ပြန်ထားသည် put back
bwai raǎ₂ *v* ကောင်းမွန်စွာထားသည် put well
bwaitǎn *v* အပြီးချန်ထားသည် leave for good
bwaitaǎ *v* ချန်လှပ်သည် leave *bwaitaǎ tara lahan* ပစ္စည်းအချို့ချန်လှပ်သည်။
bwaithá *v* စိတ်ခုသည် grudge

bwaithu *v* မေ့မေ့ပျောက်ထားသည် forsake

bwaitŭ *v* ထိထွေစေသည် face

bwaĩ *adj* ပြည့်သော full

bwaĩblao *adj* ပြည့်မို့သော overfull

bwaĩbwaĩ *adv* အမြောက်အများ၊ အများအပြား many
ngòn lai pwaĩ bwaĩbwaĩ ပွဲသွားသူအများအပြားရှိသည်။

bwaĩcein *adj* ပြည့်သိပ်သော overstuffed

bwaĩcŭ *adj* ပြည့်မောက်သော heap high

bwaĩkacaŏ *v* ပြည့်တင်းသည် (ဗိုက်) full and firm
andyǎn kaŏ bwaĩkacaŏ ထမင်းစားလို့ဗိုက်ပြည့်တင်းသည်။

bwaĩkaŏ bwaĩkha *adv* ပလုတ်ပလောင်း with mouth
stuffed full *an bwaĩkaŏ bwaĩkha*
ပလုတ်ပလောင်းစားသည်။

bwaĩkron *adv* ပြည့်လုနီးပါး nearly full

bwaĩlanplǎ *v* ပြည့်လျှံသည် overflow

bwan *n* အဆီ fat

bwanswai *adj* ဝီရိယခဏသာရှိသော assiduous just for a start

Bweca *n* ဘုရားသခင် God

Bwedau *n* ဖန်ဆင်းရှင် God

bwĩ [kk] *adj* ပြည့်သော full

bwĩ₁ *n* အအုံ (မြေပုံ) heap of earth

bwĩ₂ *v* ရွက်သည် carry on head

bwĩ cĩ *v* ပလိုင်းရွက်သည် carry bamboo basket on head
pĩ bwĩ cĩ အဖွားပလိုင်းရွက်သည်။

bwĩthá *v* စိတ်ခုသည် hold a grudge

bwĩ thaucikǎ thácikon₁ *adj* ခံပြင်းစိတ်ဖြစ်ပေါ်သော embittered

bwĩ thaucikǎ thácikon₂ *v* ခံပြင်းစိတ်ဖြစ်ပေါ်သည် be embittered

bwĩ *adj* သူရဲဘောကြောင်သော၊ သတ္တိကြောင်သော cowardly

bwĩn *n* ကံ၊ ကံကြမ္မာ luck, fortune

bwĩncǎ *adj* ကံမကောင်းသော၊ ကံခေသော unlucky, wretched

bwĩndĩ *adj* ကံကောင်းသော lucky

bwĩnraŏ *adj* ကံကောင်းသော lucky

bwĩnsaŏ *adj* ဩဇာကြီးမားသော powerful

bwĩnsaŏ ngaŏdau *adj* ဩဇာတိက္ကမကြီးမားသော powerful, authoritative

bya₁ *n* ကြက်ခြံ chicken-run *sŭbya aŏ dŏmǎ?* ကြက်ခြံဘယ်မှာလဲ။

bya₂ *v* ပျက်သုဉ်းသည် annihilate *dŏn bya hŏ* ရွာပျက်သုဉ်းပြီ။

byā *v* လျှော်ကြေးပေးသည် compensate *cŭ hŏ phao ba byā* သူများသားသမီးကို ပြစ်မှားလျှင်လျှော်ကြေးပေးရမည်။

byan₁ *adj* သေချာသော careful

byan₂ *adv* သေချာစွာ carefully *nithŭ byan thahtan cŏ raŏ* သေချာစွာ စဉ်းစားသော်စိတ်ဆိုးရန်မသင့်ပေ။

byanbyan *adv* သေသေချာချာ; သေချာစွာ surely, carefully *rwaĩ byanbyan mwaĩ khĩ lon* သေသေချာချာစဉ်းစားလျှင်ကျွန်ုပ်မှားသည်။

byǎn₁ *v* ရစ်ပတ်သည် wrap *Kayǎn byǎn cŭ* ကယန်းကြေးပတ်သည်။

byǎn₂ *v* ဖမ်းသည် catch *byǎn yŭ dŏ cai* ပုစဉ်းရင်ကွဲကို ညောင်စေးဖြင့်ဖမ်းသည်။

byǎnba *n* အချောဆုံးချစ်သူ ယောက်ကျား (ကိုတင်စားခေါ်သည်) the most handsome lover (boy)

byǎnbĩ *n* အလှဆုံးချစ်သူ မိန်းကလေး (ကိုတင်စားခေါ်သည်) the most beautiful lover (girl)

byǎnbŭ *v* လုံခြုံစေရန်ရစ်ပတ်သည် wrap

byǎncein *v* ရစ်ပတ်သည်; စည်းသည် wrap *byǎncein cudeĩn sǎ ka* လက်အနာကို စည်းထားပါ။

byǎn lankhlwĩ *v* ဇောက်ထိုးဆွဲထားသည် hang upside down *byǎn lankhlwĩ ngĩ mè athŭ da* အချိန်ကြာမြင့်စွာဇောက်ထိုးဆွဲထားပါကသေနိုင်သည်။

byŭlan *v* ငုံ့သည်; ပျပ်ဝပ်သည် bend down, bow down

byŭn *adj* ရဲဝံ့သော daring

byŭ₁ *adj* ကျဉ်းသော (မျက်စိ) narrow (for eyes)

byŭ₂ *adj* အလွန်သေးငယ်သော tiny

byŭ₃ *v* မှေးသည် (မျက်လုံး) close partially (for eyes)

byŭn *v* မြုပ်နှံသည်; မြေမြုပ်သည် bury
comp. byŭnlan မြုပ်သည်

byñnbú *v* မြေဖို့သည် cover *byñnbú han-õn* တွင်းကို မြေဖို့သည်။

byñnlan *v* မြုပ်သည် bury
(*comp. of lan₁, byñn*)

C c

ca₁ *n* အညိုရောင် brown
ca₂ *n* ဦးလေး; အဒေါ် uncle, aunt
ca₃ *adj* ညိုသော brown
cabañ *n* ဘုန်းကြီး၊ ရဟန်း priest (Christian)
cabwôn *n* ဘုန်းကြီး; ရဟန်း monk (Buddhist)
cahwă *n* ဘုရင်; အုပ်ချုပ်သူ king, ruler
cahwămä *n* မိဖုရား queen
cahwămaõ *n* ဘုရင်မ queen
cahwă phaokhañ *n* ဘုရင့်သားတော် prince
cahwă phaomu *n* ဘုရင့်သမီးတော် princess
cakă *v* ဇော်ကားသည် insult *cõ cakă ngòn ka* သူတပါးကိုမဇော်ကားနှင့်။
cakha *v* ကန့်လန့်စို့သည် obstruct crosswise
cakhañ *n* ဦးလေး uncle
cakhwă [kk] *n* ဆေးတံ pipe
cakhwôn cahwă *n* အုပ်ချုပ်သူ ruler
cakròn *n* ဝါးခလောက် bamboo bell *prein dõ cakròn kaõ dõ pană phũ* မြည်သည်က ခလောက် ဝသည်က ကျွဲ။
cală₁ *adj* ပေါ့ဆသော negligent
cală₂ *v* ပေါ့ဆသည် neglect
calòn *n* လှေကား stairs, ladder
calòn lamaõ *n* လှေကားထိပ် top of stairs
calònnă *n* လှေကားထိပ် top of the stairs
calònsai *n* လှေကားရင်း stairs base
calònthañ *n* လှေကားထစ် rung
camao camăñ *v* အလွန်အံ့ဩသည် amaze
camu *n* အဒေါ် aunt

caphru caphrăñ *v* ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်သည် scatter *pra swai caphru caphrăñ laõ* လူများ ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်ကုန်သည်။
cathĩ *n* ရသေ့ hermit
cathwa *v* ပွန်းပဲ့သည် abrade
că₁ *n* သန်းမကြီး body louse
că₂ *clf* ဘဝ existence
că₃ *adj* ပါဝင်သော inclusive *an tă an că swi* ငါးစားတာ အရိုးပါစားသည်။
că₄ *adj* ငယ်ရွယ်သော၊ နုနယ်သော young
că₅ *v* နှိုင်းယှဉ်သည် compare
că₆ *aux v* ကပ်၍နေသည် stay close *aõ că dõ ù ka* သည် နားကပ်နေပါ။
că-u *v* အရသာခံကြည့်သည် to find out the taste
căli *adj* နုထွတ်သော delicate
că₁ *adj* ကျဲ့သော spacious
că₂ *v* (မျိုးနွယ်) ပေါင်းစပ်သည် join
cai₁ *n* ဝဋ် deeds and consequences *phăpră cai aõ* အဘိုးအိုဌ် ဝဋ်ရှိသည်။
cai₂ *n* ညောင်စေး; ကော်စေး sticky gum *byăñ yû dõ cai* ညောင်စေးဖြင့် ပုစင်းရင်ကွဲကို ဖမ်းသည်။
cai₃ *v* သုံးသည် (ပိုက်ဆံ) use, spend *lai pwaĩ hă cõ cai bi rwăñ ka* ပွဲသွားသည့်အခါပိုက်ဆံအရမ်းမသုံးနှင့်။
cain₁ *n* ထောင့် angle
cain₂ *clf* ထောင့် angle *nũ cain* နှစ်ထောင့်။
cain₃ *adj* စိတ်မှန်သော; စိတ်ငြိမ်သော stable, sane
caină *n* သစ်စေးကော် glue
cainibyăñ *n* ဖမ်းတုတ်ရှည် long stick used for catching
caĩ₁ *adj* ပိန်သော thin

caĩ₂ v မိတ်ဆက်ပေးသည် introduce *caĩ picăphao dò htauhtǎ ya* ခါသားဖြင့်ကလေးကို မိတ်ဆက်ပေးသည်။

caĩkhrǐ adj ပိန်လှီသော slender

caĩkhrǒn adj ပိန်ရှည်သော lean

caĩlu v ရက်ကန်းအတွက်ချည်ကြိုးပြင်ဆင်သည် prepare threads

caĩtapeĩn adj အလွန်ပိန်သော very thin

caĩ adv လုနီးပါး almost

caĩcaĩcǔ adv လုနီးပါး almost

can₁ n မှိန်း harpoon *sai tǎsǔbaũ dò can* ငါးရံ့ကို မှိန်းဖြင့်ထိုးသည်။

can₂ n ကြမ်းပိုး bed bug

can₃ v လက်စားချေသည်; လုပ်ကြံသည် avenge *pra karǎn can ngòn da* လူမိုက်က သူတပါးကို လက်စားချေတတ်သည်။

can₄ v လေဖိအားဖြင့် အမြင့်မှအနိမ့်သို့ အရည်ကိုပြန်ဖြင့်စုပ်ယူသည် siphon *Pi Main can thi htaũ hǒ* ပီးမိုင်က ခေါင်ရည် ဖောက်ချပြီးပြီ။

canaǒ adj ကောင်းကောင်းမနပ်သော (ထမင်း) not well cooked *dyǎn ǔ pòn canaǒ* သည်ထမင်းအိုးကောင်းကောင်းမနပ်ဘူး။

cǎn₁ n အရည် liquid *Thicǎn wí laǒkaũ* ခေါင်ကျရည်အလွန်ကောင်းသည်။

cǎn₂ n တဲ hut *pracǎnsǔ àò dǒ cǎn kaũ* ရဟန္တာတဲ ထဲတွင်နေသည်။

cǎn₃ n ဦးပဉ္စင်း; ရဟန်း monk

cǎn₄ adj ကောင်းသော good *pa ba thei mè acǎn nè* ကျွန်ုပ်သိလျှင်ကောင်းသွားလိမ့်မည်။

cǎn₅ adj သန့်ရှင်းသော clean

cǎn₆ adj သာယာသော pleasant

cǎn₇ v (လုပ်) နိုင်သည်; (လုပ်) တတ်သည် able, can, good at *khǐ thapaǒ cǎn* ကျွန်ုပ် သီချင်းဆိုတတ်သည်။

cǎn₈ v ဆေးကြောသည် wash

cǎn₉ v ပေါင်းရှင်းသည် weed *cǎn saũ cein* တောင်ယာပေါင်းရှင်းက ပြန်ရောက် လာသည်။

cǎn-u v စမ်းသပ်ကြည့်သည် test

cǎnblǎn v ဆေးကြောသန့်စင်သည် wash

cǎndaĩ n တဲကုပ် small hut, hovel

cǎnplan adj ပညာအမြော်အမြင်ရှိသော wise

cǎnsaũ v တောင်ယာပေါင်းရှင်းသည် weed

cǎnsǔ₁ n နှင်းပေါက် dew *cǎnsǔ lan beĩ kǎnkhlau khein* ဆောင်းရာသီတွင် နှင်းပေါက်ကျသည်။

cǎnsǔ₂ adj သန့်ရှင်းသော; မြင့်မြတ်သော holy *pra cǎnsǔ àò dǒ cǎn* မြင့်မြတ်သည့်သူတဲထဲတွင်နေသည်။

cǎnthao n ဆီးနှင်း snow

cán n ပိုက်ကွန် net *phau tǎ dò cán* ပိုက်ကွန်ဖြင့် ငါးကိုဖမ်းသည်။

cao₁ clf အိုင်ခိုင် bunch *thabithā la cao* စပ်စွီးတစ်စွဲ

cao₂ v တွယ်ကပ်သည် cling

cao₃ v ပူးသည် possess *ná cao* နတ်ပူးသည်။

caodidǒn v ဟီးလေးခိုသည် dangle

cao lankhlwǐ v ဇောက်ထိုးဆွဲချိတ်သည် dangle upside down

cao lanpon v ဆွဲမှောက်သည် pull over *picăphao cao lanpon sǔtein* ကလေးရေမှောက်အားဆွဲမှောက်သည်။

caolilu v ဟီးလေးခိုသည်; တွဲလဲချိတ်ဆွဲသည် dangle

cao sain v ဆိုင်တည်သည် set up shop

caǒ₁ adj ချမ်းသော chilly

caǒ₂ v လူးသည် wallow *panǎ caǒ hanpa-i* ကျွဲရွဲလူးသည်။

caǒ₃ v မိတ်လိုက်သည်; မျိုးစပ်သည် mate

caǒ adj တိကျသေချာသော exact *pra caǒ ngǎ pra* ထိုသူတိကျသေချာသည်။

caǒ₁ n အညွန့် sprout, shoot

caǒ₂ adj စွတ်စိုသော wet

caǒ₃ v စွတ်စိုစေသည် wet *kǎnswai caǒ hǒ* မိုးရွာလို့စိုပြီ။

caǒhtan v အညွန့်ထွက်သည် sprout

caǒkanan n ကြောင် cat

caǒkru adv နောင်တစ်ချိန် sometime later

caǒlǒn n စန္ဒကူး sandalwood

caǒlǒnthá n စန္ဒကူးအနှစ် essence of sandalwood

caǒmalaǒ n နေ့အခါမြေကြီးထဲဝင်၍ ညအခါအပြင်သို့ သစ်ရွက်ထွက်စားသည့်အဝါရောင်ပိတုံးငယ်တစ်မျိုး a type of wasp which feeds at night

caðmathwī *n* နေ့အခါမြေကြီးထဲဝင်၍ညအချိန်သစ်ရွက်ထွက်စားသည့်ပိတုံးငယ်တစ်မျိုး a type of wasp which feeds at night

caðmaná *n* နေ့အခါမြေကြီးထဲဝင်၍ညအချိန်အပြင်သို့သစ်ရွက်ထွက်စားသည့်ပိတုံးငယ်တစ်မျိုး a type of wasp which feeds at night

caðmõncă *n* မနက်ဖြန်နေ့အချိန် tomorrow daytime

caðmõnha *n* မနက်ဖြန်ည tomorrow evening

caðmõnraò *n* မနက်ဖြန်မနက် tomorrow morning

caðmu₁ *n* မှော်ဆရာ traditional healer *caðmu cõn niswī* မှော်ဆရာနီးဗေဒင်ချီးသည်။

caðmu₂ *n* ဆရာ၊ ကျွမ်းကျင်သူ teacher

caðpèdað *n* မနက်ဖြန် tomorrow *khī ka ma beī caðpèdað* မနက်ဖြန်ကျမှ လုပ်မည်။

cað₁ *n* အဖြူရောင်ပန်းပင်တစ်မျိုး flowering plant *nein sūsò cað phá la blan* ဆယ်ရှစ်နှစ်တစ်ကြိမ် စောင်ပန်းပွင့်သည်။

cað₂ *adj* အစစ်ဖြစ်သော genuine

cað₃ *v* လှန်းသည်; ကင်သည် roast *cað cí dõ syũn lă* ကျပ်ခိုးစင်အောက်၌အသားလှန်းသည်။

caðcăn *adj* ဓလေ့အယူအဆအရ လွတ်ကင်းသော ceremonially clean

caðcaðcũ *adv* တထေရာတည်း exactly

cað₁ *adj* ဖြောင့်တန်းသော; တည့်သော straight *phũphăpră cudeĩn cað* အဖိုးအိုက လက်ဖြောင့်သည်။

cað₂ *adj* မပြောင်းလဲသော unchangeable, stable

caðcað *adv* ပြောင်းလဲမှုမရှိ; ယခင်အတိုင်း just like before

caðcukhau plaũcuya *adj* မခိုးမဝှက်တတ်သော no stealing *caðcukhau plaũcuya ka* မခိုးမဝှက်နှင့်။

cað₁ *n* အကျင့် habit *põn karað cað cikheĩn* ပုံမဖြောင့်အကျင့်ကောက်။

cað₂ *n* မျောက်ဝံ ape

cað₃ *v* ချွန်သည် sharpen

caðcõba *adj* ဆင်ခြင်တုံတရားကင်းမဲ့သော inconsiderate

caðcu [kk] *adj* ရိုးသားသော honest

caðcũ *v* ချွန်သည် sharpen *caðcũ libõn ka* ခဲတံကို ချွန်ပါ။

cau₁ *n* ထင်း firewood

cau₂ *v* ခွင့်ပြုသည်; လက်ခံသည် allow, permit *khĩ cau bă khĩ cau hò* ကျွန်ုပ်တစ်သက်တာ ကာလသာ ခွင့်ပြုမည်။

caũ *n* တစ်သက်တာ lifetime

caũkaò *n* ခေတ်ဟောင်း past years

caũthũ *n* ခေတ်သစ် modern time

caũ *n* အဆိပ် poison *raũ cau að* မြွေအဆိပ်ရှိသည်။

caũ₁ *adj* ကိုယ်စိတ်လုံခြုံသော secure

caũ₂ *v* ယိုစိမ့်သည် leak

caũhtan *v* စိမ့်ထွက်သည် seep

caũthá lană₁ *n* ကိုယ်စိတ်လုံခြုံမှု security

caũthá lană₂ *adj* ကိုယ်စိတ်လုံခြုံသော secure *htwī ba að caũthá lană* ခွေးရှိက ကိုယ်စိတ်လုံခြုံသည်။

ceĩ *n* ဘူးသီး; ဘူးပင် gourd

ceĩ cein *v* ပြန်အမ်းသည် give back change

ceĩkală *n* ဆူကာသီး; ဆူကာပင် gourd species

ceĩ nikhya *n* ဘူးစင် trestle for gourd plants

cein₁ *adj* ကျစ်သော; သန်မာသော stout, firm

cein₂ *adj* မြဲမြံသော tight

cein₃ *adv* မြဲမြံစွာ tightly

cein₄ *v* ပြန်သည် return *prĩ hwăncein htaũ cein hyũn ka* အကျိဝယ်ပြီးအိမ်ပြန်ပါ။

ceinblan *adv* ပြန်၍; တစ်ဖန် back, again *phĩ ceinblan* ပြန်၍ပေးသည်။

cein blan *v* ပြန်လာသည် go back, return

ceincein *adv* မြဲမြံစွာ firmly *phlă ceincein ka* မြဲမြံစွာ ရိုက်ပါ။

ceinklõn *adj* ခိုင်ခန့်သော firm

ceinnað *v* ဝင်သည်; အထဲဝင်သည် enter *ceinnað dõ hyũn kaũ* အိမ်ထဲဝင်လာသည်။

cein thă *v* အစားပြန်ဝင်သည် come instead *mõnkaĩ cein thă* နေ့ကြတ်က အစားပြန်ဝင်သည်။

cein thaò *v* ရှိရင်းတိုင်း ပြန်ဝင်သည် return to original state *lăkaĩ cein thaò* လငပုတ်ဖမ်း၍ရှိရင်းတိုင်းပြန်ဝင်သည်။

cein₁ *n* ဝါးပိုးကောင် bamboo worm *balaðphao ngaü*
an cein လူငယ်ဝါးပိုးကောင် လှော်စားသည်။

cein₂ *v* လှည့်သည်၊ ကြိတ်သည် turn, mill

cein₃ *v* ဒုက္ခပေးသည် give trouble

cein baü *v* စပါးကြိတ်သည် mill paddy

cein cein *v* အလုံပိတ်သည် close tightly

ceinçi *adv* လက်ဝဲရစ် anticlockwise

ceinhtwai *adv* လက်ယာရစ် clockwise

ceinkaü *v* ဆက်တိုက်ဒုက္ခပေးသည် cause trouble continuously

ceinmai *v* အမှုန့်ကြိတ်သည် powder *mað ceimai*
baukhi အမေ ပြောင်းဖူးအမှုန့်ကြိတ်သည်။

ceinryün₁ *v* ပတ်လှည့်သည် turn around

ceinryün₂ *v* ပတ်ချာလှည့်သည် turn in circle

ci *n* စက္ကူ paper *phî khî rwănci larein* ကျွန်ုပ်အား
 ငွေစက္ကူ တစ်ထောင်ပေးပါ။

cibein *n* စာရွက် paper

cibü cibü *n* စက္ကူပါး၊ စက္ကူချော tissue

cicä₁ *adj* သနားစရာကောင်းသော pitiful

cicä₂ *v* သနားသည် pity

cicäblailü *v* ချမ်းသာပေးသည်; သနားခွင့်လွတ်သည်
 spare

cicä mämaö *v* အထင်သေးသည်၊ နှိမ်သည် despise

cicä *n* အခြင် rafter

cicaü *v* ချောင်းကြည့်သည် peep

cici *n* ရှားစေး catch

cici *v* ဒုက္ခရောက်စေသည် give trouble

ciciçi-ä *v* ခိုက်သည် bring misfortune

cicu [kk] *adj* ရွံ့ရှာသော disgusting

cicu₁ *n* ဒိုင်; main rafter

cicu₂ *n* ချိန်ခွင် balance, scales

cicü₁ *v* ပြုံးသည် smile

cicü₂ *v* ခြေဖျားထောက်သည် stand on tip toes *ciciü*
phaö cö htu ခြေဖျားထောက်ဆွဲယူ၍ မမိပေ။

cicwan₁ *adj* ရွံ့ရှာသော disgusting

cicwan₂ *v* ရွံ့ရှာသည် disgust

cihtu *v* ချေသည်; ပွတ်သည် crumple, crush

cikha₁ *n* တောက်ခေါက်ခြင်း clicking tongue

cikha₂ *v* တောက်ခေါက်သည် click tongue

cikheïn *adj* စောင်းသော slanting *pî maðprä mï*
cikheïn အဖွားအိုက တစောင်းအိပ်သည်။

cikhi *v* ရန်စသည် pick quarrel *picăphao lancikhiçü*
 ကလေးအချင်းချင်း ရန်စကြသည်။

cikhrăn₁ *n* ထောင် prison

cikhrăn₂ *adj* ကျဲသော sparse *að cikhrăn ka* ကျဲကျဲ နေ
 ပါ။

cikhrao cikhra *adj* မသန့်ရှင်းသော unclean

cikhü *n* လွယ်အိတ် bag

cikhühtôn *n* အိတ်ကပ် pocket

cikhükon *n* ကျောပိုးအိတ် haversack, backpack

cikhüwî *n* လွယ်အိတ်အနားပန်းပွား decorated base of a
 bag

cikhüpheï *n* သားရေအိတ် leather bag

ciki₁ *adj* နှမြောတသဖြစ်သော regretful

ciki₂ *v* နှမြောတသဖြစ်သည်; နောင်တရသည် regret

ciklicingă *adj* အံ့ဖွယ်ကောင်းသော wonderful

cikra *adj* ကြမ်းသော rough *maină cikra* မျက်နှာ ကြမ်း
 သည်။

cikră *adj* ပုံပန်းမလှသော awkward in shape *çî cikră*
 ပုံပန်းမလှသည့်ပလိင်း။

cikreïn *adj* ရွဲသော; စောင်းသော askew

cikri *v* သဲဝါးမိခံစားရသည် feel biting sand

cikri *v* စပ်စုသည် inquire

cikrü *adj* မလောက်မတတ်ဖြစ်သော scarcely enough

cikrwăn *n* မြေခွေး (ပုရစ်) mole cricket

ciku *n* တာရှည်ခံခြင်း durability

cilă *adj* ရှည်သော (လည်ပင်း) long (neck)

cilîcikwăn *n* ဗလာကျင်းခြင်း nakedness

cilî cikwăn *adj* ဗလာကျင်းသော naked

cilu *v* ယိုင်သည်၊ ကိုင်းညွတ်သည် lean

cimað *adj* အထင်ကြီးချင်စရာကောင်းသော impressive

cingeïn *v* ယိမ်းယိုင်သည်၊ စောင်းသည် lean

cipað *adv* လိုရမယ်ရ၊ ပိုပိုလိုလို just in case *phôn cipað*
dyăn ka ပုံပန်းမလှသည့်ပလိင်း။

ciphu *n* စပရင် spring *ciphu sað lwǎn* စပရင် မာလွန်းသည်။

cipǒn₁ *v* မျှော်လင့်သည် hope

cipǒn₂ *v* အားကိုးသည် trust

cipǒn taðñǎn *v* ကိုယ့်ကိုယ်ကိုအားကိုးသည် have self confidence

ciprǎ₁ *n* ရှေးလူ old generation

ciprǎ₂ *adv* သာလျှင် only

ciprǎ tatai *n* ဆိုရိုးစကား saying *ciprǎ tatai að tha-ǎ* ဆိုရိုးစကားဤသို့ရှိသည်။

ciprá *adj* သာမန်ဖြစ်သော ordinary *mǎnnú ciprá* သာမန်နေ။

ciprǎ *adj* ကြွားဝါသော proud

ciprǎ *v* ဂနာ မငြိမ်ဖြစ်သည် fidget

ciprǎcihtǎ *adj* ရိုင်းစိုင်းသော၊ အရှက်အကြောက်မရှိသော impudent

cipucicǎ *v* အထင်အမြင်သေးသည်၊ နှိမ်သည် despise *cǎ* *cipucicǎ ngòn ka* သူတပါးကို အထင်မသေးပါနှင့်။

ciran₁ *adj* အရွက်ကင်းမဲ့သော၊ အရိုးတံသာရှိသော leafless *kǎncingað thǎnphǎn ciran* နွေရာသီချိန် သစ်ကိုင်း အရိုးတံသာလျှင်ကျန်ရှိသည်။

ciran₂ *v* စီရင်သည်၊ ဆုံးဖြတ်သည် judge

ciran tamaǎ *v* အမှုစီရင်သည် pass judgment

cirð *n* စာရင်း list, account

ciru *n* လျှာထိုး shed-roofed annex *khauklǎ ciru* ဦးထုပ်လျှာထိုး။

cisǎ *v* အခွင့်အရေး ရအောင် ပြသည် show off for gain *cisǎ pramu kangǎ* မိန်းကလေးရှေ့တွင် အခွင့်အရေး ရအောင်ပြသည်။

cisi *n* လင်းကွင်း cymbals

cisyǎn *v* ခြေထောက်ဖြင့်ဆန့်တွန်းသည် push with leg stretched

citaǎ ai-ǎn *adj* ပြုလုပ်လိုစိတ် ပြင်းပြသော so eager to do

citǎn *v* လိုအပ်သည် need

citha *n* ဆား salt

cithanað *adj* ဆားနွယ် salted

cithað *v* ပြန့်ကျဲရှုပ်ထွေးသည် litter

cithað kað *v* ပါးစပ်ရှုပ်စေသည် jumble in the mouth

cithaðkraðkran *n* အမှိုက်သရိုက် litter

cithaǎ *v* လက်ဝါး၌ တံတွေးဆွတ်ပြီး အာဏာစက်လွမ်းမိုးခံရ သူ၏ ဦးခေါင်းကိုမှန်းမှုတ်သည် utter protective mantra

cithǎn *n* မုံညှင်းချဉ် (ခြောက်) pickled mustard

cithu *n* ဓလေ့အရ ဆေးကြောသန့်စင်ခြင်း compensation (for sex)

citicitǎn *v* လိုအပ်သည် need *ba citicitǎn tai ka* လိုအပ်လျှင်ပြောပါ။

citǎ *n* ချုပ်အပ် needle

citǎ kaǎ *n* အပ်နဖား eye of needle

cǎ₁ *n* လက်ကား whole sale *sǎ cǎ* လက်ကားရောင်းသည်။

cǎ₂ *clf* အစိတ် 1/4 viss *lwǎ cǎ htǎ la cwaǎ* လေးစိတ်မှာ တစ်ပိဿာ။

cǎ₃ *clf* အစိတ် 1/4 tin *lwǎ cǎ að la tan* လေးစိတ်မှာ တစ်တင်း။

cǎ₄ *adj* တိကျသော exact *twǎ cǎ ka* အတိအကျတွက်ပါ။

cǎ₁ *n* ဘယ်ဘက်၊ လက်ဝဲဘက် left (side) *khandeǎn cǎ yǎnba mǎ* ဘယ်ဘက်ခြေက မီးနင်းမိသည်။

cǎ₂ *n* အသား၊ အမဲသား meat, beef

cǎbai *n* အမဲဆီ tallow

cǎhtǎ *n* အမဲရွတ် tendon

cǎlǎn *n* အမဲလုံး beef ball

cǎniklað *n* အမဲစဉ်းတုံး log used for cutting meat

cǎswǎ *n* အမဲရိုး cattle bone

cǎya *n* အမဲသား beef

cǎyaseǎn *n* အမဲခြောက် dried beef

cǎ *n* ပလိင်း basket *hteǎn cǎ hteǎn ðǎn, na aðñǎn ka* တောင်းပလိင်းရက်သည့်အခါ ထိုင်ရက်ပါ။

cǎð *adv* မဟုတ်၊ မရှိ၊ မဖြစ်ရ not, no

cǎð-antaya *n* သက်သတ်လွတ် vegetable diet; vegetarian

cǎð-aðkaǎ *adv* ဘယ်မှာမျှ nowhere

cǎð-aðswǎ *n* ဘာမျှမရှိ nothing

cǎð að pè *adv* မရှိတော့ပါ no more

cǎðbakhai *adv* ကိစ္စမရှိ no problem

cǎðbani-u *adj* အမြင်ကပ်သော hate of sight

cōcao cōcǎn *adj* ငြိမ်ငြိမ်ညောင်းညောင်းမရှိသော in-melodious *thapaō cōcao cōcǎn* သီချင်းဆိုမငြိမ်ညောင်းဘူး။

cōcaō₁ *n* အတု false

cōcaō₂ *adj* အတုဖြစ်သော false *htǔ cōcaō* ရွှေအတုဖြစ်သည်။

cōcaō cōcǎn *adj* ဓလေ့အရမလွတ်ကင်းသော ceremonially unclean

cōcaō cōcwǎ *adj* ဆင်ခြင်တုံတရားကင်းမဲ့သော inconsiderate

cōcaō cōcwǎ *adj* မဖွယ်ရာသော indecent

cōcau *v* ကန့်ကွက်သည်; ငြင်းပယ်သည် object

cōcau cōkrǎ *adj* မသင့်လျော်သော inappropriate

cōcu cōcǎn *adj* ပေါ့ပေါ့တန်တန်ဖြစ်သော frivolous

cōkamō₁ *adv* ထို့အပြင် moreover

cōkamō₂ *conj* ထို့အပြင်; ထိုထက်မက not only

cōkaō cōlaō *adj* နှမြောစိတ်မရှိသော not sorry to lose

cōkaū cōthá *adj* အပြစ်ကင်းသော innocent

cōklan *adj* ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာမရှိသော indecorous

cōkleī cōklan *adj* မသေချာသော uncertain

cōkōntai *n* အသေးအဖွဲ trifle

cōkrǎ *adj* ရှက်သော ashamed

cōla cōkaū *adj* မပူမအေးဖြစ်သော lukewarm

cōlantū₁ *adv* အမြဲမပြတ် consistently

cōlantū₂ *adv* အဆက်မပြတ် continuously (*kǎ nakōpo tau cōlantū* မော်တော်ကား အဆက်မပြတ်လာနေသည်။)

cōlaōkaū *adj* ကျေနပ်မှုမရှိသော unsatisfied

cōlú cōkhlōn *adj* မထူးခြားနားသော not different

cōmaraōmarǎn *adj* အရည်အချင်းမပြည့်မီသော unqualified

cōmwaī--cōmwaī *adv* မဟုတ်--မဟုတ် not really *ma cōmwaī cō ma cōmwaī* လုပ်သည်လည်းမဟုတ် မလုပ်သည်လည်းမဟုတ်။

cōmyan cōlwan *adv* မဖြစ်စလောက်သာ not much

cōphraō *adj* ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်သော unusual

cōrǎ cōrǔ *adj* ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် မဟုတ်သော unusual *maō cōrǎ phǎ cōrǔ* မိဘများထိုကဲ့သို့ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မရှိ။

cōrōn cōkhyōn *adj* အခြေအနေတစ်ခုခုနှင့်မသင့်လျော်သော unfitting to a situation

cōrōn *adj* ညစ်ပတ်သော dirty

cōrōn cōrǔ *adj* ညစ်ပတ်သော dirty

cōrǔ cōrǎ *adj* ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်သော unusual

cōthabu *v* မရိုမသေပြုသည် disrespect *cōthabu ngōn taraotara* သူတပါးပစ္စည်းကိုမရိုမသေပြုသည်။

cōthau cōphǎ *adj* မဆိုးလောက်သော not bad *cōdau cōhtaū cōthau cōphǎ* လူ့အကောင်ငယ်သော်လည်းမဆိုးဘူး။

cōthaū cōmā *adv* ရလောက်အောင် can even *raō nai aō maokhau tai cōthaū cōmā* ကောင်းကင်နိုင်ငံတွင် နေရသည်ဟု ဆိုရလောက်အောင်ကောင်းသည်။

cōthei cōthao *adv* ဘာမျှမသိရှိရ without knowing anything

cōtheithei *adv* ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည် perhaps *caōpèdō ataū cōtheithei* မနက်ဖြန်သူ့ရောက်ချင်ရောက်မည်။

cōthūmè *conj* သို့မဟုတ် or *an cōthūmè ma* စားသို့မဟုတ်လုပ်ပါ။

cōtí *adj* အသုံးမကျသော useless

cōtí cōtǎn *adv* မဖြစ်စလောက်သာ just a little, meagre amount

cōtōntu₁ *adj* လေးကန်ထိုင်းမှိုင်းသော stolid

cōtōntu₂ *adv* မထုံတက်သေး၊ လေးကန်ထိုင်းမှိုင်းစွာ stolidly

cōyǔ-an *v* သံသယဖြစ်သည်၊ မယုံသင်္ကာဖြစ်သည် doubt, distrust

con₁ *n* အထုပ် package

con₂ *n* ရုံ clump

con₃ *clf* အထုပ် pack *khǎ prǐ citha nǔ con* ကျွန်တော်ဆားနှစ်ထုပ်ဝယ်သည်။

con₄ *v* ထုပ်သည် wrap

cōn₁ *n* ကတော့ cone *phǐ cōn ngǎ ba* ထိုကတော့ကို ပေးပါ။

cōn₂ *v* ပါးစပ်ဖြင့်နှိုက်စားသည် to devour with mouth (like animals) *htwǐ cōn dyǎnplǐ pōn* ခွေးကဆန်ပြုတ်အိုးကို နှိုက်စားသည်။

cōn *v* တပ်သည် fix *cōn thaūkhǔ htǔ* ရွှေသွားတပ်သည်။

còn₁ *n* အပုံ pile
còn₂ *clf* အပုံ pile *paũ í la còn* နွားချေးတစ်ပုံ။
cònba nāthei *v* သဘောပေါက်သည် realise, realize, comprehend
cònlũ *v* မအိပ်ပဲ စောင့်နေသည် (အသုဘ) hold awake (for the dead) *cònlũ thyũn daõ* မအိပ်ပဲ အသုဘပွဲသုံးရက်စောင့်နေသည်။
cõn₁ *n* ထီး umbrella
cõn₂ *v* ဆိတ်သည် pinch
cõn₃ *v* ညည်းသည် groan *khĩ ká ná cõn* ကျားဟိန်း၊ နတ်ညည်း။
cõn₄ *v* ညည်းငြူသည် complain
cõnkaneĩn *adv* ခါးထောက်လျက် akimbo, hands on hips
cõnniswĩ *n* သက်ငယ်ချိုးဗေဒင် phonology *cõnniswĩ akahti lă Phă Kacũ* သက်ငယ်ချိုးဗေဒင်အစဟားကစူးက။
cõnyaũ *n* လေထီး parachute
cõn *adj* ကွာခြားသော different
cõnphyũn₁ *adv* နီးစပ်စွာ nearly
cõnphyũn₂ *adj* နီးစပ်သော near
cõntaõ₁ *adj* နီးကပ်သော close *ahyũn dò khĩ hyũn aõ cõntaõ* သူ့အိမ်နှင့် ကျွန်ုပ်အိမ် နီးကပ်သည်။
cõntaõ₂ *adv* နီးကပ်စွာ closely
cõnyũ *adj* ကွာဝေးသော far away from
cõn₁ *adj* ဖြောင့်မတ်သော honest *pracõn tai cõn* ဖြောင့်မတ်သောသူ ဖြောင့်ဖြောင့်ပြောသည်။
cõn₂ *adj* ဖြောင့်သော straight
cõn₃ *adv* တစ်ပြိုင်နက် as soon as *nahyũn dò swaĩ cõn* ကြားရတာနှင့်တစ်ပြိုင်နက်ထွက်သွားသည်။
cõn₄ *v* ချည်နှောင်သည် tie
cõncwan *adj* ဖြောင့်မတ်သော honest
cõndu *v* မြက်ကိုထုံး၍အမှတ်အသားပြုသည် knot grass to make signal
cõngĩmõ *adv* မကြာသေးမီ recently
cõngĩ pè *adv* မကြာမီ soon *cõ ngĩ pè anãnthũ kacein* မကြာမီ သူတို့ပြန်ကြမည်။
cõnibwan *adj* အသုံးမကျသော useless

cõnkrõn *n* ပေတံ၊ မျဉ်းတံ ruler
cu₁ *n* လက် hand
cu₂ *adj* ရောင်းချရသော saleable *ũ daõ sã tara cu* ယနေ့ပစ္စည်းရောင်းရသည်။
cu₃ *adj* ရှည်သော (အဝတ်အစား) long (clothes)
cu₄ *v* အားစိုက်ဆွဲသည် pull (using shoulders) *paũ ũ daũ cu lũ raõ* ဤနွားလှည်း ဆွဲကောင်းသည်။
cu₅ *v* စိမ်ထားသည် soak, dip, dye *Mu Bãn cu hwãncein* မှုတ်နန်း အင်္ကျီစိမ် ထားသည်။
cubã *v* လက်အုပ်ချီသည် put palms together
cubãn *n* ခွက် cup
cubãn khandõn *n* ဖလား၊ ခွက် cup
cubãn khandõncũ *n* ကြေးဖလား bronze cup
cubãn khandõnhtũ *n* ရွှေဖလား golden cup
cubãn khandõnrwãn *n* ငွေဖလား silver cup
cubãnkran *n* ကြော့ခွက် porcelain cup
cuca *n* လက်သန်း little finger
cucã *v* ကျီစယ်သည် tease in an affectionate manner *khĩ cucã panãphao* ကျားက ကျွဲကလေးကိုကျီစယ်သည်။
cucaisũ *n* လက်မှချွေးစို့ sweat from hands
cucĩ₁ *n* ဘယ်လက် left hand
cucĩ₂ *adj* ဘယ်သန်သော left-handed
cudeĩn *n* လက် hand
cudeĩn-iãn *adj* လက်စောင့်စည်းသော hand controlled *pra cudeĩn-iãn cõ plãn bi phao* လက်စောင့်သူ သားသမီးကိုအရမ်းမရိုက်လို။
cudeĩn caõ *v* လက်ဖြောင့်သည် be accurate in shooting
cudeĩn kaũ *adv* လက်ထဲတွင် in one's hand
cudeĩn phraĩ₁ *v* လက်မြန်သည် be quick to act
cudeĩn phraĩ₂ *adj* လက်မြန်သော quick to act
cudĩkãn *n* တံတောင်ခစ် elbow
cuhta *n* သံလက် trowel
cuhtaũ *n* လက်ခလယ် middle finger
cuhtõn *n* လက်သူကြွယ် ring finger
cuhtu *n* လက်ထောက် assistant *bakãn cuhtu* သူကြီးလက်ထောက်ဖြစ်သည်။

cuhtwai₁ *n* ညာလက် right hand
cuhtwai₂ *adj* ညာသန်သော right handed
cukacī *n* ဘယ်လက် left hand
cukahtwai *n* ညာလက် right hand
cukaò *n* လက်ထိတ် handcuffs
cukað₁ *n* လက်မောင်း forearm
cukað₂ *n* လက်ကိုင်ပုဝါ handkerchief
cukaðhti *n* လက်မောင်းအိုး arm hole
cukaû bǎhtaû *adv* အလျားရှည် longer in length
cukaû bǎphyûn *adv* အလျားတို shorter in length
cukaû cukwǎn *n* လက်ရာ handiwork *Phǔ Htan cukaû cukwǎn raó* ဖူးထန် လက်ရာကောင်းသည်။
cukaûcǔ *adv* ထက်ဝက် in equal length
cukhanthǔ *n* လေဖြတ်ခြင်း၊ ခြေလက်သေခြင်း paralysis
cukhað *adv* ထက်ဝက် half
cukhað bǎdau *adv* ထက်ဝက်ကျော် more than half
cukhað bǎsyan *adv* ထက်ဝက်ထက်နည်း less than half
cukhaðcǔ *adv* ထက်ဝက်ခြမ်း in equal halves
cukhau *n* လက်ဖမိုး back of hand
cuklǔ *n* လက်အိတ် glove
cukon kaû *adv* လက်ထဲတွင် in one's hand
cukwi *n* လက်ရေး၊ လက်ဆွဲ handwriting, hand drawing
cukwicikheǎn *n* လက်ရေးစောင်း slanting hand-writing
cukwikrǎ *n* လက်ရေးလှ calligraphy
culǎ *v* လက်ထဲမှ လွတ်ကျသည် drop from hand *cudeǎn culǎ acǎ kǒn lantaǎ phá* လက်ထဲမှ ပုလင်းလွတ်ကျသဖြင့် ကွဲသွားသည်။
cu langǎ *v* ရှေ့သို့တိုးသည် move forward
cumaǎ *n* လက်ကောက်ဝတ် wrist
cumaǎsǎ *n* လက်မျက်စိ carpal bone
cumǒn *n* လက်မ thumb
cumǒnnǎ cuyathá₁ *n* လက်ထက်ပွားပစ္စည်း property acquired during the married life of a couple
cumǒnnǎ cuyathá₂ *adv* လက်ထက်၌ in one's hand
cumû *n* လက်သည်း fingernail
cumûphað *n* လက်သည်းပွင့် white spots on fingernails
cunātai *n* လက်ကိုင်ဖုန်း mobile phone

cunǒn *n* လက်ချောင်း finger
cunǒnmaǎ *n* လက်ဆစ် knuckle *kǎ cunǒnmaǎ cǒ prein* လက်ဆစ်ချိုး၍ အသံမမြည်ပါ။
cunǒnnǎ *n* လက်ချောင်းဖျား fingertip
cupað cuyǎn *n* လက်စွမ်းဆောင်နိုင်ရည် skill of hand
cusaò *adj* သန်မာသော strong
cusi *n* လင်းကွင်း cymbals
cusû₁ *n* လက်ပွတ်စူး bradawl
cusû₂ *v* လက်ပွတ်စူးဖြင့်လှည့်သည် turn with bradawl
cuthu *n* လက်စွပ် ring *klǔ cuthu ka* လက်စွပ် စွပ်ပါ။
cuthyǎn *n* လက်ဗွေ fingerprint *non cuthyǎn* လက်ဗွေ နှိပ်သည်။
cuthyǎn li *n* မှတ်ပုံတင်စာအုပ် registration book
cuthyǎn lipaǎn *n* မှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြား registration card, I D Card *theinǎn pǎ cuthyǎn lipaǎn ka* မှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြားပါသွားရန်သတိရပါ။
cutyan *n* လက်ရေးလက်သား hand-writing
cutyankrǎ *n* လက်ရေးလှ calligraphy
cutyûn *n* လက်သီး fist
cuya *n* လက်ဖဝါး palm
cuyakrǒn *n* လက္ခဏာ lines on one's palm
cuyakrǒn caðmu *n* လက္ခဏာဆရာ palmist
cuyarai *n* လက်ဝါးစောင်း edge of hand
cuyǒn *adj* ပြုလုပ်ရန် ဆန္ဒပြင်းပြသော eager to do
cuyǔ *n* လက်ညှိုး index finger *yǔ ngòn dò cuyǔ* လူများကို လက်ညှိုးထိုးသည်။
cǔ₁ *n* ဇွန် spoon
cǔ₂ *n* အချွန် point, tip
cǔ₃ *n* ကာလ period *ǔ cǔ* ယခုကာလ။
cǔ₄ *adj* ချွန်ထက်သော pointed
cǔ₅ *v* ကာမယှက်စပ်သည် have intercourse
cǔ₆ *v* အဖော်ပြုသည် accompany, follow *lai cǔ kakhyǔ* အတူလိုက်ပါသည်။
cǔ₇ *v* မီးရှို့သည် burn
cǔhtan *v* နောက်လိုက်သည် follow
cǔkǎn *adj* အောက်ပိုင်းချွန်သော pointed in below part
cǔkaû *v* လိုက်လျောသည် comply

cũkhanyăn *v* ခြေရာခံသည် stalk, trail

cũkhau *adv* အထက် above *su nein cũkhau ba htan kyòn* ၆ နှစ်အထက် ကျောင်းတက်ရမည်။

cũkhrăn *v* ခက်ရင်း fork

cũkhyŭ *n* အတိတ်ကာလ in the past

cũlă *adv* အောက် below *lwŭ nein cũlă cõ ră htan kyòn* ၄ နှစ်အောက် ကျောင်းမတက်သင့်ပါ။

cũlai *adv* သည်ရှေ့ from now on

cũnă₁ *adj* အဖျားတွင် ချွန်သော pointed *sai pană dõ hwa cũnă* တုတ်ချွန်ဖြင့် ကျွဲကိုထိုးသည်။

cũnă₂ *adj* မအောင်မြင်သော; အဖျားရှူးသော unsuccessful *pralyŭnlõn mè pra cũnă* လောင်းကစားသမားများသည် အဖျားရှူးသူဖြစ်သည်။

cũngă *n* အနာဂတ် in future *ma raõ na năn tõn ũ cũngă ka* အနာဂတ်၌ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြုပြင်ပါ။

cũ₁ *n* ဥ egg

cũ₂ *n* အကြွေး credit *cõ să cũ* အကြွေးမရောင်းပါ။

cũ₃ *n* ကြေး brass

cũ₄ *n* ချွဲသလိပ် phlegm

cũ₅ *v* ဥချသည် lay egg

cũ-an *v* ရှေ့သွားဖြင့်အရိုးငယ်မှအသားရွေးစားသည် choose to eat meat from small bones

cũbon *n* ဝှေးစေ့; ကပ်ပယ်အိတ် testicle

cũbõn *n* လိင်တံ penis

cũbõnklũ *n* လိင်တံအစွပ် condom

cũkhankaõ *n* ခြေသလုံးကြေးကွင်း calf brass

cũkhanlõn *n* ဒူးအောက်ကြေးကွင်းငယ် brass rings below knees

cũkhaubõn *n* လည်ပင်းကြေးကွင်း neck brass

cũkhauhti *n* ပုခုံးတင်ကြေးကွင်း brass placed on shoulder

cũkhaureŭn *n* ပုခုံးတင်ကြေးကွင်းငယ် small brass ring

cũlŭ *n* ကြေးနီ copper

cũphlon *n* ဝှေးစေ့ testicle

cũphũ *v* ချွဲထသည် suffer from phlegm *maõ cũphũ* အမေချွဲထသည်။

cũsũ *n* သုတ်ရည် semen, sperm

cũswan *n* ဆီးခုံမွေး (ကျား) male pubic hair

cũ₁ *n* သခွါး cucumber

cũ₂ *adj* ဖြစ်ထွန်းသော fruitful *nwaï cõ cũ pè* အလူး မဖြစ်ထွန်းတော့ပါ။

cũ₃ *v* မြေအောက်ပင်စည်ဥမြစ်ထွက်သည် bear tuber

cũ₄ *v* စိန်ခေါ်သည် challenge *cũ khĩ taũ khĩ* ကျားကို စိန်ခေါ်လျှင် ကျားနှင့်တွေ့မည်။

cũkhau *n* ဆင်တုံးမနွယ် moonseed vine

cũthă *n* သခွါးသီး cucumber

cũtyan *n* သခွါးကျား cucumber species

cwai *v* ဆင့်သည် toss *maõ cwai hũ* အမေဆန် ဆင့်သည်။

cwaï₁ *n* ညီမျှခြင်း၊ (=) equal

cwaï₂ *n* ပီသာ viss, weight measure equal to about 1.6 kilograms

cwaï₃ *clf* ပီသာ viss, weight measure equal to about 1.6 kilograms or 3.6 pounds *prĩ htaõya la cwaï* ဝက်သားတစ်ပီသာဝယ်သည်။

cwaï₄ *adv* ကဲ့သို့ like *să cwaï ngòn* သူများရောင်းသကဲ့သို့ရောင်းသည်။

cwaï₅ *v* ရှောင်သည်၊ ရှောင်တိမ်းသည် avoid

cwaï-ũ *adv* ဤမျှ this much *ma cwaï-ũ cõ htaũ da* ဤမျှလုပ်သော်လည်းမပြီးနိုင်။

cwaïbĩbă *v* ကွယ်သည် hide *cwaïbĩbă dõ thõn* သစ်ပင်နှင့်ကွယ်သည်။

cwaïcũ *adj* တူညီသော same *klaŭ dõ klè ataboutabăŭ cwaïcũ* ကလန် နှင့် ကလယ် အဓိပ္ပါယ်တူညီသည်။

cwaïdăŭ *v* ဖုံးသည် (တိမ်) be clouded with *lă htaŭ lao la-aũ cwaïdăŭ* လစထွက်သည်နှင့်တိမ်ဖုံးလိုက်သည်။

cwaïdõ *adv* သကဲ့သို့၊ သလို like, same as *ma cwaïdõ tai* ပြောသလိုလုပ်သည်။

cwaïkăŭphwĩ *v* လေသာခိုသည် shirk

cwaïlăõ *adv* ခပ်လှမ်းလှမ်း afar, aloof

cwaïmă *adv* ဘယ်လောက်လဲ how much

cwaïngă₁ *adv* ပင်လျှင်၊ တောင်မှ even *tai cwaïngă nă cõ thei* ထိုမျှပြောတာတောင်သဘောမပေါက်ဘူး။

cwaïngă₂ *adv* ထိုမျှလောက် that much

cwaīphraŭ *v* သဘောထားကြီးသည် be magnanimous
cwaī pūblan *adv* ခါတိုင်းလို as usual
cwaī pūkhan *adv* ခါတိုင်းလို as usual
cwaīyū *v* ဝေးဝေးရှောင်သည် elude
cwan₁ *n* မှို mushroom
cwan₂ *v* ဆန့်သည် stretch out
cwanbaŭ *n* မှိုတစ်မျိုး kind of mushroom
cwanblon *n* တောင်ပိုမှို mound mushroom
cwancōn *v* ဖြောင့်တန်းစေသည် straighten *cwancōn plā* မြားကိုဖြောင့်တန်းစေသည်။
cwanhwa *n* ဝါးယောင်းမှို bamboo mushroom
cwanhwai *n* မှိုတစ်မျိုး kind of mushroom
cwanhwānnwī *n* မှိုတစ်မျိုး kind of mushroom
cwankaphŭ *n* အင်ဥကြီး big globular fungus
cwanlaŭ *n* စိုက်မှို mushroom (cultivated)
cwanná *n* စားမရသည့်မှိုတစ်မျိုး kind of inedible mushroom
cwanpaŭ-ī *n* နွားချေးမှို kind of mushroom
cwanpaŭnūšŭ *n* မှိုတစ်မျိုး kind of mushroom
cwanplaŏ *n* မှိုတစ်မျိုး kind of mushroom
cwanswaī *n* ဖက်ဆွတ်မှို mushroom that grows in decaying leaves
cwantai *n* အဝါရောင်မှိုတစ်မျိုး kind of mushroom
cwantwaŏ *n* အင်ဥ small globular fungus
cwanyai *n* အညောင်းမှို fungus
cwān₁ *n* ကျွန်၊ အစေခံ slave
cwān₂ *v* သုတေသနပြုသည် research
cwān-u *v* သုတေသနပြုသည် research
cwānkarā *n* ကျွန် slave
cwānphao *n* အစေအပါး servant
cwānthā pralōn *n* အစေခံ servant
cwi *v* နမ်းသည်၊ စုပ်သည် kiss, suck
cwī *adj* ချွန်သော pointed *niphŭ cwī* နှာခေါင်းချွန်သည်။
cwī₁ *n* ဇရစ် herbaceous plant

cwī₂ *v* ကြိုက်သည် like *acwī pramu dŭ pra hŏ* သူကထို မိန်းကလေးကိုကြိုက်သွားပြီ။
cwī¹ *v* ဆွဲသည် pull
cwīblōn *n* ဇရစ်ညွန့် herbaceous shoot
cwīcu *v* အသံရှည်ဆွဲသည် prolong (in singing) *thapaŏ dwan cwīcu* သီချင်းဆိုအဆုံးတွင်အသံရှည်ဆွဲသည်။
cwīkhein *v* အချိန်ဆွဲသည် prolong
cwīkhlai *v* လမ်းပြသည် give direction
cwīkhrain nipū₁ *n* လွန်ဆွဲပွဲ tug of war *ŭ daŏ cwīkhrain nipū aŏ* ယနေ့လွန်ဆွဲပွဲရှိသည်။
cwīkhrain nipū₂ *v* လွန်ဆွဲပြိုင်သည် compete tug of war
cwīmaŏ *v* တရားစွဲသည်၊ စွဲချက်တင်သည် prosecute
cwīrū *v* ဒရွတ်တိုက်ဆွဲသည် trail
cwī₁ *n* ချိပ် sealing wax
cwī₂ *v* စွဲသည် be addicted to *pra cwī beīn* ဘိန်းစွဲသူ။
cwī₃ *v* ချိပ်ဖြင့်မြဲမြဲစေသည် seal with wax *cwī nidwantaŏ* ခါးမလက်ကိုင်ကိုချိပ်ဖြင့်မြဲမြဲစေသည်။
cwūn *v* ခါးပြတိုက်သည် rob
cwūnyā *v* လုယက်သည် rob
cyan₁ *n* အစည်း bundle
cyan₂ *clf* အစည်း bundle *baŭ nŭ cyan* ကောက်လှိုင်းနှစ်စည်း။
cyan₃ *v* ကိုင်သည်၊ ဖမ်းသည် hold, catch
cyan cudeīn *v* လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်သည် shake hand
cyūn₁ *n* ခဲ lead
cyūn₂ *v* ဒါးသွား (မီးချသည်) heat the edge of knife *cyūn nidwan* ခါးမသွားကိုမီးချသည်။
cyūn₃ *v* နှိပ်နယ်သည် massage
cyūnyān *v* နှိပ်နယ်သည် massage
cyūn-u *v* မြည်းကြည့်သည် sample *cyūn-u thwīca* ဟင်းအရသာမြည်းကြည့်သည်။
cyūn₁ *n* တစ်သားမွေးခြင်း litter
cyūn₂ *clf* တစ်သားမွေး litter *paŭ aphao aŏ thyūn cyūn* သုံးသားမွေးနွားမ။

D d

da₁ *adj* တော်သော clever

da₂ *adj* ဖြစ်နိုင်သော possible

da₃ *v* နိုင်သည် can *da khlõndò ngòn* သူများထက် တတ်နိုင်သည်။

dacĩn *adv* ဘယ်တော့မှ never

dahõ *adv* တော်ပြီ၊ ရပြီ enough

dahtòn *v* ချီးမွမ်းသည် praise

dahtòn mayă *v* ချီးမွမ်းသြဘာပေးသည် praise with sound

dahtulan *v* တရားဟောသည် preach

dakă *v* ဆုံသည် meet

dakhan₁ *adv* ဘယ်တော့မှ never *cõ naũ dakhan* ဘယ်တော့မှမရဘူး။

dakhan₂ *v* ခြေဆောင့်သည် stamp

dakhan plăncu *v* ခြေဆောင့်လက်ခုပ်တီးသည် stamp and clap

dakhlõn *adj* အတော်ဆုံး cleverest

dakhõn *adv* ကျောပေးလျက် turn back on *pĩ maõpră aòmĩ dakhõn* အဖွားအိုကျောပေးလျက်အိပ်နေသည်။

dakhyũ *adv* နောက်ဘက်သို့ backwards

daklaõ *adv* မှောက်လျက် prone position

dalakhan *v* ဖြစ်နိုင်သည် can be *lapra dalakhan* မည်သူမဆိုဖြစ်နိုင်သည်။

dalaõ *v* လှုပ်ရမ်းသည် shake

dalidalaĩ *v* စာတတ်မြောက်သည် be scholarly

dali dalaĩ *adj* စာတတ်ပေတတ်သော scholarly

data₁ *adj* လည်သော၊ လှည့်စားတတ်သော cunning

data₂ *adj* အသုံးကျသော၊ အသုံးဝင်သော useful

dawĩki *adv* အနည်းငယ်မျှပင် even a little *ma cõ dawĩki* အနည်းငယ်မျှပင်မလုပ်နိုင်ဘူး။

dă₁ *n* ထိပ်ဖြူ white spot at forehead *paũphă dă* ထိပ်ဖြူနွား။

dă₂ *v* ဖြန့်သည်၊ ခင်းသည် spread out *dă laĩ khlaõ* ဖျာကြီးကိုဖြန့်ခင်းသည်။

dărio *n* ရေဒီယို radio

dă₁ *adv* အနှံ့ all over

dă₂ *v* ခုတ်ဖြတ်သည် cut off *dă cau* ထင်းခုတ်သည်။

dă kăn *loc* တစ်နိုင်ငံလုံး whole country

dai₁ *n* ချွေးမ daughter-in-law

dai₂ *n* လေဖြတ်ခြင်း paralytic stroke

dai₃ *n* ခြေဆာခြင်း lameness

dai₄ *adj* ခြေဆာသော lame

dai₅ *v* ခြေဆာသည် limp

daidĩ *adj* မွဲတေသော destitute

daimõn *n* ကျူပင်တစ်မျိုး ဒိုက်ပင် a kind of reed

daimu *n* ချွေးမ daughter-in-law

dai *n* ယုန် rabbit

daiĩmyũn *n* ယုန်ကြီးတစ်မျိုး hare

daiĩtha *n* ယုန် rabbit

dan₁ *v* တင်သည် load

dan₂ *v* လျှောက်ထားသည် apply

dan₃ *v* အပြစ်ပေးသည် punish, fine

danbũ kan-aũ *v* ပိတ်ပင်တားဆီးသည် prevent

danhtan *v* အပေါ်တင်သည် load *danhtan baũ dõ paũlũ khau* စပါးကိုနွားလှည်းအပေါ်သို့တင်သည်။

danhyũn *v* တင်ပြသည် propose

dankhau *n* စားပွဲ table

dankhauhtaũ *n* စားပွဲရှည် long table

dankhaultalõn *n* စားပွဲအဝိုင်း round table

dan li *v* စာတင်သည် apply

dansau *v* အမှုတိုင်တန်းသည် complain

dantamaũ *v* တရားစွဲတင်သည်၊ စွဲချက်တင်သည် prosecute

dǎn₁ n ငှက်အိပ်တန်း: roost *htausei paðdei tòncein adǎn* ရစ်ငှက်တောင်ပံခတ် လျှက်အိပ်တန်းဝင်သည်။

dǎn₂ n တောင်း:၊ ပလုံး:၊ ခြင်း: basket *htein dǎn* တောင်းရက်သည်။

dǎn₃ clf တောင်း: basket *hǔ ngai dǎn* ဆန်ငါးတောင်း:။

dǎn₄ v တိုင်တည်သည် call upon the deity to bear witness

dǎncǐ₁ n တောင်းတစ်မျိုး: a kind of basket

dǎncǐ₂ n စိတ်တောင်း: unit of measure for grain

dǎnkhwaǐ n ခွဲတောင်း: large basket

dǎnpi n ပြည်တောင်း: unit of measure for grain

dǎnpú n နှစ်ပြည်ဝင်တောင်း: unit of measure for grain

dǎnthau dǎnthá adj စိတ်ရှုပ်ထွေးသော muddle-headed

dao₁ n မီးလောင်ပိုး: kind of insect *dao ankaǐ baúmǎn* မီးလောင်ပိုးက စပါးပင်ကိုဖျက်သည်။

dao₂ n နံရံ: ထရံ wall

dao₃ n ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်လိင်ဆက်ဆံခြင်းဖြင့် မိသားစုအတွင်း အန္တရာယ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေခြင်း: a harm caused to one's own family by stealthily intercourse

dao₄ v ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် လိင်ဆက်ဆံခြင်းဖြင့် မိသားစုအတွက် အန္တရာယ် တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်စေသည် cause harm to one's own family by stealthily intercourse

dao₅ v ဖုံးအုပ်သည်: ဆောင်းသည် cover head

daobú v ဖုံးသည် cover *daobú dyǎnpón ka* ထမင်းအိုးကို ဖုံးပါ။

daocón n အခန်းစည်း: wall of room

daodǎn₁ adv ရှုပ်ထွေးစွာ disorderly

daodǎn₂ adj ရှုပ်ထွေးသော disorderly

daohwapein n ရိုင်ဖျာ bamboo matting

daokyǎn v ကျမ်းရွက်သည် take an oath

daonǎn n အခန်းထောင့် corner (of room)

daotaǎo n ဗီရို cupboard

daothan n အခန်း: room

daotyǎn v ကျမ်းကျိန်သည် take an oath

daotyǎn plǎnli v ကျမ်းကျိန်သည် take an oath

daoyan v ရိုသေသည် respect *daoyan maǎphǎ ka* မိဘကို ရိုသေပါ။

daò₁ adj နေရာရှိသော: နေရာကျယ်သော capacious

daò₂ v စီးသည် ride

daò₃ v ရေတွက်သည် count *daò rwǎn* ပိုက်ဆံရေတွက်သည်။

daò-aǔ daòprwan v လူသိရှင်ကြားပြစ်တင်ရှုတ်ချသည် denounce

daòcǎ v ရွက်သစ်လောင်းသည် sprout up

daòcai v ကျိန်ဆဲသည် curse

daòcaǔ daòmwaǐ v အားပေး နှစ်သိမ့်သည် console, comfort

daòcǔ v မျက်ခြေမပြတ်စေရန် လိုက်ကြည့်သည် stalk *daòcǔ cǎo laǎo pè* မျက်ခြေပြတ်သွားသည်။

daòdǎi n နကျယ်ကောင် တစ်မျိုး: kind of wasp

daòhtan v အညွန့်ပေါက်သည် sprout up

daòhtulan [kk] v တရားဟောသည် preach

daòlai v ရွတ်ဆိုသည် recite

daò mǎ v မဲရေတွက်သည် count the votes

daòngǎo v အာဂုဏ်ဆောင်သည် memorise

daòprá v အတင်းပြောသည် gossip

daòtǎn v ရွက်သစ်လောင်းသည် sprout up *thónlā daòtǎn hǎo* ရွက်သစ်လောင်းပြီ။

daǎo₁ n နေ့ရက် date

daǎo₂ n ဓားမြှောင် dagger *daǎo la ba* ဓားမြှောင်တစ်လက်။

daǎo₃ clf နေ့ day *ma la daǎo an la daǎo* တစ်နေ့လုပ် တစ်နေ့စား။

daǎokwǎi n သင်တုန်းဓား: razor

daǎokyǎn n တံစဉ် sickle

daǎomè [kk] conj သို့သော် but

daǎomǎn n ဓားအိမ် sheath

daǎota aux v ပါစေ may *ba htǔhtan daǎota ka-ǎ* ဤကဲ့သို့ဖြစ်ပါစေ။

daǎotaǎo n ဓားရိုး: knife handle

daǎo v စေခိုင်းသည်: လုပ်စေသည် order, let *hǎopǎ daǎo* မည်သူခိုင်းသနည်း။

daǎokǎn v သွေးဆောင်ဖြားယောင်းသည် tempt

daǎokǎn daǎoka v အဓမ္မစေခိုင်းသည် force to work

daǎolǎnsǎi v ရန်တိုက်သည် incite enmity

daǎonaǎu v ခိုင်းစား၍ ရသည် can put to work *prathathan daǎo cǎo naǎu* ပျင်းရိသောလူကို ခိုင်းစား၍

မရချေ။

daôphākhau htauphākǎn *v* အသေးအမွှား ခိုင်းစေသည်
order to do small thing

daôsaò daòdau *v* အဓမ္မ လုပ်စေသည် force to work

daôthei *v* အသိပေးသည် make known

dau *adj* ကြီးသော big

dau-an *adj* အစားကြီးသော glutton

dauda *adj* တတ်နိုင်သော great

daudò *adj* သာ၍ကောင်းသော more, better *da daudò*
ngòn သူများထက်သာ၍တော်သည်။

dau dò syan *adv* အနည်းနှင့်အများ more or less

daudwan *n* ကြီးအဆုံး the maximum

dauhtan *v* ကြီးထွားလာသည် grow

dauhtan hanbaò *n* တက်ရွယ် rising youth

dauhtan hǒnhtan *adj* ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော prosperous

dauhtaǔ *adj* ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း tall and
strapping *Phǔ Tha mè pra dauhtaǔ lapra* ဖူးသား
ဟာ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း လူတစ်ယောက်
ဖြစ်သည်။

daukaǔ *adj* စိတ်ထဲအငြိုးထားတတ်သော grudging

daukhlǒn₁ *adj* အကြီးဆုံးသော biggest

daukhlǒn₂ *adv* အထူးသဖြင့် especially

dau maǐn *adj* အတော်အတန်ကြီးသော rather big

daunaò aòthǔ *n* မျိုးဆက်သစ် new generation

dauprǎ₁ *n* အထက်လူကြီး superior

dauprǎ₂ *n* သက်ကြီး၊ ခေါင်းဆောင် elder, leader

dauprǎ₃ *adj* အသက်အရွယ်ရင့်သော elderly

daurai *adj* အတော်အတန်ကြီးသော rather big

dauswǐ bwǐsǎ *adj* နေမကောင်းဖြစ်လွယ်သော sickly

dausyan₁ *n* အရွယ်အစား size *dausyan aò cwaǐmǎ?*
အရွယ်အစားဘယ်လောက်ရှိသနည်း။

dausyan₂ *adj* မညီမျှသော unequal

dausyan₃ *adv* မည်မျှနည်း how much?

dautaǎ *adj* ပိုကြီးသော bigger

dautaǎ₁ *n* ကြီးအဆုံး the maximum

dautaǎ₂ *adv* အလွန်ဆုံး at the most

dauthara *adj* အရှက်ကြီးသော exceedingly shy

dauthá *adj* တစ်မျိုးရှူးထိုး ပြုတတ်သော impetuous

dauyan *adj* ချမ်းသာကြွယ်ဝသော rich

daǔ *v* အပေါက်ဖောက်သည် perforate

daǔpau *v* အပေါက်ဖောက်သည် make hole *daǔpau*
thònhntwan kau အိမ်တိုင် အပေါက်ကိုဖောက်သည်။

daǔ₁ *adj* နီးကပ်သော close

daǔ₂ *v* တားမြစ်သည် forbid

daǔ₃ *v* ပြသည် show

daǔ₄ *v* အစာရှောင်သည် fast

daǔ-an-aǎ *v* အစာရှောင်သည် fast

daǔ-u *v* ပြကြည့်သည် show

daǔcǎ *v* နှိုင်းယှဉ်သည် compare

daǔdu *adj* တားမြစ်သော forbidden

daǔlaǎ *v* ပြသည်; ဖော်ပြသည် show

daǔnai *v* ဟန်ပြသည် show *picǎ daǔnai khlaǐpain*
ကလေးက ကြံသကာကို ဟန်ပြသည်။

daǔnǎn *n* ကိုယ်ဟန်ပြခြင်း body show, model show

daǔtǔ *v* နှိုင်းယှဉ်ပြသည် compare

daǔ [kk] *adj* ထူသော thick

daǔ₁ *n* တောင်ယာသစ်အတွက် မီးရှို့ခြင်း burn off for
new hillside cultivation *cǔ daǔ beǐ kǎncigaǎ*
နွေရာသီအချိန် တောင်ယာသစ်မီးရှို့သည်။

daǔ₂ *n* အကောင် animal

daǔ₃ *clf* အကောင် animal *panǎ phǎdau la daǔ* ကျွဲထီး
ကြီးတစ်ကောင်။

demokreci *n* ဒီမိုကရေစီ democracy

demokreci caǎ *n* စစ်မှန်သောဒီမိုကရေစီ true democracy

dei₁ *adj* တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်သော quiet

dei₂ *n* ထောင်ချောက်; ကျော့ကွင်း trap

deicaǎ *n* ကျော့ကွင်း trap

deidei pranpran *adv* တိတ်ဆိတ်စွာ silently

deihta *n* သံထောင်ချောက် iron trap

deikǎntǎnlǎ *n* လက်အောက်ခံ subservience *kwan dau*
tatheingǎ khǎ cǎ aòba ngòn deikǎntǎnlǎ ပညာ
များစွာရှာမှီးပါမှသူတပါးလက်အောက်ခံမနေရပါ။

deikein *n* အတောင် wing

deikein phlā *v* ကိုယ်တိုင်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည် able to do by itself

deikhleīn *n* ကျော့ကွင်း trap

deilā *n* လက်အောက်ခံ subservience

deipran *adj* တိတ်ဆိတ်သော silent

deithu *adj* လုံးဝတိတ်ဆိတ်သော completely silent

dein *v* ကျော်၍သွားသည် cross over, step over

deinbá *v* ကျော်၍သွားသည် cross over

deinbá yákaī *v* ချိုးဖောက်သည် (ဥပဒေ) break (rule)

deinkan *adv* ခွလျက် astride *htôn deinkan* ခွလျက်ရပ်နေသည်။

deinkhan *adj* တင်ပျဉ်ခွေသော cross-legged *nān deinkhan* တင်ပျဉ်ခွေ၍ထိုင်နေသည်။

deīn [kk] *adj* ချိုသော sweet

deīn₁ *n* ဘက် direction *dō bahtaō deīn* ဟိုမြောက်ဘက်။

deīn₂ *clf* တစ်စုံထဲမှတစ်ဘက် one half of a pair *maīphlon lā la deīn* မျက်လုံးတစ်ဘက်ချွတ်ယွင်းသည်။

deīn₃ *post* ကြား between

deīn₄ *adj* အသံမြင့်သော high-pitched *pramu khacā deīn* မိန်းကလေးများအသံမြင့်သည်။

deīn₅ *adv* ဧကန်မှချာ surely *phā kwān deīn* အဖေ ဧကန်မှချာလိမ့်မည်။

deīnblān *adv* ဧကန်မှချာ surely

deīnkleīn *adj* အသံအလွန်မြင့်သော very high pitched

di₁ *n* အသားပို flesh tag

di₂ *n* အကန့် partition

di₃ *clf* အကန့် partition *cau la di* ထင်းတစ်ကန့်။

di₄ *v* ညှပ်သည် pinch with pliers

di₅ *v* လှူသည် warm *nān di mī* ထိုင်၍မီးလှူသည်။

dibu [kk] *adj* အသုံးဝင်သော useful

dicôn *post* အကြား; စပ်ကြား between

didathā *n* ကြောင်လျှာသီး Indian trumpet

didain *n* ခေါင်းလောင်းငယ် small bell

didao didān *v* ပိတ်ဆို့သည် block *cī dān àò didao didān* ပလိင်းတောင်းများပိတ်ဆို့သည်။

didao₁ *n* မိနစ် minute *didao (60) àò la teīn* မိနစ် (၆၀)လျှင်တစ်နာရီရှိသည်။

didao₂ *v* ခေါက်သည် knock *didao khāđān* တံခါးခေါက်သည်။

didòròkha *n* ရန်သူ; အနှောက်အယှက် enemy

didōn *adv* တွဲလောင်း in dangling position *phaō titōn àò didōn dō khlon mōnnā* ညောင်ပင်ဖျား၌သစ်ခွပန်း တွဲလောင်းရှိနေသည်။

didōn₁ *adj* ပြဿနာဖြစ်သော problematic

didōn₂ *adj* မညီညာသော uneven

didōn *n* ယောက်ချိုး; ယောက်မ ladle

didōn *n* ခေါင်းလောင်းငယ် small bell *panā didōn lantaī htumā* ကျွဲခေါင်းလောင်းငယ်ကျပျောက်သည်။

didu *adj* အထုံးပါသော knotted

didwai *v* ရန်စသည် pick quarrel *cō didwai ngòn ka* သူတစ်ပါးကို ရန်မစန့်ငှ်။

dihteīn *n* ဆည်းလည်း small bell

dihtu *v* လက်ဖြင့်ပွတ်သည် crush in palm

dikāhtōn *n* အရေးပေါ် emergency

dikhāncū *adv* တစ်ပြိုင်တည်း; တစ်ချိန်တည်း at the same time

dikhānyū [kk] *adv* တစ်ပြိုင်တည်း; တစ်ချိန်တည်း at the same time

dikyūn *n* အမြွှာပူး twin

di mī *adj* မီးလှူသည် warm oneself by fire *pī maōprā di mī* အဖွားအို မီးလှူနေသည်။

diāō *v* ကြွေးတင်ရှိသည် owe

dī *adj* နုသော young *bī khaōthā dī* သရက်သီးနု ခူးသည်။

dīhtan *v* အသီးနု စထွက်သည် give tender fruit

dī₁ *n* ဖား frog

dī₂ *adj* ငြိမ်းချမ်းသော calm

dī-ōn *n* ဖားခုံညှင်း frog with yellow brown body

dībai *n* လယ်ဖား paddy frog

dību *n* ဖားတစ်မျိုး kind of frog

dīceī *n* ဖားတစ်မျိုး kind of frog

dídaò *n* အသံစူးရှသောဖားတစ်မျိုး frog with staccato cry
dímaǎ *n* ဖားကြီးတစ်မျိုး kind of big frog
dímyúnthā *n* မြက်ကြားနေ ဖားတစ်မျိုး tadpole
díngwǎ *n* ဖားဖားတစ်မျိုး kind of frog
díphlon *n* ဖားလောင်း tadpole
dífpǔ *n* ဖားပျံ tree frog
dísei *n* ဖားဖားတစ်မျိုး kind of frog
díthū *n* ဖားပြုပ် toad
díthyǔn *n* ဖားစိမ်း green frog
dǐ₁ *n* အကြောင်းရင်း fundamental cause
dǐ₂ *n* အစ; အခြေခံ base
dǐbǒn *n* ချက်ကြိုး navel
dǐbǒn lònhti *n* ချက်ကြောဒေသ; ချက်မြုပ်ရာ native place
doũyě [kk] *v* ရိုသေသည် respect
dò₁ *p* ဖြင့် with *phau tǎ dò cán* ပိုက်ဖြင့်ငါးကိုဖမ်းသည်။
dò₂ *conj* နှင့် and
dǎ₁ *pro* ထို that
dǎ₂ *adv* ဟိုမှာ; ဟိုနေရာ there
dǎ₃ *p* မှာ ဆီမှ from
dǎ₄ *p* အတွင်း-၌- မှာ-တွင် in
dǎ-ǔ *adv* ဤမှာ; ဤနေရာမှာ here
dǎdũ *adv* ထိုနေရာတွင် there *tau dǎdũ ka* ထိုနေရာကို သွားပါ။
dǎmǎ *adv* ဘယ်မှာ; ဘယ်ကို where *tau dǎmǎ?* ဘယ်ကို သွားမှာလဲ။
don₁ *n* ဖျာကြီး (စပါးလှန်းဖျာ) paddy mat
don₂ *v* တီးသည် beat *don htǒn, don pan* ဗုံတီးသည်။ မောင်းတီးသည်။
dǒn₁ *n* ရွာ village
dǒn₂ *clf* ကျေးရွာ village *dǒn à nwai dǒn* ကျေးရွာ ခုနှစ်ရွာ ရှိသည်။
dǒnca *n* ရွာသိမ်၊ ရွာငယ် small village
dǒnca hwasai *n* ရွာသိမ်; ရွာငယ် small village
dǒncòn *n* ကျေးရွာ အုပ်စု village tract
dǒnkhā lāthyǔn *n* ဟင်းသီး ဟင်းရွက် vegetables
dǒnmaǎ *n* ရွာခွန် village tax

dǒnmaǎ dǒnphǎ *n* ရွာမိ ရွာဖ community elders
dǒnmaǎ phǎnmaǎ *n* ရပ်ရွာလူကြီး၊ ရွာမိ ရွာဖ community elders
dǒnphao *n* ရွာသူရွာသား villager
dǒnphao phǎnphao *n* ရွာသူရွာသား villager
dǒnphrǎ dǒncòn *n* ရွာအနီးအနား village vicinity
dǒnrá *n* ရွာစည်းရိုး village wall
dǒntha rákaũ *adv* ရွာအတွင်းတွင် in the village
dòn₁ *n* အဝစ် notch
dòn₂ *n* အဆင့် step *tauǎ dǎ kakhau khlǒn dòn* အပေါ်ဆုံးအဆင့်ထိ ရောက်သည်။
dòn₃ *v* ထစ်သည် notch
dònkhlai₁ *n* ခြံခိုတိုက်ခိုက်ခြင်း ambush
dònkhlai₂ *v* ခြံခိုတိုက်ခိုက်သည် ambush
dǒn₁ *v* ပြောဆိုသည် utter, say
dǒn₂ *v* တည်သည်; ထောင်သည်; တင်သည် put, place *dǒn sǎla ka, dǒn calòn ka, dǒn sǎkhlǒn ka* ရေနေ့တည်ပါ။ လှေကားထောင်ပါ။ ရေတံလျှောက်တင်ပါ။
dǒnkhanleilan [kk] *v* ဒူးထောက်သည် kneel
dǒnkhlai *v* တံတားထိုးသည် bridge
dǒnnǎ *n* ကြောင်ကတိုး civet *dǒnnǎ an khlonthā* ဝေဖုကာတိုးဝေညာဦးစားသတ္တဝါ
dǒn *adj* ကိုယ်ဝန်ရှိသော pregnant
dǒnhntan *v* ကိုယ်ဝန်ရှိလာသည် get pregnant
dǒnhu *v* လင်မရှိပဲကိုယ်ဝန်ဆောင်သည် get pregnancy without husband
du [kk] *n* အဆုံး end
du₁ *n* အထုံး knot
du₂ *v* ထောင်ချောက်ထောင်သည် trap
du₃ *v* ခပ်လာသည် fetch *picǎphao du sǎ* ကလေးများရေခပ်လာသည်။
du₄ *v* လှီးသည်; ဖြတ်သည် cut *du cí* အမဲသားလှီးသည်။
dũ₁ *pro* ထို၊ ဟို that
dũ₂ *adj* သက်တောင့်သက်သာရှိသော comfortable
dũ₃ *v* ခံသည် intercept *dũ phi swaisũ dò sǎkhlǒn* မိုးရေကိုရေတံလျှောက်ဖြင့်ခံသည်။

dǔdǔ *adv* အနှံ့အပြား၊ all over, everywhere *kwan dǔdǔ blǎn cǎo laǎo* နေရာအနှံ့အပြားရှာသော်လည်းမတွေ့ရပေ။

dǔ₁ *adj* ကြီးသော big *khaukiao dǔ* ခေါင်းကြီးသည်။

dǔ₂ *v* စိတ်ကောက်သည် sulk *phaomu dǔ hǎo* သမီး စိတ်ကောက်ပြီ။

dǔmaǐ *adj* အမြင်မတော်သော unseemly

dǔmaǐ dǔnǎ *adj* အမြင်မတော်သော unseemly

dǔnǎ *adj* အဖျားတုတ်သော၊ အဖျားပိုင်းကြီးသော big at the top *thônhtwan dǔnǎ* အဖျားတုတ်သောတိုင်။

dwai₁ *n* နှံ့ကောင် grasshopper

dwai₂ *v* ထွင်သည် (ဆူး) pick out

dwaibaŭ-iǎn *n* နှံ့ကောင်ငယ်တစ်မျိုး small kind of locust

dwaicakri *n* ပုရစ် cricket

dwaicalaǐ *n* ခြေတံရှည် ကျိုင်းကောင်တစ်မျိုး kind of locust with long legs

dwaicaphu *n* ရှိခိုးကောင် praying mantis

dwaihan *n* ပုရစ် cricket

dwaikacǎn *n* နှံ့ကောင်ခေါင်းရှည် kind of locust with long head

dwaiklā *n* အနီရောင်နှံ့ကောင်တစ်မျိုး kind of locust

dwailǎn *n* အတောင်အနီ နှံ့ကောင်အကြီးစား တစ်မျိုး kind of locust

dwaimaǎswǎi *n* ပုရစ်ငယ် တစ်မျိုး small kind of cricket

dwaimimǎ *n* တုတ်ချောင်းကောင် walking stick

dwainádau-i *n* နှံ့ကောင်ငယ်တစ်မျိုး small kind of locust

dwainiraǎ *n* အမှုဆွဲသူ agitator

dwaiphǎ *n* ကျိုင်းကောင် locust

dwaitharaǎ *n* ညိုနက်ရောင် နှံ့ကောင်တစ်မျိုး kind of locust

dwaithao *n* လယ်နှံ့ကောင်တစ်မျိုး paddy field locust with black mouth

dwani₁ *n* အင်္ဂလိပ်ပုဒ်မ full-stop, period (.)

dwani₂ *v* ပြီးသည်၊ ဆုံးသည် end, finish

dwancaŭ *adv* အသက်ထက်ဆုံး until death *dwancaŭ cǎo thapein* အသက်ထက်ဆုံးမမေ့ပါ။

dwankhlǎn *n* နိဂုံး conclusion

dwantaǎ *adv* စခန်းကုန်လမ်းကုန်၊ အလွန်ဆုံး to the utmost *dwantaǎ thyǔn daǎo* အလွန်ဆုံးသုံးရက်။

dwǎn₁ *clf* ပလိုင်းအပြည့် basket full *bwǎi baŭ la dwǎn* စပါးတစ်ပလိုင်းအပြည့်ရွက်သည်။

dwǎn₂ *adj* ညီညာသော smooth, even

dwǎncǔ₁ *adj* အရှည်ညီသော equal in length, even *thônhtwan nǎ bǎn htaŭ dwǎncǔ* တိုင်နှစ်ချောင်း အရှည်ညီသည်။

dwǎncǔ₂ *v* ညီညွတ်သည် be united

dwǎnkǔ *v* ကူညီသည် help *dwǎnkǔ anǎn ka* သူ့ကို ကူညီပါ။

dwǎnpeǎn *adj* ညီညွတ်သော united

dwǎi *n* သဖန်းပင် fig tree

dwǎicai *n* သဖန်းပင်တစ်မျိုး kind of fig

dwǎiklǎn *n* သဖန်းပင် တစ်မျိုး kind of fig

dwǎisǔ *n* ရေသဖန်း kind of fig

dyǎn *n* ထမင်း cooked rice

dyǎn-ngaŭ *n* ထမင်းကြော် fried rice

dyǎn-nyŭnthū *n* အောက်သိုး ထမင်း mouldy rice

dyǎnbaŭyǎn *n* ကောက်ညှင်း ထမင်း sticky rice

dyǎnbaŭyǎnlon *n* ကောက်ညှင်းချိပ် black sticky rice

dyǎnblǎntein *n* ကောက်ညှင်းကျည်တောက် sticky rice cooked in bamboo tube

dyǎnbu *n* ထမင်းဗူး rice box

dyǎncǎ₁ *n* ကောက်သစ် first crop *an pau dyǎncǎ* ဦးဖေါက်ကောက်သစ်စားသည်။

dyǎncǎ₂ *n* နေ့လည်စာ lunch *pǎlai dyǎncǎ ka* နေ့လည်စာယူသွားပါ။

dyǎncon *n* ထမင်းထုပ် rice packet

dyǎndankhau *n* ထမင်းစားပွဲ dining table

dyǎndaohan *n* ထမင်းစားခန်း dining-room

dyǎndǎn *n* ယောက်ချို၊ ယောက်မ ladle

dyǎnha *n* ညစာ dinner

dyǎnhtein *n* နှမ်းမဲ black sesame

dyǎnhtyan *n* ထမင်းလောင်း extra dish for second helping

dyǎnkabǎn *n* ထမင်းချိုး crusted rice *an dyǎnkabǎn* ထမင်းချိုးစားသည်။

dyǎnkablaǐ *n* ထမင်းနှပ်စေသည်မီးခဲ ember to make rice fully cooked *rau dyǎnkablaǐ* ထမင်းနှပ်စေသည့်မီးခဲ

ကိုဖြန့်သည်။

- dyănkaphrĭ** *n* ထမင်းကြွင်းထမင်းကျန် leftover rice
- dyănkhlai hwaiphao** *n* မုန့်လက်ဆောင်း drinks made of jaggery mixed with rice jelly
- dyănkhlòn** *n* နှမ်းစေ့နှင့်ရောထောင်းသည့် ကောက်ညှင်းထမင်း sticky rice pounded with sesame
- dyănla** *n* ထမင်းနွေး warm rice
- dyănnao** *n* ထမင်းနွယ် mixed rice
- dyănpłi** *n* ဆန်ပြုတ် porridge
- dyănpôn** *n* ထမင်းအိုး rice pot
- dyănpônphá(idiom)** *n* ပျက်ပြုန်းခြင်း ruin
- dyănpwai** *n* ထမင်းပန်းကန် plate
- dyănpwĭ** *n* ခေါင်ပြုလုပ်ရန်ပြင်ဆင်မှုအဆင့်တစ်ဆင့် stage of rice wine making
- dyănrao** *n* နံနက်စာ breakfast

- dyănrõn** *n* ထမင်းကြမ်း stale rice
- dyănsein** *n* ထမင်းခြောက် dried cooked rice
- dyănsŭi** *n* ထမင်းချဉ် sour rice made of condiments
- dyănsŭ** *n* ထမင်းရည် surplus water from cooked rice
- dyănthĭ** *n* ဆန်လုံးနီ red rice *an dyănthĭ hai thagwĭ* ဆန်လုံးနီစားလျှင် အဆာခံသည်။
- dyăntõn** *n* ထမင်းထောင်း pounded rice
- dyăntyŭn** *n* ထမင်းဆုပ် rice ball *picăphao an dyăntyŭn* ကလေးထမင်းဆုပ်စားသည်။
- dyŭn** *v* ခပ်သည် draw *sŭ ba praŭ dyŭn ka* ရေကြည်လျှင်ခပ်ပါ။
- dyŭn₁** *n* မျှော့တစ်မျိုး leech *dyŭn aŭcein pană niphŭ kaŭ* မျှော့ကျွဲနွားခေါင်းထဲဝင်သည်။
- dyŭn₂** *adj* ထူသော thick

E

- ě** *v* တားမြစ်သည်၊ မလုပ်နှင့် don't *ě cõ ma ka* မလုပ်နှင့်။
- Engle taphanmõn** *n* နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ် English colonization
- è** [kk] *v* စားသည် eat
- ĕ** *n* ရော့ word used when handing something to someone *ĕ phi ka* ရော့ယူပါ။
- ei₁** *n* ဝက်သက်ရောဂါ measles
- ei₂** *v* အမ်းသည် give back

- eicein** *v* ပြန်အမ်းသည် give back change *cõ ba eicein rwăn kõ* ငွေပြန်အမ်းစရာမလိုဘူး။
- ein₁** *v* ကိုက်ခဲသည် ache
- ein₂** *v* ကိုက်သည် bite
- einklĭ einklao** *n* အရိုးအဆစ် ကိုက်ခဲခြင်း muscular and joint ache
- einkri** *v* သွားကြိတ်သည် grind teeth
- einkri thaŭkhŭ** *v* သွားကြိတ်သည် gnash teeth
- eĭn** *n* ဂျင်း ginger

G g

- ghao** *v* ကွေးသည် bend *ghao cõ phõn* မကွေးနိုင်ဘူး။
- ghon₁** *clf* ခွေ coil

- ghon₂** *v* ခွေသည် coil *ghon rao htasu ka* သံဆူးပြန်ခွေပါ။
- ghõn** *n* နေရာ place

ghònghòn *adv* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် widely

ghu *v* ပခုံးဖက်သည် slung across shoulder *cǎ̌ ghu khaubǎn* ပုခုံးမဖက်နှင့်။

ghũ₁ *n* အသံ sound

ghũ₂ *v* မောင်းနှင်သည် drive

ghũ₃ *v* ဖြူးသည် sprinkle *ghũ kamú* တဆေးဖြူးသည်။

ghũkaĩ *v* မောင်းထုတ်သည် drive away *ghũkaĩ sũ ka* ကြက်ကိုမောင်းလိုက်ပါ။

ghũsa *n* အသံ sound

ghũtaǎ *n* အသံကျယ်သော (ဆောင်းဇောက်) sound box, loudspeaker

ghú *n* မြေး grandchild

gna *v* တီထွင်သည် invent *sũ dau acǎ̌, gna sũyaǎ la bǎn* ရေကြီးသဖြင့်တံတားတစ်ခုတီထွင်သည်။

gnā *n* လုပ်စာ earning *phao an phǎ gnā yaũ* သားသမီး ဖခင်လုပ်စာစားသည်။

gnǎn *adj* အိသော cloy

gnaǎ₁ *n* ကြောင် cat

gnaǎ₂ *n* ကြောင်အော်သံ mew

gnĩ *adj* ယဉ်ပါးသော tame

gnòn *v* အညှော်မိသည် get swelling from smell of frying *khandeĩn gnòn* ခြေထောက်အညှော်မိသည်။

gnũn₁ *adj* ယဉ်ပါးသော tame

gnũn₂ *v* ငုံ့သည် bow *gnũn khaukiao* ခေါင်းငုံ့သည်။

gnũn-ngaǎ *n* မောင်းတက် see-saw

gnũncikao *v* ငုံ့၍ကုန်းသည် bow and bend

gnũnlan *v* ခေါင်းငုံ့သည် bow down

gnũnlanyaǎ *v* ခေါင်းငိုက်စိုက်ငုံ့သည် bow deep

gwa *n* လင်ယောက်ျား; ခင်ပွန်း husband

gwacǎ *n* လင်ငယ် lover of a married woman

gwǎ₁ *n* သရက်ရွက် spleen

gwǎ₂ *v* ယက်သည် (လက်ဖြင့်) dig *htwĩ gwǎ yũ* ခွေးက ကြွက်တွင်းကိုယက်သည်။

gwǎ₃ *v* ခူးခပ်သည် ladle *pramu baleĩn gwǎ dyǎn* မိန်းမပျို ထမင်းခူးသည်။

gwǎ₄ *v* ပြင်သည် prepare (food) *gwǎ dyǎn ka* ထမင်း ပြင်ပါ။

gwai₁ *v* ပြီးပြတ်သည် finish *raĩ baũ gwai hǎ* ရိတ်ရန် စပါးပြီးပြတ်သွားပြီ။

gwai₂ *v* ပြတ်လပ်သည် run out *khaòthā gwai hǎ* သရက်သီးပြတ်သွားပြီ။

gwaĩ₁ *n* အစ်ကို၊ အစ်မ elder sibling

gwaĩ₂ *v* ပြေးသည် run

gwaĩkhaũ *n* အစ်ကို elder brother

gwaĩkhrain *v* ပြေးပြိုင်သည် run a race

gwaĩmarao *v* ခုန်ဆွခုန်ဆွ၊ ရွရွပြေးသည် jog, hop

gwaĩmu *v* အစ်မ elder sister

gwaĩpra *n* အကြီးဆုံးအစ်ကို၊ အစ်မ eldest

gwan *v* မျက်ရည်ဝဲသည် well up (tears)

gwǎn₁ *n* ခွေ hank (of yarn) *phĩ lu ngǎ gwǎn* ၎င်းချည် ခွေကိုပေးပါ။

gwǎn₂ *v* ဝှေ့ယမ်းသည် wave *gwǎn kǎnkhwān* အလံကို ဝှေ့ယမ်းသည်။

gwǎn₃ *v* လှော်ခတ်သည် row

gwǎn₄ *v* ထိုးကြိတ်သည် punch

gwǎnsũ *v* ရေကူးသည် swim *gwǎnsũ cǎ̌ cǎn pũpra* လူ တိုင်းရေမကူးတတ်ချေ။

gwǎn sũkhlaũ *v* လှေလှော်သည် row boat

gwǎntũ *v* ဆုံးဖြတ်ပေးသည် decide for

gwein *n* အနာစိမ်း; ပြည်တည်နာ abscess

gweinthwĩ *n* အနာစိမ်း၊ သွေးစုနာ boil

gweĩn *adj* အစင်းကြောင်းများဖြစ်သော striped

gweĩnkrǎn *n* အစင်းကျား streak *hwǎnceĩn gweĩnkrǎn khĩ cǎ̌ thayũ* အစင်းကျားအင်္ကျီကိုကျွန်ုပ်မလိုချင်ဘူး။

gwĩ₁ *v* ညှစ်သည် (ရေ) wring

gwĩ₂ *v* ဝိုင်းထားသည် surround *didròkha gwĩ khũ pa dǎn* ရန်သူများကျွန်ုပ်တို့ ရွာကို ဝိုင်းထားသည်။

gwĩ₁ *v* ပန်းပဲထုသည် smith

gwĩ₂ *v* ခိုက်သည် bring misfortune

gwĩghũ *v* ခိုက်သည် bring misfortune

gwĩ₁ *v* ဆွဲလှည့်သည် pull and turn

gwĩ₂ *v* ဝမ်းရစ်သည် have a gripping pain in stomach

gwũn *n* ဝဋ်၊ ဝဋ်ကြွေး atonement of past sins and misdeeds

gwǎn *v* ဦးနှောက်ရှုပ်သည် confuse

gwǎnkhlai *v* မျက်စိလည်လမ်းမှားသည် stray

H h

ha₁ *n* ည night

ha₂ *clf* ည night *cǒ mǐba thyǎn ha hǒ* သုံးည အိပ်ရေးပျက်ခံရသည်။

ha₃ *adj* အရသာ ပြင်းသော strong

ha₄ *interj* ဟား ha! *ha thakhyaò lei* ဟား လန့်လိုက်တာ။

hahaò raòrǎn *adj* ဆန္ဒစောလွန်းသော too eager

hakhan *n* ငါးဆယ်ကျပ်သား half a viss, weight measurement equal to about 0.8 kilograms or 1.8 pounds *prǐ cǐ hakhan* အမဲသားငါးဆယ်ကျပ်သားဝယ်သည်။

hǎ₁ *conj* အချိန်; အချိန်မှာ when, while *beǐ phǒndyǎn hǎ, cǒ aòmǐ ka* ထမင်းချက်သည့်အချိန် မအိပ်နှင့်။

hǎ₂ *v* လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုသည် welcome warmly *lai hǎ bǐsudaу dǒ dǒn phrǐ* ရွာအဝင်၌ ဆရာတော်ကြီးအား လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုသည်။

hǎkhyao *n* ဟတ်ချိုး sound produced in sneezing

hǎthakhyaò *v* ခြောက်လှန့်သည် frighten *picǎphao hǎthakhyaò khǐ* ကလေးကျွန်ုပ်အားခြောက်လှန့်သည်။

hai₁ *adj* စပ်သော spicy, hot

hai₂ *v* အဖျားပျောက်သည်; အနာပျောက်သည် recover

haicein *v* နေကောင်းလာသည် recover

hailǔ *v* အပန်းဖြေသည်; အနားယူသည် rest

haitha-aǒ *v* အငတ်ပြေစေသည် quench *ba an cǔthā haitha-aǒ* သခွေးသီးစားလျှင်အငတ်ပြေစေသည်။

haithagwǎ *v* အဆာပြေစေသည် be appeased of hunger *an haithagwǎ ka* အဆာပြေစားပါ။

haithalǔ *v* အမောဖြေသည် refresh *nǎn haithalǔ ka* အမောပြေစေရန်ထိုင်ပါ။

haithamǎ *v* အိပ်ချင်ပြေစေသည် get relief from sleep

haithaprǔ *v* အပျင်းပြေစေသည် get relief from boredom *tauli haithaprǔ* အပျင်းပြေစေရန်လမ်းလျှောက်သည်။

haǐ *adj* ရဲရင့်သော bold

haǐcǒcaǒ *adj* မိုက်ရှူးရဲသော foolhardy

han₁ *n* မြေကြီး earth, ground

han₂ *n* ခွန်အား; အားထုတ်မှု strength *htaò han laki ka* အားနည်းနည်းစိုက်ပါဦး။

han₃ *adj* ကျယ်လောင်သော loud *aghǔ prein han lei* အသံကျယ်လောင်လိုက်တာ။

han₄ *adj* ပြင်းထန်သော hard

han₅ *adv* ပြင်းထန်စွာ hardly *ma han ka* ပြင်းထန်စွာလုပ်ပါ။

han₆ *adv* ကျယ်လောင်စွာ loudly

han-ǒn *n* မြေတွင်း; ချိုင့်ခွက် pit

hanbaǔ *n* မြေဖြူ white earth

hanbaǔbǒn *n* မြေဖြူတောင့် chalk

hanblon *n* တောင်ပို့ mound

hancǎ₁ *n* မြေသန်း earth louse *hancǎ ein khandeǐn* မြေသန်းခြေထောက်ကိုကိုက်သည်။

hancǎ₂ *n* တောကုက္ကို rain tree *lai kǎ hancǎ blòn* တောကုက္ကိုညွှန်းသွားခဲ့သည်။

hanheǐn *n* ခွန်အား; စွမ်းအင် strength *phǎprǎ hanheǐn cǒ aò pè* အဘိုးအိုတွင် အင်အားမရှိတော့ပေ။

hanhǒn *n* စွယ်တော် tree species

hanhǒnphaǒ *n* စွယ်တော်ပွင့် flower of tree species

hanhǒnpran *n* အကိုင်းခိုင်ခန့်သည့် စွယ်တော်တစ်မျိုး tree species

hankaǔ *n* မြေပေါက်; မြေတွင်း cave

hankhau₁ *n* ကမ္ဘာမြေကြီး world

hankhau₂ *n* မြေပြင် ground

hankhau hanlākrau *n* မြေပေါ်မြေအောက်သယံဇာတ
natural resources

hankhau kaphrī kacòn dò nõn arīkaī *n* လောက
ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သစ်တောကဏ္ဍ environment and
forest

hankhaukrau *n* သယံဇာတ (မြေပေါ်) natural resources
hankhaukrau aò ywǎn သယံဇာတ ပေါများသည်။

hankhau lakhau *n* ကမ္ဘာလောက earth

hankhauyòn *n* ကမ္ဘာမြေပုံ map, world map *dǎ*
taphalikyòn hankhauyòn aò စာသင်ကျောင်း၌ ကမ္ဘာ
ဘုံမြေပုံရှိသည်။

hankhlao *n* မြေတုံး clod

hankrī *n* သဘာဝမြေဩဇာ natural fertility

hankrīmī *n* ဓါတ်မြေဩဇာ chemical fertility

hanlǎ *n* မြေအောက် underground

hanlākrau *n* သယံဇာတ (မြေအောက်) natural resources

hanlǒn *n* ဆွထားသောမြေတုံး turned up earth *yǎdò*
masau mau dǎ hanlǒn အမှုလုပ်မည့်အစား ဆွထား
သောမြေတုံးကိုပေါက်ပါ။

hanmau *n* ဖြူ၍ စေးကပ်သည့်မြေ white and sticky
earth

hanpa-i *n* ရွှံ့ mud

hanpan *n* တောင်ယာမီးဖုတ်ရန် ဖို့မြေအပုံ earth piled and
burnt for cultivation

hanphlon *n* လောက်စာလုံး pellet *picǎphao lǒn*
hanphlon ကလေးလောက်စာလုံးနေသည်။

hanphwan *n* မြေမှုန့် dust

hanphyún *n* နွန်းမြေ alluvial

hanthein₁ *n* မြေအက် crack in the ground *kǎn ba*
khlein hanthein laǎ မိုးခေါင်လျှင်မြေအက်တွေ
့ရသည်။

hanthein₂ *v* မြေအက်သည် crack

hanya *n* မြေသား ground

hǎn₁ *adj* ကျယ်သော large *niphǔ kaǔ hǎn*
နာခေါင်းပေါက်ကျယ်သည်။

hǎn₂ *Pf* ရအောင်; နော request *lai khǎncǔ hǎn*
တစ်ပြိုင်တည်းသွားရအောင်။

hao *v* ခြုံသည်; ဝတ်သည် cover

haolǎ *n* လက်အောက် state of being under somebody's
domination

haolá *v* တောင်ပံခတ်သည် flutter *leī haolá deikein*
စွန်တဖျပ်ဖျပ်တောင်ပံခတ်သည်။

haò₁ *n* တစ်ပိုး amount

haò₂ *clf* amount (one can carry) *la haò* တစ်ပိုးစာ။

haò₃ *v* ကျောပိုးသည် carry on back

haòlaò *v* မြှောက်တင်သည် raise up

haǎ *adj* ရက်ရောသော၊ စေတနာကောင်းသော generous
anǎn mè pra haǎ lapra သူကရက်ရောသည့် လူတစ်
ယောက်ဖြစ်သည်။

haò *v* ငိုရှိုက်သည် sob

haǔ *v* စောင့်သည် wait *haǔ khǐ ka* ငါ့ကိုစောင့်ပါ။

hě *interj* ဟေး word used to call attention from afar

hè [kk] *n* မြေကြီး earth

hèkhau [kk] *n* ကမ္ဘာမြေကြီး world

hèphaú [kk] *n* မြေမှုန့် dust

hě *Pf* တော့မည် about to, nearly *swaǐ hě ya?* သွား
တော့မှာလား။

hei₁ *v* ကြဲသည် sow

hei₂ *v* ဖျန်းသည် sprinkle

heicaò *v* စိုအောင်ဖျန်းသည် sprinkle

heikaǐ *v* ကြဲပစ်သည် throw away

heilan *v* မျိုးစေ့ကြဲသည် sow

heisǔ *v* ရေဖျန်းသည် sprinkle

heisǔbǒn *n* ရေပြတ် spray

heisǔ nikhya *n* သင်္ကြန်မဏ္ဍ water festival stage

heisǔ pwě *n* သင်္ကြန် water festival

hein *adj* အနံ့စူးရှသော pungent

heǐn₁ *n* ခွန်အား strength *ahéin cǎ aò laki pè* သူတွင်
ခွန်အားလုံးဝမရှိတော့ပါ။

heǐn₂ *v* စပ်သည် smart

hihaǔ daúǎn *v* ဇေဝဇဝါဖြစ်သည် puzzle *cǎ hihaǔ*
daúǎn ka ဇေဝဇဝါမဖြစ်ပါနှင့်။

hǐ *v* ကာကွယ်သည် protect

hǐ₁ *adj* ငြီးငွေ့သော boring

hǐ₂ *v* ဖြတ်သည် (ကတ်ကြေးဖြင့်) cut

hǐ *adj* အနံ့ပြင်းသော smelly

ho₁ *n* ရုံး office, court

ho₂ *n* ဧရပ်၊ ရုံ၊ ကျောင်း public building
hokhǎn *n* နန်းတော် palace *cahwǎ hokhǎn* ဘုရင့်
 နန်းတော်။
hokhwaǐ *n* ရုံးတံဆိပ် office seal
holi *n* ရုံးစာ office case
hò *Pf* သာလျှင် only *pra aò laki hò* လူအနည်းသာရှိ
 သည်။
hǒ₁ *n* အခြားသူများ others
hǒ₂ *adv* သေးဘူး not yet *cǒ seǐn hǒ* မခြောက်သေးဘူး။
hǒmǒ *adv* သေးဘူး not yet
hǒpǎ₁ *adv* မည်သူကို whom
hǒpǎ₂ *adv* မည်သူ၊ ဘယ်သူ who *hǒpǎ daò na* ဘယ်သူ
 မင်းကိုခိုင်းသနည်း။
hǒrán *adv* သေးဘူးထင်သည် may not *cǒ hyǔn hǒrán*
 မကြားသေးဘူးထင်သည်။
hǒ ya *Pf* သေးဘူးလား not yet *acǒ taǔ hǒ ya?* သူမ
 ရောက်သေးဘူးလား
hǒ *Pf* ပြီး final particle
hon *adv* အလွန်အမင်း exceedingly
honkaǐ *v* မတရားပိုသည် exceed
hǒn₁ *n* စွယ်တော် a kind of flowering tree
hǒn₂ *adj* ကျယ်သော (အပေါက်) wide
hǒn *adj* လပ်နေသော vacant
hta₁ *n* သံ iron
hta₂ *n* ဂျပ် back strap loom
hta₃ *n* ရက်ကန်း loom
hta₄ *v* ငုတ်ရိုက်သည် peg *hta nǎn* ငုတ်ရိုက်
 မှတ်သားသည်။
hta₅ *v* ဝံ့သည် dare
htabaǔ *n* သွပ်ပြား zinc sheet
htacaopain *n* သံပတ္တာ shingle
htacaǒ *n* သံမဏိ steel
htacwi *n* သံလိုက် magnet
htadi *n* ပလိုင်ယာ pliers
htaghon *n* သံကွင်း iron ring
htakaǔ htaku *n* သံတိုသံစ scrap iron

htakhî *n* ဂျပ်ကြိုးပြား drive belt
htakhǒn *n* သံတူးရွင်း crowbar
htakhǒn *n* သံကလော် pinch bar
htakhrǎn *n* သံဆန်ကာ iron sieve
htaklaǒ *n* သံဖြတ် iron cutter
htakran *n* သံကြွပ် cast iron
htakrí *n* သံချေး rust
htakrí htan *v* သံချေးတက်သည် rust
htalǒn *n* သံလုံး shot
htamaokhyǔ *v* တုံ့ပြန်ကျိန်ဆိုသည် react with curse
htamyān *n* သံပျော့ soft iron
htapanai *n* ဆောက် chisel
htapán *adj* ရဲဝံ့သော daring *pra htapán* ရဲဝံ့သောလူ။
htapeinryǔn *n* သံပြားဝိုင်း discus
htapri *n* ဝိုင်းယာကြိုးငယ် wire
htarǎ *adj* မျက်ကြောတည့်သော compatible
htari *n* ကတ်ကြေး scissors
htaru *n* ချေးတက်သည့်သံ rusty iron
htasǎn *n* တံစဉ်း file
htasu *n* သံဆူးကြိုး barbed wire
htasû *n* ပွတ်စူး bradawl
htathǐ *n* သံချွန် nail
htathyǎn *n* သံချွန် nail
htǎ₁ *n* ထွာ span
htǎ₂ *n* ရိုး (ပေါက်တူး၊ တူးရွင်းစသည်) shaft *nanhtǎ kǎ*
 ပေါက်တူးအရိုးကျိုးသည်။
htǎ₃ *clf* ထွာ span *nǔ htǎ aò la plǎ* နှစ်ထွာမှာတစ်တောင်
 ရှိသည်။
htǎ₄ *v* ထွာသည် span
htǎ *n* ခုရင်ကောက် (ကုန်း) fern
htǎsǔ *n* ခုရင်ကောက် fern
htai₁ *v* ဖျင်သည် pare down *htai thônhtwan* တိုင်
 ဖျင်သည်။
htai₂ *v* ထယ်သည် plough, plow *htai bai* လယ်ထယ်
 သည်။
htai₃ *v* ကယ်ဆယ်သည် save

htaicein *v* ကယ်တင်သည် *redeem*

htaihtǎ *n* ထယ်သန် *plough beam, plow beam*

htaikrǒn *n* ထယ်ကြောင်း *furrow*

htainǎn *n* ထယ်သွား *ploughshare*

htai thari *v* သိက္ခာဆယ်သည် *save dignity*

htaiton *n* ထယ်တုံး *plough stock*

htan₁ *v* တက်သည်၊ သွားသည် *ascend, climb, go up, go*
htan kyòn ကျောင်းတက်သည်။

htan₂ *v* တိုးတက်ကြီးပွားသည် *increase*

htan₃ *v* ထွက်သည် *rise mǒn htan* နေထွက်သည်။

htan₄ *v* စိမ့်ထွက်သည် *seep sǔ htan* ရေစိမ့်ထွက်သည်။

htan-ǎ *adv* ပက်လက် *on back mǎ htan-ǎ* ပက်လက်လှန်အိပ်သည်။

htaná *n* သံလိုက် *magnet*

htancein *v* အထက်သို့တက်သည် *ascend*

htandidaò *v* အတိုက်အခံပြုသည် *oppose*

htanhon *v* ရေပေါ်၌တင်နေသည် *float*

htanhtú *adj* အတက်ကြီးသော *steep ascending*

htan hyúnthǔ *n* အိမ်သစ်တက်ပွဲ *new house celebration*

htankhon₁ *n* ဖေါင်းကားခြင်း *bulge*

htankhon₂ *adj* ဖေါင်းကားသော *bulge*

htankhǒn *adj* အတက်ဖြစ်သော *ascending*

htanklòn *v* အဖျားကော့သည် *curl up at the end*

htanklǔ *adj* သာမန်အတက်ဖြစ်သော *gentle ascending*

htankò₁ *n* ကြို့ထိုးခြင်း *hiccup*

htankò₂ *v* ကြို့ထိုးသည် *hiccup*

htankon₁ *n* မှန်ဘီလူးခုံး *convexity*

htankon₂ *adj* ခုံးသော *convex*

htankrwaǐ *adj* ပုံမှန်အတက်ဖြစ်သော *gentle ascending*

htan kyòn *v* ကျောင်းသွားသည် *go to school*

htanlaò *v* အစွန်းတစ်ဘက်တွင်မြှောက်တက်သည်
accidental lift at an edge

htanlǔ₁ *adj* မြင့်သော *high*

htanlǔ₂ *adv* အပေါ်၌၊ အထက်တွင် *up bwai htanlǔ ka*
အပေါ်တွင်ထားပါ။

htanlwa *adv* အလွန်အကျွံ *exceedingly mangaó*
htanlwa စကားအလွန်အကျွံပြောသည်။

htanmaóphǎ *n* နီနက်ရှိအင်းဆက်တစ်မျိုး *ladybird*

htanmǒn *v* ပွင့်သည် *burst open pón kadao htanmǒn*
အိုးအဖုံးပွင့်သည်။

htanmwan *adj* ရွံစရာဖြစ်သော *disgusting*

htanniphǔ *adj* နှာသံပါသော *nasal voice mangaó*
htanniphǔ စကားပြောနှာသံပါသည်။

htanpǎ *v* သွေဖည်သည် *deviate*

htanpau *v* ပေါ်ထွက်သည် *appear*

htanphlaò *v* ပန်းထွက်သည် *pour forth sǔ htanphlaò*
ရေပန်းထွက်သည်။

htanphon *v* ဖေါင်းကြွသည် *bulge*

htanphrǔ *v* အဖုအကျိတ်ထွက်သည် *get lumps nǎn*
htanphrǔ ကိုယ်တွင်အဖုအကျိတ်ထွက်သည်။

htanphyǔ *v* ပေါလောပေါ်သည် *float*

htanplǔ *v* အစားထိုးသည် *replace*

htanpǒn₁ *adv* အလိုအလျောက် *accidentally*

htanpǒn₂ *v* ပွင့်ထွက်သည် *burst*

htanpôn *v* အိုးတက်သည် (ထမင်းချက်) *increase (in cooking)*

htanpôn htanhan *adj* အားကိုးလောက်သော *reliable*

htanprǎcein *v* ရှင်ပြန်ထမြောက်သည် *resurrect*

htanpri *v* စိမ့်ထွက်သည် *seep out sǔ htanpri* ရေစိမ့်ထွက်သည်။

htanraǐn *v* အရက်နာကျသည် *hangover aó dau thi*
khaucǎ htanraǐn အရက်များသဖြင့်အရက်နာကျသည်။

htansú *v* ပန်းထွက်သည် *pour forth*

htanthá *v* ဆူသည် *scold*

htanthǒn *adj* ကြွတက်သော *rising up khǒn htanthǒn*
thónkhaǔ သစ်တုံးကြွတက်စေရန်ကလော်သည်။

htanthu *v* စိမ့်ထွက်သည် (အနံ့၊ အရသာ) *seep out*
(smell, taste) *thi lǔ htanthu* ခေါင်အနံ့ထွက်သည်။

htanthú₁ *adj* အသစ်ဖြစ်သော *new nein htanthú* နှစ်သစ်ကူးနေ့။

htanthú₂ *v* အမှတ်တမဲ့ထွက်သည် *be accidental sǔ*
htanthú ဒူးလေးအမှတ်တမဲ့ထွက်သည်။

htanyú *adj* အလွန်အလွန်မြင့်သော *very high*

htǎn₁ *n* ဝက်ဝံ *bear*

htǎn₂ *n* ပွေ *armful*

htǎn₃ *clf* ပွေ့ armful *aò lwǎi htǎn* လေးပွေ့ရှိသည်။
htǎn₄ *adj* ထက်သော sharp
htǎn₅ *v* ပွေ့သည် carry with arm *htǎn cau* ထင်းပွေ့သည်။
htǎn₆ *v* ခေါ်သည်၊ မှည့်သည် call, name
htǎnkhau *n* ဦးဆောင်သည် lead
htǎnkhwaí *n* ဝက်ဝံအငယ်တစ်မျိုး sun bear
htǎnmí *n* ဝက်ဝံတစ်မျိုး kind of bear
htǎn myan *v* နာမည်ပေးသည် name
htǎnmyúnpri *n* စေးကပ်ပြီးအဆူးပျော့ပါအသီးရှိအပင်ငယ်တစ်မျိုး kind of small plant which bears soft thorn and sticky fruit
htǎnsa *adj* အစားကြီးသော gluttonous
htǎntǎn *n* ဝက်ဝံတစ်မျိုး kind of bear
htao *n* အစေး juice
htaò₁ *n* ဝက် pig
htaò₂ *v* အက်သည် crack
htaòbai *n* ဝက်ဆီ lard
htaòbwan *n* ဝက်ဆီ lard
htaòbwan míphā *n* အိမ်သစ်တက်ပွဲတွင်စားသောဝက်ဆီတစ်မျိုး kind of fat eaten at new house ceremony
htaòkao *n* ဝက်စာပုံး bucket for slops
htaòkaǎ *n* ဝက်ခြံ pigsty
htaòkhlǎn *n* ဝက်စားကျင်း pig trough
htaòmacaí *n* အသီးနီသစ်ပင်တစ်မျိုး kind of tree that bears red-fruits
htaòmai *n* ဝက်စွယ် pig tusk
htaòmaitan *n* ဝက်စွယ်ကင်းပိတ် boar tusk
htaòmyún *n* တောဝက်သိုး wild boar
htaòphǎcǎ *n* ဝက်သိုး boar
htaòpòn *n* ဝက်ခြံ pigsty
htaòpreíthaò *n* ဝက်အူချောင်း sausage
htaòsǎ *n* ရေဝက်၊ ပင်လယ်ငါးတစ်မျိုး dugong, kind of sea cow
htaòya *n* ဝက်သား pork
htaǎ *adj* စည်ကားသော crowded

htaǎ₂ *v* ထသည်၊ ကပ်သင့်စေသည် plague *yǎ htaǎ* ကြွက်ထသည်။
htaò₁ *v* ခုန်သည် beat *beí htaò cau há thá htaò* ထင်းဖြတ်စဉ်နှလုံးခုန်သည်။
htaò₂ *v* ဆွဲသည် pull
htaò hanheín *v* အားစိုက်သည် exert strength
htaòhtaǎ nántaǎ *v* အသက်ပိုရှည်စေသည် make to live longer
htaòkaí *v* ယူပစ်သည် take away
htaòkhan *v* ချေးယူသည် borrow
htaòpǎ *v* ခွဲထားသည် separate
htaòphi *v* ဆွဲယူသည် take out
htaòphí *v* ထုတ်ပေးသည် give out
htaòphra₁ *v* ကွာရှင်းပြတ်စဲသည် divorce
htaòphra₂ *v* ခွဲထားသည် separate
htaòrwí maídeín *v* မျက်မှောင်ကြုတ်သည် scowl
htaòswí cwíkyǎn *v* ကမကထပြုသည် lead an undertaking
htaòtǎ khandaǎ *v* စိတ်ဓါတ်ကျစေသည် demoralize
htau₁ *n* ငှက် bird
htau₂ *v* တွန်းသည် push
htau-aoraǎ *n* ဘုတ်ငှက် greater council
htaua *n* မြေဝပ်ငှက် nightjar
htaubá *n* ဗျိုင်း heron
htaublíblan *n* ပျံလွှားငှက် swallow
htaubyǎnba *n* လှပသောငှက်တစ်မျိုး (အထီး) kind of beautiful bird
htaubyǎnbí *n* လှပသောငှက်တစ်မျိုး (အမ) kind of beautiful bird
htaucangaò *n* ဥဩငှက် cuckoo
htaucǎn *v* ထောက်ခံသည်၊ ဖေးမသည် support
htaucú₁ *n* ငှက်တစ်မျိုး kind of bird
htaucú₂ *n* ငှက်ဥ bird egg
htaudí *n* ဗွတ်ချွဲ grey eyed bulbul
htaudǎ *n* စာဘူးတောင်းငှက် weaver bird
htauhtu *n* ဗွတ်ဖင်နီ bulbul
htauhtǎ *n* ခါငှက် partridge

htauhtúšú *n* ရေကြက်မ moorhen
htaukahtai *n* နံ့ပြီစုတ်ငှက် sunbird
htaukahtán *n* အဆီမရှိသောငှက်ငယ်တစ်မျိုး small bird of no fat
htaukalao *n* သစ်တောက်ငှက်တစ်မျိုး kind of woodpecker
htaukao *n* အောက်ချင်း Indian pied hornbill
htaukaóthôn *n* သစ်တောက်ငှက် woodpecker
htaukhaín *n* ယောင်းယင် hornbill
htaukhú *n* ကြက်တူရွေး parrot
htaukhwán *n* အောင်လောင် hornbill
htaukhyao *n* ဗွတ်ငှက်အမျိုးအစား kind of bulbul
htaukhyao *n* ငှက်ခါး blue jay
htauki *n* ဗွတ်ငှက်အမျိုးအစား kind of bulbul
htauklaòkadí *n* ငှက်တစ်မျိုး kind of bird
htauklei *n* သစ်တောက်ငှက်တစ်မျိုး kind of woodpecker
htauklòn *n* ငှက်တစ်မျိုး kind of bird
htaukòpo *n* ကိုးပိုဟုအော်သည့်ငှက်တစ်မျိုး kind of bird
htaukònthalu *n* နီပြာရောင်ငှက်တစ်မျိုး kind of red-blue bird
htaukyòñ *n* ဗွတ်ကလုံ red whiskered bulbul
htaulú *n* ယင်ဖမ်းငှက်တစ်မျိုး blue flycatcher
htaulwí *n* ချိုးငှက် pigeon
htaulwílaó *n* ခို pigeon
htaulwímadau *n* ချိုးငွေ့ kind of big dove
htaulwímakró *n* ချိုးပိန်တူး oriental turtle dove
htaulwímaseín *n* ချိုးပိန်တူးတစ်မျိုး kind of oriental dove
htaulwímathón *n* ချိုးစိမ်း၊ ငှက် green winged pigeon
htaulwímathyúñ *n* ချိုးလင်းပြာ collared dove
htaulwíngauṭhā *n* ချိုးနီတို red turtle dove
htaumacá *n* အလွန်သေးငယ်သောငှက်တစ်မျိုး very small bird
htaumatéi *n* လေထဲတွင်ရပ်နေနိုင်သည့်ငှက်တစ်မျိုး kind of bird that can stand in the air
htaumónlǐbaú *n* အိပ်တန်းမှအစောဆုံးထသည့်ငှက်တစ်မျိုး kind of bird that gets up early
htaunatitu *n* ညငှက်တစ်မျိုး night bird

htaunatwí *n* ငှက်ငယ်တစ်မျိုး kind of small bird
htaunánkwaí *n* မြီးညှာငှက် white faced wagtail
htaunimaú *n* စာချောက်ရုပ် crow keeper
htaupă₁ *v* တွန်းထုတ်သည် push away
htaupă₂ *v* ထုတ်ပယ်သည် dismiss
htaupao *n* ငှက်မြီးရှည် bird with long tail
htauphā *n* ငှက်တော် king crow
htaupi *n* ဘဲ duck
htaupi khaubónhtaú *n* ဘဲငန်း goose
htaupră *n* ဒေါင်း peacock
htaupyú *n* တောင်ဘီစူး hoopoe
htauran *n* ဆက်ရက် common mina, myna
htaurannón *n* သာလိကာ talkative child
htauranpană *n* ကျွဲဆက်ရက် starling
htauraó *n* စာကလေး sparrow
htaurwí *n* ငှက် quail
htaurwímabăñ *n* ငှက်ကြီးမျိုး big kind of quail
htaurwíphā *n* ငှက်တစ်မျိုး kind of quail
htausalā *n* သစ်ရွက်ဖြင့်အသိုက်ဖွဲ့ငှက်တစ်မျိုး leaves pecker
htausei *n* ရစ် pheasant
htausúbai *n* ကြိုးကြာ crane
htausúlán *n* ငှက်ကျား painted stork
htauthwai *n* ဘေးဖယ်သည် push aside
htauthwí *n* စာပုတီး small sparrow
htautityaò *n* တစ်တီတူး lapwing
htautítí *n* အလွန်ငယ်သောငှက်တစ်မျိုး very small bird
htautòn *n* စိမ်းပြာရောင်ငှက်တစ်မျိုး green-blue bird
htauwă *n* ကျီးကန်း crow
htauwăsú *n* တင်ကျီး cormorant
htauyú *n* ဘီလုံးငှက် skylark
htaú *adj* ရှည်သော long *mōnnein htaú* အသက်ရှည်သည်။
htaúba *v* တွေ့ဆုံသည် meet
htaúba kăraó *interj* တွေ့ရတာဝမ်းသာသည် (မင်္ဂလာစကား) glad to meet

htaũhti *n* စုပ်တံ sucking pipe

htaũhtikǎ *n* စုပ်တံလေဝင်ထွက်ပေါက် vent of sucking pipe

htaũhtikò *n* ပလတ်စတစ်စုပ်တံ plastic sucking pipe

htaũ₁ *n* ဝါးပိုး (အကြီးစား) bamboo worm (large) *khu htaũ dǎ hwacon lǎ* ဝါးရုံအောက်တွင်ဝါးပိုးတူးသည်။

htaũ₂ *adj* လေးသော heavy

htaũ₃ *v* သုတ်သည် wipe

htaũblǎn *v* ပြောင်အောင်သုတ်သည် clean

htaũ hankhau(idiom) *adj* ဆန်ကုန်မြေလေးသော useless *htaũ hankhau yaũ* ဆန်ကုန်မြေလေးရုံသာရှိသည်။

htaũkhau *adj* ဦးပိုင်းတွင်လေးသော heavy (the front) *paũlũ htaũkhau* နွားလှည်းဦးပိုင်းတွင်လေးသည်။

htaũ krí *v* ချေးတွန်းသည် scrub grime off

htaũthaũ *v* ခြောက်အောင်သုတ်သည် wipe dry

htaũ *n* အဆုံး၊ အပြီး end

htaũ hǎ *Pf* ပြီးပြီ completed

htaũngǎ *v* ပြီးပြတ်သည် finish completely *ma htaũngǎ ka* ပြီးပြတ်အောင်လုပ်ပါ။

hteí *adj* တူသော (တစ်မျိုးတစ်စားတည်း၊ တစ်ပုံစံတည်း၊ တစ်ပြိုင်တည်း) same

htein₁ *n* နှမ်း black sesame

htein₂ *n* ခုန်ခြင်း jump *naũba htein pri* ခုန်ခြင်း၌ဆုရရှိသည်။

htein₃ *clf* ခုန် jump *aò nũ htein* နှစ်ခုန်စာရှိသည်။

htein₄ *adv* နောက်ထပ် again *phi htein dyǎn ka* ထမင်းနောက်ထပ်ယူပါ။

htein₅ *v* ငြင်းခုံသည် quarrel

htein₆ *v* အလိုက်ပေးသည် give the difference in cash or in kind *htein cwaĩmǎ?* အလိုက်မည်မျှပေးသနည်း။

htein₇ *v* ခုန်သည် jump

hteinlai *n* အလျားခုန် long jump

hteinlũ *n* အမြင့်ခုန် high jump

hteinmaĩ *adj* မူးမောသော dizzy

hteinphlon *n* နှမ်းစေ့ sesame seed

hteinsũ *n* နှမ်းဆီ sesame oil

hteinsũ cǎnsũ *n* မင်္ဂလာဆီ blessed oil

hteinsyũn *v* ခံပြောသည် argue with elder

hteintũ *v* ဆွဲဖြတ်သည် tug

hteĩn₁ *v* လက်ကိုရုတ်သည် withdraw hand

hteĩn₂ *v* ခုတ်လှဲသည် fell *hteĩn saũ* တောင်ယာခုတ်သည်။

hteĩn₃ *v* ရက်သည် weave *hteĩn khlaò* ဖျာရက်သည်။

hteĩn₄ *v* ရိုက်သည် (ဦးခေါင်းဖြင့်) hit (on head) *hteĩn khauklao dò dao* ဦးခေါင်းဖြင့်နှံ့ရိုက်ရိုက်သည်။

hteĩn lablan *adv* နောက်ထပ်တစ်ခါ once more

hti₁ *n* အစ beginning

hti₂ *n* ထီ lottery

hti₃ *post* အနီး near *nǎn dǎ thõn hti* သစ်ပင်အနီးတွင်ထိုင်သည်။

htí *n* ယောက်ျားလိင်တံ penis

htí₂ *n* မောင်းခလုတ် trigger *klòn htí* သေနတ်မောင်းခလုတ်။

htí₁ *n* ထီး umbrella

htí₂ *v* တွက်ကတ်သည် refuse to do because other would not

hton *n* တောင်းကြီး large basket

htõn₁ *n* ဗုံ drum *don htõn* ဗုံတီးသည်။

htõn₂ *n* လှောင်အိမ် cage

htõn₃ *n* အထုပ် pack

htõn₄ *clf* ထုပ် pack *takao nũ htõn* မုန့်နှစ်ထုပ်။

htõn₅ *adj* ဟောင်းသော old *saũ htõn* တောင်ယာဟောင်း။

htõnbõnkǎn *n* အိုးစည်၊ ဗုံရှည် long drum

htõncan *n* ထုံးစံ custom

htõnhta *n* သံဗုံ iron drum

htõnkǎn mǎnhti *n* တီးဝိုင်း musical ensemble

htõnkaũ *n* ဗုံတို short drum

htõnnilei *n* ဗုံရိုက်တံ drum stick

htõnniphlei *n* ဗုံရိုက်တံ drum stick

htõnphau *n* ဗုံတီးတုတ်ဘု knot of drumstick

htõnthabǎn *n* ရိုးရာအကအတွက်ဗုံတစ်မျိုး drum for traditional dance

htòn₁ *n* ထောင် jail
htòn₂ *n* စူးထိုးခြင်း seedling
htòn₃ *adv* ရုတ်တရက် suddenly
htòn₄ *v* စူးထိုးသည် sow *htòn saú* ယာစူးထိုးသည်။
htòn₅ *v* ထိုးသည် box
htòn₁ *v* (အရည်)ခံသည် intercept *htòn maísǔ, htòn cai* မျက်ရည်ခံသည်။ ညောင်စေးခံသည်။
htòn₂ *v* ထွန်းညှိသည် light *htòn mí* မီးထွန်းညှိသည်။
htòn maísǔ *v* မျက်ရည်ကျသည် shed tear
htòn₁ *n* ရပ်တန့်ခြင်း stop
htòn₂ *adj* လုံလောက်သော sufficient *rwǎn htòn* ငွေလုံလောက်သည်။
htòn₃ *v* ရပ်သည် stop
htòn₄ *v* ထောင်သည် erect
htòncǒklan nǎncǒklaǒ *v* နေမထိထိုင်မသာဖြစ်သည် feel ill at ease
htòncǒn *v* ထောင်မတ်သည် erect
htòncǔ *v* ထောက်ပံ့သည် support
htòndòn *v* ထောက်ခံသည် recommend *saradau phi tahtòndòli* ဆရာကြီးထောက်ခံစာပေးသည်။
htòndòli *n* ထောက်ခံစာ recommendation
htòndòn pǒnkǎn *v* ကူညီသည်၊ ထောက်ခံသည် help, recommend
htòndwǎn *v* ပေါင်းစည်းသည် unite
htònkrein *v* တန်းစီရပ်သည် stand in line
htònlein *adj* လုံလောက်သော sufficient
htònnòn pònnaǎ *adj* မှီခိုအားကိုးရသော dependable
htònpǒn *v* ကူညီသည် assist
htòntasai *n* အပစ်အခတ်ရပ်စဲခြင်း ceasefire
htòn tasai *v* အပစ်အခတ်ရပ်စဲသည် cease fire
htònthǎn nǎnraǒ *v* စောစောထသည် (အိပ်ရာမှ) get up early
htòn₁ *n* အထပ် sheet
htòn₂ *n* ကွင်းပိတ် --) closed bracket --)
htòn₃ *clf* ရွက်၊ ထပ် sheet *cibein nwai htòn* စာရွက်ခုနှစ်ရွက်။
htòn₄ *adj* နားလေးသော hard of hearing
htòn₅ *v* ထပ်သည် pile

htòn₆ *v* ပိတ်သည်၊ ဆို့သည် close
htònbú *v* ပိတ်သည် close *htònbú li* စာအုပ်ပိတ်သည်။
htònhtaú *adj* နှေးကွေးသော slow
htòn kyòn *v* ကျောင်းပိတ်သည် close school
htu₁ *n* အစည်း၊ အထုံး bundle
htu₂ *n* ကြွက်နို့ wart
htu₃ *n* သစ်တုံးထောင်ချောက် log-trap
htu₄ *clf* ထုံး bundle *phyǔn la htu* ကောက်ရိုးတစ်ထုံး။
htu₅ *adj* မီနိုင်သော reachable
htu₆ *v* စည်းသည်၊ ထုံးသည် bundle *htu phyǔn* ကောက်ရိုးထုံးသည်။
htu₇ *v* ထောက်သည် prop up
htu₈ *v* ထောက်ပံ့သည် support
htuhti *n* အုပ်စုလိုက်နေသည့်တောကြောင်တစ်မျိုး kind of wild cat (live in group)
htukaneǎn₁ *adv* ခါးထောက်လျက် akimbo
htukaneǎn₂ *v* ခါးထောက်သည် place arms akimbo
htukein *n* တောကြောင် wild cat
htuklǎi htuklaǒ *adj* စပ်စုသော inquisitive
htuli pwaǎ *n* စာမေးပွဲ examination
htulǎnǎ *n* တောကြောင်တစ်မျိုး kind of wild cat
htulwaǎ *v* မေးမြန်းသည် ask
htumǎ *v* ပျောက်သည် disappear
htuthá *adj* လိုရာဖြစ်ဆည်းပေးသော supplementary
htǔ₁ *conj* သောအခါ၊ ကျမှ when *htǔ naǒ sadǎ* နောက်တစ်ပတ်ကျမှ။
htǔ₂ *v* ပြောသည်၊ ပြောစမှတ်ပြုသည် say *hu la blan ngòn htǔ tǎn* တစ်ခါခိုးကတစ်သက်လုံးပြောစမှတ်ဖြစ်သည်။
htǔ₃ *v* ဖြစ်သည် become
htǔ₄ *v* အပင်ပေါက်သည် grow
htǔhtan *v* ဖြစ်သည် become *htǔhtan cahwǎ* ရှင်ဘုရင်ဖြစ်သည်။
htǔkhi *v* ချေပပြောဆိုသည် rebuke
htǔmǎ *adv* မည်သည့်အခါမှ when
htǔ *n* အကြော nerve
htǔdau *n* အရွတ် tendon

htūdidū *n* အကြောထုံးခြင်း knot of nerves
htūdu *n* အကြောထုံး knot of nerves
htū htaō *v* အကြောဆွဲသည် twitch
htūthū *n* အကြောဆိုင်ခြင်း paralysis
htū thū *v* အကြောဆိုင်သည် paralyse, paralyzed
htū₁ *adj* တည့်မတ်သော upright
htū₂ *v* အရိုးထွင်သည် bone *htū paū khaukiao* နွားခေါင်း
 အရိုးထွင်သည်။
htūmōn *adv* နေ့လည်ထိ till noon
htū₁ *n* ရွှေ gold
htū₂ *n* တိုင်၊ အထောက် post, prop *bí htū* ပဲတိုင်။
htū₃ *v* ခတ်သည် toss *paū lanhtū* နွားခတ်ကြသည်။
htū₄ *v* ထိသည် touch
htū₅ *v* ဆုံးဖြတ်သည် decide *ngòn htū daō phī rwān*
lathōn ငွေတစ်သောင်းပေးဆောင်ရန်အများ
 ဆုံးဖြတ်သည်။
htū₆ *v* ထားသည် put, place *htū lanphyūn* အောက်
 ချထားသည်။
htū₇ *v* ထုသည် pound
htūba *v* ထိသည် touch
htūbaū *n* ရွှေဖြူ platinum
htūbōn₁ *n* ရွှေလက်ကောက် gold bracelet
htūbōn₂ *n* ရွှေချောင်း gold bar
htūdwān₁ *n* ပျမ်းမျှခြင်း average
htūdwān₂ *v* ပျမ်းမျှခြင်းရှာသည် average
htūhtōn *v* စံနမူနာထားသည် sample
htūkataō *v* ထိသည် touch
htūklā *v* သိပ်သည်းအောင်ထုသည် pound compactly
htūnileipū *n* ရွှေဆွဲကြိုး gold necklace
htūplaō *n* ရွှေဖူး gold bud
htūrwan arīkaī *n* ငွေကြေးကဏ္ဍ currency
htūsūthu *adj* ရွှေရည်စိမ်သော gold-plated
htūtaōnān *adj* ကိုယ့်ရှုးကိုယ်ပတ်သော ruined by one's
 own devices
htūya *n* ရွှေသား solid gold
htwā *v* အသွင်ပြောင်းသည် change

htwai *n* ယာဘက် right
htwai₁ *n* ပလွေ flute
htwai₂ *v* အကြောင်းကြားသည် inform
htwan₁ *n* တိုင် pillar, post
htwan₂ *v* ကောက်ယူသည် pick up
htwan blan *v* ပြန်ကောက်သည် pick back up
htwancū *v* မှတ်သားသည် keep in mind
htwannān *v* မှတ်သားထားသည် note
htwannidan *n* ကန့်လန့်ပျဉ်ချောင်း (ဂိုးဘား) cross-bar
htwan raō *v* ကောက်ယူသည် ပြန်ကောက်သည် pick
 up, pick back up
htwān₁ *v* ဆက်သည် connect *lu dò khwān htwān cō*
rā ချည်နှင့်လျှော်ဆက်၍မရ။
htwān₂ *v* ဆက်သွယ်သည် contact, communicate *phao*
aō dō Ywūn kǎn htwān cein ထိုင်းနိုင်ငံမှသားဆက်
 သွယ်လာသည်။
htwāncū₁ *adj* တူညီသော (အရွယ်အစား) equal (in size)
htwāncū₂ *v* အချင်းချင်းဆက်သွယ်သည် connect each
 other
htwī₁ *n* ခွေး dog
 •htwīkhanphyūn *n* ခွေးပု
htwī₂ *v* စီးဆင်းသည် flow
htwī₃ *v* ရစ်သည် (ချည်) wind *htwī lu* ချည်ရစ်သည်။
htwīhan *n* မြေခွေး fox
htwīkhanphyūn *n* ခွေးပု short legged dog
 (unspec. comp. form of htwī₁, phyūn₂)
htwīmyūn *n* တောခွေး wild dog
htwīmyūnprān *n* စေးကပ်သည့်အဝါရောင်ပန်းနှင့်အပင်
 ငယ်တစ်မျိုး kind of small plant which bears yellow
 and sticky flower
htwīphao *n* ခွေးကလေး puppy
htwīplū *n* ခွေးရှူး mad dog
htwīpraō *n* အမဲလိုက်ခွေး hunting dog
htwīru *n* ခွေးလေခွေးလွင့် stray dog
htwīswandyūn *n* ခွေးမွေးထူ furry dog
htwī *v* ထွေးသည် spit

htwǐkaǐ *v* ထွေးပစ်သည် spit out

htwǐkhan *interj* ငြင်းပယ်ခြင်းအသံ; ထွီ၊ ဖွီ bah

htwǐ plísǔ *v* တံတွေးထွေးသည် spit

htwún₁ *n* ထွန် harrow

htwún₂ *n* ထုံး lime

htwún₃ *v* ထွန်ယက်သည် harrow

htwún-ǒn *n* ထုံးဖို lime-kiln

htwúnpmatwað *n* ပဲထောပတ် butter bean

htwúnnton *n* ထွန်တုံး log which the teeth of harrow attached

htyan₁ *n* လိုက်ပွဲ extra dish for second helping *phī dyǎnhryan* ထမင်းလောင်းပေးပါ။

htyan₂ *v* ရုန်းသည် struggle

htyǎn *v* စူးစမ်းလေ့လာသည် observe

htyǎn-u *v* စူးစမ်းလေ့လာသည် observe

htyún *v* ကန်သည် kick

hu₁ *v* ခိုးသည် steal

hu₂ *v* ရိုက်သည်၊ ဆောင့်သည် hit *hu nathǔ khauklaø* *nè* မင်းတို့ခေါင်းကို ဆောင့်မှာနော။

hu₃ *v* ဝပ်သည် brood *sǔmað hu acú* ကြက်မ ဝပ်သည်။

hu₄ *v* ပစ်သည်၊ လွင့်ပစ်သည် throw

hubǐ₁ *adj* နှိုက်နဲ့သော mysterious

hubǐ₂ *adv* တိုးတိုးတိတ်တိတ် secretly

huhǐ *v* ခိုးဝှက်သည် steal

hukaǐ *v* လွင့်ပစ်သည် throw away

hǔ *n* ဆန် rice

hǔbaúbaí *n* လယ်ဆန် paddy field rice

hǔbaúca *n* ကောက်သစ်ဆန် first crop rice

hǔbaúyǎn *n* ကောက်ညှင်းဆန် sticky rice

hǔkama *n* စပါးလုံး grain of paddy found in rice

hǔkaú *n* ဆန်ကျိုး broken rice

hǔnei *n* ဆန်ကွဲ broken rice

hǔphwan *n* ဆန်မှုန့် rice-flour

hǔthi *n* ဆန်လုံးတီး unpolished rice

hǔthǐ *n* ဆန်လုံးနီ red-brown rice

hú *adj* ထော်သော upturned *htað khaplǒn hú* ဝက်နှုတ်ခမ်းထော်သည်။

hǔ *adj* အရသာ စူးရှသော pungent

hwa₁ *n* ဝါး bamboo

hwa₂ *v* ထွန်သည် harrow *lai hwa baí* လယ်သွားထွန်သည်။

hwa-au *n* ဝါးအူ white inner surface of bamboo

hwaba *v* ထိခိုက်မိသည် dash against

hwaban *n* ဝါးမျှစ် bamboo shoot

hwabaú *n* ဝါးတစ်မျိုး bamboo species

hwabein *n* ဝါးပပ် bamboo sheath *dao khauklaø hwabein* ဝါးပပ်ခမောက်ဆောင်းသည်။

hwablǎn *n* ကောက်ညှင်းကျည်တောက်ဝါး bamboo species used for cooking rice

hwacaǐ *n* ဝါးပိုးကြီး giant bamboo

hwaceǐn *n* ဝါးကြီးတစ်မျိုး bamboo species

hwacon *n* ဝါးရုံ bamboo grove

hwa dei *v* ကျော့ကွင်းမိသည် caught by trap

hwahteǐn *v* ရိုင်ဖျာ bamboo matting

hwa htu *v* ဖိတုံးမိသည် caught by trap *htukein hwa htu* တောကြောင်ဖိတုံးမိသည်။

hwakaútan *n* အပေါက်မဲ့ဝါး၊ ဝါးရင်း bamboo without hole

hwakhað *n* ဝါးခြမ်း bamboo slat

hwaklaú *n* ဝါးလုံး bamboo pole

hwamaǐ *n* ဝါးမျက် bamboo node *hwamaǐ paǐ cǔ htǎn* ဝါးမျက်ခုတ်၍မရ။

hwamað *n* ဝါးငုတ် bamboo stump

hwamyún *n* ဝါးရိုင်း wild bamboo

hwapað *n* အဆစ်နှစ်ဆစ်ကြား (ဝါး) bamboo section *krǎn hwa nú pað nú pað ka* ဝါးနှစ်ဆစ်နှစ်ဆစ်စီခုတ်ပိုင်းပါ။ ။

hwaphǎn *n* ဝါးကိုင်း bamboo branch *laikaǐ hwaphǎn* ဝါးကိုင်းချိုင့်သည်။

hwaphað *n* ဝါးပွင့် bamboo flower *yǔ ba htað hwaphað* ကြွက်ထလျှင်ဝါးပွင့်သည်။

hwaphei *n* ဝါးခွံ bamboo skin

hwaplǒn *n* ဝါးရောင်းချဉ် fungus that grows at the base of bamboo *nað an hwaplǒn* ဝါးရောင်းချဉ်ကို သုတ်စားသည်။

hwarŏn *n* ဝါးငယ်အရိုင်း small wild bamboo
hwasŏn *n* ဝါးဆစ် bamboo joint
hwatein *n* ဝါးမောက် bamboo jug
hwathă *n* နီးဝါး bamboo strips
hwathaŏn *n* ဝါးကြီးတစ်မျိုး large bamboo species
hwathŏn *n* ဝါးတစ်မျိုး bamboo species
hwathŭ *adj* အမှတ်တမဲ့ ဖြစ်သော၊ အလိုအလျောက် be accidental *sŭ ũ ba hwathŭ* ဤဒူးလေးက အမှတ်တမဲ့ ထွက်တတ်သည်။
hwá *v* လှုပ်သည် shake
hwai *n* ပျား bee
hwaibon *n* ပျားအုံ beehive
hwaikra *n* ပျားဖယောင်း beeswax *lai să hwaikra* ပျားဖယောင်းလိုက်ရောင်းသည်။
hwaimaŏ *v* ဦးတည်ရာလျှောက်သွားသည် (မသိစိတ်ဖြင့်) ramble *prasă lahan hwaimaŏ* ပျားသူအချို့ ဦးတည်ရာလျှောက်သွားသည်။
hwaimaŏ *n* ပျားဘုရင်မ queen bee
hwaiphă *n* ပျားထီး drone
hwaiphao *n* ပျားလောင်း bee larva
hwaistŭ *n* ပျားရည် honey
hwaitan *n* ပျားအိမ် beehive *htăn bao hwaitan* ဝက်ဝံက ပျားအိမ်ကိုနှိုက်သည်။
hwan₁ *adj* မွှေးသော fragrant
hwan₂ *v* အပြစ်တင်သည် blame *cŏ hwan khŭ ka* ငါ့ကို အပြစ်တင်နှင့်။
hwă₁ *n* စောင် blanket
hwă₂ *v* ဓားဖြင့်ရမ်းသည် cut with sword
hwănbănh₁taŭ *n* ဝတ်ရုံ၊ သင်္ကန်း (အဝါ) rope
hwănbănh₂taŭ *n* သင်္ကန်း (အဖြူ) cassock
hwănb₁on *n* ပုခက် cradle *picăphao mŭ dŏ hwănb₁on kaŭ* ကလေးငယ်ပုခက်ထဲတွင်အိပ်သည်။
hwăncă₁n *n* ကန့်လန့်ကာ curtain *kănbŭ dŏ hwăncă₁n* ကန့်လန့်ကာဖြင့် ကာထားသည်။
hwăncein *n* အင်္ကျီ shirt
hwăncein cikhŭhtŏn *n* အင်္ကျီအိတ်ကပ် shirt pocket

hwăncein cubao *n* အင်္ကျီလက် sleeve
hwăncein cubaocu *n* အင်္ကျီလက်ရှည် shirt with long sleeves
hwăncein cubaoklŏn *n* အင်္ကျီလက်တို shirt with short sleeves
hwănceinkaŭ *n* အတွင်းခံအင်္ကျီ၊ စွပ်ကျယ် singlet
hwănceinkwan *n* အပေါ်အင်္ကျီ outer jacket
hwănceinla *n* အင်္ကျီအနွေးထည် warm clothe
hwăncein paŏblein *n* စွပ်ကျယ်ဂျိုင်းပြတ် singlet
hwăncein phaŏya *n* ကိုယ်ကြပ်အင်္ကျီ leotard
hwăndyŭn *n* လုံးဖုံ mattress
hwănkhlai paikhlŏn *v* စီမံခန့်ခွဲသည် organise, organize
hwănpai *n* ကလေးပိုးစောင် blanket for carrying babies *phi hwănpai dŏ pai pŭ ka* ပိုးစောင်ယူ၍ မောင်လေးကိုကျောပိုးပါ။
hwănp₁hai *n* လုံးဖုံ mattress
hwănton *n* ပုခက် (အဝတ်) cradle, swinging hammock for small child
hwănyă *n* အဝတ်စ၊ အဝတ်နွမ်း cloth *nyŭnblă₁n dŏ hwănyă* အဝတ်စဖြင့်သုတ်သည်။
hwěhwěghò *adv* နှမော့လိုက်တာ sorry to loose things
hwein₁ *v* ပစ်သည်၊ လွင့်ပစ်သည် throw
hwein₂ *v* ယပ်ခတ်သည်၊ လှေသည် fan *hwein baŭ dŏ bai kă* လယ်ထဲတွင်စပါးလှေသည်။
hweinkaŭ₁ *v* လွင့်ပစ်သည် throw away *laŏ takară₁n hweinkaŭ ka* မကောင်းသည့်အရာ အားလုံးလွင့်ပစ်ပါ။
hweinkaŭ₂ *v* ယပ်ခတ်သည် fan *hweinkaŭ mŭ ka* မီးတောက်ရန် ယပ်ခတ်ပါ။
hwŭ₁ *n* လေချွန်သံ whistle
hwŭ₂ *v* လေချွန်သည် whistle
hwŭ *v* တံမြက်စည်းလှည်းသည် sweep *hwŭ blă₁n hyŭn* အိမ်တံမြက်စည်းလှည်းသည်။
hyan *adj* အနံ့စူးရှသော pungent
hyŭn *n* အိမ် house
hyŭn-aŏ *n* အုတ်အိမ် brick building
hyŭnbwai *n* အိမ်ရှင် house owner
hyŭnciru *n* စင်္ကြံ corridor

hyúncôn *n* အိမ်နှစ်ဆောင်ကြားနေရာ narrow space between two houses

hyúncwǎnmu *n* အိမ်ဖော်မိန်းကလေး charwoman

hyúndao *n* အိမ်အထဲခန်း inner room

hyúndau hyúnlǎ *n* အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်း grand house

hyúnka-on₁ *n* ပျားစွဲ spandrel

hyúnka-on₂ *n* မြင့်မိုရ်ပိတ် roof peak

hyúnkacaí *n* အိမ်အမိုးတံစက်မြိတ် eaves *dǒn sǔkhlǒn dǒ́ hyúnkacaí lǎ ka* အိမ်အမိုးတံစက်မြိတ်အောက်တွင် ရေတံလျှောက်ခံပါ။

hyúnkacan phǎnkasaũ *n* အိမ်နီးနားချင်း neighbour, neighbor *aòrǎ aòkhwai dò hyúnkacan phǎnkasaũ ka* အိမ်နီးနားချင်းနှင့်သင့်မြတ်စွာနေပါ။

hyúnkacǒn *n* အိမ်ခေါင်လျှောက် ridge pole

hyúnkakhau *n* အိမ်အမိုး၊ အိမ်အပေါ် house roof

hyúnkhau *n* အိမ်ခြေ number of houses

hyúnkhlǒn *n* စကြို (အိမ်) house corridor

hyúnlǎ *n* အိမ်အောက် area under house *pra niharu bwai panǎ dǒ́ hyúnlǎ* ရှေးလူများအိမ်အောက်တွင်ကျွဲထားသည်။

hyúnlǎn *n* အိမ်မြေနေရာ house site

hyúnnātai *n* အိမ်ဖုန်း telephone

hyúnpòn *n* အိမ်ခြံဝိုင်း house compound

hyúnpôn *n* အိမ်ထောင်စု family unit

hyúnpôn cirò *n* အိမ်ထောင်စုဇယား family list

hyúnrwǎ *n* အိမ်အုတ်မြစ် foundation

hyúnthu *n* ကြာမြင့်စွာလွတ်ထားသည့်အိမ်အို abandoned house

hyún *v* ကြားသည် hear *khǐ cǒ́ hyún* ငါမကြားဘူး။

hyún dǔdǔ *adj* ဟိုးဟိုးကျော်သော widely known

hyún thathǎ́ thathaǒ́ *adj* သိုးသိုးသန့်သန့်ကြားရသော hearing in the air

I

i *v* အသုံးပြုသည် use *i paũlǔ-i* လှည်းထမ်းပိုးအသုံးပြုသည်။

i *n* ထမ်းပိုး (လှည်း) yoke

ian *adj* ကျဉ်းမြောင်းသော narrow

iǎn₁ *adj* စေးကပ်သော sticky

iǎn₂ *v* ကပ်သည် stick to

ida *adj* အသုံးပြုနိုင်သော useful

idò *v* ထင်မြင်သည် regard

ikhau ikǎn *v* မလုပ်လိုကြောင်းပြသသည် showing not to do

ikhreinlǎ *n* ပင်စိမ်းရွက် basil

ilon₁ *v* မှားယွင်းသည် mistake

ilon₂ *v* မှားယွင်းစွာအသုံးပြုသည် misuse

inǎn *v* နိမ့်ချသည် humble *tau ngòn pán hǎ inǎn laki ka* လူအများလည်တွင်မိမိကိုယ်ကိုနိမ့်ချပါ။

ingaǒ *v* ချင့်ချင်ချိန်ချိန်စကားပြောသည် be considerate in talking

ita *v* အသိအမှတ်ပြုသည် acknowledge

iũn₁ *n* အရိပ် shade

iũn₂ *adj* အရိပ်ကျသော shady

iyòn *v* ရှေ့ပြန်နောက်ပြန်လွှဲသည် rock (using legs) *iyòn picǎphao* ကလေးငယ်ကိုခြေပေါ်တင်၍ရှေ့ပြန်နောက်ပြန်လွှဲသည်။

ĩ₁ *adj* နွဲ့သော wheedling

ĩ₂ *v* နွဲ့သည် wheedle

ĩ₃ *v* ဖြားယောင်းခေါ်ငင်သည် lead (animal by using salt)

ĩ-hè₁ *n* မြင်းဟီသံ neigh, whinny

ĩ-hè₂ *v* ဟီသည် (မြင်း) neigh, whinny

ĩyò *n* ကျွဲနွားကိုချောခေါ်သည့်စကား word used to lead bull or buffalo

ĩ₁ *n* မစင် dung

ĩ₂ *v* ကျင်ကြီးစွန့်သည် defecate (go to toilet)

ĩhtanpǒn₁ *n* ချေးပန်းခြင်း explosive diarrhoea, diarrhea

ĩhtanpǒn₂ *v* ချေးပန်းသည် have diarrhoea, diarrhea

ih̄tanpri *v* ချေးအနည်းငယ်ပန်းထွက်သည် have diarrhoea, diarrhea
ikamu *n* ချွတ်ယွင်းအားနည်းချက် defect, weak point
ikatĩ₁ *n* ဝမ်းချုပ်ခြင်း constipation
ikatĩ₂ *v* ဝမ်းချုပ်သည် constipate
ikwǎn *n* မစင်မာ hard dung
ilon *n* ချေးလောက်ကောင် dung worn
iphyan *v* လေလည်သည်; အီးပေါက်သည် fart

ipòn *n* အိမ်သာ toilet
ipòncibein *n* အိမ်သာသုံးစက္ကူ toilet-paper
isǎphǔlǒn₁ *n* ဝမ်းသွားဝမ်းပျက်ခြင်း defecate
isǎphǔlǒn₂ *v* ဝမ်းသွားဝမ်းပျက်သည် defecate
ithu *n* မစင်ဟောင်း old dung
ĩthá *v* မုန်းတီးသည် hate
ĩthau kaũthá *v* မုန်းတီးသည် hate

J j

Japan tasai *n* ဖက်ဆစ်ဂျပန် Japanese fascism
Jesũ *n* ယေဇူး Jesus

Jonbaũ *n* ဂျုံစပါး wheat

K k

ka₁ *Pf* တော့၊ ပါ sentence final particle to mark a command or a request *tau ka* သွားပါ။
ka₂ *aux v* မည်; လိမ့်မည် will *ka ma beĩ caòpèdaǎ* မနက်ဖြန်လုပ်မည်။
ka-aĩ₁ *adv* မတော်တဆ accidentally
ka-aĩ₂ *adj* အမှတ်တမဲ့ဖြစ်သော accident
ka-aĩ₃ *adv* ကံအားလျော်စွာ fortunately
ka-aĩ kapǎ *adv* မထင်မှတ်ပဲလျက် accidentally
ka-aò *v* ဆို့နှင့်သည်; မွန်းကြပ်သည် suffocate
ka-aũ₁ *v* အစာနှင့်သည် be stuck in the throat *an dyǎn ka-aũ* ထမင်းစား၍အစာနှင့်သည်။
ka-aũ₂ *v* ဗိုက်အောင့်သည် feel a dull pain in stomach *lanklǒn ka-aũ* ချော်လဲ၍အောင့်သွားသည်။
ka-ũ [kk] *adv* ဤသို့; ထိုသို့ thus
kabǎ *adj* လုဆဲဆဲ၊ ခါနီး; about to *kabǎ mĩ hě* အိပ်ခါနီးပြီ။
kabá *n* ကျောကုန်း back

kabaò *v* တွဲလဲကျန်ရစ်သည် remain hanging
kabeĩn *n* ဆုလဒ် reward *Phũ Tu anba kabeĩn* ဖိုးတူဆုလဒ်ရရှိသည်။
kablaò *n* လသာဆောင် veranda
kabón *v* ချိတ်ကျန်ရစ်သည် remain hanging
kabón *n* ပန်းဆွဲ eaves
kabwĩ *n* ဆီးခုံ area above the pubic bone
kabwĩswan *n* ဆီးခုံမွေး pubic hair
kabyǎn *n* အောင်သွယ်ခအတွက်အသား payment for matchmaker
kacā *n* အိမ်နှင့်တွဲလျက်အိမ်သာ inside toilet
kacaisũ *n* ခြေလက်တို့၌စိုထွက်သည့်ချွေးပေါက် beads of sweat
kacaĩ *n* အမိုး၏တံစက်မြိတ် eaves
kacan *adv* ကန့်လန့်ဖြတ်လျက် crosswise
kacao *n* မူလ; အရင်းအမြစ် source
kacĩ *n* ဘယ်ဘက် left side

kacõn₁ *n* ကတော့ funnel
kacõn₂ *v* ကတော့ပုံလုပ်သည် wrap into funnel
kacõn₁ *n* အလယ် middle
kacõn₂ *adj* ထုံကျဉ်သော numb *năn thakon ngĩ kacõn da* ကြာရှည်စွာခွေထိုင်လျှင်ထုံကျဉ်တတ်သည်။
kacõn₃ *post* အကြားတွင် between *năn dõ kacõn ka* အကြားတွင်ထိုင်ပါ။
kacõn *n* ခါးပတ် belt
kacõnhtũ *n* ရွှေခါးပတ် gold belt
kacõnphei *n* သားရေခါးပတ် leather belt
kacõnrwăn *n* ငွေခါးပတ် silver belt
kacu *n* ပေါ့သောအရသာ soft taste *thi kacu* အရသာ ပေါ့သောခေါင်။
kadã *n* အခင်း floor *hyûn kadã thõnbein* အိမ်အခင်းက ပျဉ်ဖြစ်သည်။
kadã-aõ *n* သမံတလင်းအခင်း cement floor
kadai *adj* ကြီးထွားမှုနှေးကွေးသော slow to grow *pra ngã pra dau kadai* ထိုလူ ကြီးထွားမှုနှေးကွေးသည်။
kadan *v* လည်ချောင်းတွင်ခံသည် block in throat *tãswĩ kadan* ငါးရိုးလည်ချောင်းတွင်ခံသည်။
kadãnbũ *v* တားဆီးသည်; ပိတ်ဆို့သည် block *kadãnbũ kòn* ပုလင်းအပေါက်ဆို့သည်။
kadao *n* အဖုံး cover
kadao kada *n* အဖုံး cover
kadaõ₁ *n* ထောက်ကွက် cause (for argument) *tamangaõ mõnhadaõ kadaõ aõ laki* မနေ့ပြောဆိုသည့်စကား က ထောက်ကွက်အနည်းငယ်ရှိသည်။
kadaõ₂ *v* ဖေးမသည် assist *kadaõ pra phyûn thũ ka* သေအံ့ဆဲဆဲသူအား ဖေးမပါ။
kadaõ *adv* ခုတင်က a little while ago, just now *kadaõ hã khĩ aõ sũla* ခုတင်က ငါရေနှေးသောက်သည်။
kadeĩn karwan *v* ကံနိမ့်စေသည် bring misfortune
kadi₁ *adj* ကြပ်တည်းသော၊ ခက်ခဲသော difficult
kadi₂ *adj* ကြပ်သော tight *pra kadi laõkaũ* လူအလွန် ကြပ်သည်။
kadi₃ *v* ညှပ်သည် stuck up *an cĩhtu kadi thaũkhũ* အမဲရွတ်စားသောကြောင့် သွားညှပ်သည်။
kadĩla *n* ကြက်တက်ရွက် cock spur

kadĩ kadwaĩ *n* အနာအဆာ (အသီး) flaw of fruit
Kadõ [kk] *name* ကယန်းကာခို Kayan Kakhau
kadwan kataĩ *n* နောက်ဆုံးပိတ် the last
kahaõ *adj* စကောစကဖြစ်သော betwixt and between
kahĩ *n* အနံ့၊ နံစော်နံ့ strong smell
kahõ-aõ *n* သူ့မဟုတ်သူ poor fellow *ma thãnĩ kahõ-aõ* သူ့မဟုတ်လုပ်ရှာသည်။
kahõn *adv* အချောင် freely *nĩ kahõn* အချောင်ရသည်။
kahõn yaũ *adv* မထင်မှတ်ပဲ unexpectedly
kahtãn *v* အံ့အားသင့်လွန်း၍စကားမပြောနိုင်အောင် ဖြစ်သည် dumbfound
kahtaõ *adj* အကောင်းဆုံးဖြစ်သော the best
kahtein talu pwẽ *n* ကထိန်အလှူပွဲ festival involving the offering of robes to the members of the Buddhist order for a special purpose
kahti₁ *n* အရင်းပိုင်း prime *thõnmõn kahti* ပင်စည် အရင်းပိုင်း။
kahti₂ *n* အစ beginning
kahtĩ *n* တံခွန်တိုင် flagstaff
kahtõn *n* အဆို stopper *kòn kahtõn cõ aõ* ပုလင်းအဆို မရှိဘူး။
kahtwai *n* ညာဘက် right side
kakaĩ *v* တူးသည် be burnt *dyãn kakaĩ* ထမင်းတူးသည်။
kakaõ *adj* တွဲလဲကျသော over hanging
kakhau *post* အပေါ်တွင်၊ အထက်၌ above
Kakhau *name* ကယန်းကာခို Kayan Kakhau
kakhau kalã *adv* သူမသာ ကိုယ်မသာ without advantage of either side
kakhli *adj* ကောက်ကွေ့သော crooked
Kakhõn *name* ကယန်းကာခေါင်း Kayan Kakhon
kakhu kakha *adj* ရှုပ်ယှက်ခတ်သော disorderly
kakhwãn *n* မီးယပ်ခြောက်တစ်မျိုး postnatal disorder
kakhwõn *n* မိရိုးဖလာဘာသာ traditional religion
Kakhyaõ *n* ကံခရောက်ချောင်း Kakhyaok River
kakhyũ *post* နောက် behind *laicũ kakhyũ ka* နောက်လိုက်လာပါ။
Kaklõn *n* ကံကလိုးချောင်း Kaklon River *sũ Kaklõn htwi thahtaõ* ကံကလိုးချောင်းက မြောက်ဘက်သို့

စီးဆင်းသည်။

kakon *n* ကျောကုန်း back

kakraü *v* ချောင်းကြည့်သည် peek *kakraü u hu* ခိုးချောင်းကြည့်သည်။

kakraü *n* ဒီးဒုတ် big owl

kakü *n* ဘီလူး ogre

kakü kakwein *adj* ကောက်ကွေ့သော crooked

kakümaö *n* ဘီလူးမ ogress

kakü *n* ခေါင်လျှောက် ridge pole

kakyün *n* ခေါင်းအုံး pillow

kalä *adv* အောက်တွင် below, under

kalä-ao *n* ကုလားအုတ် camel

kalän₁ *n* နေရာ place *kalän cö daö pè* နေရာမဆုံတော့ပါ။

kalän₂ *adj* ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော possible *kalän pī aö* နိုင်ခြေရှိသည်။

kalän₃ *post* အတွက်၊ အခြေအနေ for, condition

kalän-än *n* အဟ၊ ဟနေသောနေရာ slit

kalän-aö₁ *n* နေစရာနေရာ accommodation *kalän-aö cö aö pè* နေစရာနေရာမရှိတော့ပါ။

kalän-aö₂ *v* ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည် can be *ba cö ma kalän blai aö* မလုပ်လျှင်လျှော်ရခြေရှိသည်။

kalän-ian *n* ကျဉ်းသည့်နေရာ narrow place

kalänbī *n* လူကွယ်သည့်နေရာ secluded place

kalänhän *n* ကျယ်သောနေရာ large place

kalänhön *n* နေရာလပ် gap

kalänkän *n* ကန့်လန့်ကာ၊ ကာစရာ screen

kalänkhä *n* ခြေနင်းခုံ running board

kalänkhlän *n* နေရာလပ် gap

kalänlai *n* ကျယ်ပြန့်သောနေရာ wide place

kalänmī *n* အိပ်သည့်နေရာ sleeping place *khü kalänmī aö dö sönpa* တောင်စောင်း၌ချေအိပ်သည့် နေရာရှိသည်။

kalännä *n* ထိုင်သည့်နေရာ seat

kalännimaö *n* မျှော်စင် watchtower

kalänphrai *n* စားကျက် pasture

kalänpī *n* နိုင်ခြေ chance to win *kalänpī aö* နိုင်ခြေရှိသည်။

kalänthwän *n* စွန်းထင်သည့်နေရာ smeary place

kalän₁ *adj* ပြတ်သားသော open

kalän₂ *adj* သိသာထင်ရှားသော obvious, open

kalän₃ *adv* ထင်ရှားစွာ obviously *usü kalän* ထင်ရှားစွာ မြင်ရသည်။

kalän₄ *adv* ပြတ်သားစွာ succinctly

kalaö *n* ခေါင်းလောင်း bell *kalaö prein hö* ခေါင်းလောင်းမြည်ပြီ။

kalaö₁ *n* အရင်း blood relation *thäpü thägwaï kalaö* ညီအစ်ကိုအရင်းဖြစ်သည်။

kalaö₂ *adj* ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော own *ta kalaö* ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဖြစ်သည်။

kalaö₃ *v* တစ်ခုခုထိသည်ဟုခံစားရသည် feel something touching

kalè *n* ကော်လာ (အင်္ကျီ) collar (of shirt) *hwäncein kalè wī hö* အင်္ကျီ ကော်လာ ပေပြီ။

kali kalon *adj* လုံးထွေးသော grappling

kalon₁ *adv* စုစည်းစည်း collectively

kalon₂ *v* စုရုံးသည် congregate *kalon pra dö kla hti* ဈေးအနီးတွင် လူကိုစုရုံးသည်။

kalon₃ *v* စုပုံသည် heap up

kalön *n* အင်္ကျိတ် gland *kalön htan dö khandeihti* ပေါင်ခြံ၌ အင်္ကျိတ်ထွက်သည်။

kalön lan *v* အနာရှိန်ကြောင့်အင်္ကျိတ်ထွက်သည် glands come out because of injury

kalü *adj* အနည်းငယ်မှူးသော tipsy

kalyän *adj* ပျင်းရိသော lazy

kamä [kk] *adv* ဘယ်လို how

kamä *n* ခမည်းခမက် relationship between parents-in-law

kamä *adv* မတော်တဆ accidentally *nība kamä yaü* မတော်တဆရရှိသည်။

kamaithä *n* သစ်သီးတစ်မျိုး kind of fruit *an kamaithä cö ba landön* ကမိုက်သီးစားလျှင်မငြင်းခုံကြနှင့်။

kamän₁ *n* ဘေလုံး flatulence *kamän htan laplön lablan* ဘေလုံးမကြာခဏတက်သည်။

kamăn₂ *v* ပိတ်ဆို့သည် block *tacithaò lan kamăn sŭlaə* အမှိုက်သရိုက်များ ရေမြောင်းကိုပိတ်ဆို့သည်။

kamau *n* စေတီ pagoda

kamein *n* မိတ်ဆွေ friend

kamŭ *n* သပြေပင် eugenia tree

kamŭbaŭ *n* သပြေဖြူ white eugenia

kamŭcaə *n* သပြေပန်း sprig of eugenia

kamŭthā *n* သပြေသီး eugenia fruit

kamŭ *n* တဆေး yeast

kapă *n* ထုပ်၊ လျှောက် tie beam

kapain *n* အမောက် crest

kapăə kapain *adv* အချိန်မတော် at unreasonable time

kaphaə kathə *n* ထိတ်လန့်မှု fright

kaphaə yaəla *n* လိပ်ပြာ human spirit

kaphŭ *n* ကော်ဖီ coffee

kaphə *n* ခါး waist

kaphrŭ *n* အစားကြွင်းအစားကျန် remnant *baŭ htwŭ dyən kaphrŭ* အစားကြွင်းကိုခွေးအားကြွေးသည်။

kaphrŭ *n* အစွန်း၊ အနား edge *aənaə dŏ kaphrŭ* အစွန်းတွင်ထိုင်သည်။

kaphrŭ kacə *n* အနီးပတ်ဝန်းကျင် vicinity, environment

kaphŭ *n* အမြစ် (ကြက်၊ ငှက်) gizzard

kaphŭdau *n* သင်္ဘော ship

kapŭ *adj* ဉာဏ်ထိုင်းသော stupid

kapwan kapha *n* အဆိုးဖြစ်စေခြင်း harm

kara cətŭ *v* မျက်မှန်းကျိုးသည် loathe the sight of somebody

karatŭ *v* မျက်ကျောတည့်သည် in good terms with

karai *v* ရန်စသည် pick quarrel

karai *adj* ခက်ခဲသော difficult

karai kathan *adj* ပင်ပမ်းသော difficult

kară *adj* ဆိုးသွမ်းသော bad

kară *adj* ဗရုတ်ကျသော rowdy

kară kacan *n* အနီးပတ်ဝန်းကျင် vicinity

kari *n* အနာရှိန်ကြောင့်ကိုက်ခဲခြင်း fever

karitə *v* အနာရှိန်ကြောင့်အဖျားတက်သည် caught fever because of injury

karŭ karan *n* သေဆုံးသူခန္ဓာအစိတ်အပိုင်း (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်းအကြွင်းအကျန် relic

karə *v* တုတ်ဖြင့်ကလော်ထိုးသည် poke with stick

karu₁ *pro* အခြား another

karu₂ *v* ကိုယ်ဖြင့်ပွတ်သည် touch slightly (with body) *htaəmyŭn karu thə* တောဝက်ကသစ်ပင်ကိုကိုယ်ဖြင့်ပွတ်သည်။

karwŭ *n* အုတ်မြစ် base, foundation *hyŭn karwŭ yaə* အိမ်အုတ်မြစ်နက်သည်။

kasa *n* အနာဖေး scab

kasai₁ *n* ချေခြင်း sneeze

kasai₂ *v* ချေသည် sneeze

kasani₁ *n* အကြွင်းအကျန် remainder, leftover

kasani₂ *v* ကျန်ရှိသည် remain

kasă *n* ကျော့ ခါး back

kasănswi *n* ခါးရိုး spine

kasə *adj* ရေအလွန်ငတ်သော very thirsty

kasə *n* အပိတ် closing

kasŭ *v* သီးသည် choke while drinking

kasyŭ *n* အရင်းခံ basic

kată *n* ဖက်စပ် joint venture *baŭ kată* ဖက်စပ်မွေးသည်။

kată *adv* ဖက်စပ်လျက်၊ အတူတူပူးပေါင်းလျက် jointly

kată *v* ရန်ငြိုးထားသည် envy

katan *n* အဆို၊ ပူးဆို stopper

Katan₁ *n* မြန်မာ Burma, Myanmar

Katan₂ *n* ဗမာလူမျိုး Burmese, Burman ethnicity

kataə *v* ထိသည် touch

katə *v* ကြက်မကတော်သည် cackle (hen)

katha₁ *n* အလယ် midst

katha₂ *adj* အလယ်တွင် ဖြစ်သော middle

katha₃ *adj* ယားယံသော itchy

katha₄ *v* ယားသည် itch

kathaŭ₁ *n* သွေးဖြင့်ဆွေမျိုးတော်ခြင်းမဟုတ်ပဲ လက်ထပ်ခြင်းဖြင့်တော်စပ်ခြင်း relation not by blood, but by marriage

kathaŭ₂ *v* ယာယီရပ်တန့်စေသည် stun

kathaŋ₃ *v* မွေးစားသော adopted
Katholikaphao *n* ကက်သလစ်ဘာသာဝင် Catholic
kathû *n* ခေါင်းဖြိုးသည့်ဘီး comb *khauklao klan cõ ba kathû* ခေါင်းပြောင်လျှင်ဘီးမလိုပေ။
kathû *n* သက်ငယ် thatch *Kayǎn dõnca lá hyûn kathû* ကယန်းရွာသင်ရွာငယ်၌ သက်ကယ်အိမ်မိုးကြသည်။
kathûton *n* သက်ငယ်ရိုး stalk of thatch
katí *adj* ကြပ်သော tight
katõ *v* ခေါင်းညိတ်သည် nod (in agreement)
katõ khauklao *v* ခေါင်းညိတ်သည် nod (in agreement)
katò *v* ကြက်ဖကတော်သည် cackle (cock)
katû *v* အရိုအသေပြုသည် give respect
katû₁ *n* အမောက် comb, crest
katû₂ *adj* နုံ့အသော dull-witted
kawai kasǎ *n* အနာအဆာ (အသီး) flaw of fruit
kayǎ *adj* ဆူညံသော noisy *cõ makayǎ ka* ဆူညံအောင်မလုပ်ပါနှင့်။
kayaï *n* ရာသီလာခြင်း menstruation
kayaï lan *v* ရာသီလာသည် menstruate
Kayǎn *name* ကယန်းလူမျိုး Kayan
Kayǎn Lahta (Lahtadau, Lahtakathaŋ) *name* ကယန်းလောဟာ Kayan Lahta
Kayǎn Lahwí (Kakhõn, Kakhau, Kangan) *name* ကယန်းလာဟီ Kayan Lahwí
Kayǎnphao *name* ကယန်းတိုင်းရင်းသား Kayan nationality, ethnicity
kayaothā *n* အပင်ငယ်တစ်မျိုး kind of small tree
kayaõ *n* ပွဲခါ ကော်မရှင် commission
kayaõ kaõkha *n* ပွဲခါ ကော်မရှင် commission
kayõn *adj* မရိုးမရွှ်ဖြစ်သော itchy
kayõn kanaõ *n* ဝမ်းတွင်းအစုံနှင့် အသားအနည်းငယ် pieces of innards and flesh
kǎ₁ *n* မော်တော်ကား car
kǎ₂ *interj* အထဲတွင် among
kǎ₃ *v* စဈေးနှုန်းသတ်မှတ်သည် fix (price) *hwǎncein ngǎ pû kǎ cwaïmǎ?* ထိုအကျိုကိုရောင်းစဈေးမည်မျှ သတ်မှတ်သနည်း။

kǎ₄ *v* ခြုံသည် cover
kǎ₅ *v* ချိုးသည်၊ ကျိုးသည် break
kā₁ *n* လုပ်ရက် work day
kā₂ *clf* လုပ်ရက် work day *ma saû nǎ kǎ* တောင်ယာနှစ်ရက်လုပ်သည်။
kā₃ *v* ဖြတ်သွားသည် cross
kā sǎ *v* ရေဖြတ်ကူးသည် wade
kātū *v* ဖြတ်သည် cross *kātū phā* မီးဖိုဘေးဖြတ်လျှောက်သည်။ (ရှေးကယန်းမီးဖို)
ká *v* ခေါ်သည် call
ká Bwe *v* ရှေ့ကဘုရားသီချင်းတိုင်ပေးသည် lead the chant
kácein *v* ခေါ်ပြန်သည် call along
ká ceinblan *v* ပြန်ခေါ်သည် call back
káhtan₁ *v* ခေါ် တက်သည် call up *káhtan dõ hyûn kaũ ka* အိမ်ထဲကိုခေါ်တက်ပါ။
káhtan₂ *v* တောင်းခံသည် call on *káhtan lanǎn tamacũ* သိကြားမင်းအားအကူအညီတောင်းခံသည်။
kákrǐ *v* အော်ဟစ်သည် shout
kákrǐhtan *v* ဟစ်အော်သည် shout, cry out
ká lai *v* ခေါ်သွားသည် call to go along
kálǔ *v* ရှေ့ကစာသားတိုင်ပေးသည် lead (words)
ká myan₁ *v* အမည်မှည့်ခေါ်သည် give name
ká myan₂ *v* နာမည်ခေါ်သည် call name
ká pran *v* အစိမ်း ကိုခေါ်သည် call the ghost
káswai *v* ခေါ်ထွက်သည် call away
ká taõ₁ *v* ရင်ဆိုင်စေသည် let confront
ká taõ₂ *v* အနီးခေါ်လာသည် call close
ká yaõ *v* လိပ်ပြာခေါ်သည် summon the spirit of a sick person
kai *adj* ယဉ်ပါးသော tame *paũ kai* ယဉ်ပါးသောနွား။
kaï₁ *n* အကြီးစားတောကြောင်တစ်မျိုး kind of wild cat
kaï₂ *v* ကွဲကွာသည် separate
kaï₃ *v* မီးလောင်သည် burn *mí kaï nõn* တောမီးလောင်သည်။
kaï₄ *v* ပျက်သည် spoil *sein kaï hõ* စက်ဘီးပျက်ပြီ။
kaïhan *adj* လုံ့လဝီရိယရှိသော diligent

kaï kyòn *v* ကျောင်းပျက်သည် be absent from school
kaïpyă *v* ထိခိုက်ပျက်စီးသည် damage
kaïta *adj* ပစ္စည်းများဖျက်ဆီးသော spoiling (things)
kaïthá *adj* စိတ်ပျက်စရာဖြစ်သော disappointed
kan₁ *n* ပင့်ကူ spider
kan₂ *n* ခရမ်းသီး eggplant
kan₃ *n* ခြေလှမ်း stride
kan₄ *clf* လှမ်း stride
kan₅ *v* ခြေလှမ်းလှမ်းသည် stride
kana *v* မျက်စိကျိန်းသည် glare
kana maïphlon *v* မျက်စိကျိန်းစေသည် smart
kană *n* ထိပ်ဖျား tip *khlai dò dyăndòn kană ka*
 ယောက်မထိပ်ဖြင့်မွေပါ။
kanăcaò *n* ထိပ်ဖျား top
kanā *n* အချွန်အထက်တစ်မျိုးမျိုး၊ ဆူး spike, thorn
kanaï *adv* ယခု now
kanaï cū *n* ယခုတလော these days
kanaï hă *adv* ယခုအချိန် right now
kanaï khein *adv* ယခုအချိန်၌ now
kanăn *n* အထွေး youngest child
kanănphao *n* ကိန္နရီ kinnari
kanaô *n* အကြွင်းအကျန်အစအန remnant
kanaô₁ *n* အရင်းခံ capital *rwăn kanaô dyűn* ငွေအရင်း
 ခံတောင့်တင်းသည်။
kanaô₂ *n* အခြေခံ base
kanbá *v* ကျော်နင်းသည် step over *cô kanbá dyănpwai*
k ထမင်းပန်းကန်ကိုကျော်မနင်းနှင့်။
kanbyan *n* ပင့်ကူအိမ် cobweb
kancán *n* ပင့်ကူအိမ် cobweb
kaneïn *n* ခါးစောင်း hip
kangă₁ *n* အရှေ့ front
kangă₂ *post* ရှေ့ဘက် front *năn dô maô kangă ka* အ
 မေရှေ့တွင်ထိုင်ပါ။
kangăcôn *adv* ရှေ့တည့်တည့် straight ahead
Kangan *name* ကယန်းယင်းဘော် Kayan Kangan
kanhtăn *n* ပင့်ကူနက် black spider

kanï *adv* အလောတကြီး hurriedly
kanï kakhran *adv* အလောတကြီး hurriedly
kankaô *n* ခရမ်းရိုင်း wild eggplant
kankha *n* ခရမ်းခါး bitter eggplant
kankran *n* ခရမ်းကြွပ် brittle eggplant
kanlu *n* ပင့်ကူမျှင် cobweb
kanmayaò *n* ပင့်ကူငယ်တစ်မျိုး small spider
kanôn *n* ထောင့် corner
kanòn *v* မှီသည် lean against
kansû *n* ခရမ်းချဉ် tomato
kantharòn *n* ခရမ်းရှည်တစ်မျိုး long eggplant
kanthā *n* ခရမ်းသီး eggplant
kăn₁ *n* ဘဝ life *kăn ũ caũ* ဒီဘဝ။
kăn₂ *n* တိုင်း၊ ပြည်နယ်၊ နိုင်ငံ division, state, country
kăn₃ *n* ရာသီဥတု climate *kăncingaô* နွေရာသီ။
kăn₄ *n* မိုးလေဝသ weather *kăn kaũ leĩ* နေပူလိုက်တာ။
kăn₅ *n* အောက်ခြေ bottom, base
kăn₆ *clf* နေရာဒေသ place
kăn₇ *adv* သလောက်၊ သ၍ as much as *kăn thama, kăn*
tha-an လုပ်ချင်သလောက်လုပ်၊ စားချင်သလောက်စား။
kăn-ian *n* ကျဉ်းသည့်နေရာ narrow place
kăn-iùn *n* နေရိပ် shade
kănbá *n* ကွယ်သည့်နေရာ secluded place
kănbeïn *n* တင် but tuck *pra kănbeïn klòn* တင်ကျော
 သောလူ။
kănbî *n* မမြင်နိုင်သည့်နေရာ hidden place *bwaihu dô*
kănbî မမြင်နိုင်သည့်နေရာ၌ ဝှက်ထားပါ။
kănbloa *n* တောင်ကုန်း၊ တောင်ကမူ hill
kănbli *n* လိပ်ခေါင်း piles
kănbli lan *v* လိပ်ခေါင်းထွက်သည် have haemorrhoids
ma tama htaũ acă kănbli lan အလုပ်
 လေးလေးပင်ပင်လုပ်ရသောကြောင့် လိပ်ခေါင်းထွက်
 သည်။
kănbilan *n* လိပ်ခေါင်းကျရောဂါ piles
kăncă₁ *n* နှစ်အနည်းငယ်သာပစ်ထားသည့်ယာနေရာ
 ဟောင်း fallow land *kăncă ma saũ cō phu*
 ပစ်ထား၍မကြာသေးသည့်ယာနေရာ

ဟောင်း၌တောင်ယာလုပ်လျှင်စပါးမကောင်းချေ။
kăncă₂ *n* လူကိုအန္တရာယ်ပေးနိုင်သောနေရာ haunted land
kăncikheĩn *n* ဆင်ခြေလျှော၊ စောင်းသောနေရာ slope
kăncingaô *n* နွေရာသီ summer
kăncingû *n* မိုးရာသီ rainy season *kăncingû yaô htai bai htwûn* မိုးရာသီတွင် ထယ်ရေးထွန်ရေးဆောင်ရွက်သည်။
kăncôn *n* အောက်ခြေအဆုံး deep bottom
kăndă *n* အောက်ခြေ right bottom
kăndaû *n* တားမြစ်သည့်နေရာ (ဒေသအယူအရ) forbidden place
kăndeĩn *n* အကြား (တောင်၊ ကျောက်တောင်) gap between *kān htăn dô kăndeĩn* ဝက်ဝံကိုတောင်ကြားတွင်ဆီးပိတ်သည်။
kăndeĩnkleĩn *n* ကျဉ်းမြောင်းသည့်နေရာနှစ်ခုကြား narrow gap
kăndĩ *n* အသီး၏ချက်နေရာ navel of fruit, remains of the stigma
kăndwăñ *n* မြေပြန့် plain
kănhôn *n* လပ်သည့်နေရာ space place
kănhthanhtû *n* မတ်စောက်သောအတက် steep ascent
kănhthankhôn *n* အတက်၊ ကုန်းအတက် ascent
kănhthankrwaĩ *n* ပြေသောအတက် slight ascent
kănhthĩ *n* ခရိုင် district
kănkadi *n* ကျဉ်းကြပ်သည့်နေရာ narrow place
kănkakaô *n* တွဲလဲကျနေသောအပိုင်း overhang
kănkalan *n* ဟင်းလင်းပြင် open expanse
kănkai *n* နယ်မြေဒေသပျက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ကမ္ဘာပျက်သုဉ်းခြင်း annihilation
kănkaũ₁ *n* စအို၊ စအိုပေါက် anus, asshole
kănkaũ₂ *n* နေပူသည့်အချိန် hot time
kănkaũlônmai *n* သဲကန္တာရ desert
kănkein *n* ဘေး side
kănkhä *n* လင်းသောနေရာ bright place
kănkhai *n* မြက်ချို၊ ချုံပုတ် bush
kănkhlăñ *n* ကျယ်ဝန်းသည့်နေရာ spacious place
kănkhlau₁ *n* ဆောင်းရာသီ winter

kănkhlau₂ *n* အေးသောရာသီ cold season
kănkhlau₃ *n* အေးသောနေရာ cold place *mônkhû mônha cõ àò kănkhlau ka* ညအခါအေးသောနေရာတွင်မနေနှင့်။
kănkhleĩn *n* မိုးခေါင်ခြင်း drought *kănkau nwai nein kănkhleĩn nwai lă* ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လမိုးခေါင်သည်။
kănkhû₁ *n* အမှောင် darkness
kănkhû₂ *n* မှောင်သည့်နေရာ dark place
kănkhwān *n* အလံ flag *ba daoyan sũkăñ kănkhwān* နိုင်ငံတော်အလံကိုရိုသေရမည်။
kănkhwānhtwān *n* အလံတိုင် flagstaff
kănkhyûn *n* ထိုင်ခုံပု stool
kănkhyûnhtaũ *n* ခုံတန်းရှည် bench
kănkhyûnkanòn *n* ကုလားထိုင် chair
kănkhyûnkanòn krwaĩ *n* ပက်လက်ကုလားထိုင် easy chair
kănkla *n* အောက်ခြေ right bottom
kănkru *n* ရှားပါးသည့်နေရာ rare place
kănkû *n* ကုန်းမြင့်၊ ကမူ high ground
kănkwan₁ *n* အပြင်ဘက် outside *aòpaô dô kănkwan* အပြင်မှာစောင့်နေသည်။
kănkwan₂ *n* တင်ပါး buttock
kănlai *n* ကျယ်ဝန်းသည့်နေရာ large place
kănlān-on *n* ချိုင့်ခွက် pothole
kănlān-ôn *n* ချိုင့်ပေါက် deep pothole
kănlānbla *n* မတ်စောက်သည့်အဆင်း steep descent
kănlānhtû *n* မတ်စောက်သည့်အဆင်း steep descent
kănlānkhlwĩ *n* မတ်စောက်သည့်အဆင်း steep slope
kănlānkhôn *n* အဆင်း descent
kănlānkrwaĩ *n* ဆင်ခြေလျှောအဆင်း slope
kănlānmaũ *n* တွဲလဲကျသည့်အစွန်နေရာ edge
kănlôn *n* ကျောက်များသည့်နေရာ stony place
kănmeĩ *n* အမြီး tail
kănnaô *n* အောက်ခြေအနည် sediment
kănngān *n* လွင်ပြင် plain
kănngāò₁ *n* မိုးတိတ်ခြင်း cease of rain

kǎnngaò₂ *v* မိုးတိတ်သည် cease of rain *kǎnngaò hǎ*
မိုးတိတ်ပြီ။

kǎnnòn *n* နွံ့ရှိသောနေရာ mire

kǎnpau *n* အပေါက် hole

kǎnphyûn *n* ရပ်နီး near place

kǎnplòn *n* မြက်ချို bush

kǎnprǎ₁ *n* တားမြစ်မြေနေရာ forbidden place *kǎnprǎ ngòn ma saú cǎ byûn* တားမြစ်မြေနေရာကိုလူများ တောင်ယာမခုတ်ဝံ့။

kǎnprǎ₂ *n* နှစ်ရှည်လများမစိုက်မပျိုးသည့်မြေနေရာ place that is not cultivated for years

kǎnraǎ *n* မြေဩဇာကောင်းသည့်နေရာ rich soil
kǎnraǎ kǎ tamǎntabǎn htǔ raǎ မြေဩဇာကောင်း သည့်နေရာစိုက်ပျိုးပင်သန်သည်။

kǎnsaò *n* မည်သူမျှမနေဝံ့၊ လုပ်မစားဝံ့သည့်နေရာ place that no one dares to stay or cultivate

kǎnsòn *n* တောင်စဉ်တောင်တန်း mountain range

kǎnswai₁ *n* မိုးရွာသွန်းခြင်း rain

kǎnswai₂ *v* မိုးရွာသည် rain

kǎnswai-ai₁ *n* မိုးသက်မုန်တိုင်း rain-storm

kǎnswai-ai₂ *v* မိုးသက်မုန်တိုင်းကျသည် rain stormily

kǎnswaidau *n* သည်းထန်စွာရွာသည့်မိုး heavy rain

kǎnswai dau *v* မိုးသည်းထန်စွာရွာသည် rain heavily

kǎnswaiphao *n* မိုးဦး beginning of rainy season

kǎnswaiphao lan *v* မိုးဦးကျသည် rain set in

kǎnswai phraú *v* မိုးသည်းထန်စွာရွာသည် rain heavily

kǎnswaiphraú *n* သည်းထန်စွာရွာသည့်မိုး heavy rain

kǎnswai phrei *v* မိုးပက်သည် rain splashes

kǎnswaipri *n* မိုးဖွဲ light rain

kǎnswai pri *v* မိုးဖွဲရွာသည် rain lightly

kǎnswaithwi *n* နွေရာသီအကုန်ပထမဆုံးမိုးရွာအပြီး ဒုတိယမိုးအထိကာလ after the first rain in late summer

kǎnsyûn *n* နယ်စပ် boundary

kǎntǎ *n* လိင်အင်္ဂါများ genitals

kǎntan *n* နယ်မြေစောင့်နတ်အားပသရာနေရာ altar for nat (spirit) offering

kǎnthau *n* ရေလုံသောနေရာ waterproof place

kǎnton *n* မြေနိမ့်ချိုင့်ဝှမ်း valley

kǎnyû *n* စည်း (ဥပမာ- လူ့စည်း၊ ဘီလူးစည်း) code of conduct

kǎnyû *n* ဝေးသည့်နေရာ distance

kǎnyûn *n* နေရိပ် shade *nǎn dǎ kǎnyûn* အရိပ်တွင် ထိုင်သည်။

kǎn₁ *v* ပိတ်ဆို့သည် block *kǎn khlai* လမ်းကို ပိတ်ဆို့သည်။

kǎn₂ *v* ကင်သည်၊ အခြောက်လှန်းသည် bake *kǎn seín dǎ mí ka* မီးဖြင့်အခြောက်လှန်းပါ။

kǎn-ai *v* ကာဆီးသည် block

kǎnbú *v* ကာဆီးပိတ်ဆို့သည် block

kǎncôn *v* ကြားတွင်ပိတ်ဆို့သည် obstruct

kǎnngaǎ *v* ရှေ့နေလိုက်သည် plead in court

ka₁ *n* ပုံး bucket *dyûn cein sǎ dǎ ka ka* ပုံးဖြင့်ရေကို ခပ်လာပါ။

ka₂ *v* တုပ်သည် sting

kaǎ₁ *n* ဇီးကွက်ငယ် spotted owl

kaǎ₂ *n* ခြံ fence

kaǎ₃ *v* ခြံခတ်သည် fence *kaǎ paú dǎ dǎn kwan* ရွာပြင် တွင်နွားခြံခတ်သည်။

kaǎghú *v* အူသည် howl (of dog) *Lǎsúkhú htwi* *kaǎghú* တော်သလင်းလခွေးအူသည်။

kaǎmǎn *n* ကြက်ဆူပင် castor oil plant

kaǎthā *n* ကြက်ဆူသီး castor oil fruit

kaǎ *v* ချော့မော့ခေါင်သည် beckon *sǎmǎ dǎ kaǎ sǎphao* ကြက်မကြီးကြက်ကလေးကိုခေါင်သည်။

kaǎ₁ *adj* ဟောင်းသော old

kaǎ₂ *v* ပတ်သည်; ဝတ်ဆင်သည် wear *kaǎ kacǎn* ခါးပတ်ပတ်သည်။

kaǎhǎ *Pf* နှင့်ပြီး; ပြီးသား particle denoting prior action *cein kaǎhǎ* ပြန်နှင့်ပြီ။

kaǎkaǎ *adv* လုပ်လေ့လုပ်ထ၊ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထ used to

kaǎkyao *adj* ဟောင်းနွမ်းသော old and faded

kaǎ₁ *n* ပါးစပ် mouth *thaukhú paǎ kaǎ cǎ krǎ* သွားကျိုး လျှင်ပါးစပ်မလှပါ။

kaǎ₂ *adv* ကြိုတင် ahead of *taiba kaǎ* ကြိုတင်ပြောထား သည်။

kaŏ₃ *v* ပေါင်းသည် put on *kaŏ khaukaŏ*
ခေါင်းပေါင်းပေါင်းသည်။

kaŏ₄ *v* ပေါက်သည် dig *kaŏ han* မြေကြီးပေါက်သည်။

kaŏ₅ *v* ပေါက်သည် bite *raŭ kaŏ* မြွေပေါက်သည်။

kaŏ-a₁ *n* စကားပေါများခြင်း talkativeness

kaŏ-a₂ *adj* စကားများသော talkative

kaŏbĭ *adj* နှုတ်လှုံ့သော able to keep secret

kaŏblĭ *adj* နှုတ်သွက်သော quick witted

kaŏcă kaŏdai₁ *adj* နှုတ်ကြမ်းသော abusive (in speech)

kaŏcă kaŏdai₂ *n* ကြမ်းတမ်းသောစကား abusive speech

kaŏcăn kaŏlá *adj* လိမ်လည်ပါးနပ်သော lie

kaŏcŏbĭ *adj* နှုတ်ဖွာသော loose tongued

kaŏkăn *n* ခြေချင်းဝတ် ankle

kaŏlau *adj* စကားပွင့်လင်းသော frank

kaŏmai *adj* စကားများသော talkative

kaŏphraĭn *v* ပါးစပ်လောင်သည် mouth burn *htwĭn cŏ*
raŏ kaŏphraĭn ထုံးမကောင်းလျှင်ပါးစပ်လောင်သည်။

kaŏprŏn *adj* စကားနည်းသော few in speaking

kaŏseĭn *adj* ရေငတ်သော thirsty

kaŏsŭbăn *n* ခံတွင်းချဉ် uneasy feeling in mouth

kaŏthá₁ *adj* အလျင်အမြန်လုပ်ရသော urgent

kaŏthá₂ *adv* မြန်မြန်ဆန်ဆန် urgently *ma kaŏthá khă*
htaŭ မြန်မြန်ဆန်ဆန်လုပ်မှပြီးမည်။

kaŏ *adj* ပြည့်သော၊ ဝသော full

kaŭ₁ *n* အဖူး bud

kaŭ₂ *v* ငင်သည် wind

kaŭ lu *v* ချည်ငင်သည် wind thread

kaŭ₁ *n* အပေါက် hole

kaŭ₂ *n* အစု၊ အအုပ် group *pra ngă kaŭ* ထိုလူစု။

kaŭ₃ *clf* ပေါက် hole *nŭ kaŭ* နှစ်ပေါက်။

kaŭ₄ *post* အထဲ၌ in

kaŭ₅ *adj* ပူသော hot

kaŭ₆ *adj* အတွင်း within *la daŏ kaŭ ba ma htaŭ* တစ်
ရက်အတွင်းပြီးအောင်လုပ်ရမည်။

kaŭ₇ *v* ပူပင်သည် worry *cŏ kaŭ ka* မပူပင်နှင့်။

kaŭ₈ *v* လောင်သည် burn

kaŭba-ănthā *n* တောင်းသလဲသီး kind of fruit

kaŭbŭ *adj* ပူအိုက်သော hot

kaŭcŏn *n* နက်သောအပေါက် steep hole

kaŭdeĭn *n* အပေါက်ဝ entrance

kaŭhti *n* ဝင်ပေါက် entrance

kaŭkadi *adj* ပူ၍ထိုင်းမှိုင်းသော humid

kaŭkaŭ *v* သောကရောက်သည် worry

kaŭkan *n* တင်းတိပ် freckles

kaŭkăn *interj* အပေါက်အဆုံး end of hole

kaŭkŏn *n* အစာလှောင်နေရာ (ကြွက်) store place (in
hole)

kaŭkwan *adv* အတွင်းပြင်ပြောင်းပြန် inside out

kaŭlăn *n* အပေါက်ဟောင်း old hole

kaŭlu *n* ပြေ၍တင်သောအပေါက် channel *yŭtaha kaŭlu*
ပွေးအစာရှာတူးသည့်အပေါက်။

kaŭnă *n* ထွက်ပေါက် exit

kaŭpeĭ *adj* အပေါက်ပိတ်သော blocked (of hole)

kaŭphlŏn *adj* အပေါက်ပါသော perforated

kaŭra-ăn *adj* အိုက်စပ်စပ်ဖြစ်သော sultry

kaŭtan *adj* အပေါက်မရှိသော without hole

kaŭthablu *v* ချစ်ချစ်တောက်ပူသည် feverishly hot

kaŭtĭ *n* အပေါက်ဝ entrance

kaŭ₁ *n* အပိုင်း part

kaŭ₂ *clf* ပိုင်း part

kaŭ₃ *adj* တိုသော short

kaŭ₄ *adj* ပုကွသော squat

kaŭ *n* ဆန္ဒ will

kaŭ-aŏ *adj* သိတတ်သော perceptive

kaŭbá thágwĭn *adj* မေ့လျော့တတ်သော forgetful

kaŭbá thálein *adj* ရင့်ကျက်သော mature

kaŭda tháraŏ *adj* စိတ်သဘောကောင်းသော good
hearted

kaŭhtaŭ *adj* ထုံနွံသော၊ ဉာဏ်ထိုင်းသော dull

kaŭkaŭ *v* စိတ်ပျက်သည် disappoint

kaŭkaŭ thápyă *adj* စိတ်ပျက်သော disappointed

kaŭkǎn *n* မျိုသိပ်ခြင်း suppression *cǝ bwai kaŭkǎn*
စိတ်ထဲတွင်မျိုသိပ်ထားနှင့်။

kaŭkǎu *n* အပေါ်ယံစိတ် two-faced mind

kaŭkǎublǎn kaŭkǎnlaǝ *v* လုံးဝကျေနပ်သည် be
completely satisfied

kaŭkǎran *n* ရည်ရွယ်သည့်စိတ် disposition of will *ma
taǝ kaŭkǎran* စိတ်ရှိသည့်အတိုင်းလုပ်သည်။

kaŭlamǎ thálaplɔn *adv* နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ် in complete
agreement

kaŭlá *adj* ပါးနပ်သော shrewd

kaŭlailü *adj* စိတ်ပျံ့လွင့်သော distracted

kaŭlaǝ *adj* စိတ်ကျေနပ်သော satisfied

kaŭlilǝn₁ *n* စိတ်ကစားခြင်း unstable mind

kaŭlilǝn₂ *adj* စိတ်ကစားသော unstable

kaŭmimǎn₁ *n* စိတ်ရှုပ်ထွေးခြင်း confusion

kaŭmimǎn₂ *adj* စိတ်ရှုပ်ထွေးသော confused *gwaí
kaŭmimǎn cǝ khǐmakha* အစ်မစိတ်ရှုပ်ထွေးသဖြင့်
နတ်ဘီလူးနောက်လိုက်သည်။

kaŭnirwaí *n* စိတ်ကူးစိတ်သန်း idea in mind

kaŭpa thácwí *adv* စိတ်ရောကိုယ်ပါ willingly

kaŭpa thálu *adv* စိတ်ရောကိုယ်ပါ willingly

kaŭphá thákai *adv* စိတ်ပျက်သော disappointed

kaŭphlǝn *adj* ဉာဏ်ကောင်းသော bright

kaŭphwí *adj* ဖြတ်ထိုးဉာဏ်ကောင်းသော quick witted

kaŭpicǎ₁ *n* ကလေးစိတ် childish temperament

kaŭpicǎ₂ *adj* ကလေးဆန်သော childish

kaŭpǔ *v* ဝမ်းနည်းသည် grieve *kaŭpǔ thaǝngǎ marǎ?*
ဘာဖြစ်လို့သည်လောက်ဝမ်းနည်းရသနည်း။

kaŭthá₁ *n* ပိုင်းခြားဝေဖန်တတ်သောအသိဉာဏ် common
sense

kaŭthá₂ *n* စိတ်ထား attitude *kaŭthá cǝ raǝ* စိတ်ထားမ
ကောင်းဘူး။

kè *v* ညှစ်သည် strangle *kè sǎ khaubǝn* ကြက်လည်ပင်း
ညှစ်သည်။

kèthǔ *v* ညှစ်သတ်သည် strangle

kě *adv* အခုပဲ now *tau kanaí kě* အခုပဲသွားတော့မည်။

keí₁ *n* အူတိုင် core *thǝn ngǎ klaŭ keí aǝ* ထိုသစ်တုံး
အူတိုင်ရှိသည်။

keí₂ *v* တုတ်ထိုးသည်; အပ်ဖြင့်ထိုးသည် pierce

kein₁ *v* ဆူသည် scold

kein₂ *adj* ကောက်ကွေ့သော meandering

keinblǎ *v* လိမ်ညာပြောသည် lie

keinkwǎn *v* ဆူဆဲသည် scold *maǝ keinkwǎn phao*
အမေကသားသမီးတွေကိုဆူဆဲသည်။

keín *adj* ထိခိုက်ရှာသော injured

keínkalǎn *n* ဒဏ်ရာ wounded place

keínthá *adj* စိတ်ကွက်သော offended

kha₁ *n* အခ payment, fee

kha₂ *n* ပါးစပ် mouth

kha₃ *n* မြူး bamboo fish trap *pǎlai kha ka* မြူးယူသွားပါ။

kha₄ *adj* ခါးသော bitter

kha₅ *v* ပစ်သည် shoot *kha klǝn* သေနတ်ပစ်သည်။

kha₆ *v* ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်စေသည် hire

kha-ǎ *adj* အသော dumb

kha-aǝlá *n* လည်မျို part of the neck above Adam's apple

khabao khayi *n* သွားရည်အမြှုပ်၊ ပါးစပ်အမြှုပ် foam of
mouth

khabao lan *v* ပါးစပ်အမြှုပ်ထွက်သည် foam at the mouth

khabi *n* ပါးဟက် gill *tǎ khabi* ငါးပါးဟက်။

khabu *n* ပါး cheek

khabuyu *n* ပါးချိုင့် dimple

khacǎ₁ *n* အသံ voice *Khaŭ Bǎ khacǎ cǎn* ခွန်းဘ အသံ
ကောင်းသည်။

khacǎ₂ *adj* ခါးသက်သက်လေးဖြစ်သော slightly bitter

khacǎhtan *v* အော်သံပေါ်ထွက်သည် scream

khada *n* အခေါင် palate

khadacǔ *n* အာသီး tonsil

khada seín *v* အာခြောက်သည် dry in mouth

khada thapao *v* အာခေါင်လောင်သည် burn in mouth

khadan *v* လည်ချောင်းတွင်အစာခံနေသည်၊ နှင်သည်
block in throat

khadau *n* ကစောခါး Indian nightshade

khadwai *n* လည်စေ့ Adam's apple *pramu khadwai cǝ
aǝ* မိန်းမ၌လည်စေ့မရှိပါ။

khahtaú *adj* စကားထစ်သော stuttering

khakraò *n* လည်ချောင်း: throat
khalā *n* ခါးရွက် bitter leaf
khamao *n* နှုတ်ခမ်းမွှေး: moustache, mustache
khamao nikwí *n* ဂျတ် razor
khamõn *n* ခါးပင်တစ်မျိုး: kind of bitter tree
khamwan *n* စားကြွင်းစားကျန် leftovers
khaphá₁ *n* အသံဝင်ခြင်း: loss of voice
khaphá₂ *v* အသံဝင်သည် lose voice
khaphao *n* ကတော့ခါးငယ် (မြို့ပျက်ခရမ်း) kind of Indian nightshade
khaphû *n* တိရစ္ဆာန်နှုတ်ခမ်း: cattle lips
khaplõn *n* ပါးစပ် mouth
khaplõnnă *n* နှုတ်ဖျား၊ ပါးစပ်ဖျား: tip of tongue
khaplõnpein *n* နှုတ်ခမ်းကွဲခြင်း: chapped lips
khaplõn pein *v* နှုတ်ခမ်းကွဲသည် have chapped lips
khaplõnpei *n* နှုတ်ခမ်း: lip
khasu *n* မုတ်ဆိတ်မွှေး: beard
khasû *n* မေး: jaw
khaswan *n* မုတ်ဆိတ်မွှေး: beard
khatô *n* မေးစေ့ chin
khatõn *n* လည်ချောင်း: throat
khatõn *adj* အရသာပျက်သော second (taste) *aõ thi wí htaũ ba aõ thi cõ wí mè khacă khatõn kaĩ*
 ကောင်းသည့်ခေါင်သောက်ပြီးနောက် မကောင်းသော ခေါင်သောက်ပါကပါးစပ်တွင်အရသာပျက်သည်။
khatũ *v* ပုတ်ပြတ်လုပ်စေသည် let sb do piece-works
khaya *n* ခရာ band
khayisũ *n* တံတွေး၊ သွားရည် saliva
khayisũ lan *v* သွားရည်ယိုသည် salivate
khă₁ *n* ခြေလှမ်း: step
khă₂ *clf* ခြေလှမ်း: step
khă₃ *adj* တောက်ပသော bright
khă₄ *adv* သို့မှသာ so that
khă₅ *conj* အချိန်၌၊ တုန်းက when, while
khă₆ *conj* သို့မှသာ in order
khă₇ *v* လှမ်းသည် step

khă₈ *v* လင်းသည် shine
khădăñ *n* တံခါး: door
khădăñcwí *n* ဆွဲတံခါး: collapsible door
khădăñdau *n* တံခါးမကြီး: door
khădăñlā *n* တံခါးရွက် leaf or fold of door
khădăñphao *n* ပြတင်းပေါက် window
khădăñtĩ *n* တံခါးဘောင် door frame
khăhtan₁ *v* လှမ်းတက်သည် clime up
khăhtan₂ *v* အလင်းဖြာသည် shine
khălai *v* လျှောက်လှမ်းသည် walk
khămai *adj* မျက်စိပွင့်စရာဖြစ်သော open-eyed *tõn an cithõnsũ khămai* မုံညှင်းချဉ်ထောင်းစားလျှင်မျက်စိ ပွင့်သည်။
khăpaulu *adj* အလင်းထိုးဖောက်နိုင်သော transparent
khăσαιhta *v* ရောင်ပြန်သည်၊ အလင်းရောင်ဟပ်သည် reflect *mõn khăσαιhta* နေအလင်းရောင်ဟပ်သည်။
khăsein *adj* တောက်ပသော bright
khăseinrõn *adj* တောက်ပသော bright
khai₁ *adj* ပေါင်းပင်ထူသော weedy
khai₂ *adv* အရိုးအစဉ်အတိုင်း: as usual *ma khai* လုပ် နေကျဖြစ်သည်။
khai₃ *v* ခြေထိုးသည် foil
khai₄ *v* ကြားထိုးသည် pick *khai thaũkhũ* သွားကြားထိုး သည်။
khaiçõn *v* ခြေထိုးသည် foil, cause problem between
khaikaĩ *v* အမှုကလော်သည် arouse the problem
khaiikai *adv* ဖြစ်မြဲအတိုင်း: usually
khai₁ *v* ပြောင်းသည် move, transfer *khai kalăñ* နေရာ ပြောင်းသည်။
khai₂ *v* စီကာပတ်ကုံးပြောသည် narrate
khan₁ *n* ခြေထောက် leg
khan₂ *n* ငါးရမ်းခြင်း: loan
khan₃ *adv* မည်သည့်အခါမျှ never *nā cõ hyũn khan* မည်သည့်အခါမျှမကြားဖူး။
khan₄ *v* ခံသည် bear
khan₅ *v* ငါးရမ်းသည် loan

khan₆ *v* ခံယူသည် receive *phaokhaũ khan thyan* သား ရှင်လောင်းခံယူသည်။

khanba *v* ခံစားရသည် suffer

khanca *n* ခြေသန်း little toe

khancaisũ *n* ခြေမှချွေးစို့ sweat from legs

khancwăñ *v* အစေခံသည် serve

khandai₁ *n* ခြေဆာခြင်း limp

khandai₂ *adj* ခြေဆာသော limping

khandai₃ *v* ခြေဆာသည် limp

khandaočkăñ *n* တံကောက် back of knee

khandei *n* ပေါင်ခြံ groin

khandeihti *n* ပေါင်ခြံ groin

khandeĩn *n* ခြေထောက် leg

khandeĩn ghõn *adj* ခြေခွင်သော bow legged

khandeĩnkhyũ *n* နောက်ခြေထောက် (တိရစ္ဆာန်) hind leg

khandeĩnkwan *n* ခြေခွင် bandy leg

khandeĩnngă *n* ရှေ့ခြေ (တိရစ္ဆာန်) foreleg

khandeĩnpi *n* ခြေပယ် knocked knee

khandĩkăñ *n* ခြေဖနောင့် heel

khandu *n* ပေါင် thigh

khanducaò *n* ပေါင်ဖျား lower thigh

khanducôn *n* ပေါင်ကြား crotch

khanduhti *n* ပေါင်ရင်း upper thigh

khandukon *n* ပေါင်ရှေ့ခြမ်း front thigh

khangwũn *n* ဝဋ်လည်ခြင်း suffering for the consequences of past misdeeds

khanhtaũ *n* ခြေခလယ် third toe

khanhtõn *n* ခြေသူကြွယ် fourth toe

khankaõ *n* ခြေသလုံးပတ် အဝတ်စ cloth wrapped on calf

khankhan *adv* ဘယ်တုန်းကမှ never

khankhau *n* ခြေဖမိုး instep

khanklòn *n* ထိတ်တုံး၊ ခြေထိတ် stocks

khanklũ *n* ခြေအိတ်၊ ခြေစွပ် stocks

khanku *n* ပေါင် thigh

khanlaõ *v* အကုန်ခံသည် bear the cost

khanlaõ tharĩ *v* စရိတ်အကုန်ခံသည် bear expenses

khanleĩn *n* ဒူး knee

khanleĩnklĩ *n* ဒူးခေါင်း knee cap

khanleĩnmaĩ *n* ဒူးဆစ် knee joint

khanmaĩ *n* ခြေကျင်းဝတ် ankle

khanmaĩsũ *n* ခြေမျက်စိ ankle

khanmõn *n* ခြေမ big toe

khanmũ *n* ခြေသည်း toe nail

khannă *v* အနစ်နာခံသည် make a sacrifice

khannăñ kahnwaĩ₁ *n* ခံနိုင်ရည် tolerance

khannăñ kahnwaĩ₂ *adj* ခံနိုင်ရည်ရှိသော tolerant

khannăñ kahnwaĩ₃ *v* ခံနိုင်ရည်ရှိသည်၊ အနွံနာခံနိုင်သည် tolerate

khanngăřăñ *n* ညှို့သကျည်း shin

khannõn *n* ခြေချောင်း toe

khannõnmaĩ *n* ခြေချောင်းဆစ် toe joint

khannõnnă *n* ခြေဖျား tip toe

khannwai *v* ဒူးထောက်သည် kneel

khannwailan *v* ဒူးထောက်သည် kneel down

khanpakaũ *n* ပေါင်အတွင်းပိုင်း inner part of thigh

khanpakwan *n* ပေါင်အပြင်ခြမ်း outer part of thigh

khanpaõ *n* ခြေတံ leg

khanpha *n* ဖိနပ် footwear

khanphadi *n* ညှပ်ဖိနပ် slippers

khanphaklũ *n* ရှူးဖိနပ်၊ စွပ်ဖိနပ် shoes

khanphũphlon *n* ခြေသလုံး calf

khanphũtha *n* ခြေသလုံး calf

khanpwaĩ *v* ပွဲခံသည် feast

khanpwaĩ kahlăn₁ *n* ပွဲခံခြင်း feast

khanpwaĩ kahlăn₂ *v* ပွဲကျင်းပသည် celebrate feast

khansărai *v* ဒုက္ခခံသည် suffer

khantaõ *n* ကုလားမခြေထောက် stilts

khanthadõn *v* သည်းခံသည် be patient

khanthahĩ *v* တင်းခံသည် tolerate *khanthahĩ ma taũ* *htaũ ka* ပြီးဆုံးသည်အထိတင်းခံ၍လုပ်ဆောင်ပါ။

khanthalũ *v* အပင်ပမ်းခံသည် bear tiredness

khanthá *v* သက်သေခံသည် bear witness
khanthěthi *v* သက်သေခံသည် bear witness
khanthŭ *v* အသေခံသည် endure until death
khanthwŭn *v* အရှုံးခံသည် suffer a loss *khanthwŭn prakā* လုပ်အားခအရှုံးခံသည်။
khanthyan *v* ရှင်လောင်းခံသည် put on rope
khanya *n* ခြေဖဝါး sole
khanyalā *n* ခြေဖဝါး sole
khanyarai *n* ခြေဖဝါးစောင်း edge of sole
khanyān *n* ခြေရာ footprint
khanyŭ *n* ခြေညှိ second toe
khāncŭ *adv* တစ်ချိန်တည်း at the same time
khānhtei *adv* တစ်ပြိုင်တည်း at the same time
khaò₁ *n* သရက် mango
khaò₂ *n* အစိုင်အခဲ solid
khaò₃ *adj* အစိုင်အခဲဖြစ်သော solid
khaò₄ *v* ခဲသည် freeze
khaò₅ *v* ပါဝင်ဆင်နွှဲသည် participate
khaòkhwŭ *n* မုန့်လက်ကောက် doughnut made from glutinous rice
khaò kla *v* ဈေးလည်သည် join together at the market
khaòmŏn *n* သရက်ပင် mango tree
khaòmŷŭn *n* တောသရက် wild mango
khaòsǎn *n* သရက်တစ်မျိုး kind of mango
khaòthā *n* သရက်သီး mango
khaòthei-ŭ *n* လုံးသည့်သရက်သီးတစ်မျိုး small and round mango
khaòthu *v* နှစ်ဦးအတူနေသည် be together
khaòthwa *v* အတူနေသည် be together with
khaō₁ *n* ထက်ဝက် half
khaō₂ *clf* ထက်ဝက် half
khaōtŭ khaōleŭn₁ *n* တစ်ဝက်စီယူခြင်း (ဖျက်ဆီးခံယူရှင် ကဖျက်ဆီးသည့်တိရစ္ဆာန်ကိုပစ်သတ်၍ပိုင်ရှင်နှင့် တစ်ဝက်စီခွဲစားခြင်း) half and half
khaōtŭ khaōleŭn₂ *n* တစ်ယောက်တစ်ဝက် half by half
khaō₁ *v* ရှောင်တိမ်းသည် avoid

khaō₂ *v* ခိုကတ်သည် shirk
khau₁ *n* ခြံ fence
khau₂ *n* မြေအောက်ပင်စည်ဥ bulb, tuber *sukhau* ပိန်းပင်စည်ဥ။
khau₃ *clf* တစ်ရံ pair *khanpha la khau* ဖိနပ်တစ်ရံ။
khau₄ *clf* တစ်စီး vehicle *nakŏpo la khau* မော်တော်ကားတစ်စီး။
khau₅ *post* အပေါ်၊ အထက် above, on
khau₆ *v* ခြံခတ်သည် fence in
khau-a *n* အများစု majority *pra khau-a sao rá khŭ* လူဦးရေများသဖြင့်စည်းရုံးအပြီးခတ်နိုင်သည်။
khaubein *n* ဗေက် dandruff
khaubŏn *n* လည်ပင်း neck
khaubŏndu *n* လည်ပင်းကြီးရောဂါ goitre, goiter
khaubŏnklŭ *n* ဇက် nape of neck
khaubŏn thablan *v* အုံးလွဲသည် have a crick in the neck
khaubŏnton *n* လည်ကုပ် nape
khaucă *conj* သောကြောင့် because
khaucaŭ *n* အဖွဲ့ဝင် member
khaucŏn *n* ခေါင်ထိပ် ridge pole
khaucŏn *n* ခေါင်းစည်း head band
khaucŏnǎn kăncŏhtŭ *adj* မနားမနေဖြစ်သော restless
khaudă *n* နဖူး forehead *khaudă maŭ* နဖူးရောင်သည်။
khaudau *n* ခေါင်းဆောင် leader
khaudau pra-a *n* လူအများစု majority of people
khauhandau *adj* အင်အားကြီးမားသော mighty
khaukǎn cŏ aò *adj* အဓိပ္ပါယ်မဲ့သော senseless
khaukaō *n* ခေါင်းပေါင်း turban
khaukhai *n* ဆံထိုး hair pin
khauklaō₁ *n* ဦးခေါင်း head
khauklaō₂ *n* ခေါင်းဆောင် leader
khauklaodau *n* ခေါင်းဆောင်ကြီး chief
khauklaoklan₁ *n* ခေါင်းပြောင် bald head
khauklaoklan₂ *adj* ထိပ်ပြောင်သော bald headed
khauklaomaō *n* ကိုယ်တစ်ပိုင်းပုံ bust

khauklaophei *n* ဦးခေါင်းအရေခွံ scalp
khauklaosað *adj* ခေါင်းမာသော stubborn
khauklaoswí *n* ဦးခေါင်းခွံ၊ ဦးခေါင်းရိုး skull
khauklað *n* ဦးထုပ်၊ ခမောက် hat
khauklaðciru *n* လျှာထိုးဦးထုပ် hat with shed
khauklaðhta *n* သံခမောက် steel hat
khauklaðhwabein *n* ဝါးခမောက် bamboo hat
khauklü *n* ခေါင်းစွပ် cap
khaukrõn *n* ထိပ်ခေါင်းစဉ်၊ စာကြောင်း heading, headlines
khaukyǎn *n* ခေါင်းပတ်တန်ဆာ thin turban
khaulǎ khaulǎ *adj* ယှဉ်လိုက်လျှင်ထင်သာသော၊ ဖားတစ်ပြန်ငါးတစ်ပြန်ဖြစ်သော almost comparative
lanphaðcū ngǎ khaulǎ khaulǎ နပန်းလုံးကြတာဖားတစ်ပြန်ငါးတစ်ပြန်ဖြစ်သည်။
khaulu *n* ဆံပင် hair
khaulubaü *n* ဆံပင်ဖြူ white hair
khaulubiǎ *n* ဆံပင်နု၊ ဆံစပ် fine short hair
khaulurei *n* နဖူးဆံစပ် hairline
khaumwai *n* ဆံထုံး hair knot
khaunǎ *n* ဥက္ကဋ္ဌ chairman
khaunǎcað *n* သမ္မတ president
khaunǎkacao *n* ဥသျှောင် supreme head
khaunǎnithü *n* ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ vice chairman
khaunǎn *n* သဘာပတိ chairman
khaunað *n* ဦးနှောက် brain
khaunað-î₁ *n* ဦးနှောက် brain
khaunað-î₂ *n* ဉာဏ် intellect
khaunað-îhtaü *v* ဉာဏ်ထိုင်းသော dull
khaunað-îkaü *v* ခေါင်းပူသည် fluster
khaunað-îphwǎ *adj* ဉာဏ်ထက်သော sharp
khaunað-îsein *v* ဦးနှောက်ခြောက်သည် be at wits' end
khaunaðhtaö *n* ဉာဏ်ရည် intellectual ability
khaunon *n* ချို၊ ဦးချို horn
khaupõn *n* အတွင်းရေးမှူး secretary
khaupõndau *n* အတွင်းရေးမှူးချုပ် chief secretary
khaupõnnü *n* အတွင်းရေးမှူး-၂ secretary two

khauprõn *n* လူအနည်းစု minority
khausað *n* ငွေဆံထိုး silver hair pin
khausõn *n* သရဖူ crown *cahwǎ dao khausõn* ရှင်ဘုရင်သရဖူဆောင်းသည်။
khausü *n* ငယ်ထိပ် fontanel *picǎphaolǎ khausü myan* မွေးကင်းစကလေးငယ်ထိပ်ပျော့သည်။
khauthõn *n* ဦးစွန်းဖုတ် fore lock *picǎphao bwai khauthõn* ကလေးကဦးစွန်းဖုတ်ထားသည်။
kauthyǎn *n* ထိပ်ဗွေ crown of head
kautonkǎn *n* နောက်စေ့ protuberance of the occiput, protuberance of the back of the head
khuayon *n* ဆံထိုးတွင်တပ်ဆင်ထားသည့်ငွေပြား silver coin used together with hairpin
khaü₁ *n* ယောက်ျား boy, man
khaü₂ *adj* ယောက်ျားဖြစ်သော male
khaü₃ *adj* အလွတ်ဖြစ်သော empty *tað að khaü* သေတ္တာလွတ်နေသည်။
khaü₄ *v* သွန်ပစ်သည် empty
khaü daüñǎn *n* ကိုယ်ဟန်ပြမောင် model boy
khaü ðò khaü *n* ယောက်ျားချင်း လိင်တူစိတ်ဝင်စားခြင်း man and man (gay) sexually attracted
khaükaü *v* သွန်ပစ်သည် empty
khaükaü mukwan *n* မိန်းမလျှာ sissy
khaülan *v* လောင်းထည့်သည် pour
khaüsai *n* မုဆိုးဖို widower
khaü *clf* ထည် used in counting of hooded rainwear *nai la khaü* ဂဒူးတစ်ထည်။
khaümaü *adj* အန္တရာယ်ရှိသော dangerous
khaü₁ *n* အလောင်း corpse
khaü₂ *n* အခိုင် stalk
khaü₃ *n* အတုံး log *thõnkhaü* သစ်တုံး။
khaü₄ *clf* အလောင်း corpse *lü la khaü yað thalwǎ* အလောင်းတစ်လောင်းလေးယောက်ထမ်းသည်။
khaü₅ *clf* တုံး log *thõn la khaü* သစ်တစ်တုံး။
khaü₆ *clf* အခိုင် stalk *khlwǎ la khaü* ငှက်ပျောတစ်ခိုင်။
khaü₇ *adj* ရဲရင့်သော valourous
khaühaü *adj* ရဲရင့်သော valourous
khein₁ *n* အချိန် time

khein₂ *n* အခြမ်း slice
khein₃ *clf* ပိုင်း၊ ခြမ်း slice *phī la khein* တစ်ခြမ်းပေးပါ။
khein₄ *conj* အချိန်၊ စဉ် when, while *dimī khein cǒ mǎ*
ka မီးလုံစဉ်မအိပ်နှင့်။
kheinkhaǒ *n* တုတ် stick
khi₁ *n* အတိုး interest *rwǎn khi* ငွေအတိုး။
khi₂ *adj* ဖန်သော astringent
Khi *n* တရုတ်လူမျိုး Chinese
khin *v* သဘောသင့်မြတ်သည်၊ တွဲဘက်ညီသည် agree
 with *tamangaǒ khin* စကားပြောတွဲဘက်ညီသည်။
khincǔ *adj* တွဲဘက်ညီသော compatible *mǎ wa thanú*
khincǔ လင်မယားနှစ်ယောက်တွဲဘက်ညီသည်။
khithôn *n* တရုတ်စံကားပင် frangipani
khǐ₁ *pro* ကျွန်ုပ်၏ my
khǐ₂ *pro* ငါ၊ ကျွန်ုပ် I
khī *n* တူ hammer
khǐ *n* ကျား tiger
khǐbǎn *n* ကျားကြီး tiger
khǐkla *n* ဝံပလွေ wolf
khǐmakha *n* ဘီလူး giant
khǐná *n* စိတ်ကူးယဉ်ကျား imaginary tiger
khǐswī *n* ကျားသစ် leopard
khǐthei *n* ခြင်္သေ့ lion
khla₁ *adj* လွဲသော missing
khla₂ *v* လုံလောက်သည် suffice *dyǎn nǚ pôn khla pra*
 300 ထမင်းနှစ်အိုးလူ ၃၀၀ အတွက်လုံလောက်သည်။
khlai₁ *n* လမ်း road
khlai₂ *v* မွှေသည် stir *Phǔ Ywǎn khlai dyǎnplǐ* ဖိုးယွမ်း
 ဆန်ပြုတ်မွှေသည်။
khlai₃ *v* ခါသည်၊ နှန့်သည် wag *htwī khlai kǎnmeī*
 ခွေးအမြီးနှန့်သည်။
khlai₄ *v* ပြေးသည် run
khlai-ao *n* လူအသွားနည်းသည့်လမ်း path that is scarcely
 used
khlaibǎn *n* လူအသုံးများသည့်လမ်း path that widely used

khlaiblǒn *n* ဖြတ်လမ်း short cut *tau khlaiblǒn khǎ tauǐ*
yaǔ ဖြတ်လမ်းသွားမှအမြန်ရောက်မည်။
khlaicā *n* လမ်းသွယ် side road
khlaicǒn *n* လမ်းဖြောင့် straight road
khlaidǎ *n* လမ်းပေါ်၊ လမ်းလယ် midway
khlaidau *n* လမ်းမ main road
khlaidau khlaibǎn *n* လမ်းမတော် main road
khlaidwan *n* လမ်းဆုံး end of road
khlaidwǎn *n* ညီညာသောလမ်း level road
khlaihtaǒbwan *n* စို၍မာပြီးအလွန်ချော်သောလမ်း wet
 hard and slippery path
khlaihu *v* ခိုးရာပြေးသည် elope
khlaikān *n* ဂိတ်၊ စစ်ဆေးရေးဂိတ် gate, check point
khlaikhaǒ *v* တိမ်းရှောင်သည် escape *khlaikhaǒ dǒ*
myúnkǎ တောထဲသို့တိမ်းရှောင်သည်။
khlaikhau khlailòn *adv* လမ်းခရီးတစ်လျှောက် along
 the way
khlaikhlǒn₁ *n* နည်းလမ်း ways, method *datǔlaǒ*
khlaikhlǒn bǎ raǒ နည်းလမ်းကောင်းပြသည်။
khlaikhlǒn₂ *n* မဟာဗျူဟာ strategy
khlaiklǔ *n* ပြေသောလမ်း smooth road
khlaikon *n* လမ်းကောက် crooked road
khlai kyòn *v* ကျောင်းပြေးသည် be absent from school
khlailǔ *v* ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သည် escape
khlainihtǔ *n* လမ်းဆုံ junction *landakǎcǔ dǒ*
khlainihtǔ လမ်းဆုံတွင်ဆုံကြသည်။
khlaipǎ *n* လမ်းခွဲ feeder road
khlaipau khlǒnlu *n* လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေး road and
 communication
khlaiphao *n* လမ်းသွယ် branch road
khlaiphǎ *n* လမ်းဘေး roadside
khlaiswaǐ *v* ထွက်ပြေးသည် run away
khlaiswǐkǎ *n* လွန်ထိုးလမ်း switch back
khlaitǎ *n* လမ်းခွဲ fork of road
khlaithaphan *v* မပြောဘဲထွားသည် leave without
 telling
khlaibǒn *n* ကြံပင် sugarcane

khlaikhlao *n* ထန်းလျက် palm-sugar

khlain *v* ခတ်သည် toss *pană khlain khôn* ကျွဲကန်သင်းရိုးကိုခတ်သည်။

khlaipain *n* ကြဲသကာ brown slab-sugar

khlan *adj* ချောင်သော loose

khlanngă *adj* ခရီးရောက်သော progressive *ma ta khlan ngă* အလုပ်ခရီးရောက်သည်။

khlaol *n* အခဲ: အတုံး loaf

khlaol *clf* အတုံး: အခဲ loaf *phī la khlaol* တစ်တုံးပေး။

khlaol *adj* အစိုင်အခဲဖြစ်သော solid

khlaol *n* ဖျာကြီး large mat *paō baū dō khlaol khau* ဖျာကြီးပေါ်တွင် စပါးပုတ်သည်။

khlaol *adj* ထောင်သော erect

khlaol *v* ထောင်သည် erect

khlaol *adv* အလွန်အမင်း: လွန်စွာ too, very

khlaolwăn *adv* လွန်ကဲစွာ too, excessively

khlaolya *Pf* တာပေါ sentence final particle to mark an agreement *an khlaolya* စားတာပေါ။

khlaul *n* ခရုပက်ကျိ: ကုန်းခရု land snail

khlaul *adj* အေးသော cool

khlaublī *n* ခရုပက်ကျိ: ကုန်းခရု snail

khlaul *v* ရှေ့သို့တိုးသည် move forward *htwī khlaul cō byūn* ခွေးကရှေ့သို့မတိုး။

khlaulai *v* ရှေ့သို့တိုးသည် move forward

khlaul *adv* မေ့မေ့ပျောက်ပျောက် without keeping a memory alive *thapein khlaul* မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်ဖြစ်သည်။

khlaul *adv* နှစ်ခြိုက်စွာ soundly *mī khlaul* နှစ်ခြိုက်စွာအိပ်သည်။

khlaul *conj* သောကြောင့် for the reason that *klan khlaul răn* ကစားခဲ့သောကြောင့်။

khlei *n* လှေး flea

khlein *adj* မာသော: ကျစ်သော tough *pra ya khlein* အသားကျစ်သူ။

khlein *adj* တင်းသော tight

khlein *v* ပတ်ကလော်သည် abuse roundly *amyūnthi dō khlein phao khlein mǎ* သူ့အရက်မူး၍သားမယားကို ပတ်ကလော်သည်။

khli *v* ကွေ့ကောက်သွားသည် twist and turn

khli *v* အသံအနေအထားမှန်စွာသီဆိုသည် sing in tune

khli *v* ဆိုသည် (သီချင်း) sing *khli ngaō cō cǎn* သီချင်းမဆိုတတ်ဘူး။

khlingaō *v* သီချင်းဆိုသည် sing *khlingaō cō cǎn* သီချင်းမဆိုတတ်ဘူး။

khli *v* မွေ့နှောသည် stir disorderly

khli *v* ခေါက်တင်သည် gird up

khliklōn *v* ခေါက်တင်သည် gird up

khliklōn nū *v* ခါးတောင်းကျိုက်သည် gird loins

khlon *n* ညောင်ပင် banyan

khlonbaū *n* ညောင်ဖြူ white banyan

khlonstū *n* ညောင်ချဉ် kind of banyan (buds can be eaten)

khlontha-ī *n* ဗောဓိညောင် kind of banyan

khlonthabǎn *n* ညောင်ပင်ကြီးတစ်မျိုး large kind of banyan

khlonthā *n* ညောင်သီး banyan fruit

khlon *n* စင်္ကြံ corridor

khlon *n* စားကျင်း: စားခွက် trough *htaō an sa dō khlon* ဝက်ကစားကျင်းဖြင့်အစားစားသည်။

khlon *v* ကလော်သည်: ခွါသည် remove *khlonkaī tasākasa* အနာဖေးကိုခွာပစ်သည်။

khlonkaī *v* ခွါပစ်သည် remove

khlon *adj* တင်းနေသော taut *phū kaō khlon* မိုင်တင်းနေသည်။

khlon *adv* အသာဆုံး best *da khlon* အတော်ဆုံး။

khlonndō *adv* ပိုမို၍ more than, better than *ada khlonndō khī* သူ့ကျွန်ုပ်ထက်တော်သည်။

khlonmō *adv* ပိုမိုသာလွန်သေး more than *ada khlonmō* ပိုမိုသာလွန်သေးသည်။

khlu *adj* ဝသော fat

khlu *adj* စိတ်ကောက်သော perverse

khlu *v* တူးဆွသည် turn up *htaō khlu han* ဝက်မြေတူးဆွသည်။

khlubī *v* ဖုံးကွယ်ထားသည် hide

khlubwan *adj* ဝသော fat

khlukhleīn *v* အရွဲ့တိုက်သည် perverse

khlū₁ *v* နှင်ထုတ်သည်; မောင်းထုတ်သည် expel

khlū₂ *v* ထိုးသည် (လေ); အောင့်သည် suffer piercing stomach pain

khlu₁ *n* လိပ် turtle

khlwīlan *adj* ညွတ်ကျသော bent

khlwī *n* ငှက်ပျော banana

khlwībān *n* ရွှေဝါငှက်ပျော kind of banana

khlwībaū *n* ရခိုင်ငှက်ပျော banana species

khlwīhtaòmai *n* ဝက်မလွတ်ငှက်ပျောသီး dwarf species of banana

khlwīfī *n* ရွှေခီငှက်ပျော banana species

khlwīstū *n* ဖီးကြမ်းငှက်ပျော banana species

khlwīthā *n* ငှက်ပျောသီး banana

khlyān₁ *n* လံ two yards length

khlyān₂ *clf* လံ (နှစ်ကိုက်) two yards length

khlyān₃ *v* လံသည် measure by a stretch out hands

khlyān-ā *v* လှေနှံနှစ်ဖက်နှင်းသည် run with hare and hunt with hounds

khon *adj* ခုံးသော; ဖောင်းသော convex

khōn *adj* အချိန်ကြာမြင့်သော; အသက်ရှည်သော long-live

Khōn *name* သံလွင်မြစ် Thanlwin River (formerly known as Salween River) *Khōnlaō nu sū htwī saō* သံလွင်မြစ်က ရေစီးသန်သည်။

khōn *v* ခန့်မှန်းသည်; ထင်မြင်သည် guess

khōnlū *v* အထင်ကြီးသည် think highly (of someone)

khōnphyūn *v* အထင်သေးသည် have low opinion

khōn₁ *n* ကုန်း land

khōn₂ *n* တောင်ကုန်း hill

khōn₃ *v* အမျက်ထွက်စေသည် enrage

khōnblao *n* တောင်ကုန်း hill

khōnlansai *n* ကုန်းခြေ foot of the hill

khōnnā *n* တောင်ကုန်းထိပ် hilltop

khōnsūkhau *n* ကျွန်း island

khōn₁ *n* နှောင့် the back of something *pon dò nidwan khōn* ဓားနှောင့်ဖြင့်ထုသည်။

khōn₂ *n* ကန်သင်း dyke *baikhōn* လယ်ကန်သင်းရိုး။

khōn₃ *v* ကန်သင်းဆည်သည် build dyke

khōnkrōn₁ *n* စည်းကမ်း discipline

khōnkrōn₂ *v* စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းပေးသည် discipline

khōnsū *v* ကန်သင်းဆည်သည် dam

khōn *v* ကုတ်ဖြင့်ကော်သည် lever

khōnhtan ngau *v* အချိန်ရွှေ့ဆိုင်းခြင်းဖြင့်စဈေးတက်စေသည် wait to raise the price

khōnkaī *v* ကုတ်ဖြင့်ကလော်ထုတ်သည် lever

khrain₁ *adj* တင်းသော hard *thōnkrōnpū khrain pwūnlwān* ဂီတာကြိုးတင်းလွန်းသည်။

khrain₂ *adv* တင်းကြပ်စွာ tightly *cwī khrain nipū ka* ကြိုးကိုတင်းကြပ်စွာဆွဲပါ။

khrain₃ *v* ယှဉ်ပြိုင်သည် compete *gwaī khrain* အပြေးပြိုင်ကြသည်။

khrainngaō *v* စကားရည်လှသည် debate

khraīn *n* အရက်ပေါင်းအိုး alcohol steamer

khraīn *v* ဟန့်တားသည် prevent

khraīnū *v* နို့ဖြတ်သည် wean

khraīn *adj* ဖြန့်ကျဲသော; ကျဲသော sparse

khraō *v* ဦးစားပေးသည် prioritise, prioritize *khraō tama ka* အလုပ်ကိုဦးစားပေးပါ။

khraū *v* ဖျားချင်သလိုလိုဖြစ်သည် feel ill

khraūkhraō₁ *n* ဖျားသလိုလိုဖြစ်ခြင်း sickness

khraūkhraō₂ *adj* ဖျားချင်သလိုလိုဖြစ်သော sickly

khre *v* ခြစ်သည် scrape

khraīn *adj* မာသော၊ တောင့်သော firm, hard

khru *adj* မာကြောသော၊ တင်းသော strong

khruīn *adj* သိပ်သည်းသော dense

khru *v* ပြုတ်သည် boil *khru bīswī* ပဲနောက်ပြုတ်သည်။

khu₁ *n* တံတား bridge

khu₂ *adj* တန်သော worth

khu₃ *adv* တသီးတခြား separately

khu₄ *v* ခိုးသည် (မီး) smoke *mī khu* မီးခိုးသည်။

khu₅ *v* တူးသည် dig

khuhta *n* သံတံတား iron bridge

khukha *n* တောလိုက်သည့်အကျိုးရလဒ် benefit from hunting

khuprakā *adj* ထိုက်သင့်သော worthwhile

khutapan *n* မွှား kind of parasite

khũ *adj* အေးသော cool

khũkhũ *adv* ပတ်ပတ်လည် all around *ceĩn khũkhũ kyòn* ကျောင်းကိုပတ်ပတ်လည်လှည့်သည်။

khũreĩn₁ *n* လုံးပတ် girth *thõnmõn khũreĩn aò thyũn phaò* သစ်ပင်လုံးပတ်သုံးလံရှိသည်။

khũreĩn₂ *adv* ဝန်းပတ်လျက် around

khũtað₁ *pro* အခြား၊ အခြားတစ်မျိုး another

khũtað₂ *adj* အခြားဖြစ်သော another

khũthá *adj* အေးသော cool *aò khũthá* လေအေးခံသည်။

khũ₁ *n* ခိုင် bunch

khũ₂ *clf* ခိုင် bunch *phað la khũ* ပန်းတစ်ခိုင်။

khũ₃ *adj* မှောင်သော dark

khũbayað *adj* မှုန်မွှားမွှားဖြစ်သော dim

khũlon *adj* မှောင်မည်းသော dark

khũlon khũpreĩ *adj* မှောင်မိုက်သော pitch dark

khũ₁ *n* ချေ၊ ဂျီ barking deer

khũ₂ *n* အမျိုးအနွယ် lineage

khũ₃ *v* ကျောပေးသည် turn the back

khũcũ *n* လူမျိုး race, ethnicity *pa mè Kayãn khũcũ* ကျွန်ုပ်တို့က ကယန်းလူမျိုးဖြစ်သည်။

khũpreĩlā *n* မြင်းခွါရွက် kind of pennywort *khũpreĩlā htũ tathũ* မြင်းခွါရွက်ကဆေးဖြစ်သည်။

khwã *n* ထောင်ချောက်၊ ကျော့ကွင်း trap

khwai₁ *adj* လျော်ညီသော compatible *mangað khwai* စကားလျော်ညီသည်။

khwai₂ *v* ပြုပြင်သည် repair

khwai₃ *v* ကုသသည် cure

khwai₄ *v* တုတ်ဖြင့်ကလော်သည် take off with stick

khwaicũ *adj* သဘောတူသော agreeable

khwaihai *v* ကုသသည် cure

khwaikaĩ *v* တုတ်ဖြင့်ကလော်ပစ်သည် throw away (with stick)

khwaipicã *v* သူငယ်ပြန်သည် dote *pĩ maðprã khwaipicã hð* အဖွားအိုကသူငယ်ပြန်ပြီ။

khwairað *v* ပြုပြင်သည် repair

khwaithá₁ *v* စိတ်ဆွသည် arouse anger

khwaithá₂ *v* မခံချိမခံသာဖြစ်အောင်ပြုသည် taunt

khwai *n* (မြေ၊ သစ်ခေါင်း၊ ကျောက်တွင်းအောင်း) ပျားတစ်မျိုး kind of bees (live in the earth or tree hole or rock hole)

khwai *n* ခွဲ၊ ခွဲတောင်း 12 pi *nũ khwai aò la tan* နှစ်ခွဲမှာ တစ်တင်းရှိသည်။

khwaĩmòn₁ *n* သေနတ်နားခွက် (တူမီး) flintlock powder *pan klòn khwaĩmòn* သေနတ်နားခွက်။

khwaĩmòn₂ *n* ပျားဝင်ထွက်ပေါက် pan hole of bee

khwan *n* ဓမ္မ whorl

khwan cõrà *adj* ကြည့်မရသော၊ မျက်ကြောမတည့်သော unbearable to see

khwankhwaĩ *n* အမှတ်တံဆိပ် emblem

khwankhwaĩ dò taboutabãn *n* အမှတ်လက္ခဏာနှင့်အဓိပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် symbol and denotation

khwã₁ *n* လျှော် plant fibre, fiber

khwã₂ *v* အနီးကပ်စောင့်ကြပ်သည် keep watch

khwãnkaraĩ *n* လျှော်တစ်မျိုး kind of fibre, fiber

khwãnkłõn *v* အနီးကပ်စောင့်ကြပ်သည် keep watch *panã phã khwãnkłõn panã mað* ကျွဲထီးကကျွဲမကို အနီးကပ်စောင့်ကြပ်သည်။

khwãnmað *n* လျှော်တစ်မျိုး kind of fibre, fiber

khweĩreĩn *adv* ပတ်ပတ်လည် around

khwi *v* ကော်သည် (ခေါင်းဖြင့်) shake, lever (with head) *htað khwi khlõn* ဝက်ကစားခွက်ကို(ဦးခေါင်း)ဖြင့် ကော်သည်။

khwikhau *adj* ငိုက်စိုက်ကျသော၊ ဇောက်ထိုးမိုးမျှော်ဖြစ်သော topsy-turvy

khwĩ₁ *n* ပုတ်သင်ညို chameleon

khwĩ₂ *v* ဖြီးသည် comb

khwĩkathõnhũ *n* ကျော့မွေးထောင်ပုတ်သင်ညိုတစ်မျိုး angle head lizard

khwĩkãnnõn *n* တောပုတ်သင်ညိုအငယ်တစ်မျိုး small-scaled forest lizard

khwĩ khaulu *v* ဆံပင်ဖြီးသည် comb hair

khwíná *n* ပုတ်သင်ညိုပျံ gliding lizard
khwípòn *n* စည်းရိုးပုတ်သင်ညို fence lizard
khwírein *n* ပုတတ် variegated ground lizard
khwíthyún *n* ပုတ်သင်ညိုစိမ်း tree lizard
khwí *n* ကိုး ၉ nine 9
khwíblanbā *adj* နဝမအကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော ninth
khwísǔ *n* ၉၀ ကိုးဆယ် 90 ninety
khwúnkarai *n* သူတောင်းစား beggar
khya *n* ဝင် elephant foot yam *khyamǒn phǒn i htaò sa* ဝင်ကိုဝက်စာချက်သည်။
khyakhau *n* ဝဉု yam tuber *sǎ khyakhau dǒ kla* စူးတောင်ဝဉုရောင်းသည်။
khyǎ₁ *n* ကြိမ်၊ ခါ time *sǔ aǔ thyún khyǎ* ကြက်သုံးခါ တွန်သည်။ **2. clf** ကြိမ်၊ ခါ time *sǔ aǔ thyún khyǎ(sǔ-aǔya)* ကြက်သုံးခါတွန်သည်။
khyǎ₂ *v* ဂါထာမန်း၍ကုသည် chant and heal
khyǎ₃ *v* ကျမ်းကိုင့်ကျိန်သည် swear
khyǎ₄ *v* ပေါင်သည် pawn *lai tasai ba khyǎ thǔ nǎn* တိုက်ပွဲသွားကအသက်ပင်ပေါင်ရမည်။
khyan *v* ချိန်သည် weigh
khyao *n* ဆတ် sambur, deer
khyao khaunoncǎ *n* ဆတ်ချိုနု young and soft sambur horn
khyaǒ *v* လက်ထပ်ရန်ကတိပေးသည် engage
khyaò *v* နိုးထသည် wake up
khyaò₁ *adj* လှုပ်နေသော shaky
khyaò₂ *v* အလုပ်လုပ်သည် work
khyaòkhyaò *v* အလုပ်လုပ်သည် work
khyaò yiyòn *v* သွက်သွက်ခါတုန်သည် shake and quake
khyon₁ *n* အညှောက် sprout
khyon₂ *n* အတက် spur
khyǒn *n* တောင်ကသစ်၊ ရွှေကသစ် taungkathit (kind of plant)
khyǒnpain *n* အသီးစေ့ကိုတုတ်လျှို၍ဂျင်ကဲ့သို့အိန်နိုင်သည့် အပင်တစ်မျိုး plant with large seeds used for making spinning tops
khyǒn *n* နွယ်တစ်မျိုး creep

khyū *n* မန်း utter mystic words
khyūthǔ *v* သေစေရန်မန်းမှုတ်သည် utter mystic words to put sth to death *khyūthǔ raǔ* မြေသေစေရန် မန်းမှုတ်သည်။
khyún *v* တည်သည်၊ တည်ထားသည် place *khyún lǒn* ကျောက်တည်သည်။
khyúntu *v* မျက်နှာမူစေသည် face towards *khyúntu yaòmaǐdaǔ* ကြည့်မှန်ကိုမျက်နှာဘက်လှည့်သည်။
khyún₁ *v* စိတ်ရှုပ်စေသည် annoy *phaopicǎ khyún amaǒ* ကလေးကအမေကို စိတ်ရှုပ်စေသည်။
khyún₂ *v* ချိန်းဆိုသည် make appointment *khyún anǎn ba lai ú daǒ* သူဒီနေ့လာရန်ချိန်းထားသည်။
ki₁ *n* အပိုင်း၊ အစ၊ ခု part, piece
ki₂ *clf* အပိုင်း၊ အစ၊ ခု part, piece
ki₃ *v* စွန်းထင်စေသည် stain *kiwí hwǎncein* အင်္ကျီကို စွန်းထင်စေသည်။
ki₄ *v* အခွန်ကောက်ခံသည် tax *cahwǎ ki dǒnmaǒ* ရှင်ဘုရင်က ရွာအခွန်ကောက်ခံသည်။
ki₅ *v* သုတ်ပစ်သည် wipe, clean *ki pǔ í ka* ညီငယ်မစင်ကို သုတ်ပစ်ပါ။
kiblǎn *v* သန့်ရှင်းစေရန်သုတ်သည် clean
ki cirò *v* စာရင်းကောက်ခံသည် make a list
kigwǎ *adj* ဇေဝေါဖြစ်သော hazy
ki kǎnkaǔ *v* အီးကုန်းသည် clean anus
kikaòpwǔn *v* အခွန်ကောက်ခံလွန်းသည် overtax
kikhu kikhá *adv* ရှုပ်ယှက်ခတ်စွာ in disorder
kikhyaò₁ *adj* လှုပ်ခါသော shaky
kikhyaò₂ *v* လှုပ်ခါသည် shake
kikon *adj* ကောက်ကွေ့သော crooked
kikǒn *v* ကျူးရင့်သည် emit melodious sound *pǐ maǒprǎ thanǔ lankikǒncǔ* အဖွားအိုနှစ်ယောက် အချင်းချင်း ကျူးရင့်ကြသည်။
kiku *v* ပွတ်သီးပွတ်သပ်ပြုလုပ်သည် touch
kikú *v* တင်ကိုလှုပ်ယမ်းသည် shake hip *picǎphao kikú kǎnkwan* ကလေးငယ်က တင်ကိုလှုပ်ယမ်းသည်။
kikwan *v* ကခုန်သည် dance
kikweín₁ *adj* ကောက်ကွေးသော curvy

kikweīn₂ *v* ကွေ့ပတ်သည် wind
kikyān *v* ငြိတွယ်သည် entangle *nipū kikyān* ကြိုး
 ငြိတွယ်သည်။
kiwī *v* စွန်းထင်စေသည် stain
kī₁ *n* သစ်ပိုးတုံးလုံး worm (of wood)
kī₂ *v* ဆင်ခြေပေးသည် give excuse *akī nān* သူက
 ဆင်ခြေပေးသည်။
kī₃ *v* ရှောင်တိမ်းသည် evade *cō kī tama ka* အလုပ်ကို မ
 ရှောင်တိမ်းပါနှင့်။
kī₄ *v* ချည်နှောင်သည် tie *kī cein pòn ka* ခြံမြဲစေရန်
 ချည်နှောင်ပါ။
kīka *adj* ဆိုးဝါးသော evil
kīkon *n* အီးကုတ် dung ball *khu kīkon cō cān* အီးကုတ်
 မတူးတတ်ဘူး။
kī₁ *adj* ဟသော agape
kī₂ *v* ဟသည် be agape *kī u baukhi phlon* ပြောင်းအစေ့
 ကို ဟကြည့်သည်။
kīkaò *n* ပိုးဟပ် cockroach
kla₁ *n* ဈေး market *khī cō thayŭ khaò kla* ငါဈေးမသွား
 ချင်ဘူး။
kla₂ *n* အဖုံး၊ အပိတ် cover
kla₃ *v* ဖုံးသည်; အုပ်သည် cover *kla thi dò lā ka* သစ်
 ရွက်ဖြင့် ခေါင်ကိုဖုံးပါ။
kla₄ *v* ကပ်သည် post *kla li dō kla hti* ဈေးအနီးတွင် စာ
 ကပ်သည်။
klaba *n* ဈေးနေ့ market day
klabū *v* ဖုံးအုပ်သည် cover
klakhaudau *n* ဈေးခေါင်း superintendent of market
klaki *n* ဈေးကောက် market stall tax
klaphra *n* ဈေးကွဲ the end of market day
klataō *v* ထိကပ်သည် be close
klatōn *n* ဈေးဖိတ်နေ့ the day before market day
klā₁ *adj* သိပ်သည်းသော၊ ကျစ်သော compact *paŭ khā*
klā han နွားကမြေကြီးသိပ်သည်းအောင်နင်းသည်။
klā₂ *adv* နောက်ထပ်၊ ပို၍ some more *phī klā ka*
 နောက်ထပ်ပေးပါ။
klā₃ *adv* အထဲမှာ among
klā₄ *post* ထဲ၌ in *aò dō nōn klā* တောထဲ၌ရှိသည်။

klā₁ *n* ပျိုးစပါး paddy seedling
klā₂ *v* မန်းသည် incite mantra
klai₁ *n* ကလေးနို့ရည်အန်ဖတ် milk that children vomit
klai₂ *v* နို့ရည်အန်သည် (ကလေး) vomit milk
klai-an sa *v* စားမြို့ပြန်သည် ruminant
klain *v* သော့ခတ်သည် lock
klainmaō *n* သော့ခလောက် padlock
klainphā *n* သော့တံ key
klai *v* ပြောင်းလဲသည် change
klai [kk] *adv* လျင်မြန်စွာ quickly *tau klai ka* လျင်မြန်
 စွာသွားပါ။
klaiklai *adv* လျင်မြန်စွာ quickly
klan₁ *n* အချက် point *atai nū klan* သူ့အချက် နှစ်ချက်
 ပြောသည်။
klan₂ *n* အစီအစဉ် program
klan₃ *n* အပိုဒ် (စာ); အချက် paragraph
klan₄ *adj* ထိပ်ပြောင်သော bald
klan₅ *v* ကစားသည် play
klan₆ *v* နောက်ပြောင်သည် make fun
klancōba *adj* မသင့်လျော်သော (လုပ်ကိုင်ပြောဆို) unfit
klandau *n* အခန်းကြီး chapter
klankhlao *n* ဓါတ်ခဲ dry cell battery
klanmaō *n* မိုးကြိုး thunder *klanmaō lanba thōn*
 မိုးကြိုးပစ်ရာသစ်ပင်ကိုထိမှန်သည်။
klanmaōbalī *n* လျှပ်စီးလက်ခြင်း flash of lightning
klanmaōhtadi *n* ကင်းမြီးကောက် scorpion
klanmaō lan *v* မိုးကြိုးပစ်သည် thunder strike *klanmaō*
lanba thōn မိုးကြိုး သစ်ပင် ပစ်သည်။
klanmaōlan *n* မိုးကြိုးပစ်ခြင်း thunderbolt
klanmaōnipa *n* မိုးကြိုးသွား mineral concretion
 supposed to have been cast to the ground with
 lighting
klanmī *n* လျှပ်စစ်မီး electric light
klanmī arīkaī *n* လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ electricity
klanmībōn *n* လျှပ်စစ်မီးချောင်း electric lamp
klanmīhtōn *n* လျှပ်စစ်မီးအိမ် electric lamp
klanmīhtwan₁ *n* ဓါတ်တိုင် power pole

klanmîhtwan₂ *n* လျှပ်စစ်ဓါတ်ကြိုးထိန်းသံဘောင်တိုင် pylon

klanmîkaũ *n* ပလတ်ပေါက် plug

klanmîphõn *n* လျှပ်စစ်မီးခလုတ် electric switch

klanmîpû *n* လျှပ်စစ်မီးကြိုး electric wire

klanmîtaõ *n* လျှပ်စစ်မီတာဘောက် electric meter box

klanmîthā *n* လျှပ်စစ်မီးသီး light bulb

klanmî thõnkrõn *n* အလက်ထရစ်ဂီတာ electric guitar

klanphao *n* အခန်းငယ် verse

klanpyă *v* သရုပ်ဆောင်သည် act

klanpyăho *n* ဇာတ်ရုံ play house

klanpyă pwě *n* ဇာတ်သဘင်ပွဲ drama

klāndeĩn *v* သဘောတူသည် agree

klānkaĩ *v* ငြင်းပယ်သည် disagree

klaõ₁ *adj* တုံးသော blunt

klaõ₂ *v* လှန်ပစ်သည် overturn

klaõ₁ *n* သုည၊ 0 zero, 0

klaõ₂ *adj* ကုန်သော used up

klaõ₃ *v* အသိပေးသည် inform *klaõ anǎn ka* သူ့ကို အသိပေးပါ။

klaõkadĩ *n* နွားချေးပိုးအငယ်မျိုး small dung beetle

klaõ yaõ *v* ကြိုတင်အသိပေးသည် inform in advance
klaõ yaõ anǎn ka သူ့ကိုကြိုတင်အသိပေးပါ။

klaõ₁ *v* ဖြတ်သည်၊ ခုတ်ဖြတ်သည် cut

klaõ₂ *v* စွန့်လွှတ်သည် disown *klaõ phao* သားသမီး အဖြစ်စွန့်လွှတ်သည်။

klaõdwan *v* ဆုံးဖြတ်သည် decide

klaõngaõ *v* နှုတ်ပိတ်သည် prevent a person from saying things

klaõtũ *v* ခုတ်ဖြတ်သည် cut *klaõtũ nipũ* ကြိုး ခုတ်ဖြတ်သည်။

klaõtũ ngau *v* ဈေးဖြတ်သည် set price

klaõ *adj* တောင့်တင်းသော၊ တုပ်ခိုင်သော stout, firm

klaõthá *adv* အဆာပြေ just enough to appease hunger
an klaõthá အဆာပြေစားသည်။

klau *n* ဖားစည် frog-drum

klaulwan *n* အစွမ်းထက်သည့်ဖါးစည်ငယ်တစ်မျိုး small frog drum

klaũ₁ *clf* လှိမ့် roll

klaũ₂ *v* လှိမ့်သည် roll *klaũ raõ nidǎ* ဖျာကိုပြန်လှိမ့်သည်။

klaũ₃ *v* မျိုသည် swallow *klaũrnaõ* မျိုချသည်။

klaũ *v* လက်ဖြင့်စမ်းသပ်သည် feel with hands *klaũ cõ ba* လက်ဖြင့်စမ်းသပ်၍မထီ။

klei *adv* လျင်မြန်စွာ quickly *ma klei ka* လျင်မြန်စွာလုပ်ပါ။

klein *v* သော့ခတ်သည် lock

klein cudeĩn *adv* လက်ချင်းတွဲလျက် hand in hand

klein kathũ *v* သက်ငယ်ပျစ်သည် make a mat of thatch

kleĩn₁ *n* စဉ့်အိုး glazed jar

kleĩn₂ *n* ဆုပ် grasp

kleĩn₃ *clf* ဆုပ် grasp *nul kleĩn* နှစ်ဆုပ်။

kleĩn₄ *v* ဆုပ်ကိုင်သည် grasp

kleĩn-u *v* မျက်စောင်းထိုးကြည့်သည် cast a side-glance

kleĩn dakhyũ *v* နောက်သို့လှည့်ကြည့်သည် look backwards

kleĩn dõ maĩnao *v* မျက်စောင်းထိုးသည် cast a side-glance

kleĩnthā *n* သစ်တော်သီး pear

kli₁ *v* ကျစ်သည် twist

kli₂ *v* ကိုယ်ဝန်ဆောင်လက္ခဏာပြသည် show sign of getting pregnancy

kli₃ *v* တုတ်ဖြင့်ညှပ်၍ခူးသည် pluck with stick

kli₄ *v* လှောင်ပြောင်သည် tease

kliĩklaõ₁ *n* အရိုးအဆစ် physique

kliĩklaõ₂ *n* စစ်သား soldier

klĩ *n* မူးစေသည့်နွယ်ပင်တစ်မျိုး poisonous vine *pon klĩ dõ sũlaõ kaũ* ရေချောင်းထဲတွင်မူးစေသည့်နွယ်ကို ထုသည်။

klĩtĩ *adv* လုံးဝဥသို့၊ အသေအချာ certainly *an dau thahai sǎphũlõn klĩtĩ* ငရုတ်သီးအများကြီးစားလျှင် ဝမ်းသွားမှာအသေအချာပဲ။

klon₁ *n* အခိုးအငွေ၊ အမှုန့် smoke, dust

klon₂ *v* ခိုးသည် smoke *mĩ klon* မီးခိုးလိုက်သည်။

klon₃ v ထသည် (ဝံ) dust
klõn₁ n အတုံး log
klõn₂ clf တုံး log *cau nũ klõn* ထင်းနှစ်တုံး။
klõn₃ v လှိမ့်သည် roll
klõn₁ n သေနတ် gun
klõn₂ adj ကော့သော curly (up) *maĩswan klõn*
 မျက်တောင်ကော့သည်။
klõn₃ v ခုတ်သည်၊ ချိုင့်သည် (သစ်ကိုင်း) cut off *klõn thõphãn* သစ်ကိုင်းချိုင့်သည်။
klõn khan v ထိတ်ခတ်သည် put in stocks
klõnmĩcũ n မီးတိုသေနတ် kind of fire gun
klõnphlon n သေနတ်ကျည်စေ့၊ ကျည်ဆံ gun pellet
klõnsihtõ n တူမီးသေနတ် percussion lock fire gun
klõnthaghũ n လေသေနတ် air gun
klõn₁ n ခေါင်း (လူသေအခေါင်း) coffin
klõn₂ adj တိုသော (အဝတ်အစား) short *nũ klõn pwũnkhlão* ဘောင်းဘီသိပ်တိုလွန်းသည်။
klõncu adj မညီညာသော uneven *hwãncein cubao klõncu* အင်္ကျီ လက်တိုရှည်မညီဖြစ်သည်။
klõn₁ adj ခိုင်မြဲသော stable *caõ mè põn klõn nithu*
 ဖိုခနောက်ခိုင်မှအိုးငြိမ်သည်။
klõn₂ v ဖွဖလေးထောင်းသည် slightly pound *klõn bĩdu*
 ပဲကျားစေ့ဖွဖလေးထောင်းသည်။
klõn₁ n အစည်း bundle
klõn₂ clf အစည်း bunch *yaõ klã klõn ngaĩsũ* ပျိုး
 အစည်း ၅၀ ထမ်းသည်။
klõn₃ v စည်းသည် bundle
klõndwãn v တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်သည် equate
klubaũ v မျက်ဖြူဆိုက်သည် show the white of eyes
klũ₁ adj ဆင်ခြေလျှောသော sloping *khlai klũ*
 ဆင်ခြေလျှောသောလမ်း။
klũ₂ v ဝတ်သည် put on *klũ cuthu* လက်စွပ်ဝတ်သည်။
klũ₃ v နှယ်သည် knead *klũ citha* ဆားနှယ်သည်။
klũba v ခလုတ်တိုက်သည် stumble
klũmasũ v ယဉ်းသည် (အနာ) fester
klwai v စွပ်သည် (ကြိုးဖြင့်) tie *klwai htaõ khandeĩn*
 ဝက်ခြေထောက်ကိုကြိုးဖြင့်စွပ်သည်။

klwaingãõ v စကားလိုက်တုသည် imitate speech
klwĩba v တိုက်မိသည် dash against
klyan adj ကံမကောင်းသော၊ လာဘ်တိတ်သော unlucky
klyankhwã v လာဘ်ပိတ်သည်၊ ကံမကောင်းဖြစ်သည်
 jinxed, be unlucky
klyũn n ဂျူးမြစ် type of edible herb
kõ Pf ငြင်းဆန်သော စာကြောင်းအဆုံးတွင်သုံးသည့်အကူ
 စာလုံး a helping word used at the end of a negative
 sentence *cõ da kõ* မရဘူး
kõ n ပလတ်စတစ် (မိုးကာ) plastic *kã ba swai dao kõ*
ka မိုးရွာလျှင်မိုးကာဆောင်းပါ။
kõmiti kacao n ဗဟိုကော်မတီ main committee
kõ interj အိုး oh
kõkõ interj ဘိုင်ဘိုင်၊ သွားတော့မည် bye bye
kon₁ n စက် engine
kon₂ adj ကုန်းသော bended *phũ kasãn kon* အဖိုး
 ခါးကုန်းသည်။
kon₃ adj ကွေးသော bent *thõnhtwan kon* ကွေးသော
 တိုင်။
kon₄ v လှုံသည် warm oneself *aõmĩ kon mĩ* မီးလှုံ၍အိပ်
 သည်။
kon₅ v ငံ့ခံသည် bear, endure
kon₆ v ကွေးသည် bend
kon₇ v ဆွဲသည် pull
konblaĩhan n မြေညှိစက် grader
koncã v နေဆာလှုံသည် basket
konceĩnbaũ n စပါးကြိတ်စက် paddy mill
konceĩnsa n ဆန်စက် rice mill
kondalaõ n ဒရွတ်တိုက် (ထော်လာဂျီ) trailer
konho n စက်ရုံ factory
konhtaisaũ n ထွန်စက် tractor
konhtan v နှလံထသည် recover from sickness
konhtauhan n မြေထိုးစက် bulldozer
konhwãnmyũn n မြက်ခုတ်စက် lawn mower
konkraũhan n မြေကော်စက် scraper
konsũkhlaũ n မော်တော်ဘုတ် motor boat
kõn₁ n အခွံ shell, skin

kõn₂ *n* စက်သံ noise (of engine)
kõn₃ *v* အောင့်ခံသည် restrain
kõn₄ *v* ဟိန်းသည် roar *khĩ kõn* ကျားဟိန်းသည်။
kõn₅ *v* စက်သံမြည်သည် make noise (of engine)
nakõpo kõn ကားစက်သံမြည်သည်။
kõn₆ *v* အစာရှောင်သည် fast
kõngwĩ *v* အငတ်ခံသည် starve
kõngwĩ sainá *v* အစာငတ်ခံဆန္ဒပြသည် starve and demonstrate
kõnsá *n* ဝင်စားခြင်း spiritual abstraction
kõnthá *v* အသက်အောင့်သည် hold breath *au sũ hã ba kõnthá* ရေငုံ့သည့်အခါ အသက်အောင့်ရသည်။
kõnthangã *v* ပြုံးသည် smile
kõnthau *n* အလောင်းကောင် corpse
kõn₁ *n* ခါးပင်တစ်မျိုး kind of bitter plant
kõn₂ *n* ပုလင်း bottle
kõn₃ *n* ပိတုန်း bumble bee
kõn₄ *n* တိရစ္ဆာန်သွားလမ်း track *panã kòn* ကျွဲသွားလမ်း။
kõn₅ *clf* တံစို့ချောင်း skewer *cĩ nũ kòn* အမဲသားတံစို့နှစ်ချောင်း။
kõn₆ *v* တံစို့ထိုးသည် skewer
kõnkòn *adv* တသီတတန်း in a long roll
kõnmalyo *n* လေယာဉ်ပျံ aeroplane, airplane
kõnmaõ *n* ပိတုန်း carpenter bee
kõnphra *n* တန်းဖြုတ်ခြင်း dismissing of ranks
kõn *adv* အလကား၊ အခမဲ့ free of charge
kõn₁ *adj* ထိုက်တန်သော worthy
kõn₂ *v* ကယ်သည်၊ ပြည့်သည် (ဗိုက်) distend
kõndau kõnr₁ *n* ဣန္ဒြေရခြင်း composure
kõndau kõnr₂ *adv* လေးနက်တည်ကြည်စွာ seriously
kõnkai *adj* ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းသော satisfactory
kra *n* ပျားတလက် lower part of the honeycomb
kradaõ *n* ဖိန်းနွဲခါ the next three days
kramaĩ *adj* အမြင်မတော်သော unseemly
krã₁ *adj* လှပသော beautiful
krã₂ *adj* ဝံ့သော daring

krai₁ *v* တတိတိဖဲ့ယူသည် gnaw *krai ngòn khòn* သူများကန်သင်းရိုးကိုတတိတိဖဲ့ယူသည်။
krai₂ *v* ထွင်းသည် bore
krain *adj* တန်းစီသော straight lined
kraĩ₁ *v* ရွတ်နောက်သည် jest *tai kraĩ yaũ* ရွတ်နောက်ပြောဆိုတာပါ။
kraĩ₂ *v* ပျက်လုံးထုတ်သည် joke *cõ kraĩ khĩ ka* ငါ့ကိုမနောက်ပါနှင့်။
kraĩn *v* ထစ်သည် nick *kraĩn ngaũ* ထင်းရှူးထစ်ယူသည်။
kraĩngaõ *n* အပြောင်အပြက်စကား jest
kran₁ *n* ကြေ porcelain
kran₂ *clf* အပိုင်း part
kran₃ *adj* ဆတ်သော crisp
kran₄ *v* ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ်သတ်မှတ်သည် claim or recognise as one's own
kran₅ *v* ကြံစည်သည်၊ စိတ်ကူးသည် plan
kranmyan *v* နာမည်ခံသည် be in name
krãn *v* ခုတ်သည် cut
krãn cau *v* ထင်းခုတ်သည် cut firewood
krãnkaũ *v* အပိုင်းပိုင်းခုတ်သည် cut in pieces
krao₁ *adj* ဟောက်သော hollow *pĩ maõprã maĩphlon krao* အဖွားအိုမျက်တွင်းဟောက်သည်။
krao₂ *v* သွားဖြင့်နှိုက်သည် make hole with teeth *picãphao krao an cũ* ကလေးကသွားသီးကို သွားဖြင့်နှိုက်စားသည်။
krao-an *v* တိုက်စားသည် erode *sũ krao-an hanplan* ရေကကမ်းပါးကိုတိုက်စားသည်။
kraò *v* ကုတ်ခြစ်သည် scratch
kraò myũnthã *v* လယ်တမန်းသွားနိုးသည် hoe the soil at the paddy field
kraòthã *adj* ဆာသော hungry
krau *n* ဘဏ္ဍာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ treasure, property
kraubyũn *n* ရတနာသိုက် buried treasure
kraudyũn₁ *n* ဥစ္စာကြွယ်ဝမှု large treasure
kraudyũn₂ *adj* ကြွယ်ဝသော wealthy
krauhanlä *n* သတ္တုကဏ္ဍ mineral

krausein *n* မပုပ်မသိုးနိုင်သည့်ပစ္စည်းဥစ္စာ (ရွှေ၊ ကျောက်စိမ်း၊ ပုလဲ) lifeless treasure (gold, gems, jewels)

krauthyŭn *n* သက်ရှိပိုင်ဆိုင်မှုများ property with life (animals)

krauyaò *n* အာဏာ authority, power *sŭkǎn krauyaò* နိုင်ငံတော်အာဏာ။

kraũ₁ *v* ကျုံးသည် scoop

kraũ₂ *v* ကြောက်လန့်သော ကြက်၊ ငှက်များအသံပြုသည် make noise by frightened chickens or birds

kraū *n* တန်ခိုး power *caòmu kraū aò* မှော်ဆရာတန်ခိုးရှိသည်။

kraūcaòmu *n* မှော်ဆရာ sorcerer

kraū *v* ကြောက်လန့်သော ကြက်၊ ငှက်များအသံပြုသည် make noise by frightened chickens or birds

kraū-u *v* ချောင်းကြည့်သည် peep

krein *adv* ယှဉ်တွဲလျက် together *nǎn krein bloncŭ* ယှဉ်တွဲလျက်အတူထိုင်သည်။

kri₁ *adj* ကပ်စေးနဲ့သော stingy

kri₂ *v* ခြိုးခြံချွေတာသည် use sparingly *an kri aǎ kri ka* ချွေတာစားသောက်ပါ။

krikraǎ *adj* ကပ်စေးနဲ့သော stingy

kri₁ *adj* စိပ်သော close *kri pŭwǎnlwǎn* သိပ်စိပ်လွန်းသည်။

kri₂ *v* ချည်နှောင်သည် tie *kri pòn ka* ခြစ်စည်းရိုးကို ချည်နှောင်ပါ။

kri₃ *v* သံကုန်အော်သည်၊ ကျယ်လောင်စွာအော်သည် shout loudly

Kristu *n* ခရစ်တော်ဘုရား Christ

Kristuphao *n* ခရစ်ယာန် Christian

kri *n* အညစ်အကြေး၊ ကြေး grime

kri₁dyŭn *adj* ကြေးထူသော grimy

kri₁kraò *n* အညစ်အကြေး grime

krò *v* ကုန်ခန်းသည် be dry up, be used up *thisŭ krò* ခေါင်ရေကုန်ခန်းသည်။

kron *adj* လျော့နည်းသော less *phi kron baŭ* စပါးလျှော့နည်းအောင်ယူသည်။

krò₁ *n* အချိုင့် concave

krò₂ *v* ချိုင့်စေသည် make concave

kròndwan *adj* မျှော်လင့်ချက်မဲ့သော hopeless

kròn *v* မြောင်းတူးသည် drain

krǒn *n* မျဉ်းကြောင်း liner *krǒn cǒn* မျဉ်းကြောင်းဖြောင့်သည်။

krǒnkrein *n* မျဉ်းပြိုင် parallel lines

krôn *v* ခြစ်သည် shave *krônkaŭ khamaoswan* နှုတ်ခမ်းမွေးခြစ်ပစ်သည်။

krônkaŭ *v* ခြစ်ပစ်သည် shave off

krò₁ *n* အပိုပစ္စည်း spare parts *paotalao krò₁* ဆိုင်ကယ်အပိုပစ္စည်း။

krò₂ *v* အလှဆင်သည် adorn

krònkrai *n* အဆင်တန်ဆာ ornament *prabyǎncŭ* *krònkrai* ကြေးပတ်သူအဆင်တန်ဆာ။

krònkrau *n* အမွေ၊ ဥစ္စာ heritage

kru *v* ခန်းသည် (အရေ) be used up

krudaǎ *n* သဘက်ခါ the day after tomorrow *krudaǎ* *klaba* သဘက္ခါဝမ်းနော်ရစ်ပစ္စည်း။

krusu *n* လက်ဝါးကပ်တိုင် cross

krŭ₁ *n* ရှားပါးခြင်း rareness *krŭ acǎ kwan cǎ laǎ* ရှားပါးခြင်းကြောင့်ရှာမတွေ့ဘူး။

krŭ₂ *adj* ရှားပါးသော rare *sŭ krŭ* ရေရှားပါးသည်။

krŭ *adj* အတွင်းဘက်ကုတ်သော (သွား) bending inside (tooth)

krŭka *interj* မှတ်ပြီလား၊ မှတ်ကရော let this be a lesson to you *krŭka, khŭ tai cǎ yŭ* မှတ်ပြီလား၊ ငါပြောတာနားမထောင်ဘူး။

krŭro *interj* ခွေးကိုခိုင်းသည့်စကားလုံး a word used to order a dog to do something

krwai₁ *n* အပြေး၊ ပြေးခြင်း run *krwai raǎo dau dò* *htein* ပြေးခြင်းကခုန်ခြင်းထက်ကောင်းသည်။

krwai₂ *v* ပြေးသည် run

krwai *n* ပုံမှန်အတက်အဆင်း normal slope

krwan *adj* လုံးဝမမြင်ချင်၊ မစားချင်ဖြစ်သော unbearable to see or eat

ku₁ *n* အပိုင်း part

ku₂ *cl* ပိုင်း part *khlaibǎn thyŭn ku* ကြံချောင်းသုံးပိုင်း။

ku₃ *cl* ဖြစ်ပေါ်သည့်အကြိမ်ရေ frequency *tǎn sa thyŭn ku* စပါးသုံးကြိမ်ထောင်းသည်။

ku₄ *adj* တာရှည်ခံသော durable *dyǎn baúlí an ku taó* ဆန်လုံးနီထမင်းပို၍အစားခံသည်။

ku₅ *v* အလိုက်ပေးသည် give the difference in cash *lai sein ba ku larein* စက်ဘီးချင်းလဲတာ တစ်ထောင် အလိုက်ပေးရသည်။

ku₆ *v* ခွါသည် peel

kukaí *v* ခွာပစ်သည် peel away

kũ₁ *n* နယ်နိမိတ် boundary

kũ₂ *v* ကော့သည် curl up *kũ kasǎn ka* ခါးကော့ထားပါ။

kũ₃ *v* ခုတ်လှဲသည် cut

kũkhaú *n* နယ်နိမိတ် boundary

kũsyún *n* နယ်နိမိတ် boundary

Kūlāthamèka *n* ကုလသမဂ္ဂ The United Nations Organization (*Súkǎn Blon Phon, S.B.P.*)

Kūlāthamèka tacaúta-ǒn kònci *n* ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ UN Security Council

kú₁ *n* တောင်ကုန်း hill *htan lamaò dǒ kúnǎ* ကုန်းထိပ်ကမျှော်ကြည့်သည်။

kú₂ *v* ရောက်ရှိသည် arrive *laheínphao cǒ kú maokhau* ရာဇဝတ်သားကောင်းကင်နိုင်ငံမရောက်။

kúlòn khǒntǎ *n* ကောလာဟလ rumour, rumor

kúnǎ *n* ကုန်းထိပ် hill top

kú *v* စွပ်သည် (ကြိုးဖြင့်နှာခေါင်းကို) tie *kú paú* နွားနှာခေါင်းကိုကြိုးဖြင့်စွပ်သည်။

kwa *v* ကုတ်သည် scratch

kwa myúnthǎ *v* တမန်းနိုးသည် hoe soil at paddy plants

kwǎ₁ *n* လက်ဒါးတစ်ဖက်စာ handful

kwǎ₂ *clf* လက်ဝါးတစ်ဖက်အပြည့် handful *hei ba súphao hǔ la kwǎ* ကြက်ကလေးအားဆန်လက်ဝါးတစ်ဖက်အပြည့်ကြဲသည်။

kwǎ₃ *adj* ငေါထွက်သော protrusive *khatô kwǎ* မေးငေါထွက်သည်။

kwǎ₄ *v* ကြိုးဖြေသည် untie

kwǎ₅ *v* ကော်ယူသည် (လက်ဖြင့်) scoop with hand *kwǎ sú dǒ cuya* လက်ဝါးဖြင့်ရေကော်ယူသည်။

kwǎkaí *v* ကြိုးဖြေသည် untie

kwai₁ *n* ပတိုး၊ ကျွဲချိုတံပိုး buffalo horn

kwai₂ *v* တွားသွားသည် crawl

kwai_{baú}bein *n* နဂါး dragon

kwain *adj* ရှည်မျောကွေးညွတ်သော long and bent *hwaban kwain* ဝါးပင်ငယ်ရှည်ပြီးကွေးညွတ်သည်။

kwaisúphǔ *n* သင်္ဘော ship

kwainhtaú *adj* ရှည်သော long

kwai *v* ကာမစပ်ယှက်သည် fuck

kwan₁ *n* ပစ်မှတ် target

kwan₂ *adj* ခွင်သော bandy legged

kwan₃ *post* အပြင်ဘက် outside

kwan₄ *v* ရှာဖွေသည် look for, search

kwan dòn *v* အပြစ်ရှာသည် find fault

kwan kalǎn₁ *v* ဒုက္ခရှာသည် seek trouble

kwan kalǎn₂ *v* နေရာရှာသည် find place

kwan maí *v* အချက်ကောင်းရှာသည် look for advantage

kwan rwǎn *v* စီးပွားရှာသည် find ways to earn money

kwanrwǎ *v* သုတေသနပြုသည် research

kwan sau *v* အမှုရှာသည် find lawsuit

kwan takamǎ *v* အပြစ်ရှာသည် find fault

kwanthaú *v* လိုက်ရှာသည် search *kwanthaú tarǎ?* ဘာလိုက်ရှာသနည်း။

kwǎn₁ *n* ဆုပ် clench

kwǎn₂ *clf* ဆုပ် clench

kwǎn₃ *v* ဝတ်သည် put on *kwǎn núklǒn* ဘောင်းဘီတိုဝတ်သည်။ ။

kwǎn₄ *v* လက်ဆုပ်တိုင်းသည် measure by clench

kwǎn₅ *v* ပျံဝဲသည် fly in circle

kwǎn₆ *v* ဆူသည် scold *maó kwǎn aphao* အမေကသားသမီးကိုဆူသည်။

kwǎndǒn₁ *n* မိုက် six inches

kwǎndǒn₂ *clf* မိုက် six inches *nǔ kwǎndǒn aò la pe* နှစ်မိုက်မှာတစ်ပေရှိသည်။

kwǎnkein *v* ဆူသည် scold

kwǎkè *n* ဝက်အော်သံ cry or shout of pig

kwei *v* ကာမဆက်ဆံသည် have sexual intercourse

kwein *v* ချိတ်သည် hook

kwi₁ clf ထွာညှိုး span by forefinger *aò la kwi* တစ်ထွာညှိုးရှိသည်။

kwi₂ v ရေးဆွဲသည် draw

kwikaĩ v ဖျက်သည် erase

kwi tayòn v ပုံဆွဲသည် draw picture

kwí₁ v ရိတ်သည် shave

kwí₂ v ခြစ်သည် scratch

kwíblán v ခြစ်သည်၊ ရိတ်သည် scrape

kwílán n ဟင်းနုနယ် amaranth

kwílánlĩ n ဟင်းနုနယ်ဆူးပေါက် prickly amaranth

kwí saũ v ပေါင်းသင်သည် weed

kwítareĩ n ကင်းနားသန် millipede

kwítau v တွားသွားသည် crawl

kwíthaphũ n သဘောသီး papaya

kwí v တောင်းခံသည် ask, beg

kwíćicá v အသနားခံသည်၊ တောင်းပန်သည် appeal

kwílahtũ lan-aũ v အပူကပ်သည် worry something for help

kwíphíblan₁ n ပြန်ပေးဆွဲခြင်း kidnapping

kwíphíblan₂ v ပြန်ပေးဆွဲသည် kidnap

kwún n နှစ်ပိသာ two viss, weight measure equal to about 3.2 kilograms

kyá clf ကျပ် kyat

kyáhtan v ကြံစည်သည် plot

kyáthā n စားနိုင်သည့်အသီးတစ်မျိုး kind of edible fruit

kyán₁ v တိုင်းတာသည် measure

kyán₂ v ချည်သည် tie

kyánbũ v ရစ်ပတ်သည် wrap

kyánrĩ v ချည်ကွင်းစွပ်မင်္ဂလာပေးသည် tie thread on hand and pray

kyáð v ကြိုက်နှစ်သက်သည် like

kyézũ n ကျေးဇူးတရား favour, favor

kyon v ချိတ်သည် hook *kyon nikũthĩ ka* နားကပ်ချိတ်လိုက်ပါ။

kyòn n ကျောင်း school

kyòn li n ကျောင်းသုံးစာအုပ် school textbook

kyònmau n စေတီ pagoda *kyònmau aò dǎ̀ sònǎ* တောင်ထိပ်၌စေတီရှိသည်။

kyòn sara n ကျောင်းဆရာ school teacher

kyòn saradau n ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး school head master

kyòntaka n ကျောင်းဒကာ assistant of catechist

kyòn tað n ကိုယ်ပိုင်ကျောင်း private school

kyũkyá n အကျိုးအမြတ် profit

kyũn₁ n တစ် one

kyũn₂ clf ခု one *nũ kyũn* နှစ်ခု။

kyũn₃ v မီးခဲပေါ်တင်သည် place on ember

kyũbaũ n အဖြူရောင်ရှိအပင်ငယ်တစ်မျိုး kind of small white plant

kyũkha n ခါးသည့်အပင်ငယ်တစ်မျိုး kind of small plant which tastes bitter

kyũn₁ v နိုင်သည် be able *yað cǎ̀ kyũn* မဝမ်းနိုင်ဘူး။

kyũn₂ v ခုသည် support *mĩ kyũn thónku* သစ်တုံးခုအိပ်သည်။

L 1

la₁ n တစ် ၁ one

la₂ n တီ great great-grandchild

la₃ n လား mule

la₄ adj နွေးသော warm

la-ádað n လွန်ခဲ့သောသုံးရက် three days ago

la-aũ n တိမ် cloud

la-aũ lansao v မြူဆိုင်းသည် fog rise

la-aũ yau v တိမ်ရွေ့ရှားသည် cloud move

la-aũ yaudǎn v တိမ်ဖုံးသည် cloud cover

la-ídað n လွန်ခဲ့သောလေးရက် four days before

la-thá *adj* ပူပင်မှုကင်းသော secure
la-údaǎ *n* တပြန်နေ့ the day before yesterday
labǎn *adv* ခဏ awhile *paǎ labǎn ka* ခဏတဖြုတ်စောင့်ပါ။
lablan *adv* တစ်ကြိမ်က ၊ တစ်ချိန်က၊ ရှေးအခါက once, sometime
la blan *pro* တစ်ခါ၊ တစ်ကြိမ် one time
la blanbā *adj* ပထမကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော first
lablanblan *adv* တစ်ခါတစ်ရံ sometimes
lablan dalakhan *adv* အချိန်မရွေး any time , all the time
phícein lablan dalakhan အချိန်မရွေးပြန်ပေး၍ရသည်။
lablan há *adv* တစ်ရံရောအခါ once
lablan hò *adv* တစ်ခါတည်းသာ only once
lablan htaǎ lablan *adv* ထပ်ခါတလဲလဲ again and again
lablanhtei₁ *adv* တစ်ခါတည်း at once
lablanhtei₂ *adv* တစ်ပါတည်း along with *pǎlai dyǎn dò thwí lablanhtei ka* ထမင်းနှင့်ဟင်းတစ်ပါတည်းယူလာပါ။
lablanhtei₃ *adv* တစ်ပြိုင်တည်း၊ တစ်ခါတည်း immediately *andyǎn htaǎ lablanhtei swaǎ ka* ထမင်းစားပြီးတစ်ပြိုင်တည်းထွက်သွားပါ။
lablan laki *adv* နည်းနည်းချင်း little by little
lablan ngǎ *adv* တစ်ပွဲတိုး for once
lablan pè *adv* ထပ်မံ၍ once again
la bǎn hwa *clf* ဝါးတစ်ပြန် length of a bamboo
lacainsǎ *n* ဆယ်ထောင့်ပုံ decagon
lacaǎpra₁ *n* တစ်သက်လုံး in one's lifetime
lacaǎpra₂ *n* ဘဝတစ်သက်တာ throughout one's life
lacǎ₁ *n* တစ်စိတ် (တစ်တင်း၏လေးပုံတစ်ပုံ) quarter of a tin
lacǎ₂ *n* အစိတ်၊ အစိတ်သား quarter of a viss, weight measure equal to about 400 grams
ladaǎ há *adv* တစ်နေ့သောအခါ one day
ladaǎmǎn *n* တစ်နေ့၊ တစ်နေ့ကုန် whole day
ladeǎncǎ *adv* တစ်ဖက်သတ် one-sidedly

lahan₁ *pro* ၎င်း၊ ထိုသူတို့၊ ဤသူများ those, these *pra cǎnsǎ lahan aǎ dǎ maokhau* ရဟန္တာများကောင်းကင်နိုင်ငံ၌စံမြန်းနေသည်။
lahan₂ *adj* အချို့သော some *pra lahan cǎ an htaǎya* အချို့သောသူဝက်သားမစားဘူး။
lahan₃ *adj* အများကိန်းဖြစ်သော plural
laheǎn *n* ရာဇဝတ်သား criminal
lahòn htònthá *adj* ကြွားဝါသော boastful *cǎ khaǎbi pra lahòn htòntha ka* ကြွားဝါသောသူကိုမပေါင်းနှင့်။
la hòn htu *n* ထောင်ချောက်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြားအကွာဝေး two traps between (between ten to twenty yards) *hyún dò phǎn cǎn la hòn htu* အိမ်နှင့်စပါးကျိုအကြားထောင်ချောက် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြားအကွာအဝေးခန့်ရှိသည်။
la htónnǎn *n* လူတစ်ရပ် a man's height
lakade *n* ၁၀၀၀၀၀၀ တစ်ကုဋေ 10,000,000 ten million
lakaǎkaǎ *adv* တစ်နေရာရာ၌ somewhere
lakaǎ laki *adv* အနည်းငယ် a little
lakaǎ laki *adv* ကျိုးတိုးကျဲတဲ sparsely
lakhan₁ *n* တစ်ဆယ်ကျပ် ten kyats
lakhan₂ *adv* မည်သည့်အခါမျှ never
lakaǎ *adv* ထက်ဝက် half
lakaǎ-taryún *n* စက်ဝိုင်းခြမ်း semi-circle
lakaǎ bǎdau *adv* ထက်ဝက်ကျော် more than half
lakaǎ lakein *n* တစ်ပိုင်းတစ်စ part of sth *htaǎ lakaǎ lakein hò* တစ်ပိုင်းတစ်စပဲပြီးသေးသည်။
lakaǎ nǎ *n* နေ့ဝက် half day *saǎ aǎ lakaǎ nǎ ma mǎ* တောင်ယာကနေ့ဝက်လုပ်စာကျန်သေးသည်။
lakhlaǎ lalwǎn *adv* လွန်ကဲစွာ too much, excessively
laki₁ *n* တောင်းခံခြင်း appeal *cicaǎ saǎ pa laki* ကျွန်ုပ်တို့ကိုသနားပါ။
laki₂ *adv* အနည်းငယ် a little *phǎ an laki* အနည်းငယ်ပေးစားပါ။
laki,lapra,laraǎ *pro* မည်သည်မဆို any
laki lakaǎ *n* အနည်းငယ် a little amount, a bit *nibwan laki lakaǎ* အနည်းငယ်အသုံးဝင်သည်။
laklantha *n* ကွင်းပြင် open field

lakwûn₁ n နှစ်ပိဿာ two viss, weight measure equal to about 3.2 kilograms

lakwûn₂ n နှစ်ရာကျပ် two hundred kyats

lakyûn adj တစ်ခုသော one

lalíthá₁ adj အော့အန်လိုသော၊ ပျို့အန်လိုသော sick

lalíthá₂ adj အနှောင့်အယှက်ပြုသော troublesome

lamă n ၂၅ပြား 25 pyas

lamao n တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီး lots *pra dŭ lamao ma tară?* ထိုလူတစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီးဘာလုပ်နေသနည်း။

lamaodau n တစ်ပြိုင်ကြီး large number

lamao n ဆယ်ပြား ten pyas

lamaò₁ n ရှေ့မှောက် front

lamaò₂ adv ရှေ့တွင် in front of

lamaò₃ v ရှုမျှော်သည် look forward to *htan lamaò dŭ sònnă* တောင်ထိပ်မှရှုမျှော်သည်။

lamao htei n တူသည့်အရာ same thing

lamwănmwă n တစ်ခွန်းတစ်ပါဒ a single word *cŭ tai lamwănmwă* တစ်ခွန်းတစ်ပါဒမျှမပြောပါ။

lamyanmyan n တစ်မျိုးမျိုး something *i da lamyanmyan* တစ်မျိုးမျိုးတော့သုံးနိုင်သည်။

lapádein adv တစ်ဖက်တွင် at one side *u lapádein cŭ da kŭ* တစ်ဖက်ကိုပဲကြည့်လို့မရဘူး။

lapao n လက်လေးသစ် four finger width

lapein n တစ်မေး short nap *mŭ lapein* တစ်မေးအိပ်သည်။

laphŭkaŭ htan n တစ်အူတိုဆင်း children born of the same mother

laplŏn adv ခဏတစ်ဖြုတ် awhile

laplŏn lablan adv မကြာခဏ often

laplŏn lacŭ adv ယာယီ temporarily *phĭmu laplŏn lacŭ* ယာယီငှားသည်။

lapra dalakhan pro မည်သူမဆို anyone

lapra lablan adv တစ်ယောက်တစ်လှည့် in rotation *ma lapra lablan ka* တစ်ယောက်တစ်လှည့်လုပ်ပါ။

lapra laraŭ adv တစ်ယောက်တစ်ပေါက် unharmoniously, not united, out of sync, independently *ma lapra laraŭ htŭ ta cŭ da* တစ်ယောက်တစ်ပေါက်လုပ်လျှင်ဖြစ်လာမည်မဟုတ်။

laprapra n တစ်ယောက်ယောက် someone *laprapra phiswai răn* တစ်ယောက်ယောက်ယူသွားတာဖြစ်မည်။

laraòmŏn adv တစ်မနက်လုံး the whole morning

larein n ၁၀၀၀ တစ်ထောင် 1,000 one thousand

lasŭ n တစ်ဆယ်; ၁၀ ten

laswŭswŭ pro တစ်စုံတစ်ရာ something

latăn adj အထီးကျန်သော lonely

lathá n တစ်အောင့် a moment

latháda u adv အတန်ကြာ for some time *aópao latháda u* အတန်ကြာစောင့်ရသည်။

lathăn n ၁၀၀၀၀၀ တစ်သန်း 1000000 one million

lathein n ၁၀၀၀၀၀ တစ်သိန်း 100000 hundred thousand

lathŏn n ၁၀၀၀၀ တစ်သောင်း 10000 ten thousand

latŏn latŏn adv ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ one after another *taibacŭ latŏn latŏn ka* ဆင့်ကဲဆင့်ကဲပြောပြကြပါ။

laya n ၁၀၀ တစ်ရာ one hundred 100

lă₁ n လ moon

lă₂ clf လ month *ma nŭ lă kaŭ* နှစ်လအတွင်းလုပ်သည်။

lă₃ post အောက်တွင် under

lă₄ conj ကတည်းက၊ စဉ်က since *lă nihanein* ယခင်နှစ်ကတည်းက။

lă₅ Pf သလား an ending word for question *mwaŭ lă?* ဟုတ်သလား။

lă₆ v ခွင့်ပြုသည် permit

lă arŭ hă adv ရှေးသရောအခါ long ago

lă bwaŭ n လပြည့် full moon

lăda u lăhtaŭ v ချီးမြှောက်သည် exalt

lă htan n လဆန်း waxing moon

lă htancŏn n လဆန်းခုနစ်ရက် seven days after waxing moon

lăhti p လျှင် if *ba haŭ lăhti lai tai* ရဲလျှင်လာပြောပါ။

lăhti lăkăn n ပကတိ beginning, origin

lăkă n လစာ salary

lăkaŭ v ပစ်ခွါသည်၊ စွန့်လွှတ်သည် abandon

lă kaŭ₁ n လငပုတ်ဖမ်းခြင်း eclipse

lă kaŭ₂ v လငပုတ်ဖမ်းသည်၊ လကြတ်သည် be eclipsed

lă lai n လပြောင်းလဲခြင်း changing of moon

lǎlan *v* အပ်နှင်းသည် confer
lǎ lan *n* လဆုတ် waning moon
lǎlanǎn *n* တန်ဆောင်မုန်းလ month between October & November
lǎ lancõn *n* လဆုတ်ခုနစ်ရက်၊ လပြည့်ကျော်ခုနစ်ရက် seven days after full moon
lǎ lao *conj* ကနဦး၊ အစ from start *lǎ lao hõpǎ ma?* မည်သူအစလုပ်သနည်း။
lǎlao *adv* လုံးဝ at all *cõ cau lǎlao* လုံးဝခွင့်မပြုပါ။
lǎmǎ *adv* ဘယ်တုန်းကလဲ၊ ဘယ်အချိန်လဲ when
lǎ mǎ *n* လကွယ် new moon
lǎ maĩ *n* လမပြည့်မကွယ်မီတစ်ရက် one day before full moon and new moon
lǎ niharu hǎ *adv* ရှေးသရောအခါ once upon a time
lǎsò *n* ဝါဆိုလ month between June & July
lǎsũca *n* သီတင်းကျွတ်လ month between September & October
lǎsũkhu *n* ဝါခေါင်လ month between July & August
lǎsũmõn *n* တော်သလင်းလ month between August & September)
lǎsũpraõ *n* နတ်တော်လ month between November & December
lǎtǎn *v* ပစ်ပယ်သည် abandon
lǎtĩ *Pf* ကိစ္စမရှိ no matter *dyǎn laõ da cõ thawĩ lǎtĩ* ထမင်းကုန်လည်းကိစ္စမရှိပါမဘူး။
lǎtõn lǎthei *v* ချီးမွမ်းထောမနာပြုသည် glorify
lǎ₁ *n* အရွက် leaf
lǎ₂ *v* ပြန့်သည် spread palms *lǎ cuya* လက်ဝါးပြန့်သည်။
lǎ₁ *adj* အားလပ်သော free *kanaĩ lá hě* ယခုအားလပ်နေပြီ။
lǎ₂ *adj* ပါးနပ်သော cunning *lá daudò ngòn* အများတကာထက်ပါးနပ်သည်။
lǎ₃ *adv* အချိန်မီ in time *ma cõ htaũ lá pè* အချိန်မီမပြီး နိုင်တော့ဘူး
lǎ₄ *v* လိုက်မီသည် overtake *cũ cõ lá pè* လိုက်မီတော့ဘူး။
lǎ₅ *v* မိုးသည် roof *phǎ lá hyún* အဖေအိမ်မိုးသည်။
lǎmaĩthā *v* မျက်တောင်ခတ်သည် blink
lǎrĩ *adj* အလျင်ကျသော early

lai *v* သွားသည် go
laicũ *v* နောက်လိုက်သည် follow
laididaõ *v* အလည်အပတ်သွားသည် visit
laidwan₁ *n* အဆုံး end
laidwan₂ *adv* အလွန်ဆုံး at the most
laikwan *adj* အမှန်မှသွေဖည်သော stray
lai kwan *v* သွားရှာသည် go and search
lainaõ *v* ကိန်းအောင်းသည် dwell in
laisaũ *v* အတိုင်းလျှောက်သည် walk along *laisaũ khlaiphao* လမ်းသွယ်အတိုင်းလျှောက်သည်။
laisyũn *v* ကြိုဆိုသည် meet , welcome
laĩ₁ *adj* ကျယ်သော wide
laĩ₂ *v* နှစ်သိမ့်သည်၊ ချောသိမ့်သည် console *laĩ dei picǎ ka* ကလေးအငိုတိတ်အောင်ချောသိမ့်ပါ။
laĩ₃ *v* ချောမော့သည် coax
laĩ-ian *n* အကျယ်အဝန်း area *laĩ-ian aõ cwaĩmǎ?* အကျယ်အဝန်းမည်မျှရှိသနည်း။
laĩlaĩ *adv* သာလျှင်၊ သက်သက် merely, only *phõn cĩ laĩlaĩ* အမဲသားသက်သက်ချက်သည်။
laĩ *v* လဲသည် change
laĩ₁ *v* အခက်အရွက်ကိုသင်သည် remove the twig
laĩ₂ *v* ကူးသည်၊ ပျံ့နှံ့သည်၊ spread *mĩ laĩ nõn* တောမီးကူးသည်။
lan₁ *n* အဆင်း descent
 •**byũnlan** *v* မြုပ်သည်
lan₂ *n* စပါးကြီး boa constrictor
lan₃ *prefix* အချင်းချင်း၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး each other *thǎpũ thǎwai lanbathá* ညီအစ်ကိုအချင်းချင်းချစ်ကြသည်။
lan₄ *v* ဆင်းသည်၊ ဆင်းသက်သည် descend
lan-ǎ *v* လှန်ကျသည် fall on the back
lan-ein *v* အချင်းချင်းကိုက်ကြသည် bite each other
lan-on *adj* ချိုင့်သော concave *kǎn lan-on aõ nè* ချိုင့်သည့်နေရာရှိသည်။
lan-õn *n* ချိုင့်နက်သော deep concave

lan-u lankhwai *v* အချင်းချင်းဂရုစိုက်သည် care for one another

lana lĩmǝn *n* ညလုံးပေါက်၊ မိုးလင်းပေါက် the whole night

lanǎn *n* ကြိုတင်လျာထားသည့်တစ်ဦးဦး၏အသုဘစရိတ် appropriate cost for someone's funeral *maǝ lanǎn cǝ aǝ* အမေကြိုတင်လျာထားသည့်သူမ၏အသုဘစရိတ် မရှိပါ။

Lanǎn *n* ဖန်ဆင်းရှင် (ရိုးရာယုံကြည်မှု) creator

lanǎnphao *n* သိကြားမင်း angel

lanba *v* ကျလာသည် fall on

lanbathá *v* အချင်းချင်းချစ်ကြသည် love each other

lanbai₁ *adj* တွဲလောင်းကျသော dangling *plĩ lanbai* လျှာ တွဲလောင်းကျသည်။

lanbai₂ *adj* ပိုနိမ့်သော (အသံ) lower (in voice)

lanbaǝ *adv* လက်ဗလာဖြင့် with bare hand *cǝ bao lanbaǝ ka* လက်ဗလာဖြင့်မနှိုက်ပါနှင့်။

lanbĩ₁ *v* ပဲ့သွားသည် be broken off *pǝnhan kaǝ lanbĩkaĩ* မြေအိုးနှုတ်ခမ်းပဲ့သွားသည်။

lanbĩ₂ *v* ကွယ်ပျောက်သည် disappear *mǝn lanbĩ sǝn hǝ* နေတောင်ကွယ်သွားပြီ။

lanbla₁ *adj* မတ်စောက်သော၊ အဆင်းကြီးသော steep

lanbla₂ *v* မှောက်သည် overturn *cĩ lanbla* ပလိုင်းမှောက် ကျန်သည်။

lanblaǝ *v* လဲကျသည် fall down *bahwĩbasĩ lai khaucǎ thǝnmǝn lanblaǝ* မုန်တိုင်းပြင်းထန်စွာရိုက်ခတ်လာ သဖြင့်သစ်ပင်လဲကျသွားသည်။

lanblu *v* ကျွတ်ကျသည် drop off

lanbǝn₁ *adj* တွဲလဲဖေါင်းနေသော baggy

lanbǝn₂ *adv* နောက်တွင် behind *aǝ lanbǝn dǝ kakhỹ* နောက်တွင်ရှိနေသည်။

lanbu *v* ဝပ်ကျသည် crouch *yaǝ cǝ pĩ khaucǎ lanbu* မ ထမ်းနိုင်သဖြင့်ဝပ်ကျသည်။

lanbyain₁ *adj* တွဲကျသော hanging

lanbyain₂ *v* တွဲကျသည် hang

lancǎ *v* ပြိုလဲသည် collapse

lancao *v* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးဆွဲသည် pull each other

lancaǝ₁ *n* မိတ်လိုက်ခြင်း mate

lancaǝ₂ *v* မိတ်လိုက်သည် mate *paũ lancaǝ* နွား မိတ်လိုက်ကြသည်။

lancau₁ *v* အရည်ပျော်သည် melt *tyǎn lancau* ဖယောင်းတိုင်အရည်ပျော်သည်။

lancau₂ *v* ဆုံးရှုံးသည် lose *takũtakǎ lancau* အရောင်းအဝယ်ဆုံးရှုံးသွားသည်။

lancein₁ *v* ပြန်လာသည် return

lancein₂ *v* ရေဆူအမှတ်မှလျော့ကျသည် reduce from boiling point *sĩsai lancein blan hǝ* ရေပွက်အမှတ် အောက်ရောက်ပြီ။

lancicǎ *v* အချင်းချင်းသနားကြသည် pity each other

lancikheĩn *v* သဘောထားကွဲသည် disagree

lancǝn *adj* စောက်နက်သော steep and deep *sǝnkaũ lancǝn* ဂူပေါက်စောက်နက်သည်။

lancǝn *adj* အဆင်းဖြောင့်သော straight and sloping

lancwũn *v* ကျုံ့သည် stick *nakǝpo lancwũn dǝ hanpa-i klǎ* ရွံ့ပွက်ထဲ၌မော်တော်ကားကျုံ့သည်။

landakǎ *v* ဆုံကြသည် meet

landǎ *v* လဲကျသည် (အပင်) fall *baũmǝn landǎ* စပါးပင် လဲသည်။

landan *v* အပေါ်လဲကျသည် fall (over) *thǝnmǝn landan bũ khlai* သစ်ပင်လမ်းပေါ်တွင်လဲကျသည်။

landao *v* အလိုအလျောက်ဖုံးသည် accidentally closed

landeincũ *v* လိမ်ကြသည် twist each other

landũ *v* ပြိုသည် collapse

lanein dwan *n* တစ်နှစ်ပတ်လုံး the whole year

lanein htei *adv* နှစ်ချင်းပေါက် within a year

lanein kaũ *pre* တစ်နှစ်အတွင်း within a year

langǎ₁ *n* ရှေ့ front

langǎ₂ *adv* ရှေ့တွင် in front of

lanhau *v* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးနုပန်းလုံးကြသည် wrestle

lanhaũ *v* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးစောင့်ကြသည် wait for each other

lanhei *v* အချင်းချင်းပက်ကြသည် splash each other

lanhǝn *v* ဖရိုဖရဲကျသည် ruffle *khaulu lanhǝn* ဆံပင် ဖရိုဖရဲကျသည်။

lanhtai *v* တစ်စက်တစ်စက်ကျသည် drip *sũ lanhtai* ရေ တစ်စက်တစ်စက်ကျသည်။

lanhtau *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်တွန်းကြသည်
push each other

lanhtein *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ငြင်းခုံကြသည်
argue each other

lanhtǎ *v* အချင်းချင်းတွက်ကတ်သည် refuse to accept
because of other *cǎ lanhtǎ ka* တစ်ယောက်နှင့်တစ်
ယောက်မတွက်ကတ်ကြနှင့်။

lanhtòn *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ထိုးကြသည်
punch each other

lanhtu lanlwaǐ₁ *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်မေးကြ
သည် question each other

lanhtu lanlwaǐ₂ *v* ဆွေးတွေးတိုင်ပင်သည် discuss

lanhtú₁ *adj* အဆင်းကြီးသော steep

lanhtú₂ *adj* တသီးတခြားဖြစ်သော particular

lanhtǔ *v* အချင်းချင်းတော့ကြသည် toss each other

lanhtúkǎn *v* ဖင်ထိုင်ကျသည် fall on buttock

lanhtwǎn *v* အချင်းချင်းဆက်သွယ်ကြသည် contact each
other, communicate

lanhtwǎ *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်တံတွေးဖြင့်ထွေး
ကြသည် spit at each other

lanhtyǎn *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ကန်ကြသည်
kick each other

lankatǎ *v* အချင်းချင်းရန်ငြိုးသည် envy each other

lankǎ *v* လှဲသည် fall *thónmǎn lankǎ* သစ်ပင်လှဲသည်။

lankā *v* အပြန်အလှန်အလုပ်လုပ်သည် work for one
another

lanká *v* ခေါ်ကြသည် call to one another

lankaǎ *v* မှောက်ခုံလဲသည် fall in face downwards

lankein *v* ရန်ဖြစ်သည် fight each other

lankhaǔ *v* မှောက်သည် overturn *cǎ lankhaǔ* ပလုင်
မှောက်သွားသည်။

lankhlwǎ₁ *adj* အဆင်းကြီးသော deep descend

lankhlwǎ₂ *adj* ဇောက်ထိုးဖြစ်သော upside down

lankhǎn₁ *v* ဆင်းသည် descend

lankhǎn₂ *v* အချင်းချင်းထော်လော်ကန်လန်လုပ်သည်
contradict one another *thǎmǎ thǎgwa lankhǎncǔ*
လင်နှင့်မယားကိုအချင်းချင်းထော်လော်ကန်လန်လုပ်
သည်။

lankhrain *v* ယှဉ်ပြိုင်ကြသည် compete *cǎ lankhrain an
ka* အစားမပြိုင်ကြပါနှင့်။

lan khyòn *v* ကျောင်းဆင်းသည် leave school

lanklain *v* လိမ်ယှက်သည် intertwine each other *raǔ
lanklain* မြွေလိမ်ယှက်ကြသည်။

lanklan₁ *adj* သေချာသော sure

lanklan₂ *adv* သေချာစွာ certainly

lanklan₃ *v* ဆော့ကစားကြသည် play fun on each other

lanklaǎ *v* မှောက်သည် overturn *nakǎpo lanklaǎ*
မော်တော်ကားမှောက်သည်။

lanklaǎ *v* ပြုတ်ထွက်သည် drop *swan lanklaǎ* အမွှေး
ပြုတ်ထွက်သည်။

lankleǎ lanklan *adj* သေချာသော certain *daǎ dǎ pra
lankleǎ lanklan ka* သေချာသောသူကိုသာခိုင်းပါ။

lankli *v* စကြသည် tease each other

lankli lanban *adj* ယုံကြည်စိတ်ချသော trustworthy

lanklǎn *v* ချော်လဲသည် fall down

lankron *adj* ချိုင့်သော concave

lankrwai *v* တိုက်သည် bump, dash against

lankrwai *adj* အောက်ဆင်းသော descendent

lankwain *v* ကွေးညွတ်သည် be long and bent

lankwan *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ရှာကြသည်
search for one another

lankwǎn lankein *v* အချင်းပွားကြသည်၊ အချင်းချင်း
စကားများကြသည် quarrel each other

lankwi *v* ညွတ်ကျသည် bend

lanlai *v* ပြုတ်သည် dislocate *thónphǎn lanlai* သစ်ကိုင်း
ပြုတ်သည်။

lanlai *v* လဲလှယ်သည် exchange

lanlǎn *v* လိုမ့်ဆင်းသည် roll down *lǎn dau lanlǎn*
ကျောက်ကြီးလိုမ့်ဆင်းသည်။

lanlǎn *v* အချင်းချင်းလောင်းကြသည် gamble

lanlǔ *v* ကျွတ်ကျသည်၊ ပြုတ်ကျသည် drop off *nǔ lanlǔ*
လုံချည်ကျွတ်ကျသည်။

lanlyǎn *v* အချင်းချင်းလျက်ကြသည် lick each other *paǔ
nǔ daǔ lanlyǎncǔ* နွားနှစ်ကောင်လျက်ကြသည်။

lanmathamõn *v* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးထော်လော်ကန့်လန့်လုပ်ကြသည် contradict one another

lanmă *v* ကြွေကျသည် drop *thõnthā lanmă* သစ်သီးကြွေကျသည်။

lanmă *v* ဖိတ်သည် spill *sũ lanmă* ရေဖိတ်ကျသည်။

lanmangaõ *v* စကားပြောဆိုကြသည် converse *thăpũwai lanmangaõ* ညီအစ်ကိုစကားပြောဆိုကြသည်။

lanmanũ *v* အချင်းချင်းနှောင့်ယှက်သည် disturb one another

lanmaũ *adj* အစွန်ဖြစ်သော edgy

lannai *v* တစ်စက်စက်ကျသည် drop *sũ lannai* ရေတစ်စက်စက်ကျသည်။

lannăn *v* ဖင်ထိုင်ကျသည် fall on buttock

lannao *v* ငိုက်စိုက်ကျသည် intrigue *khauklao lannao* ခေါင်းငိုက်စိုက်ကျသည်။

lanneĩn *adj* ချူချာသော sickly *sũphao lanneĩn* ကြက်ကလေးချူချာသည်။

lanni *v* နှိမ်ကြသည်၊ သိက္ခာချကြသည် degrade each other

lanniswĩ *v* စကားပြောဆိုကြသည် converse

lannwĩ *v* ကိုယ်လုံးဖြင့်တွန်းကြသည် push each other with body

lanpă₁ *v* အချင်းချင်းကန်ကြသည် kick each other *thei lanpăcũ* မြင်းအချင်းချင်းကန်ကြသည်။

lanpă₂ *v* ခွဲခွါကြသည် separate

lanpăcũ *v* အချင်းချင်းကန်ကြသည် kick each other

lanpaĩn₁ *v* လဲကျသည် fall *daõ sein cõ mu lanpaĩn* စက်ဘီးမစီးတတ်လျှင်လဲသည်။

lanpaĩn₂ *v* အချင်းချင်းပစ်ကြသည် throw each other

lanpăncũ *v* ဝေယူကြသည် share each other

lanpaõ *v* ငိုက်စိုက်သည် hang down

lanphá *v* ကျိုးကျသည် fall and break

lanphan *v* လုယူကြသည် rob each other

lanphaõ₁ *v* အချင်းချင်းပွေဖက်ကြသည် embrace each other

lanphaõ₂ *v* နပန်းသတ်ကြသည် wrestle

lanphau₁ *v* လဲ၍လက်ဝါးဖြင့်ရိုက်မိသည် fall on hands

lanphau₂ *v* လုံးကြသည်၊ လုံးထွေးသတ်ပုတ်သည် tussle

lanphaũ [kk] *adj* နိမ့်သော low

lanphi lan-ai *v* လက်ထပ်သည် marry

lanphli *v* အစာရေစာငတ်ပြတ်သဖြင့်အင်အားကုန်ခန်းသွားသည် get exhausted

lanphlõn *v* (အပေါက်) ကျံသည် break (hole)

lanphõn *adj* ကွေးကျသော bent

lanphra *v* ကွဲကွာကြသည် separate

lanphrain *v* ခွပ်ကြသည် fight *sũ lanphrain* ကြက်ခွပ်ကြသည်။

lanphrõn *v* အပေါက်ထဲခြေကျသည် accidentally step into a pot-hole *pană khandeĩn lanphrõn* အပေါက်ထဲကွဲချခြေထောက်ကျသည်။

lanphru *v* ငြိတွယ်သည် tangle *nipũ lanphru laõ hõ* ကြိုးငြိတွယ်ကုန်ပြီ။

lanphyũn₁ *adj* နိမ့်ချသော humble *phi lanphyũn năn* မိမိကိုယ်ကိုနိမ့်ချသည်။

lanphyũn₂ *adj* နိမ့်သော low

lanpĩ *adj* ချူချာသော sickly *htwĩphao lanpĩ* ခွေးကလေးချူချာသည်။

lanplă *v* လျှံသည် overflow

lanplăn₁ *v* လက်ပန်းကျသည် be tired out

lanplăn₂ *v* လဲ၍လက်ဝါးဖြင့်ရိုက်မိသည် fall on hands

lanplaõ *adj* ပုသော short

lanpon *v* လဲသည် fall

lanprăkaĩ *v* ပြုတ်ကျသည်၊ ကျွတ်ကျသည် drop off

lanprai *v* တွဲလဲကျသည် dangle *cikhũ nwĩ lanprai* လွယ်အိတ်အလှပန်းပွားတွဲလဲကျသည်။

lanprăn *adj* စိတ်ဆတ်သော quick tempered

lanprao *v* ငြိမ်ကျသွားသည် calm down

lanpròn *v* ယိုစီးသည် shed *maĩsũ lanpròn* မျက်ရည်ယိုစီးသည်။

lanpryũn *v* နစ်မြုပ်သည် sink *sũkhlaũ lanpryũn* လှေနစ်မြုပ်သည်။

lanră₁ *v* သင့်မြတ်သည် get along with

lanră₂ *v* အချင်းချင်းကူးစက်သည် infect each other

lanră₃ *v* အားပြတ်သည် be exhausted *pană lanră* ကျွဲအားပြတ်သည်။

lanran *adj* အကိုင်းအခက်ကျိုးတိုးကျဲတဲသာရှိသော bald

lanri *v* စိမ့်ထွက်သည် *seep sũ lanri* ရေစိမ့်ထွက်သည်။

lanrũ₁ *v* ကြွေသည် *drop*

lanrũ₂ *v* လျော့ကျသည် *slide, slip aò dǎo hanblon nǎ lanrũ* တောင်ပိုထိပ်ကလျော့ကျသည်။

lansai₁ *v* လျော့ပါးကျဆင်းသည် *abate sũ lansai hǎo* ရေလျော့ပြီ။

lansai₂ *v* အပေါ်မှထိုးကျသည် *pierce from above bǎn aò dǎo prǎnkhau lansai* မျက်နှာကျက်ပေါ်မှလှံထိုးကျသည်။

lansaikhau *v* ဟပ်ထိုးလဲသည် *fall on face*

lansaikhu *v* အချင်းချင်းသွယ်ဝိုက်ပြောဆိုသည် *say indirectly to each other*

lansai lanpaĩ *v* အချင်းချင်းတိုက်ခိုက်သည် *attack each other*

lansan₁ *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်တွန်းကြသည် *push each other*

lansan₂ *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်အပြစ်ဆိုကြသည် *blame each other*

lansao *v* အံ့ဆိုင်းသည်၊ မြူဆိုင်းသည် *hover la-aũ lansao* မြူဆိုင်းသည်။

lansĩ₁ *v* ဝှေ့သည် *butt each other pĩ lansĩ* ဆိတ်ဝှေ့ကြသည်။

lansĩ₂ *v* ဆောင့်မိသည် *strike*

lansĩ₃ *v* တိုက်ကြသည် *bump nakǎpo lansĩ* မော်တော်ကားတိုက်ကြသည်။

lansũkhau *v* ဟပ်ထိုးလဲသည် *fall on face*

lansũ *v* ရေငုပ်သည် *dive*

lantai *v* ခွန်းကြီးခွန်းငယ်ပြောဆိုသည် *squabble each other*

lantai landǎn *v* ခွန်းကြီးခွန်းငယ်ပြောဆိုသည် *squabble each other*

lantai lansan *v* စကားရေလှသည် *debate*

lantaĩ *v* ကျသည် *fall*

lantaĩblon *v* ဆုံစည်းသည် *gather, meet*

lantao *v* ပြုတ်ကျသည် *drop thiwan lantao phá* ခေါင်အိုးငယ်ပြုတ်ကျသွားသည်။

lantaǎ *adj* ပုကွသော *dwarf*

lantein *v* အပေါ်ကျသည် *fall upon*

lanthu *v* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးဖြားယောင်းကြသည် *mislead each other to do wrong*

lanthũ *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ပခုံးဖက်ကြသည် *put hands on each other's shoulders*

lanthũ lanthai *adj* ငွေကြေးအကြပ်အတည်းဖြစ်သော *financially ruined*

lantitũ *v* တီးတိုးပြောကြသည် *whisper each other*

lanton₁ *n* ချိုင့်ခွက် *pot-hole*

lanton₂ *adj* ချိုင့်သော *concave*

lantǎncũ *v* နှိုးဆော်ကြသည်၊ အချင်းချင်းဆင့်ကဲပြောသည် *inform each other*

lantǎn *v* အချင်းချင်းအတုခိုးသည် *imitate each other picǎ lantǎn yaũ* ကလေးများအချင်းချင်းအတုခိုးလွယ်သည်။

lantǎncũ *v* အချင်းချင်းလည်ပတ်သည် *visit each other*

lantǎn *adj* ပိုနိမ့်သော *lower*

lantǎncũ *v* ကူညီရိုင်းပင်းကြသည် *help each other anǎthũ lantǎncũ* သူတို့အချင်းချင်းကူညီရိုင်းပင်းကြသည်။

lantũ *adj* ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်းဖြစ်သော *few and far between*

lanũ hamǎn *n* တစ်နေ့ကုန် *whole day kaǎ saũ lanũ hamǎn* တစ်နေ့ကုန်တောင်ယာပေါက်သည်။

lanũ lathũ *n* တစ်နေ့သောအခါ *one day lanũ lathũ pa ka landakǎ mǎ* တစ်နေ့သောအခါကျွန်ုပ်တို့တွေ့ကြလိမ့်မည်။

lanyai *adj* တွဲလောင်းကျသော *dangling khaukaǎ lanyai* ခေါင်းပေါင်းတွဲလောင်းကျသည်။

lanyan₁ *adj* ချူချာသော *sickly*

lanyan₂ *v* အချင်းချင်းရိုသေကြသည် *respect each other*

lanyǎn₁ *v* အချင်းချင်းကုတ်ခြစ်သည် *scratch each other picǎphao lanyǎncũ* ကလေးတစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ကုတ်ကြသည်။

lanyǎn₂ *v* အချင်းချင်းကပ်ကြသည် *stick each other*

lanyau *v* မျောသည် *float sũkhlaũ lanyau* လှေမျောသွားသည်။

lanyi lanyan *adj* ချူချာသော *sickly*

lanyũ *v* တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက်လက်ညှိုးထိုးသည် *point each other*

lanyũ lanyai *adj* တွဲလောင်းကျသော dangling
lanyũ lanyòn *adj* တွဲလောင်းကျသော hanging
lǎn₁ *n* နေရာဟောင်း abandoned lair *raũblon kaũlǎn*
လင်းမြေအပေါက်ဟောင်း။
lǎn₂ *adj* ကွက်တိကွက်ကျားဖြစ်သော sporadic, patchy,
splotchy, spotted *paũ lǎn la daũ* ကွက်တိကွက်ကျား
ဖြစ်သောနွားတစ်ကောင်။
lǎn₃ *v* ယာမြေကောင်းရန်မြေဖုတ်သည် burn the earth to
fertilize the land
lǎniha *n* တန်ခူး month between March & April
lǎnikan *n* ဗြာသိုလ month between December &
January
lǎnirao *n* ကဆုန်လ month between April & May
lǎnithan *n* တပို့တွဲလ month between January &
February
lǎnithi *n* တပေါင်းလ month between February & March
lǎnmao *n* သားအိမ် uterus
lǎnwai *n* နယုန်လ month between May & June
lǎnikla *n* သစ်ရွက်တစ်မျိုး (ခေါင်ဖတ်ကိုဖိထားသည်)
kind of leaf
lǎn *n* ပလိုင်းရှည်တစ်မျိုး kind of long basket *dan*
taraotara dò lǎn ပစ္စည်းများကိုပလိုင်းရှည်ဖြင့်
တင်ဆောင်သည်။
lǎnao *adj* နောက်ကျသော late *htan kyòn lǎnao*
ကျောင်းတက်နောက်ကျသည်။
lao *n* အစ beginning, start
laohě *Pf* ခါနီးပြီ၊ တော့မည် nearly, about to *mǎnha*
laohě မိုးချုပ်တော့မည်။
lao₁ *adj* အားလုံးစုံသော all *mwaĩ lao* အားလုံးမှန်သည်။
lao₂ *v* ကုန်ကျသည် cost *lao cwaĩmǎ?* မည်မျှကုန်
သနည်း။
lao₃ *v* ကုန်ပြီ run out *takrǒntakrau lao hǎ* ပစ္စည်းဥစ္စာ
ကုန်ပြီ။
lao₄ *v* ပျက်သုဉ်းသည် annihilate
laoblǎn *v* လုံးဝကုန်သွားသည် completely run out
laoblǎnbǎĩ *adj* အားလုံးစုံသော၊ အားလုံးပေါင်း all
laoblǎĩ *v* လုံးဝကုန်ပြီ completely run out
laohaĩn *adj* ခက်ခဲသော difficult

laokaũ *adv* လွန်စွာ၊ အလွန် so much *thagwĩ laokaũ*
အလွန်ဆာသည်။
laokaũ laothá *adv* စိတ်ရောကိုယ်ပါ whole-heartedly *yũ*
laokaũ laothá စိတ်ရောကိုယ်ပါယုံသည်။
laokhòn lao-ǎ *adv* ခွန်အားရှိသမျှ with all might
laolǎn *v* လုံးဝကုန်သွားသည် completely run out
laolao₁ *adv* လည်းပဲ also
laolao₂ *adv* စုစုပေါင်း totally *laolao pra ào suya*
အားလုံးစုစုပေါင်းလူခြောက်ရာရှိသည်။
laoprǎn₁ *adv* လုံးဝ exactly *thalyũn laoprǎn* လုံးဝ
တူသည်။
laoprǎn₂ *v* လုံးဝကုန်သည် completely run out
lao pũpra *pro* လူတိုင်း everybody
laorain *adj* ခက်ခဲသော difficult
lao thǎpra *n* တစ်ကိုယ်လုံး whole body *nǎn wĩ lao*
thǎpra တစ်ကိုယ်လုံးပေကျသည်။
laothau laothá *adv* စိတ်ရောကိုယ်ပါ whole-heartedly
laothú *v* လုံးဝကုန်ပြီ completely run out *dyǎn laothú*
ထမင်းလုံးဝကုန်ပြီ။
lao₁ *v* လိမ်လှည့်သည် (အားကစား) twist and turn
lao₂ *v* လိမ်သည် lie
lao₃ *v* ပေးဆပ်သည် repay
laoblǎ *v* လိမ်ညာသည် lie
laocein *v* ပြန်ပေးဆပ်သည် repay, refund
laokai *v* ဖြားယောင်းသွေးဆောင်သည် lure *laokai paũ*
dò citha နွားကိုဆားဖြင့်ဖြားယောင်းသွေးဆောင်သည်။
laoklwan *v* လှည့်ဖြားသည် entice *yòn ngòn laoklwan*
ka သူများလှည့်ဖြားသည်ကိုသတိပြုပါ။
laò krau *v* ဥစ္စာအစားပြန်ပေးသည် repay property *laò*
krau sau cĩ ဥစ္စာပြန်ပေးသည်။
laò prakā₁ *v* လှည့်စားချေသည် take revenge *htwĩ dò*
htaò laò prakā ခွေးနှင့်ဝက်လှည့်စားချေကြသည်။
laò prakā₂ *v* အလှည့်စားပြန်လိုက်သည် work in return
mao lai laò prakā အမေကအလှည့်စားပြန်လိုက်
သည်။
lao₁ *n* ချောင်း stream
lao₂ *adj* တာရှည်မခံသော not lasting *sa lao lao* တာရှည်
မခံသောအစာ။

laõcein₁ *n* ဖြေကြားမှု reply
laõcein₂ *v* ပြန်ဖြေသည် reply
laõhta *n* ချောင်းအဖျား top of stream
laõkacao *n* ချောင်းမူလ၊ ချောင်းအရင်းအမြစ် source of stream
laõkai *v* သွန်ပစ်သည် pour out
laõkãn *n* ချောင်းအောက်ပိုင်း lower part of stream
Laõkãn *v* ကယားလူမျိုး Kayah
laõkãnbõn *n* မြစ်ဝကျွန်းပေါ် delta
laõkhau *n* ချောင်းအထက်ပိုင်း upper part of stream
laõlan *n* သွန်ပစ်သည် empty
laõlanhtũ *n* မြစ်ဆုံ၊ ချောင်းဆုံ conflux, confluence
laõtã *n* မြစ်လက်တက်၊ ချောင်းလက်တက် confluence
laõtĩ *n* မြစ်ကမ်းပါး၊ ချောင်းကမ်းပါး river-side
laõ *v* ခိုကတ်သည် shirk *tãraũ aõ-a laõ gwã kaũ* ငါးရှဉ့်များလျှင်အပေါက်တူးရာ၌ခိုကတ်ကြသည်။
laõ₁ *adj* ယဉ်ပါးသော tame
laõ₂ *adj* အိမ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော domestic *sãlaõ* အိမ်ကြက်
laõ₃ *v* ပေါ်လာသည် appear
laõhtan *v* ပေါ်လာသည် appear *saklon laõhtan* ကြယ်တံခွန်ပေါ်လာသည်။
laõmaĩ *adv* မြင်သာထင်ရှားစွာ openly
laõmaĩ *adj* ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော famous
lau₁ *n* မြစ် great grand child
lau₂ *n* တောင်ထန်း wild toddy palm
lau₃ *n* ဖြူပြာရောင် white blue
lau₄ *adj* ဖြူပြာရောင်ဖြစ်သော white and blue
lau₅ *adv* ဖြောင့်၊ openly *tai lau* ဖြောင့်ပြောသည်။
lau₆ *v* ဘဝပြောင်းသည် change state
laulã *n* တောင်ထန်းရွက် wild toddy palm
laulau *conj* သော်ငြားလည်း although *yaõ klõn laulau tharõn mõ khĩ* သေနတ်ပါသော်ငြားလည်းကျားကိုကြောက်သေးသည်။
laulaũ *n* ထန်း todody palm
laumaĩ *adj* ဖြောင့် openly
laumaĩ laukhã *adj* မြင်သာထင်ရှားသော transparent

lausũ *n* ထန်းရည် sap from toddy palm
laũ *v* လှန်းသည်၊ ခြောက်စေသည် dry
laũ sa *v* စပါးလှန်းသည် dry paddy
laũseĩn *v* အခြောက်လှန်းသည် dry
laũ *v* မြုပ်နှံသည် bury
laũ lũ *v* အသုဘချသည် bury the corpse
laũ *v* စိုက်သည် plant
leĩlao *interj* ကျွဲခတ်ရန် (သို့) တိုက်ခိုက်ရန်လှုံ့ဆော်သည့် စကားလုံး word used to urge buffalo to fight
leĩmè *adv* လည်းပဲ also
lei *v* ရိုက်သည် hit
leĩ₁ *n* စွန် kite
leĩ₂ *Pf* လိုက်တာ used as an ending word of a sentence *thanaõ leĩ* ဝမ်းသာလိုက်တာ။
leĩ₃ *v* ဝတ်ဆင်သည် wear *leĩ dõ khaubõn lõn* လည်ပင်း၌ဝတ်ဆင်သည်။
leĩbaseĩn *v* စလွယ်သိုင်းလွယ်သည် wear across the shoulder *leĩbaseĩn cikhuũ* လွယ်အိတ်ကိုစလွယ်သိုင်းလွယ်သည်။
leĩcibein *n* စက္ကူစွန် flying paper kite
leĩdwai *n* စွန်ငှက် kite
leĩmaõpran *n* လင်းတ vulture
leĩsũphao *n* သိမ်းငှက် hawk
leĩtã *n* သိမ်းငှက်အမျိုးအစား kind of hawk
leĩn₁ *adv* လုံလောက်သော sufficient
leĩn₂ *adj* အလုံအလောက် sufficiently
leĩn₃ *v* လောက်သည် suffice *dyãn leĩn thwĩ leĩn* ထမင်းဟင်းလောက်သည်။
leĩn₁ *n* ကြီးမားသောကျောက်ဆောင် boulder
leĩn₂ *adv* ဆက်လက်၍ continually *ma leĩn ka* ဆက်လက်၍လုပ်ပါ။
leĩn₃ *v* ကျွေးမွေးဧည့်ခံသည် serve *leĩn ngõn dyãn* သူများကိုကျွေးမွေးဧည့်ခံသည်။
leĩna *n* ခင်ပုပ်ငှက် brown hawk-owl
leĩnõn *n* လင်းယုန် eagle
leĩntõn *adj* မညီမညာဖြစ်သော၊ မညီမမျှသော unequal

li₁ n စာအုပ် book
li₂ n စာ letter
li₃ n အဆ multiple
li₄ n အမြောက် (x); မြောက်ခြင်း multiplication
li₅ clf အဆ multiple *phīblan la li thyŭn li* တစ်ဆသုံးဆပြန်ပေးသည်။
li₆ v ခရီးလှည့်လည်သည် tour, visit
li₇ v မြောက်သည် multiple
li-nikhya n စာအုပ်စင် book-shelf
libõn n စာရေးကိရိယာ stationery
libõnhtõn n ကွန်ဘာဗူး compass
libõnsŭ n မှင် ink
Licãnsŭ n ကျမ်းစာ Bible
licaðmu n စာသင်ဆရာ၊ ကျောင်းဆရာ school teacher
liceinlai n စာဝင်စာထွက် mail in/ out
licirò n စာရင်းစာအုပ် list book
lidān n လျှောက်လွှာ application *phī lidan labein* လျှောက်လွှာတစ်ရွက်ပေးပါ။
lidī n မာတိကာ index
li dõn v ရွာလှည့်သည် tour the village
liho n စာအုပ်တိုက် book store
lihtõndõn n ထောက်ခံစာ recommendation
lihtõn n စာမျက်နှာ page
lihtu n စာအုပ် book
likasãnswī n သဒ္ဒါ grammar *Dr. Ken mahtan Kayãn likasãnswī* ဒေါက်တာကင်ကယန်းသဒ္ဒါကိုပြုစုသည်။
liklãndeīn n ပဋိညာဉ်စာချုပ် letter of agreement *Pinlon liklãndeīn* ပင်လုံပဋိညာဉ်စာချုပ်။
liklaõ n ဖြတ်စာ writ of abandonment
likõn n စာအုပ်အဖုံး book cover
likrõn n စာကြောင်း line of words, sentence
lilal n စာပေ literature
lilaõ adj တွဲလောင်းဖြစ်သော dangling
lilõn₁ adj လှုပ်ရှားသော shaky
lilõn₂ v လှုပ်ရှားသည် shake

lilu adj တွဲလောင်းဖြစ်သော dangling *cao lilu thõnphãn* သစ်ကိုင်း၌တွဲလောင်းဆွဲသည်။
limahtõn n မိတ္တူစာ copy
linein n ပြက္ခဒိန် calendar
linein lilã n ပြက္ခဒိန် calendar
lipain n စာအိတ် envelope
lipainkhwaī n စာအိတ်ခေါင်း postage stamp
lipha n ဖတ်စာအုပ် text book, reader
liphlon n စာလုံး word
liphlonmaõ n သရ vowel a, e, i, o, u
liphlonmaõblon n သရတွဲ vowels combined, such as: ao, au, ei
liphlonmaõphã n အက္ခရာစဉ် alphabet
liphlonphã n ဗျည်း consonant letters b,c,d, etc.
liphlonphãblon n ဗျည်းတွဲ consonants combined, such as: bl, blw, khw, etc.
liphlon taboutabãn n အဘိဓာန်စာအုပ် dictionary
lisi n ဖိုင်တွဲ file (of sheets/ of paper)
litaõ n စာတိုက်ပုံး post box
lithã n စာလုံး word
lityan n ရေးစာလုံး၊ ဗလာစာအုပ် exercise book
lī₁ v ပါးစပ်မှထွေးထုတ်သည် take out from mouth
lī₂ v လျော့သည် coax
līhtan v လိုက်မီသည် overtake *cõ līhtan anãn khaunaõ-ī* သူ့ဦးနှောက်ကိုလိုက်မမီဘူး။
līkaī v ထွေးပစ်သည် spit out
lī₁ n စဉ်းချိန်ခွင် steelyard *khyan htaõya dò lí* ဝက်သားကိုစဉ်းချိန်ခွင်ဖြင့်ချိန်သည်။
lī₂ adj နီသော red
līpaŭ₁ n ကြက်သွေးရောင် purple
līpaŭ₂ adj ကြက်သွေးရောင်ဖြစ်သော purple
lī₁ n ကျောက်ကပ် kidney
lī₂ adj ပြီးပြတ်သော၊ ကျေအေးသော settled *tamaŭ lī hõ* အမှုပြီးပြတ်သည်။
lī₃ v မီးထွန်းသည် light
līkhlãn adj ပြီးပြတ်သော settled
lī mī v မီးထွန်းသည် light

lĩmõn *n* ညလုံးပေါက်၊ whole night *paõ prasã lĩmõn*
လူနာကိုညလုံးပေါက်စောင့်သည်။

lò *Pf* တယ်နေ၊ တယ်လေ final clause marker

lon₁ *n* လောက်ကောင် worm

lon₂ *adj* မှားသော mistaken

lon₃ *adj* မည်းသော black

lon₄ *adj* ဝမ်းနည်းသော sorry

lon₅ *v* မှားသည် mistake

lonkhaukã *n* တောကောင်တစ်မျိုး wild catlike animal

lonkhlai *v* လမ်းမှားသည် stray

lonkĩ₁ *n* မည်းနက်ရောင် pitch black

lonkĩ₂ *adj* မည်းနက်သော၊ မည်းတူးသော pitch black

lonmã *v* မှားယွင်းသည် mistake

lonphlu₁ *n* နက်ပြာရောင် blue-black

lonphlu₂ *adj* နက်ပြာသော blue-black

lonsĩ₁ *n* မည်းနက်ရောင် pitch black

lonsĩ₂ *adj* မည်းနက်သော pitch black

lontakein *n* ပိုးလောက်လန်း mosquito larva

lõn₁ *n* ကျောက် stone

lõn₂ *v* လှိမ့်သည် roll

lõn₃ *v* လုံးသည် (ဘော်လုံးသဏ္ဍာန်) make ball shape

lõnbaũ *n* ကျောက်ဖြူ marble

lõnbein *n* ကျောက်သင်ပုန်း slate

lõnbõn *n* ကျောက်တံ slate pencil

lõndi lõnswã *n* နယ်မြေသတ်မှတ်ကျောက် boundary stone

lõnhtaũkrĩ *n* ချေးတွန်းကျောက် small stone used to scrub dirt or grime from one's body

lõnkaĩ *v* လှိမ့်ထုတ်သည် roll

lõnkaũ *n* ကျောက်လှိုင်ဂူ grotto

lõnkhu *n* ထုံးကျောက် lime-stone

lõnlãnthỹũn *n* မြ emerald

lõnlĩ *n* ကျောက်နီ၊ ပတ္တမြား ruby

lõnmahaĩ *n* ခြင်္သေ့ရုပ်ထု lion statue

lõnmai *n* သဲ sand

lõnmaingan *n* သဲကန္တာရ desert

lõnmaiphraũ *n* သဲခေါင်းကြီး big and rough sand

lõnmaiphwan *n* သဲနု၊ သဲချော smooth sand

lõnphãthau *n* ကျောက်မီးသွေး coal

lõnphũ *n* ချေးတွန်းကျောက် small stone to scrub dirt or grime off one's body

lõnprõn *n* တန်ဖိုးကြီးသောကျောက် precious stone

lõnrũ *n* ခါးသွေးကျောက် whetstone

lõnrwĩ *n* အုတ်မြစ် foundation

lõnsõn *n* ကျောက်တောင် rocky mountain

lõnsũ *n* ကျောက်ချဉ် alum

lõnswã *n* နယ်မြေသတ်မှတ်ထားသောကျောက် boundary stone

lõnthain *n* ကျောက်ပုတီး stone beads

lõnthwĩ *n* ကျောက်သွေး liquid from beehive in rock

lõnthỹũn *n* ကျောက်စိမ်း jade

lõn₁ *post* ထံတွင်၊ ပေါ်တွင် at, on

lõn₂ *v* ခုသည် prop up *lõn htaũkrĩ ka* မြင့်အောင်ခုပါ။

lõnkã *adj* ရပ်ဝေးဒေသအများအပြားသို့သွားသော visit many far places

lõn₁ *n* အတုံး piece

lõn₂ *clf* တုံး piece *phĩ cau la lõn* ထင်းတစ်တုံးပေးပါ။

lõn₁ *v* ဆေးကြောသည် clean *lõn kòn* ပုလင်းဆေးသည်။

lõn₂ *adj* တုတ်ခိုင်သော stocky

lõnblã *v* လှုပ်ဆေးသည် shake and clean

lõnkã *adj* အောက်ပိုင်းတုတ်သော stocky in lower part
pra lõnkã u cõ krã အောက်ပိုင်းတုတ်သူကြည့်မကောင်းပါ။

lu₁ *n* ချည်မျှင် thread

lu₂ *n* ပိုးစုန်းကြူး firefly

lu₃ *adv* တစ်ပါတည်း along with *pã lu khĩ maĩdã* *ka* ငါ့မျက်မှန်ပါယူလာပါ။

lu₄ *v* လိုအပ်သည် need *anã lu tau phraĩ* သူ့အမြန်သွားဖို့လိုသည်။

lu₅ *v* လှူသည် offer

luhtan *v* ပူဇော်သည်၊ လှူသည် offer

luhtaô₁ *n* ငလျင်လှုပ်ခြင်း earthquake

luhtaô₂ *v* ငလျင်လှုပ်သည် earthquake

luhtwî *n* ရက်ကန်းလွန်း shuttle
lunòn *n* နိုင်လွန် nylon
luphai *n* ချည်မျှင် cotton fibre, fiber
luphaï *n* မီးကျည် rocket
luphaiyaü *n* ဒုံးပျံ rocket
lutabǎn *n* ကင်းခြေများ centipede
lǔ₁ *n* လှည်း cart
lǔ₂ *n* မသာ corpse
lǔ₃ *adj* အရသာရှိသော tasteful
lǔ₄ *v* ချွတ်သည် undress
lǔ₅ *v* လွတ်မြောက်သည် escape *khlai lǔ* ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သည်။
lǔ₆ *v* သွင်းထည့်သည် put into *lǔ sǔdǎn dǒ phǎn khau* သက်ငယ်ပျစ်ဝါးတံကိုစပါးကျီပေါ်သွင်းထည့်သည်။
lǔ-i *n* လှည်းထမ်းပိုး yoke
lǔbein *n* လှည်းဘီး wheel of a cart
lǔbeinthau *n* ဘီးထောက် wheel spoke
lǔbwî *n* သင်္ချိုင်း grave
lǔcwî *n* လက်ဆွဲလှည်း handcart
lǔhtancein *v* လွတ်မြောက်သည် escape
lǔhtau *n* လက်တွန်းလှည်း pushcart, trolley
lǔhyün *n* လှည်းအိမ် compartment placed on a bullock cart
lǔkaï *v* ချွတ်ပစ်သည် undress
lǔkhau *n* သင်္ချိုင်းကုန်း cemetery
lǔnihtu *n* လှည်းထောက် forked prop placed under the yoke
lǔniphrað *n* လှည်းထမ်းပိုးကျည်း pair of pins used to lock a bull to the yoke
lǔphǎ₁ *adj* အလွန်အကျွံဖြစ်သော excessive
lǔphǎ₂ *adv* တရားလွန်စွာ excessively *an lǔphǎ* တရားလွန်အောင်စားသည်။
lǔpran *n* တစ္ဆေသရဲ ghost
lǔsaühtaho *n* ရထားဘူတာ railway station
lǔsaühta khlai *n* ရထားလမ်း railway line
lǔsǎ *n* အသုဘပွဲအတွက်အသား meat for funeral
lǔtha-ao *n* လှည်းထမ်းပိုးကြိုး rope tied to wooden pins

lǔton *n* လှည်းဝင်ရိုး axle
lǔyaðla *n* လိပ်ပြာ၊ ဝိညာဉ် spirit of the dead
lū *v* တွားသွားသည် crawl
lūtau *v* တွားသွားသည် crawl
lū₁ *n* အမျှင်၊ fibre, fiber *alū að-a* အမျှင်အများအပြားရှိသည်။
lū₂ *v* သာလွန်သည် surpass *cwǎn cǒ lū dǒ bwai* ကျွန်သည်သခင်ထက်မသာလွန်ပေ။
lūdòpôn khlǒndòrán *adj* ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထမဟုတ်သော uncommon
lúklǒn *v* သာလွန်သည် surpass
lǔ *adj* မြင့်သော၊ ရှည်သော high
lwa *adj* နောက်ကျသော late *cǒ tau pè da, akhein lwa hǒ* မသွားနှင့်တော့။ အချိန်နောက်ကျပြီ။
lwa *n* လှူ saw
lwa-î *n* လှူစာမှုန့် sawdust
lwǎbon *n* လှူကြီးလက်ကိုင် saw handle
lwǎcwai *n* ငမန်းစွယ် cross-cut saw
lwǎdau *n* လှူကြီး pit-saw
lwǎduhta *n* သံဖြတ်လှူ hacksaw
lwǎmai *n* လှူသွား teeth of saw
lwǎphao *n* လက်ထိုးလှူ hand saw
lwǎphè *n* ဖယ် (လှူ) saw-set
lwǎsain *n* လှူစင် saw pit
lwǎtaryün *n* လှူ ဝိုင်း circular saw
lwai *v* လောင်းသည် pour *lwai phað sǔ ka* ပန်းရေလောင်းပါ။
lwaikaï *v* လောင်းပစ်သည်၊ သွန်ပစ်သည် pour out
lwaikhlonstǔ pwě *n* ကဆုန်ညောင်ရေသွန်းပွဲ festival of pouring water on the sacred banyan
lwailan *v* လောင်းထည့်သည် pour into
lwai stǔ *v* ရေလောင်းသည် pour water
lwaï *v* လိုက်သည် chase
lwaïkaï *v* မောင်းထုတ်သည် drive away *lwaïkaï htwî* ခွေးကိုမောင်းထုတ်သည်။
lwaïprað *v* တောခြောက်သည် hunt *phǎ lai lwaïprað* အဖေတောခြောက်လိုက်သွားသည်။
lwaïswaï *v* မောင်းထုတ်သည် drive away

lwan₁ *n* ဘော် silver of the finest quality
lwan₂ *adv* လုံးဝ at all *nā cō hyūn lwan* လုံးဝကိုမကြားဘူး။
lwan₃ *Pf* လိုက်တော့မည် final clause marker *cō an lwan* မစားပဲနေလိုက်တော့မည်။
lwankakhyū *v* အပြီးသတ်သည် conclude
lwān₁ *adj* သတ်မှတ်ချိန်ထက်နောက်ကျသော late *phao aòlan lwān* မွေးချိန်ထက်နောက်ကျ၍မွေးသည်။
lwān₂ *adv* အလွန်အမင်း၊ လွန်စွာ excessively, too *hyūn htwan phraū lwān* အိမ်တိုင်သိပ်ကြီးလွန်းသည်။
lwān₃ *v* ထည့်သည် put in *lwānlan cī kaū* ပလိုင်းထဲထည့်သည်။
lwānbaū *n* ကျောက်ဖရုံ marrow
lwāncaò *n* ဖရုံညွန့် pumpkin stalk
lwāndī *n* ဖရုံသီးနု young pumpkin
lwānkhi *n* ရွှေဖရုံ pumpkin
lwānkhithā *n* ရွှေဖရုံသီး pumpkin
lwānlā *n* ဖရုံရွက် pumpkin leaves
lwānlan *v* ထည့်သည် put into
lwi₁ *n* တွတ် great grandchild

lwi₂ *n* လေး ၄ four 4
lwi₃ *v* ပြုလုပ်သည်; တဆေး make (yeast) *maō lwi kamū* အမေတဆေးပြုလုပ်သည်။
lwi₁ blanbā *adj* စတုတ္ထကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော fourth
lwi₁cain *n* စတုဂံ rectangle
lwi₁nōn *n* လေးထောင့် four corners
lwi₁sū *n* လေးဆယ် ၄၀ forty 40
lyan *v* မီးမြှိုက်သည် scorch *lyan htau swan* ငှက်မွေးမီးမြှိုက်သည်။
lyān₁ *v* လျက်သည် lick
lyān₂ *v* ပြသည်၊ (လျှာ) stick out (tongue), show (tongue) *lyān plī* လျှာထုတ်ပြသည်။
lyaō *v* ကလိသည် tickle *lyaō nikū dò sūswan* နားကိုကြက်တောင်ဖြင့်ကလိသည်။
lyaō kayōn *v* ကလိထိုးသည် tickle *cō lyaō kayōn khī ka* ငါ့ကိုကလိမထိုးပါနှင့်။
lyaū *v* မျက်မှန်းကြည့်သည် estimate by sight
lyūn₁ *v* လောင်းကစားလုပ်သည် gamble
lyūn₂ *v* ကသည် dance *lyūn dwāndwān ka* ညီညီညာညာကပါ။

M m

ma *v* လုပ်သည် do
ma-ōnkeī *n* အုန်းသား coconut core
ma-ōnkōn *n* အုန်းမှုတ် coconut shell
ma-ōnmōn *n* အုန်းပင် coconut palm *ma-ōnmōn lī* အုန်းပင်ကမြင့်မားသည်။
ma-ōnsū *n* အုန်းဆီ coconut milk
ma-ōnthā *n* အုန်းသီး coconut
ma-ōn *v* နားလေးအောင်လုပ်သည် deafen
ma ba₁ *v* လုပ်ပေးသည် do for
ma ba₂ *v* ဝန်ဆောင်သည် carry out responsibility
mabāhtan *v* ပြီးမြောက်အောင်လုပ်သည် complete

mabá mabwaī *v* ပြီးစီးအောင်လုပ်သည် fulfil, fulfill
mabān *n* နနွင်း turmeric
mabaū *v* ဖြူအောင်လုပ်သည် whiten
ma bi *v* အရမ်းလုပ်သည်၊ do at random
mabi mamaō *v* အရမ်းလုပ်သည်၊ ပစ်စလက်ခတ်လုပ်သည်၊ do at random
mabi maphraō *v* အရမ်းလုပ်သည် do at random
mablalīblabaū *n* လှေနှံနှစ်ဖက်နင်းခြင်း act of running with hare and hunting with hounds
ma blalī blabaū *v* လှေနှံနှစ်ဖက်နင်းသည် run with the hare and hunt with hounds
ma blan *v* ပြန်လုပ်သည် do again

mablan v တုံ့ပြန်သည် react
mablän v ရှင်းလင်းသည် clean
ma blon v ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည် work together
mablön v ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည် co-operate
mabû v ဖုံးသည်၊ ပိတ်သည် cover
mabû v ပါးလွှာအောင်လုပ်သည် attenuate
mabwāhtan₁ v ဖြည့်သည် fill up *mabwāhtan sū ka* ရေအပြည့်ဖြည့်ပါ။
mabwāhtan₂ v ကျေပြန်သည် fulfil, fulfill
mabwāhtan tapheitama ka အလုပ်ကိုကျေပြန်စွာ ဆောင်ရွက်ပါ။
ma byan v သေသေချာချာလုပ်သည် do properly
ma byūn v လုပ်ရဲသည်၊ လုပ်ဝံ့သည် dare to do *khī ma byūn* ငါလုပ်ရဲသည်။
ma byū v မျက်စိမေးသည် be slit eyed *ma byū*
maīphlon dō rwaī မျက်စိမေးကာစဉ်းစားနေသည်။
macānsū v သန့်ရှင်းမြင့်မြတ်စေသည် sanctify
macein v ခိုင်မြဲအောင်လုပ်သည် fasten
maceinkā v လက်စားချေသည် retaliate
macein maklōn v ခိုင်မာစေသည် confirm
macōn v ဖြောင့်အောင်လုပ်သည် straighten
macū v ကူညီသည် help
macū makū v ကူညီသည် help
madaò manwā v နှောင့်ယှက်သည် disturb
madauhtan v တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေသည် develop, increase
madaukacōn makōnkaphōn v အမှုဆွသည် incite crime
madeīn maklā v စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပြုသည် engage
madidān v ပိတ်ပင်တားဆီးသည်၊ ကန့်ကွက်သည် object
madwān mapeīn v တက်ညီလက်ညီလုပ်သည်၊ ညီညွတ်စွာလုပ်သည် work in union
madyūn v ထူအောင်လုပ်သည် thicken
maghū masa v ဆူညံအောင်လုပ်သည် make noise
magwanthā n လိမ္မော်သီး orange
magwūn v ရှုပ်ထွေးစေသည် confuse
mahalū adv ဟိုတုန်းက that time

mahai v ကုသသည် cure *thathūcaòmu mahai tasā* ဆရာဝန်ကရောဂါကိုကုသည်။
mahtan v ပြုလုပ်သည်၊ တည်ဆောက်သည် build
mahtān v ထက်အောင်လုပ်သည် sharpen
mahtaū v ရှည်အောင်လုပ်သည် lengthen
mahtōn v မိတ္တူကူးသည် copy *mahtōn li* စာမိတ္တူကူးသည်။
mahtūhtan v ဖန်တီးသည် create
mahtūhtanpra v လူပြန်ဖြစ်စေသည် incarnate
ma hu v ခိုးလုပ်သည်၊ တိတ်တဆိတ်လုပ်သည် do secretly
makalan n မက်ကလောင် suppurating sore *makalan htan* မက်ကလောင်ထွက်သည်။
ma kalan v မြင်မြင်ထင်ထင်လုပ်သည် do openly
ma katā v သူရင်းငှါးလုပ်သည် hold tenant
makathaū v ကြားဖြတ်နှောင့်ယှက်သည် interfere
ma kayā v ဆူညံအောင်လုပ်သည် make noise
makayōn v ကလိထိုးသည် tickle
makā₁ v ချိုးပစ်သည် break
makā₂ v ကုန်ကူးသည် trade
makai v ယဉ်ပါးအောင်လုပ်သည် tame
makai₁ v ဖျက်ဆီးသည် spoil *makai tara* ပစ္စည်းဖျက်သည်။
makai₂ v ဖျက်ပစ်သည် delete
makaidō conj အလိုငှာ in order
makai mapyā v ဖျက်ဆီးပစ်သည် destroy
makai mī v မီးမွေးသည် set fire
makai myan v နာမည်ဖျက်သည် spoil name
makanu conj ထိုကြောင့်၊ အတွက်ကြောင့် so
makanu khaučā conj ထိုကြောင့်၊ အတွက်ကြောင့် so, therefore
ma kaō v ကြိုလုပ်ထားသည် do in advance
makau v ပူအောင်လုပ်သည် heat
makeinthā n နာနတ်သီး pineapple
makhā v မီးထွန်းညှိသည် set light *makhā mī ka* မီးထွန်းပါ။
makhai v ဖြန့်ကြဲရှုပ်ထွေးစေသည် litter

makhaũ *v* အကုန်ထုတ်ပစ်သည် empty
makhaũ mahaĩ *v* ရဲရင့်စေသည် make brave
makhlǎn₁ *v* ရှင်းလင်းသည် clear
makhlǎn₂ *v* ချောင်အောင်လုပ်သည် loosen
makhlein *v* မာစေသည်၊ ကျစ်စေသည် harden
makhru *v* မာတောင့်စေသည် stiffen
makhruthá *v* စိတ်တင်းထားသည် keep up spirit
makhû *v* မှောင်စေသည် darken
makhyaò *v* နိုးထစေသည် waken
makĩ [kk] *v* ပျက်စေသည် spoil
maklainthā *n* မန်ကျည်းသီး tamarind
ma klan *v* အပျော်လုပ်သည်၊ နောက်သည် make fun
maklaõ *v* ခိုင်မြဲအောင်လုပ်သည် confirm
makõn *v* လုပ်အားပေးသည် volunteer
makõn makā *v* လုပ်အားပေးသည် volunteer
makrǎ *v* လှပအောင်လုပ်သည် decorate, beautify
makũ makǎ *v* ကုန်ကူးသည် trade
makwǎ [kk] *v* ကူညီသည် help
mala *v* နွေးစေသည် warm
malaĩ *v* ကျယ်အောင်လုပ်သည် enlarge
malanklǎ *v* သိပ်သည်းအောင်ဖိသည် compress
malanklan₁ *v* အတည်ပြုသည် settle
malanklan₂ *v* သေချာအောင်လုပ်သည် ascertain
malanklaõ *v* မှောက်အောင်လုပ်သည် overturn
malanphli khandaõ *v* စိတ်ပျက်အားလျော့စေသည်
 dishearten
malanphli thá *v* စိတ်ပျက်အားလျော့စေသည် dishearten
malansai thá *v* အမျက်ဖြေစေသည် appease anger
malǎnkhain *n* ပိန္နဲမာသီး hard kind of jackfruit
malǎnpõ *n* ပိန္နဲပျော့သီး soft kind of jackfruit
malǎnthā *n* ပိန္နဲသီး jackfruit
malaõ *v* ဖြုန်းတီးသည် squander
malaõ *v* အလျင်စလိုပြုသည်၊ မြန်မြန်ဆန်ဆန်လုပ်သည်
 hurry, hasten
malĩ *v* နီအောင်လုပ်သည် redden

malĩ makhǎ *v* လင်းစေသည်၊ သိမြင်နားလည်စေသည်
 enlighten
malĩ makhlǎn *v* ပြဿနာဖြေရှင်းသည် solve problem
malon *v* မည်းစေသည် blacken *malon maĩphlon*
 မျက်နှာမည်းစေသည်။
ma lõn *n* မီးနေခြင်း traditional heat treatment (of
 women)
malõn *n* ဆင်ခလောက် bell hung from the neck of
 elephant
malu *v* ပေးကမ်းသည်၊ လှူဒါန်းသည်၊ ပူဇော်သည် offer
malulan₁ *n* မူးမေ့ခြင်း faint
malulan₂ *v* မူးမေ့သည် faint *lantaĩ thõn acǎ, malulan*
 သစ်ပင်ပေါ်ကကျသဖြင့်မူးမေ့သည်။
malu matǎn *v* ပေးလှူသည်၊ ပေးကမ်းသည် give alms
malũ₁ *v* သင်ယူသည်၊ လေ့ကျင့်သည် study, train
malũ₂ *v* သင်ယူသည် learn
malũba *v* သင်ပေးသည် teach
malũhtancein *v* ကယ်တင်သည် redeem
malũphi *v* သင်ယူသည် learn
malũphĩ *v* သင်ပေးသည် teach
malũ *v* အချိန်ပိုလုပ်သည် work overtime
malũ mapai *v* အချိန်ပိုလုပ်သည်၊ work overtime
malũ *v* မြင့်အောင်လုပ်သည် heighten
malyaò *v* အားအားယားယားလျှောက်လုပ်သည် gad about
mama₁ *v* ပြစ်မှားသည် offend
mama₂ *v* အပြစ်ပြုမိသည် commit
mamai *v* ချေပစ်သည် crumble
mamǎn *adj* စိတ်ရှုပ်ထွေးတွေဝေစေသော puzzling *wai*
kaũ mamǎn cũ khĩmakha အစ်မဖြစ်သူကစိတ်ရှုပ်
 ထွေးပြီးဘီလူးနောက်လိုက်သွားသည်။
mamwǎn maphĩ *v* ဆောင့်ဆောင့်အောင့်အောင့်လုပ်သည်
 work in annoying manner
mamwũnthā *n* မက်မွန်သီး peach
mamyǎn *v* မှည့်စေသည် ripen
mapa-i *v* ရွံ့ပေစေသည် muddy
mapaõ *v* စိတ်ကောက်သည် sulk
ma pau₁ *v* ဈေးဦးဖောက်လုပ်သည် the first start (to do)

ma pau₂ *v* အပေါက်ဖောက်သည် make hole
maphǎthā *n* သံပုရာသီး lime
maphá *v* ခွဲသည် break
maphai bailu *v* ချည်ငင်သည် weave
maphí ba *v* လုပ်ပေးသည် do for
maphon khabu *v* နှုတ်ခမ်းစုထားသည် pout
ma phraò *v* အရမ်းလုပ်သည် do at random
maphru *n* ပိုးဖလံ moth *maphru sū mí* ပိုးဖလံမျိုးမီးကို တိုး။
maphwǎ *v* ပေါ့ပါးအောင်လုပ်သည် lighten
maphyŭn *v* တိုအောင်လုပ်သည် shorten
mapǎ₁ *v* အောင်နိုင်သည် defeat
mapǎ₂ *v* ဖိနှိပ်သည် oppress
maplá *n* မဆာလာ curry powder
maplí *v* ပျော့အောင်လုပ်သည် soften
mapraǎ *v* သန့်စင်စေသည် purify *mapraǎ sǎ* ရေကို သန့်စင်စေသည်။
mapǎ *v* ငြိမ်းသတ်သည် extinguish *mapǎ mí ka* မီးငြိမ်း သတ်ပါ။
mapwǎn *v* အလွန်အကျွံပြုလုပ်သည် overdo
mapyǎ *v* ဖျက်သည် destroy
marǎ₁ *v* သပ်ရပ်အောင်လုပ်သည် adjust
marǎ₂ *adv* အဘယ်ကြောင့် why
marǎcein *v* ပြန်လည်သင့်မြတ်စေသည် reconcile
marǎ marwaǎ₁ *v* သပ်ရပ်အောင်လုပ်သည် adjust
marǎ marwaǎ₂ *v* သင့်မြတ်စေသည် do fairly
marǎmè *adv* သောကြောင့် because
marǎtaimè *conj* အကြောင်းကြောင့်၊ သောကြောင့် because
marǎn *adv* အလွန် so *dau marǎn* အလွန်ကြီးသည်။
marǎnǎimè [kk] *conj* အကြောင်းကြောင့်၊ သောကြောင့် because
marǎn makha *adj* များပြားသော much *cǎ marǎn makha dau* များများစားစားမဟုတ်။
marao *v* ခုန်ဆွခုန်ဆွပြုသည် hip
maraò *v* လှုံ့ဆော်သည် exhort
maraò marǎn₁ *n* ချင့်ချိန်တတ်ခြင်း sensibility

maraò marǎn₂ *adj* ချင့်ချိန်တတ်သော sensible
maraò *v* အတူတကွလုပ်ဆောင်သည် do together
maraò mablon *v* အတူတကွလုပ်ဆောင်သည် do together
ma raò *v* ကောင်းမွန်စွာလုပ်သည် do well
maraó *v* ပြုပြင်သည် repair
maraó maran *adv* ကောင်းမွန်စွာလုပ်သည် do well *maraó maran tapheitama ka* အလုပ်ကိုကောင်းမွန်စွာလုပ်ပါ။
marí *v* ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုသည် do good deed *marí hyŭn* အိမ်အတွက်ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုသည်။
marí maraó *v* ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုသည် do good deed
marò masò *adj* ပစ်စလက်ခတ်ဖြစ်သော heedless
marū *adv* တည်ကြည်စွာ seriously *marū aò yaǎ* တည်ကြည်စွာနေသည်။
marǎ macǎn *v* သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေသည် make holy
marwaithá *v* စော်ကားသည် insult
masǎ₁ *v* နာကျင်စေသည် hurt
masǎ₂ *v* ဖျားအောင်လုပ်သည် cause ill
masǎrai *v* ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သည် persecute
masǎthá *v* စော်ကားသည် insult
masaò *v* မာအောင်လုပ်သည် harden
masau *v* အမှုလုပ်သည် sue
ma saŭ *v* တောင်ယာလုပ်သည် work in paddy field
masaŭ maprá *v* တောင်ယာလယ်ယာလုပ်ကိုင်သည် work in paddy field and hillside cultivation
masein *v* တောက်ပအောင်လုပ်သည် brighten
masein *v* အခြောက်လှုပ်သည် dry *masein cǎ* အသားကို အခြောက်လှုပ်သည်။
masŭ *v* အချဉ်တည်သည် pickle vegetables *masŭ tha-aŭ* မုံညင်းကိုအချဉ်တည်သည်။
maswan *v* အမြန်စလုပ်သည် start to do as quickly as possible *ba maswan khǎ lá* အမြန်စလုပ်မှအချိန်မီမည်။
masyŭn *v* တုံ့ပြန်သည် react
masyŭn *v* ချိုအောင်လုပ်သည် sweeten
matablai *v* လင်/မယားမှုကျူးလွန်သည် commit adultery

mata kòmiti *n* အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ executive committee

mata kòmiti kacao *n* ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ main executive committee

ma talantaïblon *v* အစည်းအဝေးပြုလုပ်သည် have meeting *ma talantaïblon dǎ ho* ရုံးတွင်အစည်းအဝေးပြုလုပ်သည်။

matama *v* အလုပ်လုပ်သည် work

matamaü *v* အမှုလုပ်သည်၊ တရားစွဲသည် prosecute

mathabei *v* ထိတ်လန့်အောင်လုပ်သည် frighten

ma thablan *v* ပြောင်းပြန်လုပ်သည်၊ ဆန့်ကျင်လုပ်သည် do contrarily

mathahtan *v* ဒေါသထွက်စေသည် enrage

mathaprá *v* ကြိုးစားလုပ်သည် exert *mathaprá khǎ htaü da* ကြိုးစားလုပ်မှုပြီးနိုင်မည်။

mathara *v* အရှက်ရစေသည် put to shame

matharǎn *v* ထိတ်လန့်အောင်လုပ်သည် frighten

mathathu *v* ဝမ်းနည်းစေသည် sadden

mathá *v* ဆဲဆိုသည် scold *phǎ mathá aphao* အဖေဖြစ်သူကသားသမီးကိုဆဲဆိုသည်။

mathanað *v* ဝမ်းမြောက်အောင်လုပ်သည် gladden

mathao *adv* သကဲ့သို့ as if, as though *mǎ mathao thǎ nu* အိပ်တာသေနေသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။

matheinǎn *v* သတိရစေသည် remind

matheingǎ₁ *v* သဘောပေါက်နားလည်စေသည် explain

matheingǎ₂ *v* ကြော်ငြာသည် advertise

mathǎ₁ *v* သတ်သည် kill *mathǎ sǎ nǎ ba* ကြက်နှစ်ကောင်ကိုသတ်သည်။

mathǎ₂ *v* အသစ်ပြုလုပ်သည် make new

mathǎtaǎnǎn *v* မိမိကိုယ်ကိုသတ်သေသည် suicide

matòtò *v* တပျစ်တောက်တောက်ပြောသည် keep harping

matǎn mahtyǎn *n* သတိပြုခြင်း၊ သတိရှိခြင်း mindfulness *að dð matǎn mahtyǎn ka* သတိရှိပါ။

matǎ₁ *v* ဖြုန်းတီးသည် squander

matǎ₂ *v* ဖြတ်ပစ်သည် cut off

matǎ₃ *v* ပုတ်ပြတ်လုပ်သည် do piece work

matǎ matan *v* တော်ရုံသင့်ရုံလုပ်သည် do moderately *matǎ matan yaü ka* တော်ရုံသင့်ရုံသာလုပ်ပါ။

matwǎn *n* ပူစီနံ mint

mawǎ *v* ညစ်ပေစေသည် dirty

mayao maǎdeǎn *v* မျက်မှောင်ကြုတ်သည် frown, scowl

mayao *v* နက်အောင်လုပ်သည် deepen

ma yaǎ *v* ကြိုလုပ်ထားသည် do in advance

maywan *v* လျော့နည်းအောင်လုပ်သည် lessen

maywǎn *v* ကြိုးစားသည် try *ba maywǎn khǎ htaü* ကြိုးစားလုပ်မှုပြီးမည်။

ma ywǎn *v* တကယ်လုပ်သည် really do *ama ywǎn nè* သူတကယ်ကိုလုပ်သည်။

maywi maǎdeǎn *v* မျက်မှောင်ကြုတ်သည် frown *amaywi maǎdeǎn* သူမျက်မှောင်ကြုတ်သွားသည်။

mǎ₁ *n* လုံး၊ အလုံး numerical classifier used for counting fruits, houses, pots etc. *magwanthā la mǎ, hyǎn nǎ mǎ* လိမ္မော်သီးတစ်လုံး၊ အိမ်နှစ်လုံး။

mǎ₂ *n* ဇနီး၊ မယား wife

mǎ₃ *adj* မည်သည့် which *khlai mǎ tǎn?* မည်သည့်လမ်းနည်း။

mǎ₄ *Pf* သေချာစေလိုသည့်ဝါကျအဆုံးအသုံးပြုစကားလုံး used at the end of a sentence to make it sure *tai ywǎn mǎ* တကယ်ပြောတာ။

mǎ *adj* မှားယွင်းသော၊ wrong *an mǎ sa* အစားမှားသည်။

mǎcǎ *n* မယားငယ် concubine

mǎkhaü *n* သမက် son-in-law

mǎprǎ *n* မယားကြီး first wife

mǎ₁ *n* အမှတ်၊ point *naü pǎmǎ hǎ?* ဘယ်နှစ်မှတ်ရပြီလဲ။

mǎ₂ *v* မှာသည် give message *mǎ yaǎ hǎ* မှာထားခဲ့ပြီ။

mǎcein *v* ပြန်ခေါ်သည် recall

mǎlai *v* ဖိတ်ခေါ်သည် invite

mǎlan *v* ညွှန်ကြားသည်၊ အမိန့်ပေးသည် order or command

mǎ yaǎ *v* ကြိုတင်မှာကြားသည် send or leave word in advance

mai *n* အစွယ် tusk

mai₂ *v* စုတ်ပြသည် be torn *nû mai* ဘောင်းဘီစုတ်ပြသည်။

main *n* မိုင် mile

Main *n* မွန်လူမျိုး Mon

maï₁ *n* အဆစ်၊ အမျက် joint

maï₂ *n* မျက်စိ eye

maï₃ *n* ချိန်သီး foresight (of a gun) *klòn maï* သေနတ်ချိန်သီး။

maï₄ *n* မွေးရာပါအမှတ်အသား birth mark

maï₅ *v* အမှတ်အသားပြုလုပ်သည် mark

maïbaü *n* မျက်ဖြူ sclera

maïblan *n* မျက်လှည့် magic

maïblancaðmu *n* မျက်လှည့်ဆရာ magician

maïdän *n* မျက်မှန် glasses

maïdänmõn *n* နေကာမျက်မှန် sun glasses

maïdaü *n* ကြည့်မှန် mirror

maïdein *n* မျက်မှောင် space between eyebrows

maïgwün *v* မျက်စိကြောင်သည် confuse of sight

maïkein *n* မျက်ကွင်းထောင့် corner of the ring of eye

maïkhä₁ *adj* ရှင်းလင်းသော (အမြင်) clear (of sight)

maïkhä₂ *v* စိတ်အေးသွားသည် be relieved *raï saü htaü acä maïkhä* စပါးရိတ်သိမ်းပြီးသဖြင့်စိတ်အေးရသည်။

maïkhü₁ *adj* မှန်ဝါးဝါးဖြစ်သော (အမြင်) blurred

maïkhü₂ *adj* ရင်လေးသည် be heavy-hearted

maïkhyon *n* ညှို့မျက်လုံး eyes with power of attraction

maïlon *n* မျက်နက် iris

maïlyað *n* သူငယ်အိမ်၊ မျက်စိသူငယ်အိမ် pupil

maïn₁ *n* သတ္တုမိုင်း၊ မိုင်းပုံး mine

maïn₂ *adv* အတော်အတန် fairly, quite *känswai dau maïn* မိုးအတော်အတန်ကြီးသည်။

maïn₃ *v* များသည် fish *maïn tä* ငါးများသည်။

maïnä *n* မျက်နှာ face

maïnä kaï *v* မျက်နှာပျက်သည် lose composure

maïnä lankhyu *v* မျက်နှာပျက်သည် lose face

maïnaïn *n* မျက်ခုံးအပြင်ဘက် outer part of eyebrows

maïnäñ *v* အမှတ်အသားပြုသည် mark

maïnao *n* မျက်ကွင်း၊ မျက်တွင်း eye-socket

maïnlä *n* ကိုယ်စားလှယ် representative

maïnõn *n* မျက်ကွင်းအတွင်းဘက်ထောင့် inside corner of the eye

maïnsaò *n* ချိတ်၊ များချိတ် hook

maïnsyän *n* များတံ rod

maïnyä *n* မီးယပ် menses

maïpa *n* ပါးပြင် cheek

maïphlon *n* မျက်လုံး eye

maïphlonbau₁ *n* မျက်စိကန်း blindness

maïphlonbau₂ *adj* မျက်စိကန်းသော blind

maïphlonbein *adj* မျက်စိပိတ်သော closed eyed

maïphlonkhä *adj* မျက်စိရှင်သော quick-eyed

maïphlonkhü₁ *n* မျက်စိမှန် poor eyesight

maïphlonkhü₂ *adj* မျက်စိမှန်သော poor sighted

maïphlonklaïn₁ *n* မျက်စိစွေခြင်း squint

maïphlonklaïn₂ *adj* မျက်စိစွေသော squint

maïphlon klubaü *v* မျက်ဖြူဆိုက်သည် show the white of the eyes

maïphlonkrao₁ *n* မျက်တွင်းဟောက် hollowed eye

maïphlonkrao₂ *adj* မျက်တွင်းဟောက်သော hollowed eyed

maïphlonlä₁ *n* မျက်ကန်း blindness

maïphlonlä₂ *adj* မျက်စိကန်းသော blind

maïphlonlaidwan *n* မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း horizon

maïphlonmadwai *n* မျက်စိစွန် sty on eyelid

maïphlonphei *n* မျက်ခွံ eyelid

maïphlonphlaò *adj* မျက်လုံးပြူးသော protruding (eyes)

maïphlonpü *n* မျက်စိထဲအမှုက်ဝင်ခြင်း things enter the eye

maïphlonsä *n* မျက်စိနာခြင်း sore or pain in the eye

maïphlonsein *n* မျက်လုံးတောက်ပခြင်း bright eyes

maïphlon tagwan *v* မျက်စိကြောင်သည် have insomnia

maïphlon thablan *n* နောက်ကွယ် behind one's back
maïphlon thablan hä atai tarä thei? နောက်ကွယ်မှာဘာများပြောသည်မသိ။

maïpri *n* မျက်ချေး semi solid discharge from the eye

maïrä *adj* အခွင့်အခါတိုက်ဆိုင်သော opportune

maĩrõn *n* မျက်ခုံး eyebrow
maĩrõnswan *n* မျက်ခုံးမွှေး eyebrow hair
maĩsũbũ *adj* မျက်ရည်လွယ်သော easily moved to tears
maĩsũphraĩ *adj* မျက်ရည်လွယ်သော easily moved to tears
maĩswan *n* မျက်တောင် eyelash
maĩsyũn *n* မျက်မှောင် space between eyebrows
maĩthā *n* မျက်ဆန်၊ မျက်လုံး eyeball
maĩtĩ *n* မျက်ရစ် crease on the eyelid *amaĩtĩ cõ aõ* သူ့ မျက်ရစ်မရှိပါ။
manaĩ *conj* နည်းတူ၊ အတိုင်း same as
manaĩdõ₁ *n* ဥပမာ၊ ကဲ့သို့ example, as
manaĩdõ₂ *conj* ကဲ့သို့ as
manaĩ pũwaĩ *adv* ညီရင်းအစ်ကိုပမာ as brothers
 fraternally *aõblon manaĩ pũwaĩ* ညီရင်းအစ်ကိုပမာ နေထိုင်သည်။
manaĩyũ *conj* ထိုကဲ့သို့ as (in the same way)
mananein *n* နောက်နှစ်နှစ် next two years
manān *v* မှတ်သားသည် note
manaõnein *n* နောက်နှစ် next year
maně [kk] *v* မှတ်သားသည် note
mangaõ *v* ပြောဆိုသည် speak
mangaõda *adj* စကားပြောကောင်းသော eloquent
mangaõ kha-ā₁ *adj* စကားအသော dumb
mangaõ kha-ā₂ *adj* စကားထစ်သော stuttering
mangaõlĩ *v* ကြားဝါပြောဆိုသည် boast
mangaõphũ *v* ချဲ့ကားပြောဆိုသည် exaggerate
mangu manwaĩ *v* ဖင့်နှေးသည် delay *mangu manwaĩ khlaũ marā?* အဘယ်ကြောင့်ဖင့်နှေးရသနည်း။
manipaõnipān *v* နှောင့်နှေးစေသည် delay
manirũnirā *v* သင့်မြတ်စေသည် reconcile
manĩnein *n* နောက်သုံးနှစ် next three years
mankaũ *n* ခြံပေါက် termite hole
manõntān₁ *adj* စွဲလမ်းသော addicted
manõntān₂ *adj* ဖြစ်မြဲဖြစ်သော habitual
manu *v* နောက်စေသည် dirty

manũ *v* စိတ်ရှုပ်စေသည် annoy, disturb *phao picā manũ amaõ* ကလေးကမိခင်ကိုစိတ်ရှုပ်အောင်လုပ်သည်။
manũ manwā *v* နှောင့်ယှက်သည်၊ အနှောင့်အယှက်ပေးသည် disturb
manwaĩthā *n* သပွတ်သီး sponge gourd
manyũn *v* အနံ့ခံသည် smell *htwĩ manyũn raõ laõkaũ* ခွေးကအနံ့ခံကောင်းသည်။
mān₁ *n* ဝါးကပ်ပလွေ sticking bamboo flutes
mān₂ *v* ဖိသည် press
mānbũ *v* ပိတ်ဆို့သည် shut *mānbũ khaplõn* ပါးစပ်ကို ပိတ်ဆို့သည်။
māncein *v* ဖိထည့်သည် press *māncein thi ka* ခေါင်ဖတ်ကိုဖိထည့်ပါ။
mānkālā *n* ဘာဂျာ၊ ပါးစပ်မှုတ်သံစုံ harmonica
mānõn *clf* လက်တစ်ချောင်းစာအနံ့ a finger width *aõ nũ mānõn* လက်နှစ်ချောင်းစာအနံ့ရှိသည်။
mao *n* မိုးကောင်းကင် sky
maokahti *n* မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း horizon
maokhau *n* ကောင်းကင်ဘုံ heaven
maokhau maokān *interj* အာမလေး exclamation
maokhausũkān *n* ကောင်းကင်ဘုံနိုင်ငံ heaven
maolā *n* မိုးကောင်းကင် sky
maoreĩ pleĩbā *n* တိုင်းတစ်ပါး foreign *thwanphi li dõ maoreĩ pleĩbā* တိုင်းတစ်ပါးသို့ပညာသင်ယူသည်။
maotaõba *n* နိုင်ငံခြား၊ ပြည်ပ abroad
maõ *v* ခွံကျွေးသည် feed
maõdakhõn *v* ကျော့ခိုင်းသည် turn back on
maõmaõ [kk] *adv* သေချာစွာ surely
maõtu *v* မျက်နှာမူသည် face towards
maõ₁ *n* ငုတ် stump
maõ₂ *adv* မဆင်မခြင် recklessly *atai maõ* သူမဆင်မခြင်ပြောသည်။
maõbi *adv* ပရမ်းပတာ recklessly *mamaõ mabi* ပရမ်းပတာလုပ်သည်။
maõ₁ *adj* တပ်မက်အောင်ဆွဲဆောင်တတ်သော alluring

maô₂ *v* စွဲစေသည် addict *saú dǔ phǒn, maô htau maô yǔ* ထိုယာခင်းကကြွက်ငှက်များကိုစွဲစေသည်။

maô₁ *n* မူလပင်မ base

maô₂ *n* မိခင် mother

maô₃ *v* ကြိုက်နှစ်သက်သည် fond of *htaòya khī cǎo maô dau* ဝက်သားကိုငါသိပ်မကြိုက်လှဘူး။

maô₄ [kk] *clf* အမျိုးအစား kind

maôcika phăcikon *n* သက်ကြီးရွယ်အို old person

maôcipră phăkhaubaŭ *n* သက်ကြီးရွယ်အို old person

maôcôřă phăcôřú *adj* မိရိုးဖလာအစဉ်အလာမရှိသော untraditional

maôdau khaucôn *n* အနွယ်ကြီး large clan

maôkalaô *n* အမေရင်း natural mother

maôkalaô phăkathaú *n* အမေတူအဖေကွဲ half blood
(*maô laprahteí phă taôpra*)

maôkalí *n* နတ်ဆိုး satan

maôkathaú *n* မိထွေး step-mother

maôklôn *adj* ကြီးမားသော big, great

maôkôn *n* ခေါင်းဆောင် (မိန်းမ၊ အမ) female head

maô laprahteí phă taôpra *n* အမေတူအဖေကွဲ half blood

maôman *n* အနွယ်၊ မျိုးနွယ် clan

maônan *v* ပထမတစ်သုတ်မွေး (အမေ) the first batch

maôphă₁ *n* မိဘ parent

maôphă₂ *n* အကောင် creature *tamaôphă laswí* သတ္တဝါ အကောင်တစ်မျိုး။

maôphă takaò *n* ရှေးရိုးအစဉ်အလာ tradition

maôphrĭ *n* ပြည့်တန်ဆာမ prostitute

maôpră *n* အမေအို၊ အဖွားအို old woman

maôtacă phătakaò *n* ရှေးရိုးအစဉ်အလာ tradition

maôtan *n* အမြိုမ barren female

mau₁ *n* ပင်စိမ်း wild pear

mau₂ *adj* လုံလောက်သော sufficient *cǎo mau an* မ စားလောက်ဘူး။

mau₃ *v* ဆွသည် incite *mau sau* အမှုဆွသည်။

maukală *n* သစ်တော်သီး pear

mau sau *v* အမှုဆွသည် incite crime *yôn pra mau saú ka* အမှုဆွသူအားသတိပြုပါ။

mauthă *n* ပင်စိမ်းသီး pear

maũ₁ *adj* ရောင်ကိုင်းသော swollen *khaudă mau* နဖူးရောင်ကိုင်းသည်။

maũ₂ *v* ချိန်ရွယ်သည် aim

maũ₃ *v* ပစ်မှတ်ထားသည် place a target

maũ₄ *v* ခံသည်၊ ရေခံသည် intercept *maũ sú* မိုးရေခံသည်။

maũ₅ *n* ကွမ်းသီး betel nut

maũthă *n* ကွမ်းသီး betel nut

maú *v* ခြောက်လှန့်သည် frighten

mè₁ *adj* လျှင်၊ အကယ်၍ if *ba an mè kaò* အကယ်၍စားလျှင်ဗိုက်ပြည့်မည်။

mè₂ *conj* ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် or *dau mè syan bakhyan* ကြီးသည်ဖြစ်စေငယ်သည်ဖြစ်စေချိန်ကြည့်ရမည်။

mè₃ *v* ဖြစ်သည် be (am, are)

mèrĭ *conj* လျှင်၊ ဖြစ်စေ whether

mèrĭrĭ *conj* ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် or

mèthila *n* သီလရှင် Christian nun

mě *n* မဲ၊ မဲပြား၊ မဲဆန္ဒာ vote, ballot

měho *n* မဲရုံ polling booth

měklaŭ *n* မဲလိပ် lot

měmôn *n* မဲဆန္ဒနယ် constituency

mětaô *n* မဲပုံး ballot box

mě *n* ပေး (ဒီမှာ) word used when asking for sth *mě phĭ* *ŭ* ဒီမှာပေး။

mikleĭnlă *n* ပင်စိမ်းရွက် basil

mimô *n* တုတ်ချောင်းကောင် walking stick

mĭ₁ *v* လုပ်သည် make

mĭ₂ *v* ခေါ်သည် (ကြောင်) call (cat)

mĭmĭ *n* ကြောင်ကိုခေါ်သောအသံ word used for calling cat

mĭ *n* မီး fire

mĭ-oăn *n* မီးခဲ ember

mĭbôn *n* မီးချောင်း light tube

mĭdă *n* လက်နှိပ်ခါတ်မီး torch

mídi *n* မီးညှပ် coal tongs
míhtǒn *n* မီးအိမ် lamp
míhtǒn *n* ဆီမီး lamp
míkaí *n* မီးလောင်ခြင်း burn
mí kaí *v* မီးလောင်သည် burn *mí kaí nǒn* တောမီးလောင်သည်။
míkaí *n* မီးပျက်ခြင်း power off
mí kaí *v* မီးပျက်သည် power off
mí khu *v* မီးခိုးထွက်သည် smoke
míkhu *n* မီးခိုး smoke
míklon *n* မီးခိုး smoke
mí klon *v* မီးခိုးထွက်သည် smoke
míklǔ *n* မီးခေါင်း electric socket
míkón *n* မီးစက် generator
míkrǒn *n* လွှဲလှိုင်းအမှတ်အသား saw line
míkwí *n* သစ်သားမီးခြစ် match
mínǒn *n* တောမီး forest fire
míphā *n* မီးဖို fireplace
míphāthau *n* မီးသွေး charcoal
míphau *n* မီးခဲပြာ ash
míphein *n* ဓါတ်မီးခြစ် lighter
míphlǒn₁ *n* မီးပြောင်း blow pipe
míphlǒn₂ *n* မီးခိုးခေါင်းတိုင် smoke chimney
míphǒnphein *n* မီးပန်း fireworks
míphǒn *n* မီးခလုတ် switch
míplǐ *n* မီးလျှံ၊ မီးညွန့် flame
mípòn *n* မီးဖိုချောင် kitchen
mípu *n* မီးကြိုး electric cord
mípuǵhon *n* မီးဘုတ် extension
mísa *n* မီးစာ wick
mísòn *n* မီးတောင် volcano
mísònsǔ *n* ချော်ရည် lava
mísǔ *n* ရေနံဆီ kerosene
míthā *n* မီးသီး lamp
míwǎn *n* မီးခဲ ember

mǐ *v* အိပ်သည် sleep
mǐcikhēin *v* တစောင်းအိပ်သည် sleep on side
mǐcikrwaí *v* လဲလျောင်းသည် recline
mǐcǒnaǔ *n* အိပ်မပျော်ခြင်း၊ အိပ်မပျော်နိုင်သည့်ရောဂါ insomnia
mǐhtan-ǎ *v* ပက်လက်လှန်အိပ်သည် sleep on back
mǐhtǒn *v* အိပ်ရာမှထသည် rise
mǐkhlaǔ *v* အိပ်မောကျသည် be in deep sleep
mǐkhyàð *v* အိပ်ရာမှနိုးသည် wake up
mǐkrao *v* နွေးစေရန်တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးပူးကပ်အိပ်သည် sleep closely to warm oneself
mǐkyǔn *v* ခုအိပ်သည် sleep on
mǐlan *v* အိပ်ချသည် lie down to sleep
mǐmǎn *v* အိပ်မက်မက်သည် dream
mǐmǐ *n* ကလေးငယ်ကိုသိပ်သံ word used for putting baby to sleep
mǐnǐ *v* အိပ်ပျော်သည် sleep
mǐnǐkhlaǔ *v* အိပ်မောကျသည် sleep deeply
mǐnǐsǎ₁ *n* အိပ်မောကျခြင်း deep sleep
mǐnǐsǎ₂ *v* အိပ်မောကျသည် sleep deeply
mǐnǐ₁ *adj* အိပ်ငိုက်သော sleepy
mǐnǐ₂ *v* အိပ်ငိုက်သည် doze
mǐplan *v* အအိပ်ဆတ်သည် be quick to wake
mǐplǔ *v* နိုးသည် wake
mǐpwǎn *v* အအိပ်လွန်သည် oversleep
mǐthaklað *v* မှောက်ခုံအိပ်သည် sleep in prone position
mǐthamǔ₁ *n* အိပ်မက်ယောင်ပြီးသွားလာစကားပြောဆိုခြင်း somnambulism
mǐthamǔ₂ *v* အိပ်မက်ယောင်ပြီးသွားလာစကားပြောဆိုသည် somnambulate, sleep walk
mǐthapraǔ *v* အိပ်မက်ယောင်သည် talk or act in one's sleep
mǐthaprein₁ *n* အိပ်စဉ်ဟောက်ခြင်း၊ ဟောက်သံ snore
mǐthaprein₂ *v* အိပ်စဉ်ဟောက်သည် snore
mǐthaprwai *v* ခြေဆန့်၍အိပ်သည် stretch legs and sleep
mǐthǔ *v* အိပ်သိုးသည် sleep deeply
mòkhau [kk] *n* ကောင်းကင်ဘုံ heaven

mǒ *adv* ယခုထက်ထိ၊ သေးဘူး၊ ဦးမည် still 1. *cǒ da mǒ*
 2. *bathá mǒ* ၁။ မရသေးဘူး။ ၂။ ချစ်ဦးမည်

mon *v* ငုံသည် keep

mǒn₁ *n* ငြောင့် spike

mǒn₂ *v* ငြောင့်ထောင်သည် set a spike

mǒn₁ *n* အညှာ stalk *Iwǎn mǒn thabí* ဖရုံသီးအညှာပြုတ်
 သွားသည်။

mǒn₂ *n* ဘု၊ အဖု knob *pan mǒn* မောင်းဘူ။

mǒn₃ *n* နှာမောင်း trunk *sǎnmǒn* ဆင်နှာမောင်း။

mǒn₁ *n* ကွင်းစ (-- open bracket (--, open parenthesis

mǒn₂ *v* ဖွင့်သည် open

mǒn kyòn *v* ကျောင်းဖွင့်သည် open the school

mǒn₁ *n* နယ်ပယ်၊ နယ်မြေ administrative unit in a state

mǒn₂ *v* မျှော်လင့်သည် expect

mǒnceinblon *n* ဖယ်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု union of
 federation

mǒnceinblon caǒcaǒ *n* ဖယ်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်
 true union of federation

mǒn₁ *n* အိမ် (ခါး) sheath *daǒmǒn aǒ dǒmǎ?* ခါးအိမ်
 ဘယ်မှာရှိသနည်း။

mǒn₂ *n* နေ sun

mǒn₃ *n* ပင်စည် trunk

mǒn₄ *n* နယ်မြေ administrative unit in a state

mǒn₅ *clf* အပင် plant *ǔdaǒ pa kǔ thǒn kǎ su mǒn* ဒီ
 နေ့ငါတို့သစ်ပင်ခြောက်ပင်ခုတ်လှဲနိုင်သည်။

mǒnban *n* ပိုင်မြေ၊ နယ်ပယ် administrative unit in a
 state

mǒnbímǐpǔ *n* နေဝင်မီးငြိမ်း curfew

mǒnbímǐpǔ tanǒn *n* နေဝင်မီးငြိမ်းအမိန့် curfew order

mǒncǎ₁ *n* တိုင်းပြည်မငြိမ်မသက်ဖြစ်ခြင်း trouble in the
 country

mǒncǎ₂ *n* နေ့ day

mǒncan bandí *n* တိုင်းပြည်အေးချမ်းသာယာခြင်း peace
 in country

mǒncikaúna *n* ညသန်းခေါင် midnight

mǒncǒlaǒ kānyaǒ *conj* မိုးမပြုပိုခဲ့သည်ရှိသော် in case

mǒn dao cǒn *v* နေထီးဆောင်းသည် wear a halo (of the
 sun)

mǒndí *n* နယ်မြေအေးချမ်းခြင်း peace in the country

mǒnha *n* ညအခါ night

mǒnha araǒ *interj* ညနှုတ်ဆက်စကား good night

mǒnhadaǒ *n* မနေ့က yesterday

mǒnhǎn banhaǒ *n* သာယာဝပြောသောဒေသ
 prosperous region *swaí aǒ dǒ mǒnhǎn banhaǒ*
 သာယာဝပြောသောဒေသသို့ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည်။

mǒnhtan *n* နေထွက်ချိန် sunrise

mǒn htan *v* နေထွက်သည် sun rises

mǒnhtú *n* မွန်းတည့်ချိန် midday

mǒnhtúcaǒ *n* မွန်းတည့်ချိန် midday

mǒnhtú mǒncǎ *n* နေ့လည်နေ့ခင်း round about midday

Mǒnkatǒn *n* စနေနေ့ Saturday

mǒnkaí *n* နေကြတ်ခြင်း eclipse

mǒn kaí *v* နေကြတ်သည် be eclipsed

mǒnkhǎ *n* နေရောင် sunlight

mǒnkhla *n* မွန်းလွဲချိန် afternoon

mǒnkhla araǒ *interj* မွန်းလွဲနှုတ်ဆက်စကား good
 afternoon

mǒnkhú₁ *n* မိုးချုပ်ချိန် dark

mǒnkhú₂ *adj* မှောင်မိုက်သော dark

mǒnkhú mǒnha *n* ညအခါ night

mǒnkhú mǒnna *n* ညနက် deep night

mǒnkhúyao *n* မိုးချုပ်စ၊ မှောင်စ evening of night

mǒnlǎ *n* လ month

mǒnlan *n* ညနေ late afternoon

mǒnlanbí *n* နေဝင်ချိန် sunset

mǒnlanphu *n* နေစွယ်ကျိုးခြင်း (နေပူရှိန်လျှော့ချိန်) weak
 rays of sun

Mǒnlanú *n* တနင်္လာနေ့ Monday

mǒnlaǒ₁ *n* ကမ္ဘာပျက်ခြင်း end of the world

mǒnlaǒ₂ *n* တိုင်းပြည်ပျက်သုဉ်းခြင်း annihilation

mǒnlaǒ kǎnkaí *n* လုံးဝပျက်သုဉ်းသွားခြင်း annihilation

mǒnlǎ₁ *n* နေ့အချိန် daytime

mǒnlǎ₂ *n* မိုးလင်း daybreak

mǒnlǎbaú *n* မိုးသောက်ချိန် dawn

Mǒnlwǎnú *n* ကြာသပတေးနေ့ Thursday

mǒnna *n* ညအချိန် night *lǎ mǒnna khǐ mǐ cǒ nǐ* ညတုန်းကငါအိပ်မပျော်ဘူး။

mǒnnein₁ *n* အသက် age

mǒnnein₂ *n* နှစ် year

mǒnnein htan *adj* အသက်ရှည်သော long-lived

mǒnnein htanthǔ *n* နှစ်သစ်ကူးနေ့ new year *Lǎ sǔpraǒ htan la daǒ mè Kayǎn mǒnnein htanthǔ* နတ်တော်လဆန်း: ၁ ရက်သည်ကယန်းနှစ်သစ်ကူးဖြစ်သည်။

mǒnnein mǒnlǎ *n* ခုနှစ်၊ နှစ်လ year and month

mǒnneinphyǔn *adj* အသက်တိုသော short-lived

mǒnnein *n* ညနေ evening

mǒnnein araǒ *interj* ညနေခင်းနှုတ်ဆက်စကား: good evening

Mǒnngaínú *n* သောကြာနေ့ Friday

mǒnnihstein *n* တစ်ဦးတည်း (သို့) တစ်ဖွဲ့ပိုင်မြေ state or place belonging to one person or group

mǒnnú *n* နေ့ရက် day

mǒnnú aǒkǒn *n* နားရက် day of rest

mǒnnúhtaǔ₁ *n* နေ့တာရှည် long length of day *mǒnnúhtaǔ taǔ laohě.* နေ့တာရှည်ရောက်တော့မည်။

mǒnnúhtaǔ₂ *adj* အသက်ရှည်သော long-lived

mǒnnú laidwan *n* ကမ္ဘာကုန်ဆုံးသည့်နေ့ end of the world

mǒnnúlaǒ *n* သေနေ့စေ့ time to die

mǒnnú mǒnthǔ *n* နေ့ရက် date

mǒnnúphyǔn *n* နေ့တာတို short length of day

Mǒnnúran *n* တနင်္ဂနွေ Sunday

mǒnnúrǐ *n* ရက်ရာဇာ auspicious day

mǒnnúsaǒ *n* ပြဿဒါးနေ့ inauspicious day

mǒnnútaǔ *n* သေနေ့စေ့ time to die *mǒnnútaǔ, ba thǔ pǔpra* သေနေ့စေ့လျှင်လူတိုင်းသေရမည်။

Mǒnnúntú *n* အင်္ဂါနေ့ Tuesday

mǒnplai *n* နေ့မြင့်ချိန် late in the morning

mǒnraǒ *n* နံနက်ချိန်၊ နံနက်စောစော morning

mǒnraǒ araǒ *interj* နံနက်နှုတ်ဆက်စကား: good morning

mǒnrwansǒn *n* ညနေဆည်းဆာချိန် dusk

Mǒnsadǐ *n* တနင်္ဂနွေနေ့ Sunday

mǒnsyǔn *n* နယ်စပ် border

mǒntalai *n* အများပိုင်မြေ public land, state

Mǒntanú *n* တနင်္လာနေ့ Monday

Mǒnthýǔnnú *n* ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ Wednesday

mu₁ *n* မိန်းကလေး: girl

mu₂ *adj* မိန်းမဖြစ်သော female

mu₃ *adv* ခဏ၊ ခဏတစ်ဖြုတ် moment *phǐ mu nidwan lapolǒn* ဓါးမခဏပေးပါ။

mu₄ *v* နိုင်သည် can

mu₅ *v* နှုတ်ငုံသည် keep secret *mu ngaǒ* နှုတ်စောင့်သည်။

mu daǔnǎn *n* ကိုယ်ဟန်ပြမယ် model girl

mu dǒ mu *n* မိန်းမချင်းလိင်တူစိတ်ဝင်စားခြင်း: woman and woman sexually attracted

mukaǔ khaǔkwan *n* ယောက်ျားလျှာ tomboy

musai *n* မုဆိုးမ widow

mǔ₁ *n* အမှုန့် dust *baǔ mǔ* စပါးအမှုန့်။

mǔ₂ *adj* စိပ်သော close

mǔ₃ *v* စေ့သည် keep tightly close *htǒn mǔ khǎdǎn* တံခါးစေ့ပါ။

mǔ₁ *n* ဆားကျင်း salt lick *panǎ aǒ mǔ* ကျွဲဆားကျင်းသောက်သည်။

mǔ₂ *adj* စွဲလမ်းစေသော addicted

mǔghǒn *n* ကျီးအာ vine kind

mwaǐ₁ *adj* မှန်ကန်သော true

mwaǐ₂ *rel* သောသူ၊ သောအရာ who, whom, which

mwaǐ₃ *interj* ဟုတ်ကဲ့၊ ဟုတ်သည် yes

mwaǐ badǐbada *adv* ဧကန်အမှန် truly

mwaǐ caǒcaǒ *adv* ဟုတ်ကိုဟုတ်၊ ဧကန်အမှန် truly *mwaǐ caǒcaǒ prahu* သူ့ခိုးဟုတ်ကိုဟုတ်သည်။

mwaǐ khlaǒya *interj* ဟုတ်တာပေါ့ of course

mwaǐ lǎ *interj* ဟုတ်လား: is it?

mwaǐ ya *adv* ဟုတ်လား: ဟုတ်လို့လား: is that so? *ama mwaǐ ya?* သူ့လုပ်တာဟုတ်လား။

mwaǐywǎn *adv* ဧကန်အမှန် truly

mwan *n* ခေါင်းအုံး pillow

mwanklū *n* ခေါင်းအုံးစွပ် pillowcase

mwankōn *n* ခေါင်းအုံးစွပ် pillowcase

mwān₁ *n* ဝက်ခြံ pimple

mwān₂ *n* ခွန်း (စကား) word *mangaō la mwān ka* စကားတစ်ခွန်းပြောပါ။

mwān₃ *clf* တစ်လှတ်စာ mouthful *an dyān la mwān* ထမင်းတစ်လှတ်စားသည်။

mwān₄ *v* လက်ဝါးဖြင့်စားသည် eat with palm *mwān an dyān* ထမင်းကိုလက်ဝါးဖြင့်စားသည်။

mwě [kk] *adj* မှန်ကန်သော True

mwei *adj* ဂုဏ်သိက္ခာရှိသော dignified

mwī₁ *n* နာမည်တူသူများတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအခေါ်စကား a word used by person in the same name calling each other

mwī₂ *adj* ချောသော၊ ခန့်သော handsome

myǎ₁ *n* အမြတ်အစွန်း profit

myǎ₂ *v* အမြတ်ရသည် gain profit *makū cō myǎ* အရောင်းအဝယ်လုပ်တာမြတ်ဘူး။

myǎmǎ [kk] *adv* အများအပြား much

myan₁ *n* နာမည် name

myan₂ *clf* အမျိုးအစား kind *lamyanmyan* တစ်မျိုးမျိုး။

myandau₁ *n* နာမည်ကြီးခြင်း fame

myandau₂ *adj* ကျော်ကြားသော famous

myankaī *n* နာမည်ပျက် bad name

myan kaī *v* နာမည်ပျက်သည် get a bad name

myan raó *v* နာမည်ကောင်းသည် have a good name

myanraó *n* နာကောင်း good name

myǎn₁ *adj* မှည့်သော ripe *khaōthā myǎn* သရက်သီးမှည့်သည်။

myǎn₂ *v* ကျက်သည်; နှပ်သည် be cooked

myǎnbaò *adj* အပင်ထက်၌မှည့်သော ripe on plant

myǎncikōn *adj* ကောင်းစွာမကျက်သော not properly cooked

myǎncinaō *adj* ကောင်းစွာမနှပ်သော not well cooked *dyān myǎncinaō* ထမင်းကောင်းကောင်းမနှပ်ဘူး။

myǎnlū *adj* အမှည့်လွန်သော over ripe

myǎnmaū *v* မှည့်စပြုသည်၊ မမှည့်တမှည့် begin to ripen

myǎnpaō *adj* နူးသော tender *cīya myǎnpaō* အမဲသားနူးသည်။

myān *adj* ပျော့သော soft

myaō₁ *n* အမြောက် cannon

myaō₂ *v* ဆွသည် incite *myaō sau* အမှုဆွသည်။

myaōphlon *n* အမြောက်ဆံ cannon ball

myōn *n* ကြွတ်သေတ္တာငယ် casket

myūhwǎn *n* ရှေ့ကဖြစ်ရပ်၊ ထုံးတမ်းစဉ်လာ precedent *myūhwǎn cō aò kō* ရှေ့ဖြစ်ရပ်မရှိခဲ့ဘူး။

myūn₁ *n* မြက် grass

myūn₂ *adj* ရိုင်းသော wild *paūmyūn* နွားရိုင်း။

myūnharaò *n* ဆင်ငိုမြက် kind of grass which is very hard to uproot

myūnhai *n* စင်ပလင်ပင် lemon grass

myūnhwan *n* စင်ပလင်ပင် lemon grass

myūnkǎ *n* တောဒေသ jungle

myūnkhou *n* မြက်ဖုတ် tuft of grass

myūnklǎ *n* တောတောင်ဒေသ jungle *lai dō myūnklǎ* တောထဲသွားသည်။

myūnlòn *n* စပါးပင်နှင့်ဆင်သည့်မြက်ပင်တစ်မျိုး kind of grass similar to paddy

myūnrī-ǎn *n* သုံးထောင့်အပင်ရှိမြက်တစ်မျိုး kind of grass

myūnròn *n* တောနံနံ wild coriander

myūnrònsū *n* ကုလားနံနံ kind of coriander

myūnthā *n* မြက်သီး grass seed

myūnthai *n* အရွက်ကြမ်းသည့်မြက်တစ်မျိုး kind of grass with rough leaf

myūn₁ *adj* ရှင်သော alive

myūn₂ *v* ပါးစပ်လှုပ်သည် move mouth *myūn khaplōn marǎ?* ဘာဖြစ်လို့ပါးစပ်လှုပ်သနည်း။

myūn₃ *v* မြည်းစမ်းကြည့်သည် sample *myūn-u thwīca* ဟင်းအရသာမြည်းစမ်းကြည့်သည်။

myūn-u *v* မြည်းစမ်းကြည့်သည် sample

N n

na₁ n ည night

na₂ clf ည night *kõn thamĩ thyũn na* သုံး ည အိပ်ရေးပျက်သည်။

na₃ pro ခဗ်း၊ မင်း၊ သင် you

na₄ pro သင်၏ your

nabathaõ n ကင်ဆာရောဂါ cancer

nadeĩn₁ v နားစွင့်သည် listen *nadeĩn byan ka* သေသေချာချာနားစွင့်ပါ။

nadeĩn₂ v နားထောင်သည်၊ လိုက်နာသည် obey *nadeĩn maõphã ngaõ*

nahyũn v ကြားရသည် hear

nakhã n သနပ်ခါး thanakha bark tree (used as fragrant cosmetic paste)

nakhãphwan n သနပ်ခါးမှုန့် thanakha powder

nakõpo n မော်တော်ကား car *pratyán(carẽ)Kadĩ thei li thei laĩ,cahwã Mõnpai thei nakõpo* စာရေးကားဒီ ကစာတတ်ပေတတ်၊ မိုးမြဲစော်ဘွားကားမော်တော်ကား အကြောင်းနားလည်သည်။

namãñ₁ n ဆီ oil *ngaũ dõ namãñ* ဆီဖြင့်ကြော်သည်။

namãñ₂ v မြှောက်ပင့်ပြောဆိုသည် flatter *cõ namãñ da* မမြှောက်ပင့်နှင့်။

namãñ-ĩ n ဆီချေး slimy oil

namãñma-õn n အုန်းဆီ coconut oil

nari₁ n နာရီ watch

nari₂ n နာရီ o'clock

narikaõ n လက်ပတ်နာရီ wristwatch

Natalũ n ခရစ္စမတ်ပွဲ၊ ခရစ်တော်မွေးနေ့ပွဲ Christmas

nathãñ conj သော်ငြားလည်း although

nathũ₁ pro သင်တို့ you

nathũ₂ pro သင်တို့၏ your

nã₁ n ထိပ်၊ အဖျား top, tip

nã₂ n လောင်းရိပ်ကျခြင်း covering from above (trees or plants)

nã₃ v လောင်းရိပ်ကျသည် cover from above (tree, or plants)

nã₄ v နစ်နာသည် feel aggrieved *nã laki ya* အနည်းငယ် နစ်နာမည်ထင်သည်။

nãya interj ဟုတ်တာပေါ့၊ မုချဖြစ်သည် of course

nã v နားထောင်သည် listen

nã-u thwĩ v သွေးခုန်နှုန်းစမ်းသပ်သည် feel pulse

nã-wĩnã v အထင်မှားသည် misunderstand

nã byan v နားစွင့်သည် listen attentively

nã cõ-ai v နားငြီးသည် tired of hearing

nã cõtũ v နားကလော်သည် hate to hear

nãdeĩn nãdaõ v သေသေချာချာနားထောင်သည် listen carefully

nãghwũn v နားရှုပ်သည် be confused by hearing

nãhyũn v ကြားသည် hear

nãlon v နားကြားလွဲသည် mishear

nãpau v နားလည်သည် understand

nãru nãhtõn v ဂရုတစိုက်စောင့်ကြည့်သည် observe

nãtai n တယ်လီဖုန်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်း telephone, mobile phone

nãtaiho n တယ်လီဖုန်းရုံး telephone office

nãthei v နားလည်သည် understand

nãton nãtai v နားထောင်သည် listen

nã₁ n သရဲ၊ တစ္ဆေ ghost

nã₂ v သရဲဖြစ်သည် become ghost

nãcaõmu n မှော်ဆရာ sorcerer

nã cõn v တစ္ဆေညည်းသည် spirit groans

nãdau n နတ်၊ တစ္ဆေ spirit

nãkiklon n ကလတက် (စာခြောက်ရန်) hollowed log, chime (to frighten birds) *nãkiklon pon taõ amaõ* ကလတက်ကသူ့အမေကိုပြန်ရိုက်သည်။

nátaraõ n တောခွေးတစ်မျိုး kind of wild dog

nai *n* ဂဒူး hooded rainwear *klaŭ raó nai* ဂဒူးကိုပြန်လှိမ့်သိမ်းသည်။

naikhaò *n* သီလရှင် Buddhist nun

nain *v* နိုင်သည် win

nain mí *v* မီးမွှေးသည် set fire

naithā₁ *n* အမွှေးကြမ်းသည့်တောသစ်သီးတစ်မျိုး screw pine

naithā₂ *n* ဂျပ်ခုတ်စဉ်ချည်သားကိုဆွဲဟပ်စေသည့်ချည်ကြိုးအထုံး part of back strap loom

naiyaó *n* ဂျပ်ခုတ်ရာ၌ချည်သားကိုဆွဲဟပ်စေသည့်သစ်သားစုံ part of a loom

naǐ₁ *adj* လုဆဲဆဲ၊ ခါနီး about to

naǐ₂ *conj* ကဲ့သို့ as, like *naǐ pǔwaǐ* ညီအစ်ကိုကဲ့သို့။

naǐ₃ *v* ရွယ်သည် aim at *naǐ ma* လုပ်ရန်ရွယ်သည်။

naǐ₄ *v* ပြုလုပ်သည် make

naǐcǔ *adv* တန်းတူစွာ၊ ညီတူညီမျှ equally *nǐ naǐcǔ* ညီတူညီမျှရသည်။

naǐdò₁ *n* ဥပမာ example

naǐdò₂ *adv* ထိုနည်းတူ၊ အတိုင်း same, as *ma naǐdò tai ka* ပြောသည့်အတိုင်းလုပ်ပါ။

nan *n* ပေါက်တူး mattock

nanhtǎ *n* ပေါက်တူးရိုး haft of mattock

nannithu *n* ပေါက်ပြားသန့်ရှင်းရေးကိရိယာ cleaning tools for mattock

nanphao *n* တူးရွင်း small hoe

nanphla *n* ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား mattock

nanphlahtǎ *n* ပေါက်ပြားရိုး mattock haft

nanwǎ *adj* အလကား၊ အသုံးမကျသော useless *pra nanwǎ yaǔ* အသုံးမကျသည့်လူပဲ။

nǎn₁ *n* ကိုယ်ခန္ဓာ body

nǎn₂ *v* ထိုင်သည် sit

nǎn₃ *v* ဝင်ဆံ့သည် contain *dǎn ǔ má nǎn baú la khwaǐ* ဤတောင်းစပါးတစ်ခွဲဆံ့သည်။

nǎn-aò₁ *v* ထိုင်ချသည် sit down *nǎn-aò ka* ထိုင်ချပါ။

nǎn-aò₂ *v* ရာသီလာသည် menstruate

nǎnbu *v* ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်သည် squat

nǎncikheǐn *v* တင်ပါးလွဲထိုင်သည် sit sideways

nǎndau thaprǎ *n* သက်ကြီးရွယ်အို elder

nǎndeinkhan *v* ဒူးချိတ်ထိုင်သည် sit cross-legged

nǎnkalaó *adv* ကိုယ်တိုင်၊ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ် personally

nǎnkan *v* ခွ၍ထိုင်သည် sit astride *nǎnkan paotalao khau* ဆိုင်ကယ်ပေါ်တွင်ခွ၍ထိုင်သည်။

nǎnkanòn *v* နောက်မှီထိုင်သည် sit with back-rest *nǎnkanòn khǎ hailǔ* နောက်မှီထိုင်မှအမောပြေသည်။

nǎnkaǔ *n* အဖျားတက်ခြင်း high temperature

nǎnkhǔ *n* အဖျားကျခြင်း low temperature

nǎnkhǔ *post* အတွက် for

nǎnkhya *n* ကွပ်ပျစ် bedstead

nǎnkon *v* တင်ပျဉ်ခွေထိုင်သည် sit cross-legged

nǎnkǒnthau *n* အလောင်း၊ ရုပ်ကလာပ် corpse

nǎnkrein *v* တန်းစီထိုင်သည် sit in straight line

nǎnkyǔn *v* ခုထိုင်သည်၊ ဖိထိုင်သည် sit on

nǎnla *n* ကိုယ်အနည်းငယ်ပူခြင်း little temperature

nǎnlan *v* ထိုင်ချသည် sit down

nǎnlankaǐ *v* ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျသည် miscarry

nǎnlaó *v* သားပျက်သားလျှောသည် miscarry

nǎnlau *n* ကိုယ်တွေ့ personal experience *mǐmǎn cǎ mwai, nǎnlau* အိမ်မက်မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တွေ့ပဲ။

nǎnlòn *post* ထံ၌၊ လက်တွင် in hand

nǎn ngǎ *pre* မိမိအတွက်၊ ကိုယ်အတွက် for oneself

nǎnngǎ nǎnnita *n* ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ personal affairs

nǎnprwaǐ *v* ခြေဆင်းထိုင်သည် sit with legs outstretched *pǐ byǎncǔ nǎnprwaǐ* ကြေးပတ်အဖွါးခြေဆင်းကာ ထိုင်သည်။

nǎnswǎn *v* ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်သည် squat

nǎnthaprǎ thabalaò *adj* ကိုယ်အို စိတ်ပျိုသော old body youthful mind

nǎnthǎpra *n* တစ်ကိုယ်လုံး the whole body

nǎnthúthā₁ *n* သွေးဆုံးကိုင်ခြင်း menopause

nǎnthúthā₂ *v* သွေးဆုံးကိုင်သည် suffer from menopause

nǎnthwǎ₁ *n* သွေးသွန်ခြင်း menorrhagia

nǎnthwǎ₂ *v* သွေးသွန်သည် suffer from menorrhagia

nǎnyòn₁ *n* ဓါတ်ပုံ picture

nǎnyòn₂ *v* ခပ်လှမ်းလှမ်းမှထိုင်သည် sit from a distance

nao *v* ပုန်းသည် hide

naohu *v* ပုန်းသည် hide
naonao yaoyao *adv* မိုင်းတွေလျက် dejectedly
naosè *v* လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်သည် shake hand
naõ₁ *n* စွန်ပလွံ palm
naõ₂ *v* ဘဝပြောင်းသည် change state of life *yú khein naõ hě* ပုစဉ်းရင်ကွဲများဘဝပြောင်းချိန်ရောက်ပြီ။
naõthā *n* စွန်ပလွံသီး date *naõthā ba cõ myǎn mè akhi* စွန်ပလွံသီးမမှည့်လျှင်ဖန်သည်။
naò₁ *n* တုပ်ကွေး flu
naò₂ *adj* နောက် next *naò cǎ* နောက်ဘဝ။
naò₃ *p* နောက်တွင်၊ နောက်မှ after
naò₄ *v* တုပ်ကွေးဖြစ်သည် get flu
naòdao *n* ငှက်ဖျား malaria
naòdwan₁ *n* နောက်ဆုံး last *cein taũ naòdwan* နောက်ဆုံးပြန်ရောက်သည်။
naòdwan₂ *adj* နောက်ဆုံးသော last
naòdwanlan *n* နောက်ဆုံး last
naòhǎ *adv* ထိုနောက်၊ နောက်တွင် afterward
naònǎ *adv* နောက်နောင် in future *naònǎ cõ ma thangǎ ka* နောက်နောင်ထိုကဲ့သို့မလုပ်နှင့်။
naò ngǎ *n* နောင်အတွက် for future
naò sadí *n* နောက်တစ်ပတ် next week
naõ₁ *n* မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်အခေါင်း vagina (slang)
naõ₂ *v* နယ်သည်၊ မွှေသည် knead, mix
naõ₁ *adj* ညက်သော fine
naõ₂ *n* အပိုင်းအစငယ် piece, remnant
naõnaõ *adv* ညက်ညက် finely
naõ₁ *n* တစ်ရေး a stretch of uninterrupted sleep
naõ₂ *clf* ရေး stretch of uninterrupted sleep
naõ₃ *v* ကိန်းအောင်းသည် dwell in
naú [kk] *adj* နံ့စေ့သော smelly
naú *v* ရရှိသည် get
naúba *v* လက်ခံရရှိသည် receive, get
nè *Pf* သည် final clause marker *mwaí nè* ဟုတ်သည်။
nèhǎn *Pf* မည်နော will, shall *lantaí nèhǎn* လိမ့်ကျမယ် နော။

ně *n* ချစ်စဖွယ်ကလေးအားခေါ်သည့်စကား a word used for calling a lovely child
nei *n* သေးငယ်သောအပိုင်းအစ broken pieces *hũnei* ဆန်ကွဲ။
nein₁ *n* နှစ် year
nein₂ *n* လက်ဖက် tea
nein₃ *clf* နှစ် year
neindau *n* နှစ်ကြီး (ပုံမှန်ဆယ့်နှစ်လသာရှိသည့်နှစ်) 12-month year
nein htanthũ *n* နှစ်သစ်ကူးနေ့ new year *Lǎsũpraõ htan la daõ nu Kayǎn mǎnnein htanthũ* နတ်တော်လဆန်း(၁)ရက်နေ့သည်ကယန်းနှစ်သစ်ကူးနေ့ဖြစ်သည်။
nein hti *n* နှစ်အစပိုင်း beginning of the year
neinmǎ lǎdwan *n* တစ်နှစ်လုံး whole year
neinmana lǎmanaõ *n* အနာဂတ် future
nein nǎ *n* နှစ်အဆုံးပိုင်း end of the year
neinngǎ lǎhtaũ *adv* နှစ်ရှည်လများ for years
neinphao *n* တစ်နှစ်တွင်ဆယ့်သုံးလရှိရာလအရေအတွက် ပိုများသဖြင့်ရှေးလူကြီးက *neinphao* ဟုသတ်မှတ်သည်
neinseĩn *n* လက်ဖက်ခြောက် tea
neinsũ *n* လက်ဖက်ရည် plain tea
neinsyũn *n* လက်ဖက်ချို sweet tea
neinthyũn *n* လက်ဖက်စို pickled tea leaves
neĩn *n* ယောက်ဖ၊ ခဲအို၊ ခယ်မ၊ မရီး brother or sister in law
neĩnkhaũ *n* ယောက်ဖ၊ ခဲအို brother in law
neĩnmu *n* ခယ်မ၊ မရီး၊ ယောင်းမ sister in law
neĩn *n* ဂျပန်ခတ်သစ်ပြား wooden back strap
nga *v* ခန့်မှန်းသည် estimate
nga balaõ *v* လူပျိုလှည့်သည် go a courting (for girl)
nga baleĩn *v* အပျိုလှည့်သည် go a courting (for boy)
ngadũpè *adv* ခဏနေ for a while
ngakacaĩ *n* တံစက်မြိတ် eaves
ngalai *v* ခန့်မှန်းသည် estimate *ngalai cõ thei* မခန့်မှန်း တတ်ဘူး။

ngapè *adv* ခဏနေ for a while
ngapèdũ *adv* ခဏနေ for a while
ngari-õ *n* ငရဲအို: hell
ngǎ₁ *n* အရေး: cause
ngǎ₂ *n* ငှက်ပျောပင် banana plant
ngǎ₃ *adj* ဟို that
ngǎ₄ *adv* ဟိုမှာ there *aò dõ ngǎ* ဟိုမှာရှိသည်။
ngǎ₅ *post* အတွက် for *bwai kasan khĩ ngǎ ka* ကျွန်ုပ် အတွက်ချန်ထားပါ။
ngǎbein *n* ငှက်ပျောပင် sheath of banana stem
ngǎkõn *n* ညို့သကျည်း: shin
ngǎlõ₁ *adv* ဟိုမှာလေ there *bwai ngǎlõ* ဟိုမှာထားတယ် လေ။
ngǎlõ₂ *interj* မှတ်ကရော let this be a lesson
ngǎmõn *n* ငှက်ပျောပင် banana trunk
ngǎrǎn *n* ညို့သကျည်း: shin
ngǎtĩ-õ *interj* ဘယ်လိုလဲကွာ how is that
ngǎtĩmè *n* ပြစ်တင်ရာ၌ဖော်ပြသည့်စကား: word used as an expression of reproof
ngai *adv* ကျေနပ်ဖွယ်ရာ pleasingly *ngai raõ marǎn* အလွန်ကျေနပ်စရာကောင်းသည်။
ngai₁ *n* ငါး ၅ five 5
ngai₂ *n* မင်းပေါ kind of large palm yielding hardwood
ngai blañbā *adj* ပဉ္စမအကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော fifth
ngaiçain *n* ပဉ္စဂံ pentagon
ngaisũ *n* ငါးဆယ် ၅၀ fifty 50
ngan *n* လွင်ပြင် plain field
ngandwǎn *n* ညီညာသောလွင်ပြင် plain
ngantha *n* လွင်ပြင် plain field
ngǎn *n* ငန်း: kind of fever
ngǎnè *interj* သတိထား: look out
ngǎn htan *v* ငန်းဖမ်းသည် be delirious from high fever
ngǎnhtaõtũ *n* လေဖြတ်ခြင်း: paresis stroke
ngǎnĩ *adv* ဟိုမှာလေ there *ngǎnĩ raũ* ဟိုမှာလေမြေ။
ngǎnphai *n* လေဖြန်း: mild stroke
ngãõ-ĩ *n* အပြောစကား: saying

ngaõ₁ *adj* လှန်သော upturned *nanphla ngaõ* ပေါက်ပြား အရှေ့လှန်သည်။
ngaõ₂ *adj* ခေါ်သော protruding *thaukhũ ngaõ* သွားခေါ်သည်။
ngaõ₃ *v* မော့သည် swig *ngaõ aõ sũ* ရေမော့သောက်သည်။
ngaõ₄ *v* မိုးတိတ်သည်၊ မိုးစဲသည် cease (of rain)
ngaõ₁ *n* စကား၊ ဘာသာစကား: word *mangaõ Kayǎn ngaõ ba çǎn* ကယန်းစကားပြောတတ်ရမည်။
ngaõ₂ *n* ကောင်းသည့်အရသာ good taste *ngaũ an ngaõ baukhiseĩn* ကောင်းသည့်အရသာအတွက်ပြောင်းဖူးခြောက်လှော်စားသည်။
ngaõ₃ *v* ခေါင်းမော့သည် raise head
ngaõçai *n* စကားဦး၊ နိဒါန်း: foreword, preface
ngaõciprǎ *n* ပုံဝတ္ထု story
ngaõcipreĩ *n* ဒဏ္ဍာရီ၊ ယုံတမ်းစကား: fable
ngaõdaõlaĩ *n* ကဗျာ poem
ngaõdaõrwaĩ *n* အဆိုအမိန့်၊ စကားပုံ proverb
ngaõhtan *v* ခေါင်းမော့သည် raise head
ngaõhti ngaõrwi *n* သမိုင်း: history
ngaõhtõn₁ *v* အိပ်ရာမှထထိုင်သည် sit up from bed
ngaõhtõn₂ *v* ကျန်းမာစပြုသည် recover *ngaõhtõn da laki hẽ* ကျန်းမာစပြုသည်။
ngaõhtõn *n* အပိတ်စကား: closing speech
ngaõkahti₁ *n* စကားဦး၊ နိဒါန်း: foreword, preface
ngaõkahti₂ *n* မူလစကား၊ အရင်းအမြစ်စကား: word of genesis
ngaõkaraõ *n* ရယ်စရာစကား၊ ဟာသ joke
ngaõkhai *n* ပုံပြင်စကား: tale
ngaõkhan *n* ချေးယူသောစကား: loanword *mõtõsaikè tai mè ngaõkhan yaũ, Kayǎn ká dò paotalao lõ* မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဆိုသည့် စကားသည်ချေးယူသော စကားဖြစ်၍ကယန်းစကားမှာပွန့်တလုံဟုခေါ်သည်။
ngaõ khaukiao *v* ခေါင်းမော့သည် raise head
ngaõkhĩmakha *n* ဘီလူးပုံပြင် giant's story
ngaõkhrain *n* စကားရည်လှခြင်း: debate
ngaõklā *n* ဂါထာမန္တရာ: mantra
ngaõklāndeĩn *n* ကတိစကား၊ ပဋိညာဉ် promise

ngaðkraí *n* ပြောင်ပြက်စကား၊ ပြက်ရယ်စကား jest

ngaðkùlònkhòntǎ *n* ကောလဟာလ rumour, rumor *có yǔ bi ngaðkùlònkhòntǎ ka* ကောလဟာလစကားကို အရမ်းမယုံနှင့်။

ngaðlaiyòn *n* စကားပုံ proverb

ngaðmaí *n* ထိမိသည့်စကား effective word

ngaðmað ngaðmā *n* မဟုတ်တရုတ်ပြောဆိုသည့်စကား rumour, rumor

ngaðmað *n* ကျိန်ဆိုသည့်စကား curse

ngaðmǎn *n* အဖွင့်စကား opening speech

ngaðnamǎn *n* မြှောက်ပင့်သည့်စကား flattery

ngaðnikǎn *n* ရိုးရာတေး folk song

ngaðninǔ *n* စကားထာ၊ ပဟေဠိ riddle *ciprǎ lahan cǎn ngaðninǔ* ရှေးခေတ်လူအချို့စကားထာတတ်သည်။

ngaðraðkaí *n* အဆဲစကား curse

ngaðraðrí *n* မင်္ဂလာစကား word of blessing

ngaðsǎthá *n* နာကြည်းစေသောစကား၊ ထိခိုက်စေသော စကား barbed words

ngaðsau *n* အမှုအခင်းစကား speech of crime *ngaðsau badò prada* လူတော်မှအမှုအခင်းစကားပြောဆို နိုင်သည်။

ngaðswǎ *n* စေ့စပ်ကြောင်းလမ်း formal proposal of marriage *ngaðswǎ badò pracǎn* လူတတ်မှစေ့စပ် ကြောင်းလမ်းပြောနိုင်သည်။

ngaðthapað *n* သီချင်း song

ngaðthangǎ *n* ရယ်စရာစကား joke

ngaðthað *n* သတင်း news

ngaðthaðli *n* သတင်းစာ newspaper

ngaðthaðli caðmu *n* သတင်းစာဆရာ journalist *ngaðthaðli caðmu U Win Tin* သတင်းစာဆရာ ဦး ဝင်းတင်။

ngaðyað ngaðkòn *n* အဆိုစကား saying

ngaðyòn *n* ပုံဆောင်စကား parable *tai dò ngaðyòn* ပုံဆောင်စကားဖြင့်ပြောသည်။

ngaðywaí *n* ရိုးရာအကသီချင်း (ကယန်း) classical song for traditional dance

ngau *n* စျေးနှုန်း price

ngaudau *adj* စျေးကြီးသော expensive

ngau dò ngau *n* တန်ရာတန်ကြေး equivalent price *ba makaí ngòn ta mè ngau dò ngau ba blai* သူများ ပစ္စည်းကိုဖျက်လျှင်တန်ရာတန်ကြေးလျှော်ရမည်။

ngau htan *v* စျေးတက်သည် price increase

ngauká *adj* စျေးကြီးသော expensive

ngau lan *v* စျေးကျသည် price fall

ngaupǔ *adj* ဈေးပေါသော cheap

ngau rað *adj* စျေးကောင်းသော high in price

ngausyan *adj* ဈေးပေါသော cheap

ngautǔ *adj* စျေးတော်သော fair price

ngaũ₁ *n* ထင်းရှူး pine wood, pine tree

ngaũ₂ *v* လှော်သည် roast

ngaũ₃ *v* ကြော်သည် fry *ngaũ dyǎn* ထမင်းကြော်သည်။

ngaũcǎn *n* ထင်းရှူးအဆီ turpentine

ngaũkalǎ *n* ကျောက်ထင်းရှူး kind of pine

ngaũsa *n* ထင်းရှူးအနှစ် pine heartwood *makaí mí dò ngaũsa* ထင်းရှူးအနှစ်ဖြင့်မီးမွေးသည်။

ngaũ *v* ငိုသည် cry

ngaũkai *v* ငိုရင်းတက်သည် have fits *bayòn picǎphao ngaũkai* ကလေးငိုရင်းတက်မှာကိုစိုးရိမ်သည်။

ngaũ phithá *adv* ရှိုက်ကြီးတင် sob bitterly

ngaũthathai *adv* ငိုလျက် weepingly

ngein *v* နားစွင့်သည် listen

ngein byan *v* သေချာစွာနားစွင့်သည် listen carefully

ngein₁ *v* လှည့်သည် (ခေါင်း) turn

ngein₂ *v* ယိမ်းယိုင်သည် sway *thapað ngein khaukiao* ခေါင်းယိမ်းသီချင်းဆိုသည်။

ngein khyǔ *v* နောက်လှည့်သည် turn back

ngein thaú *v* မျက်နှာလွဲသည် look the other way

ngingú *adj* နှေးကွေးသော slow

ngǐ₁ *n* နို့စို့ကလေး baby

ngǐ₂ *adj* ကြာသော long time

ngǐ₃ *adv* ကြာမြင့်စွာ long time

ngǐ maín *adv* အတော်ကြာကြာ quite a long time

ngǐngwaí *adv* အတန်ကြာ quite a long time

ngǐphao *n* နို့စို့ကလေး baby
ngǐswan *adv* မည်မျှကြာကြာ how long
ngòn₁ *n* သူများ၊ အဖော် companion
ngòn₂ *pro* အခြားသူ another, other
ngònba *n* နှစ်ဝမ်းကွဲ second cousin
ngònbaũ *n* တစ်ဝမ်းကွဲ cousin
ngònbi *n* သုံးဝမ်းကွဲ third cousin
ngòncaũ *n* အဖော် companion
ngòn cwaĩnǎn nǎn cwaĩngòn *adv* သူလိုကိုယ်လို like any other person
ngòn kǎnyú *n* ရပ်ဝေးလူ distant person
ngònkhlai *n* ရည်းစား၊ ချစ်သူ loved one
ngònpicǎ *n* တပည့်၊ ငယ်သား disciple
ngònpòn *n* အဖွဲ့ဝင်၊ တွဲဖက် partner
ngònraó *n* သူငယ်ချင်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း good friend
ngònthu ngònkhlai *n* အပေါင်းအဖော် friend
ngǒn *v* မော့၍စောင်းကြည့်သည် raise head and glance
ngwǎ₁ *adj* အိသော cloying, overwhelming taste, oily
ngwǎ₂ *v* အိသည် cloy
ngwě *n* ကျွဲအော်သံ noise made by buffalo
ngwí *n* ခရု water snail
ngwída *n* ခရုအဖုံး snail shutter
ngwíkǎncũ *n* ခရုချွန် pointed snail
ngwíkǒn *n* ခရုခွံ shell of snail
ngwípanǎ *n* ခရုကြီး large snail
ngwítapè *n* ယောက်သွား mussel
ngyũ₁ *adj* ယဉ်ပါးသော tame
ngyũ₂ *adj* ကုပ်သော curling inwards
ni *v* အထင်သေးသည်၊ နှိမ်သည် despise
ni-íkaò (kalǎnkaò) *n* နေထိုင်ကျက်စားခဲ့သည့်နေရာ place which had been used and stayed
nibǒn *n* တာဝန်၊ အလုပ်တာဝန် duty
nibwan *adj* အသုံးဝင်သော useful
nibyǎn *n* ပတ်တီး bandage
nicā *n* အခြင် rafter
nicaò *adj* လိမ္မာသော good

nicaò niku *adj* ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော polite
nicwí *n* လက်ဆွဲ၊ လက်ကိုင် handle
nicyan *n* လက်ကိုင် handle
nidǎ *n* ဖျာ mat
nidǎhwa *n* ဝါးဖျာ bamboo mat
nidan *n* ကန့်လန့်တန်း bar
nidanhtwan *n* ဂိုးတိုင် goalpost
nidi *n* ညှပ် tongs
nidulan [kk] *n* နောက်ဆုံး last
nidwan *n* ဓားမ knife
nidwancũ *n* ဓားကွင်း knife handle ring
nidwankhôn *n* ဓားနှောင့် the back of knife
nidwankweĩn *n* ဓားကောက် curved knife
nidwantaó *n* ဓားရှိုး knife handle
nidwǎn₁ *adj* ဖော်ရွေသော social, affable
nidwǎn₂ *v* ဖော်ရွေသည် be sociable
nighònlā *n* စားနိုင်သည့်အရွက်တစ်မျိုး edible leaves
nigwǎ *n* ကော်စရာ thing for lever
nigwǎn *n* တက် oar *sǔkhlai* *nigwǎn* လှေတက်။
nigwein *n* ဒေသ region
niharu *n* ရှေးအခါ long ago
nihanein *n* မနှစ်က၊ ယခင်နှစ် last year
nihĩ *n* ကွမ်းညှပ် betel knife
nihta *n* ဆောက် chisel
nihtaò *n* ထောက်တိုင်၊ ထောက်တုတ် prop
nihtaũ *n* ပိုက် pipe
nihtaũba *v* မမျှော်လင့်ပဲဆုံကြသည် meet by chance
nihtein *n* ပုဂ္ဂလိကပိုင်၊ တစ်ဦးတည်းပိုင် private, personal own
nihtôn ninǎn *n* နေရာထိုင်ခင်း living condition
nihtu₁ *n* အထောက် prop
nihtu₂ *n* ဂျိက် jack
nihtũ *v* ပြောစမှတ်ဖြစ်သည် say by word
nihtũ *n* ထုစရာ thump that used for thumping *thapaó hǎ, htũ rá dò nihtũ* သီချင်းဆိုရာမှာထုစရာဖြင့်ညီညီညာညာထုသည်။

nihtwǎn *v* ဆက်သွယ်ခြင်း communication
nihweín *n* ယပ်တောင် fan
nihwí *n* တံမြက်စည်း broom
nikǎ *v* ဆုံကြသည် meet
nikǎblòn *n* ဆင်နှာမောင်းညွန့် fern shoot
niká *n* အသံချက်စက် loudspeaker, mike *ká dò níká praphon nā khǎ hyǎn* အသံချက်စက်ဖြင့်ခေါ်မှလူအုပ်ကြားရမည်။
nikeí *n* တွယ်ချိတ် pin, safety pin
nikhá *n* ခြေနှင်း pedal
nikhai *n* ထိုးတံ poker
nikhǒn *n* ကုတ် lever
nikhrè *n* ခြစ်ဖို့ကိရိယာ thing for scratch
nikhya *n* ငြမ်း၊ စင် shelf
nikhyǎn *n* ပန်းတိုင်၊ ချိန်းချက် goal, appointment
niklaǒ *n* ဖြတ်ရန်ကိရိယာ cutter
nikli *n* တံချူ pole used to twist fruits
niklòn *n* ထိတ်တုံး stocks
niklwei *n* ကွင်းလျှာ noose
niklwí *n* ဗောက်လောက်ညို black nightshade
niklòn *n* တံစို့ skewer *maseín cí dò niklòn ka* တံစို့ဖြင့် အသားကိုအခြောက်လုပ်ပါ။
nikraǒ *n* ထွန်ခြစ် rake
nikraǔ *n* ကော်ပြား shovel
nikron *n* ဂျုတ်၊ ပျဉ်ခြစ် wooden rake
nikrôn *n* ခြစ်စရာ grater *cǔnikrôn* သခွားခြစ်။
nikǔ *n* နား ear
nikǔ-í *n* နားဖျော့ earwax
nikǔ-ǒn₁ *n* နားပင်းခြင်း deafness
nikǔ-ǒn₂ *adj* နားပင်းသော deaf
nikǔda *n* နားစည်၊ နားခင် eardrum
nikǔdyǎn *adj* မနာခံသော၊ နားထူသော disobedient
nikǔhtaú *adj* နားလေးသော hard of hearing
nikǔkaǔ *n* နားပေါက် ear hole
nikǔkhyǎ *n* နားသယ် part of head behind ear

nikǔklu₁ *adj* ကျွဲပါးစောင်းတီးဖြစ်သော mindless of hearing
nikǔklu₂ *v* ကျွဲပါးစောင်းတီးဖြစ်သည် hear without denoting
nikǔnikhwai *n* နားဖာကလော် instrument for removing earwax
nikǔthí *n* နားကပ် earring
nikǔthíhtǎ *n* ရွှေနားကပ် gold earring
nikǔthǒn *n* နားပြည်ယို otorrhoea, ear discharge
nikǔpú *n* မေးသိုင်းကြိုး chin strap
nikwa *n* ထွန်ခြစ် rake
nikwasyǎn *n* ထွန်ခြစ်လက်ကိုင် handle of rake
nikwai *v* ကိုယ်ကျိုးရှာသည် seek for selfishness
nikwein *n* ထွန်ခြစ် rake
nikweinsyǎn *n* ထွန်ခြစ်လက်ကိုင် handle of rake
nilā *n* နားရွက် outer ear
nilei *n* (ဗုံ)ရိုက်တံ (drum) stick
nileǎ₁ *n* လည်ပင်းတွင်ဆွဲစရာ things (wear at the neck)
nileǎ₂ *n* နားထင် temple
nileǎpú *n* ဆွဲကြိုး necklace
nilí nikhyǎ *n* နေရာထိုင်ခင်း accommodation
nimá *v* အနိုင်ကျင့်သည် oppress
nimá nicá *v* အနိုင်ကျင့်သည် oppress
nimǎn₁ *n* ဆီ oil
nimǎn₂ *v* မြှောက်ပင့်သည် flatter
nimǎn-í *n* ဆီချေး၊ ပဲဖတ် oil dregs
nimaǒ₁ *n* တိုက်ဆိုင်မှု coincidence
nimaǒ₂ *adv* မမျှော်လင့်ပဲလျက် accidentally
nimaǒtǔ *v* တိုက်ဆိုင်သည် coincide
nimaǒ₁ *n* မျှော်စင် watching tower
nimaǒ₂ *n* ကြက်ငှက်နားရာ perch
nimaǔ *n* ပစ်မှတ် target
nimi *n* အိပ်ရာ bed
nimíđǎ *n* အိပ်ရာခင်း bed sheet
nimíkhya *n* အိပ်ရာကုတင် bed
nimíthan *n* အိပ်ခန်း bedroom

nimôn *n* နောက်လွယ် bamboo pack
nimyan *n* ရေနံချေး oil dregs
ninga *n* ခန့်မှန်းခြေ estimate
nini *v* အနှောင့်အယှက်ပြုသည် disturb
ninŋ₁ *adj* ငိုက်မျဉ်းသော၊ အိပ်ငိုက်သော drowsy
ninŋ₂ *v* ငိုက်မျဉ်းသည်၊ အိပ်ငိုက်သည် drowse
nipa *n* ပုဆိန် axe
nipatamyao *n* ရဲတင်း hatchet
nipaō nipān *adj* နှောင့်နှေးဆိုင်းတွဲသော၊ အင်တင်တင်လုပ်နေသော reluctant
nipaō *v* အောင်သွယ်သည် match *pranipaō kaōkaū blī* အောင်သွယ်သူကနုတ်သွက်သည်။
nipaō *n* ချိတ် hanger
niphaō₁ *n* လက်ရန်း railing
niphaō₂ *n* အချိတ်အဆက် interconnection *niphaō yū* အချိတ်အဆက်ကျယ်ပြန့်သည်။
niphlei *n* တုတ် stick
niphōn *n* ခလုတ် switch *klanmī niphōn kaī* လျှပ်စစ်မီးခလုတ်ပျက်သည်။
niphrai *n* စားကျက် pasture *paū panā niphrai* ကျွဲနွားစားကျက်။
niphraō *n* မင်းတုပ် bolt *khādān niphraō cō aō* တံခါးမင်းတုပ်မရှိဘူး။
niphru *n* ဇစ်ခေါင်း zipper
niphruptū *n* ဇစ်ကြိုး zip
niphŋ *n* နှာခေါင်း nose
niphŋ-ī *n* နှပ် snot
niphŋcwī *n* ချွန်သည့်နှာခေါင်း pointed nose
niphŋkaū *n* နှာခေါင်းပေါက် nostril
niphŋkōn *n* နှာတံ ridge of nose
niphŋkōnkōn *n* ကောက်သောနှာတံ crooked nose
niphŋkōnkū *n* ကော့သောနှာတံ crooked nose
niphŋkŋ *n* နှာရှုပ်ကြိုး kind of halter for cattle
niphŋ peī *v* နှာခေါင်းပိတ်သည် have a blocked nose
niphŋthwaī *n* နှာဖားကြိုး (ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်) cord passed through buffalo or bull's nose
niphŋ thwī *v* နှာခေါင်းသွေးယိုသည် have a bleeding nose

niphŋyī *n* နှာရည် nasal mucus
niphŋyī lan *v* နှာရည်ယိုသည် have a running nose
nipon *n* တင်းပုတ် heavy club
nipron *n* တာဝန်ယူရသည့်အလုပ်ပိုင်း part of work to do
nipŋ *n* ကြိုး rope
nipŋhta *n* သံကြိုး chain
nipŋthaō *n* လျှော်ကြိုး fibre rope
nipwŋn *n* ဝေစု share
nipwŋn nita *n* ဝေစု၊ တာဝန်ပိုင်း share, responsibility of work
niranein *n* လွန်ခဲ့သည့်သုံးနှစ် three years ago
niraō *n* ထိုးတုတ် poking stick *sai dō niraō* ထိုးတုတ်ဖြင့်ထိုးသည်။
nirunein *n* လွန်ခဲ့သည့်နှစ်နှစ်၊ တမြန်နှစ် two years ago
niruniranein *n* လွန်ခဲ့သည့်နှစ်အနည်းငယ် several years ago
nirŋnirā *adj* စည်းလုံးသော united
nirŋnirā *adv* စည်းလုံးညီညွတ်စွာ unitedly
nirwŋn *n* အရန် reserve *rwān nirwŋn cō aō* အရန်ငွေမရှိဘူး။
niseīn *n* ဓားလွယ် sword
nisu *n* ဆောင်း conical basket *su tā dō nisu* ဆောင်းဖြင့်ငါးဆောင်းသည်။
nisŋ *n* ကျည်ပွေ pestle
nisŋhta *n* သံကျည်ပွေ iron pestle
niswī *n* တုတ်တို short stick
niswī nikla *n* တုတ်တိုကလေး short stick
niswī *v* စကားပြောသည် converse
niswīcū phlu *v* စကားပေါက်ကြသည် understand in conversation
niswīnicā *v* စကားပြောဆိုသည် converse
niswīphlu *v* ပြန်လည်သင့်မြတ်သည် reconcile
niswīrā *v* ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သည် coordinate
nita *n* တာဝန် duty
nitaōnisā *v* ရောင်းဝယ်သည် trade
nitaō *n* ဂျုတ်၊ ပျဉ်ခြစ် wooden rake
nitaōsyān *n* ဂျုတ်လက်ကိုင် handle of wooden rake

niteĩ *n* တိုင်းတာသောကိရိယာ measure
niteĩn₁ *n* တင်းပုတ် heavy club
niteĩn₂ *n* နာရီကြီး clock
niteĩnkaò *n* တင်းပုတ်ဟောင်း old heavy club
nithao₁ *v* အတင်းယူစေသည် force sb to take
nithao₂ *v* အကြိမ်ကြိမ်နင်းချေသည် step over again and again *cõ nithao hwãndã mã* အိပ်ရာခင်းကိုမနင်းချေနှင့်လေ။
nithaõ *n* အသံချက်ကိရိယာ amplifier
nithĩ₁ *n* မင်းတုပ် bolt
nithĩ₂ *n* သပ် wedge *thĩ ãn dò nithĩ* ဟစေရန်သပ်ဖြင့်ရိုက်ပါ။
nithu₁ *n* ဖိုခနောက် tripod
nithu₂ *n* သန့်ရှင်းရေးကိရိယာတစ်မျိုး kind of cleaning tools
nithũ₁ *n* အရန်၊ သီးသန့် reserve *rwãn nithũ cõ aò* အရန်ငွေမရှိဘူး။
nithũ₂ *n* ခုစရာ၊ ခုတုံး thing used for supporting
nithũ₁ *n* သပ် wedge
nithũ₂ *v* တွေးသည်၊ စဉ်းစားသည် think
nithũba *v* တွေးမိသည် think of
nithũbyan *v* သုံးသပ်သည် meditate
nithũ byan *v* သေချာစွာစဉ်းစားသည် think properly
nithũ htanba *v* တွေးမိသည်၊ အောက်မေ့သည် think of
nithwaĩ *n* နဖားကြိုး cord passed through animal's nose
nitõn *n* ကျည်ပွေ pestle
nitukaũ *v* လိုက်လျောသည် comply
nitũ *n* ဥပမာ၊ ပုံစံ example, simile *tai nitũ thamã?* မည်သို့ဥပမာပြောမည်နည်း။
niwãn *n* လှော်တက် paddle *sũkhlaũ niwãn kã* လှော်တက်ကျိုးသွားသည်။
niwein *n* နယ်မြေဒေသ state administrative unit
niwein kòmiti *n* ဒေသကော်မတီ regional committee
niyaõ₁ *n* ထမ်းပိုး yoke
niyaõ₂ *n* ထမ်းစင် stretcher
niyũ *n* ညွှန်ပြသည့်တုတ်၊ ညွှန်ပြသည့်ပစ္စည်းကိရိယာ pointer

niyũ *n* ဂဟေ solder
ni₁ *p* တိုင်အောင် till *ma ni htaũ* ပြီးသည်တိုင်အောင်လုပ်မည်။
ni₂ *Pf* တယ်လေ final marker *atai ni* သူပြောတယ်လေ။
niðò *adv* မရမက by any means *ma niðò htaũ* ပြီးသည်တိုင်အောင်မရမကလုပ်မည်။
ni₁ *n* ပျားကြီးတစ်မျိုး large bee
ni₂ *v* ရသည်၊ ရရှိသည် get
ni₁ba *v* လက်ခံရရှိသည် receive
ni₁htũ *n* ပျားစွဲရန်တိုင် post for beehive
ni₁mũ *n* ပျားငယ်တစ်မျိုး small bee
ni₁tau *n* အရွက်စားနိုင်သည့်ရုံးပင်တစ်မျိုး kind of timber tree that its leaves can be eaten
non₁ *v* နှိပ်သည် press
non₂ *v* သတိပေးသည် warm *nã ba hyũn rĩ non khĩ la bãn ka* ကြိုတင်ကြားလျှင်ငါ့ကိုသတိတစ်ချက်ပေးပါ။
non₃ *v* (သံစုံ) တီးသည် play (organ)
non₁ *n* ထောင့် angle *nãn dõ dũ nõn ka* ထိုထောင့်တွင်ထိုင်ပါ။
non₂ *adj* ပျော့သော soft
non₃ *v* မွှေသည် stir *nõn dyãnpĩ* ဆန်ပြုတ်မွှေသည်။
non-ian *n* ထောင့်ကျဉ်း acute angle
non-yan *n* ထောင့်ကျဉ်း acute angle
nonlai *n* ထောင့်ကျယ် abstruse angle
nõn₁ *n* စိမ့်မြေ၊ နွံမြေ marsh
nõn₂ *adj* ခိုင်ခံ့သော strong *nipũ nõn* ကြိုးခိုင်ခံ့သည်။
nõn₃ *adj* တာရှည်ခံသော lasting
nõngwĩ *adj* အဆာခံသော not easy to go hungry
nõn₁ *adj* တစ်ပတ်နှွမ်းဖြစ်သော second hand *hwãncein nõn* တစ်ပတ်နှွမ်းအင်္ကျီ။
nõn₂ *v* နွမ်းသည် wither *phaõ nõn hõ* ပန်းနွမ်းပြီ။
nõn₁ *v* အမိန့်ပေးသည် order
nõn₂ *v* အတင်းပြုသည် force
nõnnõn *adv* တဖြတ်တည်း၊ တစွတ်ထိုး persistently *ma nõnnõn* တဖြတ်ထိုးလုပ်သည်။
nõnsaò daòdau *v* အမေ့ စေခိုင်းသည် force to do

nǒn *n* သစ်တော forest
nǒndau *n* တောနက် thick forest
nǒndau nǒnthyǔn *n* တောနက်ကြီး dense forest
nǒnkhaus nǒnklā *adv* သစ်တောထဲ၌ in the forest
nǒnrei *n* တောစပ် forest edge
nu₁ *adj* နောက်ကျိသော dirty
nu₂ *adj* ထို that *nu pra* ထိုလူ။
nu₃ *Pf* အချိန်တွင် non-final clause marker *beǐ khǐ an dyǎn nu anǎn mǎ mǎ* ကျွန်ုပ်ထမ်းစားသည့်အချိန်တွင်သူအိပ်နေတုန်း။
nu₄ *Pf* သည် final clause marker
nuka *n* သည် final clause marker
nulě *adv* လည်းပဲ also
nulò *Pf* သည် sentence final particle
nũ *n* သားမြတ်၊ နို့ breast
nũhtǒn *v* ရင်သားကြီးထွားစပြုသည် breast growing *balaòban nũhtǒn htan* လူပျိုပေါက်တွင်ရင်သားကြီးထွားစပြုသည်။
nũkaǐ *v* နုတ်ထွက်သည် resign
nũkòn *n* နို့ဘူး feeding-bottle
nũmòn *n* နို့သီးခေါင်း nipple
nũnǎn *pro* ကိုယ်စီကိုယ်စီ each and everyone *nũnǎn pǎlai taǒ tharǐ ka* ရိက္ခာကိုယ်စီကိုယ်စီယူသွားကြပါ။
nũpǎ *v* နုတ်ထွက်သည် resign
nũpǎkaǐ *v* နုတ်ထွက်သည် resign *anǎn nũpǎkaǐ hǒ* သူ့နုတ်ထွက်သွားပြီ။
nũpǎn *n* အမျိုးသမီးရင်ဖုံး brassiere, bra
nũsan *v* နို့ရည်တင်းသည် engorge *maǒ nũsan* အမေ နို့ရည်တင်းသည်။
nũsǎn *n* နို့ရည် milk
nũsǎkhaò *n* ဒိန်ခဲ cheese
nũsǎphwan *n* နို့မှုန့် milk powder
nũsǎsǎ₁ *n* ဒိန်ချဉ် milk curd
nũsǎsǎ₂ *n* နို့ရည်ချဉ် sour milk
nũ₁ *n* မျောက်လွဲကျော် gibbon *nũ kǎnmeǐ htaũ* မျောက်လွဲကျော်အမြီးရှည်သည်။
nũ₂ *n* နေ့ day

nũ₃ *n* ဘောင်းဘီ pants
nũ₄ *clf* ရက် day *tama aǒ thyǔn nũ ma* အလုပ်ကသုံးရက်စာရှိသည်။
nũcein-nipaǒ *n* ဘောင်းဘီ၊ အင်္ကျီချိတ် clothes-hanger
nũcikhũhtǒn *n* ဘောင်းဘီအိတ်ကပ် pants pocket
nũcǒlá nacǒkǒn *adv* နေ့မအားညမနား always busy
nũcu *n* ဘောင်းဘီရှည် long pants
nũhǒnkǎn *n* ဂါဝန် skirt *pramu kwǎn nũhǒnkǎn* မိန်းမများဂါဝန်ဝတ်သည်။
nũhwǎncein *n* အဝတ်အစား clothing
nũkabi *n* အတွင်းခံဘောင်းဘီ underwear
nũkalaǒ *n* ခေါင်းလောင်းဘောင်းဘီ bell bottomed trousers
nũkaphru *n* ဘောင်းဘီခါးမျောကြိုး pants elastic *nũkaphru thatũ* ဘောင်းဘီခါးမျောကြိုးပြတ်သွားသည်။
nũkatan *n* ပုဆိုး sarong
nũkathi *n* ထဘီအထက်ဆင့် cloth band
nũkaton *n* ဘောင်းဘီခွ fork of pants
nũkaũ *n* အတွင်းခံဘောင်းဘီ underwear
nũklǒn *n* ဘောင်းဘီတို shorts
nũpaǐ *n* လုံချည်၊ ထဘီ longyi
nũpǎncũ *n* ယောက်ျားဘောထိန်း supporter
nũphaòya *n* အသားကပ်ဘောင်းဘီ tights
nũphrai *n* ဂါဝန် (အကွဲ) clefted skirt
nũpũ *n* ဘောင်းဘီခါးကြိုး pants waist tie
nũthaplaò *n* ရှမ်းဘောင်းဘီ Shan pants
nũ₁ *n* နှစ် ၂ two 2
nũ₂ *v* ဆင်တူသည်၊ လိုက်သည် (အမူအကျင့်) be similar *picǎphao nũ yaǒ* ကလေးငယ်ကမျောက်အမူအကျင့်လိုက်သည်။
nũ blanbā *adj* ဒုတိယကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော second
nũdeǐn nũbǎ *n* နှစ်ဦးနှစ်ဖက် both sides *cau laǒ nũdeǐn nũbǎ* နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သဘောတူသည်။
nũnũ *adv* တစ်မျိုးတည်း၊ သက်သက် only *cǐ nũnũ* အသားသက်သက်။
nũsǎn *n* နှစ်ဆယ် ၂၀ twenty 20

nwai *n* ခုနှစ် ၇ seven 7
nwai blanbā *adj* သတ္တမကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော seventh
nwaisǔ *n* ခုနှစ်ဆယ် ၇၀ seventy 70
nwaiswǎ khwǎmyan *adv* မည်သည့်နည်းနှင့်ဖြစ်စေ however
nwai *v* ကျွေးမွေးပြုစုသည် nurse
nwai₁ *n* အာလူး potato
nwai₂ *v* ဒူးညွတ်သည် bend knees *don htǒn u htwaǐ ba*
nwai pǔra ဗုံတီးပလွေမှုတ်ရာ၌လူတိုင်းဒူးညွတ်ရသည်။
nwaiǎu *n* မျောက်ဥ white yam
nwaikalǎ *n* အာလူး potato
nwaikyo *n* ကန်စွန်းဥ sweet potato
nwaiphla *v* ဒူးညွတ်သည် bend knees *ywaǐ lǔ ba*
nwaiphla ရိုးရာအသုဘအကတွင်ဒူးညွတ်လိုက်ဆန့်
လိုက်လုပ်ရသည်။
nwaisǔ-aǎ *n* စိမ်းစားဥ edible tuber
nwaisyǔn *n* ကန်စွန်းဥ sweet potato
nwan₁ *v* တို့သည် dab *nwan an tarǎ?* ဘာတို့စား
သနည်း။
nwan₂ *v* လက်ဖြင့်ချေသည် crush *nwan thǔ can*
ကြမ်းပိုးအားချေ၍သတ်သည်။
nwan cuthyǎn *v* လက်ဗွေနှိပ်သည် press fingerprint
nwǎ *v* ကိုယ်ဖြင့်တွန်းသည် push with body
nwǎlai *v* ရှေ့သို့တိုးဝှေ့သည် jostle
nwǎ *n* အမြိတ်၊ ပန်းပွား fringe, hem
nyan *v* ကိုယ်ဖြင့်တွန်းတိုက်သည် push with body
nyanlan *v* ဖိနှိပ်သည် (လူ) oppress
nyǎn *v* မောင်းထုတ်သည် drive out
nyún₁ *adj* နံ့စေ့သော smelly
nyún₂ *v* အနံ့ခံသည် smell
nyún-ao₁ *n* အောက်နံ့ musty smell
nyún-ao₂ *adj* အောက်စေ့နံ့သော smell nasty
nyún-ǎ₁ *n* ချေးနံ့ dung smell
nyún-ǎ₂ *adj* ချေးစေ့နံ့သော smell of dung
nyún-ǎ₃ *n* ပုပ်နံ့ rotten smell
nyún-ǎ₄ *adj* ပုပ်နံ့ထွက်သော smell rotten

nyúnhwan₁ *n* ငရုတ်ကောင်းနံ့ peppermint smell
nyúnhwan₂ *adj* ငရုတ်ကောင်းနံ့ရသော smell
peppermint
nyúnkakaǎ₁ *n* တူးနံ့ burning smell
nyúnkakaǎ₂ *adj* တူးစေ့နံ့သော smell burning
nyúnkarǎn₁ *n* ဆိုးသောအနံ့ bad smell
nyúnkarǎn₂ *adj* အနံ့ဆိုးသော smell bad
nyúnkaǎ₁ *n* ညှော်နံ့ acrid
nyúnkaǎ₂ *adj* ညှော်သော acrid
nyúnkhrǎ₁ *n* ဆိုးသောအနံ့ awful smell
nyúnkhrǎ₂ *adj* အနံ့ဆိုးသော smell awful
nyúnkrǎ₁ *n* ကြေးနံ့ grimy smell
nyúnkrǎ₂ *adj* ကြေးနံ့ရသော smell grimy
nyúnprǎn₁ *n* အနံ့ဆိုး bad smell
nyúnprǎn₂ *adj* အနံ့ဆိုးသော၊ ပုပ်နံ့ထွက်သော smelly
nyúnprǎn₃ *n* ကောင်းသောအနံ့ good taste
nyúnprǎn₄ *adj* အနံ့ကောင်းသော good in taste
nyúnstǎhai₁ *n* သေးနံ့ urinary smell
nyúnstǎhai₂ *adj* သေးစေ့နံ့သော smell urinary
nyúnthǎn₁ *n* သိုးနံ့ bad smell
nyúnthǎn₂ *adj* သိုးစေ့နံ့သော smell bad
nyúnthu₁ *n* အောက်သိုးနံ့ mouldy smell, moldy smell,
spoiled
nyúnthu₂ *adj* အောက်သိုးသိုးဖြစ်သော mouldy, moldy
nyúnthyǎn₁ *n* အလွန်ဆိုးဝါးသောအနံ့ awful and bad
smell
nyúnthyǎn₂ *adj* အနံ့အလွန်ဆိုးဝါးသော smell awful and
bad
nyúnthyǎn nyúnpraǎ *adj* အနံ့အလွန်ဆိုးဝါးသော smell
awful and bad
nyúnwǎ₁ *n* မွှေးနံ့ sweet smell
nyúnwǎ₂ *adj* အနံ့မွှေးသော smell sweet
nyúnwǎbǎn *n* မွှေးတိုင် joss stick
nyúnwǎ nyúnrǎn *adj* မွှေးနံ့ရသော smell sweet
nyún₁ *n* မျှော့တစ်မျိုး leech
nyún₂ *v* သုတ်သည် wipe
nyúnblǎn *v* သန့်စင်သည် clean

nyún maísú₁ *v* နှစ်သိမ့်သည် console
nyún maísú₂ *v* ကရုဏာသက်သည် sympathize
nyúnthaú *v* အခြောက်သုတ်သည် dry

nyún *v* ဖိသည် press
nyún cein *v* တင်းတင်းဖိသည် press hard
nyúnlan *v* ဖိချသည် press

O

oan₁ *n* ခေါင်အိုးငယ် small rice beer pot
oan₂ *v* ကိုင်သည် hold
oansú *v* ရေချိုးသည် bathe
oán *v* ဘဝပြောင်းသည် change to another state of life
ò-khru *n* နွားထီးစိန်ခေါ်သံ challenging noise made by bull
ò-ro *n* တောမောင်းသံ word of hunting
ò *n* နာမည်ခေါ်သံကြား၍ပြန်ထူးသံ (ခဗျာ၊ ရှင်) a response to one's name
on₁ *n* ပယ် unit of land

on₂ *clf* ပယ် unit of land
on-ě *n* ခွေးမောင်းသံ word used for chasing dog
ón *v* မီးတိုက်၍မောင်းထုတ်သည် destroy by fire
ón₁ *n* မြေတွင်း hole in the earth
ón₂ *n* ကလီစာများ၊ ဝမ်းတွင်းသား innards
ón₃ *clf* တွင်း hole
ònhthan *v* ပျို့တက်သည် feel nauseated **ònhthan dỏ phũ**
 ဝမ်းဗိုက်မှနေပျို့တက်သည်။
ón *adj* နားပင်းသော deaf

P p

pa *pro* ကျွန်ုပ်တို့၊ ကျွန်ုပ်တို့၏၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို we, our, us
Pa-au *n* ပအိုဝ်လူမျိုး Pa-oh
pablon *v* ပါဝင်သည် include
pacú *v* ပါဝင်သည် include
pahwí *n* ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်သူ၊ ပရောဖက် prophet
Pakaú *n* ကရင်လူမျိုး Karen
palòn *n* သူငယ်ချင်း friend
papeín *v* အားနာသည် embarrass
papwí *v* ထိမ်ဝှက်သည် conceal
pati *n* ပါတီ party
patí *n* စိပ်ပုတီး rosary
patíthā *n* ချဉ်သည့်အသီးတစ်မျိုး kind of sour fruit
pă₁ *n* အကြောင်း cause **pă tară?** ဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။

pă₂ *n* အနှုတ်လက္ခဏာ (-) subtraction
pă₃ *adj* နှုတ်သော၊ လျော့သော minus **ngai pă nú cwaí thyún** ငါး အနှုတ် သုံး ညီမျှခြင်း နှစ် (၅-၃=၂)။
pă₄ *v* နှုတ်သည် subtract
pă₅ *v* ခတ်သည် play **pă bôn** ခြင်းခတ်သည်။
pă₆ *v* ဖယ်သည် cast
păkaí *v* ဖယ်ထုတ်သည် cast aside
pălă *conj* ကြောင့်၊ သောကြောင့် because **pălă khí khaucă** ကျွန်ုပ်ကြောင့်ဖြစ်ရသည်။
pălă₁ *n* သရေပွဲ a drawn game, tie
pălă₂ *v* သရေကျသည် tie
pălai *v* ယူဆောင်လာသည် bring along **pălai dyāncon** ထမင်းထုပ်ယူဆောင်လာသည်။
păpa *n* ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး pope

pa₁ *n* ဦးတည်ရာ၊ လားရာ direction *bahtað pá* မြောက်သို့လားရာ။

pa₂ *clf* ဘက် side *khandeĩn nũ pá* ခြေနှစ်ဘက်။

pa₃ *v* ကျောပိုးသည် carry on back *pá pũ* မောင်/ညီလေးကိုကျောတွင်ပိုးသည်။

pai₁ *n* အပိုအလျှံ extra

pai₂ *adj* ပိုလျှံသော extra

pai₃ *v* ကျောပိုးသည် carry on back

pai-að *v* တဖြည်းဖြည်းစုပ်သောက်သည် sip

pain₁ *n* အချပ် flap

pain₂ *clf* ချပ် slice

paĩ *v* လမ်းဖယ်သည် give way

paĩ₂ *v* ခုတ်သည် cut

paĩ₃ *v* ဝတ်သည် (ထမီ) wear (longyi)

paĩkǎ *v* ခုတ်လှဲသည် cut down

paĩkaĩ *v* ခုတ်ပစ်သည် cut

paĩkaũ *v* ခုတ်ပိုင်းသည် cut into portion

paĩkhlǎn *v* ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းသည် clear (land)

paĩn *v* ပစ်သည် throw

paĩnkaĩ *v* ပစ်ထုတ်သည် throw away

paĩnsahtôn *n* kind of children's toy with a weighted bottom so that it uprights itself

paĩtũ *v* ခုတ်ဖြတ်သည် cut off

paĩ *v* တွယ်သည် cling *paĩ htan thôn* သစ်ပင်တွယ်တက်သည်။

paĩ₂ *v* ပက်သည် gore (of wild boar) *htað paĩ* ဝက်ပက်သည်။

paĩ₃ *v* ဓားသွားချင်းပွတ်၍သွေးသည် sharpen knives with their edges

paĩ₄ *v* လျှက်သည် lick *paĩ khaplôn* နှုတ်ခမ်းလျက်သည်။

paĩ₅ *v* ဖမ်းသည် catch (by gum) *paĩ yũ* ပုစဉ်းရင်ကွဲဖမ်းသည်။

pan₁ *n* မောင်း gong

pan₂ *v* ရှာဖွေသည် seek

pan₃ *v* ချောင်းမြောင်းသည် peep

panǎ *n* ကျွဲ buffalo

panǎ-ĩ *n* ကျွဲချေး buffalo excrement

panǎlũ *n* ကျွဲလှည်း buffalo cart

panǎmyũn *n* ပြောင် gaur, kind of wild ox

panhwalā *n* ကြေးစည် triangular brass gong

pankhu *v* အမဲလိုက်သည် hunt

pan krau *v* ဥစ္စာရှာသည် seek for property

panlai *v* ဝေဖန်သည် criticise, criticize

panlwan *n* ထူးခြားသည့်မောင်းတစ်မျိုး different kind of gong

panngað *v* စုံစမ်းစစ်ဆေးသည် investigate

pantakai *n* ကြေးစည် triangular brass gong

panwaĩthā *n* သပွတ်သီး sponge gourd

pǎn₁ *v* ပိတ်သည် (လက်ဝါးဖြင့်) close

pǎn₂ *v* ဝေငှသည် distribute

pǎnbũ *v* ပိတ်သည် close *pǎnbũ khaplôn* ပါးစပ်ပိတ်သည်(လက်ဝါးဖြင့်)။

pǎncũ *v* ခွဲဝေသည် distribute

pǎnkh lai pǎikh lôn *v* စီမံခန့်ခွဲသည် plan

pǎnlanceinthá *v* နောင်တရသည် repent

pǎnnǎn *v* နှစ်ကိုယ်ခွဲပြုသည် act oneself in dual role

pǎnphĩ *v* ခွဲဝေပေးသည် distribute

pǎnthi *v* ညီတူညီမျှဝေသည် share proportionally

pǎnyǎ₁ *adj* ခက်ခဲသော difficult

pǎnyǎ₂ *adv* ကြာမြင့်စွာ long time

pán *n* စခန်း camp

pánkacao *n* ဌာနချုပ် headquarters

pánklôn *v* အကျယ်ချုပ်ခံရသည် be under house arrest

pao *v* ထုသည် (သစ်ခွံ) strike *pao thônhtwan* သစ်ခွံထုသည်။

paotalao *n* မော်တော်ဆိုင်ကယ် motorbike

pað₁ *n* အကြိမ် time

pað₂ *clf* ကြိမ် time *yað baũ thyũn pað* စပါးသုံးကြိမ်ထမ်းသည်။

pað₃ *v* ပုတ်သည်၊ ရိုက်သည် beat *pað baũ* စပါးပုတ်သည်။

paðdei *v* တောင်ပံခတ်သည် flap *htausei paðdei tònkein adǎn* ရစ်တောင်ပံခတ်၍အိပ်တန်းကို

ချဉ်းကပ်သည်။

paðnõn paðsau *v* အမှုစစ်ဆေးသည် investigate a case

paðpũ *v* ငြိမ်းသတ်သည် (မီး) extinguish *paðpũ mí*
မီးငြိမ်းသတ်သည်။

paðraũ *v* ခြိမ်းခြောက်သည် threaten

pað *v* ဂါထာမှန်း၍ကုသည် chant and heal

pað₁ *n* အပိုင်း၊ အကန့် section

pað₂ *clf* အပိုင်း၊ အကန့် section *hwa la pað* ဝါး
တစ်ပိုင်း(အဆစ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား)

pað₃ *v* ပဲ့သည်၊ ပြုတ်သည် chip *thiwan kað pað* ခေါင်
အိုးနှုတ်ခမ်းပဲ့သည်။

pað₄ *v* ယူသည် take *ba thahtan mè cõ pað thõnku*
ka ဒေါသထွက်သည့်တိုင်တုတ်ယူမသုံးနှင့်။

pað *v* သတိပေးဆုံးမသည် admonish

paðpað *interj* သနားခြင်းမှပြုသည့်အသံ sound made
from a pity

pað₁ *clf* လက်လေးသစ် four fingers length

pað₂ *adv* လုံးဝ at all *nā cõ hyũn pað* လုံးဝမကြားဘူး။

pað₃ *v* ချိတ်သည် hang

pað₄ *v* စောင့်သည် wait

pað₅ *v* စောင့်ကြပ်သည် watch

pað₆ *v* ကာကွယ်သည် protect

paðkhau *v* အုပ်ချုပ်သည် rule

pað pán *v* စခန်းစောင့်သည် watch the camp

pað sũkãn *v* တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်သည် administer the state

paðsyũn *v* ကြိုဆိုသည် welcome

paðtaryũn *v* စောင့်ကြည့်သည် watch

pau₁ *n* အပေါက် hole

pau₂ *v* ပေါက်သွားသည် break out *khauklaõ pau* ခေါင်း
ပေါက်သွားသည်။

paulu *adj* ဖောက်ထွင်းမြင်ရသော transparent

paũ₁ *n* နွား bull, ox, cow

paũ₂ *n* ကွမ်းရွက် betel leaf

paũ-i *n* ကွမ်းအစ် betel box

paũ-ĩ *n* နွားချေး cow dung

paũbũ *n* နွားလပို hump

paũkalã *n* အကြီးစားနွားတစ်မျိုး big kind of bull

paũkaõ *n* နွားခြံ ox fence

paũkonlũ *n* လှည်းဆွဲနွား bull that pulls cart

paũlanhtũ *n* နွားဝှေ့ပွဲ၊ နွားတိုက်ပွဲ bull fight

paũlán *n* နွားဝန်တင်သည့်ခြင်း basket carrying by bull

paũlũ *n* နွားလှည်း ox cart

paũmaõcaõ *n* မိတ်အလိုက်ခံသည့်နွားမ cow that
receives mate

paũmaõtan *n* အမြီးနွားမ barren cow

paũmyũn *n* စိုင် wild ox

paũniphrai *n* နွားစားကျက် grazing ground

paũnũsũ *n* နွားနို့ cow milk

paũphãcũ *n* နွားသိုး uncastrated bull

paũphãdan *n* ဝန်တင်နွားထီး pack bull

paũphãthwan *n* ထမ်းပိုးတပ်သင်နွား bull in training

paũpõn *n* နွားခြံ ox fence *bwai paũpõn dõ dõn phrĩ*
ရွာအပြင်တွင်နွားခြံထားသည်။

paũsũ *n* ကွမ်းသွေး betel spittle

paũswai *n* နွားအသေးမျိုး kind of small bull

paũtha-ao *n* လှည်းထမ်းပိုးကြိုး yoke cord

paũthwũn *n* နွားတင်းကုတ် cowshed

paũ₁ *n* ညိုပြာရောင် brown-blue

paũ₂ *adj* ညိုပြာသော brown-blue

Pekhõn *n* a town in southern Shan State

pẽ *Pf* တော့ဘူး၊ ကြံစို့ final particle *nwai cõ cũ pẽ*
အာလူးမညတော့ဘူး။

pẽ *n* နဲ့ oboe

pẽ *n* မိန်းမကိုယ်၊ မိန်းမအင်္ဂါဇာတ် woman sexual organ

pẽdĩ *n* မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်အစေ့ clitoris

pẽkaũ *n* မိန်းမအင်္ဂါအခေါင်း vagina

pẽswan *n* မိန်းမဆီးခုံမွေး female pubic hair

peĩ *adj* ပိတ်ဆို့သော blocked

pein₁ *n* ချပ် slice

pein₂ *n* တစ်မှေးအိပ်ခြင်း nap

pein₃ *clf* မှေး nap *mĩba la pein hò* တစ်မှေးသာအိပ်ရ
သည်။

pein₄ *clf* ချပ် slice

pein₁ *adj* ညီညာသော even

peĩn₂ *v* ပတ်သည် (အသား) chap
peĩn₃ *v* ပစ်သည် throw
peĩnlablan *adv* တစ်ခါတစ်ရံ sometimes *tauli*
peĩnlablan တစ်ခါတစ်ရံအလည်သွားသည်။
peĩnlapra *adv* တစ်ယောက်တစ်လေ few people
peĩnlanklõn *v* ကိုယ်ကိုလှဲချသည် fall oneself
pha *v* ဖတ်သည် read *pha Kayăn li ba cãn* ကယန်းစာ
ဖတ်တတ်ရမည်။
phală *n* ဖလား chalice
pha li *v* စာဖတ်သည် read book
phă *n* အဖေဖေ ဖခင် father
phăkalaõ *n* အဖေရင်း natural father
phăkalaõ maõkathaũ *n* အဖေတူအမေကွဲ half blood
phăkathaũ *n* ပထွေး step-father
phăkăñ *n* ခေါင်းဆောင် (တိရိစ္ဆာန်) leader
phăkõn *n* ခေါင်းဆောင်ကြီး (တိရိစ္ဆာန်) great leader
phă laprahteĩ maõ taõpra *n* အဖေတူအမေကွဲ half
blood
phăpră *n* အဘိုးအို old man
phă₁ *n* ဘီ great great-grand father
phă₂ *n* ပြာ ash
phă-on *n* မီးမွေးသည့်နေရာ fireplace
phăli *n* မီးမွေးရန်နေရာသစ် newly made fireplace *sami*
cõ khaõ phăli အိမ်သစ်တက်ပွဲနှင့်လက်ထပ်ပွဲနှစ်မျိုးမ
ပါဝင်နှင့်။
phălon *n* ပြာလောက် maggot
phăpain *n* မီးဖိုပတ်လည်ထိုင်ရန်နေရာ fireside seat
phăphrĩ *n* မီးဖိုဘေး fireside
phăthau *n* မီးသွေး coal
phătü *n* မီးဖိုအတွင်းထောင့် inner corner of fireplace
phă₁ *v* သိရှိစေသည် tell *ngaõ mõnha cõ phá mõnraõ*
ညပြောသည့်စကားနောက်မနက်မပြောနှင့်။
phă₂ *v* ကွဲသည် break *põn phá hõ* အိုးကွဲပြီ။
phăphrwĩ *v* အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာကွဲသည် shatter
phătä *v* ကွဲဖြာသည် tear apart
phai₁ *n* ဝါ cotton plant

phai₂ *adj* မီးကူးလွယ်သော easy to get burnt *yan phai*
raõ ယမ်းမီးကူးလွယ်သည်။
phai₃ *adj* သားနားသော smart *thaõ hwănceĩn phai*
laõkaũ အကျီဝတ်အလွန်သားနားသည်။
phai₄ *adj* ပြတ်သားသော decisively *mangaõ phai*
စကားပြတ်သားသည်။
phaĩbli *n* ဝါဂွမ်း cotton
phain *v* ခွင်းသည် shoot *phain sũpaõ* လေးခွခွင်းသည်။
phaĩphlon *n* ဝါစေ့ cotton seed
phaisũ *n* ချဉ်ပေါင် roselle
phaisũmõn *n* တောချဉ်ပေါင် wild roselle
phaĩ₁ *n* ဖဲ playing cards
phaĩ₂ *n* ဖြောက် cracker
phaĩn *n* အညစ်အကြေး dirt
phan₁ *v* နိမိတ်ဖတ်သည် foretell
phan₂ *v* စီမံကွပ်ကဲသည် plan
phan₃ *v* 1. လုယူသည် rob 2. fight over
phan₄ *v* ကတိပြုသည် promise *phan byũn* ကတိပြုဝံ့
သည်။
phăñ₁ *n* အကိုင်း branch
phăñ₂ *n* ကျီ စပါးကျီ granary, barn
phăñ₃ *clf* ကိုင်း branch *thõnphăñ nũ phăñ* သစ်ကိုင်းနှစ်
ကိုင်း။
phăñklõn *n* အကိုင်းကြီး main branch
phăñteĩn *n* အခက်၊ အကိုင်းငယ် twig
phao₁ *n* သား/သမီး child
phao₂ *n* သားသမီး children
phao₃ *adj* ငယ်သော small
phaočă *n* မွေးကင်းစ (လူ၊ တိရစ္ဆာန်) new born
phaočălan *v* မွေးဖွားသည် give birth
phaočăli *n* မွေးကင်းစကလေး newborn child
phaočă *n* ဆွေမျိုးသားချင်းစု clan
phaočă *n* ကလေးဝေးခြင်း long gap between children
phaočaĩ *n* အသားဖြင့်ဦးဆုံးမိတ်ဆက်သည့်ကလေး child
introduced with first meat
phaocaũ ghũhta *n* နောင်လာနောက်သား future
generation

phaoceĭn *n* သားဖွားဝေဒနာ labour pain, labor pain
phao ceĭn *v* သားဖွားဝေဒနာခံစားရသည် suffer from labour pain, labor pain
phaodau *n* တူ nephew
phaodaŭ *n* ကလေးနီးခြင်း close gap between children
phaodĭ *adj* အလွန်သေးငယ်သော tiny
phaoghŭ₁ *n* ဆွေမျိုးသားချင်းစု clan *Htaŭ phaoghŭ* ထူးဆွေမျိုးသားချင်း။
phaoghŭ₂ *n* သားသမီးနှင့်မြေးများ children and grandchildren
phaokalaŉ *n* သားသမီးရင်း natural children
phaokathaŭ₁ *n* မွေးစားသားသမီး adopted child
phaokathaŭ₂ *n* လင်ပါ၊ မယားပါ သားသမီး step-child
phaokanăn *n* သားသမီးထွေး last born child
phaokhaŭ *n* သား son
phaokŉn *n* အချင်း placenta
phaolarwŭn *n* တရားမဝင်မွေးသောကလေး illegal child
phaolankaĭ₁ *n* သားလျှော့ခြင်း miscarriage
phaolankaĭ₂ *v* သားလျှော့သည် miscarry
phaomi₁ *n* သေးနပ်သည့်အရာ trifle
phaomi₂ *adj* အလွန်သေးငယ်သော tiny
phaomu *n* သမီး daughter
phaonaŉmŉn *n* နောက်ယောက်ျား (သို့) မိန်းမနှင့်ရသည့် သားသမီးများ children of second husband/wife
phaonŭcă mănŭraŭ *n* အိမ်ထောင်နှစ်ဆက် second marriage
phaothakhau *n* သားသမီးဦး firstborn
phaowaĭpră *n* သားသမီးဦး firstborn
phaoyaŭmaŉ *n* အမိမဲ့သားသမီး motherless
phaoyaŭphă *n* အဖမဲ့သားသမီး fatherless
phaŉ₁ *clf* လံ length of 2yards *thŉnklaŭ aŉ nŭ phaŉ* သစ်လုံးပတ်နှစ်လံရှိသည်။
phaŉ₂ *v* ဖမ်းသည် catch *yĭ phaŉ* ရဲဖမ်းသည်။
phaŉ₃ *v* ပွေ့သည် hold
phaŉklŉn *v* ပွေ့ဖက်သည်၊ ပွေ့ပိုက်သည် embrace, catch hold
phaŉ₁ *n* ပန်း flower
phaŉ₂ *v* ပန်းပွင့်သည် flower

phaŉbăn *n* အဝါရောင်ပန်းတစ်မျိုး yellow flower
phaŉbaŭ *n* ဇာမနီပန်း white flower (kind of weed)
phaŉbaŭhwan *n* စံပယ်ပန်း jasmine
phaŉghon *n* ပန်းခွေ wreath
phaŉhanhŉn *n* စွယ်တော်ပန်း kind of edible flower
phaŉhtan *v* ပွင့်သည် flower
phaŉjapan *n* ပန်းခါး bitter flower
phaŉkhadau *n* ပန်းခါးကြီး (ပွင့်ဖတ်လေးခု) bitter flower with four petals
phaŉkhaphao *n* ပန်းခါး (ပွင့်ဖတ်ငါးခု) bitter flower with five petals
phaŉmaokathĭ *n* ပန်းဝါကြီးတစ်မျိုး (သီတင်းကျွတ်ချိန် ပွင့်သည်) large yellow flower
phaŉmŉnhtan *n* နေကြာပန်း sunflower
phaŉmuya *n* နီဝါရောင်ပန်းတစ်မျိုး kind of red yellow flower
phaŉna *n* ညမွှေးပန်း queen of the night
phaŉpŉn *n* ပန်းခြံ park
phaŉpŉn *n* ပန်းအိုး vase
phaŉtasu *n* နှင်းဆီပန်း rose
phaŉthă *n* ပန်းသီး apple
phaŉthica *n* သတ္တပန်း gladiolus
phaŉthŉnki *n* ချယ်ရီပန်း cherry flower
phaŉtitŉn *n* သစ်ခွပန်း orchid
phaŉ₁ *adv* နီးနီး၊ နီးပါး nearly, about *phaŉ nŭ lă hĕ* နှစ်လနီးနီးရှိပြီ။
phaŉ₂ *v* ကိုင်သည် touch
phaŉ-u *v* ကိုင်စမ်းသည် feel
phaŉ-u htŭ *v* သွေးခုန်နှုန်းစမ်းသည် feel the pulse
phaŉhtu *v* မီသည် reach, be able to touch
phau *v* ဖမ်းသည် catch
phaudaŉ₁ *n* မုဒိမ်း rape
phaudaŉ₂ *v* မုဒိမ်းကျင့်သည် rape
phaŭ₁ *n* ကျောက်ကြီးရောဂါ smallpox
phaŭ₂ *n* မန်းရည်ဖု blister
phaŭ₃ *adj* အရသာပြယ်သော insipid *thi phaŭ hŉ* ခေါင်အရသာပြယ်ပြီ။

phaũ₄ *v* မန်းရည်ဖုထွက်သည် blister
phaũkasan *n* ကျောက်ပေါက်မာ pox mark
phaũlǎn₁ *n* မန်းရည်ဖု blister
phaũlǎn₂ *v* မန်းရည်ဖုထွက်သည် blister
phè lwǎ *v* လွှဖယ်သည် adjust saw
phei *n* အခေါက်၊ သားရေ bark, skin
pheisaòkhlein *n* အသားမာ callus
phein₁ *v* ခြစ်သည် (မီး) strike
phein₂ *v* ခုန်သည် jump
phein cunǒn *v* လက်ဖျောက်တီးသည် snap fingers
phein mǎ₁ *v* မှင်ဖြင့်အမှတ်အသားပြုသည် mark lines by ink
phein mǎ₂ *v* မီးခတ်သည် strike flint
phi₁ *v* ယူသည် take
phi₂ *v* မှားသည်၊ လုပ်မှားသည် mistake, misdo *wan phi sǔ* ရေချိုးမှားသည်။
phi₃ *v* မွေးစားသည် adopt *nain tai mwǎn phi Katan tamangaǒ* နိုင်ဆိုသည်စကားသည်မြန်မာစကားကို မွေးစားခြင်းဖြစ်သည်။
phi baò *v* အပြီးယူသည် take for good
phicein *v* ယူပြန်သည် bring
phi ceinblan *v* ပြန်ယူသွားသည် take back
phicudeǎn *v* လက်ထပ်သည် marry
phidau₁ *v* ကြွားဝါသည် boast
phidau₂ *v* မျက်နှာလိုက်သည်၊ ဘက်လိုက်သည် have a bias towards
phidaunǎn₁ *adj* ကြွားဝါသော boastful
phidaunǎn₂ *v* ကြွားဝါသည် boast
phidau philǔ *v* ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားသည် take pride
phidausyan *v* ဘက်လိုက်သည်၊ မျက်နှာလိုက်သည် have a bias towards
phidauthá *adj* ဒေါသကြီးသော short-tempered
phidǎ *v* အခြေပြုသည် base on
phighǔ *v* အစားပြန်ယူသည် take back in place of
phiha₁ *v* ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားသည် take pride in
phiha₂ *v* ပို၍နှစ်သက်သည် prefer
phihalǎdau swǎlǎn *adj* မျိုးချစ်စိတ်ရှိသော patriotic

phihtanlǔ *v* ကြွားဝါသည် boast
phi htu *v* မီသည် reach, able to get hold of sth
phihu *v* ခိုးယူသည် steal
phikaǎ *v* ယူပစ်သည် take away
phikhan *v* ချေးယူသည် borrow
phiklǒn *v* ယူထားသည်၊ သိမ်းထားသည် keep, receive
phi kǒn *v* အလကားယူသည် take free of charge
philai *v* တပါတည်းယူလာသည် take along
philanphyǔn *v* နိမ့်ချသည် be humble
phileǎntǒn₁ *v* ဘက်လိုက်သည် be partial to
phileǎntǒn₂ *v* မမျှမတပြုမှုသည် treat unequally
phi mǎ *v* လက်ထပ်သည်၊ မိန်းမယူသည် get marriage
phimu *v* ငှားယူသည် hire
phi myan *v* နာမည်ယူသည် take name
phimyǎn *v* အပိုင်ယူသည် take for good
phinǎn *v* မှတ်တမ်းတင်သည် record
phinaǎ *v* လက်ခံရရှိသည် accept
phiphan *v* ဖန်တီးယူသည် improvise
phiplǔ *v* အစားပြန်ယူသည် take back in place of
phiswaǎ *v* ယူသွားသည် take away
phi takama *v* အပြစ်ယူသည် take offence
phi thamǒn *v* တမင်သက်သက်ယူသည် take intentionally
phithá₁ *adj* ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြစ်သော grievous
phithá₂ *v* ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြစ်သည် grieve
phi yaǒ *v* ကြိုတင်ယူသည် take beforehand
phiyě₁ *v* အရေးယူသည် take action
phiyě₂ *v* အသိအမှတ်ပြုသည် acknowledge
phǎ *v* နှာညှစ်သည် blow nose *phǎ niphǔyi* နှာရည်ညှစ်ပစ်သည်။
phǎ *v* ပေးသည် give
phǎ-an phǎ-aǒ *v* ကျွေးမွေးသည် feed
phǎblan *v* ပြန်ဆပ်သည် return
phǎ ceinblan₁ *v* ပြန်ပေးသည် give back
phǎ ceinblan₂ *v* ပြန်ပေးသည် refund
phǎdan *v* ဒဏ်ခတ်သည်၊ အပြစ်ပေးသည် punish

phíđau phílủ *v* ရာထူးတိုးမြှင့်သည် promote
phíghủ *v* အစားပြန်ပေးသည် compensate
phíkhān *v* ပေးချေးသည် lend
phíkhòn phí-ả *v* အားပေးသည် encourage
phíkhòn phí-ả *v* ခွန်အားပေးသည် give strength
phíkyủ *v* အကျိုးပေးသည် give profit
phílai *v* ပေးသွားသည် give
phílan *v* ပေးကမ်းသည် bestow
phímu *v* ခဏပေးငှါးသည် lend (for a moment)
phímwǎn *v* တောင့်အောင့်ကာပေးသည် give angrily
phí myan *v* အမည်ပေးသည် give name
phímyǎn *v* အပိုင်ပေးသည် give for good
phí nũsủkha *v* နို့ဖိုးဆပ်သည် show gratitude to sb
phíplủ *v* အစားပြန်ပေးသည် compensate
phí pri *v* ဆုပေးသည် give prize
phípủwủn *v* အပေးများလွန်းသည် overpay
phíswai *v* ပေးပစ်သည် give away
phí tabyā *v* လိင်ကိစ္စအတွက်လျော်ကြေးပေးသည်
 compensate for wrong sexual intercourse
phí takamā *v* အပြစ်ဒဏ်ပေးသည် give punishment
phí thadi *v* သတိပေးသည် give warning
phítheinǎn *v* သတိပေးသည် warn
phí thwủ *v* သွေးလှူသည် give blood
phítỏn phíthei *v* ဂုဏ်ပြုချီးမြှောက်သည် glorify
phítủ *v* ပုတ်ပြတ်ပေးသည် pay for piece-work
phí yaỏ *v* ကြိုပေးထားသည် pay beforehand
phíyỏn₁ *v* တစ်ဆင့်ပေးသည် give through sb
phíyỏn₂ *v* ငွေလွှဲသည် transfer (money)
phỉ₁ *n* ဘေး/ဘေးမ great grand father / mother
phỉ₂ *n* ဖဲ့ chaff
phỉ-ản *n* ခေါင်ဖတ် dregs of rice beer *baủ htaỏ phỉ-ản*
 ခေါင်ဖတ်ဝက်ကိုကျေးသည်။
phỉkhaỏ *n* ဖွဲကြမ်း paddy husk
phỉmủ *n* ဖွဲနု bran
phỉphā *n* ဖွဲပြာ burnt paddy husk
phỉprả *n* ဖွဲကြမ်း paddy husk

phla₁ *n* ရိုးရာအက traditional dance
phla₂ *v* တံတောင်ကောက်ကိုဆန့်သည် straighten one's
 knee *nwai do phla* ဒူးကွေးလိုက်တံတောင်ကောက်
 ဆန့်လိုက်လုပ်သည်။
phlả *v* ရိုက်သည် hit *phlả thỏn* သစ်ကိုရိုက်သည်။
phlā *v* ဖြန့်သည် unroll *phlā khlaỏ* ဖျာကိုဖြန့်သည်။
phlai₁ *adj* ရှင်းလင်းပြတ်သားသော (အသံ) distinct
 (voice) *khacả phlai* အသံရှင်းလင်းပြတ်သားသည်။
phlai₂ *v* ပြုတ်သည်၊ ကျွတ်ထွက်သည် be detached
phlai₃ *v* ဝန်ခံသည် confess *phlai takhỏwẻ* အပြစ်ဝန်ခံ
 သည်။
phlai₄ *v* ဖြုတ်ထုတ်သည် detach *phlaikaủ nanhtả*
 ပေါက်ပြားရိုးကိုဖြုတ်ထုတ်သည်။
phlan *adj* သပ်ရပ်သော neat
phlaỏ₁ *adj* ပြူးသော bulging (of eyes) *maủphlon phlaỏ*
 မျက်လုံးပြူးသည်။
phlaỏ₂ *adv* ကမူးရှူးထိုး rashly
phlaỏ₃ *v* တိုးထွက်သည် shove
phlaỏ₄ *v* ကမူးရှူးထိုးလုပ်သည် be rash *ma tama cỏ*
phlaỏ ka အလုပ်ကိုကမူးရှူးထိုးမလုပ်နှင့်။
phlaỏhtan *v* တိုးထွက်သည် dash out *htaỏ phlaỏhtan*
 (*phlaỏ pỏn*) ဝက်ကခြံမှတိုးထွက်သည်။
phlei₁ *adj* သင့်တော်သော suitable
phlei₂ *v* ရိုက်သည် hit
phleicủ *adj* သဘောတူညီသော agreeable
phli *adj* နောက်ကျသော late *phli hỏ*. *Laủ baukhi cỏ*
da pe အချိန်နောက်ကျပြီ။ ပြောင်းဖူးစိုက်မရတော့ဘူး။
phlon *n* အစေ့ seed
phlonmaỏ *n* ကျည်ဆံကြီး big bullet
phlonywai *n* ကျည်ဆံငယ် small bullet
phlỏn₁ *v* ပြောင်းဖြင့်လေမှုတ်သည် blow through a pipe
phlỏn mí ka ပြောင်းဖြင့်မီးမှုတ်ပါ။
phlỏn₂ *v* အပင်သန်သည် thrive *tha-aủ phlỏn*
 မုန်ညင်းပင်သန်သည်။
phlỏn₁ *v* အပေါက်ဖြောင်သည် have hole from end to end
htaủhti phlỏn စုပ်တံအပေါက်ဖြောင်သည်။
phlỏn₂ *v* အပေါက်ဖောက်သည် bore

phlǒnkhaus phlǒnkǎn *adj* ပေါက်မြောက်သော
 successful *pra phlǒnkhaus phlǒnkǎn* ပေါက်မြောက်
 သောသူ။

phlu₁ *n* အပြာရောင် blue

phlu₂ *adj* ဆက်စပ်ထားသော connected

phlu₃ *adj* ပြာသော blue

phon₁ *n* အုပ်စု၊ အဖွဲ့ group, organization

phon₂ *n* အမြှုပ် bubble

phon₃ *n* ပူဖောင်း bubble

phon₄ *clf* စုအုပ် group *pra la phon* လူတစ်စု။

phon₅ *v* အမြှုပ်ထသည် bubble

phon₆ *v* ပေါက်ကွဲသည် explode *bǒn phon* ဗုံး
 ပေါက်ကွဲသည်။

phon₇ *v* အမိုးဖာသည် roof *phon hyún* အိမ်အမိုး
 ဖာသည်။

phon₈ *v* ခွဲသည် split *phon cau* ထင်းခွဲသည်။

phon cau *v* ထင်းခွဲသည် split firewood

phoncaǎ *n* အဖွဲ့ဝင် member

phonhtan *v* ဖွဲ့စည်းသည် form

phonkacao *n* အဖွဲ့ချုပ် main group

phonkhaǒ *v* ခြမ်းသည် chop *phonkhaǒ hwa* ဝါးကို
 ခြမ်းသည်။

phonpǎ *n* အဖွဲ့ခွဲ branch of an organization

phonphá *v* ခွဲသည် split

phǒn₁ *n* တယ်လီဖုန်း telephone

phǒn₂ *n* အခင်း plot, field

phǒn₃ *clf* ခင်း plot, field *saú nǎ phǒn* ယာနှစ်ခင်း။

phǒn₄ *adj* ကွေးသော bent

phǒn₅ *v* ကွေးသည် bend

phǒntǔ *v* ခေတ္တစိုက်ထုတ်ပေးသည် pay on behalf of
phǒntǔ rǎ ka ခေတ္တစိုက်ထုတ်ပေးပါ။

phòn *n* ဖေါင် raft

phǒn *v* ချက်သည် cook

phǒn₁ *v* တီးခတ်သည် strike *phǒn thônkrǒn* ဂီတာ
 တီးခတ်သည်။

phǒn₂ *v* ခလုတ်ဖွင့်၊ ပိတ်သည် switch

phǒnkhǎ *v* မီးဖွင့်သည် switch on

phǒnphǔ *v* မီးပိတ်သည် switch off

phra₁ *v* လူအုပ်ကွဲသည် disperse *kla phra hǒ* ဈေးကွဲပြီ။

phra₂ *v* ကွာရှင်းသည် separate

phracǔ *v* ကွာရှင်းသည် separate *mǎ dò wa phracǔ hǒ*
 လင်နှင့်မယားကွာရှင်းပြီ။

phrakǎi *v* ကွာရှင်းသည် separate

phra kòn *v* အတန်းဖြုတ်သည် dismiss ranks

phrai *v* ခွဲသည်၊ ခွဲစိပ်သည် cut *tathûcaòmu phrai*
ngòn khandu ဆရာဝန်ကလူများပေါင်ကိုခွဲစိပ်သည်။

phraidwei *v* ခွဲထုတ်သည် cut open

phrain *v* ခွပ်သည် fight *sǔ phrain* ကြက်ခွပ်သည်။

phraǎ₁ *adj* လျင်မြန်သော fast

phraǎ₂ *adv* လျင်မြန်စွာ quickly *lai phraǎ ka* လျင်မြန်စွာ
 လာပါ။

phraǎ dò thadǒn *adv* အနှေးနှင့်အမြန် sooner or later
phraǎ dò thadǒn pǔpra ba thǔ လူတိုင်း
 အနှေးနှင့်အမြန်သေကြရမည်။

phraǎn *v* ထစ်သည်၊ ခြစ်သည် nick *phraǎn khòn* ကန်
 စင်းရိုးကိုထစ်သည်။

phraǎiphraǎ *adv* လျင်လျင်မြန်မြန် quickly

phraǎiphru *adj* သွက်လက်သော active

phraǎ₁ *v* ကျက်စားသည် graze *paǔ phraǎ dó sòn* နွား
 ကတောင်ပေါ်တွင်ကျက်စားသည်။

phraǎ₂ *v* အပေါ့အပါးသွားသည် pee *phraǎ laplǒn nè*
 အပေါ့အပါးခဏသွားမည်နော။

phran *adj* ခက်ခဲသော difficult *phao àò phran* ကလေး
 မွေးရခက်သည်။

phrǎn *v* အမဲဖျက်သည် butcher

phrǎncǎ *n* အသားသတ်လုပ်ငန်း butchery

phraò₁ *adv* ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ rarely *cǒ htǔ phraò*
thangǎ kǒ သည်လိုမျိုးဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲပါ။

phraò₂ *v* မင်းတုပ်ထိုးသည် bolt *phraò khǎ ka* တံခါး
 မင်းတုပ်ထိုးပါ။

phraò₃ *v* ဖွဖွလေးထောင်းသည် pound (slightly)

phraò hũ *v* ဆန်ဖြူစေရန်ဖွဖွလေးထောင်းသည် pound
 rice slightly

phraũ₁ *adj* တုတ်ခိုင်သန်မာသော၊ ကြီးသော stocky, big

phraũ₂ *adv* သည်းထန်စွာ heavily *kănswai phraũ*
မိုးသည်းထန်စွာရွာသည်။

phrei₁ *v* ပက်သည် splash *kănswai phrei* မိုးပက်သည်။

phrei₂ *v* ကြဲသည် scatter *phrei tha-aũphlon*
မုန်ညှင်းစေ့ကြဲသည်။

phrĩ *adj* လိင်ကိစ္စစည်းကမ်းမဲ့သော licentious

phrĩmaõ *n* ပြည့်တန်ဆာမ prostitute

phrĩphã *n* ဖခေါင်း pimp

phrĩ *n* ဘေး၊ နံဘေး side

phròn *v* ဖျန်ဖြေသည် conciliate

phròncôn *v* ကြားဝင်ဖျန်ဖြေသည် reconcile

phròn tamaũ *v* အမှုစီရင်သည် judge lawsuit

phrõn₁ *n* နေရာ place

phrõn₂ *clf* နေရာ place *saũ nũ phrõn* ယာနွှစ်နေရာ။

phru₁ *n* အတွဲ bunch

phru₂ *clf* တွဲ bunch

phru₃ *v* ဆေးသည် wash *phru blăn na khandeĩn ka*
ခြေထောက်ဆေးပါ။

phru₄ *v* ဆွတ်ခူးသည် pick up *yaõ phru baũ* မျောက်
စပါးဆွတ်ခူးသည်။

phru₅ *v* ပိတ်သည်; ဆွဲသည် (ဇစ်) close *phru*
hwăncein nipru k အင်္ကျီဇစ်ကိုဆွဲပါ။

phru libõn *v* လက်မှတ်ထိုးသည် sign

phrũ *v* ဖျန်းသည် (ပါးစပ်ဖြင့်) sprinkle (by mouth) *phrũ*
pană maĩphlon dõ ein ကျွဲမျက်စိကိုဂျင်းဖြင့်ပက်ဖျန်း
သည်။

phrũ *v* တွဲချည်သည် tie together *phrũ baukhi* ပြောင်းဖူး
တွဲချည်သည်။

phrwan *adv* ညီညာဖြူဖြူ in unison *mamgaõ phrwan*
pũpra အားလုံးညီညာဖြူဖြူပြောသည်။

phrwĩ *n* ခွေးတူဝက်တူ hog-badger

phrwĩ₁ *n* အပိုင်းအစ bits and pieces

phrwĩ₂ *adj* အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာဖြစ်သော shattered

phryũn *n* ပျားတူ hornet

phryũndau *n* မြေအောင်းပျားတူကြီး large hornet

phryũnna *n* ညပျားတူ night hornet

phryũnpyăn *n* ပျားတူတစ်မျိုး species of hornet

phryũnthõn *n* ပျားတူအငယ်စား small hornet

phryũnthwăn *n* ပျားတူအကြီးစားတစ်မျိုး species of
hornet

phu₁ *adj* လှပသော pretty

phu₂ *adj* ချစ်စရာကောင်းသော lovely

phu₃ *adj* ကောင်းသော; သန်သော good *baũ phu* စပါး
သန်သည်။

phukră *adj* လှပသော beautiful

phumwĩ *adj* ရုပ်ရည်ချောမောသော (ယောက်ျား)
handsome

phũ₁ *n* အဘိုး grandfather

phũ₂ *n* ဝမ်းဗိုက် belly

phũbõn *n* သုံးထပ်သား lean meat

phũ bweca *n* ဗြဟ္မစိုရ်တရား the four cardinal virtues

phũcyũn *n* အဆိပ်တစ်မျိုး poison

phũdau *n* အစာအိမ် maw

phũdei *n* ထပ်တစ်ရာ kind of intestine

phũdĩ *n* ချက် navel

phũdõn₁ *adj* ကိုယ်ဝန်ရှိသော pregnant

phũdõn₂ *v* ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည် get pregnancy

phũdyũn *n* အစာအိမ် (တိရစ္ဆာန်) tripe

phũhwai *n* အမဲပုဆိုးကြမ်း tripe

phũkabaũkathĩ *n* ရိုးရာဓလေ့ဘုရား traditional god

phũkănlan₁ *n* အူကျခြင်း hernia

phũkănlan₂ *v* အူကျသည် herniate

phũkhõn *n* အစာအိမ် (အမဲ) tripe

phũkĩ *n* ဘုန်းကြီး (ခရစ်ယာန်) priest

phũkõn₁ *n* ဝမ်းပိတ်ခြင်း constipation

phũkõn₂ *v* ဝမ်းပိတ်သည် have constipation

phũkõn *n* ဝမ်းဗိုက် belly

phũku *n* အစာအိမ် (ကြက်၊ ငှက်စသည်) mow

phũlõn *n* ဝမ်းဗိုက် belly

phũphei *n* ဗိုက်ခေါက် midriff

phũpĩ *n* အဘိုးအဘွား grandparent

phũpreĩ *n* အူ intestine

phũpreĩcă *n* အူသိမ် small intestine

phǔpreǐprǎ *n* အူမ colon
phǔraǒ *n* အသားအလွန်စားချင်သည့်အာသီသ craving to eat meat
phǔraǒ htan *v* အသားအလွန်စားချင်သည် crave to eat meat
phǔraǒ *n* နံဘေး side
phǔraǒpa *n* နံဘေး side
phǔraǒswī *n* နံရိုး rib
phǔraǒswicǎ *n* နံရိုးနု soft rib
phǔsa *n* ဝမ်းစာ food
phǔ sǎ *v* ဗိုက်နာသည် have stomach ache
phǔsú *n* အမဲဝမ်းတွင်းသားတစ်မျိုး kind of intestine
phǔthau *n* အဆုတ် lung
phǔthyûn *n* အသဲ liver
phǔton *n* ဝမ်းဗိုက် belly
phǔtǒn *n* ဖားဖို bellows
phū₁ *adj* အားပျော့သော weak
phū₂ *adj* ပေါ့သော (အရသာ) mild or light (taste) *citha syǔnphū* ဆားပေါ့သည်။
phū₁ *n* ပန်းပွင့် flower
phū₂ *clf* ပွင့် flower *phaǒ thyǔn phǔ* ပန်းသုံးပွင့်။
phū₃ *adj* ပွသော leavened *baukhi phǔ laǒkaǔ* ပြောင်းစေ့အလွန်ပွသည်။
phū₄ *v* ပွသည် leaven up *hǔ phǔ* ဆန်ပွသည်။
phū₅ *v* ချေးထွက်သည် come out (grime) *khandeǐn krǐ phǔ* ခြေထောက်ချေးထွက်သည်။
phū₆ *v* လေလုံးထွားသည် boast *mangaǒ phǔ da marǎn* လေလုံးထွားနိုင်လွန်းသည်။
phwan *n* အမှုန့် dust, powder *kaphǐphwan* ကော်ဖီမှုန့်။
phwǎn *v* ပွတ်သပ်သည် stroke
phwǐ-hai *n* ကုသရာ၌အသုံးပြုသည့်စကား word used for healing
phwǐ *v* ကျောပိုးသည် carry on back
phwǐ *adj* ပေါ့သော light
phwǐkhau phwǐkǎn *v* သွက်လက်ပေါ့ပါးသော active, prompt
phwǐthǒn₁ *adj* ပေါ့သော (အလုပ်) light

phwǐthǒn₂ *v* ကင်းလွတ်သည် exempt
phyǎn *v* ညှဉ်းဆဲသည် torture
phyǎnsǎrai *v* ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်သည် persecute
phyu *adj* မလှုပ်ရှားပဲငြိမ်နေသော still
phyûn₁ *n* စပါးပုတ်စင် thing on which the sheaf of paddy is struck *phyûn aǒ dǎo cǎn lǎ* စပါးပုတ်စင်တဲအောက်တွင်ရှိသည်။
phyûn₂ *adj* တိုသော short *ri phyûn khaulu* ဆံပင်အတိုညှပ်သည်။
unspec. comp. form htwǐkhanphyûn ခွေးပု
phyûnlan ywanlan *v* လျော့နည်းလာသည် decrease *hanheǐn phyûnlan ywanlan* ခွန်အားလျော့နည်းလာသည်။
phyûnmaǐ sainǎ *v* မျက်နှာငယ်သည် feel inferior *kwan dau tatheingǎ khǎ cǒ phyûnmaǐ sainǎ* ပညာများများရှာမှမျက်နှာမငယ်ရပါ။
phyûnthá *adj* ရင်းနှီးစိတ်ဖြစ်ပေါ်သော၊ အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်သော familiar *dakǎ Kayǎnphao lapra dǎo ngòn sǔkǎn phyûnthá laǒkaǔ* တစ်ပါးနိုင်ငံတွင်ကယန်းတစ်ယောက်ကိုဆုံရလျှင်အလွန်ရင်းနှီးသောစိတ်ဖြစ်ပေါ်သည်။
phyûn *n* ကောက်ရိုး straw
phyûnblon *n* ကောက်ရိုးပုံ haystack
pi₁ *n* ပြည် container of 18 cans *phǒn dyǎn nǔ pi* ထမင်းဆန်နှစ်ပြည်ချက်သည်။
pi₂ *clf* ပြည် volume measure equal to 18 cans *phǒn dyǎn nǔ pi* ထမင်းဆန်နှစ်ပြည်ချက်သည်။
pi-ǔ *n* ခြကောင် termite
pi-ǔbaǔ *n* ခြဖြူ white termite
picǎ₁ *n* ကလေး child
picǎ₂ *adj* ငယ်သော (ကလေး) young *picǎ mǎo* ငယ်သေးသည်။
picǎbalaǒ arǐkaǐ *n* လူငယ်ကဏ္ဍ youth
picǎlǐ *n* ကလေးပေါက်စ baby
picǎphao *n* ကလေးငယ် child
pikweǐn *n* ပုစဉ်း dragonfly
pinlè *n* ပင်လယ် sea

pinlèdau *n* သမုဒ္ဒရာ ocean
Pinlon thá *n* ပင်လုံစိတ်ဓါတ် Pinlon spirit
pinsin *n* ပင်စင်၊ အငြိမ်းစား pension
pipăn *n* လိပ်ပြာ butterfly
piphru *n* ပိုးဖလံ moth *piphru sù mí* ပိုးဖလံမျိုးမီးကိုတိုး။
pipōn *n* ကျူပင် reed species
pipŭ *n* ယင်ကောင် fly
pipŭthwŭ *n* ဖြတ်ကောင် sand-fly
pipŭthyŭn *n* ယင်စိမ်း green-fly
pipŭyòn *n* ခြင်ကောင် mosquito
pipŭyòncán *n* ခြင်ထောင် mosquito net
pipyŭn *n* ပလူကောင် winged termite
pisŭpică *n* ကလေးသူငယ် children
pitu₁ *adj* အေးဆေးတည်ငြိမ်သော still
pitu₂ *adj* နောက်ဆံ့မတင်းသော easy in mind
pĭ₁ *n* အဘွား grandmother
pĭ₂ *n* ဆိတ် goat
pĭ₃ *v* နိုင်သည် win
pĭ-an *v* အနိုင်ကျင့်သည် bully
pĭkaòkaò *n* ငယ်နိုင် mastery over someone
pĭkaŭ *adj* ရင့်ကျက်သော mature
pĭlaò *v* အကုန်ကျခံသည် bear the cost
pĭnain *v* အောင်နိုင်သည် conquer
pĭphăcŭ *n* ဆိတ်သိုး uncastrated male goat
pĭya *n* ဆိတ်သား mutton
pĭ₁ *adj* ပီပြင်သော neat
pĭ₂ *adv* ပီပြင်စွာ neatly
pĭkaĭ *v* ပစ်ခွာသည်၊ လစ်လျူရှုသည် forsake, disregard
pĭmă *v* ပျောက်ကွယ်သည် disappear *swĭ cò pĭmă* မျိုးရိုးမပျောက်ကွယ်ချေ။
pĭpă *v* စွန့်ခွာသည် abandon
pĭpòn₁ *adj* သပ်ယပ်သော၊ ပီပြင်သော neat
pĭpòn₂ *adv* သပ်ယပ်စွာ၊ ပီပြင်စွာ neatly
plă₁ *n* တောင် cubit (18 inches)
plă₂ *n* မြား arrow
plă₃ *clf* တောင် cubit

plă₄ *v* တောင်ဖြင့်တိုင်းထွာသည် measure by cubit (18 inches)
plă₅ *v* သစ်သည် (မျက်နှာ) wash (face)
plăbaŭ *n* မြားရိုးရိုး ordinary arrow
plăcaŭ *n* အဆိပ်လူးမြား poisonous arrow
plădei *n* မြားရွက် arrow feather
plăkaĭ *v* ဖျက်သိမ်းသည် dissolve
plălōn *n* မြားကျည်တောက် quiver
plă maĭphlon *v* မျက်နှာသစ်သည် wash face
plătein *n* မြားကျည်တောက် quiver
plătyŭn₁ *n* တောင်ဆုပ် length of approximately thirteen inches
plătyŭn₂ *clf* တောင်ဆုပ် length of approximately thirteen inches
plă *adj* အကျယ်သော၊ ထော်သော protruding
Plailaò *name* နမ်းဖဲချောင်း Nangpneh Stream
plăĭ *n* ကင်းလိပ်ချော lizard
plăĭ₂ *adj* နေ့မြင့်သော late in the morning *mĭhtôn plăĭ* နေ့မြင့်မှအိပ်ရာထသည်။
plan₁ *adj* တတ်သိလိမ္မာသော clever
plan₂ *adj* မယဉ်သော untamed
plăn₁ *v* တီးသည် clap *plăn cuya* လက်ခုပ်တီးသည်။
plăn₂ *v* တီးသည် play *plăn cisi* လင်းကွင်းတီးသည်။
plăn₃ *v* ရိုက်သည် slap *plăn khabu* ပါးရိုက်သည်။
plăn₄ *v* နောင်တရသည် repent
plăn licănsŭ *v* ကျမ်းကျိန်သည် take an oath
plao *adj* ဝတုတ်တုတ်ဖြစ်သော chubby
plăò₁ *n* အညွန့် tendril *hanhōnplăò* စွယ်တော်ညွန့်။
plăò₂ *adj* သတိမရှိသော၊ နမောနမဲ့ဖြစ်သော careless
plăò *v* စုံစမ်းသည်၊ ကြည့်ရှုလေ့လာသည် observe *tau plăò* သွားရောက်စုံစမ်းသည်။
plau₁ *n* အဖူး၊ အစို့ bud
plau₂ *v* အဖူးထွက်သည် bud
plăŭ₁ *n* ကိုယ်စား delegate
plăŭ₂ *adj* သပ်ယပ်သော tidy *bwai plăŭ cĭ dăn* တောင်းပလှိုင်းများသပ်ယပ်စွာထားသည်။
pleĭ *n* ရှူးပျံ flying squirrel

Pleilaō *n* ဘီလူးချောင်း Belu River
plein *n* မျှော့ water leech
pli *adj* သစ္စာမဲ့သော unfaithful
plī₁ *adj* ကော့လှန်သော curly at the end *pană khaunon plī* ကျွဲ ဦးချိုကော့လှန်သည်။
plī₂ *adj* ပျော့သော soft
plī₃ *v* လူဝင်စားသည် incarnate
plícein *v* လူပြန်ဝင်စားသည် reincarnate
plī *n* လျှာ tongue
plīhtaū *adj* စကားကြောရှည်သော long winded
plīhtaū *adj* လျှာလေးအလေးဖြစ်သော slow in speech
plīkha *n* ပါးစပ် mouth *plīkha cō aō rǎnya?* ပါးစပ်မရှိဘူးလား။
plī lanbai *v* လျှာထွက်မတတ်ပြောရသည် be tired of saying *tai plī lanbai laō hō* ပြောရတာလျှာထွက်ကုန်ပြီ။
plīsū *n* တံတေး saliva
plīsū lantǎn *v* စကားကျံသည် commit oneself
plōnbá *v* ဖွင့်ချပြသည် disclose
plōn₁ *adv* လုံးဝ absolutely *cō da plōn* လုံးဝမရဘူး။
plōn₂ *v* မြေဖို့သည် heap *plōn su* ပိန်းကိုမြေဖို့သည်။
plōn₃ *v* မြေတောင်မြှောက်ပေးသည် nurture
plōn₁ *v* စိတ်ပြောင်းသည် change mind
plōn₂ *v* လိပ်ပြာသန့်သည် have clear conscience
plōn₃ *v* လိမ်းကျံသည် apply, smear
plū₁ *adj* ရူးသော mad
plū₂ *v* နိုးသည် wake
plū₃ *v* ပြောင်းသည် change *plū hwǎncein* အကျိုပြောင်းသည်။
plū₄ *v* ယတြာချေသည် avert misfortune
plūmaī *adj* အိပ်ချင်ပြေစေသော free from sleepiness
plū₁ *adj* ဆီစွန်းသော၊ ဆီများသော oily
plū₂ *adj* ပျင်းရိသော၊ လက်ကျောမတင်းသော lazy
plwa *adj* ဝသော (လူ) fat
plwei₁ *adj* လွတ်လပ်သော free

plwei₂ *adj* လွတ်ကင်းသော free from *phao plwei hō* ကလေးမွေးခြင်းမှကင်းလွတ်ပြီ။
pò [kk] *n* ပိုက်ကွန် net
pò *v* နမ်းသည် (ကလေး) kiss (child) *pò picăphao khabu* ကလေးပါးကိုနမ်းသည်။
pǎpǎ *n* ဟွန်း horn
pon *v* ထုသည် beat, hammer *pon dò khī* တူဖြင့်ထုသည်။
ponlan *v* လှဲချသည် lie down
pǎn₁ *adj* ပျော့သော soft
pǎn₂ *adj* ညောင်းညာသော painful *pǎn nǎn thǎpra* တစ်ကိုယ်လုံးညောင်းညာသည်။
pǎn₁ *n* ခြံ၊ ခြံစည်းရိုး fence *pană makaī pǎn* ကျွဲခြံစည်းရိုးဖျက်သည်။
pǎn₂ *n* ကန့်လန့်အစင်းကြောင်း crosswise stripe
pǎn₃ *v* ခြံခတ်သည် fence
pǎn₄ *v* ပေါင်နံ့သည် pawn
pǎn-aō *n* အုတ်တံတိုင်း brick wall
pǎncikhrǎn *n* ထောင် prison
pǎnkadi *n* အကျဉ်းထောင်၊ အချုပ်ခန်း jail
pǎncū *v* ကူညီသည် help
pǎn₁ *n* အိမ်ထောင်စု family
pǎn₂ *n* အိုး pot
pǎn₃ *clf* အိုး pot *dyǎn nǎ pǎn* ထမင်းနှစ်အိုး။
pǎn₄ *clf* အိမ်ထောင်စု family *thyūn pǎn* သုံးအိမ်ထောင်။
pǎn₅ *v* ပိုင်ဆိုင်သည် possess *pǎn hyūn nǎ mā* အိမ်နှစ်လုံးပိုင်ဆိုင်သည်။
pǎn-aū *n* ပေါင်းအိုး steamer
pǎnba *adj* လက်ခံနိုင်ဘွယ်ရှိသော acceptable
pǎnbaō *n* မြေအိုးငယ် small clay pot
pǎndan *n* ဒန်အိုး aluminium pot, aluminum pot
pǎnhan *n* မြေအိုး clay pot
pǎnmaokhan *n* မိုးပြဒယ် large bell mouthed pan *phōn dyǎnplī dò pǎnmaokhan* မိုးပြဒယ်ဖြင့်ဆန်ပြုတ်ချက်သည်။
pǎnmaotharwí *n* ရေချမ်းအိုး clay water pot

pōnngaũ *n* အကြော်အိုး: frying pan
pōnpai *n* လုပ်ရည်ကိုင်ရည် ability
pōnrǎn *n* ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန် appearance
pōnswain *n* အိုးငယ် (တစ်ဦးအတွက်ဟင်းချက်ရန်) small pot (used to cook curry for one person)
pōnba *adv* အဆင်သင့် already
pōnhntan *v* တီထွင်သည် invent *Edison pōnhntan klanmí* အက်ဒီဆင် လျှပ်စစ်မီးတီထွင်သည်။
pra₁ *n* လူ man
pra₂ *n* လူ၊ လူများ: people *pra aò nǔrein* လူနှစ်ထောင်ရှိသည်။
pra₃ *clf* ယောက်၊ ဦး: person *thyũn pra* လူသုံးယောက်။
pra-an *n* စားသူ eater
pra-aò pòncikhrǎn *n* အကျဉ်းသား: prisoner
pra-aǒ *n* သောက်သူ drinker
pra-ausǎ *n* ရေငုပ်သမား: diver
pra-u₁ *n* မှုတ်သူ blower *pra-u htwaí* ပလွေမှုတ်သူ။
pra-u₂ *n* ပွဲကြည့်ပရိသတ် spectators
pra-uba *n* ကြိုက်သူ person who likes
pra-udausyan *n* မျက်နှာလိုက်သူ person who is partial towards sb, person who shows favoritism
pra-ulaǒ *n* တွေ့မြင်သူ person who sees
pra-ulon *n* အကြည့်မှားသူ person who mistakes sb or sth with another
pra-u prapaǒ *n* ထိန်းကျောင်းသူ keeper
prabadau *n* သူငွေသူကြွယ် rich person
prabaraú *n* သူရဲဘောကြောင်သူ coward
prabasai *n* ဆင်းရဲသား: poor person
prabaocikhǎ *n* ခါးပိုက်နှိုက် pickpocket
prabaòblan *n* ဖီဆန်သူ opponent
prabaòhtan *n* ဆောက်လုပ်သူ builder
prabaòhtònbònnǎn *n* (နာမကျန်းသူအား) ထူမပေးသူ person who helps sb up
prabaòpòn *n* အိုးထိန်းသည် potter
prablancein *n* ဘာသာပြန်ဆိုသူ translator
prablannaǒ *n* စကားပြန် interpreter
prabli praba *n* လူလိမ် cheat
prablǎ *n* ပါးနပ်သူ clever person

prabǒn *n* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်မညီသူနှင့်ကာမဆက်ဆံသူ person who have intercourse with unequal level of relation
prabwǎ *n* သူရဲဘောကြောင်သူ၊ သတ္တိကြောင်သူ coward
prabwǎncǎ *n* ကံမကောင်းသူ unlucky person
pracǎnplan *n* ပညာရှိ sage
pracǎn pralá *n* လှလည် slicker
pracǎnsǎ *n* ရဟန္တာ၊ သူတော်စင် saint
praciki *n* နှမေ့သူ person who regrets
pracilícikwǎn *n* ဗလာကျင်းသူ naked person
praciprǎ *n* ကြွားဝါသူ proud person
praciran *n* တရားသူကြီး: judge
pracǒ-aigwa *n* အိမ်ထောင်သားမွေးမပြုသူ (မ) celibate
pracǒ-antaya *n* သက်သတ်လွတ်စားသူ vegetarian
pracǒ-phimǎ *n* အိမ်ထောင်သားမွေးမပြုသူ (ကျား) celibate
pracǒn pracwan *n* ရိုးသားသူ honest person
pracuci *n* ဘယ်ကျော်၊ ဘယ်သန် left-handed person
pracuhtwai *n* ညာသန် right-handed person
pracũhtanphao *n* နောက်လိုက်ငယ်သား: followers
pracũhtwũn *n* ထုံးဖုတ်သမား: lime burner
pracũmǎ *n* မီးရှို့သူ firer
pracũnǎ *n* အဖျားရှူးသူ၊ ဆောင်ရွက်မှုမအောင်မြင်သူ failure
pracũsau *n* တရားခံ accused
pracwũn *n* ဓားပြ robber
pracyancirò *n* စာရင်းကိုင်သူ accountant
prada *n* လူတော် gifted person
pradatũphao *n* တမန်တော် apostle
pradai *n* ဒုက္ခိတ disable person
pradaidei *n* သင်းကွပ်ထားသူ eunuch
pradaidǎ *n* မွဲတေသူ destitute
pradansau *n* တရားလို complainant
pradaòhtulan *n* တရားဟောသူ preacher
pradauyan *n* သူငွေ: rich person
pradidwai *n* ရန်စသူ person who picks quarrel
pradikyũn *n* အမြွှာပူး twin

praditað *n* အကြွေးတင်သူ debtor
pradon1 (htõn) *n* ဗုံတီးသူ drummer
pradon2 (thancon) *n* သံစုတီးသူ organist
pradònkhlai *n* ခြံခိုတိုက်ခိုက်သူ person who ambushes
praghũ₁ *n* မောင်းသူ driver
praghũ₂ *n* လူသံ the sound of man
praghũ nakõpo *n* မော်တော်ကားမောင်းသူ car driver
pragwǎ *n* ခူးခပ်သူ person who ladles *pragwǎ dyǎn*
 ထမင်းခူးသူ။
pragwǎhta *n* ပန်းပဲဆရာ blacksmith
pragwǎhtũ *n* ရွှေပန်းတိမ် goldsmith
prahað *n* ရက်ရောသူ generous person
prahei *n* ကြဲသူ sower
prahtai *n* ဖျင်သူ၊ သင်သူ person who pares *prahtai*
ngaũ ထင်းရှူးဆီဖျင်သောသူ။
prahtaisaũ *n* ထယ်သူ plougher
prahtandidað *n* အတိုက်အခံပြုသူ opposer
prahtanpǎ *n* သွေဖည်သူ person who deviates
prahtansòn *n* တောင်တက်သမား mountaineer
prahtað *adj* လူစည်ကားသော populous
prahtaõsau *n* တရားလို plaintiff
prahtein₁ *n* ငြင်းခုံသူ person who quarrels
prahtein₂ *n* ခုန်သူ jumper
prahtĩ *n* တွက်ကတ်သူ person who refuses to do because
 other would not
prahtòn *n* လက်ဝှေ့ထိုးသူ boxer
prahtõncũ *n* ထောက်ခံသူ supporter
prahtõndòn *n* ထောက်ခံသူ person who recommends
prahtõnhtaũ *n* နှေးကွေးသူ slow person
prahtulwaĩ *n* မေးမြန်းသူ inquirer
prahtwǎ *n* လူဝတ်လဲသူ person who discards the garb of
 religious order
prahtwaĩ *n* အကြောင်းကြားသူ informer
prahtwan *n* ကောက်သူ picker
prahtwǎn *n* ဆက်သွယ်သူ communicator
prahtwǎ *n* ထွေးသူ person who spits

prahtwũn *n* ထွန်ယက်သူ harrower
prahtyǎn *n* သုတေသီ၊ စူးစမ်းလေ့လာသူ observer
prahtyũn *n* ကန်သူ kicker
prahu *n* သူခိုး thief
prahugwa *n* လင်ခိုးသူ adulteress
prahumǎ *n* သူမယားခိုးသူ၊ မယားခိုး adulterer
prahwǎ₁ *n* လှည်းသူ sweeper
prahwǎ₂ *n* လေချွန်သူ person who whistles
prakacõn *n* ကြားနေလူ mediator
prakapũ *n* လူထုံ dull person
prakarǎn *n* လူဆိုးလူမိုက် bad person
prakarað *n* လူပြောင်လူနောက် jester
prakasǎnkõn *n* ခါးကုန်းသူ person with a bent back
prakatũ *n* နုံ့အသောသူ dull-witted person
prakā *n* လုပ်ခ wage
prakānngað *n* ရှေ့နေ lawyer
prakað *n* အတွေ့အကြုံရင့်သူ well experienced person
prakaðrwǎn *n* အခွန်ခံသူ tax collector
prakað-a *n* စကားများသူ talkative person
prakaðba-ǎn *n* နှုတ်ဖြာသူ loose tongued person
prakaðblĩ *n* နှုတ်သွက်သူ fluent person
prakaðcǎ *n* နှုတ်ကြမ်းသူ abusive person
prakaðcõbĩ *n* နှုတ်ဖြာသူ loose-tongued person
prakaðlau *n* ပွင့်လင်းသူ frank person
prakaðmai *n* စကားများသူ talkative person
prakaðprõn *n* စကားနည်းသူ person few in speech
prakaũda-thálein *n* ရင့်ကျက်သူ mature person
prakaũhtaũ *n* ထုံထိုင်းသူ dull person
prakaũkǎn *n* မျိုသိပ်ထားသူ person who keeps
 suppression
prakaũlá *n* ပါးနပ်သူ clever person
prakaũphwǎ *n* ဉာဏ်ထက်သူ intelligent person
prakei prabla *n* လူလိမ်လူညာ cheater
prakeinbla *n* လိမ်ညာသူ liar
prakha₁ *n* ငှါးရမ်းလုပ်စေသူ hirer

prakha₂ *n* ပစ်သူ shooter
prakha-ǎ *n* အသောသူ dumb person
prakhataŭ *n* စကားထစ်သူ stutterer
prakhanba *n* ခံစားရသူ sufferer
prakhanba tanŭpǎ *n*
prakhanlaŏ *n* အကုန်အကျခံသူ person who bears the cost
prakhannǎn-khanhwaŭ *n* ခံနိုင်ရည်ရှိသူ person who tolerates
prakhanthá *n* သက်သေခံသူ witness
prakhanthŭ *n* အာဇီနည်း၊ သူရဲကောင်း martyr
prakhaŏ *n* ရှောင်တိမ်းသူ person who avoids
prakhau *n* လူဦးရေ population
prakhauklaosaŏ *n* ခေါင်းမာသူ stubborn person
prakhaŭ *n* ယောက်ျား man
prakhaŭ aphicideŭn *n* သတိုးသား bridegroom
prakhaŭbalaŏ *n* လူပျို bachelor
prakhlaiswaŭ *n* ထွက်ပြေးသူ person who runs away
prakhlaiyŭ *n* စစ်ပြေး deserter (army)
prakhlu *n* လှဝ fatty
prakhlukhleŭn *n* အရဲ့တိုက်သူ perverse person
prakhlŭswaŭ *n* နှင်ထုတ်သူ person who expels
prakhŏn *n* အသက်ရှည်သူ long-lived person
prakhŏn *n* ခန့်မှန်းသူ person who guesses
prakhŏnkwan *n* အပြင်လူ outsider
prakhrain *n* ယှဉ်ပြိုင်သူ competitor
prakhran *n* ဟန့်တားသူ person who prevents
prakhru *n* မာကြောသူ strong person
prakhu *n* တူးသူ digger
prakhwai *n* ပြုပြင်သူ repairer
prakhwaihai *n* ကုသသူ healer
prakhwaikhlai *n* လမ်းပြင်သမား road man, road mender
prakhwaipicǎ *n* သူငယ်ပြန်သူ dotard
prakhyǎ *n* ကျိန်ဆိုသူ swearer
praki *n* ကောက်ခံသူ (အခွန်) tax collector
prakirwǎn *n* အခွန်ခံသူ tax collector
prakŭka *n* လူဆိုး wicked person

praklaŭta *n* ဆန့်ကျင်ဘက်လိင်အင်္ဂါများခွဲစိတ်တပ်ဆင်၍လိင်ပြောင်းသူ transsexual
praklanpyǎ *n* သရုပ်ဆောင်သူ actor
praklaŏ *n* ဖြတ်သူ cutter
praklyan *n* ကံခေသူ unfortunate person
prakraŭ *n* နောက်ပြောင်သူ joker
prakraudau *n* တန်ခိုးကြီးသူ powerful person
prakraudyŭn *n* ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ wealthy person
prakri *n* ကပ်စေးနဲ့သူ stingy person
prakrwai *n* အပြေးသမား runner
prakŭ *n* ခုတ်သူ cutter *prakŭ thŏn* သစ်ခုတ်သူ။
prakŭlankǎ *n* ခုတ်လှဲသူ person who fells
prakwan *n* ရှာဖွေသူ searcher
prakwan-ngaŏthaŏ *n* သတင်းထောက် news reporter
prakwanrwŭ *n* သုတေသီ researcher
prakwi *n* ရေးဆွဲသူ person who draws
prakwŭ₁ *n* တောင်းသူ person who asks
prakwŭ₂ *n* သူတောင်းစား beggar
prakwŭ-an *n* သူတောင်းစား beggar
prakwŭ-rwǎnmaŏ *n* အခွန်ခံသူ tax collector
prakyǎhtan *n* ကြံစည်သူ plotter
prakyǎnrŭ *n* ချည်ကွင်းစွပ်မင်္ဂလာပေးသူ person who ties thread
pralatǎn *n* အထီးကျန်သူ lonely person
pralai *n* လာသူ comer *pralai pŭpra?* လူဘယ်နှစ်ယောက်လာသနည်း။
pralaicŭ *n* နောက်လိုက်သူ follower
pralaikwan₁ *n* သွေဖည်သူ person who goes astray
pralaikwan₂ *n* သွားရှာသူ person who goes to search
pralanphaŏ *n* နပန်းသမား wrestler
pralanphli *n* အင်အားကုန်ခန်းပြီးလဲကျသူ person who gets exhausted
pralanplaŏ *n* လူပု dwarf
pralantǎhtŏn *n* ထောင်သား prisoner
pralanyan *n* ချူချာသူ sickly person
pralaŏklwan *n* လူလိမ်လူညာ person who entices
pralaŏ prabli *n* cheater

pralau *n* လူသား: mankind
pralaū *n* လှန်းသူ: person who dries
praleīn *n* စားပွဲထိုး: waiter
pralisūkān *n* ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်: tourist
pralōncaū *n* ကျောက်ခေတ်လူသား: man of stone age
pralōnkān *n* ရပ်ဝေးနေရာအများအပြားသို့သွားတတ်သူ: person who visits many far places
pralōnkān *n* ကိုယ်အောက်ပိုင်းတုတ်ခိုင်သူ: person who is stocky in lower part of body
pralu *n* လှူဒါန်းသူ: person who offers
praluhtan *n* ပူဇော်သူ: person who offers
praluta *n* ယဇ်ဆရာ: person conducting sacrificial rites
pralyūnlōn *n* လောင်းကစားသမား: gambler
prama₁ *n* လုပ်သူ: doer
prama₂ *n* ပြုလုပ်သူ: agent
pramabāi *n* လယ်သမား: farmer
pramablāfblabaū *n* လှေနှံနှစ်ဖက်နင်းသူ: person who runs with hare and hunts with hounds
pramacū *n* ကူညီသူ: helper
pramadauhtan *n* တိုးတက်အောင်လုပ်သူ: improver
pramahai *n* ကုသသူ: healer
pramakā *n* ပွဲစား: broker
pramakū *n* ကုန်သည်: trader
pramalīmakhlān *n* ပြဿနာဖြေရှင်းသူ: person who solves problem
pramalūba *n* လေ့ကျင့်ပေးသူ: trainer
pramalūhtancein *n* ကယ်တင်သူ: redeemer
pramalūphi *n* သင်တန်းသား၊ သင်ယူသူ: trainee
pramalūphī *n* လေ့ကျင့်ပေးသူ: trainer
pramalyaḁ *n* အားအားယားယားလျှောက်လုပ်သူ: person who gads about
pramapū *n* မီးသတ်သမား: fireman
pramarōmasō *n* ပစ်စလက်ခတ်နေသူ: heedless person
pramasau *n* အမှုလုပ်သူ: person who sues
pramasāi *n* တောင်သူ: cultivator
pramata *n* အလုပ်သမား: worker
pramata arīkaī *n* အလုပ်သမားကဏ္ဍ: workers

pramatā *n* တံငါသည်: fisherman
pramathū *n* သတ်သူ: killer
pramathūtaḁnān *n* မိမိကိုယ်ကိုသတ်သေသူ: person who commits suicide
pramaīphlonbau *n* မျက်စိကန်းသူ: blind person
pramaīphlonkhū *n* မျက်စိမူန့်သူ: person who suffers from poor eye-sight
pramaīsūbū *n* မျက်ရည်လွယ်သူ: person who easily moves to tear
pramangaḁ *n* စကားပြောသူ: speaker
pramangaḁthaḁ *n* စကားပြောရုံသူ: person whose word people listen
pramausau *n* အမှုဆွဲသူ: person that frames a case
pramī *n* ပြုလုပ်သူ: maker
pramu₁ *n* မိန်းမ: woman
pramu₂ *n* နှုတ်ငုံသူ: person who keeps secret
pramu aphicudeīn *n* သတိုးသမီး: bridge
pramu arīkaī *n* အမျိုးသမီးကဏ္ဍ: women
pramubaleīn *n* အပျို: maiden
pramu nūpai *n* မိန်းမထမီ: women's longyi
pramupramaī *n* မိန်းမ: woman
pramyāḁsau *n* အမှုဆွဲသူ: person who incites lawsuit
pramyūn₁ *n* အမူးသမား: drunkard
pramyūn₂ *n* လူဝံ: ape
pramyūn₃ *n* သူပုန်: rebel
prapapeīn *n* အားနာတတ်သူ: person who feels embarrass
prapai *n* ကျောပိုးသူ: person who carries on the back
prapai *n* ခုတ်သူ: cutter
prapankhu *n* တောလိုက်မှဆို: hunter
prapankrau *n* စီးပွားရေးသမား: businessman
prapanlai *n* ဝေဖန်သူ: critic
prapanngaḁ *n* ထောက်လှမ်းရေး: intelligence
prapanyaḁ *n* သူလျှို့၊ စုံထောက်: spy
prapān₁ *n* ဝေပေးသူ: distributor
prapān₂ *n* လက်ဝါးဖြင့်ပိတ်သူ: person who closes with palm

prap̃anlanceinthá *n* နောင်တရသူ repentant

prapán *n* လူအုပ် crowd

prapað *n* ပုတ်သူ၊ ရိုက်သူ beater *prapað baú* စပါးပုတ်သူ။

prapaðraú *n* ခြိမ်းခြောက်သူ person who threatens

prapað *n* စောင့်ကြပ်သူ၊ ထိန်းကျောင်းသူ guard, keeper

prapað-prapán *n* ပွဲထိန်း person in charge of maintaining discipline at a public show

prapaðkǎn *n* ပြည်နယ်အစိုးရ state government

prapaðkhau₁ *n* အုပ်ချုပ်သူ ruler

prapaðkhau₂ *n* နာယက patron

prapaðkrau *n* ဘဏ္ဍာထိန်း treasurer

prapaðkrõn *n* စည်းကြပ်ခိုင် linesman

prapaðmangað *n* ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ spokesman

prapaðpán *n* စခန်းစောင့် camp guard

prapaðpaú *n* နွားကျောင်းသား cowboy

prapaðpicǎ *n* ကလေးထိန်း nanny

prapaðsúkǎn *n* အစိုးရ government

prapaðthõ *n* သိုးထိန်း shepherd

prapha *n* ဖတ်သူ reader

praphali *n* ကျောင်းသား student

prapha tataipán *n* အခန်းအနားမှူး master of ceremony

praphan *n* လုယက်သူ robber

praphaocǎ *n* ကလေးမွေးသူ woman who gives birth

praphaudað *n* မုဒိမ်းကျင့်သူ person who commits rape

praphi *n* ယူသူ taker

praphikhan *n* ချေးယူသူ borrower

praphinǎn *n* မှတ်တမ်းတင်သူ recorder

praphî *n* ပေးသူ giver

praphîkhan *n* ချေးစားသူ lender

praphîkhan rwǎn *n* ငွေတိုးချေးပေးသူ money lender

praphîtheingǎ *n* အကြံပေးသူ counsellor, counselor

praphlei *n* ရိုက်သူ beater

praphon *n* လူအုပ် crowd

praphõntǔ *n* ခေတ္တစိုက်ထုတ်ပေးသူ person who pays on behalf of

praphõn *n* စားဖိုမှူး၊ ချက်သူ chef, cook

praphõn (thõnkrõn) *n* ဂီတတီးသူ guitarist

praphrî *n* လိင်ကိစ္စစည်းကမ်းမဲ့သူ licentious person

praphrõn *n* ခိုင်လုံကြီး referee

praphrõncõn *n* စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေပေးသူ reconciler

praphú *n* လေလုံးထွားသူ boaster

praphyǎnsǎrai *n* နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသူ persecutor

praplan *n* ပညာရှိ၊ ပါးနပ်သူ clever person

praplað *n* နမော်နမဲ့လုပ်သူ careless person

praplað *n* ကြည့်ရှုလေ့လာသူ observer

praplaú *n* အစားထိုးလူ၊ အရံလူ substitute *htyúñ bòlõn badò praplaú* ဘော်လုံးကန်တာအရံလူလိုသည်။

praplú *n* အရူး fool

praprangaðthað *n* စာတည်း editor

praprað *n* မုဆိုး hunter

praprî *n* ဝယ်ယူသူ buyer

praprisǎ *n* ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသူ monger

prapu *n* ကာမဇောတက်သူ lustful person

prapwúnlwǎn *n* အစွန်းရောက်သမား၊ အယူသန်သူ extremist

prapyǎ *n* ကသူ dancer

prapyankǎn *n* ဦးဆောင်သူ leader

prapyau *n* ပြုစားသူ person who casts a magic spell over sb to cause harm

prarahǎn *n* ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူ protector

praraintasai sǎraiphao *n* စစ်ပြေးဒုက္ခသည် war refugee

prarikhau *n* ဆံပင်ညှပ်သူ barber

prarî prarað *n* လူကောင်း good person

prarú *n* လူငယ် youth

prarwaiðthei *n* သိတတ်သောသူ person of consideration

prarwan *n* အဆစ်ရောင်ရောဂါသည် arthritic person

prarwǎn *n* စွန့်စားသူ risky person

prasa₁ *n* ပြာသူ (ဆန်) person who tosses rice in tray

prasa₂ *n* ချုပ်သူ sewer

prasa prada *n* အသုံးဝင်သည့်လူ useful person

prasǎ *n* လူနာ patient

prasǎrai *n* ဒုက္ခသည် refugee

prasǎraipán *n* ဒုက္ခသည်စခန်း refugee camp

prasāyao *n* ရောဂါသည် sickly person
prasaikwan *n* တော်လှန်ပုန်ကန်သူ rebel
prasaimaōphǎ *n* မိဘမဲ့ orphan
prasanhtansanlan *n* လိုက်လျောညီထွေပြောတတ်သူ
flexible person
prasanlanthá *n* နောင်တရသူ repentant person
prasaò prapaò *n* ပဲ့ပြင်ဆုံးမသူ admonisher
prasaumě *n* မဲဆန္ဒရှင် voter
prasau prathau *n* အသုံးမကျသည့်လူ rotter
praseipǔmí *n* မီးသတ်သမား fireman
prasiròn *n* ကြွားဝါပြောဆိုသူ boastful person
prasǒn *n* သိမ်းဆည်းသူ keeper
prasu *n* ခဝါသည် launderer
prasawaihtanpǎ *n* အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုမှအခြားအဖွဲ့သို့
ပြောင်းသူ proselyte
prasweiprasǎ *n* လူနာ patient
praswí *n* လူအရိုး human bones
pratakai *n* ဝက်ရှူးပြန်သူ epileptic
pratakhòwèdau *n* အပြစ်သည်ကြီး great sinner
pratakhòwèphao *n* အပြစ်သား sinner
pratalaò *n* ပေါ့ဆသူ careless person
pratamwí *n* စိတ်မနှံ့သူ mentally deficient person
pratarǔtapǎ *n* ကလေးကချေ၊ အရည်အချင်းမဲ့သူ person
of no status
prataihyǔn *n* သတင်းပေးသူ informer
prataikaí Bwe *n* ဘုရားသခင်အားပြစ်မှားပြောဆိုသူ
blasphemer
prataiprá *n* အတင်းအဖျင်းပြောသူ gossiper
prataiyaǎ *n* အနာဂတ်ဟောသူ၊ ဗေဒင်ဆရာ predictor
pratain *n* အတွေ့အကြုံရင့်သူ experienced person
prataolantari *n* လက်နက်ချသူ person who surrenders
prataukǎn *n* ခရီးသွားသူ၊ ခရီးသည် traveller
prataukhlailaikhlǒn *n* ခရီးသွားဧည့်သည် traveller
pratauli *n* အလည်အပတ်သွားသူ visitor
pratausǔtaukǎn *n* ခရီးလှည့်လည်သူ tourist
prateĩ *n* တိုင်းတာသူ measurer

prateĩpramaǎ *n* ရိုးသားဖြောင့်မတ်သူ truthful man
prateĩn₁ *n* ရိုက်သူ beater
prateĩn₂ *n* အသားသတ်သူ butcher
prateĩnkǎ *n* ရိုက်ချိုးသူ breaker
prathaghúkǎ *n* လေဖြတ်ရောဂါဖြစ်သူ paralytic
prathahťhakyu *n* သူဌေးသူကြွယ် rich people
prathakhai *n* မုန်းတီးသူ person who hates
prathakhau *n* ဗာဟီရဝါဒီ paganism
prathakhauphao *n* ရုပ်ပွားဆင်းတုကိုကိုးကွယ်သူ pagan
prathakhlaǔ *n* ငေးမောသူ person who gazes
prathakraǎ *n* လုံ့လစီရိယရှိသူ diligent person
prathakǔlaighǔ *n* အသံလွှင့်သူ person who broadcasts
prathapa *n* ဒဏ်ရာရသူ injured person
prathapaǎ *n* သီချင်းဆိုသူ singer
pratharǎn *n* ဖျတ်လတ်သောသူ active person
prathathai *n* ရိုင်းစိုင်းသူ rude person
prathathyan *n* လှူပျင်း lazy person
prathaywai *n* နှေးကွေးသူ slow person
prathā *n* အသားကျစ်သူ stout person
pratháhtan *n* စိတ်ဆိုးသူ angry person
pratháhtaǔ *n* စိတ်ရှည်သူ patient person
prathákarǎn *n* စိတ်ယုတ်သူ bad tempered person
prathákaǔkǎn *n* မျိုသိပ်စိတ်ထားတတ်သူ person of
suppressed feelings
prathálanprǎn *n* စိတ်ဆတ်သူ irritate person
pratháphrai *n* စိတ်မြန်သူ quick tempered person
pratháphu *n* စိတ်ရှည်သူ tolerant person
prathásaò *n* စိတ်ခက်ထန်သူ obstinate person
pratháthagwǎ *n* စိတ်ယုတ်သူ bad tempered person
prathangǎ *n* ရယ်သူ laughter
prathanhtan *n* တောင်းခံသူ၊ ဆုတောင်းသူ invoker
prathei *n* သိသူ knower
prathei prada *n* ကျွမ်းကျင်သူ၊ တတ်သိပညာရှင် expert
prathĩ *n* ထက်မြက်သူ sharp person
prathon *n* ပို့သူ sender

prathonli *n* စာပို့သမား: postman
prathu₁ *n* သုတ်လိမ်းသူ person who smears *prathu nimyan* ရေနံချေးသုတ်သူ။
prathu₂ *n* ဖြားယောင်းသူ person who misleads *prathu ngòn aò-a* သူတစ်ပါးကိုဖြားယောင်းသူများစွာရှိသည်။
prathūsamyao *n* တံစိုးလက်ဆောင်ပေးသူ၊ လာဘ်ပေးသူ briber
prathûphai *n* မိုင်းငင်သူ person who spins
prathû₁ *n* လူသစ် fresher
prathû₂ *n* လူသေ dead person
prathûrwai *n* ဒဏ်ရာကြောင့်အတန်ကြာမှသေဆုံးသူ person who slowly dies from injury
prathwan *n* သင်ပြသူ teacher
prathwanba *n* သင်ပေးသူ၊ ဆရာ teacher
pratòn *n* သင်ယူသူ learner
pratòncũ *n* အတုယူသူ imitator
pratõn *n* ထောင်းသူ pounder
pratõn *n* ကူညီသူ helper
pratûnăn *n* မိမိကိုယ်ကိုရှေ့တန်းတင်သူ one who takes precedence of himself
pratwă *n* တွက်ချက်သူ person who counts
pratwăcirò *n* စာရင်းစစ် auditor
pratwănga *n* ဗေဒင်ဆရာ၊ ဟောကိန်းထုတ်သူ foreteller
pratwei *n* ချော့မော့သူ person who coaxes
pratyan₁ *n* စာရေးသူ writer
pratyan₂ *n* စာရေး clerk
pratyanblancein *n* ဘာသာပြန် translator
pratyancein *n* စာပြန်သူ person who replies
pratyanggaõthaõ *n* သတင်းစာဆရာ journalist
prawai *n* အပြေးသမား: runner
prawansũ *n* ရေချိုးသူ person who bathes
prawănsũ *n* ရေကူးသမား: swimmer
prayăkaĩ *n* ဖျက်ဆီးသူ destroyer
prayaõpă *n* ဆန့်ကျင်သူ person who contradicts
prayaõ *n* ထမ်းသူ person who carries
prayaõngaõ *n* နှုတ်ဖွဲ့သူ person who has a loose tongue
prayaõngaõthaõ *n* သတင်းဖြန့်ချိသူ news propagator

prayaõtabaũ *n* အထမ်းသမား: porter
prayaõtarai *n* တပ်မတော် army
prayaõywaĩ *n* အောင်သွယ်အကူ helper of matchmaker
prayau *n* အယူခံတက်သူ appellant
prayausũ *n* ရေလောင်းသူ person who pours water
prayaũci *n* သက်သတ်လွတ်စားသူ vegetarian
prayaũmaõphă *n* မိဘမဲ့ကလေး: orphan
prayaũmaõphă hyũn *n* မိဘမဲ့ဂေဟာ orphanage
prayòn₁ *n* လူပုံ picture of person
prayòn₂ *n* လူလိမ်လူညာ liar
prayõn *n* ပေးသူ၊ ကမ်းလာသူ giver
prayõnlu *n* ချည်ကိုပေးသူ person who gives thread
prayũba *n* ညွှန်ကြားရေးမှူး director
prayũkh lai *n* လမ်းပြ guide
prayũ *n* ဂဟေဆော်သူ welder
prayũ *n* ယုံကြည်သူ believer
prayũngaõ *n* နာခံသူ person who obeys
praywai₁ *n* အသုဘရိုးရာအက (ရွဲ) ကသူ person who participates in traditional dance (ywaĩ) at funeral
praywai₂ *n* နှေးကွေးသူ slow person
praywĩ *n* ဆွဲဆောင်သူ alluring person
praywĩ mě *n* မဲဆွယ်သူ votes canvasser
pră₁ *n* ယောက္ခမ၊ ယောက္ခထီး: parent-in-law
pră₂ *adj* ရင့်သော mature *thõnneithă pră hõ* တညင်းသီးရင့်ပြီ။
pră₃ *adj* အိုသော old
pră htan *v* ရင့်လာသည် grow old
prăhtaò *adj* အိုမင်းရင့်ရော်သော very old
prăkhaũ *n* ယောက္ခထီး: father-in-law
prămu *n* ယောက္ခမ mother-in-law
pră₁ *adj* အလွန်အမင်းခါးသော very bitter
pră₂ *v* ခြွေသည် thresh *pră baukhi* ပြောင်းဖူးခြွေသည်။
prăĩn₁ *adj* ဖြောင့်တန်းသော straight
prăĩn₂ *v* ချိုင့်သည် cut off (branches)
prăĩnh taũ *adj* ရှည်မျောသော thin and tall
pran₁ *n* တစ္ဆေသရဲ ghost

pran₂ *v* ပြင်ဆင်သည် prepare *pran kalānmi* အိပ်ရန် နေရာပြင်ဆင်ထားသည်။

pran₃ *v* စီစဉ်ဆောင်ရွက်သည် organise, organize

pranā *n* ကြားနာသောပရိသတ် audience

pranādeīn *n* နားထောင်သူ listener

pranāhyūn *n* ကြားရသူ hearer

praná *n* စုန်း witch

prananwā *n* အသုံးမကျသူ rotter

pranaūba *n* လက်ခံရရှိသူ receiver

prancein *v* ပြုပြင်သည် repair

prangañ *n* ငိုကြွေးသူ weeper

prangingū *n* နှေးကွေးသောသူ slow person

pranhtan *v* စီစဉ်သည် prepare

prani *n* နှိမ်သူ person who degrades

pranidwān *n* ဖော်ရွေသူ sociable person

pranihtaū *n* လူကြို chance messenger *thon li dō*
pranihtaū လူကြိုဖြင့်စာပို့လိုက်သည်။

pranikū-ōn *n* နားပင်းသူ deaf person

pranimá *n* အနိုင်ကျင့်သူ oppressor

pranitaōnisā *n* ရောင်းဝယ်သူ trader

pranithū *n* အရံလူ reserved person

pranmagwein *n* သက်တန့် rainbow

pranūpā *n* ထုတ်ထွက်သူ person who resigns

pranyanlan *n* ဖိနှိပ်သူ oppressor

pran yaō *v* ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည် prepare beforehand
pran yaō pwaī kalān ပွဲခင်းနေရာကြိုတင်ပြင်ဆင်သည်။

prān *n* မျက်နှာကြက် ceiling

prān khau *adv* မျက်နှာကြက်အပေါ် over the ceiling

prānprāncū *adv* တထေရာတည်း၊ တိတိကျကျ exactly
thalyūn phā prānprāncū အဖေနှင့်တထေရာတည်းတူသည်။

prao *v* ပလုတ်ကျင်းသည် gargle

prao kaō *v* ပါးစပ်ပလုတ်ကျင်းသည် rinse out the mouth

praō *v* တောမောင်းသည်၊ တောနင်းသည် hunt

praō₁ *n* အန်ဖတ် vomit

praō₂ *v* အန်သည် vomit

praō₁ *n* အနံ့ (သီး) spike (grain)

praō₂ *v* အနံ့ထွက်သည် sprout *baū praō hō* စပါးအနံ့ထွက်ပြီ။

prau₁ *adv* ညီညာစွာ unitedly

prau₂ *v* ဆေးသည် wash *prau hū* ဆန်ဆေးသည်။

prau *adj* ကြည်လင်သော clean, clear *sū ba prau khā aō ka* ရေကြည်လင်မှသောက်ပါ။

preī₁ *n* အူ intestine

preī₂ *Pf* ပါသည် final clause marker *tai preī* ပြောပါသည်။

preīcā *n* အူသိမ် small intestine

preīdau *n* အူမ large intestine, colon

preīkha *n* အူခါး bitter intestine

preīprā *n* အူမကြီး large intestine, colon

preītein *n* အူအတက် appendix

preīthaō *n* အူထောင့် sausage

prein₁ *n* အသံ sound *tarā prein?* ဘာအသံနည်း။

prein₂ *adj* ကျယ်လောင်သော loud

prein₃ *v* အသံမြည်သည် sound *kalaō prein* ခေါင်းလောင်းအသံမြည်သည်။

preinthaō₁ *v* ပဲ့တင်ထသည် echo

preinthaō₂ *n* ပဲ့တင်သံ echo

prein₁ *n* ကျပ်ခိုး soot

prein₂ *adj* ကျပ်ခိုးစွဲသော sooty

prein₃ *v* ကျပ်ခိုးစွဲသည် soot

pri₁ *n* ဆု prize *nī pri* ဆုရရှိသည်။

pri₂ *adj* သေးငယ်သော tiny

pribein *n* ဆုတံဆိပ် prize medal

prĭ *adj* ဖြစ်ထွန်းသော၊ ပွားများသော productive

prĭ *v* ထွေးသည် spit

prīkaī *v* ထွေးပစ်သည် spit out

prĭ *v* ဝယ်သည် buy

prĭ ba *v* ဝယ်ပေးသည် buy for

prĭ pau *v* စပျေးဦးဖောက်ဝယ်သည် buy first

prĭ *n* ကော်မရှင်ခ၊ ပွဲစားခ commission

prǒswǎ [kk] *v* စကားပြောသည် speak
pron₁ *n* အကွက် plot
pron₂ *clf* ကွက် plot *hankhau la pron* မြေတစ်ကွက်။
pronkhau *n* ဆီးခုံ area above pubic bone
prǒn₁ *n* အကောင်းဆုံးအရသာ best taste
prǒn₂ *adj* အရသာအလွန်ကောင်းသော very tasty
prǒn₃ *v* သောင်းကြမ်းထကြွသည် rampage
prǒn bī *v* မဟုတ်တရုတ်ပြောသည် talk rubbish
pròn *adj* အံ့ဖွယ်ဖြစ်သော miraculous
prònprǎn *adj* အံ့ဖွယ်ဖြစ်သော miraculous
prǒn *adj* နည်းပါးသော few
prǒn₁ *adj* အရသာပြယ်သော insipid
prǒn₂ *v* အရသာပြယ်သည် loose potency
prǒnprǎ *n* ထိုင်လျက်တပြိုင်တည်းအတူခေါင်းညိမ့်ခေါင်းမော့ပြုရသည့်ကလေးကစားနည်း game of sitting, bow and raise head together
prǔ₁ *v* ခေါ်ယူသည် call along *prǔ cein yaø* လိပ်ပြာခေါ်ပြန်သည်။
prǔ₂ *v* ခေါ်သည် (ကြက်) call (chicken) *prǔ sǔ dø baú sa* ကြက်ခေါ်၍အစာကြွေးသည်။
prǔprǔ *n* ကြက်ကိုခေါ်သည့်စကား word used for calling chicken
prwaǐ₁ *adv* ညီညီညာညာ in unison
prwaǐ₂ *v* ဆန့်ထုတ်သည် stretch out *prwaǐ khandeǐn* ခြေထောက်ဆန့်ထုတ်သည်။
prwan *n* မကောင်းဆိုးဝါးတစ်မျိုး a kind of evil *ba prwan* မကောင်းဆိုးဝါးခိုက်သည်။
prwǎ₁ *adv* အမြဲတမ်း always *ba ká mè alai prwǎ* ခေါ်လျှင်သူ့အမြဲတမ်းလာသည်။
prwǎ₂ *adv* အားလုံး completely *sǔphao phá prwǎ* ကြက်ကလေးအားလုံးပေါက်သည်။
prwǎblan *pro* ခါတိုင်း every time *htein blan maø prwǎblan* အမေကိုခါတိုင်းပြန်ပြောသည်။
prwǎlaú *n* စတော်ဘယ်ရီ strawberry
prwǎthā *n* ငါးဥသီး wild strawberry
pryún *v* ငဲ့သည် pour *pryún dyǎnsǔ* ထမင်းရည်ငဲ့သည်။
pryún *v* ရေတွင်နှစ်သည် submerge *teǐ pryún thisǔ* ခေါင်ဖတ်နှစ်စေရန်ရေထည့်သည်။

pu₁ *adj* ကာမဇောတက်သော sensual, lustful
pu₂ *v* ငုံ့ထားသည် keep in mouth
pu₃ *v* ကာမဇောတက်သည် lust
pupeǐn₁ *adj* အားနာသော embarrassed
pupeǐn₂ *v* အားနာသည် embarrass
pupri *adj* ရှက်ဖွယ်ကောင်းသော disgraceful
puprithǐlai *adj* ရှက်စရာကောင်းသော shameful
pǔ₁ *n* ညီ၊ ညီမ younger sibling
pǔ₂ *n* ဖာလာ cardamom
pǔ₃ *n* မာလာ aromatic edible herb
pǔ₄ *adj* အသီးသီးသော၊ တိုင်း၊ အားလုံးသော every, all *pǔpra* လူတိုင်း။
pǔ₅ *adj* အားလုံး complete (in number) *lai pǔ ka* အားလုံးလာပါ။
pǔ6 (maǐphlon) *v* အမှိုက်မျက်စိထဲဝင်သည် litter drop in the eyes
pǔblan *pro* ခါတိုင်း၊ ကြိမ်တိုင်း every time *pǐ pǔblan* ခါတိုင်းနိုင်သည်။
pǔcaú *pro* ခေတ်တိုင်း every age
pǔdaø *pro* နေ့စဉ်နေ့တိုင်း every day
pǔdaø pǔha *adv* နေ့စဉ်ရက်ဆက် day after day
pǔdaú *pro* ကောင်တိုင်း every animal
pǔdaú pǔpra *pro* လူတိုင်း everybody
pǔdei pǔtha *adj* စေ့ငုသော meticulous in one's action
pǔdøn *pro* ရွာတိုင်း every village
pǔkanǎn *n* ညီထွေး၊ မောင်ထွေး youngest sibling
pǔkaú *adv* နေရာတိုင်း everywhere
pǔkaú pǔthá *adj* ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသော grievous
pǔkhau₁ *n* ဂုံမင်း edible herb
pǔkhau₂ *pro* စီးတိုင်း every vehicle
pǔkhaú *n* ညီငယ်၊ မောင်ငယ် younger brother
pǔkhein *adv* အချိန်တိုင်း anytime
pǔkhli pǔkon *adv* စေ့စေ့ပေါက်ပေါက် meticulously *thei pǔkhli pǔkon* စေ့စေ့ပေါက်ပေါက်သိသည်။
pǔløn pǔli [kk] *adv* နေရာတိုင်း everywhere
pǔmøn *n* မာလာပင် aromatic edible herb plant
pǔmøn pǔbøn *pro* အပင်တိုင်း every plant

pǔmu *n* ညီမ younger sister

pǔnein *pro* နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း every year

pǔnein pǔlǎ *adv* နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း every year *pwai*
kakhwôn aò pǔnein pǔlǎ တံခွန်တိုင်ပွဲနှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းကျင်းပသည်။

pǔnein *n* ယောက်ဖ၊ မရီး၊ ခယ်မ၊ ခဲအို၊ ယောင်းမ sibling-in-law

pǔnǒn pǔkein *adv* နေရာတကာ everywhere

pǔnú *pro* နေ့စဉ် every day

pǔnú pǔthǎ *pro* နေ့စဉ်နေ့တိုင်း everyday

pǔphaǎ₁ *n* မာလာဖူး edible flowering herb

pǔphaǎ₂ *pro* ပန်းတိုင်း every flower

pǔpra *pro* လူတိုင်း everybody

pǔpǔ *pro* ထည်တိုင်း every clothe

pǔru pǔkhan *adv* အစဉ်အလာအတိုင်း usually *ma nai pǔru pǔkhan* အစဉ်အလာအတိုင်းလုပ်သည်။

pǔsǎn *adj* အပြစ်အနာအဆာမရှိသော perfect *pralau nu baǔ pǔsǎn cǎ da pra kǎ* လူဆိုတာအပြစ်အနာအဆာကင်းသူမရှိနိုင်ပါ။

pǔsǎ pǔkǎn *pro* နိုင်ငံတိုင်း every country

pǔswǎ pǔmyan *pro* အရာအားလုံး everything

pǔswǎ pǔraǎ *pro* အရာအားလုံး every kind

pǔthu₁ *n* စုံဂဏန်း even number (divisible by 2)

pǔthu₂ *adj* စုံဂဏန်းဖြစ်သော even

pǔwai₁ *n* မွေးချင်း sibling *pǔwai aò pǔpra?* မွေးချင်းဘယ်နှစ်ယောက်ရှိသနည်း။

pǔwai₂ *n* ညီနောင်များ brethren

pǔ₁ *n* နှစ်ပြည်ဝင်ဆန့်စပါးချိန်တောင်းတစ်မျိုး container to measure grain for 2 pi *nǎ pi aò la pǔ* နှစ်ပြည်လျှင်တစ်ပူရှိသည်။

pǔ₂ *clf* ထည် use in counting articles of clothing *nǔ nǎ pǔ* ဘောင်းဘီနှစ်ထည်။

pǔ₃ *v* ခုန်သည် jump

pǔlan *v* ခုန်ချသည် jump down

pǔ *v* ဟသည် (လက်ဖြင့်) open (by hand) *pǔ tasǎ kalǎn* အနာနေရာကိုဟသည်(လက်ဖြင့်)။

pwai₁ *n* ပန်းကန် plate

pwai₂ *clf* ပန်းကန် plate *an dyǎn thyǔn pwai* ထမင်းသုံးပန်းကန်စားသည်။

pwai₃ *n* ပန်းကန် plate

pwailon *n* ဒေါင်းလန်း big circular tray used for serving meals

pwai *n* ပွဲ feast

pwailǎn *n* ပွဲလမ်းသဘင် celebration

pwān *v* အုပ်သည် cover *pwān dǎ lǒnkaǔ* ကျောက်ပူဖြင့်အုပ်သည်။

Pwanlaǎ *name* ပွန်ချောင်း Pwan River

pwě *n* ပွဲ feast

pwǎ₁ *n* အသိုက် nest

pwǎ₂ *clf* သိုက် nest *htaupwǎ nǎ pwǎ* ငှက်သိုက် နှစ်ခု။

pwǎ₃ *v* ဖုံးသည်၊ အုပ်သည် cover

pwǎ₄ *v* ထိမ်ဝှက်သည် conceal *pwǎ takamǎ* အပြစ်ထိမ်ဝှက်သည်။

pwǎn₁ *n* ဝေစု share

pwǎn₂ *clf* ဝေစု share *nǎba nǎ pwǎn* ဝေစုနှစ်ပုံရရှိသည်။

pwǎn₃ *p* ကျော်လွန်၍ beyond *lai pwǎn langǎ* ရှေ့ကျော်လွန်၍သွားသည်။

pwǎnkhlaǎ *adv* လွန်ကဲစွာ excessively

pwǎnlwǎn *adv* အလွန်အကျွံ extremely

pwǎnthá *v* လွန်ကဲသည် exceed *cǎ pwǎnthá ka* မလွန်ကဲနှင့်။

pya *v* ဖြာထွက်သည် spread out *lwǎncaǎ yau pya* ဖရုံညွှန်ဖြာထွက်သည်။

pyǎ₁ *n* လွယ်အိတ် bag

pyǎ₂ *v* ကသည် dance

pyǎ₃ *v* ကူးဖြတ်သည် cross *pyǎ tau sǎ* ရေကိုဖြတ်ကူးသွားသည်။

pyǎ sǎ *v* ရေကူးဖြတ်သည် cross water

pyan₁ *adv* အနေနှင့်၊ အဖြစ်နှင့် as *pyan maǎphǎ* မိဘအနေနှင့်။

pyan₂ *adj* ဖြစ်ထွန်းသော prosperous *sǎphao pyan* ကြက်ကလေးဖြစ်ထွန်းသည်။

pyan₃ *v* ကွယ်သည် (ရှေ့က) obstruct *cǎ pyan kangǎ* ရှေ့မကွယ်နှင့်။

pyanbû *v* ရှေ့ကကွယ်သည် obstruct
pyancein *v* မူးဝေ၍လဲကျသည် faint and fall
pyankǎn *v* ဦးဆောင်သည်၊ ဗိုလ်လုပ်သည် lead

pyaũ *v* ပြုစားသည် cast a magic spell over sb to cause him harm
pyupyǎ *adj* ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းသော pleasurable
pyû *n* ခါးသား flesh from waist *paũpyû* နွားခါးသား။

R r

ra-ũ *adj* ဝကစ်ကစ် (ကလေး) chubby (child) *picǎphao ngǎ pra ra-ũ laõkaũ* ထိုကလေးကအလွန်ဝကစ်ကစ်ပဲ။
rahǎn *v* ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည် protect
raǎ *adj* ကိုက်ညီမှုရှိသော harmonious *thapaõ rǎ* သီချင်းဆိုတာကိုက်ညီမှုရှိသည်။
raǎ *v* ကူးစက်သည် infect *tasǎ rǎ ngòn* ရောဂါသူတပါးကိုကူးစက်သည်။
raǎ *aux v* သင့်သည် ought, should *rǎ tai rǎn* ပြောကိုပြောသင့်သည်။
rǎbanaũ *v* အခွင့်အရေးရသင့်သည် have rights
rǎrwaĩ *adj* လျော်ကန်သော appropriate
raǎ *n* ခြံစည်းရိုး၊ အကာအရံ fence
rai *n* ဓားသွား blade
rain₁ *n* ခွန်အား strength *rain cõ aõ daudau* ခွန်အားသိပ်မရှိဘူး။
rain₂ *adj* ခွန်အားကြီးသော strong
rain₃ *adv* လွန်စွာ so *mǎ rain laõkaũ* လွန်စွာအိပ်သည်။
rain₄ *v* ရှောင်ရှားသည် avoid, shun
raincõlũ₁ *adj* မလွဲသာမရှောင်သာသော unavoidable
raincõlũ₂ *adv* မလွဲသာမရှောင်သာ unavoidably
raincũ *v* ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည် prevent, protect *raincũ sũkǎn* တိုင်းပြည်ကိုကာကွယ်သည်။
raincũ sũkǎn kacao *n* ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် chief-of-staff (defence services)
raintasai sǎraipán *n* စစ်ပြေးဒုက္ခသည်စခန်း war refugee camp
raĩ *adj* နာကျင်သော၊ ကိုက်ခဲသော painful *thaũkhũ raĩ* သွားကိုက်သည်။
raĩ *v* ရိတ်သည် harvest *raĩ baũ* စပါးရိတ်သည်။

raĩ *v* ပိုက်ထောင်သည် set net *raĩ blá* လင်းနို့ပိုက်ထောင်သည်။
ran₁ *n* ဂြိုဟ်၊ ကံ luck *ma ran* ဂြိုဟ်ထောက်သည်။
ran₂ *adj* ကျိုးတိုးကျဲတဲဖြစ်နေသော sparse *thõnphǎn ran* သစ်ကိုင်းကျိုးတိုးကျဲတဲသာကျန်သည်။
ranraõ *adj* ကုသိုလ်ကံကောင်းသော lucky
rǎn₁ *adj* ထင်ရသော seeming *rǎn mwaĩ* မှန်သည်ဟုထင်ရသည်။
rǎn₂ *adv* နှင့်ပြီး၊ သားပဲ already 'cõ bakhai' *tai rǎn* မစိုးရိမ်နှင့်ပြောနှင့်ပြီးသားပဲ။
rǎn₃ *v* တူးဆွသည် dig *rǎn saũ* တောင်ယာတူးဆွသည်။
rǎnaũ *v* ရောဂါကူးစက်သည် infect
rǎnbũ *v* ပိတ်ဆို့သည် block *rǎnbũ khlai* လမ်းကိုပိတ်ဆို့သည်။
rǎnkhai *adv* သားပဲ၊ နှင့်ပြီး already *tai rǎnkhai* ပြောပြီးသားပဲ။
rǎnmǎ *adv* မုချ of course, certainly *da rǎnmǎ* မုချသည်။
rǎnrǎn *adv* နှင့်ပြီး၊ သားပဲ already *tai rǎnrǎn* ပြောသားပဲ။
rǎnya *Pf* လား၊ လို့လား word used for question *mwaĩ rǎnya?* ဟုတ်လို့လား။
rǎn yaõ *v* ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသည် prepare in advance *rǎn yaõ dyǎn pra 50 ngǎ* လူ ၅၀ အတွက်ထမင်းကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသည်။
raõraõ *adv* လုံးဝမဟုတ် absolutely not
raõ *adj* စောသော early
raõnǎngǎ *n* ကိုယ်ကျိုးရှာခြင်း selfishness
raõngǎ *adj* တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သော selfish

rao₁ *adj* ဆူပူသော scold
rao₂ *v* လည်ပတ်သည် visit *tau rao palon* သူငယ်ချင်းထံ သွားလည်ပတ်သည်။
rao₃ *v* ထိုးသည် (တုတ်ဖြင့်) poke
raocai *v* ကျိန်ဆဲသည် curse with harm
raocü *adv* အတူတကွ with, together *ma raocü* အတူတကွလုပ်ပါ။
raokai *v* ကျိန်ဆဲသည် curse with harm
raori *v* ကောင်းချီးပေးသည် bless
raorihthühtan *v* သိက္ခာတင်သည် ordain
raorü *v* ပက်ပက်စက်စက်ဆဲဆိုသည် scold violently
rao₁ *adj* ကောင်းသော good
rao₂ *adv* ပြန်၍ back *bwai rao* ပြန်၍ထားသည်။
raoblan *adv* ပြန်၍ back *bwai raoblan* ပြန်၍ထားသည်။
raoran *adj* ကောင်းသော good, well
raoraó *adv* ကောင်းကောင်း၊ ကောင်းမွန်စွာ well *ma raoraó ka* ကောင်းကောင်းလုပ်ပါ။
rao₁ *n* နံဘေး side
rao₂ *adj* သန်သော thrive *amön rao* အပင်သန်သည်။
rao₃ *adj* နာမကျန်းဖြစ်သော sick
rao₄ *v* ဆန်ကာချသည် sift
raocǎ *n* နံရိုးနု soft rib
raocôn *n* နံရိုးကြား space between ribs
raokǎn cǒklón *adj* ဂနာမငြိမ်သော fidgety
rao khauklao *v* ခေါင်းခါသည် shake head
raopa *n* နံဘေး၊ နံပါး side
raoswî *n* နံရိုး rib
raothaü *n* နံရိုး rib
rau₁ *v* ရွေးသည် choose *rau phi* ရွေးယူသည်။
rau₂ *v* ထည့်သည် put *rau htan dö mî khau* မီးထဲထည့် လိုက်သည်။
rauhtan *v* ရွေးကောက်သည် elect
rau *n* မြေ snake
raüblon *n* လင်းမြေ common rat snake
raüblonhwai *n* မြေဟောက် cobra
raübyǎn *n* မြေငယ်တစ်မျိုး kind of small snake

raucahwǎ *n* ငန်းတော်ကြား banded krait (snake)
raüdü *n* မြေတစ်မျိုး kind of snake
raühta *n* မြေပြဒါး sunbeam snake
raühtau *n* ငှက်စားမြေတစ်မျိုး whip snake
raühwai *n* မြေဟောက် cobra
raükrön *n* အစင်းကြောင်းရှိမြေတစ်မျိုး striped snake
raülan *n* စပါးကြီးမြေ boa constrictor
raülankrön *n* စပါးအုံး python
raülumyün *n* မြက်လျှောမြေ grass snake
raümü *n* ခေါင်းနီသောမြေတစ်မျိုး red headed snake
raürei *n* မြေတစ်မျိုး kind of snake
raüsü *n* ရေမြေ water snake
raüthü *n* မြေပွေး viper
raüthü *n* ငန်းပုပ် king cobra
raüthyün *n* မြေစိမ်း green snake
raüthyün likǎnmei *n* မြေစိမ်းအမြီးခြောက် pit viper
raüyü *n* မြေတစ်မျိုး kind of snake
rau *adj* ကြောက်တတ်သော timid
raukasǎn *n* အဆူးနှင့်ခွစိမ်းတစ်မျိုး kind of worm with thorn *raukasǎn paö sä laidwan* အဆူးနှင့်ခွစိမ်းထိ လျှင်အရမ်းနာကျင်သည်။
rau₁ *n* အမျိုးအစား kind *mǎ rau?* ဘာအမျိုးအစားလဲ။
rau₂ *clf* မျိုး kind *aö thyün rau* သုံးမျိုးရှိသည်။
rau₃ *v* လှုပ်သည် shake
rephri *n* ဝီစီ၊ ခရာ whistle
rě [kk] *v* ရေးသည် write
rei *v* ရှာဖွေသည် search
rei *n* ကြိမ် cane
rein *n* ထောင် (ဂဏန်း) thousand
rein₁ *n* ပတ် round
rein₂ *clf* ပတ်၊ ခေါက် round *gwaï khü hyün thyün rein* အိမ်ကိုသုံးပတ်ပြေးသည်။
ri₁ *n* ကြွ ရhinoceros
ri₂ *v* သေးငယ်သွားသည် become small *picǎphao ri hǒ* ကလေးလေးသေးငယ်သွားပြီ။
ri₃ *v* ညှပ်သည် cut *ri khau* ဆံပင်ညှပ်သည်။

riklan *v* ခေါင်းပြောင်ညှပ်သည် bald

rirao *v* လှုပ်ခါသည် shake *rirao blān hwāncein* အင်္ကျီကိုလှုပ်ခါသည်။

riraŭ *v* လှုပ်ခါသည် shake

rī₁ *v* ဝိုင်းရံသည် surround *didòròkha rī pa dōn hō* ရန်သူကကျွန်ုပ်တို့ရွာကိုဝိုင်းပြီး။

rī₂ *v* တိုးဝင်သည်၊ ထိုးဝင်သည် push into

rīcein *v* တိုးဝင်သည်၊ ထိုးဝင်သည် push into

rīcikheŋ *v* ကိုယ်တစ်စောင်းဖြင့်တိုးဝင်သည် push into by one's side

rīkhū *v* ဝိုင်းရံသည် surround

rī *adj* ကောင်းသော၊ သန်သော good

rīdau *adj* အရေးကြီးသော important

rīthá *interj* မှတ်ကရော let that be a lesson

rī₁ *adj* ပထမဆုံးသော first

rī₂ *adv* ပထမဦးစွာ first

rī₃ *p* ပိုစော၍၊ မတိုင်မီ before

rīdò *p* မတိုင်မီ before

rīhă *p* အရင်တုန်းက before

rīkaō *adv* ဦးစွာ first

rīkaōkhlōn *adv* ဦးဦးဖျားဖျား၊ ပထမဦးဆုံး first of all *tau rīkaōkhlōn* ဦးဆုံးသွားသည်။

rīsyūn rīnaō *adv* ယခင်အတိုင်း as usual

rītaō *adj* အလျင်ကျသော earlier

rītaō dau *adj* များစွာစောသော much earlier

rītaō laki *adj* အနည်းငယ်စောသော a little earlier

rī₁ *adj* မဖြစ်ထွန်းသော infertile

rī₂ *adj* ဟောင်းပြီးသော used *saū dū phōn rī yaū* ထိုတောင်ယာကဟောင်းပြီးသောယာဖြစ်သည်။

rosario *n* စိပ်ပုတီး rosary

rōn *adj* ပိုးထိုးသော wormy

rōnmaōphă *n* အစေ့ထိုးပိုး weevil

rōn₁ *adj* သန့်သော clean

rōn₂ *adj* ဟောင်း၍အေးသော old and cold *an dyānrōn* ဟောင်း၍အေးသောထမင်းကိုစားသည်။

rōnrū *adj* သန့်ရှင်းသော clean

rōn *n* ချောင်းခြောက် dry creek

rōnseŋ *n* ချောင်းခြောက် dry creek

rōn₁ *adj* သတိရှိသော careful, cautious

rōn₂ *v* သတိထားသည် beware

rōn₁ *adj* ရိုင်းပျသော impolite *pică dŭpra rōn laōkaŭ* ထိုကလေးအလွန်ရိုင်းပျသည်။

rōn₂ *adv* ရိုင်းပျစွာ rudely

ru₁ *n* အရေပြားရောဂါတစ်မျိုး scab

ru₂ *n* ပွေး ringworm

ru₃ *adj* အရေပြားရောဂါကဲ့သို့သော scabby

ru₄ *adj* သံချေးတက်သော rusty

ru₅ *v* သံချေးတက်သည် rust

ru₆ *v* အရေပြားရောဂါဖြစ်ပွားသည် get scab

rurain *adj* ကြေးထူသော grimy

rurī *adj* ရောနှောသော mixed *baūswī rurī* ရောနှောသောစပါးအမျိုး။

rū₁ *adj* လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသော၊ habitual *rū thangă* သည်လိုဖြစ်နေကျပဲ။

rū₂ *v* သွေးသည် sharpen

rūkaŋ *v* ဖြိုဖျက်သည် demolish *rūkaŋ phăn* စပါးကျိုကို ဖြိုဖျက်သည်။

rūră *adv* အသင့်အတင့် fairly *saūkhōn phu rūră* တောင်ယာကအသင့်အတင့်ကောင်းသည်။

rūrăn *adj* လုပ်လေ့လုပ်ထဖြစ်သော habitual

rū *v* မျက်စောင်းထိုးသည် glance

rūklu *v* စိုက်ကြည့်သည် stare

rū *v* ပေါင်းခံသည် distil, distill *rū thi* အရက်ပေါင်းခံသည်။

rūcăn *adj* သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော chaste

rwă *n* လွှာ saw

rwai *v* ဝဋ်လိုက်သည် reap consequences of past misdeeds

rwaihá *adj* မခံမရနိုင်ဖြစ်သော indignant

rwai₁ *n* အမြောင်း strip

rwai₂ *clf* မြောင်း strip *cī ngai rwai* အမဲသားငါးမြောင်း။

rwai₃ *v* စဉ်းစားသည် think

rwai₁blon *v* ဆွေးနွေးသည် discuss

rwaihtaū *v* အနာဂတ်အတွက်စဉ်းစားသည် think for future

rwai kaō *v* ကြိုတင်စဉ်းစားသည် think in advance
rwailanklan *v* ဆုံးဖြတ်သည် decide
rwaiŋgǎ *v* ကိုယ်ချင်းစာသည် sympathise, sympathize
rwai ngònnǵǎ *v* ကိုယ်ချင်းစာသည် sympathise, sympathize
rwaiŋpau *v* သဘောပေါက်သည် realize
rwaiŋraō *v* ဆွေးနွေးသည် discuss
rwai raōngǎ *v* ကိုယ်ကျိုးရှာသည် seek one's own advantage
rwaiŋthei₁ *adj* သိတတ်သော considerate
rwaiŋthei₂ *v* သဘောပေါက်သည် realize
rwaiŋyaō *v* ကြိုတင်စဉ်းစားသည် think in advance
rwairǎ *v* ပင်ကိုယ်အတိုင်းသဏ္ဍာန်ပြောင်းသည် change in original shade
rwan₁ *n* အဆစ်ရောင်ရောဂါ arthritis
rwan₂ *v* အဆစ်ရောင်ရောဂါခံစားရသည် suffer from arthritis
rwanrwancū *adv* လုနီးပါး almost
rwān₁ *n* ပိုက်ဆံ money
rwān₂ *n* ငွေ silver *cubānrwān* ငွေဖလား၊ ငွေခွက်။
rwān₃ *adv* အစွမ်းကုန် utmost *ba ma rwān khǎ htaū* အစွမ်းကုန်ကြိုးစားလုပ်မှပြီးမည်။
rwān-ū *n* ငွေရှားပါးခြင်း money in rareness
rwānbon *n* ပိုက်ဆံအိတ်ကြီး money bag
rwānbōn *n* လက်ကောက် bracelet
rwānbōnhtū *n* ရွှေလက်ကောက် gold bracelet
rwāncai *n* မုန့်ဖို pocket money
rwānci *n* ငွေစက္ကူ currency notes
rwāncirò *n* ငွေစာရင်း account
rwānhtōn *n* ပိုက်ဆံအိတ် purse
rwānkanaō *n* ငွေရင်း capital *rwānkanaō aō dau* ငွေရင်းတောင့်တင်းသည်။
rwānkhaoklaophá *n* ငွေခေါင်းကွဲခြင်း small loans given
rwānkhi *n* ငွေတိုး interest
rwānlōn *n* ငွေတုံး silver
rwān ma *v* အစွမ်းကုန်လုပ်သည် try utmost

rwānmǎ *n* ၂၅ ပြာ: 25 pyas *kān kanaī rwānmǎ cō aō pè* ယခုခေတ် ၂၅ ပြာ:မရှိတော့ပါ။
rwānmaō₁ *n* ၁၀ ပြာ: 10 pyas, ten pyas
rwānmaō₂ *n* အမြတ်တော်ကြေး income tax
rwānmaō *n* ငွေရင်း capital
rwānñileīpū *n* ငွေဆွဲကြိုး silver necklace
rwānpain *n* ပိုက်ဆံအိတ် purse
rwānphao *n* ငွေတိုး interest
rwānphaō *n* ငွေပေါများချိန် money in plenty
rwāntalai *n* ရံပုံငွေ community fund *dōn rwāntalai* ရွာရံပုံငွေ။
rwāntaō *n* ငွေသေတ္တာ money box
rwānthaleīn *n* ငွေလက်ငင်း ready money
rwānthā *n* ငွေရှားပါးချိန် money in rareness
rwānthū rwānmyūn *v* သက်စွန့်ကြိုးပမ်းသည် take risk
rwānthyo *n* ၅၀ ပြာ: 50 pyas
rwānya *n* ငွေဒင်္ဂါး coin
rwānya khauklaoklan *n* ငွေဒင်္ဂါးကတုံး bald headed coin
rwānya khaumwai *n* ဗီတိုးရီးယားဘုရင်မဒင်္ဂါးပြာ: Victorian coin
rwānya khèdòn *n* သရဖူပါဒင်္ဂါးပြာ: coin with crown
rwānywai *n* ငွေအကြွ၊ အနုတ် change
rwī *v* တပါတည်းသယ်သည် bring along
rwīcein *v* တပါတည်းသယ်ပြန်သည် bring along
rwīcòn *v* စုဆောင်းပုံထားသည် collect
rwīlai *v* တပါတည်းသယ်သွားသည် take along
rwī *n* အမြစ် root
rwīcaī *v* အမြစ်တွယ်သည် take root
rwīcōn *n* ရေသောက်မြစ် main root
rwītein *n* အမြစ်ပွား small roots
ryan *v* ပြင်ဆင်သည် arrange
ryan yaō *v* ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည် arrange in advance
ryān₁ *n* အစင်းကြောင်း stripe
ryān₂ *adj* အစင်းအကျားပါသော striped *raū dū bōn ryān* ထိုမြွေကအစင်းအကျားပါဖြစ်သည်။

ryŭn₁ *v* လည်သည် revolve *talyaō ryŭn phrai* ပန်ကာ မြန်မြန်လည်သည်။

ryŭn₂ *v* အီသည် creak *picāphao ryŭn tapaō* ကလေး ဂျင်အီသည်။

S s

sa₁ *n* အစားအစာ food

sa₂ *n* ကြယ် star

sa₃ *n* အစာ၊ ထောင်ရန်အစာ bait *tā sa* အငါးထောင့်နွဲ့စာ

sa₄ *v* ချုပ်သည် sew *sa hwāncein* အင်္ကျီချုပ်သည်။

sa₅ *v* ပြာသည် toss in tray *sa hŭ* ဆန်ပြာသည်။

sa-an *n* စားစရာ food

sa-an sa-aō *n* စားသောက်စရာ food

sa-aō *n* သောက်စရာ drinks

sa-ī *n* ကြယ်ပျံ shooting star

sabā *n* ကန်တော့ပွဲအစားအစာ offertory food

sabānsyān *n* တန်းစီရှိနေသောကြယ်စု star in line

sabōn *n* အစာပြွန် gullet

sacā₁ *n* မြက်နု new grass

sacā₂ *n* နေ့လည်စာ lunch

sacai *n* မုန့်ဖိုး pocket money

sadī₁ *n* ပတ် week

sadī₂ *clf* ပတ် week *aō nŭ sadī* နှစ်ပတ်ရှိသည်။

saha *n* ညစာ dinner

sahtanraō *n* မိုးသောက်ကြယ်၊ ကြယ်နီ morning star

sahtōn *v* မတ်တတ်ရပ်သည် stand

sahtōn krein *v* တန်းစီရပ်သည် stand in line

sahu *n* ခိုးဝှက်ရယူသည့်ပစ္စည်း loot *an sahu cō da baō* ခိုးဝှက်ရယူသည့်အစာ တာရှည်မစားရ။

sakadan *n* လာဘ် bribe *an sakadan cō da lein* လာဘ်စားတာတာရှည်မစားရဘူး။

sakānkhū *n* မှောင်ခို illegal trade

sakānphwī *n* ပညာဖြင့်လုပ်သည့်အလုပ် work done by mental power

sakhyān *n* ကာမဖေါက်ပြန်ခြင်းအတွက်ကျေးဇူးကို ကန်တော့ခြင်း compensation for sexual act

saklon *n* ကြယ်တံခွန် comet

sakrōn *n* ချုပ်ရိုး seam

salān *v* အလေးပြုသည် (လက်ဖြင့်) salute

samasū *n* အချဉ်စာ (လက်လုပ်) pickle

samaŭkān *n* ပြည့်တန်ဆာအလုပ် prostitution

sami *n* အစားအစာ (လက်ထပ်ပွဲ၊ အိမ်သစ်တက်ပွဲ) food (for a wedding or new house celebration)

samyāō *n* လာဘ်၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူခြင်း bribe

samyŭn *n* သရေစာ snack

saphaō sathā *n* ကောက်ပဲသီးနှံ agricultural products

sara₁ *n* ဆရာ teacher

sara₂ *n* ဓမ္မဆရာ catechist

saradau *n* ဆရာကြီး head master

saramaō *n* ဆရာမ female teacher

saraō *n* နံနက်စာ breakfast

sasānmōn *n* ခုနစ်စင်ကြယ် Great Bear constellation

sasaō *n* ခိုးဝှက်ရယူသည့်ပစ္စည်း loot

sasū *n* အချဉ်စာ sour food

sasūha *n* ညဦးယံကြယ် evening star

sasūphao *n* ကြယ်စု constellation

saswī *n* မျိုးစေ့ seed

saswī sala *n* မျိုးစေ့ seed

sasyŭn *n* ချိုသောအစာ sweet food

sasyŭnkhao *n* သကြားလုံး candy

sathŭkhau *n* အကျင့်ပျက်ချစားခြင်း corruption

sā₁ *n* ဆန်ကော round bamboo tray *sa hŭ dō sā* ဆန်ကောဖြင့်ဆန်ပြာသည်။

sā₂ *adj* နေထိုင်မကောင်းသော၊ ဖျားနာသော ill

sā₃ *adj* နာကျင်သော painful *khandein sā* ခြေထောက် နာသည်။

să₄ *v* ရောင်းသည် *sell*
să-an₁ *v* သစ္စာဖောက်သည် *betray*
să-an₂ *v* ရောင်းစားသည် *sell*
să-ei₁ *n* ဝက်သက်ရောဂါ *measles*
să-ei₂ *v* ဝက်သက်ရောဂါဖြစ်သည် *suffer from measles*
săkalon₁ *n* လက်ကားရောင်း *wholesale*
săkalon₂ *v* လက်ကားရောင်းသည် *make wholesale*
săkaı̄ *v* ရောင်းပစ်သည် *sell away*
săkhau₁ *n* ခေါင်းကိုက် *headache*
săkhau₂ *v* ခေါင်းကိုက်သည် *have a headache*
săkhră̄n *n* ဆန်ခါ *sieve*
sălanki *n* အနူရောဂါ *leprosy*
săpau *v* ဈေးဦးဖောက်ရောင်းသည် *make first sale*
săphaũ₁ *n* ကျောက်ရောဂါ *smallpox*
săphaũ₂ *v* ကျောက်ရောဂါဖြစ်ပွားသည် *get smallpox*
săphei sărai *adv* ဒုက္ခရောက်သော *painful, troublesome*
săphũ₁ *n* ဝမ်းကိုက်၊ ဗိုက်နာ *stomach ache*
săphũ₂ *v* ဗိုက်နာသည် *have a stomach ache*
săphũ-ı̄ *v* ကျင်ကြီးစွန့်သည် *defecate*
săphũgwı̄₁ *n* ဝမ်းရစ်ခြင်း *gripe*
săphũgwı̄₂ *v* ဝမ်းရစ်သည် *have gripe*
săphũhao₁ *n* ဝမ်းကိုက်ရောဂါ *dysentery*
săphũhao₂ *v* ဝမ်းကိုက်သည် *have dysentery*
săphũkôn₁ *n* ဝမ်းချုပ်ခြင်း *constipation*
săphũkôn₂ *v* ဝမ်းပိတ်သည် *constipate*
săphũlôn₁ *n* ဝမ်းလျှောခြင်း *diarrhoea, diarrhea*
săphũlôn₂ *v* ဝမ်းလျှောသည် *have diarrhoea, have diarrhea*
săphũsũ *v* သေးပေါက်သည် *urinate*
sărai₁ *adj* ပင်ပန်းသော *burdensome* *ba khan sărai* ပင်ပန်းခံရသည်။
sărai₂ *adj* ဆင်းရဲသော *poor*
sărai₃ *v* ဆင်းရဲသည် *be poor*
săraın₁ *n* ကပ်ရောဂါ *epidemic disease*
săraın₂ *v* ကပ်ဆိုက်သည် *get epidemic disease*
săraō *n* ဆန်ခါ *sieve*

sărsũ *v* သေးပေါက်သည် *urinate*
sărsũ htanpõn *v* သေးအလိုအလျောက်ထွက်သည် *urinate by accident*
sărsũpõn *n* အလိုအလျောက်ထွက်သေးရည် *accidental urine*
sărsũpõn *n* ဆီးအိုး *chamber pot*
sărsũsũ *n* သေးရည် *urine*
sărsũswı̄₁ *n* ဆီးသွားရာတွင်နာကျင်ခြင်း *dysuria*
sărsũswı̄₂ *v* ဆီးသွားရာတွင်နာကျင်သည် *suffer dysuria*
sărsũsyũ₁ *n* ဆီးချိုရောဂါ *diabetes*
sărsũsyũ₂ *v* ဆီးချိုရောဂါရှိသည် *have diabetes*
săthá₁ *n* စိတ်နာခြင်း *hurtfulness*
săthá₂ *adj* စိတ်နာသော *hurtful*
săthũ₁ *n* ဖျား၍သေခြင်း *death of sickness*
săthũ₂ *v* ဖျား၍သေသည် *die of sickness*
săya₁ *n* နာကျင်ခြင်း၊ ကိုက်ခဲခြင်း *pain*
săya₂ *adj* နာကျင်သော၊ ကိုက်ခဲသော *painful*
săyao₁ *n* နာမကျန်းဖြစ်ခြင်း *illness*
săyao₂ *adj* နာမကျန်းဖြစ်သော *ill*
săyao₃ *v* နာမကျန်းဖြစ်သည် *get ill*
săyao săyũ₁ *n* နာမကျန်းဖြစ်ခြင်း *illness*
săyao săyũ₂ *adj* နာမကျန်းဖြစ်သော *ill*
săyao săyũ₃ *v* နာမကျန်းဖြစ်သည် *get ill*
săywaı̄ *v* လက်လီရောင်းသည် *retail*
sá *adj* ကောင်းသော (စပါး စသည်) *good (of grain etc)*
baı̄ sá ကောင်းသောစပါး။
sai₁ *n* အမဲခါးသား *sirloin* *htaòya wı̄ khlõn sai* ဝက်တွင်ခါးသားကအကောင်းဆုံး။
sai₂ *v* ထိုးသည် (ဆေး) *inject* *sai tathũ* ဆေးထိုးသည်။
sai₃ *v* ထိုးသည် *stab* *sai thũ htaò* ဝက်ကိုထိုးသတ်သည်။
sai-an₁ *v* ကပ်စားသည် (by mouth) *approach to get food*
sai-an₂ *v* ထိုး၍စားသည် *poke and eat*
saiba *v* ထိုးမိသည် *pierce*
sai dò cudı̄ *v* တံတောင်ဖြင့်တွက်သည် *nudge*
saigweın₁ *n* ဆေးမှင်ကြောင် *tattoo*
saigweın₂ *v* ထိုးကွင်းထိုးသည် *tattoo*

saihta₁ *v* အလင်းရောင်ကျသည် shine *mǎn saihta* နေအလင်းရောင်ကျသည်။

saihta₂ *v* မျက်စိကျိန်းစေသည် dazzle

sai htǎn *v* ဗုံကြက်သည် stretch taut the drum

saihtǎn₁ *n* အခြေပြုစံ standard

saihtǎn₂ *v* စံအဖြစ်သတ်မှတ်သည် make a standard

saihtǎn *v* ထောင်ထားသည် stand

saikan *v* ခြေခွါလျက်ရပ်သည် stand with legs apart

saikǎn *adj* ကိုယ်အောက်ပိုင်းရှူးသော thin in lower part of body

saikhan *v* မြဲမြံစွာခြေကိုထောက်သည် stand firmly

saikhau₁ *adj* ကိုယ်အထက်ပိုင်းသေးသော small at upper part of body

saikhau₂ *v* ဦးဆောင်သည် lead

saikhu *v* သွယ်ဝိုက်ပြောသည် say indirectly

saikí *adv* ဇောက်ထိုးလျက် upside down

saikraǎ *adv* ပစ်မှတ်အောက်ကျလျက် hit below the target

saikwan *v* တော်လှန်သည် rebel

sailǎ₁ *adv* ပစ်မှတ်အောက်ကျလျက် hit below the target

sailǎ₂ *v* ရှုံးသည် defeat, fail

sain₁ *n* ဆိုင် shop

sain₂ *p* ပတ်သက်၍ concerning

sainá *v* ဆန္ဒပြသည် demonstrate

sainá kákrí *v* ဆန္ဒပြသည် demonstrate *sǎphao kǎnphao sainá kákrí* တိုင်းသူပြည်သားများဆန္ဒပြသည်။

saipaí *v* တိုက်ခိုက်သည် fight

saipau *v* ထိုးဖောက်သည် pierce through

saiprau *v* ခြေစုသည် put legs together

sairaǎ *v* ကိုယ့်ပါးစပ်ထဲထိုးမိသည် poke into one's own's mouth *bayǎn picǎphao sairaǎ* ကလေးမိမိပါးစပ်ထဲထိုးမိမှာစိုးသည်။

sairu saiphreín *adv* မထိတထိစလျက် tease in a tantalising manner

saisau *v* တိုက်ခိုက်သည် battle

saisǎswí *n* ကြက်ရိုးထိုးဗေဒင် prediction made by chicken bones

sai sǎswí *v* ကြက်ရိုးထိုးသည် make prediction by using chicken bones

sai tathú *v* ဆေးထိုးသည် inject medicine

sai thǎ *v* ထိုးသတ်သည် stab to death *sai thǎ htaǎ* ဝက်ကိုထိုးသတ်သည်။

saí₁ *v* ဝါးသည် chew

saí₂ *v* ထောင်သည် trap

saí mǎn *v* ငြောင့်ထောင်သည် set spike

saí₁ *adj* ဆူပွက်သော boiling

saí₂ *v* ပွက်ပွက်ဆူသည် boil

san₁ *n* ကြိမ် time

san₂ *clf* ကြိမ် time *du sǎ ngái san* ရေငါးကြိမ်ခပ်သည်။

san₃ *v* တွန်းသည် push

san₄ *v* ကျော်သည် exceed *nǎsǎ san* နှစ်ဆယ်ကျော်သည်။

san₅ *v* စွပ်စွဲသည် accuse

san₆ *v* အပြစ်တင်သည် blame

sanhtan *v* တွန်းတင်သည် push up

sanhtan sanlan *adj* လိုက်လျောညီထွေကျင့်တတ်သော flexible

sanipaǎ *n* အောင်သွယ်ခ matchmaking payment

san lantaí *v* တွန်းချသည် push down

sanlanthá *v* နောင်တရသည် repent

sannyǎn *v* ဖိသည် press

santakamā *v* အပြစ်ဖို့သည် blame

sanwan *n* အတို့အမြုပ် vegetable or fruit eaten with fish sauce

sǎn₁ *n* ဆင် elephant

sǎn₂ *n* အမျက် joint *hwasǎn* ဝါးမျက်။

sǎn---aǎ *adv* ရုံသာ just only *sǎn htaǎ aǎ* ပြီးရုံသာပြီးသည်။

sǎnaǎ₁ *n* ငှက်ဖျားရောဂါ malaria

sǎnaǎ₂ *v* ငှက်ဖျားမိသည် get malaria

sǎnmai *n* ဆင်စွယ် elephant's tusk

sǎnmǎn *n* ဆင်နှာမောင်း elephant's trunk

sao₁ *v* စိုက်ထူသည် set up *sao kǎnkwan* အလံစိုက်ထူသည်။

sao₂ *v* ပြင်ဆင်သည် (ပန်း) dress (flower) *sao phaõ dõ kyòn kaũ* ကျောင်းထဲ၌ပန်းဆင်သည်။

sao₃ *v* ဖုတ်သည်၊ ကင်သည် roast *sao cí* အမဲဖုတ်သည်။

sao₄ *v* စိုက်ပျိုးသည် plant *sao baũ* စပါးစိုက်သည်။

sao₅ *v* ပန်သည် wear *sao phaõ* ပန်းပန်သည်။

saopán *v* စခန်းချသည် encamp

saorá *v* စည်းရိုးခတ်သည် fence

saorá gwägwein *v* စည်းရိုးခတ်သည် fence

saò₁ *adj* မာသော hard

saò₂ *v* စူးသည် pierce *thónsu saò* ဆူးစူးသည်။

saò₃ *v* ဖာထေးသည် mend *saò khlaò* ဖျာကြီးကိုဖာထေးသည်။

saõ *adj* အသစ်ဖြစ်သော new *saũ saõ* ယာခင်းအသစ်။

saõ₁ *v* ဖိတ်ကြားသည် invite

saõ₂ *v* ဆုံးမပဲ့ပြင်သည် admonish

saõpaõ *v* ဆုံးမပဲ့ပြင်သည် admonish

saõ₁ *adv* လည်းပဲ also *khĩ an saõ* ငါလည်းပဲစားမည်။

saõ₂ *aux v* ပါစေ၊ မေတ္တာပို့သည် may *Bweca cicã saõ pa* ဘုရားသခင်ကျွန်ုပ်တို့ကိုသနားတော်မူပါ။

saõya *adv* ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည် maybe

saõ₁ *adv* သလောက် as much as *saõ thayũ* လိုချင်သလောက်။

saõ₂ *adv* သကဲ့သို့ as *saõ ma da* လုပ်နိုင်သကဲ့သို့။

saõmã *adv* မည်မျှ how much *phãn dau saõmã?* စပါးကိုမည်မျှကြီးသနည်း။

sau₁ *n* အမှုအခင်း၊ lawsuit

sau₂ *n* တစ်လုတ်စာ mouthful

sau₃ *clf* လုတ်စာ mouthful *nũ sau* နှစ်လုတ်။

sau₄ *v* ဆွေးသည် decay *khlaò sau* ဖျာဆွေးသည်။

sau₅ *v* ထည့်သည် put in *sau cí kaũ ka* ပလိုင်းထဲထည့်ပါ။

saubôn cõnkhai *v* အမှုဆွသည် agitate the case

saucũkaũ *v* ပူးပေါင်းကြံစည်သည် conspire

saudao *n* ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်လိင်ဆက်ဆံခြင်းအမှား၊ wrong doing by stealthy intercourse

saukadã *n* အမှုအခင်းအငြိုးအတေး၊ grudge

saukhaũ *n* အမှုအခင်းအငြိုးအတေး၊ grudge *aòdò saukhaũ* အမှုအခင်းအငြိုးအတေးရှိသည်။

sau mẽ *v* မဲထည့်သည် cast a vote

saunã *v* တစ်စုံတစ်ခုအတွက်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အပြစ်ဖို့သည် blame a person for sth

saurĩ *v* မင်္ဂလာပေးသည် bless

saũ *v* အတိုင်းလျှောက်သည် walk along

saũlai *v* အတိုင်းလျှောက်သည် walk along *saũlai thaò khlai ka* လမ်းအတိုင်းတည့်တည့်လျှောက်ပါ။

saũ₁ *n* မဲ့ mole

saũ₂ *n* တောင်ယာ field

saũbaĩ *n* လယ် paddy field

saũbaĩ saũna arĩkaĩ *n* လယ်ယာကဏ္ဍ land for cultivation

saũhtõn *n* ယာဟောင်း (အသုံးပြုသေး) old field (still in use)

saũkaò *n* ယာဟောင်း (အသုံးပြုသေး) old field (still in use)

saũkhõn *n* တောင်ယာ field

saũna *n* တောင်ယာ field

saũrĩ *n* ယာဟောင်း (အသုံးမပြုတော့) used field (no longer used)

saũsaõ *n* ယာခင်းအသစ် new farmland

saũ [kk] *adj* ချိုသော sweet

sei₁ *n* ချူ၊ jingle bell *caoba sei* ချူဆွဲပေးသည်။

sei₂ *v* ပက်ဖျန်းသည် sprinkle *sei sũ* ရေပက်ဖျန်းသည်။

seikaĩ *v* ဖြုန်းတီးသည် waste *seikaĩ krau* ဥစ္စာဖြုန်းတီးသည်။

seiphlõn *v* ကြေညာသည် proclaim

sein₁ *n* စက်ဘီး၊ bicycle

sein₂ *adj* တောက်ပသော bright

sein₃ *adv* တောက်ပစွာ brightly

seingaõ *v* စကားပြောဆိုသည် converse

seinrõn₁ *adj* အလွန်တောက်ပသော brilliant

seinrõn₂ *adv* အလွန်တောက်ပစွာ brilliantly

sein₁ *adj* ခြောက်သွေ့သော dry *cĩyaseĩn* အမဲသားခြောက်။

sein₂ v လွယ်သည် (ပခုံးဖြင့်) carry on shoulders
seinkanā adj ခြောက်လွန်သော over dry
seinkhra adj လုံးဝခြောက်သော completely dry
seinnoñ adj မခြောက်တခြောက်ဖြစ်သော not completely dry
si₁ v ဟန်ဆောင်သည် pretend
si₂ v ခေါက်သည် fold
si₃ v စပျေးဆစ်သည် bargain *si takă* ပစ္စည်းစပျေးဆစ်သည်။
sidoŭ [kk] n အင်္ကျီ shirt
sihō n ကျွဲနွားမောင်းရာ၌အသုံးပြုသည့်စကား word used for driving out cattle
sihōn v ထပ်သည် lay *sihōn hwān ka* စောင်ထပ်ပါ။
sikrōn n ခေါက်ရိုး crease *nū sikrōn* တောင်းဘီခေါက်ရိုး။
simadanān n တတ်ယောင်ကားလုပ်သူ charlatan
singē [kk] adj ဆင်းရဲသော poor
si plaŭ v သပ်ယပ်စွာခေါက်သည် fold properly
sirōn₁ adj ဝါကြွားသော proud
sirōn₂ v ကြွားသည် boast *cō sirōn mā* မကြွားနှင့်လေ။
siswè v တီးတိုးပြောသည် whisper *siswè tara?* ဘာကို တီးတိုးပြောဆိုသနည်း။
sitan v ဟန်ဆောင်သည် pretend *sitan mī nī* အိပ်ပျော် ဟန်ဆောင်သည်။
sī pro ဤမျှ this much *aō sī ũ* ဤမျှရှိသည်။
sīlaki adj အနည်းငယ်မျှသော very little
sītari adj မဖြစ်စလောက်နည်းသော scanty *nī sītari hò* မဖြစ်စလောက်သာရသည်။
sī₁ v ထိသည် hit
sī₂ v တိုက်သည် bump
sī₃ v ခုတ်ထစ်သည် hack, split
sība v တိုက်မိသည် dash *nakōpo sība htaō* မော်တော်ကားဝက်ကိုတိုက်မိသည်။
sī tu v သဲပြားခုတ်သည် split bamboo
sī₁ n အသုဘပွဲအတွက်အသား meat for funeral
sī₂ v အသုဘပွဲအတွက်အသားသတ်သည် slaughter for funeral
sīcōn₁ n အသုဘပွဲအတွက်အသား funeral meat
sīcōn₂ v စုပုံသည် pile up

sīhtan v ဝန်တင်သည် load
sīkaī v ဝန်ချသည် unload
sīlan v အောက်ချသည် unload *sīlan tara* ပစ္စည်းအောက်ချသည်။
sò n ရှစ် ၈ eight 8
sò blanbā adj အဋ္ဌမကြိမ်မြောက်သော eighth
sòcain n အဋ္ဌဂံ octagon
sòsŭ n ရှစ်ဆယ် ၈၀ eighty 80
sōn n ဂူ cave
sōn kaŭ n ဂူအပေါက် cave mouth
sōn n တောင် mountain
sōnblao n တောင်ကုန်း hill
sōncōn n တောင်ကြား valley
sōncŭ n တောင်ချွန်း mountain spur
Sōndaulanān n ကရင်နီတောင် Karenni Mountain
Sōndaulanānreī n ကရင်နီတောင်တန်း Karenni Mountain range
sōndeīn n တောင်ကြား valley
sōndwān n ညီညာသောတောင်ထိပ် table mountain
sōnhī n တောင်ခြေရင်း mountain-base
sōnkhauphao n တောင်ပေါ်သား hill tribe
sōnkhein n တောင်ကြော mountain-ridge
Sōnleī n လျှိုင်နန်းဖါးတောင် Mount Loinanphah
sōnlò n တောင်စောင်း hill-side
sōnnā n တောင်ထိပ် mountain-top
sōnpa n တောင်ခါးပန်း mountain-side
sōnphao n တောင်ပူစာ small hill
sōnreī n တောင်တန်း mountain-range
sōn₁ v သိမ်းဆည်းသည် keep
sōn₂ v ရပ်နားသည် discontinue
sōncōn v ခေတ္တနားသည် break awhile
sōncōnkhein n အားလပ်ချိန် interval, recess
sōnhōn v အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ရပ်နားသည် stop because of sth
sōnhōn tasai₁ n အပစ်အခတ်ရပ်စဲခြင်း cease fire
sōnhōn tasai₂ v အပစ်အခတ်ရပ်စဲသည် cease fire
sōnkaī v ရပ်နားသည် stop

s'ōnklōn *v* သိမ်းဆည်းထားသည် keep
s'ōn₁ *n* အမျိုးအစား kind, type *phi dō dū s'ōn* ထိုအမျိုးအစားကိုယူမည်။
s'ōn₂ *n* မျောက်လေပွေ lemur
s'ōn₃ *v* ကြည့်သည် look
s'ōncaō *v* စိုက်ကြည့်သည် stare at
s'ōnhntan *v* မော့ကြည့်သည် look up
s'ōnkhă *n* အချိန် time *beī nu s'ōnkhă* ထိုအချိန်တွင်။
s'ōnklū *v* စိမ်းစိမ်းကြည့်သည် glare
s'ōnphlāō *v* မျက်လုံးပြူးစိုက်ကြည့်သည် goggle
s'ōn taō *v* အနီးကပ်ကြည့်သည် look close
s'ōnthūyūn *v* စိမ်းစိမ်းကြည့်သည် glare
s'ōn yōn *v* ခပ်လှမ်းလှမ်းကကြည့်သည် look from afar
su₁ *n* ဆောင်း bamboo fish-trap
su₂ *n* ပိန်းဥ taro
su₃ *n* ဆူး thorn
su₄ *n* ခြောက် ၆ six 6
su₅ *adj* ထိုက်သင့်သော deserving *kha htaupră ba cō su lan pra da* မထိုက်သင့်သော်အောင်းကိုပစ်ကလူ့ခိုက်တတ်သည်။
su₆ *v* လျှော်ဖွပ်သည် wash *su nū* ဘောင်းဘီလျှော်ဖွပ်သည်။
su₇ *v* ဆောင်းသည် catch with bamboo fish trap *su tă* ငါးဆောင်းသည်။
su₈ *v* ရွေးယူသည် select *su baūswī* စပါးမျိုးရွေးယူသည်။
su blanbā *adj* ဆဋ္ဌမကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော sixth
sublān *v* လျှော်ဖွပ်သည် wash
subōn *n* ပိန်းရိုး taro plant
sucain *n* ဆဋ္ဌဂံ၊ အနားခြောက်ဖက်ရှိပုံ hexagon, six-sided shape
sucū *n* ပိန်းဥ taro
sukaī *v* ထုတ်ပစ်သည် remove *sukaī baūswī cō raō* မကောင်းသည့်စပါးအမျိုးကိုထုတ်ပစ်သည်။
sukhau *n* ပိန်းဥ taro
sulā *n* ပိန်းရွက် taro leaf
susū *n* ခြောက်ဆယ် ၆၀ sixty 60

sutarū *n* ပိန်းယား itchy taro
sū₁ *adj* စောသော early
sū₂ *adv* စောစွာ early
sū₁ *n* ဒူးလေး crossbow
sū₂ *n* သေးရည် urine
sū₃ *adj* ချဉ်သော sour
sū₄ *v* ပစ်သည် throw *sū bān* လှံပစ်သည်။
sūba khapū *adj* စကားပြောကောင်းသော speak well, absorbed in conversation
sūbān *adj* အချဉ်ပေါက်သော fermented
sūhtan₁ *v* ပန်းထွက်သည် spurt
sūhtan₂ *v* ပစ်တင်သည် throw up *sūhtan prānkhau* မျက်နှာကြက်ပေါ်ပစ်တင်သည်။
sūhtanpōn *v* အလိုအလျှောက်သေးပန်းသည် urinate by accident
sūkhau *v* ဟပ်ထိုးလဲသည် fall in face
sūlan *v* ဒိုင်ဗင်ထိုးသည် dive
sūpaō *n* လေးခွ catapult *phein sūpaō* လေးခွပစ်သည်။
sūphai *n* လေး bow
sūpū *n* လေးကိုင်းကြိုး rope of bow bar
sūsyān *n* လေးကိုင်း bow bar
sūthi khidyān *adj* စိတ်ပျက်စရာကောင်းသော disappointed
sū₁ *n* ရေ water
sū₂ *n* ကြက် chicken
sū₃ *n* တစ်ဆယ် ၁၀ ten 10
sū-aō *n* သောက်ရေ; သောက်ရေသန့် drinking water
sū-aōpōn *n* သောက်ရေအိုး water pot
sū-aūya *n* သုံးကြိမ် (ကြက်တွန်) third time (of cock crow)
sū-on *n* ရေကန် lake
sū aū *v* ကြက်တွန်သည် cock crows
sūbān *n* ရေခွက် water cup
sū bao *v* ရေဆူသည် water boils
sūbao₁ *n* ဆူပွက်သောရေ boiling water
sūbao₂ *n* ရေမြှုပ် water foam
sūbī *v* ရေမြုပ်သည် submerge

sŭbya *n* ကြက်အိပ်တန်း: coop
sŭcǎn *n* လက်ဆေးရေ water in finger bowl
sŭcǎncubǎn *n* လက်ဆေးခွက် finger bowl
sŭcǎncudeĭn *n* လက်ဆေးရေ water in finger bowl
sŭceĭ *n* ရေဘူး (ဘူးသီး) gourd water container
sŭcŭ *n* ကြက်ဥ chicken egg
sŭcŭbǎn *n* ကြက်ဥအနစ် yolk
sŭcwĭ *n* ဘယ်ဖက်ကြက်ရိုးတွင်တုတ်ကလေးနှစ်ချောင်းနှင့် ညာဖက်တစ်ချောင်းရှိသောကြက်ရိုးအမျိုးအစား two small sticks on the left bone and one on the right bone
sŭdǎn *n* သက်ငယ်ပုတ်ဝါးတံ stick for making a mat of thatch
sŭdeilā *n* ချောင်းစပ်ပေါက်စားနိုင်သည့်အပင်ငယ်တစ်မျိုး edible plant grows in river bank
sŭduprakā *n* လုပ်အားခ wages
sŭdyŭn *n* ရေခပ်ခွက် water cup
sŭhtan₁ *n* စိမ့်ရေ spring
sŭhtan₂ *n* ရေတွင်း well
sŭhtanbao *n* ရေလွှမ်းမိုးခြင်း flood
sŭhtanlan *n* ဒီရေ tide
sŭhtaŭ *n* ရေပိုက် water pipe
sŭhtŏn *n* ကြက်ခြင်း chicken bucket
sŭkacai *n* အမိုးတံစက်မြိတ် eaves
sŭkǎn *n* နိုင်ငံ country, kingdom
sŭkǎnbica *n* နိုင်ငံတော်အစိုးရ government
sŭkǎn hankhau thǎbein₁ *n* နိုင်ငံတကာ international
sŭkǎn hankhau thǎbein₂ *adj* အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ international
sŭkǎn hankhau thǎbein tapheitama phondau *n* နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားသမဂ္ဂကြီး International Labour Organization (ILO)
sŭkǎnkaŭ tathataya *n* ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး internal solidarity
sŭkǎnkaŭ wundau *n* ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး minister of home affairs
sŭkǎn krŏnkrau *n* နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာရေး state finance
sŭkǎnkwan *n* နိုင်ငံခြား foreign
sŭkǎnkwan arikaĭ *n* နိုင်ငံခြားရေး foreign affairs
sŭkǎnkwanphao *n* နိုင်ငံခြားသား foreigner

sŭkǎnkwan wundau *n* နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး minister of foreign affairs
sŭkǎnnǎnkhŭ *n* နိုင်ငံရေး politics
sŭkǎnnǎnkhŭ arikaĭ *n* နိုင်ငံရေးကဏ္ဍ politics
sŭkǎn nita *n* နိုင်ငံတာဝန် duty for country
sŭkǎnphao₁ *n* နိုင်ငံသား citizen
sŭkǎnphao₂ *n* တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကဏ္ဍ indigenous
sŭkǎnphyŭn *n* အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ neighbour country, neighboring country
sŭkǎn pŭkǎn *n* နိုင်ငံတကာ၊ နိုင်ငံအားလုံး all countries
sŭkǎn tamālan *n* နိုင်ငံတော်ဥပဒေ state rule
sŭkǎn tapheitama *n* နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ် political affairs
sŭkao *n* ရေပုံး bucket
sŭ kaŭ pre ရေထဲတွင် in water
sŭkaŭ₁ *n* ရေပူ hot water
sŭkaŭ₂ *n* ရေထွက်ပေါက် spring
sŭkha *n* သည်းခြေ bile
sŭkhǎdǎn *n* ရေတံခါး sluice
sŭkhanlĭ phon *n* ကြက်ခြေနီအသင်း Red Cross Society
sŭkhiao *n* ရေခဲ ice
sŭkhlaobŏn *n* ရေခဲချောင်း ice lolly
sŭkhlaoplĭ *n* ရေခဲမုန့် ice-cream
sŭkhlaosŏn *n* ရေခဲတောင် iceberg
sŭkhlaotaŏ *n* ရေခဲသေတ္တာ refrigerator
sŭkhiau *n* ရေအေး cool water
sŭkhlaŭ *n* လှေ boat
sŭkhlaŭ nidǎ *n* လှေကပ် bamboo or wooden mat used in boat
sŭkhlaŭ nigwǎn *n* လှော်တက် oar, paddle
sŭkhlŏn *n* ရေတံလျှောက် gutter
sŭkhŏn *n* တောင်ကျရေ torrent
sŭkhŏn *n* ရေကာတာ dam
sŭkhu *n* ထုံးခါတ်ပါသောရေ water with limes
sŭkhŭ *n* ရေကျက်အေး drinking water sterilized by boiling
sŭkhwĭ *n* မြစ်၊ ချောင်းရေနက်ပိုင်း deep hole in river
sŭklon *n* ရေခိုးရေငွေ steam

sǔkon *n* ရေဂဟတ် water ferris wheel
sǔla *n* ရေနွေး warm water
sǔlabon *n* ရေနွေးအိတ် hot water bag
sǔlapôn *n* ရေနွေးအိုး kettle
sǔlanphrain *n* ကြက်ခွပ်ပွဲ၊ ကြက်တိုက်ပွဲ cock fight
sǔ lanplă *v* ရေလျှံသည် water overflows
sǔlanplan *n* ရေတံခွန် waterfall
sǔlanpôn *n* ရေတံခွန် waterfall *Lōpita sǔlanpôn* လောပိတရေတံခွန်။
sǔlaō *n* ရေချောင်း stream
sǔlaōcā *n* ရေချောင်းငယ် stream
sǔlaōdau *n* ရေချောင်းကြီး river
sǔlaōphao *n* ရေချောင်းငယ် stream
sǔlaō *n* အိမ်ကြက် domestic fowl
sǔlŭ *n* ရေသည်လှည်း water cart
sǔlyan *n* ကြက်ရိုးတွင်တုတ်ကလေးနှစ်ချောင်းစီအမျိုးအစား two small sticks on both bones
sǔmapraŭ *n* ရေသန့် purified water
sǔmaō *n* ကြက်မ hen
sǔmaōhu *n* ဥဝပ်နေသောကြက်မ brooding hen
sǔmòn *n* ရေပိုက်ခေါင်း water tap
sǔmyānkhŭ *n* water that has been boiled and let cool
sǔmyŭn *n* တောကြက် jungle fowl
sǔnă *n* ရေဘဝဲ၊ ရေသရဲ octopus
sǔnein *n* ရေနွေးကြမ်း green tea
sǔneinpôn *n* ရေနွေးခရားအိုး teapot
sǔngaō *n* ကြက်ရိုးတွင်တုတ်ကလေးတစ်ချောင်းစီအမျိုးအစား (ကြက်ရိုးထိုးဗေဒင်) one small stick each on both bones
sǔniru *n* ညာဖက်ကြက်ရိုးတွင်တုတ်ကလေးနှစ်ချောင်းနှင့် ဘယ်ဖက်တစ်ချောင်းအမျိုးအစား (ကြက်ရိုးထိုးဗေဒင်) two small sticks on the right bone and one on the left
sǔnu *n* နောက်သည့်ရေ dirty water
sǔnyŭnhwan *n* ရေမွှေး perfume
sǔphă *n* ကြက်ဖ rooster
sǔphăkyōn *n* ကြက်ဖ rooster

sǔphăphrain *n* တိုက်ကြက် fighting cock
sǔphao *n* ကြက်ကလေး chick
sǔphao kănp hao *n* တိုင်းသူပြည်သား citizens
sǔphau *n* ဆီးအိမ် bladder
sǔphon *n* ရေမြှုပ် water foam
sǔphrei *n* ရေပန်း water-spray
sǔphrŭ *n* ရေကမ်းစပ် shore
sǔpinlè *n* ပင်လယ် sea
sǔpinlèdau *n* သမုဒ္ဒရာ ocean
Sǔplailaō *n* နမ်းဖဲချောင်း Nangpneh River
sǔpòn *n* ကြက်ခြံ chicken farm
sǔpôn *n* ရေအိုး water pot
sǔpôn-nikhya *n* ရေအိုးစင် stand for water pot
sǔpran *n* သက်တန့် rainbow
sǔpraŭ *n* ရေကြည် clean water
sǔròn *n* ရေမြောင်း ditch
sǔsai *n* ရေပွက် boiling water
sǔsăn *n* ကြက်ဆင် turkey
sǔsaurŭ *n* မင်္ဂလာရေ holy water
sǔsulā *n* ကြာရွက် leaf of lotus
sǔsuplau *n* ကြာဖူး lotus
sǔswŭ bwai(bwai ngă) *n* ပိုင်ရှင်နှင့်ဆိုင်သည့်ကြက်ရိုး chicken bone belonging to the owner (left bone)
sǔswŭ ngă(ngòn ngă) *n* အခြားဘက်နှင့်ဆိုင်သည့် ကြက်ရိုး chicken bone that belongs to other (right bone)
sǔsyŭn *n* ဖျော်ရည် beverage
sǔtawa *n* ပင်လယ် sea
sǔtawadau *n* သမုဒ္ဒရာ ocean
sǔtawălă *n* ကင်းပုံရွက် kind of edible leaf
sǔtein *n* ဝါးမောက် bamboo container
sǔthōn *n* ရေစိမ်း unboiled water
sǔthŭ₁ *n* မိုးသီး hailstone
sǔthŭ₂ *n* သက်ငယ်ပျစ်ရန်နွီး bamboo strips for making a mat of thatch
sǔthŭcikaō *n* ကမ္ဘာရေလွှမ်းမိုးခြင်း deluge

sūtwaô *n* ရေလှိုင်း wave
sūtwaôklaũ *n* ရေလှိုင်းလုံး wave
sūya *n* ကြက်သား chicken
sūyaô *n* တံတားငယ် small bridge
sūyaô *n* ရေနက်ပိုင်း deep water
sūyôn *n* အမှားအတွက်ကန်တော့ရန်ကြက် a chicken gift to sb for one's misdeed
swă [kk] *v* သွားသည် go
swai₁ *n* ဂဏန်း၊ ပုစွန်လုံး crab
swai₂ *v* မိုးရွာသည် rain fall
swain-an(phôn khu) *v* ဟင်းသီးသန့်ချက်စားသည် (တစ်ဦးတည်း) cook curry separately
swairan *n* နီညိုရောင်ကုန်းဂဏန်းငယ်တစ်မျိုး land crab
swaisũ *n* မိုးရေ rain water
swai *v* သွားသည် go
swai₁baũ khanya *v* ဘာမျှမပါပဲထွက်သွားသည် leave without anything
swai₁baũphĩ *v* ဘာမျှမပါပဲထွက်သွားသည် leave without anything
swai₁cein *v* ပြန်သွားသည် go back
swai₁ceinblan *v* ပြန်သွားသည် go back
swai₁htan *v* အပြင်ထွက်သွားသည် go out
swai₁htanpă *v* အသင်းအဖွဲ့မှပြောင်းသွားသည် proselytize
swai₁htaô swai₁lan *v* သွားလိုက်လာလိုက်လုပ်သည် go to and fro
swai₁khaô *v* ရှောင်ကြဉ်သည် avoid
swai₁khlai *v* ခရီးသွားသည် travel
swai₁klôn *v* သွေဖည်သည် go astray
swai₁lai *v* ထွက်သွားသည် go
swai₁li *v* အလည်သွားသည် visit
swai₁nisũ₁ *n* ဝါးညှပ်အက dance of bamboo poles
swai₁nisũ₂ *v* ဝါးညှပ်အက ကသည် dance with bamboo poles
swai₁pă *v* ထွက်ခွါသည် depart
swai₁phraôkhlai *v* မျက်စိလည်လမ်းမှားသည် stray
swai₁phru swai₁phră *v* တကွဲတပြားစီထွက်သွားသည် disperse
swai₁pĩ *v* စွန့်ခွာသည် forsake

swai₁pwũn *v* ကျော်လွန်သွားသည် go beyond
swai₁taulu *v* ဖြတ်သွားသည် pass by
swai₁thwai *v* ရွှေ့သွားသည် move
swai₁yũ *v* အဝေးထွက်သွားသည် go away
swai₁yũ swai₁yôn *v* အဝေးသို့နှင်ထုတ်သည် drive away
swan₁ *n* အမွှေး hair
swan₂ *n* အမွှေးအတောင် feather *sũswan* ကြက်မွှေး။
swan₃ *adv* လုဆဲဆဲ၊ တော့မည် about to *baôhtan swan hyũn hẽ* အိမ်ဆောက်လုဆဲဆဲဖြစ်သည်။
swan₄ *v* ထုံးသည် (ဆံပင်) coil
swanbĩ *n* အမွှေးနု soft hair
swanhtan *v* စတင်သည် start, begin
swanhtan mangaô *v* စကားပလ္လင်ခံသည် make introductory speech
swan₁khaumwai *v* ဆံတုံးထုံးသည် coil hair
swanlũ₁ khaumwai *v* ခြေထိုးသည် foil
swannidi *n* ဇာဂနာ၊ ညှပ်ငယ် crow bill
swă₁ *v* ကျောက်ချသည် lay stone *swă₁ lõndi* နယ်နိမိတ်ကျောက်ချသည်။
swă₂ *v* တည်သည်၊ တင်သည် place over fire *swă₂ sũ₁la* ရေနွေးတည်သည်။
swă₃ *v* ညှစ်ထုတ်သည် squeeze out
swă₁htan *v* ထူထောင်သည် establish *swă₁htan phon* အသင်းအဖွဲ့ထူထောင်သည်။။
swă₁nthā *n* သစ်သီးတစ်မျိုး kind of fruit
sweila săkaũ *adj* နာမကျန်းဖြစ်သော sickly
sweisă₁ *adj* ဖျားနာသော sick
sweisă₂ *v* ဖျားသည် fall sick
swi₁ *v* အပေါက်ဖောက်သည် make hole *swi₁ htwaĩ kaũ* ပလွေအပေါက်ဖောက်သည်။
swi₂ *v* ဝှေးသင်းသည် castrate *swi₂ paũcũ* နွားဝှေးသင်းသည်။
swi₁ *n* အရိုး bone
swi₂ *n* နွယ်ပင် creeper
swi₁blôn *n* စားနိုင်သည့်အရွက်တစ်မျိုး edible leaves
swi₁că yari *adj* ငယ်ရွယ်သော young
swi₁côn *n* အရိုးစု skeleton

swíkeĭ *n* အရိုးခြင်ဆီ marrow
swíkha *n* ခွေးတောက် kind of climber edible leaves
swíklĭ *n* အရိုးဆစ် physique
swíkrao *n* အရိုးနု cartilage
swímaũnõnlā *n* ဟင်းမွန်းရွက် edible rich taste leaves
swípon dõnraõ *n* ရွာသူရွာသား villagers
swípon *n* နွယ်စပ် large creeper that bears white blossoms
swísyũn *n* နွယ်ချို liquorice
swĭ₁ *n* မျိုးရိုး lineage
swĭ₂ *n* မျိုးစေ့ seed *baukhiswĭ* ပြောင်းဖူးမျိုးစေ့။
swĭ₃ *clf* မျိုး kind *thyũn swĭ* သုံးမျိုး။
swĭba *v* အမျိုးတော်စပ်သည် be related to
swĭba yabaõ *adj* အမျိုးတော်စပ်သော related
swĭbõn₁ *n* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်မညီခြင်း state of unequal level of relation
swĭbõn₂ *adj* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်မညီသော unequal level of relation
swĭcǎn lǎnsu *adj* မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ဖြစ်သော (လူ) genuine (lineage)
swĭdwǎn₁ *n* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်ညီခြင်း state of equal level of relation
swĭdwǎn₂ *adj* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်ညီသော equal (level of relation)
swĭkǎn lǎnkaũ *n* မျိုးရိုး lineage
swĭngòn *n* အပေါင်းအဖော် companion
swĭphlu *adj* အမျိုးတော်သော related
swĭphyũn *adj* ဆွေမျိုးနီးသော closely related
swĭraõ taõdwǎn *adj* မျိုးနွယ်ချင်းတူသော same (lineage)

swĭyaõ paõca *adj* ဆွေမျိုးဝေးသော far from (lineage)
syān *adj* နည်းသော၊ ငယ်သော small
syandĭ *adj* သေးငယ်သော tiny
syānpon dõnraõ *n* ရွာသူရွာသားများ villagers
syānsyān *adv* နည်းနည်းချင်းစီ little by little
syāntaõ *adj* ပိုသေးငယ်သော၊ ပိုနည်းသော smaller, fewer
syāntaõ *adv* အနည်းဆုံး၊ အောက်ထစ် at least
syāõ *n* ကြက်ငှက်မောင်းထုတ်သည့်စကား word used for driving chicken and birds
syũn₁ *n* ဆုံကြီး (စပါးထောင်း) mortar
syũn₂ *v* ဆုံတွေ့သည် meet
syũn₃ *v* ကြိုဆိုသည် welcome
syũnbaõ *n* ဆုံငယ်၊ ငရုတ်ဆုံ small mortar
syũnceĩn *n* ကြိတ်ဆုံ၊ လက်လှည့်ကြိတ်ဆုံ quern
syũnhta *n* သံဆုံ iron mortar
syũnthõn *n* သစ်ဆုံ wood mortar
syũn₁ *adj* ချိုသော sweet
syũn₂ *n* ကျပ်ခိုးစင် heated shelf
syũn₃ *n* အတုံး log
syũn₄ *clf* တုံး log *cau ngai syũn* ထင်းတုံးငါးတုံး။
syũn-ũ *adj* ငန်လွန်းသော၊ ချိုလွန်းသော too salty, too sweet
syũnhai *n* ဆားငရုတ်အရသာ taste of salt and chili
cyũn-u syũnhai ဆားငရုတ်အရသာမြည်းကြည့်သည်။
syũnkha *adj* ဆားငန်သော salty
syũnphũ *adj* ဆားပေါ့သော light salted
syũnsaõ *adj* ဆားလေးသော salty

T t

ta₁ *prefix* ကြိယာမှနာမ်သို့ပြောင်းပေးသောရှေ့ဆက် စကားလုံး prefix that changes a verb into a noun
bathá--tabathá ချစ်သည်-- ချစ်ခြင်း။
ta₂ *n* ပိုင်ဆိုင်သောအရာ possession

ta₃ *n* အရာဝတ္ထု thing
ta₄ *v* ပိုင်ဆိုင်သည် possess
ta₅ [kk] *n* တစ် ၁ one 1

ta-ămakhan *n* ကတိစကား၊ ကတိထားသည့်အရာ
promise

ta-ai *n* သဘာဝနှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်း state of being unnatural

ta-ai ta-ŭ *n* သဘာဝနှင့်ဆန့်ကျင်သည့်လိင်ဆက်ဆံခြင်း
unnatural sexual intercourse

ta-an *n* အစာ food

ta-anpau *n* ဦးဆုံးစားခြင်း first eating

ta-anpaukhau *n* ဦးဦးဖျားဖျားစားခြင်း eating before
partaking

ta-anprĭ *n* ကော်မရှင်ခယူခြင်း reception of commission

ta-anrao *n* အတူတကွစားခြင်း eating together

ta-ansakadan *n* လာဘ်စားခြင်း corruption

ta-ansamyaō *n* လာဘ်ယူခြင်း bribery

ta-an ta-aō *n* စားစရာသောက်စရာ food and drinks

ta-aō *n* ဖြစ်တည်ခြင်း၊ ရှိခြင်း existence

ta-aōblon₁ *n* အသင်းတော် (ခရစ်ယာန်) church

ta-aōblon₂ *n* အတူတကွရှိခြင်း togetherness

ta-aōhai-aōbaŭ *n* ကျန်းမာရေး health

ta-aōhu-aōbĭ *n* လျှို့ဝှက်နိဂုံးသောအရာ၊ နားလည်ရန်
ခက်ခဲသောအရာ mystery

ta-aōkhai *n* သဘာဝ nature

ta-aōlan *n* မွေးဖွားခြင်း birth

ta-aōlŭ-aōlwa *n* လွတ်လပ်ရေး freedom

ta-aōplwei-aōtha *n* လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် amnesty

ta-aōtha-aōya *n* ငြိမ်းချမ်းရေး peace

ta-aōthamyŭn *n* အသက်ရှင်ခြင်း life

ta-aōthaplaŭthakha *n* ထာဝရအသက်ရှင်ခြင်း eternal
life

ta-aōthayăn *n* ထာဝရကာလ eternity

ta-aō *n* သောက်စရာ drinks

ta-aŭ *n* ကတိ၊ ကတိစကား promise

ta-aŭlanyălan *n* ကတိသစ္စာ၊ ကတိစကား vow, promise

ta-aŭnănkrankhau *n* သေရန်ကြံစည်ခြင်း plan (to kill)

ta-è ta-ō [kk] *n* စားစရာသောက်စရာ food and drinks

ta-ŭthá *n* မုန်းတီးခြင်း hatred

ta-u *n* ခရာ၊ မှတ်စရာ whistle

ta-uba *n* အကြိုက် like

ta-ucă *n* နှိုင်းယှဉ်ခြင်း comparison

ta-udau-urĭ *n* ဂရုစိုက်ခြင်း care

ta-udausyan *n* မျက်နှာလိုက်ခြင်း partiality

ta-udwăn *n* ညီမျှစေခြင်း equalization

ta-uleŭntōn *n* ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း discrimination

ta-ulihyŭn *n* စာကြည့်တိုက် library

ta-ulon *n* အကြည့်မှားခြင်း mistaking (sb or sth with
another)

ta-uphu *n* အကြိုက် like

ta-uphu-uba *n* ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်း like

ta-uraō *n* ဂရုစိုက်ခြင်း care

ta-usyan-umwăi *n* ဧည့်ဝတ် hospitality

ta-utakhwai *n* စောင့်ရှောက်ခြင်း care

ta-utasōn *n* စောင့်ရှောက်မှု care

ta-ŭtathōn₁ *n* ပုပ်သိုးသည့်အရာ rotten thing

ta-ŭtathōn₂ *n* ပုပ်သိုးခြင်း rot

Taadau *n* သခင်၊ အရှင် Lord

taba *n* လိုအပ်ခြင်း need

tabama *n* ဝတ္တရား responsibility

tabaraŭ *n* သူရဲဘောကြောင်ခြင်း cowardliness

tabasai *n* ဆင်းရဲခြင်း poverty

tabathá *n* ချစ်ခြင်း love

tabathaōbathă *n* ရှုပ်ထွေးခြင်း (အလုပ်) muddle (at
work)

tabayōnbană *n* အန္တရာယ် danger

tabanaŭ *n* အခွင့်အရေး right *pralau tabanau* [လူ
အခွင့်အရေး။

tabaotahtyăn *n* စေ့စေ့ငုငုစစ်ဆေးခြင်း inspection

tabaōhtan *n* တည်ဆောက်ခြင်း construction

tabaōhtōnbōnnăn *n* ထူမပေးခြင်း (နာမကျန်းသူအား)
help (a person up)

tabaōlan *n* ဖန်ဆင်းခြင်း creation

tabaŭ tamaō *n* ကျွေးမွေးခြင်း feed

tabaŭtaphaotayŭ *n* တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး husbandry

tabaŭ *n* ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး burden

tablai₁ *n* လျော်ကြေး compensation

tablai₂ *n* အိမ်ထောင်ရေးဖောက်ပြန်ခြင်း adultery

tablaiceindan *n* အပြစ်ဒဏ်ဆပ်ဖြေခြင်း reparation

tablailū *n* ခွင့်လွတ်ခြင်း forgiveness
tablai ta-an *n* အလျော်အစား winnings and pay offs
tablaïlan cirò *n* စာရင်းရှင်းတမ်း audit
tablancein *n* ဘာသာပြန်ခြင်း translation
tablanngaó *n* စကားပြန်ပေးခြင်း interpretation
tabli tabla *n* လိမ်လည်ခြင်း cheating
tablí tablän *n* သန့်ရှင်းခြင်း cleanliness
tablõnsŭ *n* ရေဖျန်းမင်္ဂလာ၊ ဆေးကြောခြင်းမင်္ဂလာ baptism
tablõnsŭmaó *n* ရေဖျန်းခြင်းခေါင်းကိုင်အမေ baptism mother
tablõnsŭ myam *n* ရေဖျန်းမင်္ဂလာပေးအမည် baptism name
tablõnsŭphă *n* ရေဖျန်းခြင်းခေါင်းကိုင်အဖေ baptism father
taboutabän *n* အဓိပ္ပါယ် meaning
tabonphao *n* သားပိုက်ကောင် kangaroo
tabõnphu *n* အရေခွံလဲခြင်း moult
tabulan *n* ဦးညွတ်ကန်တော့ခြင်း obeisance
tabyā *n* မှားယွင်းသည့်လိင်ကိစ္စအတွက်လျော်ကြေး compensation for wrong sexual intercourse
tacai *n* မိတ်ဆက်ပေးခြင်း introduction
tacan tacan [kk] *adv* ပို၍ပို၍ more and more
tacānsŭ *n* သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း holiness
tacāntalá *n* ပရိယာယ်၊ မဟာဗျူဟာ strategy
tacāntaplan *n* ပညာအမြော်အမြင် wisdom
tacaòtacaŭ *n* စွတ်စိုခြင်း wet
tacaòtathyŭn *n* စိမ်းလန်းစိုပြေခြင်း green
tacaũta-õn *n* လုံခြုံရေး security
taceintaklõn *n* ခိုင်မြဲခြင်း stability
tacica *n* သနားခြင်း mercy
tacicici-ă *n* ခိုက်ခြင်း (လူကို) misfortune
tacicwan *n* ရွံရှာခြင်း disgust
taciki *n* နှမြောခြင်း regret
taciklicingă *n* အံ့ဘွယ်ရာ wonder
tacilăcili *n* ပေါ့ဆခြင်း neglect
tacipõn *n* မျှော်လင့်ခြင်း hope

tacipõntaõnăn *n* မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှု self confidence
taciran *n* စီရင်ခြင်း judgement, judgment
taciran naŭ tamālan *n* တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး rule of law
taciran tamaŭtahtăn *n* အရေးစီရင်ရေး administration of law
tacităn *n* လိုအပ်ခြင်း need
tacithaò *n* အမှိုက်သရိုက် rubbish, litter
tacithaòdăn *n* အမှိုက်တောင်း dustbin
tacithaòlŭ *n* အမှိုက်လှည်း dust-cart
tacithaònikraŭ *n* အမှိုက်ဂေါ် dust-pan
tacõndu *n* မြက်ထုံးအမှတ်အသား grass knot (as a signal)
tacõntacwan *n* ရိုးသားခြင်း honesty
tacõntaklõn *n* အချည်အနှောင် bond
tacwŭntayă *n* လုယက်ခြင်း robbery
tadahtõn *n* ချီးမွမ်းခြင်း praise
tadahtulan *n* ဩဝါဒ၊ မိန့်ခွန်း sermon
tadalidalaŭ *n* စာတတ်မြောက်ခြင်း scholarship
tadan *n* အပြစ်ဒဏ် punishment
tadanli *n* လျှောက်ထားခြင်း application
tadantadaò *n* အပြစ်ဒဏ် punishment
tadaokyăn *n* ကျမ်းကျိန်ခြင်း oath
tadaotayan *n* ရိုသေလေးစားခြင်း respect
tadaò-aũdaòprwan *n* လူသိရှင်ကြားပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း denouncement
tadaòlantakhòwè [kk] *n* အာပတ်ဖြေခြင်း confession
tadaò *n* လုပ်စေခြင်း order
tadaòkăn *n* ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ခြင်း temptation
tadaòkõndaòka *n* အဓမ္မလုပ်အား forced labour, forced labor
tadauhtan *n* တိုးတက်ခြင်း၊ တိုးပွားခြင်း improvement, growth
tadaũ *n* တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း taboo
tadaũ-an-aó *n* အစာရှောင်ခြင်း fast
tadaũlaó *n* ဖော်ပြခြင်း၊ ထင်ရှားပြခြင်း show
tadaũtadu *n* တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း taboo

tadeitapran *n* ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း silence
tadidān *n* အတားအဆီး obstacle
tadidōn *n* ပြဿနာ problem
taditaō *n* အကြွေးတင်ခြင်း indebtedness
tadwan *n* နိဂုံး၊ အဆုံး conclusion
tadwāntapein *n* စည်းလုံးခြင်း unity
tagwain *adj* မှန်ဝါးဝါးဖြစ်သော *dim maiphlon tagwain*
 မျက်စိမှန်ဝါးဝါးဖြစ်သည်။
Tagwan wein *name* ရန်ကုန်မြို့ Yangon city
tagwein *adj* မူးဝေသော giddy
tagwī *n* အနာစိမ်း boil
tagwītaghū₁ *n* ခိုက်ခြင်း၊ ကံခေသဖြင့်ဖြစ်သည့်
 အဖြစ်အပျက် misfortune
tagwītaghū₂ *n* ရိုးရာအရတားမြစ်မှုကိုကျူးလွန်ခြင်း taboo
 violation
tahaicein *n* အနာရောဂါပျောက်ကင်းခြင်း recovery
tahaitabaū *n* ကျန်းမာရေး good health
tahaotakwān *n* အဝတ်အစား clothing
tahaō *n* ရက်ရောခြင်း generosity
tahtaicein *n* ကယ်တင်ခြင်း redemption
tahtancein *n* အထက်သို့တက်ခြင်း ascension
tahtandidaō *n* အတိုက်အခံပြုခြင်း opposition
tahtanpā *n* သွေဖည်မှု deviation
tahtanprācein *n* ရှင်ပြန်ထမြောက်ခြင်း resurrection
tahtaōphra *n* သီးခြားခွဲထားခြင်း၊ ကွာရှင်းခြင်း separation
tahtaōtahtwān *n* ရုတ်ရုတ်သံသဖြစ်ခြင်း uproar
tahtaōtahtwān htū dō pwaī kaū ပွဲ
 ခင်း၌ရုတ်ရုတ်သံသဖြစ်သည်။
tahtaū *n* လေးလံသောအရာ heavy thing
tahteinmaī *n* မူးမော်ခြင်း dizziness
tahteintahtā *n* ငြင်းခုံခြင်း argument
tahtū *n* တွက်ကတ်ခြင်း refusal to accept due to other
tahtōn *n* ဓလေ့ထုံးတမ်း culture, custom
tahtōntanwī *n* ဓလေ့ထုံးတမ်း culture, custom
tahtōn *n* လက်ဝှေ့ထိုးခြင်း boxing
tahtōnmaīsū *n* မျက်ရည်ကျခြင်း tear shed

tahtōndōn₁ *n* ထောက်ခံခြင်း၊ ထောက်ခံစာ
 recommendation
tahtōndōn₂ *n* ကူညီမှု help
tahtulwaī *n* မေးမြန်းခြင်း inquiry
tahtutalwaī *n* အမေး၊ မေးခွန်း question
tahtūhtan *n* ဖြစ်လာခြင်း becoming
tahtūhtōn *n* အရေးပေါ် emergency
tahtūkhi *n* ချေပမှု rebuke
tahtūdwān *n* ပျမ်းမျှ average rate
tahtūhtōn *n* စံနမူနာ၊ လိုက်နာရန်ပုံစံ sample
tahtwaī *n* အကြောင်းကြားခြင်း information
tahtwannān *n* အတူယူခြင်း copy
tahtwān *n* ဆက်သွယ်ခြင်း contact
tahtwī *n* တံတွေးထွေးခြင်း spit
tahtyān *n* စူးစမ်းလေ့လာခြင်း observation
tahtyaō *adj* လှပ၍သွက်လက်သော (မိန်းကလေး)
 beautiful and quick
tahtyūn *n* ကန်ခြင်း kick
tahutabī₁ *n* လျှို့ဝှက်ချက် secret
tahutabī₂ *n* နားလည်ရန်ခက်ခဲနိက်နဲသည့်အရာ mystery
tahutahī *n* ခိုးဝှက်ခြင်း theft
tahūtangaō *n* စကား word
tahwātangaō *n* စကား word
tahwan *n* အပြစ်တင်ခြင်း blame
taka-aī *n* ကံကြမ္မာ luck, chance
takadi *n* အကြပ်ရိုက်ခြင်း dilemma
takalaō *n* ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း personal property
takalon *n* စုစည်းခြင်း gathering
takamā *n* အမှား fault
takaraī *n* ခက်ခဲခြင်း difficulty
takarān *n* မကောင်းမှု evil
takaraō *n* ပျော်ရွှင်ခြင်း၊ ဗရုတ်ကျခြင်း fun
takathā *n* ယားယံခြင်း itch
taká *n* ခေါ်ခြင်း call
takácānsū *n* ခေါ်တော်မူခြင်း vocation
takákrīhtan *n* အော်ဟစ်ခြင်း shout
takai *n* ဝက်ရူးပြန်ရောဂါ epilepsy

takaĩtapyă *n* ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း destruction
takaĩthá₁ *n* စိတ်ပျက်စရာ disappointment
takaĩthá₂ *n* စိတ်ပျက်လက်လျှော့ခြင်း disappointment
takănkhû *n* မှော်အတတ်၊ စုန်းအတတ် witchcraft
takao *n* မုန့် bread
takaohwaiphao *n* မုန့်ပျားသလက် cake like honeycomb
takaokli *n* မုန့်ကြိုးလိမ် pretzel-like confection
takaokran *n* မုန့်ကြုပ် rusk
takaothôn *n* ပေါင်မုန့် bread
takaũhtan *n* အပူကန်ခြင်း excessive heat in body
takaũtakai₁ *n* ပူပင်သောက anxiety
takaũtakai₂ *n* သောကရောက်ခြင်း worry
takeintabla *n* လိမ်လည်ခြင်း deceit
takeinthá *n* စိတ်မျက်ခြင်း resentment
takeĩn *n* ဒဏ်ရာ wound
takeĩnkalañ *n* ဒဏ်ရာဒဏ်ချက် wound
takeĩnkalañkaò *n* အမာရွတ် scar
takeĩntasă *n* အနာအဆာ wound
takhă *n* အလင်းရောင် light
takhăseinròn *n* အရောင်တောက်ပခြင်း brightness
takhaikaĩ *n* ခြေထိုးမှု foil
takhancwăñ *n* အစေခံခြင်း service
takhanthadôn *n* သည်းခံခြင်း patience
takhanthahĩ₁ *n* ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း tolerance
takhanthahĩ₂ *n* တင်းခံခြင်း toleration
takhanthá *n* သက်သေခံခြင်း witness
takhanthěthi *n* သက်သေခံခြင်း witness
takhanthũ *n* အသေခံခြင်း martyrdom, death (paid for sth)
takhanthwũñ *n* အဆုံးရှုံးခံခြင်း loss
takhanthyan *n* ရှင်ပြုခြင်း initiation (a boy into the Buddhist order)
takhaòtakhwai₁ *n* လူမှုဆက်ဆံရေး public relation
takhaòtakhwai₂ *n* လူမှုရေး social duties and obligations
takhaò *n* ရှောင်ရှားခြင်း avoidance
takhaũtahaĩ *n* ရဲစွမ်းသတ္တိ valour, valor

takhlau *n* အေးခြင်း coldness
takhlukhleĩn *n* အရွဲ့တိုက်ခြင်း perverse behaviour, perverse behavior
takhòwè *n* အပြစ် sin
takhòwèdau *n* အပြစ်ကြီး mortal sin
takhòwèkahti *n* အပြစ်ကြီး original sin
takhòwèphao *n* အပြစ်ငယ် venial sin
takhòn *n* ခန့်မှန်းချက် guess
takhònta-ă *n* ခွန်အား strength
takhrain *n* ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း competition
takhran *n* ဟန့်တားခြင်း prevention
takhû *n* အမှောင် darkness
takhûkreĩ *n* အမှောင် darkness
takhûlonkhûpreĩ *n* အမှောင် darkness
takhwai *n* ပြုပြင်ခြင်း repair
takhwaipică *n* သူငယ်ပြန်ခြင်း dotage
takhwăñ *n* အနီးကပ်စောင့်ရှောက်ခြင်း close watch
takhyă₁ *n* ပေါင်နှံခြင်း pawn
takhyă₂ *n* ငရုတ်ကောင်း pepper
takhyă₃ *n* ကျမ်းကျိန်ခြင်း swear
takhyă₄ *n* အပေါင်ပစ္စည်း pawn
takhyaò *n* လက်ထပ်ရန်ကတိပေးခြင်း engagement
takhyaòtakhyaò *n* အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း work
takhyũñ *n* ချိန်းချက်ခြင်း appointment
taki₁ *n* အခွန် tax
taki₂ [kk] *aux v* ပါစေး စေသော may
taki₃ [kk] *adv* အနည်းငယ် a little
takigwă *n* ဇေဇဝါ haze *takigwă aò dau* ဇေဇဝါဖြစ်စရာများစွာရှိသည်။
takitakaò₁ *n* အခွန်ကောက်ခံခြင်း tax
takitakaò₂ *n* ကောက်ခံမှု collection
takĩka *n* မကောင်းမှု evil
taklan *n* ကစားစရာ plaything
taklantapyă *n* အားကစား sport
taklăndeĩn *n* ကတိစကား oath
taklaōdwan *n* အဆုံးသတ်ခြင်း termination

taklǔ *n* ရော်ဘာအစွပ် condom
takǒmè [kk] *adv* မှသာလျှင် so that
takǒn *n* ထိုက်တန်မှု worthiness
takǒntakai *n* ကျေနပ်မှု satisfaction
takǒn *n* နကျယ်ကောင် wasp
takran *n* ကြံရွယ်ချက် plan
takranhtan *n* စီမံကိန်း plan
takranlai *n* ရည်ရွယ်ချက် plan
takraòthá *n* ဆာလောင်ခြင်း hunger
takrautayaò *n* အာဏာ၊ တန်ခိုးအာဏာ authority
takrítakraò *n* အညစ်အကြေး grime
takrǒntakrau *n* ပစ္စည်းဥစ္စာ property
takǔtakǎ *n* အရောင်းအဝယ် commerce
takwanrwǎ *n* သုတေသနပြုခြင်း research
takwǎntathaò *n* အဝတ်အစား clothing
takwǎ *n* တောင်းဆိုခြင်း request
takwǎcicǎ *n* အသနားခံခြင်း entreaty
takwǎ tamacǔ *n* အကူအညီတောင်းခံခြင်း petition for help
takyǎnrǎ *n* ချည်ကွင်းစွပ်မင်္ဂလာပေးခြင်း tying thread
takyaǒ *n* နှစ်သက်ခြင်း like
takyǔtakyǎ *n* အကျိုးကျေးဇူး merit
talǎ *n* ခွင့်ပြုချက် permission
talǎdaulǎhtaǔ *n* ရာထူးမြှင့်ပေးခြင်း promotion
talǎkaǐ *n* ပစ်ပယ်ခြင်း abandonment
talǎtǎn *n* ပစ်ပယ်ခြင်း abandonment
talǎtǒnlǎthei *n* ချီးမွမ်းထောမနာပြုခြင်း glorification
talai *adj* အများနှင့်သက်ဆိုင်သော common *hankhau*
talai အများနှင့်သက်ဆိုင်သောမြေ။
talaidwan *n* အဆုံး the end
talaitacein *n* အသွားအလာ going and coming
talain *n* ကပြား mixed ethnicity, mixed race *Khi Kayǎn*
talain တရုတ်ကယန်းကပြား။
talambathá *n* အပြန်အလှန်ချစ်ခြင်း mutual love
talambailǔ *n* အပြန်အလှန်ခွင့်လွှတ်ခြင်း mutual pardon
talancicǎ *n* အချင်းချင်းသနားခြင်း pity on each other

talancikheǎn *n* သဘောထားကွဲလွဲခြင်း disagreement
talandaoyan *n* အချင်းချင်းရိုသေကြခြင်း mutual respect
talandikǎ *n* တွေ့ဆုံခြင်း meeting
talanhhtein *n* ငြင်းခုံခြင်း argument
talanhhtǎ *n* တွက်ကတ်ခြင်း refusal (to do as other would not) made by each other
talanhhtulanlwaǐ₁ *n* ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း discussion
talanhhtulanlwaǐ₂ *n* အပြန်အလှန်မေးခြင်း question each other
talanhhtwǎn *n* ဆက်သွယ်ရေး communication
talankatǎ *n* အချင်းချင်းရန်ငြိုးခြင်း envy (each other)
talankǎ *n* အလှည့်စားလိုက်ခြင်း working in turn
talankein *n* ရန်ဖြစ်ခြင်း quarrel
talankhrain *n* ယှဉ်ပြိုင်မှု competition
talanklan₁ *n* သဘောတူညီချက် covenant
talanklan₂ *n* စိတ်ချခြင်း certainty
talankli *n* နောက်ပြောင်ခြင်း tease
talankwǎnlankein *n* ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်း quarrel
tanmacǔ *n* အပြန်အလှန်ကူညီမှု mutual help
tanmathamǒn *n* တမင်တကာနှောင့်ယှက်ခြင်း disturbance (purposely made)
talanni *n* အပြန်အလှန်နိမ်ခြင်း degradation (each other)
talanniswǎ *n* အချင်းချင်းစကားပြောဆိုခြင်း conversation (each other)
tanphan *n* လုယက်ခြင်း robbery
tanphahò *n* နပန်းသတ်ခြင်း wrestle
tanphilan-ai₁ *n* လက်ထပ်ခြင်း marriage
tanphilan-ai₂ *n* အချင်းချင်းလက်ထပ်ကြခြင်း marriage (each other)
tanphilanyǒn *n* အပြန်အလှန်ပေးကမ်းခြင်း mutual giving
tanphli *n* အင်အားကုန်ခန်းပြီးလဲကျသွားခြင်း exhaustion
tanphra *n* ကွဲကွာခြင်း separation
talansaikhu *n* သွယ်ဝိုက်ပြောဆိုခြင်း indirect say
talansailanpaǐ *n* တိုက်ပွဲ၊ စစ်ပွဲ fight, battle
talansaucǔkaǔ *n* ပူးပေါင်းကြံစည်မှု conspiracy
talantai *n* ခွန်းကြီးခွန်းငယ်ပြောဆိုခြင်း squabble
talantailansan *n* စကားရေလှခြင်း debate

talantaïblon *n* အစည်းအဝေး meeting
talantaïblondau *n* ညီလာခံ conference, convention
talantaïblon thakað *n* အထူးအစည်းအဝေး၊ အရေးပေါ်အစည်းအဝေး special conference
talantaïblon thayǎn *n* ပုံမှန်အစည်းအဝေး regular conference
talanthūlanthai *n* ငွေရေးကြေးရေးကြပ်တည်းခြင်း financial ruin
talantitu *n* တီးတိုးပြောဆိုခြင်း whispering
talantõn *n* အချင်းချင်းကူညီကြခြင်း help (each other)
talað *n* ဆုံးရှုံးခြင်း loss
talaðrain *n* အခက်အခဲ difficulty
talað *adj* ပေါ့ဆသော careless *pratalað* ပေါ့ဆသည့်သူ။
talaðtabli *n* လိမ်လည်ခြင်း cheat
talaðtalõn *adj* ပေါ့ဆသော careless
talaðcein *n* ပြန်ဖြေခြင်း reply
talað *n* အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန် domestic animal
talaumaï *n* ပွင့်လင်းမြင်သာမှု transparency
talaũ(tamõntabõn) *n* စိုက်ပျိုးရေး agriculture
talĩtakhǎ *n* အလင်းရောင် light
talontakyan *n* လောက်ကောင် maggot
talontamā *n* မှားယွင်းခြင်း mistake
talõn₁ *n* ဘောလုံး ball
talõn₂ *n* အလုံး round, sphere
talõn₃ *adj* လုံးသော spherical, round *hankhau talõn* ကမ္ဘာမြေကြီးလုံးသည်။
talõn *adj* အလယ်အလတ်ဖြစ်သော (တိရစ္ဆာန်) medium (animal)
talū *n* အလှူဒါန offering
talucǎnsũ *n* ယဇ်ပူဇော်ခြင်း sacrifice
taluhntan *n* ပူဇော်ခြင်း offering
taluhyũndau *n* ဗိမာန်တော် temple
talutatǎn *n* အလှူဒါန offering
talũhtan *n* လွတ်မြောက်ခြင်း escape
talũhtancein *n* ကယ်တင်ခြင်း salvation
talũtalwa *n* လွတ်လပ်ရေး freedom

talwa₁ *adj* လွန်ကဲသော beyond *mangað talwa* အပြောအဆိုလွန်ကဲသည်။
talwa₂ *adj* စူးရှသော (အသံ) sharp (voice) *pramu baleĩn dũ pra khacǎ talwa* ထိုမိန်းမပျိုအသံက စူးရှသည်။
talyao *n* မကောင်းဆိုးဝါးမှကာကွယ်ပေးသည့်ဝါးဇကာတစ်မျိုး kind of weaved bamboo used for protection from evil *sao talyao dõ paũpòn lõn* နွားတင်းကုတ်တွင်ဝါးဇကာစိုက်ထားသည်။
talyað *n* ပန်ကာ fan
talyũn *n* ကခုန်ခြင်း၊ အက dance
talyũntalõn *n* လောင်းကစားခြင်း gambling
tama *n* အလုပ် work
tamaba *n* ဝန်ဆောင်မှု service
tamabámabwaï *n* ပြီးစီးအောင်လုပ်ခြင်း fulfillment
tamacǎnsũ *n* သန်းရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း sanctification
tamacũ *n* အကူအညီ favour, favor
tamacũmakũ *n* ကူညီခြင်း aid, help
tamadaðmanwǎ *n* အနှောင့်အယှက် disturbance
tamadauhtan *n* ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း improvement
tamadeĩn *n* စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပြခြင်း engagement
tamadidǎn₁ *n* အတားအဆီး obstacle
tamadidǎn₂ *n* ကန့်ကွက်မှု objection
tamahai *n* ကုသခြင်း healing
tamahtan *n* တည်ထောင်ခြင်း institution
tamaklõn *n* အခိုင်အမာပြုခြင်း confirmation
tamakõnmakā *n* လုပ်အားပေး volunteer
tamakũmakǎ *n* အရောင်းအဝယ် trading
tamalanklan *n* အတည်ပြုခြင်း affirmation
tamalĩmakhlǎn *n* ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း solution of problem
tamalumatǎn *n* အလှူဒါန almsgiving
tamalũ *n* သင်ခန်းစာ၊ သင်တန်း lesson
tamalũba *n* လေ့ကျင့်ပေးခြင်း training
tamalũhtain *n* မွမ်းမံသင်တန်း upgrading course
sũkhanlĩ tamalũhtain ကြက်ခြေနီမွမ်းမံသင်တန်း။

tamalūhtancein *n* ကယ်တင်ခြင်း redemption
tamalūphi *n* သင်ယူခြင်း learning
tamalūphī *n* သင်ပေးခြင်း teaching
tamalūtōn *n* သင်တန်း training
tamamă *n* အပြစ်အမှား fault
tamamwănmaphī *n* ဆောင့်ကြီးအောင့်ကြီးပြုလုပ်ခြင်း
 act of doing in annoyed manner
tamarī *n* ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုခြင်း act of doing good deed
tamarwaithá *n* ဇော်ကားခြင်း insult
tamathū *n* သတ်ခြင်း kill
tamathūpra *n* လူသတ်မှု homicide
tamathūtaōnăn *n* မိမိကိုယ်ကိုသတ်သေခြင်း suicide
tamā₁ *n* အမိန့် order
tamā₂ *n* အမှာစကား message
tamālan₁ *n* ဥပဒေ rule
tamālan₂ *n* အမိန့်၊ ပညတ် command, commandment
tamaītakrōn *n* စည်းကမ်း discipline
tamană₁ *n* အမှတ်အသား mark
tamană₂ *n* အထိမ်းအမှတ် memorial
tamană₃ *n* မှတ်ဉာဏ် memory
tamanăli *n* မှတ်စုစာအုပ် note-book
tamangaō₁ *n* စကား word
tamangaō₂ *n* ဘာသာစကား language
tamangaō maōphă *n* စကားဖိုစကားမ combination of
 words consisting of a stem
tamangumanwaī *n* ကြန့်ကြာစေခြင်း၊ ကြန့်ကြာမှု delay
tamanirūniră *n* ပြန်လည်၍သင့်မြတ်စေခြင်း
 reconciliation
tamanōn *n* စွဲလမ်းခြင်း addiction
tamanōntăn *n* အကျင့် habit
tamanū *n* စိတ်ရှုပ်စေခြင်း annoyance
tamanūmacă *n* စိတ်ရှုပ်စေခြင်း annoyance
tamaōphă *n* ပိုးမွှား၊ အကောင်ပလောင် insect
tamaū *n* အမှုအခင်း lawsuit
tamaūtahtăn *n* အမှုအခင်း lawsuit
tamīmăn *n* အိပ်မက် dream
tamōn *n* မျှော်လင့်ချက် hope

tamōntabōn *n* အပင် plant
tamwaītahăn *n* အမှန်တရား truth
tamwan *adj* ရွံ့ရှာဖွယ်ကောင်းသော loathsome *usū gnaō*
praō an dyăn tamwan ထမင်းစားသည့်အခါကြောင်
 အန်ဖတ်မြင်လိုရွံ့ရှာဖွယ်ကောင်းသည်။
tamwī *adj* စိတ်မနူးမနပ်ဖြစ်သော silly
tamyaōsau *n* အမှုဆွဲခြင်း inciting lawsuit
tamyaō₁ *adj* ထွေးနေသော slightly drunk
tamyaō₂ *v* ထွေးနေသည် be slightly drunk *tamyaō hō*
 ထွေးနေပြီ။
tamyūn₁ *n* မူးယစ်ခြင်း drunkenness
tamyūn₂ *n* တောကောင် wild animal
tamyūntamyăn *n* တောကောင် wild animal
tapablon *n* ပါဝင်ခြင်း participation
tapătapă *adv* ဒယိမ်းဒယိုင် with a stagger *tapătapă*
atau သူဒယိမ်းဒယိုင်သွားသည်။
tapain₁ *n* အပြား၊ ပြားခြင်း flatness
tapain₂ *adj* ပြားသော flat
tapankhu *n* အမဲလိုက်ခြင်း hunt
tapankrau *n* စီးပွားရေး economy
tapanlai *n* ဝေဖန်ခြင်း criticism
tapănkhlaipaiăkhlōn *n* စီမံခန့်ခွဲမှု plan
tapănlanceinthă *n* နှောင်တရခြင်း repentance
tapăntasă *n* ဒုက္ခ၊ အခက်အခဲ suffering
tapănyă *n* ကြန့်ကြာခြင်း၊ ခက်ခဲခြင်း delay, difficulty
tapăōraū *n* ခြိမ်းခြောက်ခြင်း threat
tapăō *v* ခုန်သည် bound *talōn tapăō swaī* ဘော်လုံးခုန်
 ထွက်သည်။
tapăō *n* ဂျင် top
tapăōkhau arīkaī *n* အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ administration
tapăōsūăkăn *n* နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး administration
taphali kacōnkyōn *n* အလယ်တန်းကျောင်း middle
 school
taphali kahtikyōn *n* မူလတန်းကျောင်း primary school
taphalikyōn *n* စာသင်ကျောင်း school
taphali tōnlūdaukyōn *n* တက္ကသိုလ်ကျောင်း university
taphali tōnlūkyōn *n* အထက်တန်းကျောင်း high school

taphancă *n* ကုသိုလ်ကံဆိုးခြင်း state of bad luck
taphandí *n* ကုသိုလ်ကံကောင်းခြင်း state of good luck
taphanmǐ *n* သဘာဝဘေးအန္တရာယ် disaster
taphaotayú *n* တိရစ္ဆာန်၊ သတ္တဝါ animal
taphaotayú-caòmu *n* တိရစ္ဆာန်ဆရာဝန် veterinarian
taphaotayúpòn *n* တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ် zoo
taphaòtacõn *n* ဖမ်းဆီးခြင်း arrest
taphaòtathā *n* အသီးအနှံ fruit
taphaudaò *n* မုဒိမ်းမှု rape
tapheitama *n* အလုပ်အကိုင် work
taphicudeǎn *n* လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း marriage
taphidaunǎn *n* ကြားဝါခြင်း boast
taphidauphilǔ *n* ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားခြင်း pride
taphidauthá *n* ဒေါသစိတ် short-temper
taphiha *n* ဦးစားပေးခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း preference
taphihalǎdauswǎlǎn *n* မျိုးချစ်စိတ် patriotism
taphileǎntõn *n* မျက်နှာလိုက်ခြင်း၊ ဘက်လိုက်ခြင်း partiality
taphinǎn *n* မှတ်တမ်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း register, record
taphitayòn *n* ကင်မရာ၊ ဓါတ်ပုံရိုက်ကိရိယာ camera
taphithá *n* ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း grief
taphí *n* ပေးဆောင်ခြင်း payment
taphílan *n* ပေးကမ်းခြင်း၊ ချီးမြှင့်ခြင်း bestowal
taphípri *n* ဆုချခြင်း reward
taphítayõn *n* လက်ဆောင် gift
taphonhtan *n* ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်း establishment
taphonhtan tamaítakrõn akahti *n* ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ စည်းမျဉ်း basic rules of organization
taphran *n* ခက်ခဲခြင်း difficulty
taphròn *n* ဖျန်ဖြေခြင်း conciliation
taphrulibõn *n* လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း sign *taphrulibõn cõ aò* လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမရှိဘူး။
taphutakrǎ *n* အလှအပ beauty
taphutamwí *n* ချောမောခန့်ညားခြင်း handsomeness
taphwǎkhauphwǎkǎn *n* ပေါ့ပါးသွက်လက်ခြင်း promptness

taphwǎtathõn₁ *n* ကင်းလွတ်ခွင့် exemption
taphwǎtathõn₂ *n* ပေါ့ပါးခြင်း lightness
taphyǎnsǎrai *n* နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း persecution
taphyúnmaísainǎ *n* မျက်နှာငယ်ခြင်း small fry, inferior feeling
tapipeǎn *n* အားနာခြင်း embarrassment
tapí *n* အောင်ပွဲ victory
tapítanain *n* အောင်ပွဲ victory
tapíkaí *n* လစ်လျူရှုခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း disregard
taplai *n* ရေညှိ moss
taplað *n* ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်း observation
taplein *adj* ဟာနေသော empty *núkaũ cõ aò taplein* အတွင်းခံမပါလျှင်ဟာနေသည်။
taplí *n* လူဝင်စားခြင်း incarnation
taplícein₁ *n* ဘဝကူးပြောင်းခြင်း reincarnation
taplícein₂ *n* လူပြန်ဝင်စားခြင်း reincarnation
taplútalaí *n* ပြောင်းလဲခြင်း change
taplweitatha *n* လွတ်လပ်ခြင်း freedom
tapòn *n* အပေါင်ပစ္စည်း pawn
tapõn *n* ပိုင်ဆိုင်မှု possession *tapõn aò tarǎ?* ဘာ ပိုင်ဆိုင်မှုရှိသနည်း
tapranyað *n* ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း preparation in advance
taprítasǎ *n* အရောင်းအဝယ် trade
tapròntapráñ *n* အံ့ဖွယ် miracle
tapupri *n* ရှက်ဖွယ်ရာအကြောင်း disgrace
tapuprithílai *n* ရှက်စရာ shame
taputapǎ *adv* မဝီမပြင် improperly
tapúkaũpúthá *n* ဝမ်းနည်းခြင်း sadness
tapúswǎ *pro* အရာခပ်သိမ်း everything
tapwětalǎn *n* ပွဲလမ်းသဘင် feast
tapyaũ *n* ပြုစားခြင်း harm caused by casting a magic spell
tapyaũtalõn *n* အောက်လမ်းပညာ black magic
tapyutapyǎ *n* အပျော်အပါး၊ ပျော်ရွှင်မှု pleasure
tapyúnthā *n* နွယ်ပင်ဖြစ်၍အချဉ်အရသာရှိအသီးတစ်မျိုး kind of creeper with sour fruit

tara *n* ပစ္စည်း: thing *tara aò dǎ̄ nakǒpo khau* ပစ္စည်း: ကားပေါ်တွင်ရှိသည်။

tarahǎn *n* ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း: protection

tarǎ *adj* ဘာလဲ what

tarǎraǎ *adj* ဘာလဲ what

tarǎtai *n* အစီအစဉ် item

tarǎtaipán *n* အခမ်းအနားအစီအစဉ် agenda

taraincǔ *n* ကာကွယ်ခြင်း: prevention *taraincǔ sǔkǎn* နိုင်ငံတော်ကိုကာကွယ်ခြင်း။

taraincǔ dǒ tacaǔta-ǒn *n* ကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေး: defence and security, defense and security

taraitacǔ *n* လက်နက် weapon

taraotara *n* ဝတ္ထုပစ္စည်း: things

taraǒcai *n* ကျိန်စာ curse

taraǒkaǐ *n* ကျိန်ဆဲခြင်း၊ အမင်္ဂလာ curse

taraǒrǐ *n* ကောင်းချီးဘင်သောင်၊ မင်္ဂလာ blessing

taraǒrǐhtǔhtan *n* သိက္ခာတင်ခြင်း: ordination
taraǒrǐhtǔhtan phǔkǐ ရဟန်းသိက္ခာတင်ခြင်း။

taraǒtarǎ *n* ကြိမ်းမောင်းခြင်း၊ ဆူပူခြင်း: scolding

taraǒngǎ *n* တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ခြင်း: selfishness

taraǒtaran *n* ကောင်းမှု၊ ကုသိုလ် goodness, merit

tarau *n* ရွေးချယ်ခြင်း: election

tarauhtan *n* ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း: election

tareǐn *n* ကပ်ရောဂါ epidemic disease

tareǐntara *n* ကပ်ရောဂါ epidemic disease

tarǐba *v* ကျေးဇူးတင်သည် thank

tarǐdau *n* အရေးကြီးခြင်း: importance

tarǐkaǐ₁ *n* အကြောင်းအရာ subject matter

tarǐkaǐ₂ *n* ကိစ္စ case

tarǐtada *n* ကျေးဇူး၊ မင်္ဂလာ grace

tarǐtamwaǐ *n* ကောင်းမြတ်ခြင်း: graciousness

tarǐtamwei *n* ကောင်းမြတ်ခြင်း: graciousness

tarǐtaraǒ *n* ကောင်းမြတ်ခြင်း: ကုသိုလ် goodness

tarǒn₁ *n* ဘဲဥပုံ oval

tarǒn₂ *adj* ဘဲဥပုံရှိသော oval

tarǒn *n* သတိရှိခြင်း: caution

tarǒn *adj* ရှုပ်ပွသော ruffled *khaulū tarǒn* ဆံပင်ရှုပ်ပွသည်။

tarǔtapǎ *n* ကလေးကချေသမား: vagabond

tarǔtacǎn *n* ဖြူစင်ခြင်း: purity

tarwaithá *n* မခံချင်စိတ်ဖြစ်ခြင်း: irritation

tarwaǐ₁ *n* ရည်ရွယ်ချက် plan

tarwaǐ₂ *n* စဉ်းစားခြင်း: thinking

tarwaǐhtaǔ *n* ရှေ့အရေး၊ အနာဂတ်အရေး: future plan

tarwaǐkaǒ *n* ကြိုတင်စဉ်းစားခြင်း: thinking in advance

tarwaǐlanklan *n* ဆုံးဖြတ်ချက် decision

tarwaǐngǎ *n* ကိုယ်ချင်းစာတရား: sympathy

tarwaǐraǒ *n* ဆွေးနွေးခြင်း: discussion

taryanyaǒ *n* ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း: arrangement in advance

taryǔn₁ *n* စက်ဝိုင်း: circle

taryǔn₂ *adj* ဝိုင်းပတ်သော circular, round

tasa *n* အစာ bait

tasǎ₁ *n* အနာ၊ ထိခိုက်နာကျင်မှု injury

tasǎ₂ *n* ဖျားနာခြင်း၊ နာကျင်ခြင်း: sickness

tasǎkasa *n* အနာဖေး: scab

tasǎkhaubǒndu *n* လည်ပင်းကြီးရောဂါ goitre, goiter

tasǎlanki *n* အနူရောဂါ leprosy

tasǎlǒnkhu *n* ကျောက်တည်ရောဂါ gallstones

tasǎphaǔ *n* ကျောက်ရောဂါ smallpox

tasǎpheisǎrai *n* ဒုက္ခဒေဒနာ suffering

tasǎ rǎ *v* ရောဂါကူးသည် contract disease

tasǎrai *n* ဒုက္ခ suffering

tasǎrwan *n* လေးဘက်နာရောဂါ၊ အဆစ်ရောင်ရောဂါ arthritis

tasǎtakai *n* ဝက်ရှူးပြန်ရောဂါ epileptic

tasǎthá *n* စိတ်ထိခိုက်ခြင်း: hurtfulness

tasaikwan *n* တော်လှန်ရေး၊ တော်လှန်ခြင်း: rebellion

tasainá-kǒngwǐ *n* အစာငတ်ခံဆန္ဒပြခြင်း: abstinence made by demonstration

tasainákákrǐ *n* ဆန္ဒပြခြင်း: demonstration

tasaitapai *n* စစ်ပွဲ၊ တိုက်ပွဲ battle

tasaitathú *n* ဆေးထိုးခြင်း: injection

tasahnansanlan *n* လိုက်လျောညီထွေပြောဆိုခြင်း flexibility

taslanthá *n* နောင်တရခြင်း contrition, repentance

tasánabathað *n* ကင်ဆာရောဂါ cancer

tasánað *n* ငှက်ဖျားရောဂါ malaria

tasánitei *n* အဖျားတိုင်းသာမိုမီတာ thermometer

tasaðtapað *n* ပဲ့ပြင်ဆုံးမခြင်း admonition

tasaubônckhkhai *n* ခြေထိုးခြင်း၊ အမှုဆွဲခြင်း agitation

tasauná *n* တစ်စုံတစ်ရာအတွက်ကြောင့်တစ်စုံတစ်ဦးအပေါ်အပြစ်ဖို့ခြင်း blame upon sb because of sth

tasaurí *n* မင်္ဂလာ blessing

taseingað *n* စကားပြောဆိုခြင်း conversation

tasútaná *n* နတ်ဆိုး devil

taswanhtan tamangað *n* စကားပလ္လင် introduction remark

taswánhtan *n* ထူထောင်ခြင်း establishment
taswánhtan pati ပါတီထူထောင်ခြင်း။

tasweitasá *n* ရောဂါဝေဒနာ sickness

taswítasa *n* မျိုးစေ့ seed

tasyún *n* ကြိုဆိုခြင်း welcome

tatalai *n* အများပိုင် public property

tata *n* လိမ်းစရာ lotion

tatai₁ *n* ဆိုရိုးစကား၊ အပြော saying

tatai₂ *n* ပြောဆိုချက်၊ ပြောစရာ say

tataicein *n* ပြန်ဖြေကြားချက် reply

tataihyún *n* သတင်းပေးခြင်း၊ သတင်းပေးချက် information

tataikaí *n* အပျက်စကား ill talk

tataikaí Bwe *n* ဘုရားသခင်အားပြစ်မှားပြောဆိုခြင်း blasphemy

tataiklan *n* အဓိပ္ပါယ်မဲ့သောစကား nonsense

tatailantakhòwè *n* အာပတ်ဖြေခြင်း၊ အပြစ်ဝန်ခံခြင်း confession

tataiphlón *n* ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် proclamation

tataiprá₁ *n* အတင်းအဖျင်းစကား gossip

tataiprá₂ *n* အတင်းပြောဆိုခြင်း gossip

tataitakhòwè *n* အာပတ်ဖြေခြင်း၊ အပြစ်ဝန်ခံခြင်း confession

tataiyað₁ *n* ဟောကိန်း prediction

tataiyað₂ *n* ကြိုပြောပြခြင်း information in advance

tataiyòndónprá *n* အတင်းအဖျင်းစကား gossip

tatan *n* စတော်ငွေ down payment

tataðthá *n* အရေးကြီးကိစ္စ importance

tatað *n* ရေဘော် level

ta tað *n* ကိုယ်ပိုင် one's own

tatað *n* ဝါးလက်ခုပ် bamboo clapper

tataukhlailaikhlón₁ *n* ခရီးသွားလာခြင်း travelling, travels

tataukhlailaikhlón₂ *n* လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး road and communication

tataúlai *n* ရောက်ရှိခြင်း arrival

tatei₁ *n* တိုင်းတာခြင်း measurement

tatei₂ *n* တိုင်းတာသည့် ကိရိယာ measure

tatei₃ *adj* သေချာသော definite

tatei₄ *adv* တပ်အပ်သေချာစွာ definitely

tateitamað *n* မှန်ကန်ခြင်း truth

tateintapon *n* ရိုက်နှက်ခြင်း beat

tatha-aúthaplá *n* ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း sadness

tatha-iún *n* ခမည်း token, gift

tatha-í *n* မုန်းတီးခြင်း hatred

tatha-íthakhai *n* မုန်းတီးမှု hatred

tatha-íthasá *n* မုန်းတီးခြင်း hatred

tathabá *n* ဝတ်ပြုခြင်း၊ ဘုရားရှိခိုးခြင်း worship, prayer

tathabákhau *n* ယဇ်ပလ္လင်၊ ဘုရားစင် alter

tathabákyòn *n* ဘုရားရှိခိုးကျောင်း chapel

tathabákyòndau *n* ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး၊ ဗိမာန်တော်ကြီး church, cathedral, temple

tathabákyònp hao *n* ဘုရားရှိခိုးကျောင်းငယ် chapel

tathabei *n* ကြောက်ရွံ့ခြင်း fear

tathabònthathwi *n* မကြားဝံ့မနာသာဖြစ်ခြင်း obscenity

tathabuthabá *n* ဆုတောင်းမေတ္တာ၊ ဆုတောင်းခြင်း prayer

tathabuthabí *n* ရိုသေခြင်း respect *tathabuthabí ngòn ta cò à laki* သူတပါးပစ္စည်းကိုရိုသေမှုနည်းနည်းမှမရှိဘူး။

tathadi *n* သတိရှိခြင်း carefulness
tathagwītha-aō *n* ငတ်မွတ်ခြင်း starvation
tatahī *n* ဇွဲရှိခြင်း၊ ဇွဲ perseverance
tatahī-pri *n* ဇွဲဆု reward for perseverance
tatahtan₁ *n* ဒေါသဖြစ်ခြင်း temper
tatahtan₂ *n* စိတ်ဒေါသ anger
tatahtaōthahtwān *n* ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်ခြင်း uproar
tatahtaū *n* စိတ်ရှည်ခြင်း patience
tatahtīthakyu *n* ကြွယ်ဝခြင်း richness
tatahwa *n* တုန်လှုပ်ခြင်း shiver
tatahwathadei *n* တုန်လှုပ်ခြင်း tremble
tatahwi *n* ထုံကျဉ်ခြင်း numbness
tatahwithaya *n* ထုံကျဉ်ခြင်း numb
tatakaothahai *n* စားချင်စိတ်ပြင်းပြခြင်း eagerness (of eating)
tatakaō *n* ထူးခြားခြင်း specialty
tatakeīn *n* မနာလိုစိတ် jealousy
tatakhai *n* မုန်းတီးခြင်း hatred
tatakhlaū *n* ငေးမောခြင်း gaze
tatakhraothakhra *n* သန့်ရှင်းမှုကင်းမဲ့ခြင်း uncleanness
tatakhyaō *n* ထိတ်လန့်ခြင်း scare
tatakraō *n* လုံ့လဝီရိယ diligence
tatakūlai *n* အသံလွှင့်ခြင်း broadcasting
tatalaō *n* စိတ်ပါခြင်း interest
tatalaūrā *n* လက်လျောညီထွေဖြစ်ခြင်း appropriateness
tathalu *n* ဆန္ဒ wish
tatalūthaphrwī *n* ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခြင်း exhaustion
tatalwai *n* လွဲချော်ခြင်း၊ လွဲမှားခြင်း miss
tatalwairā *n* လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ခြင်း accommodation
tathalyūn *n* ဆင်တူခြင်း likeness
tathamī *n* အိပ်ငိုက်ခြင်း sleepiness
tathamōn *n* တမင်သက်သက်လုပ်ခြင်း purposefulness
tathamyūn *n* အသက်္လိ life
tathapa *n* ဒဏ်ရာရခြင်း injury
tathapaō *n* သီဆိုခြင်း singing
tathapein *n* မေ့လျော့တတ်ခြင်း forgetfulness

tathaphraū *n* လန့်ဖျပ်ခြင်း startle
tathaphraūtha-ān *n* လန့်ဖျပ်ခြင်း startle
tathaphrū *n* အဖုအကြိတ် lump
tathaplā₁ *n* စိတ်ပျက်ခြင်း disappointment
tathaplā₂ *n* ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်း divorce
tathaplaūthakha *n* ထာဝရတည်တံ့ခြင်း everlastingness
tathaprū *n* ငြီးငွေ့ခြင်း boredom
tathara *n* အရှက် shame
tatharathakwan *n* ရှက်ခြင်း၊ ရှက်ဖွယ်ရာ shameful
tatharai *n* ချဉ်းကပ်မှု approach
tatharaōthari *n* ကျန်းမာရေး health
tathari *n* ဂုဏ်သိက္ခာ dignity
tatharithamu *n* ဂုဏ်ကျက်သရေ dignity
tatharōn *n* ကြောက်ရွံ့ခြင်း fear
tathataya *n* ငြိမ်းချမ်းရေး peace
tathataōthadan *n* အကြေးတင်ခြင်း indebtedness
tathathai *n* ရိုင်းစိုင်းခြင်း rudeness
tathathaōthathā *n* အလုပ်ပိုခြင်း overwork
tathathu *n* ဝမ်းနည်းခြင်း sadness
tathathuyūlan *n* ဝမ်းနည်းခြင်း sadness
tathathyan *n* ပျင်းရိခြင်း laziness
tathawī *n* ဆာလောင်မှု hunger
tathawītha-aō *n* ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း starvation
tathayū *n* ဆန္ဒ desire
tathayūn *n* ခမည်း token gift *picāphao tathayūn sū la ba* ကလေးခမည်းအတွက်ကြက်တစ်ကောင်။
tathayūtai *n* ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ် import
tathādaū *n* စိတ်ကြီးခြင်း short temper
tathākaī *n* စိတ်ပျက်ခြင်း disappointment
tathanaō *n* ပျော်ရွှင်မှု happiness
tathanaōthasaū *n* ဝမ်းမြောက်ခြင်း happiness
tathanaū *n* ဆန္ဒ desire
tathangā₁ *n* ရယ်မောခြင်း laughter
tathangā₂ *n* ဟာသ၊ ရယ်စရာ joke
tathangaū *n* ငိုကြွေးခြင်း weep
tathangwā *n* ငြီးငွေ့ဘွယ်ရာကောင်းခြင်း wearisomeness

tathanhtan *n* တောင်းခံခြင်း၊ တောင်းလျှောက်ခြင်း
 invocation

tathaòthá *n* စိတ်တိုင်းကျဖြစ်ခြင်း favourite, favorite

tathaurítháráò *n* စိတ်နှလုံးကောင်းခြင်း good-nature

tathautaphí *n* အသုံးမဝင်မှု uselessness

tatheikhautheingá *n* သိကျွမ်းခြင်း acquaintance

tatheitathí *n* သိခြင်း၊ အသိပညာ knowledge

tatheinǎn *n* သတိရခြင်း remembrance

tatheingǎ₁ *n* အသိပညာ knowledge

tatheingǎ₂ *n* ပညာရေး education

tatheingǎhtancein *n* ကျေးဇူးတင်ခြင်း thanksgiving

tathòn *n* ကြံရွယ်ခြင်း intention

tathònta-ǔ *n* အပုပ်အသိုး၊ ပုပ်သိုးခြင်း rottenness

tathutaphí *n* ပေးဆောင်ခြင်း payment

tathutathòn [kk] *n* သွန်သင်ခြင်း teaching

tathǔsamyáò *n* တံစိုးလက်ဆောင်ပေးခြင်း၊ လာဘ်ပေးခြင်း bribery

tathǔ *n* အမှားအတွက်ခလေ့အရဆေးကြောသန့်စင်ခြင်း compensation (for doing wrong to other)

tathǔ-an *n* စားဆေး pill

tathǔcaòmu *n* ဆရာဝန် doctor

tathǔgweín *n* ထိုးကွင်း၊ ဆေးမှင်ကြောင် tattoo

tathǔho *n* ဆေးရုံ hospital

tathǔhtaúthaǔkhǔ *n* သွားတိုက်ဆေး toothpaste

tathǔhtǔ *n* အကြောဆေး intravenous injection

tathǔhyún *n* ဆေးဆိုင်၊ ဆေးခန်း pharmacy

tathǔkarǎn *n* မူးယစ်ဆေးဝါး drugs

tathǔmaí *n* မူးဝေခြင်း dizziness

tathǔmǎ *n* တိုင်းရင်းဆေး local medicine

tathǔmǎtaò *n* ဆေးမြီးတို folk-medicine

tathǔmǎ *n* အိပ်ဆေး sleeping pill

tathǔmǎ *n* မူးယစ်ဆေးဝါး drugs

tathǔmǎ aríkaí *n* မူးယစ်ဆေးဝါးကဏ္ဍ drugs

tathǔphai *n* မိုင်းငင်ခြင်း spin

tathǔphlon *n* ဆေးလုံး pill

tathǔphwan *n* ဆေးမှုန့် medicine in powder form

tathǔpraò *n* အန်ဆေး emetic

tathǔsai *n* ထိုးဆေး medicine for injection

tathǔsǔ *n* ဆေးရည် liquid medicine

tathǔtǎ *n* လိမ်းဆေး ointment

tathǔtangwǎ *n* ဆေးဝါး medicine

tathǔthahwǎ *n* ထုံဆေး local anaesthetic, local anesthesia

tathǔthamǔ₁ *n* မူးယစ်ဆေးဝါး drugs

tathǔthamǔ₂ *n* ဘိန်း poppy

tathǔthǔkla *n* general anesthesia

tathǔthwǎ *n* သွေးအားဆေး blood tonic

tathǔ *n* သေခြင်းတရား death

tathǔmaòpra *n* သေမင်းတမန် harbinger of death

tathǔná *n* ဖျားသေခြင်း common death

tathǔpran *n* အစိမ်းသေခြင်း violent death

tathǔraín *n* ကူးစက်ရောဂါကြောင့်သေဆုံးခြင်း death of epidemic disease

tathǔrwai *n* ဒဏ်ရာကြောင့်အတန်ကြာမှသေဆုံးခြင်း slow death from injury

tathǔsǎ *n* ဖျားသေခြင်း common death

tathǔtamǎ *n* သေခြင်းတရား death

tathwaphí *n* သင်ပေးခြင်း teaching

tathwan *n* သင်ကြားခြင်း teaching

tathwanba *n* သင်ပေးခြင်း teaching

tathwǎn *n* အစားပေးခြင်း replacement *cuthu la má thwǎn dò rwǎn ngaí thòn* လက်စွပ်တစ်လုံးအတွက် ငွေငါးသောင်းအစားပေးသည်။

tathwǔn *n* ဆုံးရှုံးခြင်း loss

tatòntu *n* အရေးလုပ်ခြင်း attentiveness

tatòntathei *n* ဘုန်းတန်ခိုး glory

tatòntacwai *n* ရိုင်းပင်းကူညီခြင်း help

tatǔ *n* ပါးကျိတ် parotid gland

tatǔnǎn *n* မိမိကိုယ်ကိုရှေ့တန်းတင်ခြင်း self precedence

tatwǎcirò *n* စာရင်းစစ်ခြင်း audit

tatwǎnga *n* ဗေဒင်ဟောခြင်း fortune telling

tatyan *n* အရေးအသား writing

tatyanblancein *n* ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း translation

tawain *adj* အမြင်မှားစေသော confused (of eyes)

tawí *n* သုည၊ ၀ zero

tayǎ [kk] *n* ပိတ်စ cloth

tayǎkaí *n* ဖျက်ဆီးခြင်း၊ အဖျက်အမှောင့် destruction

tayanba *n* ရိုသေမှု respect

tayanpwíin *n* အထင်ကြီးခြင်း high esteem (of sb)

tayǎn *n* စေးကပ်သောအရာ sticky thing

tayǎnmaín *n* ဖိနှိပ်ခြင်း oppression

tayán *n* သေစေနိုင်သည့်နေရာ dead spot

tayaòpǎ *n* ဆန့်ကျင်ခြင်း contradiction

tayaǎngaǎthaǎ *n* သတင်းဖြန့်ချိရေး-မှု-ခြင်း
propagation

tayaǎywaí *n* အောင်သွယ်အားအကူအညီပြုခြင်း helping
matchmaker

tayau *n* အယူခံခြင်း appeal

tayauho *n* အယူခံရုံး appellate court

tayòn₁ *n* ပုံ၊ ပန်းချီကား picture

tayòn₂ *adj* ခြေတံရှည်သော long-legged *kalǎ-ao*
khandeín tayòn ကုလားအုတ်ခြေတံရှည်သည်။

tayòn₃ *adv* ပစ်စလက်ခဲ in sloven manner *ma ta tayòn*
အလုပ်ကိုပစ်စလက်ခဲလုပ်သည်။

tayònli *n* ရုပ်ပုံများစာအုပ် picture book

tayǎn *n* လက်ဆောင် present

tayǎnlu *n* ချည်ကိုပေးခြင်း giving of thread

tayǎn *n* သတိ caution, care

tayǎnblai *v* သဝန်တိုခြင်း jealousy

tayǎnmaí *n* အန္တရာယ် danger

tayǎba *n* ညွှန်ကြားချက် directive

tayǎlan *n* ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း sorrow

tayǎ *n* ယုံကြည်ခြင်း faith

tayǎ-an *n* ယုံကြည်စိတ်ချခြင်း trust

tayǎngaǎ *n* စကားနားထောင်ခြင်း obedience

tayǎtalan *n* ယုံကြည်ခြင်း faith

taywǎn₁ *n* အလေးအနက်ရှိခြင်း seriousness

taywǎn₂ *n* အမှန်တကယ်ဖြစ်သောအရာ၊ အမှန်တကယ်
ဖြစ်ခြင်း reality

taywí *n* မက်လုံး၊ ဆွဲဆောင်မှု incentive, allurement

tǎ₁ *n* ခွ၊ သစ်ပင်ခွ crotch

tǎ₂ *n* ငါး fish

tǎ₃ *n* ခွ fork

tǎ₄ *v* စိန်ခေါ်သည် challenge

tǎ₅ *v* သုတ်လိမ်းသည် smear *tǎ nimyan* ရေနံချေး
သုတ်လိမ်းသည်။

tǎ₆ *clf* ခွ fork

tǎcon *n* ငါးပေါင်းထုပ် spicy fillets of fish wrapped in
leaves

tǎdaǎkyǎn *n* ငါးမြေထိုး spiny eel

tǎdau-í *n* ငါးရစ် (ချေးများသည့်ငါးတစ်မျိုး) kind of fish

tǎdaubai *n* ငါးကြီးဆီ cod-liver oil

tǎhtaò *n* ငါးဝက်မ kind of striped pirsch

tǎhtǎn *n* တောင်ပေါ်ငါးတစ်မျိုး kind of fish

tǎhtǎ *n* ငါးဂဠုန် frog fish

tǎkatan *n* ငါးဖယ်အောင်း kind of carp

tǎkau *n* ငါးခူ catfish

tǎkha *n* ငါးခိုးမ fish species

tǎkhí *n* ငါးကျား tiger fish

tǎkòn *n* ပုစွန် prawn

tǎkòndau *n* ပုစွန်တုပ် large prawn

tǎkònphao *n* ပုစွန်ဆိတ် small prawn

tǎkònseín *n* ပုစွန်ခြောက် dried prawn

tǎlá *n* ငါးဖယ် feather back

tǎlí *n* ငါးကြောင် kind of large fish

tǎlǎn₁ *n* ငါးဆုပ် minced fish ball

tǎlǎn₂ *n* စားကောင်းသည့်ငါးတစ်မျိုး kind of fish

tǎmakain *n* ငါးလူး carp species

tǎmaín *n* ငါးမျှားချိတ် fish-hook

tǎmaínsyǎn *n* ငါးမျှားတံ fishing-rod

tǎphein *n* ငါးဖိန်း kind of carp

tǎphí *n* ငါးရွှေမှုဲ small fish

tǎ phreictǎ *v* ငါးရစ်သည်၊ ငါးဥချသည် spawn

tǎraǎ *n* ငါးရှဉ့် eel

tǎsa₁ *n* ငါးစာ bait

tǎsa₂ *n* ရေလက်ဝါး (ကြယ်ငါး) star fish

tǎsai *n* ငါးပိ fish paste
tǎsao *n* ငါးကင် grilled fish, roasted fish
tǎseĩn *n* ငါးခြောက် dried fish
tǎsú *n* ငါးချဉ် pickled fish
tǎsǔ-on *n* ငါးကန် fish-pond
tǎsǔbaũ *n* ငါးရံ banded snakehead fish
tǎsǔpri *n* ငါးရံခေါင်းတို short headed snakehead
tǎthǒn *n* ငါးပိကောင် whole fish preserved in salt
tǎyaò *n* ငါးမှန် kind of fish
tǎyaú *n* ငါးပျံ flying fish
tǎyǔ *n* ငါးသလဲထိုး loach
tá₁ *n* အကြောင်းအကွက် mark of square *núpaĩ tá cá* လှံ
 ခြည်အကွက်ကျသည်။
tá₂ *v* တိုးသည် push *paũ tá pòn* နှားခြံတိုးသည်။
tai *v* ပြောသည် say
taiba *v* ပြောပြသည် tell
tai ba *v* (အတွက်)ပြောပေးသည် say for
taiba kaǒ *v* ကြိုတင်ပြောပြသည် say in advance
taiba yaǒ *v* ကြိုပြောပြသည် say in advance
tai beinmaĩphlon *v* အလွတ်ပြောသည် say by heart
tai bi *v* အရမ်းပြောသည် say at random
taibi taimaǒ *v* မဆင်မခြင်ပြောသည် blabber
taibi taiphraò *v* မဆင်မခြင်ပြောဆိုသည် blabber
tai cǎ *v* နှိုင်းယှဉ်ပြောဆိုသည် say in comparison
taicaũ *v* ပြောဆိုနှစ်သိမ့်သည် console
taicein *v* ပြန်ပြောသည် reply
taicôn *v* ကြားဝင်ပြောဆိုသည် intercede
tai cǒn *v* အမှန်ပြောသည် say the truth
tai ghònghòn *v* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောဆိုသည် say
 widely *ngòn tai ghònghòn* လူတကာကျယ်ကျယ်ပြန့်
 ပြန့်ပြောဆိုသည်။
taihtan *v* ဖွင့်ပြောသည် speak out
taihtan danhyǔn *v* တင်ပြသည် propose *taihtan*
danhyǔn li la ba စာတစ်စောင်တင်ပြထားသည်။
taihtaǒ tailan *v* လျှောက်ပြောသည် say about *cǒ*
taihtaǒ tailan ka လိုက်လျှောက်မပြောနှင့်။

tai hu *v* လူမသိအောင်ပြောသည် tell secretly
taihyǔn *v* အကြောင်းကြားသည် inform
taihyǔnblan wundau *n* ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး minister of
 information
taikaĩ Bwe *v* ဘုရားသခင်အားပြစ်မှားပြောဆိုသည်
 blaspheme
taikaĩ taipyǎ *v* အဖျက်သဘောပြောသည် say
 destructively
tai klan *v* အဓိပ္ပါယ်မဲ့ပြောဆိုသည် say nonsense
tai kraĩ *v* အပျော်သဘောပြောဆိုသည် say in fun
tailakaũ lamwǎn *adv* စကားမစပ် by the way *tailakaũ*
lamwǎn baũ ní cwaĩmǎ ywǎn? စကားမစပ်စပါးမည်
 မျှရသနည်း။
tailǎ *v* ကြိုပြောထားသည် foretell *tailǎ rǎnmǎ* ကြို
 ပြောထားသင့်သည်။
tai laò *v* လိမ်ပြောသည် tell lie
tai lau *v* ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောသည် talk openly
tailǔ *v* အလွတ်ပြောသည် say by heart
tain₁ *n* ဗူး can
tain₂ *clf* ဗူး can *hǔ thyǔn tain* ဆန်သုံးဗူး။
tain-an *v* သီးခြားချက်စားသည် cook separately
taiphlǒn *v* ထုတ်ပြန်ကြေညာသည် proclaim
taiphlǒnba *v* ကြေညာသည် announce
taiprá *v* အတင်းအဖျင်းပြောသည် gossip
tai rwaithá *v* မခံချိုမခံသာပြောသည် say in irritating
 way
tai sǎthá *v* စိတ်နာအောင်ပြောသည် speak hurtfully
tai takamǎ *v* အပြစ်တင်သည် blame
tai takhòwè *v* အာပတ်ဖြေသည် confess sin
tai thangǎ *v* ရယ်စရာပြောသည် tell joke
tai tutu *v* တဖျစ်တောက်တောက်ပြောသည် keep harping
 on
taitǔngaǒ *v* စကားဖြတ်၍ပြောသည် interrupt
tai tútǔ *v* တော်ရုံတန်ရုံပြောသည် say moderately
tai yaĩyaĩ *adv* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောဆိုသည် talk
 widely
taiyaǒ *v* ဟောကိန်းထုတ်သည်၊ ဗေဒင်ဟောသည် predict
taiyòn dǒnprá *v* အတင်းအဖျင်းပြောသည် gossip

tai ywǎn *v* အမှန်ပြောသည် tell the truth
taiywǎnmè *adv* တကယ်ဆိုလျှင် actually
taǐ *v* သွားသည် go **taǐ aǎ thi** ခေါင်သွားသောက်သည်။
taǐ aǎ *v* သွားရှာသောက်သည် go to drink **taǐ aǎ thi**
 ခေါင်သွားရှာသောက်သည်။
taǐhtan *v* ထွက်သက်နောက်ဆုံးရှူသည် breathe the last
 breath
taǐhtan taǐlan *v* အသက်ငင်သည် be dying
taǐn *adj* မ ဂဏန်း ၃၊ ၅၊ ၇၊ ၉ odd number (not divisible
 by 2)
taǐntǒn *adj* မတိမ်းမယိမ်းဖြစ်သော almost equal
tan₁ *n* တင်း tin **baú la tan** စပါးတစ်တင်း။
tan₂ *n* ခိုင် shield **baoraǎcǔ tan** ခိုင်အကအတူကကြ
 သည်။
tan₃ *clf* တင်း unit measure for grain **baú nǔ tan** စပါးနှစ်
 တင်း။
tan₄ *adj* မြိုသော sterile **paǐmaǎotan** မြိုသောနွားမ။
tan₅ *adv* အစား instead **bwai cíbai dǎ pǒn kaú tan**
nimǎn ဆီအစားထိုးဟင်းအိုးထဲအမဲဆီဖတ်ထည့်သည်။
tan₆ *v* ပိတ်သည်၊ ဆို့သည် (အပေါက်) seal **tan sǔtein**
kaú ဝါးမောက်အပေါက်ဆို့သည်။
tanǎ *n* နှစ်နာချက် grievance
tanǎdeǐn *n* နာခံမှု obedience
tanǎrunǎhtǒn *n* အကဲခတ်နားထောင်ခြင်း observation
tanǎtonnǎtaǐ *n* အာရုံစိုက်နားထောင်ခြင်း attentiveness
tanǎwǐnǎ *n* နားလည်လွဲမှားခြင်း misunderstanding
tanǎ *n* တစ္ဆေသရဲ spirit
tanǎnwǎ₁ *n* အသုံးမကျသည့်အရာ useless thing
tanǎnwǎ₂ *n* အသုံးမဝင်ခြင်း uselessness
tanǎngaǎ *n* စကားနားထောင်ခြင်း obedience
tanǎ₁ *n* ရရှိခြင်း receipt
tanǎ₂ *n* အကျိုးအမြတ် gain
tanbú *v* ဆို့သည် close up
tancein *v* လုံအောင်ဆို့သည် close tight
tangalai *n* ခန့်မှန်းချက် estimate
tangau *n* အကြွေး debt
tangaudauprǐdau *n* တန်ဖိုးကြီးသောအရာ expensive
 things

tangautaprǐ *n* အဖိုး၊ တန်ဖိုး price
tangitadwǎn *n* စည်းလုံးညီညွတ်မှု unity
tani *n* နှိမ်ခြင်း degradation
tanidwǎn *n* ဖော်ရွေမှု sociability
tanihtein *n* ပုဂ္ဂလိကပိုင်၊ တစ်ဦးတည်းပိုင် private own
tanihtwǎn *n* ဆက်သွယ်ရေးကိရိယာ thing for
 communication
tanimá *n* အနိုင်ကျင့်ခြင်း oppression
tanirunirǎ₁ *n* ဆီလျော်ညီညွတ်ခြင်း harmony
tanirunirǎ₂ *n* ညီညွတ်ခြင်း unity
taniswǎnicǎ *n* စကားပြောဆိုခြင်း conversation
taniswǎphlu *n* ပြန်လည်သင့်မြတ်ခြင်း reconciliation
tanitaǎnisǎ *n* အရောင်းအဝယ် trading
tanithú *n* ဆင်ခြင်မှု reason
tanithúnihwǎ *n* အတွေးအခေါ်၊ အကြံအဉာဏ် idea
tanón₁ *n* အမိန့် order
tanón₂ *n* အတင်းအဓမ္မပြုခြင်း force
tanónli *n* အမိန့်စာ written order
tanǎndau tangaudyǔn *n* အကြွေးထူခြင်း heavy debt
tanǎntangau *n* အကြွေး debt
tanǎpǎ *n* ထုတ်ပယ်ခြင်း dismissal
tanyanlan *n* ဖိနှိပ်ခြင်း oppression
tanyǎnpǎn *n* အပုပ်အသိုး rotteness
tanyǎnwǎ *n* မွှေးကြိုင်သောရနံ့ရှိခြင်း spiciness
tanyǎnmaǐsǔ *n* နှစ်သိမ့်မှု consolation **phǐ**
tanyǎnmaǐsǔ rwǎn laki နှစ်သိမ့်မှုအတွက်ငွေ
 အနည်းငယ်ပေးသည်။
tǎn *adv* ဆက်လက်၍ continuously **mǎ tǎn**
 ဆက်လက်၍အိပ်သည်။
tǎngaú *n* ငါးကြော် fried fish
tao₁ *v* ပစ်သည် throw
tao₂ *v* ချထားသည် lay **tao lönswǎn** နယ်နိမိတ်ကျောက်
 ချထားသည်။
taocón *v* စုပုံထားသည် pile
taokaǐ *v* စွန့်ပစ်သည် abandon
taolan *v* ပစ်ချသည် throw down
taolan bǎn *v* ပုံးကျသည် drop bomb, drop

taolan tarai v လက်နက်ချသည် surrender
taõ₁ n ပိုးမျှင် silk
taõ₂ n လက်ကိုင် handle *nidwantaõ* ဓားလက်ကိုင်။
taõ₃ adj နီးသော near
taõlă n ဧည့်ခန်း living room
taõmõn n ပိုးစာပင် mulberry tree
taõphĩ taõhan adv မြေကြီးကိုထိလျက် touching the ground *năn taõphĩ taõhan* မြေကြီးပေါ်ထိုင်သည်။
taõthá adj အရေးကြီးသော important
taõtwa adj မတိမ်းမယိမ်းဖြစ်သော almost equal
taõ₁ pro အချင်းချင်း each other *thăpũwai taõ* ညီအစ်ကိုအချင်းချင်း။
taõ₂ pro အခြား (တစ်ဦးတစ်ယောက်) another *taõ pra* အခြားတစ်ဦး။
taõ₃ adj ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော own, private
taõ₄ adv ပို၍၊ သာ၍ than *dautăõ* ပို၍ကြီးသည်။
taõ₅ adv အလိုလို automatically *khaõthă lantăi taõ* သရက်သီးအလိုလိုပြုတ်ကျသည်။
taõ₆ adv ကိုယ်တိုင် personally *ma taõ* ကိုယ်ပိုင်လုပ်သည်။
taõkhlõn v လျော့နည်းသည်၊ သက်သာသည် lessen *tasă taõkhlõn* အဖျားသက်သာသည်။
taõtau v ကလေးလမ်းလျှောက်ရန်သင်ပေးသည် urge children to walk
taõ n တုတ်ကောင် threadworm
taõ₁ n သေတ္တာ box
taõ₂ adv အစွမ်းကုန် utmost *ma taõ* အစွမ်းကုန်လုပ်သည်။
taõcwan adv ဧကန်အမှန် absolutely
taõhta n သံသေတ္တာ iron box
taõphei n သားရေသေတ္တာ leather box
taõthõn n သစ်သားသေတ္တာ wood box
tau v သွားသည် go
taucũ v လိုက်သွားသည် follow
taukhlai laikhlõn v ခရီးသွားသည် travel
taukuba v ခလုတ်တိုက်သည် stumble

tauli v သွားရောက်လည်ပတ်သည် visit
tauli tauklũ v သွားရောက်လည်ပတ်သည် visit
taurăn n ဖျံ otter
tausũ taukăn v ခရီးလှည့်လည်သည် tour
tautu v ချဉ်းကပ်သည် approach
tauyán v ကျိန်ဆဲသည် curse with harm *makaĩ ngòn taphaõtathă acă, ngòn tauyán* သူများသီးနှံကိုဖျက်ဆီးသဖြင့်သူများကျိန်ဆဲသည်။
taũ₁ p တိုင်အောင်၊ အထိ till
taũ₂ v ဆိုက်ရောက်သည်၊ ရောက်ရှိသည် arrive
taũcein v ပြန်ရောက်သည် arrive back
taũ ceinblan v ပြန်ရောက်သည် arrive back
taũdõ p တိုင်အောင်၊ အထိ until
taũhtan v ရောက်ရှိသည် reach
taũlai v ရောက်လာသည် arrive
taũ thũ adv အသက်ထက်ဆုံး till death
teĩ₁ adj စေးသော sticky *lwănkhihă teĩ* ရွှေ့ရုံသီးစေးသည်။
teĩ₂ v စီသည် line up
teĩ₃ v ဖြည့်သည် fill *teĩ thi sũ* ခေါင်ရေ ဖြည့်သည်။
teĩ₄ v တိုင်းတာသည် measure
teĩmaõphă n ပိုးကောင်တစ်မျိုး kind of insect
teĩran dankhau v ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သည် oppress
teĩ tasă v အဖျားတိုင်းသည် measure the temperature
tein₁ n အတက်၊ အပွါး outgrowth *cunõntein* လက်ချောင်းအပွါး။
tein₂ n ဝါးကျည်ထောက် bamboo tube
tein₃ n အခက်အလက် twig
tein₄ v အတက်ပေါက်သည် sprout (outgrowth)
teĩn₁ n နာရီ o'clock
teĩn₂ clf နာရီ hour *bă ngăĩ teĩn hõ* ငါးနာရီထိုးပြီ။
teĩn₃ v ရိုက်နှက်သည် beat
teĩncĩ v အမဲသတ်သည် slaughter
teĩncĩho n အမဲသတ်ရုံ slaughter house
teĩncĩ kalăn n အမဲသတ်နေရာ slaughter place
teĩnkă v ရိုက်ချိုးသည် break

teĩnphá *v* ရိုက်ခွဲသည် break
tha₁ *n* အင်္ဂလိပ်ပုဒ်မငယ်တစ်မျိုး breath mark, comma (,)
tha₂ *v* တိုက်ခတ်သည် blow
tha-ai *adj* စုပ်ပြဲသော tattered
tha-an *v* စားချင်သည် want to eat
tha-ǎn *adj* ဟနေသော၊ ပွင့်နေသော open
tha-aò *v* ကွာကျသည် peel off (itself)
tha-aó *v* သောက်ချင်သည် want to drink
tha-aũ *n* မုန်ညင်း mustard
tha-aũblòn *n* မုန်ညင်းညွန့် sprig of mustard
tha-aũcwícaò *n* မုန်ညင်းခက် spray of mustard
tha-aũsũ *n* မုန်ညင်းချဉ် (အပင်) sour mustard
tha-aũ thaplǎ *adj* ဝမ်းနည်းကြေကွဲသော sad
tha-iũn *adj* ဖြစ်နေကျဖြစ်သော၊ မလွဲမရှောင်သာသော inevitable
tha-ĩ *v* ကျင်ကြီးစွန့်လိုသည် want to defecate
tha-ĩ *v* မနာလိုဖြစ်သည် envy
tha-ĩ thakhai *v* မုန်းတီးသည် hate
tha-ĩ thasǎ *v* မုန်းတီးသည် hate
tha-onthā *n* အော်လဲသီး kind of edible fruit
tha-ũ *adv* ဤကဲ့သို့ like this
thabǎ *v* ဆုတောင်းသည်၊ ဘုရားရှိခိုးသည် pray, worship
thabǎhtan *v* ဆုတောင်းသည် pray
thabai *v* ပြုတ်ထွက်သည် detach *daótaó thabai* ဓါးရိုးပြုတ်ထွက်သည်။
thabaũ *adj* ဝတ်လစ်စလစ်ဖြစ်သော naked
thabei₁ *adj* ကြောက်ရွံ့သော afraid
thabei₂ *v* ကြောက်သည် fear
thabimó *n* စပျစ်ပင် vine
thabipòn *n* စပျစ်ခြံ vineyard
thabisũ *n* စပျစ်ရည် vine
thabithā *n* စပျစ်သီး grape
thabĩ *v* ပြုတ်သည် be detached *Iwǎnmòn thabĩ* ဖရုံသီးအညှာပြုတ်သည်။
thablan *adv* အတွင်းအပြင်ပြောင်းပြန်ဖြစ်လျက် inside out *thaò thablan hwǎncein* အင်္ကျီကိုအတွင်းအပြင်ပြောင်းပြန်ဝတ်သည်။

thablaò *v* လဲကျသည် fall down *thablaò thǎrwĩ* အမြစ်ပါလဲကျသည်။
thabli *v* ပြုတ်ထွက်သည် be detached *lũbeĩn thabli* လှည်းဘီးပြုတ်ထွက်သည်။
thablòn *v* ကျွတ်သွားသည် drop off *khauklaó thablòn* ဦးထုပ်ကျွတ်သွားသည်။
thablu *v* လွှတ်သွားသည် release *sũ thablu hó* ကြက်လွှတ်သွားပြီ။
thabòn thathwi *v* မကြားဝံ့မနာသာဖြစ်သော obscene
thabu *v* ရိုသေသည် respect
thabu thabǎ *v* ဘုရားရှိခိုးသည်၊ ဆုတောင်းသည် pray, worship
thabyũ *adj* ပိန်ချိုင့်သော dented
thabyũ *v* ပိန်ချိုင့်သည် dent *pòndan thabyũ* ဒယ်အိုးပိန်ချိုင့်သည်။
thacai₁ *adj* စုပ်ပြဲသော tattered
thacai₂ *v* စုတ်ပြဲသည် tatter
thacǎn *adv* ယခုထိတိုင် still
thacǎn mó *adv* ယခုတိုင်အောင် still
thacaó thacǎn *adj* မူလအတိုင်းဖြစ်သော original
thaceĩn *v* လည်ပတ်သည် revolve *hankhau thaceĩn* ကမ္ဘာမြေကြီးလည်ပတ်သည်။
thacũ₁ *adj* တွန့်လိမ်သော twisty
thacũ₂ *v* လိမ်သည် twist *thònpain thacũ* ပျဉ်ပြားလိမ်သည်။
thacwā *n* အမာရွတ် scar
thacwai *v* ရွေ့သွားသည် displace
thadá *adj* တစ်ခုလုံး whole *thadá kǎn* တစ်နယ်လုံး။
thadauthā *n* ကျွဲကောသီး pommel
thadi₁ *n* သတိ warning
thadi₂ *adj* သတိရှိသော careful
thadón₁ *adj* ဖြည်းသော၊ နှေးသော slow
thadón₂ *adv* ဖြည်းဖြည်း၊ ဖြည်းညင်းစွာ slowly
thaghũ *n* လေ wind
thaghũbakao *n* ရေပါသောလေမုန်တိုင်း rainy storm
thaghũcaò *n* လေငြိမ် calm, still (of wind)
thaghũmakao *n* လေပြင်းမုန်တိုင်း storm

thaghûpeĩ *adj* လေပိတ်သော air-blocked
thaghûpyan *n* လေကွယ် lee
thaghûthablayaũ *n* ကောလဟာလ rumour, rumor
thaghûthalað *n* လေပြေလေညှင်း breeze
thagnăn *adj* အီသော cloysome, overwhelming
thagnaũlanklað *v* အသဲစွဲအောင်ချစ်သည် to love to distraction
thagweĩn₁ *adj* မူးမိုက်သွားသော dazed
thagweĩn₂ *v* မူးမိုက်သွားသည် daze
thagwĩ₁ *adj* ကောက်ကွေ့ရစ်ပတ်သော winding
thagwĩ₂ *v* ဆာလောင်သည် hunger
thagwĩ *adj* ဆာလောင်သော hungry
thagwĩ tha-að *v* ငတ်မွတ်သည် starve
thahai *n* ငရုတ်သီး chili
thahaimadain *n* မိုးမျှော်ငရုတ်သီး kind of chili
thahaimakai *n* ကုလားအော်သီး extremely hot kind of chili
thahaimatwa *n* ပွ၍စပ်သည့်ငရုတ်တစ်မျိုး large hot chili
thahaiseĩn *n* ငရုတ်သီးခြောက် dry chili
thahaithyũn *n* ငရုတ်သီးစိမ်း green chili
thahaiyũ-ĩ *n* ငရုတ်ငယ်တစ်မျိုး small kind of chili
thahăn *v* သမ်းသည် yawn
thahað₁ *n* ဆားကြောင့်ချောင်းဆိုးခြင်း cough (because of salt)
thahað₂ *v* ဆားကြောင့်ချောင်းဆိုးသည် cough (because of salt)
thahað *v* ဦးဆောင်သည် lead *thahað pică ka* လူငယ်ကို ဦးဆောင်ပါ။
thahaũ₁ *n* နှာစေးခြင်း cold
thahaũ₂ *v* နှာစေးသည် catch cold
thaheĩn *v* မနာလိုဖြစ်သည် envy
thahĩ *adj* ငြီးငွေ့သော tired
thahĩ *adj* ဇွဲကောင်းသော persevering *thahĩ laõkaũ* ဇွဲအလွန်ကောင်းသည်။
thahtan *adv* ရှေ့ဘက်သို့ eastwards
thahtað *adv* မြောက်ဘက်သို့ northwards

thahtað thahtwăn *adj* ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်သော uproarious
thahtein *v* လွင့်စဉ်သည် shatter
thahtĩ thakyu *adj* ကြွယ်ဝသော rich
thahtôn *adj* ထောင်သော erect
thahtõn *v* အလိုအလျောက်ပိတ်သည် accidentally shut
khădănp hao thahtõn ပြတင်းပေါက်အလိုအလျောက်ပိတ်သည်။
thahtu thabai *adv* ဆောင့်ကြီးအောင့်ကြီး (စကားပြောရာ၌) in an annoying manner (in talking) *mangað thahtu thabai* စကားဆောင့်ကြီးအောင့်ကြီးပြောသည်။
thahtyan *v* ရုန်းသည် struggle
thahũ *adj* ထော်သော protruding *khaplõn thahũ* နှုတ်ခမ်းထော်သည်။
thahwa *v* တုန်သည် shiver
thahwa thadei₁ *adj* ထိတ်လန့်သော frightened
thahwa thadei₂ *v* တုန်လှုပ်သည် tremble
thahwi *v* ထုံကျဉ်သည် be numb
thahwi thaya *adj* ထုံကျဉ်သော numb
thaká *adv* အားရပါးရ heartily *thapað thaká* အားရပါးရသီချင်းဆိုသည်။
thakaohtan *v* စားချင်အာသီသပြင်းပြသော be eager to eat *să hai thũ thakao htan* နလန်ထစ စားချင်အာသီသပြင်းပြသည်။
thakao thahai *adj* စားချင်အာသီသပြင်းပြသော eager to eat
thakað *v* ရင်းနှီးခံစားရသည် feel familiar
thakað₁ *adj* အလျင်လိုသော urgent
thakað₂ *adv* အလောတကြီး hurriedly
thakað *adj* ရင့်ကျက်သော mature
thakaũ thala *adv* ပူပူနွေးနွေး while still warm
thakei₁ *n* အရင်းအချာ (သွေးသား) blood relation *phao thakei* သားသမီးအရင်းအချာ။
thakei₂ *adj* ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော own
thakeĩn *v* မနာလိုဖြစ်သည် envy
thakhasũ *n* ချွဲ၊ သလိပ် mucus, phlegm
thakhai *v* မနာလိုဖြစ်သည် envy

thakhañ *v* စိတ်ကွက်သည် be offended

thakhau *adj* ဦးဆုံးဖြစ်သော first born *phaothakhau*
ဦးဆုံးသောကလေး။

thakhauphao *n* နတ်စား pagan

thakhla *adj* ဒယိမ်းဒယိုင်ဖြစ်သော wobbly

thakhlau *adj* သတိမရှိသော heedless

thakhlī₁ *adj* လှန်သော up-turned *maiphlon thakhlī*
မျက်စိလှန်သည်။

thakhlī₂ *adj* လွဲသော (အဆစ်) dislocated *khanmaī thakhlī*
ခြေအဆစ်လွဲသည်။

thakhlōn *v* ကွာကျသည် peel off *khandeñ kasa thakhlōn*
ခြေထောက်အနာဖေးကွာကျသည်။

thakhrā *v* အိမ်လည်ချင်စိတ်ပျောက်ဆုံးသည် lose desire
of visiting

thakhrao thakhra *adj* မသန့်ရှင်းသော (အစားအစာ)
unclean

thakhu₁ *n* ချောင်းဆိုးခြင်း cough

thakhu₂ *v* ချောင်းဆိုးသည် cough

thakhuhtanthwī *n* ချောင်းဆိုးသွေးပါခြင်း tuberculosis
of the lungs

thakhukai₁ *n* ဆက်တိုက်ချောင်းဆိုးခြင်း constant cough

thakhukai₂ *v* ဆက်တိုက်ချောင်းဆိုးသည် cough
constantly

thakhuphlōn₁ *n* ချောင်းဟန့်ခြင်း cough indicate one's
presence

thakhuphlōn₂ *v* ချောင်းဟန့်သည် indicate one's
presence with a cough

thakhuseñ *n* ချောင်းခြောက် dry cough

thakhwai₁ *adj* အားကျသော admiring

thakhwai₂ *v* အားကျသည် admire

thakhwī *n* ကိုးယောက် nine persons

thakhyaò₁ *adj* အလန့်တကြားဖြစ်သော startling

thakhyaò₂ *v* အလန့်တကြားဖြစ်သည် startle

thakhyaò tha-ān *v* လန့်ဖျပ်သည် startle

thaklān *v* ဆင်တူသည် resemble

thaklaō *adv* ဝမ်းလျားမှောက်လျက် in prone position *mī thaklaō*
ဝမ်းလျားမှောက်လျက်အိပ်သည်။

thaklau *v* မျိုသည် swallow

thaklauhtaū *v* မဝါးပဲမျိုသည် swallow without chewing

thaklu₁ *adj* ပွန်းပဲ့သော abrasive

thaklu₂ *v* ပွန်းပဲ့သည် abrade

thaklwan₁ *n* မြက်နောက်ပိုး kind of grass

thaklwan₂ *v* ချော်သည် slip *khā thaklwan* ခြေ
ချော်သည်။

thakon₁ *adj* ကွေးသော bent

thakon₂ *adj* ကောက်လိမ်သော curly *khau lu thakon*
ဆံပင်ကောက်လိမ်သည်။

thakraō₁ *adj* ဝီရိယရှိသော diligent

thakraō₂ *adv* အများအားဖြင့် usually *athakraō lai kla*
သူ့အများအားဖြင့်စူးသွားသည်။

thakraū thakhraò *v* ဖျားသလိုလိုဖြစ်သည် feel ill

thakrwān *n* မြေခွေး mole cricket *thakrwān daū*
baikhōn မြေခွေးလယ်ကန်သင်းရိုးဖောက်သည်။

thaku *v* ခလုတ်တိုက်သည် stumble

thakū *v* လွင့်စဉ်သည် fling out

thakūlai *v* ထုတ်လွှင့်သည် (အသံ) broadcast *thakūlai*
ngaōthaō သတင်းထုတ်လွှင့်သည်။

thakū *v* ကွာထွက်သည် peel off

thakwā *v* ဖြေသည် loosen *hwathā thakwā* နှီးဖြေသွား
သည်။

thakyan(kt) *n* သင်္ကြန် water festival

thakyan heisū pwě *n* သင်္ကြန်ရေလောင်းပွဲ water
festival

thakyan htan *n* သင်္ကြန်တက် time for water festival to
end

thakyan lan *n* time for a Burmese New Year festival
held in April every year

thakyansū *n* သင်္ကြန်ရေ water thrown at the water
festival

thalathā *n* အချင်း placenta *paū thalathā* နွားအချင်း။

thalā *v* မတော်တဆလက်ထဲမှလွတ်ကျသည် accidentally
drop from hand

thalā *n* ဟင်း curry

thalañ *adv* ချက်ချင်း at once

thalan *adv* တောင်ဘက်သို့ southwards *tau thalan*
တောင်ဘက်သို့သွားသည်။

thalaō *v* စိတ်ပါသည် have interest

thalaúċŭ *v* အတုယူလာနိုင်သည် *able to copy picăphao*
thalaúċŭ tamangaô ကလေးကစကားအတုယူလာ
 နိုင်သည်။

thalaúřă *adj* လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော *appropriate*

thalaú [kk] *adj* တူသော *like, same*

thaleĭ₁ *adj* နှမြောသော *regretful*

thaleĭ₂ *v* နှမြောသည် *regret*

thaleĭthá *adj* ဝမ်းနည်းနှမြောသော *regretful*

thaleĭn *adv* ချက်ချင်း *at once*

thali *adv* နီးကပ်စွာ *closely*

thalu *v* ဆန္ဒရှိသည် *wish*

thaluthā *n* ဟင်းအမယ်အသီးတစ်မျိုး *kind of curry*
ingredient

thalŭ₁ *adj* မောပန်းသော *tired*

thalŭ₂ *adv* ကျော်လွန်၍ *over gwaĭ thalŭ* အပြေး
 အရှိန်လွန်၍သွားသည်။

thalŭ thahaò *adj* အလွန်မောပန်းနွမ်းနယ်သော
exhausted

thalŭ thaphrwĭ *adj* မောပန်းနွမ်းနယ်သော *exhausted*

thalŭ₁ *n* လေ *wind*

thalŭ₂ *v* ဖြန့်ကြဲနေသည် *scatter*

thalŭ thală *adj* ဖြန့်ကြဲနေသော *scattered*

thalwaĭ *adj* လွဲသော *unfit htwañ thônhtwan thalwaĭ*
 တိုင်ဆက်တာလွဲသွားသည်။

thalwaĭċŭ *v* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးလွဲသွားသည် *miss*
thalwaĭċŭ dǒ kla ဈေးထဲ၌တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးလွဲသွား
 သည်။

thalwaĭřă *adj* လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော
accommodating

thalwĭ *n* လေးယောက် *four persons*

thalyan₁ *adj* အကြောအဆစ်လွဲသော *dislocated*

thalyan₂ *v* အကြောအဆစ်လွဲသည် *dislocate*

thalyŭn *adj* ဆင်တူသော *like*

thamă *adv* မည်ကဲ့သို့ *how*

thamă thakrai *adj* သင်ယူလွယ်သော *teachable pra*
lahan thamă thakrai အချို့သောသူသင်ယူလွယ်၏။

thamĭ *v* အိပ်ချင်သည် *feel sleepy*

thamôn₁ *adj* ပွင့်လျက်ရှိသော *opened dyănpôn*
thamôn ထမင်းအိုးပွင့်နေသည်။

thamôn₂ *adv* တမင်သက်သက် *purposely*

thamu thathai *adv* ညစ်ပတ်စွာ *uncleanly an sa thamu*
thathai ညစ်ပတ်စွာစားသောက်သည်။

thamŭ *v* စွဲလမ်းစေသည် *be addicted*

thamwaĭ *n* ဧည့်သည် *guest*

thamwaĭ cirò *n* ဧည့်စာရင်း *guest list*

thamwaĭho *n* ဟိုတယ် *hotel*

thamwăñ *adj* ပီပြင်သော *distinct*

thamyŭn *adj* အသက်ရှင်သော *alive cyan thamyŭn*
 အရှင်ဖမ်းသည်။

thapa *adj* ဒဏ်ရာရသော *injured*

thapaĭ *v* ခွဲသည် *part khaulu thapaĭ* ဆံပင်ခွဲသည်။

thapao *v* လောင်သည် (အပူ) *burn*

thapaò *v* ခုန်သည် *jump*

thapaô *adv* လိုလိုမယ်မယ် *in case phôn thapaô dyăñ*
 ထမင်းလိုလိုမယ်မယ်ချက်သည်။

thapaô *v* သီချင်းဆိုသည် *sing*

thapein *v* မေ့သည် *forget*

thapeintăñ *v* မေ့ကျန်သည် *leave sth behind*
thapeintăñ cǒn dǒ cǎn တဲတွင်ထီးမေ့ကျန်သည်။

Thaphalaô *name* တဘက်ချောင်း *Tabet stream*

thaphlai *v* ပြုတ်ထွက်သည် *detach nidwantaô thaphlai*
 ဓားမအရိုးပြုတ်ထွက်သည်။

thaphleĭn *adj* ခါးအထက်ပိုင်းအဝတ်မပါသော *half nude*

thaphli *adj* အဆစ်ပြုတ်နေသော *disjointed khanmaĭ*
thaphli ခြေဆစ်ပြုတ်နေသည်။

thaphrai *adj* စုပ်ပြဲသော *torn*

thaphraú *adj* ပြတ်သားသော *decisive mangaô*
thaphraú ပြတ်ပြတ်သားသားပြောသည်။

thaphraú thaphròn *adv* ပြတ်သားစွာ *decisively*

thaphraú *adj* လန့်ဖျပ်သော *startling*

thaphraú tha-ăn *adj* လန့်ဖျပ်သော *startling*

thaphraú thayaò *adj* လန့်ဖျပ်သော *startling*

thaphru₁ *adj* ဖော်ပြသော unzipped *nû niphru*
thaphru ဘောင်းဘီဖော်ပြသသည်။

thaphru₂ *v* လွင့်စဉ်သည်၊ (ရေ) splash *sũ thaphru* ရေ
 လွင့်စဉ်သည်။

thaphru thaphrăn *adj* ဖရိုဖရဲဖြစ်သော scattered

thaphrũ₁ *n* အဖုအကျိတ် lump

thaphrũ₂ *adj* အဖုအကျိတ်ဖြစ်သော lumpy *năn*
thaphrũ thăpra တစ်မျိုးမျိုးအဖုအကျိတ်ကြွေကြွေ

thaphrũthā *n* ဩဇာသီး kind of edible fruit; custard
 apple

thaphrũ *v* ပြေသွားသည် be loosened *nipũ thaphrũ*
 ကြိုးပြေသွားသည်။

thaphũ *v* မောသောကြောင့်ပင့်သက်ရှူသည် gasp

thaplă₁ *v* လင်မယားကွာသည် divorce

thaplă₂ *v* စိတ်ကုန်သည်၊ ငြီးငွေ့သည် be fed up

Thaplaò *n* ရှမ်းလူမျိုး Shan

thaplaũ thakha *adj* ထာဝရဖြစ်သော everlasting

thaplein *adj* ဟာသော၊ လိုနေသော deficient *cikhũ cõ*
pa thaplein လွယ်အိတ်မပါဟာနေသည်။

thaplũ thaplan *v* ဂနာမငြိမ်ဖြစ်သည် fidget

thapõn *adv* ပူးတွဲလျက် jointly

thapõnkaĩ *v* ကွာကျသည် (ဆေးသား) peel off *dao*
tathũrwĩ thapõnkaĩ နံရံဆေးရောင်ကွာကျသည်။

thapra₁ *n* သက်ကြီးရွယ်အို elder

thapra₂ *adv* လေးနက်စွာ seriously

thapraò *v* အန်ချင်သည် feel vomiting

thaprau *n* အိမ်နှင့်တွဲလျက်မြေညီထပ်စင်ကြီ corridor of
 ground floor attached to the house

thapraũ *adj* ယောင်ယမ်းသော absent-minded

thaprein *n* ရေချင်းယား kind of small tree *bĩ an*
thapreinthā ရေချင်းယားသီးခူးစားသည်။

thapru₁ *adj* ငြီးငွေ့သော boring *thapru leĩ* ငြီးငွေ့လိုက်
 တာ။

thapru₂ *v* ငြီးငွေ့သည် bore *thapru hõ* ငြီးငွေ့ပြီ။

thapruwaĩ *v* ခြေဆန့်သည် stretch out legs

thara₁ *adj* ရှက်သော ashamed

thara₂ *v* ရှက်သည် feel shy

thara thakwan *adj* ရှက်သော ashamed

thară *adj* ကြမ်းသော rough *lwănłā thară* ရွှေဖရုံရွက်က
 ကြမ်းသည်။

tharai *v* ချဉ်းကပ်သည် approach *sũphă tharai taõ*
sũmaõ ကြက်ဖက်ကြက်မအနားချဉ်းကပ်သည်။

tharan *adv* ကိုးရိုးကားရား disorderly *aò tharu tharan*
 ကိုးရိုးကားရားဖြစ်သည်။

tharăn *adj* ဖျတ်လတ်သော active

tharaõ thari *adj* ကျန်းမာသော healthy

tharautharā *adj* ရှက်သော ashamed

thareĩn *v* လှည့်ပတ်သည် round

thariná *n* သူငယ်နာ infantile ailments resulting in
 nervous disorders and muscular dysfunction

tharithamu *n* ဂုဏ်သိက္ခာ dignity

tharithā *n* ကျည်ဆံငယ် small bullets

tharĩ₁ *n* စရိတ် expense

tharĩ₂ *n* ကူလီ၊ အလုပ်သမား coolie

tharĩthakă *n* စရိတ်စက expense

tharĩthaphĩ *n* ကူလီ coolie

tharòn₁ *n* ဘဲဥပုံ oval

tharòn₂ *adj* ဘဲဥပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော oval

tharõn₁ *adj* ကြောက်ရွံ့သော afraid

tharõn₂ *v* ကြောက်သည် fear *tharõn ná* တစ္ဆေကို
 ကြောက်သည်။

tharõn thabei *adj* ကြောက်ရွံ့သော afraid

tharõn *adj* ရှုပ်ပွသော ruffled *khaulu tharõn* ဆံပင်ရှုပ်
 ပွသည်။

tharu *v* အနံ့ခံသည် smell

tharu tharan *adj* ကိုးရိုးကားရားဖြစ်သော disorderly

tharũ₁ *n* အမောဖြေဇရပ် rest house

tharũ₂ *v* ဒယဉ်တိုက်သွားသည် drag

tharwaĩ *v* ချဉ်းကပ်သည် approach

tharwĩ₁ *adj* တွန့်လိမ်သော wrinkly

tharwĩ₂ *v* တွန့်လိမ်သည် wrinkle

thasa *v* အလေးပေးခံရရန်ဟိတ်ဟန်ထုတ်သည် show off
 (to draw attention from others) *thasa pramubaleĩn*
kangă မိန်းကလေးရှေ့၌အလေးပေးခံရရန်
 ဟိတ်ဟန်ထုတ်သည်။

thasǎn *adj* ကြောက်ရွံ့သော afraid
thasei *v* ဘီးဘေးချော်သည် (ယာဉ်ဘီး) skid
thasò *n* ၈ ယောက် eight persons
thasu *n* ၆ ယောက် six persons
thaswǎn *v* ညှစ်ထုတ်ချင်သည် want to squeeze
thataǒ *adj* မတတ်နိုင်သော unable
thathai *adj* ရှိုင်းစိုင်းသော rude *cǒ thathai thangǎ ka*
 သည်လိုမရှိုင်းစိုင်းနှင့်။
thathaí *n* ရင်ဆို့သံ voice choked with emotion
thathaí *v* ရင်ဆို့သည် choke with emotion
thathanthā *n* မက်ခါသီး wild pepper kind
thathaǒ thathǎ *adj* အလုပ်အလွန်များသော over busy
thathaô *adj* ပွန်းပဲ့သော abrasive *khanleǎnphei*
thathaô ဒူးခေါင်းသားရေပွန်းပဲ့သည်။
thathaô *v* အလိုအလျောက်မတင်သည် be lifted up by
 accident *nǐpaí thathaô* လုံချည်အလိုအလျောက်မ
 တင်သည်။
thathaú *adj* နီး၍များသော (သားသမီးမွေးခြင်း) near and
 many (of births) *phao thathaú baú swaí sǎn*
 သားသမီးနီး၍များသဖြင့်စပါးအကုန်များရသည်။
thathǒn *adj* ကြွတက်သော rising up
thathǒn *v* ကြွတက်သည် rise up
thathǒn *adj* အစိမ်း၊ မကျက်သော raw
thathu *adj* ဝမ်းနည်းသော sad
thathu *adj* စိတ်ညှိုးငယ်သော lonesome
thathu thaplǎ *adj* ဝမ်းနည်းပူဆွေးသော sorrowful
thathu yǎlan *adj* ဝမ်းနည်းပူဆွေးသော sorrowful
thathwa *adj* ပွန်းပဲ့သော abrasive
thathwai *v* ရွေ့သွားသည် move (by itself)
thathwǎn *adj* စွန်းထင်းသော stained
thathwi *v* အငွေ့ဖြင့်နွေးစေသည် warm by vapour, warm
 by vapor
thathwíthā *n* ရှောက်သီး lemon
thathyan *adj* ပျင်းရိသော lazy
thathyan thathǒn *adj* ပျင်းရိသော lazy
thathyún *n* ၃ ယောက် three persons

thatǔ *v* ပြတ်သည် break *thónkrǒnpú thatǔ* ဂီတာကြိုး
 ပြတ်သည်။
thatwan *adj* တွန့်သော twisted
thatwan *v* တွန့်သည် twist
thawǎí *adj* ဆာသော hungry
thawǎí *adj* မူးဝေသော dazed
thayǎn *adv* အမြဲတမ်း always
thayǎn *adv* ပုံမှန် regularly
thayaú *v* လွင့်စဉ်သည် fling off
thayǔ *v* ဆန္ဒရှိသည်၊ လိုချင်သည် want, desire
thayútai *v* ဆိုလိုသည် mean
thaywai *adj* နှေးကွေးသော slow
thaywai *adv* နှေးကွေးစွာ slowly
thǎ *n* တစ်ခုလုံး whole
thǎ *adj* တစ်ခုလုံး၊ အားလုံးစုံသော whole, all *thǎdǒn*
 တစ်ရွာလုံး။
thǎ *adv* ထပ်မံ၍ again
thǎ *[kk]* *adj* အသစ်ဖြစ်သော new
thǎcaú *n* တစ်သက်လုံး whole lifetime
thǎdau thǎsyan *adv* ကြီးကြီးငယ်ငယ် (အားလုံး) all
 together
thǎdǒn *n* ရွာလုံးကျွတ် whole community
thǎha thǎraò *adv* နေ့ရောညပါ all day all night
thǎkamein *n* မဟာမိတ် alliance
thǎkamein aríkaí *n* မဟာမိတ်ကဏ္ဍ alliance
thǎkhlaò *adv* အတုံးလိုက်အခဲလိုက် in chunk
thǎkòn *adv* အတန်းလိုက် in line
thǎkrain *adv* အတန်းလိုက် in row
thǎkrein *adv* အတွဲလိုက်၊ အတန်းလိုက် in row
thǎkrǒn *n* တစ်အုပ်စုံလုံး the whole
thǎlau thǎla *adv* လက်တွေ့ကျကျ practically *ma*
thǎlau thǎla လက်တွေ့ကျကျလုပ်သည်။
thǎmǎ thǎwa *n* လင်ရောမယားပါ husband and wife
thǎmao *n* တစ်ပြုံကြီး in large number
thǎmaǒ thǎman *n* တစ်နွယ်စုလုံး whole clan
thǎmôn thǎkrao *n* တစ်မိသားစုလုံး whole family

thāmōn₁ *n* တစ်နယ်လုံး: whole state
thāmōn₂ *n* တစ်ပင်လုံး: whole tree
thāmu thākhaū *n* မိန်းမယောက်ျားအားလုံး: women and men
thāphon₁ *n* တစ်ဖွဲ့လုံး: whole group
thāphon₂ *adv* အဖွဲ့လိုက် in group
thāphon thādá *adv* အစုလိုက်အပြုံလိုက် in drove
thāphru *adv* တွဲလိုက် in bunch *pāsawai thòphă thāphru* သော့တွဲလိုက်ယူသွားသည်။
thāphū thă-ī *adv* အစွမ်းကုန် utmost
thāpra *n* တစ်ကိုယ်လုံး: whole body *han wī năn thāpra* တစ်ကိုယ်လုံးရဲ့ ပေသည်။
thāpū thāwai₁ *n* မောင်နှမများ: brothers and sisters
thāpū thāwai₂ *n* မွေးချင်းများ: siblings
thāpū thāneīn *n* သမီးယောက်ဖသမီးယောက်မ brothers and sisters in law
thāreī *adv* အတန်းလိုက် in row
thārwaī *adv* အမြောင်းလိုက် in long piece
thāsū thākăñ *n* တစ်နိုင်ငံလုံး: whole country
thāthă *adv* လည်းပဲ also *mwai# tha#tha#* လည်းမှန်သည်။
thā₁ *n* အသီး: fruit
thā₂ *adj* ကျစ်လစ်သော tight
thādī *n* အသီးနု young fruit
thāhtan *v* အသီးသီးသည် bear fruit
thā₁ *n* နှလုံး: heart
thā₂ *n* စိတ်ဓါတ် spirit *Pinlon thā* ပင်လုံစိတ်ဓါတ်။
thā₃ *n* ဝိညာဉ် spirit, soul
thā₄ *n* အနှစ် essence *thônrwithă* ရင်းတိုက်အနှစ်။
thā-cōplōn *adj* နောက်ဆံတင်းသော uneasy in mind
thā-cōrī₁ *n* မကျေနပ်ခြင်း: unsatisfied
thā-cōrī₂ *adj* အခဲမကျေသော implacable
thā-cōnī *adj* မခံချိမခံသာဖြစ်သော intolerable
thā aò niphūnă *adj* စိတ်ဆိုးလွယ်သော quick tempered
thābao *adj* ဒေါသအလွန်ထွက်သော very angry
Thā Cănsū *n* သန့်ရှင်းသောဝိညာဉ်တော် Holy Spirit
thācao *n* ရင်ညွန့် solar plexus

thācaō *adj* စိတ်ပိုင်းဖြတ်သော determined
thācein *v* အသက်ရှူသွင်းသည် inhale
thācein thálai *v* အသက်ရှူသည် breathe
thádau *adj* စိတ်ကြီးသော short tempered
tháhtan₁ *adj* စိတ်ဆိုးသော angry
tháhtan₂ *v* စိတ်ဆိုးသည် anger
tháhtanpă *adj* စိတ်ဝမ်းကွဲသော disunited
tháhtan tháyaò *adj* စိတ်ဆိုးသော angry
thá htaō *v* ရင်ခုန်သည် heart beats
tháhtaū *adj* စိတ်ရှည်သော patient
tháhtu *adj* စိတ်သက်သာရာရသော relieved
thákarăñ *adj* စိတ်ယုတ်သော bad tempered
thákată *adj* စိတ်ခုသော resentful
thákaī₁ *n* စိတ်ပျက်ခြင်း: disappointment
thákaī₂ *adj* စိတ်ဓါတ်ကျသော disappointed
thákaī₃ *v* စိတ်ပျက်သည် disappoint
thákaū₁ *adj* စိတ်ဆိုးသော angry
thákaū₂ *v* စိတ်ဆိုးသည် get angry
thá kaū *adv* စိတ်ထဲ in mind *cō bwai thá kaū ka* စိတ်ထဲမထားနှင့်။
thákaūkăñ *adj* စိတ်မျိုသိပ်သော suppressed
thákeīn *v* စိတ်ကောက်သည် sulk
thála *adj* စိတ်ချရသော secure
thálanphli *adj* စိတ်ဓါတ်ကျသော downhearted
thálanprăñ *adj* စိတ်ဆတ်သော irritable
thá lansai *v* စိတ်ပြေသွားသည် calm down
tháliblōn₁ *n* စိတ်လေခြင်း: distraction
tháliblōn₂ *v* စိတ်လေသည် distract
thámòn *n* ရင်ညွန့် solar plexus
thámyăñ *adj* စိတ်ကျေနပ်သော satisfied
thápa *adj* စိတ်ပါသော interested
tháphraī *adj* စိတ်မြန်သော quick tempered
tháphu *adj* စိတ်ရှည်သော၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော tolerant, gentle
tháphu thámyan *adv* အေးဆေးညင်သာစွာ gently *tai tháphu thámyan* အေးဆေးညင်သာစွာပြောဆိုသည်။

tháprakhaŭ *n* ယောက်ျားလျာ tomboy
thápramu *n* မိန်းမလျာ sissy
thásǎ₁ *adj* စိတ်ထိခိုက်သော hurtful
thásǎ₂ *v* စိတ်ထိခိုက်သည် feel hurt
thásaò *adj* စိတ်ခက်ထန်သော obstinate
tháthablan *v* စိတ်ကောက်သည် sulk
tháthagwǎi *adj* စိတ်ယုတ်မာသော bad tempered
tháthakǎ *v* ရင်ကျိုးသည် be heart broken
tháthaklǒn *adj* စိတ်ဆတ်သော short tempered
tháthalu *n* ဆန္ဒ wish
tháthamyŭn *n* အသက် life
tháthaprǒn *adj* စိတ်ဆိုးလွယ်ပြေလွယ်သော၊ စိတ်ဆတ်သော irritable
thátǎ₁ *adj* ရင်လေးသော heavy at heart
thátǎ₂ *v* ရင်လေးသည် be heavy-hearted
thai₁ *n* သက္ကလတ်ထည် woolen cloth *hwǎncein thai* သက္ကလတ်အင်္ကျီ။
thai₂ *v* ခြစ်သည် chip *thai ban* ဝါးမျှစ်ခြစ်သည်။
thai *n* မြူး bamboo fish trap
thain₁ *n* အအက်၊ အကွဲ crack
thain₂ *adj* အက်သော cracked
thanǎ₁ *n* သေနတ် gun
thanǎ₂ *adj* ဆိုးသော bad
thanǎkhlǒn *adj* အဆိုးဆုံးဖြစ်သော worst
thanǎtaò *adj* ပိုဆိုးသော worse
thanā *adj* နားဝင်ချိုသော pleasant (to hear)
thaná *adv* ထိပ်တိုက် face to face *nikǎ thaná* ထိပ်တိုက်ဆုံသည်။
thanai *adv* လွန်စွာ very *raò thanai* လွန်စွာကောင်းသည်။
thanaò₁ *adj* ပျော်ရွှင်သော happy
thanaò₂ *v* ပျော်ရွှင်သည် rejoice
thanaòpwŭn *v* ဝမ်းသာလုံးဆို့ဖြစ်သည် be overjoyed
thanaò thasaŭ *adj* ဝမ်းမြောက်သော happy
thanaò *adv* အနောက်ဘက်သို့ westwards
thanaŭ *v* လိုချင်သည် desire

thancon *n* အော်ဂင် (တူရိယာ) organ
thanconcwŭi *n* လက်ဆွဲသံစုံ accordion
thancôn *v* အခန်းဖွဲ့သည် make compartment
thandao *v* ထရံကာသည် make wall
thangǎ₁ *adj* ရယ်စရာကောင်းသော laughable
thangǎ₂ *adv* ထိုကဲ့သို့ like that *ma thangǎ cǎ da* ထိုကဲ့သို့လုပ်၍မရပါ။
thangǎ₃ *v* ရယ်မောသည် laugh
thangai *n* ငါးယောက် five persons
thangan *v* သိကျွမ်းသည် acquainted
thangaŭ *v* ငိုချင်သည် want to sob
thangôn *v* မနှစ်သက်ပုံပြသည် dislike seemingly
thangwā *adj* ငြီးငွေ့သော fed up
thanhtan *v* ခယတောင်းပန်သည်၊ အသနားခံသည် invoke
thankhan *n* သုံးဆယ်ကျပ် thirty kyats
thanŭ *n* နှစ်ယောက် two persons
thanwai *n* ခုနစ်ယောက် seven persons
thanyŭn *v* ဖိသည် press
thǎn₁ *n* သန်း ၁၀၀၀၀၀၀ million
thǎn₂ *n* သီချင်းတွင်ထပ်ကျော့၍ဆိုရသည့်အပိုင်း chorus
thǎn₃ *v* သီချင်းတွင်ထပ်ကျော့၍သီဆိုသည် chorus
thǎn₄ *v* နိုးသည် wake *thǎn anǎn ka* သူ့ကိုနိုးပါ။
thǎnǎn *adv* ကိုယ်တိုင် personally
thǎn khyaò *v* နိုးသည် wake (sb) up
thǎntòn *n* ဆယ့်နှစ်ကျပ် twelve kyats
thao₁ *n* ဆီ oil
thao₂ *adj* ဆိမ့်သော (အရသာ) rich in taste
thao-an *n* စားဆီ cooking oil
thaothā *n* ထောပတ်သီး avocado
thaongǎ *adv* ဤလောက်တောင်၊ ထိုမျှလောက် so *mǎ thaongǎ marǎ* ဤလောက်တောင်အိပ်ရသလား။
thaò₁ *adv* ဖြောင့်တန်းစွာ၊ ၊ တည့်တည့် uprightly *peŭn thaò dǎn kaŭ* တောင်းထဲကိုတည့်တည့်ပစ်သည်။
thaò₂ *v* ထည့်သည် put in *thaò hŭ nŭ tain* ဆန်နှစ်ဗူးထည့်သည်။

thaò₃ *v* ဝတ်သည် wear *thaò hwǎncein* အင်္ကျီဝတ်သည်။

thaòblan *v* အစားထိုးသည် replace

thaò kaũ *adv* အပေါက်တည့်တည့် straight in hole

thaòthá *adj* စိတ်တိုင်းကျသော favourite, favorite

thaõ₁ *n* ပဲ့တင် echo

thaõ₂ *v* ပဲ့တင်ထပ်သည် echo

thaõcein *v* ပဲ့တင်ပြန်ရိုက်သည် echo

thaõ *n* လျှော် hemp

thaõ₁ *n* ဂဏ္ဍး၊ ပက္ကလာ hooded rainwear

thaõ₂ *n* အဖတ် solid

thaõ₃ *adj* အဖတ်ဖြစ်သော solid

thaõ₄ *v* မတင်သည် (အောက်စမှ) lift up *thaõ nú* ဘောင်းဘီအောက်စမတင်သည်။

thaõ₅ *v* သိပ်ထည့်သည် stuff, cram

thaõdǎn₁ *n* အဆို့ block

thaõdǎn₂ *v* ဆို့သည် block *thaõdǎn cyûn dò yan* ခဲနှင့် ယမ်းကိုဆို့သည်(တူမီးသေနတ်တွင်)။

thaõlǎ *v* မတင်သည် (အောက်စမှ) lift up

thau₁ *n* အဖျင်း (စပါး) undeveloped grain

thau₂ *n* အဆုတ် lung

thau₃ *n* ခြင်းကြား (ယောက်ျားပခုံးထမ်း) bamboo basket

thau₄ *adj* ဖျင်းသော undeveloped *baũthau* စပါးဖျင်း။

thauba thárf *adj* စိတ်ကျေနပ်ဖွယ်ရာဖြစ်သော satisfied

thaucǎ thámyan₁ *n* စိတ်နှူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း mildness

thaucǎ thámyan₂ *adj* စိတ်နှူးညံ့သိမ်မွေ့သော mild

thaucikǎ thácikon *n* ဒုက္ခသုက္ခ all kinds of trouble or hardship

thaukaĩ *adj* သက်တမ်းကုန်သော expired *aphon thaukaĩ hõ* အဖွဲ့သက်တမ်းကုန်ပြီ။

thaulá thátan *adj* အလုပ်မှအနှောင်အဖွဲ့ကင်းသော free from work

thauphĩ *adj* အသုံးမဝင်သော useless

thaurĩ tháraó *adj* စိတ်နှလုံးကောင်းသော good natured

thauthaplǎ tháthagnǎn *v* စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်သည် be disappointed

thauthá *adj* ဝိညာဉ်နှင့်ဆိုင်သော spiritual

thauyaò *n* အဆုတ်ရောင်ရောဂါ pneumonia

thau₁ *n* လှေကားထစ်၊ လှေကားဆံ rung

thau₂ *n* မိုးကာ waterproof

thau₃ *adj* ခြောက်သွေ့သော dry

thau₄ *adj* ရေလုံသော waterproof

thau₅ *adj* ဖြူဖတ်ဖြူရော်ဖြစ်သော pale

thaukhũ *n* သွား tooth

thaukhũ-ĩ *n* သွားချေး impurities of teeth

thaukhũbli *n* သွားဖုံး gum

thaukhũhtaũ *n* သွားပွတ်တံ toothbrush

thaukhũhtõn *n* သွားထပ် overlapping teeth

thaukhũkhǎn *n* အံသွား molar

thaukhũkhrǎn *n* ကျဲသောသွား sparse teeth

thaukhũkrũ *n* ကုတ်သောသွား tooth that turns towards inside

thaukhũngǎ *n* ရှေ့သွား front teeth

thaukhũngaò *n* သွားခေါ် protruding teeth

thaukhũnisai *n* သွားကြားထိုးတံ toothpick

thaukhũthũ *n* သွားပိုးစားခြင်း caries

thauthá *n* ကြယ်သီး button

thau₁ *n* ကြောင် မောင်းထုတ်ရာ၌သုံးသည့်စကား word used to drive out cat

thau₂ *v* လွဲသွားသည် miss

thau₃ *v* ခေါင်းလျှော်သည် wash hair

thau₄ *v* တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဦးခေါင်းကိုတံတွေးဖြင့်သပ်ပြီးမန်းမှုတ်သည် rub one's head with spit and utter words of healing

thau₁ *n* သစ်စေး lacquer

thèthi *n* သက်သေ witness

thei₁ *n* မြင်း horse

thei₂ *v* သိသည် know

theiba₁ *adv* မချွတ်မလွဲ certainly *theiba lai ka* မချွတ်မလွဲလာပါ။

theiba₂ *v* တွေ့ကြုံသည် experience

theiba nè *v* ခံရလိမ့်မည် you will face

theicũ *adj* မသိရသော unknown

thei deĩn *v* သေချာသိသည် know for sure

theigweĩn *n* မြင်းကျား zebra

theikhaubǒnhtaũ *n* သစ်ကုလားအုတ် giraffe
theikhau theingǎ *v* သိကျွမ်းသည် acquaint
theikhǎ *n* မြင်းကျား zebra
theilũ *n* မြင်းလှည်း pony cart
themwan *n* မြင်းကုန်းနီး saddle
theisũ₁ *n* ရေမြင်း hippopotamus
theisũ₂ *n* ရေမြင်း sea-horse
thei taǒ *v* ကိုယ်တိုင်သိသည် know by one's self
theithá *v* အတွင်းကျကျသိသည် know very well
theiya *adv* ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ဖွယ် probably
thein₁ *n* လည်ဆွဲကျောက် wearing stone
thein₂ *n* အက်ကြောင်း crack
thein₃ *adj* အက်သော cracked
theinǎn *v* သတိရသည် remember
theinǎn ka *v* သတိပြုပါ beware of
theingǎ *v* သိကျွမ်းသည် know
theingǎhtancein *v* ကျေးဇူးတင်ရှိသည် give thanks
theingan *v* သိသည် know
theinkòn *n* ကျောက်ပုတီးကုံး string of wearing stones
theinpròn *n* တန်ဖိုးရှိသောကျောက် precious stone
theĩn *n* တစ်သိန်း ၁၀၀၀၀၀ hundred thousand
theĩnsũ *n* ချွေး sweat
theĩnsũ htan *v* ချွေးထွက်သည် sweat
thi₁ *n* ခေါင်ရည် rice beer
thi₂ *adj* အချိုးကျသော proportionate
thi₃ *adv* အချိုးကျစွာ proportionately
thi-oan *n* ခေါင်အိုးငယ် small rice beer pot
thibaũ *n* ခေါင်ရည်ဖြူ white rice beer
thicǎ *n* သက်နုခေါင် young rice beer
thicá *n* အရသာပြယ်စခေါင်ရည် rice beer that begins to lose its potency
thican *n* ခေါင်ရည် siphoned rice beer
thicǎn *n* ခေါင်ကျရည် juice of rice beer
thicwi *n* စုပ်ခေါင် rice beer sucked through bamboo pipe
thighũ hũkhlai *n* သာရေးနာရေးအပြန်အလှန်ကူညီမှု mutual help for social occasion of joy and grief

thiha *n* ခေါင်ပြင်း၊ အရက်ပြင်း strong rice beer or alcohol
thihtũ *n* သောက်ပြီးကြာမြင့်စွာချန်ထားသည့်ခေါင်ရည် rice beer that used and left for long
thihtwǎ *n* ခေါင်ပျက် rice beer that loses its potency for days
thikacu *n* ပျော့သောအရက် weak alcohol
thikahtaǒ *n* ခေါင်ရည်ဦး first siphon of rice beer
thikayaǒ *n* အောင်သွယ်ခခေါင်ရည် rice beer given to a matchmaker
thikǎnsũ *n* ခေါင်ကျရည် juice of rice beer
thikhau *n* ပြင်းသောခေါင်ရည် strong rice beer
thikleĩn *n* ခေါင်စဉ်အိုး glaze of rice beer
thila *n* ခေါင်ရည် rice beer
thilaha *n* ပြင်းသောခေါင်ရည် strong rice beer
thiphābon *n* အိမ်သစ်တက်ပွဲတွင်အထူးစီမံသည့်ခေါင်ရည် special rice beer served at new house celebration
thiprǎ *n* ရင့်သည့်ခေါင် matured rice beer
thirũ *n* အရက် alcohol, liquor
thirũbaũ *n* အရက်ဖြူ pure alcohol
thirũha *n* ပြင်းသည့်အရက် strong alcohol
thirũkhau *n* အရက်ဦးရေ strong alcohol
thiwan *n* ခေါင်အိုးငယ် small rice beer pot
thiyaǒ *n* အရသာပြယ်ပြီးသည့်ခေါင်ရည် rice beer that loses its potency
thĩ₁ *adj* ပါးနပ်သော၊ ထက်မြက်သော sharp
thĩ₂ *v* မင်းတုပ်ထိုးသည် bolt
thĩ₃ *v* သပ်ရိုက်သည် wedge
thĩ-ǎn *v* ဟစေသည် drive wedge in to cleave apart
thĩcein *v* သပ်ရိုက်ထည့်သည် wedge
thĩ cein *v* မြဲစွာသပ်ရိုက်ထည့်သည် wedge firmly
thĩ nithũ *v* သပ်ရိုက်သည် drive wedge
thĩ₁ *n* လေချွန်နည်းတစ်မျိုး short whistling
thĩ₂ *n* နီညိုရောင် red brown
thĩ₃ *adj* နီညိုသော red brown
thǒ *n* သိုး sheep
thǒphao *n* သိုးကလေး lamp

thòmaǒ *n* သော့ခလောက် padlock
thòphǎ *n* သော့တံ key
thòphru *n* သော့တွဲ bunch of keys
thon *v* ပို့သည် send
thǒn *v* ကျုံးယူသည် (လက်ဝါးဖြင့်) gather up, scoop
thòn *v* ကြံရွယ်သည် intend *thòn lai mǎ dǒ saú*
 တောင်ယာတွင်သွားအိပ်ရန်ကြံရွယ်သည်။
thònimôn *n* သော့ခလောက် padlock
thǒn₁ *n* တစ်သောင်း ၁၀၀၀၀ ten thousand
thǒn₂ *adj* သက်သာသော better *kanaí asǎ thǒn laki hǒ*
 သူဖျားတာယခုသက်သာလာပြီ။
thǒn₃ *adj* ချောင်သော၊ နဲ့သော loose *lǔbeín thǒn* လှည်း
 ဘီးနဲ့နေသည်။
thǒn₄ *v* ကြွသည် rise up
thôn *n* သစ်ပင် tree
thôn-ei *n* ကော်ဖြူ kind of hard tree
thôn-iún *n* သစ်ပင်ရိပ် tree shade
thónbǎn *n* သစ်ပင်တစ်မျိုး kind of tree
thónbao *n* သစ်ပင်တစ်မျိုး kind of tree
thónbaú *n* အဖြူရောင်အသားနှင့်သစ်တစ်မျိုး tree with
 white wood
thónbein *n* ပျဉ်ပြား timber, board
thónbeinbaú *n* သင်ပုန်းဖြူ white board
thónbeinlon *n* သင်ပုန်းမည်း black board
thónbǎ *n* သစ်ပျော့တစ်မျိုး kind of tree
thónbwan *n* အခေါက်ထူသည့်သစ်တစ်မျိုး kind of tree
 with thick bark
thóncaú *n* သစ်ဆိမ့် belleric myrobalan
thóncu *n* အခြင် rafter
thóncú *n* ကျွန်းသစ် teak
thóncwí *n* လိုင်ချီးပင် lychee
thóncwíthā *n* လိုင်ချီးသီး lychee
thóndan *n* သစ်ပင်တစ်မျိုး kind of tree
thóndaumǒn *n* ခြံစည်းရိုးပင်တစ်မျိုး kind of plant used
 for fence
thóndǒn *n* အရွက်ပါသစ်ကိုင်း branch of tree with leaves
thóndǒn thónlā *n* ဟင်းသီးဟင်းရွက် vegetable

thóndòn₁ *n* သစ်ပင်အထစ် notch of tree
thóndòn₂ *n* ကျိန်စာ curse *anǎnthú cóncú thóndòn* သူ
 တို့နှစ်ဦးကြားကျိန်စာထားရှိသည်။
thónhai *n* သစ်ကြမ်းပိုး cinnamon
thónhaiphei *n* သစ်ကြမ်းပိုးခေါက် bark of cinnamon
thónhtaúkhau *n* ဆင့် joist
thónhtaúlǎ *n* ရက်မ beam supporting the floor joists
thónhtǒn *n* အင် broad-leaved timber tree
thónhtuthā *n* ဥသျှစ်သီး bale fruit
thónhtú *n* နွားပုတီးပင် kind of tree whose fruit can be
 used for shampoo
thónhtúthā *n* နွားပုတီးသီး kind of fruit that can be used
 for shampoo
thónhtwan *n* သစ်တိုင် pole, post
thónhwí *n* ကြိမ်ပင် kind of tree that bears edible fruit
thónhwíthā *n* ကြိမ်သီး fruit from a kind of tree
thónkalǎ-ao *n* သစ်ကုလားအုတ် giraffe
thónkan *n* တောင်တမာ kind of green tree
thónkaǒ *n* ပေါက်ပင် tree with large leaves
thónkeí *n* သစ်အူတိုင် core of tree
thónkhaò *n* သရက်ပင် mango tree
thónkhaòthā *n* သရက်သီး mango
thónkhaú *n* ကော်နီ kind of firewood tree
thónkhaú *n* သစ်တုံးရှည် long log
thónkǎ *n* ချယ်ရီ cherry
thónkla *n* ဆီးဖြူပင် gooseberry tree
thónklathā *n* ဆီးဖြူသီး gooseberry fruit
thónklābwan *n* အင်ကြင်း hardwood tree
thónklācǎn *n* အင်တွဲ (အစေး) resin (of hardwood tree)
thónklāthú *n* သစ်ရာ large timber tree
thónklaú *n* သစ်တုံးရှည် long log
thónklí *n* ငှက်ဝါ yellow laburnum
thónklǒn *n* သစ်တုံးတို short log
thónkrǒn *n* ဂီတာ guitar
thónkrǒnpú *n* ဂီတာကြိုး guitar string
thónkrú *n* တရော် tree whose bark can be used to
 make shampoo

thônkyǎn *n* ကညင် large tree yielding wood oil
thônlnā *n* သစ်ရွက် leaf
thônma *n* ယမနေ tree of smooth wood
thônmaǐ *n* သစ်မျက် knot of wood
thônmaǒ *n* သစ်ငုတ် stump
thônmoǎn *n* ပင်စည် (သစ်) trunk of a tree
thônna *n* သစ်ပင်ထိပ်ဖျား top of tree
thônnei *n* တညင်း၊ ဒညင်း hardwood tree with pungent smelling edible fruit
thônngau *n* သစ်ယား kind of tree
thônni *n* ရုံးပင် large timber tree yielding strong wood
thônnoǎn *n* သစ်တော forest
thônpain *n* ပျဉ်ပြား timber, plank
thônpainblwǎn *n* သစ်ပကာ plant of sapwood
thônpaidǎ *n* ခင်းပျဉ် floorboard
thônpanǎkhanmū *n* ပျဉ်းကတိုး kind of iron wood
thônphǎn *n* သစ်ကိုင်း branch
thônphǎnphao *n* သစ်ခက် twig
thônphǎntǎ *n* သစ်ကိုင်းခွဲ branch fork
thônphai *n* သစ်ခေါက် bark of tree
thônphǎthā *n* ကျိုသီး kind of fruit
thônrai *n* စကားဝါ kind of hardwood tree
thônranthā *n* သစ်အယ်သီး sweet chestnut
thônri *n* လယ်အနားပေါက်သည့်သစ်ပင်တစ်မျိုး kind of tree that grows near paddy field
thônrwǎ *n* ရင်းတိုက် kind of hardwood
thônrwǎ *n* သစ်မြစ် root
thónsaǒ *n* ဆူးပါသစ်ပင်တစ်မျိုး hardwood tree with thorns
thónsu *n* ဆူး thorn
thóntǎ₁ *n* သစ်ခွဲ tree fork
thóntǎ₂ *n* သစ်ပင်ကြီးတစ်မျိုး kind of large tree
thónthā *n* သစ်သီး fruit
thónthá *n* သစ်အနှစ် heartwood
thónthaǎ *n* သစ်စေးပင် lacquer tree
thóntǔ *n* သစ်ငုတ် stump

thóntwǎn *n* သစ်ပင်တစ်မျိုး kind of tree
thónyan *n* ဖန်ခါးပင် myrobalan tree
thónyǎn *n* သစ်ပင်ရိပ် tree shade
thón₁ *n* အပုပ်အသိုး rottenness
thón₂ *adj* ပုပ်သော rotten
thu₁ *n* ကျွတ် land leech
thu₂ *n* တစ်စုံ pair
thu₃ *clf* စုံ pair *sǔ nū thu* ကြက်နှစ်စုံ။
thu₄ *v* သုတ်လိမ်းသည် smear, apply
thu₅ *v* ဖြားယောင်းသည် mislead
thubaǎ *n* သွပ်ပြား zinc
thu baǎ *v* အဖြူသုတ်သည် paint white
thuda htarǐ *v* တိုင်တည်သည် call upon deity
thuthá₁ *n* လွမ်းတခြင်း miss
thuthá₂ *adj* လွမ်းတသော missing
thuthá₃ *v* လွမ်းတသည် miss
thuthǎn *v* သင်ကြားသည် teach
thuthyǎn *n* ကျွတ်စိမ်း green leech
thǔ *v* ခုသည် prop up
thǔ samyaǒ *v* လာဘ်ထိုးသည် give bribe
thū *v* အမှားအတွက်ခေလေ့အရဆေးကြောသည် compensate for wrong doing
thūhtan *v* နာကြင်စွာအော်သည် call for pain
thū₁ *n* ပိုးကောင် worm, insect
thū₂ *v* ခန်းခြောက်သည် dry up
thū daǎ *v* ပိုးထိုးသည် be worm eaten
thūdaǎ *adj* ပိုးထိုးသော worm eaten
thūhtǎ *n* ထွာ၍သွားသည့်ပိုးတစ်မျိုး kind of worm
thūkwǎ *n* ပိုးကောင် worm
thū lan *v* ပိုးကျသည် worms infest (on plants)
thūlau *n* ဘဝပြောင်းသည့်ပိုးကောင် worm in a state of metamorphosis
thū lu *v* ချည်ကျစ်သည် spin thread
thūmaǐ *adj* မူးမိုက်သော dizzy
thūmau *n* ပင်စိမ်းပိုး kind of worm
thúngaǒ *n* ခေါင်းထောင်ပိုး head raising worm

thúngaũ *n* ထင်းရှူးပိုး worm of pine

thúnikǎ *n* ညှောင်ကောက်ပိုး fern worm

thúphai *v* ဗိုင်းငင်သည် spin

thúsú *n* ပိုးချဉ် sour worm

thúthā *v* သွေးဆုံးသည် reach menopause

thúthónbǎn *n* အမွေးဝါပိုး worm with yellow hair

thúthónklā *n* အင်ပိုး resinous worm

thú₁ *adj* သေသော၊ ထုံသော dead, numb *htū thú*
အကြောထုံသည်။

thú₂ *adj* အသစ်ဖြစ်သော new

thú₃ *v* သေသည် die

thúčǎ₁ *n* အသက်ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့်သေဆုံးခြင်း death
(in young age)

thúčǎ₂ *v* အသက်ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့်သေဆုံးသည် die in
young age

thúčǎn *adj* အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော brand new

thúcaǎ **thúčǎn** *adj* အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော brand new

thúcikaǎ₁ *n* ကြိုးဆွဲချသေခြင်း suicide by hanging

thúcikaǎ₂ *v* ကြိုးဆွဲချသေသည် commit suicide by
hanging

thúčǎcaǎ **aǎčǎhtú** *adj* တစ်ပိုင်းသေသော half dead

thúkla₁ *n* မေ့မြောခြင်း coma

thúkla₂ *adj* မေ့မြောနေသော comatose

thúná₁ *n* ဖျား၍သေခြင်း death (of sickness)

thúná₂ *v* ဖျား၍သေသည် die of sickness

thúpein₁ *n* မေ့မြောခြင်း coma

thúpein₂ *adj* မေ့မြောနေသော comatose

thúpran₁ *n* အစိမ်းသေခြင်း death (by accident)

thúpran₂ *v* a category of death, in which the person dies
of an unexpected, accidental cause

thúraĩn₁ *n* ကူးစက်ရောဂါကြောင့်သေခြင်း death (by
epidemic disease)

thúraĩn₂ *v* ကူးစက်ရောဂါကြောင့်သေဆုံးသည် die by
epidemic disease

thúrwai₁ *n* ဒဏ်ရာကြောင့်အတန်ကြာမှသေဆုံးခြင်း slow
death from injury

thúrwai₂ *v* ဒဏ်ရာကြောင့်အတန်ကြာမှသေဆုံးသည် die
slowly from injury

thú thaleĩn *v* ချက်ချင်းသေသည် die on the spot

thú₁ *n* သန်း louse

thú₂ *clf* ဖီး hand of banana *khlwǎ nwai thú*
ငှက်ပျောသီးခုနှစ်ဖီး။

thú₃ *v* ဖက်သည် embrace

thú cukaǎ *v* လက်ပိုက်သည် fold arms

thwa *adj* စွန်းထင်စေသော smeary

thwai *v* ရွေ့သည် move

thwaiswai *v* ပြောင်းရွေ့သည် transfer

thwai *v* စဉ်းသည် cut into pieces *thwai phyũn*
ကောက်ရိုးစဉ်းသည်။

thwan₁ *n* ဖြူ porcupine

thwan₂ *v* သင်ကြားသည် teach

thwan₃ *v* အရေခွံခွါသည် flay *thwan paũphei* နွားအရေ
ခွံခွါသည်။

thwanba *v* သင်ကြားသည် teach

thwanswan *n* ဖြူဆူး porcupine quill

thwǎn₁ *adj* သွန်းထင်းသော smeary

thwǎn₂ *v* အစားပေးသည် replace

thwi₁ *n* အခိုးအငွေ steam

thwi₂ *v* ပေါင်းသည် steam

thwicaǎ *v* အစိုပြန်သည် become moist

thwí₁ *n* ဟင်း curry

thwí₂ *n* သွေး blood

thwí₃ *v* သွေးထွက်သည် bleed

thwíbahtwí *n* ဟင်းခွက် deep plate

thwíbalwai *n* သွေးလည်ပတ်မှု blood circulation

thwí balwai *v* သွေးလည်ပတ်သည် blood circulates

thwíbaũcú *n* သွေးဖြူဥ white blood corpuscle

thwíca *n* ဟင်းအမယ် condiment

thwíčǎ *n* သွေးနုသားနု delicate state of health (of woman
after child birth)

thwíčǎ yaphwí₁ *n* သွေးနုသားနု delicate state of health
(of woman after child birth)

thwíčǎ yaphwí₂ *adj* သွေးသားနုပျိုသေးသော young and
healthy

thwí htan *v* သွေးထွက်သည် bleed

thwíhtan *n* သွေးဆိပ်တက်ခြင်း toxæmia, toxemia

thwíhtaô *n* သွေးခုန်ခြင်း pulse
thwí htaô *v* သွေးခုန်သည် pulsate
thwíhtū *n* သွေးကြော blood vessel
thwíkarān *n* ရောဂါပါသည့်သွေး diseased blood
thwíkanaô *n* ဟင်းအနှစ် gravy
thwíkaú₁ *n* သွေးဆူ hot blood
thwíkaú₂ *adj* သွေးဆူသော hot blooded
thwí kwi *v* တောင့်တသည် (သွေးသား) crave
thwílan cantū₁ *n* သွေးထွက်သံယို blood-shed
thwílan cantū₂ *v* သွေးထွက်သံယိုဖြစ်သည် shed blood
thwílicū *n* သွေးနီဥ red blood corpuscle
thwíphū₁ *n* သွေးတိုးရောဂါ hypertension
thwíphū₂ *v* သွေးတိုးရောဂါခံစားသည် suffer from hypertension
thwíplōn₁ *n* သွေးသွန်ခြင်း menorrhagia
thwíplōn₂ *v* သွေးသွန်သည် suffer from menorrhagia
thwípōn *n* ဟင်းအိုး curry pot
thwípōndan *n* ဒန်ဟင်းအိုး aluminium curry pot
thwípōnhan *n* မြေဟင်းအိုး clay curry pot
thwísū₁ *n* ဟင်းရည် broth
thwísū₂ *n* အသွေးအသား flesh and blood *thwísū raô mō* အသွေးအသားကောင်းသေးသည်။
thwísyan *n* သွေးအားနည်းခြင်း anaemia, anemia
thwíthalā *n* အသီးအရွက် (ဟင်း) vegetable curry
thwíthaô *n* ဟင်းဖတ် pieces of curry
thwí *n* လူး common millet
thwíklau *n* ပြောင်းကောက် millet
thwíklau-nikhya *n* ပြောင်းကောက်စင် millet stage
thwíklauphon *n* ပေါက်ပေါက်ဆုပ် (ပြောင်းကောက်လှော်) roasted millet
thwún₁ *n* မဏ္ဍပ် pavilion
thwún₂ *v* ဆုံးရှုံးသည် lose
thyan *n* ကိုရင် novice
thyān₁ *v* ပျံဝဲသည် hover
thyān₂ *v* သံချွန်ကိုရိုက်သည် fasten a nail
thyún *n* အသည်း liver

thyún₁ *n* သုံး ၃ three 3
thyún₂ *n* အစိမ်းရောင် green
thyún₃ *adj* စိမ်းသော green
thyúnblanbā *adj* တတိယကြိမ်မြောက်သော third
thyúncaín *n* တြိဂံ (အပြင်ထောင့်) triangle
thyúnkhan *n* ခြေသုံးချောင်း three legs
thyúnnon *n* တြိဂံ (အတွင်းထောင့်) triangle
thyúnsū *n* သုံးဆယ် ၃၀ thirty 30
ti *v* တည်သည် (မြို့၊ ရွာ) establish
ti₂ *v* တည်ဆောက်သည် build
ti dōn *v* ရွာတည်သည် build village
tinlāi *n* ဖရဲကျား striped water-melon
tinpu *n* ဖရဲသီး water-melon
titei *adv* သေချာစွာ thoroughly
titeín *n* ခေါင်းလောင်းငယ် small bell *paütiteín* နွားခေါင်းလောင်းငယ်။
titōn *n* ခေါင်းလောင်းကြီး large bell *panātitōn* ကျွဲခေါင်းလောင်း။
titu *v* တီးတိုးပြောသည် whisper
titū *n* ပါးကျိတ် periodic gland
titūtau *v* တစ်ပေါင်ကျိုးလျှောက်သည် walk on one leg
titwain *n* ဝါးလေသေနတ် bamboo air gun
titwan *v* တွန့်သည် wrinkle
tityansū *n* မုန့်ညင်းချဉ် (အစို) mustard paste
tī *n* အနား၊ အနားကွပ် edge *cītī* ပလိုင်းအနားကွပ်။
tīthá *v* ရင်ကြပ်သည် feel congested in the chest
tī₁ *adj* အသုံးကျသော useful
tī₂ *adv* လည်းပဲ also *na tī* သင်လည်းပဲ။
tīka *adv* မင်းလားငါလား in a challenging manner *na tīka khī cō tharōn* မင်းကိုလည်းငါမကြောက်ဘူး။
tōkè *n* တောက်တဲ့ gecko
tō *p* သို့၊ ဘက်သို့ to
ton₁ *n* လက်ပံ red silk cotton tree
ton₂ *n* ရှေးကယန်းအိမ်တိုင်ခုံ early Kayan house foundation made of wood

tõn₁ n အဖိတ်နေ့၊ မတိုင်မီ တစ်ရက် eve, the day before
ũdaõ klatõn ယနေ့စဉ်းဖိတ်နေ့။

tõn₂ v အများကိုသိစေသည် publicize *tõn dõnphao*
 ရွာသားကိုအသိပေးသည်။

tõntu adj ဂရုစိုက်သော၊ အရေးလုပ်သော attentive *tai*
cwaĩmă cõ tõntu ဘယ်လောက်ပဲပြောနေပြောနေ
 အရေးမလုပ်ဘူး။

tõn₁ n လမ်း street, path *tau khlai mǎ tòn?* ဘယ်လမ်း
 သွားမည်နည်း။

tõn₂ n နံပါတ် number *tathapaõ tòn 90* သီချင်းနံပါတ်
 ၉၀။

tõn₃ clf လမ်း path *kh lai nũ tòn* လမ်းနှစ်လမ်း။

tõn₄ v သင်ယူသည်၊ အတုယူသည် learn

tõncũ v အတုယူသည် imitate

tõnlai v ရင်ဆိုင်သည် face

tõnnǎn v အတုခိုးသည် copy

tõntu v ဘက်သို့သွားသည် go towards

tõn₁ n အဆင့် step

tõn₂ n အထပ် storey, level

tõn₃ n အတန်း grade

tõn₄ clf တန်း grade *htan ngai tõn* ငါးတန်းတက်သည်။

tõn₅ clf ထပ် storey, level *nwai tõn* ခုနှစ်ထပ်။

tõn₆ clf ဆင့် step *li-nikhya aõ thyũn tõn* စာအုပ်စင်
 သုံးဆင့်ရှိသည်။

tõn₇ adv ကစ၍ up to *tõn ũ* ၍ထိ။

tõn₈ v ထောင်းသည် pound *tõn thahai* ငရုတ်သီး
 ထောင်းသည်။

tõnbá v အောင်မြင်သည် pass, succeed *htulipwě tõnbá*
 စာမေးပွဲအောင်သည်။

tõnkhau₁ adv အထက်ပိုင်း၌ upwards

tõnkhau₂ v အောင်မြင်သည် succeed

tõnkhau₃ v နိုင်သည် win

tõnlǎ₁ adv အောက်ပိုင်း၌ downwards

tõnlǎ₂ v ရှုံးသည် (ပြိုင်ပွဲ) lose

tõnmǎ adv မည်သည့်နေရာအထိ up to where

tõn v ကူညီသည် help

tõncũ v ကူညီသည် help

tõncwaĩ v ကူညီမစသည် assist

tõn₁ v ရေထည့်သည် (အပေါက်ငယ်ထဲ) pour (into small
 hole)

tõn₂ v လောင်းသည် pour *tõn sũ dõ yũkaũ* ကြွက်
 အပေါက်ထဲရေလောင်းသည်။

tõn₁ n ပုရွက်ဆိတ် ant

tõn₂ v ချိန်သည် weigh *tõn baũ* စပါးချိန်သည်။

tõnhan n ပုရွက်ဆိတ်နီတစ်မျိုး short red ant

tõnkrau n ပုရွက်ဆိတ်ညိုကြီးတစ်မျိုး large black ant

tõnmi n ပုရွက်ဆိတ်နီ red ant

tõnsǎ n ပုရွက်ဆိတ်တစ်မျိုး kind of black ant

tõnsũ n ခါချဉ် red ant

tõnthá n ပုရွက်ဆိတ်တစ်မျိုး kind of ant

tu n သဲပြား split bamboo

tukaũ v လိုက်လျောသည် comply

tula n ဒုလ္လာ rheumatic complaints of male sufferer

tulai v ရင်ဆိုင်သည် confront

tunimaũ adj အခွင့်အခါကောင်းသော opportune

tusyũn v တန်ပြန်သည် counteract

tũ₁ n ပုတ်ပြတ် piece work *kha tũ saũ* တောင်ယာ
 ပုတ်ပြတ်လုပ်စေသည်။

tũ₂ adj လျော့သော slack *thõnkrõnpũ tũ* ဂီတာကြိုးလျော့
 သည်။

tũ₃ v တော်သည် ကိုက်သည် fit *khanpha tũ khĩ* ဖိနပ်က
 ငါနှင့်တော်သည်။

tũ₄ adj တည့်သော straight *kha ba tũ* ပစ်တာတည့်တည့်
 ထိသည်။

tũ₅ v တုတ်ဖြင့်ထိုးသည် pierce *tũ cí* အမဲသားကိုတုတ်ဖြင့်
 ထိုးသည်။

tũ₆ v ပြတ်သည် break *nipũ tũ* ကြိုးပြတ်သည်။

tũ₇ v ကုန်ခန်းသည် (ဥစ္စာ) run out

tũbameĩ adv ကွက်တိ exactly

tũtan adv တော်ရုံတန်ရုံသာ moderately *an tũ an tan*
ka ကြိုးပြတ်သည်။

tũthá bakaũ adj အလွန်မြတ်နိုးသော beloved

tũnǎ adj အများတုတ်သော၊ အများပိုင်းကြီးသော big at
 the top *thõnhtwan tũnǎ* တိုင်အဖျားတုတ်သည်။

tǔ *v* ရှေ့တန်းတင်သည် precede *tǔ nǎn* ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရှေ့တန်းတင်သည်။

twǎ *v* ရေတွက်သည် count

twǎ-u *v* တွက်ချက်သည် calculate

twǎcirò *v* စာရင်းစစ်သည် audit

twǎiphi *v* ဆတ်ကနဲ ယူသည် snap

twǎn₁ *adj* တိမ်သော shallow

twǎn₂ *conj* သောကြောင့်၊ ကြောင့်သာ because of *twǎn taiba yaó* ကြိုပြောထားသောကြောင့်သာ။

twǎn₃ *v* အလျော့ပေးသည် give in *cǎ twǎn ka* အလျော့ မပေးနှင့်။

twǎncein *v* နောက်ဆုတ်သည် retreat

twǎn dakhyǔ *v* နောက်ဆုတ်သည် step back

twǎnga₁ *n* ဗေဒင်ဟောပညာ fortune-telling

twǎnga₂ *v* ဗေဒင်ဟောသည် foretell

twǎngacaòmu *n* ဗေဒင်ဆရာ fortune-teller

twei *v* ချောသည် coax *twei cyan paǔ* နွားကို ချော၍ဖမ်းသည်။

tyan *v* ရေးသည် write

tyanblancein *v* ဘာသာပြန်သည် translate *tyanblancein dò Kayǎn li* ကယန်းစာသို့ ဘာသာပြန်သည်။

tyancein *v* စာပြန်သည် reply

tyanlan *v* ရေးချသည် write down

tyǎn *n* ဖရောင်းတိုင် candle

tyún₁ *n* တောင်ဆုပ် length of 13inches

tyún₂ *clf* တောင်ဆုပ် 13 inches length *aò ngaí tyún* ငါး တောင်ဆုပ်ရှိသည်။

tyún₃ *v* ဆုပ်သည် grip *tyún ceincein ka* မြမြိစွာဆုပ်ပါ။

tyún cukhau *v* လက်သီးဆုပ်သည် fist

tyún yaíyaí *adv* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောဆိုသည် talk widely

U

u₁ *v* ကြည့်သည် look *u tarǎ?* ဘာကြည့်သနည်း။

u₂ *v* မှုတ်သည် blow *u htwaí* ပလွေမှုတ်သည်။

u₃ *v* ထိန်းကျောင်းသည် look after *u pǔ* မောင်လေး(ညီမလေး)ကိုထိန်းကျောင်းသည်။

u₄ *v* ဟောင်သည် bark *htwí u* ခွေးဟောင်သည်။

uba *v* ကြိုက်သည် like

ubá *v* လျစ်လျူရှုသည် oversee

u byan *v* သေသေချာချာကြည့်သည် look carefully

u byanbyan *v* သေချာစွာကြည့်သည် look carefully

ucaǎ *v* နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သည် compare

ucaò *v* စိုက်ကြည့်သည် stare

u cǎda *v* အမြင်ကတ်သည် cannot bear the sight of

u cǎhta *v* မျက်မှန်းကျိုးသည် loathe sight of

u cǎthei *v* မသိပါ do not know

u cǎtǔ *v* အမြင်ကတ်သည် cannot bear the sight of

ucón *v* နှိုင်းယှဉ်သည် compare

u cunǎnmaí *v* လက်ခေါက်မှုတ်သည် whistle by putting the crook of a finger in mouth and blow

u cuyakrǎn *v* လက္ခဏာကြည့်သည် read the palm

uctǔ *v* ကူညီသည် help

udaò *v* မျက်ခြေမပြတ်ကြည့်သည် watch

udau *v* ဂရုစိုက်သည် care for

udausyan *v* မျက်နှာလိုက်သည် be partial to

udau urí *v* ဂရုစိုက်သည် care

u dò maíkein *v* မျက်စောင်းထိုးကြည့်သည် look sideways

udwǎn *v* မျှမျှတတကြည့်သည် be equal to

uhtan *v* မှော့ကြည့်သည် look up

uhti unǎ *v* ပတ်ဝန်းကျင်ကိုသတိပြုသည် care about surrounding

uí₁ *adj* ညစ်ပေသော dirty

uī₂ *adj* အရသာကောင်းသော delicious
uīcu uīkhan *n* အမဲဖျက်ခြင်းအတွက်ပေးသောအသား
 meat paid for butchery
uīkabaū *n* ကစော် intoxicating brew
uī nipă ră nipwūn *v* နောက်ဆက်တွဲအပြစ်တင်ခံရသည်
 be counted for the blame
u khandeīnhti li khandeīnnă *v* အနီးဝန်းကျင်ကို
 ဂရုတစိုက်ကြည့်သည် care about surroundings
uklu *v* ပြူးတူးပြတ်ကြည့်သည် glare at
ulaiyū *v* ရှေ့ညကြည့်သည် take long-term view
ulan *v* ငိုကြည့်သည် look down
ulaō *v* တွေ့သည် see
uleīntōn *v* မျက်နှာလိုက်သည် be partial to
u lon *v* မျက်စိမှားသည် mistake sth or sb with another
ulū *v* တွက်ကတ်သည် refuse to do because other would
 not
umaī umòn *v* အချက်ကောင်းကြည့်သည် look at main
 point
umaī ună *v* သတိထားကြည့်သည် look with care
unăn *v* ကြည့်ထားသည် commit to memory
uphu *v* ကြိုက်နှစ်သက်သည် like
uraó *v* ဂရုစိုက်ကြည့်ရှုသည် care for
usū *v* မြင်သည် see

usyan umwaī *v* ဧည့်ဝတ်ကျေပြန်သည် be hospitable
uthei *v* သိသည် know
u theihu *v* ရိပ်စားမိသည် get a hint
uthyūn *v* စိမ်းစိမ်းကြည့်သည် stare angrily
utu *v* ကြည့်သည် look at
utū *v* အတူယူသည် copy
u yōn *v* ခပ်လှန်းလှန်းကကြည့်သည် look from far
ū₁ *pro* ဤအရာများ these
ū₂ *adj* သည်၊ ဤ၊ ၎င်း this
ū₃ *adj* ပုပ်သိုးသော rotten
ū₄ *adv* ဤနေရာမှာ here
ū cū *n* ယခုကာလ this period
ū daō *n* ဤနေ့ this day
ūdaō *n* ယနေ့ today
ū ki *pro* ဤအရာ this one
ū raū *pro* ဤအမျိုးအစား this kind
ū sōn *pro* ဤအမျိုးအစား this kind
ū *adj* တိတ်ဆိတ်စွာနေသော mum
ū *adj* စိုထိုင်းထိုင်းဖြစ်သော damp
ū *adj* ဆားငန်သော salty
ūnăn krankhau *v* သေရန်ကြံစည်သည် plan to kill

W w

wa *n* လင်ယောက်ျား husband
wacă *n* လင်ငယ် lover of married woman
wă₁ *n* သရက်ရွက် spleen
wă₂ *v* ခူးခပ်သည် ladle *wă dyăn* ထမင်းခူးသည်။
wă₃ [kk] *adj* ပုပ်သော rotten
wăcūkhathā *n* ကျီးအာသီး kind of creeper fruit
waī₁ *n* အစ်ကို၊ အစ်မ elder sibling
waī₂ *v* ပြေးသည် run
waīkhaū *n* အစ်ကို elder brother
waīmu *n* အစ်မ elder sister

wan₁ *n* စဉ့်အိုးငယ် (ခေါင်ထည်သောက်ရန်တွက်) small
 glazed earthen pot
wan₂ *clf* အိုးငယ် small glazed earthen pot *thi la wan*
 ခေါင်တစ်အိုးငယ်။
wan₃ *v* ကိုင်သည် hold
wansū *v* ရေချိုးသည် bathe
wăn₁ *n* ဘဝပြောင်းလဲခြင်း (ပိုးကောင်) state of existence
 change from one state to another (insect)
wăn₂ *v* ဘဝပြောင်းသည် change from one state to
 another *kikon wăn hō* အီးကုတ်ဘဝပြောင်းပြီ။

wăn₃ v ဝှေ့ယမ်းသည် wave *wăn cudeŋ* လက်ဝှေ့ယမ်းသည်။

wănsŭ v ရေကူးသည် swim

wăn sŭkhlaŭ v လှေလှော်သည် row boat

weŋ₁ n တုံ့ပြန်ချက် (ခဗ်း၊ ရှင်) response

weŋ₂ interj အို oh *weŋ khŋ aòkăŋ* အို ငါ့ဘဝ။

weŋ₃ interj ဟဲလို hello

weŋ₁ n ကာမဆက်ဆံခြင်း sexual intercourse

weŋ₂ v ကာမဆက်ဆံသည် mate (of man and woman)

wein n မြို့ town *Pekhôn wein* ဖယ်ခုံမြို့။

weinmôn n မြို့နယ် township

weinmôn kòmiti n မြို့နယ် ကော်မတီ township committee

weinphao₁ n မြို့ငယ် small town

weinphao₂ n မြို့သား townsman

weinpron n ရပ်ကွက် quarter ဟိန်ဓမ္မရပ်ကွက်။

weinrá n မြို့ရိုး city wall *Mandalay weinrá* မန္တလေးမြို့ရိုး။

wŋ₁ adj အရသာကောင်းသော delicious

wŋ₂ adj ညစ်ပေသော dirty

wŋkabaŭ n ကစော် intoxicating brew

wŋthwŋphwan n ဟင်းချိုမှုန့်၊ အချိုမှုန့် monosodium glutamate, MSG

wŋwŋ adv လုံးလုံး at all *cò mwai wŋwŋ* လုံးလုံးမဟုတ်ဘူး။

wundau n ဝန်ကြီး minister

wundauho n ဝန်ကြီးများရုံး ministerial office

wundaukhau n ဝန်ကြီးချုပ် prime minister

Y y

ya₁ n အသား flesh

ya₂ n တောင်ဆိတ် wild goat

ya₃ n တစ်ရာ၊ ၁၀၀ hundred 100

ya₄ Pf လား final particle for question *nwai ya?* ဟုတ်လား။

ya₅ adj ယားကျိကျိဖြစ်သော tingling

yacăhtan v အသားနုတက်သည် grow in the process of healing

yacŭ n ကြက်သီး goose-flesh, goosebumps

yacŭ htan v ကြက်သီးထသည် have goose-flesh, get goosebumps

yakaŭ n ရာခိုင်နှုန်း percentage *nŋsŭ yakaŭ* နှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်း။

yakaŭ bwaŋ n ရာနှုန်းပြည့် hundred percent *nwai yakaŭ bwaŋ* ရာနှုန်းပြည့်မှန်သည်။

yakhlein adj အသားကျစ်သော stout

yaklă còdŭ v နေမကောင်းချင်သလိုလိုဖြစ်သည် feel sick

yasá adj သွေးသားနီသော red flesh and blood

yasá yali adj သွေးသားကောင်းသော stout and healthy

yathā adj သန်မာကျစ်လစ်သော stout

yathau yathôn adj ဖြူရော်သော (သွေးသား) pale

yă₁ adj ဆူညံသော noisy

yă₂ v သောင်းကျန်းသည် rampage

yă₃ v အော်သည် sing *htau yă* ငှက်အော်သည်။

yăbălao̊ interj တော်သေးသည် what a relief *cò ba maŋphlôn yăbălao̊* မျက်လုံးမထိလိုတော်သေးသည်။

yădò adv သာ၍၊ ထက် better than *yădò aò hyŋn lai ma tama* အိမ်မှာနေခြင်းထက်အလုပ်သွားလုပ်မည်။

yăkaŋ v သောင်းကျန်းသည်၊ ဖျက်ဆီးသည် rampage, destroy *yăkaŋ dôn* ရွာကိုဖျက်ဆီးသည်။

yăkhlôn adj သက်သာလာသော better *să yăkhlôn* အဖျားသက်သာသည်။

yăŋtăo̊ adj ပိုကောင်းသော better

yă săkhau săkhai adv အုတ်အော်သောင်းနင်း in a turmoil

yătao̊ adj သက်သာသော better

yǎthari *adj* အရှက်တကွဲဖြစ်သော disgraceful

yá₁ *n* ဆေးရွက် tobacco

yá₂ *v* ဆွဲနုတ်သည် uproot

yá-i *n* ကွမ်းအစ် betel box

yábǒn *n* ဆေးရိုး tobacco stalk

yábwí *n* ဆေးတံ pipe

yákaí *v* ဆွဲနုတ်ပစ်သည် uproot

yáklaǔ *n* ဆေးလိပ် cigar

yáklaǔbaǔ *n* စီးကရက် cigarette

yálālai *n* ဆေးရွက်ကြီး tobacco leaf

yámalaǒ *n* အစွမ်းထက်ဆုံးမြက်ဆေးတစ်မျိုး most powerful grass medicine

yaiba *v* ထိပါးသည် encroach

yain *n* ရိုင်ဖျာ bamboo matting

yaǐ₁ *n* သန်ကောင် worm

yaǐ₂ *adj* မာသော hard

yaǐcikrǒn *n* တီကောင် earthworm

yaǐkhǎ *n* အိမ်မြောင် house lizard

yaǐlā *n* စားနိုင်သည့်အရွက်တစ်မျိုး kind of edible leaf

yaǐn *adj* ရိုင်းပျသော rude

yaǐyaǐ *adv* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် widely ngòn tai yaǐyaǐ လူတကာကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောသည်။

yan₁ *n* ယမ်းမှုန့် gunpowder

yan₂ *adj* ကျဉ်းမြောင်းသော narrow

yan₃ *v* ရိုသေသည် respect

yanba *v* ရိုသေသည် respect

yanpwǔn *v* အထင်ကြီးသည် think highly of sb cǒ yanpwǔn ka အထင်မကြီးနှင့်။

yǎn₁ *n* မိကျောင်း crocodile

yǎn₂ *adj* စေးကပ်သော sticky

yǎn₃ *v* ကပ်သည် stick to

yǎn₄ *v* ဆုပ်သည် grasp

yǎn₅ *v* ဖိနှိပ်သည် oppress yǎn phao yǎ mǎ သားမယားကိုဖိနှိပ်သည်။

yǎn₆ *v* နင်းသည် step

yǎn₇ *v* ဈေးဆစ်သည် bargain yǎn hǔ ngau ဆန်ဈေးဆစ်သည်။

yǎnlon *n* ကတ္တရာစေး tar

yǎnmaǐn *v* ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သည် oppress

yánlai *v* မှန်းဆသည် guess yánlai rǎn laǒ cwaǐmǎ? မှန်းဆကြည့်မည်မျှကုန်မည်နည်း။

yao₁ *adj* မိုင်းတွေသော dejected maǐnǎ yao မျက်နှာမိုင်းတွေသည်။

yao₂ *v* ပူးသည် possess pran yao အစိမ်းသရဲပူးသည်။

yao₃ *v* ဆွယ်သည် persuade prakarǎn yao ngòn လူမိုက်ကတစ်ပါးသူကိုဆွယ်သည်။

yaǒ₁ *n* မျောက် monkey

yaǒ₂ *n* ကျိုက် gulp

yaǒ₃ *clf* ကျိုက် gulp aǒ sǔ la yaǒ ရေတစ်ကျိုက်သောက်သည်။

yaǒ₄ *v* ထည့်သည် put in yaǒ pòncikhrǎn kaǔ ထောင်ထဲထည့်သည်။

yaǒbǎn *n* မျောက်တစ်မျိုး kind of monkey

yaǒbibǒn *n* မျောက်တစ်မျိုး kind of monkey

yaǒkǎnlǐ *n* မျောက်ဖင်နီ kind of monkey

yaǒlan *v* ကြိုးဖြင့်အောက်ချသည် drop down by rope

yaǒthaphā *n* မျောက်တစ်မျိုး kind of monkey

yaǒ₁ *n* အရိပ် shadow

yaǒ₂ *n* မှန် glass

yaǒklaǔ *n* မှန်ပြောင်း telescope

yaǒla *n* လိပ်ပြာ spirit

yaǒmaǐdaǔ *n* ကြည့်မှန် mirror

yaǒpǎ *adj* ဆန့်ကျင်သော contradictory

yaǒpwǔn *v* သတိလက်လွတ်ဖြစ်သည် forget

yaǒswaǐ *v* လိပ်ပြာလွင့်သည် be out of spirit, spirit flung

yaǒthǔ *v* လုံးလုံးလျားလျားမေ့သည် completely forget

yaǒ₁ *adj* နက်သော deep sǔ yaǒ ရေနက်သည်။

yaǒ₂ *adv* ကြိုတင်လျက် beforehand, in advance pran yaǒ ka ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားပါ။

yaǒ₃ *v* ထမ်းသည် carry

yaǒkòn *v* ရှေ့နောက်တွဲပြီးထမ်းသည် carry front and back

yaǒlai *v* ထမ်းသွားသည် carry along

yaǒ ngaǒ₁ *adj* နှုတ်ဖွါသော loose tongued

yaõ ngaõ₂ *v* နှုတ်ဖွါသည် loose tongue
yaõ ngaõthaõ *v* သတင်းဖြန့်ချိသည် propagate news
yaõswaĩ *v* ထမ်းသွားသည် carry away
yaõ tarai *v* လက်နက်ကိုင်သည် hold weapons
yaõywaĩ *v* အောင်သွယ်ကိုအထောက်အကူပြုသည် help matchmaker
yaõ₁ *adj* ဖေါရောင်သော swollen
yaõ₂ *v* ဖေါရောင်သည် swell
yaõbalũ *adj* ဖေါရောင်သော swollen
yau₁ *n* သင်းခွေချပ် armadillo
yau₂ *v* အယူခံသည် appeal *ba cõ cau yau da* လက်မခံလျှင်အယူခံနိုင်သည်။
yau₃ *v* တွယ်တက်သည် creep *Iwãncàò yau* ဖရုံညွန့်တွယ်တက်သည်။
yau₄ *v* လောင်းသည် pour *yau phaõ sũ* ပန်းရေလောင်းသည်။
yau_{da} *adj* အယူခံခွင့်ရှိသော appellate
yaũ *adj* လွယ်ကူသော easy
yaũblãn *adj* အလွန်လွယ်ကူသော (ပူစရာမလို) very easy
yaũtharĩ *adv* စရိတ်ငြိမ်း without any additional charges
yaũ *v* ပျံသန်းသည် fly
yaũ thyãn *v* ပျံဝဲသည် fly around
yaũ₁ *adv* သာလျှင် only *ngòn cõ mwaĩ na yaũ* အခြားသူမဟုတ်သင်သာလျှင်ဖြစ်သည်။
yaũ₂ *adv* ပင်လျှင်၊ တောင် even *ngã yaũ ma cõ da* ဒါတောင်မလုပ်နိုင်ဘူး။
yaũ₃ *p* မရှိ without
yaũtaya *n* သက်သတ်လွတ် vegetable diet
yaũyaũ *adv* သက်သက် merely *cĩ yaũyaũ* အမဲသားသက်သက်။
yěyě *n* ဝက်ကိုခေါ်သံ word used for calling pig
yěba [kk] *v* ရိုသေသည် respect
yyòn₁ *adv* တွဲလဲ in a dangling position
yyòn₂ *v* လှုပ်ခါသည် shake
yywaĩ *v* မိမိကိုယ်ကိုလှုပ်သည် shake one's self *pai phao dò yiywaĩ* ကလေးပိုး၍မိမိကိုယ်ကိုလှုပ်သည်။
yĩ₁ *n* စစ်သား soldier

yĩ₂ *n* ရဲသား police
yĩbo *n* စစ်ဗိုလ် lieutenant
yĩmaõ *n* ရဲမေ police woman, female soldier
yĩpãn *n* စစ်တပ် army
yĩphao *n* စစ်သား soldier
yĩ *n* သမင် deer
yõn *adj* ညင်သာသော soft
yõnyõn *adv* ညင်သာစွာ softly *cyũn yõnyõn ka* ညင်သာစွာနိပ်ပါ။
yõn₁ *n* ပုံ၊ အရုပ် picture *bokhyaõ Aung San yõn* ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပုံ။
yõn₂ *v* လိမ်ပြောသည် lie *yõn syan laki* သည်လောက်မလိမ်နှင့်။
yòncikran *n* ကြက်ဟင်းခါး bitter gourd
yòncwĩ *n* ရုပ်သေး puppet
yònkha *n* ကြက်ဟင်းခါး bitter gourd
yònkhanõn *n* တောကြက်ဟင်းခါး wild bitter gourd
yõnlaõghũhyũn *n* ရုပ်မြင်သံကြား television, TV
yõnntĩ *n* နမူနာ sample *daũ yõnntĩ laki* နမူနာနည်းနည်းလောက်ပြပါ။
yõnthamyũn *n* ရုပ်ရှင် film, movies
yõnthamyũnho *n* ရုပ်ရှင်ရုံ cinema
yõnthũ *n* ရုပ်သေ still picture
yõnyòncũ *adj* ဆင်တူသော similar, alike *dũ thanũ mainã yõnyòncũ* ထိုသူနှစ်ယောက်မျက်နှာဆင်တူသည်။
yõn *v* မြှောက်သည် raise
yõnhtan *v* အထက်နားတွင်ရှိနေသူအားပစ္စည်းတစ်ခုခုပေးသည် give sth to sb who is above *yõnhtan khĩ dũ mã* ထိုတူကိုပေးပါ(အပေါ်နေသူကပြော)။
yõnhtan cudeĩn *v* လက်မြှောက်သည် raise hand
yõnlai cudeĩn *v* လက်ဆန့်ထုတ်သည် stretch hand
yõn lu *v* ချည်ကမ်းသည် give thread *ma thapa ngòn acã, ba yõn lu* သူများအားအနာတစ်ရပ်ဖြစ်စေသဖြင့် ချည်ကမ်းရမည်။
yõn *adv* ခပ်လှမ်းလှမ်း from afar *sõn yõn* ခပ်လှမ်းလှမ်းမှကြည့်သည်။

yôn *adj* သတိရှိသော careful *yôn ka* သတိရှိပါ။

yônblai₁ *adj* မနာလိုဝန်တိုဖြစ်သော envious

yônblai₂ *v* မနာလိုဝန်တိုဖြစ်သည် envy

yôn *adj* ယားသော itchy

yônmaí *adj* အန္တရာယ်ရှိသော dangerous

yônthá *adj* အသည်းယားသော itching to do sth *yônthá khi lei* ငါအသည်းယားလိုက်တာ။

yônthaú *v* သွားကျိန်းသည် set teeth on edge

yŭ₁ *n* ကြွက် rat

yŭ₂ *adj* ဆွဲဆန့်နိုင်သော elastic *cwí yŭ bô* သားရေကိုဆွဲဆန့်သည်။

yŭ₃ *v* လက်ညှိုးထိုးသည် point *cô yŭ ngòn* သူတပါးကို လက်ညှိုးမထိုးနှင့်။

yŭba *v* ညွှန်ကြားသည် direct

yŭbaŭ *n* ကြွက်ဖြူ white mouse

yŭcǎ *n* ကြွက်ငယ်တစ်မျိုး kind of small rat

yŭcikein *n* ရှဉ့်ကြွက်တစ်မျိုး kind of squirrel

yŭdôn *n* အိမ်ကြွက် mouse

yŭdôn *n* ကြွက်တစ်မျိုး kind of rat

yŭhtan *v* ကြွက်တက်သည် be seized with cramp *gwaí acǎ, yŭhtan* ပြေးသောကြောင့်ကြွက်တက်သည်။

yŭhwa *n* ဝါးကြွက် bamboo rat

yŭkhǎn *n* ပူးသတ္တဝါ guinea-pig

yŭkhǎ *n* မြွေပါ mongoose

yŭkhlai *n* လမ်းပြသည် guide

yŭlan *adj* ဝမ်းနည်းသော sorrowful

yŭmein *n* ကြွက်တစ်မျိုး kind of rat

yŭsaú *n* ယာကြွက် rat

yŭsǎ *n* ရေကြွက် rat

yŭtaha *n* ပွေးကောင် mole

yŭthabǎn *n* ရှဉ့် squirrel

yŭthahan *n* ကြွက်တစ်မျိုး kind of rat

yŭthahwí *n* အဖြူမဲအစင်းပါရှဉ့်ငယ် chipmunk

yŭthakwan *n* ရှဉ့်တစ်မျိုး plantain squirrel

yŭthamaô *n* ရှဉ့်တစ်မျိုး kind of squirrel

yŭthú *n* ကြွက်ငယ်တစ်မျိုး kind of small rat

yŭyí *n* ကြွက်စုတ် shrew

yŭ₁ *n* ပုစဉ်းရင်ကွဲ cicada

yŭ₂ *adj* ဝေးသော far

yŭ₃ *v* ဂဟေဆက်သည် weld *yŭ hta* သံဂဟေဆက်သည်။

yŭ₄ [kk] *n* မြေး grandchild

yŭ₅ [kk] *adj* ဟောင်းသော old

yŭ-iyòn *n* ကိုယ်လုံးရှည်ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်မျိုး kind of long cicada

yŭhtôn *n* ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်မျိုး kind of cicada

yŭn₁ *n* အရိပ် shade

yŭn₂ *adj* အရိပ်ကျသော shady

yŭpaí *n* အနီရောင်ရှိပုစဉ်းရင်ကွဲ kind of red cicada

yŭponyan *n* ကိုယ်လုံးကြီးသည့်ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်မျိုး big kind of cicada

yŭpu *n* ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်မျိုး kind of cicada

yŭrú *n* ပုစဉ်းရင်ကွဲငယ်တစ်မျိုး small kind of cicada

yŭtèlè *n* တောင်ပံရှည်သည့်ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်မျိုး long winged cicada

yŭyaô lablan *adv* တစ်ခါတစ်လေ occasionally

yŭ *v* ယုံကြည်သည် believe

yŭ-an *v* ယုံစားသည် trust

yŭ-ngaô *v* နာခံသည် obey

yŭ₁ *n* အတုံး piece

yŭ₂ *clf* တုံး piece *cí nŭ yŭ* အမဲနှစ်တုံး။

ywaí₁ *n* ရိုးရာအကတစ်မျိုး (ကယန်း) kind of traditional dance

ywaí₂ *n* အငယ် small *phlonywaí* ကျည်ဆံငယ်။

ywaí₃ *n* အကြွေ change *rwǎnywaí* ပိုက်ဆံအကြွေ။

ywaí₄ *adj* နှေးသော slow

ywaí₅ *v* ရိုးရာအက ကသည် dance (the traditional dance)

ywaí lŭ *v* အသုဘပွဲ၌ရိုးရာအက ကသည် play traditional dance at funeral

ywaíywaí *adv* ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး slowly

ywan₁ *adj* သိပ်မကျန်းမမာဖြစ်သော sickly *ywan ngí hô* သိပ်မကျန်းမာတာကြာပြီ။

ywan₂ *adj* လျော့နည်းသော less

ywan₃ *v* လျော့သည် abate, decrease *sŭ ywan* ရေလျော့သည်။

ywǎn₁ adv အမှန်တကယ် truly *ywǎn ya?* အမှန်တကယ်လား။

ywǎn₂ adv အလေးအနက် seriously *tai ywǎn* အလေးအနက်ပြောသည်။

ywǎnmwaï adv ဟုတ်တိပတ်တိ၊ ဇွဲကောင်းကောင်းဖြင့် earnestly *ma ywǎn ma mwaï* ဟုတ်တိပတ်တိလုပ်သည်။

ywi v ထိန်းချုပ်သည်၊ အောင့်အီးသည် restrain *ba tha-í dau ywi cǎ da* အိမ်သာအလွန်သွားချင်လျှင်မအောင့်အီးနိုင်ပါ။

ywicein v ထိန်းချုပ်သည်၊ အောင့်အီးသည် restrain

ywici n နွားချေးပိုး scarab

ywimǎn n ထိခရုံးပင် sensitive plant

ywǎ v ကျုံ့သည် shrink *mauthā ywǎ hǎ* ပင်စိမ်းသီးကျုံ့သွားပြီ။

ywǎi adj ငြိမ့်ညောင်းသာယာသော၊ နားဝင်ချိုသော melodious

ywǎi v ဆွဲဆောင်သည် allure, attract

ywǎi mǎ v မဲဆွယ်သည် canvass for votes

Ywûn n ထိုင်းတိုင်းရင်းသား citizens of Thailand

A a

a bit *n laki lakaô* အနည်းငယ် *nibwan laki lakaô* အနည်းငယ်အသုံးဝင်သည်။

a little *adv lakaü laki* အနည်းငယ်; *laki₂* အနည်းငယ် *phî an laki* အနည်းငယ်ပေးစားပါ။ ; *taki₃ [kk]* အနည်းငယ်

a little amount *n laki lakaô* အနည်းငယ် *nibwan laki lakaô* အနည်းငယ်အသုံးဝင်သည်။

a little earlier *adj rîtaô laki* အနည်းငယ်စောသော

a little while ago *adv kadaô* ခုတင်က *kadaô hă khî aô sŭla* ခုတင်က ငါရေနေ့သောက်သည်။

a moment *n lathá* တစ်အောင်

abandon *v lâkaï* ပစ်ခွါသည်၊ စွန့်လွှတ်သည်; *lătăn* ပစ်ပယ်သည်; *pîpă* စွန့်ခွာသည်; *taokaï* စွန့်ပစ်သည်

abandoned house *n hyûnthu* ကြာမြင့်စွာလွတ်ထားသည့် အိမ်အို

abandoned lair *n lăn₁* နေရာဟောင်း *raüblon kaülăn* လင်းမြေအပေါက်ဟောင်း။

abandonment *n talăkaï* ပစ်ပယ်ခြင်း; *talătăn* ပစ်ပယ်ခြင်း

abate *v lansai₁* လျော့ပါးကျဆင်းသည် *sŭ lansai hō* ရေလျော့ပြီ။ ; *ywan₃* လျော့သည် *sŭ ywan* ရေလျော့သည်။

abbreviation of anăn *pro a₂* သူ၊ သူမ *ama tară?* သူတာလုပ်နေသလဲ။

ability *n pônpai* လုပ်ရည်ကိုင်ရည်

able *v căn₇* (လုပ်) နိုင်သည်; (လုပ်) တတ်သည် *khî thapaô căn* ကျွန်ုပ် သီချင်းဆိုတတ်သည်။; *kyŭn₁* နိုင်သည် *yaô cō kyŭn* မထမ်းနိုင်ဘူး။

able to copy *v thalaücü* အတူယူလာနိုင်သည် *picăphao thalaücü tamangaô* ကလေးကစကားအတူယူလာနိုင်သည်။

able to do by itself *v deikein phlā* ကိုယ်တိုင်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည်

able to get hold of sth *v phi htu* မီသည်

able to keep secret *adj kaôbî* နှုတ်လှုံသော

about *arîkaï₁ n* အကြောင်းအရာ; *phaô₁ adv* နီးနီး၊ နီးပါး *phaô nŭ lă hě* နှစ်လနီးနီးရှိပြီ။

about to *hě Pf* တော့မည် *swaï hě ya?* သွားတော့မှာလား။; *kabă adj* လုဆဲဆဲ၊ ခါနီး *kabă mŭ hě* အိပ်ခါနီးပြီ။ ; *laohě Pf* ခါနီးပြီ၊ တော့မည် *mônha laohě* မိုးချုပ်တော့မည်။ ; *naï₁ adj* လုဆဲဆဲ၊ ခါနီး; *swan₃ adv* လုဆဲဆဲ၊ တော့မည် *baôhtan swan hyûn hě* အိမ်ဆောက်လုဆဲဆဲဖြစ်သည်။

above *cŭkhau adv* အထက် *su nein cŭkhau ba htan kyôn* ၆ နှစ်အထက် ကျောင်းတက်ရမည်။; *kakhau post* အပေါ်တွင်၊ အထက်၌; *khaus post* အပေါ်၊ အထက်

abrade *v cathwa* ပွန်းပဲ့သည်; *thaklu₂* ပွန်းပဲ့သည်

abrasive *adj thaklu₁* ပွန်းပဲ့သော; *thathaô₁* ပွန်းပဲ့သော *khanleïnphei thathaô* ဒူးခေါင်းသားရေပွန်းပဲ့သည်။ ; *thathwa* ပွန်းပဲ့သော

abroad *n maotaôba* နိုင်ငံခြား၊ ပြည်ပ

abscess *n gwein* အနာစိမ်း; ပြည်တည်နာ

absent from school *v kaï kyôn* ကျောင်းပျက်သည်; *khlai kyôn* ကျောင်းပြေးသည်

absent-minded *adj thapraü* ယောင်ယမ်းသော

absolutely *adv plôn₁* လုံးဝ *cō da plôn* လုံးဝမရဘူး။ ; *taôcwan* ဧကန်အမှန်

absolutely not *adv raôraô* လုံးဝမဟုတ်

absorbed in conversation *adj sŭba khapü* စကားပြောကောင်းသော

abstinence made by demonstration *n tasainá-köngwŭ* အစာငတ်ခံဆန္ဒပြခြင်း

abstruse angle *n nōnlaï* ထောင့်ကျယ်

abuse roundly *v khleïn* ပတ်ကလော်သည် *amyûnthi dō khleïn phao khleïn mă* သူ့အရက်မူး၍သားမယားကိုပတ်ကလော်သည်။

abusive (in speech) *adj kaôcă kaôdai₁* နှုတ်ကြမ်းသော

abusive person *n prakaôcă* နှုတ်ကြမ်းသူ

abusive speech *n* *kaõcǎ kaõdai*₂ ကြမ်းတမ်းသောစကား

accept *v* *bu*₅ လိုလားစွာလက်ခံသည် *ba cõ bu mè byā* လိုလားစွာလက်မခံလျှင်လျော်ကြေးပေး။; *phinaĩ* လက်ခံရရှိသည်

acceptable *adj* *põnba* လက်ခံနိုင်ဘွယ်ရှိသော

accident *adj* *ka-ai*₂ အမှတ်တမဲ့ဖြစ်သော

accidental *htanthũ*₂ *v* အမှတ်တမဲ့ထွက်သည် *sũ* *htanthũ* ဒူးလေးအမှတ်တမဲ့ထွက်သည်။ ; *hwathũ* *adj* အမှတ်တမဲ့ ဖြစ်သော၊ အလိုအလျောက် *sũ ù ba hwathũ* ဤဒူးလေးက အမှတ်တမဲ့ ထွက်တတ်သည်။

accidental lift at an edge *v* *htanlaò* အစွန်းတစ်ဘက်တွင် မြှောက်တက်သည်

accidental urine *n* *sásupõn* အလိုအလျောက်ထွက်သေးရည်

accidentally *adv* *htanpõn*₁ အလိုအလျောက်; *ka-ai*₁ မတော်တဆ; *ka-ai kapǎ* မထင်မှတ်ပဲလျက်; *kamā* မတော်တဆ *nĩba kamā yaũ* မတော်တဆရရှိသည်။; *nimaõ*₂ မမျှော်လင့်ပဲလျက်

accidentally closed *v* *landaò* အလိုအလျောက်ဖုံးသည်

accidentally drop from hand *v* *thalǎ* မတော်တဆလက်ထဲမှလွတ်ကျသည်

accidentally shut *v* *thahtõn* အလိုအလျောက်ပိတ်သည် *khǎdǎnphao thahtõn* ပြတင်းပေါက်အလိုအလျောက်ပိတ်သည်။

accidentally step into a pot-hole *v* *lanphrõn* အပေါက်ထဲခြေကျသည် *panǎ khandeĩn lanphrõn* အပေါက်ထဲကွဲချခြေထောက်ကျသည်။

accommodating *adj* *thalwairǎ* လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော

accommodation *n* *kalǎn-aò*₁ နေစရာနေရာ *kalǎn-aò cõ aò pè* နေစရာနေရာမရှိတော့ပါ။; *niĩ nikhyǎ* နေရာထိုင်ခင်း; *tathalwairǎ* လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ခြင်း

accompany *v* *aòcaũ* အတူနေသည်၊ အဖော်ပြုသည်; *aòdò*₁ **2** အတူနေထိုင်သည်; *aòdò*₂ **1** အတူနေထိုင်သည်; *cũ*₆ အဖော်ပြုသည် *lai cũ kakhỹũ* အတူလိုက်ပါသည်။

accordion *n* *thanconcwĩ* လက်ဆွဲသံစုံ

account *n* *cirò* စာရင်း; *rwǎncirò* ငွေစာရင်း

accountant *n* *pracyancirò* စာရင်းကိုင်သူ

accurate in shooting *v* *cudeĩn caò* လက်ဖြောင့်သည်

accuse *v* *san*₅ စွပ်စွဲသည်

accused *n* *pracũsau* တရားခံ

accustomed *adj* *bi*₁ အလေ့အကျင့်ရသော

accustomed to *v* *bi*₄ ကျင့်သားရသည် *aò kǎnkhlau bi hõ* အေးသောနေရာ၌ကျင့်သားရပြီ။

ache *v* *ein*₁ ကိုက်ခဲသည်

achromic patches on the skin *n* *baũlai* သမင်ကွက်

acknowledge *v* *ita* အသိအမှတ်ပြုသည်; *phiyě*₂ အသိအမှတ်ပြုသည်

acquaint *v* *theikhau theingǎ* သိကျွမ်းသည်

acquaintance *n* *tatheikhautheingǎ* သိကျွမ်းခြင်း

acquainted *v* *thangan* သိကျွမ်းသည်

acrid *nyũnkaũ*₁ *n* ညှော်နံ့; *nyũnkaũ*₂ *adj* ညှော်သော

act *v* *klanpyǎ* သရုပ်ဆောင်သည်

act of doing good deed *n* *tamarĩ* ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုခြင်း

act of doing in annoyed manner *n* *tamawǎnmaphĩ* ဆောင့်ကြီးအောင့်ကြီးပြုလုပ်ခြင်း

act of running with hare and hunting with hounds *n* *mablalĩblabaũ* လှေနှံနှစ်ဖက်နှင်းခြင်း

act oneself in dual role *v* *pǎnnǎn* နှစ်ကိုယ်ခွဲပြုသည်

active *phraĩphru* *adj* သွက်လက်သော; *phwĩkhu* *phwĩkǎn* *v* သွက်လက်ပေါ့ပါးသော; *tharǎn* *adj* ဖျတ်လတ်သော

active person *n* *pratharǎn* ဖျတ်လတ်သောသူ

actor *n* *praklanpyǎ* သရုပ်ဆောင်သူ

actually *adv* *taiywǎnmè* တကယ်ဆိုလျှင်

acute angle *n* *nõn-ian* ထောင့်ကျဉ်း; *nõn-yan* ထောင့်ကျဉ်း

Adam's apple *n* *khadwai* လည်စေ့ *pramu khadwai cõ aò* မိန်းမ၌လည်စေ့မရှိပါ။

add *v* *blon*₅ ပေါင်းသည်

addict *v* *maò*₂ စွဲစေသည် *saũ dũ phõn, maò htau maò yũ* ထိုယာခင်းကကြက်ငှက်များကိုစွဲစေသည်။

addicted *manõntǎn*₁ *adj* စွဲလမ်းသော; *mũ*₂ *adj* စွဲလမ်း

စေသော; *thamú* **v** စွဲလမ်းစေသည်
addicted to **v** *cwí*₂ စွဲသည် *pra cwí bein* ဘိန်းစွဲသူ။
addiction **n** *tamanón* စွဲလမ်းခြင်း
addition **n** *blon*₁ အပေါင်းလက္ခဏာ၊ (+)
adjust **v** *mará*₁ သပ်ရပ်အောင်လုပ်သည်; *mará marwai*₁ သပ်ရပ်အောင်လုပ်သည်
adjust saw **v** *phè lwá* လွှဖယ်သည်
administer the state **v** *pað sūkán* တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်သည်
administration **n** *tapaðkhau aríkaí* အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ; *tapaðsúkán* နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး
administration of law **n** *taciran tamaútahtán* အရေးစီရင်ရေး
administrative unit in a state **n** *món*₁ နယ်ပယ်၊ နယ်မြေ; *món*₄ နယ်မြေ; *mónban* ပိုင်မြေ၊ နယ်ပယ်
admire **v** *thakhwai*₂ အားကျသည်
admiring **adj** *thakhwai*₁ အားကျသော
admonish **v** *pað* သတိပေးဆုံးမသည်; *sað*₂ ဆုံးမပဲ့ပြင်သည်; *saðpað* ဆုံးမပဲ့ပြင်သည်
admonisher **n** *prasað prapað* ပဲ့ပြင်ဆုံးမသူ
admonition **n** *tasaðtapað* ပဲ့ပြင်ဆုံးမခြင်း
adolescent **n** *balaðban* လူပျိုပေါက်
adopt **v** *phi*₃ မွေးစားသည် *nain tai mwán phi Katan tamangað* နိုင်ဆိုင်သည့်စကားသည်မြန်မာစကားကို မွေးစားခြင်းဖြစ်သည်။
adopted **v** *kathaú*₃ မွေးစားသော
adopted child **n** *phaokathaú*₁ မွေးစားသားသမီး
adorn **v** *krón*₂ အလှဆင်သည်
adulterer **n** *prahumá* သူ့မယားခိုးသူ၊ မယားခိုး
adulteress **n** *prahugwa* လင်ခိုးသူ
adultery **n** *tblai*₂ အိမ်ထောင်ရေးဖောက်ပြန်ခြင်း
advertise **v** *matheingá*₂ ကြော်ငြာသည်
aeroplane **n** *kònmalyo* လေယာဉ်ပျံ
afar **adv** *cwailàð* ခပ်လှမ်းလှမ်း
affable **adj** *nidwán*₁ ဖော်ရွေသော
affirmation **n** *tamalanklan* အတည်ပြုခြင်း
afraid **v** **adj** *bayón*₁ စိုးရိမ်သော; *thabei*₁ ကြောက်ရွံ့

သော; *tharón*₁ ကြောက်ရွံ့သော; *tharón thabei* ကြောက်ရွံ့သော; *thasán* ကြောက်ရွံ့သော
after **p** *nað*₃ နောက်တွင်၊ နောက်မှ
after the first rain in late summer **n** *kánswaithwi* နွေရာသီအကုန်ပထမဆုံးမိုးရွာအပြီးဒုတိယမိုးအထိကာလ
afternoon **n** *mónkhla* မွန်းလွဲချိန်
afterward **adv** *naðhá* ထိုနောက်၊ နောက်တွင်
again **adv** *blan*₂ ပြန်၍ *tai blan mað* အမေကို ပြန်ပြောသည်။; *ceinblan* ပြန်၍ တစ်ဖန် *phí ceinblan* ပြန်၍ပေးသည်။; *htein*₄ နောက်ထပ် *phí htein dyán ka* ထမင်းနောက်ထပ်ယူပါ။; *thá*₃ ထပ်မံ၍
again and again **adv** *lablan htaú lablan* ထပ်ခါတလဲလဲ
agape **adj** *kí*₁ ဟသော
age **n** *mónnein*₁ အသက်
agenda **n** *akhein aklan*₂ အစီအစဉ်; *tarátaipán* အခမ်းအနားအစီအစဉ်
agent **n** *prama*₂ ပြုလုပ်သူ
agitate the case **v** *saubón cónkhai* အမှုဆွသည်
agitation **n** *tasaubóncónkhai* ခြေထိုးခြင်း၊ အမှုဆွခြင်း
agitator **n** *dwainirað* အမှုဆွသူ
agree **v** *klándein* သဘောတူသည်
agree with **v** *aðkhwaicú* သင့်သင့်မြတ်မြတ်နေသည်; *khin* သဘောသင့်မြတ်သည်၊ တွဲဘက်ညီသည် *tamangað khin* စကားပြောတွဲဘက်ညီသည်။
agreeable **adj** *khwaicú* သဘောတူသော; *phleicú* သဘောတူညီသော
agricultural products **n** *saphað sathá* ကောက်ပဲသီးနှံ
agriculture **n** *talaú(tamóntabón)* စိုက်ပျိုးရေး
ahead of **adv** *kað*₂ ကြိုတင် *taiba kað* ကြိုတင်ပြောထားသည်။
aid **n** *tamacúmakú* ကူညီခြင်း
aim **v** *maú*₂ ချိန်ရွယ်သည်
aim at **v** *naí*₃ ရွယ်သည် *naí ma* လုပ်ရန်ရွယ်သည်။
air gun **n** *klónthaghú* လေသေနတ်
air-blocked **adj** *thaghúpeí* လေပိတ်သော
airplane **n** *kònmalyo* လေယာဉ်ပျံ

akimbo *adv cõnkaneĩn* ခါးထောက်လျက်; *htukaneĩn*₁ ခါးထောက်လျက်

alcohol *n thirũ* အရက်

alcohol steamer *n khraĩn* အရက်ပေါင်းအိုး

alert *v aõthãñ* နိုးသည် *aõthãñ lana lĩmõñ* မိုးလင်းပေါက်နိုးသည်။

alike *adj yõnyõncũ* ဆင်တူသော *dũ thanũ maĩnã yõnyõncũ* ထိုသူနှစ်ယောက်မျက်နှာဆင်တူသည်။

alive *adj myũñ*₁ ရှင်သော; *thamyũñ* အသက်ရှင်သော *cyan thamyũñ* အရှင်ဖမ်းသည်။

all *adj laõ*₁ အားလုံးစုံသော *mwaĩ laõ* အားလုံးမှန်သည်။ ; *laõblãnbli* အားလုံးစုံသော၊ အားလုံးပေါင်း; *pũ*₄ အသီးသီးသော၊ တိုင်း၊ အားလုံးသော *pũpra* လူတိုင်း။ ; *thã*₂ တစ်ခုလုံး၊ အားလုံးစုံသော *thãdõñ* တစ်ရွာလုံး။

all around *adv khũkhũ* ပတ်ပတ်လည် *ceĩn khũkhũ kyõn* ကျောင်းကိုပတ်ပတ်လည်လှည့်သည်။

all countries *n sũkãñ pũkãñ* နိုင်ငံတကာ၊ နိုင်ငံအားလုံး

all day all night *adv thãha thãraõ* နေ့ရောညပါ

all kinds of trouble or hardship *n thaucikã thãcikon* ဒုက္ခသုက္ခ

all morning *adv laraõmõñ* တစ်မနက်လုံး

all night *n lana lĩmõñ* ညလုံးပေါက်၊ မိုးလင်းပေါက်

all over *aõdũ v* နေရာတကာအနှံ့ရှိသည်; *dã*₁ *adv* အနှံ့; *dũdũ* *adv* အနှံ့အပြား၊ *kwan dũdũ blãñ cõ laõ* နေရာအနှံ့အပြားရာသော်လည်းမတွေ့ရပေ။

all the time *adv lablan dalakhan* အချိန်မရွေး *phĩceĩn lablan dalakhan* အချိန်မရွေးပြန်ပေး၍ရသည်။

all together *adv thãdau thãsyã* ကြီးကြီးငယ်ငယ် (အားလုံး)

all year *n laneĩn dwan* တစ်နှစ်ပတ်လုံး

alleluia *interj alleluia* အာလေလူးယာ၊ ဘုရားသခင်အား ချီးမွမ်းခြင်း

alliance *n thãkameĩn arikaĩ* မဟာမိတ်ကဏ္ဍ; *thãkameĩn* မဟာမိတ်

allow *v cau*₂ ခွင့်ပြုသည်; လက်ခံသည် *khĩ cau bã khĩ cau hõ* ကျွန်ုပ်တစ်သက်တာ ကာလသာ ခွင့်ပြုမည်။

allure *v ywĩ* ဆွဲဆောင်သည်

allurement *n taywĩ* မက်လုံး၊ ဆွဲဆောင်မှု

alluring *adj maõ*₁ တပ်မက်အောင်ဆွဲဆောင်တတ်သော

alluring person *n praywĩ* ဆွဲဆောင်သူ

alluvial *n hanphyũn* နွန်းမြေ

almost *adv caĩcaĩcũ* လုနီးပါး; *caĩ* လုနီးပါး; *rwanrwancũ* လုနီးပါး

almost comparative *adj khaulã khaulã* ယှဉ်လိုက်လျှင် ထင်သာသော၊ ဖားတစ်ပြန်ငါးတစ်ပြန်ဖြစ်သော *lanphaõcũ ngã khaulã khaulã* နပန်းလုံးကြတာဖားတစ်ပြန်ငါးတစ်ပြန်ဖြစ်သည်။

almost equal *adj taĩntõñ* မတိမ်းမယိမ်းဖြစ်သော; *taõtwa* မတိမ်းမယိမ်းဖြစ်သော

almsgiving *n tamalumatañ* အလှူဒါန

alone *v aõlantãñ* အထီးကျန်သည်

along the way *adv khlaikhau khlaĩlõn* လမ်းခရီးတစ်လျှောက်

along with *adv lablanhteĩ*₂ တစ်ပါတည်း *pãlai dyãñ dõ thwĩ lablanhteĩ ka* ထမင်းနှင့်ဟင်းတစ်ပါတည်း ယူလာပါ။ ; *lu*₃ တစ်ပါတည်း *pã lu khĩ maĩdãñ ka* ငါ့မျက်မှန်ပါယူလာပါ။

aloof *adv aõyũ aõkwãñ* ခပ်ခွဲခွဲနေသည်; *cwaĩlaõ* ခပ်လှမ်းလှမ်း

alphabet *n liphlonmaõphã* အက္ခရာစဉ်

already *adv põnba* အဆင်သင့်; *rãñ*₂ နှင့်ပြီး၊ သားပဲ 'cõ bakhai' *tai rãñ* မစိုးရိမ်နှင့်ပြောနှင့်ပြီးသားပဲ။ ; *rãñkhai* သားပဲ၊ နှင့်ပြီး *tai rãñkhai* ပြောပြီးသားပဲ။ ; *rãñrãñ* နှင့်ပြီး၊ သားပဲ *tai rãñrãñ* ပြောသားပဲ။

also *adv laõlaõ*₁ လည်းပဲ; *lẽmẽ* လည်းပဲ; *nulẽ* လည်းပဲ; *saõ*₁ လည်းပဲ *khĩ an saõ* ငါလည်းပဲစားမည်။ ; *thãthã* လည်းပဲ *mwai# tha#tha#* လည်းမှန်သည်။ ; *tĩ*₂ လည်းပဲ *na tĩ* သင်လည်းပဲ။

altar for nat offering *n kãntãñ* နယ်မြေစောင့်နတ်အား ပသရာနေရာ

alter *n tathabãkhau* ယဇ်ပလ္လင်၊ ဘုရားစင်

although *conj laulau* သော်ငြားလည်း *yaõ klõn laulau tharõñ mõ khĩ* သေနတ်ပါသော်ငြားလည်းကျားကိုကြောက်သေးသည်။ ; *nathãñ* သော်ငြားလည်း

alum *n lõnsũ* ကျောက်ချဉ်

aluminium curry pot *n* *thwípòndan* ဒန်ဟင်းအိုး
aluminium pot *n* *pòndan* ဒန်အိုး
aluminum pot *n* *thwípòndan* ဒန်ဟင်းအိုး
always *adv* *prwí₁* အမြဲတမ်း *ba ká mè alai prwí* ခေါ်
လျှင်သူ့အမြဲတမ်းလာသည်။ ; *thayǎn₁* အမြဲတမ်း
always busy *adv* *núcǎlá nacǎkǎn* နေ့မအားညမနား
amaranth *n* *kwílǎn* ဟင်းနုနယ်
amaze *v* *ǎn₃* အံ့ဩသည်; *camao camǎn* အလွန်အံ့ဩ
သည်
ambush *dònkhlai₁* *n* ခြံခိုတိုက်ခိုက်ခြင်း; *dònkhlai₂* *v* ခြံ
ခိုတိုက်ခိုက်သည်
Amen *interj* *bahtwá daǎta* ဖြစ်စေသတည်း
amnesty *n* *ta-aòphwei-aòtha* လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်
among *aká post* အထဲတွင်း; *kǎ₂* *interj* အထဲတွင်း; *klǎ₃*
adv အထဲမှာ
amount *n* *haò₁* တစ်ပိုး
amount (one can carry) *clf* *haò₂* *la haò* တစ်ပိုးစာ။
amplifier *n* *nithaǎ* အသံချက်ကိရိယာ
an ending word for question *Pf* *lǎ₅* သလား *mwaí lǎ₇*
ဟုတ်သလား။
anaemia *n* *thwísyān* သွေးအားနည်းခြင်း
anaesthetic *n* *tathùthǎk₁* မေ့ဆေး
and *conj* *dò₂* နှင့်
anemia *n* *thwísyān* သွေးအားနည်းခြင်း
anesthesia *n* *tathùthǎk₁* မေ့ဆေး
angel *n* *lanǎnphao* သိကြားမင်း
anger *tathahtan₂* *n* စိတ်ဒေါသ; *tháhtan₂* *v*
စိတ်ဆိုးသည်
angle *cain₁* *n* ထောင့်; *cain₂* *clf* ထောင့် *nǎ cain* နှစ်
ထောင့်။; *nǎn₁* *n* ထောင့် *nǎn dǎ dǎ nǎn ka* ထိုထောင့်
တွင်ထိုင်ပါ။
angle head lizard *n* *khwíkatònhǎ* ကျောမွေးထောင်
ပုတ်သင်ညိုတစ်မျိုး
angry *adj* *tháhtan₁* စိတ်ဆိုးသော; *tháhtan tháyaò*
စိတ်ဆိုးသော; *thákaǎ₁* စိတ်ဆိုးသော
angry person *n* *pratháhtan* စိတ်ဆိုးသူ
animal *daǎ₂* *n* အကောင်; *daǎ₃* *clf* အကောင် *panǎ*
phǎdau la daǎ ကျွဲထီးကြီးတစ်ကောင်။; *taphaotayú n*

တိရစ္ဆာန်၊ သတ္တဝါ
ankle *n* *kaǎkǎn* ခြေချင်းဝတ်; *khanmaísǎ* ခြေမျက်စိ;
khanmaí ခြေကျင်းဝတ်
annihilate *v* *bya₂* ပျက်သုဉ်းသည် *dǎn bya hǎ* ရွာ
ပျက်သုဉ်းပြီ။ ; *laǎ₄* ပျက်သုဉ်းသည်
annihilation *n* *kǎnkaí* နယ်မြေဒေသပျက်ခြင်း
(သို့မဟုတ်) ကမ္ဘာပျက်သုဉ်းခြင်း; *mǎnlaǎ₂* တိုင်းပြည်
ပျက်သုဉ်းခြင်း; *mǎnlaǎ kǎnkaí* လုံးဝပျက်သုဉ်းသွား
ခြင်း
announce *v* *taiphlǎnba* ကြေညာသည်
annoy *v* *khyǎn₁* စိတ်ရှုပ်စေသည် *phaopicǎ khyǎn*
amaǎ ကလေးကအမေကို စိတ်ရှုပ်စေသည်။ ; *manǎ*
စိတ်ရှုပ်စေသည် *phao picǎ manǎ amaǎ* ကလေးက
မိခင်ကိုစိတ်ရှုပ်အောင်လုပ်သည်။
annoyance *n* *tamanǎmacǎ* စိတ်ရှုပ်စေခြင်း; *tamanǎ*
စိတ်ရှုပ်စေခြင်း
annoyed at *aǎmaí khainǎ 1 v* မျက်စိရှေ့တွင်ကန့်လန့်
ဖြစ်သည်; *aǎmaí khainǎ 2 adj* မျက်စိရှေ့တွင်
ကန့်လန့်ဖြစ်သော
annoying (at sight) *adj* *aǎmainǎ dǎnmaiphlon* မျက်စိ
ရှေ့တွင်ကန့်လန့်ဖြစ်သော; *aǎmainǎ sǎmaípheí* မျက်စိ
ရှေ့ကန့်လန့်ဖြစ်သော
another *karu₁* *pro* အခြား; *khǎtaǎ₁* *pro* အခြား၊ အခြား
တစ်မျိုး; *khǎtaǎ₂* *adj* အခြားဖြစ်သော; *ngòn₂* *pro*
အခြားသူ; *taǎ₂* *pro* အခြား (တစ်ဦးတစ်ယောက်) *taǎ*
pra အခြားတစ်ဦး။
ant *n* *tǎn₁* ပုရွက်ဆိတ်
anticlockwise *blanlǎ* *adj* ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော *pra*
blanlǎ ဆန့်ကျင်ဘက်လှ။ ; *ceíncí* *adv* လက်ဝဲရစ်
anus *n* *kǎnkaǎ₁* စအို၊ စအိုပေါက်
anxiety *n* *takaǎtakaí₁* ပူပင်သောက
any *pro* *laki,lapra,laraǎ* မည်သည်မဆို
any time *adv* *lablan dalakhan* အချိန်မရွေး *phícein*
lablan dalakhan အချိန်မရွေးပြန်ပေး၍ရသည်။
anyone *pro* *lapra dalakhan* မည်သူမဆို
anytime *adv* *pǎkhein* အချိန်တိုင်း
ape *n* *caǎ₂* မျောက်ဝံ; *pramyǎn₂* လူဝံ
apologize with prostration *v* *bǎ* ဝပ်တွား

တောင်းပန်သည် *mathahtan acă, bă anăn ka*
စိတ်ဆိုးအောင်လုပ်မိ သဖြင့်သူ့အားဝပ်တွားတောင်းပန်
ပါ။

apologize with sth *v blî₄* ပစ္စည်းတစ်ခုခုဖြင့်
တောင်းပန်သည် *blî ò thi la kòn ka* အရက်တစ်
ပုလင်းဖြင့်တောင်းပန်ပါ။

apostle *n pradatûphao* တမန်တော်

appeal *kwîcică v* အသနားခံသည်၊ တောင်းပန်သည်;
laki₁ n တောင်းခံခြင်း: *cicaî saô pa laki* ကျွန်ုပ်တို့ကို
သနားပါ။ ; *tayau n* အယူခံခြင်း; *yau₂ v* အယူခံသည်
ba cõ cau yau da လက်မခံလျှင်အယူခံနိုင်သည်။

appear *v htanpau* ပေါ်ထွက်သည်; *laô₃* ပေါ်လာသည်;
laôhtan ပေါ်လာသည် *saklon laôhtan* ကြယ်တံခွန်
ပေါ်လာသည်။

appearance *n anû anan* ရုပ်အသွင်သဏ္ဍာန်; *pônran*
ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်

appease anger *v malansai thá* အမျက်ဖြေစေသည်

appeased of hunger *v haithagwî* အဆာပြေစေသည်
an haithagwî ka အဆာပြေစားပါ။

appellant *n prayau* အယူခံတက်သူ

appellate *adj yauda* အယူခံခွင့်ရှိသော

appellate court *n tayauho* အယူခံရုံး

appendix *n preitein* အူအတက်

apple *n phaôthā* ပန်းသီး

application *n lidān* လျှောက်လွှာ *phî lidan labein*
လျှောက်လွှာတစ်ရွက်ပေးပါ။ ; *tadanli* လျှောက်ထား
ခြင်း

apply *v dan₂* လျှောက်ထားသည်; *dan li* စာတင်သည်;
plôn₃ လိမ်းကျံသည်; *thu₄* သုတ်လိမ်းသည်

appointment *n nikhyûn* ပန်းတိုင်၊ ချိန်းချက်; *takhyûn*
ချိန်းချက်ခြင်း

approach *tatharai n* ချဉ်းကပ်မှု; *tautu v* ချဉ်းကပ်သည်;
tharai v ချဉ်းကပ်သည် *sûphă tharai taô sūmaô*
ကြက်ဖက်ကြက်မအနားချဉ်းကပ်သည်။ ; *tharwai v*
ချဉ်းကပ်သည်

approach to get food with mouth *v sai-an₁* ကပ်
စားသည်

appropriate *adj rărwai* လျော်ကန်သော; *thalaûră*

လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော

appropriate cost for someone's funeral *n lanăn*
ကြိုတင်လျာထားသည့်တစ်ဦးဦး၏အသုဘစရိတ် *maô*
lanăn cõ aô အမေကြိုတင်လျာထားသည့်
သူမ၏အသုဘစရိတ်မရှိပါ။

appropriateness *n tathalaûră* လက်လျောညီထွေဖြစ်
ခြင်း

area *n lai-ian* အကျယ်အဝန်း: *lai-ian aô cwaïmă?*
အကျယ်အဝန်းမည်မျှရှိသနည်း။

area above pubic bone *n pronkhau* ဆီးခုံ

area above the pubic bone *n kabwî* ဆီးခုံ

area under house *n hyûnlă* အိမ်အောက် *pra niharu*
bwai pană dô hyûnlă ရှေးလူများအိမ်အောက်တွင်ကျွဲ
ထားသည်။

argue each other *v lanhtein* တစ်ယောက်နှင့်တစ်
ယောက်ငြင်းခုံကြသည်

argue with elder *v hteinsyûn* ခံပြောသည်

argument *n tahteintahtă* ငြင်းခုံခြင်း; *talanhtein* ငြင်းခုံ
ခြင်း

arm hole *n cukaôhti* လက်မောင်းအိုး

armadillo *n yau₁* သင်းခွေချုပ်

armful *htăn₂ n* ပွေ; *htăn₃ clf* ပွေ *aô lwî htăn* လေးပွေ
ရှိသည်။

armpit *n balilă* ချိုင်းကြား; *bleindilă* ချိုင်းအောက်

army *n prayaôtarai* တပ်မတော်; *yipán* စစ်တပ်

aromatic edible herb *n pû₃* မာလာ

aromatic edible herb plant *n pûmôn* မာလာပင်

around *adv khûreïn₂* ဝန်းပတ်လျက်; *khweïreïn*
ပတ်ပတ်လည်

arouse anger *v khwaithá₁* စိတ်ဆွသည်

arouse the problem *v khaikaî* အမှုကလော်သည်

arrange *v ryan* ပြင်ဆင်သည်

arrange in advance *v ryan yaô* ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည်

arrangement in advance *n taryanyaô* ကြိုတင်ပြင်ဆင်
ခြင်း

arrest *n taphaôtacôn* ဖမ်းဆီးခြင်း

arrival *n tataûlai* ရောက်ရှိခြင်း

arrive v *bá₂* ရောက်လာသည်; *báhtan* ရောက်လာသည်; *kú₂* ရောက်ရှိသည် *laheĩnphao cǎ kú maokhau* ရာဇဝတ်သားကောင်းကင်နိုင်ငံမရောက်။ ; *taũ₂* ဆိုက်ရာကံသည်၊ ရောက်ရှိသည်; *taũlai* ရောက်လာသည်

arrive back v *taũ ceinblan* ပြန်ရောက်သည်; *taũcein* ပြန်ရောက်သည်

arrow n *plǎ₂* မြား

arrow feather n *plǎdei* မြားရွက်

arrowroot n *a-rū* အာဒါလွတ်ပင်

arrowroot root n *a-rūrwi* အာဒါလွတ်မြစ်

arthritic person n *prarwan* အဆစ်ရောင်ရောဂါသည်

arthritis n *rwan₁* အဆစ်ရောင်ရောဂါ; *tasǎrwan* လေးဘက်နာရောဂါ၊ အဆစ်ရောင်ရောဂါ

as *acǎ conj* သောကြောင့်; *manaĩdò₁ n* ဥပမာ၊ ကဲ့သို့; *manaĩdò₂ conj* ကဲ့သို့; *naĩ₂ conj* ကဲ့သို့ *naĩ pǔwai* ညီအစ်ကိုကဲ့သို့။; *naĩdò₂ adv* ထိုနည်းတူ၊ အတိုင်း *manaĩdò tai ka* ပြောသည့်အတိုင်းလုပ်ပါ။ ; *pyan₁ adv* အနေနှင့်၊ အဖြစ်နှင့် *pyan maǎphǎ* မိဘအနေနှင့်။ ; *saǎ₂ adv* သကဲ့သို့ *saǎ ma da* လုပ်နိုင်သကဲ့သို့။

as (in the same way) conj *manaĩyǔ* ထိုကဲ့သို့

as brothers fraternally adv *manaĩ pǔwai* ညီရင်းအစ်ကိုပမာ *aǎblon manaĩ pǔwai* ညီရင်းအစ်ကိုပမာ နေထိုင်သည်။

as if adv *mathao* သကဲ့သို့ *mǎ mathao thǔ nu* အိပ်တာသေနေသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။

as it would happen v *aǎ dǎ ni-aǎ* ဖြစ်ချင်ရင်ဖြစ်သည်

as much as adv *kǎn₂* သလောက်၊ သ၍ *kǎn thama, kǎn tha-an* လုပ်ချင်သလောက်လုပ်၊ စားချင်သလောက်စား။; *saǎ₁* သလောက် *saǎ thayǔ* လိုချင်သလောက်။

as soon as adv *cǎn₂* တစ်ပြိုင်နက် *nahyǔn dò swaĩ cǎn* ကြားရတာနှင့်တစ်ပြိုင်နက်ထွက်သွားသည်။

as though adv *mathao* သကဲ့သို့ *mǎ mathao thǔ nu* အိပ်တာသေနေသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။

as usual adv *cwaĩ pǔblan* ခါတိုင်းလို; *cwaĩ pǔkhan* ခါတိုင်းလို; *khai₂* အရိုးအစဉ်အတိုင်း *ma khai* လုပ်နေကျဖြစ်သည်။ ; *rǎsyǔn rǎnǎ* ယခင်အတိုင်း

ascend v *htan₁* တက်သည်၊ သွားသည် *htan kyǎn* ကျောင်းတက်သည်။ ; *htancein* အထက်သို့တက်သည်

ascending adj *htankhǎn* အတက်ဖြစ်သော

ascension n *tahtancein* အထက်သို့တက်ခြင်း

ascent n *kǎnhtankhǎn* အတက်၊ ကုန်းအတက်

ascertain v *malanklan₂* သေချာအောင်လုပ်သည်

ash n *mĩphau* မီးခဲပြား; *phǎ₂* ပြား

ashamed adj *cǎkrǎ* ရှက်သော; *thara₁* ရှက်သော; *thara thakwan* ရှက်သော; *tharautharǎ* ရှက်သော

ask v *htulwai* မေးမြန်းသည်; *kwǎ* တောင်းခံသည်

askew adj *cikreĩn* ရွဲသော; စောင်းသော

asleep adv *aǎmǎkhlǎ* အိပ်ပျော်လျက်

asshole n *kǎnkaũ₁* စအို၊ စအိုပေါက်

assiduous just for a start adj *bwanswai* ဝိရိယဓဏသာရှိသော

assist v *htǎnpǎn* ကူညီသည်; *kadaǎ₂* ဖေးမသည် *kadaǎ pra phyǔn thǔ ka* သေအံ့ဆဲဆဲသူအား ဖေးမပါ။ ; *tǎncwai* ကူညီမစသည်

assistant n *cuhtu* လက်ထောက် *bakǎn cuhtu* သူကြီးလက်ထောက်ဖြစ်သည်။

assistant headman n *baki* ရွာသူကြီးလက်ထောက်

assistant of catechist n *kyǎntaka* ကျောင်းဒကာ

assurance n *ǎmakhan₁* အာမခံချက်

astride adv *deinkan* ခွလျက် *htǎn deinkan* ခွလျက်ရပ်နေသည်။

astringent adj *khi₂* ဖန်သော

at post *lǎn₁* ထံတွင်၊ ပေါ်တွင်

at all adv *lǎlao* လုံးဝ *cǎ cau lǎlao* လုံးဝခွင့်မပြုပါ။ ; *lwan₂* လုံးဝ *nǎ cǎ hyǔn lwan* လုံးဝကိုမကြားဘူး။ ; *paǎ₂* လုံးဝ *nǎ cǎ hyǔn paǎ* လုံးဝမကြားဘူး။ ; *wǎwǎ* လုံးလုံး *cǎ mwai wǎwǎ* လုံးလုံးမဟုတ်ဘူး။

at least adv *syantaǎ* အနည်းဆုံး၊ အောက်ထစ်

at once adv *lablanhteĩ₁* တစ်ခါတည်း; *thalaĩn* ချက်ချင်း; *thaleĩn* ချက်ချင်း

at one side adv *lapádeĩn* တစ်ဖက်တွင် *u lapádeĩn cǎ da kǎ* တစ်ဖက်ကိုပဲကြည့်လို့မရဘူး။

at the middle adv *bǎ kacǎn₂* အလယ်၌

at the most adv *dautaǎ₂* အလွန်ဆုံး; *laidwan₂* အလွန်ဆုံး

at the same time adv *dikhǎncũ* တစ်ပြိုင်တည်း၊ တစ်ချိန်တည်း; *dikhǎnyǔ* [kk] တစ်ပြိုင်တည်း၊ တစ်ချိန်တည်း;

khāncū တစ်ချိန်တည်း; *khānhtei* တစ်ပြိုင်တည်း
at unreasonable time *adv kapað kapain* အချိန်မတော်
at wits' end *v khaunað-īseīn* ဦးနှောက်ခြောက်သည်
atonement of past sins and misdeeds *n gwūn* ဝဋ်၊ ဝဋ်ကြွေး
attack each other *v lansai lanpaī* အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်သည်
attentive *adj tōntu* ဂရုစိုက်သော၊ အရေးလုပ်သော *tai cwaīmā cō tōntu* ဘယ်လောက်ပဲပြောနေပြောနေ အရေးမလုပ်ဘူး။
attentiveness *n tatōntu* အရေးလုပ်ခြင်း; *tanātonnātai* အာရုံစိုက်နားထောင်ခြင်း
attenuate *v mabū* ပါးလွှာအောင်လုပ်သည်
attitude *n kaūthá₂* စိတ်ထား; *kaūthá cō raó* စိတ်ထားမကောင်းဘူး။
attract *v ywī* ဆွဲဆောင်သည်
audience *n pranā* ကြားနာသောပရိသတ်
audit *tablaīlan cirò n* စာရင်းရှင်းတမ်း; *tatwácirò n* စာရင်းစစ်ခြင်း; *twácirò v* စာရင်းစစ်သည်
audit account *v blaīlan cirò* စာရင်းရှင်းသည်
auditor *n pratwácirò* စာရင်းစစ်
aunt *n ca₂* ဦးလေး; အဒေါ်; *camu* အဒေါ်
auspicious day *n mōnnūrí* ရက်ရာဇာ
authoritative *adj bwūnsaò ngaðdau* ဩဇာတိက္ကမကြီးမားသော
authority *n krauyaò* အာဏာ *sūkǎn krauyaò* နိုင်ငံတော်အာဏာ။ ; *takrautayaò* အာဏာ၊ တန်ခိုးအာဏာ

automatically *adv taó₅* အလိုလို *khaòthā lantaī taó* သရက်သီးအလိုလိုပြုတ်ကျသည်။
avenge *v can₃* လက်စားချေသည်; လုပ်ကြံသည် *pra karǎn can ngòn da* လူမိုက်က သူတပါးကို လက်စားချေတတ်သည်။
average *htúdwǎn₁ n* ပျမ်းမျှခြင်း; *htúdwǎn₂ v* ပျမ်းမျှခြင်းရှာသည်
average rate *n tahtúdwǎn* ပျမ်းမျှ
avert misfortune *v plū₄* ယတြာချေသည်
avocado *n thaothā* ထောပတ်သီး
avoid *v bli₂* ရှောင်သည်; *cwaī₅* ရှောင်သည်၊ ရှောင်တိမ်းသည်; *khaò₁* ရှောင်တိမ်းသည်; *rain₄* ရှောင်ရှားသည်; *swaīkhaò* ရှောင်ကြဉ်သည်
avoidance *n takhaò* ရှောင်ရှားခြင်း
awake *v aòkhyàò aòthǎn* နိုးနေသည်၊ မအိပ်ပဲနေသည် *aòkhyàò aòthǎn lana lǐmǒn* မိုးလင်းပေါက်မအိပ်ပဲနေသည်။ ; *aòthǎn* နိုးသည် *aòthǎn lana lǐmǒn* မိုးလင်းပေါက်နိုးသည်။
away from (place, time) *adv aò bwa* ခြားနားလျက်၊ ကွာလျက်
awful and bad smell *n nyūnthýŭn₁* အလွန်ဆိုးဝါးသော အနံ့
awful smell *n nyūnkhrí₁* ဆိုးဝါးသောအနံ့
awhile *adv labǎn* ခဏ *paó labǎn ka* ခဏတဖြုတ်စောင့်ပါ။ ; *laplǒn* ခဏတစ်ဖြုတ်
awkward in shape *adj cikrǎ* ပုံပန်းမလှသော *cī cikrǎ* ပုံပန်းမလှသည့်ပလိုင်။
axe *n nipa* ပုဆိန်
axle *n lūton* လှည်းဝင်ရိုး

B b

baby *n ngǎ₁* နို့စို့ကလေး; *ngǐphao* နို့စို့ကလေး; *picǎlī* ကလေးပေါက်စ
bachelor *n prakhaūbalaò* လူပျို

back *blan₂ adv* ပြန်၍ *tai blan maó* အမေကို ပြန်ပြောသည်။; *ceinblan adv* ပြန်၍၊ တစ်ဖန် *phī ceinblan* ပြန်၍ပေးသည်။; *kabá n* ကျောကုန်း; *kakon n* ကျောကုန်း; *kasǎn n* ကျော; ခါး; *raó₂ adv* ပြန်၍

bwai raó ပြန်၍ထားသည်။; *raóblan adv* ပြန်၍ *bwai raóblan* ပြန်၍ထားသည်။

back of hand *n* *cukhau* လက်ဖမိုး

back of knee *n* *khandaókän* တံကောက်

back of knife *n* *nidwankhôn* ဓားနှောင့်

back of something *n* *khôn₁* နှောင့် *pon dò nidwan khôn* ဓားနှောင့်ဖြင့်ထူသည်။

back strap loom *n* *hta₂* ဂျပ်

backpack *n* *cikhúkon* ကျောပိုးအိတ်

backwards *adv* *dakhyú* နောက်ဘက်သို့

bad *adj* *karän* ဆိုးသွမ်းသော; *thanä₂* ဆိုးသော

bad name *n* *myankaí* နာမည်ပျက်

bad person *n* *prakarän* လူဆိုးလူမိုက်

bad smell *n* *nyúnkarän₁* ဆိုးသောအနံ့; *nyúnpón₁* အနံ့ဆိုး; *nyúnthôn₁* သိုးနံ့

bad tempered *adj* *thákarän* စိတ်ယုတ်သော; *tháthagwí* စိတ်ယုတ်မာသော

bad tempered person *n* *prathákarän* စိတ်ယုတ်သူ; *pratháthagwí* စိတ်ယုတ်သူ

bag *n* *cikhú* လွယ်အိတ်; *pyä₁* လွယ်အိတ်

baggy *adj* *lanbôn₁* တွဲလဲဖောင်းနေသော

bah *interj* *htwíkhān* ငြင်းပယ်ခြင်းအသံ; ထွီ၊ ဖွီ

bait *n* *sa₃* အစာ၊ ထောင်ရန်အစာ *tä sa* အဝါးထောင့်နွဲ့စာ; *tasa* အစာ; *täsa₁* ငါးစာ

bake *v* *kän₂* ကင်သည်၊ အခြောက်လှန်းသည် *kän seín dò mí ka* မီးဖြင့်အခြောက်လှန်းပါ။

balance *n* *cicu₂* ချိန်ခွင်

bald *klan₄* *adj* ထိပ်ပြောင်သော; *lanran* *adj* အကိုင်းအခက်ကျိုးတိုးကျဲတဲသာရှိသော; *riklan* *v* ခေါင်းပြောင်ညှပ်သည်

bald head *n* *khauklaoklan₁* ခေါင်းပြောင်

bald headed *adj* *khauklaoklan₂* ထိပ်ပြောင်သော

bald headed coin *n* *rwánya khauklaoklan* ငွေဒင်္ဂါးကတုံး

bale fruit *n* *thónhtuthā* ဥသုစုံသီး

ball *n* *bòlön* (kt) ဘော်လုံး; *talön₁* ဘော်လုံး

ballot *n* *mě* မဲ၊ မဲပြား၊ မဲဆန္ဒ

ballot box *n* *mětaó* မဲပုံး

bamboo *n* *hwa₁* ဝါး

bamboo air gun *n* *titwain* ဝါးလေသေနတ်

bamboo basket *n* *thau₃* ခြင်းကြား (ယောက်ျားပန်းထမ်း)

bamboo bell *n* *cakròn* ဝါးခလောက် *prein dó cakròn kaó dó pană phú* မြည်သည်က ခလောက် ဝသည်က ကျွဲ။

bamboo branch *n* *hwaphän* ဝါးကိုင်း *laikaí hwaphän* ဝါးကိုင်းချိုသည်။

bamboo clapper *n* *tataó* ဝါးလက်ခုပ်

bamboo container *n* *sútein* ဝါးမောက်

bamboo fish trap *n* *kha₃* မြူး *pălai kha ka* မြူးယူသွားပါ။; *thai* မြူး

bamboo fish-trap *n* *su₁* ဆောင်း

bamboo flower *n* *hwaphaó* ဝါးပွင့် *yú ba htaó hwaphaó* ကြွက်ထလျှင်ဝါးပွင့်သည်။

bamboo grave *n* *hwacon* ဝါးရုံ

bamboo hat *n* *khauklaóhwabein* ဝါးခမောက်

bamboo joint *n* *hwasän* ဝါးဆစ်

bamboo jug *n* *hwatein* ဝါးမောက်

bamboo mat *n* *nidáhwa* ဝါးဖျာ

bamboo matting *daohwapein* *n* ရိုင်ဖျာ; *hwahtein* *v* ရိုင်ဖျာ; *vain* *n* ရိုင်ဖျာ

bamboo mushroom *n* *cwanhwa* ဝါးယောင်းမို

bamboo node *n* *hwamaí* ဝါးမျက် *hwamaí paí cǎ htän* ဝါးမျက်ခုတ်၍မရ။

bamboo or wooden mat used in boat *n* *súkhlaú nidá* လှေကပ်

bamboo pack *n* *nimón* နောက်လွယ်

bamboo pole *n* *hwaklaú* ဝါးလုံး

bamboo rat *n* *yúhwa* ဝါးကြွက်

bamboo section *n* *hwapaó* အဆစ်နှစ်ဆစ်ကြား (ဝါး) *krän hwa nú paó nú paó ka* ဝါးနှစ်ဆစ်နှစ်ဆစ်စီခုတ်ပိုင်းပါ။ ။

bamboo sheath *n* *hwabein* ဝါးပပ် *dao khauklaó hwabein* ဝါးပပ်ခမောက်ဆောင်းသည်။

bamboo shoot *n* *hwaban* ဝါးမျှစ်

bamboo skin *n* *hwaphei* ဝါးခွံ

bamboo slat *n hwakhaō* ဝါးခြမ်း

bamboo species *n hwabaū* ဝါးတစ်မျိုး; *hwacein* ဝါးကြီး
တစ်မျိုး; *hwathōn* ဝါးတစ်မျိုး

bamboo species used for cooking rice *n hwablān*
ကောက်ညှင်းကျည်တောက်ဝါး

bamboo strips *n hwathā* နှီးဝါး

bamboo strips for making a mat of thatch *n sūthū₂*
သက်ငယ်ပျစ်ရန်နှီး

bamboo stump *n hwamaō* ဝါးငုတ်

bamboo tube *n tein₂* ဝါးကျည်ထောက်

bamboo without hole *n hwakaūtan* အပေါက်မဲ့ဝါး; ဝါး
ရင်း

bamboo worm *n cein₁* ဝါးပိုးကောင် *balaōphao ngaū*
an cein လူငယ်ဝါးပိုးကောင် လှော်စားသည်။

bamboo worm (large) *n htaū₁* ဝါးပိုး (အကြီးစား) *khu*
htaū dō hwacon lā ဝါးရုံအောက်တွင်ဝါးပိုးတူးသည်။

banana *n khlwīthā* ငှက်ပျောသီး; *khlwī* ငှက်ပျော

banana flower *n bōnkhaū* ငှက်ပျောဖူး

banana pith *n bōnklōn* ငှက်ပျောအူ

banana plant *n ngā₂* ငှက်ပျောပင်

banana shoot *n bōnban* ငှက်ပျောပင်ပေါက်

banana species *n khlwībaū* ရခိုင်ငှက်ပျော; *khlwīlī* ရွှေ
နီငှက်ပျော; *khlwīstū* ဖီးကြမ်းငှက်ပျော

banana trunk *n ngāmōn* ငှက်ပျောပင်

band *n khaya* ခရာ

bandage *n nibyān* ပတ်တီး

banded krait (snake) *n raūcahwā* ငန်းတော်ကြား

banded snakehead fish *n tāsūbaū* ငါးရဲ့

banded white *baūlān₂ adj* ဖြူစင်းရောင်ဖြစ်သော;
baūpōn₁ n ဖြူစင်းရောင်; *baūpōn₂ adj* ကန့်လန့်အဖြူ
စင်း ဖြစ်သော

bandy leg *n khandeinkwan* ခြေခွင်

bandy legged *adj kwan₂* ခွင်သော

banyan *n khlon* ညောင်ပင်

banyan fruit *n khlonthā* ညောင်သီး

baptism *n tablōnsū* ရေဖျန်းမင်္ဂလာ၊ ဆေးကြောခြင်း
မင်္ဂလာ

baptism father *n tablōnsūphā* ရေဖျန်းခြင်းခေါင်းကိုင်
အဖေ

baptism mother *n tablōnsūmaō* ရေဖျန်းခြင်းခေါင်းကိုင်
အမေ

baptism name *n tablōnsū myam* ရေဖျန်းမင်္ဂလာပေး
အမည်

Baptist *n Bānkhan* နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်အသင်းဝင်

baptize *v blōnsū* နှစ်ခြင်းမင်္ဂလာပေးသည်၊ ဆေးကြော
ခြင်းပေးသည်

bar *n nidan* ကန်လန်တန်း

barbed wire *n htasu* သံဆူးကြိုး

barbed words *n ngaōsāthā* နာကြည်းစေသောစကား၊
ထိခိုက်စေသောစကား

barber *n prarikhau* အံပင်ညှပ်သူ

barely *adv aō₁* ရုံသာ *ma htaū aō* ပြီးရုံသာ ပြီးသည်။

bargain *v sī₃* စဈေးဆစ်သည် *si takā* ပစ္စည်းစဈေး
ဆစ်သည်။ ; *yān₇* ဈေးဆစ်သည် *yān hū ngau* ဆန်
ဈေးဆစ်သည်။

bark *bein₁ n* အခွံ၊ အခေါက်; *phai n* အခေါက်၊ သားရေ;
u₄ v ဟောင်သည် *htwī u* ခွေးဟောင်သည်။

bark of cinnamon *n thōnhaipei* သစ်ကြမ်းပိုးခေါက်

bark of tree *n thōnphei* သစ်ခေါက်

barking deer *n khū₁* ချေ၊ ဂျီ

barn *n phān₂* ကျို၊ စပါးကျို

barrel *n baīn* ပီပါ၊ စည်

barren cow *n paūmaōtan* အမြို့နွားမ

barren female *n maōtan* အမြို့မ

barrier between rice fields *n baīkhōn* လယ်ကန်သင်းရိုး

base *n dī₂* အစ; အခြေခံ; *karwī* အုတ်မြစ် *hyūn karwī*
yaō အိမ်အုတ်မြစ်နက်သည်။; *kanaō₂* အခြေခံ; *kān₅*
အောက်ခြေ; *maō₁* မူလပင်မ

base on *v phidī* အခြေပြုသည်

basic *n kasyūn* အရင်းခံ

basic rules of organization *n taphonhtan*
tamaītakrōn akahti ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံစည်းမျဉ်း

basil *n ikhreīnlā* ပင်စိမ်းရွက်; *mikleīnlā* ပင်စိမ်းရွက်

bask *v koncā* နေဆာလှည့်သည်

basket *cī* *n* ပလိုင်: *hteĩn cī hteĩn dǎn, na aòñān ka* တောင်းပလိုင်:ရက်သည့်အခါ ထိုင်ရက်ပါ။ ; *dǎn*₂ *n* တောင်း၊ ပလုံး၊ ခြင်း *hteĩn dǎn* တောင်းရက်သည်။ ; *dǎn*₃ *clf* တောင်း *hũ ngai dǎn* ဆန်ငါးတောင်း။ ; *hton n* တောင်းကြီး

basket carrying by bull *n paúlán* နွားဝန်တင်သည့်ခြင်း

basket full *clf dwǎn*₁ ပလိုင်:အပြည့် *bwĩ baũ la dwǎn* စပါးတစ်ပလိုင်:အပြည့်ရွက်သည်။

bat *n bla* လင်းနို့

bathe *v oansũ* ရေချိုးသည်; *wansũ* ရေချိုးသည်

battle *saisau v* တိုက်ခိုက်သည်; *talansailanpai n* တိုက်ပွဲ၊ စစ်ပွဲ; *tasaitapai n* စစ်ပွဲ၊ တိုက်ပွဲ

be (am, are) *v mē*₃ ဖြစ်သည်

be able to touch *v phaòhtu* မိသည်

be agape *v kǐ*₂ တသည် *kǐ u baukhi phlon* ပြောင်းအစေ့ကို ဟကြည့်သည်။

be effective *v bacwan* အချက်ကောင်း ထိသည်

be offended *v phi takama* အပြစ်ယူသည်

be unlucky *v klyankhwā* လာဘ်ပိတ်သည်၊ ကံမကောင်းဖြစ်သည်

be with *v aòcaũ* အတူနေသည်၊ အဖော်ပြုသည်; *aòdò*₁ **3** အတူရှိနေသည်; *aòdò*₃ အတူရှိနေသည်; *aò raò* အတူနေသည်

beads of sweat *n kacaisũ* ခြေလက်တို့၌စိုထွက်သည့် ချေးပေါက်

beam supporting the floor joists *n thónhtaũlǎ* ရက်မ

bean seed *n bǐswĩ* ပဲမျိုးစေ့ *cò thapein pǎlai bǐswĩ ka* ပဲမျိုးစေ့ယူသွားဖို့မမေ့နှင့်။

bean species *n bǐkhǎn* မြေထောက်ပဲ

bean sprout *n bǐkhyon* ပဲညှောင်

bear *htǎn*₁ *n* ဝက်ဝံ; *khan*₄ *v* ခံသည်; *kon*₅ *v* ငိုခံသည်

bear expenses *v khanlaò tharĩ* စရိတ်အကုန်ခံသည်

bear fruit *v tháhtan* အသီးသီးသည်

bear the cost *v khanlaò* အကုန်ခံသည်; *pilaò* အကုန်ကျခံသည်

bear tiredness *v khandhalũ* အပင်ပမ်းခံသည်

bear tuber *v cǎ*₃ မြေအောက်ပင်စည်ဥမြစ်ထွက်သည်

bear witness *v khandhá* သက်သေခံသည်; *khandhěthi*

သက်သေခံသည်

beard *n khasu* မုတ်ဆိတ်မွေး; *khaswan* မုတ်ဆိတ်မွေး

beat *don*₂ *v* တီးသည် *don htõn, don pan* ဗုံတီးသည်။ မောင်းတီးသည်။; *htaò*₁ *v* ခုန်သည် *beĩ htaò cau há thá htaò* ထင်းဖြတ်စဉ်နှလုံးခုန်သည်။ ; *paò*₃ *v* ပုတ်သည်၊ ရိုက်သည် *paò baũ* စပါးပုတ်သည်။ ; *pon v* ထုသည် *pon dò khĩ* တူဖြင့်ထုသည်။ ; *tateĩntapon n* ရိုက်နှက်ခြင်း; *teĩn*₃ *v* ရိုက်နှက်သည်

beater *n prapaò* ပုတ်သူ၊ ရိုက်သူ *prapaò baũ* စပါးပုတ်သူ။ ; *praphlei* ရိုက်သူ; *prateĩn*₁ ရိုက်သူ

beautiful *adj krǎ*₁ လှပသော; *phukrǎ* လှပသော

beautiful and quick *adj tahtyaò* လှပ၍သွက်လက်သော (မိန်းကလေး)

beautify *v makrǎ* လှပအောင်လုပ်သည်

beauty *n taphutakrǎ* အလှအပ

because *bǎdò adv* သောကြောင့်၊ ကြောင့်သာ; *khaucǎ conj* သောကြောင့်; *marǎmē adv* သောကြောင့်; *marǎtaimē conj* အကြောင်းကြောင့်၊ သောကြောင့်; *marǎnimē [kk] conj* အကြောင်းကြောင့်၊ သောကြောင့်; *pǎlǎ conj* ကြောင့်၊ သောကြောင့် *pǎlǎ khĩ khaucǎ* ကျွန်ုပ်ကြောင့်ဖြစ်ရသည်။

because of *conj twǎn*₂ သောကြောင့်၊ ကြောင့်သာ *twǎn taiba yaò* ကြိုပြောထားသောကြောင့်သာ။

beckon *v kaò* ချော့မော့ခေါ်ငင်သည် *sũmaò kaò sũphao* ကြက်မကြီးကြက်ကလေးကိုခေါ်ငင်သည်။

become *v aòhtan* ဖြစ်လာသည်; *htũ*₃ ဖြစ်သည်; *htũhtan* ဖြစ်သည် *htũhtan cahwǎ* ရှင်ဘုရင် ဖြစ်သည်။

become fat *v baòya* ဝလာသည်

become ghost *v ná*₂ သရဲဖြစ်သည်

become moist *v thwicàò* အစိုပြန်သည်

become small *v ri*₂ သေးငယ်သွားသည် *picǎphao ri hò* ကလေးလေးသေးငယ်သွားပြီ။

becoming *n tahtũhtan* ဖြစ်လာခြင်း

bed *n nimĩkhya* အိပ်ရာကုတင်; *nimĩ* အိပ်ရာ

bed bug *n can*₂ ကြမ်းပိုး

bed sheet *n nimĩdǎ* အိပ်ရာခင်း

bedroom *n nimĩthan* အိပ်ခန်း

bedstead *n* *nănkhya* ကွပ်ပျစ်

bee *n* *hwai* ပျား

bee larva *n* *hwaiphao* ပျားလောင်း

beef *n* *cī₂* အသား; အမဲသား; *cīya* အမဲသား

beef ball *n* *cīlōn* အမဲလုံး

beehive *n* *hwaibon* ပျားအုံ; *hwaitan* ပျားအိမ် *htăn bao hwaitan* ဝက်ဝံက ပျားအိမ်ကိုနှိုက်သည်။

beeswax *n* *hwaikra* ပျားဖယောင်း *lai sǎ hwaikra* ပျားဖယောင်းလိုက်ရောင်းသည်။

before *p* *arī* မတိုင်မီ; *rī₃* ပိုစော၍၊ မတိုင်မီ; *rīdō* မတိုင်မီ; *rīhǎ* အရင်တုန်းက

beforehand *adv* *yaō₂* ကြိုတင်လျက် *pran yaō ka* ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားပါ။

beg *v* *kwī* တောင်းခံသည်

beg forgiveness *v* *bīlǎ bǎmōn* တိုးလျှိုးတောင်းပန်သည်

beggar *n* *khwūnkarāi* သူတောင်းစား; *prakwī-an* သူတောင်းစား; *prakwī₂* သူတောင်းစား

begin *v* *swanhtan* စတင်သည်

begin to ripen *v* *myǎnmaū* မှည့်စပြုသည်၊ မမှည့်တမှည့်

beginning *n* *ahti akǎn* မူလအစ; *hti₁* အစ; *kahti₂* အစ; *lǎhti lǎkǎn* ပကတိ; *lao* အစ

beginning of rainy season *n* *kǎnswaiphao* မိုးဦး

beginning of the year *n* *nein hti* နှစ်အစပိုင်း

behavior *n* *aòkǎn₂* အနေအထိုင်

behaviour *n* *aòkǎn₂* အနေအထိုင်

behind *bá₁* *post* အကွယ်တွင် *aònǎn dǎ phǎn bá* စပါးကျီအကွယ်တွင်ထိုင်နေသည်။; *kakhyū post* နောက် *laicū kakhyū ka* နောက်လိုက်လာပါ။ ; *lanbōn₂* *adv* နောက်တွင် *aò lanbōn dǎ kakhyū* နောက်တွင်ရှိနေသည်။

behind one's back *n* *maiphlon thablan* နောက်ကွယ် *maiphlon thablan hǎ atai tarǎ thei?* နောက်ကွယ် မှာဘာများပြောသည်မသိ။

believe *v* *yū* ယုံကြည်သည်

believer *n* *prayū* ယုံကြည်သူ

bell *n* *kalaō* ခေါင်းလောင်း *kalaō prein hǎ* ခေါင်းလောင်းမြည်ပြီ။

bell bottomed trousers *n* *nūkalaō* ခေါင်းလောင်းဘောင်းဘီ

bell hung from the neck of elephant *n* *malōn* ဆင်ခလောက်

belleric myrobalan *n* *thōncaū* သစ်ဆိမ့်

bellows *n* *phūtōn* ဖားဖို

belly *n* *phū₂* ဝမ်းဗိုက်; *phūkōn* ဝမ်းဗိုက်; *phūlōn* ဝမ်းဗိုက်; *phūton* ဝမ်းဗိုက်

beloved *adj* *tūthá bakaū* အလွန်မြတ်နိုးသော

below *adv* *cūlǎ* အောက် *lwī nein cūlǎ cǎ rǎ htan kyōn* ၎် နှစ်အောက် ကျောင်းမတက်သင့်ပါ။ ; *kalǎ* အောက်တွင်

belt *n* *kacōn* ခါးပတ်

Belu River *n* *Pleīlǎō* ဘီလူးချောင်း

bench *n* *kǎnkhyūnhtaū* ခုံတန်းရှည်

bend *v* *ghao* ကွေးသည် *ghao cǎ phōn* မကွေးနိုင်ဘူး။ ; *kon₆* ကွေးသည်; *lankwi* ညွတ်ကျသည်; *phōn₅* ကွေးသည်

bend down *v* *byūlan* ငုံ့သည်; ပျပ်ဝပ်သည်

bend knees *v* *nwaī₂* ဒူးညွတ်သည် *don htōn u htwaī ba nwaī pūra* ဗုံတီးပလွေမှုတ်ရာ၌လူတိုင်းဒူးညွတ်ရသည်။ ; *nwaīphla* ဒူးညွတ်သည် *ywaī lū ba nwaīphla* ရိုးရာအသုဘအကတွင်ဒူးညွတ်လိုက်ဆန်လိုက်လုပ်ရသည်။

bended *adj* *kon₂* ကုန်းသော *phū kasǎn kon* အဖိုးခါးကုန်းသည်။

bending inside (tooth) *adj* *krū* အတွင်းဘက်ကုတ်သော (သွား)

benefit *n* *amyǎ* အမြတ်အစွန်း

benefit from hunting *n* *khukha* တောလိုက်သည့်အကျိုးရလဒ်

bent *adj* *khlwīlan* ညွတ်ကျသော; *kon₃* ကွေးသော *thōnhtwan kon* ကွေးသောတိုင်။ ; *lanphōn* ကွေးကျသော; *phōn₄* ကွေးသော; *thakon₁* ကွေးသော

best *adj* *kahtaō* အကောင်းဆုံးဖြစ်သော

best *adv* *alūkhlōn* ပိုသာသည်; *khlōn* အသာဆုံး *da khlōn* အတော်ဆုံး။

best taste *n* *prōn₁* အကောင်းဆုံးအရသာ

bestow *v phīlan* ပေးကမ်းသည်

bestowal *n taphīlan* ပေးကမ်းခြင်း၊ ချီးမြှင့်ခြင်း

betel box *n paŭ-i* ကွမ်းအစ်; *yá-i* ကွမ်းအစ်

betel knife *n nihī* ကွမ်းညှပ်

betel leaf *n paŭ₂* ကွမ်းရွက်

betel nut *n maŭ₅* ကွမ်းသီး; *maŭthā* ကွမ်းသီး

betel spittle *n paŭsŭ* ကွမ်းသွေး

betray *v baòtað khandeĭn* သစ္စာဖောက်သည်; *să-an₁* သစ္စာဖောက်သည်

better *alŭkhlŏn adv* ပိုသာသည်; *daudò adj* သာ၍ကောင်းသော *da daudò ngòn* သူများထက် သာ၍တော်သည်။; *thŏn₂ adj* သက်သာသော *kanaĭ asă thŏn laki hŏ* သူများတာယခုသက်သာလာပြီ။ ; *yăkhlŏn adj* သက်သာလာသော *să yăkhlŏn* အဖျား သက်သာသည်။ ; *yăritað adj* ပိုကောင်းသော; *yătað adj* သက်သာသော

better than *adv khlŏndò* ပိုမို၍ *ada khlŏndò khĭ* သူ ကျွန်ုပ်ထက်တော်သည်။ ; *yădò* သာ၍၊ ထက် *yădò að hyŭn lai ma tama* အိမ်မှာနေခြင်းထက်အလုပ်သွား လုပ်မည်။

between *post deĭn₃* ကြား; *dicôn* အကြား; စပ်ကြား; *kacôn₃* အကြားတွင် *năn dŏ kacôn ka* အကြားတွင် ထိုင်ပါ။

betwixt and between *adj kahað* စကောစကဖြစ်သော

beverage *n sŭsyŭn* ဖျော်ရည်

beware *v rôn₂* သတိထားသည်

beware of *v ađyôn₂* သတိရှိသည်; *theinăn ka* သတိပြုပါ

beyond *pwŭn₃p* ကျော်လွန်၍ *lai pwŭn langă* ရှေ့ ကျော်လွန်၍သွားသည်။ ; *talwa₁ adj* လွန်ကဲသော *mangað talwa* အပြောအဆိုလွန်ကဲသည်။

Bible *n Licănsŭ* ကျမ်းစာ

bicycle *n sein₁* စက်ဘီး

big *adj dau* ကြီးသော; *dú₁* ကြီးသော *khauklaò dú* ခေါင်းကြီးသည်။ ; *maðklŏn* ကြီးမားသော; *phraŭ₁* တုတ်ခိုင်သန်မာသော၊ ကြီးသော

big and rough sand *n lŏnmaiphraŭ* သဲခေါင်းကြီး

big at the top *adj dŭnă* အဖျားတုတ်သော၊ အဖျားပိုင်း ကြီးသော *thônhtwan dŭnă* အဖျားတုတ်သောတိုင်။ ;

tŭnă အဖျားတုတ်သော၊ အဖျားပိုင်းကြီးသော *thônhtwan tŭnă* တိုင်အဖျားတုတ်သည်။

big bullet *n phlonmað* ကျည်ဆံကြီး

big circular tray used for serving meals *n pwailon* ဒေါင်းလန်း

big globular fungus *n cwankaphŭ* အင်ဥကြီး

big kind of bull *n paŭkală* အကြီးစားနွားတစ်မျိုး

big kind of cicada *n yŭponyan* ကိုယ်လုံးကြီးသည့် ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်မျိုး

big kind of quail *n htaurwĭmabăn* ငုံးအကြီးမျိုး

big owl *n kakraŭ* ဒီးဒုတ်

big spear *n bănthŏn* လှံကြီး

big toe *n khammŏn* ခြေမ

bigger *adj dautað* ပိုကြီးသော

biggest *adj daukhlŏn₁* အကြီးဆုံးသော

bile *n sŭkha* သည်းခြေ

bird *n htau₁* ငှက်

bird egg *n htaucŭ₂* ငှက်ဥ

bird with long tail *n htaupað* ငှက်မြီးရှည်

birth *n ta-aðlan* မွေးဖွားခြင်း

birth mark *n mai₄* မွေးရာပါအမှတ်အသား

birth register *n aðlanli* မွေးစာရင်း

bishop *n bĭsu* ဆရာတော် (ခရစ်ယာန်)

bite *v ein₂* ကိုက်သည်; *kað₅* ပေါက်သည် *raŭ kað* မြွေပေါက်သည်။

bite each other *v lan-ein* အချင်းချင်းကိုက်ကြသည်

bits and pieces *n phrwĭ₁* အပိုင်းအစ

bitter *adj kha₄* ခါးသော

bitter eggplant *n kankha* ခရမ်းခါး

bitter flower *n phaðjapan* ပန်းခါး

bitter flower with five petals *n phaðkhaphao* ပန်းခါး (ပွင့်ဖတ်ငါးခု)

bitter flower with four petals *n phaðkhadau* ပန်းခါး ကြီး (ပွင့်ဖတ်လေးခု)

bitter gourd *n yòncikran* ကြက်ဟင်းခါး; *yònkha* ကြက်ဟင်းခါး

bitter intestine *n preikha* အူခါး

bitter leaf *n* *khalā* ခါးရွက်

blabber *v* *taibi taimaō* မဆင်မခြင်ပြောသည်; *taibi taiphraō* မဆင်မခြင်ပြောဆိုသည်

black *adj* *lon₃* မည်းသော

black board *n* *thōnbeinlon* သင်ပုန်းမည်း

black magic *n* *tapyauṭtalōn* အောက်လမ်းပညာ

black nightshade *n* *niklwī* ဗောက်လောက်ကို

black sesame *n* *dyānhtein* နှမ်းမဲ; *htein₁* နှမ်း

black spider *n* *kanhtān* ပင့်ကူနက်

black sticky rice *n* *baū-iānlon* ကောက်ညှင်းငချိပ်; *dyānbaūyānlon* ကောက်ညှင်းငချိပ်

blacken *v* *malon* မည်းစေသည် *malon maiphlon* မျက်နှာမည်းစေသည်။

blacksmith *n* *pragwīhta* ပန်းပဲဆရာ

bladder *n* *sūphau* ဆီးအိမ်

blade *n* *rai* ဓားသွား

blame *hwan₂* *v* အပြစ်တင်သည် *cō hwan khī ka* ငါ့ကို အပြစ်မတင်နှင့်။; *san₆* *v* အပြစ်တင်သည်; *santakamā* *v* အပြစ်ဖို့သည်; *tahwan* *n* အပြစ်တင်ခြင်း; *tai takamā* *v* အပြစ်တင်သည်

blame a person for sth *v* *saunā* တစ်စုံတစ်ခုအတွက်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုအပြစ်ဖို့သည်

blame each other *v* *lansan₂* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အပြစ်ဆိုကြသည်

blame upon sb because of sth *n* *tasaunā* တစ်စုံတစ်ရာ အတွက်ကြောင့်တစ်စုံတစ်ဦးအပေါ်အပြစ်ဖို့ခြင်း

blanket *n* *hwān₁* စောင်

blanket for carrying babies *n* *hwānpai* ကလေးပိုးစောင် *phi hwānpai dò pai pū ka* ပိုးစောင်ယူ၍ မောင်လေးကိုကျောပိုးပါ။

blaspheme *v* *taikaī* *Bwe* ဘုရားသခင်အားပြစ်မှားပြောဆိုသည်

blasphemer *n* *prataikaī* *Bwe* ဘုရားသခင်အားပြစ်မှားပြောဆိုသူ

blasphemy *n* *tataikaī* *Bwe* ဘုရားသခင်အားပြစ်မှားပြောဆိုခြင်း

bleed *v* *thwī₃* သွေးထွက်သည်; *thwī htan* သွေးထွက်

သည်

bless *v* *raōrī* ကောင်းချီးပေးသည်; *saurī* မင်္ဂလာပေးသည်

blessed *adj* *abataraōrī* မင်္ဂလာရှိသော

blessed oil *n* *hteinsū cānsū* မင်္ဂလာဆီ

blessing *n* *taraōrī* ကောင်းချီးဘင်သောင်၊ မင်္ဂလာ; *tasaurī* မင်္ဂလာ

blind *adj* *bau* ကန်းသော; *maiphlonbau₂* မျက်စိကန်းသော; *maiphlonlā₂* မျက်စိကန်းသော

blind person *n* *pramaiphlonbau* မျက်စိကန်းသူ

blindness *n* *maiphlonbau₁* မျက်စိကန်း; *maiphlonlā₁* မျက်ကန်း

blink *beinkai₂* *v* မျက်စိမှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်လုပ်သည်; *beinlā₁ clf* မျက်တောင်ခတ် *aō la beinlā hō* မျက်စိတစ်မှိတ်သာရှိသည်။ ; *beinlā₂* *v* မျက်တောင်ခတ်သည်; *lāmaithā* *v* မျက်တောင်ခတ်သည်

blinking *adj* *beinkai₁* မျက်စိမှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်ဖြစ်သော

blister *phaū₂* *n* မန်းရည်ဖု; *phaū₄* *v* မန်းရည်ဖုထွက်သည်; *phaūlān₁* *n* မန်းရည်ဖု; *phaūlān₂* *v* မန်းရည်ဖုထွက်သည်

block *didao didān* *v* ပိတ်ဆို့သည် *cī dān aō didao didān* ပလိုင်းတောင်းများပိတ်ဆို့သည်။ ; *kadānbū* *v* တားဆီးသည်: ပိတ်ဆို့သည် *kadānbū kōn* ပုလင်းအပေါက်ဆို့သည်။ ; *kamān₂* *v* ပိတ်ဆို့သည် *tacithaō lan kamān sūlāō* အမှုက်သရိုက်များ ရေမြောင်းကို ပိတ်ဆို့သည်။ ; *kān-ai* *v* ကာဆီးသည်; *kān₁* *v* ပိတ်ဆို့သည် *kān khlai* လမ်းကိုပိတ်ဆို့သည်။ ; *kānbū* *v* ကာဆီးပိတ်ဆို့သည်; *rānbū* *v* ပိတ်ဆို့သည် *rānbū khlai* လမ်းကိုပိတ်ဆို့သည်။ ; *thaōdān₁* *n* အဆို့; *thaōdān₂* *v* ဆို့သည် *thaōdān cyūn dò yan* ခဲနှင့်ယမ်းကိုဆို့သည်(တူမီးသေနတ်တွင်)။

block in throat *v* *kadan* လည်ချောင်းတွင်ခံသည် *tāswī kadan* ငါးရိုးလည်ချောင်းတွင်ခံသည်။; *khadan* လည်ချောင်းတွင်အစာခံနေသည်၊ နင်သည်

blocked *adj* *pei* ပိတ်ဆို့သော

blocked (of hole) *adj* *kaūpei* အပေါက်ပိတ်သော

blood *n* *thwī₂* သွေး

blood circulates *v* *thwī balwai* သွေးလည်ပတ်သည်

blood circulation *n* *thwībalwai* သွေးလည်ပတ်မှု

blood relation *n* *kalaō₁* အရင်း: *thāpū thāgwai kalaō* ညီအစ်ကိုအရင်းဖြစ်သည်။ ; *thakei₁* အရင်းအချာ (သွေးသား) *phao thakei* သားသမီးအရင်းအချာ။

blood tonic *n* *tathūthwī* သွေးအားဆေး

blood vessel *n* *thwīhtū* သွေးကြော

blood-shed *n* *thwīlan cantū₁* သွေးထွက်သံယို

blow *v* *ai₂* တိုက်ခတ်သည် *thaghū ai* လေတိုက် ခတ်သည်။ ; *tha₂* တိုက်ခတ်သည်; *u₂* မှုတ်သည် *u htwaī* ပလွေမှုတ်သည်။

blow nose *v* *phī* နှာညှစ်သည် *phī niphūyi* နှာရည်ညှစ် ပစ်သည်။

blow pipe *n* *mīphlōn₁* မီးပြောင်း

blow through a pipe *v* *phlōn₁* ပြောင်းဖြင့်လေမှုတ်သည် *phlōn mī ka* ပြောင်းဖြင့်မီးမှုတ်ပါ။

blower *n* *pra-u₁* မှုတ်သူ *pra-u htwaī* ပလွေမှုတ်သူ။

blue *phlu₁* *n* အပြာရောင်; *phlu₃* *adj* ပြာသော

blue flycatcher *n* *htaulū* ယင်ဖမ်းငှက်တစ်မျိုး

blue jay *n* *htaukhyaō* ငှက်ခါး

blue-black *lonphlu₁* *n* နက်ပြာရောင်; *lonphlu₂* *adj* နက် ပြာသော

blunt *adj* *klaō₁* တုံးသော

blurred *adj* *bayaō* မှုန်ဝါးဝါးဖြစ်သော; *maīkhū₁* မှုန်ဝါးဝါး ဖြစ်သော (အမြင်)

boa constrictor *n* *lan₂* စပါးကြီး; *raūlan* စပါးကြီးမြွေ

boar *n* *htaōphācū* ဝက်သိုး

boar tusk *n* *htaōmaitan* ဝက်စွယ်ကင်းပိတ်

board *n* *thōnbein* ပျဉ်ပြား

boast *mangaōlū* *v* ကြားဝါပြောဆိုသည်; *phidau₁* *v* ကြားဝါသည်; *phidaunān₂* *v* ကြားဝါသည်; *phihtanlū* *v* ကြားဝါသည်; *phū₆* *v* လေလုံးထွားသည် *mangaō phū da marān* လေလုံးထွားနိုင်လွန်းသည်။; *sirōn₂* *v* ကြားသည် *cō sirōn mā* မကြားနှင့်လေ။ ; *taphidaunān* *n* ကြားဝါခြင်း

boaster *n* *praphū* လေလုံးထွားသူ

boastful *adj* *lahōn htōnthā* ကြားဝါသော *cō khaōbi pra lahōn htōnthā ka* ကြားဝါသောသူကိုမပေါင်းနှင့်။ ; *phidaunān₁* ကြားဝါသော

boastful person *n* *prasirōn* ကြားဝါပြောဆိုသူ

boat *n* *sūkhlaū* လှေ

body *n* *nān₁* ကိုယ်ခန္ဓာ

body louse *n* *cā₁* သန်းမကြီး

body show *n* *daūnān* ကိုယ်ဟန်ပြခြင်း

boil *bao₃* *v* ဆူပွက်သည်; *gweinhtwī* *n* အနာစိမ်း၊ သွေးစုနား; *khru₁* *v* ပြုတ်သည် *khru₁ bīswī* ပဲနောက် ပြုတ်သည်။ ; *sai₂* *v* ပွက်ပွက်ဆူသည်; *tagwī* *n* အနာစိမ်း

boiling *adj* *sai₁* ဆူပွက်သော

boiling water *n* *sūbao₁* ဆူပွက်သောရေ; *sūsai* ရေပွက်

bold *adj* *hai* ရဲရင့်သော

bolt *niphraō* *n* မင်းတုပ် *khādān niphraō cō aō* တံခါး မင်းတုပ်မရှိဘူး။ ; *nith₁* *n* မင်းတုပ်; *phraō₂* *v* မင်းတုပ် ထိုးသည် *phraō khā ka* တံခါးမင်းတုပ်ထိုးပါ။ ; *th₂* *v* မင်းတုပ်ထိုးသည်

bomb *n* *bōn₂* ဗုံး

bond *n* *tacōntaklōn* အချည်အနှောင်

bone *htū₂* *v* အရိုးထွင်သည် *htū paū khauklaō* နွား ခေါင်းအရိုးထွင်သည်။ ; *swī₁* *n* အရိုး

book *n* *li₁* စာအုပ်; *lihtu* စာအုပ်

book cover *n* *likōn* စာအုပ်အဖုံး

book store *n* *liho* စာအုပ်တိုက်

book-shelf *n* *li-nikhya* စာအုပ်စင်

border *n* *mōnsyūn* နယ်စပ်

bore *v* *krai₂* ထွင်းသည်; *phlōn₂* အပေါက်ဖောက်သည်; *thaprū₂* ငြီးငွေ့သည် *thaprū hō* ငြီးငွေ့ပြီ။

boredom *n* *tathaprū* ငြီးငွေ့ခြင်း

boring *adj* *hi₁* ငြီးငွေ့သော; *thaprū₁* ငြီးငွေ့သော *thaprū lei* ငြီးငွေ့လိုက်တာ။

borrow *v* *aōmu* ငှားနေသည်; *htaōkhan* ချေးယူသည်; *phikhan* ချေးယူသည်

borrower *n* *praphikhan* ချေးယူသူ

both sides *n* *nūdeīn nūbā* နှစ်ဦးနှစ်ဖက် *cau laō nūdeīn nūbā* နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သဘောတူသည်။

bottle *n* *kōn₂* ပုလင်း

bottom *n* *kān₅* အောက်ခြေ

boulder *n* *leĩn*₁ ကြီးမားသောကျောက်ဆောင်

bound *v* *tapao* ခုန်သည် *talõn tapao swai* ဘော်လုံးခုန်ထွက်သည်။

boundary *n* *kãnsyũn* နယ်စပ်; *kũ*₁ နယ်နိမိတ်; *kũkhaũ* နယ်နိမိတ်; *kũsyũn* နယ်နိမိတ်

boundary stone *n* *lõndi lõnswãn* နယ်မြေသတ်မှတ်ကျောက်; *lõnswãn* နယ်မြေသတ်မှတ်ထားသောကျောက်

bow *gnũn*₂ *v* ငုံ့သည် *gnũn khaukiao* ခေါင်းငုံ့သည်။ ; *sũphai* *n* လေး

bow and bend *v* *gnũncikao* ငုံ့၍ကုန်းသည်

bow bar *n* *sũsyãn* လေးကိုင်း

bow deep *v* *gnũnlanyaõ* ခေါင်းငိုက်စိုက်ငုံ့သည်

bow down *v* *byũlan* ငုံ့သည်; ပျပ်ဝပ်သည်; *gnũnlan* ခေါင်းငုံ့သည်

bow legged *adj* *khandeĩn ghõn* ခြေခွင်သော

bowl *n* *bahtwĩ daopõnhi* ဇလုံး; *bihtwĩ* ဟင်းခွက်

box *htõn*₅ *v* ထိုးသည်; *taõ*₁ *n* သေတ္တာ

boxer *n* *prahtõn* လက်ဝှေ့ထိုးသူ

boxing *n* *tahtõn* လက်ဝှေ့ထိုးခြင်း

boy *n* *khaũ*₁ ယောက်ျား

boycott *v* *blannũkathi* သပိတ်မှောက်သည်

bra *n* *nũpãn* အမျိုးသမီးရင်ဖုံး

bracelet *n* *rwãnbõn* လက်ကောက်

bradawl *n* *cusũ*₁ လက်ပွတ်စူး; *htasũ* ပွတ်စူး

brain *n* *khaunaõ-ĩ*₁ ဦးနှောက်; *khaunaõ* ဦးနှောက်

bran *n* *phĩmũ* ဖွဲနု

branch *phãn*₁ *n* အကိုင်း; *phãn*₃ *clf* ကိုင်း; *thõnphãn nũ phãn* သစ်ကိုင်းနှစ်ကိုင်း။ ; *thõnphãn* *n* သစ်ကိုင်း

branch fork *n* *thõnphãntã* သစ်ကိုင်းခွ

branch of an organization *n* *phonpã* အဖွဲ့ခွဲ

branch of tree with leaves *n* *thõndõn* အရွက်ပါသစ်ကိုင်း

branch road *n* *khlaiphao* လမ်းသွယ်

brand new *adj* *thũcãn* အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော; *thũcaõ* *thũcãn* အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော

brass *n* *cũ*₃ ကြေး

brass placed on shoulder *n* *cũkhaũti* ပုခုံးတင်ကြေး

ကွင်း

brass rings below knees *n* *cũkhanlõn* ဒူးအောက်ကြေးကွင်းငယ်

brassiere *n* *nũpãn* အမျိုးသမီးရင်ဖုံး

bread *n* *takaõthõn* ပေါင်မုန့်; *takao* မုန့်

break *v* *kã*₅ ချိုးသည်၊ ကျိုးသည်; *makã*₁ ချိုးပစ်သည်; *maphã* ခွဲသည်; *phã*₂ ကွဲသည် *põn phã hõ* အိုးကွဲပြီ။ ; *teĩnkã* ရိုက်ချိုးသည်; *teĩnphã* ရိုက်ခွဲသည်; *thatũ* ပြတ်သည် *thõnkrõnpũ thatũ* ဂီတာကြိုးပြတ်သည်။ ; *tũ*₆ ပြတ်သည် *nipũ tũ* ကြိုးပြတ်သည်။

break (hole) *v* *lanphlõn* (အပေါက်) ကျွံသည်

break (rule) *v* *deĩnbã yãkã* ချိုးဖောက်သည် (ဥပဒေ)

break awhile *v* *sõncõn* ခေတ္တနားသည်

break out *v* *pau*₂ ပေါက်သွားသည် *khaukiao pau* ခေါင်းပေါက်သွားသည်။

breaker *n* *prateĩnkã* ရိုက်ချိုးသူ

breakfast *n* *dyãnrã* နံနက်စား; *sarã* နံနက်စာ

breast *n* *ãnda* ရင်ဘတ်; *ãnnã* ရင်ဘတ်; *nũ* သားမြတ်၊ နို့

breast growing *v* *nũhtõn* ရင်သားကြီးထွားစပြုသည် *balaõban nũhtõn htan* လူပျိုပေါက်တွင်ရင်သားကြီးထွားစပြုသည်။

breastbone *n* *ãnsiriswĩ* ရင်ဒူးရိုး (တိရစ္ဆာန်)

breath mark, comma (,) *n* *tha*₁ အင်္ဂလိပ်ပုဒ်မငယ်တစ်မျိုး

breathe *v* *thãceĩn thãlai* အသက်ရှူသည်

breathe the last breath *v* *taĩhtan* ထွက်သက်နှောက်ဆုံးရှူသည်

breeze *n* *thaghũthalaõ* လေပြေလေညင်း

brethren *n* *pũwaĩ*₂ ညီနောင်များ

bribe *n* *sakadan* လာဘ် *an sakadan cõ da leĩn* လာဘ်စားတာတာရှည်မစားရဘူး။ ; *samyã* လာဘ်၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူခြင်း

briber *n* *prathũsamyã* တံစိုးလက်ဆောင်ပေးသူ၊ လာဘ်ပေးသူ

bribery *n* *ta-ansamyã* လာဘ်ယူခြင်း; *tathũsamyã* တံစိုးလက်ဆောင်ပေးခြင်း၊ လာဘ်ပေးခြင်း

brick *n* *aõ*₁ အုတ်

brick building *n* *hyûn-aō* အုတ်အိမ်

brick wall *n* *pòn-aō* အုတ်တံတိုင်း

bridegroom *n* *prakhaũ aphicudeĩn* သတိုးသား

bridge *dõnkhlay v* တံတားထိုးသည်; *khu₁ n* တံတား;
pramu aphicudeĩn n သတိုးသမီး

bright *adj* *kaũphlõn* ဉာဏ်ကောင်းသော; *khã₃*
တောက်ပသော; *khãseinròn* တောက်ပသော; *khãsein*
တောက်ပသော; *sein₂* တောက်ပသော

bright eyes *n* *maĩphlonsein* မျက်လုံးတောက်ပခြင်း

bright place *n* *kãnkhä* လင်းသောနေရာ

brighten *v* *masein* တောက်ပအောင်လုပ်သည်

brightly *adv* *sein₃* တောက်ပစွာ

brightness *n* *takhãseinròn* အရောင်တောက်ပခြင်း

brilliant *adj* *seinròn₁* အလွန်တောက်ပသော

brilliantly *adv* *seinròn₂* အလွန်တောက်ပစွာ

bring *v* *phicein* ယူပြန်သည်

bring along *v* *pãlai* ယူဆောင်လာသည် *pãlai dyãncõn*
ထမ်းထုပ်ယူဆောင်လာသည်။ ; *rwicein* တပါတည်း
သယ်ပြန်သည်; *rwĩ* တပါတည်းသယ်သည်

bring misfortune *v* *barãn* ခိုက်သည်; *cicĩci-ã*
ခိုက်သည်; *gwĩ₂* ခိုက်သည်; *gwĩghũ* ခိုက်သည်;
kadeĩn karwan ကံနိမ့်စေသည်

brittle eggplant *n* *kankran* ခရမ်းကြွပ်

broad-leaved timber tree *n* *thõnhtõn* အင်

broadcast *v* *thakũlai* ထုတ်လွှင့်သည် (အသံ) *thakũlai*
ngaõthaõ သတင်းထုတ်လွှင့်သည်။

broadcasting *n* *tathakũlai* အသံလွှင့်ခြင်း

broken off *v* *lanbĩ₁* ပဲ့သွားသည် *põnhan kaõ lanbĩkaĩ*
မြေအိုးနှုတ်ခမ်းပဲ့သွားသည်။

broken pieces *n* *nei* သေးငယ်သောအပိုင်းအစ *hũnei*
ဆန်ကွဲ။

broken rice *n* *hũkaũ* ဆန်ကျိုး; *hũnei* ဆန်ကွဲ

broker *n* *pramakã* ပွဲစား

bronze cup *n* *cubãn khandõncũ* ကြေးဖလား

brood *v* *hu₃* ဝပ်သည် *sũmaõ hu acũ* ကြက်မ ဝပ်သည်။

brooding hen *n* *sũmaõhu* ဥဝပ်နေသောကြက်မ

broom *n* *nihwĩ* တံမြက်စည်း

broth *n* *thwĩsũ₁* ဟင်းရည်

brother in law *n* *neĩnkhaũ* ယောက်ဖ၊ ခဲအို

brother or sister in law *n* *neĩn* ယောက်ဖ၊ ခဲအို၊ ခယ်မ၊
မရီး

brothers and sisters *n* *thãpũ thãwai₁* မောင်နှမများ

brothers and sisters in law *n* *thãpũ thãneĩn*
သမီးယောက်ဖသမီးယောက်မ

brown *ca₁ n* အညိုရောင်; *ca₃ adj* ညိုသော

brown hawk-owl *n* *leĩna* ခင်ပုပ်ငှက်

brown slab-sugar *n* *khlaipain* ကြံသကာ

brown-blue *paũ₁ n* ညိုပြာရောင်; *paũ₂ adj* ညိုပြာသော

brown-red paddy *n* *baũthi* နီညိုရောင်စပါး

bubble *baõ₃ v* ဆူပွက်သည်; *phon₂ n* အမြှုပ်; *phon₃ n* ပူ
ဖောင်း; *phon₅ v* အမြှုပ်ထသည်

bucket *n* *kaõ₁* ပုံး; *dyũn cein sũ dõ kaõ ka* ပုံးဖြင့်ရေကို
ခပ်လာပါ။ ; *sũkaõ* ရေပုံး

bucket for slops *n* *htaõkaõ* ဝက်စာပုံး

bud *kau₁ n* အဖူး; *plau₁ n* အဖူး၊ အစို့; *plau₂ v* အဖူးထွက်
သည်

Buddha *n* *Budda* ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား

Buddhist *n* *Buddabathaphao* ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်; *Buddaphao*
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်

Buddhist nun *n* *naikhaõ* သီလရှင်

buffalo *n* *panã* ကျွဲ

buffalo cart *n* *panãlũ* ကျွဲလှည်း

buffalo excrement *n* *panã-i* ကျွဲချေး

buffalo horn *n* *kwai₁* ပတိုး၊ ကျွဲချိုတံပိုး

build *v* *baõ₄* ဆောက်လုပ်သည်; *mahtan* ပြုလုပ်သည်၊
တည်ဆောက်သည်; *ti₂* တည်ဆောက်သည်

build barrier *v* *khõn₃* ကန်သင်းဆည်သည်

build dyke *v* *khõn₃* ကန်သင်းဆည်သည်

build village *v* *ti dõn* ရွာတည်သည်

builder *n* *prabaõhtan* ဆောက်လုပ်သူ

bulb *n* *khau₂* မြေအောက်ပင်စည် *sukhau* ပိန်းပင်စည်
ဥ။

bulbul *n* *htauhtu* ဗွတ်ဖင်နီ

bulge *htankhon₁ n* ဖောင်းကားခြင်း; *htankhon₂ adj* ဖေါ

င်းကားသော; *htanphon v* မောင်းကြွသည်

bulging (of eyes) *adj phlaò₁* ပြူးသော *maiphlon phlaò* မျက်လုံးပြူးသည်။

bull *n paũ₁* နွား

bull fight *n paũlanhtũ* နွားဝှေ့ပွဲ၊ နွားတိုက်ပွဲ

bull in training *n paũphãthwan* ထမ်းပိုးတပ်သင်နွား

bull that pulls cart *n paũkonlũ* လှည်းဆွဲနွား

bulldozer *n konhtauhan* မြေထိုးစက်

bully *v pĩ-an* အနိုင်ကျင့်သည်

bumble bee *n kòn₃* ပိတုန်း

bump *v lankrwai* တိုက်သည်; *lansĩ₃* တိုက်ကြသည် *nakòpo lansĩ* မော်တော်ကားတိုက်ကြသည်။ ; *sĩ₂* တိုက်သည်

bunch *cao₁ clf* အိုင် *thabithã la cao* စပ်စွီးတစ်စွဲ; *khũ₁* *n* ခိုင်; *khũ₂ clf* ခိုင် *phaò la khũ* ပန်းတစ်ခိုင်။ ; *klõn₂* *clf* အစည်း *yaò klã klõn ngaĩsũ* ပျိုးအစည်း ၅၀ ထမ်းသည်။ ; *phru₁ n* အတွဲ; *phru₂ clf* တွဲ

bunch of keys *n thòphru* သော့တွဲ

bundle *cyan₁ n* အစည်း; *cyan₂ clf* အစည်း *baũ nũ* *cyan* ကောက်လှိုင်းနှစ်စည်း။ ; *htu₁ n* အစည်း၊ အထုံး; *htu₄ clf* ထုံး *phyũn la htu* ကောက်ရိုးတစ်ထုံး။ ; *htu₆* *v* စည်းသည်၊ ထုံးသည် *htu phyũn* ကောက်ရိုး ထုံးသည်။; *klõn₁ n* အစည်း; *klõn₃ v* စည်းသည်

burden *n tabaũ* ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး

burdensome *adj sãrai₁* ပင်ပန်းသော *ba khan sãrai* ပင်ပန်းခံရသည်။

buried treasure *n kraubyũn* ရတနာသိုက်

Burma *n Katan₁* မြန်မာ

Burman ethnicity *n Katan₂* ဗမာလူမျိုး

Burmese *n Katan₂* ဗမာလူမျိုး

burn *cũ₇ v* မီးရှို့သည်; *kaĩ₃ v* မီးလောင်သည် *mĩ kaĩ nõn* တောမီးလောင်သည်။ ; *kaũ₈ v* လောင်သည်; *mikaĩ n* မီးလောင်ခြင်း; *mĩ kaĩ v* မီးလောင်သည် *mĩ kaĩ nõn* တောမီးလောင်သည်။; *thapao v* လောင်သည် (အပူ)

burn in mouth *v khada thapao* အာခေါင်လောင်သည်

burn off for new hillside cultivation *n daũ₁* တောင်ယာ

သစ်အတွက် မီးရှို့ခြင်း *cũ daũ beĩ kãncigaò* နွေရာသီ အချိန် တောင်ယာသစ်မီးရှို့သည်။

burn the earth to fertilize the land *v lãn₃* ယာမြေ ကောင်းရန်မြေဖုတ်သည်

burning smell *n nyũnkakaĩ₁* တူးနံ့

burnt *v kakaĩ* တူးသည် *dyãn kakaĩ* ထမင်းတူးသည်။

burnt paddy husk *n phĩphã* ဖွဲပြာ

burst *v htanpõn₂* ပွင့်ထွက်သည်

burst open *v htanmõn* ပွင့်သည် *põn kadao htanmõn* အိုးအဖုံးပွင့်သည်။

bury *v byũnlan* (comp. of *lan₁*) မြုပ်သည်; *byũn* မြုပ်နံ့ သည်း မြေမြုပ်သည်; *laũ* မြုပ်နံ့သည်

bury the corpse *v laũ lĩ* အသုဘချသည်

bush *n kãnkhai* မြက်ချို၊ ချိုပုတ်; *kãnplõn* မြက်ချို

businessman *n prapankrau* စီးပွားရေးသမား

bust *n khauklaomaò* ကိုယ်တစ်ပိုင်းပုံ

but *conj blãn₂* သို့သော်; *blãnme* သို့သော်; *daòmè* [kk] သို့သော်

but by marriage *n kathaũ₁* သွေးဖြင့်ဆွေမျိုးတော်ခြင်း မဟုတ်ပဲ လက်ထပ်ခြင်းဖြင့်တော်စပ်ခြင်း

but tuck *n kãnbeĩn* တင် *pra kãnbeĩn klõn* တင်ကျော သောလူ။

butcher *phrãn v* အမဲဖျက်သည်; *prateĩn₂ n* အသား သတ်သူ

butchery *n phrãnci* အသားသတ်လုပ်ငန်း

butt each other *v lansĩ₁* ဝှေ့သည် *pĩ lansĩ* ဆိတ်ဝှေ့ကြ သည်။

butter bean *n htwũnpĩmatwaò* ပဲထောပတ်

butterfly *n pipãn* လိပ်ပြာ

buttock *n kãnkwan₂* တင်ပါး

button *n thaũthã* ကြယ်သီး

buy *v prĩ* ဝယ်သည်

buy first *v prĩ pau* စဈေးဦးဖောက်ဝယ်သည်

buy for *v prĩ ba* ဝယ်ပေးသည်

buyer *n praprĩ* ဝယ်ယူသူ

by any means *adv nĩdò* မရမက *ma nĩdò htaũ* ပြီးသည် တိုင်အောင်မရမကလုပ်မည်။

by the way *adv* *tailakaũ lamwǎn* စကားမစပ် *tailakaũ lamwǎn baũ nĩ cwaĩmǎ ywǎn?* စကားမစပ်စပါးမည်

မျှရသနည်း။
bye bye interj kǒkó ဘိုင့်ဘိုင့်၊ သွားတော့မည်

C c

cackle (cock) v *katò* ကြက်ဖက်တော်သည်
cackle (hen) v *katè* ကြက်မက်တော်သည်
cage n *htǒn₂* လှောင်အိမ်
cake like honeycomb n *takaohwaiphao*
 မုန့်ပျားသလက်
calculate v *twǎ-u* တွက်ချက်သည်
calendar n *linein lilǎ* ပြက္ခဒိန်; *linein* ပြက္ခဒိန်
calf n *khanphǔphlon* ခြေသလုံး; *khanphǔtha*
 ခြေသလုံး
calf brass n *cúkhankaǒ* ခြေသလုံးကြေးကွင်း
call htǎn₆ v ခေါ်သည်၊ မှည့်သည်; *ká v* ခေါ်သည်; *taká n*
 ခေါ်ခြင်း
call (a dog) v *aō₂* ခေါ်သည် (ခွေး) *aō htwí ka* ခွေးခေါ်
 ပါ။
call (cat) v *mǐ₂* ခေါ်သည် (ကြောင်)
call (chicken) v *prǔ₂* ခေါ်သည် (ကြက်) *prǔ sǔ dò baũ*
sa ကြက်ခေါ်၍အစာကြွေးသည်။
call along v *kácein* ခေါ်ပြန်သည်; *prǔ₁* ခေါ်ယူသည် *prǔ*
cein yaò လိပ်ပြာခေါ်ပြန်သည်။
call away v *káswai* ခေါ်ထွက်သည်
call back v *ká ceinblan* ပြန်ခေါ်သည်
call close v *ká taǒ₂* အနီးခေါ်လာသည်
call for pain v *thūhtan* နာကြင်စွာအော်သည်
call name v *ká myan₂* နာမည်ခေါ်သည်
call on v *káhtan₂* တောင်းခံသည် *káhtan lanǎn*
tamacũ သိကြားမင်းအားအကူအညီတောင်းခံသည်။
call the ghost v *ká pran* အစိမ်း ကိုခေါ်သည်
call to go along v *ká lai* ခေါ်သွားသည်
call to one another v *lanká* ခေါ်ကြသည်
call up v *káhtan₁* ခေါ် တက်သည် *káhtan dǒ hyún*

kaũ ka အိမ်ထဲကိုခေါ်တက်ပါ။
call upon deity v *thuda htarí* တိုင်တည်သည်
call upon the deity to bear witness v *dǎn₄*
 တိုင်တည်သည်
calligraphy n *cukwikrǎ* လက်ရေးလှ; *cutyankrǎ*
 လက်ရေးလှ
callus n *pheisaǒkhlein* အသားမာ
calm dǐ₂ adj ငြိမ်းချမ်းသော; *thaghúcaó n* လေငြိမ်
calm down v *lanprao* ငြိမ်ကျသွားသည်; *thá lansai*
 စိတ်ပြေသွားသည်
camel n *kalǎ-ao* ကုလားအုတ်
camera n *taphitayòñ* ကင်မရာ၊ ဓါတ်ပုံရိုက်ကိရိယာ
camp n *pán* စခန်း
camp guard n *prapaǒpán* စခန်းစောင့်
can ai₁ v နိုင်သည် *ma cǒ ai* မလုပ်နိုင်ဘူး။ ; *cǎn₇ v*
 (လုပ်) နိုင်သည်; (လုပ်) တတ်သည် *khǐ thapaǒ cǎn*
 ကျွန်ုပ် သီချင်းဆိုတတ်သည်။; *da₃ v* နိုင်သည် *da*
khlǒndò ngòn သူများထက်တတ်နိုင်သည်။ ; *mu₄ v*
 နိုင်သည်; *tain₁ n* ဗူး; *tain₂ clf* ဗူး *hǔ thyǔñ tain* ဆန်
 သုံးဗူး။
can be v *dalakhan* ဖြစ်နိုင်သည် *lapra dalakhan*
 မည်သူမဆိုဖြစ်နိုင်သည်။ ; *kalǎn-aǒ₂* ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်
ba cǒ ma kalǎn blai aǒ မလုပ်လျှင်လျှော်ရခြေရှိ
 သည်။
can even adv *cǒthaũ cǒmǎ* ရလောက်အောင် *raǒ naĩ*
aǒ maokhau tai cǒthaũ cǒmǎ ကောင်းကင်နိုင်ငံတွင်
 နေရသည်ဟု ဆိုရလောက်အောင်ကောင်းသည်။
can put to work v *daónaũ* ခိုင်းစား၍ ရသည်
prathathyan daǒ cǒ naũ ပျင်းရိသောလူကို ခိုင်းစား၍
 မရချေ။
cancer n *nabathaǒ* ကင်ဆာရောဂါ; *tasǎnabathaǒ*
 ကင်ဆာရောဂါ

candle *n tyǎn* ဖရောင်းတိုင်
candy *n sasyǎnkhlao* သကြားလုံး
cane *n rei* ကြိမ်
cane ball *n bǎn₁* ခြင်းလုံး *pǎ bǎn* ခြင်းလုံးခတ်သည်။
cannon *n myaǎ₁* အမြောက်
cannon ball *n myaǎphlon* အမြောက်ဆံ
cannot bear the sight of *v u cǎda* အမြင်ကတ်သည်; *u cǎtǔ* အမြင်ကတ်သည်
canvass for votes *v ywǐ mǎ* မဲဆွယ်သည်
cap *n khauklǔ* ခေါင်းစွပ်
capacious *adj daǎ₁* နေရာရှိသော; နေရာကျယ်သော
capital *n kanaǎ₁* အရင်းခံ *rwǎn kanaǎ dyǎn* ငွေအရင်းခံတောင့်တင်းသည်။; *rwǎnkanaǎ* ငွေရင်း *rwǎnkanaǎ aǎ dau* ငွေရင်းတောင့်တင်းသည်။ ; *rwǎnmaǎ* ငွေရင်း
captain *n bodau* ဗိုလ်ကြီး
car *n kǎ₁* မော်တော်ကား; *nakǎpo* မော်တော်ကား
pratyān(carǎ)Kadǐ thei li thei laǐ,cahwǎ Mǎnpai thei nakǎpo စာရေးကာဒီကစာတတ်ပေတတ်၊ မိုးမြဲစော်ဘွားကားမော်တော်ကားအကြောင်းနားလည်သည်။
car driver *n praghǔ nakǎpo* မော်တော်ကားမောင်းသူ
cardamom *n pǔ₂* ဖာလာ
care *ta-udau-urǐ n* ဂရုစိုက်ခြင်း; *ta-uraǎ n* ဂရုစိုက်ခြင်း; *ta-utakhwai n* စောင့်ရှောက်ခြင်း; *ta-utasǎn n* စောင့်ရှောက်မှု; *tayǎn n* သတိ; *udau urǐ v* ဂရုစိုက်သည်
care about surrounding *v uhti unǎ* ပတ်ဝန်းကျင်ကို သတိပြုသည်
care about surroundings *v u khandeǎnhti li khandeǎnnǎ* အနီးဝန်းကျင်ကိုဂရုစိုက်ကြည့်သည်
care for *v udau* ဂရုစိုက်သည်; *uraǎ* ဂရုစိုက်ကြည့်ရှုသည်
care for one another *v lan-u lankhwai* အချင်းချင်း ဂရုစိုက်သည်
careful *adj aǎyǎn₁* သတိရှိသော; *byān₁* သေချာသော; *rǎn₁* သတိရှိသော; *thadǐ₂* သတိရှိသော; *yǎn* သတိရှိသော *yǎn ka* သတိရှိပါ။
carefully *adv byān₂* သေချာစွာ *nithǔ byān thahtān cǎ raǎ* သေချာစွာ စဉ်းစားသော်စိတ်ဆိုးရန်မသင့်ပေ။; *byānbyān* သေသေချာချာ; သေချာစွာ *rwaǐ*

byānbyān mwaǐ khǐ lon သေသေချာချာစဉ်းစားလျှင်ကျွန်ုပ်မှားသည်။
carefulness *n tathadǐ* သတိရှိခြင်း
careless *adj plaǎ₂* သတိမရှိသော၊ နမောနမဲ့ဖြစ်သော; *talaǎtalǎn* ပေါ့ဆသော; *talaǎ* ပေါ့ဆသော *pratalaǎ* ပေါ့ဆသည့်သူ။
careless person *n praplaǎ* နမောနမဲ့လုပ်သူ; *pratalaǎ* ပေါ့ဆသူ
caries *n thaǔkhǔthǔ* သွားပိုးစားခြင်း
carp species *n tǎmakāin* ငါးလူး
carpal bone *n cumaǐsǔ* လက်မျက်စိ
carpenter bee *n kǎnmaǎ* ပိတုန်း
carry *v yaǎ₃* ထမ်းသည်
carry along *v yaǎlai* ထမ်းသွားသည်
carry away *v yaǎswaǐ* ထမ်းသွားသည်
carry bamboo basket on head *v bwǐ cǐ* ပလိင်းရွက်သည် *pǐ bwǐ cǐ* အဖွားပလိင်းရွက်သည်။
carry front and back *v yaǎkǎn* ရှေ့နောက်တွဲပြီးထမ်းသည်
carry on back *v haǎ₃* ကျောပိုးသည်; *pǎ₃* ကျောပိုးသည် *pǎ pǔ* မောင်/ညီလေးကိုကျောတွင်ပိုးသည်။ ; *pai₃* ကျောပိုးသည်; *phwǐ* ကျောပိုးသည်
carry on head *v bwǐ₂* ရွက်သည်
carry on shoulders *v seǎn₂* လွယ်သည် (ပခုံးဖြင့်)
carry out responsibility *v ma ba₂* ဝန်ဆောင်သည်
carry with arm *v htǎn₅* ပွေသည် *htǎn cau* ထင်းပွေသည်။
cart *n lǔ₁* လှည်း
cartilage *n swǐkrao* အရိုးနု
case *n arǐkaǐ₂* ကိစ္စ; *tarǐkaǐ₂* ကိစ္စ
casket *n myǎn* ကြုတ်သေတ္တာငယ်
cassock *n hwǎnbaǔhtaǔ* သင်္ကန်း (အဖြူ)
cast *v pǎ₆* ဖယ်သည်
cast a magic spell over sb to cause him harm *v pyaǔ* ပြုစားသည်
cast a side-glance *v kleǎn-u* မျက်စောင်းထိုးကြည့်သည်; *kleǎn dǎ maǎnao* မျက်စောင်းထိုးသည်

cast a vote *v sau mē* မဲထည့်သည်
cast aside *v pākai* ဖယ်ထုတ်သည်
cast iron *n htakran* သံကြွပ်
castor oil fruit *n kaōthā* ကြက်ဆူသီး
castor oil plant *n kaōmōn* ကြက်ဆူပင်
castrate *v swi₂* ဝှေးသင်းသည် *swi paūcū* နွားဝှေးသင်းသည်။
cat *n caōkanan* ကြောင်; *gnaō₁* ကြောင်
catapult *n sūpaō* လေးခွ *phēin sūpaō* လေးခွပစ်သည်။
catch *v byān₂* ဖမ်းသည် *byān yū dō cai* ပုစဉ်းရင်ကွဲကို ညောင်စေးဖြင့်ဖမ်းသည်။ ; *cyān₃* ကိုင်သည်၊ ဖမ်းသည်; *phaō₂* ဖမ်းသည် *yī phaō* ရဲဖမ်းသည်။ ; *phau* ဖမ်းသည်
catch (by gum) *v pai₅* ဖမ်းသည် *pai yū* ပုစဉ်းရင်ကွဲ ဖမ်းသည်။
catch cold *v thahañ₂* နှာစေးသည်
catch hold *v phaōklōn* ပွေဖက်သည်၊ ပွေပိုက်သည်
catch with bamboo fish trap *v su₇* ဆောင်းသည် *su tǎ* ငါးဆောင်းသည်။
catechist *n sara₂* ဓမ္မဆရာ
catfish *n tākau* ငါးခူ
cathedral *n tathabākyaōndau* ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး၊ ဗိမာန်တော်ကြီး
Catholic *n Katholikaphao* ကက်သလစ်ဘာသာဝင်
cattle bone *n cīswī* အမဲရိုး
cattle lips *n khaphū* တိရစ္ဆာန်နှုတ်ခမ်း
caught by trap *v hwa dei* ကျော့ကွင်းမိသည်; *hwa htu* ဖိတုံးမိသည် *htukein hwa htu* တောကြောင်ဖိတုံး မိသည်။
caught fever because of injury *v karītōn* အနာရှိန် ကြောင့်အဖျားတက်သည်
cause *n ngǎ₁* အရေး; *pǎ₁* အကြောင်း *pǎ tarǎ?* ဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။
cause (for argument) *n kadaō₁* ထောက်ကွက် *tamangaō mōnhadaō kadaō aō laki* မနေ့ပြောဆို သည့်စကားက ထောက်ကွက်အနည်းငယ်ရှိသည်။
cause harm to one's own family by stealthily intercourse *v dao₄* ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် လိင်ဆက်ဆံခြင်း

ဖြင့် မိသားစုအတွက် အန္တရာယ် တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ် စေသည်
cause ill *v masǎ₂* ဖျားအောင်လုပ်သည်
cause problem between *v khaicōn* ခြေထိုးသည်
cause trouble continuously *v ceīnkaū* ဆက်တိုက် ဒုက္ခပေးသည်
caution *n tarōn* သတိရှိခြင်း; *tayōn* သတိ
cautious *adj rōn₁* သတိရှိသော
cave *n hankaū* မြေပေါက်; မြေတွင်း; *sōn* ဂူ
cave mouth *n sōn kaū* ဂူအပေါက်
cave nectar bat *n blayūkhōn* လင်းနို့ကြီးတစ်မျိုး
cease (of rain) *v ngaō₄* မိုးတိတ်သည်၊ မိုးစဲသည်
cease fire *htōn tasai v* အပစ်အခတ်ရပ်စဲသည်; *sōnhōn tasai₁* *n* အပစ်အခတ်ရပ်စဲခြင်း; *sōnhōn tasai₂* *v* အပစ်အခတ်ရပ်စဲသည်
cease of rain *kānngaō₁* *n* မိုးတိတ်ခြင်း; *kānngaō₂* *v* မိုးတိတ်သည် *kānngaō hō* မိုးတိတ်ပြီ။
ceasefire *n htōntasai* အပစ်အခတ်ရပ်စဲခြင်း
ceiling *n prǎn* မျက်နှာကြက်
celebrate feast *v khañpwaī khañlǎn₂* ပွဲကျင်းပသည်
celebration *n pwaīlǎn* ပွဲလမ်းသဘင်
celibate *n pracō-aigwa* အိမ်ထောင်သားမွေးမပြုသူ (မ); *pracō-phimǎ* အိမ်ထောင်သားမွေးမပြုသူ (ကျား)
cement floor *n kadaō-aō* သမံတလင်းအခင်း
cemetery *n lūkhau* သင်္ချိုင်းကုန်း
centipede *n lutabǎn* ကင်းခြေများ
ceremonially clean *adj caōcǎn* ဓလေ့အယူအဆအရ လွတ်ကင်းသော
ceremonially unclean *adj cōcaō cōcǎn* ဓလေ့အရမ လွတ်ကင်းသော
certain *adj lankleī lanklan* သေချာသော *daō dō pra lankleī lanklan ka* သေချာသောသူကိုသာခိုင်းပါ။
certainly *adv badībada* ဧကန်၊ အမှန်မှန်; *klīti* လုံးဝညသုံ၊ အသေအချာ *an dau thahai sǎphūlōn klīti* ငရုတ်သီးအများကြီးစားလျှင်ဝမ်းသွားမှာ အသေအချာပဲ။; *lanklan₂* သေချာစွာ; *rǎnmǎ* မုချ *da rǎnmǎ* မုချသည်။ ; *theiba₁* မချွတ်မလွဲ *theiba lai ka* မချွတ်မလွဲလာပါ။

certainty *n* *talanklan*₂ စိတ်ချခြင်း

chaff *n* *phĩ*₂ ဖွဲ

chain *n* *nipũhta* သံကြိုး

chair *n* *känkhyũnkanòn* ကုလားထိုင်

chairman *n* *khaunã* ဥက္ကဋ္ဌ; *khaunãn* သဘာပတိ

chalice *n* *phalã* ဖလာ

chalk *n* *hanbaũbõn* မြေဖြူတောင်

challenge *v* *cũ*₄ စိန်ခေါ်သည် *cũ khĩ taũ khĩ* ကျားကို စိန်ခေါ်လျှင် ကျားနှင့်တွေ့မည်။; *tã*₄ စိန်ခေါ်သည်

challenging noise made by bull *n* *õ-khru* နွားထီးစိန်ခေါ်သံ

chamber pot *n* *sãstũpõn* ဆီးအိုး

chameleon *n* *khwi*₁ ပုတ်သင်ညို

chance *n* *taka-ai* ကံကြမ္မာ

chance messenger *n* *pranihtaũ* လူကြို *thon li dò pranihtaũ* လူကြိုဖြင့်စာပို့လိုက်သည်။

chance to win *n* *kalãnpĩ* နိုင်ခြေ *kalãnpĩ aò* နိုင်ခြေရှိသည်။

change *htwã* *v* အသွင်ပြောင်းသည်; *klaĩ* *v* ပြောင်းလဲသည်; *laĩ* *v* လဲသည်; *plũ*₃ *v* ပြောင်းသည် *plũ hwãncein* အကျိုးပြောင်းသည်။ ; *rwãnywai* *n* ငွေအကြေ၊ အနုတ်; *taplũtalaĩ* *n* ပြောင်းလဲခြင်း; *ywai*₃ *n* အကြေ *rwãnywai* ပိုက်ဆံအကြေ။

change from one state to another *bõnphu*₁ *n* ဘဝအပြောင်းအလဲဖြစ်စဉ်; *wãn*₂ *v* ဘဝပြောင်းသည် *kĩkon wãn hõ* အီးကုတ်ဘဝပြောင်းပြီ။

change in original shade *v* *rwairã* ပင်ကိုယ်အတိုင်းသဏ္ဍာန်ပြောင်းသည်

change mind *v* *plõn*₁ စိတ်ပြောင်းသည်

change state *v* *lau*₆ ဘဝပြောင်းသည်

change state of life *v* *naõ*₂ ဘဝပြောင်းသည် *yũ khein naõ hẽ* ပုစဉ်းရင်ကွဲများဘဝပြောင်းချိန်ရောက်ပြီ။

change to another state of life *v* *oãn* ဘဝပြောင်းသည်

changing of moon *n* *lã laĩ* လပြောင်းလဲခြင်း

channel *n* *kaũlu* ပြေ၍တင်သောအပေါက် *yũtaha kaũlu* ပွေးအစာရှာတူးသည့်အပေါက်။

chant and heal *v* *khỹã*₂ ဂါထာမန်း၍ကုသည်; *paò* ဂါထာ

မှန်း၍ကုသည်

chap *v* *peĩn*₂ ပတ်သည် (အသား)

chapel *n* *tathabãkyònphao* ဘုရားရှိခိုးကျောင်းငယ်; *tathabãkyòn* ဘုရားရှိခိုးကျောင်း

chapped lips *n* *khaplõnpeĩn* နှုတ်ခမ်းကွဲခြင်း

chapter *n* *aklan* အခန်း; *klandau* အခန်းကြီး

charcoal *n* *mĩphãthau* မီးသွေး

charlatan *n* *simadanãn* တတ်ယောင်ကားလုပ်သူ

charwoman *n* *hyũncwãnmu* အိမ်ဖော်မိန်းကလေး

chase *v* *lwai* လိုက်သည်

chaste *adj* *aòrũ aòcãn* သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော; *rũcãn* သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော

cheap *adj* *ngaupũ* ဈေးပေါသော; *ngausyan* ဈေးပေါသော

cheat *blã*₂ *v* လိမ်သည်; *prabli prabla* *n* လူလိမ်မ်း; *talaòtabli* *n* လိမ်လည်ခြင်း

cheater *n* *prakei prabla* လူလိမ်လူညာ; *pralaò prabli*

cheating *n* *tabli tabla* လိမ်လည်ခြင်း

check point *n* *khlaikãn* ဂိတ်၊ စစ်ဆေးရေးဂိတ်

cheek *n* *khabu* ပါး; *maĩpa* ပါးပြင်

cheese *n* *nũsũkhaò* ဒိန်ခဲ

chef *n* *praphõn* စားဖိုမှူး၊ ချက်သူ

chemical fertility *n* *hankrimi* ဓါတ်မြေသြဇာ

cherry *n* *thõnkĩ* ချယ်ရီ

cherry flower *n* *phaõthõnkĩ* ချယ်ရီပန်း

chest *n* *ãn*₁ ရင်ဘတ်; *ãnda* ရင်ဘတ်

chew *v* *saĩ*₁ ဝါးသည်

chick *n* *sũphao* ကြက်ကလေး

chick pea *n* *bĩkalã* ကုလားပဲ

chicken *n* *sũ*₂ ကြက်; *sũya* ကြက်သား

chicken bone belonging to the owner (left bone) *n* *sũswĩ bwai(bwai ngã)* ပိုင်ရှင်နှင့်ဆိုင်သည့်ကြက်ရိုး

chicken bone that belongs to other (right bone) *n* *sũswĩ ngã(ngòn ngã)* အခြားဘက်နှင့်ဆိုင်သည့်ကြက်ရိုး

chicken bucket *n* *sũhtõn* ကြက်ခြင်း

chicken egg *n* *sũcũ* ကြက်ဥ

chicken farm *n* *sǔpòn* ကြက်ခြံ

chicken gift to sb for one's misdeed *n* *sǔyǒn* အမှားအတွက်ကန်တော့ရန်ကြက်

chicken-run *n* *bya₁* ကြက်ခြံ *sǔbya àò dǒmǎ?* ကြက်ခြံဘယ်မှာလဲ။

chief *n* *khauklaodau* ခေါင်းဆောင်ကြီး

chief secretary *n* *khaupǒndau* အတွင်းရေးမှူးချုပ်

chief-of-staff (defence services) *n* *raincǔ sǔkǎn kacao* ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်

child *n* *phao₁* သား/သမီး; *picǎ₁* ကလေး; *picǎphao* ကလေးငယ်

child introduced with first meat *n* *phaocǎi* အသားဖြင့်ဦးဆုံးမိတ်ဆက်သည့်ကလေး

childish *adj* *kaǔpicǎ₂* ကလေးဆန်သော

childish temperament *n* *kaǔpicǎ₁* ကလေးစိတ်

children *n* *phao₂* သားသမီး; *pisǔpicǎ* ကလေးသူငယ်

children and grandchildren *n* *phaoghú₂* သားသမီးနှင့်မြေးများ

children born of the same mother *n* *laphúkaǔ htan* တစ်အူတုံဆင်း

children of second husband/wife *n* *phaonaòmôn* နောက်ယောက်ျား (သို့) မိန်းမနှင့်ရသည့်သားသမီးများ

chili *n* *thahai* ငရုတ်သီး

chilly *adj* *caǒ₁* ချမ်းသော

chime (to frighten birds) *n* *nákiklon* ကလတက် (စာခြောက်ရန်) *nákiklon pon taǒ amaǒ* ကလတက်ကသူ့အမေကိုပြန်ရိုက်သည်။

chin *n* *khatô* မေးစေ့

chin strap *n* *nikǔpú* မေးသိုင်းကြိုး

Chinese *n* *Khi* တရုတ်လူမျိုး

chip *v* *paǒ₃* ပဲ့သည်၊ ပြုတ်သည် *thiwan kaǒ paǒ* ခေါင်အိုးနှုတ်ခမ်းပဲ့သည်။; *thai₂* ခြစ်သည် *thai ban* ဝါးမျှစ်ခြစ်သည်။

chipmunk *n* *yǔthahwí* အဖြူမဲအစင်းပါရှဉ့်ငယ်

chisel *n* *htapanai* ဆောက်; *nihta* ဆောက်

choke while drinking *v* *kasú* သီးသည်

choke with emotion *v* *thathai₂* ရင်ဆို့သည်

choose *v* *rau₁* ရွေးသည် *rau phi* ရွေးယူသည်။

choose to eat meat from small bones *v* *cú-an* ရှေ့သွားဖြင့်အရိုးငယ်မှအသားရွေးစားသည်

chop *v* *phonkhaǒ* ခြမ်းသည် *phonkhaǒ hwa* ဝါးကိုခြမ်းသည်။

chorus *thǎn₂* *n* သီချင်းတွင်ထပ်ကျော့၍ဆိုရသည့်အပိုင်း; *thǎn₃* *v* သီချင်းတွင်ထပ်ကျော့၍သီဆိုသည်

Christ *n* *Kristu* ခရစ်တော်ဘုရား

Christian *n* *Kristuphao* ခရစ်ယာန်

Christian nun *n* *mèthila* သီလရှင်

Christmas *n* *Natalǔ* ခရစ္စမတ်ပွဲ; ခရစ်တော်မွေးနေ့ပွဲ

chubby *adj* *plao* ဝတုတ်တုတ်ဖြစ်သော

chubby (child) *adj* *ra-ū* ဝကစ်ကစ် (ကလေး) *picǎphao ngǎ pra ra-ū laǒkaǔ* ထိုကလေးကအလွန်ဝကစ်ကစ်ပဲ။

church *n* *ta-aǒblon₁* အသင်းတော် (ခရစ်ယာန်); *tathabǎkyòndau* ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး၊ ဗိမာန်တော်ကြီး

cicada *n* *yú₁* ပုစဉ်းရင်ကွဲ

cigar *n* *yáklau* ဆေးလိပ်

cigarette *n* *yáklauǎbaǔ* စီးကရက်

cinema *n* *yònthamyǔnhò* ရုပ်ရှင်ရုံ

cinnamon *n* *thònhai* သစ်ကြမ်းပိုး

circle *n* *taryǔn₁* စက်ဝိုင်း

circular *adj* *taryǔn₂* ဝိုင်းပတ်သော

circular saw *n* *lwǎtaryǔn* လွှ ဝိုင်း

citizen *n* *sǔkǎnphao₁* နိုင်ငံသား

citizens *n* *sǔphao kǎnphao* တိုင်းသူပြည်သား

city wall *n* *weinrá* မြို့ရိုး *Mandalay weinrá* မန္တလေးမြို့ရိုး။

civet *n* *dǒnnǎ* ကြောင်ကတိုး *dǒnnǎ an khlonthā* ဝေဖန်ကာကွယ်တိုင်းညာဦးစားသည့်

claim or recognise as one's own *v* *kran₄* ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ်သတ်မှတ်သည်

clan *n* *bica₂* ဆွေမျိုးသားချင်းစု *Tan bica* တန်ဆွေမျိုးသားချင်းစု။ ; *maǒman* အနွယ်၊ မျိုးနွယ်; *phaocǎ* ဆွေမျိုးသားချင်းစု; *phaoghú₁* ဆွေမျိုးသားချင်းစု *Htaǔ phaoghú* ထူးဆွေမျိုးသားချင်းစု။

clap *v plǎn₁* တီးသည် *plǎn cuya* လက်ခုတ်တီးသည်။

classical song for traditional dance *n ngađywaí* ရိုးရာ အကသီချင်း (ကယန်း)

clavicle *n bleĩnhađswí* ညှပ်ရိုး

clay curry pot *n thwípónhan* မြေဟင်းအိုး

clay pot *n pónhan* မြေအိုး

clay water pot *n pónmaotharwí* ရေချမ်းအိုး

clean *ađblí ađblǎn adj* သန့်သန့်ရှင်းရှင်းရှိသော; *blǎn₁ adj* သန့်စင်သော; *blí₂ adj* သန့်ပြန့်သော; *blíblǎn adj* သန့်ပြန့်သော; *cǎn₅ adj* သန့်ရှင်းသော; *htaúblǎn v* ပြောင်အောင်သုတ်သည်; *ki₅ v* သုတ်ပစ်သည် *ki pú í ka* ညှိငယ်မစင်ကို သုတ်ပစ်ပါ။ ; *kiblǎn v* သန့်ရှင်းစေရန်သုတ်သည်; *lǒn₁ v* ဆေးကြောသည် *lǒn kòn* ပုလင်းဆေးသည်။ ; *mablǎn v* ရှင်းလင်းသည်; *nyũnblǎn v* သန့်စင်သည်; *praú adj* ကြည်လင်သော *sũ ba praú khǎ ađ ka* ရေကြည်လင်မှသောက်ပါ။ ; *rǒn₁ adj* သန့်သော; *rǒnrú adj* သန့်ရှင်းသော

clean anus *v ki kǎnkaú* အီးကုန်းသည်

clean water *n súpraú* ရေကြည်

cleaning tools for mattock *n nannithu* ပေါက်ပြား သန့်ရှင်းရေးကိရိယာ

cleanliness *n tablí tablǎn* သန့်ရှင်းခြင်း

clear *makhǎn₁ v* ရှင်းလင်းသည်; *praú adj* ကြည်လင်သော *sũ ba praú khǎ ađ ka* ရေကြည်လင်မှသောက်ပါ။

clear (land) *v paikhǎn* ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းသည်

clear (of sight) *adj maikhǎ₁* ရှင်းလင်းသော (အမြင်)

clefted skirt *n núphrai* ဂါဝန် (အကွဲ)

clench *kwǎn₁ n* ဆုပ်; *kwǎn₂ clf* ဆုပ်

clerk *n pratyán₂* စာရေး

clever *adj blíblu* ပါးနပ်သော; *da₁* တော်သော; *plan₁* တတ်သိလိမ္မာသော

clever person *n prablí* ပါးနပ်သူ; *prakaúlá* ပါးနပ်သူ; *praplan* ပညာရှိ၊ ပါးနပ်သူ

cleverest *adj dakhlǒn* အတော်ဆုံး

click tongue *v cikha₂* တောက်ခေါက်သည်

clicking tongue *n cikha₁* တောက်ခေါက်ခြင်း

climate *n kǎn₃* ရာသီဥတု *kǎncingađ* နွေရာသီ။

climb *v htan₁* တက်သည်။ သွားသည် *htan kyòn* ကျောင်းတက်သည်။

clime up *v khǎhtan₁* လှမ်းတက်သည်

cling *v cao₂* တွယ်ကပ်သည်; *paí₁* တွယ်သည် *paí htan thón* သစ်ပင်တွယ်တက်သည်။

clitoris *n pēđí* မိန်းမအင်္ဂါဇိတ်အစေ့

clock *n niteĩn₂* နာရီကြီး

clockwise *adv ceĩnhtwai* လက်ယာရစ်

clod *n hankhlao* မြေတုံး

close *ađphyũn adj* နီးသော; *cónphyũn₂ adj* နီးစပ်သော; *cóntađ₁ adj* နီးကပ်သော *ahyũn dò khĩ hyũn ađ cóntađ* သူ့အိမ်နှင့် ကျွန်ုပ်အိမ် နီးကပ်သည်။ ; *daú₁ adj* နီးကပ်သော; *htǒn₆ v* ပိတ်သည်။ ဆို့သည်; *htǒnbú v* ပိတ်သည် *htǒnbú lí* စာအုပ်ပိတ်သည်။ ; *klatađ v* ထိကပ်သည်; *kri₁ adj* စိပ်သော *kri pwũnlwǎn* သိပ်စိပ်လွန်းသည်။ ; *mú₂ adj* စိပ်သော; *pǎn₁ v* ပိတ်သည် (လက်ဝါးဖြင့်); *pǎnbú v* ပိတ်သည် *pǎnbú khaplǒn* ပါးစပ်ပိတ်သည်(လက်ဝါးဖြင့်)။ ; *phru₅ v* ပိတ်သည်; ဆွဲသည် (ဇစ်) *phru hwǎnceĩn niphru k* အင်္ကျီဇစ်ကို ဆွဲပါ။ ; *tađ₃ adj* နီးသော

close (umbrella) *v ao₂* ပိတ်သည် (ထီး)

close eyes *v bein₄* မှိတ်သည် (မျက်စိ)

close gap between children *n phaodaú* ကလေးနီးခြင်း

close parenthesis *n htǒn₂* ကွင်းပိတ် --)

close partially (for eyes) *v byú₃* မှေးသည် (မျက်လုံး)

close school *v htǒn kyòn* ကျောင်းပိတ်သည်

close tight *v tanceĩn* လုံအောင်ဆို့သည်

close tightly *v ceĩn ceĩn* အလုံပိတ်သည်

close to *post hti₃* အနီး *nǎn đǎ thón hti* သစ်ပင်အနီးတွင်ထိုင်သည်။

close up *v tanbú* ဆို့သည်

close watch *n takhwǎn* အနီးကပ်စောင့်ရှောက်ခြင်း

closed *adj bú₂* ပိတ်နေသော၊ လုံသော

closed bracket --) *n htǒn₂* ကွင်းပိတ် --)

closed eyed *adj maĩphlonbein* မျက်စိပိတ်သော

closely *adv cónphyũn₁* နီးစပ်စွာ; *cóntađ₂* နီးကပ်စွာ;

thali နီးကပ်စွာ
 closely related *adj swiḥphyûn* ဆွေမျိုးနီးသော
 closing *n kasõn* အပိတ်
 closing speech *n ngaõhtõn* အပိတ်စကား
 cloth *n hwãnyã* အဝတ်စ; အဝတ်နွမ်း *nyûnblãn ðò hwãnyã* အဝတ်စဖြင့်သုတ်သည်။ ; *tayã* [kk] ပိတ်စ
 cloth band *n nûkathi* ထဘီအထက်ဆင့်
 cloth hammock for small child *n hwãnton* ပုခက် (အဝတ်)
 cloth wrapped on calf *n khankaõ* ခြေသလုံးပတ် အဝတ်စ
 clothes-hanger *n nûcein-nipaõ* ဘောင်းဘီ၊ အင်္ကျီချိတ်
 clothing *n nûhwãncein* အဝတ်အစား; *tahaotakwãn* အဝတ်အစား; *takwãntathaõ* အဝတ်အစား
 cloud *n la-aũ* တိမ်
 cloud cover *v la-aũ yaudãn* တိမ်ဖုံးသည်
 cloud move *v la-aũ yau* တိမ်ရွေ့ရှားသည်
 clouded with *v cwaĩdãn* ဖုံးသည် (တိမ်) *lã htan lao la-aũ cwaĩdãn* လစထွက်သည်နှင့်တိမ်ဖုံးလိုက်သည်။
 cloy *gnãn adj* အိသော; *ngwã₂ v* အိသည်
 cloy some *adj ngwã₁* အိသော; *thagnãn* အိသော
 clump *bon₁ n* အံ; *bon₂ n* အိတ်; *bon₄ clf* အံ *usû hwai la bon* ပျားတစ်အုံတွေ့ရသည်။; *con₂ n* ရံ
 co-operate *v mablon* ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်
 coal *n lõnphãthau* ကျောက်မီးသွေး; *phãthau* မီးသွေး
 coal tongs *n midì* မီးညှပ်
 coax *v lai₃* ချော့မော့သည်; *li₂* လျော့သည်; *twei* ချော့သည် *twei cyan paũ* နွားကိုချော့၍ဖမ်းသည်။
 cobra *n raũblonhwai* မြွေဟောက်; *raũhwai* မြွေဟောက်
 cobweb *n kanbyan* ပင့်ကူအိမ်; *kancãn* ပင့်ကူအိမ်; *kanlu* ပင့်ကူမျှင်
 cock crows *v sũ aũ* ကြက်တွန်သည်
 cock fight *n sũlanphrain* ကြက်ခွပ်ပွဲ၊ ကြက်တိုက်ပွဲ
 cock spur *n kadĩlã* ကြက်တက်ရွက်
 cockroach *n kĩkaõ* ပိုးဟပ်
 coconut *n ma-õnthã* အုန်းသီး

coconut core *n ma-õnkeĩ* အုန်းသား
 coconut milk *n ma-õnsũ* အုန်းဆီ
 coconut oil *n namãnma-õn* အုန်းဆီ
 coconut palm *n ma-õnmõn* အုန်းပင် *ma-õnmõn lũ* အုန်းပင်ကမြင့်မားသည်။
 coconut shell *n ma-õnkõn* အုန်းမှုတ်
 cod-liver oil *n tãdaubai* ငါးကြီးဆီ
 code of conduct *n kãnyũ* စည်း (ဥပမာ- လူ့စည်း၊ ဘီလူးစည်း)
 coffee *n kaphĩ* ကော်ဖီ
 coffin *n klõn₁* ခေါင်း (လူသေအခေါင်း)
 coil *ghon₁ clf* ခွေး; *ghon₂ v* ခွေသည် *ghon raõ htasu ka* သံဆူးပြန်ခွေပါ။ ; *swan₄ v* ထုံးသည် (ဆံပင်)
 coil hair *v swan khaumwai* ဆံတုံးထုံးသည်
 coin *n rwãnya* ငွေဒင်္ဂါး
 coin with crown *n rwãnya khedõn* သရဖူပါဒင်္ဂါးပြား
 coincide *v nimaõtũ* တိုက်ဆိုင်သည်
 coincidence *n nimaõ₁* တိုက်ဆိုင်မှု
 cold *n thahaũ₁* နှာစေးခြင်း
 cold place *n kãnkhlau₃* အေးသောနေရာ *mõnkhũ mõnha cõ aõ kãnkhlau ka* ညအခါအေးသောနေရာ တွင်မနေနှင့်။
 cold season *n kãnkhlau₂* အေးသောရာသီ
 coldness *n takhlau* အေးခြင်း
 collapse *v lancã* ပြိုလဲသည်; *landũ* ပြိုသည်
 collapsible door *n khãdãncwĩ* ဆွဲတံခါး
 collar (of shirt) *n kalè* ကော်လာ (အင်္ကျီ) *hwãncein kalè wĩ hõ* အင်္ကျီ ကော်လာ ပေပြီ။
 collar-bone *n bleĩnhaõswĩ* ညှပ်ရိုး
 collared dove *n htaulwĩmathyũn* ချိုးလင်းပြာ
 collect *v rwĩcõn* စုဆောင်းပုံထားသည်
 collection *n takitakaõ₂* ကောက်ခံမှု
 collectively *adv kalon₁* စုစုစည်းစည်း
 colon *n phũpreĩprã* အူမ; *preĩdau* အူမ; *preĩprã* အူမကြီး
 color *n arwĩ atũ* အရောင်အဆင်း *hwãncein ù pí arwĩ atũ cõ krã* သည်အကျအရောင်အဆင်းမလှဘူး။; *arwĩ*

အရောင်
colour *n arwī atū* အရောင်အဆင်း: *hwāncein ũ pū arwī atū cō krā* သည်အကျအရောင်အဆင်းမလှဘူး။; *arwī* အရောင်
coma *n thūkla₁* မေ့မြောခြင်း; *thūpein₁* မေ့မြောခြင်း
comatose *adj thūkla₂* မေ့မြောနေသော; *thūpein₂* မေ့မြောနေသော
comb *kathū n* ခေါင်းဖြိုးသည့်ဘီး: *khaukiao klan cō ba kathū* ခေါင်းပြောင်လျှင်ဘီးမလိုပေ။ ; *katū₁ n* အမောက်; *khwī₂ v* ဖြိုးသည်
comb hair *v khwī khaulu* ဆံပင်ဖြိုးသည်
combination of words consisting of a stem *n tamangaō maōphā* စကားဖိုစကားမ
come instead *v cein thā* အစားပြန်ဝင်သည် *mōnkaī cein thā* နေကြတ်က အစားပြန်ဝင်သည်။
come out (grime) *v phū₅* ချေးထွက်သည် *khandeīn krī phū* ခြေထောက်ချေးထွက်သည်။
comer *n pralai* လာသူ *pralai pūpra?* လူ့ဘယ်နှစ် ယောက်လာသနည်း။
comet *n saklon* ကြယ်တံခွန်
comfort *v daōcaū daōmwaī* အားပေး နှစ်သိမ့်သည်
comfortable *adj dū₂* သက်တောင့်သက်သာရှိသော
command *n tamālan₂* အမိန့်၊ ပညတ်
commandment *n tamālan₂* အမိန့်၊ ပညတ်
commence Water Festival *n thakyan lan* သင်္ကြန်ကျ
commerce *n takūtakā* အရောင်းအဝယ်
commission *n kayaō kaōkha* ပွဲခ၊ ကော်မရှင်; *kayaō* ပွဲခ၊ ကော်မရှင်; *prī* ကော်မရှင်ခ၊ ပွဲစားခ
commit *v mamā₂* အပြစ်ပြုမိသည်
commit adultery *v matablai* လင်/မယားမှု ကျူးလွန်သည်
commit oneself *v plisū lantān* စကားကျသည်
commit suicide by hanging *v thūcikaō₂* ကြိုးဆွဲချသေသည်
commit to memory *v unān* ကြည့်ထားသည်
common *adj talai* အများနှင့်သက်ဆိုင်သော *hankhau talai* အများနှင့်သက်ဆိုင်သောမြေ။

common death *n tathūnā* ဖျားသေခြင်း; *tathūsā* ဖျားသေခြင်း
common millet *n thwī* လူး
common mina *n htauran* ဆက်ရက်
common rat snake *n raūblon* လင်းမြေ
common sense *n kaūthā₁* ပိုင်းခြားဝေဖန်တတ်သော အသိဉာဏ်
communicate *v htwān₂* ဆက်သွယ်သည် *phao aō dō Ywūn kān htwān cein* ထိုင်းနိုင်ငံမှသားဆက်သွယ်လာသည်။ ; *lanhtwān* အချင်းချင်းဆက်သွယ်ကြသည်
communication *nihtwān v* ဆက်သွယ်ခြင်း; *talantwān n* ဆက်သွယ်ရေး
communicator *n prahtwān* ဆက်သွယ်သူ
community elders *n dōnmaō dōnphā* ရွာမိ ရွာဖ; *dōnmaō phānmaō* ရပ်ရွာလူကြီး၊ ရွာမိ ရွာဖ
community fund *n rwāntalai* ရံပုံငွေ *dōn rwāntalai* ရွာရံပုံငွေ။
compact *adj klā₁* သိပ်သည်းသော၊ ကျစ်သော *paū khā klā han* နွားကမြေကြီးသိပ်သည်းအောင်နင်းသည်။
companion *n ngōn₁* သူများ၊ အဖော်; *ngōncaū* အဖော်; *swīngōn* အပေါင်းအဖော်
compare *v cā₅* နှိုင်းယှဉ်သည်; *daūcā* နှိုင်းယှဉ်သည်; *daūtū* နှိုင်းယှဉ်ပြသည်; *ucā* နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သည်; *ucōn* နှိုင်းယှဉ်သည်
comparison *n ta-ucā* နှိုင်းယှဉ်ခြင်း
compartment placed on a bullock cart *n lūhyūn* လှည်းအိမ်
compass *n libōnhtōn* ကွန်ဘာဗူး
compatible *adj htarā* မျက်ကြောတည့်သော; *khincū* တွဲဘက်ညီသော *mā wa thanū khincū* လင်မယားနှစ်ယောက်တွဲဘက်ညီသည်။; *khwai₁* လျော်ညီသော *mangaō khwai* စကားလျော်ညီသည်။
compensate *v bathu bablai* ပေးလျော်သည် *ba makai ngōn ta bathu bablai* သူတပါးပစ္စည်းကိုဖျက်လျှင် ပေးလျော်ရမည်။; *blai* လျော်သည်၊ လျော်ကြေးပေးသည်; *byā* လျော်ကြေးပေးသည် *cū hō phao ba byā* သူများသားသမီးကို ပြစ်မှားလျှင်လျော်ကြေးပေးရမည်။ ; *phīghū* အစားပြန်ပေးသည်; *phīplū* အစားပြန်

ပေးသည်

compensate for wrong doing *v thū* အမှားအတွက်ခလေ့အရဆေးကြောသည်

compensate for wrong sexual intercourse *v phī tabyā* လိင်ကိစ္စအတွက်လျော်ကြေးပေးသည်

compensation *n tablai₁* လျော်ကြေး

compensation (for doing wrong to other) *n tathū* အမှားအတွက်ခလေ့အရဆေးကြောသန့်စင်ခြင်း

compensation (for sex) *n cithu* ခလေ့အရ ဆေးကြောသန့်စင်ခြင်း

compensation for sexual act *n sakhyān* ကာမဖေါက်ပြန်ခြင်းအတွက်ကျေးဇူးကုန်တော့ခြင်း

compensation for wrong sexual intercourse *n tabyā* မှားယွင်းသည့်လိင်ကိစ္စအတွက်လျော်ကြေး

compete *v khrain₃* ယှဉ်ပြိုင်သည် *gwaī khrain* အပြေးပြိုင်ကြသည်။; *lankhrain* ယှဉ်ပြိုင်ကြသည် *cō* *lankhrain an ka* အစားမပြိုင်ကြပါနှင့်။

compete tug of war *v cwīkhrain nipū₂* လွန်ဆွဲပြိုင်သည်

competition *n takhrain* ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း; *talankhrain* ယှဉ်ပြိုင်မှု

competitor *n prakhrain* ယှဉ်ပြိုင်သူ

complain *v cōn₄* ညည်းငြူသည်; *dansau* အမှုတိုင်တန်းသည်

complainant *n pradansau* တရားလို

complete *bá bwaī adj* ပြည့်စုံသော; *mabáhtan v* ပြီးမြောက်အောင်လုပ်သည်

complete (in number) *adj pū₅* အားလုံး *lai pū ka* အားလုံးလာပါ။

completed *Pf htaū hō* ပြီးပြီ

completely *adv prwī₂* အားလုံး *sūphao phá prwī* ကြက်ကလေးအားလုံးပေါက်သည်။

completely dry *adj seīnkhra* လုံးဝခြောက်သော

completely forget *v yaòthū* လုံးလုံးလျားလျားမေ့သည်

completely run out *v laōblān* လုံးဝကုန်သွားသည်; *laōblī* လုံးဝကုန်ပြီ; *laōlān* လုံးဝကုန်သွားသည်; *laōprān₂* လုံးဝကုန်သည်; *laōthū* လုံးဝကုန်ပြီ *dyān laōthū* ထမင်းလုံးဝကုန်ပြီ။

completely satisfied *v kaūkhaublān kaūkānlaō* လုံးဝကျေနပ်သည်

completely silent *adj deithu* လုံးဝတိတ်ဆိတ်သော

comply *v cūkaū* လိုက်လျောသည်; *nitukaū* လိုက်လျောသည်; *tukaū* လိုက်လျောသည်

composure *n kōndau kōnrī₁* ကြွေးမြေခြင်း

comprehend *v cōnba nāthei* သဘောပေါက်သည်

compress *v malanklā* သိပ်သည်းအောင်ဖိသည်

concave *krōn₁ n* အချိုင့်; *lan-on adj* ချိုင့်သော *kān lan-on aō nè* ချိုင့်သည့်နေရာရှိသည်။ ; *lankron adj* ချိုင့်သော; *lantōn₂ adj* ချိုင့်သော

conceal *v papwī* ထိမ်ဝှက်သည်; *pwī₄* ထိမ်ဝှက်သည် *pwī takamā* အပြစ်ထိမ်ဝှက်သည်။

concern *bakya₁ n* ပတ်သက်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ခြင်း; *bakya₂ v* ပတ်သက်သည်

concerning *p bakyaō* ပတ်သက်၍; *sain₂* ပတ်သက်၍

conciliate *v phrōn* ဖျန်ဖြေသည်

conciliation *n taphrōn* ဖျန်ဖြေခြင်း

conclude *v lwankakhyū* အပြီးသတ်သည်

conclusion *n dwankhlōn* နိဂုံး; *tadwan* နိဂုံး၊ အဆုံး

concubine *n mācā* မယားငယ်

condiment *n thwīca* ဟင်းအမယ်

condition *aklan aba n* အခြေအနေ; *kalān₃ post* အတွက်၊ အခြေအနေ

condom *n bōniklū* လိင်တံအစွပ်; *cūbōnklū* လိင်တံအစွပ်; *taklū* ရော်ဘာအစွပ်

cone *n cōn₁* ကတော့ *phī cōn ngā ba* ထိုကတော့ကို ပေးပါ။

confer *v ālan* အပ်နှင်းသည်; လွှဲအပ်သည်; *lālan* အပ်နှင်းသည်

conference *n talantaīblōndau* ညီလာခံ

confess *v phlai₃* ဝန်ခံသည် *phlai takhōwè* အပြစ်ဝန်ခံသည်။

confess sin *v tai takhōwè* အာပတ်ဖြေသည်

confession *n tadaōlantakhōwè* [kk] အာပတ်ဖြေခြင်း; *tatailantakhōwè* အာပတ်ဖြေခြင်း၊ အပြစ်ဝန်ခံခြင်း; *tataitakhōwè* အာပတ်ဖြေခြင်း၊ အပြစ်ဝန်ခံခြင်း

confirm *v bwailanklan* အတည်ပြုသည်; *macein maklōn* ခိုင်မာစေသည်; *maklāō* ခိုင်မြဲအောင်လုပ်သည်

confirmation *n tamaklôn* အခိုင်အမာပြုခြင်း
confirmed bachelor *n balaòpră* လူပျိုကြီး
confluence *n laòtă* မြစ်လက်တက်၊ ချောင်းလက်တက်
confluence of rivers *n laòlanhtű* မြစ်ဆုံ၊ ချောင်းဆုံ
conflux *n laòlanhtű* မြစ်ဆုံ၊ ချောင်းဆုံ
confront *v tulai* ရင်ဆိုင်သည်
confuse *v gwűn* ဦးနှောက်ရှုပ်သည်; *magwűn* ရှုပ်ထွေးစေသည်
confuse of sight *v maìgwűn* မျက်စိကြောင်သည်
confused *adj kaűmimăñ₂* စိတ်ရှုပ်ထွေးသော *gwai* *kaűmimăñ cű khimăkha* အစစ်စိတ်ရှုပ်ထွေးသဖြင့် နတ်ဘီလူးနောက်လိုက်သည်။
confused (of eyes) *adj tawain* အမြင်မှားစေသော
confused by hearing *v năghwűn* နားရှုပ်သည်
confusion *n kaűmimăñ₁* စိတ်ရှုပ်ထွေးခြင်း
congregate *v kalon₂* စုရုံးသည် *kalon pra dỏ kla hti* ဈေးအနီးတွင် လူကိုစုရုံးသည်။
conical basket *n nisu* ဆောင်း *su tă dò nisu* ဆောင်းဖြင့်ငါးဆောင်းသည်။
connect *v htwăñ₁* ဆက်သည် *lu dò khwăñ htwăñ cỏ ră* ချည်နှင့်လျှော်ဆက်၍မရ။
connect each other *v htwăñcű₂* အချင်းချင်းဆက်သွယ်သည်
connected *adj phlu₂* ဆက်စပ်ထားသော
conquer *v pínain* အောင်နိုင်သည်
considerate *adj rwaíthei₁* သိတတ်သော
considerate in talking *v ingaỏ* ချင့်ချင်ချိန်ချိန် စကားပြောသည်
consistent *adj aỏcaỏ* တည်မြဲသော၊ ဖြစ်မြဲဖြစ်သော
consistently *adv cỏlantű₁* အမြဲမပြတ်
consolation *n tanyűnmaissű* နှစ်သိမ့်မှု *phi* *tanyűnmaissű rwăñ laki* နှစ်သိမ့်မှုအတွက်ငွေအနည်းငယ်ပေးသည်။
console *v daỏcaủ daỏmwaỉ* အားပေး နှစ်သိမ့်သည်; *lai₂* နှစ်သိမ့်သည်၊ ချောသိမ့်သည် *lai dei pică ka* ကလေးအငိုတိတ်အောင်ချောသိမ့်ပါ။ ; *nyűn maissű₁* နှစ်သိမ့်သည်; *taicaủ* ပြောဆိုနှစ်သိမ့်သည်

consonant cluster *n liphlonphăblon* ဗျည်းတွဲ
consonant letters *b, c, d, etc. n liphlonphă* ဗျည်း
consonants combined *bl, blw, khw, etc. n liphlonphăblon* ဗျည်းတွဲ
conspiracy *n talansaucűkaủ* ပူးပေါင်းကြံစည်မှု
conspire *v saucűkaủ* ပူးပေါင်းကြံစည်သည်
constant cough *n thakhukai₁* ဆက်တိုက်ချောင်းဆိုးခြင်း
constellation *n sasűphao* ကြယ်စု
constipate *v ikatỉ₂* ဝမ်းချုပ်သည်; *săphűkôn₂* ဝမ်းပိတ်သည်
constipation *n ikatỉ₁* ဝမ်းချုပ်ခြင်း; *phűkôn₁* ဝမ်းပိတ်ခြင်း; *săphűkôn₁* ဝမ်းချုပ်ခြင်း
constituency *n mểmôn* မဲဆန္ဒနယ်
construction *n tabaỏhtan* တည်ဆောက်ခြင်း
contact *htwăñ₂* *v* ဆက်သွယ်သည် *phao aỏ dỏ Ywűn kăñ htwăñ cein* ထိုင်းနိုင်ငံမှသားဆက်သွယ်လာသည်။ ; *tahtwăñ n* ဆက်သွယ်ခြင်း
contact each other *v lanhtwăñ* အချင်းချင်းဆက်သွယ်ကြသည်
contain *v năñ₃* ဝင်ဆံ့သည် *dăñ ử mả năñ baủ la khwaỉ* ဤတောင်းစပါးတစ်ခွဲဆံ့သည်။
container of 18 cans *n pi₁* ပြည် *phỏn dyăñ nủ pi* ထမင်းဆန်နှစ်ပြည်ချက်သည်။
container to measure grain for 2pi *n pủ₁* နှစ်ပြည်ဝင် ဆန်စပါးချိန်တောင်းတစ်မျိုး *nủ pi aỏ la pủ* နှစ်ပြည်လျှင်တစ်ပူရှိသည်။
continually *adv lein₂* ဆက်လက်၍ *ma lein ka* ဆက်လက်၍လုပ်ပါ။
continuously *adv cỏlantű₂* အဆက်မပြတ် (*kă*) *nakỏpo tau cỏlantű* မော်တော်ကား အဆက်မပြတ်လာနေသည်။ ; *tăñ* ဆက်လက်၍ *mỉ tăñ* ဆက်လက်၍အိပ်သည်။
contract disease *v tasă ră* ရောဂါကူးသည်
contradict one another *v lankhỏn₂* အချင်းချင်း ထော်လော်ကန့်လန့်လုပ်သည် *thămă thăgwa lankhỏncủ* လင်နှင့်မယားကိုအချင်းချင်း ထော်လော်ကန့်လန့်လုပ်သည်။ ; *lanmathamỏn* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးထော်လော်ကန့်လန့်လုပ်ကြသည်

contradiction *n* *tayaðpǎ* ဆန့်ကျင်ခြင်း
contradictory *adj* *yaðpǎ* ဆန့်ကျင်သော
contrition *n* *taslanthá* နှောင့်တရခြင်း
convention *n* *talantaĩblondau* ညီလာခံ
conversation *n* *taseingað* စကားပြောဆိုခြင်း;
taniswĩnicǎ စကားပြောဆိုခြင်း
conversation (each other) *n* *talanniswĩ* အချင်းချင်း
စကားပြောဆိုခြင်း
converse *v* *lanmangað* စကားပြောဆိုကြသည်
thǎpũwai lanmangað ညီအစ်ကိုစကားပြောဆိုကြ
သည်။ ; *lanniswĩ* စကားပြောဆိုကြသည်; *niswĩnicǎ*
စကားပြောဆိုသည်; *niswĩ* စကားပြောသည်; *seingað*
စကားပြောဆိုသည်
convex *adj* *blao* ခုံးသော; *htankon₂* ခုံးသော; *khon* ခုံး
သော; ဖောင်းသော
convexity *n* *htankon₁* မှန်ဘီလူးခုံး
cook *phõn* *v* ချက်သည်; *praphõn* *n* စားဖိုမှု; ချက်သူ
cook curry separately *v* *swain-an(phõn khu)* ဟင်းသီး
သန့်ချက်စားသည် (တစ်ဦးတည်း)
cook separately *v* *tain-an* သီးခြားချက်စားသည်
cooked *v* *myǎn₂* ကျက်သည်; နှပ်သည်
cooked rice *n* *dyǎn* ထမင်း
cooking oil *n* *thao-an* စားဆီ
cool *bwaikhũ* *v* အအေးခံသည်; *khlau₂* *adj* အေးသော;
khũthá *adj* အေးသော *að khũthá* လေအေးခံသည်။;
khũ *adj* အေးသော
cool water *n* *sũkhlau* ရေအေး
coolie *n* *thari₂* ကူလီ; အလုပ်သမား; *tharĩthaphĩ* ကူလီ
coop *n* *sũbya* ကြက်အိပ်တန်း
coordinate *v* *niswĩrǎ* ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သည်
copper *n* *cũlĩ* ကြေးနီ
copy *limahtõn* *n* မိတ္တူစာ; *mahtõn* *v* မိတ္တူကူးသည်
mahtõn li စာမိတ္တူကူးသည်။ ; *tahtwannǎn* *n* အတုယူ
ခြင်း; *tõnnǎn* *v* အတုခိုးသည်; *utu* *v* အတုယူသည်
cord passed through animal's nose *n* *nithwai* နှုတ်ကြိုး
cord passed through buffalo or bull's nose *n*
niphũthwai နှုတ်ကြိုး (ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်)
cord tied around pants waist *n* *nũpũ* ဘောင်းဘီခါးကြိုး

core *n* *keĩ₁* အူတိုင် *thõn ngǎ klaũ keĩ að* ထိုသစ်တုံး
အူတိုင်ရှိသည်။
core of tree *n* *thõnkeĩ* သစ်အူတိုင်
cormorant *n* *htauwǎsũ* တင်ကျိုး
corn *n* *baukhi* ပြောင်းဖူး
corner *n* *kanõn* ထောင့်
corner (of room) *n* *daonõn* အခန်းထောင့်
corner of the ring of eye *n* *maĩkein* မျက်ကွင်းထောင့်
corpse *khaũ₁* *n* အလောင်း; *khaũ₄ clf* အလောင်း; *lũ la*
khaũ yað thalwĩ အလောင်းတစ်လောင်းလေးယောက်
ထမ်းသည်။; *kõnthau* *n* အလောင်းကောင်; *lũ₂* *n* မသာ;
nǎnkõnthau *n* အလောင်း၊ ရုပ်ကလာပ်
corridor *n* *hyũnciru* စင်္ကြံ; *khõn* စင်္ကြံ
corridor of ground floor attached to the house *n*
thaprau အိမ်နှင့်တွဲလျက်မြေညီထပ်စင်္ကြံ
corruption *n* *ansamyað* လာဘ်စားခြင်း; *sathũkhau*
အကျင့်ပျက်ချစားခြင်း; *ta-ansakadan* လာဘ်စားခြင်း
cost *v* *lað₂* ကုန်ကျသည် *lað cwaĩmǎ?* မည်မျှကုန်
သနည်း။
cotton *n* *phaibli* ဝါဂွမ်း
cotton fibre *n* *luphai* ချည်မျှင်
cotton plant *n* *phai₁* ဝါ
cotton seed *n* *phaiphlon* ဝါစေ့
cough *thakhu₁* *n* ချောင်းဆိုးခြင်း; *thakhu₂* *v* ချောင်းဆိုး
သည်
cough (because of salt) *thahað₁* *n* ဆားကြောင့်
ချောင်းဆိုးခြင်း; *thahað₂* *v* ဆားကြောင့်ချောင်းဆိုး
သည်
cough constantly *v* *thakhukai₂* ဆက်တိုက်ချောင်းဆိုး
သည်
cough indicate one's presence *n* *thakhuphõn₁*
ချောင်းဟန့်ခြင်း
counsellor *n* *praphĩtheingǎ* အကြံပေးသူ
count *v* *dað₃* ရေတွက်သည် *dað rwǎn* ပိုက်ဆံရေတွက်
သည်။ ; *twǎ* ရေတွက်သည်
count the votes *v* *dað mǎ* မဲရေတွက်သည်
counted for the blame *v* *uĩ nipǎ rǎ nipwũn*
နောက်ဆက်တွဲအပြစ်တင်ခံရသည်

counter for hooded rainwear *clf khaü* ထည် *nai la khaü* ဂဒူးတစ်ထည်။

counteract *v tusyün* တန်ပြန်သည်

country *n kǎn₂* တိုင်း၊ ပြည်နယ်၊ နိုင်ငံ; *sǔkǎn* နိုင်ငံ

court *n ho₁* ရုံး

cousin *n ngònbaü* တစ်ဝမ်းကွဲ

covenant *n talanklan₁* သဘောတူညီချက်

cover *byǔnbü v* မြေဖို့သည် *byǔnbü han-ǎn* တွင်းကို မြေဖို့သည်။ ; *daobü v* ဖုံးသည် *daobü dyǎnpón ka* ထမင်းအိုးကို ဖုံးပါ။ ; *hao v* ခြုံသည်: ဝတ်သည်; *kadao kada n* အဖုံး; *kadao n* အဖုံး; *kǎ₄ v* ခြုံသည်; *kla₂ n* အဖုံး; အပိတ်; *kla₃ v* ဖုံးသည်: အုပ်သည် *kla thi dò lā ka* သစ်ရွက်ဖြင့် ခေါင်ကိုဖုံးပါ။ ; *klabü v* ဖုံးအုပ်သည်; *mabü v* ဖုံးသည်၊ ပိတ်သည်; *pwan v* အုပ်သည် *pwan dò lõnkaü* ကျောက်ပူဖြင့်အုပ်သည်။ ; *pwǎ₃ v* ဖုံးသည်၊ အုပ်သည်

cover from above (tree *v nǎ₃* လောင်းရိပ်ကျသည်

cover head *v dao₅* ဖုံးအုပ်သည်: ဆောင်းသည်

cover; block *v aò-aü* ရှေ့ကကွယ်သည် *cǎ aò-aü ka* ရှေ့ကမကွယ်နှင့်။

covering from above (trees or plants) *n nǎ₂* လောင်းရိပ် ကျခြင်း

cow *n paü₁* နွား

cow dung *n paü-í* နွားချေး

cow milk *n paüñsü* နွားနို့

cow that receives mate *n paümaǎcaǎ* မိတ်အလိုက်ခံ သည့်နွားမ

coward *n prabaraü* သူရဲဘောကြောင်သူ; *prabwǎ* သူရဲဘောကြောင်သူ၊ သတ္တိကြောင်သူ

cowardliness *n tabaraü* သူရဲဘောကြောင်ခြင်း

cowardly *adj baraü* သူရဲဘောကြောင်သော *prabaraü tau nõn klǎ cǎ byün* သူရဲဘောကြောင်သူတောထဲမ သွားဝံ့။; *bwǎ* သူရဲဘောကြောင်သော၊ သတ္တိကြောင် သော

cowboy *n prapaǎpaü* နွားကျောင်းသား

cowshed *n paüthwün* နွားတင်းကုတ်

crab *n swai₁* ဂဏန်း၊ ပုစွန်လုံး

crack *hanthein₂ v* မြေအက်သည်; *htaò₂ v* အက်သည်; *thaïn₁ n* အအက်၊ အကွဲ; *thein₂ n* အက်ကြောင်း

crack in the ground *n hanthein₁* မြေအက် *kǎn ba khlein hanthein laǎ* မိုးခေါင်လျှင်မြေအက်တွေ ဝှေ့သည်။

cracked *adj thaïn₂* အက်သော; *thein₃* အက်သော

cracker *n phaǎ₂* ဖြောက်

cradle *n bíbǎn* ပုခက် *picǎphao bíbǎn* ကလေးပုခက်။ ; *hwǎnbon* ပုခက် *picǎphao mǎ dǎ hwǎnbon kaü* ကလေးငယ်ပုခက်ထဲတွင်အိပ်သည်။ ; *hwǎnton* ပုခက် (အဝတ်)

cram *v thaó₅* သိပ်ထည့်သည်

crane *n htausǎbai* ကြိုးကြာ

crave *v thwǎ kwǎ* တောင့်တသည် (သွေးသား)

crave to eat meat *v phǎraǎ htan* အသားအလွန်စားချင် သည်

craving to eat meat *n phǎraǎ* အသားအလွန်စားချင် သည့်အာသီသ

crawl *v kwai₂* တွားသွားသည်; *kwítau* တွားသွားသည်; *lütau* တွားသွားသည်; *lū* တွားသွားသည်

creak *v ryün₂* အီသည် *picǎphao ryün tapaǎ* ကလေး ဂျင်အီသည်။

crease *n sikrǎn* ခေါက်ရိုး *nú sikrǎn* ဘောင်းဘီခေါက်ရိုး။

crease on the eyelid *n maǎtǎ* မျက်ရစ် *amaǎtǎ cǎ aǎ* သူ့ မျက်ရစ်မရှိပါ။

create *v baǎlan* ဖန်ဆင်းသည်; *mahtütan* ဖန်တီးသည်

creation *n tabaǎlan* ဖန်ဆင်းခြင်း

creator *n Lanǎn* ဖန်ဆင်းရှင် (ရိုးရာယုံကြည်မှု)

creature *n maǎphǎ₂* အကောင် *tamaǎphǎ laswǎ* သတ္တဝါအကောင်တစ်မျိုး။

credit *n cú₂* အကြွေး *cǎ sǎ cú* အကြွေးမရောင်းပါ။

creep *kyhǎn n* နွယ်တစ်မျိုး; *yau₃ v* တွယ်တက်သည် *Iwǎncaǎ yau* ဖရုံညွန့်တွယ်တက်သည်။

creeper *n swǎ₁* နွယ်ပင်

crest *n kapǎn* အမောက်; *katú₁* အမောက်

cricket *n dwaicakri* ပုရစ်; *dwaihan* ပုရစ်

criminal *n laheǎn* ရာဇဝတ်သား

crisp *adj* *kran₃* ဆတ်သော

critic *n* *prapanlai* ဝေဖန်သူ

criticise *v* *panlai* ဝေဖန်သည်

criticism *n* *tapanlai* ဝေဖန်ခြင်း

crocodile *n* *yǎn₁* မိကျောင်း

crooked *adj* *kakhli* ကောက်ကွေ့သော; *kakǔ kakwein* ကောက်ကွေ့သော; *kikon* ကောက်ကွေ့သော

crooked nose *n* *niphǔkǒnkon* ကောက်သောနှာတံ; *niphǔkǒnkǔ* ကော့သောနှာတံ

crooked road *n* *khlaiikon* လမ်းကောက်

cross *kā₃* *v* ဖြတ်သွားသည်; *kātǔ* *v* ဖြတ်သည် *kātǔ phā* မီးဖိုဘေးဖြတ်လျှောက်သည်။ (ရှေးကယန်းမီးဖို) ; *krusu* *n* လက်ဝါးကပ်တိုင်; *pyǎ₃* *v* ကူးဖြတ်သည် *pyǎ tau sǔ* ရေကိုဖြတ်ကူးသွားသည်။

cross over *v* *deinbá* ကျော်၍သွားသည်; *dein* ကျော်၍သွားသည်

cross water *v* *pyǎ sǔ* ရေကူးဖြတ်သည်

cross-bar *n* *htwannidan* ကန့်လန့်ပျဉ်ချောင်း (ဂိုးဘား)

cross-cut saw *n* *hwǎcwai* ငမန်းစွယ်

cross-legged *adj* *deinkhan* တင်ပျဉ်ခွေသော *nǎn* *deinkhan* တင်ပျဉ်ခွေ၍ထိုင်နေသည်။

crossbow *n* *sǔ₁* ဒူးလေး

crosswise *adv* *kacan* ကန့်လန့်ဖြတ်လျှက်

crosswise stripe *n* *pòn₂* ကန့်လန့်အစင်းကြောင်း

crotch *n* *khanducôn* ပေါင်ကြား; *tǎ₁* ခွ၊ သစ်ပင်ခွ

crouch *v* *lanbu* ဝပ်ကျသည် *yaǒ cǒ pǐ khaucǎ lanbu* မှ ထမ်းနိုင်သဖြင့်ဝပ်ကျသည်။

crow *aǔ₂* *v* တွန်သည်; *htauwǎ* *n* ကျီးကန်း

crow bill *n* *swannidi* ဇာကနာ၊ ညှပ်ငယ်

crow keeper *n* *htaunimaú* စာချောက်ရုပ်

crowbar *n* *htakhôn* သံတူးရွင်း

crowd *n* *prapán* လူအုပ်; *praphon* လူအုပ်

crowded *adj* *htaǒ₁* စည်ကားသော

crown *n* *khausôn* သရဖူ *cahwǎ dao khausôn* ရှင်ဘုရင်သရဖူဆောင်းသည်။

crown of head *n* *khauthyǎn* ထိပ်ဗွေ

crumble *v* *mamai* ချေပစ်သည်

crumple *v* *cihtu* ချေသည်; ပွတ်သည်

crush *v* *cihtu* ချေသည်; ပွတ်သည်; *nwan₂* လက်ဖြင့်ချေသည် *nwan thǔ can* ကြမ်းပိုးအားချေ၍သတ်သည်။

crush in palm *v* *dihtu* လက်ဖြင့်ပွတ်သည်

crusted rice *n* *dyǎnkabǎn* ထမင်းချိုး *an dyǎnkabǎn* ထမင်းချိုးစားသည်။

cry *v* *ngaǔ* ငိုသည်

cry or shout of pig *n* *kwěkò* ဝက်အော်သံ

cry out *v* *kákrǐhtan* ဟစ်အော်သည်

cubit *clf* *plǎ₃* တောင်

cubit (18 inches) *n* *plǎ₁* တောင်

cuckoo *n* *htaucangaǒ* ဥသြငှက်

cucumber *n* *cǔ₁* သခွါး; *cǔthā* သခွါးသီး

cucumber species *n* *cǔtyan* သခွါးကျား

cultivator *n* *pramasau* တောင်သူ

culture *n* *tahtǒntanwǐ* ဓလေ့ထုံးတမ်း; *tahtǒn* ဓလေ့ထုံးတမ်း

cunning *adj* *data₁* လည်သော၊ လှည့်စားတတ်သော; *lá₂* ပါးနပ်သော *lá daudò ngòn* အများတကာထက်ပါးနပ်သည်။

cup *bǎn₃* *clf* ခွက် *thi la bǎn* ခေါင်တစ်ခွက်။; *cubǎn* *khandôn* *n* ဖလား၊ ခွက်; *cubǎn* *n* ခွက်

cupboard *n* *daotaǒ* ဗီရို

cure *v* *khwai₃* ကုသည်; *khwaihai* ကုသသည်; *mahai* ကုသည် *thathúcaòmu mahai tasǎ* ဆရာဝန်ကရောဂါကိုကုသည်။

cure by spitting on one's head *v* *ba thaú* တံတွေးဖြင့် ဦးခေါင်းကိုမှန်းမှုတ်ကုသည်

curfew *n* *mǒnbímípǔ* နေဝင်မီးငြိမ်း

curfew order *n* *mǒnbímípǔ tanôn* နေဝင်မီးငြိမ်းအမိန့်

curl up *v* *kǔ₂* ကော့သည် *kǔ kasǎn ka* ခါးကော့ထားပါ။

curl up at the end *v* *htanklòn* အဖျားကော့သည်

curling inwards *adj* *ngyǔn₂* ကုပ်သော

curly *adj* *thakon₂* ကောက်လိမ်သော *khaulu thakon* ဆံပင်ကောက်လိမ်သည်။

curly (up) *adj* *klòn₂* ကော့သော *maıswan klòn* မျက်တောင်ကော့သည်။

curly at the end *adj* *plǐ₁* ကော့လှန်သော *panǎ*

khaunon plī ကျွဲ ဦးချိုကော့လှန်သည်။
currency *n* *htǔrwǎn aríkaí* ငွေကြေးကဏ္ဍ
currency notes *n* *rwǎnci* ငွေစက္ကူ
curry *n* *thalā* ဟင်း; *thwí₁* ဟင်း
curry pot *n* *thwípôn* ဟင်းအိုး
curry powder *n* *maplǎ* မဆာလာ
curse *barwǎn n* လုံးဝမလုပ်ရန်ကျိန်ခြင်း; *daòcai v*
 ကျိန်ဆဲသည်; *ngaǎmǎǎ n* ကျိန်ဆိုသည့်စကား;
ngaǎraǎkai n အဆဲစကား; *taraǎcai n* ကျိန်စာ;
taraǎkai n ကျိန်ဆဲခြင်း၊ အမင်္ဂလာ; *thòndòn₂ n*
 ကျိန်စာ *anǎnthǔ còncǔ thòndòn* သူတို့နှစ်ဦးကြား
 ကျိန်စာထားရှိသည်။
curse with harm *v* *raǎcai* ကျိန်ဆဲသည်; *raǎkai* ကျိန်ဆဲ
 သည်; *tauyán* ကျိန်ဆဲသည် *makaí ngòn*
taphaǎtathā acǎ, ngòn tauyán သူများသီးနှံကို
 ဖျက်ဆီးသဖြင့်သူများကျိန်ဆဲသည်။
curtain *n* *hwǎncǎn* ကန့်လန့်ကာ *kānbú dò hwǎncǎn*
 ကန့်လန့်ကာဖြင့် ကာထားသည်။
curved knife *n* *nidwankweín* ဓားကောက်
curvy *adj* *kikweín₁* ကောက်ကွေးသော
custard apple *n* *thaphrǔthā* ဩဇာသီး
custom *n* *htòncan* ထုံးစံ; *tahtòntanwí* ဓလေ့ထုံးတမ်း;
tahtǎn ဓလေ့ထုံးတမ်း
cut *v* *bú₃* လှီးသည်။ ဖြာသည် *phǎprǎ bú hwathǎ* အ
 ဘိုးအိုနီးဖြာသည်။; *du₄* လှီးသည်; ဖြတ်သည် *du cí*
 အမဲသားလှီးသည်။ ; *hí₂* ဖြတ်သည် (ကတ်ကြေးဖြင့်);

klaǎ₁ ဖြတ်သည်၊ ခုတ်ဖြတ်သည်; *klaǎ₁tǔ*
 ခုတ်ဖြတ်သည် *klaǎ₁tǔ nipú* ကြိုးခုတ်ဖြတ်သည်။ ;
krǎn ခုတ်သည်; *kǔ₃* ခုတ်လှဲသည်; *paí₂* ခုတ်သည်;
paíkaí ခုတ်ပစ်သည်; *phrai* ခွဲသည်၊ ခွဲစိပ်သည်
tathúcaòmu phrai ngòn khandu ဆရာဝန်ကလူများ
 ပေါင်ကိုခွဲစိပ်သည်။ ; *ri₃* ညှပ်သည် *ri khaulu*
 ဆံပင်ညှပ်သည်။
cut down *v* *paíkaí* ခုတ်လှဲသည်
cut firewood *v* *krǎn cau* ထင်းခုတ်သည်
cut in pieces *v* *krǎnkaú* အပိုင်းပိုင်းခုတ်သည်
cut into pieces *v* *thwaí* စဉ်းသည် *thwaí phyǔn*
 ကောက်ရိုးစဉ်းသည်။
cut into portion *v* *paíkaú* ခုတ်ပိုင်းသည်
cut off *v* *dá₂* ခုတ်ဖြတ်သည် *dá cau* ထင်းခုတ်သည်။ ;
klòn₃ ခုတ်သည်၊ ချိုင့်သည် (သစ်ကိုင်း) *klòn*
thòphan သစ်ကိုင်းချိုင့်သည်။; *matǔ₂* ဖြတ်ပစ်သည်;
paítǔ ခုတ်ဖြတ်သည်
cut off (branches) *v* *praín₂* ချိုင့်သည်
cut open *v* *phraidwei* ခွဲထုတ်သည်
cut with sword *v* *hwǎn₂* ဓားဖြင့်ရမ်းသည်
catch *n* *cicǎ* ရှားစေး
cutter *n* *niklaǎ* ဖြတ်ရန်ကိရိယာ; *praklaǎ* ဖြတ်သူ;
prakǔ ခုတ်သူ *prakǔ thòn* သစ်ခုတ်သူ။ ; *prapai* ခုတ်
 သူ
cyclone *n* *bahwǎbasǎ* လေမုန်တိုင်း
cymbals *n* *cisi* လင်းကွင်း; *cusi* လင်းကွင်း

D d

dab *v* *nwan₁* တို့သည် *nwan an tarǎ?* ဘာတို့စား
 သနည်း။
dagger *n* *daǎ₂* ဓားမြှောင် *daǎ la ba* ဓားမြှောင်တစ်လက်။
dam *khònsǎ v* ကန်သင်းဆည်သည်; *sǔkhòn n*
 ရေကာတာ
damage *v* *kaipyǎ* ထိခိုက်ပျက်စီးသည်

damp *adj* *ú* စိုထိုင်းထိုင်းဖြစ်သော
dance *kikwan v* ကခုန်သည်; *lyún₂ v* ကသည် *lyún*
dwǎndwǎn ka ညီညီညာညာကပါ။ ; *pyǎ₂ v* ကသည်;
talyún n ကခုန်ခြင်း၊ အက
dance (the traditional dance) *v* *ywaí₅* ရိုးရာအက
 ကသည်

dance of bamboo poles *n swainisū₁* ဝါးညှပ်အက
dance with bamboo poles *v swainisū₂* ဝါးညှပ်အက
 ကသည်
dancer *n prapyā* ကသူ
dandruff *n khaubein* ဗေက်
danger *n tabayōnbanā* အန္တရာယ်; *tayōnmaī* အန္တရာယ်
dangerous *adj khaūmaī* အန္တရာယ်ရှိသော; *yōnmaī*
 အန္တရာယ်ရှိသော
dangle *v caodidōn* ဟီးလေးခိုသည်; *caolilu* ဟီးလေးခို
 သည်။ တွဲလဲချိတ်ဆွဲသည်; *lanprai* တွဲလဲကျသည်
cikhū nwī lanprai လွယ်အိတ်အလှပန်းပွားတွဲလဲ
 ကျသည်။
dangle upside down *v cao lankhlwī* ဇောက်ထိုးဆွဲချိတ်
 သည်
dangling *adj aōyiyōn* တွဲလောင်းရှိနေသော; *lanbai₁*
 တွဲလောင်းကျသော *plī lanbai* လျှာတွဲလောင်းကျ
 သည်။ ; *lanyai* တွဲလောင်းကျသော *khaukaō lanyai*
 ခေါင်းပေါင်းတွဲလောင်းကျသည်။; *lanyū lanyai*
 တွဲလောင်းကျသော; *lilaō* တွဲလောင်းဖြစ်သော; *lilu* တွဲ
 လောင်းဖြစ်သော *cao lilu thōnphān* သစ်ကိုင်း၌တွဲ
 လောင်းဆွဲသည်။
dare *v hta₅* ဝံ့သည်
dare to do *v ma byūn* လုပ်ရဲသည်။ လုပ်ဝံ့သည် *khī ma*
byūn ငါလုပ်ရဲသည်။
daring *adj byūn* ရဲဝံ့သော; *htapán* ရဲဝံ့သော *pra*
htapán ရဲဝံ့သောလူ။ ; *krā₂* ဝံ့သော
dark *khū₃* *adj* မှောင်သော; *khūlon* *adj* မှောင်မည်းသော;
mōnkhū₁ *n* မိုးချုပ်ချိန်; *mōnkhū₂* *adj* မှောင်မိုက်သော
dark place *n kānkhū₂* မှောင်သည့်နေရာ
darken *v makhū* မှောင်စေသည်
darkness *n kānkhū₁* အမှောင်; *takhūkreī* အမှောင်;
takhūlonkhūpreī အမှောင်; *takhū* အမှောင်
dash *v sība* တိုက်မိသည် *nakōpo sība htaō*
 မော်တော်ကားဝက်ကိုတိုက်မိသည်။
dash against *v hwaba* ထိခိုက်မိသည်; *klwība*
 တိုက်မိသည်; *lankrwai* တိုက်သည်
dash out *v phlaōhtan* တိုးထွက်သည် *htaō phlaōhtan*
(phlaō pōn) ဝက်ကခြံမှတိုးထွက်သည်။

date *n daō₁* နေ့ရက်; *mōnnū mōnthū* နေ့ရက်; *naōthā*
 စွန်ပလွဲသီး *naōthā ba cō myān mè akhi* စွန်ပလွဲသီး
 မမှည့်လျှင်ဖန်သည်။
daughter *n phaomu* သမီး
daughter-in-law *n dai₁* ချွေးမ; *daimu* ချွေးမ
dawn *n mōnlībaū* မိုးသောက်ချိန်
day *daō₃ clf* နေ့ *ma la daō an la daō* တစ်နေ့လုပ်
 တစ်နေ့စား။ ; *mōncā₂* *n* နေ့; *mōnnū* *n* နေ့ရက်; *nū₂* *n*
 နေ့; *nū₄ clf* ရက် *tama aō thyūn nū ma* အလုပ်က
 သုံးရက်စာရှိသည်။
day after day *adv pūdaō pūha* နေ့စဉ်ရက်ဆက်
day after tomorrow *n krudaō* သဘက်ခါ *krudaō klabā*
 သဘက်ခါစောစောနေ့။
day before *n tōn₁* အဖိတ်နေ့၊ မတိုင်မီ တစ်ရက် *ūdaō*
klatōn ယနေ့စဉ်နေ့။
day before market day *n klatōn* ဈေးဖိတ်နေ့
day before yesterday *n la-ūdaō* တမြန်နေ့
day of rest *n mōnnū aōkōn* နားရက်
daybreak *n mōnlī₂* မိုးလင်း
daytime *n mōnlī₁* နေ့အချိန်
daze *v thagweīn₂* မူးမိုက်သွားသည်
dazed *adj thagweīn₁* မူးမိုက်သွားသော; *thawī₂* မူးဝေ
 သော
dazzle *v saihta₂* မျက်စိကျိန်းစေသည်
dead *adj thū₁* သေသော၊ ထုံသော *htū thū* အကြောထုံ
 သည်။
dead person *n prathū₂* လူသေ
dead spot *n tayán* သေစေနိုင်သည့်နေရာ
deaf *adj nikū-ōn₂* နားပင်းသော; *ōn* နားပင်းသော
deaf person *n pranikū-ōn* နားပင်းသူ
deafen *v ma-ōn* နားလေးအောင်လုပ်သည်
deafness *n nikū-ōn₁* နားပင်းခြင်း
death *n tathūtamā* သေခြင်းတရား; *tathū* သေခြင်း
 တရား
death (by accident) *n thūpran₁* အစိမ်းသေခြင်း
death (by epidemic disease) *n thūraīn₁* ကူးစက်ရောဂါ
 ကြောင့်သေခြင်း

death (in young age) *n thǔcǎ₁* အသက်ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် နှင့်သေဆုံးခြင်း

death (of sickness) *n thǔnǎ₁* ဖျား၍သေခြင်း

death (paid for sth) *n takhanthǔ* အသေခံခြင်း

death of epidemic disease *n tathǔrain* ကူးစက်ရောဂါ ကြောင့်သေဆုံးခြင်း

death of sickness *n sǎthǔ₁* ဖျား၍သေခြင်း

debate *khrainggaǎǎ v* စကားရည်လှသည်; *lantai lansan v* စကားရေလှသည်; *ngaǎkhraing n* စကားရည်လှခြင်း; *talantailansan n* စကားရေလှခြင်း

debt *n tangau* အကြွေး; *tanǎntangau* အကြွေး

debtor *n praditaǎ* အကြွေးတင်သူ

decagon *n lacainsǔ* ဆယ်ထောင့်ပုံ

decay *v sau₄* ဆွေးသည် *khlaǎ sau* ဖျာဆွေးသည်။

deceit *n takeintabla* လိမ်လည်ခြင်း

decide *v htǔ₅* ဆုံးဖြတ်သည် *ngǎn htǔ daǎ phǎ rwǎn lathǎn* ငွေတစ်သောင်းပေးဆောင်ရန်အများ ဆုံးဖြတ်သည်။ ; *klaǎdwan* ဆုံးဖြတ်သည်; *rwaǎlanklan* ဆုံးဖြတ်သည်

decide for *v gwǎntǔ* ဆုံးဖြတ်ပေးသည်

decision *n tarwaǎlanklan* ဆုံးဖြတ်ချက်

decisive *adj thaphraǔ* ပြတ်သားသော *mangaǎ thaphraǔ* ပြတ်ပြတ်သားသားပြောသည်။

decisively *phai₄ adj* ပြတ်သားသော *mangaǎ phai* စကားပြတ်သားသည်။ ; *thaphraǔ thaphrǎn adv* ပြတ်သားစွာ

decorate *v makrǎ* လှပအောင်လုပ်သည်

decorated base of a bag *n cikhǔmwǎ* လွယ်အိတ်အနား ပန်းပွား

decrease *v phyǔnlan ywanlan* လျော့နည်းလာသည် *hanheǎn phyǔnlan ywanlan* ခွန်အားလျော့နည်းလာသည်။ ; *ywan₃* လျော့သည် *sǔ ywan* ရေလျော့သည်။

deeds and consequences *n cai₁* ဝဋ် *phǎprǎ cai aǎ* အဘိုးအိုဌ် ဝဋ်ရှိသည်။

deep *adj yaǎ₁* နက်သော *sǔ yaǎ* ရေနက်သည်။

deep bottom *n kǎncǎn* အောက်ခြေအဆုံး

deep concave *n lan-ǎn* ချိုင့်နက်သော

deep descend *adj lankhlwǎ₁* အဆင်းကြီးသော

deep hole in river *n sǔkhwǎ* မြစ်၊ ချောင်းရေနက်ပိုင်း

deep night *n mǎnkhǔ mǎnna* ညနက်

deep plate *n bahtwǎ* ဟင်းခွက်; *thwǎbahtwǎ* ဟင်းခွက်

deep pothole *n kǎnlan-ǎn* ချိုင့်ပေါက်

deep sleep *n mǎnisǎ₁* အိပ်မောကျခြင်း

deep water *n sǔyaǎ* ရေနက်ပိုင်း

deepen *v mayaǎ* နက်အောင်လုပ်သည်

deer *n khyao* ဆတ်; *yǎ* သမင်

defeat *v mapǎ₁* အောင်နိုင်သည်; *sailǎ₂* ရှုံးသည်

defecate *ǎsǎphǔlǎn₁ n* ဝမ်းသွားဝမ်းပျက်ခြင်း; *ǎsǎphǔlǎn₂ v* ဝမ်းသွားဝမ်းပျက်သည်; *sǎphǔ-ǎ v* ကျင်ကြီးစွန့်သည်

defecate (go to toilet) *v ǎ₂* ကျင်ကြီးစွန့်သည်

defect *n ǎkamu* ချွတ်ယွင်းအားနည်းချက်

defence and security *n taraincǔ dǎ tacaǔta-ǎn* ကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေး

deficient *adj thaplein* ဟာသော၊ လိုနေသော *cikhǔ cǎ pa thaplein* လွယ်အိတ်မပါဟာနေသည်။

definite *adj tateǎ₃* သေချာသော

definitely *adv tateǎ₄* တပ်အပ်သေချာစွာ

degradation *n tani* နိမ့်ခြင်း

degradation (each other) *n talanni* အပြန်အလှန်နိမ့်ခြင်း

degrade each other *v lanni* နိမ့်ကြသည်၊ သိက္ခာချကြသည်

dejected *adj yao₁* မှိုင့်တွေ့သော *mainǎ yao* မျက်နှာမှိုင့်တွေ့သည်။

dejectedly *adv naonao yaoyao* မှိုင့်တွေ့လျက်

delay *bathaǔ v* နှောင့်နှေးစေသည်; *mangu manwaǎ v* ဖင့်နှေးသည် *mangu manwaǎ khlaǔ marǎ?* အဘယ်ကြောင့်ဖင့်နှေးရသနည်း။ ; *manipaǎnipǎn v* နှောင့်နှေးစေသည်; *tamangumanwaǎ n* ကြန့်ကြာစေခြင်း၊ ကြန့်ကြာမှု; *tapǎnyǎ n* ကြန့်ကြာခြင်း၊ ခက်ခဲခြင်း

delegate *n plaǔ₁* ကိုယ်စား

delete *v makai₂* ဖျက်ပစ်သည်

delicate *adj cǎli* နုထွတ်သော

delicate state of health (of woman after child birth) n

thwīcǎ yaphwǎ₁ သွေးနုသားနု; *thwīcǎ* သွေးနုသားနု

delicious adj *uī₂* အရသာကောင်းသော; *wǎ₁* အရသာကောင်းသော

delirious from high fever v *ngǎn htan* ငန်းဖမ်းသည်

delta n *laǒkǎnbǒn* မြစ်ဝကျွန်းပေါ်

deluge n *sǔthūcikaǒ* ကမ္ဘာ့ရေလွှမ်းမိုးခြင်း

democracy n *demokreci* ဒီမိုကရေစီ

demolish v *rǔkaǐ* ဖြိုဖျက်သည် *rǔkaǐ phǎn* စပါးကျိုကိုဖြိုဖျက်သည်။

demonstrate v *sainá kákrǐ* ဆန္ဒပြသည် *sǔphao kǎnphao sainá kákrǐ* တိုင်းသူပြည်သားများ ဆန္ဒပြသည်။ ; *sainá* ဆန္ဒပြသည်

demonstration n *tasainákákrǐ* ဆန္ဒပြခြင်း

demoralize v *htaǒtǔ khandaǒ* စိတ်ဓါတ်ကျစေသည်

denounce v *daǒ-aǔ daǒprwan* လူသိရှင်ကြားပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်

denouncement n *tadaǒ-aǔdaǒprwan* လူသိရှင်ကြားပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း

dense adj *khǎrǔn* သိပ်သည်းသော

dense forest n *nǒndau nǒnthyǔn* တောနက်ကြီး

dent v *thabyǔ* ပိန်ချိုင့်သည် *pǒndan thabyǔ* ဒယ်အိုးပိန်ချိုင့်သည်။

dented adj *thabyǔ* ပိန်ချိုင့်သော

deny strongly v *bakhau bakhan* ဘူးခံသည် *takamā laǒ badǐbada, cǒ bakhau bakhan ka* အပြစ်ရှိထင်ရှားသောကြောင့်ဘူးခံမနေနှင့်။

depart v *swaǐpǎ* ထွက်ခွါသည်

dependable adj *htǒnnǒn pǒnnaǔ* မှီခိုအားကိုးရသော

descend v *lan₄* ဆင်းသည်၊ ဆင်းသက်သည်; *lankhǒn₁* ဆင်းသည်

descendent adj *lankrwaǐ* အောက်ဆင်းသော

descent n *kǎnlankhǒn* အဆင်း; *lan₁* အဆင်း

desert n *kǎnkaǔlǒnmai* သဲကန္တာရ; *lǒnmaigan* သဲကန္တာရ

deserter (army) n *prakhlaiyǐ* စစ်ပြေး

deserving adj *su₅* ထိုက်သင့်သော *kha htauprǎ ba cǒ*

su lan pra da မထိုက်သင့်သော်အောင်းကိုပစ်ကလူ့ခိုက်တတ်သည်။

desire tathayǔ₁ n ဆန္ဒ; *tathanaǔ₁ n* ဆန္ဒ ; *thayǔ₁ v* ဆန္ဒရှိသည်၊ လိုချင်သည်; *thanaǔ₁ v* လိုချင်သည်

despise v *cicǎ mǎmaǒ* အထင်သေးသည်၊ နှိမ်သည်; *cipucicǎ* အထင်အမြင်သေးသည်; နှိမ်သည် *cǒ cipucicǎ ngǒn ka* သူတပါးကို အထင်မသေးပါနှင့်။ ; *ni* အထင်သေးသည်၊ နှိမ်သည်

destitute daidǐ adj မွဲတေသော; *pradaidǐ₁ n* မွဲတေသူ

destroy v *makaǐ mapyǎ* ဖျက်ဆီးပစ်သည်; *mapyǎ* ဖျက်သည်; *yǎkaǐ* သောင်းကျန်းသည်၊ ဖျက်ဆီးသည် *yǎkaǐ dǒn* ရွာကိုဖျက်ဆီးသည်။

destroy by fire v *ǒn* မီးတိုက်၍မောင်းထုတ်သည်

destroyer n *prayǎkaǐ* ဖျက်ဆီးသူ

destruction n *takaǐtapyǎ* ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း; *tayǎkaǐ* ဖျက်ဆီးခြင်း၊ အဖျက်အမှောင့်

detach v *phlai₄* ဖြုတ်ထုတ်သည် *phlaikaǐ nanhtǎ* ပေါက်ပြားရိုးကိုဖြုတ်ထုတ်သည်။ ; *thabai* ပြုတ်ထွက်သည် *daǒtaǒ thabai* ဓားရိုးပြုတ်ထွက်သည်။ ; *thaphlai* ပြုတ်ထွက်သည် *nidwantaǒ thaphlai* ဓားမအရိုးပြုတ်ထွက်သည်။

detached v *phlai₂* ပြုတ်သည်၊ ကျွတ်ထွက်သည်; *thabǐ* ပြုတ်သည် *lwǎnmǒn thabǐ* ဖရုံသီးအညှာပြုတ်သည်။ ; *thabli* ပြုတ်ထွက်သည် *lǔbeǎn thabli* လှည်းဘီးပြုတ်ထွက်သည်။

determine v *bwailanklan thǎ* စိတ်ပိုင်းဖြတ်သည်

determined adj *thácaǒ* စိတ်ပိုင်းဖြတ်သော

develop v *madauhtan* တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေသည်

deviate v *htanpǎ* သွေဖည်သည်

deviation n *tahtanpǎ* သွေဖည်မှု

devil n *tasútaná* နတ်ဆိုး

dew n *cǎnsǔ₁* နှင်းပေါက် *cǎnsǔ₁ lan beǐ kǎnkhlau khein* ဆောင်းရာသီတွင် နှင်းပေါက်ကျသည်။

diabetes n *sǎsǔsyǔn₁* ဆီးချိုရောဂါ

diarrhoea n *sǎphǔlǒn₁* ဝမ်းလျှောခြင်း

dictionary n *liphlon taboutabǎn* အဘိဓာန်စာအုပ်

die v *thǔ₃* သေသည်

die accidentally *v thǔpran₂* အစိမ်းသေသည်

die by epidemic disease *v thǔrain₂* ကူးစက်ရောဂါကြောင့်သေဆုံးသည်

die in young age *v thǔcǎ₂* အသက်ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့်သေဆုံးသည်

die of sickness *v sāthǔ₂* ဖျား၍သေသည်; *thǔná₂* ဖျား၍သေသည်

die on the spot *v thǔ thalein* ချက်ချင်းသေသည်

die slowly from injury *v thǔrwai₂* ဒဏ်ရာကြောင့်အတန်ကြာမှသေဆုံးသည်

different *adj cōn* ကွာခြားသော

different kind of gong *n panlwan* ထူးခြားသည့်မောင်းတစ်မျိုး

difficult *adj kadī₁* ကြပ်တည်းသော၊ ခက်ခဲသော; *karaī kathan* ပင်ပမ်းသော; *karaī* ခက်ခဲသော; *laōhain* ခက်ခဲသော; *laōrain* ခက်ခဲသော; *pǎnyǎ₁* ခက်ခဲသော; *phran* ခက်ခဲသော *phao aō phran* ကလေးမွေးရခက်သည်။

difficulty *n takaraī* ခက်ခဲခြင်း; *talaōrain* အခက်အခဲ; *tapǎnyǎ* ကြန့်ကြာခြင်း၊ ခက်ခဲခြင်း; *taphran* ခက်ခဲခြင်း

dig *v gwǎ₂* ယက်သည် (လက်ဖြင့်) *htwī gwǎ yǔ* ခွေးကကြွက်တွင်းကိုယက်သည်။ ; *kaō₄* ပေါက်သည် *kaō han* မြေကြီးပေါက်သည်။; *khu₅* တူးသည်; *rǎn₃* တူးဆွသည် *rǎn saū* တောင်ယာတူးဆွသည်။

digger *n prakhu* တူးသူ

dignified *adj mwei* ဂုဏ်သိက္ခာရှိသော

dignity *n amwei ahan* မြင့်မြတ်ခြင်း; *tatharithamu* ဂုဏ်ကျက်သရေ; *tathari* ဂုဏ်သိက္ခာ; *tharithamu* ဂုဏ်သိက္ခာ

dilemma *n takadi* အကြပ်ရိုက်ခြင်း

diligence *n tathakraō* လုံ့လဝီရိယ

diligent *adj kaihan* လုံ့လဝီရိယရှိသော; *thakraō₁* ဝီရိယရှိသော

diligent person *n prathakraō* လုံ့လဝီရိယရှိသူ

dim *adj bibyan* မှုန်ဝါးဝါးဖြစ်သော; *khūbayaō* မှုန်မွှားမွှားဖြစ်သော; *tagwain* မှုန်ဝါးဝါးဖြစ်သော *maiphlon tagwain* မျက်စိမှန်ဝါးဝါးဖြစ်သည်။

dimple *n khabuyu* ပါးချိုင့်

dining-room *n dyāndaathan* ထမင်းစားခန်း

dinner *n dyānha* ညစား; *saha* ညစာ

dinning table *n dyāndankhau* ထမင်းစားပွဲ

dip *v cu₅* စိမ်းထားသည် *Mu Bǎn cu hwāncein* မူဘန်းအင်္ကျီစိမ်း ထားသည်။

direct *v yǔba* ညွှန်ကြားသည်

direction *n deīn₁* ဘက် *dō bahtaō deīn* ဟိုမြောက်ဘက်။ ; *pá₁* ဦးတည်ရာ၊ လားရာ *bahtaō pá* မြောက်သို့လားရာ။

directive *n tayǔba* ညွှန်ကြားချက်

director *n prayǔba* ညွှန်ကြားရေးမှူး

dirt *n phaīn* အညစ်အကြေး

dirty *cōrōn cōrù* *adj* ညစ်ပတ်သော; *cōrōn* *adj* ညစ်ပတ်သော; *mawī* *v* ညစ်ပေစေသည်; *manu* *v* နောက်စေသည်; *nu₁* *adj* နောက်ကျိသော; *uī₁* *adj* ညစ်ပေသော; *wī₂* *adj* ညစ်ပေသော

dirty water *n sǔnu* နောက်သည့်ရေ

disable person *n pradai* ဒုက္ခိတ

disagree *v klānkaī* ငြင်းပယ်သည်; *lancikheīn* သဘောထားကွဲသည်

disagreement *n talancikheīn* သဘောထားကွဲလွဲခြင်း

disappear *v htumǎ* ပျောက်သည်; *lanbī₂* ကွယ်ပျောက်သည် *mōn lanbī sōn hō* နေတောင်ကွယ်သွားပြီ။ ; *pīmǎ* ပျောက်ကွယ်သည် *swī cō pīmǎ* မျိုးရိုးမပျောက်ကွယ်ချေ။

disappoint *v kaūkaī* စိတ်ပျက်သည်; *thákaī₃* စိတ်ပျက်သည်

disappointed *kaīthá* *adj* စိတ်ပျက်စရာဖြစ်သော; *kaūkaī thápyǎ* *adj* စိတ်ပျက်သော; *kaūphá thákaī* *adv* စိတ်ပျက်သော; *sūthi khidyǎn* *adj* စိတ်ပျက်စရာကောင်းသော; *thákaī₂* *adj* စိတ်ဓါတ်ကျသော; *thauthaplǎ tháthagnǎn* *v* စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်သည်

disappointment *n takaīthá₁* စိတ်ပျက်စရာ; *takaīthá₂* စိတ်ပျက်လက်လျော့ခြင်း; *tathaplǎ₁* စိတ်ပျက်ခြင်း; *tathákaī* စိတ်ပျက်ခြင်း; *thákaī₁* စိတ်ပျက်ခြင်း

disaster *n taphanmī* သဘာဝဘေးအန္တရာယ်

disciple *n ngònpicǎ* တပည့်၊ ငယ်သား

discipline *khônkrôn₁ n* စည်းကမ်း; *khônkrôn₂ v* စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းပေးသည်; *tamaitakrôn n* စည်းကမ်း

disclose *v plônba* ဖွင့်ချပြသည်

discontinue *v sôn₂* ရပ်နားသည်

discrimination *n ta-uleĩntõn* ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း

discus *n htapeinryũn* သံပြားဝိုင်း

discuss *v lanhtu lanlwaĩ₂* ဆွေးတေးတိုင်ပင်သည်; *rwaĩblon* ဆွေးနွေးသည်; *rwaĩraõ* ဆွေးနွေးသည်

discussion *n talanhtulanlwaĩ₁* ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း; *tarwaĩraõ* ဆွေးနွေးခြင်း

diseased blood *n thwĩkarãn* ရောဂါပါသည့်သွေး

disgrace *n tapupri* ရှက်ဖွယ်ရာအကြောင်း

disgraceful *adj pupri* ရှက်ဖွယ်ကောင်းသော; *yãthari* အရှက်တကွဲဖြစ်သော

disgust *cicwan₂ v* ရွံ့ရှာသည်; *tacicwan n* ရွံ့ရှာခြင်း

disgusting *adj cicu* [kk] ရွံ့ရှာသော; *cicwan₁* ရွံ့ရှာသော; *htanmwan* ရွံ့စရာဖြစ်သော

dishearten *v malanphli khandaõ* စိတ်ပျက်အားလျော့စေသည်; *malanphli thã* စိတ်ပျက်အားလျော့စေသည်

disjointed *adj thaphli* အဆစ်ပြတ်နေသော *khanmaĩ thaphli* ခြေဆစ်ပြတ်နေသည်။

dislike seemingly *v thangõn* မနှစ်သက်ပုံပြသည်

dislocate *v lanlai* ပြုတ်သည် *thõnphãn lanlai* သစ်ကိုင်းပြုတ်သည်။ ; *thalyan₂* အကြောအဆစ်လွဲသည်

dislocated *adj thakhlĩ₂* လွဲသော (အဆစ်) *khanmaĩ thakhlĩ* ခြေအဆစ်လွဲသည်။ ; *thalyan₁* အကြောအဆစ်လွဲသော

dismiss *v htaupã₂* ထုတ်ပယ်သည်

dismiss ranks *v phra kòn* အတန်းဖြုတ်သည်

dismissal *n tanũpã* ထုတ်ပယ်ခြင်း

dismissing of ranks *n kònphra* တန်းဖြုတ်ခြင်း

disobedient *adj nikũdyũn* မနာခံသော၊ နားထူသော

disorderly *daodã₁ adv* ရှုပ်ထွေးစွာ; *daodã₂ adj* ရှုပ်ထွေးသော; *kakhu kakha adj* ရှုပ်ယှက်ခတ်သော; *tharan adv* ကိုးရိုးကားရား *aõ tharu tharan* ကိုးရိုးကားရားဖြစ်သည်။ ; *tharu tharan adj* ကိုးရိုးကားရားဖြစ်သော

disown *v klaõ₂* စွန့်လွှတ်သည် *klaõ phao* သားသမီးအဖြစ်စွန့်လွှတ်သည်။

disperse *v phra₁* လူအုပ်ကွဲသည် *kla phra hõ* ဈေးကွဲပြီ။ ; *swaĩphru swaĩphrã* တကွဲတပြားစီထွက်သွားသည်

displace *v thacwaĩ* ရွှေ့သွားသည်

disposition of will *n kaũkran* ရည်ရွယ်သည့်စိတ် *ma taõ kaũkran* စိတ်ရှိသည်အတိုင်းလုပ်သည်။

disregard *pĩkaĩ v* ပစ်ခွာသည်၊ လစ်လျူရှုသည်; *tapikaĩ n* လစ်လျူရှုခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း

disrespect *v cõthabu* မရိုမသေပြုသည် *cõthabu ngõn taraotara* သူတပါးပစ္စည်းကိုမရိုမသေပြုသည်။

dissolve *v plãkaĩ* ဖျက်သိမ်းသည်

distance *n kãnyũ* ဝေးသည့်နေရာ

distant person *n ngõn kãnyũ* ရပ်ဝေးလူ

distend *v kõn₂* ကယ်သည်၊ ပြည့်သည် (ဗိုက်)

distil *v rũ* ပေါင်းခံသည် *rũ thi* အရက်ပေါင်းခံသည်။

distinct *adj thamwãn* ပီပြင်သော

distinct (voice) *adj phlai₁* ရှင်းလင်းပြတ်သားသော (အသံ) *khacã phlai* အသံရှင်းလင်းပြတ်သားသည်။

distract *v thãlilõn₂* စိတ်လေသည်

distracted *adj kaũlailũ* စိတ်ပျံ့လွင့်သော

distracton *n thãlilõn₁* စိတ်လေခြင်း

distribute *v pãn₂* ဝေငှသည်; *pãncũ* ခွဲဝေသည်; *pãnphĩ* ခွဲဝေပေးသည်

distributor *n prapãn₁* ဝေပေးသူ

district *n kãnhĩ* ခရိုင်

distrust *v cõyũ-an* သံသယဖြစ်သည်၊ မယုံသက်ာဖြစ်သည်

disturb *v madaõ manwã* နှောင့်ယှက်သည်; *manũ manwã* နှောင့်ယှက်သည်၊ အနှောင့်အယှက်ပေးသည်; *manũ* စိတ်ရှုပ်စေသည် *phao picã manũ amaõ* ကလေးကမိခင်ကိုစိတ်ရှုပ်အောင်လုပ်သည်။ ; *nini* အနှောင့်အယှက်ပြုသည်

disturb one another *v lanmanũ* အချင်းချင်းနှောင့်ယှက်သည်

disturbance *n tamadaõmanwã* အနှောင့်အယှက်

disturbance (purposely made) *n talanmathamõn* တမင်တကာနှောင့်ယှက်ခြင်း

disunited *adj* *tháhtanpǎ* စိတ်ဝမ်းကွဲသော

disunitedly *adv* *lapra laraŭ* တစ်ယောက်တစ်ပေါက် *ma lapra laraŭ htú ta cǝ da* တစ်ယောက်တစ်ပေါက်လုပ်လျှင်ဖြစ်လာမည်မဟုတ်။

ditch *n* *súròn* ရေမြောင်း

dive *v* *ausŭ* ရေငုပ်သည်; *lansŭ* ရေငုပ်သည်; *sŭlan* ဒိုင်ဗင်ထိုးသည်

diver *n* *pra-ausŭ* ရေငုပ်သမား

division *n* *kǎn₂* တိုင်း၊ ပြည်နယ်၊ နိုင်ငံ

divorce *htaôphra₁ v* ကွာရှင်းပြတ်စဲသည်; *tathaplǎ₂ n* ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်း; *thaplǎ₁ v* လင်မယားကွာသည်

dizziness *n* *tahteinmaŭ* မူးမော်ခြင်း; *tathúmaŭ* မူးဝေခြင်း

dizzy *adj* *hteinmaŭ* မူးမော်သော; *thúmaŭ* မူးမိုက်သော

do *v* *ma* လုပ်သည်

do again *v* *ma blan* ပြန်လုပ်သည်

do at random *v* *mabi mamaŭ* အရမ်းလုပ်သည်၊ ပစ်စလက်ခတ်လုပ်သည်; *mabi maphraŭ* အရမ်းလုပ်သည်; *ma bi* အရမ်းလုပ်သည်; *ma phraŭ* အရမ်းလုပ်သည်

do contrarily *v* *ma thablan* ပြောင်းပြန်လုပ်သည်၊ ဆန့်ကျင်လုပ်သည်

do fairly *v* *marǎ marwaŭ₂* သင့်မြတ်စေသည်

do for *v* *ma ba₁* လုပ်ပေးသည်; *maphi ba* လုပ်ပေးသည်

do good deed *v* *marí maraŭ* ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုသည်; *marí* ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုသည် *marí hyŭn* အိမ်အတွက်ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုသည်။

do in advance *v* *ma kaŭ* ကြိုလုပ်ထားသည်; *ma yaŭ* ကြိုလုပ်ထားသည်

do moderately *v* *matŭ matan* တော်ရုံသင့်ရုံလုပ်သည် *matŭ matan yaŭ ka* တော်ရုံသင့်ရုံသာလုပ်ပါ။

do not know *v* *u cǝthei* မသိပါ

do nothing *v* *aðklan yaŭ* အလကားနေသည်

do obeisance *v* *bulan* ဦးခိုက်သည်

do openly *v* *ma kalan* မြင်မြင်ထင်ထင်လုပ်သည်

do piece work *v* *matŭ₃* ပုတ်ပြတ်လုပ်သည်

do properly *v* *ma byan* သေသေချာချာလုပ်သည်

do secretly *v* *ma hu* ခိုးလုပ်သည်; တိတ်တဆိတ်လုပ်

သည်

do together *v* *maraŭ mablon* အတူတကွလုပ်ဆောင်သည်; *maraŭ* အတူတကွလုပ်ဆောင်သည်

do well *maraŭ maran adv* ကောင်းမွန်စွာလုပ်သည် *maraŭ maran tapheitama ka* အလုပ်ကိုကောင်းမွန်စွာလုပ်ပါ။; *ma raŭ v* ကောင်းမွန်စွာလုပ်သည်

doctor *n* *tathúcaðmu* ဆရာဝန်

doer *n* *prama₁* လုပ်သူ

dog *n* *htwŭ₁* ခွေး

domestic *adj* *laŭ₂* အိမ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော *sŭlaŭ* domestic chicken

domestic animal *n* *talaŭ* အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်

domestic fowl *n* *sŭlaŭ* အိမ်ကြက်

don't *v* *ě* တားမြစ်သည်၊ မလုပ်နှင့် *ě cǝ ma ka* မလုပ်နှင့်။

donut made from sticky rice flour *n* *khaðkhwŭ* မုန့်လက်ကောက်

door *n* *khǎðǎndau* တံခါးမကြီး; *khǎðǎn* တံခါး

door frame *n* *khǎðǎntŭ* တံခါးဘောင်

dotage *n* *takhwaipicǎ* သူငယ်ပြန်ခြင်း

dotard *n* *prakhwaipicǎ* သူငယ်ပြန်သူ

dote *v* *khwaipicǎ* သူငယ်ပြန်သည် *pŭ maŭpra khwaipicǎ hǝ* အဖွားအိုကသူငယ်ပြန်ပြီ။

doubt *v* *cǝyŭ-an* သံသယဖြစ်သည်၊ မယုံသင်္ကာဖြစ်သည်

doughnut made from glutinous rice *n* *khaðkhwŭ* မုန့်လက်ကောက်

down payment *n* *tatan* စဘော်ငွေ

downhearted *adj* *thálanphli* စိတ်ဓါတ်ကျသော

downwards *adv* *tǝnlǎ₁* အောက်ပိုင်း၌

doze *v* *mŭnŭ₂* အိပ်ငိုက်သည်

drag *v* *tharŭ₂* ဒယဉ်တိုက်သွားသည်

dragon *n* *kwaibaŭbein* နဂါး

dragonfly *n* *pikweŭn* ပုစဉ်း

drain *v* *kròn* မြောင်းတူးသည်

drama *n* *klanpyǎ pwě* ဇာတ်သဘင်ပွဲ

draw *v* *dyŭn* ခပ်သည် *sŭ ba praŭ dyŭn ka* ရေကြည်လျှင်ခပ်ပါ။ ; *kwi₂* ရေးဆွဲသည်

draw lots *v* *bao mě* မဲနှိုက်သည်

draw picture *v kwi tayòn* ပုံဆွဲသည်

drawn game *n pālā₁* သရေပွဲ

dream *mǎmǎn v* အိပ်မက်မက်သည်; *tamǎmǎn n* အိပ်မက်

dregs of rice beer *n phǐ-ǎn* ခေါင်ဖတ် *baú htaò phǐ-ǎn* ခေါင်ဖတ်ဝက်ကိုကျေးသည်။

dress (flower) *v sao₂* ပြင်ဆင်သည် (ပန်း) *sao phaò dǎ kyò n kaú* ကျောင်းထဲ၌ပန်းဆင်သည်။

dried beef *n cǐyaseǐn* အမဲခြောက်

dried cooked rice *n dyǎnseǐn* ထမင်းခြောက်

dried fermented soya-bean *n bǐthǎnpain* ပဲပုပ်ပြား

dried fish *n tǎseǐn* ငါးခြောက်

dried prawn *n tǎkò nseǐn* ပုစွန်ခြောက်

drink *v aó* သောက်သည်

drink excessively *v aópwǎn* အသောက်လွန်သည်

drink made of jaggery mixed with rice jelly *n dyǎnkhlaǐ hwaiphao* မုန့်လက်ဆောင်း

drinker *n pra-aó* သောက်သူ

drinking water *n sǔ-aó* သောက်ရေ; သောက်ရေသန့်

drinking water sterilized by boiling *n sǔkhǔ* ရေကျက်အေး

drinks *n sa-aó* သောက်စရာ; *ta-aó* သောက်စရာ

drip *v lanhtai* တစ်စက်တစ်စက်ကျသည် *sǔ lanhtai* ရေ တစ်စက်တစ်စက်ကျသည်။

drive *v ghǔ₂* မောင်းနှင်သည်

drive away *v ghǔkaǐ* မောင်းထုတ်သည် *ghǔkaǐ sǔ ka* ကြက်ကိုမောင်းလိုက်ပါ။; *Iwaǐkaǐ* မောင်းထုတ်သည် *Iwaǐkaǐ htwǐ* ခွေးကိုမောင်းထုတ်သည်။; *Iwaǐswaǐ* မောင်းထုတ်သည်; *swaǐyú swaǐyò n* အဝေးသို့နှင်ထုတ်သည်

drive belt *n htakhǐ* ဂျပ်ကြိုးပြား

drive out *v nyǎn* မောင်းထုတ်သည်

drive wedge *v thǐ nithú* သပ်ရိုက်သည်

drive wedge in to cleave apart *v thǐ-ǎn* ဟစေသည်

driver *n praghǔ₁* မောင်းသူ

drone *n hwaiphǎ* ပျားထီး

drop *v lanklaò* ပြုတ်ထွက်သည် *swan lanklaò* အမွေး ပြုတ်ထွက်သည်။ ; *lanmǎ* ကြွေကျသည် *thónthā*

lanmǎ သစ်သီး ကြွေကျသည်။; *lannai* တစ်စက်စက် ကျသည် *sǔ lannai* ရေတစ်စက်စက်ကျသည်။; *lanrǔ₁* ကြွေသည်; *lantao* ပြုတ်ကျသည် *thiwan lantao phá* ခေါင်အိုးငယ်ပြုတ်ကျကွဲသွားသည်။; *taolan bǎn* ဗုံး ကျသည်

drop bomb *v taolan bǎn* ဗုံးကျသည်

drop down (from head) *v blakaǐ* လွှတ်ချသည် (ခေါင်းပေါ်မှ)

drop down by rope *v yaólan* ကြိုးဖြင့်အောက်ချသည်

drop from hand *v culǎ* လက်ထဲမှ လွှတ်ကျသည် *cudeǐn culǎ acǎ kǎn lantaǐ phá* လက်ထဲမှ ပုလင်း လွှတ်ကျသဖြင့် ကွဲသွားသည်။

drop off *v lanblu* ကျွတ်ကျသည်; *lanlǔ* ကျွတ်ကျသည်; ပြုတ်ကျသည် *nú lanlǔ* လုံချည်ကျွတ်ကျသည်။ ; *lanprākaǐ* ပြုတ်ကျသည်၊ ကျွတ်ကျသည်; *thablò n* ကျွတ်သွားသည် *khauklaò thablò n* ဦးထုပ်ကျွတ်သွားသည်။

drought *n kǎnkhlein* မိုးခေါင်ခြင်း *kǎnkaú nwai neǐn kǎnkhlein nwai lǎ* ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လမိုးခေါင်သည်။

drowse *v ninǔ₂* ငိုက်မျဉ်းသည်၊ အိပ်ငိုက်သည်

drowsy *adj ninǔ₁* ငိုက်မျဉ်းသော၊ အိပ်ငိုက်သော

drugs *n tathúkarǎn* မူးယစ်ဆေးဝါး; *tathúmuǐ aríkaǐ* မူးယစ်ဆေးဝါးကဏ္ဍ; *tathúmuǐ* မူးယစ်ဆေးဝါး; *tathúthamǔ₁* မူးယစ်ဆေးဝါး

drum *n htǎn₁* ဗုံ *don htǎn* ဗုံတီးသည်။

drum for traditional dance *n htǎnthabǎn* ရိုးရာအက အတွက်ဗုံတစ်မျိုး

drum stick *n htǎnnilei* ဗုံရိုက်တံ; *htǎnniphlei* ဗုံရိုက်တံ; *nilei* (ဗုံ)ရိုက်တံ

drummer *n pradon1 (htǎn)* ဗုံတီးသူ

drunk *adj aómyǐn* မူးသော

drunkard *n pramyǐn₁* အမူးသမား

drunkenness *n tamyǐn₁* မူးယစ်ခြင်း

dry *laúseǐn v* အခြောက်လှန်းသည်; *laú v* လှန်းသည်၊ ခြောက်စေသည်; *maseǐn v* အခြောက်လှုပ်သည် *maseǐn cí* အသားကိုအခြောက်လှုပ်သည်။ ; *nyǐnthauǐ v* အခြောက်သုတ်သည်; *seǐn₁ adj* ခြောက်သွေ့သော *cǐyaseǐn* အမဲသားခြောက်။ ; *thauǔ₃ adj* ခြောက်သွေ့သော

dry bamboo shoot *n banseĩn* မျှစ်ခြောက်
dry cell battery *n klankhlao* ဓါတ်ခဲ
dry chili *n thahaiseĩn* ငရုတ်သီးခြောက်
dry cough *n thakhuseĩn* ချောင်းခြောက်
dry creek *n rõnseĩn* ချောင်းခြောက်; *rõn* ချောင်းခြောက်
dry in mouth *v khada seĩn* အာခြောက်သည်
dry paddy *v laũ sa* စပါးလှန်းသည်
dry up *v krò* ကုန်ခန်းသည် *thisũ krò* ခေါင်ရေကုန်ခန်းသည်။ ; *thũ*₂ ခန်းခြောက်သည်
duck *n htaupi* ဘဲ
dugong *n htaòsũ* ရေဝက်၊ ပင်လယ်ငါးတစ်မျိုး
dull *kaũhtaũ* *adj* ထုံနွံသော; ဉာဏ်ထိုင်းသော; *khaunaõ-ihtaũ* *v* ဉာဏ်ထိုင်းသော
dull person *n prakapũ* လူထုံ; *prakaũhtaũ* ထုံထိုင်းသူ
dull-witted *adj katũ*₂ နုံအသော
dull-witted person *n prakatũ* နုံအသောသူ
dumb *adj kha-ã* အသော; *mangaõ kha-ã*₁ စကားအသော
dumb person *n prakha-ã* အသောသူ
dumbfound *v kahtãn* အံ့အားသင့်လွန်း၍စကားမပြောနိုင်အောင်ဖြစ်သည်
dung *n ĩ*₁ မစင်
dung ball *n kĩkon* အီးကုတ် *khu kĩkon cõ cãn* အီးကုတ်မတူးတတ်ဘူး။
dung smell *n nyũn-ĩ*₁ ချေးနံ့

dung worn *n ĩlon* ချေးလောက်ကောင်
durability *n ciku* တာရှည်ခံခြင်း
durable *adj ku*₄ တာရှည်ခံသော *dyãn baũlĩ an ku taõ* ဆန်လုံးနီထမင်းပို၍အစားခံသည်။
during *p bã*₁ အတောအတွင်း
dusk *n mõnrwansõn* ညနေဆည်းဆာချိန်
dust *hanphwan* *n* မြေမှုန့်; *hèphaũ* [kk] *n* မြေမှုန့်; *klon*₁ *n* အခိုးအငွေ့၊ အမှုန့်; *klon*₃ *v* ထသည် (ဖုံ); *mũ*₁ *n* အမှုန့် *baũ mũ* စပါးအမှုန့်။; *phwan* *n* အမှုန့် *kaphĩphwan* ကော်ဖီမှုန့်။
dust-cart *n tacithaòlũ* အမှုိုက်လှည်း
dust-pan *n tacithaònikraũ* အမှုိုက်ဂေါ်
dustbin *n tacithaòdãn* အမှုိုက်တောင်း
duty *n nibõn* တာဝန်၊ အလုပ်တာဝန်; *nita* တာဝန်
duty for country *n sũkãn nita* နိုင်ငံတာဝန်
dwarf *lantaõ* *adj* ပုကွသော; *pralanplaõ* *n* လူပု
dwarf species of banana *n khlwĩhtaòmai* ဝက်မလွတ်ငှက်ပျောသီး
dwel in *v aõhu* ကိန်းအောင်းသည်; *lainaõ* ကိန်းအောင်းသည်; *naõ*₃ ကိန်းအောင်းသည်
dye *v cu*₅ စိမ်းထားသည် *Mu Bãn cu hwãncean* မှုဘန်းအင်္ကျီစိမ်း ထားသည်။
dying *v taihtan tailan* အသက်ငင်သည်
dyke *n khõn*₂ ကန်သင်း *baikhõn* လယ်ကန်သင်းရိုး။
dysentery *n sãphũhao*₁ ဝမ်းကိုက်ရောဂါ
dysuria *n sãsũswĩ*₁ ဆီးသွားရာတွင်နာကျင်ခြင်း

E e

each and everyone *pro nũnãn* ကိုယ်စီကိုယ်င *nũnãn pãlai taõ tharĩ ka* ရိက္ခာကိုယ်စီကိုယ်ငယူသွားကြပါ။
each other *lan*₃ *prefix* အချင်းချင်း၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး *thãpũ thãwai lanbathã* ညီအစ်ကိုအချင်းချင်းချစ်ကြသည်။ ; *taõ*₁ *pro* အချင်းချင်း *thãpũwai taõ* ညီအစ်ကိုအချင်းချင်း။

eager to do *adj cuyõn* ပြုလုပ်ရန် ဆန္ဒပြင်းပြသော
eager to eat *thakaõhtan* *v* စားချင်အာသီသပြင်းပြသော *sã hai thũ thakaõ htan* နလန်ထစ စားချင်အာသီသပြင်းပြသည်။ ; *thakaõ thahai* *adj* စားချင်အာသီသပြင်းပြသော
eagerness (of eating) *n tathakaõthahai* စားချင်စိတ်

ပြင်းပြခြင်း

eagle *n* *leĩnǒn* လင်းယုန်

ear *n* *nikū* နား

ear discharge *n* *nikūthǒn* နားပြည်ယို

ear hole *n* *nikūkaũ* နားပေါက်

eardrum *n* *nikūda* နားစည်၊ နားခင်

earlier *adj* *rĩtaǒ* အလျင်ကျသော

early *aǒsũ* *adj* စောသော; *lári* *adj* အလျင်ကျသော; *raǒ* *adj* စောသော; *sũ₁* *adj* စောသော; *sũ₂* *adv* စောစွာ

early Kayan house foundation made of wood *n* *ton₂* ရှေးကယန်းအိမ်တိုင်ခုံ

earn salary *v* *an lākā* လခစားသည်

earnestly *adv* *ywǎnmwaĩ* ဟုတ်တိပတ်တိ၊ ဇွဲ
ကောင်းကောင်းဖြင့် *ma ywǎn ma mwaĩ*
ဟုတ်တိပတ်တိလုပ်သည်။

earning *n* *gnā* လုပ်စာ *phao an phǎ gnā yaũ* သားသမီး
ဖခင်လုပ်စာစားသည်။

earring *n* *nikūthĩ* နားကပ်

earth *n* *han₁* မြေကြီး; *hankhau lakhau* ကမ္ဘာလောက;
hè [kk] မြေကြီး

earth louse *n* *hancǎ₁* မြေသန်း; *hancǎ ein khandeĩn*
မြေသန်းခြေထောက်ကိုကိုက်သည်။

earth piled and burnt for cultivation *n* *hanpan*
တောင်ယာမီးဖုတ်ရန် ဖို့မြေအပုံ

earthquake *luhtaǒ₁* *n* ငလျင်လှုပ်ခြင်း; *luhtaǒ₂* *v*
ငလျင်လှုပ်သည်

earthworm *n* *yaicikrǒn* တီကောင်

earwax *n* *nikū-i* နားဖာချေး

ease *v* *aǒphwĩkhlǒn* အေးဆေးနေသည်

easily moved to tears *adj* *maĩsũbũ* မျက်ရည်လွယ်သော;
maĩsũphraĩ မျက်ရည်လွယ်သော

east *n* *bahtan* အရှေ့အရပ်

eastwards *adv* *thahtan* ရှေ့ဘက်သို့

easy *adj* *yaũ* လွယ်ကူသော

easy chair *n* *kǎnkhyũnkanǒn krwaĩ* ပက်လက်ကုလားထိုင်

easy in mind *adj* *pitu₂* နောက်ဆံ့မတင်းသော

easy to get burnt *adj* *phai₂* မီးကူးလွယ်သော *yan phai*
raǒ ယမ်းမီးကူးလွယ်သည်။

eat *v* *an* စားသည်; *è* [kk] စားသည်

eat and drink *v* *an aǒ* စားသောက်သည်

eat before one partakes *v* *an paukhau* ဦးဦးဖျားဖျား
စားသည်

eat first *v* *an pau* ဈေးဦးဖောက်စားသည်

eat food *v* *an sa* အစားစားသည်

eat separately *v* *an pǎ* ခွဲစားသည် *phǒn tǎphein*
thayũ an pǎ ငါးဖိန်းဟင်းချက်တော့ခွဲစားချင်သည်။

eat together *v* *an raǒ* အတူစားသည်; *baosyũn*
လက်ဆုံစားသည်

eat very little and often *v* *an sabayai* အစားအလွန်နည်း
ပြီးမကြာခဏစားသည်

eat with palm *v* *mwǎn₄* လက်ဝါးဖြင့်စားသည် *mwǎn an*
dyǎn ထမင်းကိုလက်ဝါးဖြင့်စားသည်။

eater *n* *pra-an* စားသူ

eating before partaking *n* *ta-anpaukhau* ဦးဦးဖျားဖျား
စားခြင်း

eating together *n* *ta-anraǒ* အတူတကွစားခြင်း

eaves *n* *hyũnkacaĩ* အိမ်အမိုးတံစက်မြိတ် *dǒn sũkhlǒn*
dǒ hyũnkacaĩ lǎ ka အိမ်အမိုးတံစက်မြိတ်အောက်
တွင် ရေတံလျှောက်ခံပါ။ ; *kabǒn* ပန်းဆွဲ; *kacaĩ*
အမိုး၏တံစက်မြိတ်; *ngakacaĩ* တံစက်မြိတ်; *sũkacaĩ*
အမိုးတံစက်မြိတ်

echo *preinthaǒ₁* *v* ပဲ့တင်ထသည်; *preinthaǒ₂* *n*
ပဲ့တင်သံ; *thaǒ₁* *n* ပဲ့တင်; *thaǒ₂* *v* ပဲ့တင်ထပ်သည်;
thaǒcein *v* ပဲ့တင်ပြန်ရိုက်သည်

eclipse *n* *lǎ kaĩ₁* လငပုတ်ဖမ်းခြင်း; *mǒnkaĩ* နေကြတ်ခြင်း

eclipsed *v* *lǎ kaĩ₂* လငပုတ်ဖမ်းသည်၊ လကြတ်သည်;
mǒn kaĩ နေကြတ်သည်

economy *n* *tapankrau* စီးပွားရေး

edge *n* *kaphrĩ* အစွန်း; အနား *aǒnǎn dǒ kaphrĩ* အစွန်
တွင်ထိုင်သည်။ ; *kǎnlanmaũ* တွဲလဲကျသည့်အစွန်
နေရာ; *tĩ* အနား၊ အနားကွပ် *cĩtĩ* ပလိင်းအနားကွပ်။

edge of hand *n* *cuyarai* လက်ဝါးစောင်း

edge of sole *n* *khanyarai* ခြေဖဝါးစောင်း

edgy *adj* *lanmaũ* အစွန်ဖြစ်သော

edible flowering herb *n* *pũphaǒ₁* မာလာဖူး

edible herb *n* *pũkhau₁* ဂုံမင်း

edible leaves *n nighònlā* စားနိုင်သည့်အရွက်တစ်မျိုး;
swìblòn စားနိုင်သည့်အရွက်တစ်မျိုး
edible plant grows in river bank *n sùdeilā* ချောင်းစပ်
 ပေါက်စားနိုင်သည့်အပင်ငယ်တစ်မျိုး
edible rich taste leaves *n swìmaùññlā* ဟင်းမွန်းရွက်
edible tuber *n nwaìsù-að* စိမ်းစားဥ
editor *n prapranngaðthað* စာတည်း
education *n tatheingăă* ပညာရေး
eel *n tărău* ငါးရှဉ့်
effective word *n ngaðmaì* ထိမိသည့်စကား
egg *n cū* ဥ
eggplant *n kan*₂ ခရမ်းသီး; *kanthā* ခရမ်းသီး
eight **8** *n sò* ရှစ် ၈
eight persons *n thasò* ၈ ယောက်
eighth *adj sò blanbā* အဋ္ဌမကြိမ်မြောက်သော
eighty **80** *n sòsù* ရှစ်ဆယ် ၈၀
elastic *adj yū*₂ ဆွဲဆန့်နိုင်သော *cwí yū bò* သားရေကိုဆွဲ
 ဆန့်သည်။
elbow *n cudíkăñ* တံတောင်ခစ်
elder *n daupră*₂ သက်ကြီး; ခေါင်းဆောင်; *năndau*
thapră သက်ကြီးရွယ်အို; *thapră*₁ သက်ကြီးရွယ်အို
elder brother *n gwaìkhaù* အစ်ကို; *waìkhaù* အစ်ကို
elder sibling *n gwaì*₁ အစ်ကို၊ အစ်မ; *waì*₁ အစ်ကို၊ အစ်မ
elder sister *gwaìmu v* အစ်မ; *waìmu n* အစ်မ
elderly *adj daupră*₃ အသက်အရွယ်ရင့်သော
eldest *n gwaìpră* အကြီးဆုံးအစ်ကို၊ အစ်မ
elect *v rauhtan* ရွေးကောက်သည်
election *n tarauhtan* ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း; *tarau*
 ရွေးချယ်ခြင်း
electric cord *n mîpû* မီးကြိုး
electric guitar *n klanmî thônkrôn* အလက်ထရစ်ဂီတာ
electric lamp *n klanmîbôn* လျှပ်စစ်မီးချောင်း;
klanmîhtôn လျှပ်စစ်မီးအိမ်
electric light *n klanmî* လျှပ်စစ်မီး
electric meter box *n klanmîtað* လျှပ်စစ်မီတာဘောက်
electric socket *n mîklû* မီးခေါင်း

electric switch *n klanmîphôn* လျှပ်စစ်မီး ခလုတ်
electric wire *n klanmîpû* လျှပ်စစ်မီးကြိုး
electricity *n klanmî arîkaì* လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ
elephant *n săñ*₁ ဆင်
elephant foot yam *n khya* ဝပင် *khyamôn phôn i*
htað sa ဝပင်ကိုဝက်စာချက်သည်။
elephant's trunk *n sănmòn* ဆင်နှာမောင်း
elephant's tusk *n sănmai* ဆင်စွယ်
elope *v khlahu* ခိုးရာပြေးသည်
eloquent *adj mangaðda* စကားပြောကောင်းသော
elude *v cwaìyû* ဝေးဝေးရှောင်သည်
embarrass *v papein* အားနာသည်; *pupein*₂ အားနာသည်
embarrassed *adj pupein*₁ အားနာသော
embarrassment *n tapipein* အားနာခြင်း
ember *n mî-oăn* မီးခဲ; *mîwăn* မီးခဲ
ember to make rice fully cooked *n dyănkablaì* ထမင်း
 နှုပ်စေသည့်မီးခဲ *rau dyănkablaì* ထမင်းနှုပ်စေသည့်
 မီးခဲကိုဖြန့်သည်။
embittered *bwî thaucikă thăcikon*₁ *adj* ခံပြင်းစိတ်ဖြစ်
 ပေါ်သော; *bwî thaucikă thăcikon*₂ *v* ခံပြင်းစိတ်
 ဖြစ်ပေါ်သည်
emblem *n khwankhwaì* အမှတ်တံဆိပ်
embrace *v phaòklôn* ပွေ့ဖက်သည်၊ ပွေ့ပိုက်သည်; *thū*₃
 ဖက်သည်
embrace each other *v lanphað*₁ အချင်းချင်းပွေ့ဖက်ကြ
 သည်
emerald *n lõnlănthyûñ* မြ
emergency *n bahtôn*₁ အရေးပေါ်; *dikăhtôn* အရေး
 ပေါ်; *tahtûhtôn* အရေးပေါ်
emetic *n tathûprað* အန်ဆေး
emit melodious sound *v kikôn* ကျူးရင့်သည် *pî*
maðpră thanû lankikôncû အဖွားအိုနှစ်ယောက်
 အချင်းချင်းကျူးရင့်ကြသည်။
empty *khaù*₃ *adj* အလွတ်ဖြစ်သော *tað að khaù*
 သေတ္တာလွတ်နေသည်။; *khaù*₄ *v* သွန်ပစ်သည်;
khaùkaì v သွန်ပစ်သည်; *laðlan n* သွန်ပစ်သည်;
makhaù v အကုန်ထုတ်ပစ်သည်; *taplein adj* ဟာနေ

သော *nūkaũ cõ àò taplein* အတွင်းခံမပါလျှင်ဟာ နေသည်။

encamp *v saopán* စခန်းချသည်

encourage *v phikhòn phĩ-ǎ₁* အားပေးသည်

encroach *v yaiba* ထိပါးသည်

end *du* [kk] *n* အဆုံး; *dwan₂* *v* ပြီးသည်၊ ဆုံးသည်; *htauĩ* *n* အဆုံး၊ အပြီး; *laidwan₁* *n* အဆုံး

end *n talaidwan* အဆုံး

end of hole *interj kaukǎn* အပေါက်အဆုံး

end of market day *n klaphra* ဈေးကွဲ

end of road *n khhlaidwan* လမ်းဆုံး

end of sentence marker *Pf bánu* ဝါကျအဆုံးတွင် အသုံးပြုသည့်စာလုံး

end of the world *n mǒnlaǎ₁* ကမ္ဘာပျက်ခြင်း; *mǒnnũ* *laidwan* ကမ္ဘာကုန်ဆုံးသည့်နေ့

end of the year *n nein nǎ* နှစ်အဆုံးပိုင်း

endure *v kon₅* ငံ့ခံသည်

endure until death *v kxanthũ* အသေခံသည်

enemy *n didòròkha* ရန်သူ; အနောက်အယုက်

engage *v khyao* လက်ထပ်ရန်ကတိပေးသည်; *madeĩn* *maklǎ* စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပြသည်

engagement *n takhyaǎ* လက်ထပ်ရန်ကတိပေးခြင်း; *tamadeĩn* စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပြခြင်း

engine *n kon₁* စက်

English colonization *n Engle taphanmôn* နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်

engorge *v nũsan* နို့ရည်တင်းသည် *maǎ nũsan* အမေ နို့ရည်တင်းသည်။

enlarge *v malaĩ* ကျယ်အောင်လုပ်သည်

enlighten *v malĩ makhǎ* လင်းစေသည်၊ သိမြင်နားလည်စေသည်

enough *adoin adj* လုံလောက်သော; *dahǎ* *adv* တော်ပြီ၊ ရပြီ

enrage *v khǒn₃* အမျက်ထွက်စေသည်; *mathahtan* ဒေါသထွက်စေသည်

entangle *v bibyǎn* ရစ်ပတ်ငြိတွယ်သည် *nipũ bibyǎn* ကြိုးရစ်ပတ်ငြိတွယ်သည်။ ; *kikyǎn* ငြိတွယ်သည် *nipũ kikyǎn* ကြိုးငြိတွယ်သည်။

enter *v au₂* ဝင်သည်; *aucein* အထဲဝင်သည်; *ceinnaǎ* ဝင်သည်; အထဲဝင်သည် *ceinnaǎ dǎ hyũn kau* အိမ်ထဲဝင်လာသည်။

entice *v laòklwan* လှည့်ဖြားသည် *yòn ngòn laòklwan ka* သူများလှည့်ဖြားသည်ကိုသတိပြုပါ။

entire group of descendants *n thǎmaǎ thǎman* တစ်နွယ်စုလုံး

entrance *n kaudeĩn* အပေါက်ဝ; *kauhtĩ* ဝင်ပေါက်; *kauhtĩ* အပေါက်ဝ

entreaty *n takwĩcicǎ* အသနားခံခြင်း

envelope *n lipain* စာအိတ်

envious *adj yǒnblai₁* မနာလိုဝန်တိုဖြစ်သော

environment *n kaphrĩ kacòn* အနီးပတ်ဝန်းကျင်

environment and forest *n hankhau kaphrĩ kacòn dò nõn arikaĩ* လောကပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သစ်တောကဏ္ဍ

envy *v kataǎ₃* ရန်ငြိုးထားသည်; *tha-ĩ* မနာလိုဖြစ်သည်; *thaheĩn* မနာလိုဖြစ်သည်; *thakeĩn* မနာလိုဖြစ်သည်; *thakhai* မနာလိုဖြစ်သည်; *yǒnblai₂* မနာလိုဝန်တိုဖြစ်သည်

envy (each other) *n talankatǎ* အချင်းချင်းရန်ငြိုးခြင်း

envy each other *v lankatǎ* အချင်းချင်းရန်ငြိုးသည်

epidemic disease *n sǎraĩn₁* ကပ်ရောဂါ; *tareĩntara* ကပ်ရောဂါ; *tareĩn* ကပ်ရောဂါ

epilepsy *n takai* ဝက်ရှူးပြန်ရောဂါ

epileptic *n pratakai* ဝက်ရှူးပြန်သူ; *tasǎtakai* ဝက်ရှူးပြန်ရောဂါ

equal *n cwaĩ₁* ညီမျှခြင်း၊ (=)

equal (in size) *adj htwǎncũ₁* တူညီသော (အရွယ်အစား)

equal (level of relation) *adj swĩdwǎn₂* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်ညီသော

equal in length *adj dwǎncũ₁* အရှည်ညီသော *thònhntwan nũ bǒn htau dwǎncũ* တိုင်နှစ်ချောင်းအရှည်ညီသည်။

equal to *v udwǎn* မျှမျှတတကြည့်သည်

equalization *n ta-udwǎn* ညီမျှစေခြင်း

equally *adv naĩcũ* တန်းတူစွာ၊ ညီတူညီမျှ *nĩ naĩcũ* ညီတူညီမျှရသည်။

equate *v klǒndwǎn* တစ်ပြေးညီသတ်မှတ်သည်

equivalent price *n ngau dò ngau* တန်ရာတန်ကြေး *ba makaĩ ngòn ta mè ngau dò ngau ba blai* သူများ ပစ္စည်းကိုဖျက်လျှင်တန်ရာတန်ကြေးလျှော်ရမည်။

erase *v kwikaĩ* ဖျက်သည်

erect *baòhtôn v* ထူသည်; *htôn₄ v* ထောင်သည်; *htóncôn v* ထောင်မတ်သည်; *khlaò₂ adj* ထောင်သော; *khlaò₃ v* ထောင်သည်; *thahtôn adj* ထောင်သော

erode *v krao-an* တိုက်စားသည် *sũ krao-an hanplan* ရေကကမ်းပါးကိုတိုက်စားသည်။

escape *khlaikhaò v* တိမ်းရှောင်သည် *khlaikhaò dỏ myũnkă* တောထဲသို့တိမ်းရှောင်သည်။ ; *khilailũ v* ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သည်; *lũ₅ v* လွတ်မြောက်သည် *khlai lũ* ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သည်။ ; *lũhtancein v* လွတ်မြောက်သည်; *talũhtan n* လွတ်မြောက်ခြင်း

especially *adv daukhlõn₂* အထူးသဖြင့်

essence *n thá₄* အနှစ် *thónrwíthá* ရင်းတိုက်အနှစ်။

essence of sandalwood *n caòlõnthá* စန္ဒကူးအနှစ်

establish *v swǎnhntan* ထူထောင်သည် *swǎnhntan phon* အသင်းအဖွဲ့ထူထောင်သည်။။ ; *tĩ₁* တည်သည် (မြို့၊ ရွာ)

establishment *n taphonhtan* ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်း; *taswǎnhntan* ထူထောင်ခြင်း *taswǎnhntan pati* ပါတီထူထောင်ခြင်း။

estimate *ngalai v* ခန့်မှန်းသည် *ngalai cỏ thei* မခန့်မှန်းတတ်ဘူး။ ; *nga v* ခန့်မှန်းသည်; *ninga n* ခန့်မှန်းခြေ; *tangalai n* ခန့်မှန်းချက်

estimate by sight *v lyaũ* မျက်မှန်းကြည့်သည်

eternal life *n ta-aòthaplaũthakha* ထာဝရအသက်ရှင်ခြင်း

eternity *n ta-aòthayǎn* ထာဝရကာလ

ethnicity *n khũcũ* လူမျိုး *pa mè Kayǎn khũcũ* ကျနုပ်တို့က ကယန်းလူမျိုးဖြစ်သည်။

eugenia fruit *n kamĩthā* သပြေသီး

eugenia tree *n kamĩ* သပြေပင်

eunuch *n pradaidei* သင်းကွပ်ထားသူ

evade *v bli₂* ရှောင်သည်; *blingaỏ* စကားလှီးလွှဲသည်; *kĩ₃* ရှောင်တိမ်းသည် *cỏ kĩ tama ka* အလုပ်ကို မရှောင်တိမ်းပါနှင့်။

eve *n tǒn₁* အဖိတ်နေ့၊ မတိုင်မီ တစ်ရက် *ũdaỏ klatǒn* ယနေ့စဉ်းဖိတ်နေ့။

even *aòdũ v* နေရာတကာအနှံ့ရှိသည်; *aỏdwan v* စည်းလုံးသည်; *cwaingǎ₁ adv* ပင်လျှင်၊ တောင်မှ *tai cwaingǎ nǎ cỏ thei* ထိုမျှပြောတာတောင်သဘောမပေါက်ဘူး။ ; *dwǎn₂ adj* ညီညာသော; *dwǎncũ₁ adj* အရှည်ညီသော *thónhtwan nũ bỏn htaũ dwǎncũ* တိုင်နှစ်ချောင်းအရှည်ညီသည်။ ; *peĩn₁ adj* ညီညာသော; *pũthu₂ adj* စုံကဏန်းဖြစ်သော; *yaũ₂ adv* ပင်လျှင်၊ တောင် *ngǎ yaũ ma cỏ da* ဒါတောင်မလုပ်နိုင်ဘူး။

even a little *adv dawĩki* အနည်းငယ်မျှပင် *ma cỏ dawĩki* အနည်းငယ်မျှပင်မလုပ်နိုင်ဘူး။

even number (divisible by 2) *n pũthu₁* စုံကဏန်း

evening *n mỏnneĩn* ညနေ

evening of night *n mỏnkhũyao* မိုးချုပ်စ၊ မှောင်စ

evening star *n sasũha* ညဦးယံကြယ်

ever *adv aỏkhai* ရှိနှင့်ပြီးသား

everlasting *adj thaplaũ thakha* ထာဝရဖြစ်သော

everlastingness *n tathaplaũthakha* ထာဝရတည်တံ့ခြင်း

every *adj pũ₄* အသီးသီးသော၊ တိုင်း၊ အားလုံးသော *pũpra* လူတိုင်း။

every age *pro pũcaũ* ခေတ်တိုင်း

every animal *pro pũdaũ* ကောင်တိုင်း

every clothe *pro pũpũ* ထည်တိုင်း

every country *pro pũsũ pũkǎn* နိုင်ငံတိုင်း

every day *pro pũdaỏ* နေ့စဉ်နေ့တိုင်း; *pũnũ* နေ့စဉ်

every flower *pro pũphaỏ₂* ပန်းတိုင်း

every kind *pro pũswĩ pũraũ* အရာအားလုံး

every plant *pro pũmỏn pũbỏn* အပင်တိုင်း

every time *pro prwĩblan* ခါတိုင်း; *htein blan maỏ prwĩblan* အမေကိုခါတိုင်းပြန်ပြောသည်။ ; *pũblan* ခါတိုင်း၊ ကြိမ်တိုင်း; *pĩ pũblan* ခါတိုင်းနိုင်သည်။

every vehicle *pro pũkhau₂* စီးတိုင်း

every village *pro pũdỏn* ရွာတိုင်း

every year *pũnein pũlǎ adv* နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း; *pwaĩ kakhwỏn aỏ pũnein pũlǎ* တံခွန်တိုင်ပွဲနှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းကျင်းပသည်။; *pũnein pro* နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း

everybody *pro laỏ pũpra* လူတိုင်း; *pũdaũ pũpra* လူတိုင်း;

pǔpra လူတိုင်း
everyday *pro pǔnú pǔthǔ* နေ့စဉ်နေ့တိုင်း
everything *pro pǔswǐ pǔmyan* အရာအားလုံး; *tapǔswǐ* အရာခပ်သိမ်း
everywhere *adv dǔdǔ* အနှံ့အပြား; *kwan dǔdǔ blǎn cǎo* *laǎo* နေရာအနှံ့အပြားရှာသော်လည်းမတွေ့ရပေ။ ; *pǔkau* နေရာတိုင်း; *pǔlǒn pǔli* [kk] နေရာတိုင်း; *pǔnǒn* *pǔkein* နေရာတကာ
evil *kǐka* *adj* ဆိုးဝါးသော; *takarǎn* *n* မကောင်းမှု; *takǐka* *n* မကောင်းမှု
exact *adj caō* တိကျသေချာသော *pra caō ngǎ pra* ထိုသူ တိကျသေချာသည်။ ; *cǐ* တိကျသော *twǎ cǐ ka* အတိအကျတွက်ပါ။
exactly *adv caǎcaǎcǔ* တထေရာတည်း; *laǎprǎn* လုံးဝ *thalyǔn laǎprǎn* လုံးဝတူသည်။ ; *prǎnprǎncǔ* တထေရာတည်း၊ တိတိကျကျ *thalyǔn phǎ prǎnprǎncǔ* အဖေနှင့်တထေရာတည်းတူသည်။ ; *tǔbameǐ* ကွက်တိ
exaggerate *v mangaǎphǔ* ချဲ့ကားပြောဆိုသည်
exalt *v lǎdau lǎhtaǔ* ချီးမြှောက်သည်
examination *n htuli pwaǐ* စာမေးပွဲ
example *n manaǐdǎ* ဥပမာ၊ ကဲ့သို့; *naǐdǎ* ဥပမာ; *nitǔ* ဥပမာ၊ ပုံစံ *tai nitǔ thamǎ?* မည်သို့ဥပမာပြောမည် နည်း။
exceed *v honkaǐ* မတရားပိုသည်; *pwǔnthá* လွန်ကဲသည် *cǎo pwǔnthá ka* မလွန်ကဲနှင့်။ ; *san* ကျော်သည် *nǔsǔ san* နှစ်ဆယ်ကျော်သည်။
exceedingly *adv hon* အလွန်အမင်း; *htanlwa* အလွန်အကျွံ *mangaǎ htanlwa* စကားအလွန်အကျွံ ပြောသည်။
exceedingly shy *adj dauthara* အရှက်ကြီးသော
excessive *adj lǔphǎ* အလွန်အကျွံဖြစ်သော
excessive heat in body *n takaǔhtan* အပူကန်ခြင်း
excessively *adv khlaǎlwǎn* လွန်ကဲစွာ; *lakhlaǎ lalwǎn* လွန်ကဲစွာ; *lǔphǎ* တရားလွန်စွာ *an lǔphǎ* တရားလွန် အောင်စားသည်။ ; *lwǎn* အလွန်အမင်း၊ လွန်စွာ *hyǔn htwan phraǔ lwǎn* အိမ်တိုင်သိပ်ကြီးလွန်းသည်။ ; *pwǔnkhlaǎ* လွန်ကဲစွာ
exchange *v lanlai* လဲလှယ်သည်

exclamation *interj ǎlǎkǎ* အာမလေး; *maokhau* *maokǎn* အာမလေး
executive committee *n mata kǎmǐti* အလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီ
exempt *v phwǐthǎn* ကင်းလွတ်သည်
exemption *n taphwǐtathǎn* ကင်းလွတ်ခွင့်
exercise book *n lityan* ရေးစာလုံး၊ ဗလာစာအုပ်
exert *v mathaprá* ကြိုးစားလုပ်သည် *mathaprá khǎ htaǔ da* ကြိုးစားလုပ်မှပြီးနိုင်မည်။
exert strength *v htaǎo hanheǐn* အားစိုက်သည်
exhausted *lanrá* *v* အားပြတ်သည် *panǎ lanrá* ကျွဲအား ပြတ်သည်။ ; *thalǔ thahaǎo* *adj* အလွန်မောပန်းနွမ်းနယ် သော; *thalǔ thaphrwǐ* *adj* မောပန်းနွမ်းနယ်သော
exhaustion *n talanphli* အင်အားကုန်ခန်းပြီးလဲကျသွား ခြင်း; *tathalǔthaphrwǐ* ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခြင်း
exhort *v maraǎo* လှုံ့ဆော်သည်
exist *v aǎo* ရှိသည်
existence *caǎo clf* ဘဝ; *ta-aǎo* *n* ဖြစ်တည်ခြင်း၊ ရှိခြင်း
exit *n kaǔnǎ* ထွက်ပေါက်
expect *v aǎopaǎo* *udaǎo* **1** စောင့်မျှော်သည်; *mǎn* မျှော်လင့်သည်
expel *v khǎlǔ* နှင်ထုတ်သည်; မောင်းထုတ်သည်
expense *n tharǐ* စရိတ်; *tharǐthakǎ* စရိတ်စက
expensive *adj ngaudau* စျေးကြီးသော; *ngauká* စျေးကြီးသော
expensive things *n tangaudauprǐdau* တန်ဖိုးကြီးသော အရာ
experience *v theiba* တွေ့ကြုံသည်
experienced person *n prataǐn* အတွေ့အကြုံရင့်သူ
expert *n prathei prada* ကျွမ်းကျင်သူ၊ တတ်သိပညာရှင်
expired *adj thaukaǐ* သက်တမ်းကုန်သော *aphon thaukaǐ hǎo* အဖွဲ့သက်တမ်းကုန်ပြီ။
explain *v matheingǎ* သဘောပေါက်နားလည်စေသည်
explode *v phon* ပေါက်ကွဲသည် *bǎn phon* ဗုံး ပေါက်ကွဲသည်။
exploit *v antǔ* ခေါင်းပုံဖြတ်သည်
explosive diarrhoea *n ihtanpǎn* ချေးပန်းခြင်း

extension *n* *mîpûghon* မီးဘုတ်
extinguish *v* *mapû* ငြိမ်းသတ်သည် *mapû mí ka* မီးငြိမ်းသတ်ပါ။ ; *paõpû* ငြိမ်းသတ်သည် (မီး) *paõpû mí* မီးငြိမ်းသတ်သည်။
extra *aòpû aòpî* *adj* မြောက်များသော၊ အပိုအလျှံဖြစ်သော; *pai₁* *n* အပိုအလျှံ; *pai₂* *adj* ပိုလျှံသော
extra dish for second helping *n* *dyǎnhryan* ထမင်းလောင်း; *htyan₁* လိုက်ပွဲ *phí dyǎnhryan* ထမင်းလောင်းပေးပါ။
extremely *adv* *pwûnlwǎn* အလွန်အကျွံ
extremely hot kind of chili *n* *thahaimakai* ကုလားအော်သီး

extremist *n* *prapwûnlwǎn* အစွန်းရောက်သမား၊ အယူသန်သူ
eye *n* *mai₂* မျက်စိ; *maiphlon* မျက်လုံး
eye of needle *n* *citû kai* အပ်နဖား
eye-socket *n* *maïnao* မျက်ကွင်း၊ မျက်တွင်း
eyeball *n* *maïthā* မျက်ဆန်၊ မျက်လုံး
eyebrow *n* *maïrõn* မျက်ခုံး
eyebrow hair *n* *maïrõnswan* မျက်ခုံးမွှေး
eyelash *n* *maïswan* မျက်တောင်
eyelid *n* *maiphlonphei* မျက်ခွံ
eyes with power of attraction *n* *maïkhyon* ညို့မျက်လုံး

F f

fable *n* *ngaõcipreĩ* ဒဏ္ဍာရီ၊ ယုံတမ်းစကား
face *bwaitû* *v* ထိတွေ့စေသည်; *mainǎ* *n* မျက်နှာ; *tõnlai* *v* ရင်ဆိုင်သည်
face to face *adv* *thaná* ထိပ်တိုက် *nikǎ thaná* ထိပ်တိုက်ဆုံသည်။
face towards *v* *khyûntu* မျက်နှာမူစေသည် *khyûntu yaòmaïdaü* ကြည့်မှန်ကိုမျက်နှာဘက်လှည့်သည်။ ; *maòtu* မျက်နှာမူသည်
factory *n* *konho* စက်ရုံ
fail *v* *sailǎ₂* ရှုံးသည်
failure *n* *pracûnǎ* အဖျားရှူးသူ၊ ဆောင်ရွက်မှုမအောင်မြင်သူ
faint *malulan₁* *n* မူးမေ့ခြင်း; *malulan₂* *v* မူးမေ့သည် *lantaï thõn acǎ*, *malulan* သစ်ပင်ပေါက်ကျသဖြင့်မူးမေ့သည်။
faint and fall *v* *pyancein* မူးဝေ၍လဲကျသည်
fair price *adj* *ngautû* စျေးတော်သော
fairly *adv* *maïn₂* အတော်အတန် *kǎnswai dau maïn* မိုးအတော်အတန်ကြီးသည်။ ; *rûrǎ* အသင့်အတင့် *saûkhõn phu rûrǎ* တောင်ယာကအသင့်အတင့်ကောင်းသည်။

faith *n* *tayûtalan* ယုံကြည်ခြင်း; *tayû* ယုံကြည်ခြင်း
fall *v* *landǎ* လဲကျသည် (အပင်) *baümmõn landǎ* စပါးပင်လဲသည်။ ; *lankǎ* လှဲသည် *thõnmõn lankǎ* သစ်ပင်လှဲသည်။ ; *lanpaïn₁* လဲကျသည် *daò sein cõ mu lanpaïn* စက်ဘီးမစီးတတ်လျှင်လဲသည်။ ; *lanpon* လဲသည်; *lantaï* ကျသည်
fall (over) *v* *landan* အပေါ်လဲကျသည် *thõnmõn landan bû khlai* သစ်ပင်လမ်းပေါ်တွင်လဲကျသည်။
fall and break *v* *lanphá* ကျိုးကျသည်
fall down *v* *lanblaò* လဲကျသည် *bahwǐbasĩ lai khaucǎ thõnmõn lanblaò* မုန်တိုင်းပြင်းထန်စွာရိုက်ခတ်လာသဖြင့်သစ်ပင်လဲကျသွားသည်။ ; *lanklõn* ချော်လဲသည်; *thablaò* လဲကျသည် *thablaò thǎrwĩ* အမြစ်ပါလဲကျသည်။
fall in face *v* *sûkhau* ဟပ်ထိုးလဲသည်
fall in face downwards *v* *lankaõ* မှောက်ခုံလဲသည်
fall on *v* *lanba* ကျလာသည်
fall on buttock *v* *lanhtûkǎn* ဖင်ထိုင်ကျသည်; *lannǎn* ဖင်ထိုင်ကျသည်
fall on face *v* *lansaikhau* ဟပ်ထိုးလဲသည်; *lansûkhau* ဟပ်ထိုးလဲသည်

fall on hands *v lanphau₁* လဲ၍လက်ဝါးဖြင့်ရိုက်မိသည်;
lanplän₂ လဲ၍လက်ဝါးဖြင့်ရိုက်မိသည်

fall on the back *v lan-ă* လှန်ကျသည်

fall oneself *v peĩnlanklõn* ကိုယ်ကိုလှဲချသည်

fall sick *v sweisă₂* ဖျားသည်

fall upon *v lantein* အပေါ်ကျသည်

fallow land *n kăncă₁* နှစ်အနည်းငယ်သာပစ်ထားသည့်
ယာနေရာဟောင်း *kăncă ma saũ cõ phu* ပစ်ထား၍မ
ကြာသေးသည့်ယာနေရာဟောင်း၌တောင်ယာလုပ်လျှင်
စပါးမကောင်းချေ။

false *cõcaõ₁* *n* အတု; *cõcaõ₂* *adj* အတုဖြစ်သော *htũ*
cõcaõ ရွှေအတုဖြစ်သည်။

fame *n myandau₁* နာမည်ကြီးခြင်း

familiar *adj phyũnthá* ရင်းနှီးစိတ်ဖြစ်ပေါ်သော၊
အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်သော *dakă Kayănpħao lapra dõ*
ngòn sũkăñ phyũnthá laõkaũ တစ်ပါးနိုင်ငံတွင်က
ယန်းတစ်ယောက်ကိုဆုံရလျှင်အလွန်ရင်းနှီးသောစိတ်
ဖြစ်ပေါ်သည်။

family *põn₁* *n* အိမ်ထောင်စု; *põn₄* *clf* အိမ်ထောင်စု
thyũn põn သုံးအိမ်ထောင်။

family list *n hyũnpõn cirõ* အိမ်ထောင်စုဇယား

family unit *n hyũnpõn* အိမ်ထောင်စု

famous *adj laõmaĩ* ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော; *myandau₂*
ကျော်ကြားသော

fan *bubeĩn* *n* ယပ်; *hweĩn₂* *v* ယပ်ခတ်သည်။ လှေသည်
hweĩn baũ dõ baĩ kă လယ်ထဲတွင်စပါးလှေသည်။ ;
hweĩnkaĩ₂ *v* ယပ်ခတ်သည် *hweĩnkaĩ mĩ ka*
မီးတောက်ရန် ယပ်ခတ်ပါ။ ; *nihweĩn* *n* ယပ်တောင်;
talyaõ *n* ပန်ကာ

far *adj aõyũ* ဝေးသော; *yũ₂* ဝေးသော

far away from *adj cõnyũ* ကွာဝေးသော

far from (lineage) *adj swĩyaõ paõca* ဆွေမျိုးဝေးသော

farmer *n pramabaĩ* လယ်သမား

fart *v ipħyan* လေလည်သည်; အီးပေါက်သည်

fast *daũ-an-aõ* *v* အစာရှောင်သည်; *daũ₄* *v* အစာရှောင်
သည်; *kõn₆* *v* အစာရှောင်သည်; *phraĩ₁* *adj* လျင်မြန်
သော; *tadaũ-an-aõ* *n* အစာရှောင်ခြင်း

fasten *v macein* ခိုင်မြဲအောင်လုပ်သည်

fasten a nail *v thyăñ₂* သံချွန်ကိုရိုက်သည်

fat *bai₁* *n* အဆီ; *bu₇* [kk] *n* အဆီ; *bwan* *n* အဆီ; *khlu₁*
adj ဝသော; *khlubwan* *adj* ဝသော; *phwa* *adj* ဝသော
(လူ)

father *n phă* အဖေ၊ ဖခင်

father-in-law *n prăkħau* ယောက္ခထီး

fatherless *aõyaũ phă* *adj* ဖခင်မရှိသော; *phaõyaũphă* *n*
အဖမဲ့သားသမီး

fatty *n prakħlu* လူဝ

fault *n takamă* အမှား; *tamamă* အပြစ်အမှား

favor *n tamacũ* အကူအညီ

favorite *tathaõthá* *n* စိတ်တိုင်းကျဖြစ်ခြင်း; *thaõthá* *adj*
စိတ်တိုင်းကျသော

favour *n kyězũ* ကျေးဇူးတရား; *tamacũ* အကူအညီ

favourite *tathaõthá* *n* စိတ်တိုင်းကျဖြစ်ခြင်း; *thaõthá* *adj*
စိတ်တိုင်းကျသော

fear *tathabei* *n* ကြောက်ရွံ့ခြင်း; *tatharõn* *n* ကြောက်ရွံ့
ခြင်း; *thabei₂* *v* ကြောက်သည်; *tharõn₂* *v*
ကြောက်သည် *tharõn ná* တစ္ဆေကိုကြောက်သည်။

feast *kħanpwaĩ kħanlăñ₁* *n* ပွဲခံခြင်း; *kħanpwaĩ* *v*
ပွဲခံသည်; *pwaĩ* *n* ပွဲ; *pwě* *n* ပွဲ; *tapwětalăñ* *n*
ပွဲလမ်းသဘင်

feather *n swan₂* အမွှေးအတောင် *sũswan* ကြက်မွှေး။

feather back *n tălă* ငါးဖယ်

fed up *thaplă₂* *v* စိတ်ကုန်သည်။ ငြီးငွေ့သည်; *thangwă*
adj ငြီးငွေ့သော

fee *n kħa₁* အခ

feed *baũ-an baũ-aõ* *v* ကျွေးမွေးသည်; *baũ₂* *v* ကျွေးမွေး
သည်; *maõ* *v* ခွံကျွေးသည်; *phĩ-an phĩ-aõ* *v* ကျွေးမွေး
သည်; *tabaũ tamaõ* *n* ကျွေးမွေးခြင်း

feeder road *n kħlaipă* လမ်းခွဲ

feeding-bottle *n nũkòn* နို့ဘူး

feel *v phaõ-u* ကိုင်စမ်းသည်

feel a dull pain in stomach *v ka-aũ₂* မိုက်အောင့်သည်
lanklõn ka-aũ ချော်လဲ၍အောင့်သွားသည်။

feel aggrieved *v nă₄* နှစ်နာသည် *nă laki ya* အနည်းငယ်
နှစ်နာမည်ထင်သည်။

feel biting sand *v cikri* သဲဝါးမိခံစားရသည်

feel congested in the chest *v tĩthá* ရင်ကြပ်သည်

feel dull pain at side *v bõnraõ* နံဘေးအောင့်သည်

feel familiar *v thakaõ* ရင်းနှီးခံစားရသည်

feel hurt *v thásá₂* စိတ်ထိခိုက်သည်

feel ill *v khrauí* ဖျားချင်သလိုလိုဖြစ်သည်; *thakrauí thakhraõ* ဖျားသလိုလိုဖြစ်သည်

feel ill at ease *v htõncõkklan nãncõklaõ* နေမထိထိုင်မသာဖြစ်သည်

feel inferior *v phyúnmaĩ saină* မျက်နှာငယ်သည်
kwan dau tatheingă khă cõ phyúnmaĩ saină ပညာများများရှာမှမျက်နှာမငယ်ရပါ။

feel nauseated *v õnhntan* ပျို့တက်သည် *õnhntan dõ phũ* ဝမ်းဗိုက်မှနေပျို့တက်သည်။

feel pulse *v nã-u thwĩ* သွေးခုန်နှုန်းစမ်းသပ်သည်

feel shy *v thara₂* ရှက်သည်

feel sick *v yaklă cõdũ* နေမကောင်းချင်သလိုလိုဖြစ်သည်

feel sleepy *v thamĩ* အိပ်ချင်သည်

feel something touching *v kalaõ₃* တစ်ခုခုထိသည်ဟု ခံစားရသည်

feel the pulse *v phaõ-u htũ* သွေးခုန်နှုန်းစမ်းသည်

feel vomiting *v thapraõ* အန်ချင်သည်

feel with hands *v klauí* လက်ဖြင့်စမ်းသပ်သည် *klauí cõ ba* လက်ဖြင့်စမ်းသပ်၍မထိ။

fell *v hteĩn₂* ခုတ်လှဲသည် *hteĩn sauí* တောင်ယာ ခုတ်သည်။

female *amaõ n* တိရစ္ဆာန်အမ; *mu₂ adj* မိန်းမဖြစ်သော

female head *n maõkõn* ခေါင်းဆောင် (မိန်းမ အမ)

female pubic hair *n pẽswan* မိန်းမဆီးခုံမွေး

female soldier *n yĩmaõ* ရဲမေ

female teacher *n saramaõ* ဆရာမ

fence *kaõ₂ n* ခြံ; *kaõ₃ v* ခြံခတ်သည် *kaõ paũ dõ dõn kwan* ရွာပြင်တွင်နွားခြံခတ်သည်။ ; *khau₁ n* ခြံ; *põn₁ n* ခြံ၊ ခြံစည်းရိုး *pană makaĩ pòn* ကျွဲခြံစည်းရိုး ဖျက်သည်။ ; *põn₃ v* ခြံခတ်သည်; *rá n* ခြံစည်းရိုး၊ အကာအရံ; *saorá gwägwein v* စည်းရိုးခတ်သည်; *saorá v* စည်းရိုးခတ်သည်

fence in *v khau₆* ခြံခတ်သည်

fence lizard *n khwĩpòn* စည်းရိုးပုတ်သင်ညို

fermented soybean *n bĩthõn* ပဲပုပ်

fermented *adj sũbăñ* အချဉ်ပေါက်သော

fermented bamboo shoot *n bansũ* မျှစ်ချဉ်

fermented soya-bean *n bĩthõn* ပဲပုပ်

fern *n htăsũ* ချောင်ကောက်; *htă* ချောင်ကောက် (ကုန်း)

fern shoot *n nikăblòn* ဆင်နွားမောင်းညွန့်

fern worm *n thũnikă* ချောင်ကောက်ပိုး

fester *v klũmasũ* ယဉ်းသည် (အနာ)

festival involving the offering of robes to the members of the Buddhist order for a special purpose *n kahteĩn talu pwẽ* ကထိန်အလှူပွဲ

festival of pouring water on the sacred banyan *n Iwaikhlonũ pwẽ* ကဆုန်ညောင်ရေသွန်းပွဲ

fetch *v du₃* ခပ်လာသည် *picăphao du sũ* ကလေးများ ရေခပ်လာသည်။

fever *n kari* အနာရှိန်ကြောင့်ကိုက်ခဲခြင်း

feverishly hot *v kaũthablu* ချစ်ချစ်တောက်ပူသည်

few *adj aõprõn* နည်းပါးသော; *prõn* နည်းပါးသော

few and far between *adj lantũ* ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း ဖြစ်သော

few in speaking *adj kaõprõn* စကားနည်းသော

few people *adv peĩnlapra* တစ်ယောက်တစ်လေ

fewer *adj syantaõ* ပိုသေးငယ်သော၊ ပိုနည်းသော

fiber rope *n nipũthaõ* လျှော်ကြိုး

fibre *n lũ₁* အမျှင်၊ *alũ aõ-a* အမျှင်အများအပြားရှိသည်။

fibre rope *n nipũthaõ* လျှော်ကြိုး

fickle *blĩ bahtan blan banaõ₁ adj* ဖောက်လှဲဖောက်ပြန်သော; *blĩ bahtan blan banaõ₂ v* ဖောက်လှဲဖောက်ပြန်သည်; *blĩblan₁ adj* ဖောက်လှဲဖောက်ပြန်သော; *blĩblan₂ v* ဖောက်လှဲဖောက်ပြန်သည်

fidget *v balyaõ₂* ဂနာမငြိမ်ဖြစ်သည်; *ciprĩ* ဂနာ မငြိမ် ဖြစ်သည်; *thaplũ thaplan* ဂနာမငြိမ်ဖြစ်သည်

fidgety *adj balyaõ₁* ဂနာမငြိမ်သော; *raõkăñ cõklõn* ဂနာမငြိမ်သော

field *phõn₂ n* အခင်း; *phõn₃ clf* ခင်း *saũ nũ phõn* ယာ နှစ်ခင်း။; *saũ₂ n* တောင်ယာ; *saũkhõn n* တောင်ယာ;

saúna n တောင်ယာ
fifth *adj* *ngai blānbā* ပဉ္စမအကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော
fifty **50** *n* *ngaisǔ* ငါးဆယ် ၅၀
fifty pyas, 50 pyas *n* *rwānthayo* ၅၀ပြား
fig tree *n* *dwí* သဖန်းပင်
fight *lanphraīn v* ခွပ်ကြသည် *sǔ lanphraīn* ကြက်ခွပ်ကြသည်။ ; *phraīn v* ခွပ်သည် *sǔ phraīn* ကြက်ခွပ်သည်။ ; *saipaí v* တိုက်ခိုက်သည်; *talansailanpaí n* တိုက်ပွဲစစ်ပွဲ
fight each other *v* *lankein* ရန်ဖြစ်သည်
fight over *v* *phan₃ 2*
fighting cock *n* *sǔphǎphraīn* တိုက်ကြက်
file *n* *htasǎn* တံစဉ်း
file (of sheets/ of paper) *n* *lisi* ဖိုင်တွဲ
fill *v* *teǎ₃* ဖြည့်သည် *teǎ thi sǔ* ခေါင်ရေ ဖြည့်သည်။
fill up *v* *mabwaihtan₁* ဖြည့်သည် *mabwaihtan sǔ ka* ရေအပြည့်ဖြည့်ပါ။
film *n* *yònthamyǔn* ရုပ်ရှင်
final clause marker *lò Pf* တယ်နော်၊ တယ်လေး; *Iwan₃ Pf* လိုက်တော့မည် *cǎ an Iwan* မစားပဲနေလိုက်တော့မည်။; *nè Pf* သည် *mwaí nè* ဟုတ်သည်။ ; *nu₄ Pf* သည်; *nuka n* သည်; *preǎ₂ Pf* ပါသည် *tai preǎ* ပြောပါသည်။
final marker *Pf nǎ₂* တယ်လေး *atai nǎ* သူပြောတယ်လေး။
final particle *Pf hǎ* ပြီး; *pè* တော့ဘူး၊ ကြံစို့ *nwai cǎ cǎ* *pè* အာလူးမဥတော့ဘူး။
final particle for question *Pf ya₄* လား *nwaí ya?* ဟုတ်လား။
financial ruin *n* *talanthûlanthai* ငွေရေးကြေးရေးကြပ်တည်းခြင်း
financially ruined *adj* *lanthû lanthai* ငွေကြေးအကြပ်အတည်းဖြစ်သော
find fault *v* *kwan dòn* အပြစ်ရှာသည်; *kwan takamā* အပြစ်ရှာသည်
find lawsuit *v* *kwan sau* အမှုရှာသည်
find place *v* *kwan kalǎn₂* နေရာရှာသည်
find ways to earn money *v* *kwan rwǎn* စီးပွားရှာသည်
fine *dan₃ v* အပြစ်ပေးသည်; *naó₁ adj* ညက်သော

fine short hair *n* *khaulubí* ဆံပင်နု၊ ဆံစပ်
finely *adv* *naónaó* ညက်ညက်
finger *n* *cunǎn* လက်ချောင်း
finger bowl *n* *sǔcǎncubǎn* လက်ဆေးခွက်
finger width *clf* *mǎnǎn* လက်တစ်ချောင်းစာအနံ *aò nǎ mǎnǎn* လက်နှစ်ချောင်းစာအနံရှိသည်။
ingernail *n* *cumú* လက်သည်း
fingerprint *n* *cuthyǎn* လက်ဗွေ *non cuthyǎn* လက်ဗွေနှိပ်သည်။
 fingertip *n* *cunǎnnǎ* လက်ချောင်းဖျား
finish *v* *dwan₂* ပြီးသည်၊ ဆုံးသည်; *gwaí₁* ပြီးပြတ်သည် *raí baú gwaí hǎ* ရိတ်ရန် စပါးပြီးပြတ်သွားပြီ။
finish completely *v* *htaúngǎ* ပြီးပြတ်သည် *ma htaúngǎ ka* ပြီးပြတ်အောင်လုပ်ပါ။
fire *n* *mí* မီး
firefly *n* *lu₂* ပိုးစုန်းကြူး
fireman *n* *pramapǎ* မီးသတ်သမား; *praseipǎmí* မီးသတ်သမား
fireplace *n* *míphā* မီးဖို; *phā-on* မီးမွေးသည့်နေရာ
firer *n* *pracǎmí* မီးရှို့သူ
fireside *n* *phāphrǎ* မီးဖိုဘေး
fireside seat *n* *phāpain* မီးဖိုပတ်လည်ထိုင်ရန်နေရာ
firewood *n* *cau₁* ထင်း
fireworks *n* *míphōnphein* မီးပန်း
firm *adj* *cein₁* ကျစ်သော; သန်မာသော; *ceinklôn* ခိုင်ခန့်သော; *khrin* မာသော၊ တောင့်သော; *klaǎ* တောင့်တင်းသော၊ တုပ်ခိုင်သော
firmly *adv* *ceincein* မြဲမြံစွာ *phlǎ ceincein ka* မြဲမြံစွာ ရိုက်ပါ။
first *la blānbā adj* ပထမအကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော; *rǎ₁ adj* ပထမဆုံးသော; *rǎ₂ adv* ပထမဦးစွာ; *rǎkaǎ adv* ဦးစွာ
first batch *v* *maǎnan* ပထမတစ်သုတ်မွေး (အမေ)
first born *adj* *thakhau* ဦးဆုံးဖြစ်သော *phaothakhau* ဦးဆုံးသောကလေး။
first crop *n* *dyǎncǎ₁* ကောက်သစ် *an pau dyǎncǎ* ဦးဖေါက်ကောက်သစ်စားသည်။
first crop rice *n* *hǔbaúcǎ* ကောက်သစ်ဆန်
first eating *n* *ta-ānpau* ဦးဆုံးစားခြင်း

first letter of Kayan alphabet <Not Sure> *a₁* ကယန်း
 ဗျည်းအက္ခရာ၏ ပထမဆုံးစာလုံး
first of all *adv rīkaōkhlōn* ဦးဦးဖျားဖျား၊ ပထမဦးဆုံး
tau rīkaōkhlōn ဦးဆုံးသွားသည်။
first siphon of rice beer *n thikahtaō* ခေါင်ရည်ဦး
first start (to do) *v ma pau₁* ဈေးဦးဖောက်လုပ်သည်
first wife *n māprā* မယားကြီး
firstborn *n phaothakhau* သားသမီးဦး; *phaowaiprā*
 သားသမီးဦး
fish *maīn₃* *v* များသည် *maīn tā* ငါးများသည်။ ; *tā₂* *n* ငါး
fish paste *n tāsai* ငါးပိ
fish species *n tākha* ငါးခုံးမ
fish-hook *n tāmaīn* ငါးမျှားချိတ်
fish-pond *n tāsū-on* ငါးကန်
fisherman *n pramatā* တံငါသည်
fishing-rod *n tāmaīnsyān* ငါးမျှားတံ
fist *cutyūn n* လက်သီး; *tyūn cukhau v* လက်သီးဆုပ်သည်
fit *v tū₃* တော်သည်; ကိုက်သည် *khanpha tū khī* ဖိနပ်
 ကင်နှင့်တော်သည်။
five 5 *n ngaī₁* ငါး ၅
five persons *n thangaī* ငါးယောက်
fix *v cōn* တပ်သည် *cōn thaūkhū htū* ရွှေသွား
 တပ်သည်။
fix (price) *v kǎ₃* စဈေးနှုန်းသတ်မှတ်သည် *hwāncein*
ngǎ pū kǎ cwaīmǎ? ထိုအကျိုးကိုရောင်းစဈေးမည်မျှ
 သတ်မှတ်သနည်း။
flag *n kǎnkhwan* အလံ *ba daoyan sūkǎn kǎnkhwan*
 နိုင်ငံတော်အလံကိုရိုသေရမည်။
flagstaff *n kahtī* တံခွန်တိုင်; *kǎnkhwanhtwan*
 အလံတိုင်
flame *n mīplī* မီးလျှံ၊ မီးညွန့်
flap *pain₁ n* အချပ်; *paōdei v* တောင်ပံခတ်သည် *htausei*
paōdei tōncein adǎn ရစ်တောင်ပံခတ်၍အိပ်တန်းကို
 ချဉ်းကပ်သည်။
flash of lighting *n klanmaōbali* လျှပ်စီးလက်ခြင်း
flat *bein₂ n* အချပ်၊ အပြား; *bein₃ clf* ပြား၊ ချပ်၊ ထည်;
tapain₂ adj ပြားသော

flatness *n tapain₁* အပြား၊ ပြားခြင်း
flatter *v namǎn₂* မြှောက်ပင့်ပြောဆိုသည် *cō namǎn da*
 မမြှောက်ပင့်နှင့်။ ; *nimǎn₂* မြှောက်ပင့်သည်
flattery *n ngaōnamǎn* မြှောက်ပင့်သည့်စကား
flatulence *n kamǎn₁* ဘေလုံး *kamǎn htan laplōn*
lablan ဘေလုံးမကြာခဏတက်သည်။
flaw of fruit *n kadī kadwai* အနာအဆာ (အသီး);
kawai kasǎ အနာအဆာ (အသီး)
flay *v thwan₃* အရေခွံခွါသည် *thwan paūphei* နွားအရေ
 ခွံခွါသည်။
flea *n khlei* လှေ့
flesh *n ya₁* အသား
flesh and blood *n thwīśū₂* အသွေးအသား *thwīśū rǎō*
mō အသွေးအသားကောင်းသေးသည်။
flesh from chest *n ānya* ရင်သား
flesh from waist *n pyū* ခါးသား *paūpyū* နွားခါးသား။
flesh tag *n di₁* အသားပို
flexibility *n tasanhtansanlan* လိုက်လျောညီထွေပြောဆို
 ခြင်း
flexible *adj sanhtan sanlan* လိုက်လျောညီထွေကျင့်
 တတ်သော
flexible person *n prasanhtansanlan* လိုက်လျောညီထွေ
 ပြောတတ်သူ
flick *v balī* ဆတ်ခနဲလက်သည် *klanmaō balī* လျှပ်စစ်
 မိုးကြိုးဆတ်ခနဲလက်သည်။
fling off *v thayaū* လွင့်စဉ်သည်
fling out *v thakū* လွင့်စဉ်သည်
flintlock powder pan *n khwaiṁmōn₁* သေနတ်နားခွက်
 (တူမီး) *klōn khwaiṁmōn* သေနတ်နားခွက်။
flip a coin *v bī rwǎn* ခေါင်းပန်းလှန်သည်
float *v htanhon* ရေပေါ်၌တင်နေသည်; *htanphyū*
 ပေါလောပေါ်သည်; *lanyau* မျောသည် *sūkhlaū*
lanyau လှေမျောသွားသည်။
flood *n sūhtanbao* ရေလွှမ်းမိုးခြင်း
floor *n kadǎ* အခင်း *hyūn kadǎ thōnbein* အိမ်အခင်းက
 ပျဉ်ဖြစ်သည်။
floorboard *n thōnpaindǎ* ခင်းပျဉ်

flow *v* *htwɪ₂* စီးဆင်းသည်

flower *phað₁ n* ပန်း; *phað₂ v* ပန်းပွင့်သည်; *phaðhtan v* ပွင့်သည်; *phú₁ n* ပန်းပွင့်; *phú₂ clf* ပွင့် *phað thyŷn* *phú* ပန်းသုံးပွင့်။

flower of tree species *n* *hanhönphað* စွယ်တော်ပွင့်

flowering plant *n* *cað₁* အဖြူရောင်ပန်းပင်တစ်မျိုး *nein sŷsò cað phá la blan* ဆယ်ရှစ်နှစ်တစ်ကြိမ် စောင်ပန်းပွင့်သည်။

flu *n* *nað₁* တုပ်ကွေး

fluent person *n* *prakaðblí* နှုတ်သွက်သူ

fluster *v* *khaunað-íkaŷ* ခေါင်းပူသည်

flute *n* *htwai₁* ပလွေ

flutter *v* *haolá* တောင်ပံခတ်သည် *leí haolá deikein* စွန်တဖျပ်ဖျပ်တောင်ပံခတ်သည်။

fly *pipŷ n* ယင်ကောင်; *yaú v* ပျံသန်းသည်

fly around *v* *yaú thyán* ပျံဝဲသည်

fly in circle *v* *kwán₅* ပျံဝဲသည်

flying fish *n* *táyaŷ* ငါးပျံ

flying paper kite *n* *leícibein* စက္ကူစွန်

flying squirrel *n* *blabaŷ* ရှူးပျံ; *pleí* ရှူးပျံ

foam *n* *baó₁* အမြှုပ်၊ ဗလုံ

foam at the mouth *v* *khabao lan* ပါးစပ်အမြှုပ်ထွက်သည်

foam of mouth *n* *khabao khayi* သွားရည်အမြှုပ်၊ ပါးစပ်အမြှုပ်

fog rise *v* *la-aŷ lansao* မြူဆိုင်းသည်

foil *khai₃ v* ခြေထိုးသည်; *khaicón v* ခြေထိုးသည်; *swanlŷ khaumwai v* ခြေထိုးသည်; *takhaikai n* ခြေထိုးမှု

fold *v* *si₂* ခေါက်သည်

fold arms *v* *thŷ cukað* လက်ပိုက်သည်

fold properly *v* *si plaŷ* သပ်ယပ်စွာခေါက်သည်

folk song *n* *ngaðnikòn* ရိုးရာတေး

folk-medicine *n* *tathŷmítað* ဆေးမြီးတို

follow *v* *cŷ₆* အဖော်ပြုသည် *lai cŷ kakhyŷ* အတူလိုက်ပါသည်။ ; *cŷhtan* နောက်လိုက်သည်; *laicŷ* နောက်လိုက်သည်; *taucŷ* လိုက်သွားသည်

follower *n* *pralaicŷ* နောက်လိုက်သူ

followers *n* *pracŷhtanphao* နောက်လိုက်ငယ်သား

fond of *v* *mað₃* ကြိုက်နှစ်သက်သည် *htaòya khí cð mað dau* ဝက်သားကိုငါသိပ်မကြိုက်လှဘူး။

fontanel *n* *khausŷ* ငယ်ထိပ် *picáphaolí khausŷ myan* မွေးကင်းစကလေးငယ်ထိပ်ပျော့သည်။

food *n* *phŷsa* ဝမ်းစား; *sa-an sa-að* စားသောက်စရာ; *sa-an* စားစရာ; *sa₁* အစားအစား; *ta-an* အစာ

food (for a wedding or new house celebration) *n* *sami* အစားအစာ (လက်ထပ်ပွဲ၊ အိမ်သစ်တက်ပွဲ)

food and drinks *n* *ta-an ta-að* စားစရာသောက်စရာ; *ta-è ta-ð* [kk] စားစရာသောက်စရာ

fool *n* *praplŷ* အရူး

foolhardy *adj* *haicðcað* မိုက်ရူးရဲသော

foot of the hill *n* *khönlansai* ကုန်းခြေ

footprint *n* *khanyán* ခြေရာ

footwear *n* *khanpha* ဖိနပ်

for *ba₃ p* အတွက် *prí ba khí ka* ကျွန်ုပ်အတွက်ဝယ်ပေးပါ။ ; *kalán₃ post* အတွက်၊ အခြေအနေ; *nánkhŷ post* အတွက်; *ngá₅ post* အတွက် *bwai kasan khí ngá ka* ကျွန်ုပ်အတွက်ချန်ထားပါ။

for a while *adv* *ngadŷpè* ခဏနေ; *ngapèdŷ* ခဏနေ; *ngapè* ခဏနေ

for future *n* *nað ngá* နောင်အတွက်

for good *adv* *bað₃* အပြီးအပိုင်

for once *adv* *lablan ngá* တစ်ပွဲတို;

for oneself *preñán ngá* မိမိအတွက်၊ ကိုယ်အတွက်

for some time *adv* *lathádau* အတန်ကြာ *aópað lathádau* အတန်ကြာစောင့်ရသည်။

for the reason that *conj* *khlaŷ₃* သောကြောင့် *klan khlaŷ răn* ကစားခဲ့သောကြောင့်။

for years *adv* *neinngí lăhtaŷ* နှစ်ရှည်လများ

forbid *v* *daŷ₂* တားမြစ်သည်

forbidden *adj* *daŷdu* တားမြစ်သော

forbidden place *n* *kăndaŷ* တားမြစ်သည့်နေရာ (ဒေသအယူအရ); *kănpřá₁* တားမြစ်မြေနေရာ *kănpřá ngòñ ma saŷ cð byŷn* တားမြစ်မြေနေရာကိုလူများ တောင်ယာမခုတ်ဝဲ။

force *nôn₂ v* အတင်းပြုသည်; *tanôn₂ n* အတင်းအဓမ္မပြု

ခြင်း

force sb to take *v nithao₁* အတင်းယူစေသည်

force to do *v nônsaò daòdau* အဓမ္မ စေခိုင်းသည်

force to work *v daòkôn daòka* အဓမ္မစေခိုင်းသည်;
daòsaò daòdau အဓမ္မ လုပ်စေသည်

forced labour *n tadaòkônndaòka* အဓမ္မလုပ်အား

fore lock *n khauthòn* ဦးစွန်းဖုတ် *picăphao bwai*
khauthòn ကလေးကဦးစွန်းဖုတ်ထားသည်။

forearm *n cukaò₁* လက်မောင်း

forehead *n khaudă* နဖူး *khaudă maï* နဖူးရောင်သည်။

foreign *n maoreï pleibá* တိုင်းတစ်ပါး *thwanphi li dǎ*
maoreï pleibá တိုင်းတစ်ပါးသို့ပညာသင်ယူသည်။ ;
sǔkănkwan နိုင်ငံခြား

foreign affairs *n sǔkănkwan arıkaï* နိုင်ငံခြားရေး

foreigner *n sǔkănkwanphao* နိုင်ငံခြားသား

foreleg *n khandeınnğă* ရှေ့ခြေ (တိရစ္ဆာန်)

foresight (of a gun) *n maï₃* ချိန်သီး *klòn maï* သေနတ်
ချိန်သီး။

forest *n nõn* သစ်တော; *thõnnõn* သစ်တော

forest edge *n nõnrei* တောစပ်

forest fire *n mınõn* တောမီး

foretell *v phan₁* နိမိတ်ဖတ်သည်; *tailă* ကြိုပြောထားသည်
tailă rănmađ ကြိုပြောထားသင့်သည်။ ; *twănga₂*
ဗေဒင်ဟောသည်

foreteller *n pratwănga* ဗေဒင်ဆရာ၊ ဟောကိန်းထုတ်သူ

foreword *n ngaòcaï* စကားဦး၊ နိဒါန်း; *ngaòkahti₁* စကား
ဦး၊ နိဒါန်း

forget *v thapein* မေ့သည်; *yaòpwűn* သတိလက်လွတ်
ဖြစ်သည်

forgetful *adj kaűbá thágwűn* မေ့လျော့တတ်သော

forgetfulness *n tathapein* မေ့လျော့တတ်ခြင်း

forgive *v blailű* ခွင့်လွှတ်သည်

forgiveness *n tablailű* ခွင့်လွှတ်ခြင်း

fork *cűkhrăn v* ခက်ရင်း; *tă₃ n* ခွ ; *tă₆ clf* ခွ

fork of pants *n núkaton* ဘောင်းဘီခွ

fork of road *n khlaită* လမ်းခွ

forked prop placed under the yoke *n lűnihtu*
လှည်းထောက်

form *v phonhtan* ဖွဲ့စည်းသည်

formal proposal of marriage *n ngaòswı* စေတပ်
ကြောင်းလမ်း *ngaòswı badò pracăn* လူတတ်မှစေတပ်
ကြောင်းလမ်းပြောနိုင်သည်။

forsake *v bwaithu* မေ့မေ့ပျောက်ထားသည်; *pikaï* ပစ်
ခွာသည်၊ လစ်လျူရှုသည်; *swaipi* စွန့်ခွာသည်

fortunately *adv ka-ai₃* ကံအားလျော်စွာ

fortune *n bwűn* ကံ၊ ကံကြမ္မာ

fortune telling *n tatwănga* ဗေဒင်ဟောခြင်း

fortune-teller *n twăngacaòmu* ဗေဒင်ဆရာ

fortune-telling *n twănga₁* ဗေဒင်ဟောပညာ

forty *40 n lwı₅* လေးဆယ် ၄၀

foundation *n hyűnrwı* အိမ်အုတ်မြစ်; *karwı* အုတ်မြစ်
hyűn karwı yaò အိမ်အုတ်မြစ်နက်သည်။; *lõnrwı*
အုတ်မြစ်

four *4 n lwı₂* လေး ၄

four cardinal virtues *n phű bweca* ဗြဟ္မစိုရ်တရား

four corners *n lwı₁ nõn* လေးထောင့်

four days before *n la-ıdaò* လွန်ခဲ့သောလေးရက်

four finger width *n lapaò* လက်လေးသစ်

four fingers length *clf paò₁* လက်လေးသစ်

four persons *n thalwı* လေးယောက်

fourth *adj lwı₁ blanbā* စတုတ္ထကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော

fourth toe *n khandtõn* ခြေသူကြွယ်

fox *n htwıhan* မြေခွေး

fragment *n akhein akhaò* အပိုင်းအစ

fragrant *adj hwan₁* မွှေးသော

frangipani *n khithõn* တရုတ်စံကားပင်

frank *adj kaòlau* စကားပွင့်လင်းသော

frank person *n prakaòlau* ပွင့်လင်းသူ

freckles *n kaűkan* တင်းတိပ်

free *adj aòkõn* အလုပ်အားသော; *aòlõn* လွတ်လပ်သော;
aòlű aòlwa လွတ်လပ်သော; *aòplwei aòtha*
လွတ်လပ်သော; *lá₁* အားလပ်သော *kanaï lá hě* ယခု

အားလပ်နေပြီ။ ; *plwei*₁ လွတ်လပ်သော

free from *adj plwei*₂ လွတ်ကင်းသော *phao plwei hō*
ကလေးမွေးခြင်းမှကင်းလွတ်ပြီ။

free from sleepiness *adj plūmaī* အိပ်ချင်ပြေစေသော

free from work *adj thaulá thátan* အလုပ်မှအနှောင်အဖွဲ့
ကင်းသော

free of charge *adv kōn* အလကား၊ အခမဲ့

freedom *n ta-aòlū-aòlwa* လွတ်လပ်ရေး; *talūtalwa*
လွတ်လပ်ရေး; *taplweitatha* လွတ်လပ်ခြင်း

freely *adv kahōn* အချောင် *nī kahōn* အချောင်ရသည်။

freeze *v khaò*₄ ခဲသည်

frequency *clf ku*₃ ဖြစ်ပေါ်သည့်အကြိမ်ရေ *tōn sa thyūn*
ku စပါးသုံးကြိမ်ထောင်းသည်။

freshen the mouth *v blānkaō* ခံတွင်းရှင်းစေသည်

fresher *n prathū*₁ လူသစ်

Friday *n Mōnngainū* သောကြာနေ့

fried fish *n tāngaū* ငါးကြော်

fried rice *n dyān-ngaū* ထမင်းကြော်

friend *n kamein* မိတ်ဆွေ; *ngònthu ngònkhlai*
အပေါင်းအဖော်; *palòn* သူငယ်ချင်း

fright *n kaphaō kathòn* ထိတ်လန့်မှု

frighten *v hāthakhyaò* ခြောက်လန့်သည် *picāphao*
hāthakhyaò khī ကလေးကျွန်ုပ်အားခြောက်လန့်သည်။
; *mathabei* ထိတ်လန့်အောင်လုပ်သည်; *matharōn*
ထိတ်လန့်အောင်လုပ်သည်; *maū* ခြောက်လန့်သည်

frightened *adj thahwa thadei*₁ ထိတ်လန့်သော

fringe *n nwī* အမြိတ်၊ ပန်းပွား

frivolous *adj cōcu cōcān* ပေါ့ပေါ့တန်တန်ဖြစ်သော

frog *n dī*₁ ဖား

frog fish *n tāhtū* ငါးဂဠုန်

frog with staccato cry *n dīdaò* အသံစူးရှသောဖားတစ်
မျိုး

frog with yellow brown body *n dī-ōn* ဖားခုံညှင်း

frog-drum *n klau* ဖားစည်

from *p dō*₃ မှ၊ ဆီမှ

from afar *adv yōn* ခပ်လှမ်းလှမ်း *sōn yōn* ခပ်လှမ်းလှမ်း
မှကြည့်သည်။

from now on *adv cūlai* သည်ရှေ့

from start *conj lā lao* ကနဦး၊ အစ *lā lao hōpā ma?*
မည်သူ့အစလုပ်သနည်း။

front *kangā*₁ *n* အရှေ့; *kangā*₂ *post* ရှေ့ဘက် *nān dō*
maō kangā ka အမေရှေ့တွင်ထိုင်ပါ။ ; *lamaò*₁ *n*
ရှေ့မှောက်; *langā*₁ *n* ရှေ့

front teeth *n thaūkhūngā* ရှေ့သွား

front thigh *n khandukon* ပေါင်ရှေ့ခြမ်း

frown *v mayao maidein* မျက်မှောင်ကြုတ်သည်; *maywi*
maidein မျက်မှောင်ကြုတ်သည် *amaywi maidein* သူ
မျက်မှောင်ကြုတ်သွားသည်။

fruit *n taphaōtathā* အသီးအနှံ; *thā*₁ အသီး; *thōnthā*
သစ်သီး

fruit bat *n bladau* လင်းဆွဲ

fruit from a kind of tree *n thōnhwīthā* ကြိမ်သီး

fruitful *adj cū*₂ ဖြစ်ထွန်းသော *nwai cō cū pè* အာလူး မ
ဖြစ်ထွန်းတော့ပါ။

fry *v ngaū*₃ ကြော်သည် *ngaū dyān* ထမင်းကြော်သည်။

frying pan *n pōnngaū* အကြော်အိုး

fuck *v kwaī* ကာမစပ်ယှက်သည်

fulfil *v mabá mabwai* ပြီးစီးအောင်လုပ်သည်;
*mabwaihtan*₂ ကျေပြန်သည် *mabwaihtan*
tapheitama ka အလုပ်ကိုကျေပြန်စွာဆောင်ရွက်ပါ။

fulfillment *n tamabámabwai* ပြီးစီးအောင်လုပ်ခြင်း

full *adj aòbwai* ပြည့်သော; *bwai* ပြည့်သော; *bwī* [kk]
ပြည့်သော; *kaō* ပြည့်သော၊ ဝသော

full and firm *v bwaikacaō* ပြည့်တင်းသည် (ဗိုက်)
andyān kaō bwaikacaō ထမင်းစားလို့ဗိုက်
ပြည့်တင်းသည်။

full moon *n lā bwaī* လပြည့်

full-stop *n dwan*₁ အင်္ဂလိပ်ပုဒ်မ

fully covered *adj bū*₂ ပိတ်နေသော၊ လုံသော

fun *n takaraō* ပျော်ရွှင်ခြင်း၊ ဗရုတ်ကျခြင်း

fund *n rwāntalai* ရံပုံငွေ *dōn rwāntalai* ရွာရံပုံငွေ။

fundamental cause *n adī adwai* အကြောင်းရင်းခံ; *dī*₁
အကြောင်းရင်း

funeral meat *n sīcōn*₁ အသုဘပွဲအတွက်အသား

fungus *n cwanyaī* အညောင်းမှို

fungus that grows at the base of bamboo *n hwaplōn*
 ဝါးရောင်းချဉ် *naō an hwaplōn* ဝါးရောင်းချဉ်ကို သုတ်
 စားသည်။

funnel *n kacōn₁* ကတော့

furrow *n htaikrōn* ထယ်ကြောင်း

furry dog *n htwīswandyūn* ခွေးမွေးထူ

future *n anaō anā* အနာဂတ်; *neinmana lāmanaō*
 အနာဂတ်

future generation *n phaocaū ghūhta* နောင်လာနောက်
 သား

future plan *n tarwaihtaū* ရှေ့အရေး၊ အနာဂတ်အရေး

G g

gad about *v malyaō* အားအားယားယားလျှောက်လုပ်
 သည်

gain *n tanaū₂* အကျိုးအမြတ်

gain profit *v myā₂* အမြတ်ရသည် *makū cō myā*
 အရောင်းအဝယ်လုပ်တာမမြတ်ဘူး။

gallstone *n tasālōnkhu* ကျောက်တည်ရောဂါ

gamble *v lanlōn* အချင်းချင်းလောင်းကြသည်; *lyūn₁*
 လောင်းကစားလုပ်သည်

gambler *n pralyūnlōn* လောင်းကစားသမား

gambling *n talyūntalōn* လောင်းကစားခြင်း

game of sitting, bow and raise head together *n*
prōnprā ထိုင်လျက်တပြိုင်တည်းအတူခေါင်းညိမ့်ခေါင်း
 မော့ပြုရသည့်ကလေးကစားနည်း

gap *n kalānhōn* နေရာလပ်; *kalānkhlān* နေရာလပ်

gap between *n kāndeīn* အကြား (တောင်၊ ကျောက်
 တောင်) *kān htān dō kāndeīn* ဝက်ဝံကိုတောင်ကြား
 တွင်ဆီးပိတ်သည်။

gap between wall and roof *n hyūnka-on₁* ပျားစွဲ

gargle *v prao* ပလုတ်ကျင်းသည်

garlic *n bahubaū* ကြက်သွန်ဖြူ

gasp *v thaphū* မောသောကြောင့်ပင့်သက်ရှူသည်

gate *n khlaikān* ဂိတ်၊ စစ်ဆေးရေးဂိတ်

gather *v lantaīblon* ဆုံစည်းသည်

gather up *v thōn* ကျုံးယူသည် (လက်ဝါးဖြင့်)

gathering *n takalon* စုစည်းခြင်း

gaur *n panāmyūn* ပြောင်

gaze *n tathakhlaū* ငေးမောခြင်း

gecko *n tōkè* တောက်တဲ

generator *n mīkon* မီးစက်

generosity *n tahaō* ရက်ရောခြင်း

generous *adj haō* ရက်ရောသော၊ စေတနာကောင်းသော
anān mè pra haō lapra သူကရက်ရောသည့် လူတစ်
 ယောက်ဖြစ်သည်။

generous person *n prahaō* ရက်ရောသူ

genitals *n kāntā* လိင်အင်္ဂါများ

gentle *adj tháphu* စိတ်ရှည်သော၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော

gentle ascending *adj htanklū* သာမန်အတက်ဖြစ်သော;
htankrwaī ပုံမှန်အတက်ဖြစ်သော

gently *adv tháphu thámyan* အေးဆေးညင်သာစွာ *tai*
tháphu thámyan အေးဆေးညင်သာစွာပြောဆိုသည်။

genuine *adj caō₂* အစစ်ဖြစ်သော

genuine (lineage) *adj swīcān lānsu* မျိုးကောင်းမျိုးသန့်
 ဖြစ်သော (လူ)

get *v naūba* လက်ခံရရှိသည်; *naū* ရရှိသည်; *nī₂* ရသည်၊
 ရရှိသည်

get a bad name *v myan kaī* နာမည်ပျက်သည်

get a hint *v u theihu* ရိပ်စားမိသည်

get along with *v lanrā₁* သင့်မြတ်သည်

get angry *v thákaū₂* စိတ်ဆိုးသည်

get epidemic disease *v sāraīn₂* ကပ်ဆိုက်သည်

get exhausted *v lanphli* အစာရေစာငတ်ပြတ်သဖြင့်
 အင်အားကုန်ခန်းသွားသည်

get flu *v naò₄* တုပ်ကွေးဖြစ်သည်

get goosebumps *v yacŭ htan* ကြက်သီးထသည်

get hemorrhoids *v kǎnbli lan* လိပ်ခေါင်းထွက်သည် *ma tama htaù acǎ kǎnbli lan* အလုပ်လေးလေးပင်ပင် လုပ်ရသောကြောင့် လိပ်ခေါင်းထွက်သည်။

get ill *v sǎyao₃* နာမကျန်းဖြစ်သည်; *sǎyao sǎyŭ₃* နာမကျန်းဖြစ်သည်

get lumps *v htanphrŭ* အဖုအကျိတ်ထွက်သည် *nǎn htanphrŭ* ကိုယ်တွင်အဖုအကျိတ်ထွက်သည်။

get malaria *v sǎnaò₂* ငှက်ဖျားမိသည်

get marriage *v phi mǎ* လက်ထပ်သည်၊ မိန်းမယူသည်

get more *v àò htein* နောက်ထပ်ရှိသေးသည်

get on well *v àòrǎ àòkhwai* သင့်သင့် မြတ်မြတ်နေသည်

get pregnancy without husband *v dǒnhu* လင်မရှိပဲ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည်

get pregnant *v dǒnhtan* ကိုယ်ဝန်ရှိလာသည်

get relief from boredom *v haithaprŭ* အပျင်းပြေစေသည် *tauli haithaprŭ* အပျင်းပြေစေရန် လမ်းလျှောက်သည်။

get relief from sleep *v haithamŭ* အိပ်ချင်ပြေစေသည်

get scab *v ru₆* အရေပြားရောဂါဖြစ်ပွားသည်

get smallpox *v sǎphaŭ₂* ကျောက်ရောဂါဖြစ်ပွားသည်

get swelling from smell of frying *v gnòn* အညှော်မိသည် *khandein gnòn* ခြေထောက်အညှော်မိသည်။

get the measles *v ba-ei₁* **2** ဝက်သက်မိသည်

get up early *v htónthǎn nǎnraò* စောစောထသည် (အိပ်ရာမှ)

ghost *n lŭpran* တစ္ဆေသရဲ; *ná₁* သရဲ၊ တစ္ဆေ; *pran₁* တစ္ဆေသရဲ

giant *n khŭmakha* ဘီလူး

giant bamboo *n hwacaŭ* ဝါးပိုးကြီး

giant's story *n ngaòkhŭmakha* ဘီလူးပုံပြင်

gibbon *n nú₁* မျောက်လွဲကျော် *nú kǎnmeŭ htaŭ* မျောက်လွဲကျော်အမြီးရှည်သည်။

giddy *adj tagweŭn* မူးဝေသော

gift *n taphítayòñ* လက်ဆောင်; *tatha-iŭn* ခမည်း

gifted person *n prada* လူတော်

gill *n khabi* ပါးဟက် *tǎ khabi* ငါးပါးဟက်။

ginger *n ein* ဂျင်း

giraffe *n theikhaubònhtaŭ* သစ်ကုလားအုတ်; *thònkala-ao* သစ်ကုလားအုတ်

gird loins *v khlŭklòñ nú* ခါးတောင်းကျိုက်သည်

gird up *v khlŭklòñ* ခေါက်တင်သည်; *khlŭ* ခေါက်တင်သည်

girl *n mu₁* မိန်းကလေး

girth *n khŭreŭn₁* လုံးပတ် *thònmòñ khŭreŭn àò thyŭn phaò* သစ်ပင်လုံးပတ်သုံးလံရှိသည်။

give *v phŭlai* ပေးသွားသည်; *phŭ* ပေးသည်

give alms *v malu matǎn* ပေးလှူသည်၊ ပေးကမ်းသည်

give angrily *v phŭmwǎn* တောင့်အောင့်ကာပေးသည်

give away *v phŭswaŭ* ပေးပစ်သည်

give back *v ei₂* အမ်းသည်; *phŭ ceinblan₁* ပြန်ပေးသည်

give back change *v ceŭ cein* ပြန်အမ်းသည်; *eicein* ပြန်အမ်းသည် *cò ba eicein rwǎn kò* ငွေပြန်အမ်းစရာမလိုဘူး။

give birth *v phaocǎlan* မွေးဖွားသည်

give blood *v phŭ thwŭ* သွေးလှူသည်

give bribe *v thŭ samyaò* လာဘ်ထိုးသည်

give direction *v cwŭkhlai* လမ်းပြသည်

give excuse *v kŭ₂* ဆင်ခြေပေးသည် *akŭ nǎn* သူက ဆင်ခြေပေးသည်။

give for good *v phŭmyǎn* အပိုင်ပေးသည်

give in *v twǎn₃* အလျော့ပေးသည် *cò twǎn ka* အလျော့မပေးနှင့်။

give message *v mā₂* မှာသည် *mā yaò hò* မှာထားခဲ့ပြီ။

give name *v ká myan₁* အမည်မှည့်ခေါ်သည်; *phŭ myan* အမည်ပေးသည်

give out *v htaòphŭ* ထုတ်ပေးသည်

give prize *v phŭ pri* ဆုပေးသည်

give profit *v phŭkyŭ* အကျိုးပေးသည်

give punishment *v phŭ takamā* အပြစ်ဒဏ်ပေးသည်

give respect *v katŭ* အရိုအသေပြုသည်

give sth to sb who is above *v yònhtan* အထက်နားတွင် ရှိနေသူအားပစ္စည်းတစ်ခုခုပေးသည် *yònhtan khŭ dŭ*

mă ထိုတူကိုပေးပါ(အပေါ်နေသူကပြော)။
give strength v *phikhòn phî-ă₂* ခွန်အားပေးသည်
give tender fruit v *dih̄tan* အသီးနု စထွက်သည်
give thanks v *theingăhtancein* ကျေးဇူးတင်ရှိသည်
give the difference in cash v *ku₅* အလိုက်ပေးသည် *laī sein ba ku larein* စက်ဘီးချင်းလဲတာ တစ်ထောင် အလိုက်ပေးရသည်။
give the difference in cash or in kind v *htein₆* အလိုက်ပေးသည် *htein cwaĩmă?* အလိုက်မည်မျှပေး သနည်း။
give thread v *yõn lu* ချည်ကမ်းသည် *ma thapa ngòn acă, ba yõn lu* သူများအားအနာတစ်ရပ်ဖြစ်စေသဖြင့် ချည်ကမ်းရမည်။
give through sb v *phîyòn₁* တစ်ဆင့်ပေးသည်
give trouble v *ceĩn₃* ဒုက္ခပေးသည်; *cicĩ* ဒုက္ခရောက် စေသည်
give up v *bĩ₂* အလျှော့ပေးသည်၊ အရှုံးပေးသည်
give warning v *phî thadi* သတိပေးသည်
give way v *paĩ₁* လမ်းဖယ်သည်
giver n *praphî* ပေးသူ; *prayõn* ပေးသူ၊ ကမ်းလာသူ
giving of thread n *tayõnlu* ချည်ကိုပေးခြင်း
gizzard n *kaphũ* အမြစ် (ကြက်၊ ငှက်)
glad to meet interj *htaũba kăraõ* တွေ့ရတာဝမ်းသာ သည် (မင်္ဂလာစကား)
gladden v *mathanaõ* ဝမ်းမြောက်အောင်လုပ်သည်
gladiolus n *phaõthica* သစ္စာပန်း
glance v *rũ* မျက်စောင်းထိုးသည်
gland n *kalõn* အကျိတ် *kalõn htan dõ khandeihti* ပေါင်ခြံ၌ အကျိတ်ထွက်သည်။
glands come out because of injury v *kalõn lan* အနာရှိန်ကြောင့်အကျိတ်ထွက်သည်
glare v *kana* မျက်စိကျိန်းသည်; *sõnklu* စိမ်းစိမ်းကြည့်သည်; *sõnthyũn* စိမ်းစိမ်းကြည့်သည်
glare at v *uklu* ပြူးတူးပြဲတဲကြည့်သည်
glass n *yaõ₂* မှန်
glasses n *maĩdăn* မျက်မှန်
glaze of rice beer n *thikleĩn* ခေါင်စဉ်အိုး

glazed jar n *kleĩn₁* စဉ်အိုး
gliding lizard n *khwină* ပုတ်သင်ညိုပျံ
glorification n *talătõnlăthei* ချီးမွမ်းထောမနာပြုခြင်း
glorify v *lătõn lăthei* ချီးမွမ်းထောမနာပြုသည်; *phîtõn phĩthei* ဂုဏ်ပြုချီးမြှောက်သည်
glory n *tatõntathei* ဘုန်းတန်ခိုး
glove n *cuklũ* လက်အိတ်
glue n *caină* သစ်စေးကော်
glutton adj *dau-an* အစားကြီးသော
gluttonous adj *htănsa* အစားကြီးသော
gnash teeth v *einkri thaũkhũ* သွားကြိတ်သည်
gnat n *bakhu* မှက် *bakhu cwĩ pană thwĩ* မှက်ကျွဲသွေး ကိုစုပ်ယူသည်။
gnaw v *krai₁* တတိတိဖဲ့ယူသည် *krai ngòn khõn* သူများကန်သင်းရိုးကိုတတိတိဖဲ့ယူသည်။
go v *htan₁* တက်သည်၊ သွားသည် *htan kyõn* ကျောင်း တက်သည်။ ; *lai* သွားသည်; *swă* [kk] သွားသည်; *swaĩlai* ထွက်သွားသည်; *swaĩ* သွားသည်; *taĩ* သွား သည် *taĩ aõ thi* ခေါင်သွားသောက်သည်။ ; *tau* သွား သည်
go a courting (for boy) v *nga baleĩn* အပျိုလှည့်သည်
go a courting (for girl) v *nga balaõ* လူပျိုလှည့်သည်
go and search v *lai kwan* သွားရှာသည်
go astray v *swaĩklõn* သွေဖည်သည်
go away v *swaĩ yũ* အဝေးထွက်သွားသည်
go back v *cein blan* ပြန်လာသည်; *swaĩ ceinblan* ပြန်သွားသည်; *swaĩ cein* ပြန်သွားသည်
go beyond v *swaĩ pwũn* ကျော်လွန်သွားသည်
go down under surface v *aulan* ငုပ်လျှိုးသည် *sũ aulan sõn kaũ* ဂူထဲသို့ရေငုပ်လျှိုးသွားသည်။
go free adj *aõlũ aõlwa* လွတ်လပ်သော
go out v *auhtan* ဖောက်ထွက်သည်; *swaĩhtan* အပြင် ထွက်သွားသည်
go to and fro v *swaĩhtaõ swaĩlan* သွားလိုက်လာလိုက် လုပ်သည်
go to drink v *taĩ aõ* သွားရှာသောက်သည် *taĩ aõ thi* ခေါင်သွားရှာသောက်သည်။

go to school *v htan kyòn* ကျောင်းသွားသည်

go towards *v tòntu* ဘက်သို့သွားသည်

go up *v htan₁* တက်သည်၊ သွားသည် *htan kyòn* ကျောင်းတက်သည်။

goal *n nikhyǔn* ပန်းတိုင်၊ ချိန်းချက်

goalpost *n nidanhtwan* ဂိုးတိုင်

goat *n pi₂* ဆိတ်

God *n Bweca* ဘုရားသခင်; *Bwedau* ဖန်ဆင်းရှင်

goggle *v sǎnphlaò* မျက်လုံးပြူးစိုက်ကြည့်သည်

going and coming *n talaitacein* အသွားအလာ

goiter *n khaubǒndu* လည်ပင်းကြီးရောဂါ;
tasǎkhaubǒndu လည်ပင်းကြီးရောဂါ

goitre *n khaubǒndu* လည်ပင်းကြီးရောဂါ;
tasǎkhaubǒndu လည်ပင်းကြီးရောဂါ

gold *n htǔ₁* ရွှေ

gold bar *n htǔbǒn₂* ရွှေချောင်း

gold belt *n kacǒnhtǔ* ရွှေခါးပတ်

gold bracelet *n htǔbǒn₁* ရွှေလက်ကောက်;
rwǎnbǒnhtǔ ရွှေလက်ကောက်

gold bud *n htǔplaò* ရွှေဖူး

gold earring *n nikǔthǐhtǔ* ရွှေနားကပ်

gold necklace *n htǔnileipǔ* ရွှေဆွဲကြိုး

gold-plated *adj htǔsǔthu* ရွှေရည်စိမ်သော

golden cup *n cubǎn khandǒnhtǔ* ရွှေဖလား

goldsmith *n pragwǐhtǔ* ရွှေပန်းတိမ်

gone bad *adj nyǔnthu₂* အောက်သိုးသိုးဖြစ်သော

gong *n pan₁* မောင်း

good *adj cǎn₄* ကောင်းသော *pa ba thei mè acǎn nè* ကျွန်ုပ်သိလျှင်ကောင်းသွားလိမ့်မည်။ ; *nicaò* လိမ္မာသော; *phu₃* ကောင်းသော; သန်သော *baú phu* စပါးသန်သည်။ ; *raò₁* ကောင်းသော; *raóran* ကောင်းသော; *rí* ကောင်းသော၊ သန်သော

good (of grain etc) *adj sá* ကောင်းသော (စပါး စသည်) *baú sá* ကောင်းသောစပါး။

good afternoon *interj mǒnkhla araò* မွန်းလွဲနှုတ်ဆက်စကား

good at *v cǎn₇* (လုပ်) နိုင်သည်; (လုပ်) တတ်သည် *khǐ*

thapaò cǎn ကျွန်ုပ် သီချင်းဆိုတတ်သည်။

good evening *interj mǒnnein araò* ညနေခင်းနှုတ်ဆက်စကား

good friend *n ngònraò* သူငယ်ချင်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း

good health *n tahaitabaú* ကျန်းမာရေး

good hearted *adj kaúda tháraò* စိတ်သဘောကောင်းသော

good in taste *adj nyǔnprǒn₂* အနံ့ကောင်းသော

good morning *interj mǒnraò araò* နံနက်နှုတ်ဆက်စကား

good name *n myanraò* နာကောင်း

good natured *adj thaurǐ tháraò* စိတ်နှလုံးကောင်းသော

good night *interj mǒnha araò* ညနှုတ်ဆက်စကား

good person *n prarǐ praraò* လူကောင်း

good taste *n ngaò₂* ကောင်းသည့်အရသာ *ngaú an ngaò baukhisein* ကောင်းသည့်အရသာအတွက် ပြောင်းဖူးခြောက်လှော်စားသည်။; *nyǔnprǒn₁* ကောင်းသောအနံ့

good-nature *n tathaurǐtháraò* စိတ်နှလုံးကောင်းခြင်း

goodness *n taraótaran* ကောင်းမှု၊ ကုသိုလ်; *tarítaraò* ကောင်းမြတ်ခြင်း; ကုသိုလ်

goose *n htaupi khaubǒnhtaú* ဘဲငန်း

goose-flesh *n yacú* ကြက်သီး

gooseberry fruit *n thónklathā* ဆီးဖြူသီး

gooseberry tree *n thónkla* ဆီးဖြူပင်

goosebumps *n yacú* ကြက်သီး

gore (of wild boar) *v paí₂* ပက်သည် *htaò paí* ဝက်ပက်သည်။

gossip *daòprá v* အတင်းပြောသည်; *tataiprá₁ n* အတင်းအဖျင်းစကား; *tataiprá₂ n* အတင်းပြောဆိုခြင်း; *tataiyòndǒnprá n* အတင်းအဖျင်းစကား; *taiprá v* အတင်းအဖျင်းပြောသည်; *taiyòn dǒnprá v* အတင်းအဖျင်းပြောသည်

gossiper *n prataiprá* အတင်းအဖျင်းပြောသူ

gourd *n ceí* ဘူးသီး; ဘူးပင်

gourd species *n ceikalā* ဆူကာသီး; ဆူကာပင်

gourd water container *n súceí* ရေဘူး (ဘူးသီး)

government *n* *acóyā* အစိုးရ; *prapaōsūkān* အစိုးရ;
sūkānbica နိုင်ငံတော်အစိုးရ

grace *n* *tarítada* ကျေးဇူး၊ မင်္ဂလာ

graciousness *n* *tarítamwaí* ကောင်းမြတ်ခြင်း; *tarítamwei*
 ကောင်းမြတ်ခြင်း

grade *tōn₃* *n* အတန်း; *tōn₄* *clf* တန်း; *htan ngai tōn* ငါး
 တန်းတက်သည်။

grader *n* *konblaihan* မြေညှိစက်

grain of paddy found in rice *n* *hūkama* စပါးလုံး

gram *n* *bīkalā* ကုလားပဲ

grammar *n* *likasānswī* သဒ္ဒါ *Dr.Ken mahtan Kayān*
likasānswī ဒေါက်တာကင်ကယန်းသဒ္ဒါကိုပြုစုသည်။

granary *n* *phān₂* ကျို၊ စပါးကျို

grand house *n* *hyūndau hyūnlū* အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်း

grandchild *n* *ghū* မြေး; *yū₄* [kk] မြေး

grandfather *n* *phū₁* အဘိုး

grandmother *n* *pī₁* အဘွား

grandparent *n* *phūpī* အဘိုးအဘွား

grape *n* *thabithā* စပျစ်သီး

grappling *adj* *kali kalon* လုံးထွေးသော

grasp *klein₂* *n* ဆုပ်; *klein₃* *clf* ဆုပ် *nu[klein* နှစ်ဆုပ်။ ;
klein₄ *v* ဆုပ်ကိုင်သည်; *yān₄* *v* ဆုပ်သည်

grass *n* *myūn₁* မြက်

grass knot (as a signal) *n* *tacōndu* မြက်ထုံး
 အမှတ်အသား

grass seed *n* *myūnthā* မြက်သီး

grass snake *n* *raūlumyūn* မြက်လျှောမြွေ

grasshopper *n* *dwai₁* နံ့ကောင်

grater *n* *nīkrōn* ခြစ်စရာ *cūnikrōn* သခွားခြစ်။

grave *n* *lūbwī* သင်္ချိုင်း

gravy *n* *thwīkanaō* ဟင်းအနှစ်

graze *v* *phrai₁* ကျက်စားသည် *paū phrai dō sōn* နွား
 ကတောင်ပေါ်တွင်ကျက်စားသည်။

grazing ground *n* *paūniphrai* နွားစားကျက်

great *adj* *dauda* တတ်နိုင်သော; *maōklōn* ကြီးမားသော

Great Bear constellation *n* *sasānmōn* ခုနစ်စင်ကြယ်

great grand child *n* *lau₁* မြစ်

great grand father / mother *n* *phī₁* ဘေး/ဘေးမ

great grandchild *n* *lwī₁* တွတ်

great great-grand father *n* *phā₁* ဘီ

great great-grandchild *n* *la₂* တီ

great leader *n* *phākōn* ခေါင်းဆောင်ကြီး (တိရိစ္ဆာန်)

great sinner *n* *pratakhòwèdau* အပြစ်သည်ကြီး

greater council *n* *htau-auraū* ဘုတ်ငှက်

green *tacaòtathyūn* *n* စိမ်းလန်းစိုပြေခြင်း; *thyūn₂* *n*
 အစိမ်းရောင်; *thyūn₃* *adj* စိမ်းသော

green chili *n* *thahaithyūn* ငရုတ်သီးစိမ်း

green frog *n* *dīthyūn* ဖားစိမ်း

green leech *n* *thuthyūn* ကျွတ်စိမ်း

green snake *n* *raūthyūn* မြွေစိမ်း

green tea *n* *sūnein* ရေနွေးကြမ်း

green winged pigeon *n* *htaulwīmathōn* ချိုးစိမ်း၊ ငူ

green-blue bird *n* *htautōn* စိမ်းပြာရောင်ငှက်တစ်မျိုး

green-fly *n* *pipūthyūn* ယင်စိမ်း

grey eyed bulbul *n* *htaudi* ဗွတ်ချဲ့

grief *n* *taphithá* ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

grievance *n* *taná* နှစ်နာချက်

grieve *v* *kaūpū* ဝမ်းနည်းသည် *kaūpū thaōngá mará?*
 ဘာဖြစ်လို့သည်လောက်ဝမ်းနည်းရသနည်း။ ; *phithá₂*
 ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြစ်သည်

grievous *adj* *phithá₁* ဝမ်းနည်းပက်လက်ဖြစ်သော;
pūkaū pūthá ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသော

grilled fish *n* *tāsao* ငါးကင်

grime *n* *krīkraò* အညစ်အကြေး; *krī* အညစ်အကြေး၊
 ကြေး; *takrītakraò* အညစ်အကြေး

grimy *adj* *krīdyūn* ကြေးထူသော; *rurain* ကြေးထူသော

grimy smell *n* *nyūnkrī₁* ကြေးနံ့

grind teeth *v* *einkri* သွားကြိတ်သည်

grip *v* *tyūn₃* ဆုပ်သည် *tyūn ceincein ka* မြဲမြံစွာဆုပ်ပါ။

gripe *n* *sāphūgwī₁* ဝမ်းရစ်ခြင်း

groan *v* *cōn₃* ညည်းသည် *khī ká ná cōn* ကျားဟိန်း၊
 နတ်ညည်း။

groin *n* *khandeihti* ပေါင်ခြံ; *khandei* ပေါင်ခြံ
grotto *n* *lönkaũ* ကျောက်လှိုင်းဂူ
ground *n* *han*₁ မြေကြီး; *hankhau*₂ မြေပြင်; *hanya* မြေ
 သား
groundnut *n* *bĩhankǎn* မြေပဲ; *bĩhan* မြေပဲ
group *kaũ*₂ *n* အစု၊ အအုပ် *pra ngǎ kaũ* ထိုလူစု။; *phon*₁
n အုပ်စု၊ အဖွဲ့; *phon*₄ *clf* စုအုပ် *pra la phon* လူတစ်စု။
grow *v* *dauhtan* ကြီးထွားလာသည်; *htũ*₄ အပင်ပေါက်
 သည်
grow in the process of healing *v* *yacǎhtan*
 အသားနုတက်သည်
grow old *v* *prǎ htan* ရင့်လာသည်
growth *n* *tadauhtan* တိုးတက်ခြင်း၊ တိုးပွားခြင်း
grudge *bwaithá* *v* စိတ်ခုသည်; *saukadǎ* *n* အမှုအခင်း
 အငြိုးအတေး; *saukhaũ* *n* အမှုအခင်းအငြိုးအတေး
aòdò saukhaũ အမှုအခင်းအငြိုးအတေးရှိသည်။
grudging *adj* *daukaũ* စိတ်ထဲအငြိုးထားတတ်သော
guard *n* *prapaó* စောင့်ကြပ်သူ၊ ထိန်းကျောင်းသူ

guess *khòn* *v* ခန့်မှန်းသည်; ထင်မြင်သည်; *takhòn* *n*
 ခန့်မှန်းချက်; *yánlai* *v* မှန်းဆသည် *yánlai rǎn laó*
cwaĩmǎ? မှန်းဆကြည့်မည်မျှကုန်မည်နည်း။
guest *n* *thamwaĩ* ဧည့်သည်
guest list *n* *thamwaĩ cirò* ဧည့်စာရင်း
guide *n* *prayúkhlai* လမ်းပြ; *yúkhlai* လမ်းပြသည်
guinea-pig *n* *yúkhǎn* ပူးသတ္တဝါ
guitar *n* *thónkrón* ဂီတာ
guitar string *n* *thónkrónpú* ဂီတာကြိုး
guitarist *n* *praphón* (*thónkrón*) ဂီတာတီးသူ
gullet *n* *sabón* အစာပြွန်
gulp *yaó*₂ *n* ကျိုက်; *yaó*₃ *clf* ကျိုက် *aó sú la yaó* ရေ
 တစ်ကျိုက်သောက်သည်။
gum *n* *thaukhǔbli* သွားဖုံး
gun *n* *klòn*₁ သေနတ်; *thanǎ*₁ သေနတ်
gun pellet *n* *klónphlon* သေနတ်ကျည်စေ့၊ ကျည်ဆံ
gunpowder *n* *yan*₁ ယမ်းမှုန့်
gutter *n* *súkhlón* ရေတံလျှောက်

H h

ha! *interj* *ha*₄ ဟား *ha thakhyaò leĩ* ဟား လန့်လိုက်
 တာ။
habit *n* *caó*₁ အကျင့် *pón karaó caó cikheĩn* ပုံမဖြောင့်
 အကျင့်ကောက်။ ; *tamanóntǎn* အကျင့်
habitual *adj* *manóntǎn*₂ ဖြစ်မြဲဖြစ်သော; *rũ*₁ လုပ်လေ့
 လုပ်ထရှိသော၊ *rũ thangǎ* သည်လိုဖြစ်နေကျ။ ;
rũrǎn လုပ်လေ့လုပ်ထဖြစ်သော
hack *v* *sĩ*₃ ခုတ်ထစ်သည်
hacksaw *n* *lwǎduhta* သံဖြတ်လှ
haft of mattock *n* *nanhtǎ* ပေါက်တူးရိုး
hailstone *n* *sũthũ*₁ မိုးသီး
hair *n* *khau* သံပင်; *swan*₁ အမွေး
hair knot *n* *khaumwai* ဆံထုံး
hair pin *n* *khaukhai* ဆံထိုး

hairline *n* *khaulureĩ* နဖူးဆံစပ်
half *cukhaó* *adv* ထက်ဝက်; *khaó*₁ *n* ထက်ဝက်; *khaó*₂
clf ထက်ဝက်; *lakhaó* *adv* ထက်ဝက်
half a viss *n* *hakhan* ငါးဆယ်ကျပ်သား *prĩ cí hakhan*
 အမဲသားငါးဆယ်ကျပ်သားဝယ်သည်။
half and half *n* *khaó*₁ *khaó*₂ တစ်ဝက်စီယူခြင်း
 (ဖျက်ဆီးခံယာရှင်ကဖျက်ဆီးသည့်တိရစ္ဆာန်ကိုပစ်
 သတ်၍ပိုင်ရှင်နှင့် တစ်ဝက်စီခွဲစားခြင်း)
half blood *n* *maó*₁ *kalaó* *phǎkathaũ* အမေတူအဖေကွဲ
 (*maó laprahteĩ phǎ taópra*); *maó laprahteĩ phǎ*
taópra အမေတူအဖေကွဲ; *phǎkalaó* *maó*₁ *kathaũ*
 အဖေတူအမေကွဲ; *phǎ laprahteĩ maó taópra* အဖေ
 တူအမေကွဲ
half by half *n* *khaó*₁ *khaó*₂ တစ်ယောက်တစ်ဝက်
half day *n* *lakhaó* *nũ* နေ့ဝက် *saũ aó lakhaó* *nũ* *ma*

mò တောင်ယာကနေ့ဝက်လုပ်စာကျန်သေးသည်။
half dead *adj thǔcòcaò àcòòhtǔ* တစ်ပိုင်းသေသော
half nude *adj thaphleīn* ခါးအထက်ပိုင်းအဝတ်မပါသော
hammer *khī n* တူ; *pon v* ထုသည် *pon dò khī* တူဖြင့်
ထုသည်။
hand *n cu₁* လက်; *cudeīn* လက်
hand controlled *adj cudeīn-iǎn* လက်စောင့်စည်းသော
pra cudeīn-iǎn cǒ plǎn bi phao လက်စောင့်သူ
သားသမီးကိုအရမ်းမရိုက်လို။
hand drawing *n cukwi* လက်ရေး၊ လက်ဆွဲ
hand in hand *adv kleīn cudeīn* လက်ချင်းတွဲလျက်
hand of banana *clf thǔ₂* ဖီး *khlwǎ nwai thǔ*
ငှက်ပျောသီးခုနှစ်ဖီး။
hand over *v ǎlan* အပ်နှင်းသည်; လွှဲအပ်သည်
hand saw *n lwǎphao* လက်ထိုးလွှဲ
hand-writing *n cutyan* လက်ရေးလက်သား
handcart *n lǔcwǎ* လက်ဆွဲလှည်း
handcuffs *n cukaò* လက်ထိတ်
handful *baò₁ clf* လက်တစ်ဆုပ်စား; *kwǎ₁ n* လက်ဒါး
တစ်ဖက်စား; *kwǎ₂ clf* လက်ဝါးတစ်ဖက်အပြည့် *hei ba*
sǔphao hǔ la kwǎ ကြက်ကလေးအားဆန်လက်ဝါး
တစ်ဖက်အပြည့်ကြဲသည်။
handiwork *n cukaú cukwǎn* လက်ရာ *Phǔ Htan cukaú*
cukwǎn raò ဖူးထန် လက်ရာကောင်းသည်။
handkerchief *n cukaò₂* လက်ကိုင်ပုဝါ
handle *n nicwǎ* လက်ဆွဲ၊ လက်ကိုင်; *nicyan* လက်ကိုင်;
taò₂ လက်ကိုင် *nidwantaò* ဓားလက်ကိုင်။
handle of rake *n nikwasyǎn* ထွန်ခြစ်လက်ကိုင်;
nikweīnsyǎn ထွန်ခြစ်လက်ကိုင်
handle of wooden rake *n nitaòsyǎn* ဂျုတ်လက်ကိုင်
hands on hips *adv cǎnkaneīn* ခါးထောက်လျက်
handsome *adj mwǎ₂* ချောသော၊ ခန့်သော; *phumwǎ*
ရုပ်ရည်ချောမောသော (ယောက်ျား)
handsomeness *n taphutamwǎ* ချောမောခန့်ညားခြင်း
handwriting *n cukwi* လက်ရေး၊ လက်ဆွဲ
hang *v lanbyain₂* တွဲကျသည်; *paò₃* ချိတ်သည်
hang down *v lanpaò* ဝိုက်စိုက်သည်

hang upside down *v byǎn lankhlwǎ* ဇောက်ထိုးဆွဲထား
သည် *byǎn lankhlwǎ ngǎ mè athǔ da* အချိန်ကြာမြင့်
စွာဇောက်ထိုးဆွဲထားပါကသေနိုင်သည်။
hanger *n nipaò* ချိတ်
hanging *adj àòyiyòn* တွဲလောင်းရှိနေသော; *lanbyain₁*
တွဲကျသော; *lanyǔ lanyòn* တွဲလောင်းကျသော
hangover *v htanrain* အရက်နာကျသည် *aò dau thi*
khauca htanrain အရက်များသဖြင့်အရက်နာကျသည်။
hank (of yarn) *n gwǎn₁* ခွေ *phǎ lu ngǎ gwǎn* ၎င်းချည်
ခွေကိုပေးပါ။
happen to eat harmful food *v an má* အစားမှားသည်
happiness *n tathanaòthasaú* ဝမ်းမြောက်ခြင်း;
tathanaò ပျော်ရွှင်မှု
happy *adj thanaò₁* ပျော်ရွှင်သော; *thanaò thasaú*
ဝမ်းမြောက်သော
harbinger of death *n tathǔmaòprǎ* သေမင်းတမန်
hard *adj han₄* ပြင်းထန်သော; *khraīn₁* တင်းသော
thònkronpǔ khraīn pwǎnlwǎn ဂီတာကြိုးတင်းလွန်း
သည်။; *khraīn* မာသော၊ တောင့်သော; *saò₁* မာသော;
yaǎ₂ မာသော
hard dung *n íkwǎn* မစင်မာ
hard kind of jackfruit *n malǎnkhain* ပိန္နဲမာသီး
hard of hearing *adj htòñ₄* နားလေးသော; *nikǔhtaú*
နားလေးသော
harden *v makhlein* မာစေသည်၊ ကျစ်စေသည်; *masaò*
မာအောင်လုပ်သည်
hardly *adv han₅* ပြင်းထန်စွာ *ma han ka* ပြင်းထန်စွာ
လုပ်ပါ။
hardwood tree *n thònklaòbwan* အင်ကြင်း
hardwood tree with pungent smelling edible fruit *n*
thònnei တညင်း၊ ဒညင်း
hardwood tree with thorns *n thònsaò* ဆူးပါသစ်ပင်
တစ်မျိုး
hare *n daǎmyún* ယုန်ကြီးတစ်မျိုး
harm *n kapwan kapha* အဆိုးဖြစ်စေခြင်း
harm caused by casting a magic spell *n tapyauǎ* ပြုစား
ခြင်း
harm caused to one's own family by stealthily

intercourse *n* *dao*₃ ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်လိင်ဆက်ဆံခြင်း
ဖြင့် မိသားစုအတွင်း အန္တရာယ် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေခြင်း

harmonica *n* *mănkālă* ဘာဂျာ၊ ပါးစပ်မှုတ်သံစုံ

harmonious *adj* *ră*₁ ကိုက်ညီမှုရှိသော *thapað ră*
သီချင်းဆိုတာကိုက်ညီမှုရှိသည်။

harmony *n* *taniruniră*₁ ဆီလျော်ညီညွတ်ခြင်း

harpoon *n* *can*₁ မှိန်း *sai tăsŭbaŭ dò can* ငါးရံ့ကို မှိန်း
ဖြင့်ထိုးသည်။

harrow *htwún*₁ *n* ထွန်း; *htwún*₃ *v* ထွန်ယက်သည်; *hwa*₂
v ထွန်သည် *lai hwa bai* လယ်သွားထွန်သည်။

harrower *n* *prahtwún* ထွန်ယက်သူ

harvest *v* *rai*₂ ရိတ်သည် *rai bai* စပါးရိတ်သည်။

hasten *v* *malað* အလျင်စလိုပြုသည်၊ မြန်မြန်ဆန်ဆန်လုပ်
သည်

hat *n* *khauklað* ဦးထုပ်၊ ခမောက်

hat with shed *n* *khauklaðciru* လျှာထိုးဦးထုပ်

hatchet *n* *nipatamyāð* ရဲတင်း

hate *v* *ithá* မုန်းတီးသည်; *ithau kauithá* မုန်းတီးသည်;
tha-ĩ thakhai မုန်းတီးသည်; *tha-ĩ thasá* မုန်းတီးသည်

hate of sight *adj* *cõbani-u* အမြင်ကပ်သော

hate to hear *v* *nā cõtŭ* နားကလော်သည်

hatred *n* *ta-ithá* မုန်းတီးခြင်း; *tatha-ithakhai* မုန်းတီးမှု;
tatha-ithasá မုန်းတီးခြင်း; *tatha-ĩ* မုန်းတီးခြင်း;
tathakhai မုန်းတီးခြင်း

haunted land *n* *kăncă*₂ လူကိုအန္တရာယ်ပေးနိုင်သောနေရာ

have *v* *ad*₁ ရှိသည် *rau cáu ad* မြေအဆိပ်ရှိသည်။

have a bias towards *v* *phidau*₂ မျက်နှာလိုက်သည်၊
ဘက်လိုက်သည်; *phidausyan* ဘက်လိုက်သည်၊
မျက်နှာလိုက်သည်

have a bleeding nose *v* *niphŭ thwí* နှာခေါင်းသွေးယို
သည်

have a blocked nose *v* *niphŭ peí* နှာခေါင်းပိတ်သည်

have a crick in the neck *v* *khaubõn thablan* အုံးလွဲ
သည်

have a good name *v* *myan rað* နာမည်ကောင်းသည်

have a gripping pain in stomach *v* *gwí*₂ ဝမ်းရစ်သည်

have a guilty look *v* *aòdò ikamu* လိပ်ပြာမသန့်ဖြစ်သည်

have a headache *v* *săkhau*₂ ခေါင်းကိုက်သည်

have a pregnancy *v* *phŭdõn*₂ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည်

have a running nose *v* *niphŭyi lan* နှာရည်ယိုသည်

have a stomach ache *v* *săphŭ*₂ ဗိုက်နာသည်

have already *v* *ad yað* ရှိနှင့်ပြီး; ရှိပြီးသား

have chapped lips *v* *khaplõn peín* နှုတ်ခမ်းကွဲသည်

have clear conscience *v* *plõn*₂ လိပ်ပြာသန့်သည်

have constipation *v* *phŭkõn*₂ ဝမ်းပိတ်သည်

have diabetes *v* *săsŭsyŭn*₂ ဆီးချိုရောဂါရှိသည်

have diarrhoea *v* *ihthanpõn*₂ ချေးပန်းသည်; *ihthanpri*
ချေးအနည်းငယ်ပန်းထွက်သည်; *săphŭlõn*₂ ဝမ်းလျှော
သည်

have dysentery *v* *săphŭhao*₂ ဝမ်းကိုက်သည်

have fits *v* *ngaŭkai* ငိုရင်းတက်သည် *bayõn picăphao*
ngaŭkai ကလေးငိုရင်းတက်မှာကိုစိုးရိမ်သည်။

have goose-flesh *v* *yacŭ htan* ကြက်သီးထသည်

have gripe *v* *săphŭgwí*₂ ဝမ်းရစ်သည်

have haemorrhoids *v* *kănbli lan* လိပ်ခေါင်းထွက်သည်
ma tama htaú acă kănbli lan အလုပ်
လေးလေးပင်ပင်လုပ်ရသောကြောင့် လိပ်ခေါင်းထွက်
သည်။

have hole from end to end *v* *phlõn*₁ အပေါက်
ဖြောင့်သည် *htaŭhti phlõn* စုပ်တံအပေါက်
ဖြောင့်သည်။

have human frailty *v* *aòdò thwí dò sŭ*
သွေးနှင့်ကိုယ်သားနှင့်ကိုယ်; (သွေးသားအားနည်းချက်ရှိ
သည်။)

have insomnia *v* *maiphlon tagwan* မျက်စိကြောင်သည်

have intercourse *v* *cŭ*₅ ကာမယှက်စပ်သည်

have interest *v* *thalað* စိတ်ပါသည်

have low opinion *v* *khõnphyŭn* အထင်သေးသည်

have meeting *v* *ma talantaiblon* အစည်းအဝေး
ပြုလုပ်သည် *ma talantaiblon dõ ho* ရုံးတွင်
အစည်းအဝေးပြုလုပ်သည်။

have rights *v* *răbanaŭ* အခွင့်အရေးရသင့်သည်

have self confidence *v* *cipõn taõnăn* ကိုယ့်ကိုယ်ကို
အားကိုးသည်

have sexual intercourse *v* *kwei* ကာမဆက်ဆံသည်

have some more *v* *aò klǎ₂* နောက်ထပ်ရှိသည်

have stomach ache *v* *phǔ sǎ* ဗိုက်နာသည်

haversack *n* *cikhǔkɔn* ကျောပိုးအိတ်

hawk *n* *leisǔphao* သိမ်းငှက်

haystack *n* *phyǔnblon* ကောက်ရိုးပုံ

haze *n* *takigwǎ* ဇေဇေဝါ *takigwǎ aò dau* ဇေဇေဝါဖြစ်စရာများစွာရှိသည်။

hazy *adj* *bayaò* မှန်ဝါးဝါးဖြစ်သော; *kigwǎ* ဇေဇေဝါဖြစ်သော

he *pro* *a₂* သူ၊ သူမ *ama tarǎ?* သူဘာလုပ်နေသလဲ။; *awi* သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏; *anǎn* သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏

head *n* *khaukloa₁* ဦးခေါင်း

head band *n* *khaucǔn* ခေါင်းစည်း

head master *n* *saradau* ဆရာကြီး

head raising worm *n* *thúngaó* ခေါင်းထောင်ပိုး

headache *n* *sǎkhau₁* ခေါင်းကိုက်

heading *n* *khaukrǔn* ထိပ်ခေါင်းစဉ်၊ စာကြောင်း

headlines *n* *khaukrǔn* ထိပ်ခေါင်းစဉ်၊ စာကြောင်း

headquarters *n* *pánkacao* ဌာနချုပ်

healer *n* *prakhwaihαι* ကုသသူ; *pramahαι* ကုသသူ

healing *n* *tamahαι* ကုသခြင်း

health *n* *ta-aòhai-aòbaǔ* ကျန်းမာရေး; *tatharaóthari* ကျန်းမာရေး

healthy *adj* *aòhai aòbaǔ* ကျန်းမာသော; *aòsaò aòma* ကျန်းမာသော; *tharaó thari* ကျန်းမာသော

heap *blon₂* *clf* အပုံ *paǔ-í nǔ blon* နွားချေးနှစ်ပုံ။ ; *blon₆* *v* ပုံသည်; *plòn₂* *v* မြေဖို့သည် *plòn su* ပိန်းကိုမြေဖို့သည်။

heap high *adj* *bwaicǔ* ပြည့်မောက်သော

heap of earth *n* *bwí₁* အအုံ (မြေပုံ)

heap up *v* *bwaicòn* စုပုံထားသည် *bwaicòn paǔ-í ka* နွားချေးစုပုံထားပါ။ ; *kalon₃* စုပုံသည်

hear *v* *hyǔn* ကြားသည် *khǐ cǔ hyǔn* ငါမကြားဘူး။ ; *nahyǔn* ကြားရသည်; *nāhyǔn* ကြားသည်

hear without denoting *v* *nikǔklu₂* ကျွဲပါးစောင်းတီး

ဖြစ်သည်

hearer *n* *pranāhyǔn* ကြားရသူ

hearing in the air *adj* *hyǔn thathǐ thathaó* သိုးသိုးသန့်သန့်ကြားရသော

heart *n* *thá₁* နှလုံး

heart beats *v* *thá htaó* ရင်ခုန်သည်

heart broken *v* *tháthakǎ* ရင်ကျိုးသည်

heartily *adv* *thaká* အားရပါးရ *thapaó thaká* အားရပါးရ သီချင်းဆိုသည်။

heartwood *n* *thónthá* သစ်အနှစ်

heat *v* *makaǔ* ပူအောင်လုပ်သည်

heat the edge of knife *v* *cyún₂* ဒါးသွား (မီးချသည်) *cyún nidwan* ဝါးမသွားကိုမီးချသည်။

heated shelf *n* *syǔn₂* ကျပ်ခိုးစင်

heaven *n* *maokhausǔkǎn* ကောင်းကင်ဘုံနိုင်ငံ; *maokhau* ကောင်းကင်ဘုံ; *mòkhau* [kk] ကောင်းကင်ဘုံ

heavily *adv* *phraǔ₂* သည်းထန်စွာ *kǎnswai phraǔ* မိုးသည်းထန်စွာရွာသည်။

heavy *adj* *htaú₂* လေးသော

heavy (the front) *adj* *htaúkhau* ဦးပိုင်းတွင်လေးသော *paǔlǔ htaúkhau* နွားလှည်းဦးပိုင်းတွင်လေးသည်။

heavy at heart *adj* *thátǐ₁* ရင်လေးသော

heavy club *n* *nipon* တင်းပုတ်; *niteǐn₁* တင်းပုတ်

heavy debt *n* *tanóndau tangaudyǔn* အကြေးထူခြင်း

heavy rain *n* *kǎnswaidau* သည်းထန်စွာရွာသည့်မိုး; *kǎnswaiphraǔ* သည်းထန်စွာရွာသည့်မိုး

heavy thing *n* *tahtaú* လေးလံသောအရာ

heavy-hearted *maǐkhú₂* *adj* ရင်လေးသည်; *thátǐ₂* *v* ရင်လေးသည်

heedless *adj* *maró masó* ပစ်စလက်ခတ်ဖြစ်သော; *thakhlaǔ* သတိမရှိသော

heedless person *n* *pramarómasó* ပစ်စလက်ခတ်နေသူ

heel *n* *khandikǎn* ခြေဖနောင့်

heighten *v* *malǔ* မြင့်အောင်လုပ်သည်

hell *n* *ngari-ó* ငရဲအိုး

hello *interj* *weǐ₃* ဟဲလို

help *dwǎnkǔ* **v** ကူညီသည် *dwǎnkǔ anǎn ka* သူ့ကို ကူညီပါ။ ; *htóndòn pǒnkǎn* **v** ကူညီသည်၊ ထောက်ခံသည်; *macǔ makǔ* **v** ကူညီသည်; *macǔ* **v** ကူညီသည်; *makwá* [kk] **v** ကူညီသည်; *pǒncǔ* **v** ကူညီသည်; *tahtóndòn*₂ **n** ကူညီမှု; *tamacǔmakǔ* **n** ကူညီခြင်း; *tatǒntacwai* **n** ရိုင်းပင်းကူညီခြင်း; *tǒncǔ* **v** ကူညီသည်; *tǒn* **v** ကူညီသည်; *ucǔ* **v** ကူညီသည်

help (a person up) **n** *tabaòhtónbónnǎn* ထူမပေးခြင်း (နာမကျန်းသူအား)

help (each other) **n** *talantǒn* အချင်းချင်းကူညီကြခြင်း

help a person up **v** *baòhtón bónnǎn* ထူမပေးသည်

help each other **v** *lantǒncǔ* ကူညီရိုင်းပင်းကြသည် *anǎthǔ lantǒncǔ* သူတို့အချင်းချင်းကူညီရိုင်းပင်းကြသည်။

help matchmaker **v** *yaòywai* အောင်သွယ်ကို အထောက်အကူပြုသည်

helper **n** *pramacǔ* ကူညီသူ; *pratǒn* ကူညီသူ

helper of matchmaker **n** *prayaòywai* အောင်သွယ်အကူ

helping matchmaker **n** *tayaòywai* အောင်သွယ်အား အကူအညီပြုခြင်း

helping word used at the end of a negative sentence
Pf kǒ ငြင်းဆန်သော စာကြောင်းအဆုံးတွင်သုံးသည့် အကူစာလုံး *cǒ da kǒ* မရဘူး

hem **n** *nwí* အမြိတ်၊ ပန်းပွား

hemp **n** *thaò* လျှော်

hen **n** *sǔmaò* ကြက်မ

her **pro** *awi* သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏; *anǎn* သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏

herbaceous plant **n** *cwí*₁ ဇရစ်

herbaceous shoot **n** *cwíblòn* ဇရစ်ညွန့်

here *dǒ-ǔ* **adv** ဤမှာ; ဤနေရာမှာ; *ě* **n** ရော့ *ě phi ka* ရော့ယူပါ။; *ǔ*₄ **adv** ဤနေရာမှာ

heritage **n** *krǒnkrau* အမွေ၊ ဥစ္စာ

hermit **n** *cathí* ရသေ့

hernia **n** *phǔkǎnlan*₁ အူကျခြင်း

herniate **v** *phǔkǎnlan*₂ အူကျသည်

heroin **n** *beǐnbaǔ* ဘိန်းဖြူ

heron **n** *htaubaǔ* ဗျိုင်း

herpes **n** *bahein*₂ ရေယုံနာ

hers **pro** *ata* သူ၏၊ သူမ၏၊ ၎င်း၏

hexagon **n** *sucain* ဆဋ္ဌဂံ၊ အနားခြောက်ဖက်ရှိပုံ

hiccup *htankò*₁ **n** ကြို့ထိုးခြင်း; *htankò*₂ **v** ကြို့ထိုးသည်

hidden **adj** *bí*₁ ဖုံးကွယ်သော; *bíbá*₂ ဖုံးကွယ်သော၊ ကွယ်ထားသော

hidden place **n** *bíbá*₁ မမြင်ရသောနေရာ; *kǎnbí* မမြင်နိုင်သည့်နေရာ *bwaihu dǒ kǎnbí* မမြင်နိုင်သည့်နေရာ၌ ဝက်ထားပါ။

hide **v** *aò-aǔ* ရှေ့ကကွယ်သည် *cǒ aò-aǔ ka* ရှေ့ကမကွယ်နှင့်။; *aòhu aòbí*₂ ဝက်ကွယ်နေသည်; *aǔ* ကွယ်သည်; *bwaibí* ဖုံးသည်၊ ကွယ်သည်; *bwaihu* ဝက်ထားသည်; *cwaíbíbá* ကွယ်သည် *cwaíbíbá dǒ thǒn* သစ်ပင်နှင့်ကွယ်သည်။ ; *khlubí* ဖုံးကွယ်ထားသည်; *naohu* ပုန်းသည်; *nao* ပုန်းသည်

hide (small thing) **v** *badi* ဝက်သည် (ပစ္စည်း) *badi laraǔraǔ cǒ raò kǒ* တစ်မျိုးမျိုးဝက်ထားခြင်းကားမကောင်းဘူး။

high **adj** *htanlǔ*₁ မြင့်သော; *lǔ* မြင့်သော၊ ရှည်သော

high esteem (of sb) **n** *tayanpwǔn* အထင်ကြီးခြင်း

high ground **n** *kǎnkú* ကုန်းမြင့်၊ ကမူ

high in price **adj** *ngau raò* စပျေးကောင်းသော

high jump **n** *hteinlǔ* အမြင့်ခုန်

high school **n** *taphali tǒnlǔkyòn* အထက်တန်းကျောင်း

high temperature **n** *nǎnkaǔ* အဖျားတက်ခြင်း

high-pitched **adj** *deǐn*₄ အသံမြင့်သော *pramu khacǎ deǐn* မိန်းကလေးများအသံမြင့်သည်။

higher than one's height **adj** *bíkhau*₁ လူတစ်ရပ်ကျော်သော

higher than one's height **v** *bíkhau*₂ လူတစ်ရပ်ကျော်သည်

hill **n** *kǎnblao* တောင်ကုန်း၊ တောင်ကမ္ဘ; *khǒn*₂ တောင်ကုန်း; *khǒnblao* တောင်ကုန်း; *kú*₁ တောင်ကုန်း *htan lamaò dǒ kúnǎ* ကုန်းထိပ်ကမျှော်ကြည့်သည်။ ; *sònblao* တောင်ကုန်း

hill top **n** *kúnǎ* ကုန်းထိပ်

hill tribe **n** *sònkhauphao* တောင်ပေါ်သား

hill-side **n** *sònlòn* တောင်စောင်း

hilltop **n** *khǒnnǎ* တောင်ကုန်းထိပ်

him *pro anǎn* သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏
hind leg *n khandeĩnkhyǔ* နောက်ခြေထောက်
 (တိရစ္ဆာန်)
hip *kaneĩn n* ခါးစောင်း; *marao v* ခုန်ဆွဲခုန်ဆွဲပြုသည်
hippopotamus *n theisǔ₁* ရေမြင်း
hire *v aòmu* ငှားနေသည်; *kha₆* ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်စေသည်;
phimu ငှားယူသည်
hirer *n prakha₁* ငှားရမ်းလုပ်စေသူ
his *pro ata* သူ၏၊ သူမ၏၊ ၎င်း၏; *awi* သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊
 သူမ၏; *anǎn* သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏
history *n ngaòhti ngaòrwǐ* သမိုင်း
hit *v ba₇* ထိသည်၊ မိသည်; *hu₂* ရိုက်သည်၊ ဆောင့်သည်
hu nathǔ khauk₁lao nè မင်းတို့ခေါင်းကို ဆောင့်မှာ
 နေ။ ; *lei* ရိုက်သည်; *phlǎ* ရိုက်သည် *phlǎ thôn* သစ်
 ကိုရိုက်သည်။ ; *phlei₂* ရိုက်သည်; *si₁* ထိသည်
hit (on head) *v hteĩn₄* ရိုက်သည် (ဦးခေါင်းဖြင့်) *hteĩn*
khauk₁lao dò dao ဦးခေါင်းဖြင့်နံရံကိုရိုက်သည်။
hit below the target *adv saikraò* ပစ်မှတ်အောက်ကျ
 လျက်; *sailǎ₁* ပစ်မှတ်အောက်ကျလျက်
hit by accident *v balon* မတော်တဆထိသည်
hit main point *v bamaĩ* အချက်ကောင်းထိသည်
hit slightly *v baphraĩn* ရှု၍ထိသည်
hit the main point *v bacwan* အချက်ကောင်း ထိသည်
hoe soil at paddy plants *v kwa myúnthā* တမန်း
 နို့သည်
hoe the soil at the paddy field *v kraò myúnthā* လယ်
 တမန်းသွားနိုးသည်
hog nosed bat *n blahtaò-ĩ* အရုပ်ဆိုးလင်းနို့ငယ်တစ်မျိုး
hog-badger *n phrwǐ* ခွေးတူဝက်တူ
hold *v cyan₃* ကိုင်သည်၊ ဖမ်းသည်; *oan₂* ကိုင်သည်;
phaò₃ ပွေ့သည်; *wan₃* ကိုင်သည်
hold a grudge *v bwíthá* စိတ်ခုသည်
hold awake (for the dead) *v cònlǔ* မအိပ်ပဲ စောင့်
 နေသည် (အသုဘ) *cònlǔ thyún daò* မအိပ်ပဲ
 အသုဘပွဲသုံးရက်စောင့်နေသည်။
hold breath *v kònthá* အသက်အောင့်သည် *au sǔ hǎ ba*
kònthá ရေငုံ့သည့်အခါ အသက်အောင့်ရသည်။

hold tenant *v baú katǎ* သူရင်းငှားသည်; *ma katǎ*
 သူရင်းငှားလုပ်သည်
hold weapons *v yaò tarai* လက်နက်ကိုင်သည်
hole *kǎnpau n* အပေါက်; *kaũ₁ n* အပေါက်; *kaũ₃ clf* ပေါ
 က် *nǔ kaũ* နှစ်ပေါက်။ ; *òn₃ clf* တွင်း; *pau₁ n*
 အပေါက်
hole in the earth *n òn₁* မြေတွင်း
holiness *n tacǎnsǔ* သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း
hollow *adj krao₁* ဟောက်သော *pǐ maòprǎ maĩphlon*
krao အဖွားအိုမျက်တွင်းဟောက်သည်။
hollowed eye *n maĩphlonkrao₁* မျက်တွင်းဟောက်
hollowed eyed *adj maĩphlonkrao₂* မျက်တွင်းဟောက်
 သော
hollowed log *n nákiklon* ကလတက် (စာခြောက်ရန်)
nákiklon pon taò amaò ကလတက်ကသူ့အမေကိုပြန်
 ရိုက်သည်။
holy *adj cǎnsǔ₂* သန့်ရှင်းသော; မြင့်မြတ်သော *pra*
cǎnsǔ aò dǒ cǎn မြင့်မြတ်သည့်သူတဲထဲတွင်နေသည်။
Holy Spirit *n Thá Cǎnsǔ* သန့်ရှင်းသောဝိညာဉ်တော်
holy water *n sǔsaurí* မင်္ဂလာရေ
homicide *n tamathǔpra* လူသတ်မှု
honest *adj caòcu [kk]* ရိုးသားသော; *còñ₁* ဖြောင့်မတ်
 သော *pracòñ tai còñ* ဖြောင့်မတ်သောသူ ဖြောင့်
 ဖြောင့်ပြောသည်။; *còñcwan* ဖြောင့်မတ်သော
honest person *n pracòñ pracwan* ရိုးသားသူ
honesty *n tacòntacwan* ရိုးသားခြင်း
honey *n hwaisǔ* ပျားရည်
hooded rainwear *n nai* ဂဒူး *klaũ raò nai* ဂဒူးကိုပြန်
 လှိမ့်သိမ်းသည်။ ; *thaò₁* ဂဒူး၊ ပက္ကလာ
hook *kwein v* ချိတ်သည်; *kyon v* ချိတ်သည် *kyon*
nikǔthǐ ka နားကပ်ချိတ်လိုက်ပါ။; *maĩnsaò n* ချိတ်၊
 များချိတ်
hoopoe *n htaupyú* တောင်ဘီစူး
hop *v gwaĩmarao* ခုန်ဆွဲခုန်ဆွဲ၊ ရွရွပြေးသည်
hope *cipòñ₁ v* မျှော်လင့်သည်; *tacipòñ n* မျှော်လင့်ခြင်း;
tamón n မျှော်လင့်ချက်
hopeless *adj kròndwan* မျှော်လင့်ချက်မဲ့သော

horizon *n* *maiphlonlaidwan* မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း; *maokahti* မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း

horn *n* *khaunon* ချို၊ ငြီးချို; *pópó* ဟွန်း

hornbill *n* *htaukhañ* ယောင်းယင်း; *htaukhwän* အောင်လောင်

hornet *n* *phryün* ပျားတူ

horse *n* *thei*₁ မြင်း

horseshoe bat *n* *blakhí* လင်းနို့တစ်မျိုး

hospitable *v* *usyan umwaí* ဧည့်ဝတ်ကျပြန်သည်

hospital *n* *tathúho* ဆေးရုံ

hospitality *n* *ta-usyan-umwaí* ဧည့်ဝတ်

hot *adj* *hai*₁ စပ်သော; *kañ*₅ ပူသော; *kaübü* ပူအိုက်သော

hot blood *n* *thwíkaü*₁ သွေးဆူ

hot blooded *adj* *thwíkaü*₂ သွေးဆူသော

hot time *n* *känkaü*₂ နေပူသည့်အချိန်

hot water *n* *sükaü*₁ ရေပူ

hot water bag *n* *sülabon* ရေနွေးအိတ်

hotel *n* *thamwaího* ဟိုတယ်

hour *clf* *teñ*₂ နာရီ *bá ngaí teñ hǒ* ငါးနာရီထိုးပြီ။

house *n* *hyün* အိမ်

house compound *n* *hyünpòn* အိမ်ခြံဝိုင်း

house corridor *n* *hyünkhlǒn* စင်္ကြံ (အိမ်)

house lizard *n* *yaíkhǎ* အိမ်မြှောင်

house owner *n* *hyünbwai* အိမ်ရှင်

house roof *n* *hyünkakhau* အိမ်အမိုး၊ အိမ်အပေါ်

house site *n* *hyünlǎn* အိမ်မြေနေရာ

hovel *n* *cändai* တဲကုပ်

hover *v* *lansao* အံ့ဆိုင်းသည်၊ မြူဆိုင်းသည် *la-aü* *lansao* မြူဆိုင်းသည်။ ; *thyän*₁ ပျံဝဲသည်

how *adv* *kamǎ* [kk] ဘယ်လို; *thamǎ* မည်ကဲ့သို့

how is that *interj* *ngǎtí-ò* ဘယ်လိုလဲကွာ

how long *adv* *ngǎswan* မည်မျှကြာကြာ

how much *adv* *cwaímǎ* ဘယ်လောက်လဲ; *saǒmǎ* မည်မျှ *phǎn dau saǒmǎ?* စပါးကျိမည်မျှကြီးသနည်း။

how much? *adv* *dausyan*₃ မည်မျှနည်း

however *adv* *nwaiswí khwǐmyan* မည်သည့်နည်းနှင့်ဖြစ်

howl (of dog) *v* *kaǒghü* အူသည် *Lǎsükhü htwi* *kaǒghü* တော်သလင်းလခွေးအူသည်။

human bones *n* *prawi* လူအရိုး

human spirit *n* *kaphaǒ yaǒla* လိပ်ပြာ

humble *inǎn* *v* နိမ့်ချသည် *tau ngòn pán há inǎn laki* *ka* လူအများလည်တွင်မိမိကိုယ်ကိုနိမ့်ချပါ။ ; *lanphyün*₁ *adj* နိမ့်ချသော *phi lanphyün nǎn* မိမိကိုယ်ကိုနိမ့်ချသည်။ ; *philanphyün* *v* နိမ့်ချသည်

humid *adj* *kaükadi* ပူ၍ထိုင်းမိုင်းသော

hump *n* *bǎ*₁ လပို့ *paü bǎ* နွားလပို့။ ; *paübü* *n* နွားလပို့

hundred **100** *n* *ya*₃ တစ်ရာ၊ ၁၀၀

hundred percent *n* *yakaü bwaí* ရာနှုန်းပြည့် *mwaí* *yakaü bwaí* ရာနှုန်းပြည့်မှန်သည်။

hundred thousand *n* *thein* တစ်သိန်း ၁၀၀၀၀၀

hundred thousand, 100,000 *n* *lathein* ၁၀၀၀၀၀ တစ်သိန်း

hunger *takraòthá* *n* ဆာလောင်ခြင်း; *tathawí* *n* ဆာလောင်မှု; *thagwí*₂ *v* ဆာလောင်သည်

hungry *adj* *kraòthá* ဆာသော; *thagwí* ဆာလောင်သော; *thawí*₁ ဆာသော

hunt *Iwaípraǒ* *v* တောခြောက်သည် *phǎ lai Iwaípraǒ* အဖေတောခြောက်လိုက်သွားသည်။ ; *pankhu* *v* အမဲလိုက်သည်; *praǒ* *v* တောမောင်းသည်၊ တောနင်းသည်; *tapankhu* *n* အမဲလိုက်ခြင်း

hunter *n* *prapankhu* တောလိုက်မုဆိုး; *prapraǒ* မုဆိုး

hunting dog *n* *htwípraǒ* အမဲလိုက်ခွေး

hurriedly *adv* *kaní kakhran* အလောတကြီး; *kaní* အလောတကြီး; *thakaǒ*₂ အလောတကြီး

hurry *v* *malaǒ* အလျင်စလိုပြုသည်၊ မြန်မြန်ဆန်ဆန်လုပ်သည်

hurt *v* *masǎ*₁ နာကျင်စေသည်

hurtful *adj* *sǎthá*₂ စိတ်နာသော; *thásǎ*₁ စိတ်ထိခိုက်သော

hurtfulness *n* *sǎthá*₁ စိတ်နာခြင်း; *tasǎthá* စိတ်ထိခိုက်ခြင်း

husband *n* *gwa* လင်ယောက်ျား; ခင်ပွန်း; *wa* လင်ယောက်ျား

husband and wife *n* *thǎmǎ thǎwa* လင်ရောမယားပါ

husbandry *n* *tabaütaphaotayü* တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး

hut *n* *căn₂* တဲ *pracănsŭ àò dđ căn kaŭ* ရဟန္တာတဲ ထဲ တွင်နေသည်။

hypertension *n* *thwŭphŭ₁* သွေးတိုးရောဂါ

I i

I pro *khĭ₂* ငါ၊ ကျွန်ုပ်

I D Card *n* *cuthyăñ lipain* မှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြား *theinăñ pă cuthyăñ lipain ka* မှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြားပါသွားရန် သတိရပါ။

I see *interj* *aônĭhăñ* ဟုတ်တယ်နော

ice *n* *sŭkhlaò* ရေခဲ

ice lolly *n* *sŭkhlaobôn* ရေခဲချောင်း

ice-cream *n* *sŭkhlaoplĭ* ရေခဲမုန့်

iceberg *n* *sŭkhlaosòn* ရေခဲတောင်

idea *n* *tanithŭnihwĭ* အတွေးအခေါ်၊ အကြံအဉာဏ်

idea in mind *n* *kaŭnĭrwaĭ* စိတ်ကူးစိတ်သန်း

idle *adj* *aòkôn aòka* အားလပ်နေသော၊ အလုပ်မရှိသော

if *ba₄* *conj* အကယ်၍ လျှင်; *lăhti p* လျှင် *ba haĭ lăhti lai tai* ရဲလျှင်လာပြောပါ။ ; *mè₁* *adj* လျှင်၊ အကယ်၍ *ba an mè kaò* အကယ်၍စားလျှင်မှိုက်ပြည့်မည်။

if it suddenly doesn't work out *adv* *bacòràhtòn* အခန့်မသင့်လျှင်

ill *adj* *să₂* နေထိုင်မကောင်းသော၊ ဖျားနာသော; *săyao₂* နာမကျန်းဖြစ်သော; *săyao săyŭ₂* နာမကျန်းဖြစ်သော

ill talk *n* *tataikaĭ* အပျက်စကား

illegal child *n* *phaolarwŭn* တရားမဝင်မွေးသောကလေး

illegal trade *n* *sakănkhŭ* မှောင်ခို

illness *n* *săyao₁* နာမကျန်းဖြစ်ခြင်း; *săyao săyŭ₁* နာမကျန်းဖြစ်ခြင်း

imaginary tiger *n* *khĭná* စိတ်ကူးယဉ်ကျား

imitate *v* *tòncŭ* အတုယူသည်

imitate each other *v* *lantòn* အချင်းချင်းအတုခိုးသည် *pică lantòn yaŭ* ကလေးများအချင်းချင်းအတုခိုးလွယ်သည်။

imitate speech *v* *klwaingaođ* စကားလိုက်တုသည်

imitator *n* *pratòncŭ* အတုယူသူ

immediately *adv* *lablanhteĭ₃* တစ်ပြိုင်တည်း၊ တစ်ခါတည်း *andyăñ htaŭ lablanhteĭ swaĭ ka* ထမင်းစားပြီးတစ်ပြိုင်တည်းထွက်သွားပါ။

imperfect *adj* *baŭ còpŭsăñ* သဲလဲစင်မဟုတ်သော

impetuous *adj* *dauthá* တစ်မူးရှူးထိုး ပြုတတ်သော

implacable *adj* *thá-còrĭ₂* အခဲမကျေသော

impolite *adj* *rôn₁* ရိုင်းပျသော *pică dŭpra rôn laòkaŭ* ထိုကလေးအလွန်ရိုင်းပျသည်။

import *n* *tathayŭtai* ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်

importance *n* *tarĭdau* အရေးကြီးခြင်း; *tataòthá* အရေးကြီးကိစ္စ

important *adj* *rĭdau* အရေးကြီးသော; *taòthá* အရေးကြီးသော

impressive *adj* *cimaò* အထင်ကြီးချင်စရာကောင်းသော

improperly *adv* *taputapá* မပီမပြင်

improvement *n* *tadauhtan* တိုးတက်ခြင်း၊ တိုးပွားခြင်း; *tamadauhtan* ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း

improver *n* *pramadauhtan* တိုးတက်အောင်လုပ်သူ

improvise *v* *phiphan* ဖန်တီးယူသည်

impudent *adj* *ciprĭcihtă* ရိုင်းစိုင်းသော၊ အရှက်အကြောက်မရှိသော

impurities of teeth *n* *thaukhŭ₁-ĭ* သွားချေး

in *dò₄p* အတွင်း-၌- မှာ-တွင်း; *kaŭ₄post* အထဲ၌; *klă₄post* ထဲ၌ *aò dđ nòn klă* တောထဲ၌ရှိသည်။

in a challenging manner *adv* *tika* မင်းလားငါလား *na tika khĭ cò tharòn* မင်းကိုလည်းငါမကြောက်ဘူး။

in a dangling position *adv* *yiyòn₁* တွဲလဲ

in a long roll *adv* *kònkòn* တသီတတန်း

in a turmoil *adv* *yă săkhau săkhai*

အုတ်အော်သောင်းနှင့်

in accord *adv* *aòplaü* ညီညာသပ်ယပ် စွာရှိနေသည်

in advance *adv* *yaõ*₂ ကြိုတင်လျက် *pran yaõ ka* ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားပါ။

in an annoying manner (in talking) *adv* *thahtu thabai* ဆောင့်ကြီးအောင့်ကြီး (စကားပြောရာ၌) *mangaõ thahtu thabai* စကားဆောင့်ကြီးအောင့်ကြီး ပြောသည်။

in bunch *adv* *thăphru* တွဲလိုက် *păswai thòphă thăphru* သော့တွဲလိုက်ယူသွားသည်။

in case *bahtõn*₂ *adv* အရေးပေါ်လျှင်; *mõncõlao kănyaoõ conj* မိုးမပြုပြီခဲသည်ရှိသော်; *thapaõ adv* လိုလိုမယ်မယ် *phõn thapaõ dyăn* ထမင်းလိုလိုမယ်မယ်ချက်သည်။

in chunk *adv* *thăkhlaõ* အတုံးလိုက်အခဲလိုက်

in complete agreement *adv* *kaũlamă thálaphlon* နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ်

in dangling position *adv* *didõn* တွဲလောင်း; *phaõ titõn aõ didõn dõ khlon mõnnă* ညောင်ပင်ဖျား၌သစ်ခွပန်း တွဲလောင်းရှိနေသည်။

in deep sleep *v* *mĩkhlaü* အိပ်မောကျသည်

in disorder *adv* *kikhu kikhá* ရှုပ်ယှက်ခတ်စွာ

in drove *adv* *thăphon thădá* အစုလိုက်အပြုံလိုက်

in equal halves *adv* *cukhaõcũ* ထက်ဝက်ခြမ်း

in equal length *adv* *cukaũcũ* ထက်ဝက်

in front of *adv* *lamaõ*₂ ရှေ့တွင်; *langă*₂ ရှေ့တွင်

in future *cũngă n* အနာဂတ် *ma raõ na năn tõn ü cũngă ka* အနာဂတ်၌ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြုပြင်ပါ။ ; *naõnă adv* နောက်နောင် *naõnă cõ ma thangă ka* နောက်နောင်ထိုကဲ့သို့မလုပ်နှင့်။

in good term with *v* *karatũ* မျက်ကျောတည့်သည်

in group *adv* *thăphon*₂ အဖွဲ့လိုက်

in hand *post* *nănlòn* ထံ၌၊ လက်တွင်

in large number *n* *thămaõ* တစ်ပြုံကြီး

in line *adv* *thăkòn* အတန်းလိုက်

in long piece *adv* *thărwai* အမြောင်းလိုက်

in mind *adv* *thá kaũ* စိတ်ထဲ *cõ bwai thá kaũ ka* စိတ်ထဲမထားနှင့်။

in name *v* *kranmyan* နာမည်ခံသည်

in one's hand *adv* *cudeĩn kaũ* လက်ထဲတွင်

in one's lifetime *n* *lacaũpra*₁ တစ်သက်လုံး

in one's hand *adv* *cukon kaũ* လက်ထဲတွင်; *cumõnnă cuyathă*₂ လက်ထက်၌

in order *aõră aõrwaĩ adv* စနစ်တကျရှိသည်; *khă*₆ *conj* သို့မှသာ; *makaĩdõ conj* အလိုငှာ

in prone position *adv* *thaklaõ* ဝမ်းလျားမှောက်လျက် *mĩ thaklaõ* ဝမ်းလျားမှောက်လျက်အိပ်သည်။

in rotation *adv* *lapra lablan* တစ်ယောက်တစ်လှည့် *ma lapra lablan ka* တစ်ယောက်တစ်လှည့်လုပ်ပါ။

in row *adv* *thăkrain* အတန်းလိုက်; *thăkrein* အတွဲလိုက်၊ အတန်းလိုက်; *thărei* အတန်းလိုက်

in sloven manner *adv* *tayõn*₃ ပစ်စလက်ခ *ma ta tayõn* အလုပ်ကိုပစ်စလက်ခလုပ်သည်။

in the forest *adv* *nõnkhau nõnklă* သစ်တောထဲ၌

in the medium *adv* *bă kacõn*₁ အလယ်အလတ်တွင် *aõ bă kacõn* အလယ်အလတ်တွင်ရှိသည်။

in the past *n* *cũkhyũ* အတိတ်ကာလ

in the village *adv* *dõnthă rákaũ* ရွာအတွင်းတွင်

in time *adv* *lá*₃ အချိန်မီ *ma cõ htaũ lá pè* အချိန်မီမပြီး နိုင်တော့ဘူး

in unison *adv* *phrwan* ညီညာဖြဖြ *mamgaõ phrwan pũpra* အားလုံးညီညာဖြဖြပြောသည်။ ; *prwai*₁ ညီညီညာညာ

in water *presũ kaũ* ရေထဲတွင်

in-melodious *adj* *cõcao cõcăn* ငြိမ်ငြိမ်ညောင်းညောင်းမရှိသော *thapaõ cõcao cõcăn* သီချင်းဆိုမငြိမ်ညောင်းဘူး။

inappropriate *adj* *cõcaũ cõkră* မသင့်လျော်သော

inauspicious day *n* *mõnnũsaõ* ပြဿဒါးနေ

incarnate *v* *mahtũhtanpra* လူပြန်ဖြစ်စေသည်; *plĩ*₃ လူဝင်စားသည်

incarnation *n* *taplĩ* လူဝင်စားခြင်း

incentive *n* *taywĩ* မက်လုံး၊ ဆွဲဆောင်မှု

incite *v* *baõcũ khaunon* နှိုးဆွသည်; *mau*₃ ဆွဲသည် *mau sau* အမှုဆွသည်။ ; *myaõ*₂ ဆွဲသည် *myaõ sau* အမှုဆွသည်။

incite crime *v* *madaukacõn makõnkhaphõn* အမှု

ဆွသည်; *mau sau* အမှုဆွသည် *yôn pra mau saü ka* အမှုဆွသူအားသတိပြုပါ။

incite enmity *v daôlansí* ရန်တိုက်သည်

incite mantra *v klā₂* မန်းသည်

inciting lawsuit *n tamyāôsau* အမှုဆွခြင်း

include *v pablon* ပါဝင်သည်; *pacü* ပါဝင်သည်

inclusive *adj cǎ₃* ပါဝင်သော *an tǎ an cǎ swī* ငါးစားတာ အရိုးပါစားသည်။

income tax *n amyǎ khwan* အမြတ်တော်ခွန်; *rwǎnmaô₂* အမြတ်တော်ကြေး

inconclusive *adj aòyiyòn* တွဲလောင်းရှိနေသော

inconclusively *adv aòyiyān* လိပ်ခဲ တည်းလည်း *tamaü aòyiyān yaü* အမှုကလိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်သည်။

inconsiderate *adj caôcô₂ba* ဆင်ခြင်တုံတရားကင်းမဲ့သော; *côcaô côcwi* ဆင်ခြင်တုံတရားကင်းမဲ့သော

increase *v htan₂* တိုးတက်ကြီးပွားသည်; *madauhtan* တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေသည်

increase (in cooking) *v htanpôn* အိုးတက်သည် (ထမင်းချက်)

indebtedness *n taditaô* အကြွေးတင်ခြင်း; *tathataô₂thadan* အကြွေးတင်ခြင်း

indecent *adj cǎcǎô cǎcwi* မဖွယ်ရာသော

indecorous *adj cǎk₂lan* ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာမရှိသော

independent *adj aòkhu* သီးခြားရှိနေသော *cǎ mwaí üki, aòkhu mǎ* ဤအရာမဟုတ်သီးခြားရှိသေးသည်။

index *n lidí* မာတိကာ

index finger *n cuyü* လက်ညှိုး *yü ngòn dò cuyü* လူများကို လက်ညှိုးထိုးသည်။

Indian nightshade *n khadau* ကစော့ခါး

Indian pied hornbill *n htaukao* အောက်ချင်း

Indian trumpet *n didathā* ကြောင်လျှာသီး

indicate one's presence with a cough *v thakhuphlôn₂* ချောင်းဟန့်သည်

indigenous *n sǎkǎnphao₂* တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကဏ္ဍ

indignant *adj rwaithá* မခံမရနိုင်ဖြစ်သော

indirect say *n talansaikhu* သွယ်ဝိုက်ပြောဆိုခြင်း

indiscreet *balí₁ adj* အမြော်အမြင်အသိတရားနည်းသော;

balí₂ v အမြော်အမြင်အသိတရားနည်းသည်

indistinct *adj bayi bayaô* မှန်ဝါးဝါးဖြစ်သော

inevitable *adj tha-iüñ* ဖြစ်နေကျဖြစ်သော၊ မလွဲမရှောင်သာသော

infantile ailments resulting in nervous disorders and muscular dysfunction *n thariná* သူငယ်နာ

infect *v rá₂* ကူးစက်သည် *tasǎ rá ngòn* ရောဂါသူတပါးကိုကူးစက်သည်။ ; *rǎnaü* ရောဂါကူးစက်သည်

infect each other *v lanrá₂* အချင်းချင်းကူးစက်သည်

inferior feeling *n taphyünmaísainǎ* မျက်နှာငယ်ခြင်း

inform *v htwaí₂* အကြောင်းကြားသည်; *klaô₃* အသိပေးသည် *klaô anǎn ka* သူ့ကိုအသိပေးပါ။; *taihyün* အကြောင်းကြားသည်

inform each other *v lantöncü* နိုးဆော်ကြသည်၊ အချင်းချင်းဆင့်ကဲပြောသည်

inform in advance *v klaô yaô* ကြိုတင်အသိပေးသည် *klaô yaô anǎn ka* သူ့ကိုကြိုတင်အသိပေးပါ။

information *n tahtwaí* အကြောင်းကြားခြင်း; *tataihyün* သတင်းပေးခြင်း၊ သတင်းပေးချက်

information in advance *n tataiyaô₂* ကြိုပြောပြခြင်း

informer *n prahtwaí* အကြောင်းကြားသူ; *prataihyün* သတင်းပေးသူ

ingredients for curry *n acaô aca* ဟင်းအမယ်များ

inhale *v thácein* အသက်ရှူသွင်းသည်

initiation (a boy into the Buddhist order) *n takhanthyan* ရှင်ပြုခြင်း

inject *v sai₂* ထိုးသည် (ဆေး) *sai tathü* ဆေးထိုးသည်။

inject medicine *v sai tathü* ဆေးထိုးသည်

injection *n tasaitathü* ဆေးထိုးခြင်း

injured *adj keñ* ထိခိုက်ရှနာသော; *thapa* ဒဏ်ရာရသော

injured person *n prathapa* ဒဏ်ရာရသူ

injury *n akeñ asǎ* ဒဏ်ရာ; *tasǎ₁* အနာ၊ ထိခိုက်နာကျင်မှု; *tathapa* ဒဏ်ရာရခြင်း

ink *n libõnsü* မှင်

innards *n õñ₂* ကလီစာများ၊ ဝမ်းတွင်းသား

inner corner of fireplace *n phātü* မီးဖိုအတွင်းထောင့်

inner flesh of bamboo, grass or plant *n au₁* အအူ

nyŭnblăn hwa au ka ဝါးအူကိုသုတ်လိုက်ပါ။
inner part of thigh *n kxanpakaŭ* ပေါင်အတွင်းပိုင်း
inner room *n hyŭndaŋ* အိမ်အထဲခန်း
innocent *adj cǎkaŭ cǎthá* အပြစ်ကင်းသော
inquire *v cikrĭ* စပ်စုသည်
inquirer *n prahtulwaĭ* မေးမြန်းသူ
inquiry *n tahtulwaĭ* မေးမြန်းခြင်း
inquisitive *adj htuklĭ htuklaŋ* စပ်စုသော
insect *n tamaŋphá* ပိုးမွှား၊ အကောင်ပလောင်; *thŭ₁*
 ပိုးကောင်
insert *v aŭ₃* လက်ချောင်းဖြင့်အပေါက်နှိုက်သည်
inside corner of the eye *n maĭnŋ* မျက်ကွင်းအတွင်း
 ဘက်ထောင့်
inside out *adv kaŭkwan* အတွင်းပြင်ပြောင်းပြန်;
thablan အတွင်းအပြင်ပြောင်းပြန်ဖြစ်လျက် *thaŋ*
thablan hwăncein အင်္ကျီကိုအတွင်းအပြင်ပြောင်းပြန်
 ဝတ်သည်။
inside toilet *n kacā* အိမ်နှင့်တွဲလျက်အိမ်သာ
insipid *adj phaŭ₃* အရသာပြယ်သော *thi phaŭ hǎ* ခေါင်
 အရသာပြယ်ပြီ။ ; *prŋn₁* အရသာပြယ်သော
insomnia *n miċcŋnaŭ* အိပ်မပျော်ခြင်း၊ အိပ်မပျော်နိုင်
 သည့်ရောဂါ
inspect *v bao-u htyăn-u* စုံစမ်းစစ်ဆေးသည်; *bao-u*
 စစ်ဆေးသည်; *baongaŋ* စစ်ဆေးမေးမြန်းသည်
inspection *n tabaotahtyăn* စေ့စေ့ငုစစ်ဆေးခြင်း
instead *adv tan₅* အစား: *bwai cíbai dǎ pŋn kaŭ tan*
nimăn ဆီအစားထိုးဟင်းအိုးထဲအမဲဆီဖတ်ထည့်သည်။
instep *n khankhau* ခြေဖမိုး
institution *n tamahtan* တည်ထောင်ခြင်း
instrument for removing earwax *n nikŭnikhwai*
 နားဖာကလော်
insult *cakă v* ဇော်ကားသည် *cǎ cakă ngŋn ka* သူတပါး
 ကိုမဇော်ကားနှင့်။ ; *marwaithá v* ဇော်ကားသည်;
masăthá v ဇော်ကားသည်; *tamarwaithá n* ဇော်ကား
 ခြင်း
intellect *n khaunaŋ-ĭ₂* ဉာဏ်
intellectual ability *n khaunaŋhtaŋ* ဉာဏ်ရည်
intelligence *n bănnihtaŋ₁* ထောက်လှမ်းရေး;

prapanngaŋ ထောက်လှမ်းရေး
intelligent person *n prakauŋphwĭ* ဉာဏ်ထက်သူ
intend *v thŋn* ကြံရွယ်သည် *thŋn lai mĭ dǎ saŭ*
 တောင်ယာတွင်သွားအိပ်ရန်ကြံရွယ်သည်။
intention *n tathŋn* ကြံရွယ်ခြင်း
intercede *v taicŋn* ကြားဝင်ပြောဆိုသည်
intercept *v aucŋn* ကြားဖြတ်ဝင်သည်; *dŭ₃* ခံသည် *dŭ*
phi swaisŭ dŋ sŭkhlŋn မိုးရေကိုရေတံလျှောက်ဖြင့်ခံ
 သည်။ ; *htŋn₁* (အရည်)ခံသည် *htŋn maĭsŭ, htŋn*
cai မျက်ရည်ခံသည်။ ညောင်စေးခံသည်။ ; *maŭ₄* ခံ
 သည်၊ ရေခံသည် *maŭ sŭ* မိုးရေခံသည်။
interconnection *n nipaŋŋ₂* အချိတ်အဆက် *nipaŋŋ yŭ*
 အချိတ်အဆက်ကျယ်ပြန့်သည်။
interest *n aphaŋ akhi* အတိုးအမြတ်; *khi₁* အတိုး *rwăn*
khi ငွေအတိုး။ ; *rwănkhi* ငွေတိုး; *rwănpħao* ငွေတိုး;
tathalaŋ စိတ်ပါခြင်း
interested *adj thápa* စိတ်ပါသော
interfere *v makathaŭ* ကြားဖြတ်နှောင့်ယှက်သည်
internal solidarity *n sŭkănkauŋ tathataya* ပြည်တွင်း
 ငြိမ်းချမ်းရေး
international *sŭkănkă hankhau thăbein₁ n* နိုင်ငံတကာ;
sŭkănkă hankhau thăbein₂ adj အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ
International Labour Organization (ILO) *n sŭkănkă*
hankhau thăbein tapheitama phondaŋ နိုင်ငံတကာ
 အလုပ်သမားသမဂ္ဂကြီး
interpret *v blanngaŋ* စကားပြန်သည်
interpretation *n tablanngaŋ* စကားပြန်ပေးခြင်း
interpreter *n prablanngaŋ* စကားပြန်
interrupt *v taitŋngaŋ* စကားဖြတ်၍ပြောသည်
intertwine each other *v lanklain* လိမ်ယှက်သည် *rauŋ*
lanklain မြွေလိမ်ယှက်ကြသည်။
interval *n sŋncŋnkhein* အားလပ်ချိန်
intestine *n phŭpreĭ* အူ; *preĭ₁* အူ
intolerable *adj thá-cŋnĭ* မခံချိမခံသာဖြစ်သော
intoxicating brew *n uĭkabaŭ* ကစား; *wĭkabaŭ* ကစား
intravenous injection *n tathŭhtŭ* အကြောဆေး
intrigue *v lannaŋ* ငိုက်စိုက်ကျသည် *khauklaŋ lannaŋ*
 ခေါင်းငိုက်စိုက်ကျသည်။

introduce *v* *caj*₂ မိတ်ဆက်ပေးသည် *caj picăphao dō htauhtǎ ya* ခါသားဖြင့်ကလေးကို မိတ်ဆက်ပေးသည်။

introduction *n* *tacaj* မိတ်ဆက်ပေးခြင်း

introduction remark *n* *taswanhtan tamangaō* စကားပလ္လင်

invent *v* *gna* တီထွင်သည် *sǎ dau acă, gna sǎyaō la bōn* ရေကြီးသဖြင့်တံတားတစ်ခုတီထွင်သည်။ ; *pōnhtan* တီထွင်သည် *Edison pōnhtan klanmí* အက်ဒီဆင် လျှပ်စစ်မီးတီထွင်သည်။

investigate *v* *panngaō* စုံစမ်းစစ်ဆေးသည်

investigate a case *v* *paōnōn paōsau* အမှုစစ်ဆေးသည်

invite *v* *mālai* ဖိတ်ခေါ်သည်; *saō*₁ ဖိတ်ကြားသည်

invocation *n* *tathanhtan* တောင်းခံခြင်း၊ တောင်းလျှောက်ခြင်း

invoke *v* *thanhtan* ခယတောင်းပန်သည်၊ အသနားခံသည်

invoker *n* *prathanhtan* တောင်းခံသူ၊ ဆုတောင်းသူ

iris *n* *mailon* မျက်နှာ

iron *n* *hta*₁ သံ

iron box *n* *taōhta* သံသေတ္တာ

iron bridge *n* *khuhta* သံတံတား

iron cutter *n* *htaklaō* သံဖြတ်

iron drum *n* *htōnhta* သံဗုံ

iron mortar *n* *syūnhhta* သံဆုံ

iron pestle *n* *nisūhta* သံကျည်ပွေ့

iron ring *n* *htaghon* သံကွင်း

iron sieve *n* *htakhrān* သံဆန်ကာ

iron trap *n* *deihta* သံထောင်ချောက်

irritable *adj* *thálanprān* စိတ်ဆတ်သော; *tháthaprōn* စိတ်ဆိုးလွယ်ပြေလွယ်သော၊ စိတ်ဆတ်သော

irritate person *n* *prathálanprān* စိတ်ဆတ်သူ

irritation *n* *tarwaithá* မခံချင်စိတ်ဖြစ်ခြင်း

is it? *interj* *mwaǐ lǎ* ဟုတ်လား

is that so? *adv* *mwaǐ ya* ဟုတ်လား; ဟုတ်လို့လား *ama mwaǐ ya?* သူလုပ်တာဟုတ်လား။

island *n* *khōnsūkhau* ကျွန်း

it *pro* *a*₂ သူ၊ သူမ *ama tarǎ?* သူတာလုပ်နေသလဲ။

itch *katha*₄ *v* ယားသည်; *takathá n* ယားယံခြင်း

itching to do sth *adj* *yōnthá* အသည်းယားသော *yōnthá khǐ leǐ* ငါအသည်းယားလိုက်တာ။

itchy *adj* *katha*₃ ယားယံသော; *kayōn* မရိုးမရွှေဖြစ်သော; *yōn* ယားသော

itchy taro *n* *sutarú* ပိန်းယား

item *n* *tarǎtai* အစီအစဉ်

its *pro* *ata* သူ၏၊ သူမ၏၊ ၎င်း၏

J j

jack *n* *nihtu*₂ ဂျက်

jackfruit *n* *malānthā* ပိန္နဲသီး

jade *n* *lōnthyūn* ကျောက်စိမ်း

jail *n* *htōn*₁ ထောင်; *pōnkadi* အကျဉ်းထောင်၊ အချုပ်ခန်း

Japanese fascism *n* *Japan tasai* ဖက်ဆစ်ဂျပန်

jasmine *n* *phaōbauhwan* စံပယ်ပန်း

jaw *n* *khasú* မေး

jealousy *tathakeǐn n* မနာလိုစိတ်; *tayónblai v* သဝန်တိုခြင်း

jest *krai*₁ *v* ရွတ်နောက်သည် *tai kraǐ yaǔ* ရွတ်နောက်ပြောဆိုတာပါ။ ; *kraingao n* အပြောင်အပြက်စကား; *ngaōkraǐ n* ပြောင်ပြက်စကား၊ ပြက်ရယ်စကား

jester *n* *prakaraō* လူပြောင်လူနောက်

Jesus *n* *Jesú* ယေရှု

jingle bell *n* *sei*₁ ချူ *caoba sei* ချူဆွဲပေးသည်။

jinxed *v* *klyankhwā* လာဘ်ပိတ်သည်၊ ကံမကောင်းဖြစ်သည်

jog *v* *gwaǐmarao* ခုန်ဆွဲခုန်ဆွဲ၊ ရွရွပြေးသည်

join *v* *ca₂* (မျိုးနွယ်) ပေါင်းစပ်သည်

join together at the market *v* *khaò kla* ဈေးလည်သည်

joint *n* *ma₁* အဆစ်၊ အမျက်; *sǎn₂* အမျက် *hwasǎn* ဝါးမျက်။

joint venture *n* *katǎ₁* ဖက်စပ် *baú katǎ* ဖက်စပ်မွေးသည်။

jointly *adv* *katǎ₂* ဖက်စပ်လျက်၊ အတူတူပူးပေါင်းလျက်; *thapǒn* ပူးတွဲလျက်

joist *n* *thónhtaúkhau* ဆင့်

joke *kra₂* *v* ပျက်လုံးထုတ်သည် *cǒ kra₁ kh₁ ka* ငါ့ကိုမနောက်ပါနှင့်။ ; *ngaǒkaraǒ* *n* ရယ်စရာစကား၊ ဟာသ; *ngaǒthangǎ* *n* ရယ်စရာစကား; *tathangǎ₂* *n* ဟာသ၊ ရယ်စရာ

joker *n* *prakra₁* နောက်ပြောင်သူ

joss stick *n* *nyúnwibǒn* မွှေးတိုင်

jostle *v* *nwilai* ရှေ့သို့တိုးဝှေ့သည်

journalist *n* *ngaǒthaǒli caòmu* သတင်းစာဆရာ *ngaǒthaǒli caòmu U Win Tin* သတင်းစာဆရာ ဦးဝင်းတင်။ ; *pratyanngaǒthaǒ* သတင်းစာဆရာ

judge *ciran₂* *v* စီရင်သည်; ဆုံးဖြတ်သည်; *praciran* *n* တရားသူကြီး

judge lawsuit *v* *phròn tamaú* အမှုစီရင်သည်

judgement *n* *taciran* စီရင်ခြင်း

juice *n* *ahtao acǎn* အစေး၊ အရည်၊ အနှစ်; *htao* အစေး

juice of rice beer *n* *thicǎn* ခေါင်ကျရည်; *thikǎnsú* ခေါင်ကျရည်

jumble in the mouth *v* *cithaò kaǒ* ပါးစပ်ရှုပ်စေသည်

jump *htein₂* *n* ခုန်ခြင်း *naúba htein pri* ခုန်ခြင်း၌ဆုရရှိသည်။; *htein₃ clf* ခုန် *aǒ nǎ htein* နှစ်ခုနှစ်စာရှိသည်။; *htein₇* *v* ခုန်သည်; *phain₂* *v* ခုန်သည်; *pú₃* *v* ခုန်သည်; *thapaǒ* *v* ခုန်သည်

jump and stamp with anger *v* *bǐlanthao* စိတ်ဆိုးစွာဖြင့်ဆောင့်အောင့်ပြောဆိုသည်

jump down *v* *púlan* ခုန်ချသည်

jumper *n* *prahtein₂* ခုန်သူ

junction *n* *khlainihtú* လမ်းဆုံ *landakǎcú dǒ* *khlainihtú* လမ်းဆုံတွင်ဆုံကြသည်။

jungle *n* *myúnká* တောဒေသ; *myúnklǎ* တောတောင်ဒေသ *lai dǒ myúnklǎ* တောထဲသွားသည်။

jungle fowl *n* *sǔmyún* တောကြက်

just *adv* *aǒ₁* ရုံသာ *ma htaú aǒ* ပြီးရုံသာ ပြီးသည်။

just a little *adv* *cǒtí cǒtǎn* မဖြစ်စလောက်သာ

just enough to appease hunger *adv* *klaǒthá* အဆာပြေ *an klaǒthá* အဆာပြေစားသည်။

just in case *adv* *cipaǒ* လိုရမယ်ရ၊ ပိုပိုလိုလို *phǒn cipaǒ dyǎn ka* ပုံပန်းမလှသည့်ပလိုင်း။

just like before *adv* *aǒcaǒcaǒ* ယခင်အတိုင်း; *aǒkaǒkaǒ* ယခင်အတိုင်း; *caǒcaǒ* ပြောင်းလဲမှုမရှိ; ယခင်အတိုင်း

just now *adv* *kadaǒ* ခုတင်က *kadaǒ há kh₁ aǒ sǔla* ခုတင်က ငါရေခွေးသောက်သည်။

just only *adv* *sǎn---aǒ* ရုံသာ *sǎn htaú aǒ* ပြီးရုံသာ ပြီးသည်။

K k

Kakhyauk River *n* *Kakhyaǒ* ကံခရောက်ချောင်း

Kaklon River *n* *Kaklǒn* ကံကလိုးချောင်း *sǔ Kaklǒn htwí thahtaǒ* ကံကလိုးချောင်းက မြောက်ဘက်သို့စီးဆင်းသည်။

kangaroo *n* *tabonphao* သားပိုက်ကောင်

Karen *n* *Pakaú* ကရင်လူမျိုး

Karenni Mountain *n* *Sòndaulanǎn* ကရင်နီတောင်

Karenni Mountain range *n* *Sòndaulanǎnrei* ကရင်နီတောင်တန်း

Kayah *v* *Laǒkǎn* ကယားလူမျိုး

Kayan *name* *Kayǎn* ကယန်းလူမျိုး

Kayan Kadǒ *name* *Kakhau* ကယန်းကာခို

Kayan Kakhau *name* *Kadō* [kk] ကယန်းကာခို;
Kakhau ကယန်းကာခို

Kayan Kakhon *name* *Kakhōn* ကယန်းကာခေါင်း

Kayan Kangan *name* *Kangan* ကယန်းယင်းတော်

Kayan Lahta *name* *Kayān Lahta (Lahtadau, Lahtakathaū)* ကယန်းလာထာ

Kayan Lahwī *name* *Kayān Lahwī (Kakhōn, Kakhau, Kangan)* ကယန်းလာဟို

Kayan nationality *name* *Kayānphao* ကယန်းတိုင်းရင်းသား

keep *v* *mon* ငိုသည်; *phiklōn* ယူထားသည်၊ သိမ်းထားသည်; *sōn₁* သိမ်းဆည်းသည်; *sōnklōn* သိမ်းဆည်းထားသည်

keep alert *v* *aòkhyàò aòyan* နိုးနိုးကြားကြားရှိသည်

keep apart *v* *aó* ခွဲသည်

keep harping *v* *matòtò* တပျစ်တောက်တောက်ပြောသည်

keep harping on *v* *tai tutu* တဖျစ်တောက်တောက်ပြောသည်

keep in mind *v* *htwancū* မှတ်သားသည်

keep in mouth *v* *pu₂* ငိုထားသည်

keep secret *v* *mu₅* နှုတ်ငိုသည် *mu ngaó* နှုတ်စောင့်သည်။

keep tightly close *v* *mū₃* စေ့သည် *htōn mū khādān* တံခါးစေ့ပါ။

keep up spirit *v* *makhruthá* စိတ်တင်းထားသည်

keep watch *v* *khwān₂* အနီးကပ်စောင့်ကြပ်သည်; *khwānklōn* အနီးကပ်စောင့်ကြပ်သည် *panā phā khwānklōn panā maó* ကျွဲထီးကကျွဲမကိုအနီးကပ်စောင့်ကြပ်သည်။

keeper *n* *pra-u prapaó* ထိန်းကျောင်းသူ; *prapaó* စောင့်ကြပ်သူ၊ ထိန်းကျောင်းသူ; *prasōn* သိမ်းဆည်းသူ

kerosene *n* *mīsū* ရေနံဆီ

kettle *n* *sūlapōn* ရေနွေးအိုး

key *n* *klainphá* သော့တံ; *thòphá* သော့တံ

kick *htyūn v* ကန်သည်; *tahtyūn n* ကန်ခြင်း

kick each other *v* *lanhtyūn* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်

ကန်ကြသည်; *lanpá₁* အချင်းချင်းကန်ကြသည် *thei lanpácū* မြင်းအချင်းချင်းကန်ကြသည်။ ; *lanpácū* အချင်းချင်းကန်ကြသည်

kicker *n* *prahtyūn* ကန်သူ

kidnap *v* *kwīphīblan₂* ပြန်ပေးဆွဲသည်

kidnapping *n* *kwīphīblan₁* ပြန်ပေးဆွဲခြင်း

kidney *n* *lī₁* ကျောက်ကပ်

kill *mathū₁ v* သတ်သည် *mathū sū nū ba* ကြက်နှုတ်ကောင်ကိုသတ်သည်။ ; *tamathū n* သတ်ခြင်း

killer *n* *pramathū* သတ်သူ

kind *maó₄* [kk] *clf* အမျိုးအစား; *myan₂ clf* အမျိုးအစား *lamyanmyan* တစ်မျိုးမျိုး။; *raū₁ n* အမျိုးအစား *mā raū?* ဘာအမျိုးအစားလဲ။ ; *raū₂ clf* မျိုး *aò thyūn raū* သုံးမျိုးရှိသည်။ ; *sōn₁ n* အမျိုးအစား *phi dō dū sōn* ထိုအမျိုးအစားကိုယူမည်။ ; *swī₃ clf* မျိုး *thyūn swī* သုံးမျိုး။

kind of ant *n* *tōnthá* ပုရွက်ဆိတ်တစ်မျိုး

kind of banana *n* *khlwībān* ရွှေဝါငှက်ပျော

kind of banyan *n* *khlontha-i* ဗောဓိညောင်

kind of banyan (buds can be eaten) *n* *khlonsū* ညောင်ချဉ်

kind of basket *n* *dāncī₁* တောင်းတစ်မျိုး

kind of bear *n* *htānmī* ဝက်ဝံတစ်မျိုး; *htāntōn* ဝက်ဝံတစ်မျိုး

kind of beautiful bird *n* *htaubyānba* လှပသောငှက်တစ်မျိုး (အထီး); *htaubyānbī* လှပသောငှက်တစ်မျိုး (အမ)

kind of bee *n* *khwaī* (မြေ၊ သစ်ခေါင်း၊ ကျောက်တွင်းအောင်း) ပျားတစ်မျိုး

kind of big dove *n* *htaulwīmadau* ချိုးငန္ဓာ

kind of big frog *n* *dīmaó* ဖားကြီးတစ်မျိုး

kind of bird *n* *htaucū₁* ငှက်တစ်မျိုး; *htauklaòkadī* ငှက်တစ်မျိုး; *htauklōn* ငှက်တစ်မျိုး; *htaukōpo* ကိုးပိုဟုအော်သည့်ငှက်တစ်မျိုး

kind of bird that can stand in the air *n* *htaumateī* လေထဲတွင်ရပ်နေနိုင်သည့်ငှက်တစ်မျိုး

kind of bird that gets up early *n* *htaumōnlībaū* အိပ်တန်းမှအစောဆုံးထသည့်ငှက်တစ်မျိုး

- kind of bitter plant *n kòn₁* ခါးပင်တစ်မျိုး
- kind of bitter tree *n khamd̄on* ခါးပင်တစ်မျိုး
- kind of black ant *n t̄onsǎ* ပုရွက်ဆိတ်တစ်မျိုး
- kind of bulbul *n htaukhyao* ဗွတ်ငှက်အမျိုးအစား;
htauki ဗွတ်ငှက်အမျိုးအစား
- kind of carp *n tǎkatan* ငါးဖယ်အောင်း; *tǎphein* ငါးဖိနပ်
- kind of chili *n thahaimadain* မိုးမျှော်ငရုတ်သီး
- kind of cicada *n yúht̄on* ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်မျိုး; *yúpu*
ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်မျိုး
- kind of cleaning tools *n nithu₂* သန့်ရှင်းရေးကိရိယာတစ်
မျိုး
- kind of climber edible leaves *n swíkha* ခွေးတောက်
- kind of coriander *n myúnronsǔ* ကုလားနံနံ
- kind of creeper fruit *n wǎcǔkhathā* ကျီးအသီး
- kind of creeper with sour fruit *n tapyúnthā* နွယ်ပင်
ဖြစ်၍အချဉ်အရသာရှိအသီးတစ်မျိုး
- kind of curry ingredient *n thaluthā* ဟင်းအမယ်အသီး
တစ်မျိုး
- kind of edible flower *n phađhanh̄on* စွယ်တော်ပန်း
- kind of edible fruit *n kyǎthā* စားနိုင်သည့်အသီးတစ်မျိုး;
tha-onthā အော်လဲသီး; *thaphrúthā* ဩဇာသီး
- kind of edible leaf *n sǔtawǎlā* ကင်းပုံရွက်; *yailā* စားနိုင်
သည့်အရွက်တစ်မျိုး
- kind of evil *n prwan* မကောင်းဆိုးဝါးတစ်မျိုး; *ba prwan*
မကောင်းဆိုးဝါးခိုက်သည်။
- kind of fat eaten at new house ceremony *n htaòbwan*
míphā အိမ်သစ်တက်ပွဲတွင်စားသောဝက်ဆီတစ်မျိုး
- kind of fever *n ngǎn* ငန်
- kind of fibre *n khwǎnkarǎi* လျှော်တစ်မျိုး; *khwǎnmaò*
လျှော်တစ်မျိုး
- kind of fig *n dwícai* သဖန်းပင်တစ်မျိုး; *dwíkl̄on*
သဖန်းပင် တစ်မျိုး; *dwíst̄* ရေသဖန်း
- kind of fire gun *n kl̄onmícǔ* မီးတို့သေနတ်
- kind of firewood tree *n thónkhaǔ* ကော်နီ
- kind of fish *n tǎdau-í* ငါးရစ် (ချေးများသည့်ငါးတစ်မျိုး);
tǎht̄on တောင်ပေါ်ငါးတစ်မျိုး; *tǎl̄on₂* စားကောင်းသည့်
ငါးတစ်မျိုး; *tǎyaò* ငါးမှန်
- kind of flowering tree *n h̄on₁* စွယ်တော်

- kind of flying squirrel *n blaí* ရှူးပျံတစ်မျိုး
- kind of frog *n díbu* ဖားတစ်မျိုး; *dícei* ဖားတစ်မျိုး;
díngwǎ စားဖားတစ်မျိုး; *dísei* စားဖားတစ်မျိုး
- kind of fruit *n kamaithā* သစ်သီးတစ်မျိုး *an kamaithā*
c̄ò ba land̄on ကမိုက်သီးစားလျှင်မငြင်းခုံကြန့်န့်။ ;
kaǔba-ǎnthā တောင်းသလဲသီး; *swánthā* သစ်သီးတစ်
မျိုး; *thónpǔthā* ကျိုသီး
- kind of fruit bat *n blayǔsaí* အသီးစားလင်းနို့တစ်မျိုး
- kind of fruit that can be used for shampoo *n*
thónhtǔthā နွားပုတီးသီး
- kind of grass *n myúnri-ǎn* သုံးထောင့်အပင်ရှိမြက်တစ်
မျိုး; *thaklwan₁* မြက်နောက်ပိုး
- kind of grass looks like paddy *n baúlon* စပါးပင်နှင့်တူ
သည့်မြက်တစ်မျိုး
- kind of grass similar to paddy *n myúnlon* စပါးပင်နှင့်
ဆင်သည့်မြက်ပင်တစ်မျိုး
- kind of grass which is very hard to uproot *n*
myúnharaò ဆင်ငိုမြက်
- kind of grass with rough leaf *n myúnthaí* အရွက်ကြမ်း
သည့်မြက်တစ်မျိုး
- kind of green tree *n thónkan* တောင်တမာ
- kind of halter for cattle *n niphúkǔ* နှာရှုပ်ကြိုး
- kind of hard tree *n thón-ei* ကော်ဖြူ
- kind of hardwood *n thónrwi* ရင်းတိုက်
- kind of hardwood tree *n thónraí* စကားဝါ
- kind of hawk *n leítǎ* သိမ်းငှက်အမျိုးအစား
- kind of Indian nightshade *n khaphao* ကစော့ခါးငယ်
(မြို့ပျက်ခရမ်း)
- kind of insect *n dao₁* မီးလောင်ပိုး; *dao ankaí baúm̄on*
မီးလောင်ပိုးက စပါးပင်ကိုဖျက်သည်။ ; *teímaòphǎ*
ပိုးကောင်တစ်မျိုး
- kind of intestine *n phǔdei* ထပ်တစ်ရာ; *phǔst̄* အမဲ
ဝမ်းတွင်းသားတစ်မျိုး
- kind of iron wood *n thónpanǎkhanmú* ပျဉ်းကတိုး
- kind of large fish *n tǎlǐ* ငါးကြောင်
- kind of large palm yielding hardwood *n ngaí₂* မင်းပေါ
- kind of large tree *n thónthǎ₂* သစ်ပင်ကြီးတစ်မျိုး
- kind of leaf *n lánikla* သစ်ရွက်တစ်မျိုး (ခေါင်ဖတ်ကိုဖိ

ထားသည်)

kind of locust *n dwaiklā* အနီရောင်နှံကောင်တစ်မျိုး;
dwaiklān အတောင်အနီ နှံကောင်အကြီးစား တစ်မျိုး;
dwaitharaō ညိုနက်ရောင် နှံကောင်တစ်မျိုး

kind of locust with long head *n dwaikacōn* နှံကောင်
ခေါင်းရှည်

kind of locust with long legs *n dwaicalai* ခြေတံရှည်
ကျိုင်းကောင်တစ်မျိုး

kind of long basket *n lán* ပလိုင်ရှည်တစ်မျိုး *dan*
taraotara dò lán ပစ္စည်းများကိုပလိုင်ရှည်ဖြင့်
တင်ဆောင်သည်။

kind of long cicada *n yū-iyò* ကိုယ်လုံးရှည်ပုစဉ်းရင်ကွဲ
တစ်မျိုး

kind of mango *n khaòsǎn* သရက်တစ်မျိုး

kind of monkey *n yaōbǎn* မျောက်တစ်မျိုး; *yaōbibōn*
မျောက်တစ်မျိုး; *yaōkǎnlí* မျောက်ဖင်နီ; *yaōthaphā*
မျောက်တစ်မျိုး

kind of mushroom *n cwanbaū* မှိုတစ်မျိုး; *cwanhwaī* မှို
တစ်မျိုး; *cwanhwǎnnwī* မှိုတစ်မျိုး; *cwanná* စားမရ
သည့်မှိုတစ်မျိုး; *cwanpaū-ī* နွားချေးမှို; *cwanpaūnsǔ*
မှိုတစ်မျိုး; *cwanplaō* မှိုတစ်မျိုး; *cwantai* အဝါရောင်မှို
တစ်မျိုး

kind of oriental dove *n htaulwǐmaseīn* ချိုးပိန်တူးတစ်
မျိုး

kind of outdoor game *n aōhtǔ* ထုပ်စည်းထိုးခြင်း

kind of paddy *n baūkalaō* စပါး တစ်မျိုး; *baūkhaōmai*
(အစားခံ)စပါးတစ်မျိုး; *baūmaō* အထွတ်အမြတ်ထား
သည့်စပါးပင်တစ်မျိုး

kind of paddy that looks like a plate *n baūdyǎnpwai*
ပန်းကန်နှင့်တူသောစပါးပင်

kind of parasite *n khutapan* မှူး

kind of pennywort *n khǔpreilā* မြင်းခွါရွက် *khǔpreilā*
htǔ tathū မြင်းခွါရွက်ကဆေးဖြစ်သည်။

kind of pine *n ngaūkalā* ကျောက်ထင်းရှူး

kind of plant used for fence *n thōndaumōn* ခြံစည်းရိုး
ပင်တစ်မျိုး

kind of porcupine with shorter quill *n bū* ဖြူငယ်တစ်
မျိုး

kind of quail *n htaurwīphā* ငုံးတစ်မျိုး

kind of rat *n yǔdōn* ကြွက်တစ်မျိုး; *yūmein* ကြွက်တစ်
မျိုး; *yǔthahan* ကြွက်တစ်မျိုး

kind of red cicada *n yūpai* အနီရောင်ရှိပုစဉ်းရင်ကွဲ

kind of red yellow flower *n phaōmuya* နီဝါရောင်ပန်း
တစ်မျိုး

kind of red-blue bird *n htaukōnthalu* နီပြာရောင်ငှက်
တစ်မျိုး

kind of reed *n daimōn* ကျူပင်တစ်မျိုး; ဒိုက်ပင်

kind of small bird *n htaunawī* ငှက်ငယ်တစ်မျိုး

kind of small bull *n paūswai* နွားအသေးမျိုး

**kind of small plant which bears soft thorn and sticky
fruit** *n htānmyūnpri* စေးကပ်ပြီးအဆူးပျော့ပါအသီးရှိ
အပင်ငယ်တစ်မျိုး

**kind of small plant which bears yellow and sticky
flower** *n htwīmyūnprǎn* စေးကပ်သည့်အဝါရောင်ပန်း
နှင့်အပင်ငယ်တစ်မျိုး

kind of small plant which tastes bitter *n kyǔkha* ခါး
သည့်အပင်ငယ်တစ်မျိုး

kind of small rat *n yūcǎ* ကြွက်ငယ်တစ်မျိုး; *yǔthū*
ကြွက်ငယ်တစ်မျိုး

kind of small snake *n raūbyǎn* မြွေငယ်တစ်မျိုး

kind of small tree *n kayaothā* အပင်ငယ်တစ်မျိုး;
thapreīn ရေချင်းယား *bī an thapreīnthā*
ရေချင်းယားသီးခူးစားသည်။

kind of small white plant *n kyǔbaū* အဖြူရောင်ရှိအပင်
ငယ်တစ်မျိုး

kind of snake *n raūdī* မြွေတစ်မျိုး; *raūreī* မြွေတစ်မျိုး;
raūyū မြွေတစ်မျိုး

kind of sour fruit *n patūthā* ချဉ်သည့်အသီးတစ်မျိုး

kind of squirrel *n yūcikeīn* ရှဉ့်ကြွက်တစ်မျိုး;
yǔthamaō ရှဉ့်တစ်မျိုး

kind of striped birch *n tāhtaō* ငါးဝက်မ

kind of timber tree that its leaves can be eaten *n*
nītau အရွက်စားနိုင်သည့်ရုံးပင်တစ်မျိုး

kind of traditional dance *n ywai* ရိုးရာအကတစ်မျိုး
(ကယန်း)

kind of tree *n thōnbǎn* သစ်ပင်တစ်မျိုး; *thōnbaō*

သစ်ပင်တစ်မျိုး; *thônbi* သစ်ပျော့တစ်မျိုး; *thôndan*
 သစ်ပင်တစ်မျိုး; *thônngau* သစ်ယား; *thôntwän*
 သစ်ပင်တစ်မျိုး

kind of tree that bears edible fruit *n thônhwī* ကြိမ်ပင်

kind of tree that bears red-fruits *n htaðmacaī* အသီးနီ
 သစ်ပင်တစ်မျိုး

kind of tree that grows near paddy field *n thônri*
 လယ်အနားပေါက်သည့်သစ်ပင်တစ်မျိုး

kind of tree whose fruit can be used for shampoo *n thônhtū* နွားပုတီးပင်

kind of tree with thick bark *n thônbwān* အခေါက်ထူ
 သည့်သစ်တစ်မျိုး

kind of vegetable with a strong odour *n bahă* ဆူးပုပ်;
bīthu ဆူးပုပ်

kind of wasp *n daðdī* နကျယ်ကောင် တစ်မျိုး

kind of weaved bamboo used for protection from evil
n talyao မကောင်းဆိုးဝါးမှကာကွယ်ပေးသည့်ဝါးဇကာ
 တစ်မျိုး; *sao talyao dō paūpòn lòn* နွားတင်းကုတ်
 တွင်ဝါးဇကာစိုက်ထားသည်။

kind of wild cat *n htulină* တောကြောင်တစ်မျိုး; *kaī*
 အကြီးစားတောကြောင်တစ်မျိုး

kind of wild cat (live in group) *n htuhti* အုပ်စုလိုက်နေ
 သည့်တောကြောင်တစ်မျိုး

kind of wild dog *n nātarað* တောခွေးတစ်မျိုး

kind of woodpecker *n htaukalao* သစ်တောက်ငှက်တစ်
 မျိုး; *htauklei* သစ်တောက်ငှက်တစ်မျိုး

kind of worm *n thūhtă* ထွာ၍သွားသည့်ပိုးတစ်မျိုး;
thūmau ပင်စိမ်းပိုး

kind of worm with thorn *n raūkasăn* အဆူးနှင့်ခူစိမ်း
 တစ်မျိုး; *raūkasăn pað să laidwan* အဆူးနှင့်ခူစိမ်းထိ
 လျှင်အရမ်းနာကျင်သည်။

king *n cahwă* ဘုရင်; အုပ်ချုပ်သူ

king cobra *n raūthū* ဝန်းပုပ်

king crow *n htauphā* ငှက်တော်

kingdom *n sūkăn* နိုင်ငံ

kinnari *n kanănp hao* ကိန္နရီ

kiss *v cwī* နမ်းသည်; စုပ်သည်

kiss (child) *v pò* နမ်းသည် (ကလေး) *pò picăphao*
khabu ကလေးပါးကိုနမ်းသည်။

kitchen *n mīpòn* မီးဖိုချောင်

kite *n lei* စွန်; *leidwai* စွန်ငှက်

knead *v klū* နှယ်သည် *klū citha* ဆားနှယ်သည်။ ; *nað*
 နယ်သည်၊ မွှေသည်

knee *n khanleīn* ဒူး

knee cap *n khanleīnklī* ဒူးခေါင်း

knee joint *n khanleīnmaī* ဒူးဆစ်

kneel *v dōnkhanleīlan* [kk] ဒူးထောက်သည်;
khannwai ဒူးထောက်သည်

kneel down *v khannwailan* ဒူးထောက်သည်

knife *n nidwan* ဓားမ

knife back *n nidwankhôn* ဓားနှောင့်

knife handle *n daðtað* ဓားရိုး; *nidwantað* ဓားရိုး

knife handle ring *n nidwancū* ဓားကွင်း

knob *n mōn* ဘု၊ အဖု *pan mōn* မောင်းဘု။

knock *v didað* ခေါက်သည် *didað khădăn*
 တံခါးခေါက်သည်။

knocked knee *n khandeīnpi* ခြေပယ်

knot *n du* အထုံး

knot grass to make signal *v cōndu* မြက်ကို
 ထုံး၍အမှတ်အသားပြုသည်

knot of drumstick *n htōnphau* ဗုံတီးတုတ်ဘု

knot of nerves *n htūdidū* အကြောထုံးခြင်း; *htūdu*
 အကြောထုံး

knot of wood *n thōnmaī* သစ်မျက်

knotted *adj didu* အထုံးပါသော

know *v thei* သိသည်; *theingă* သိကျွမ်းသည်; *theingan*
 သိသည်; *uthei* သိသည်

know by one's self *v thei tað* ကိုယ်တိုင်သိသည်

know for sure *v thei deīn* သေချာသိသည်

know very well *v theithă* အတွင်းကျကျသိသည်

knower *n prathei* သိသူ

knowledge *n tatheitathī* သိခြင်း၊ အသိပညာ;
tatheingă အသိပညာ

knuckle *n cunōnmaī* လက်ဆစ် *kă cunōnmaī cō*
prein လက်ဆစ်ချိုး၍ အသံမမြည်ပါ။

kyat *clf kyă* ကျပ်

L I

lablab bean *n* *bǐba* ပဲကြီး
labour pain *n* *phaocein* သားဖွားဝေဒနာ
lacquer *n* *thaũ* သစ်စေး
lacquer tree *n* *thônthaũ* သစ်စေးပင်
ladder *n* *calòn* လှေကား
ladle *didòn n* ယောက်ချိုး ယောက်မ; *dyándòn n* ယောက်ချိုး ယောက်မ; *gwǎ₃ v* ခူးခပ်သည် *pramu balein gwǎ dyǎn* မိန်းမပျို ထမင်းခူးသည်။ ; *wǎ₂ v* ခူးခပ်သည် *wǎ dyǎn* ထမင်းခူးသည်။
lady's finger *n* *blǐthā* ရုံးပတီသီး
ladybird *n* *htanmaõphǎ* နီနက်ရိုအင်းဆက်တစ်မျိုး
lake *n* *sũ-on* ရေကန်
lame *adj* *dai₄* ခြေဆာသော
lameness *n* *dai₃* ခြေဆာခြင်း
lamp *n* *mǐhtòn* မီးအိမ်; *mǐhtòn* ဆီမီး; *mǐthā* မီးသီး; *thõphao* သိုးကလေး
land *n* *khõn₁* ကုန်း
land crab *n* *swairan* နီညိုရောင်ကုန်းဂဏန်းငယ်တစ်မျိုး
land for cultivation *n* *saũbai saũna aríkaĩ* လယ်ယာကဏ္ဍ
land leech *n* *thu₁* ကျွတ်
land snail *n* *khlaui* ခရုပက်ကျိုး ကုန်းခရု
language *n* *tamangaõ₂* ဘာသာစကား
lapwing *n* *htautityaõ* တစ်တီတူး
lard *n* *htaõbai* ဝက်ဆီ; *htaõbwan* ဝက်ဆီ
large *adj* *hǎn₁* ကျယ်သော *niphũ kaũ hǎn* နှာခေါင်းပေါက်ကျယ်သည်။
large bamboo species *n* *hwathain* ဝါးကြီးတစ်မျိုး
large bamboo worm *n* *banhtaũ* အကြီးစားဝါးပိုး *khu banhtaũ* အကြီးစားဝါးပိုးကိုတူးသည်။
large basket *n* *dǎnkhwaĩ* ခွဲတောင်း; *hton* တောင်းကြီး
large bee *n* *nǐ₁* ပျားကြီးတစ်မျိုး

large bell *n* *titòn* ခေါင်းလောင်းကြီး *panǎtitòn* ကျွဲခေါင်းလောင်း။
large bell mouthed pan *n* *põnmaokhan* မိုးပြဒယ် *phõn dyǎnplǐ dõ põnmaokhan* မိုးပြဒယ်ဖြင့်ဆန်ပြုတ်ချက်သည်။
large black ant *n* *tõnkrau* ပုရွက်ဆိတ်ညိုကြီးတစ်မျိုး
large clan *n* *maõdau khaucõn* အနွယ်ကြီး
large creeper that bears white blossoms *n* *swĩpòn* နွယ်စပ်
large hornet *n* *phryũndau* မြေအောင်းပျားတူကြီး
large hot chili *n* *thahaimatwa* ပွ၍စပ်သည့်ငရုတ်တစ်မျိုး
large intestine *n* *preĩdau* အူမ; *preĩpra* အူမကြီး
large kind of banyan *n* *khlonthabǎn* ညောင်ပင်ကြီးတစ်မျိုး
large mat *n* *khlaõ₁* ဖျာကြီး *paõ baũ dõ khlaõ khau* ဖျာကြီးပေါ်တွင် စပါးပုတ်သည်။
large number *n* *lamaodau* တစ်ပြိုင်ကြီး
large place *n* *kalǎnhǎn* ကျယ်သောနေရာ; *kǎnlai* ကျယ်ဝန်းသည့်နေရာ
large prawn *n* *tǎkõndau* ပုစွန်တုပ်
large snail *n* *ngwĩpanǎ* ခရုကြီး
large timber tree *n* *thõnklǎthũ* သစ်ရာ
large timber tree yielding strong wood *n* *thõnnĩ* ရုံးပင်
large tortoise *n* *blahwa* ကမ္ဘာလိပ်
large treasure *n* *kraudyũn₁* ဥစ္စာကြွယ်ဝမှု
large tree yielding wood oil *n* *thõnkyǎn* ကညင်
large yellow flower *n* *phaõmaokathi* ပန်းဝါကြီးတစ်မျိုး (သီတင်းကျွတ်ချိန်ပွင့်သည်)
last *naõdwan₁ n* နောက်ဆုံး *cein taũ naõdwan* နောက်ဆုံးပြန်ရောက်သည်။ ; *naõdwan₂ adj* နောက်ဆုံးသော; *naõdwanlan n* နောက်ဆုံး; *nidulan* [kk] *n* နောက်ဆုံး

last *n* *kadwan katai* နောက်ဆုံးပိတ်

last born child *n* *phaokanān* သားသမီးထွေး

last year *n* *nihanein* မနှစ်က၊ ယခင်နှစ်

lasting *adj* *nòn₃* တာရှည်ခံသော

late *adj* *akhein lwa* နောက်ကျသော; *akhein pwǎn* နောက်ကျသော; *lánaò* နောက်ကျသော *htan kyò* *lánaò* ကျောင်းတက်နောက်ကျသည်။ ; *lwa* နောက်ကျသော *cǎu tau pè da, akhein lwa hǎ* မသွားနှင့်တော့။ အချိန်နောက်ကျပြီ။ ; *Iwǎn₁* သတ်မှတ်ချိန်ထက်နောက်ကျသော *phao aòlan Iwǎn* မွေးချိန်ထက်နောက်ကျ၍မွေးသည်။ ; *phli* နောက်ကျသော *phli hǎ. Laǎ baukhi cǎu da pè* အချိန်နောက်ကျပြီ။ ပြောင်းဖူးစိုက်မရတော့ဘူး။

late afternoon *n* *mǎnlan* ညနေ

late in the morning *mǎnplai₁ n* နေမြင့်ချိန်; *plai₂ adj* နေမြင့်သော *mǎntón plai* နေမြင့်မှအိပ်ရာထသည်။

laugh *v* *thangǎ₃* ရယ်မောသည်

laughable *adj* *thangǎ₁* ရယ်စရာကောင်းသော

laugher *n* *prathangǎ* ရယ်သူ

laughter *n* *tathangǎ₁* ရယ်မောခြင်း

launderer *n* *prasu* ခဝါသည်

lava *n* *mǎsònsǎ* ချော်ရည်

lawn mower *n* *konhwǎnmyǎn* မြက်ခုတ်စက်

lawsuit *n* *sau₁* အမှုအခင်း; *tamaǎtahtǎn* အမှုအခင်း; *tamaǎ* အမှုအခင်း

lawyer *n* *prakānngaǎ* ရှေ့နေ

lay *v* *sihtǎn* ထပ်သည် *sihtǎn hwǎn ka* စောင်ထပ်ပါ။ ; *tao₂* ချထားသည် *tao lõnswǎn* နယ်နိမိတ်ကျောက်ချထားသည်။

lay egg *v* *cú₅* ဥချသည်

lay stone *v* *swǎn₁* ကျောက်ချသည် *swǎn lõndi* နယ်နိမိတ်ကျောက်ချသည်။

laziness *n* *tathathyan* ပျင်းရိခြင်း

lazy *adj* *kalyǎn* ပျင်းရိသော; *plú₂* ပျင်းရိသော၊ လက်ကျောမတင်းသော; *thathyan thathǎn* ပျင်းရိသော; *thathyan* ပျင်းရိသော

lazy person *n* *prathathyan* လှပျင်း

lead *cyǎn₁ n* ခဲ; *htǎnkhau n* ဦးဆောင်သည်; *pyankǎn v*

ဦးဆောင်သည်၊ ဗိုလ်လုပ်သည်; *saikhau₂ v* ဦးဆောင်သည်; *thahaó v* ဦးဆောင်သည် *thahaó picǎ ka* လူငယ်ကိုဦးဆောင်ပါ။

lead (animal by using salt) *v* *ǎ₃* ဖြားယောင်းခေါ်ငင်သည်

lead (words) *v* *kálǎ* ရှေ့ကစားသားတိုင်ပေးသည်

lead an undertaking *v* *htaóswǎ cwǎkhyǎn* ကမကထပြုသည်

lead the chant *v* *ká Bwe* ရှေ့ကဘုရားသီချင်းတိုင်ပေးသည်

leader *n* *dauprǎ₂* သက်ကြီး; ခေါင်းဆောင်; *khaudau* ခေါင်းဆောင်; *khauklaó₂* ခေါင်းဆောင်; *phǎkǎn* ခေါင်းဆောင် (တိရိစ္ဆာန်); *prapyankǎn* ဦးဆောင်သူ

leaf *n* *lǎ₁* အရွက်; *thónlǎ* သစ်ရွက်

leaf of lotus *n* *sǎsulǎ* ကြာရွက်

leaf or fold of door *n* *khǎdǎnlǎ* တံခါးရွက်

leafless *adj* *ciran₁* အရွက်ကင်းမဲ့သော၊ အရိုးတံသာရှိသော *kǎncingaǎ thónphǎn ciran* နွေရာသီချိန်သစ်ကိုင်း အရိုးတံသာလျှင်ကျန်ရှိသည်။

leak *v* *caǎ₂* ယိုစိမ့်သည်

lean *caǎkhrǎn adj* ပိန်ရှည်သော; *cilu v* ယိုင်သည်၊ ကိုင်းညွတ်သည်; *cingein v* ယိမ်းယိုင်သည်၊ စောင်းသည်

lean against *v* *kanòn* မှီသည်

lean meat *n* *phǎbǎn* သုံးထပ်သား

learn *v* *malǎ₂* သင်ယူသည်; *malǎphi* သင်ယူသည်; *tòn₄* သင်ယူသည်၊ အတုယူသည်

learner *n* *pratòn* သင်ယူသူ

learning *n* *tamalǎphi* သင်ယူခြင်း

leather bag *n* *cikhǎphei* သားရေအိတ်

leather belt *n* *kacǎnphai* သားရေခါးပတ်

leather box *n* *taǎphei* သားရေသေတ္တာ

leave *v* *bwaikaǎ* ချန်ထားသည်၊ ထားခဲ့သည်; *bwaitaǎ* ချန်လှပ်သည် *bwaitaǎ tara lahan* ပစ္စည်းအချို့ ချန်လှပ်သည်။

leave for good *v* *bwaitǎn* အပြီးချန်ထားသည်

leave it still *v* *bwaiphyu* ငြိမ်ငြိမ်ထားသည်

leave school *v* *lan khyǎn* ကျောင်းဆင်းသည်

leave sth behind *v* *thapeintǎn* မေ့ကျန်သည်

thapeintăn cõn đõ cãn တဲတွင်ထီးမေ့ကျန်သည်။
leave without anything *v swaibaũ khanya* ဘာမျှမပါပဲ ထွက်သွားသည်; *swaibaũphĩ* ဘာမျှမပါပဲထွက်သွားသည်
leave without telling *v khlaithaphan* မပြောဘဲထွားသည်
leaven up *v phũ₄* ပွသည် *hũ phũ* ဆန်ပွသည်။
leavened *adj phũ₃* ပွသော *baukhi phũ laõkaũ* ပြောင်းစေ့အလွန်ပွသည်။
leaves pecker *n htausalā* သစ်ရွက်ဖြင့်အသိုက်ဖွဲ့ငှက်တစ်မျိုး
lee *n thaghũpyan* လေကွယ်
leech *n dyũn₁* မျှော့တစ်မျိုး *dyũn aũcein panã niphũ kaũ* မျှော့ကျွဲနွားခေါင်းထိဝင်သည်။ ; *nyũn₁* မျှော့တစ်မျိုး
left (side) *n cĩ₁* ဘယ်ဘက်; လက်ဝဲဘက် *khandeĩn cĩ yãnba mĩ* ဘယ်ဘက်ခြေက မီးနင်းမိသည်။
left hand *n cucĩ₁* ဘယ်လက်; *cukaci* ဘယ်လက်
left side *n kacĩ* ဘယ်ဘက်
left-handed *adj cucĩ₂* ဘယ်သန်သော
left-handed person *n pracucĩ* ဘယ်ကျော်၊ ဘယ်သန်
leftover *n kasan₁* အကြွင်းအကျန်
leftover rice *n dyãnkaphrĩ* ထမင်းကြွင်းထမင်းကျန်
leftovers *n khamwan* စားကြွင်းစားကျန်
leg *n khan₁* ခြေထောက်; *khandeĩn* ခြေထောက်; *khanpaõ* ခြေတံ
legwarmers *n khankaõ* ခြေသလုံးပတ် အဝတ်စ
lemon *n thathwĩthã* ရှောက်သီး
lemon grass *n myũnhai* စင်ပလင်ပင်; *myũnhwan* စင်ပလင်ပင်
lemur *n sõn₂* မျောက်လေပွေ
lend *v aõmu* ငှားနေသည်; *phĩkhan* ပေးချေးသည်
lend (for a moment) *v phĩmu* ခဏပေးငှားသည်
lender *n praphĩkhan* ချေးစားသူ
length of 13 inches *clf tyũn₂* တောင်ဆုပ် *aõ ngaĩ tyũn* ငါးတောင်ဆုပ်ရှိသည်။
length of 13inches *n tyũn₁* တောင်ဆုပ်

length of 2yards *clf phaõ₁* လံ *thõnklaũ aõ nũ phaõ* သစ်လုံးပတ်နှစ်လံရှိသည်။
length of a bamboo *clf la bõn hwa* ဝါးတစ်ပြန်
length of approximately thirteen inches *plãtyũn₁ n* တောင်ဆုပ်; *plãtyũn₂ clf* တောင်ဆုပ်
lengthen *v mahtaũ* ရှည်အောင်လုပ်သည်
leopard *n khĩswĩ* ကျားသစ်
leotard *n hwãncein phaõya* ကိုယ်ကြပ်အင်္ကျီ
leprosy *n sãlanki* အနူရောဂါ; *tasãlanki* အနူရောဂါ
lesbian *n mu dõ mu* မိန်းမချင်းလိင်တူစိတ်ဝင်စားခြင်း
less *adj kron* လျော့နည်းသော *phi kron baũ* စပါးလျော့နည်းအောင်ယူသည်။; *ywan₂* လျော့နည်းသော
less than half *adv cukhaõ bãsyan* ထက်ဝက်ထက်နည်း
lessen *v maywan* လျော့နည်းအောင်လုပ်သည်; *taõkhlõn* လျော့နည်းသည်၊ သက်သာသည် *tasã taõkhlõn* အဖျားသက်သာသည်။
lesson *n tamalũ* သင်ခန်းစာ၊ သင်တန်း
let *v daõ* စေခိုင်းသည်; လုပ်စေသည် *hõpã daõ* မည်သူခိုင်းသနည်း။
let confront *v kã taõ₁* ရင်ဆိုင်စေသည်
let sb do piece-works *v khatũ* ပုတ်ပြတ်လုပ်စေသည်
let sb go home *v blaĩcein* အိမ်ပြန်လွှတ်သည်
let that be a lesson *interj rĩthã* မှတ်ကရော
let this be a lesson *interj ngãlõ₂* မှတ်ကရော
let this be a lesson to you *interj krũka* မှတ်ပြီလား၊ မှတ်ကရော *krũka, khĩ tai cõ yũ* မှတ်ပြီလား၊ ငါပြောတာနားမထောင်ဘူး။
letter *n li₂* စာ
letter of agreement *n liklãndeĩn* ပဋိညာဉ်စာချုပ် *Pinlon liklãndeĩn* ပင်လုံပဋိညာဉ်စာချုပ်။
level *tataõ n* ရေဘော်; *tõn₂ n* အထပ်; *tõn₅ clf* ထပ် *nwai tõn* ခုနစ်ထပ်။
level road *n khlaidwãn* ညီညာသောလမ်း
lever *khõnkaĩ v* ကုတ်ဖြင့်ကလော်ထုတ်သည်; *khõn v* ကုတ်ဖြင့်ကော်သည်; *nikhõn n* ကုတ်
lever (with head) *v khwi* ကော်သည် (ခေါင်းဖြင့်) *htaõ khwi khlõn* ဝက်ကစားခွက်ကို(ဦးခေါင်း)ဖြင့်

ကော်သည်။

liar *n* *prakeinbla* လိမ်ညာသူ; *prayòn*₂ လူလိမ်လူညာ

library *n* *ta-ulihyûn* စာကြည့်တိုက်

licentious *adj* *phrî* လိင်ကိစ္စစည်းကမ်းမဲ့သော

licentious person *n* *praphrî* လိင်ကိစ္စစည်းကမ်းမဲ့သူ

lick *v* *lyăn*₁ လျက်သည်; *paï*₄ လျက်သည် *paï khaplôn* နှုတ်ခမ်းလျက်သည်။

lick each other *v* *lanlyăn* အချင်းချင်းလျက်ကြသည်
paũ nũ dau lanlyăn နွားနှစ်ကောင်လျက်ကြသည်။

lie *blā*₂ *v* လိမ်သည်; *kaôcăn kaôlá* *adj* လိမ်လည်ပါးနပ်
သော; *keinblā* *v* လိမ်ညာပြောသည်; *laò*₂ *v* လိမ်သည်;
laòbli *v* လိမ်ညာသည်; *yòn*₂ *v* လိမ်ပြောသည် *yòn*
syân laki သည်လောက်မလိမ်နှင့်။

lie down *v* *ponlan* လှဲချသည်

lie down to sleep *v* *mîlan* အိပ်ချသည်

lies on back *v* *aòhtan-ă* ပက်လက်လှန်သည်

lieutenant *n* *bo* ဗိုလ်; *yîbo* စစ်ဗိုလ်

life *n* *aòkăn*₁ ဘဝ; *kăn*₁ ဘဝ *kăn ù cau* ဒီဘဝ။ ; *ta-*
aòthamyûn အသက်ရှင်ခြင်း; *tathamyûn* အသက်; ;
tháthamyûn အသက်

lifeless treasure (gold, gems, jewels) *n* *krauseîn* မပုပ်မ
သိုးနိုင်သည့်ပစ္စည်းဥစ္စာ (ရွှေ၊ ကျောက်စိမ်း၊ ပုလဲ)

lifetime *n* *cau* တစ်သက်တာ

lift up *v* *thaò*₄ မတင်သည် (အောက်စမှ) *thaò nú*
ဘောင်းဘီအောက်စမတင်သည်။ ; *thaòlú* မတင်သည်
(အောက်စမှ)

lifted up by accident *v* *thathaò*₂ အလိုအလျောက်မ
တင်သည် *núpaï thathaò* လုံချည်အလိုအလျောက်မ
တင်သည်။

light *htôn*₂ *v* ထွန်းညှိသည် *htôn mí* မီးထွန်းညှိသည်။ ;
*lî*₃ *v* မီးထွန်းသည်; *lí mí* *v* မီးထွန်းသည်; *phwíthôn*₁
adj ပေါ့သော (အလုပ်); *phwí* *adj* ပေါ့သော; *takhă* *n*
အလင်းရောင်; *talítakhă* *n* အလင်းရောင်

light bulb *n* *klanmîthā* လျှပ်စစ်မီးသီး

light rain *n* *kănswaipri* မိုးဖွဲ

light salted *adj* *syûnphū* ဆားပေါ့သော

light tube *n* *mîbôn* မီးချောင်း

lighten *v* *maphwí* ပေါ့ပါးအောင်လုပ်သည်

lighter *n* *mîphein* ဓါတ်မီးခြစ်

lightness *n* *taphwítathôn*₂ ပေါ့ပါးခြင်း

like *cwaï*₄ *adv* ကဲ့သို့ *să cwaï ngòn* သူများရောင်း
သကဲ့သို့ရောင်းသည်။ ; *cwaïdò* *adv* သကဲ့သို့၊ သလို
ma cwaïdò tai ပြောသလိုလုပ်သည်။ ; *cwí*₂ *v*
ကြိုက်သည် *acwí pramu dũ pra hỏ* သူကထို
မိန်းကလေးကိုကြိုက်သွားပြီ။ ; *kyaỏ* *v*
ကြိုက်နှစ်သက်သည်; *naï*₂ *conj* ကဲ့သို့ *naï pũwai*
ညီအစ်ကိုကဲ့သို့။; *ta-uba* *n* အကြိုက်; *ta-uphu-uba* *n*
ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်း; *ta-uphu* *n* အကြိုက်; *takyaỏ* *n*
နှစ်သက်ခြင်း; *thalaú* [kk] *adj* တူသော; *thalyûn* *adj*
ဆင်တူသော; *uba* *v* ကြိုက်သည်; *uphu* *v* ကြိုက်နှစ်သ
က်သည်

like any other person *adv* *ngòn cwaïnăn năn cwaingòn*
သူလိုကိုယ်လို

like that *adv* *thangă*₂ ထိုကဲ့သို့ *ma thangă cỏ da* ထို
ကဲ့သို့လုပ်၍မရပါ။

like this *adv* *tha-ủ* ဤကဲ့သို့

likeness *n* *tathalyûn* ဆင်တူခြင်း

lima bean *n* *bídu* ပဲကျား

lime *n* *htwûn*₂ ထုံး; *maphăthā* သံပုရာသီး

lime burner *n* *pracúhtwûn* ထုံးဖုတ်သမား

lime-kiln *n* *htwûn-ỏn* ထုံးဖို

lime-stone *n* *lônkhū* ထုံးကျောက်

limp *dai*₅ *v* ခြေဆာသည်; *khandai*₁ *n* ခြေဆာခြင်း;
*khandai*₃ *v* ခြေဆာသည်

limping *adj* *khandai*₂ ခြေဆာသော

line of words *n* *likrôn* စာကြောင်း

line up *v* *aòkòn* တန်းစီသည်; *aòkrain* တန်းစီသည်; *teỉ*
စီသည်

lineage *n* *khũ*₂ အမျိုးအနွယ်; *swí*₁ မျိုးရိုး; *swíkă*
lănkau မျိုးရိုး

liner *n* *krôn* မျဉ်းကြောင်း *krôn cỏn* မျဉ်းကြောင်း
ဖြောင့်သည်။

lines on one's palm *n* *cuyakrôn* လက္ခဏာ

linesman *n* *prapaỏkrôn* စည်းကြပ်ခိုင့်

lion *n* *khítthei* ခြင်္သေ့

lion statue *n* *lônmahai* ခြင်္သေ့ရုပ်ထု

lip *n* *khaplõnphei* နှုတ်ခမ်း

liquid *n* *căn₁* အရည် *Thicăn wí laõkaũ* ခေါင်ကျရည်
အလွန်ကောင်းသည်။

liquid from beehive in rock *n* *lõnthwí* ကျောက်သွေး

liquid medicine *n* *tathúsũ* ဆေးရည်

liquor *n* *thirũ* အရက်

liquorice *n* *swĩsyũn* နွယ်ချို

list *n* *cirò* စာရင်း

list book *n* *licirò* စာရင်းစာအုပ်

listen *v* *nadeĩn₁* နားစွင့်သည် *nadeĩn byan ka*
သေသေချာချာနားစွင့်ပါ။ ; *nāton nātai*
နားထောင်သည်; *nā* နားထောင်သည်; *ngein* နားစွင့်
သည်

listen attentively *v* *nā byan* နားစွင့်သည်

listen carefully *v* *nādeĩn nādaò* သေသေချာချာ
နားထောင်သည်; *ngein byan* သေချာစွာနားစွင့်သည်

listener *n* *pranādeĩn* နားထောင်သူ

literature *n* *lilai* စာပေ

litter *cithaòkraòkran* *n* အမှိုက်သရိုက်; *cithaò* *v* ပြန်ကျ
ရှုပ်ထွေးသည်; *cyũn₁* *n* တစ်သားမွေးခြင်း; *cyũn₂ clf*
တစ်သားမွေး *paũ aphao aò thyũn cyũn* သုံးသားမွေး
နွားမ။ ; *makhai* *v* ဖြန့်ကြဲရှုပ်ထွေးစေသည်; *tacithaò* *n*
အမှိုက်သရိုက်

litter drop in the eyes *v* *pũb (maiphlon)* အမှိုက်မျက်စိ
ထဲဝင်သည်

little by little *adv* *lablan laki* နည်းနည်းချင်း; *syansyan*
နည်းနည်းချင်းစီ

little finger *n* *cuca* လက်သန်း

little temperature *n* *nānla* ကိုယ်အနည်းငယ်ပူခြင်း

little toe *n* *khanca* ခြေသန်း

live *v* *aò₂* ရှိသည်

live apart *v* *aòpǎ* ခွဲ၍နေသည် *aòpǎ hyũn taò mǎ*
နောက်အိမ်တစ်လုံးတွင်ခွဲ၍နေသည်။

live comfortably *v* *aòphwĩ* သက်တောင့်သက်သာ
နေသည်

live in peace *v* *aòdĩ* ငြိမ်းချမ်းစွာနေထိုင်သည် *thayĩ*
aòdĩ pũpra လူတိုင်းငြိမ်းချမ်းစွာနေထိုင်လိုကြသည်။

live together *v* *aò blon* အတူနေသည်; *aòcũ* အတူတူ
နေထိုင်သည်

live with *v* *aò raò* အတူနေသည်

liver *n* *phũthyũn* အသဲ; *thyũn* အသည်း

living condition *n* *nihtõn ninǎn* နေရာထိုင်ခင်း

living room *n* *taòlǎ* ဧည့်ခန်း

lizard *n* *plai₁* ကင်းလိပ်ချော

loach *n* *tǎyũ* ငါးသလဲထိုး

load *v* *dan₁* တင်သည်; *danhtan* အပေါ်တင်သည်
danhtan baũ dõ paũlũ khau စပါးကိုနွားလှည်းအပေါ်
သို့တင်သည်။ ; *sĩhtan* ဝန်တင်သည်

loaf *khlaò₁* *n* အဲ; အတုံး; *khlaò₂ clf* အတုံး; အဲ *phĩ la*
khlaò တစ်တုံးပေး။

loan *khana₂* *n* ငှားရမ်းခြင်း; *khana₅* *v* ငှားရမ်းသည်

loanword *n* *ngaòkhan* ချေးယူသောစကား *mòtòsaikè*
tai mè ngaòkhan yaũ, *Kayǎn ká dò paotalao lò*
မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဆိုသည့် စကားသည်ချေးယူသော
စကားဖြစ်၍ကယန်းစကားမှာပွန်တလုံဟုခေါ်သည်။

loathe sight of *v* *u cõhta* မျက်မှန်းကျိုးသည်

loathe the sight of somebody *v* *kara cõtũ*
မျက်မှန်းကျိုးသည်

loathsome *adj* *tamwan* ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော *usũ gnaò*
praò an dyǎn tamwan ထမင်းစားသည့်အခါကြောင်
အန်ဖတ်မြင်လိုရွံရှာဖွယ်ကောင်းသည်။

local anaesthetic *n* *tathũthahwĩ* ထုံဆေး

local anesthesia *n* *tathũthahwĩ* ထုံဆေး

local medicine *n* *tathũmĩ* တိုင်းရင်းဆေး

lock *v* *klain* သော့ခတ်သည်; *klein* သော့ခတ်သည်

locust *n* *dwaiphũ* ကျိုင်းကောင်

log *khaũ₃* *n* အတုံး *thõnkhaũ* သစ်တုံး။; *khaũ₅ clf* တုံး
thõn la khaũ သစ်တစ်တုံး။; *klõn₁* *n* အတုံး; *klõn₂ clf*
တုံး *cau nũ klõn* ထင်းနှစ်တုံး။ ; *syũn₃* *n* အတုံး;
syũn₄ clf တုံး *cau ngai syũn* ထင်းတုံးငါးတုံး။

log used for cutting meat *n* *cíniklaò* အမဲစဉ်းတုံး

log which the teeth of harrow attached *n* *htwũnton*
ထွန်တုံး

log-trap *n* *htu₃* သစ်တုံးထောင်ချောက်

lonely *adj* *latān* အထီးကျန်သော

lonely person *n* *pralatān* အထီးကျန်သူ

lonesome *adj* *thathu₂* စိတ်ညိုးငယ်သော

long *adj* *htaũ* ရှည်သော *mōnnein htaũ* အသက်ရှည်သည်။ ; *kwaiñhtaũ* ရှည်သော

long (clothes) *adj* *cu₃* ရှည်သော (အဝတ်အစား)

long (neck) *adj* *cilǎ* ရှည်သော (လည်ပင်း)

long ago *lǎ arǎ hǎ* *adv* ရှေးသရောအခါ; *niharu n* ရှေးအခါ

long and bent *kwain* *adj* ရှည်မျောကွေးညွတ်သော *hwaban kwain* ဝါးပင်ငယ်ရှည်ပြီးကွေးညွတ်သည်။ ; *lankwain v* ကွေးညွတ်သည်

long bean *n* *bithāhtaũ* ပဲတောင့်ရှည်

long drum *n* *htōnbōnkān* အိုးစည်၊ ဗုံရှည်

long eggplant *n* *kantharōn* ခရမ်းရှည်တစ်မျိုး

long gap between children *n* *phaocá* ကလေးဝေးခြင်း

long jump *n* *hteinlai* အလျားခုန်

long length of day *n* *mōnnūhtaũ₁* နေ့တာရှည် *mōnnūhtaũ taũ laohě*. နေ့တာရှည်ရောက်တော့မည်။

long log *n* *thōnkhaũ* သစ်တုံးရှည်; *thōnklaũ* သစ်တုံးရှည်

long pants *n* *nūcu* ဘောင်းဘီရှည်

long stick used for catching *n* *cainibyǎn* ဖမ်းတုတ်ရှည်

long table *n* *dankhauhtaũ* စားပွဲရှည်

long tailed paddy *n* *baũkānmeihtaũ* မြီးရှည်စပါး

long thing *bōn₁* *n* ရှည်မျောမျောအရာ; *bōn₂* *clf* ရှည်မျောမျောအရာ

long time *ngǎ₂* *adj* ကြာသော; *ngǎ₃* *adv* ကြာမြင့်စွာ; *pǎnyǎ₂* *adv* ကြာမြင့်စွာ

long winded *adj* *plihhtaũ* စကားကြောရှည်သော

long winged cicada *n* *yūtèlè* တောင်ပံရှည်သည့် ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်မျိုး

long-legged *adj* *tayōn₂* ခြေတံရှည်သော *kalǎ-ao khandeĩn tayōn* ကုလားအုတ်ခြေတံရှည်သည်။

long-live *adj* *khōn* အချိန်ကြာမြင့်သော; အသက်ရှည်သော

long-lived *adj* *aòkhōn aòleĩn* အသက်ရှည်သော; *mōnnein htan* အသက်ရှည်သော; *mōnnūhtaũ₂*

အသက်ရှည်သော

long-lived person *n* *prakhōn* အသက်ရှည်သူ

longer in length *adv* *cukaũ bǎhtaũ* အလျားရှည်

longyi *n* *nūpaĩ* လုံချည်၊ ထဘီ

look *v* *sōn₃* ကြည့်သည်; *u₁* ကြည့်သည် *u tarǎ?* ဘာကြည့်သနည်း။

look after *v* *u₃* ထိန်းကျောင်းသည် *u pũ* မောင်လေး(ညီမလေး)ကိုထိန်းကျောင်းသည်။

look at *v* *utu* ကြည့်သည်

look at main point *v* *umaĩ umōn* အချက်ကောင်းကြည့်သည်

look backwards *v* *kleĩn dakhyũ* နောက်သို့လှည့်ကြည့်သည်

look carefully *v* *u byanbyan* သေချာစွာကြည့်သည်; *u byan* သေသေချာချာကြည့်သည်

look close *v* *sōn taō* အနီးကပ်ကြည့်သည်

look down *v* *ulan* ငဲ့ကြည့်သည်

look for *v* *kwan₄* ရှာဖွေသည်

look for advantage *v* *kwan maĩ* အချက်ကောင်းရှာသည်

look forward to *v* *lamaō₃* ရှုမျှော်သည် *htan lamaō dǎ sōnnǎ* တောင်ထိပ်မှရှုမျှော်သည်။

look from afar *v* *sōn yōn* ခပ်လှမ်းလှမ်းကကြည့်သည်

look from far *v* *u yōn* ခပ်လှန်းလှန်းကကြည့်သည်

look out *interj* *ngǎnè* သတိထား

look sideways *v* *u dō maĩkein* မျက်စောင်းထိုးကြည့်သည်

look the other way *v* *ngeĩn thaũ* မျက်နှာလွှဲသည်

look up *v* *sōnhthan* မော့ကြည့်သည်; *uhtan* မော့ကြည့်သည်

look with care *v* *umaĩ unǎ* သတိထားကြည့်သည်

loom *n* *hta₃* ရက်ကန်း

loose *adj* *khlǎn* ချောင်သော; *thōn₃* ချောင်သော၊ နဲ့သော *lũbeĩn thōn* လှည်းဘီးနဲ့နေသည်။

loose potency *v* *prōn₂* အရသာပြယ်သည်

loose tongue *v* *yaō ngaō₂* နှုတ်ဖွါသည်

loose tongued *adj* *kaōcōbĩ* နှုတ်ဖွါသော; *yaō ngaō₁* နှုတ်ဖွါသော

loose tongued person *n* *prakaǒba-ǎn* နှုတ်ဖွာသူ
loose-tongued person *n* *prakaǒcǒbǐ* နှုတ်ဖွာသူ;
prayaǒngaǒ နှုတ်ဖွာသူ
loosen *v* *makhlán₂* ချောင်အောင်လုပ်သည်; *thakwǎ*
 ဖြေသည် *hwathǎ thakwǎ* နှိုးဖြေသွားသည်။
loosened *v* *thaphrǔ* ပြေသွားသည် *nipú thaphrǔ* ကြိုး
 ပြေသွားသည်။
loot *n* *sahu* ခိုးဝှက်ရယူသည့်ပစ္စည်း *an sahu cǒ da baǒ*
 ခိုးဝှက်ရယူသည့်အစာ တာရှည်မစားရ။ ; *sasaǒ* ခိုးဝှက်
 ရယူသည့်ပစ္စည်း
Lord *n* *Taadau* သခင်၊ အရှင်
lord of state *n* *bahein₁* နယ်စားပယ်စား
lose *v* *lancau₂* ဆုံးရှုံးသည် *takútakǎ lancau*
 အရောင်းအဝယ်ဆုံးရှုံးသွားသည်။ ; *thwǔn₂*
 ဆုံးရှုံးသည်; *tǒnlǎ₂* ရှုံးသည် (ပြိုင်ပွဲ)
lose composure *v* *maǐnǎ kai* မျက်နှာပျက်သည်
lose desire of visiting *v* *thakhrǎ* အိမ်လည်ချင်စိတ်
 ပျောက်ဆုံးသည်
lose face *v* *maǐnǎ lankhyu* မျက်နှာပျက်သည်
lose voice *v* *khaphá₂* အသံဝင်သည်
lose way *v* *bablan khlai* မျက်စိလည် လမ်းမှားသည်;
bablan မျက်စိလည်သည် *anǎn bablan* သူ
 မျက်စိလည်လမ်းမှားသည်။
loss *n* *takhanthwǔn* အဆုံးရှုံးခံခြင်း; *talaǒ* ဆုံးရှုံးခြင်း;
tathwǔn ဆုံးရှုံးခြင်း
loss of voice *n* *khaphá₁* အသံဝင်ခြင်း
lot *n* *měklaǔ* မဲလိပ်
lotion *n* *tatǎ* လိမ်းစရာ
lots *n* *lamao* တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီး *pra dǔ lamao ma*
tarǎ? ထိုလူတစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီးဘာလုပ်နေသနည်း။
lottery *n* *hti₂* ထီ
lotus *n* *sǔsuplau* ကြာဖူး
loud *adj* *han₃* ကျယ်လောင်သော *aghǔ prein han lei*
 အသံကျယ်လောင်လိုက်တာ။ ; *prein₂*
 ကျယ်လောင်သော
loudly *adv* *han₆* ကျယ်လောင်စွာ
loudspeaker *n* *ghǔtaǒ* အသံကျယ်သော (ဆောင်း

ဇောက်); *niká* အသံချက်စက် *ká dò niká praphon*
nǎ khǎ hyǔn အသံချက်စက်ဖြင့်ခေါ်မှလူအုပ်ကြားရ
 မည်။
louse *n* *thǔ₁* သန်း
love *bathá v* ချစ်သည်; *tabathá n* ချစ်ခြင်း
love each other *v* *lanbathá* အချင်းချင်းချစ်ကြသည်
loved one *n* *ngònkhlai* ရည်းစား၊ ချစ်သူ
lovely *adj* *phu₂* ချစ်စရာကောင်းသော
lover of a married woman *n* *gwacǎ* လင်ငယ်
lover of married woman *n* *wacǎ* လင်ငယ်
low *adj* *lanphaú* [kk] နိမ့်သော; *lanphyún₂* နိမ့်သော
low pitched *adj* *bǒn₃* အသံနိမ့်သော
low temperature *n* *nǎnkhǔ* အပူပေးကျခြင်း
lower *adj* *lantǒn* ပိုနိမ့်သော
lower (in voice) *adj* *lanbai₂* ပိုနိမ့်သော (အသံ)
lower garment *n* *núpaǐ* လုံချည်၊ ထဘီ
lower part of stream *n* *laǒ kǎn* ချောင်းအောက်ပိုင်း
lower part of the honeycomb *n* *kra* ပျားတလက်
lower thigh *n* *khanducaǒ* ပေါင်ဖျား
luck *n* *bwún* ကံ၊ ကံကြမ္မာ; *ran₁* ဂြိုဟ်၊ ကံ *ma ran* ဂြိုဟ်
 ထောက်သည်။ ; *taka-ǎi* ကံကြမ္မာ
lucky *adj* *bwúndǐ* ကံကောင်းသော; *bwúnraǒ*
 ကံကောင်းသော; *ranraǒ* ကုသိုလ်ကံကောင်းသော
lukewarm *adj* *cǒla cǒkaǔ* မပူမအေးဖြစ်သော
lump *n* *tathaphrǔ* အဖုအကြိတ်; *thaphrǔ₁* အဖုအကျိတ်
lumpy *adj* *thaphrǔ₂* အဖုအကျိတ်ဖြစ်သော *nǎn*
thaphrǔ thǎpra တစ်စုံတစ်ရာအဖုအကျိတ်ကြွေညှည
lunch *n* *dyǎncǎ₂* နေ့လည်စာ *pǎlai dyǎncǎ ka* နေ့လည်
 စာယူသွားပါ။ ; *sacǎ₂* နေ့လည်စာ
lung *n* *phǔthau* အဆုတ်; *thau₂* အဆုတ်
lure *v* *laǒkai* ဖြားယောင်းသွေးဆောင်သည် *laǒkai paǔ*
dò citha နွားကိုဆားဖြင့်ဖြားယောင်းသွေးဆောင်သည်။
lust *v* *pu₃* ကာမဇောတက်သည်
lustful *adj* *pu₁* ကာမဇောတက်သော
lustful person *n* *prapu* ကာမဇောတက်သူ
luxuriant *adj* *balaǒ* ဖြစ်ထွန်းသော၊ သန်သော *tha-*

aǔblòn balaô မပုံညှင်းအပင်သန်သည်။

lychee n thônctwîthā လိုင်ချီးသီး; *thônctwî* လိုင်ချီးပင်

M m

mad *adj plǔ₁* ရူးသော

mad dog *n htwǐplǔ* ခွေးရူး

maggot *n phālon* ဂြာလောက်; *talontakyan* လောက်ကောင်

magic *n maǐblan* မျက်လှည့်

magician *n maǐblancaòmu* မျက်လှည့်ဆရာ

magnanimous *v cwaǐphraǔ* သဘောထားကြီးသည်

magnet *n htacwi* သံလိုက်; *htaná* သံလိုက်

maiden *n pramubaleǐn* အပျို

mail in/ out *n liceinlai* စာဝင်စာတွက်

main branch *n phānklōn* အကိုင်းကြီး

main committee *n kòmiti kacao* ဗဟိုကော်မတီ

main executive committee *n mata kòmiti kacao* ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ

main group *n phonkacao* အဖွဲ့ချုပ်

main point *n amaǐ amòn* အဓိကအချက်

main rafter *n cicu₁* ဒိုင်

main road *n khlaidau khlaibǎn* လမ်းမတော်; *khlaidau* လမ်းမ

main root *n rwǐcǎn* ရေသောက်မြစ်

major *n bodaukhau* ဗိုလ်မှူး

major general *n bodaukhaunǎ* ဗိုလ်ချုပ်

majority *n aò-apra₂* အများစု; *aòbǎ-a* အများစု; *bǎ-a* အများစု; *khau-a* အများစု *pra khau-a sao rá khǔ* လူဦးရေများသဖြင့်စည်းရုံးအပြီးခတ်နိုင်သည်။

majority of people *n khaudau pra-a* လူအများစု

make *v mǐ₁* လုပ်သည်; *naǐ₄* ပြုလုပ်သည်

make (yeast) *v lwǐ₃* ပြုလုပ်သည်; တဆေး *mao lwǐ kamú* အမေတဆေးပြုလုပ်သည်။

make a list *v ki cirò* စာရင်းကောက်ခံသည်

make a mat of thatch *v klein kathǔ* သက်ငယ်ပျစ်သည်

make a sacrifice *v khannǎ* အနစ်နာခံသည်

make a standard *v saihtǎn₂* စံအဖြစ်သတ်မှတ်သည်

make appointment *v khyǔn₂* ချိန်းဆိုသည် *khyǔn anǎn ba lai ǔ dao* သူဒီနေ့လာရန်ချိန်းထားသည်။

make ball shape *v lǎn₃* လုံးသည် (ဘော်လုံးသဏ္ဍာန်)

make brave *v makhaǔ mahaǐ* ရဲရင့်စေသည်

make clay-pot *v baò pôn* အိုးဖုတ်သည်

make compartment *v thancôn* အခန်းဖွဲ့သည်

make concave *v krǎn₂* ချိုင့်စေသည်

make even *v blaǐdwǎn* ညီစေရန်ညှိသည်

make first sale *v sǎpau* ဈေးဦးဖောက်ရောင်းသည်

make fun *v klan₆* နောက်ပြောင်သည်; *ma klan* အပျော် လုပ်သည်၊ နောက်သည်

make hole *v dauǐpau* အပေါက်ဖောက်သည် *dauǐpau thônhtwan kau* အိမ်တိုင် အပေါက်ကိုဖောက်သည်။; *ma pau₂* အပေါက်ဖောက်သည်; *swi₁* အပေါက်ဖောက်သည် *swi htwaǐ kau* ပလွေအပေါက်ဖောက်သည်။

make hole with teeth *v krao₂* သွားဖြင့်နှိုက်သည် *picǎphao krao an cǔ* ကလေးကသွားသီးကို သွားဖြင့် နှိုက်စားသည်။

make holy *v marǔ macǎn* သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေသည်

make introductory speech *v swanhtan mangaó* စကား ပလ္လင်ခံသည်

make known *v daóthei* အသိပေးသည်

make new *v mathǔ₂* အသစ်ပြုလုပ်သည်

make noise *v maghǔ masa* ဆူညံအောင်လုပ်သည်; *ma kayǎ* ဆူညံအောင်လုပ်သည်

make noise (of engine) *v kǎn₅* စက်သံမြည်သည် *nakǎpo kǎn* ကားစက်သံမြည်သည်။

make noise by frightened chickens or birds *v kraǔ₂* ကြောက်လန့်သော ကြက်၊ ငှက်များအသံပြုသည်; *kraú* ကြောက်လန့်သော ကြက်၊ ငှက်များအသံပြုသည်

make prediction by using chicken bones *v sai sŭswī*
ကြက်ရိုးထိုးသည်

make to live longer *v htaòhtaŭ năntaò* အသက်ပိုရှည်
စေသည်

make wall *v thandoa* ထရံကာသည်

make wholesale *v sàkalon₂* လက်ကားရောင်းသည်

maker *n pramī* ပြုလုပ်သူ

malaria *n naòdao* ငှက်ဖျား; *sănaò₁* ငှက်ဖျားရောဂါ;
tasănaò ငှက်ဖျားရောဂါ

male *aphă n* တိရစ္ဆာန်အထီး; *khaŭ₂ adj* ယောက်ျားဖြစ်
သော

male pubic hair *n cŭswan* ဆီးခုံမွေး (ကျား)

man *n khaŭ₁* ယောက်ျား; *pra₁* လူ; *prakhaŭ* ယောက်ျား

man and man (gay) sexually attracted *n khaŭ dò*
khaŭ ယောက်ျားချင်း လိင်တူစိတ်ဝင်စားခြင်း

man of stone age *n pralôncaŭ* ကျောက်ခေတ်လူသား

man's height *n la htônňăn* လူတစ်ရပ်

mango *n khaò₁* သရက်; *khaòthā* သရက်သီး;
thônkhaòthā သရက်သီး

mango tree *n khaòmôn* သရက်ပင်; *thônkhaò* သရက်
ပင်

mankind *n pralau* လူသား

mantra *n ngaòklā* ဂါထာမန္တရာ

many *á adj* များပြားသော *naŭba á* အများကြီးရရှိသည်။ ;
aò-a aòblī adj အများအပြား; *aò-a adj* များပြားသော;
bwaibwaī adv အမြောက်အများ၊ အများအပြား *ngòn*
lai pwaī bwaibwaī ပွဲသွားသူအများအပြားရှိသည်။

map *n hankhauyòn* ကမ္ဘာမြေပုံ *dò taphalikyòn*
hankhauyòn aò စာသင်ကျောင်း၌ ကမ္ဘာမြေပုံရှိသည်။

marble *n lônbaŭ* ကျောက်ဖြူ

mark *akhwan amai n* အမှတ်အသား; *maŭ₅ v*
အမှတ်အသားပြုလုပ်သည်; *mainăn v* အမှတ်အသား
ပြုသည်; *tamanăn₁ n* အမှတ်အသား

mark lines by ink *v pheín mī₁* မှင်ဖြင့်အမှတ်အသား
ပြုသည်

mark of square *n tá₁* အကြောင်းအကွက် *nŭpaī tá cá*
လုံခြုံအကွက်ကျသည်။

market *n kla₁* ဈေး *khī cò thayŭ khaò kla* ငါဈေးမ
သွားချင်ဘူး။

market day *n klabā* ဈေးနေ့

market stall tax *n klaki* ဈေးကောက်

marriage *n talanphilan-ai₁* လက်ထပ်ခြင်း;
taphicudein လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း

marriage (each other) *n talanphilan-ai₂* အချင်းချင်း
လက်ထပ်ကြခြင်း

marrow *n lwănbaŭ* ကျောက်ဖရုံ; *swikeī* အရိုးခြင်ဆီ

marry *v lanphi lan-ai* လက်ထပ်သည်; *phicudein*
လက်ထပ်သည်

marry (for women) *v ai₂* လက်ထပ်သည် (မိန်းမ
အတွက်)

marsh *n nòn₁* စိမ့်မြေ၊ နွံမြေ

martyr *n prakhanthŭ* အာဇာနည်၊ သူရဲကောင်း

martyrdom *n takhanthŭ* အသေခံခြင်း

massage *v cyún₃* နှိပ်နယ်သည်; *cyúnyăn* နှိပ်နယ်သည်

master of ceremony *n prapha tataipán* အခန်းအနားမှူး

mastery over someone *n pīkaòkaò* ငယ်နိုင်

mat *n nidă* ဖျာ

match *mīkwī n* သစ်သားမီးခြစ်; *nipaò v* အောင်သွယ်
သည် *pranipaò kaòkaŭ blī* အောင်သွယ်သူကနုတ်
သွက်သည်။

match with one's appetite *v ba khacă* ခံတွင်းတွေ့သည်

matchmaking payment *n sanipaò* အောင်သွယ်ခ

mate *caò₃ v* မိတ်လိုက်သည်၊ မျိုးစပ်သည်; *lancaò₁ n*
မိတ်လိုက်ခြင်း; *lancaò₂ v* မိတ်လိုက်သည် *paŭ lancaò*
နွားမိတ်လိုက်ကြသည်။

mate (of man and woman) *v wei₂* ကာမဆက်ဆံသည်

matter *n bakhai* ကိစ္စ *cò bakhai* ကိစ္စမရှိ။

mattock *n nanphla* ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား; *nan*
ပေါက်တူး

mattock haft *n nanphlahtă* ပေါက်ပြားရိုး

mattress *n hwăndyŭn* လုံးဖုံး; *hwănphai* လုံးဖုံး

mature *adj kaŭbá thálein* ရင့်ကျက်သော; *pīkaŭ*
ရင့်ကျက်သော; *pră₂* ရင့်သော *thônneithā pră hō*
တညင်းသီးရင့်ပြီ။ ; *thakaò* ရင့်ကျက်သော

mature person *n* *prakaũda-thálein* ရင့်ကျက်သူ

matured rice beer *n* *thipră* ရင့်သည့်ခေါင်

maw *n* *phũdau* အစာအိမ်

maximum *n* *dautaõ₁* ကြီးအဆုံး

maximum *n* *daudwan* ကြီးအဆုံး

may *aux v* *ba₈* ပါစေ *ba htũ daõta* ဖြစ်ပါစေ။; *daõta* ပါစေ *ba htũhtan daõta ka-ũ* ဤကဲ့သို့ဖြစ်ပါစေ။ ; *saõ₂* ပါစေ၊ မေတ္တာပို့သည် *Bweca cică saõ pa* ဘုရားသခင်ကျွန်ုပ်တို့ကိုသနားတော်မူပါ။ ; *taki₂* [kk] ပါစေ; စေသော

may be *adv* *bacõbă* ဖြစ်ဟန်ရှိသော *ũ ha bacõba ataũ da nè* ယနေ့ညသူရောက်လာနိုင်သည်။

may not *adv* *hõrăñ* သေးဘူးထင်သည် *cõ hyũñ hõrăñ* မကြားသေးဘူးထင်သည်။

maybe *adv* *saõya* ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်

meagre amount *adv* *cõtĩ cõtăñ* မဖြစ်စလောက်သာ

mean *v* *thayũtai* ဆိုလိုသည်

meandering *adj* *kein₂* ကောက်ကွေ့သော

meaning *n* *taboutabăñ* အဓိပ္ပါယ်

measles *n* *ba-ei₁* **1** ဝက်သက်; *ei₁* ဝက်သက်ရောဂါ; *să-ei₁* ဝက်သက်ရောဂါ

measure *kyăñ₁* *v* တိုင်းတာသည်; *niteĩ* *n* တိုင်းတာသော ကိရိယာ; *tateĩ₂* *n* တိုင်းတာသည့် ကိရိယာ; *teĩ₄* *v* တိုင်းတာသည်

measure by a stretch out hands *v* *khlyăñ₃* လံသည်

measure by clench *v* *kwăñ₄* လက်ဆုပ်တိုင်းသည်

measure by cubit (18 inches) *v* *plă₄* တောင်ဖြင့်တိုင်းထွသည်

measure equal to 1/4 tin *clf* *cĩ₃* အစိတ် *lwĩ cĩ aò la tan* လေးစိတ်မှာ တစ်တင်း။

measure the temperature *v* *teĩ tasă* အဖျားတိုင်းသည်

measurement *n* *tateĩ₁* တိုင်းတာခြင်း

measurer *n* *prateĩ* တိုင်းတာသူ

meat *n* *cĩ₂* အသား; အမဲသား

meat for funeral *n* *lũsĩ* အသုဘပွဲအတွက်အသား; *sĩ₁* အသုဘပွဲအတွက်အသား

meat of shoulder (beef) *n* *bleĩnya* ပခုံးသား၊ လက်အုံသား

meat paid for butchery *n* *uĩcu uĩkhan* အမဲဖျက်ခြင်းအတွက်ပေးသောအသား

mediator *n* *prakacõn* ကြားနေလူ

medicine *n* *tathũtangwĩ* ဆေးဝါး

medicine for injection *n* *tathũsai* ထိုးဆေး

medicine in powder form *n* *tathũphwan* ဆေးမှုန့်

meditate *v* *nithũbyan* သုံးသပ်သည်

medium (animal) *adj* *talõn* အလယ်အလတ်ဖြစ်သော (တိရစ္ဆာန်)

meet *v* *dakă* ဆုံသည်; *htaũba* တွေ့ဆုံသည်; *laisyũn* ကြိုဆိုသည်; *landakă* ဆုံကြသည်; *lantaĩblon* ဆုံစည်းသည်; *nikă* ဆုံကြသည်; *syũn₂* ဆုံတွေ့သည်

meet by chance *v* *nihtaũba* မမျှော်လင့်ပဲဆုံကြသည်

meeting *n* *talandikă* တွေ့ဆုံခြင်း; *talantaĩblon* အစည်းအဝေး

melodious *adj* *ywĩ* ငြိမ့်ညောင်းသာယာသော၊ နားဝင်ချိုသော

melt *v* *lancau₁* အရည်ပျော်သည် *tyăñ lancau* ဖယောင်းတိုင်အရည်ပျော်သည်။

member *n* *khaucaũ* အဖွဲ့ဝင်; *phoncaũ* အဖွဲ့ဝင်

memorial *n* *tamanăñ₂* အထိမ်းအမှတ်

memorise *v* *daõngaõ* အာဂုဏ်ဆောင်သည်

memorize *v* *daõngaõ* အာဂုဏ်ဆောင်သည်

memory *n* *tamanăñ₃* မှတ်ဉာဏ်

mend *v* *blaõ₂* ဖာထေးသည်; *saõ₃* ဖာထေးသည် *saõ khlaõ* ဖျာကြီးကိုဖာထေးသည်။

menopause *n* *nănthũthă₁* သွေးဆုံးကိုင်ခြင်း

menorrhagia *n* *nănthwĩ₁* သွေးသွန်ခြင်း; *thwĩplõn₁* သွေးသွန်ခြင်း

menses *n* *maĩnyă* မီးယပ်

menstruate *v* *kayaĩ lan* ရာသီလာသည်; *năñ-aõ₂* ရာသီလာသည်

menstruation *n* *kayaĩ* ရာသီလာခြင်း

mentally deficient person *n* *pratamwĩ* စိတ်မနှံ့သူ

mercy *n* *tacică* သနားခြင်း

merely *adv* *laĩlaĩ* သာလျှင်၊ သက်သက် *phõñ cĩ laĩlaĩ* အမဲသားသက်သက်ချက်သည်။ ; *yaũyaũ* သက်သက် *cĩ yaũyaũ* အမဲသားသက်သက်။

merit *n* *alu atān* ကုသိုလ်ကောင်းမှု; *takyūtakyā* အကျိုးကျေးဇူး; *tarāótaran* ကောင်းမှု၊ ကုသိုလ်

meritorious *adj* *akyū akyā* အကျိုးကျေးဇူးရထိုက်သော

message *n* *tamā₂* အမှာစကား

method *n* *khlaikhlōn₁* နည်းလမ်း; *daūlaō khlaikhlōn bā raō* နည်းလမ်းကောင်းပြသည်။

meticulous in one's action *adj* *pūdei pūtha* စေ့ငှသော

meticulously *adv* *pūkhli pūkon* စေ့စေ့ပေါက်ပေါက်

thei pūkhli pūkon စေ့စေ့ပေါက်ပေါက်သိသည်။

mew *n* *gnaō₂* ကြောင်အော်သံ

midday *n* *mōnhūtūcikaō* မွန်းတည့်ချိန်; *mōnhūtū mōncā* နေ့လည်နေ့ခင်း; *mōnhūtū* မွန်းတည့်ချိန်

middle *bū₁* *n* အလယ်; *kacōn₁* *n* အလယ်; *katha₂* *adj* အလယ်တွင် ဖြစ်သော

middle finger *n* *cuhtaū* လက်ခလယ်

middle school *n* *taphali kacōnkyōn* အလယ်တန်းကျောင်း

midnight *n* *mōncikaūna* ညသန်းခေါင်

midriff *n* *phūphei* မိုက်ခေါက်

midst *n* *katha₁* အလယ်

midway *n* *khlaidā* လမ်းပေါ်၊ လမ်းလယ်

mighty *adj* *khauhandau* အင်အားကြီးမားသော

mike *n* *nikā* အသံချက်စက် *kā dō nikā praphon nā khā hyūn* အသံချက်စက်ဖြင့်ခေါ်မှလူအုပ်ကြားရမည်။

mild *adj* *thaučā thámyan₂* စိတ်နူးညံ့သိမ်မွေ့သော

mild or light (taste) *adj* *phū₂* ပေါ့သော (အရသာ)

citha syūnphū ဆားပေါ့သည်။

mild stroke *n* *ngānphai* လေဖြန်း

mildness *n* *thaučā thámyan₁* စိတ်နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း

mile *n* *main* မိုင်

milk *bū₃* *v* ညှစ်သည်၊ နို့ညှစ်သည် *bū paūnūsū* နွားနို့ ညှစ်သည်။ ; *nūsū* *n* နို့ရည်

milk curd *n* *nūsūsū₁* ဒိန်ချဉ်

milk powder *n* *nūsūphwan* နို့မှုန့်

milk that children vomit *n* *klai₁* ကလေးနို့ရည်အန်ဖတ်

mill *v* *ceīn₂* လှည့်သည်၊ ကြိတ်သည်

mill paddy *v* *ceīn baū* စပါးကြိတ်သည်

millet *n* *bauthā* ဆတ်; *thwīklau* ပြောင်းကောက်

millet stage *n* *thwīklau-nikhya* ပြောင်းကောက်စင်

million *n* *thān₁* သန်း ၁၀၀၀၀၀၀

millipede *n* *kwītareī* ကင်းနားသန်

minced fish ball *n* *tālōn₁* ငါးဆုပ်

mindfulness *n* *matōn mahtyān* သတိပြုခြင်း၊ သတိရှိချခြင်း *aō dō matōn mahtyān ka* သတိရှိပါ။

mindless of hearing *adj* *nikūklū₁* ကျွဲပါးစောင်းတီးဖြစ်သော

mine *n* *maīn₁* သတ္တုမြိုင်း၊ မိုင်းဖုံး

mineral *n* *krauhanlā* သတ္တုကဏ္ဍ

mineral concretion supposed to have been cast to the ground with lightning *n* *klanmaōnipa* မိုးကြိုးသွား

minister *n* *wundau* ဝန်ကြီး

minister of foreign affairs *n* *sūkānkwan wundau* နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး

minister of home affairs *n* *sūkānkaū wundau* ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး

minister of information *n* *taihyūnblan wundau* ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး

ministerial office *n* *wundauho* ဝန်ကြီးများရုံး

minority *n* *aōbā-prōn* အနည်းစု; *bāprōn* အနည်းစု; *khauprōn* လူအနည်းစု

mint *n* *batwūn* ပူစီနံ *bī batwūn dō baikhōn khau* လယ်ကန်သင်းတွင်ပူစီနံခူးသည်။; *matwūn* ပူစီနံ

minus *adj* *pā₃* နှုတ်သော၊ လျော့သော *ngaī pā nū cwaī thyūn* ငါး အနှုတ် သုံး ညီမျှခြင်း နှစ် (၅-၃=၂)။

minute *n* *didaō₁* မိနစ် *didaō (60) aō la teīn* မိနစ် (၆၀)လျှင်တစ်နာရီရှိသည်။

miracle *n* *taprōntaprañ* အံ့ဖွယ်

miraculous *adj* *prōnprañ* အံ့ဖွယ်ဖြစ်သော; *prōn* အံ့ဖွယ်ဖြစ်သော

mire *n* *kānnōn* နွံ့ရှိသောနေရာ

mirror *n* *maīdaū* ကြည့်မှန်; *yaōmaīdaū* ကြည့်မှန်

miscarriage *n* *phaolankaī₁* သားလျှော့ခြင်း

miscarry *v* *nānlankaī* ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျသည်; *nānlaō* သားပျက်သားလျှော့သည်; *phaolankaī₂* သားလျှော့

သည်

misdo *v phi₂* မှားသည်၊ လုပ်မှားသည် *wan phi sǔ* ရေချိုးမှားသည်။

misfortune *n tacicǐci-ǎ* ခိုက်ခြင်း (လူကို); *tagwítaghǔ₁* ခိုက်ခြင်း၊ ကံဆေးဖြင့်ဖြစ်သည့်အဖြစ်အပျက်

mishear *v nālon* နားကြားလွဲသည်

mislead *v thu₅* ဖြားယောင်းသည်

mislead each other to do wrong *v lanthu* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးဖြားယောင်းကြသည်

miss *tathalwaǐ n* လွဲချော်ခြင်း၊ လွဲမှားခြင်း; *thalwaicǔ v* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးလွဲသွားသည် *thalwaicǔ dǒ kla* ဈေးထဲ၌တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးလွဲသွားသည်။; *thaú₂ v* လွဲသွားသည်; *thuthá₁ n* လွမ်းတခြင်း; *thuthá₃ v* လွမ်းတသည်

missing *adj khla₁* လွဲသော; *thuthá₂* လွမ်းတသော

mistake *ilon₁ v* မှားယွင်းသည်; *lon₅ v* မှားသည်; *lonmä v* မှားယွင်းသည်; *phi₂ v* မှားသည်၊ လုပ်မှားသည် *wan phi sǔ* ရေချိုးမှားသည်။; *talontamā n* မှားယွင်းခြင်း

mistake sth or sb with another *v u lon* မျက်စိမှားသည်

mistaken *adj lon₂* မှားသော

mistaking (sb or sth with another) *n ta-ulon* အကြည့်မှားခြင်း

misunderstand *v nā-wǐnǎ* အထင်မှားသည်

misunderstanding *n tanāwǐnǎ* နားလည်လွဲမှားခြင်း

misuse *v ilon₂* မှားယွင်းစွာအသုံးပြုသည်

mix *v naǒ₂* နယ်သည်၊ မွှေသည်

mixed *adj rurǐ* ရောနှောသော *baúswǐ rurǐ* ရောနှောသောစပါးအမျိုး။

mixed ethnicity *n talaǐn* ကပြား *Khi Kayǎn talaǐn* တရုတ်ကယန်းကပြား။

mixed race *n talaǐn* ကပြား *Khi Kayǎn talaǐn* တရုတ်ကယန်းကပြား။

mixed rice *n dyǎnnaǒ* ထမင်းနယ်

mobile phone *n cunātai* လက်ကိုင်ဖုန်း; *nātai* တယ်လီဖုန်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်း

model boy *n khaǔ daúñǎn* ကိုယ်ဟန်ပြမောင်

model girl *n mu daúñǎn* ကိုယ်ဟန်ပြမယ်

model show *n daúñǎn* ကိုယ်ဟန်ပြခြင်း

moderately *adv barǎ barwaǐ* တော်ရုံတန်ရုံ; *tútan*

တော်ရုံတန်ရုံသာ *an tú an tan ka* ကြိုးပြတ်သည်။

modern time *n caúthǔ* ခေတ်သစ်

molar *n thaúkhǔkhǎn* အံသွား

moldy *adj ao₁* မှိုတက်သော; *nyúnthu₂* အောက်သိုးသိုးဖြစ်သော

moldy rice *n dyǎn-nyúnthū* အောက်သိုး ထမင်း

moldy smell *n nyúnthu₁* အောက်သိုးနံ့

mole *n saú₁* မွဲ ; *yútaha* ပွေးကောင်

mole cricket *n cikrwǎn* မြေခွေး (ပုရစ်); *thakrwǎn* မြေခွေး *thakrwǎn daǔ baikhôn* မြေခွေးလယ်ကန်သင်းရိုးဖောက်သည်။

moment *adv mu₃* ခဏ၊ ခဏတစ်ဖြုတ် *phǐ mu nidwan laplǒn* ဓါးမခဏပေးပါ။

Mon *n Main* မွန်လူမျိုး

Monday *n Mǒnlanú* တနင်္လာနေ့; *Mǒntanú* တနင်္လာနေ့

money *n rwǎn₁* ပိုက်ဆံ

money bag *n rwǎnbon* ပိုက်ဆံအိတ်ကြီး

money box *n rwǎntaǒ* ငွေသေတ္တာ

money in plenty *n rwǎnphaǒ* ငွေပေါများချိန်

money in rareness *n rwǎn-ú* ငွေရှားပါးခြင်း; *rwǎnthā* ငွေရှားပါးချိန်

money lender *n praphǐkhan rwǎn* ငွေတိုးချေးပေးသူ

money unit equal to 12 kyat *n thǎntòn* ဆယ့်နှစ်ကျပ်

monger *n praprǐsǎ* ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသူ

mongoose *n yúkhǐ* မြွေပါ

monk *n cǎn₃* ဦးပဉ္စင်း; ရဟန်း

monk (Buddhist) *n cabwôn* ဘုန်းကြီး; ရဟန်း

monkey *n yaǒ₁* မျောက်

monosodium glutamate *n wíthwǐphwan* ဟင်းချိုမှုန့်; အချိုမှုန့်

month *lǎ₂ clf* လ *ma nú lǎ kaǔ* နှစ်လအတွင်းလုပ်သည်။; *mǒnlǎ n* လ

month between April & May *n lánirao* ကဆုန်လ

month between August & September *n lāsúmǒn* တော်သလင်းလ

month between December & January *n lánikan* ပြာသိုလ

month between February & March *n lánithi*

တပေါင်းလ
month between January & February *n lānithan*
 တပို့တွဲလ
month between July & August *n lāsŭkhu* ဝါခေါင်လ
month between June & July *n lāsò* ဝါဆိုလ
month between March & April *n lāniha* တန်ခူး
month between May & June *n lānwai* နယုန်လ
month between November & December *n lāsŭpraō*
 နတ်တော်လ
month between October & November *n lālanān*
 တန်ဆောင်မုန်းလ
month between September & October *n lāsŭca*
 သီတင်းကျွတ်လ
moon *n lǎ̄* လ
moonseed vine *n cŭkhau* ဆင်တုံးမနွယ်
moorhen *n htauhtŭsŭ* ရေကြက်မ
more *adj daudò* သာ၍ကောင်းသော *da daudò ngòn*
 သူများထက်သာ၍တော်သည်။
more and more *adv tacan tacan* [kk] ပို၍ပို၍
more or less *adv dau dò syan* အနည်းနှင့်အများ
more than *adv aò-a khlǎndò* ပိုများသော; *khlǎndò*
 ပိုမို၍ *ada khlǎndò khlǎ* သူ့ကျွန်ုပ်ထက်တော်သည်။ ;
khlǎnmò ပိုမိုသာလွန်သေး *ada khlǎmò* ပိုမိုသာလွန်
 သေးသည်။
more than half *adv cukhaō bǎdau* ထက်ဝက်ကျော်;
lakhaō bǎdau ထက်ဝက်ကျော်
moreover *adv cǎkamō* ၁ ထို့အပြင်
morning *n mǎnraō* နံနက်ချိန်၊ နံနက်စောစော
morning star *n sahtanraō* မိုးသောက်ကြယ်၊ ကြယ်နီ
mortal sin *n takhòwèdau* အပြစ်ကြီး
mortar *n syŭn* ၁ ဆုံကြီး (စပါးထောင်း)
mosquito *n pipŭyòn* ခြင်ကောင်
mosquito larva *n lontakein* ပိုးလောက်လန်း
mosquito net *n pipŭyòncán* ခြင်ထောင်
moss *n taplai* ရေညှိ
most *adv aò-a khlǎn* အများဆုံးဖြစ်သော
most beautiful lover (girl) *n byǎnbǎ* အလှဆုံးချစ်သူ

မိန်းကလေး (ကိုတင်စားခေါ်သည်)
most handsome lover (boy) *n byǎnba* အချောဆုံးချစ်သူ
 ယောက်ကျား (ကိုတင်စားခေါ်သည်)
most powerful grass medicine *n yámalaō* အစွမ်းထက်
 ဆုံးမြက်ဆေးတစ်မျိုး
mostly *adv aò-ablan* အများအားဖြင့် (အချိန်); *aò-apra*
 အများအားဖြင့် (လူ)
moth *n maphru* ပိုးဖလံ *maphru sŭ mí* ပိုးဖလံမျိုးမီးကို
 တိုင်း။ ; *piphru* ပိုးဖလံ *piphru sŭ mí* ပိုးဖလံမျိုးမီးကို
 တိုင်း။
mother *n maō* ၂ မိခင်
mother-in-law *n prǎmu* ယောက္ခမ
motherless *n phaoyaŭmaō* အမိမဲ့သားသမီး
motor boat *n konsŭkhlaŭ* မော်တော်ဘုတ်
motorbike *n paotalao* မော်တော်ဆိုင်ကယ်
mouldy *adj ao* ၁ မှိုတက်သော; *nyŭnthu* ၂ အောက်သိုးသိုး
 ဖြစ်သော
mouldy rice *n dyǎn-nyŭnthū* အောက်သိုး ထမင်း
mouldy smell *n nyŭnthu* ၁ အောက်သိုးနံ့
moult *bònphu* ၂ *v* အရေခွံလဲသည် *raŭ bònphu* မြေ
 အရေခွံလဲသည်။ ; *tabònphu* *n* အရေခွံလဲခြင်း
mound *n hanblon* တောင်ပို့
mound mushroom *n cwanblon* တောင်ပို့မှို
Mount Loinanphah *n Sònleŭ* လှိုင်နန်းဖါးတောင်
mountain *n sòn* တောင်
mountain range *n kǎnsòn* တောင်စဉ်တောင်တန်း
mountain spur *n sòncŭ* တောင်ချွန်
mountain-base *n sònhti* တောင်ခြေရင်း
mountain-range *n sònrei* တောင်တန်း
mountain-ridge *n sònkhein* တောင်ကြော
mountain-side *n sònpa* တောင်ခါးပန်း
mountain-top *n sònna* တောင်ထိပ်
mountaineer *n prahtansòn* တောင်တက်သမား
mouse *n yŭdòn* အိမ်ကြက်
mouse tailed bat *n blayaō* လင်းနို့မြီးရှည်
moustache *n khamao* နှုတ်ခမ်းမွှေး
mouth *n kaō* ၁ ပါးစပ် *thaukhŭ paō kaō cǎ kra*

သွားကျိုးလျှင်ပါးစပ်မလှပါ။ ; *kha₂* ပါးစပ်; *khaplōn* ပါးစပ်; *plíkha* ပါးစပ် *plíkha cō aò rǎnya?* ပါးစပ်မရှိဘူးလား။

mouth burn *v kaōphrañ* ပါးစပ်လောင်သည် *htwún cō raō kaōphrañ* ထုံးမကောင်းလျှင်ပါးစပ်လောင်သည်။

mouthful *mwǎn₃ clf* တစ်လုတ်စာ *an dyǎn la mwǎn* ထမင်းတစ်လုတ်စားသည်။; *sau₂ n* တစ်လုတ်စား; *sau₃ clf* လုတ်စာ *nǎ sau* နှစ်လုတ်။

move *v khai₁* ပြောင်းသည် *khai kalǎn* နေရာပြောင်းသည်။ ; *swai₁thwai* ရွှေ့သွားသည်; *thwai* ရွှေ့သည်

move (by itself) *v thathwai* ရွှေ့သွားသည်

move forward *v cu langǎ* ရွှေ့သို့တိုးသည်; *khlau₁lai* ရွှေ့သို့တိုးသည်; *khlau₁* ရွှေ့သို့တိုးသည် *htwǎ khlau₁ cō byún* ခွေးကရွှေ့သို့မတိုး။

move mouth *v myǎn₂* ပါးစပ်လှုပ်သည် *myǎn khaplōn marǎ?* ဘာဖြစ်လို့ပါးစပ်လှုပ်သနည်း။

movies *n yònthamyǎn* ရုပ်ရှင်

mow *n phǔku* အစာအိမ် (ကြက်၊ ငှက်စသည်)

MSG *n wíthwíphwan* ဟင်းချိုမှုန့်; အချိုမှုန့်

much *marǎn makha adj* များပြားသော *cō marǎn makha dau* များများစားစားမဟုတ်။ ; *myǎmǎ* [kk] *adv* အများအပြား

much earlier *adj rǐtaō dau* များစွာစောသော

mucus *n thakhasǎ* ချွဲ၊ သလိပ်

mud *n hanpa-i* ရွှံ့

muddle *v bathaō bathǎ* ရှုပ်သည် *pwaǐ nǎ khaucǎ bathaō bathǎ* ပွဲနေ့ဖြစ်သောကြောင့် ရှုပ်သည်။

muddle (at work) *n tabathaōbathǎ* ရှုပ်ထွေးခြင်း (အလုပ်)

muddle-headed *adj dǎnthau dǎnthá* စိတ်ရှုပ်ထွေးသော

muddy *v mapa-i* ရွှံ့ပေစေသည်

mulberry tree *n taōmōn* ပိုးစာပင်

mule *n la₃* လား

multiple *li₃ n* အဆ; *li₅ clf* အဆ *phǐblan la li thyǎn li* တစ်ဆသုံးဆပြန်ပေးသည်။ ; *li₇ v* မြောက်သည်

multiplication *n li₄* အမြောက် (x); မြောက်ခြင်း

mum *adj ū* တိတ်ဆိတ်စွာနေသော

mung bean *n bǐswǎ* ပဲနောက်

muscular and joint ache *n einklǐ einklāō* အရိုးအဆစ်ကိုက်ခဲခြင်း

mushroom *n cwan₁* မှို

mushroom (cultivated) *n cwanlau₁* စိုက်မှို

mushroom that grows in decaying leaves *n cwanswai₁* ဖက်ဆွတ်မှို

musical ensemble *n htōnkǎn mǎnhti* တီးဝိုင်း

mussel *n ngwítapè* ယောက်သွား

must *v ba₆* ရမည် *ba ma* လုပ်ရမည်။

mustache *n khamao* နှုတ်ခမ်းမွေး

mustard *n tha-aǎ* မုန်ညင်း

mustard paste *n tityansǎ* မုန်ညင်းချဉ် (အစို)

musty smell *n nyún-ao₁* အောက်နံ့

mutton *n pǐya* ဆိတ်သား

mutual giving *n talanphǐlanyōn* အပြန်အလှန်ပေးကမ်းခြင်း

mutual help *n talanmacǎ* အပြန်အလှန်ကူညီမှု

mutual help for social occasion of joy and grief *n thighǎ hǔkhlai* သာရေးနာရေးအပြန်အလှန်ကူညီမှု

mutual love *n talanbathǎ* အပြန်အလှန်ချစ်ခြင်း

mutual pardon *n talanblailǎ* အပြန်အလှန်ခွင့်လွှတ်ခြင်း

mutual respect *n talandaoyan* အချင်းချင်းရိုသေကြခြင်း

my pro *khǐ₁* ကျွန်ုပ်၏

Myanmar *n Katan₁* မြန်မာ

myna *n htauran* ဆက်ရက်

myrobalan tree *n thōnyan* ဖန်ခါးပင်

mysterious *adj aōhu aōbǐ₁* လျှို့ဝှက်နိုက်နဲ့သော; *hubǐ₁* နိုက်နဲ့သော

mystery *n ta-aōhu-aōbǐ₁* လျှို့ဝှက်နိုက်နဲ့သောအရာ၊ နားလည်ရန်ခက်ခဲသောအရာ; *tahutabǐ₂* နားလည်ရန်ခက်ခဲနိုက်နဲ့သည့်အရာ

mythical bird-person *n kanǎnphao* ကိန္နရီ

N n

nail *n* *htathí* သံချွန်; *htathyǎn* သံချွန်

naked *blòn cilí v* ဗလာကျင်းသည်; *cilí cikwǎn adj* ဗလာကျင်းသော; *thabaü adj* ဝတ်လစ်စလစ်ဖြစ်သော

naked person *n* *pracilíckiwǎn* ဗလာကျင်းသူ

nakedness *n* *cilíckiwǎn* ဗလာကျင်းခြင်း

name *htǎn v* ခေါ်သည်၊ မှည့်သည်; *htǎn myan v* နာမည်ပေးသည်; *myan₁ n* နာမည်

Nangpneh River *n* *Sǔplailaó* နမ်းဖဲချောင်း

Nangpneh Stream *name* *Plailaó* နမ်းဖဲချောင်း

nanny *n* *prapaópicǎ* ကလေးထိန်း

nap *pein₂ n* တစ်မှေးအိပ်ခြင်း; *pein₃ clf* မှေး *mǐba la* *pein hò* တစ်မှေးသာအိပ်ရသည်။

nape *n* *khaubónton* လည်ကုပ်

nape of neck *n* *khaubónklí* ဇက်

narrate *v* *khai₂* စီကာပတ်ကုံးပြောသည်

narrow *adj* *ian* ကျဉ်းမြောင်းသော; *yan₂* ကျဉ်းမြောင်းသော

narrow (for eyes) *adj* *byǎ₁* ကျဉ်းသော (မျက်စိ)

narrow gap *n* *kǎndeǐnkleǐn* ကျဉ်းမြောင်းသည့်နေရာနှစ်ခုကြား

narrow place *n* *kalǎn-ian* ကျဉ်းသည့်နေရာ; *kǎn-ian* ကျဉ်းသည့်နေရာ; *kǎnkadi* ကျဉ်းကြပ်သည့်နေရာ

narrow space between two houses *n* *hyúncón* အိမ်နှစ်ဆောင်ကြားနေရာ

nasal mucus *n* *niphǔyi* နှာရည်

nasal voice *adj* *htanniphǔ* နှာသံပါသော *mangaó* *htanniphǔ* စကားပြောနှာသံပါသည်။

native place *n* *dǐbǒn lònhti* ချက်ကြွေဒေသ; ချက်မြူရာ

natural children *n* *phaokalaó* သားသမီးရင်း

natural father *n* *phǎkalaó* အဖေရင်း

natural fertility *n* *hankrǐ* သဘာဝမြေဩဇာ

natural mother *n* *maókalaó* အမေရင်း

natural resources *n* *hankhau hanlákrau* မြေပေါ်မြေအောက်သယံဇာတ; *hankhaukrau* သယံဇာတ (မြေပေါ်) *hankhaukrau aó ywǎn* သယံဇာတပေါများသည်။ ; *hanlákrau* သယံဇာတ (မြေအောက်)

nature *n* *ta-aókhai* သဘာဝ

navel *n* *dǐbǒn* ချက်ကြိုး; *phǔdǎ* ချက်

navel of fruit *n* *kǎndǎ* အသီး၏ချက်နေရာ

near *aóphyún adj* နီးသော; *cónphyún₂ adj* နီးစပ်သော; *hti₃ post* အနီး; *nǎn dó thón hti* သစ်ပင်အနီးတွင်ထိုင်သည်။ ; *taó₃ adj* နီးသော

near and many (of births) *adj* *thathaú* နီး၍များသော (သားသမီးမွေးခြင်း) *phao thathaú baü swaǐ sǎn* သားသမီးနီး၍များသဖြင့်စပါးအကုန်များရသည်။

near place *n* *kánphyún* ရပ်နီး

nearly *cónphyún₁ adv* နီးစပ်စွာ; *hǎ Pf* တော့မည် *swaǐ hǎ ya?* သွားတော့မှာလား။; *laohé Pf* ခါနီးပြီ၊ တော့မည် *mónha laohé* မိုးချုပ်တော့မည်။ ; *phaó₁ adv* နီးနီး၊ နီးပါး *phaó nú lá hǎ* နှစ်လနီးနီးရှိပြီ။

nearly full *adv* *bwaǐkron* ပြည့်လူနီးပါး

neat *adj* *phlan* သပ်ရပ်သော; *pi₁* ပီပြင်သော; *pi₁pòn₁* သပ်ယပ်သော၊ ပီပြင်သော

neatly *adv* *pi₂* ပီပြင်စွာ; *pi₁pòn₂* သပ်ယပ်စွာ၊ ပီပြင်စွာ

necessary *adj* *ba₂* မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော

neck *n* *khaubón* လည်ပင်း

neck brass *n* *cúkhaubón* လည်ပင်းကြေးကွင်း

necklace *n* *nileǐpú* ဆွဲကြိုး

need *ba₅ v* လိုအပ်သည် *anǎn ba lai dó kla* သူဈေးသွားရန်လိုသည်။; *badó v* လိုအပ်သည် *badó anǎn* သူ့ရှိရန်လိုအပ်သည်။; *citǎn v* လိုအပ်သည်; *citicitǎn v* လိုအပ်သည် *ba citicitǎn tai ka* လိုအပ်လျှင်ပြောပါ။ ; *lu₄ v* လိုအပ်သည် *anǎn lu tau phraǐ* သူ့အမြန်သွားဖို့လိုသည်။ ; *taba n* လိုအပ်ခြင်း; *tacitǎn n* လိုအပ်ခြင်း

need some more *v* *ba htein* ထပ်မံလိုအပ်သည်

needle *n* *citú* ချုပ်အပ်

neglect *cală₂* *v* ပေါ့ဆသည်; *tacilăcili* *n* ပေါ့ဆခြင်း
negligent *adj* *cală₁* ပေါ့ဆသော
neigh *î-hè₁* *n* မြင်းဟိသံ; *î-hè₂* *v* ဟိသည် (မြင်း)
neighbour *n* *hyûnkacan phănkasaŭ* အိမ်နီးနားချင်း; *aòră*
aòkhwai dò hyûnkacan phănkasaŭ ka
 အိမ်နီးနားချင်းနှင့်သင့်မြတ်စွာနေပါ။
neighbour country *n* *sŭkănpħyûn* အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ
nephew *n* *phaodau* တူ
nerve *n* *htû* အကြော
nest *pwî₁* *n* အသိုက်; *pwî₂* *cl* သိုက် *htaupwî nŭ pwî*
 ငှက်သိုက် နှစ်ခု။
net *n* *cán* ပိုက်ကွန် *phau tă dò cán* ပိုက်ကွန်ဖြင့် ငါးကို
 ဖမ်းသည်။; *pò* [kk] ပိုက်ကွန်
never *adv* *dacîn* ဘယ်တော့မှ; *dakhan₁* ဘယ်တော့မှ *cõ*
naŭ dakhan ဘယ်တော့မှမရဘူး။ ; *khan₃* မည်သည့်
 အခါမျှ *nā cõ hyûn khan* မည်သည့်အခါမျှမကြားဖူး။ ;
khankhan ဘယ်တုန်းကမှ; *lakhan₂* မည်သည့်အခါမျှ
new *adj* *htanthŭ₁* အသစ်ဖြစ်သော *nein hthanthŭ* နှစ်
 သစ်ကူးနေ့။ ; *saõ* အသစ်ဖြစ်သော *saŭ saõ* ယာခင်း
 အသစ်။ ; *thă₄* [kk] အသစ်ဖြစ်သော; *thŭ₂* အသစ်ဖြစ်
 သော
new born *n* *phaocă* မွေးကင်းစ (လူ၊ တိရစ္ဆာန်)
new corn *n* *baukhică* ပြောင်းဖူးစိမ်း
new farmland *n* *saŭsaõ* ယာခင်းအသစ်
new generation *n* *daunaò aòthŭ* မျိုးဆက်သစ်
new grass *n* *sacă₁* မြက်နု
new house celebration *n* *htan hyûnthŭ* အိမ်သစ်တက်ပွဲ
new moon *n* *lă mă* လကွယ်
new year *n* *mõnnein hthanthŭ* နှစ်သစ်ကူးနေ့ *Lă*
sŭpraõ htan la daõ mè Kayăn mõnnein hthanthŭ
 နတ်တော်လဆန်း ၁ ရက်သည်ကယန်းနှစ်သစ်ကူး
 ဖြစ်သည်။; *nein hthanthŭ* နှစ်သစ်ကူးနေ့ *Lă sŭpraõ*
htan la daõ nu Kayăn mõnnein hthanthŭ
 နတ်တော်လဆန်း(၁)ရက်နေ့သည်ကယန်းနှစ်သစ်ကူး
 နေ့ဖြစ်သည်။
newborn child *n* *phaocăli* မွေးကင်းစကလေး
newly made fireplace *n* *phăli* မီးမွေးရန်နေရာသစ် *samŭ*
cõ khaò phăli အိမ်သစ်တက်ပွဲနှင့်လက်ထပ်ပွဲနှစ်မျိုးမ
 ပါဝင်နှင့်။

news *n* *ngaõthaõ* သတင်း
news propagator *n* *prayaõngaõthaõ* သတင်းဖြန့်ချိသူ
news reporter *n* *prakwan-ngaõthaõ* သတင်းထောက်
newspaper *n* *ngaõthaõli* သတင်းစာ
next *adj* *naò₂* နောက် *naò că* နောက်ဘဝ။
next three days *n* *kradaõ* ဖိန်းနွဲခါ
next three years *n* *manĭnein* နောက်သုံးနှစ်
next two years *n* *mananein* နောက်နှစ်နှစ်
next week *n* *naò sadĭ* နောက်တစ်ပတ်
next year *n* *manaõnein* နောက်နှစ်
nick *v* *kraĭn* ထစ်သည် *kraĭn ngaŭ* ထင်းရှူးထစ်ယူသည်။
 ; *phraĭn* ထစ်သည်၊ ခြစ်သည် *phraĭn khôn* ကန်စင်း
 ရိုးကိုထစ်သည်။
night *ha₁* *n* ည; *ha₂* *cl* ည *cõ mĭba thyŭn ha hõ* သုံးည
 အိပ်ရေးပျက်ခံရသည်။ ; *mõnha* *n* ညအခါ; *mõnkhŭ*
mõnha *n* ညအခါ; *mõnna* *n* ညအချိန် *lă mõnna khĭ*
mĭ cõ nĭ ညတုန်းကငါအိပ်မပျော်ဘူး။ ; *na₁* *n* ည; *na₂*
cl ည *kõn thamĭ thyŭn na* သုံး ည အိပ်ရေးပျက်
 သည်။
night bird *n* *htaunatitu* ညငှက်တစ်မျိုး
night hornet *n* *phryŭnna* ညပျားတူ
nightjar *n* *htauba* မြေဝပ်ငှက်
nine **9** *n* *khwĭ* ကိုး ၉
nine persons *n* *thakhwĭ* ကိုးယောက်
ninety, 90 *n* *khwĭsŭ* ၉၀ ကိုးဆယ်
ninth *adj* *khwĭblanbā* နဝမအကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော
nipple *n* *nŭmòn* နို့သီးခေါင်း
no *adv* *cõ* မဟုတ်; မရှိ; မဖြစ်ရ
no matter *Pf* *lăŭ* ကိစ္စမရှိ *dyăn laõ da cõ thawĭ lăti*
 ထမင်းကုန်လည်းကိစ္စမရှိပါမဆာဘူး။
no more *adv* *cõ aò pè* မရှိတော့ပါ
no problem *adv* *cõbakhai* ကိစ္စမရှိ
no stealing *adj* *caõcukhau plaücuya* မခိုးမဝှက်တတ်
 သော *caõcukhau plaücuya ka* မခိုးမဝှက်နှင့်။
nod (in agreement) *v* *katõ khauklao* ခေါင်းညိတ်သည်;
katõ ခေါင်းညိတ်သည်
noise (of engine) *n* *kõn₂* စက်သံ
noise made by buffalo *n* *ngwě* ကျွဲအော်သံ

noisy *adj* *kayă* ဆူညံသော *cô makayă ka* ဆူညံအောင်မလုပ်ပါနှင့်။ ; *yă* ဆူညံသော

non-final clause marker *Pf nu* အချိန်တွင် *beï khï an dyăn nu anăn mï mō* ကျွန်ုပ်ထမ်းစားသည့်အချိန်တွင်သူအိပ်နေတုန်း။

nonsense *n tataiklan* အဓိပ္ပါယ်မဲ့သောစကား

noose *n nıklwei* ကွင်းလျှာ

normal slope *n krwai* ပုံမှန်အတက်အဆင်း

northwards *adv thahtaô* မြောက်ဘက်သို့

nose *n niphũ* နှာခေါင်း

nostril *n niphũkaũ* နှာခေါင်းပေါက်

not *adv cō* မဟုတ်; မရှိ; မဖြစ်ရ

not bad *adj cōthau cōphï* မဆိုးလောက်သော *cōdau cōhtaũ cōthau cōphï* လူအကောင်ငယ်သော်လည်းမဆိုးဘူး။

not completely dry *adj seïnnōn* မခြောက်တခြောက်ဖြစ်သော

not different *adj cōlũ cōkhlōn* မထူးမခြားနားသော

not easy to go hungry *adj nōngwï* အဆာခံသော

not hard working *adj bũ* လက်ကြာမတင်းသော

not lasting *adj laô* တာရှည်မခံသော *sa laô laô* တာရှည်မခံသောအစာ။

not much *adv cōmyan cōlwan* မဖြစ်စလောက်သာ

not only *conj cōkamō* ၂ ထို့အပြင်; ထိုထက်မက

not properly cooked *adj myăncikōn* ကောင်းစွာမကျက်သော

not really *adv cōmwaï--cōmwaï* မဟုတ်--မဟုတ် *ma cōmwaï cō ma cōmwaï* လုပ်သည်လည်းမဟုတ် မလုပ်သည်လည်းမဟုတ်။

not sorry to lose *adj cōkaô cōlaô* နှမြောစိတ်မရှိသော

not well cooked *adj canaô* ကောင်းကောင်းမနပ်သော (ထမ်း) *dyăn ũ pōn canaô* သည်ထမ်းအိုး

ကောင်းကောင်းမနပ်ဘူး။ ; *myăncinaô* ကောင်းစွာမနပ်သော *dyăn myăncinaô* ထမ်းကောင်းကောင်းမနပ်ဘူး။

not yet *hō* *adv* သေးဘူး *cō seïn hō* မခြောက်သေးဘူး။ ; *hōmō* *adv* သေးဘူး; *hō ya Pf* သေးဘူးလား *acō taũ hō ya?* သူမရောက်သေးဘူးလား

notch *dōn* *n* အထစ်; *dōn* *v* ထစ်သည်

notch of tree *n thōndōn* သစ်ပင်အထစ်

note *v htwannăn* မှတ်သားထားသည်; *manăn* မှတ်သားသည်; *manē* [kk] မှတ်သားသည်

note-book *n tamanănli* မှတ်စုစာအုပ်

nothing *n cō-aōswï* ဘာမျှမရှိ

novice *n thyan* ကိုရင်

now *adv kanaï khein* ယခုအချိန်၌; *kanaï* ယခု; *kē* အခုပဲ *tau kanaï kē* အခုပဲသွားတော့မည်။

nowhere *adv cō-aōkaũ* ဘယ်မှာမျှ

nudge *v sai dō cudï* တံတောင်ဖြင့်တွက်သည်

numb *kacōn* *adj* ထုံကျဉ်သော *năn thakon ngï kacōn da* ကြာရှည်စွာခွေထိုင်လျှင်ထုံကျဉ်တတ်သည်။; *tathahwithaya n* ထုံကျဉ်ခြင်း; *thahwi thaya adj* ထုံကျဉ်သော; *thahwi v* ထုံကျဉ်သည်; *thũ* *adj* သေသော၊ ထုံသော *htũ thũ* အကြောထုံသည်။

number *n tōn* နံပါတ် *tathapaô tōn 90* သီချင်းနံပါတ် ၉၀။

number of houses *n hyũnkhou* အိမ်ခြေ

numbness *n tathahwi* ထုံကျဉ်ခြင်း

numerical classifier used for counting fruits, houses, pots etc. *n mǎ* လုံး၊ အလုံး *magwanthā la mǎ, hyũn nũ mǎ* လိမ္မော်သီးတစ်လုံး၊ အိမ်နှစ်လုံး။

nurse *v nwaï* ကျွေးမွေးပြုစုသည်

nurture *v plōn* မြေတောင်မြှောက်ပေးသည်

nutrition *n ahtōn asa* အဟာရ

nylon *n lunōn* နိုင်လွန်

o'clock *n* *nari*₂ နာရီ; *tein*₁ နာရီ

oar *n* *nigwän* တက် *sùkhlaü nigwän* လှေတက်။ ; *sùkhlaü nigwän* လှေတက်

oath *n* *tadaokyän* ကျမ်းကျိန်ခြင်း; *takländein* ကတိစကား

obedience *n* *tayüngaö* စကားနားထောင်ခြင်း; *tanādein* နာခံမှု; *tanāngaö* စကားနားထောင်ခြင်း

obesance *n* *tabulan* ဦးညွတ်ကန်တော့ခြင်း

obey *v* *nadein*₂ နားထောင်သည်။ လိုက်နာသည် *nadein maöphä ngaö*; *yü-ngaö* နာခံသည်

object *v* *cöcau* ကန့်ကွက်သည်။ ငြင်းပယ်သည်; *madidän* ပိတ်ပင်တားဆီးသည်။ ကန့်ကွက်သည်

objection *n* *tamadidän*₂ ကန့်ကွက်မှု

oboe *n* *pě* နွဲ့

obscene *v* *thabòn thathwi* မကြားဝံ့မနာသာဖြစ်သော

obscenity *n* *tathabònthathwi* မကြားဝံ့မနာသာဖြစ်ခြင်း

observation *n* *tahtyän* စူးစမ်းလေ့လာခြင်း; *taplaö* ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်း; *tanārunāhtön* အကဲခတ်နားထောင်ခြင်း

observe *v* *htyän-u* စူးစမ်းလေ့လာသည်; *htyän* စူးစမ်းလေ့လာသည်; *nāru nāhtön* ဂရုတစိုက်စောင့်ကြည့်သည်; *plaö* စုံစမ်းသည်။ ကြည့်ရှုလေ့လာသည် *tau plaö* သွားရောက်စုံစမ်းသည်။

observer *n* *prahtyän* သုတေသီ၊ စူးစမ်းလေ့လာသူ; *praplaö* ကြည့်ရှုလေ့လာသူ

obstacle *n* *tadidän* အတားအဆီး; *tamadidän*₁ အတားအဆီး

obstinate *adj* *thásaö* စိတ်ခက်ထန်သော

obstinate person *n* *prathásaö* စိတ်ခက်ထန်သူ

obstruct *v* *aökatän* ပိတ်ဆို့သည် *täswi aökatän dö khautön kau* လည်ချောင်းတွင်ငါးရိုးပိတ်ဆို့သည်။; *kāncôn* ကြားတွင်ပိတ်ဆို့သည်; *pyan*₃ ကွယ်သည် (ရှေ့က) *cö pyan kangä* ရှေ့မကွယ်နှင့်; *pyanbü* ရှေ့ကကွယ်သည်

obstruct crosswise *v* *cakha* ကန့်လန့်စို့သည်

obvious *adj* *kalän*₂ သိသာထင်ရှားသော

obviously *adv* *kalän*₃ ထင်ရှားစွာ *usü kalän* ထင်ရှားစွာ မြင်ရသည်။

occasional *adj* *aöprön* နည်းပါးသော; *bäyü bäyaö* တစ်ခါတစ်လေဖြစ်သော

occasionally *adv* *yüyaö lablan* တစ်ခါတစ်လေ

ocean *n* *pinlèdau* သမုဒ္ဒရာ; *süpinlèdau* သမုဒ္ဒရာ; *sütawadau* သမုဒ္ဒရာ

octagon *n* *sòcain* အဋ္ဌဂံ

octopus *n* *süna* ရေဘဝဲ၊ ရေသရဲ

odd number (not divisible by 2) *adj* *tañ* မ ဂဏန်း ၃၊ ၅၊ ၇၊ ၉

odds and ends *n* *aphao abyü* အသေးအဖွဲ၊ တိုလီမိုလီ

of course *mwai khlaöya interj* ဟုတ်တာပေါ့; *näya interj* ဟုတ်တာပေါ့၊ မုချဖြစ်သည်; *ränmä adv* မုချ *da ränmä* မုချသည်။

offend *v* *mamä*₁ ပြစ်မှားသည်

offended *keintha adj* စိတ်ကွက်သော; *thakhaïn v* စိတ်ကွက်သည်

offer *v* *lu*₅ လှူသည်; *luhtan* ပူဇော်သည်; လှူသည်; *malu* ပေးကမ်းသည်။ လှူဒါန်းသည်၊ ပူဇော်သည်

offering *n* *taluhthan* ပူဇော်ခြင်း; *talutatän* အလှူဒါန; *talü* အလှူဒါန

offertory food *n* *sabä* ကန်တော့ပွဲအစားအစာ

office *n* *ho*₁ ရုံး

office case *n* *holi* ရုံးစာ

office seal *n* *hokhwaï* ရုံးတံဆိပ်

often *adv* *laplön lablan* မကြာခဏ

ogre *n* *kakü* ဘီလူး

ogress *n* *kakümaö* ဘီလူးမ

oh *interj* *kö* အို; *weï*₂ အို *weï khï aökän* အို ငါ့ဘဝ။

oh, really? *interj* *aömä* သည်လိုလား

oh! yes *interj* *aöywän* ဟုတ်သားပဲ

oil *n* *namän*₁ ဆီ *ngaü dö namän* ဆီဖြင့်ကြော်သည်။ ; *nimän*₁ ဆီ; *thao*₁ ဆီ

oil dregs *n* *nimän-í* ဆီချေး၊ ပဲဖတ်; *nimyan* ရေနံချေး

oily *adj* *ngwä*₁ အီသော; *plü*₁ ဆီစွန်းသော၊ ဆီများသော

ointment *n* *tathütä* လိမ်းဆေး

old *adj* *htön*₅ ဟောင်းသော *saü htön* တောင်ယာဟောင်း။ ; *kaö*₁ ဟောင်းသော; *prä*₃ အိုသော; *yü*₅ [kk]

ဟောင်းသော
old and cold *adj rōn₂* ဟောင်း၍အေးသော *an dyānrōn*
 ဟောင်း၍အေးသောထမင်းကိုစားသည်။
old and faded *adj kaòkyao* ဟောင်းနွမ်းသော
old body youthful mind *adj nānthaprá thabalaò*
 ကိုယ်အို စိတ်ပျိုသော
old corn *n baukhiprá* ပြောင်းဟောင်း
old dung *n íthu* မစင်ဟောင်း
old field (still in use) *n saúhtōn* ယာဟောင်း (အသုံးပြု
 သေး); *saúkaò* ယာဟောင်း (အသုံးပြုသေး)
old generation *n ciprá₁* ရှေးလူ
old heavy club *n niteĩnkaò* တင်းပုတ်ဟောင်း
old hole *n kaülān* အပေါက်ဟောင်း
old man *n phǎprǎ* အဘိုးအို
old person *n maòcika phǎcikon* သက်ကြီးရွယ်အို;
maòciprá phǎkhaubaü သက်ကြီးရွယ်အို
old woman *n maòprǎ* အမေအို၊ အဖွားအို
omen *n akhyú akan* နိမိတ်; *aphĩ ayòn* အတိတ်နိမိတ်
on *post khau₅* အပေါ်၊ အထက်; *lòn₁* ထံတွင်၊ ပေါ်တွင်
on back *adv htan-ǎ* ပက်လက် *mĩ htan-ǎ* ပက်လက်လှန်
 အိပ်သည်။
once *adv lablan há* တစ်ရံရောအခါ; *lablan* တစ်ကြိမ်က
 ၊ တစ်ချိန်က၊ ရှေးအခါက
once again *adv lablan pè* ထပ်မံ၍
once more *adv hteĩn lablan* နောက်ထပ်တစ်ခါ
once upon a time *adv lá niharu há* ရှေးသရောအခါ
one *kyún₁ n* တစ်; *kyún₂ clf* ခု *nũ kyún* နှစ်ခု; *la₁ n*
 တစ် ၁; *lakyún adj* တစ်ခုသော
one 1 *n ta₅ [kk]* တစ် ၁
one after another *adv latōn latōn* ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ
taibacü latōn latōn ka ဆင့်ကဲဆင့်ကဲပြောပြကြပါ။
one day *ladaò há adv* တစ်နေ့သောအခါ; *lanú lathũ n*
 တစ်နေ့သောအခါ *lanú lathũ pa ka landakǎ mò*
 တစ်နေ့သောအခါကျွန်ုပ်တို့တွေ့ကြလိမ့်မည်။
one day before full moon and new moon *n lá maĩ* လမ
 ပြည့်မကွယ်မီတစ်ရက်
one half of a pair *clf deĩn₂* တစ်စုံထဲမှတစ်ဘက်

maĩphlon lá la deĩn မျက်လုံးတစ်ဘက်ချွတ်ယွင်း
 သည်။
one hundred, 100 *n laya* ၁၀၀ တစ်ရာ
one million, 1,000,000 *n lathǎn* ၁၀၀၀၀၀၀ တစ်သန်း
one sided *adj badeĩn* တစ်ဘက်သတ်ကျသော
one small stick each on both bones *n sũngaò* ကြက်ရိုး
 တွင်တုတ်ကလေးတစ်ချောင်းစီအမျိုးအစား
 (ကြက်ရိုးထိုးပေဒင်)
one thousand, 1,000 *n lareĩn* ၁၀၀၀ တစ်ထောင်
one time *pro la blan* တစ်ခါ; တစ်ကြိမ်
one who takes precedence of himself *n pratĩnǎn* မိမိ
 ကိုယ်ကိုရှေ့တန်းတင်သူ
one-sidedly *adv ladeĩncǎ* တစ်ဖက်သတ်
one's own *n ta taò* ကိုယ်ပိုင်
onion *n bahulĩ* ကြက်သွန်နီ
onion tops *n bahumōn* ကြက်သွန်မြိတ်
only *bǎ₂ conj* သာလျှင် *khĩ cau bǎ khĩ cau hò* ကျွန်ုပ်
 လက်ထက်၌သာလျှင်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။; *ciprá₂ adv*
 သာလျှင်; *hò Pf* သာလျှင် *pra aò laki hò* လူအနည်း
 သာရှိသည်။; *lailai adv* သာလျှင်၊ သက်သက် *phōn cí*
lailai အမဲသားသက်သက်ချက်သည်။ ; *nũnũ adv* တစ်
 မျိုးတည်း၊ သက်သက် *cĩ nũnũ* အသားသက်သက်။ ;
yaũ₁ adv သာလျှင် *ngòn cò mwaĩ na yaũ* အခြား
 သူမဟုတ်သင်သာလျှင်ဖြစ်သည်။
only once *adv lablan hò* တစ်ခါတည်းသာ
open *ǎn₂ v* ဟသည်; *aòba-ǎn v* ပွင့်နေသည် *dyǎnpōn*
aòba-ǎn ထမင်းအိုးပွင့်နေသည်။; *kalān₁ adj* ပြတ်သား
 သော; *kalān₂ adj* သိသာထင်ရှားသော; *kĩ₂ v* ဟသည်
kĩ u baukhi phlon ပြောင်းအစေ့ကို ဟကြည့်သည်။ ;
mōn₂ v ဖွင့်သည်; *tha-ǎn adj* ဟနေသော၊ ပွင့်နေသော
open (by hand) *v bōn* ဟသည် (လက်ဖြင့်); *pũ* ဟသည်
 (လက်ဖြင့်) *pũ tasǎ kalǎn* အနာနေရာကိုဟ
 သည်(လက်ဖြင့်)။
open bracket (-- *n mōn₁* ကွင်းစ (--
open expanse *n kǎnkālān* ဟင်းလင်းပြင်
open field *n laklantha* ကွင်းပြင်
open parenthesis *n mōn₁* ကွင်းစ (--

open the school *v mōn kyòn* ကျောင်းဖွင့်သည်

open-eyed *adj khāmaī* မျက်စိပွင့်စရာဖြစ်သော *tōn an cithōnsū khāmaī* မိုညှင်းချဉ်ထောင်းစားလျှင်မျက်စိပွင့်သည်။

opened *adj thamōn₁* ပွင့်လျက်ရှိသော *dyānpōn thamōn* ထမင်းအိုးပွင့်နေသည်။

opening speech *n ngaōmōn* အဖွင့်စကား

openly *laōmaī adv* မြင်သာထင်ရှားစွာ; *lau₅ adv* ဖြောင်၊ *tai lau* ဖြောင်ပြောသည်။ ; *laumaī adj* ဖြောင်

opium *n beīnya* ဘိန်းမဲ

opponent *n prabaòblan* ဖိဆန်သူ

opportune *adj amaī rā* အခါအခွင့်သင့်သော; *mairā* အခွင့်အခါတိုက်ဆိုင်သော; *tunimaū* အခွင့်အခါကောင်းသော

oppose *v baòblan* ဖိဆန်သည်; *htandidaò* အတိုက်အခံပြုသည်

opposer *n prahtandidaò* အတိုက်အခံပြုသူ

opposition *n tahtandidaò* အတိုက်အခံပြုခြင်း

oppress *v mapī₂* ဖိနှိပ်သည်; *nimá nicá* အနိုင်ကျင့်သည်; *nimá* အနိုင်ကျင့်သည်; *nyanlan* ဖိနှိပ်သည် (လူ); *teīran dankhau* ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သည်; *yān₅* ဖိနှိပ်သည် *yān phao yā mā* သားမယားကိုဖိနှိပ်သည်။ ; *yānmaīn* ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သည်

oppression *n tayānmaīn* ဖိနှိပ်ခြင်း; *tanimá* အနိုင်ကျင့်ခြင်း; *tanyanlan* ဖိနှိပ်ခြင်း

oppressor *n pranimá* အနိုင်ကျင့်သူ; *pranyanlan* ဖိနှိပ်သူ

or *conj bacōma* သို့မဟုတ်၊ အခြားနည်းအားဖြင့်; *bacōmwaī* သို့မဟုတ်၊ အခြားနည်းအားဖြင့် *taū ũ daò bacōmwaī caòpèdaò* ယနေ့(သို့မဟုတ်)မနက်ဖြန် ရောက်လာမည်။; *cōthūmè* သို့မဟုတ် *an cōthūmè ma* စားသို့မဟုတ်လုပ်ပါ။ ; *mè₂* ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် *dau mè syan bakhyan* ကြီးသည်ဖြစ်စေငယ်သည်ဖြစ်စေချိန်ကြည့်ရမည်။ ; *mèrīrī* ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ်

or plants) *v nā₃* လောင်းရိပ်ကျသည်

orange *n magwanthā* လိမ္မော်သီး

orchid *n phaōtitōn* သစ်ခွပန်း

ordain *v raōrīhtūhtan* သိက္ခာတင်သည်

order *daó v* စေခိုင်းသည်; လုပ်စေသည် *hōpā daó*

မည်သူခိုင်းသနည်း။ ; *nōn₁ v* အမိန့်ပေးသည်; *tadaó n* လုပ်စေခြင်း; *tamā₁ n* အမိန့်; *tanōn₁ n* အမိန့်

order or command *v mālan* ညွှန်ကြားသည်၊ အမိန့်ပေးသည်

order to do small thing *v daòphākhau htauphākān* အသေးအမွှား ခိုင်းစေသည်

ordinary *adj ciprá* သာမန်ဖြစ်သော *mōnnū ciprá* သာမန်နေ။

ordinary arrow *n plābaū* မြားရိုးရိုး

ordination *n taraōrīhtūhtan* သိက္ခာတင်ခြင်း; *taraōrīhtūhtan phūkī* ရဟန်းသိက္ခာတင်ခြင်း။

organ *n thancon* အော်ဂင် (တူရိယာ)

organise *v hwānkh lai paikh lōn* စီမံခန့်ခွဲသည်; *pran₃* စီစဉ်ဆောင်ရွက်သည်

organist *n pradon₂ (thancon)* သံစုံတီးသူ

organization *n phon₁* အုပ်စု၊ အဖွဲ့

organize *v hwānkh lai paikh lōn* စီမံခန့်ခွဲသည်

oriental turtle dove *n htaulwīmakrō* ချိုးပိန်တူး

origin *n lāhti lākān* ပကတိ

original *adj thacaō thacān* မူလအတိုင်းဖြစ်သော

original sin *n takhòwèkahti* အပြစ်ကြီး

ornament *n krōnkrai* အဆင်တန်ဆာ *prabyāncū krōnkrai* ကြေးပတ်သူအဆင်တန်ဆာ။

orphan *n prasaimaōphā* မိဘမဲ့; *prayaūmaōphā* မိဘမဲ့ကလေး

orphanage *n prayaūmaōphā hyūn* မိဘမဲ့ဂေဟာ

other *pro ngòn₂* အခြားသူ

others *n hō₁* အခြားသူများ

otherwise *conj bacōma* သို့မဟုတ်၊ အခြားနည်းအားဖြင့်; *bacōmwaī* သို့မဟုတ်၊ အခြားနည်းအားဖြင့် *taū ũ daò bacōmwaī caòpèdaò* ယနေ့(သို့မဟုတ်)မနက်ဖြန် ရောက်လာမည်။

otorrhoea *n nikūthōn* နားပြည်ယို

otter *n taurān* ဖျံ

ought *aux v rā₃* သင့်သည် *rā tai rān* ပြောကိုပြောသင့်သည်။

our *pro pa* ကျွန်ုပ်တို့၊ ကျွန်ုပ်တို့၏၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို

out of spirit *v yaòswaī* လိပ်ပြာလွင့်သည်

out of sync *adv* *lapra laraü* တစ်ယောက်တစ်ပေါက် *ma lapra laraü htü ta cõ da* တစ်ယောက်တစ်ပေါက်လုပ်လျှင်ဖြစ်လာမည်မဟုတ်။

outer ear *n* *nilā* နားရွက်

outer jacket *n* *hwānceinkwan* အပေါ်အင်္ကျီ

outer part of eyebrows *n* *mainain* မျက်ခုံးအပြင်ဘက်

outer part of thigh *n* *khanpakwan* ပေါင်အပြင်ခြမ်း

outgrowth *n* *tein₁* အတက်၊ အပွား၊ *cunõntein* လက်ချောင်းအပွား။

outside *kānkwan₁* *n* အပြင်ဘက် *aõpaõ dö kānkwan* အပြင်မှာစောင့်နေသည်။ ; *kwan₃ post* အပြင်ဘက်

outsider *n* *prakhõnkwan* အပြင်လူ

oval *tarõn₁* *n* ဘဲဥပုံ; *tarõn₂* *adj* ဘဲဥပုံရှိသော; *tharõn₁* *n* ဘဲဥပုံ; *tharõn₂* *adj* ဘဲဥပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော

over *adv* *thalü₂* ကျော်လွန်၍ *gwaï thalü* အပြေးအရှိန်လွန်၍သွားသည်။

over busy *adj* *thathaõ thathã* အလုပ်အလွန်များသော

over dry *adj* *seĩkanã* ခြောက်လွန်သော

over hanging *adj* *kakaõ* တွဲလဲကျသော

over ripe *adj* *myãnlü* အမှည့်လွန်သော

over take *v* *lihtan* လိုက်မီသည် *cõ lihtan anãñ khaunaõ-ĩ* သူ့ဦးနှောက်ကိုလိုက်မီဘူး။

over the ceiling *adv* *prãñ khau* မျက်နှာကြက်အပေါ်

overdo *v* *mapwũn* အလွန်အကျွံပြုလုပ်သည်

overdrink *v* *aõpwũn* အသောက်လွန်သည်

overeat *v* *anpwũn* အစားကျူးသည်

overflow *v* *bwailanplã* ပြည့်လျှံသည်; *lanplã* လျှံသည်

overfull *adj* *bwaĩblao* ပြည့်မို့သော

overhang *n* *kānkakaõ* တွဲလဲကျနေသောအပိုင်း

overjoyed *v* *thanaõpwũn* ဝမ်းသာလုံးဆိုဖြစ်သည်

overlapping teeth *n* *thaũkhũhtõn* သွားထပ်

overpay *v* *phĩpwũn* အပေးများလွန်းသည်

oversee *v* *ubã* လျစ်လျူရှုသည်

oversleep *v* *mĩpwũn* အအိပ်လွန်သည်

overstay *v* *aõpwũn* ကြာရှည်လွန်းအောင် နေသည်၊ ကျော်လွန်သည်

overstuffed *adj* *bwaĩcein* ပြည့်သိပ်သော

overtake *v* *lã₄* လိုက်မီသည် *cũ cõ lã pè* လိုက်မီတော့ဘူး။

overtax *v* *kikaõpwũn* အခွန်ကောက်ခံလွန်းသည်

overturn *v* *klaõ₂* လှန်ပစ်သည်; *lanbla₂* မှောက်သည် *cĩ lanbla* ပလောင်းမှောက်ကျန်သည်။ ; *lankhaũ* မှောက်သည် *cĩ lankhaũ* ပလောင်းမှောက်သွားသည်။ ; *lanklaõ* မှောက်သည် *nakõpo lanklaõ* မော်တော်ကားမှောက်သည်။ ; *malanklaõ* မှောက်အောင်လုပ်သည်

overwhelming *adj* *ngwã₁* အီသော; *thagnãñ* အီသော

overwork *n* *tathathaõthathã* အလုပ်ပိခြင်း

owe *v* *baphĩ* ပေးရန်ရှိသည်; *ditaõ* ကြေးတင်ရှိသည်

own *adj* *kalaõ₂* ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော *ta kalaõ* ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ ; *taõ₃* ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော; *thakeĩ₂* ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော

owner *n* *bica₁* ပိုင်ရှင် *põn bica* ခြံပိုင်ရှင်။; *bwai₁* ပိုင်ရှင်

ox *n* *paũ₁* နွား

ox cart *n* *paũlũ* နွားလှည်း

ox fence *n* *paũkaõ* နွားခြံ; *paũpõn* နွားခြံ *bwai paũpõn dö dön phrĩ* ရွာအပြင်တွင်နွားခြံထားသည်။

P p

Pa-oh *n* *Pa-au* ပအိုဝ်လူမျိုး

pack *bon₅ clf* ထုပ်; *bon₆ v* ထုပ်သည်; *con₃ clf* အထုပ် *khĩ prĩ citha nũ con* ကျွန်တော်ဆားနှစ်ထုပ်ဝယ်

သည်။ ; *htõn₃ n* အထုပ်; *htõn₄ clf* ထုပ် *takao nũ htõn* မုန့်နှစ်ထုပ်။

pack bull *n* *paũphãdan* ဝန်တင်နွားထီး

package *n* *con*₁ အထုပ်

paddle *n* *niwǎn* လှော်တက် *sǔkhlaǎ̃ niwǎn kǎ* လှော်တက်ကျိုးသွားသည်။ ; *sǔkhlaǎ̃ nigwǎn* လှော်တက်

paddy *n* *baú*₁ စပါး

paddy dyke *n* *baikhôn* လယ်ကန်သင်းရိုး

paddy field *n* *baí* လယ်; *saúbaí* လယ်

paddy field locust with black mouth *n* *dwaithao* လယ်နံ့ကောင်တစ်မျိုး

paddy field rice *n* *hǔbaúbaí* လယ်ဆန်

paddy frog *n* *díbaí* လယ်ဖား

paddy grown in dry soil *n* *baúkhôn* တောင်ယာစပါး

paddy grown in field *n* *baúbaí* လယ်စပါး

paddy husk *n* *phǎ̃khaǎ̃* ဖွဲကြမ်း; *phǎ̃pra* ဖွဲကြမ်း

paddy mat *n* *don*₁ ဖျာကြီး (စပါးလှန်းဖျာ)

paddy mill *n* *konceinbaú* စပါးကြိတ်စက်

paddy seedling *n* *klā*₁ ပျိုးစပါး

paddy that takes longer time to ripen *n* *baúdaú* ကောက်ကြီးစပါး

paddy that takes short time to ripen *n* *baúsǔ* ကောက်စောစပါး

padlock *n* *klainmaǎ̃* သော့ခလောက်; *thòmaǎ̃* သော့ခလောက်; *thònimôn* သော့ခလောက်

pagan *n* *prathakhauphao* ရုပ်ပွားဆင်းတုကိုကိုးကွယ်သူ; *thakhauphao* နတ်စား

paganism *n* *prathakhau* ဗာဟိရဝါဒီ

page *n* *lihtôn* စာမျက်နှာ

pagoda *n* *kamau* စေတီ; *kyònmau* စေတီ *kyònmau aǎ̃ dǎ̃ sònnaǎ̃* တောင်ထိပ်၌စေတီရှိသည်။

pain *n* *sǎya*₁ နာကျင်ခြင်း၊ ကိုက်ခဲခြင်း

painful *pǎn*₂ *adj* ညောင်းညာသော *pǎn nǎn thǎpra* တစ်ကိုယ်လုံးညောင်းညာသည်။ ; *raí*₁ *adj* နာကျင်သော ကိုက်ခဲသော *tháukhǎ̃ raí* သွားကိုက်သည်။ ; *sǎ*₃ *adj* နာကျင်သော *khandein sǎ* ခြေထောက်နာသည်။ ; *sǎphei sǎrai* *adv* ဒုက္ခရောက်သော; *sǎya*₂ *adj* နာကျင်သော၊ ကိုက်ခဲသော

painful urination *n* *sǎsúswǎ*₁ ဆီးသွားရာတွင်နာကျင်ခြင်း

paint white *v* *thu baú* အဖြူသုတ်သည်

painted stork *n* *htausǎ̃lǎn* ငှက်ကျား

pair *khaú*₃ *clf* တစ်ရံ *khanpha la khaú* ဖိနပ်တစ်ရံ။; *thu*₂ *n* တစ်စုံ; *thu*₃ *clf* စုံ *sǎ̃ nǎ̃ thu* ကြက်နှစ်စုံ။

pair of pins used to lock a bull to the yoke *n* *lüniphraǎ̃* လှည်းထမ်းပိုးကျည်း

palace *n* *hokhǎn* နန်းတော် *cahwǎ hokhǎn* ဘုရင့်နန်းတော်။

palate *n* *khada* အာခေါင်

pale *adj* *baúla khǎlu* ဖြူဖတ်ဖြူရော်ဖြစ်သော; *baúthau* ဖြူဖတ်ဖြူရော်ဖြစ်သော; *tháú*₅ ဖြူဖတ်ဖြူရော်ဖြစ်သော; *yathau yathôn* ဖြူရော်သော (သွေးသား)

palm *n* *cuya* လက်ဖဝါး; *naǎ̃*₁ စွန်ပလွံ

palm-sugar *n* *khlaikhlaú* ထန်းလျက်

palmist *n* *cuyakrôn caǎ̃mu* လက္ခဏာဆရာ

pan hole of bee *n* *khwaímò*₂ ပျားဝင်ထွက်ပေါက်

pants *n* *nú*₃ ဘောင်းဘီ

pants elastic *n* *núkaphru* ဘောင်းဘီခါးမျောကြိုး *núkaphru thátǎ̃* ဘောင်းဘီခါးမျောကြိုးပြတ်သွားသည်။

pants pocket *n* *núcikhǎ̃htôn* ဘောင်းဘီအိတ်ကပ်

pants waist tie *n* *núpú* ဘောင်းဘီခါးကြိုး

papaya *n* *kwíthaphǎ̃* သင်္ဘောသီး

paper *n* *cibein* စာရွက်; *ci* စက္ကူ *phǎ̃ khǎ̃ rwǎnci larein* ကျွန်ုပ်အားငွေစက္ကူ တစ်ထောင်ပေးပါ။

parable *n* *ngaǎ̃yòn* ပုံဆောင်စကား *tai dò ngaǎ̃yòn* ပုံဆောင်စကားဖြင့်ပြောသည်။

parachute *n* *cǎ̃nyaú* လေထီး

paragraph *n* *klan*₃ အပိုဒ် (စာ); အချက်

parallel lines *n* *krǎ̃nkrein* မျဉ်းပြိုင်

paralysed *v* *htú thǎ̃* အကြောဆိုင်းသည်

paralysis *n* *cukhanthǎ̃* လေဖြတ်ခြင်း၊ ခြေလက်သေခြင်း; *htúthǎ̃* အကြောဆိုင်းခြင်း

paralytic *n* *prathaghúka* လေဖြတ်ရောဂါဖြစ်သူ

paralytic stroke *n* *dai*₂ လေဖြတ်ခြင်း

paralyze *v* *htú thǎ̃* အကြောဆိုင်းသည်

pare down *v* *htai*₁ ဖျင်သည် *htai thónhtwan* တိုင်ဖျင်သည်။

parent *n* *maǎ̃phǎ̃*₁ မိဘ

parent-in-law *n* *pră₁* ယောက္ခမ၊ ယောက္ခထီး

parenthesis *n* *mõn₁* ကွင်းစ (--

paresis stroke *n* *ngănhtaôtŭ* လေဖြတ်ခြင်း

park *n* *phaôpòn* ပန်းခြံ

parotid gland *n* *tatŭ* ပါးကျိတ်

parrot *n* *htaukhŭ* ကြက်တူရွေး

part *kaŭ₁ n* အပိုင်း; *kaŭ₂ clf* ပိုင်း; *ki₁ n* အပိုင်း၊ အစ၊ ခု; *ki₂ clf* အပိုင်း၊ အစ၊ ခု; *kran₂ clf* အပိုင်း; *ku₁ n* အပိုင်း; *ku₂ clf* ပိုင်း; *khlaibõn thyŭn ku* ကြံချောင်းသုံးပိုင်း။ ; *thapai v* ခွဲသည် *khau lu thapai* ဆံပင်ခွဲသည်။

part of a loom *n* *naiyaô* ဂျပန်ရုပ်ချည်သားကိုဆွဲဟပ်စေသည့်သစ်သားစုံ

part of back strap loom *n* *naithā₂* ဂျပန်ရုပ်ချည်သားကိုဆွဲဟပ်စေသည့်ချည်ကြိုးအထုံး

part of head behind ear *n* *nikŭkhyŭ* နားသယ်

part of sth *n* *lakhaô lakein* တစ်ပိုင်းတစ်စ *htaŭ lakhaô lakein hõ* တစ်ပိုင်းတစ်စပဲပြီးသေးသည်။

part of the neck above Adam's apple *n* *kha-aôlă* လည်မျို

part of work to do *n* *nipron* တာဝန်ယူရသည့်အလုပ်ပိုင်း

partial to *v* *phileintõn₁* ဘက်လိုက်သည်; *udausyan* မျက်နှာလိုက်သည်; *uleintõn* မျက်နှာလိုက်သည်

partiality *n* *ta-udausyan* မျက်နှာလိုက်ခြင်း; *taphileintõn* မျက်နှာလိုက်ခြင်း၊ ဘက်လိုက်ခြင်း

participate *v* *khaô₅* ပါဝင်ဆင်နွှဲသည်

participation *n* *tapablon* ပါဝင်ခြင်း

particle *n* *amai aphwan* အစအန၊ အမှုန့်

particle denoting prior action *Pf kaôhõ* နှင့်ပြီး; ပြီးသား *cein kaôhõ* ပြန်နှင့်ပြီး။

particular *adj* *lanhtŭ₂* တသီးတခြားဖြစ်သော

partition *di₂ n* အကန့်; *di₃ clf* အကန့် *cau la di* ထင်းတစ်ကန့်။

partner *n* *ngònpòn* အဖွဲ့ဝင်၊ တွဲဖက်

partridge *n* *htauhtŭ* ခါငှက်

party *n* *pati* ပါတီ

pass *v* *tõnbá* အောင်မြင်သည် *htulipwě tõnbá* စာမေးပွဲအောင်သည်။

pass by *v* *swai taulu* ဖြတ်သွားသည်

pass judgment *v* *ciran tamaŭ* အမှုစီရင်သည်

past years *n* *caũkaô* ခေတ်ဟောင်း

pasture *n* *kalănphtai* စားကျက်; *niphrai* စားကျက် *paŭ pană niphrai* ကျွဲနွားစားကျက်။

patchy *adj* *lăn₂* ကွက်တိကွက်ကျားဖြစ်သော *paŭ lăn la daŭ* ကွက်တိကွက်ကျားဖြစ်သောနွားတစ်ကောင်။

path *tòn₁ n* လမ်း *tau khelai mă tòn?* ဘယ်လမ်းသွားမည်နည်း။ ; *tòn₃ clf* လမ်း *khelai nŭ tòn* လမ်းနှစ်လမ်း။

path that is scarcely used *n* *khelai-ao* လူအသွားနည်းသည့်လမ်း

path that widely used *n* *khlaibăn* လူအသုံးများသည့်လမ်း

patience *n* *takhanthadõn* သည်းခံခြင်း; *tathahtaŭ* စိတ်ရှည်ခြင်း

patient *khanthadõn v* သည်းခံသည်; *prasă n* လူနာ; *prasweiprasă n* လူနာ; *tháhtaŭ adj* စိတ်ရှည်သော

patient person *n* *pratháhtaŭ* စိတ်ရှည်သူ

patriotic *adj* *phihalădau swŭlăn* မျိုးချစ်စိတ်ရှိသော

patriotism *n* *taphihalădau swŭlăn* မျိုးချစ်စိတ်

patron *n* *prapaôkhau₂* နာယက

pavilion *n* *thwŭn₁* မဏ္ဍပ်

pawn *khyă₄ v* ပေါင်သည် *lai tasai ba khyă thŭ năn* တိုက်ပွဲသွားကအသက်ပင်ပေါင်ရမည်။ ; *pòn₄ v* ပေါင်နှံသည်; *takhyă₁ n* ပေါင်နှံခြင်း; *takhyă₄ n* အပေါင်ပစ္စည်း; *tapòn n* အပေါင်ပစ္စည်း

pay beforehand *v* *phi yaô* ကြိုပေးထားသည်

pay fine *v* *blai* လျော်သည်၊ လျော်ကြေးပေးသည်

pay for piece-work *v* *phitŭ* ပုတ်ပြတ်ပေးသည်

pay on behalf of *v* *phõntŭ* ခေတ္တစိုက်ထုတ်ပေးသည် *phõntŭ rŭ ka* ခေတ္တစိုက်ထုတ်ပေးပါ။

payment *n* *kha₁* အခ; *taphŭ* ပေးဆောင်ခြင်း; *tathutaphŭ* ပေးဆောင်ခြင်း

payment for matchmaker *n* *kabyăn* အောင်သွယ်ခ အတွက်အသား

pea *n* *bŭ₁* ပဲ

peace *n* *ta-aôtha-aôya* ငြိမ်းချမ်းရေး; *tathataya*

ငြိမ်းချမ်းရေး
peace in country *n mōncan bandī* တိုင်းပြည်အေးချမ်းသာယာခြင်း
peace in the country *n mōndī* နယ်မြေအေးချမ်းခြင်း
peaceful *adj aòtha aòya* ငြိမ်းချမ်းသော၊ သာယာသော
peach *n mamwūnthā* မက်မွန်သီး
peacock *n htauprǎ* ဒေါင်း
peanut *n bǐhan* မြေပဲ
peanut cake *n bǐ-ī* ပဲဖတ်
pear *n kleīnthā* သစ်တော်သီး; *maukalǎ* သစ်တော်သီး; *mauthā* ပင်စိမ်းသီး
pedal *n nikhǎ* ခြေနှင်း
pee *v phrai₂* အပေါ့အပါးသွားသည် *phrai laplōn nè* အပေါ့အပါးခဏသွားမည်နော။
peek *v kakraū* ချောင်းကြည့်သည် *kakraū u hu* ခိုးချောင်းကြည့်သည်။
peel *blā₁ n* အခွံ; *ku₆ v* ခွါသည်
peel away *v kukaī* ခွာပစ်သည်
peel off *v thakhlōn* ကွာကျသည် *khandeīn kasa thakhlōn* ခြေထောက်အနာဖေးကွာကျသည်။ ; *thakū* ကွာထွက်သည်; *thapōnkai* ကွာကျသည် (ဆေးသား) *dao tathūrwī thapōnkai* နံရံဆေးရောင်ကွာကျသည်။
peel off (itself) *v tha-aò* ကွာကျသည်
peep *v cicaū* ချောင်းကြည့်သည်; *kraū-u* ချောင်းကြည့်သည်; *pan₃* ချောင်းမြောင်းသည်
peg *v hta₄* ငုတ်ရိုက်သည် *hta nǎn* ငုတ်ရိုက်မှတ်သားသည်။
Pekhon *n Pekhon* ဖယ်ခုံ
pellet *n hanphlon* လောက်စာလုံး *picǎphao lōn hanphlon* ကလေးလောက်စာလုံးနေသည်။
penis *n cūbōn* လိင်တံ; *htī₁* ယောက်ျားလိင်တံ
pension *n pinsin* ပင်စင်၊ အငြိမ်းစား
pentagon *n ngaīcain* ပဉ္စဂံ
people *n pra₂* လူ၊ လူများ *pra aò nǔrein* လူနှစ်ထောင်ရှိသည်။
pepper *n takhyǎ₂* ငရုတ်ကောင်း
peppermint smell *n nyūnhwan₁* ငရုတ်ကောင်းနံ့

percentage *n yakaū* ရာခိုင်နှုန်း *nǔsǔ yakaū* နှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်း။
perceptive *adj kaū-aò* သိတတ်သော
perch *baò₂ v* နားသည် *htaudau baò lǔ* ငှက်ကြီးများအမြင့်တွင်နားသည်။; *nimaò₂ n* ကြက်ငှက်နားရာ
percussion lock fire gun *n klōnsihtō* တူမီးသေနတ်
perfect *adj baūpūsān* သဲလဲစင်သော; *pūsān* အပြစ်အနာအဆာမရှိသော *pralau nu baū pūsān cō da pra kō* လူဆိုတာအပြစ်အနာအဆာကင်းသူမရှိနိုင်ပါ။
perforate *v dau* အပေါက်ဖောက်သည်
perforated *adj kaūphlōn* အပေါက်ပါသော
perfume *n sūnyūnhwan* ရေမွှေး
perhaps *adv bacōbǎ* ဖြစ်ဟန်ရှိသော *ǔ ha bacōbǎ ataī da nè* ယနေ့ညသူရောက်လာနိုင်သည်။; *cōtheithei* ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည် *caòpèdō ataī cōtheithei* မနက်ဖြန်သူရောက်ချင်ရောက်မည်။
period *n cū₃* ကာလ *ǔ cū* ယခုကာလ။
period (.) *n dwan₁* အင်္ဂလိပ်ပုဒ်မ
periodic gland *n titū* ပါးကျိတ်
permanently *adv aòbaò* အပြီးအပိုင်၊ စဉ်အမြဲနေသည်
permission *n talǎ* ခွင့်ပြုချက်
permit *v cau₂* ခွင့်ပြုသည်; လက်ခံသည် *khǐ cau bǎ khǐ cau hō* ကျွန်ုပ်တစ်သက်တာ ကာလသာ ခွင့်ပြုမည်။ ; *lǎ₆* ခွင့်ပြုသည်
persecute *v masǎrai* ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သည်; *phyǎnsǎrai* ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သည်
persecution *n taphyǎnsǎrai* နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း
persecutor *n praphyǎnsǎrai* နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသူ
perseverance *n tathahǐ* ဇွဲရှိခြင်း၊ ဇွဲ
persevering *adj thahǐ* ဇွဲကောင်းသော *thahǐ laòkaū* ဇွဲအလွန်ကောင်းသည်။
persistently *adv nōnnōn* တဖြတ်ထိုး *ma nōnnōn* တဖြတ်ထိုးလုပ်သည်။
person *clf pra₃* ယောက်၊ ဦး *thyūn pra* လူသုံးယောက်။
person conducting sacrificial rites *n praluta* ယဇ်ဆရာ
person few in speech *n prakaōprōn* စကားနည်းသူ
person in charge of maintaining discipline at a public show *n prapaō-prapán* ပွဲထိန်း

person of consideration *n prarwaïthei* သိတတ်သော
သူ

person of no status *n pratarútapă* ကလေးကချေ၊
အရည်အချင်းမဲ့သူ

person of suppressed feelings *n prathákaũkăñ* မျိုသိပ်
စိတ်ထားတတ်သူ

person that frames a case *n pramausau* အမှုဆွသူ

person who ambushes *n pradònkhlai* ခြံခိုတိုက်ခိုက်သူ

person who asks *n prakwĩ* တောင်းသူ

person who avoids *n prakhaò* ရှောင်တိမ်းသူ

person who bathes *n prawansũ* ရေချိုးသူ

person who bears the cost *n prakhanlaò* အကုန်အကျ
ခံသူ

person who broadcasts *n prathakũlaighũ* အသံလွှင့်သူ

person who carries *n prayaò* ထမ်းသူ

person who carries on the back *n prapai* ကျောပိုးသူ

person who casts a magic spell over sb to cause harm
n prapyau ပြုစားသူ

person who closes with palm *n prapăn* လက်ဝါးဖြင့်
ပိတ်သူ

person who coaxes *n pratwei* ချော့မော့သူ

person who commits rape *n praphaudaò* မုဒိမ်းကျင့်သူ

person who commits suicide *n pramathũtaòñăñ* မိမိ
ကိုယ်ကိုသတ်သေသူ

person who contradicts *n prayaòpă* ဆန့်ကျင်သူ

person who counts *n pratwă* တွက်ချက်သူ

person who degrades *n prani* နှိမ်သူ

person who deviates *n prahtanpă* သွေဖည်သူ

person who discards the garb of religious order *n*
prahtwă လူဝတ်လဲသူ

person who draws *n prakwi* ရေးဆွဲသူ

person who dries *n pralaũ* လှန်းသူ

person who easily moves to tear *n pramaĩsũbũ*
မျက်ရည်လွယ်သူ

person who entices *n pralaòklwan* လှလိမ်လှညာ

person who expels *n prakhlũswai* နှင်ထုတ်သူ

person who feels embarrass *n prapapeĩn* အားနာတတ်

သူ

person who fells *n prakũlankă* ခုတ်လှဲသူ

person who gads about *n pramalyaò*
အားအားယားယားလျှောက်လုပ်သူ

person who gazes *n prathakhlaũ* ငေးမောသူ

person who gets exhausted *n pralanphli* အင်အား
ကုန်ခန်းပြီးလဲကျသူ

person who gives thread *n prayònlũ* ချည်ကိုပေးသူ

person who goes astray *n pralaikwan* သွေဖည်သူ

person who goes to search *n pralaikwan* သွားရှာသူ

person who guesses *n prakhòn* ခန့်မှန်းသူ

person who hates *n prathakhai* မုန်းတီးသူ

person who have intercourse with unequal level of
relation *n prabòñ* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်မညီသူနှင့်
ကာမဆက်ဆံသူ

person who helps sb up *n prabaòhtònbònnăñ* (နာမ
ကျန်းသူအား) ထူမပေးသူ

person who incites lawsuit *n pramyasau* အမှုဆွသူ

person who is dismissed *n prakhanba tanũpă*
ထုတ်ပယ်ခံရသူ

person who is partial towards sb *n pra-udausyan*
မျက်နှာလိုက်သူ

person who is stocky in lower part of body *n*
pralònkăñ ကိုယ်အောက်ပိုင်းတုတ်ခိုင်သူ

person who keeps secret *n pramu* နှုတ်ငုံသူ

person who keeps suppression *n prakaũkăñ* မျိုသိပ်
ထားသူ

person who ladles *n pragwă* ခူးခပ်သူ *pragwă dyăñ*
ထမင်းခူးသူ။

person who likes *n pra-uba* ကြိုက်သူ

person who misleads *n prathu* ဖြားယောင်းသူ *prathu*
ngòn aò-a သူတစ်ပါးကိုဖြားယောင်းသူများစွာရှိသည်။

person who mistakes sb or sth with another *n pra-*
ulon အကြည့်မှားသူ

person who obeys *n prayũngaò* နာခံသူ

person who offers *n praluhtan* ပူဇော်သူ; *pralu* လှူဒါန်း
သူ

person who pares *n prahtai* ဖျင်သူ၊ သင်သူ *prahtai*

ngaũ ထင်းရှူးဆီပျင်သောသူ။
person who participates in traditional dance (ywaĩ) at funeral *n praywai*₁ အသုဘရိုးရာအက (ရွဲ) ကသူ
person who pays on behalf of *n praphõntũ* ခေတ္တစိုက်ထုတ်ပေးသူ
person who picks quarrel *n pradidwai* ရန်စသူ
person who pours water *n prayausũ* ရေလောင်းသူ
person who prevents *n prakhran* ဟန့်တားသူ
person who quarrels *n prahtein*₁ ငြင်းခုံသူ
person who recommends *n prahõtõndõn* ထောက်ခံသူ
person who refuses to do because other would not *n prahũ* တွက်ကတ်သူ
person who regrets *n praciki* နှမေျာသူ
person who replies *n pratyancein* စာပြန်သူ
person who resigns *n pranũpã* ထုတ်ထွက်သူ
person who runs away *n prakhlaiswai* ထွက်ပြေးသူ
person who runs with hare and hunts with hounds *n pramablalĩblabaũ* လှေနှံနှစ်ဖက်နှင်းသူ
person who sees *n pra-ulaõ* တွေ့မြင်သူ
person who slowly dies from injury *n prathũrwai* ဒဏ်ရာကြောင့်အတန်ကြာမှသေဆုံးသူ
person who smears *n prathu*₁ သုတ်လိမ်းသူ *prathu nimyan* ရေနံချေးသုတ်သူ။
person who solves problem *n pramalĩmakhlãn* ပြဿနာဖြေရှင်းသူ
person who spins *n prathũphai* မိုင်းငင်သူ
person who spits *n prahtwĩ* ထွေးသူ
person who sues *n pramasau* အမှုလုပ်သူ
person who suffers from poor eye-sight *n pramaĩphlonkhũ* မျက်စိမှန်သူ
person who surrenders *n prataolantari* လက်နက်ချသူ
person who threatens *n prapaõraũ* ခြိမ်းခြောက်သူ
person who ties thread *n prakyaõnrĩ* ချည်ကွင်းစွပ်မင်္ဂလာပေးသူ
person who tolerates *n prakhannãn-khanhwaĩ* ခံနိုင်ရည်ရှိသူ
person who tosses rice in tray *n prasa*₁ ပြာသူ (ဆန်)

person who visits many far places *n pralõnkãn* ရပ်ဝေးနေရာအများအပြားသို့သွားတတ်သူ
person who whistles *n prahwĩ*₂ လေချွန်သူ
person whose word people listen *n pramangaõthaõ* စကားဩဇာရှိသူ
person with a bent back *n prakasãnkõn* ခါးကုန်းသူ
personal affairs *n nãnnã nãnnita* ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ
personal experience *n nãnlau* ကိုယ်တွေ့ *mĩmãn cõ mwai, nãnlau* အိပ်မက်မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တွေ့ပဲ။
personal own *n nihtein* ပုဂ္ဂလိကပိုင်၊ တစ်ဦးတည်းပိုင်
personal property *n takalaõ* ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း
personally *adv nãnkalaõ* ကိုယ်တိုင်၊ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ်; *taõ*₆ ကိုယ်တိုင် *ma taõ* ကိုယ်ပိုင်လုပ်သည်။; *thãnãn* ကိုယ်တိုင်
persuade *v yao*₃ ဆွယ်သည် *prakarãn yao ngõn* လူမှိုက်ကတစ်ပါးသူကိုဆွယ်သည်။
perverse *khlu*₂ *adj* စိတ်ကောက်သော; *khluhklein v* အရှဲ့တိုက်သည်
perverse behaviour *n takhluhklein* အရှဲ့တိုက်ခြင်း
perverse person *n prakhlukhlein* အရှဲ့တိုက်သူ
pestle *n nisũ* ကျည်ပွေး; *nitõn* ကျည်ပွေး
petition for help *n takwĩ tamacũ* အကူအညီတောင်းခံခြင်း
pharmacy *n tathũhyũn* ဆေးဆိုင်၊ ဆေးခန်း
pheasant *n htausei* ရစ်
phlegm *n cú*₄ ချွဲသလိပ်; *thakhasũ* ချွဲ သလိပ်
phonology *n cõnniswĩ* သက်ငယ်ချိုးဗေဒင် *cõnniswĩ akahti læ Phã Kacũ* သက်ငယ်ချိုးဗေဒင်အစုစားကစူးက။
physique *n kliklaõ*₁ အရိုးအဆစ်; *swiklĩ* အရိုးဆစ်
pick *v bĩ*₂ ခူးသည်; *khai*₄ ကြားထိုးသည် *khai thaũkhũ* သွားကြားထိုးသည်။
pick back *v htwan blan* ပြန်ကောက်သည်; *htwan raõ* ကောက်ယူသည်; ပြန်ကောက်သည်
pick out *v dwai*₂ ထွင်သည် (ဆူး)
pick quarrel *v cikhi* ရန်စသည် *picãphao lancikhicũ* ကလေးအချင်းချင်း ရန်စကြသည်။ ; *didwai* ရန်စသည် *cõ didwai ngõn ka* သူတစ်ပါးကို ရန်မစနှင့်။ ; *karai*

ရန်စသည်

pick up *v* *htwan*₂ ကောက်ယူသည်; *htwan raó* ကောက်ယူသည်; ပြန်ကောက်သည်; *phru*₄ ဆွတ်ခူးသည် *yaó phru baú* မျောက်စပါးဆွတ်ခူးသည်။

picker *n* *prahtwan* ကောက်သူ

pickle *n* *samasú* အချဉ်စာ (လက်လုပ်)

pickle vegetables *v* *masú* အချဉ်တည်သည် *masú tha-aú* မုံညင်းကိုအချဉ်တည်သည်။

pickled fish *n* *tású* ငါးချဉ်

pickled mustard *n* *cithón* မုံညင်းချဉ် (ခြောက်)

pickled tea leaves *n* *neinthyún* လက်ဖက်စို

pickpocket *baocikhúhtón* *v* ခါးပိုက် နှိုက်သည်; *prabaocikhú* *n* ခါးပိုက်နှိုက်

picture *n* *nányòn*₁ ဓါတ်ပုံ; *tayòn*₁ ပုံ၊ ပန်းချီကား; *yòn*₁ ပုံ၊ အရုပ် *bokhyaó Aung San yòn* ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပုံ။

picture book *n* *tayònlí* ရုပ်ပုံများစာအုပ်

picture of person *n* *prayòn*₁ လူပုံ

piece *ki*₁ *n* အပိုင်း၊ အစ၊ ခု; *ki*₂ *clf* အပိုင်း၊ အစ၊ ခု; *lón*₁ *n* အတုံး; *lón*₂ *clf* တုံး; *phí cau la lón* ထင်းတစ်တုံးပေးပါ။ ; *naó*₂ *n* အပိုင်းအစငယ်; *yí*₁ *n* အတုံး; *yí*₂ *clf* တုံး; *cí nú yí* အမဲနှစ်တုံး။

piece work *n* *tú*₁ ပုတ်ပြတ် *kha tú saú* တောင်ယာပုတ်ပြတ်လုပ်စေသည်။

pieces of curry *n* *thwíthaó* ဟင်းဖတ်

pieces of innards and flesh *n* *kayón kanaó* ဝမ်းတွင်းအစုံနှင့် အသားအနည်းငယ်

pierce *v* *kei*₂ တုတ်ထိုးသည်; အပ်ဖြင့်ထိုးသည်; *saiba* ထိုးမိသည်; *saó*₂ စူးသည် *thónsu saó* ဆူးစူးသည်။ ; *tú*₅ တုတ်ဖြင့်ထိုးသည် *tú cí* အမဲသားကိုတုတ်ဖြင့်ထိုးသည်။

pierce from above *v* *lansai*₂ အပေါ်မှထိုးကျသည် *bán aó dó pránkhau lansai* မျက်နှာကျက်ပေါ်မှလှဲထိုးကျသည်။

pierce through *v* *saipau* ထိုးဖောက်သည်

pig *n* *htaó*₁ ဝက်

pig trough *n* *htaókhlón* ဝက်စားကျင်း

pig tusk *n* *htaómai* ဝက်စွယ်

pigeon *n* *htaulwílaó* ခိုး; *htaulwí* ချိုးငှက်

pigeon pea *n* *bíhtanrwaí* ပဲစင်းငုံ

pigsty *n* *htaókaó* ဝက်ခြံ; *htaópòn* ဝက်ခြံ

pile *bwaihtón* *v* ထပ်၍စီသည်; *còn*₁ *n* အပုံ; *còn*₂ *clf* အပုံ *paú í la còn* နွားချေးတစ်ပုံ။ ; *htón*₅ *v* ထပ်သည်; *taocòn* *v* စုပုံထားသည်

pile up *v* *sícòn*₂ စုပုံသည်

piles *n* *kánblilan* လိပ်ခေါင်းကျရောဂါ; *kánbli* လိပ်ခေါင်း

pill *n* *tathú-an* စားဆေး; *tathúphlon* ဆေးလုံး

pillar *n* *htwan*₁ တိုင်

pillow *n* *kakyún* ခေါင်းအုံး; *mwan* ခေါင်းအုံး

pillowcase *n* *mwanklú* ခေါင်းအုံးစွပ်; *mwankón* ခေါင်းအုံးစွပ်

pimp *n* *phríphá* ဖာခေါင်း

pimple *n* *mwán*₁ ဝက်ခြံ

pin *n* *nikeí* တွယ်ချိတ်

pinch *v* *cón*₂ ဆိတ်သည်

pinch bar *n* *htakhón* သံကလော်

pinch with pliers *v* *dí*₄ ညှပ်သည်

pine heartwood *n* *ngaúsa* ထင်းရှူးအနှစ် *makaí mí dò ngaúsa* ထင်းရှူးအနှစ်ဖြင့်မီးမွေးသည်။

pine tree *n* *ngaú*₁ ထင်းရှူး

pine wood *n* *ngaú*₁ ထင်းရှူး

pineapple *n* *makeinthá* နာနတ်သီး

Pinlon spirit *n* *Pinlon thá* ပင်လုံစိတ်ဓါတ်

pipe *n* *cakhwá* [kk] ဆေးတံ; *nihtaú* ပိုက်; *yábwí* ဆေးတံ

pit *n* *han-ón* မြေတွင်း; ချိုင့်ခွက်

pit viper *n* *raúthyún líkánmeí* မြေစိမ်းအမြီးခြောက်

pit-saw *n* *lwádau* လှူကြီး

pitch black *lonkí*₁ *n* မည်းနက်ရောင်; *lonkí*₂ *adj* မည်းနက်သော၊ မည်းတူသော; *lonsí*₁ *n* မည်းနက်ရောင်; *lonsí*₂ *adj* မည်းနက်သော

pitch dark *adj* *khúlon khúpreí* မှောင်မိုက်သော

pith *n* *au*₁ အအူ *nyúnblán hwa au ka* ဝါးအအူကိုသုတ်

လိုက်ပါ။

pitiful *adj* *cică₁* သနားစရာကောင်းသော

pity *v* *cică₂* သနားသည်

pity each other *v* *lancică* အချင်းချင်းသနားကြသည်

pity on each other *n* *talancică* အချင်းချင်းသနားခြင်း

place *dôn₂* *v* တည်သည်; ထောင်သည်; တင်သည် *dôn sũla ka, dôn calòn ka, dôn sũkhlòn ka* ရေနေ့: တည်ပါ။ လှေကားထောင်ပါ။ ရေတံလျှောက်တင်ပါ။ ; *ghòn n* နေရာ; *htũ₆* *v* ထားသည် *htũ lanphyûn* အောက်ချထားသည်။ ; *kalăn₁* *n* နေရာ *kalăn cõ daò pè* နေရာမဆုံတော့ပါ။; *kăn₆* *clf* နေရာဒေသ; *khyûn v* တည်သည်၊ တည်ထားသည် *khyûn lòn* ကျောက်တည်သည်။ ; *phròn₁* *n* နေရာ; *phròn₂* *clf* နေရာ *saũ nũ phròn* ယာနှစ်နေရာ။

place a target *v* *maũ₃* ပစ်မှတ်ထားသည်

place arms akimbo *v* *htukaneĩn₂* ခါးထောက်သည်

place on ember *v* *kyûn₃* မီးခဲပေါ်တင်သည်

place over fire *v* *swăn₂* တည်သည်၊ တင်သည် *swăn sũla* ရေနေ့:တည်သည်။

place that is not cultivated for years *n* *kănpră₂* နှစ်ရှည်လများမစိုက်မပျိုးသည့်မြေနေရာ

place that no one dares to stay or cultivate *n* *kănsaò* မည်သူမျှမနေဝံ့၊ လုပ်မစားဝံ့သည့်နေရာ

place which had been used and stayed *n* *ni-ikaò* (*kalánkaò*) နေထိုင်ကျက်စားခဲ့သည့်နေရာ

placenta *n* *phaokõn* အချင်း; *thalathā* အချင်း *paũ thalathā* နွားအချင်း။

plague *v* *htaò₂* ထသည်၊ ကပ်သင့်စေသည် *yũ htaò* ကြွက်ထသည်။

plain *n* *kăndwăn* မြေပြန့်; *kănnagan* လွင်ပြင်; *ngandwăn* ညီညာသောလွင်ပြင်

plain field *n* *ngantha* လွင်ပြင်; *ngan* လွင်ပြင်

plain tea *n* *neinsũ* လက်ဖက်ရည်

plaintiff *n* *prahtaòsau* တရားလို

plan *kran₅* *v* ကြံစည်သည်၊ စိတ်ကူးသည်; *pănkhlai paikhlòn v* စီမံခန့်ခွဲသည်; *phan₂* *v* စီမံကွပ်ကဲသည်; *takranhtan n* စီမံကိန်း; *takranlai n* ရည်ရွယ်ချက်; *takran n* ကြံရွယ်ချက်; *tapănkhlai paikhlòn n* စီမံခန့်ခွဲမှု; *tarwaĩ₁* *n* ရည်ရွယ်ချက်

plan (to kill) *n* *ta-aũnănkranckhau* သေရန်ကြံစည်ခြင်း

plan to kill *v* *ũnăn krankhau* သေရန်ကြံစည်သည်

plank *n* *thônpain* ပျဉ်ပြား

plant *laũ v* စိုက်သည်; *mõn₅* *clf* အပင် *ũdaò pa kũ*

thôn kă su mõn ဒီနေ့ငါတို့သစ်ပင်ခြောက်ပင်ခုတ်လှဲနိုင်သည်။ ; *sao₄* *v* စိုက်ပျိုးသည် *sao baũ* စပါးစိုက်သည်။; *tamõntabõn n* အပင်

plant fibre *n* *khwăn₁* လျှော်

plant of sapwood *n* *thônpainblwăn* သစ်ပကာ

plant with large seeds used for making spinning tops *n* *khyõnpain* အသီးစေ့ကိုတုတ်လျှို၍ဂျင်ကဲ့သို့အိန်သည့်အပင်တစ်မျိုး

plantain squirrel *n* *yũthakwan* ရှဉ့်တစ်မျိုး

plastic *n* *kò* ပလတ်စတစ် (မိုးကာ) *kăn ba swai dao kò ka* မိုးရွာလျှင်မိုးကာဆောင်းပါ။

plastic sucking pipe *n* *htaũhtikò* ပလတ်စတစ်စုပ်တံ

plate *dyănpwai n* ထမင်းပန်းကန်; *pwai₁* *n* ပန်းကန်; *pwai₂* *clf* ပန်းကန် *an dyăn thyũn pwai* ထမင်း သုံးပန်းကန်စားသည်။ ; *pwaibaũ n* ပန်းကန်

platinum *n* *hũbaũ* ရွှေဖြူ

play *v* *aòklan* ကစားသည်; *klan₅* ကစားသည်; *pă₅* ခတ်သည် *pă bõn* ခြင်းခတ်သည်။ ; *plăn₂* တီးသည် *plăn cisi* လင်းကွင်းတီးသည်။

play (organ) *v* *non₃* (သံစုံ) တီးသည်

play fun on each other *v* *lanklan₃* ဆော့ကစားကြသည်

play house *n* *klanpyăho* ဇာတ်ရုံ

play outdoor game *v* *aòhtũ₂* ထုပ်စည်းထိုးသည်

play shield dance *v* *baò tan* ရိုးရာဒိုင်းအက ကသည် *htan hyũnthũ baò raòcũ tan* အိမ်သစ်တက်ပွဲ၌ရိုးရာဒိုင်းအက ကကြသည်။

play traditional dance at funeral *v* *ywaĩ lũ* အသုဘပွဲ၌ရိုးရာအက ကသည်

playing cards *n* *phaĩ₁* ဖဲ

plaything *n* *taklan* ကစားစရာ

plead in court *v* *kănngaò* ရှေ့နေလိုက်သည်

pleasant *adj* *căn₆* သာယာသော

pleasant (to hear) *adj* *thanā* နားဝင်ချိုသော

pleasingly *adv* *ngai* ကျေနပ်ဖွယ်ရာ *ngai raò marăn*

အလွန်ကျေနပ်စရာကောင်းသည်။

pleasurable *adj* *pyupyä* ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းသော

pleasure *n* *tapyutapyä* အပျော်အပါး၊ ပျော်ရွှင်မှု
plentiful *adj* *aòpǔ aòpǐ* မြောက်များသော၊ အပိုအလှုံဖြစ်
သော

pliers *n* *htadi* ပလိုင်ယာ

plot *kyăhtan* *v* ကြံစည်သည်; *phõn₂* *n* အခင်း; *phõn₃* *clf*
ခင်း *saü nǚ phõn* ယာနုစခင်း; *pron₁* *n* အကွက်;
pron₂ *clf* ကွက် *hankhau la pron* မြေတစ်ကွက်။

plotter *n* *prakyăhtan* ကြံစည်သူ

plough *v* *htai₂* ထယ်သည် *htai bai* လယ်ထယ်သည်။

plough beam *n* *htaihtă* ထယ်သန်

plough stock *n* *htaiton* ထယ်တုံး

plougher *n* *prahtaisaü* ထယ်သူ

ploughshare *n* *htainăñ* ထယ်သွား

plow *v* *htai₂* ထယ်သည် *htai bai* လယ်ထယ်သည်။

plow beam *n* *htaihtă* ထယ်သန်

pluck with stick *v* *kli₃* တုတ်ဖြင့်ညှပ်ချွန်းသည်

plug *n* *klanmîkaü* ပလတ်ပေါက်

plural *adj* *lahan₃* အများကိန်းဖြစ်သော

plus *adj* *blon₃* ပေါင်းသော *ngai blon nǚ cwai nwai* ငါး
အပေါင်းနှစ် ညီမျှခြင်း ခုနှစ်၊ (၅+၂=၇)။

plus sign *n* *blon₁* အပေါင်းလက္ခဏာ၊ (+)

pneumonia *n* *thauyaò* အဆုတ်ရောင်ရောဂါ

pocket *n* *cikhǔhtõn* အိတ်ကပ်

pocket money *n* *rwăncai* မုန့်ဖိုး; *sacai* မုန့်ဖိုး

poem *n* *ngaòdaòlai* ကဗျာ

point *cǔ₂* *n* အချွန်; *klan₁* *n* အချက် *atai nǚ klan* သူ
အချက် နှစ်ချက်ပြောသည်။ ; *mā₁* *n* အမှတ်၊ *naü*
pǔmā hǒ? ဘယ်နှစ်မှတ်ရပြီလဲ။ ; *yǔ₃* *v* လက်ညှိုးထိုး
သည် *cǒ yǔ ngòn* သူတပါးကိုလက်ညှိုးမထိုးနှင့်။

point each other *v* *lanyü* တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက်
လက်ညှိုးထိုးသည်

pointed *adj* *cǔ₄* ချွန်ထက်သော; *cǔnă₁* အဖျားတွင် ချွန်
သော *sai pană dò hwa cǔnă* တုတ်ချွန်ဖြင့် ကျွဲကို
ထိုးသည်။ ; *cwǐ* ချွန်သော *niphǔ cwǐ* နှာခေါင်း
ချွန်သည်။

pointed in below part *adj* *cǔkăñ* အောက်ပိုင်းချွန်သော

pointed nose *n* *niphǔcwǐ* ချွန်သည့်နှာခေါင်း

pointed snail *n* *ngwíkăncǔ* ခရုချွန်

pointer *n* *niyǔ* ညွှန်ပြသည့်တုတ်၊ ညွှန်ပြသည့်ပစ္စည်း
ကိရိယာ

poison *n* *caü* အဆိပ် *raü caü aò* မြွေအဆိပ်ရှိသည်။ ;
phǔcyün အဆိပ်တစ်မျိုး

poisonous arrow *n* *plăcaü* အဆိပ်လူးမြား

poisonous vine *n* *klí* မူးစေသည့်နွယ်ပင်တစ်မျိုး *pon klí*
dǒ sǔlaò kaü ရေချောင်းထဲတွင်မူးစေသည့်နွယ်ကို
ထုသည်။

poke *v* *rað₃* ထိုးသည် (တုတ်ဖြင့်)

poke and eat *v* *sai-an₂* ထိုး၍စားသည်

poke into one's owns mouth *v* *sairað* ကိုယ့်ပါးစပ်ထဲထိုး
မိသည် *bayõn picăphao sairað* ကလေးမိမိပါးစပ်ထဲ
ထိုးမိမှာစိုးသည်။

poke with stick *v* *karðñ* တုတ်ဖြင့်ကလော်ထိုးသည်

poker *n* *nikhai* ထိုးတံ

poking stick *n* *nirað* ထိုးတုတ် *sai dò nirað* ထိုးတုတ်
ဖြင့်ထိုးသည်။

pole *n* *thõnhtwan* သစ်တိုင်

pole used to twist fruits *n* *nikli* တံချူ

police *n* *yǐ₂* ရဲသား

police woman *n* *yǐmað* ရဲမေ

polite *adj* *nicaò niku* ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော

political affairs *n* *sǔkăñ tapheitama* နိုင်ငံရေး
လုပ်ငန်းစဉ်

politics *n* *sǔkăñăñkhǔ arikaï* နိုင်ငံရေးကဏ္ဍ;
sǔkăñăñkhǔ နိုင်ငံရေး

polling booth *n* *měho* မဲရုံ

pommel *n* *thadauthā* ကျွဲကောသီး

pony cart *n* *theilǔ* မြင်းလှည်း

poor *basai* *adj* ဆင်းရဲသော; *sărai₂* *adj* ဆင်းရဲသော;
sărai₃ *v* ဆင်းရဲသည်; *singě* [kk] *adj* ဆင်းရဲသော

poor eyesight *n* *maǐphlonkhǔ₁* မျက်စိမူန်

poor fellow *n* *kahð-aò* သူ့သူ့ *ma thăñǐ kahð-aò*
သူ့သူ့လုပ်ရာသည်။

poor person *n* *prabasai* ဆင်းရဲသား
 poor sighted *adj* *maiphlonkhũ*₂ မျက်စိမှန်သော
 pope *n* *păpa* ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး
 poppy *n* *beñ*₁ ဘိန်း; *tathûthamũ*₂ ဘိန်း
 population *n* *prakhau* လူဦးရေ
 populous *adj* *prahtað* လူစည်ကားသော
 porcelain *n* *kran*₁ ကြေ
 porcelain cup *n* *cubănkran* ကြေခွက်
 porcupine *n* *thwan*₁ ဖြူ
 porcupine quill *n* *thwanswan* ဖြူဆူး
 pork *n* *htaðya* ဝက်သား
 porridge *n* *dyănpłĩ* ဆန်ပြုတ်
 porter *n* *prayaðtabaũ* အထမ်းသမား
 possess *v* *cao*₃ ပူးသည် *ná cao* နတ်ပူးသည်။; *pôn*₅
 ပိုင်ဆိုင်သည် *pôn hyûn nũ mă* အိမ်နှစ်လုံးပိုင်ဆိုင်
 သည်။ ; *ta*₄ ပိုင်ဆိုင်သည်; *yao*₂ ပူးသည် *pran yao*
 အစိမ်းသရဲပူးသည်။
 possession *n* *ta*₂ ပိုင်ဆိုင်သောအရာ; *tapôn* ပိုင်ဆိုင်မှု
tapôn aò tară? ဘာပိုင်ဆိုင်မှုရှိသနည်း
 possible *adj* *da*₂ ဖြစ်နိုင်သော; *kalăñ*₂ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော
kalăñ pĩ aò နိုင်ခြေရှိသည်။
 post *htũ*₂ *n* တိုင်; အထောက် *bĩ htũ* ပဲတိုင်။; *htwan*₁ *n*
 တိုင်; *kla*₄ *v* ကပ်သည် *kla li dỏ kla hti* ဈေးအနီးတွင်
 စာကပ်သည်။ ; *thônhtwan* *n* သစ်တိုင်
 post box *n* *litað* စာတိုက်ပုံး
 post for beehive *n* *nĩhtũ* ပျားစွဲရန်တိုင်
 postage stamp *n* *lipainkhwaĩ* စာအိတ်ခေါင်း
 postman *n* *prathonli* စာပို့သမား
 postnatal disorder *n* *kakhwăñ* မီးယပ်ခြောက်တစ်မျိုး
 pot *pôn*₂ *n* အိုး; *pôn*₃ *clf* အိုး *dyăñ nũ pôn* ထမင်းနှစ်
 အိုး။
 pot-hole *n* *lanton*₁ ချိုင့်ခွက်
 potato *n* *nwaĩ*₁ အာလူး; *nwaĩkală* အာလူး
 potent *n* *alũ apha* အရသာ
 pothole *n* *kăñlan-on* ချိုင့်ခွက်
 potter *n* *prabaðpôn* အိုးထိန်းသည်
 pound *v* *htũ*₇ ထုသည်; *tôn*₈ ထောင်းသည် *tôn thahai*

ငရုတ်သီးထောင်းသည်။
 pound (slightly) *v* *phrað*₃ ဖွဖွလေးထောင်းသည်
 pound compactly *v* *htũklă* သိပ်သည်းအောင်ထုသည်
 pound rice slightly *v* *phrað hũ* ဆန်ဖြူစေရန်ဖွဖွလေး
 ထောင်းသည်
 pounded rice *n* *dyăntôn* ထမင်းထောင်း
 pounder *n* *pratôn* ထောင်းသူ
 pour *v* *khaũlan* လောင်းထည့်သည်; *Iwai* လောင်းသည်
Iwai phað sũ ka ပန်းရေလောင်းပါ။ ; *pryûn* ငှဲသည်
pryûn dyănsũ ထမင်းရည်ငှဲသည်။ ; *tôn*₂ လောင်း
 သည် *tôn sũ dỏ yũkaũ* ကြွက်အပေါက်ထဲရေလောင်း
 သည်။ ; *yau*₄ လောင်းသည် *yau phað sũ* ပန်း
 ရေလောင်းသည်။
 pour (into small hole) *v* *tôn*₁ ရေထည့်သည် (အပေါက်
 ငယ်ထဲ)
 pour forth *v* *htanphlað* ပန်းထွက်သည် *sũ htanphlað*
 ရေပန်းထွက်သည်။ ; *htansũ* ပန်းထွက်သည်
 pour into *v* *Iwailan* လောင်းထည့်သည်
 pour out *v* *laðkaĩ* သွန်ပစ်သည်; *Iwaikaĩ* လောင်း
 ပစ်သည်၊ သွန်ပစ်သည်
 pour water *v* *Iwai sũ* ရေလောင်းသည်
 pout *v* *maphon khabu* နှုတ်ခမ်းစုထားသည်
 poverty *n* *tabasai* ဆင်းရဲခြင်း
 powder *ceĩnmai* *v* အမှုန့်ကြိတ်သည် *mað ceĩmai*
baukhi အမေ ပြောင်းဖူးအမှုန့်ကြိတ်သည်။ ; *phwan* *n*
 အမှုန့် *kaphĩphwan* ကော်ဖီမှုန့်။
 power *n* *krauyaò* အာဏာ *sũkăñ krauyaò* နိုင်ငံတော်
 အာဏာ။ ; *kraũ* တန်ခိုး *caðmu kraũ aò* မှော်ဆရာ
 တန်ခိုးရှိသည်။
 power off *mikaĩ* *n* မီးပျက်ခြင်း; *mĩ kaĩ* *v* မီးပျက်သည်
 power pole *n* *klanmĩhtwan*₁ ဓါတ်တိုင်
 powerful *adj* *bwũnsaò ngaðdau* ဩဇာတိက္ကမ
 ကြီးမားသော; *bwũnsaò* ဩဇာကြီးမားသော
 powerful person *n* *prakraudau* တန်ခိုးကြီးသူ
 pox mark *n* *phaũkasan* ကျောက်ပေါက်မာ
 practically *adv* *thălau thăla* လက်တွေ့ကျကျ *ma*
thălau thăla လက်တွေ့ကျကျလုပ်သည်။
 praise *dahtôn* *v* ချီးမွမ်းသည်; *tadahtôn* *n* ချီးမွမ်းခြင်း

praise with sound *v* *dahtòn mayă* ချီးမွမ်းကြွဘာပေးသည်

prawn *n* *tàkòn* ပုစွန်

pray *v* *thabăhtan* ဆုတောင်းသည်; *thabă* ဆုတောင်းသည်၊ ဘုရားရှိခိုးသည်; *thabu thabă* ဘုရားရှိခိုးသည်၊ ဆုတောင်းသည်

prayer *n* *tathabă* ဝတ်ပြုခြင်း၊ ဘုရားရှိခိုးခြင်း; *tathabuthabă* ဆုတောင်းမေတ္တာ၊ ဆုတောင်းခြင်း

praying mantis *n* *dwaicaphu* ရှိခိုးကောင်

preach *v* *dahtulan* တရားဟောသည်; *daòhtulan* [kk] တရားဟောသည်

preacher *n* *pradaòhtulan* တရားဟောသူ

precede *v* *tũ* ရှေ့တန်းတင်သည် *tũ năñ* ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရှေ့တန်းတင်သည်။

precedent *n* *myũhwăñ* ရှေ့ကဖြစ်ရပ်၊ ထုံးတမ်းစဉ်လာ *myũhwăñ cõ aò kõ* ရှေ့ဖြစ်ရပ်မရှိခဲ့ဘူး။

precious stone *n* *lõnpròn* တန်ဖိုးကြီးသောကျောက်; *theinpròn* တန်ဖိုးရှိသောကျောက်

precise *adj* *bameĩ* အံ့ကိုက်ဖြစ်သော *nũ ù pũ tũ khĩ* *bameĩ* ဤဘောင်းဘီကျွန်ုပ်နှင့်အံ့ကိုက်ဖြစ်သည်။

predict *v* *taiyaò* ဟောကိန်းထုတ်သည်၊ ဗေဒင်ဟောသည်

prediction *n* *tataiyaò*₁ ဟောကိန်း

prediction made by chicken bones *n* *saisũswĩ* ကြက်ရိုးထိုးဗေဒင်

predictor *n* *prataiyaò* အနာဂတ်ဟောသူ၊ ဗေဒင်ဆရာ

preface *n* *adĩ* နိဒါန်း; *ngaòcaĩ* စကားဦး၊ နိဒါန်း; *ngaòkahti*₁ စကားဦး၊ နိဒါန်း

prefer *v* *phiha*₂ ပို၍နှစ်သက်သည်

preference *n* *taphiha* ဦးစားပေးခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း

prefix that changes a verb into a noun *prefix* *ta*₁ ကြိယာမှနာမ်သို့ပြောင်းပေးသောရှေ့ဆက်စကားလုံး *bathá--tabathá* ချစ်သည်-- ချစ်ခြင်း။

pregnant *dõn* *adj* ကိုယ်ဝန်ရှိသော; *phũdõn*₁ *adj* ကိုယ်ဝန်ရှိသော; *phũdõn*₂ *v* ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည်

preparation in advance *n* *tapranyaò* ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

prepare *v* *pran*₂ ပြင်ဆင်သည် *pran kalănmĩ* အိပ်ရန် နေရာပြင်ဆင်ထားသည်။ ; *pranhtan* စီစဉ်သည်

prepare (food) *v* *gwă*₄ ပြင်သည် *gwă dyăñ ka* ထမင်းပြင်ပါ။

prepare beforehand *v* *pran yaò* ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည် *pran yaò pwaĩ kalăñ* ပွဲခင်းနေရာကြိုတင်ပြင်ဆင်သည်။

prepare in advance *v* *răn yaò* ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသည် *răn yaò dyăñ pra 50 ngă* လူ ၅၀ အတွက်ထမင်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသည်။

prepare threads *v* *caĩlu* ရက်ကန်းအတွက်ချည်ကြိုးပြင်ဆင်သည်

present *n* *tayõn* လက်ဆောင်

president *n* *khaunăcaò* သမ္မတ

press *v* *măñ*₂ ဖိသည်; *măñcein* ဖိထည့်သည် *măñcein thi ka* ခေါင်ဖတ်ကိုဖိထည့်ပါ။ ; *non*₁ နှိပ်သည်; *nyũnlan* ဖိချသည်; *nyũn* ဖိသည်; *sannyũn* ဖိသည်; *thanyũn* ဖိသည်

press fingerprint *v* *nwan cuthyăñ* လက်ဗွေနှိပ်သည်

press hard *v* *nyũn cein* တင်းတင်းဖိသည်

pretend *v* *si*₁ ဟန်ဆောင်သည်; *sitan* ဟန်ဆောင်သည် *sitan mĩ nĩ* အိပ်ပျော်ဟန်ဆောင်သည်။

pretty *adj* *phu*₁ လှပသော

pretzel-like confection *n* *takaokli* မုန့်ကြိုးလိမ်

prevent *v* *danbũ kan-aũ* ပိတ်ပင်တားဆီးသည်; *khran* ဟန့်တားသည်; *raincũ* ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည် *raincũ sũkăñ* တိုင်းပြည်ကိုကာကွယ်သည်။

prevent a person from saying things *v* *klaõngaò* နှုတ်ပိတ်သည်

prevention *n* *takhran* ဟန့်တားခြင်း; *taraincũ* ကာကွယ်ခြင်း *taraincũ sũkăñ* နိုင်ငံတော်ကို ကာကွယ်ခြင်း။

price *n* *angau aprĩ* တန်ဖိုး; *ngau* စျေးနှုန်း; *tangautaprĩ* အဖိုး၊ တန်ဖိုး

price fall *v* *ngau lan* စျေးကျသည်

price increase *v* *ngau htan* စျေးတက်သည်

prickly amaranth *n* *kwĩlănlĩ* ဟင်းနုနယ်ဆူးပေါက်

pride *n* *taphidauphilũ* ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားခြင်း

priest *n* *phũkĩ* ဘုန်းကြီး (ခရစ်ယာန်)

priest (Christian) *n cabau* ဘုန်းကြီး၊ ရဟန်း
primary school *n taphali kahtikyòn* မူလတန်းကျောင်း
prime *n kahti*₁ အရင်းပိုင်း *thònmòñ kahti* ပင်စည်
 အရင်းပိုင်း။
prime minister *n wundaikhau* ဝန်ကြီးချုပ်
prince *n cahwă phaokhaü* ဘုရင့်သားတော်
princess *n cahwă phaomu* ဘုရင့်သမီးတော်
prioritise *v khraò* ဦးစားပေးသည် *khraò tama ka*
 အလုပ်ကိုဦးစားပေးပါ။
prison *n cikhrăn*₁ ထောင်; *pòncikhrăn* ထောင်
prisoner *n pra-aò pòncikhrăn* အကျဉ်းသား;
pralantähtòn ထောင်သား
private *nihtein* *n* ပုဂ္ဂလိကပိုင်၊ တစ်ဦးတည်းပိုင်; *taò*₃ *adj*
 ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော
private own *n tanihtein* ပုဂ္ဂလိကပိုင်၊ တစ်ဦးတည်းပိုင်
private school *n kyòn taò* ကိုယ်ပိုင်ကျောင်း
prize *n pri*₁ ဆု *nĩ pri* ဆုရရှိသည်။
prize medal *n pribein* ဆုတံဆိပ်
probably *adv theiya* ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ဖွယ်
problem *n tadidòn* ပြဿနာ
problematic *adj didòn*₁ ပြဿနာဖြစ်သော
procedure *n amaï akròn* လုပ်ထုံးလုပ်နည်း
proclaim *v seiphlòn* ကြေညာသည်; *taiphlòn*
 ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်
proclamation *n tataiphlòn* ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်
productive *adj prĩ* ဖြစ်ထွန်းသော၊ ပွားများသော
profit *n amyă atũ* အမြတ်အစွန်း *amyă atũ ba cõ aò*
mè cõ ma အမြတ်မရှိလျှင်မလုပ်ဘူး။; *amyă*
 အမြတ်အစွန်း; *kyũkyă* အကျိုးအမြတ်; *myă*₁
 အမြတ်အစွန်း
program *n klan*₂ အစီအစဉ်
progressive *adj khlănngă* ခရီးရောက်သော *ma ta*
khlăn ngă အလုပ်ခရီးရောက်သည်။
prolong *v cwĩkhein* အချိန်ဆွဲသည်
prolong (in singing) *v cwĩcu* အသံရှည်ဆွဲသည် *thapaò*
dwan cwĩcu သီချင်းဆိုအဆုံးတွင်အသံရှည်ဆွဲသည်။
promise *ămakhan*₂ *v* ကတိပြုသည်; *aũlan* *v*

ကတိပြုသည်; *ngaòkländein* *n* ကတိစကား၊ ပဋိညာဉ်;
*phan*₄ *v* ကတိပြုသည် *phan byũn* ကတိပြုခဲ့သည်။ ;
ta-ămakhan *n* ကတိစကား၊ ကတိထားသည့်အရာ; *ta-*
aũlanyălan *n* ကတိသစ္စာ၊ ကတိစကား; *ta-aũ* *n* ကတိ၊
 ကတိစကား
promote *v phĩdau philũ* ရာထူးတိုးမြှင့်သည်
promotion *n talădaulăhtaü* ရာထူးမြှင့်ပေးခြင်း
prompt *v phwĩkhau phwĩkăn* သွက်လက်ပေါ့ပါးသော
promptness *n taphwĩkhauphwĩkăn* ပေါ့ပါးသွက်လက်
 ခြင်း
prone *adv aòthaklaò* မှောက်လျက်ရှိသည်
prone position *adv daklaò* မှောက်လျက်
prop *n htũ*₂ တိုင်၊ အထောက် *bĩ htũ* ပဲတိုင်။; *nihtaò*
 ထောက်တိုင်၊ ထောက်တုတ်; *nihtu*₁ အထောက်
prop for bean *n bĩhtũ* ပဲအထောက်၊ ပဲထောက်တိုင်
prop up *v htũ*₇ ထောက်သည်; *lòn*₂ ခုသည် *lòn htanlũ*
ka မြင့်အောင်ခုပါ။; *thũ* ခုသည်
propagate news *v yaò ngaòthaò* သတင်းဖြန့်ချိသည်
propagation *n tayaòngaòthaò* သတင်းဖြန့်ချိရေး-မှု-
 ခြင်း
property *n krau* ဘဏ္ဍာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ; *takròntakrau*
 ပစ္စည်းဥစ္စာ
property acquired during the married life of a couple
*n cumònnă cuyathă*₁ လက်ထက်ပွားပစ္စည်း
property with life (animals) *n krauthyũn* သက်ရှိ
 ပိုင်ဆိုင်မှုများ
prophet *n pahwĩ* ကြိုတင်ဟောကိန်းထုတ်သူ၊ ပရောဖက်
proportionate *adj thi*₂ အချိုးကျသော
proportionately *adv thi*₃ အချိုးကျစွာ
propose *v danhyũn* တင်ပြသည်; *taihtan danhyũn*
 တင်ပြသည် *taihtan danhyũn li la ba* စာတစ်စောင်
 တင်ပြထားသည်။
prosecute *v cwĩmaò* တရားစွဲသည်၊ စွဲချက်တင်သည်;
dantamaũ တရားစွဲတင်သည်၊ စွဲချက်တင်သည်;
matamaũ အမှုလုပ်သည်၊ တရားစွဲသည်
proselyte *n praswăihtanpă* အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုမှအခြား
 အဖွဲ့သို့ပြောင်းသူ
proselytize *v swăihtanpă* အသင်းအဖွဲ့မှပြောင်းသွားသည်

prosperous *adj* *dauhtan hõnhtan* ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော; *pyan*₂ ဖြစ်ထွန်းသော *sǎphao pyan* ကြက်ကလေး ဖြစ်ထွန်းသည်။

prosperous region *n* *mõnhǎn banhaõ* သာယာဝပြော သောဒေသ *swaí àò dõ mõnhǎn banhaõ* သာယာဝပြောသောဒေသသို့ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည်။

prostitute *n* *maõphrǐ* ပြည့်တန်ဆာမ; *phrǐmaõ* ပြည့်တန်ဆာမ

prostitution *n* *samaũkǎn* ပြည့်တန်ဆာအလုပ်

protect *v* *hǐ* ကာကွယ်သည်; *paõ*₆ ကာကွယ်သည်; *rahǎn* ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည်; *raincũ* ကာကွယ် စောင့်ရှောက်သည် *raincũ sũkǎn* တိုင်းပြည်ကို ကာကွယ်သည်။

protection *n* *tarahǎn* ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း

protector *n* *prarahǎn* ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူ

protruding *adj* *ngaò*₂ ခေါသော *thaukhũ ngaò* သွားခေါ သည်။ ; *plā* အဝကျယ်သော၊ ထော်သော; *thahũ* ထော် သော *khaplõn thahũ* နှုတ်ခမ်းထော်သည်။

protruding (eyes) *adj* *maiphlonphlaò* မျက်လုံးပြူး သော

protruding teeth *n* *thaukhũngaò* သွားခေါ

protrusive *adj* *kwǎ*₃ ဝေါထွက်သော *khatò kwǎ* မေးဝေါ ထွက်သည်။

protuberance of the occiput *n* *khautonkǎn* နောက်စေ့

proud *adj* *ciprǐ* ကြားဝါသော; *siròn*₁ ဝါကြွားသော

proud person *n* *praciprǐ* ကြွားဝါသူ

proverb *n* *ngaõdaòrwaí* အဆိုအမိန့်၊ စကားပုံ; *ngaõlaiyòn* စကားပုံ

pubic hair *n* *kabwǐswan* ဆီးခုံမွှေး

public building *n* *ho*₂ ဇရပ်၊ ရုံး၊ ကျောင်း

public land *n* *mõntalai* အများပိုင်မြေ

public property *n* *tatalai* အများပိုင်

public relation *n* *takhaòtakhwai*₁ လူမှုဆက်ဆံရေး

publicize *v* *tõn*₂ အများကိုသိစေသည် *tõn dõnphao* ရွာသားကိုအသိပေးသည်။

pull *v* *bai*₂ ဆွဲနှုတ်သည်၊ ဆွဲထုတ်သည်; *cwǐ*₁ ဆွဲသည်; *htaò*₂ ဆွဲသည်; *kon*₇ ဆွဲသည်

pull (using shoulders) *v* *cu*₄ အားစိုက်ဆွဲသည် *paũ ù daũ cu lǔ raò* ဤနွားလှည်း ဆွဲကောင်းသည်။

pull and turn *v* *gwǎ*₁ ဆွဲလှည့်သည်

pull each other *v* *lancao* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးဆွဲသည်

pull over *v* *cao lanpon* ဆွဲမှောက်သည် *picǎphao cao lanpon sũtein* ကလေးရေမှောက်အားဆွဲမှောက်သည်။

pulp *n* *bli*₁ အသီး၏အသားပျော့ပိုင်း

pulsate *v* *thwǐ htaò* သွေးခုန်သည်

pulse *n* *thwǐhtaò* သွေးခုန်ခြင်း

pumpkin *n* *lwǎnkhithā* ရွှေဖရုံသီး; *lwǎnkhī* ရွှေဖရုံ

pumpkin leaves *n* *lwǎnlā* ဖရုံရွက်

pumpkin stalk *n* *lwǎncaò* ဖရုံညွန့်

punch *v* *gwǎn*₄ ထိုးကြိတ်သည်

punch each other *v* *lanhtòn* တစ်ယောက်နှင့်တစ် ယောက်ထိုးကြသည်

pungent *adj* *hein* အနံ့စူးရှသော; *hũ* အရသာ စူးရှသော; *hyan* အနံ့စူးရှသော

punish *v* *dan*₃ အပြစ်ပေးသည်; *phǐdan* ဒဏ်ခတ်သည်၊ အပြစ်ပေးသည်

punishment *n* *tadantadaò* အပြစ်ဒဏ်; *tadan* အပြစ်ဒဏ်

pupil *n* *mailyaò* သူငယ်အိမ်၊ မျက်စိသူငယ်အိမ်

puppet *n* *yòncwǐ* ရုပ်သေး

puppy *n* *htwǐphao* ခွေးကလေး

pure alcohol *n* *thirũbaũ* အရက်ဖြူ

pure bachelor *n* *balaòcǎn* လူပျိုစစ်; *balaòcaò* လူပျိုစစ်

pure white *adj* *baũphòn* ပွေးပွေးဖြူသော

purely *adv* *baũphǐ* သက်သက် *phõn cí baũphǐ* အသား သက်သက် ချက်သည်။

purified water *n* *sũmapraũ* ရေသန့်

purify *v* *mapraũ* သန့်စင်စေသည် *mapraũ sũ* ရေကို သန့်စင်စေသည်။

purity *n* *tarũtacǎn* ဖြူစင်ခြင်း

purple *lipaũ*₁ *n* ကြက်သွေးရောင်; *lipaũ*₂ *adj* ကြက်သွေးရောင်ဖြစ်သော

purposefulness *n* *tathamõn* တမင်သက်သက်လုပ်ခြင်း

purposely *adv* *thamõn*₂ တမင်သက်သက်

purse *n* *rwänhtõn* ပိုက်ဆံအိတ်; *rwänpain* ပိုက်ဆံအိတ်

push *v* *htau*₂ တွန်းသည်; *san*₃ တွန်းသည်; *tá*₂ တိုးသည်
paũ tá pòn နွားခြံတိုးသည်။

push aside *n* *htauthwai* ဘေးဖယ်သည်

push away *v* *htaupá*₁ တွန်းထုတ်သည်

push down *v* *san lantá* တွန်းချသည်

push each other *v* *lanhtau* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်
တွန်းကြသည်; *lansan*₁ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်
တွန်းကြသည်

push each other with body *v* *lannwí* ကိုယ်လုံးဖြင့်တွန်း
ကြသည်

push into *v* *rí*₂ တိုးဝင်သည်၊ ထိုးဝင်သည်; *ricein* တိုးဝင်
သည်၊ ထိုးဝင်သည်

push into by one's side *v* *rícikheín* ကိုယ်တစ်စောင်းဖြင့်
တိုးဝင်သည်

push up *v* *sanhtan* တွန်းတင်သည်

push with body *v* *nwí* ကိုယ်ဖြင့်တွန်းသည်; *nyan* ကိုယ်
ဖြင့်တွန်းတိုက်သည်

push with leg stretched *v* *cisyũn* ခြေထောက်ဖြင့်ဆန့်
တွန်းသည်

pushcart *n* *lũhtau* လက်တွန်းလှည်း

put *v* *bwai*₂ ထားသည်၊ ထည့်သည်; *dõn*₂ တည်သည်;
ထောင်သည်; တင်သည် *dõn sũla ka*, *dõn calòn ka*,
dõn sũkhlõn ka ရေခဲခဲတည်ပါ။ လှေကားထောင်ပါ။
ရေတံလျှောက်တင်ပါ။ ; *htũ*₆ ထားသည် *htũ*
lanphyũn အောက်ချထားသည်။ ; *rau*₂ ထည့်သည်
rau htan dõ mí khau မီးထဲထည့်လိုက်သည်။

put aside *v* *bwaikein* ဘေးဖယ်ထားသည်

put aside separate *v* *bwaipá* ဘေးဖယ်ထားသည်၊ ခွဲ
ထားသည်

put back *v* *bláí ceinblan* ပြန်ထားသည်; *bláí cein* ပြန်
ထည့်သည်၊ ပြန်ထားသည်; *bwai raó*₁ ပြန်ထားသည်

put down *v* *bláilan* ချထားသည်; *bwai lanphyũn*
အောက်ချသည်; *bwailan* ချထားသည်

put finger in hole *v* *aũ*₃ လက်ချောင်းဖြင့်အပေါက်
နှိုက်သည်

put fingers in mouth to vomit *v* *baopraò* အန်စေရန်

ပါးစပ်ထဲလက်နှိုက်သည်

put hand into sth *v* *baolan*₂ လက်နှိုက်သည်

put hands on each other's shoulders *v* *lanthú* တစ်
ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ပခုံးဖက်ကြသည်

put in *v* *lwän*₃ ထည့်သည် *lwänlan cí kaũ* ပလုင်းထဲ
ထည့်သည်။ ; *sau*₅ ထည့်သည် *sau cí kaũ ka* ပလုင်း
ထဲထည့်ပါ။ ; *thaò*₂ ထည့်သည် *thaò hũ nú tain*
ဆန်နှစ်ဗူးထည့်သည်။ ; *yaò*₄ ထည့်သည် *yaò*
pòncikhrán kaũ ထောင်ထဲထည့်သည်။

put in disorder *v* *bwai bi* အရမ်းထားသည်

put in fixed place *v* *bwainán* သတ်သတ်မှတ်
မှတ်ထားသည် *bwainán taò ta ka* ကိုယ်ဟာကိုယ်
သတ်သတ်မှတ်မှတ်ထားပါ။

put in stocks *v* *klòn khan* ထိတ်ခတ်သည်

put in together *v* *bwai blon* အတူထားသည်

put into *v* *lũ*₆ သွင်းထည့်သည် *lũ sũdán dõ phán khau*
သက်ငယ်ပျစ်ဝါးတံကိုစပါးကျီပေါ်သွင်းထည့်သည်။ ;
lwänlan ထည့်သည်

put legs together *v* *saiprau* ခြေစုသည်

put on *v* *kaò*₃ ပေါင်းသည် *kaò khaukaò*
ခေါင်းပေါင်းပေါင်းသည်။ ; *klũ*₂ ဝတ်သည် *klũ cuthu*
လက်စွပ်ဝတ်သည်။ ; *kwän*₃ ဝတ်သည် *kwän núklõn*
ဘောင်းဘီတိုဝတ်သည်။ ။

put on rope *v* *khanthyan* ရှင်လောင်းခံသည်

put one's hand into sth *v* *baò*₂ နှိုက်သည်

put palms together *v* *cubá* လက်အုပ်ချီသည်

put separately *v* *bwai khu* သီးသန့်ထားသည်

put to shame *v* *mathara* အရှက်ရစေသည်

put up high *v* *bwailũ* အမြင့်တွင်ထားသည်

put well *v* *bwai raó*₂ ကောင်းမွန်စွာထားသည်

puzzle *v* *hihaũ daũdán* ဝေဝေဝေဖြစ်သည် *cõ hihaũ*
daũdán ka ဝေဝေဝေဖြစ်ပါသည်။

puzzling *adj* *mamán* စိတ်ရှုပ်ထွေးတွေဝေစေသော *wáí*
kaũ mamán cũ khĩmakha အစ်မဖြစ်သူကစိတ်ရှုပ်
ထွေးပြီးဘီလူးနောက်လိုက်သွားသည်။

Pwan River *name* *Pwanlaò* ပွန်ချောင်း

pylon *n* *klanmĩhtwan*₂ လျှပ်စစ်ဓါတ်ကြိုးထိန်းသံဘောင်
တိုင်

python *n* *raŭlankrõn* စပါးအုံ:

Q q

quail *n* *htaurwī* ငုံး

quarrel *htein*₅ *v* ငြင်းခုံသည်; *tankein* *n* ရန်ဖြစ်ခြင်း; *talankwānlankein* *n* ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်း

quarrel each other *v* *lankwān lankein* အချင်းပွားကြသည်။ အချင်းချင်းစကားများကြသည်

quarter *n* *weinpron* ရပ်ကွက် *Hindamma quarter*

quarter of a tin *n* *lacī*₁ တစ်စိတ် (တစ်တင်း၏လေးပုံတစ်ပုံ)

quarter of a viss *n* *lacī*₂ အစိတ်၊ အစိတ်သား

queen *n* *cahwāma* မိဖုရား; *cahwāmao* ဘုရင်မ

queen bee *n* *hwaima* ပျားဘုရင်မ

queen of the night *n* *phaõna* ညမွှေးပန်း

quench *v* *haitha-a* အငတ်ပြေစေသည် *ba an cūthā haitha-a* သခွါးသီးစားလျှင်အငတ်ပြေစေသည်။

quern *n* *syūncein* ကြိတ်ဆုံ၊ လက်လှည့်ကြိတ်ဆုံ

question *n* *tahtutalwai* အမေး၊ မေးခွန်း

question each other *lanhtu lanwai*₁ *v* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်မေးကြသည်; *tanhtulanwai*₂ *n* အပြန်အလှန်မေးခြင်း

quick tempered *adj* *lanprān* စိတ်ဆတ်သော; *thá a*

niphūnā စိတ်ဆိုးလွယ်သော; *tháphrai* စိတ်မြန်သော

quick tempered person *n* *pratháphrai* စိတ်မြန်သူ

quick to act *cudein phrai*₁ *v* လက်မြန်သည်; *cudein phrai*₂ *adj* လက်မြန်သော

quick to wake *v* *mīplan* အအိပ်ဆတ်သည်

quick witted *adj* *kaõblī* နှုတ်သွက်သော; *kaiphwī* ဖြတ်ထိုးဉာဏ်ကောင်းသော

quick-eyed *adj* *maiphlonkhā* မျက်စိရှင်သော

quickly *adv* *klaīklaī* လျင်မြန်စွာ; *klaī* [kk] လျင်မြန်စွာ *tau klaī ka* လျင်မြန်စွာသွားပါ။ ; *klei* လျင်မြန်စွာ *ma klei ka* လျင်မြန်စွာလုပ်ပါ။; *phrai*₂ လျင်မြန်စွာ *lai phrai ka* လျင်မြန်စွာလာပါ။ ; *phraiphrai* လျင်မြန်မြန်

quiet *adj* *aõthu* တိတ်ဆိတ်သော; *dei*₁ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်သော

quite *adv* *maīn*₂ အတော်အတန် *kānswai dau maīn* မိုးအတော်အတန်ကြီးသည်။

quite a long time *adv* *ngī maīn* အတော်ကြာကြာ; *ngīngwai* အတန်ကြာ

quiver *n* *plālon* မြားကျည်တောက်; *plātein* မြားကျည်တောက်

R r

rabbit *n* *daītha* ယုန်း; *daī* ယုန်

race *n* *khūcū* လူမျိုး; *pa mè Kayān khūcū* ကျွန်ုပ်တို့က ကယန်းလူမျိုးဖြစ်သည်။

radio *n* *dārio* ရေဒီယို

raft *n* *phòn* ဖေါင်

rafter *n* *cicā* အခြင်း; *nicā* အခြင်း; *thõncu* အခြင်း

railing *n* *niphā*₁ လက်ရန်း

railway line *n* *lūsaūhta khlai* ရထားလမ်း

railway station *n* *lūsaūhtaho* ရထားဘူတာ

rain *kānswai*₁ *n* မိုးရွာသွန်းခြင်း; *kānswai*₂ *v* မိုးရွာသည်

rain fall *v swai₂* မိုးရွာသည်
rain heavily *v kănswai dau* မိုးသည်းထန်စွာရွာသည်;
kănswai phraü မိုးသည်းထန်စွာရွာသည်
rain lightly *v kănswai pri* မိုးဖွဲဖွဲရွာသည်
rain set in *v kănswai phao lan* မိုးဦးကျသည်
rain splashes *v kănswai phrei* မိုးပက်သည်
rain stormily *v kănswai-ai₂* မိုးသက်မုန်တိုင်းကျသည်
rain tree *n hancă₂* တောကုက္ကို *lai kă hancă blòn* တော
ကုက္ကိုညွန့်သွားခဲ့သည်။
rain water *n swaisü* မိုးရေ
rain-storm *n kănswai-ai₁* မိုးသက်မုန်တိုင်း
rainbow *n pranmagwein* သက်တန်း; *süpran* သက်တန်း
rainy season *n kăncingü* မိုးရာသီ *kăncingü yaö htai*
bai htwün မိုးရာသီတွင် ထယ်ရေးထွန်ရေးဆောင်ရွက်
သည်။
rainy storm *n bakao* ရေပါသည်လေမုန်တိုင်း;
thaghubakao ရေပါသောလေမုန်တိုင်း
raise *v yön* မြှောက်သည်
raise hand *v yönhtan cudein* လက်မြှောက်သည်
raise head *v ngaö₃* ခေါင်းမော့သည်; *ngaöhtan* ခေါင်း
မော့သည်; *ngaö khauklaö* ခေါင်းမော့သည်
raise head and glance *v ngöñ* မော့၍စောင်းကြည့်သည်
raise up *v haölaö* မြှောက်တင်သည်
rake *n nikraö* ထွန်ခြစ်; *nikwa* ထွန်ခြစ်; *nikwein*
ထွန်ခြစ်
ramble *v hwaimaö* ဦးတည်ရာလျှောက်သွားသည်
(မသိစိတ်ဖြင့်) *prasă lahan hwaimaö* ဖျားသူအချို့
ဦးတည်ရာလျှောက်သွားသည်။
rampage *v prön₃* သောင်းကြမ်းထကြွသည်; *yă₂*
သောင်းကျန်းသည်; *yăkaï* သောင်းကျန်းသည်၊
ဖျက်ဆီးသည် *yăkaï dön* ရွာကိုဖျက်ဆီးသည်။
random *adj bi₂* နည်းစနစ်မရှိသော၊ ပရမ်းပတာ *ma bi*
ma phraö နည်းစနစ်မရှိပြုလုပ်သည်။
rape *phaudaö₁* *n* မုဒိမ်း; *phaudaö₂* *v* မုဒိမ်းကျင့်သည်;
taphaudaö *n* မုဒိမ်းမှု
rare *adj krü₂* ရှားပါးသော *sü krü* ရေရှားပါးသည်။
rare place *n kănkrü* ရှားပါးသည့်နေရာ
rarely *adv phraö₁* ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ *cö htü phraö*

thangă kô သည်လိုမျိုးဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲပါ။
rareness *n krü₁* ရှားပါးခြင်း *krü acă kwan cö laö*
ရှားပါးခြင်းကြောင့်ရှာမတွေ့ဘူး။
rash *v phlaö₄* ကမူးရှူးထိုးလုပ်သည် *ma tama cö phlaö*
ka အလုပ်ကိုကမူးရှူးထိုးမလုပ်နှင့်။
rashly *adv phlaö₂* ကမူးရှူးထိုး
rat *n yü₁* ကြွက်; *yüsaü* ယာကြွက်; *yüsü* ရေကြွက်
rather big *adj dau main* အတော်အတန်ကြီးသော;
daurai အတော်အတန်ကြီးသော
raw *adj thathön* အစိမ်း၊ မကျက်သော
razor *n daökwî* သင်တုန်းစား; *khamao nikwî* ဂျုတ်
reach *v phaöhtu* မီသည်; *phi htu* မီသည်; *taühtan*
ရောက်ရှိသည်
reach in *clf baolan₁* လက်နှိုက် *khu yü aö la baolan*
ကြွက်တူးရာ၌လက်တစ်နှိုက်စာနက်သည်။
reach menopause *v thüthä* သွေးဆုံးသည်
reachable *adj htü₅* မီနိုင်သော
react *v mablan* တုံ့ပြန်သည်; *masyün* တုံ့ပြန်သည်
react with curse *v htamaokhyü* တုံ့ပြန်ကျိန်ဆိုသည်
read *v pha* ဖတ်သည် *pha Kayän li ba cän* ကယန်းစာ
ဖတ်တတ်ရမည်။
read book *v pha li* စာဖတ်သည်
read the palm *v u cuyakrön* လက္ခဏာကြည့်သည်
reader *n lipha* ဖတ်စာအုပ်; *prapha* ဖတ်သူ
ready money *n rwänthalein* ငွေလက်ငင်း
realise *v cönba nāthei* သဘောပေါက်သည်
reality *n taywän₂* အမှန်တကယ်ဖြစ်သောအရာ; အမှန်
တကယ်ဖြစ်ခြင်း
realize *v cönba nāthei* သဘောပေါက်သည်; *rwaipau*
သဘောပေါက်သည်; *rwaithei₂* သဘောပေါက်သည်
really do *v ma ywän* တကယ်လုပ်သည် *ama ywän në*
သူတကယ်ကိုလုပ်သည်။
reap consequences for eating something wrong *v bacï*
တခုခုအစားမှားသဖြင့် ဗိုက်နာ (သို့) တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်သည်
reap consequences of past misdeeds *v bacai barwän*
ဝဋ်လည်သည်; *bacai* ဝဋ်လည်သည်; *rwai* ဝဋ်လိုက်
သည်
reason *n tanithü* ဆင်ခြင်မှု

rebel *pramyūn₃* *n* သူပုန်; *prasaikwan* *n* တော်လှန်ပုန်ကန်သူ; *saikwan* *v* တော်လှန်သည်

rebellion *n* *tasaikwan* တော်လှန်ရေး၊ တော်လှန်ခြင်း

rebuke *htūkhi* *v* ချေပပြောဆိုသည်; *tahtūkhi* *n* ချေပမှု

recall *v* *mācein* ပြန်ခေါ်သည်

receipt *n* *tanaū₁* ရရှိခြင်း

receive *v* *khan₆* ခံယူသည် *phaokhaū khan thyan* သားရှင်လောင်းခံယူသည်။ ; *naūba* လက်ခံရရှိသည်; *nība* လက်ခံရရှိသည်; *phiklōn* ယူထားသည်၊ သိမ်းထားသည်

receive commission *v* *an prī* ကော်မရှင်ခံယူသည်

receiver *n* *pranaūba* လက်ခံရရှိသူ

recently *adv* *cōngimō* မကြာသေးမီ

reception of commission *n* *ta-anprī* ကော်မရှင်ခံယူခြင်း

recess *n* *sōncōnkhein* အားလပ်ချိန်

recite *v* *daōlai* ရွတ်ဆိုသည်

recklessly *adv* *maō₂* မဆင်မခြင် *atai maō* သူမဆင်မခြင်ပြောသည်။ ; *maōbī* ပရမ်းပတာ *mamaō mabi* ပရမ်းပတာလုပ်သည်။

recline *v* *mīcīkrwai* လဲလျောင်းသည်

recommend *v* *htōndōn pōnkān* ကူညီသည်၊ ထောက်ခံသည်; *htōndōn* ထောက်ခံသည် *saradau phī tahtōndōnli* ဆရာကြီးထောက်ခံစာပေးသည်။

recommendation *n* *htōndōnli* ထောက်ခံစာ; *lihtōndōn* ထောက်ခံစာ; *tahtōndōn₁* ထောက်ခံခြင်း၊ ထောက်ခံစာ

reconcile *v* *marācein* ပြန်လည်သင့်မြတ်စေသည်; *manirūnirā* သင့်မြတ်စေသည်; *niswīphlu* ပြန်လည်သင့်မြတ်သည်; *phrōncōn* ကြားဝင်ဖျန်ဖြေသည်

reconciler *n* *praphrōncōn* စေ့စပ်ဖြန်ဖြေပေးသူ

reconciliation *n* *tamanirūnirā* ပြန်လည်၍သင့်မြတ်စေခြင်း; *taniswīphlu* ပြန်လည်သင့်မြတ်ခြင်း

record *phinān* *v* မှတ်တမ်းတင်သည်; *taphinān* *n* မှတ်တမ်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

recorder *n* *praphinān* မှတ်တမ်းတင်သူ

recover *v* *hai₂* အဖျားပျောက်သည်; အနာပျောက်သည်; *haicein* နေကောင်းလာသည်; *ngaōhtōn₂* ကျန်းမာစပြုသည် *ngaōhtōn da laki hē* ကျန်းမာစပြုသည်။

recover from sickness *v* *konhtan* နုလံထသည်

recovery *n* *tahaicein* အနာရောဂါပျောက်ကင်းခြင်း

rectangle *n* *lwīcain* စတုဂံ

red *adj* *lī₂* နီသော

red ant *n* *tōnmī* ပုရွက်ဆိတ်နီ; *tōnsū* ခါချဉ်

red blood corpuscle *n* *thwīlicū* သွေးနီဥ

red brown *thī₂* *n* နီညိုရောင်; *thī₃* *adj* နီညိုသော

Red Cross Society *n* *sūkhanlī phon* ကြက်ခြေနီအသင်း

red flesh and blood *adj* *yasá* သွေးသားနီသော

red headed snake *n* *raūmī* ခေါင်းနီသောမြွေတစ်မျိုး

red rice *n* *dyānthī* ဆန်လုံးနီ *an dyānthī hai thagwī* ဆန်လုံးနီစားလျှင် အဆာခံသည်။

red silk cotton tree *n* *ton₁* လက်ပံ

red turtle dove *n* *htaulwīngaūthā* ချိုးနီတို

red whiskered bulbul *n* *htaukyōn* ဗွတ်ကလုံ

red-brown rice *n* *hūthī* ဆန်လုံးနီ

redde *n* *malī* နီအောင်လုပ်သည်

redeem *v* *htaicein* ကယ်တင်သည်; *malūhtancein* ကယ်တင်သည်

redeemer *n* *pramalūhtancein* ကယ်တင်သူ

redemption *n* *tahtaicein* ကယ်တင်ခြင်း; *tamalūhtancein* ကယ်တင်ခြင်း

reduce from boiling point *v* *lancein₂* ရေဆူအမှတ်မှ လျှော့ကျသည် *sūsai lancein blan hō* ရေပွက်အမှတ်အောက်ရောက်ပြီ။

reed species *n* *pipōn* ကျူပင်

refer to some small things *clf* *ba₁* အချို့အကောင်ငယ်နှင့်အရာဝတ္ထုကိုညွှန်းဆိုသည် *htau la ba* ငှက်တစ်ကောင်။

referee *n* *praphrōn* ဒိုင်လူကြီး

reflect *v* *khāsaihta* ရောင်ပြန်သည်၊ အလင်းရောင်ဟပ်သည် *mōn khāsaihta* နေအလင်းရောင်ဟပ်သည်။

reflect evilly for *v* *blanlōn* အမှောင်ဖြင့်တုံ့ပြန်သည်

refresh *v* *haithalū* အမောဖြေသည် *nān haithalū ka* အမောပြေစေရန်ထိုင်ပါ။

refrigerator *n* *sūkhlaotaō* ရေခဲသေတ္တာ

refugee *n prasārai* ဒုက္ခသည်

refugee camp *n prasāraipán* ဒုက္ခသည်စခန်း

refund *v laðcein* ပြန်ပေးဆပ်သည်; *phí ceinblan₂* ပြန်ပေးသည်

refusal (to do as other would not) made by each other *n talanhtí* တွက်ကတ်ခြင်း

refusal to accept due to other *n tahtí* တွက်ကတ်ခြင်း

refuse to accept because of other *v lanhtí* အချင်းချင်း တွက်ကတ်သည် *có lanhtí ka* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်မတွက်ကတ်ကြနှင့်။

refuse to do because other would not *v htí₂* တွက်ကတ်သည်; *ulí* တွက်ကတ်သည်

regard *v idò* ထင်မြင်သည်

region *n nigwein* ဒေသ

regional committee *n niwein kòmiti* ဒေသကော်မတီ

register *n taphinān* မှတ်တမ်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

registration book *n cuthyān li* မှတ်ပုံတင်စာအုပ်

registration card *n cuthyān lipain* မှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြား *theinān pā cuthyān lipain ka* မှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြားပါသွားရန်သတိရပါ။

regret *ciki₂* *v* နှမြောတသဖြစ်သည်; နောင်တရသည်; *taciki* *n* နှမြောခြင်း; *thalei₂* *v* နှမြောသည်

regretful *adj ciki₁* နှမြောတသဖြစ်သော; *thalei₁* *n* နှမြောသော; *thaleithá* ဝမ်းနည်းနှမြောသော

regular conference *n talantaiblon thayān* ပုံမှန်အစည်းအဝေး

regularly *adv thayān₂* ပုံမှန်

reincarnate *v plícein* လူပြန်ဝင်စားသည်

reincarnation *n taplícein₁* ဘဝကူးပြောင်းခြင်း; *taplícein₂* လူပြန်ဝင်စားခြင်း

rejoice *v thanaò₂* ပျော်ရွှင်သည်

related *adj swíba yabaò* အမျိုးတော်စပ်သော; *swíphlu* အမျိုးတော်သော

related to *v swíba* အမျိုးတော်စပ်သည်

relation not by blood *n kathaú₁* သွေးဖြင့်ဆွေမျိုးတော်ခြင်းမဟုတ်ပဲ လက်ထပ်ခြင်းဖြင့်တော်စပ်ခြင်း

relationship between parents-in-law *n kamā* ခမည်းခမက်

release *v blailü* လွှတ်သည်; *blaítaò* လွှတ်သည်; *bwailü* လွှတ်ထားသည်; *thablu* လွှတ်သွားသည် *sú thablu hō* ကြက်လွှတ်သွားပြီ။

reliable *adj htanpôn htanhan* အားကိုးလောက်သော

relic *n karí karan* သေဆုံးသူခန္ဓာအစိတ်အပိုင်း (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်းအကြွင်းအကျန်

relieved *maikhā₂* *v* စိတ်အေးသွားသည် *raí saú htaú acā maikhā* စပါးရိတ်သိမ်းပြီးသဖြင့်စိတ်အေးရသည်။ ; *tháhtu* *adj* စိတ်သက်သာရာရသော

religion *n batha* ဘာသာရေး

reluctant *adj nipaò nipān* နှောင့်နှေးဆိုင်းတွဲသော၊ အင်တင်တင်လုပ်နေသော

reluctantly *adv aò₁* ရုံသာ *ma htaú aò* ပြီးရုံသာ ပြီးသည်။

remain *v aòkaí* ကျန်ရစ်သည်; *aòlatān* ကျန်ရစ်သည်; *aòtān* ကျန်ရစ်သည်; *aòti aòtān* ကျန်ရစ်သည်; *kasan₂* ကျန်ရှိသည်

remain alone *v aò taò* တစ်ယောက်တည်းနေသည်

remain hanging *v kabaò* တွဲလဲကျန်ရစ်သည်; *kabón* ချိတ်ကျန်ရစ်သည်

remainder *n kasan₁* အကြွင်းအကျန်

remains of the stigma *n kändí* အသီး၏ချက်နေရာ

remember *v theinān* သတိရသည်

remembrance *n tatheinān* သတိရခြင်း

remind *v matheinān* သတိရစေသည်

remnant *n kaphrī* အစားကြွင်းအစားကျန် *baú htwí dyān kaphrī* အစားကြွင်းကိုခွေးအားကြွေးသည်။ ; *kanaò* အကြွင်းအကျန်အစအန; *naò₂* အပိုင်းအစငယ်

remove *v khlōn₂* ကလော်သည်; ခွါသည် *khlōnkaí tasākasa* အနာဖေးကိုခွာပစ်သည်။; *khlōnkaí* ခွါပစ်သည်; *sukaí* ထုတ်ပစ်သည် *sukaí baúswí cò raò* မကောင်းသည့်စပါးအမျိုးကိုထုတ်ပစ်သည်။

remove the twig *v lai₁* အခက်အခဲကိုသင်သည်

repair *khwai₂* *v* ပြုပြင်သည်; *khwairao* *v* ပြုပြင်သည်; *marao* *v* ပြုပြင်သည်; *prancein* *v* ပြုပြင်သည်; *takhwai* *n* ပြုပြင်ခြင်း

repairer *n prakhwai* ပြုပြင်သူ

reparation *n tablaiceindan* အပြစ်ဒဏ်ဆပ်ဖြေခြင်း

repay *v* *laò₃* ပေးဆပ်သည်; *laòcein* ပြန်ပေးဆပ်သည်

repay property *v* *laò krau* ဥစ္စာအစားပြန်ပေးသည် *laò krau sau cí* ဥစ္စာပြန်ပေးသည်။

repent *v* *pǎnlanceinthá* နောင်တရသည်; *plǎn₄* နောင်တရသည်; *sanlanthá* နောင်တရသည်

repentance *n* *tapǎnlanceinthá* နောင်တရခြင်း; *taslanthá* နောင်တရခြင်း

repentant *n* *prapǎnlanceinthá* နောင်တရသူ

repentant person *n* *prasanlanthá* နောင်တရသူ

replace *v* *htanplǐ* အစားထိုးသည်; *thaòblan* အစားထိုးသည်; *thwǎn₂* အစားပေးသည်

replacement *n* *tathwǎn* အစားပေးခြင်း *cuthu la mǎ thwǎn dò rwǎn ngǎi thǒn* လက်စွပ်တစ်လုံးအတွက် ငွေငါးသောင်းအစားပေးသည်။

reply *laòcein₁* *n* ဖြေကြားမှု; *laòcein₂* *v* ပြန်ဖြေသည်; *talaòcein* *n* ပြန်ဖြေခြင်း; *tataicein* *n* ပြန်ဖြေကြားချက်; *tacein* *v* ပြန်ပြောသည်; *tyancein* *v* စာပြန်သည်

representative *n* *maǐnlǎ* ကိုယ်စားလှယ်

request *hǎn₂* *Pf* ရအောင်; နေ *lai khǎncǔ hǎn* တစ်ပြိုင်တည်းသွားရအောင်။ ; *takwǐ* *n* တောင်းဆိုခြင်း

research *cwǎn-u* *v* သုတေသနပြုသည်; *cwǎn₂* *v* သုတေသနပြုသည်; *kwanrwǐ* *v* သုတေသနပြုသည်; *takwanrwǐ* *n* သုတေသနပြုခြင်း

researcher *n* *prakwanrwǐ* သုတေသီ

resemble *v* *thaklǎn* ဆင်တူသည်

resentful *adj* *thákata* စိတ်ခုသော

resentment *n* *takeinthá* စိတ်မျက်ခြင်း

reserve *n* *nirwǐn* အရန် *rwǎn nirwǐn cǒ* *aò* အရန်ငွေမရှိဘူး။ ; *nithǔ₁* အရန်၊ သီးသန့် *rwǎn nithǔ cǒ* *aò* အရန်ငွေမရှိဘူး။

reserved person *n* *pranithǔ* အရံလူ

resign *v* *nǔkaǐ* နုတ်ထွက်သည်; *nǔpǎkaǐ* နုတ်ထွက်သည် *anǎn nǔpǎkaǐ hǒ* သူ့နုတ်ထွက်သွားပြီ။ ; *nǔpǎ* နုတ်ထွက်သည်

resin (of hardwood tree) *n* *thónklācǎn* အင်တွဲ (အစေး)

resinous worm *n* *thúthónklā* အင်ပိုး

respect *daoyan* *v* ရိုသေသည် *daoyan maòphǎ ka* မိဘကို ရိုသေပါ။ ; *doǔyě* [kk] *v* ရိုသေသည်; *tadaotayan* *n* ရိုသေလေးစားခြင်း; *tathabuthabǐ* *n* ရိုသေခြင်း *tathabuthabǐ ngòn ta cǒ* *aò laki* သူတပါးပစ္စည်းကို ရိုသေမှုနည်းနည်းမှမရှိဘူး။ ; *tayanba* *n* ရိုသေမှု; *thabu* *v* ရိုသေသည်; *yan₃* *v* ရိုသေသည်; *yanba* *v* ရိုသေသည်; *yěba* [kk] *v* ရိုသေသည်

respect each other *v* *lanyan₂* အချင်းချင်းရိုသေကြသည်

response *n* *weǐ₁* တုံ့ပြန်ချက် (ခဗျာ၊ ရှင်)

response to one's name *n* *ǒ* နာမည်ခေါ်သံကြား၍ပြန်ထူးသံ (ခဗျာ၊ ရှင်)

responsibility *n* *tabama* ဝတ္တရား

responsibility of work *n* *nipwǎn nita* ဝေဖူ တာဝန်ပိုင်

rest *v* *aòran* အနားယူသည်; *hailǔ* အပန်းဖြေသည်; အနားယူသည်

rest a while *v* *aòdǒn* အမြဲနေသည်

rest house *n* *tharǔ₁* အမောဖြေရပ်

restless *adj* *khaucǒnǎn kǎncǒhtǔ* မနားမနေဖြစ်သော

restrain *v* *kǒn₃* အောင့်ခံသည်; *ywicein* ထိန်းချုပ်သည်။ အောင့်အီးသည်; *ywi* ထိန်းချုပ်သည်၊ အောင့်အီးသည် *ba tha-í dau ywi cǒ* *da* အိမ်သာအလွန်သွားချင်လျှင်မအောင့်အီးနိုင်ပါ။

resurrect *v* *htanprǎcein* ရှင်ပြန်ထမြောက်သည်

resurrection *n* *tahtanprǎcein* ရှင်ပြန်ထမြောက်ခြင်း

retail *v* *sǎywaǐ* လက်လီရောင်းသည်

retaliate *v* *maceinkā* လက်စားချေသည်

retreat *v* *twǎncein* နောက်ဆုတ်သည်

return *v* *cein₄* ပြန်သည် *prǐ hwǎncein htaǔ cein hyǐn ka* အကျီဝယ်ပြီးအိမ်ပြန်ပါ။ ; *cein blan* ပြန်လာသည်; *lancein₁* ပြန်လာသည်; *phǐblan* ပြန်ဆပ်သည်

return additional payment *v* *ba-ei₂* ပြန်အမ်းရသည် *ba-ei rwǎn laya* ငွေတစ်ရာပြန်အမ်းရမည်။

return to original state *v* *cein thaò* ရှိရင်းတိုင်း ပြန်ဝင်သည် *lǎkaǐ cein thaò* လငပုတ်ဖမ်း၍ရှိရင်းတိုင်းပြန်ဝင်သည်။

revolve *v* *ryǔn₁* လည်သည် *talyaò ryǔn phraǐ* ပန်ကာ မြန်မြန်လည်သည်။ ; *thacein* လည်ပတ်သည်

hankhau thacein ကမ္ဘာမြေကြီးလည်ပတ်သည်။
reward *n kabein* ဆုလဒ် *Phũ Tu anba kabein* ဖိုးတူဆုလဒ်ရရှိသည်။ ; *taphipri* ဆုချခြင်း
reward for perseverance *n tathahĩ-pri* ဇွဲဆု
rheumatic complaints of male sufferer *n tula* ဒုလာ
rhinoceros *n ri₁* ကြံ
rib *n phũraðswĩ* နံရိုး; *raðswĩ* နံရိုး; *raðthaũ* နံရိုး
rice *n hũ* ဆန်
rice ball *n dyãntyũn* ထမင်းဆုပ် *picãphao an dyãntyũn* ကလေးထမင်းဆုပ်စားသည်။
rice beer *n thi₁* ခေါင်ရည်; *thila* ခေါင်ရည်
rice beer given to a matchmaker *n thikayað* အောင်သွယ်ခခေါင်ရည်
rice beer sucked through bamboo pipe *n thicwi* စုပ်ခေါင်
rice beer that begins to lose its potency *n thicá* အရသာပြယ်စခေါင်ရည်
rice beer that loses its potency *n thiyað* အရသာပြယ်ပြီးသည့်ခေါင်ရည်
rice beer that loses its potency for days *n thihtwã* ခေါင်ပျက်
rice beer that used and left for long *n thihtũ* သောက်ပြီးကြာမြင့်စွာချန်ထားသည့်ခေါင်ရည်
rice box *n dyãnbu* ထမင်းဗူး
rice mill *n konceĩnsa* ဆန်စက်
rice packet *n dyãncon* ထမင်းထုပ်
rice pot *n dyãnpõn* ထမင်းအိုး
rice that's gone bad *n dyãn-nyũnthũ* အောက်သိုးထမင်း
rice-flour *n hũphwan* ဆန်မှုန့်
rich *adj aðhtõn aðlein* ဖူလုံသော၊ ပေါများသော; *badaubahtan* ချမ်းသာသော၊ ဥစ္စာပေါသော; *badau* ချမ်းသာသော၊ ဥစ္စာပေါများသော; *dauyan* ချမ်းသာကြွယ်ဝသော; *thahtĩ thakyu* ကြွယ်ဝသော
rich in taste *adj thao₂* ဆိမ့်သော (အရသာ)
rich people *n prathahtĩthakyu* သူဌေးသူကြွယ်
rich person *n prabadau* သူဌေးသူကြွယ်; *pradauyan* သူဌေး

rich soil *n kãnrað* မြေဩဇာကောင်းသည့်နေရာ
kãnrað kã tamõntabõn htũ rað မြေဩဇာကောင်းသည့်နေရာစိုက်ပျိုးပင်သန်သည်။
richness *n tathahtĩthakyu* ကြွယ်ဝခြင်း
riddle *n ngaõninĩ* စကားထာ၊ ပဟေဠိ *ciprã lahan cãn ngaõninĩ* ရှေးခေတ်လူအချို့စကားထာတတ်သည်။
ride *v dað₂* စီးသည်
ridge of nose *n niphũkõn* နှာတံ
ridge pole *n hyũnkacõn* အိမ်ခေါင်လျှောက်; *kakũ* ခေါင်လျှောက်; *khaucõn* ခေါင်ထိပ်
right *n htwai* ယာဘက်; *tabanaũ* အခွင့်အရေး; *pralau tabanau* [လူ့အခွင့်အရေး။
right bottom *n kãndã* အောက်ခြေ; *kãnkla* အောက်ခြေ
right hand *n cuhtwai₁* ညာလက်; *cukahtwai* ညာလက်
right handed *adj cuhtwai₂* ညာသန်သော
right now *adv akhein tũ* အချိန်ရောက်; *kanaĩ hã* ယခုအချိန်
right side *n kahtwai* ညာဘက်
right-handed person *n pracuhtwai* ညာသန်
ring *n cuthu* လက်စွပ် *klũ cuthu ka* လက်စွပ် စွပ်ပါ။
ring finger *n cuhtõn* လက်သူကြွယ်
ringworm *n ru₂* ပွေး
rinse out the mouth *v prao kað* ပါးစပ်ပလုတ်ကျင်းသည်
rip *v ai₃* ဆုတ်သည်; *aikaĩ* ဆုတ်ဖြဲသည် *aikaĩ hwãncein* အင်္ကျီကိုဆုတ်ဖြဲသည်။
ripe *adj myãñ₁* မှည့်သော *khaòthã myãñ* သရက်သီးမှည့်သည်။
ripe on plant *adj myãñbað* အပင်ထက်၌မှည့်သော
ripen *v mamyãñ* မှည့်စေသည်
rise *v htan₃* ထွက်သည် *mõn htan* နေထွက်သည်။ ; *mĩhtõn* အိပ်ရာမှထသည်
rise up *v thathõn₂* ကြွတက်သည်; *thõn₄* ကြွသည်
rising up *adj htanthõn* ကြွတက်သော *khõn htanthõn thõnkhaũ* သစ်တုံးကြွတက်စေရန်ကလော်သည်။ ; *thathõn₁* ကြွတက်သော
rising youth *n dauhtan hanbað* တက်ရွယ်
risky person *n prarwãñ* စွန့်စားသူ

river *n* *sǎlaōdau* ရေချောင်းကြီး
river-side *n* *laōtī* မြစ်ကမ်းပါး၊ ချောင်းကမ်းပါး
road *n* *khlai₁* လမ်း
road and communication *n* *khlaipau khlōnlu* လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေး; *tataukhlailaikhlōn₂* လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး
road man *n* *prakhwaikhlai* လမ်းပြင်သမား
road mender *n* *prakhwaikhlai* လမ်းပြင်သမား
roadside *n* *khlaiphri* လမ်းဘေး
roar *v* *kōn₄* ဟိန်းသည် *khǎ kōn* ကျားဟိန်းသည်။
roast *v* *caō₃* လှန်းသည်; ကင်သည် *caō cǐ dō syūn lǎ* ကျပ်ခိုးစင်အောက်၌အသားလှန်းသည်။ ; *ngaǎ₂* လှော်သည်; *sao₃* ဖုတ်သည်၊ ကင်သည် *sao cǐ* အမဲဖုတ်သည်။
roasted fish *n* *tǎsao* ငါးကင်
roasted lablab bean *n* *bǐbangaǎ* ပဲကြီးလှော်
roasted millet *n* *thwǐklauphon* ပေါက်ပေါက်ဆုပ် (ပြောင်းကောက်လှော်)
rob *v* *cwūnyǎ* လုယက်သည်; *cwūn* ဓါးပြတိုက်သည်; *phan₃ 1* လုယူသည်
rob each other *v* *lanphan* လုယူကြသည်
robber *n* *pracwūn* ဓားပြ; *praphan* လုယက်သူ
robbery *n* *tacwūntayǎ* လုယက်ခြင်း; *talanphan* လုယက်ခြင်း
rock (using legs) *v* *iyōn* ရှေ့ပြန်နောက်ပြန်လွှဲသည် *iyōn picǎphao* ကလေးငယ်ကိုခြေပေါ်တင်၍ရှေ့ပြန်နောက်ပြန်လွှဲသည်။
rocket *n* *luphaǎyaǎ* ဒုံးပျံ; *luphaǎ* မီးကျည်
rocky mountain *n* *lōnsōn* ကျောက်တောင်
rod *n* *maǎnsyǎn* များတံ
roll *klaǎ₁ clf* လှိမ့်; *klaǎ₂ v* လှိမ့်သည် *klaǎ raō nidǎ* ဖျာကိုပြန်လှိမ့်သည်။ ; *klōn₃ v* လှိမ့်သည်; *lōn₂ v* လှိမ့်သည်; *lōnkaǎ v* လှိမ့်ထုတ်သည်
roll down *v* *lanlōn* လှိမ့်ဆင်းသည် *lōn dau lanlōn* ကျောက်ကြီးလှိမ့်ဆင်းသည်။
roof *v* *lá₅* မိုးသည် *phǎ lá hyūn* အဖေအိမ်မိုးသည်။ ; *phon₇* အမိုးဖာသည် *phon hyūn* အိမ်အမိုးဖာသည်။

roof peak *n* *hyūnka-on₂* မြင့်မိုရ်ပိတ်
room *n* *daothan* အခန်း
roost *n* *dǎn₁* ငှက်အိပ်တန်း; *htausei paōdei tōncein adǎn* ရစ်ငှက်တောင်ပံခတ် လျှက်အိပ်တန်းဝင်သည်။
rooster *n* *sǎphǎkyōn* ကြက်ဖ; *sǎphǎ* ကြက်ဖ
root *n* *rwǎ* အမြစ်; *thōnrwǎ* သစ်မြစ်
rope *n* *hwǎnbǎnhtaǎ* ဝတ်ရုံ၊ သင်္ကန်း (အဝါ); *nipū* ကြိုး
rope of bow bar *n* *sūpū* လေးကိုင်းကြိုး
rope tied to wooden pins *n* *lǎtha-ao* လှည်းထမ်းပိုးကြိုး
rosary *n* *patǎ* စိပ်ပုတီး; *rosario* စိပ်ပုတီး
rose *n* *phaōtasu* နှင်းဆီပန်း
roselle *n* *phaisū* ချဉ်ပေါင်
rot *n* *ta-ūtathōn₂* ပုပ်သိုးခြင်း
rotten *adj* *thōn₂* ပုပ်သော; *ǎ₃* ပုပ်သိုးသော; *wǎ₃ [kk]* ပုပ်သော
rotten smell *n* *nyūn-ǎ₁* ပုပ်နံ့
rotten thing *n* *ta-ūtathōn₁* ပုပ်သိုးသည့်အရာ
rotteness *n* *tathōnta-ǎ* အပုပ်အသိုး၊ ပုပ်သိုးခြင်း; *tanyūnpōn* အပုပ်အသိုး; *thōn₁* အပုပ်အသိုး
rotter *n* *prasau prathau* အသုံးမကျသည့်လူ; *prananwǎ* အသုံးမကျသူ
rough *adj* *cikra* ကြမ်းသော *maǎnǎ cikra* မျက်နှာ ကြမ်းသည်။ ; *tharǎ* ကြမ်းသော *lwǎnlǎ tharǎ* ရွှေဖရုံရွက်ကကြမ်းသည်။
roughly *adv* *bi₃* အကြမ်းအားဖြင့်
round *reǎn₁ n* ပတ်; *reǎn₂ clf* ပတ်၊ ခေါက် *gwaǎ khǎ hyūn thyūn reǎn* အိမ်ကိုသုံးပတ်ပြေးသည်။; *talōn₂ n* အလုံး; *talōn₃ adj* လုံးသော *hankhau talōn* ကမ္ဘာမြေကြီးလုံးသည်။ ; *taryūn₂ adj* ဝိုင်းပတ်သော; *thareǎn v* လှည့်ပတ်သည်
round about midday *n* *mōnhū mōncǎ* နေ့လည်နေ့ခင်း
round bamboo tray *n* *sǎ₁* ဆန်ကော *sa hǎ dō sǎ* ဆန်ကောဖြင့်ဆန်ပြာသည်။
round table *n* *dankhaultalōn* စားပွဲအဝိုင်း
row *v* *gwǎn₃* လှော်ခတ်သည်
row boat *v* *gwǎn sǎkhlaǎ* လှေလှော်သည်; *wǎn sǎkhlaǎ* လှေလှော်သည်

rowdy *adj* *karað* ဗရုတ်ကျသော

rub one's head with spit and utter words of healing *v* *thaú₄* တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဦးခေါင်းကိုတံတွေးဖြင့်သပ်ပြီးမန်းမှုတ်သည်

rubber *n* *bó* ကြက်ပေါင်စေးကြိုး *phí bó la bôn* ကြက်ပေါင်စေးကြိုးတစ်ချောင်းပေးသည်။

rubbish *n* *tacithað* အမှိုက်သရိုက်

ruby *n* *lónlí* ကျောက်နီ၊ ပတ္တမြား

rude *adj* *thathai* ရိုင်းစိုင်းသော *có thathai thangá ka* သည်လိုမရိုင်းစိုင်းနှင့်။ ; *yain* ရိုင်းပျသော

rude person *n* *prathathai* ရိုင်းစိုင်းသူ

rudely *adv* *rón₂* ရိုင်းပျစွာ

rudeness *n* *tathathai* ရိုင်းစိုင်းခြင်း

ruffle *v* *lanhôn* ဖရိုဖရဲကျသည် *khaulú lanhôn* အံပင်ဖရိုဖရဲကျသည်။

ruffled *adj* *tarôn* ရှုပ်ပွသော *khaulú tarôn* အံပင်ရှုပ်ပွသည်။ ; *tharôn* ရှုပ်ပွသော *khaulú tharôn* အံပင်ရှုပ်ပွသည်။

ruin *n* *dyănpônphá(idiom)* ပျက်ပြုန်းခြင်း

ruined by one's own devices *adj* *htútaðnăn* ကိုယ့်ရှူးကိုယ်ပတ်သော

rule *paðkhau* *v* အုပ်ချုပ်သည်; *tamālan₁* *n* ဥပဒေ

rule of law *n* *taciran nai tamālan* တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး

ruler *n* *cahwá* ဘုရင်; အုပ်ချုပ်သူ; *cakhwón cahwá* အုပ်ချုပ်သူ; *cônkrôn* ပေတံ၊ မျဉ်းတံ; *prapaðkhau₁* အုပ်ချုပ်သူ

ruminare *v* *klai-an sa* စားမြို့ပြန်သည်

rumor *n* *thagúthablayaú* ကောလဟာလ

rumour *n* *kúlòn khòntá* ကောလာဟာလ; *ngaðkúlònkhòntá* ကောလဟာလ *có yú bi* *ngaðkúlònkhòntá ka* ကောလဟာလစကားကိုအရမ်းမယုံနှင့်။ ; *ngaðmað ngaðmā* မဟုတ်တရုတ်ပြောဆိုသည့်စကား; *thagúthablayaú* ကောလဟာလ

run *gwaí₂* *v* ပြေးသည်; *khilai₄* *v* ပြေးသည်; *krwai₁* *n* အပြေး၊ ပြေးခြင်း *krwai raó dau dò htein* ပြေးခြင်းကခုန်ခြင်းထက်ကောင်းသည်။ ; *krwai₂* *v* ပြေးသည်; *waí₂* *v* ပြေးသည်

run a race *v* *gwaikhrain* ပြေးပြိုင်သည်

run away *v* *khlaiswaí* ထွက်ပြေးသည်

run out *v* *gwaí₂* ပြတ်လပ်သည် *khaòthā gwaí hō* သရက်သီးပြတ်သွားပြီ။; *lað₃* ကုန်ပြီ *takròntakrau lað hō* ပစ္စည်းဥစ္စာကုန်ပြီ။ ; *tú₇* ကုန်ခန်းသည် (ဥစ္စာ)

run with hare and hunt with hounds *v* *khlyăn-ă* လှေနှံနှစ်ဖက်နင်းသည်

run with the hare and hunt with hounds *v* *ma blalí blabaú* လှေနှံနှစ်ဖက်နင်းသည်

rung *n* *calònthau* လှေကားထစ်; *thau₁* လှေကားထစ်၊ လှေကားအံ

runner *n* *prakrwai* အပြေးသမား; *prawai* အပြေးသမား

running board *n* *kalănkhá* ခြေနင်းခုံ

rusk *n* *takaokran* မုန့်ကြွပ်

rust *htakrí htan* *v* သံချေးတက်သည်; *htakrí* *n* သံချေး; *ru₅* *v* သံချေးတက်သည်

rusty *adj* *ru₄* သံချေးတက်သော

rusty iron *n* *htaru* ချေးတက်သည့်သံ

S s

sack *clf* *bon₃* အိတ်

sacrifice *n* *talucănsă* ယဇ်ပူဇော်ခြင်း

sad *adj* *tha-aú thaplă* ဝမ်းနည်းကြေကွဲသော; *thathu₁* ဝမ်းနည်းသော

sadden *v* *mathathu* ဝမ်းနည်းစေသည်

saddle *n* *themwan* မြင်းကုန်းနီး

sadness *n* *tapúkaúpúthá* ဝမ်းနည်းခြင်း; *tatha-aúthaplă* ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း; *tathathuyúlan* ဝမ်းနည်းခြင်း; *tathathu* ဝမ်းနည်းခြင်း

safety pin *n* *nikeí* တွယ်ချိတ်

sage *n* *pracănplan* ပညာရှိ

saint *n* *pracănsŭ* ရဟန္တာ၊ သူတော်စင်

salary *n* *lăkă* လစာ

saleable *adj* *cu₂* ရောင်းချရသော *ŭ daŏ să tara cu* ယနေ့ပစ္စည်းရောင်းရသည်။

saliva *n* *khayisŭ* တံတေး၊ သွားရည်; *plisŭ* တံတေး

salivate *v* *khayisŭ lan* သွားရည်ယိုသည်

salt *n* *citha* ဆား

salt lick *n* *mŭ₁* ဆားကျင်း *pană aŏ mŭ* ကျွဲဆားကျင်း သောက်သည်။

salted *adj* *cithanaŏ* ဆားနယ်

salty *adj* *syŭnkha* ဆားငန်သော; *syŭnsaŏ* ဆားလေးသော; *ŭ* ဆားငန်သော

salute *v* *salăn* အလေးပြုသည် (လက်ဖြင့်)

salvation *n* *talŭhtancein* ကယ်တင်ခြင်း

sambur *n* *khyao* ဆတ်

same *cwaicŭ* *adj* တူညီသော *klan dŏ klè ataboutabăn cwaicŭ* ကလန် နှင့် ကလယ် အဓိပ္ပါယ်တူညီသည်။ ; *hte* *adj* တူသော (တစ်မျိုးတစ်စားတည်း၊ တစ်ပုံတည်း၊ တစ်ပြိုင်တည်း); *naidŏ₂* *adv* ထိုနည်းတူ၊ အတိုင်း *ma naidŏ tai ka* ပြောသည့်အတိုင်းလုပ်ပါ။ ; *thalaŭ* [kk] *adj* တူသော

same (lineage) *adj* *swiraŏ taŏdwăn* မျိုးနွယ်ချင်းတူသော

same as *cwaidŏ* *adv* သကဲ့သို့၊ သလို *ma cwaidŏ tai* ပြောသလိုလုပ်သည်။ ; *manai* *conj* နည်းတူ၊ အတိုင်း

same thing *n* *lamaŏ hte* တူသည့်အရာ

sample *cyŭn-u* *v* မြည်းကြည့်သည် *cyŭn-u thwica* ဟင်းအရသာမြည်းကြည့်သည်။ ; *htŭhtŏn* *v* စံနမူနာထားသည်; *myŭn-u* *v* မြည်းစမ်းကြည့်သည်; *myŭn₃* *v* မြည်းစမ်းကြည့်သည် *myŭn-u thwica* ဟင်းအရသာမြည်းစမ်းကြည့်သည်။ ; *tahtŭhtŏn* *n* စံနမူနာ၊ လိုက်နာရန်ပုံစံ; *yŏnnitŭ* *n* နမူနာ *daŭ yŏnnitŭ laki* နမူနာနည်းနည်းလောက်ပြပါ။

sanctification *n* *tamacănsŭ* သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း

sanctify *v* *macănsŭ* သန့်ရှင်းမြင့်မြတ်စေသည်

sand *n* *lŏnmai* သဲ

sand-fly *n* *pipŭthwi* ဖြုတ်ကောင်

sandalwood *n* *caŏlŏn* စန္ဒကူး

sane *adj* *cain₃* စိတ်မှန်သော; စိတ်ငြိမ်သော

sap from toddy palm *n* *lausŭ* ထန်းရည်

sarong *n* *nŭkatan* ပုဆိုး

satan *n* *maŏkalŭ* နတ်ဆိုး

satisfaction *n* *takŏntakai* ကျေနပ်မှု

satisfactory *adj* *kŏnkai* ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းသော

satisfied *adj* *kaŭlaŏ* စိတ်ကျေနပ်သော; *thămyăn* စိတ်ကျေနပ်သော; *thauba thărŭ* စိတ်ကျေနပ်ဖွယ်ရာဖြစ်သော

Saturday *n* *Mŏnkatŏn* စနေနေ့

sausage *n* *htaŏpreithaŏ* ဝက်အူချောင်း; *preithaŏ* အူထောင့်

save *v* *htai₃* ကယ်ဆယ်သည်

save dignity *v* *htai thari* သိက္ခာဆယ်သည်

saw *n* *lwă* လွှ ; *rwă* လွှ

saw handle *n* *lwăbon* လွှကြီးလက်ကိုင်

saw line *n* *mikrŏn* လွှလိုင်းအမှတ်အသား

saw pit *n* *lwăsain* လွှစင်

saw-set *n* *lwăphê* ဖယ် (လွှ)

sawdust *n* *lwă-i* လွှစာမှုန့်

say *dŏn₁* *v* ပြောဆိုသည်; *htŭ₂* *v* ပြောသည်၊ ပြောစမှတ်ပြုသည် *hu la blan ngŏn htŭ tăn* တစ်ခါခါကတစ်သက်လုံးပြောစမှတ်ဖြစ်သည်။ ; *tatai₂* *n* ပြောဆိုချက်၊ ပြောစရာ; *tai* *v* ပြောသည်

say about *v* *taihtaŏ tailan* လျှောက်ပြောသည် *cŏ taihtaŏ tailan ka* လိုက်လျှောက်မပြောနှင့်။

say at random *v* *tai bi* အရမ်းပြောသည်

say by heart *v* *tai beinmaiphlon* အလွတ်ပြောသည်; *tailŭ* အလွတ်ပြောသည်

say by word *v* *nihtŭ* ပြောစမှတ်ဖြစ်သည်

say destructively *v* *taikai taipyă* အဖျက်သဘောပြောသည်

say for *v* *tai ba* (အတွက်)ပြောပေးသည်

say in advance *v* *taiba kaŏ* ကြိုတင်ပြောပြသည်; *taiba yaŏ* ကြိုပြောပြသည်

say in comparison *v* *tai că* နှိုင်းယှဉ်ပြောဆိုသည်

say in fun *v tai kraï* အပျော်သဘောပြောဆိုသည်

say in irritating way *v tai rwaithá* မခံချိုမခံသာ ပြောသည်

say indirectly *v saikhu* သွယ်ဝိုက်ပြောသည်

say indirectly to each other *v lansaikhu* အချင်းချင်း သွယ်ဝိုက်ပြောဆိုသည်

say moderately *v tai tütü* တော်ရုံတန်ရုံပြောသည်

say nonsense *v tai klan* အဓိပ္ပါယ်မဲ့ပြောဆိုသည်

say the truth *v tai cõn* အမှန်ပြောသည်

say widely *v tai ghònghòn* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောဆိုသည် *ngòn tai ghònghòn* လူတကာကျယ် ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောဆိုသည်။

saying *n ciprã tatai* ဆိုရိုးစကား *ciprã tatai aò tha-ü* ဆိုရိုးစကားဤသို့ရှိသည်။ ; *ngaõ-i* အပြောစကား; *ngaõyaõ ngaõkòn* အဆိုစကား; *tatai₁* ဆိုရိုးစကား။ အပြော

scab *n bein₅* အနာဖေး; *kasa* အနာဖေး; *ru₁* အရေပြား ရောဂါတစ်မျိုး; *tasãkasa* အနာဖေး

scabby *adj ru₃* အရေပြားရောဂါကဲ့သို့သော

scales *n cicu₂* ချိန်ခွင်

scalp *n khauklaophei* ဦးခေါင်းအရေခွံ

scanty *adj sítari* မဖြစ်စလောက်နည်းသော *nĩ sítari hò* မဖြစ်စလောက်သာရသည်။

scar *n takeĩkalãkaò* အမာရွတ်; *thacwã* အမာရွတ်

scarab *n ywici* နွားချေးပိုး

scarcely enough *adj cikrũ* မလောက်မဝတ်ဖြစ်သော

scare *n tathakhyaò* ထိတ်လန့်ခြင်း

scatter *v caphru caphrãn* ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်သည် *pra swaĩ caphru caphrãn laõ* လူများ ကစဉ့်ကလျား ဖြစ် ကုန်သည်။ ; *phrei₂* ကြသည် *phrei tha-aũphlon* မှန်ညှင်းစေ့ကြသည်။ ; *thalũ₂* ဖြန့်ကြဲနေသည်

scattered *adj thalũ thalã* ဖြန့်ကြဲနေသော; *thaphru thaphrãn* ဖရိုဖရဲဖြစ်သော

scholarly *dali dalaĩ adj* စာတတ်ပေတတ်သော; *dalidalai v* စာတတ်မြောက်သည်

scholarship *n tadalidalai* စာတတ်မြောက်ခြင်း

school *n kyòn* ကျောင်း; *taphalikyòn* စာသင်ကျောင်း

school head master *n kyòn saradau*

ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး

school teacher *n kyòn sara* ကျောင်းဆရာ; *licaòmu* စာသင်ဆရာ၊ ကျောင်းဆရာ

school textbook *n kyòn li* ကျောင်းသုံးစာအုပ်

scissors *n htari* ကတ်ကြေး

sclera *n maĩbaũ* မျက်ဖြူ

scold *baceĩn v* ဆူသည်၊ ဆဲသည်; *htanthá v* ဆူသည်; *kein₁ v* ဆူသည်; *keinkwãn v* ဆူဆဲသည် *maõ keinkwãn phao* အမေကသားသမီးတွေကိုဆူဆဲ သည်။; *kwãn₆ v* ဆူသည် *maõ kwãn aphao* အမေက သားသမီးကိုဆူသည်။ ; *kwãnkein v* ဆူသည်; *mathá v* ဆဲဆိုသည် *phã mathá aphao* အဖေဖြစ်သူက သားသမီးကိုဆဲဆိုသည်။; *raõ₁ adj* ဆူပူသော

scold violently *v raõrũ* ပက်ပက်စက်စက်ဆဲဆိုသည်

scolding *n taraõtarã* ကြိမ်းမောင်းခြင်း၊ ဆူပူခြင်း

scoop *v baò₅* လက်ဖြင့်ဆုပ်ယူသည်; *kraũ₁* ကျုံးသည်; *thõn* ကျုံးယူသည် (လက်ဝါးဖြင့်)

scoop with hand *v kwã₅* ကော်ယူသည် (လက်ဖြင့်) *kwã sũ dò cuya* လက်ဝါးဖြင့်ရေကော်ယူသည်။

scorch *v Iyan* မီးမြှိုက်သည် *Iyan htau swan* ငှက်မွေးမီး မြှိုက်သည်။

scorpion *n klanmaõhtadi* ကင်းမြီးကောက်

scowl *v htaõrwĩ maĩdeĩn* မျက်မှောင်ကြုတ်သည်; *mayao maĩdeĩn* မျက်မှောင်ကြုတ်သည်

scrap iron *n htakaũ htaku* သံတိုသံစ

scrape *v khrè* ခြစ်သည်; *kwĩblãn* ခြစ်သည်၊ ရိတ်သည်

scraper *n konkraũhan* မြေကော်စက်

scratch *v kraò* ကုတ်ခြစ်သည်; *kwa* ကုတ်သည်; *kwĩ₂* ခြစ်သည်

scratch each other *v lanyã₁* အချင်းချင်းကုတ်ခြစ်သည် *picãphao lanyãncũ* ကလေးတစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ကုတ်ကြသည်။

scream *v khacãhtan* အော်သံပေါ်ထွက်သည်

screen *n kalãnkãn* ကန့်လန့်ကာ၊ ကာစရာ

screw pine *n naithã₁* အမွေးကြမ်းသည့်တောသစ်သီးတစ် မျိုး

scrub grime off *v htaũ krĩ* ချေးတွန်းသည်

sea *n pinlè* ပင်လယ်; *sũpinlè* ပင်လယ်; *sũtawã* ပင်လယ်

sea cow *n* *htaòsǔ* ရေဝက်၊ ပင်လယ်ငါးတစ်မျိုး

sea-horse *n* *theisǔ₂* ရေမြင်း

seal *v* *tan₆* ပိတ်သည်၊ ဆို့သည် (အပေါက်) *tan sǔtein kaǔ* ဝါးမောက်အပေါက်ဆို့သည်။

seal with wax *v* *cwǎ₃* ချိပ်ဖြင့်မြဲမြဲစေသည် *cwǎ₁ nidwantaǎ* ခါးမလက်ကိုင်ကိုချိပ်ဖြင့်မြဲမြဲစေသည်။

sealing wax *n* *cwǎ₁* ချိပ်

seam *n* *sakrǎn* ချုပ်ရိုး

search *v* *kwan₄* ရှာဖွေသည်; *kwanthaú* လိုက်ရှာသည် *kwanthaú tarǎ?* ဘာလိုက်ရှာသနည်း။; *rei* ရှာဖွေသည်

search for one another *v* *lankwan* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ရှာကြသည်

searcher *n* *prakwan* ရှာဖွေသူ

seat *n* *kalǎnnǎn* ထိုင်သည့်နေရာ

secluded place *n* *kalǎnbǐ* လူကွယ်သည့်နေရာ; *kǎnbǎ* ကွယ်သည့်နေရာ

second *adj* *nǔ blanbā* ဒုတိယကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော

second (taste) *adj* *khatǎn* အရသာပျက်သော *aǎ thi wǐ htaǔ ba aǎ thi cǎ wǐ mè khacǎ khatǎn kaǐ* ကောင်းသည့်ခေါင်သောက်ပြီးနောက် မကောင်းသောခေါင်သောက်ပါကပါးစပ်တွင်အရသာပျက်သည်။

second cousin *n* *ngònba* နှစ်ဝမ်းကွဲ

second hand *adj* *nǎn₁* တစ်ပတ်နှွမ်းဖြစ်သော *hwǎncein nǎn* တစ်ပတ်နှွမ်းအင်္ကျီ။

second marriage *n* *phaonǔcǎ mǎnǔraǔ* အိမ်ထောင်နှစ်ဆက်

second toe *n* *khanyǔ* ခြေညှိုး

secret *n* *tahutabǐ₁* လျှို့ဝှက်ချက်

secretary *n* *khaupǎn* အတွင်းရေးမှူး

secretary two *n* *khaupǎnnú* အတွင်းရေးမှူး-၂

secretly *adv* *hubǐ₂* တိုးတိုးတိတ်တိတ်

section *paǎ₁* *n* အပိုင်း၊ အကန့်; *paǎ₂* *clf* အပိုင်း၊ အကန့် *hwa la paǎ* ဝါးတစ်ပိုင်း(အဆစ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား)

secure *adj* *caǔ₁* ကိုယ်စိတ်လုံခြုံသော; *caǔthá lanǎn₂* ကိုယ်စိတ်လုံခြုံသော *htwǐ ba aǎ caǔthá lanǎn* ခွေးရို

က ကိုယ်စိတ်လုံခြုံသည်။ ; *la-thá* ပူပင်မှုကင်းသော; *thála* စိတ်ချရသော

security *n* *caǔthá lanǎn₁* ကိုယ်စိတ်လုံခြုံမှု; *tacaǔta-ǎn* လုံခြုံရေး

sediment *n* *kǎnnaǎ* အောက်ခြေအနည်

see *v* *ulaǎ* တွေ့သည်; *usú* မြင်သည်

see-saw *n* *gnǔn-ngaǎ* မောင်းတက်

seed *n* *phlon* အစေ့; *saswǐ sala* မျိုးစေ့; *saswǐ* မျိုးစေ့; *swǎ₂* မျိုးစေ့ *baukhiswǐ* ပြောင်းဖူးမျိုးစေ့။ ; *taswǐtasa* မျိုးစေ့

seedling *n* *htòn₂* စူးထိုးခြင်း

seek *v* *pan₂* ရှာဖွေသည်

seek for property *v* *pan krau* ဥစ္စာရှာသည်

seek for selfishness *v* *nikwaǐ* ကိုယ်ကျိုးရှာသည်

seek one's own advantage *v* *rwaǐ raǎngǎ* ကိုယ်ကျိုးရှာသည်

seek trouble *v* *kwan kalǎn₁* ဒုက္ခရှာသည်

seeming *adj* *rǎn₁* ထင်ရသော *rǎn mwaǐ* မှန်သည်ဟုထင်ရသည်။

seep *v* *caǔhtan* စိမ့်ထွက်သည်; *htan₄* စိမ့်ထွက်သည် *sǔ htan* ရေစိမ့်ထွက်သည်။ ; *lanri* စိမ့်ထွက်သည် *sǔ lanri* ရေစိမ့်ထွက်သည်။

seep out *v* *htanpri* စိမ့်ထွက်သည် *sǔ htanpri* ရေစိမ့်ထွက်သည်။

seep out (smell, taste) *v* *htanthu* စိမ့်ထွက်သည် (အနံ့၊ အရသာ) *thi lǔ hthanhu* ခေါင်အနံ့ထွက်သည်။

seized with cramp *v* *yǔhtan* ကြွက်တက်သည် *gwaǐ acǎ, yǔhtan* ပြေးသောကြောင့်ကြွက်တက်သည်။

select *v* *su₈* ရွေးယူသည် *su baúswǐ* စပါးမျိုးရွေးယူသည်။

self confidence *n* *tacipǎntaǎnǎn n* မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှု

self precedence *n* *tatǔnǎn* မိမိကိုယ်ကိုရှေ့တန်းတင်ခြင်း

selfish *adj* *raǎngǎ* တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သော

selfishness *n* *raǎnǎngǎ* ကိုယ်ကျိုးရှာခြင်း; *taraǎngǎ* တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ခြင်း

sell *v* *sǎ-an₂* ရောင်းစားသည်; *sǎ₄* ရောင်းသည်

sell away *v* *sǎkaǐ* ရောင်းပစ်သည်

semen *n* *cūsŭ* သုတ်ရည်

semi solid discharge from the eye *n* *maïpri* မျက်ချေး

semi-circle *n* *lakhað-taryŭn* စက်ဝိုင်းခြမ်း

send *v* *thon* ပို့သည်

send or leave word in advance *v* *mā yað* ကြိုတင်
မှာကြားသည်

sender *n* *prathon* ပို့သူ

senior general *n* *bodaukhaunăcað* ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး

senseless *adj* *khaukăn cð að* အဓိပ္ပါယ်မဲ့သော

sensibility *n* *marao marăn₁* ချင့်ချိန်တတ်ခြင်း

sensible *adj* *marao marăn₂* ချင့်ချိန်တတ်သော

sensitive plant *n* *ywimðn* ထိခံရုံးပင်

sensual *adj* *pu₁* ကာမဇောတက်သော

sentence *n* *likrðn* စာကြောင်း

sentence final particle *Pf* *nulò* သည်

sentence final particle to mark a command or a
request *Pf* *ka₁* တော့၊ ပါ *tau ka* သွားပါ။

sentence final particle to mark an agreement *Pf*
khlaðya တာပေါ့၊ *an khlaðya* စားတာပေါ့။

separate *aðkhu* *adj* သီးခြားရှိနေသော *cð mwaï ŭki*,
aðkhu mð ဤအရာမဟုတ်သီးခြားရှိသေးသည်။;
htaðpa *v* ခွဲထားသည်; *htaðphra₂* *v* ခွဲထားသည်; *kaï₂*
v ကွဲကွာသည်; *lanpă₂* *v* ခွဲခွါကြသည်; *lanphra* *v*
ကွဲကွာကြသည်; *phra₂* *v* ကွာရှင်းသည်; *phracŭ* *v*
ကွာရှင်းသည် *mă dð wa phracŭ hð* လင်နှင့်မယား
ကွာရှင်းပြီ။ ; *phrakai* *v* ကွာရှင်းသည်

separately *adv* *khu₃* တသီးတခြား

separation *n* *tahtaðphra* သီးခြားခွဲထားခြင်း၊ ကွာရှင်း
ခြင်း; *tanphra* ကွဲကွာခြင်း

serious *adj* *aðmaru* လေးနက်တည်ကြည်သော

seriously *adv* *kðndau kðnr₁* လေးနက်တည်ကြည်စွာ;
marŭ တည်ကြည်စွာ *marŭ að yaŭ* တည်ကြည်စွာ
နေသည်။ ; *thapra₂* လေးနက်စွာ; *ywă₂* အလေး
အနက် *tai ywă* အလေးအနက်ပြောသည်။

seriousness *n* *taywă₁* အလေးအနက်ရှိခြင်း

sermon *n* *tadahtulan* ဩဝါဒ၊ မိန့်ခွန်း

servant *n* *cwănp hao* အစေအပါး; *cwănthă pralðn*
အစေခံ

serve *v* *khancwă* အစေခံသည်; *leï₃* ကျွေးမွေးညှော်ခံ
သည် *leï₃ ngòn dyă* သူများကိုကျွေးမွေးညှော်ခံသည်။

service *n* *takhancwă* အစေခံခြင်း; *tamaba*
ဝန်ဆောင်မှု

sesame oil *n* *hteinsŭ* နှမ်းဆီ

sesame seed *n* *hteinphlon* နှမ်းစေ့

set a spike *v* *mðn₂* ငြောင့်ထောင်သည်

set fire *v* *makaï mï* မီးမွေးသည်; *nain mï* မီးမွေးသည်

set free *v* *blaïkaï* လွတ်လိုက်သည်; *blaïtað* လွတ်သည်;
bwailôn လွတ်သည်; *bwailŭ* လွတ်ထားသည်

set light *v* *makhă* မီးထွန်းညှိသည် *makhă mï ka*
မီးထွန်းပါ။

set net *v* *rai* ပိုက်ထောင်သည် *rai bla* လင်းနို့ပိုက်ထောင်
သည်။

set out to dry *v* *bï caðthaŭ* အစိုအခြောက်လှန်းသည်

set price *v* *klaðtŭ ngau* ဈေးဖြတ်သည်

set spike *v* *sai mðn* ငြောင့်ထောင်သည်

set teeth on edge *v* *yðnthai* သွားကျိန်းသည်

set up *v* *sao₁* စိုက်ထူသည် *sao kănkhwān* အလံစိုက်
ထူသည်။

set up shop *v* *cao sain* ဆိုင်တည်သည်

settle *v* *malanklan₁* အတည်ပြုသည်

settled *adj* *lï₂* ပြီးပြတ်သော၊ ကျေအေးသော *tamaŭ lï*
hð အမှုပြီးပြတ်သည်။; *lïkhlă* ပြီးပြတ်သော

seven 7 *n* *nwai* ခုနစ် ရ

seven days after full moon *n* *lă lancðn* လဆုတ်ခုနစ်
ရက်၊ လပြည့်ကျော်ခုနစ်ရက်

seven days after waxing moon *n* *lă htancðn* လဆန်းခု
နစ်ရက်

seven persons *n* *thanwai* ခုနစ်ယောက်

seventh *adj* *nwai blanbă* သတ္တမကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော

seventy 70 *n* *nwaissŭ* ခုနစ်ဆယ် ၇၀

several years ago *n* *niruniranein* လွန်ခဲ့သည့်နှစ်
အနည်းငယ်

sew *v* *sa₄* ချုပ်သည် *sa hwăncein* အင်္ကျီချုပ်သည်။

sewer *n* *prasa₂* ချုပ်သူ

sexual intercourse *n* *wei₁* ကာမဆက်ဆံခြင်း

shade *n* *iún₁* အရိပ်; *kǎn-iún* နေရိပ်; *kǎnyún* နေရိပ်
nǎn dǒ kǎnyún အရိပ်တွင်ထိုင်သည်။ ; *yún₁* အရိပ်

shadow *n* *yaò₁* အရိပ်

shady *adj* *iún₂* အရိပ်ကျသော; *yún₂* အရိပ်ကျသော

shaft of sth *n* *htǎ₂* ရိုး (ပေါက်တူး၊ တူးရှင်းစသည်)
nanhtǎ kǎ ပေါက်တူးအရိုးကျိုးသည်။

shake *v* *dalaò* လှုပ်ရှားသည်; *hwá* လှုပ်သည်; *khwi*
 ကော်သည် (ခေါင်းဖြင့်) *htaò khwi khlǒn* ဝက်က
 စားခွက်ကို(ဦးခေါင်းဖြင့်)ကော်သည်။ ; *kikhyaò₂* လှုပ်
 ခါသည်; *lilǒn₂* လှုပ်ရှားသည်; *raǎ₂* လှုပ်သည်; *rirao*
 လှုပ်ခါသည် *rirao blǎn hwǎncein* အင်္ကျီကိုလှုပ်
 ခါသည်။ ; *riraǎ* လှုပ်ခါသည်; *yiỳòn₂* လှုပ်ခါသည်

shake and clean *v* *lǒnblǎn* လှုပ်ဆေးသည်

shake and quake *v* *khyaò yiỳòn* သွက်သွက်ခါတုန်သည်

shake hand *v* *cyan cudein* လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်သည်;
naosè လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်သည်

shake head *v* *raǒ khauklao* ခေါင်းခါသည်

shake hip *v* *kikú* တင်ကိုလှုပ်ယမ်းသည် *picǎphao kikú*
kǎnkwan ကလေးငယ်က တင်ကိုလှုပ်ယမ်းသည်။

shake one's self *v* *barao* မိမိကိုယ်ကိုလှုပ်သည်; *yiỳwaǐ*
 မိမိကိုယ်ကိုလှုပ်သည် *pai phao dò yiỳwaǐ* ကလေး
 ပိုး၍မိမိကိုယ်ကိုလှုပ်သည်။

shaky *adj* *khyaò₁* လှုပ်နေသော; *kikhyaò₁* လှုပ်ခါသော;
lilǒn₁ လှုပ်ရှားသော

shall *Pf* *nèhǎn* မည်နော *lantaǐ nèhǎn* လိမ့်ကျမယ်နော။

shallow *adj* *twǎn₁* တိမ်သော

shame *n* *tapuprithǐlai* ရှက်စရာ; *tathara* အရှက်

shameful *adj* *puprithǐlai* ရှက်စရာကောင်းသော

shamefulness *n* *tatharathakwan* ရှက်ခြင်း၊ ရှက်ဖွယ်ရာ

Shan *n* *Thaplaò* ရှမ်းလူမျိုး

Shan pants *n* *núthaplaò* ရှမ်းဘောင်းဘီ

share *nipwǎn nita n* ဝေစု၊ တာဝန်ပိုင်း; *nipwǎn n* ဝေစု;
pwǎn₁ n ဝေစု; *pwǎn₂ clf* ဝေစု *nǐba nǎ pwǎn* ဝေစု
 နှစ်ပုံရရှိသည်။

share each other *v* *lanpǎncú* ဝေယူကြသည်

share proportionally *v* *pǎnthe* ညီတူညီမျှဝေသည်

sharp *adj* *htǎn₄* ထက်သော; *khaunaǒ-ǐphwǎ*

ဉာဏ်ထက်သော; *thǎ₁* ပါးနပ်သော၊ ထက်မြက်သော

sharp (voice) *adj* *talwa₂* စူးရှသော (အသံ) *pramu*
balein dü pra khacǎ talwa ထိုမိန်းမပျိုအသံက
 စူးရှသည်။

sharp person *n* *prathǐ* ထက်မြက်သူ

sharpen *v* *caǒ₃* ချွန်သည်; *caǒcǔ* ချွန်သည် *caǒcǔ libǒn*
ka ခဲတံကို ချွန်ပါ။; *mahtǎn* ထက်အောင်လုပ်သည်;
rǔ₂ သွေးသည်

sharpen knives with their edges *v* *pai₃* ဓားသွားချင်း
 ပွတ်၍သွေးသည်

shatter *v* *pháphrwǐ* အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာကွဲသည်;
thahtein လွင့်စဉ်သည်

shattered *adj* *phrwǐ₂* အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာဖြစ်သော

shave *v* *krôn* ခြစ်သည် *krônkaǐ khamaoswan*
 နှုတ်ခမ်းမွေးခြစ်ပစ်သည်။ ; *kwǐ₁* ရိတ်သည်

shave off *v* *krônkaǐ* ခြစ်ပစ်သည်

she *pro* *a₂* သူ၊ သူမ *ama tarǎ?* သူဘာလုပ်နေသလဲ။; *awi*
 သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏; *anǎn* သူ၊ သူမ၊ သူ၏၊ သူမ၏

sheath *n* *daǒmǒn* ဓားအိမ်; *mǒn₁* အိမ် (ခါး) *daǒmǒn*
aò dǒmǎ? ခါးအိမ်ဘယ်မှာရှိသနည်း။

sheath of banana stem *n* *ngǎbein* ငှက်ပျောပင်

shed *v* *lanpròn* ယိုစီးသည် *maǐsǔ lanpròn* မျက်ရည်ယို
 စီးသည်။

shed blood *v* *thwǐlan cantǔ₂* သွေးထွက်သံယိုဖြစ်သည်

shed tear *v* *htǒn maǐsǔ* မျက်ရည်ကျသည်

shed-roofed annex *n* *ciru* လျှာထိုး *khauklǔ ciru*
 ဦးထုပ်၊ လျှာထိုး။

sheep *n* *thǒ* သိုး

sheet *htǒn₁ n* အထပ်; *htǒn₃ clf* ရွက်၊ ထပ် *cibein nwai*
htǒn စာရွက်ခုနှစ်ရွက်။

shelf *n* *nikhya* ငြမ်း၊ စင်

shell *n* *kǒn₁* အခွံ

shell of snail *n* *ngwǐkǒn* ခရုခွံ

shepherd *n* *prapaǒthǒ* သိုးထိန်း

shield *n* *tan₂* ဒိုင်း *baoraǒcǔ tan* ဒိုင်းအကအတူကကြ
 သည်။

shin *n* *khannǎrǎn* ညှိသကျည်း; *ngǎkǒn* ညှိသကျည်း;

ngǎrǎn ညှိသကျည်း
shine *v* *khǎ₂* လင်းသည်; *khǎhtan₂* အလင်းဖြာသည်;
saihta₁ အလင်းရောင်ကျသည် *mǒn saihta* နေ
 အလင်းရောင်ကျသည်။
shingle *n* *htacaopain* သံပတ္တ
ship *n* *kaphǔdau* သင်္ဘော; *kwaisǔphǔ* သင်္ဘော
shirk *v* *cwaikǎnphwǎ* လေသာခိုသည်; *khaó₂*
 ခိုကတ်သည်; *laó* ခိုကတ်သည် *tǎraǔ aó-a laó gwǎ*
kaǔ ငါးရှဉ့်များလျှင်အပေါက်တူးရာခိုကတ်ကြသည်။
shirt *n* *hwǎncein* အင်္ကျီ; *sidouǔ* [kk] အင်္ကျီ
shirt pocket *n* *hwǎncein cikhǔhtǒn* အင်္ကျီအိတ်ကပ်
shirt with long sleeves *n* *hwǎncein cubaocu* အင်္ကျီ
 လက်ရှည်
shirt with short sleeves *n* *hwǎncein cubaoklǒn*
 အင်္ကျီလက်တို
shiver *tathahwa* *n* တုန်လှုပ်ခြင်း; *thahwa* *v* တုန်သည်
shoes *n* *khanphaklǔ* ရှူးဖိနပ်၊ စွပ်ဖိနပ်
shoot *ban* *n* အပင်ပေါက်; *blǒn₁* *n* အညွန့် *tha-aǔ blǒn* မုံ
 ညှင်းညွန့်။ ; *caó₁* *n* အညွန့်; *kha₅* *v* ပစ်သည် *kha*
klǒn သေနတ်ပစ်သည်။ ; *phain* *v* ခွင်းသည် *phain*
sǔpaó လေးခွင်းသည်။ ; *plaó₁* *n* အညွန့်
hanhǒnplaó စွယ်တော်ညွန့်။
shoot a person by mistake *v* *bablan nǒn* တောမှောက်
 သည်
shooter *n* *prakha₂* ပစ်သူ
shooting star *n* *sa-í* ကြယ်ပျံ
shop *n* *sain₁* ဆိုင်
shore *n* *sǔphrǎ* ရေကမ်းစပ်
short *adj* *kaú₃* တိုသော; *klǒn₂* တိုသော (အဝတ်အစား)
nǔ klǒn pwǔnkhláó ဘောင်းဘီသိပ်တိုလွန်းသည်။ ;
lanplaó ပုသော; *phyún₂* တိုသော *ri phyún khaulu*
 ဆံပင်အတိုညှပ်သည်။
short cut *n* *khlaiblǒn* ဖြတ်လမ်း: *tau khlaiblǒn khǎ*
taǔ yaǔ ဖြတ်လမ်းသွားမှအမြန်ရောက်မည်။
short drum *n* *htǒnkaú* မုံတို
short headed snakehead *n* *tǎsǔpri* ငါးရဲ့ခေါင်းတို
short legged dog *n* *htwǐkhanphyún* (unspec. comp.
 form of *htwǐ₁*) ခွေးပု

short length of day *n* *mǒnnǔphyún* နေ့တာတို
short log *n* *thǒnklǒn* သစ်တုံးတို
short nap *n* *lapein* တစ်မှေး *mǎ lapein* တစ်မှေးအိပ်
 သည်။
short nose fruit bat *n* *blamaǔ* အသီးစားလင်းနို့တစ်မျိုး
short red ant *n* *tǒnhan* ပုရွက်ဆိတ်နီတစ်မျိုး
short stick *n* *niswǐ nikla* တုတ်တိုကလေး; *niswǐ* တုတ်
 တို
short temper *n* *tathádau* စိတ်ကြီးခြင်း
short tempered *adj* *thádau* စိတ်ကြီးသော; *tháthaklǒn*
 စိတ်ဆတ်သော
short whistling *n* *thí₁* လေချွန်နည်းတစ်မျိုး
short-lived *adj* *mǒnneinphyún* အသက်တိုသော
short-temper *n* *taphidauthá* ဒေါသစိတ်
short-tempered *adj* *phidauthá* ဒေါသကြီးသော
shorten *v* *maphyún* တိုအောင်လုပ်သည်
shorter in length *adv* *cukaú bǎphyún* အလျားတို
shorts *n* *núklǒn* ဘောင်းဘီတို
shot *n* *htalǒn* သံလုံး
should *aux* *v* *rǎ₃* သင့်သည် *rǎ tai rǎn* ပြောကိုပြောသင့်
 သည်။
shoulder *n* *bleǐn* ပခုံး
shout *kákrǐhtan* *v* ဟစ်အော်သည်; *kákrǐ* *v* အော်ဟစ်
 သည်; *takákrǐhtan* *n* အော်ဟစ်ခြင်း
shout loudly *v* *krǐ₃* သံကုန်အော်သည်၊ ကျယ်လောင်စွာ
 အော်သည်
shove *v* *phlaó₃* တိုးထွက်သည်
shovel *n* *nikraǔ* ကော်ပြား
show *daú-u* *v* ပြကြည့်သည်; *daú₃* *v* ပြသည်; *daúlaó* *v*
 ပြသသည်; ဖော်ပြသည်; *daúnaí* *v* ဟန်ပြသည် *picǎ*
daúnaí khlaǐpain ကလေးက ကြံသကာကို ဟန်ပြ
 သည်။ ; *tadaúlaó* *n* ဖော်ပြခြင်း၊ ထင်ရှားပြခြင်း
show (tongue) *v* *lyǎn₂* ပြသည်၊ (လျှာ) *lyǎn plǐ*
 လျှာထုတ်ပြသည်။
show gratitude to sb *v* *phǐ nǔsǔkha* နို့ဖိုးဆပ်သည်
show off (to draw attention from others) *v* *thasa*
 အလေးပေးခံရရန်ဟိတ်ဟန်ထုတ်သည် *thasa*
pramubaleǐn kangǎ မိန်းကလေးရှေ့၌အလေးပေးခံရ

ရန်ဟိတ်ဟန်ထုတ်သည်။

show off for gain *v cisá* အခွင့်အရေး ရအောင် ပြသည်
cisá pramu kangă မိန်းကလေးရှေ့တွင် အခွင့်အရေး
ရအောင်ပြသည်။

show sign of getting pregnancy *v kli₂* ကိုယ်ဝန်ဆောင်
လက္ခဏာပြသည်

show the white of eyes *v klubau* မျက်ဖြူဆိုက်သည်

show the white of the eyes *v maiphlon klubau*
မျက်ဖြူဆိုက်သည်

showing not to do *v ikhau ikăn* မလုပ်လိုကြောင်းပြသ
သည်

shrew *n yŷyí* ကြွက်စုတ်

shrewd *adj kaŷlă* ပါးနပ်သော

shrink *v ywí* ကျုံ့သည် *mauthā ywí hō* ပင်စိမ်းသီးကျုံ့
သွားပြီ။

shun *v bliswai* ရှောင်ကြဉ်သည်; *rain₄* ရှောင်ရှားသည်

shut *v mănbu* ပိတ်ဆို့သည် *mănbū khaplōn* ပါးစပ်ကို
ပိတ်ဆို့သည်။

shuttle *n luhtwí* ရက်ကန်းလွန်း

sibling *n pŷwai₁* မွေးချင်း *pŷwai aō pŷpra?* မွေးချင်း
ဘယ်နှစ်ယောက်ရှိသနည်း။

sibling-in-law *n pŷnein* ယောက်ဖ၊ မရီး၊ ခယ်မ၊ ခဲအို၊
ယောင်းမ

siblings *n thăpŷ thăwai₂* မွေးချင်းများ

sick *adj lalithá₁* အော့အန်လိုသော၊ ပျို့အန်လိုသော; *raō₃*
နာမကျန်းဖြစ်သော; *sweisă₁* ဖျားနာသော

sickle *n daōkyă* တံစဉ်

sickness *n khraŷkhraō₁* ဖျားသလိုလိုဖြစ်ခြင်း

sickly *adj dauswí bwísă* နေမကောင်းဖြစ်လွယ်သော;
khraŷkhraō₂ ဖျားချင်သလိုလိုဖြစ်သော; *lannein*
ချူချာသော *sŷphao lannein* ကြက်ကလေး
ချူချာသည်။ ; *lanpí* ချူချာသော *htwíphao lanpí* ခ
ခွေးကလေးချူချာသည်။ ; *lanyan₁* ချူချာသော; *lanyí*
lanyan ချူချာသော; *sweila săkaŷ* နာမကျန်းဖြစ်
သော; *ywan₁* သိပ်မကျန်းမမာဖြစ်သော *ywan ngí hō*
သိပ်မကျန်းမာတာကြာပြီ။

sickly person *n pralanyan* ချူချာသူ; *prasăyao*
ရောဂါသည်

sickness *n tasă₂* ဖျားနာခြင်း၊ နာကျင်ခြင်း; *tasweitasă*
ရောဂါဝေဒနာ

side *kănkein* *n* ဘေး; *pá₂ clf* ဘက် *khandeïn nŷ pá*
ခြေနှစ်ဘက်။ ; *phrī₁ n* ဘေး၊ နံဘေး; *phúraōpa n*
နံဘေး; *phúraō₁ n* နံဘေး; *raō₁ n* နံဘေး; *raōpa n*
နံဘေး၊ နံပါး

side road *n khlaicā* လမ်းသွယ်

sideways *adv aōcikheïn* စောင်းလျက်၊ စောင်း

sieve *n sākhrăn* ဆန်ခါ; *săraō* ဆန်ခါ

sift *v raō₄* ဆန်ကာချသည်

sign *aphŷ ayōn n* အတိတ်နိမိတ်; *phru libōn v*
လက်မှတ်ထိုးသည်; *taphrilibōn n* လက်မှတ်ရေးထိုး
ခြင်း *taphrilibōn cō aō* လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမရှိဘူး။

silence *n tadeitapran* ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း

silent *aōdei aōpran v* ဆိတ်ငြိမ်စွာနေသည်; *deipran adj*
တိတ်ဆိတ်သော

silently *adv deidei pranpran* တိတ်ဆိတ်စွာ

silk *n taō₁* ပိုးမျှင်

silly *adj tamwí* စိတ်မနူးမနပ်ဖြစ်သော

silver *n rwăn₂* ငွေ *cubănrwăn* ငွေဖလား၊ ငွေခွက်။ ;
rwănlōn ငွေတုံး

silver belt *n kacōnrwăn* ငွေခါးပတ်

silver coin used together with hairpin *n khauyon*
ဆံထိုးတွင်တပ်ဆင်ထားသည့်ငွေပြား

silver cup *n cubăn khandōnrwăn* ငွေဖလား

silver hair pin *n khausāō* ငွေဆံထိုး

silver necklace *n rwănnileipŷ* ငွေဆွဲကြိုး

silver of finest quality *n baō₁* ဘော်

silver of the finest quality *n lwan₁* ဘော်

similar *nŷ₂ v* ဆင်တူသည်၊ လိုက်သည် (အမှုအကျင့်)
picăphao nŷ yaō ကလေးငယ်ကမျောက်အမှုအကျင့်
လိုက်သည်။; *yōnyōncŷ adj* ဆင်တူသော *dŷ thanŷ*
maină yōnyōncŷ ထိုသူနှစ်ယောက်မျက်နှာ
ဆင်တူသည်။

simile *n nitŷ* ဥပမာ၊ ပုံစံ *tai nitŷ thamă?* မည်သို့ဥပမာ
ပြောမည်နည်း။

sin *n takhōwē* အပြစ်

since *conj* *lǎ*₄ ကတည်းက၊ စဉ်က *lǎ nihanein* ယခင်နှစ်
ကတည်းက။

sing *v* *khli*₃ ဆိုသည် (သီချင်း) *khli ngaõ cõ cǎn*
သီချင်းမဆိုတတ်ဘူး။ ; *khlingaõ* သီချင်းဆိုသည်
khlingaõ cõ cǎn သီချင်းမဆိုတတ်ဘူး။; *thapaõ*
သီချင်းဆိုသည်; *yǎ*₃ အော်သည် *htau yǎ* ငှက်အော်
သည်။

sing in tune *v* *khli*₂ အသံအနေအထားမှန်စွာသီဆိုသည်

singer *n* *prathapaõ* သီချင်းဆိုသူ

singing *n* *tathapaõ* သီဆိုခြင်း

single word *n* *lamwǎnmwǎn* တစ်ခွန်းတစ်ပါဒ *cõ tai*
lamwǎnmwǎn တစ်ခွန်းတစ်ပါဒမျှမပြောပါ။

singlet *n* *hwǎnceinkaũ* အတွင်းခံအင်္ကျီ၊ စွပ်ကျယ်;
hwǎncein paõblein စွပ်ကျယ်ဂျိုင်းပြတ်

sink *v* *lanpryũn* နစ်မြုပ်သည် *sũkhlaũ lanpryũn* လှေ
နစ်မြုပ်သည်။

sinner *n* *pratakhòwèphao* အပြစ်သား

sip *v* *pai-aõ* တဖြည်းဖြည်းစုပ်သောက်သည်

siphon *v* *can*₄ လေဖိအားဖြင့် အမြင့်မှအနိမ့်သို့ အရည်ကို
ပြွန်ဖြင့်စုပ်ယူသည် *Pi Main can thi htaũ hõ* ပီးမိုင်
က ခေါင်ရည် ဖောက်ချပြီးပြီ။

siphoned rice beer *n* *thican* ခေါင်ရည်

sirloin *n* *sai*₁ အမဲခါးသား *htaòya wí khlõn sai* ဝက်
တွင်းခါးသားကအကောင်းဆုံး။

sissy *n* *khaũkaũ mukwan* မိန်းမလျာ; *thápramu*
မိန်းမလျာ

sister in law *n* *neĩnmu* ခယ်မ၊ မရီး၊ ယောင်းမ

sit *v* *aònǎn* ထိုင်နေသည်; *nǎn*₂ ထိုင်သည်

sit astride *v* *nǎnkan* ခွ၍ထိုင်သည် *nǎnkan paotalao*
khau ဆိုင်ကယ်ပေါ်တွင်ခွ၍ထိုင်သည်။

sit cross-legged *v* *nǎndeinkhan* ဒူးချိတ်ထိုင်သည်;
nǎnkon တင်ပျဉ်ခွေထိုင်သည်

sit down *v* *nǎn-aõ*₁ ထိုင်ချသည် *nǎn-aõ ka* ထိုင်ချပါ။ ;
nǎnlan ထိုင်ချသည်

sit from a distance *v* *nǎnyòn*₂ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှထိုင်သည်

sit in straight line *v* *nǎnkrein* တန်းစီထိုင်သည်

sit on *v* *nǎnkyũn* ခုထိုင်သည်၊ ဖိထိုင်သည်

sit sideways *v* *nǎncikheĩn* တင်ပါးလွဲထိုင်သည်

sit up from bed *v* *ngaõhtõn*₁ အိပ်ရာမှထထိုင်သည်

sit with back-rest *v* *nǎnkanòn* နောက်မှီထိုင်သည်
nǎnkanòn khǎ hailũ နောက်မှီထိုင်မှအမောပြေသည်။

sit with legs outstretched *v* *nǎnprwai* ခြေဆင်း
ထိုင်သည် *pĩ byǎncũ nǎnprwai* ကြေးပတ်အဖွဲ့
ခြေဆင်းကာထိုင်သည်။

six 6 *n* *su*₄ ခြောက် ၆

six inches *kwǎndõn*₁ *n* မိုက်; *kwǎndõn*₂ *clf* မိုက် *nũ*
kwǎndõn aò la pe နှစ်မိုက်မှာတစ်ပေရှိသည်။

six persons *n* *thasu* ၆ ယောက်

six-sided shape *n* *sucaĩn* ဆဋ္ဌဂံ၊ အနားခြောက်ဖက်ရှိပုံ

sixth *adj* *su blanbā* ဆဋ္ဌမကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော

sixty 60 *n* *susũ* ခြောက်ဆယ် ၆၀

size *n* *dausyan*₁ အရွယ်အစား *dausyan aò cwaĩmǎ?*
အရွယ်အစားဘယ်လောက်ရှိသနည်း။

skeleton *n* *swícòn* အရိုးစု

skewer *kòn*₅ *clf* တံစို့ချောင်း *cĩ nũ kòn* အမဲသားတံစို့နှစ်
ချောင်း။; *kòn*₆ *v* တံစို့ထိုးသည်; *nikòn* *n* တံစို့ *maseĩn*
cĩ dò nikòn ka တံစို့ဖြင့်အသားကိုအခြောက်လှုပ်ပါ။

skid *v* *thasei* ဘီးဘေးချော်သည် (ယာဉ်ဘီး)

skill of hand *n* *cupaõ cuyǎn* လက်စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်

skin *n* *bein*₁ အခွံ၊ အခေါက်; *kõn*₁ အခွံ; *phai* အခေါက်၊
သားရေ

skirt *n* *nũhõnkǎn* ဂါဝန် *pramu kwǎn nũhõnkǎn* မိန်းမ
များဂါဝန်ဝတ်သည်။

skull *n* *khauklaoswĩ* ဦးခေါင်းခွံ၊ ဦးခေါင်းရိုး

sky *n* *maolǎ* မိုးကောင်းကင်; *mao* မိုးကောင်းကင်

skylark *n* *htauyũ* ဘီလုံးငှက်

slack *adj* *tũ*₂ လျော့သော *thõnkrõnpũ tũ* ဂီတာကြိုး
လျော့သည်။

slanting *adj* *cikheĩn* စောင်းသော *pĩ maõprǎ mĩ*
cikheĩn အဖွားအိုက တစောင်းအိပ်သည်။

slanting hand-writing *n* *cukwicikheĩn* လက်ရေးစောင်း

slap *v* *plǎn*₃ ရိုက်သည် *plǎn khabu* ပါးရိုက်သည်။

slate *n* *lõnbein* ကျောက်သင်ပုန်း

slate pencil *n* *lõnbõn* ကျောက်တံ

slaughter *v* *teĩncĩ* အမဲသတ်သည်

slaughter for funeral *v* *sĩ*₂ အသုဘပွဲအတွက်အသား

သတ်သည်
slaughter house *n* *teĩncĩho* အမဲသတ်ရုံ
slaughter place *n* *teĩncĩ kalǎn* အမဲသတ်နေရာ
slave *n* *cwǎn₁* ကျွန်၊ အစေခံ; *cwǎnkarǎ* ကျွန်
sleep *v* *aòmĩ* အိပ်နေသည်; *mĩnĩ* အိပ်ပျော်သည်; *mĩ* အိပ်သည်
sleep closely to warm oneself *v* *mĩkrao* နွေးစေရန်တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးပူးကပ်အိပ်သည်
sleep deeply *v* *mĩnĩkhlau* အိပ်မောကျသည်; *mĩnĩsǎ₂* အိပ်မောကျသည်; *mĩthũ* အိပ်သိုးသည်
sleep in prone position *v* *mĩthaklao* မှောက်ခုံအိပ်သည်
sleep on *v* *mĩkyũn* ခုအိပ်သည်
sleep on back *v* *mĩhtan-ǎ* ပက်လက်လှန်အိပ်သည်
sleep on side *v* *mĩcikhẽin* တစောင်းအိပ်သည်
sleep walk *v* *mĩthamũ₂* အိပ်မက်ယောင်ပြီးသွားလာစကားပြောဆိုသည်
sleepiness *n* *tathamĩ* အိပ်ငိုက်ခြင်း
sleeping pill *n* *tathũmĩ* အိပ်ဆေး
sleeping place *n* *kalǎnmĩ* အိပ်သည့်နေရာ *khũ kalǎnmĩ* *aò dõ sònpa* တောင်စောင်း၌ချေအိပ်သည့် နေရာရှိသည်။
sleepy *adj* *mĩnũ₁* အိပ်ငိုက်သော
sleeve *n* *hwǎncein cubao* အင်္ကျီလက်
slender *adj* *caĩkhrĩ* ပိန်လှီသော
slice *khein₂* *n* အခြမ်း; *khein₃* *clf* ပိုင်း၊ ခြမ်း *phĩ la khein* တစ်ခြမ်းပေးပါ။; *pain₂* *clf* ချပ်; *pein₁* *n* ချပ်; *pein₄* *clf* ချပ်
slicker *n* *pracǎn pralá* လူလည်
slide *v* *lanrũ₂* လျှောက်သည် *aò dõ hanblon nǎ lanrũ* တောင်ပိုထိပ်ကလျှောက်သည်။
slight ascent *n* *kǎnhtankrwaĩ* ပြေသောအတက်
slightly bitter *adj* *khacǎ₂* ခါးသက်သက်လေးဖြစ်သော
slightly drunk *tamyao₁* *adj* ထွေးနေသော; *tamyao₂* *v* ထွေးနေသည် *tamyao hõ* ထွေးနေပြီ။
slightly pound *v* *klõn₂* ဖွဖွလေးထောင်းသည် *klõn bĩdu* ပဲကျားစေ့ဖွဖွလေးထောင်းသည်။
slimy oil *n* *namǎn-ĩ* ဆီချေး

slip *v* *lanrũ₂* လျှောက်သည် *aò dõ hanblon nǎ lanrũ* တောင်ပိုထိပ်ကလျှောက်သည်။ ; *thaklwan₂* ချော်သည် *khǎ thaklwan* ခြေချော်သည်။
slippers *n* *khanphadi* ညှပ်ဖိနပ်
slippery *adj* *blĩ₃* ချော်သော *khlai blĩ* လမ်းချော်သည်။
slit *n* *kalǎn-ǎn* အဟ၊ ဟနေသောနေရာ
slit eyed *v* *ma byũ* မျက်စိမှေးသည် *ma byũ maĩphlon dõ rwaĩ* မျက်စိမှေးကာစဉ်းစားနေသည်။
slit-eyed *beinbyũ₁* *adj* မျက်စိမှေးသော; *beinbyũ₂* *v* မျက်စိမှေးသည်
slope *n* *kǎncikhẽin* ဆင်ခြေလျှော၊ စောင်းသောနေရာ; *kǎnlankrwaĩ* ဆင်ခြေလျှောအဆင်း
sloping *adj* *klũ₁* ဆင်ခြေလျှောသော *khlai klũ* ဆင်ခြေလျှောသောလမ်း။
slow *adj* *htõnhtau* နှေးကွေးသော; *ngingũ* နှေးကွေးသော; *thadõn₁* ဖြည်းသော၊ နှေးသော; *thaywai₁* နှေးကွေးသော; *ywai₄* နှေးသော
slow death from injury *n* *tathũrwaĩ* ဒဏ်ရာကြောင့် အတန်ကြာမှသေဆုံးခြင်း; *thũrwaĩ₁* ဒဏ်ရာကြောင့် အတန်ကြာမှသေဆုံးခြင်း
slow in speech *adj* *plĩhtaũ* လျှာလေးအာလေးဖြစ်သော
slow person *n* *prahtõnhtau* နှေးကွေးသူ; *prathaywai* နှေးကွေးသူ; *praywai₂* နှေးကွေးသူ; *prangingũ* နှေးကွေးသောသူ
slow to grow *adj* *kadai* ကြီးထွားမှုနှေးကွေးသော *pra ngǎ pra dau kadai* ထိုလူ ကြီးထွားမှုနှေးကွေးသည်။
slowly *adv* *thadõn₂* ဖြည်းဖြည်း၊ ဖြည်းညင်းစွာ; *thaywai₂* နှေးကွေးစွာ; *ywaiywai* ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး
sluice *n* *sũkhǎdǎn* ရေတံခါး
slung across shoulder *v* *ghu* ပခုံးဖက်သည် *cõ ghu khaubõn* ပုခုံးမဖက်နှင့်။
small *phao₃* *adj* ငယ်သော; *syau* *adj* နည်းသော၊ ငယ်သော; *ywai₂* *n* အငယ် *phlonywai* ကျည်ဆံငယ်။
small and round mango *n* *khaõthei-ĩ* လုံးသည့်သရက် သီးတစ်မျိုး
small at upper part of body *adj* *saikhau₁* ကိုယ်အထက်ပိုင်းသေးသော
small bee *n* *nĩmũ* ပျားငယ်တစ်မျိုး

small bell *n didain* ခေါင်းလောင်းငယ်; *didôn* ခေါင်းလောင်းငယ် *pană didôn lantaĩ htumă* ကျွဲ ခေါင်းလောင်းငယ်ကျပျောက်သည်။ ; *dihteĩn* ဆည်းလည်း; *titeĩn* ခေါင်းလောင်းငယ် *paũtiteĩn* နွား ခေါင်းလောင်းငယ်။

small bird of no fat *n htaukahtăn* အဆီမရှိသောငှက် ငယ်တစ်မျိုး

small brass ring *n cũkhaureĩn* ပန်းတင်ကြေးကွင်းငယ်

small bridge *n sũyaõ* တံတားငယ်

small bullet *n phlonywaĩ* ကျည်ဆံငယ်

small bullets *n tharithă* ကျည်ဆံငယ်

small clay pot *n pônbaõ* မြေအိုးငယ်

small dung beetle *n klaðkadĩ* နွားချေးပိုးအငယ်မျိုး

small fish *n tăphĩ* ငါးရွှေမုံ

small frog drum *n klaulwan* အစွမ်းထက်သည့်ဖါးစည် ငယ်တစ်မျိုး

small fry *n taphyũnmaĩsaină* မျက်နှာငယ်ခြင်း

small glazed earthen pot *wan₁ n* စဉ့်အိုးငယ် (ခေါင် ထည့်သောက်ရန်တွက်); *wan₂ clj* အိုးငယ် *thi la wan* ခေါင်တစ်အိုးငယ်။

small globular fungus *n cwantwaõ* အင်ဥ

small hill *n sònphao* တောင်ပူစာ

small hoe *n nanphao* တူးရွင်း

small hornet *n phryũnthõn* ပျားတူအငယ်စား

small hut *n cãndaĩ* တဲကုပ်

small intestine *n phũpreĩcă* အူသိမ်း; *preĩcă* အူသိမ်း

small kind of chili *n thahaiyũ-ĩ* ငရုတ်ငယ်တစ်မျိုး

small kind of cicada *n yũrũ* ပုစဉ်းရင်ကွဲငယ်တစ်မျိုး

small kind of cricket *n dwaimaõswĩ* ပုရစ်ငယ် တစ်မျိုး

small kind of locust *n dwaibaũ-iăn* နံ့ကောင်ငယ်တစ် မျိုး; *dwainădaũ-ĩ* နံ့ကောင်ငယ်တစ်မျိုး

small loans given *n rwănkhaũklaophă* ငွေခေါင်းကွဲခြင်း

small mortar *n syũnbaõ* ဆုံငယ်၊ ငရုတ်ဆုံ

small piece *n amai aphwan* အစအန၊ အမှုန့်

small pot (used to cook curry for one person) *n pônswain* အိုးငယ် (တစ်ဦးအတွက်ဟင်းချက်ရန်)

small prawn *n tăkõnphao* ပုဇွန်ဆိတ်

small rice beer pot *n oan₁* ခေါင်အိုးငယ်; *thi-oan* ခေါင်

အိုးငယ်; *thiwan* ခေါင်အိုးငယ်

small roots *n rwĩteĩn* အမြစ်ပွား

small sparrow *n htauthwĩ* စာပုတီး

small spider *n kanmayao* ပင့်ကူငယ်တစ်မျိုး

small stone to scrub dirt or grime off one's body *n lõnphũ* ချေးတွန်းကျောက်

small stone used to scrub dirt or grime from one's body *n lõnhtaũkrĩ* ချေးတွန်းကျောက်

small town *n weĩnphao₁* မြို့ငယ်

small village *n dõnca hwasai* ရွာသိမ်း; ရွာငယ်; *dõnca* ရွာသိမ်း၊ ရွာငယ်

small wild bamboo *n hwarõn* ဝါးငယ်အရိုင်း

small-scaled forest lizard *n khwĩkănnõn* တော ပုတ်သင်ညိုအငယ်တစ်မျိုး

smaller *adj syantaõ* ပိုသေးငယ်သော၊ ပိုနည်းသော

smallpox *n phaũ₁* ကျောက်ကြီးရောဂါ; *săphaũ₁* ကျောက်ရောဂါ; *tasăphaũ* ကျောက်ရောဂါ

smart *heĩn₂ v* စပ်သည်; *kana maĩphlon v* မျက်စိကျိန်းစေသည်; *phai₃ adj* သားနားသော *thaõ hwănceĩn phai laõkaũ* အကျီဝတ်အလွန်သားနားသည်။

smear *v bu₆* လိမ်းသည်၊ လူးသည်; *plõn₃* လိမ်းကျသည်; *tă₅* သုတ်လိမ်းသည် *tă nimyan* ရေနံချေးသုတ်လိမ်းသည်။ ; *thu₄* သုတ်လိမ်းသည်

smearly *adj thwa* စွန်းထင်စေသော; *thwăn₁* သွန်းထင်သော

smearly place *n kalănthwăn* စွန်းထင်သည့်နေရာ

smell *v manyũn* အနံ့ခံသည် *htwĩ manyũn raõ laõkaũ* ခွေးကအနံ့ခံကောင်းသည်။ ; *nyũn₂* အနံ့ခံသည်; *tharu* အနံ့ခံသည်

smell awful *adj nyũnkhri₂* အနံ့ဆိုးသော

smell awful and bad *adj nyũnthỹũn₂* အနံ့အလွန်ဆိုးဝါးသော; *nyũnthỹũn nyũnpraõ* အနံ့အလွန်ဆိုးဝါးသော

smell bad *adj nyũnkarăn₂* အနံ့ဆိုးသော; *nyũnthõn₂* သိုးစော်နံ့သော

smell burning *adj nyũnkakaĩ₂* တူးစော်နံ့သော

smell grimy *adj nyũnkrĩ₂* ကြေးနံ့ရသော

smell nasty *adj nyũn-ao₂* အောက်စော်နံ့သော

smell of dung *adj nyũn-ĩ₂* ချေးစော်နံ့သော

smell peppermint *adj nyûnhwan₂* ငရုတ်ကောင်းနံ့ရသော

smell rotten *adj nyûn-ũ₂* ပုပ်နံ့ထွက်သော

smell sweet *adj nyûnwí₂* အနံ့မွှေးသော; *nyûnwí nyûnrõn* မွှေးနံ့ရသော

smell urinary *adj nyûnśũhai₂* သေးစော်နံ့သော

smelly *adj hí* အနံ့ပြင်းသော; *naú [kk]* နံ့စော်သော; *nyûn₁* နံ့စော်သော; *nyûnpõn₂* အနံ့ဆိုးသော၊ ပုပ်နံ့ထွက်သော

smile *v cícũ₁* ပြုံးသည်; *kõnthangă* ပြုံးသည်

smith *v gwí₁* ပန်းပဲထုသည်

smoke *khu₄* *v* ခိုးသည် (မီး) *mí khu* မီးခိုးသည်။ ; *klon₁* *n* အခိုးအငွေ့ အမှုန့်; *klon₂* *v* ခိုးသည် *mí klon* မီးခိုးလိုက်သည်။ ; *mikhu* *n* မီးခိုး; *mí khu* *v* မီးခိုးထွက်သည်; *miklon* *n* မီးခိုး; *mí klon* *v* မီးခိုးထွက်သည်

smoke chimney *n míphlõn₂* မီးခိုးခေါင်းတိုင်

smooth *adj blí₁* ချောမွတ်သော; *dwăn₂* ညီညာသော

smooth road *n khlaiklũ* ပြေသောလမ်း

smooth sand *n lõnmaiphwan* သဲနု၊ သဲချော

snack *n samyũn* သရေစာ

snail *n khlaublí* ခရုပက်ကျိ၊ ကုန်းခရု

snail shutter *n ngwída* ခရုအဖုံး

snake *n raũ* မြွေ

snake gourd *n bíraũ* ပဲလင်းမြွေ

snap *v twaĩphi* ဆတ်ကနဲ ယူသည်

snap fingers *v pheín cunõn* လက်ဖျောက်တီးသည်

sneeze *kasai₁* *n* ချေခြင်း; *kasai₂* *v* ချေသည်

snore *mĩthaprein₁* *n* အိပ်စဉ်ဟောက်ခြင်း၊ ဟောက်သံ; *mĩthaprein₂* *v* အိပ်စဉ်ဟောက်သည်

snot *n niphũ-i* နှပ်

snow *n bathaũsũ* ဆီးနှင်း; *mõnna bathaũsũ lan* ညကဆီးနှင်းကျသည်။; *cãnthaõ* ဆီးနှင်း

so *makanu khaucă* *conj* ထိုကြောင့်၊ အတွက်ကြောင့်; *makanu* *conj* ထိုကြောင့်၊ အတွက်ကြောင့်; *marãn* *adv* အလွန် *dau marãn* အလွန်ကြီးသည်။ ; *rain₃* *adv* လွန်စွာ *mĩ rain laõkaũ* လွန်စွာအိပ်သည်။ ; *thaõngă* *adv* ဤလောက်တောင်၊ ထိုမျှလောက် *mĩ thaõngă*

mară ဤလောက်တောင်အိပ်ရသလား။

so eager to do *adj citai ai-ãn* ပြုလုပ်လိုစိတ် ပြင်းပြသော

so much *adv laõkaũ* လွန်စွာ၊ အလွန် *thagwĩ laõkaũ* အလွန်ဆာသည်။

so that *adv khă₄* သို့မှသာ; *takõmè [kk]* မှသာလျှင်

soak *v cu₅* စိမ်ထားသည် *Mu Bãn cu hwãncein* မှာနန်းအင်္ကျီစိမ် ထားသည်။

soap *n baoblĩkhlaõ* ဆပ်ပြာခဲ *su dò baoblĩ khlaõ* ဆပ်ပြာခဲဖြင့်လျှော်သည်။; *baoblĩ* ဆပ်ပြာ

soap acacia *n bicaõ* ကင်ပွန်း

soap powder *n baoblĩphwan* ဆပ်ပြာမှုန့်

soapy liquid *n baoblĩsũ* ဆပ်ပြာရည်

sob *v haõ* ငိုရွှိုက်သည်

sob bitterly *adv ngaũ phithá* ရွှိုက်ကြီးတင်

sociability *n tanidwãn* ဖော်ရွေမှု

sociable *v nidwãn₂* ဖော်ရွေသည်

sociable person *n pranidwãn* ဖော်ရွေသူ

social *adj nidwãn₁* ဖော်ရွေသော

social duties and obligations *n takhaõtakhwai₂* လူမှုရေး

soft *adj myã* ပျော့သော; *nõn₂* ပျော့သော; *plĩ₂* ပျော့သော; *põn₁* ပျော့သော; *yõn* ညင်သာသော

soft hair *n swanbí* အမွှေးနု

soft iron *n htamyã* သံပျော့

soft kind of jackfruit *n malãnpõ* ပိန္နဲပျော့သီး

soft rib *n phũraõśwĩcă* နံရိုးနု; *raõcă* နံရိုးနု

soft taste *n kacu* ပေါ့သောအရသာ *thi kacu* အရသာပေါ့သောခေါင်။

soften *v maplí* ပျော့အောင်လုပ်သည်

softly *adv yõnyõn* ညင်သာစွာ *cyũn yõnyõn ka* ညင်သာစွာနှိပ်ပါ။

solar plexus *n thácao* ရင်ညွန့်; *thámòn* ရင်ညွန့်

solder *n niyũ* ဂဟေ

soldier *n klĩklaõ₂* စစ်သား; *yĩ₁* စစ်သား; *yĩphao* စစ်သား

sole *n khanyalã* ခြေဖဝါး; *khanya* ခြေဖဝါး

solid *khaõ₂* *n* အစိုင်အခဲ; *khaõ₃* *adj* အစိုင်အခဲဖြစ်သော;

khlaos *adj* အစိုင်အခဲဖြစ်သော; *thaô₂* *n* အဖတ်; *thaô₃* *adj* အဖတ်ဖြစ်သော

solid gold *n* *htúya* ရွှေသား

solution of problem *n* *tamalimakhlán* ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း

solve problem *v* *malí makhlán* ပြဿနာဖြေရှင်းသည်

some *adj* *lahan₂* အချို့သော *pra lahan cǝ an htaòya* အချို့သောသူဝက်သားမစားဘူး။

some more *adv* *klă₂* နောက်ထပ်၊ ပို၍ *phî klă ka* နောက်ထပ်ပေးပါ။

someone *n* *laprapra* တစ်ယောက်ယောက် *laprapra phiswai rǎn* တစ်ယောက်ယောက်ယူသွားတာဖြစ်မည်။

something *lamyanmyan* *n* တစ်မျိုးမျိုး *i da lamyanmyan* တစ်မျိုးမျိုးတော့သုံးနိုင်သည်။; *laswišwi* *pro* တစ်စုံတစ်ရာ

sometime *adv* *lablan* တစ်ကြိမ်က ၊ တစ်ချိန်က၊ ရှေးအခါက

sometime later *adv* *caòkru* နောင်တစ်ချိန်

sometimes *adv* *lablanblan* တစ်ခါတစ်ရံ; *peinlablan* တစ်ခါတစ်ရံ *tauli peinlablan* တစ်ခါတစ်ရံအလည်သွားသည်။

somewhere *adv* *lakaikau* တစ်နေရာရာ၌

somnambulate *v* *míthamǔ₂* အိပ်မက်ယောင်ပြီးသွားလာစကားပြောဆိုသည်

somnambulism *n* *míthamǔ₁* အိပ်မက်ယောင်ပြီးသွားလာစကားပြောဆိုခြင်း

son *n* *phaokhaǔ* သား

son-in-law *n* *mǎkhaǔ* သမက်

song *n* *ngaǝthapaǝ* သီချင်း

soon *adv* *cǝngǝ pè* မကြာမီ *cǝ ngǝ pè anǎnthǔ kacein* မကြာမီ သူတို့ပြန်ကြမည်။

sooner of later *adv* *phrai dǝ thadǝn* အနှေးနှင့်အမြန် *phrai dǝ thadǝn pǔpra ba thǔ* လူတိုင်း အနှေးနှင့်အမြန်သေကြရမည်။

soot *prein₁* *n* ကျပ်ခိုး; *prein₃* *v* ကျပ်ခိုးစွဲသည်

sooty *adj* *prein₂* ကျပ်ခိုးစွဲသော

sorcerer *n* *kraucaòmu* မှော်ဆရာ; *nácaòmu* မှော်ဆရာ

sore or pain in the eye *n* *maiphlonsǎ* မျက်စိနာခြင်း

sorrow *n* *tayúlan* ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

sorrowful *adj* *thathu thaplǎ* ဝမ်းနည်းပူဆွေးသော; *thathu yúlan* ဝမ်းနည်းပူဆွေးသော; *yúlan* ဝမ်းနည်းသော

sorry *adj* *lon₄* ဝမ်းနည်းသော

sorry to loose things *adv* *hwěhwěghǝ* နှမေ့လိုက်တာ

soul *n* *thá₃* ဝိညာဉ်

sound *aghǔ aprein* *n* အသံ; *ghǔ₁* *n* အသံ; *ghúsa* *n* အသံ; *prein₁* *n* အသံ *tarǎ prein?* ဘာအသံနည်း။ ; *prein₃* *v* အသံမြည်သည် *kalaǝ prein* ခေါင်းလောင်းအသံမြည်သည်။

sound box *n* *ghútaǝ* အသံကျယ်သော (ဆောင်းဇောက်)

sound made from a pity *interj* *paǝpaǝ* သနားခြင်းမှပြုသည့်အသံ

sound of a person *n* *praghǔ₂* လူသံ

sound produced in sneezing *n* *hǎkhyao* ဟတ်ချိုး

soundly *adv* *khlaǔ₂* နှစ်ခြိုက်စွာ *mǎ khlaǔ* နှစ်ခြိုက်စွာအိပ်သည်။

sour *adj* *sú₃* ချဉ်သော

sour food *n* *sasú* အချဉ်စာ

sour milk *n* *núšúšú₂* နို့ရည်ချဉ်

sour mustard *n* *tha-aúšú* မုန်ညင်းချဉ် (အပင်)

sour rice made of condiments *n* *dyǎnsú* ထမင်းချဉ်

sour worm *n* *thúsú* ပိုးချဉ်

source *n* *kacao* မူလ; အရင်းအမြစ်

source of stream *n* *laǝ cacao* ချောင်းမူလ၊ ချောင်းအရင်းအမြစ်

south *n* *balan* တောင်အရပ်

southwards *adv* *thalan* တောင်ဘက်သို့ *tau thalan* တောင်ဘက်သို့သွားသည်။

sow *v* *hei₁* ကြသည်; *heilan* မျိုးစေ့ကြသည်; *htòn₄* စူးထိုးသည် *htòn saú* ယာစူးထိုးသည်။

sower *n* *prahei* ကြသူ

soybean rounds *n* *bíthǝnpain* ပဲပုပ်ပြား

space between eyebrows *n* *maidein* မျက်မှောင်; *maísyún* မျက်မှောင်

space between ribs *n* *raǝcǝn* နံရိုးကြား

space place *n* *kănhôn* လပ်သည့်နေရာ

spacious *adj* *cá₁* ကျသော

spacious place *n* *kănkhlăn* ကျယ်ဝန်းသည့်နေရာ

span *htă₁* *n* ထွား; *htă₃* *cl* ထွား *nũ htă aò la plă* နှစ်ထွား မှာတစ်တောင်ရှိသည်။ ; *htă₄* *v* ထွားသည်

span by forefinger *cl* *kwi₁* ထွားညှိုး *aò la kwi* တစ်ထွား ညှိုးရှိသည်။

spandrel *n* *hyûnka-on₁* ပျားစွဲ

spare *v* *cicăblailũ* ချမ်းသာပေးသည်; သနား ခွင့်လွှတ်သည်

spare parts *n* *krôn₁* အပိုပစ္စည်း; *paotalao krôn* ဆိုင် ကယ်အပိုပစ္စည်း။

sparingly *adv* *bayai* ချွေချွေတာတာ *pra ansa bayai cõ kaò phũ* ချွေချွေတာတာအစာစား သူဗိုက်မဝပေ။

sparrow *n* *htauraõ* စာကလေး

sparse *adj* *cikhrăn₂* ကျသော *aò cikhrăn ka* ကျကျ နေပါ။ ; *khrăn* ဖြန့်ကျသော; ကျသော; *ran₂* ကျိုးတိုးကျဲတဲဖြစ်နေသော *thônphăn ran* သစ်ကိုင်း ကျိုးတိုးကျဲတဲသာကျန်သည်။

sparse teeth *n* *thaũkhũkhrăn* ကျသောသွား

sparsely *adv* *lakaũ laki* ကျိုးတိုးကျဲတဲ

spawn *v* *tă phreicũ* ငါးရစ်သည်၊ ငါးဥချသည်

speak *v* *mangaõ* ပြောဆိုသည်; *prõswĩ* [kk] စကားပြောသည်

speak hurtfully *v* *tai sãthá* စိတ်နာအောင်ပြောသည်

speak out *v* *taihtan* ဖွင့်ပြောသည်

speak well *adj* *sũba khapũ* စကားပြောကောင်းသော

speaker *n* *pramangaõ* စကားပြောသူ

spear *n* *băn₁* လှံ

spear handle *n* *bãnsyăn* လှံတံ၊ လှံလက်ကိုင်

spear tip *n* *bãnplĩ* လှံသွား

special conference *n* *talantaĩblon thakaõ* အထူးအစည်းအဝေး၊ အရေးပေါ်အစည်းအဝေး

special rice beer served at new house celebration *n* *thiphābon* အိမ်သစ်တက်ပွဲတွင်အထူးစီမံသည့် ခေါင်ရည်

specialty *n* *tathakaõ* ထူးခြားခြင်း

species of hornet *n* *phryũnpyăn* ပျားတူတစ်မျိုး; *phryũnthwăn* ပျားတူအကြီးစားတစ်မျိုး

spectators *n* *pra-u₂* ပွဲကြည့်ပရိသတ်

speech of crime *n* *ngaõsau* အမှုအခင်းစကား; *ngaõsau badò prada* လူတော်မှအမှုအခင်းစကားပြောဆို နိုင်သည်။

spend *v* *cai₃* သုံးသည် (ပိုက်ဆံ) *lai pwaĩ hã cõ cai bi rwăn ka* ပွဲသွားသည်အခါပိုက်ဆံအရမ်းမသုံးနှင့်။

sperm *n* *cũsũ* သုတ်ရည်

sphere *n* *talõn₂* အလုံး

spherical *adj* *talõn₃* လုံးသော *hankhau talõn* ကမ္ဘာ မြေကြီးလုံးသည်။

spiciness *n* *tanyũnwĩ* မွှေးကြိုင်သောရနံ့ရှိခြင်း

spicy *adj* *hai₁* စပ်သော

spicy fillets of fish wrapped in leaves *n* *tăcon* ငါးပေါင်းထုပ်

spider *n* *kan₁* ပင့်ကူ

spike *n* *kanā* အချွန်အထက်တစ်မျိုးမျိုး၊ ဆူး; *mõn₁* ငြောင့်

spike (grain) *n* *praõ₁* အနှံ (သီး)

spill *v* *lanmă* ဖိတ်သည် *sũ lanmă* ရေဖိတ်ကျသည်။

spin *tathũphai* *n* မိုင်းငင်ခြင်း; *thũphai* *v* မိုင်းငင်သည်

spin thread *v* *thũ lu* ချည်ကျစ်သည်

spine *n* *kasãnswĩ* ခါးရိုး

spinster *n* *baleĩnpră* အပျိုကြီး

spiny eel *n* *tădaõkyăn* ငါးမြေထိုး

spirit *n* *nádau* နတ်၊ တစ္ဆေ; *taná* တစ္ဆေသရဲ; *thá₂* စိတ် ဓါတ် *Pinlon thá* ပင်လုံစိတ်ဓါတ်။ ; *thá₃* ဝိညာဉ်; *yaòla* လိပ်ပြာ

spirit flung *v* *yaòswaĩ* လိပ်ပြာလွင့်သည်

spirit groans *v* *ná cõn* တစ္ဆေညည်းသည်

spirit of the dead *n* *lũyaòla* လိပ်ပြာ၊ ဝိညာဉ်

spiritual *adj* *thauthá* ဝိညာဉ်နှင့်ဆိုင်သော

spiritual abstraction *n* *kõnsá* ဝင်စားခြင်း

spit *htwĩ* *plĩsũ* *v* တံတွေးထွေးသည်; *htwĩ* *v* ထွေးသည်; *prĩ* *v* ထွေးသည်; *tahtwĩ* *n* တံတွေးထွေးခြင်း

spit at each other *v* *lanhtwĩ* တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်

တံတွေးဖြင့်ထွေးကြသည်
spit out *v* *htwīkaī* ထွေးပစ်သည်; *likaī* ထွေးပစ်သည်;
prīkaī ထွေးပစ်သည်
splash *v* *phrei₁* ပက်သည် *kānswai phrei* မိုးပက်သည်။
; *thaphru₂* လွင့်စဉ်သည်။ (ရေ) *sū thaphru* ရေ
လွင့်စဉ်သည်။
splash each other *v* *lanhei* အချင်းချင်းပက်ကြသည်
spleen *n* *gwā₁* သရက်ရွက်; *wā₁* သရက်ရွက်
split *v* *phon₈* ခွဲသည် *phon cau* ထင်းခွဲသည်။ ;
phonphā ခွဲသည်; *sī₃* ခုတ်ထစ်သည်
split bamboo *sī tu* *v* သဲပြားခုတ်သည်; *tu* *n* သဲပြား
split firewood *v* *phon cau* ထင်းခွဲသည်
splotchy *adj* *lān₂* ကွက်တိကွက်ကျားဖြစ်သော *paū lān*
la daū ကွက်တိကွက်ကျားဖြစ်သောနွားတစ်ကောင်။
spoil *v* *kaī₄* ပျက်သည် *sein kaī hō* စက်ဘီးပျက်ပြီ။ ;
makaī₁ ပျက်ဆီးသည် *makaī tara* ပစ္စည်းပျက်သည်။ ;
makī [kk] ပျက်စေသည်
spoil name *v* *makaī myan* နာမည်ပျက်သည်
spoiled smell *n* *nyūnthu₁* အောက်သိုးနံ့
spoiling (things) *adj* *kaīta* ပစ္စည်းများပျက်ဆီးသော
spokesman *n* *prapaōmangaō* ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ
sponge gourd *n* *manwaīthā* သပွတ်သီး; *panwaīthā*
သပွတ်သီး
spoon *n* *cū₁* ဇွန်
sporadic *adj* *lān₂* ကွက်တိကွက်ကျားဖြစ်သော *paū lān*
la daū ကွက်တိကွက်ကျားဖြစ်သောနွားတစ်ကောင်။
sport *n* *taklantapyā* အားကစား
spotted *adj* *lān₂* ကွက်တိကွက်ကျားဖြစ်သော *paū lān la*
daū ကွက်တိကွက်ကျားဖြစ်သောနွားတစ်ကောင်။
spotted owl *n* *kaō₁* ဇီးကွက်ငယ်
spray *n* *heisūbōn* ရေပြွတ်
spray of mustard *n* *tha-aūcwīcaō* မုန်ညင်းခက်
spread *v* *aōdū* နေရာတကာအနံ့ရှိသည်; *aōlanphlan*
ဖြန့်ကြဲသည်; *blaīlū* ဖြန့်သည်; *blaī* ဖြန့်သည်; *laī₂*
ကူးသည်။ ပျံ့နှံ့သည်။ *mī laī nōn* တောမီးကူးသည်။
spread out *v* *dā₂* ဖြန့်သည်။ ခင်းသည် *dā laī khlaō* ဖျာ
ကြီးကိုဖြန့်ခင်းသည်။; *pya* ဖြာထွက်သည် *Iwāncāō*
yau pya ဖရုံညွန့်ဖြာထွက်သည်။

spread palms *v* *lā₂* ဖြန့်သည် *lā cūya* လက်ဝါးဖြန့်သည်။
sprig of eugenia *n* *kamīcāō* သပြေပန်း
sprig of mustard *n* *tha-aūblōn* မုန်ညင်းညွန့်
spring *n* *cīphu* စပရင် *cīphu saō Iwān* စပရင် မာလွန်း
သည်။ ; *sūhtan₁* စိမ့်ရေး; *sūkaū₂* ရေထွက်ပေါက်
springy *adj* *bayaō* ရုန်းပြန်သော၊ ပြန်ကန်သော
sprinkle *v* *ghū₃* ဖြူးသည် *ghū kamū* တဆေးဖြူးသည်။
; *hei₂* ဖျန်းသည်; *heicaō* စိုအောင်ဖျန်းသည်; *heisū*
ရေဖျန်းသည်; *sei₂* ပက်ဖျန်းသည် *sei sū* ရေပက်
ဖျန်းသည်။
sprinkle (by mouth) *v* *phrū* ဖျန်းသည် (ပါးစပ်ဖြင့်)
phrū panā maīphlon dō eīn ကျွဲမျက်စိကိုဂျင်းဖြင့်
ပက်ဖျန်းသည်။
sprout *caō₁* *n* အညွန့်; *caōhtan* *v* အညွန့်ထွက်သည်;
khyon₁ *n* အညှောက်; *praō₂* *v* အနံ့ထွက်သည် *baū*
praō hō စပါးအနံ့ထွက်ပြီ။
sprout (outgrowth) *v* *tein₄* အတက်ပေါက်သည်
sprout up *v* *daōcā* ရွက်သစ်လောင်းသည်; *daōhtan*
အညွန့်ပေါက်သည်; *daōtōn* ရွက်သစ်လောင်းသည်
thōnlā daōtōn hō ရွက်သစ်လောင်းပြီ။
spur *n* *khyon₂* အတက်
spurt *v* *sūhtan₁* ပန်းထွက်သည်
spy *n* *prapanyaō* သူလျှို့၊ စုံထောက်
squabble *n* *talantai* ခွန်းကြီးခွန်းငယ်ပြောဆိုခြင်း
squabble each other *v* *lantai landōn* ခွန်းကြီးခွန်းငယ်
ပြောဆိုသည်; *lantai* ခွန်းကြီးခွန်းငယ်ပြောဆိုသည်
squander *v* *malaō* ဖြုန်းတီးသည်; *matū₁* ဖြုန်းတီးသည်
squat *kaū₄* *adj* ပုကွသော; *nānbu* *v*
ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်သည်; *nānswān* *v*
ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်သည်
squeeze *v* *bū₃* ညှစ်သည်။ နို့ညှစ်သည် *bū paūnūsū* နွားနို့
ညှစ်သည်။
squeeze out *v* *swān₃* ညှစ်ထုတ်သည်
squint *maīphlonklaīn₁* *n* မျက်စိစွေခြင်း;
maīphlonklaīn₂ *adj* မျက်စိစွေသော
squirrel *n* *yūthabān* ရှဉ့်
stab *v* *sai₃* ထိုးသည် *sai thū htaō* ဝက်ကိုထိုးသတ်သည်။
stab to death *v* *sai thū* ထိုးသတ်သည် *sai thū htaō*

ဝက်ကိုထိုးသတ်သည်။

stability *n* *taceintaklôn* ခိုင်မြဲခြင်း

stable *adj* *aòcaò aòphyu* တည်ငြိမ်သော; *aòcaò* တည်မြဲသော၊ ဖြစ်မြဲဖြစ်သော; *cain₃* စိတ်မှန်သော; စိတ်ငြိမ်သော; *caò₂* မပြောင်းလဲသော; *klôn₁* ခိုင်မြဲသော *caò mè pôn klôn nithu* ဖိုခနောက်ခိုင်မှအိုးငြိမ်သည်။

staff *n* *băncôn* အောက်ထိပ်အချွန်စွပ်တောင်ငှား

stage of rice wine making *n* *dyănpwī* ခေါင်ပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင်မှုအဆင့်တစ်ဆင့်

stain *v* *bu-uf* စွန်းထင်းညှစ်ပေစေသည်; *ki₃* စွန်းထင်စေသည် *kiwī hwăncein* အကျိုကို စွန်းထင်စေသည်။ ; *kiwī* စွန်းထင်စေသည်

stained *adj* *thathwăñ* စွန်းထင်းသော

stairs *n* *calòn* လှေကား

stairs base *n* *calònsai* လှေကားရင်း

stale rice *n* *dyănrôn* ထမင်းကြမ်း

stalk *cũkhanyăñ v* ခြေရာခံသည်; *daòcũ v* မျက်ခြေမပြတ်စေရန် လိုက်ကြည့်သည် *daòcũ cǎ laǎ pè* မျက်ခြေပြတ်သွားသည်။ ; *khaũ₂* *n* အခိုင်; *khaũ₆ clf* အခိုင် *khlwǎ la khaũ* ငှက်ပျောတစ်ခိုင်။; *mòn₁* *n* အညှာ *lwăñ mòn thabí* ဖရုံသီးအညှာပြုတ်သွားသည်။

stalk of thatch *n* *kathútòn* သက်ငယ်ရိုး

stamp *v* *dakhan₂* ခြေဆောင့်သည်

stamp and clap *v* *dakhan plăncu* ခြေဆောင့်လက်ခုပ်တီးသည်

stand *v* *sahtôn* မတ်တတ်ရပ်သည်; *saihtôn* ထောင်ထားသည်

stand firmly *v* *saikhan* မြဲမြံစွာခြေကိုထောက်သည်

stand for water pot *n* *sũpôn-nikhya* ရေအိုးစင်

stand in line *v* *htônkrein* တန်းစီရပ်သည်; *sahtôn krein* တန်းစီရပ်သည်

stand on tip toes *v* *cicũ₂* ခြေဖျားထောက်သည် *cicũ phaò cǎ htu* ခြေဖျားထောက်ဆွဲယူ၍ မမိပေ။

stand with legs apart *v* *saikan* ခြေခွါလျက်ရပ်သည်

standard *n* *saihtôn₁* အခြေပြုစံ

star *n* *sa₂* ကြယ်

star fish *n* *tăsa₂* ရေလက်ဝါး (ကြယ်ငါး)

star in line *n* *sabănsyăñ* တန်းစီရှိနေသောကြယ်စု

stare *v* *rũklu* စိုက်ကြည့်သည်; *ucaò* စိုက်ကြည့်သည်

stare angrily *v* *uthyũñ* စိမ်းစိမ်းကြည့်သည်

stare at *v* *sôncaò* စိုက်ကြည့်သည်

starling *htauranpană n* ကျွဲဆက်ရက်; *thaphraũ thayao* *adj* လန့်ဖျပ်သော

start *lao n* အစ; *swanhtan v* စတင်သည်

start to do as quickly as possible *v* *maswan* အမြန်စလုပ်သည် *ba maswan khă lá* အမြန်စလုပ်မှအချိန်မီမည်။

startle *tathaphraũtha-ăn n* လန့်ဖျပ်ခြင်း; *tathaphraũ n* လန့်ဖျပ်ခြင်း; *thakhyaò₂* *v* အလန့်တကြားဖြစ်သည်; *thakhyaò tha-ăn v* လန့်ဖျပ်သည်

startling *adj* *thakhyaò₁* အလန့်တကြားဖြစ်သော; *thaphraũ tha-ăn* လန့်ဖျပ်သော; *thaphraũ* လန့်ဖျပ်သော

starvation *n* *tathagwǎtha-aǎ* ငတ်မွတ်ခြင်း; *tathawǎtha-aǎ* ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း

starve *v* *kǒngwǎ* အငတ်ခံသည်; *thagwǎ tha-aǎ* ငတ်မွတ်သည်

starve and demonstrate *v* *kǒngwǎ sainá* အစာငတ်ခံဆန္ဒပြသည်

state *n* *kăñ₂* တိုင်း၊ ပြည်နယ်၊ နိုင်ငံ; *mǎntalai* အများပိုင်မြေ

state administrative unit *n* *niwein* နယ်မြေဒေသ

state finance *n* *sũkăñ krǒnkrau* နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာရေး

state government *n* *prapaòkăñ* ပြည်နယ်အစိုးရ

state of bad luck *n* *taphancă* ကုသိုလ်ကံဆိုးခြင်း

state of being under sb's domination *n* *haolă* လက်အောက်

state of being unnatural *n* *ta-ai* သဘာဝနှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်း

state of equal level of relation *n* *swǎdwăñ₁* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်ညီခြင်း

state of existence change from one state to another (insect) *n* *wăñ₁* ဘဝပြောင်းလဲခြင်း (ပိုးကောင်)

state of good luck *n* *taphandí* ကုသိုလ်ကံကောင်းခြင်း

state of unequal level of relation *n* *swǎbǎñ₁* အမျိုး

တော်စပ်မှုအဆင့်မညီခြင်း

state or place belonging to one person or group *n*

mõnnihstein တစ်ဦးတည်း (သို့) တစ်ဖွဲ့ပိုင်မြေ

state rule *n* *sũkǎn tamālan* နိုင်ငံတော်ဥပဒေ

stationery *n* *libõn* စာရေးကိရိယာ

stature *n* *adau ahtaũ* အရပ်အမောင်း

stay always *v* *aòdõn* အမြဲနေသည်

stay apart *v* *aòpǎ* ခွဲ၍နေသည် *aòpǎ hyún taõ mã* နောက်အိမ်တစ်လုံးတွင်ခွဲ၍နေသည်။

stay close *aò klǎ₁ v* ကြပ်သိပ်စွာနေသည်; *cǎ₆ aux v* ကပ်၍နေသည် *aò cǎ dõ ù ka* သည်နားကပ်နေပါ။

stay for good *adv* *aòbaò* အပြီးအပိုင်၊ စဉ်အမြဲနေသည်

stay together *v* *aò blon* အတူနေသည်

steal *v* *hu₁* ခိုးသည်; *huh₁* ခိုးဝှက်သည်; *phihu* ခိုးယူသည်

steam *aũ₁ v* ပေါင်းသည်; *sũklon n* ရေခိုးရေငွေ; *thwi₁ n* အခိုးအငွေ; *thwi₂ v* ပေါင်းသည်

steamer *n* *põn-aũ* ပေါင်းအိုး

steel *n* *htacaõ* သံမဏိ

steel hat *n* *khauklaõhta* သံခမောက်

steelyard *n* *lí₁* စဉ်းချိန်ခွင် *kyan htaòya dò lí* ဝက်သားကိုစဉ်းချိန်ခွင်ဖြင့်ချိန်သည်။

steep *adj* *lanbla₁* မတ်စောက်သော၊ အဆင်းကြီးသော; *lanhtú₁* အဆင်းကြီးသော

steep and deep *adj* *lancõn* စောက်နက်သော *sõnkaũ* *lancõn* ဂူပေါက်စောက်နက်သည်။

steep ascending *adj* *htanhtú* အတက်ကြီးသော

steep ascent *n* *kǎnhtanhtú* မတ်စောက်သောအတက်

steep descent *n* *kǎnlanbla* မတ်စောက်သည့်အဆင်း; *kǎnlanhtú* မတ်စောက်သည့်အဆင်း

steep hole *n* *kaũcõn* နက်သောအပေါက်

steep slope *n* *kǎnlankhlw₁* မတ်စောက်သည့်အဆင်း

step *dòn₂ n* အဆင့် *taũ dõ kakhau khlõn dòn* အပေါ်ဆုံးအဆင့်ထိ ရောက်သည်။ ; *khǎ₁ n* ခြေလှမ်း; *khǎ₂ clf* ခြေလှမ်း; *khǎ₇ v* လှမ်းသည်; *tõn₁ n* အဆင့်; *tõn₆ clf* ဆင့် *li-nikhya aò thyũn tõn* စာအုပ်စင် သုံးဆင့်ရှိသည်။ ; *yǎn₆ v* နင်းသည်

step back *v* *twǎn dakhyũ* နောက်ဆုတ်သည်

step over *v* *bǎ₄* ကျော်နင်းသည်; *dein* ကျော်၍သွားသည်;

kanbá ကျော်နင်းသည် *cõ kanbá dyǎnpwai k* ထမင်းပန်းကန်ကိုကျော်မနင်းနှင့်။

step over again and again *v* *nithao₂* အကြိမ်ကြိမ်နင်းချေသည် *cõ nithao hwǎndǎ mã* အိပ်ရာခင်းကိုမနင်းချေနှင့်လေ။

step-child *n* *phaokathaũ₂* လင်ပါ၊ မယားပါ သားသမီး

step-father *n* *phǎkathaũ* ပထွေး

step-mother *n* *maõkathaũ* မိထွေး

sterile *adj* *tan₄* မြို့သော *paũmaõtan* မြို့သောနွားမ။

sterilised water *n* *sũmyǎnkhũ* ရေကျက်အေး

sterilized water *n* *sũmyǎnkhũ* ရေကျက်အေး

stick *kheinkhaõ n* တုတ်; *lancwũn v* ကျုံသည် *nakõpo lancwũn dõ hanpa-i klǎ* ရွံ့ပွက်ထဲ၌မော်တော်ကားကျုံသည်။ ; *niphlei n* တုတ်

stick each other *v* *lanyǎn₂* အချင်းချင်းကပ်ကြသည်

stick for making a mat of thatch *n* *sũdǎn* သက်ငယ်ပျစ်ဝါးတံ

stick out (tongue) *v* *lyǎn₂* ပြသည်၊ (လျှာ) *lyǎn plí* လျှာထုတ်ပြသည်။

stick to *v* *iǎn₂* ကပ်သည်; *yǎn₃* ကပ်သည်

sticking bamboo flutes *n* *mǎn₁* ဝါးကပ်ပလွေ

sticky *adj* *iǎn₁* စေးကပ်သော; *teĩ₁* စေးသော *lwǎnkhithā teĩ* ရွှေဖရုံသီးစေးသည်။ ; *yǎn₂* စေးကပ်သော

sticky gum *n* *cai₂* ညောင်စေး; ကော်စေး *byǎn yú dò cai* ညောင်စေးဖြင့် ပုစင်းရင်ကွဲကို ဖမ်းသည်။

sticky rice *n* *baũ-iǎn* ကောက်ညှင်းစပါး; *dyǎnbaũyǎn* ကောက်ညှင်း ထမင်း; *húbaũyǎn* ကောက်ညှင်းဆန်

sticky rice cooked in bamboo tube *n* *dyǎnblǎntein* ကောက်ညှင်းကျည်တောက်

sticky rice pounded with sesame *n* *dyǎnklòn* နှမ်းစေ့နှင့်ရောထောင်းသည့် ကောက်ညှင်းထမင်း

sticky thing *n* *tayǎn* စေးကပ်သောအရာ

stiffen *v* *makhru* မာတောင့်စေသည်

still *aòcaõ aòphyu adj* တည်ငြိမ်သော; *mõ adv* ယခုထက်ထိ၊ သေးဘူး၊ ဦးမည် 1. *cõ da mõ* 2. *bathá mõ* ဘ။ မရသေးဘူး။ ၂။ ချစ်ဦးမည် ; *phyu adj* မလှုပ်ရှားပဲ ငြိမ်နေသော; *pitu₁ adj* အေးဆေးတည်ငြိမ်သော;

thacăn mǎo *adv* ယခုတိုင်အောင်; *thacăn adv* ယခုထိတိုင်

still (of wind) *n* *thaghúcaó* လေငြိမ်

still have *adv* *aò lein* ရှိနေသေးသည်

still picture *n* *yònthú* ရုပ်သေ

stilts *n* *khantaó* ကုလားမခြေထောက်

sting *v* *kao₂* တုပ်သည်

stingy *adj* *kri₁* ကပ်စေးနဲ့သော; *krikraó* ကပ်စေးနဲ့သော

stingy person *n* *prakri* ကပ်စေးနဲ့သူ

stir *v* *khlai₂* မွေသည် *Phǔ Ywǎn khlai dyǎnplǐ* ဖိုးယွမ်းဆန်ပြုတ်မွေသည်။ ; *nǒn₃* မွေသည် *nǒn dyǎnplǐ* ဆန်ပြုတ်မွေသည်။

stir disorderly *v* *khli* မွေနှောက်သည်

stitch *v* *blaò₂* ဖာထေးသည်

stocks *n* *khanklòn* ထိတ်တုံး၊ ခြေထိတ်; *khanklǔ* ခြေအိတ်၊ ခြေစွပ်; *niklòn* ထိတ်တုံး

stocky *adj* *lǒn₂* တုတ်ခိုင်သော; *phraǔ₁* တုတ်ခိုင်သန်မာသော၊ ကြီးသော

stocky in lower part *adj* *lǒnkǎn* အောက်ပိုင်းတုတ်သော *pra lǒnkǎn u cǎo krǎ* အောက်ပိုင်းတုတ်သူကြည့်မကောင်းပါ။

stolid *adj* *cǎotǒntu₁* လေးကန်ထိုင်းမှိုင်းသော

stolidly *adv* *cǎotǒntu₂* မထုံတက်သေး၊ လေးကန်ထိုင်းမှိုင်းစွာ

stomach ache *n* *sǎphǔ₁* ဝမ်းကိုက်၊ ဗိုက်နာ

stone *n* *lǒn₁* ကျောက်

stone beads *n* *lǒnthain* ကျောက်ပုတီး

stony place *n* *kǎnlǒn* ကျောက်များသည့်နေရာ

stool *n* *kǎnkhyǔn* ထိုင်ခုံပု

stop *aòhtón v* ရပ်နားသည်; *htón₁ n* ရပ်တန့်ခြင်း; *htón₃ v* ရပ်သည်; *sǒnkaǐ v* ရပ်နားသည်

stop because of sth *v* *sǒnhtón* အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ရပ်နားသည်

stopper *n* *kahtón* အဆို *kòn kahtón cǎo* ပုလင်းအဆိုမရှိဘူး။ ; *katan* အဆို၊ ဗူးဆို

store place (in hole) *n* *kaúkǒn* အစာလှောင်နေရာ (ကြွက်)

storey *tǒn₂ n* အထပ်; *tǒn₅ clf* ထပ် *nwai tǒn* ခုနှစ်ထပ်။

storm *n* *thaghúmakao* လေပြင်းမုန်တိုင်း

story *ngaóciprǎ n* ပုံဝတ္ထု; *tǒn₂ n* အထပ်; *tǒn₅ clf* ထပ် *nwai tǒn* ခုနှစ်ထပ်။

stout *adj* *cein₁* ကျစ်သော; သန်မာသော; *klaó* တောင့်တင်းသော၊ တုပ်ခိုင်သော; *yakhlein* အသားကျစ်သော; *yathā* သန်မာကျစ်လစ်သော

stout and healthy *adj* *yasá yalí* သွေးသားကောင်းသော

stout person *n* *prathā* အသားကျစ်သူ

straight *adj* *caó₁* ဖြောင့်တန်းသော; တည့်သော *phǔphǎprǎ cudein caó* အဖိုးအိုက လက်ဖြောင့်သည်။ ; *cǎn₂* ဖြောင့်သော; *praín₁* ဖြောင့်တန်းသော; *tǔ₄* တည့်သော *kha ba tǔ* ပစ်တာတည့်တည့်ထိသည်။

straight ahead *adv* *kangǎcǎn* ရှေ့တည့်တည့်

straight and sloping *adj* *lancǎn* အဆင်းဖြောင့်သော

straight in hole *adv* *thaò kaǔ* အပေါက်တည့်တည့်

straight lined *adj* *krain* တန်းစီသော

straight road *n* *khlaicǎn* လမ်းဖြောင့်

straighten *v* *cwancǎn* ဖြောင့်တန်းစေသည် *cwancǎn plǎ* မြားကိုဖြောင့်တန်းစေသည်။ ; *macǎn* ဖြောင့်အောင်လုပ်သည်

straighten one's knee *v* *phla₂* တံတောင်ကောက်ကိုဆန့်သည် *nwai dò phla* ဒူးကွေးလိုက်တံတောင်ကောက်ဆန့်လိုက်လုပ်သည်။

strange *adj* *ai₁* ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်သော *htaò htan calòn htaò ai* ဝက်လှေကား တက်ခြင်းမှာဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်။

strangle *v* *kèthǔ* ညှစ်သတ်သည်; *kè* ညှစ်သည် *kè sǔ khaubǎn* ကြက်လည်ပင်းညှစ်သည်။

strategy *n* *khlaikhlǒn₂* မဟာဗျူဟာ; *tacǎntalá* ပရိယာယ်၊ မဟာဗျူဟာ

straw *n* *baúphyǔn* ကောက်ရိုး; *phyǔn* ကောက်ရိုး

strawberry *n* *prwǐlaǔ* စတော်ဘယ်ရီ

stray *gwǎnkhlai v* မျက်စိလည်လမ်းမှားသည်; *laikwan adj* အမှန်မှသွေဖည်သော; *lonkhlai v* လမ်းမှားသည်; *swaiphraòkhlai v* မျက်စိလည်လမ်းမှားသည်

stray dog *n* *htwǐru* ခွေးလေခွေးလွင့်

streak *n* *gweĩkrõn* အစင်းကျား *hwǎncein gweĩkrõn khĩ cõ thayũ* အစင်းကျားအကျိကိုကျွန်ုပ်မလိုချင်ဘူး။

stream *n* *laõ*₁ ချောင်း; *sũlaõcã* ရေချောင်းငယ်; *sũlaõphao* ရေချောင်းငယ်; *sũlaõ* ရေချောင်း

street *n* *tõn*₁ လမ်း *tau khlai mã tõn?* ဘယ်လမ်းသွားမည်နည်း။

strength *n* *han*₂ ခွန်အား; အားထုတ်မှု *htaõ han laki ka* အားနည်းနည်းစိုက်ပါဦး။ ; *hanheĩn* ခွန်အား; စွမ်းအင် *phǎprǎ hanheĩn cõ àõ pè* အဘိုးအိုတွင် အင်အားမရှိတော့ပေ။ ; *heĩn*₁ ခွန်အား *ahẽĩn cõ àõ laki pè* သူတွင်ခွန်အားလုံးဝမရှိတော့ပါ။ ; *rain*₁ ခွန်အား *rain cõ àõ daudau* ခွန်အားသိပ်မရှိဘူး။ ; *takhõnta-ǎ* ခွန်အား

strengthened *v* *ǎ htan* အားတက်သည်

stretch hand *v* *yõnlai cudeĩn* လက်ဆန့်ထုတ်သည်

stretch legs and sleep *v* *mĩthaprawǎĩ* ခြေဆန့်၍အိပ်သည်

stretch of uninterrupted sleep *naõ*₁ *n* တစ်ရေး; *naõ*₂ *clf* ရေး

stretch out *v* *cwan*₂ ဆန့်သည်; *prwǎĩ*₂ ဆန့်ထုတ်သည် *prwǎĩ khandeĩn* ခြေထောက်ဆန့်ထုတ်သည်။

stretch out legs *v* *thaprawǎĩ* ခြေဆန့်သည်

stretch taut the drum *v* *sai htõn* ဗုံကြက်သည်

stretcher *n* *niyaõ*₂ ထမ်းစင်

stride *kan*₃ *n* ခြေလှမ်း; *kan*₄ *clf* လှမ်း; *kan*₅ *v* ခြေလှမ်းလှမ်းသည်

strike *bǎn*₄ *clf* ချက် *li caõmu phlei thyũn bǎn* စာသင်ဆရာသုံးချက်ရိုက်သည်။ ; *lansĩ*₂ *v* ဆောင့်မိသည်; *pao v* ထုသည် (သစ်ခွံ) *pao thõnhtwan* သစ်ခွံထုသည်။ ; *phẽin*₁ *v* ခြစ်သည် (မီး); *phõn*₁ *v* တီးခတ်သည် *phõn thõnkrõn* ဂီတတီးခတ်သည်။

strike flint *v* *phẽin mĩ*₂ မီးခတ်သည်

string of wearing stones *n* *theĩnkõn* ကျောက်ပုတီးကုံး

strip *rwaĩ*₁ *n* အမြောင်း; *rwaĩ*₂ *clf* မြောင်း *cĩ ngai rwaĩ* အမဲသားငါးမြောင်း။

stripe *n* *ryān*₁ အစင်းကြောင်း

striped *adj* *gweĩn* အစင်းကြောင်းများဖြစ်သော; *ryān*₂ အစင်းအကျားပါသော *raũ dũ bõn ryān* ထိုမြွေက အစင်းအကျားပါဖြစ်သည်။

striped paddy *n* *baũ-iǎnkrõn* ကောက်ညှင်းကျား

striped snake *n* *raũkrõn* အစင်းကြောင်းရှိမြွေတစ်မျိုး

striped water-melon *n* *tinlai* ဖရဲကျား

stroke *v* *phwǎn* ပွတ်သပ်သည်

strong *adj* *cusaõ* သန်မာသော; *ha*₃ အရသာ ပြင်းသော; *khru* မာကြောသော၊ တင်းသော; *nõn*₂ ခိုင်ခံ့သော *nipũ nõn* ကြိုးခိုင်ခံ့သည်။ ; *rain*₂ ခွန်အားကြီးသော

strong alcohol *n* *thirũha* ပြင်းသည့်အရက်; *thirũkhau* အရက်ဦးရေ

strong person *n* *prakhru* မာကြောသူ

strong rice beer *n* *thikhau* ပြင်းသောခေါင်ရည်; *thilaha* ပြင်းသောခေါင်ရည်

strong rice beer or alcohol *n* *thiha* ခေါင်ပြင်း၊ အရက်ပြင်း

strong smell *n* *kahĩ* အနံ့၊ နံ့စော်နံ့

strong-smelling *adj* *hyan* အနံ့စူးရှသော

struggle *v* *htyan*₂ ရုန်းသည်; *thahtyan* ရုန်းသည်

stubborn *adj* *khauklaosaõ* ခေါင်းမာသော

stubborn person *n* *prakhauklaosaõ* ခေါင်းမာသူ

stuck *v* *aõdõn* အမြဲနေသည်

stuck in the throat *v* *ka-aũ*₁ အစာနှင်သည် *an dyǎn ka-aũ* ထမင်းစား၍အစာနှင်သည်။

stuck up *v* *kadi*₃ ညှပ်သည် *an cĩhtu kadi thaũkhũ* အမဲရွတ်စားသောကြောင့် သွားညှပ်သည်။

student *n* *praphali* ကျောင်းသား

study *v* *malũ*₁ သင်ယူသည်၊ လေ့ကျင့်သည်

stuff *v* *thaõ*₅ သိပ်ထည့်သည်

stumble *v* *klũba* ခလုတ်တိုက်သည်; *taukuba* ခလုတ်တိုက်သည်; *thaku* ခလုတ်တိုက်သည်

stump *n* *maõ*₁ ငုတ်; *thõnmaõ* သစ်ငုတ်; *thõntũ* သစ်ငုတ်

stun *v* *kathaũ*₂ ယာယီရပ်တန့်စေသည်

stupid *adj* *kapũ* ဉာဏ်ထိုင်းသော

stutterer *n* *prakhahtaũ* စကားထစ်သူ

stuttering *adj* *khahtaũ* စကားထစ်သော; *mangaõ kha-ǎ*₂ စကားထစ်သော

sty on eyelid *n* *maĩphlonmadwai* မျက်စိစွန်

subject matter *n* *arīkaī₁* အကြောင်းအရာ; *tarīkaī₁* အကြောင်းအရာ

submerge *v* *aulan* ငုပ်လျှိုးသည် *sū aulan sōn kau* ဂူထဲ သို့ရေငုပ်လျှိုးသွားသည်။; *pryūn* ရေတွင်နှစ်သည် *teī pryūn thisū* ခေါင်ဖတ်နှစ်စေရန်ရေထည့်သည်။ ; *sūbī* ရေမြုပ်သည်

subservience *n* *deikāntānlā* လက်အောက်ခံ *kwan dau tatheingā khā cō aōba ngōn deikāntānlā* ပညာ များစွာရှာမှီးပါမှသူတပါးလက်အောက်ခံမနေရပါ။; *deilā* လက်အောက်ခံ

substitute *n* *praplaū* အစားထိုးလူ၊ အရံလူ *htyūn bōlōn badō praplaū* ဘော်လုံးကန်တာအရံလူလိုသည်။

subtract *v* *pā₄* နှုတ်သည်

subtraction *n* *pā₂* အနှုတ်လက္ခဏာ (-)

succeed *v* *tōnbā* အောင်မြင်သည် *htulipwē tōnbā* စာမေးပွဲအောင်သည်။ ; *tōnkhou₂* အောင်မြင်သည်

successful *adj* *phlōnkhou phlōnkān* ပေါက်မြောက်သော *pra phlōnkhou phlōnkān* ပေါက်မြောက်သောသူ။

succinctly *adv* *kalān₄* ပြတ်သားစွာ

suck *v* *cwī* နမ်းသည်၊ စုပ်သည်

sucking pipe *n* *htaūhti* စုပ်တံ

suddenly *adv* *htōn₃* ရုတ်တရက်

sue *v* *masau* အမှုလုပ်သည်

suffer *v* *khanba* ခံစားရသည်; *khansārai* ဒုက္ခခံသည်

suffer a loss *v* *khanthwūn* အရှုံးခံသည် *khanthwūn prakā* လုပ်အားခအရှုံးခံသည်။

suffer dysuria *v* *sāsūswī₂* ဆီးသွားရာတွင်နာကျင်သည်

suffer from arthritis *v* *rwan₂* အဆစ်ရောင်ရောဂါခံစားရသည်

suffer from evil *v* *ba ta* မကောင်းဆိုးဝါးကြောင့် ခံစားရသည်

suffer from hypertension *v* *thwīphū₂* သွေးတိုးရောဂါခံစားသည်

suffer from labour pain *v* *phao ceīn* သားဖွားဝေဒနာခံစားရသည်

suffer from measles *v* *sā-ei₂* ဝက်သက်ရောဂါဖြစ်သည်

suffer from menopause *v* *nānthūthā₂* သွေးဆုံးကိုင်သည်

suffer from menorrhagia *v* *nānthwī₂* သွေးသွန်သည်; *thwīplōn₂* သွေးသွန်သည်

suffer from phlegm *v* *cūphū* ချွဲထသည် *maō cūphū* အမေချွဲထသည်။

suffer piercing stomach pain *v* *khlū₂* ထိုးသည် (လေ); အောင့်သည်

sufferer *n* *prakhanba* ခံစားရသူ

suffering *n* *tapāntasā* ဒုက္ခ၊ အခက်အခဲ; *tasāpheisārai* ဒုက္ခဝေဒနာ; *tasārai* ဒုက္ခ

suffering for the consequences of past misdeeds *n* *khangwūn* ဝဋ်လည်ခြင်း

suffice *v* *khla₂* လုံလောက်သည် *dyān nū pōn khla pra 300* ထမင်းနှစ်အိုးလူ၃၀၀အတွက်လုံလောက်သည်။ ; *lein₃* လောက်သည် *dyān lein thwī lein* ထမင်းဟင်းလောက်သည်။

sufficient *htōn₂* *adj* လုံလောက်သော *rwān htōn* ငွေလုံလောက်သည်။; *htōnlein* *adj* လုံလောက်သော; *lein₁* *adv* လုံလောက်သော; *mau₂* *adj* လုံလောက်သော *cō mau an* မစားလောက်ဘူး။

sufficiently *adj* *lein₂* အလုံအလောက်

suffix *n* *bā* (နောက်ဆက်စကားလုံး) မြောက် (ကြိမ်/ယောက်/ခုနှစ်/လ/ရက်...) *nū blanbā* နှစ်ကြိမ်မြောက်။

strangle *v* *ka-aō* ဆို့နှင့်သည်; မွန်းကြပ်သည်

sugarcane *n* *khlaibōn* ကြံပင်

suicide *mathūtaōnān* *v* မိမိကိုယ်ကိုသတ်သေသည်; *tamathūtaōnān* *n* မိမိကိုယ်ကိုသတ်သေခြင်း

suicide by hanging *n* *thūcikaō₁* ကြိုးဆွဲချသေခြင်း

suitable *adj* *phlei₁* သင့်တော်သော

sulk *v* *dū₂* စိတ်ကောက်သည် *phaomu dū hō* သမီးစိတ်ကောက်ပြီ။ ; *mapāō* စိတ်ကောက်သည်; *thākein* စိတ်ကောက်သည်; *thāthablan* စိတ်ကောက်သည်

sultry *adj* *kaūra-ān* အိုက်စပ်စပ်ဖြစ်သော

summer *n* *kāncingaō* နွေရာသီ

summon the spirit of a sick person *v* *kā yaō* လိပ်ပြာခေါ်သည်

sun *n mǒn₂* နေ

sun bear *n htānkhwaī* ဝက်ဝံအငယ်တစ်မျိုး

sun glasses *n maīdānmǒn* နေကာမျက်မှန်

sun rises *v mǒn htan* နေထွက်သည်

sunbeam snake *n rauhta* မြွေပြဒါး

sunbird *n htaukahtai* နို့ပြီစုတ်ငှက်

Sunday *n Mǒnnūran* တနင်္ဂနွေ; *Mǒnsadi* တနင်္ဂနွေနေ့

sunflower *n phaǒmǒnhtan* နေကြာပန်း

sunlight *n mǒnkhǎ* နေရောင်

sunrise *n mǒnhtan* နေထွက်ချိန်

sunset *n mǒnlanbī* နေဝင်ချိန်

superintendent of market *n klakhaudau* ဈေးခေါင်း

superior *n dauprǎ₁* အထက်လူကြီး

supplementary *adj htuthá* လိုရာဖြစ်ဆည်းပေးသော

support *v htaucǒn* ထောက်ခံသည်၊ ဖေးမသည်; *htǒncū* ထောက်ပံ့သည်; *htu₈* ထောက်ပံ့သည်; *kyūn₂* ခုသည် *mǎ kyūn thǒnku* သစ်တုံးခုအိပ်သည်။

supporter *n nūpǎncū* ယောက်ျားဘောထိန်း; *prahtǒncū* ထောက်ခံသူ

suppressed *adj thákaūkǎn* စိတ်မျိုသိပ်သော

suppression *n kaūkǎn* မျိုသိပ်ခြင်း *cǒ bwai kaūkǎn* စိတ်ထဲတွင်မျိုသိပ်ထားနှင့်။

suppurating sore *n makalan* မက်ကလောင် *makalan htan* မက်ကလောင်ထွက်သည်။

supreme head *n khaunǎ kacao* ဥသျှောင်

sure *adj lanklan₁* သေချာသော

surely *adv badībada* ကေန၊ အမှန်မှချ; *byanbyan* သေသေချာချာ; သေချာစွာ *rwaī byanbyan mwaī khī lon* သေသေချာချာစဉ်းစားလျှင်ကျွန်ုပ်မှားသည်။; *deīn₅* ကေနမှချ *phǎ kwǎn deīn* အဖေကေနမှချဆူလိမ့်မည်။ ; *deīnblǎn* ကေနမှချ; *maǒmaǒ* [kk] သေချာစွာ

surpass *v lū₂* သာလွန်သည် *cwǎn cǒ lū dò bwai* ကျွန်ုပ်သည်သခင်ထက်မသာလွန်ပေ။; *lūkhlon* သာလွန်သည်

surplus water from cooked rice *n dyǎnsū* ထမင်းရည်

surrender *v taolan tarai* လက်နက်ချသည်

surround *v aǒkhweīreīn* ဝန်းရံသည်; *gwī₂* ဝိုင်းထား

သည် *didòròkha gwī khū pa dǒn* ရန်သူများကျွန်ုပ်တို့ ရွာကို ဝိုင်းထားသည်။; *rī₁* ဝိုင်းရံသည် *didòròkha rī pa dǒn hǒ* ရန်သူကကျွန်ုပ်တို့ရွာကိုဝိုင်းပြီ။ ; *rīkhū* ဝိုင်းရံသည်

swallow *htaublǐblan n* ပျံလွှားငှက်; *klaū₃ v* မျိုသည် *klaūrnaǒ* မျိုချသည်။ ; *thaklaū v* မျိုသည်

swallow without chewing *v thaklaūhtaū* မဝါးပဲမျိုသည်

swarm *v bon₇* အုံဖွဲ့သည်

sway *v ngeīn₂* ယိမ်းယိုင်သည် *thapaǒ ngeīn khauklo* ခေါင်းယိမ်းသီချင်းဆိုသည်။

swear *khyǎ₃ v* ကျမ်းကိုင်ကျိန်သည်; *takhyǎ₃ n* ကျမ်းကျိန်ခြင်း

swear innocence *v bacai barwǎn* ဝဋ်လည်သည်

swearer *n prakhyǎ* ကျိန်ဆိုသူ

sweat *theīnsū htan v* ချွေးထွက်သည်; *theīnsū n* ချွေး

sweat from hands *n cucaisū* လက်မှချွေးစို့

sweat from legs *n khandcaisū* ခြေမှချွေးစို့

sweat fungi *n baūlǎn₁* ညှင်း

sweep *v hwī* တံမြက်စည်းလှည်းသည် *hwī blǎn hyūn* အိမ်တံမြက်စည်းလှည်းသည်။

sweeper *n prahwī₁* လှည်းသူ

sweet *adj deīn* [kk] ချိုသော; *saū* [kk] ချိုသော; *syūn₁* ချိုသော

sweet chestnut *n thǒnranthā* သစ်အယ်သီး

sweet food *n sasyūn* ချိုသောအစာ

sweet potato *n nwaīkyao* ကန်စွန်းဥ; *nwaīsyūn* ကန်စွန်းဥ

sweet smell *n nyūnwī₁* မွှေးနံ့

sweet tea *n neīnsyūn* လက်ဖက်ချို

sweeten *v masyūn* ချိုအောင်လုပ်သည်

swell *v balū* ရောင်ကိုင်သည်; *yaǒ₂* ဖေါရောင်သည်

swig *v ngaǒ₃* မော့သည် *ngaǒ aǒ sū* ရေမော့သောက်သည်။

swim *v gwǎnsū* ရေကူးသည် *gwǎnsū cǒ cǎn pǔpra* လူတိုင်းရေမကူးတတ်ချေ။ ; *wǎnsū* ရေကူးသည်

swimmer *n prawǎnsū* ရေကူးသမား

swindle *v bliblā* လိမ်ညာသည်

switch *mīphǒn n* မီးခလုတ်; *niphǒn n* ခလုတ် *klanmī*

niphõn kaĩ လျှပ်စစ်မီးခလုတ်ပျက်သည်။ ; *phõn₂ v*
 ခလုတ်ဖွင့်၊ ပိတ်သည်
switch back *n khlaiswikã* လွန်းထိုးလမ်း
switch off *v phõnpũ* မီးပိတ်သည်
switch on *v phõnkhã* မီးဖွင့်သည်
swollen *adj maũ₁* ရောင်ကိုင်းသော *khaudã maũ* နဖူး
 ရောင်ကိုင်းသည်။; *yaõ₁* ဖေါရောင်သော; *yaõbalũ* ဖေါ
 ရောင်သော

sword *n niseĩn* ဓားလွယ်
symbol and denotation *n khwankhwaĩ dõ*
taboutabãn အမှတ်လက္ခဏာနှင့်အဓိပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်
sympathise *v rwaĩngã* ကိုယ်ချင်းစာသည်; *rwaĩ*
ngõnnngã ကိုယ်ချင်းစာသည်
sympathize *v nyũn maĩsũ₂* ကရုဏာသက်သည်
sympathy *n tarwaĩngã* ကိုယ်ချင်းစာတရား

T t

Tabet stream *name Thaphalaõ* တဘက်ချောင်း
table *n dankhau* စားပွဲ
table mountain *n sõndwãn* ညီညာသောတောင်ထိပ်
taboo *n tadaũtadu* တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း; *tadaũ* တားမြစ်
 ပိတ်ပင်ခြင်း
taboo violation *n tagwĩtaghũ₂* ရိုးရာအရတားမြစ်မှုကို
 ကျူးလွန်ခြင်း
tadpole *n dĩmyũnthã* မြက်ကြားနေ ဖားတစ်မျိုး;
dĩphlon ဖားလောင်း
tail *n kãnmeĩ* အမြီး
take *v paõ₄* ယူသည် *ba thahtan mẽ cõ paõ thõnku*
ka ဒေါသထွက်သည်တိုင်တုတ်ယူမသုံးနှင့်။; *phi₁* ယူ
 သည်
take action *v phiyẽ₁* အရေးယူသည်
take along *v philai* တပါတည်းယူလာသည်; *rwĩlai* တပါတည်း
 သယ်သွားသည်
take an oath *v daokyãn* ကျမ်းရွက်သည်; *daotyãn*
plãnlĩ ကျမ်းကျိန်သည်; *daotyãn* ကျမ်းကျိန်သည်;
plãn licãnsũ ကျမ်းကျိန်သည်
take away *v htaõkaĩ* ယူပစ်သည်; *phikaĩ* ယူပစ်သည်;
phiswaĩ ယူသွားသည်
take back *v phi ceinblan* ပြန်ယူသွားသည်
take back in place of *v phighũ* အစားပြန်ယူသည်;
phiplũ အစားပြန်ယူသည်

take beforehand *v phi yaõ* ကြိုတင်ယူသည်
take bribe *v an sakadan* လာဘ်စားသည်; *an samyaõ*
 လာဘ်ယူသည်
take by bare hand *v baolanbaõ* လက်ဗလာဖြင့်
 နှိုက်သည်
take care *v aõpaõ udaõ 2* စောင့်ကြည့်သည်
take food *v an aõ* စားသောက်သည်
take for good *v phi baõ* အပြီးယူသည်; *phimyãn* အပိုင်
 ယူသည်
take free of charge *v phi kõn* အလကားယူသည်
take intentionally *v phi thamõn* တမင်သက်သက်ယူ
 သည်
take long-term view *v ulaiyũ* ရေရှည်ကြည့်သည်
take name *v phi myan* နာမည်ယူသည်
take off *v blaõ₁* ဖြုတ်နှုတ်သည် *blaõ thõnhtwan* တိုင်ကို
 ဖြုတ်နှုတ်သည်။ ; *blõn₂* ချွတ်သည် (အင်္ကျီ၊ ဖိနပ်);
blõnkaĩ ချွတ်သည် *blõnkaĩ khandpha ka* ဖိနပ်ချွတ်
 ပါ။ ; *blukaĩ* ချွတ်လိုက်သည်; *bõn* ချွတ်သည်
take off with stick *v khwai₄* တုတ်ဖြင့်ကလော်သည်
take offence *v phi takama* အပြစ်ယူသည်
take out *v htaõphi* ဆွဲယူသည်
take out from mouth *v lĩ₁* ပါးစပ်မှထွေးထုတ်သည်
take pride *v phidau philũ* ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားသည်
take pride in *v phiha₁* ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားသည်

take rest *v aòhailũ* အမောဖြေသည်

take revenge *v laò prakā₁* လှည့်စားချေသည် *htwí dò htaò laò prakā* ခွေးနှင့်ဝက်လှည့်စားချေကြသည်။

take risk *v rwǎnthũ rwǎnmyũn* သက်စွန့်ကြိုးပမ်းသည်

take root *v rwícaĩ* အမြစ်တွယ်သည်

take short cut *v blǒn khlai* ဖြတ်လမ်းလိုက်သည်; *blǒn* ဖြတ်လမ်းလိုက်သည်

taker *n praphi* ယူသူ

tale *n ngaòkhaĩ* ပုံပြင်စကား

talk openly *v tai lau* ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောသည်

talk or act in one's sleep *v mǐthapraũ* အိပ်မက်ယောင်သည်

talk rubbish *v prǒn bĩ* မဟုတ်တရုတ်ပြောသည်

talk widely *adv tai yaĩyaĩ* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောဆိုသည်; *tyũn yaĩyaĩ* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောဆိုသည်

talkative *adj bubè* စကားများသော; *kaò-a₂* စကားများသော; *kaòmai* စကားများသော

talkative child *n htaurannǒn* သာလိကာ

talkative person *n prakaò-a* စကားများသူ; *prakaòmai* စကားများသူ

talkativeness *n kaò-a₁* စကားပေါများခြင်း

tall and strapping *adj dauhtaũ*
ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း *Phũ Tha mè pra dauhtaũ lapra* ဖူးသားဟာ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း လူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။

tallow *n cíbai* အမဲဆီ

tamarind *n maklainthā* မန်ကျည်းသီး

tame *gnĩ adj* ယဉ်ပါးသော; *gnũn₁ adj* ယဉ်ပါးသော; *kai adj* ယဉ်ပါးသော *paũ kai* ယဉ်ပါးသောနွား။; *laò₁ adj* ယဉ်ပါးသော; *makai v* ယဉ်ပါးအောင်လုပ်သည်; *ngyũn₁ adj* ယဉ်ပါးသော

tangle *v lanphru* ငြိတွယ်သည် *nipũ lanphru laò hò* ကြိုးငြိတွယ်ကုန်ပြီ။

tank *n baĩn* ပီပါ။ စည်

tar *n yǎnlon* ကတ္တရာစေး

target *n kwan₁* ပစ်မှတ်; *nimaũ* ပစ်မှတ်

taro *n su₂* ပိန်းဥ; *sucũ* ပိန်းဥ; *sukhau* ပိန်းဥ

taro leaf *n sulā* ပိန်းရွက်

taro plant *n subǒn* ပိန်းရိုး

taste *n alũ apha* အရသာ

taste of salt and chilli *n syũnhai* ဆားငရုတ်အရသာ
cyũn-u syũnhai ဆားငရုတ်အရသာမြည်းကြည့်သည်။

taste spoilt *adj bablǎ* အရသာပျက်သော *ba bwai dau wíthwíphwan thwí bablǎ* အချိုမှုန့်များလွန်းလျှင် ဟင်းအရသာပျက်သည်။

tasteful *adj lǔ₃* အရသာရှိသော

tasteless *adj bablǎ* အရသာပျက်သော *ba bwai dau wíthwíphwan thwí bablǎ* အချိုမှုန့်များလွန်းလျှင် ဟင်းအရသာပျက်သည်။

tatter *v thacaĩ₂* စုတ်ပြသည်

tattered *adj tha-ai* စုတ်ပြသော; *thacaĩ₁* စုတ်ပြသော

tattoo *saigweĩn₁ n* ဆေးမှင်ကြောင်း; *saigweĩn₂ v* ထိုးကွင်းထိုးသည်; *tathũgweĩn n* ထိုးကွင်း၊ ဆေးမှင်ကြောင်း

taungkathit (kind of plant) *n khyǒn* တောင်ကသစ်၊ ရွှေကသစ်

taunt *v khwaithá₂* မခံချိုမခံသာဖြစ်အောင်ပြုသည်

taut *adj khlǒn* တင်းနေသော *phũ kaò khlǒn* မိုင်တင်းနေသည်။

tax *ki₄ v* အခွန်ကောက်ခံသည် *cahwǎ ki dǒnmaò* ရှင်ဘုရင်က ရွာအခွန်ကောက်ခံသည်။ ; *taki₁ n* အခွန်; *takitakaò₁ n* အခွန်ကောက်ခံခြင်း

tax collector *n prakaòrwǎn* အခွန်ခံသူ; *prakirwǎn* အခွန်ခံသူ; *praki* ကောက်ခံသူ (အခွန်); *prakwĩ-rwǎnmaò* အခွန်ခံသူ

tea *n nein₂* လက်ဖက်; *neinseĩn* လက်ဖက်ခြောက်

teach *v malũba* သင်ပေးသည်; *malũphĩ* သင်ပေးသည်; *thuthǒn* သင်ကြားသည်; *thwan₂* သင်ကြားသည်; *thwanba* သင်ကြားသည်

teachable *adj thamǎ thakrai* သင်ယူလွယ်သော *pra lahan thamǎ thakrai* အချို့သောသူသင်ယူလွယ်၏။

teacher *n caòmu₂* ဆရာ၊ ကျွမ်းကျင်သူ; *prathwanba* သင်ပေးသူ၊ ဆရာ; *prathwan* သင်ပြသူ; *sara₁* ဆရာ

teaching *n tamalũphĩ* သင်ပေးခြင်း; *tathutathǒn* [kk] သွန်သင်ခြင်း; *tathwaphĩ* သင်ပေးခြင်း; *tathwanba* သင်ပေးခြင်း; *tathwan* သင်ကြားခြင်း

teak *n thǒncũ* ကျွန်းသစ်

teapot *n* *sūneinpôn* ရေခွေးခရားအိုး

tear *v* *ai₃* ဆုတ်သည်; *aikaī* ဆုတ်ဖြသည် *aikaī hwāncein* အင်္ကျီကိုဆုတ်ဖြသည်။

tear apart *v* *phátǎ* ကွဲဖြသည်

tear shed *n* *tahtōnmaīśū* မျက်ရည်ကျခြင်း

tease *kli₄* *v* လှောင်ပြောင်သည်; *talankli* *n* နောက်ပြောင်ခြင်း

tease each other *v* *lankli* စကြသည်

tease in a tantalising manner *adv* *sairu saiphreīn* မထိတထိစလျက်

tease in an affectionate manner *v* *cucǎ* ကျီစယ်သည်
khǎ cucǎ panǎphao ကျားက ကျွဲကလေးကို ကျီစယ်သည်။

teeth of saw *n* *hwāmai* လွှဲသွား

telephone *n* *hyūnnātai* အိမ်ဖုန်း; *nātai* တယ်လီဖုန်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်း; *phōn₁* တယ်လီဖုန်း

telephone office *n* *nātaiho* တယ်လီဖုန်းရုံး

telescope *n* *yaòklaū* မှန်ပြောင်း

television *n* *yònlāòghūhyūn* ရုပ်မြင်သံကြား

tell *v* *phá₁* သိရှိစေသည် *ngaō mōnha cō phá mōnraō* ညပြောသည့်စကားနောက်မနက်မပြောနှင့်။ ; *taiba* ပြောပြသည်

tell joke *v* *tai thangǎ* ရယ်စရာပြောသည်

tell lie *v* *tai laò* လိမ်ပြောသည်

tell secretly *v* *tai hu* လူမသိအောင်ပြောသည်

tell the truth *v* *tai ywǎn* အမှန်ပြောသည်

temper *n* *tathahtan₁* ဒေါသဖြစ်ခြင်း

temple *n* *nileī₂* နားထင်; *taluhyūndau* ဗိမာန်တော်; *tathabǎkyòndau* ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး၊ ဗိမာန်တော်ကြီး

temporarily *adv* *laplōn lacū* ယာယီ *phīmu laplōn lacū* ယာယီငှားသည်။

tempt *v* *daòkǎn* သွေးဆောင်ဖြားယောင်းသည်

temptation *n* *tadaòkǎn* ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ခြင်း

ten 10 *n* *sū₃* တစ်ဆယ် ၁၀

ten kyats *n* *lakhan₁* တစ်ဆယ်ကျပ်

ten million, 10,000,000 *n* *lakade* ၁၀၀၀၀၀၀၀ တစ်ကု

ဋ္ဌ

ten pyas *n* *lamaō* ဆယ်ပြား; *rwǎnmaō₁* ၁၀ပြား

ten thousand *n* *thōn₁* တစ်သောင်း ၁၀၀၀၀

ten thousand, 10,000 *n* *lathōn* ၁၀၀၀၀ တစ်သောင်း

ten, 10 *n* *lasū* တစ်ဆယ်; ၁၀

tender *adj* *myǎnpaō* နူးသော *cīya myǎnpaō* အမဲသား နူးသည်။

tendon *n* *cīhtū* အမဲရွတ်; *htūdao* အရွတ်

tendril *n* *plaō₁* အညွန့် *hanhōnplaō* စွယ်တော်ညွန့်။

termination *n* *taklaōdwan* အဆုံးသတ်ခြင်း

termite *n* *pi-ū* ခြကောင်

termite hole *n* *mankaū* ခြပေါက်

test *v* *cǎn-u* စမ်းသပ်ကြည့်သည်

testicle *n* *cūbon* ဝှေးစေ့; ကပ်ပယ်အိတ်; *cūphlon* ဝှေးစေ့

text book *n* *lipha* ဖတ်စာအုပ်

Thai citizen *n* *Ywūn* ထိုင်းတိုင်းရင်းသား

Thailand ethnicity *n* *Ywūn* ထိုင်းတိုင်းရင်းသား

than *adv* *taō₄* ပို၍၊ သာ၍ *dautaō* ပို၍ကြီးသည်။

thanakha bark tree (used as fragrant cosmetic paste) *n* *nakhǎ* သနပ်ခါး

thanakha powder *n* *nakhǎphwan* သနပ်ခါးမှုန့်

thank *v* *tarība* ကျေးဇူးတင်သည်

thanksgiving *n* *tatheingǎhtancein* ကျေးဇူးတင်ခြင်း

Thanlwin River *name* *Khōn* သံလွင်မြစ် *Khōnlaō nu sū htwī saō* သံလွင်မြစ်က ရေစီးသန်သည်။

that *dō₁* *pro* ထို; *dū₁* *pro* ထို၊ ဟို; *ngǎ₃* *adj* ဟို; *nu₂* *adj* ထို *nu pra* ထိုလူ။

that much *adv* *cwaīngǎ₂* ထိုမျှလောက်

that time *adv* *mahalū* ဟိုတုန်းက

thatch *n* *kathū* သက်ငယ် *Kayǎn dōnca lá hyūn kathū* ကယန်းရွာသင်ရွာငယ်၌ သက်ကယ်အိမ်မိုးကြသည်။

the whole *n* *thǎkrōn* တစ်အုပ်စုံလုံး

the whole body *n* *nǎnthǎpra* တစ်ကိုယ်လုံး

the whole group *n* *thǎkrōn* တစ်အုပ်စုံလုံး

the whole morning *adv* *laraðmõn* တစ်မနက်လုံး

the whole night *n* *lana lĩmõn* ညလုံးပေါက်၊ မိုးလင်းပေါက်

the whole year *n* *lanein dwan* တစ်နှစ်ပတ်လုံး

theft *n* *tahutahĩ* ခိုးဝှက်ခြင်း

their *pro* *awithũ* သူတို့၊ သူတို့၏; *anãnthũ* သူတို့၊ သူတို့၏၊ သူမတို့၊ သူမတို့၏။ ၎င်းတို့၊ ၎င်းတို့၏

them *pro* *awithũ* သူတို့၊ သူတို့၏; *anãnthũ* သူတို့၊ သူတို့၏၊ သူမတို့၊ သူမတို့၏။ ၎င်းတို့၊ ၎င်းတို့၏

then *conj* *beĩnu* ထိုအချိန်တွင်၊ ထိုအခါ

there *adv* *dõ₂* ဟိုမှာ; ဟိုနေရာ; *dõdũ* ထိုနေရာတွင် *tau dõdũ ka* ထိုနေရာကို သွားပါ။ ; *ngã₄* ဟိုမှာ *að dõ ngã* ဟိုမှာရှိသည်။ ; *ngãlò₁* ဟိုမှာလေ *bwai ngãlò* ဟိုမှာထားတယ်လေ။; *ngãní* ဟိုမှာလေ *ngãní raũ* ဟိုမှာလေမြေ။

therefore *conj* *makanu khaucã* ထိုကြောင့်၊ အတွက်ကြောင့်

thermometer *n* *tasãniteĩ* အဖျားတိုင်းသာမီမီတာ

these *pro* *lahan₁* ၎င်း၊ ထိုသူတို့၊ ဤသူများ *pra cãnsĩ* *lahan að dõ maokhau* ရဟန္တာများကောင်းကင်နိုင်ငံ၌စံမြန်းနေသည်။; *ũ₁* ဤအရာများ

these days *n* *kanaĩ cũ* ယခုတလော

they *pro* *awithũ* သူတို့၊ သူတို့၏; *anãnthũ* သူတို့၊ သူတို့၏၊ သူမတို့၊ သူမတို့၏။ ၎င်းတို့၊ ၎င်းတို့၏

thick *adj* *daũ* [kk] ထူသော; *dyũn₂* ထူသော

thick forest *n* *nõndau* တောနက်

thicken *v* *madyũn* ထူအောင်လုပ်သည်

thief *n* *prahu* သူခိုး

thigh *n* *khandu* ပေါင်း; *khanku* ပေါင်

thin *adj* *bũ₂* ပါးသော; *caĩ₁* ပိန်သော

thin and tall *adj* *prainhtaũ* ရှည်မျောသော

thin in lower part of body *adj* *saikãn* ကိုယ်အောက်ပိုင်းရှူးသော

thin turban *n* *khaukyãn* ခေါင်းပတ်တန်ဆာ

thing *n* *ta₃* အရာဝတ္ထု; *tara* ပစ္စည်း *tara að dõ nakõpo khau* ပစ္စည်းကားပေါ်တွင်ရှိသည်။

thing for communication *n* *tanihtwãn* ဆက်သွယ်ရေးကိရိယာ

thing for lever *n* *nigwã* ကော်စရာ

thing for scratch *n* *nikhrè* ခြစ်ဖို့ကိရိယာ

thing on which the sheaf of paddy is struck *n* *phyũn₁* စပါးပုတ်စင် *phyũn að dõ cãn læ* စပါးပုတ်စင်တဲအောက်တွင်ရှိသည်။

thing used for supporting *n* *nithũ₂* ခုစရာ၊ ခုတုံး

things *n* *taraotara* ဝတ္ထုပစ္စည်း

things (wear at the neck) *n* *nileĩ₁* လည်ပင်းတွင်ဆွဲစရာ

things enter the eye *n* *maĩphlonpũ* မျက်စိထဲအမြိုက်ဝင်ခြင်း

think *v* *nithũ₂* တွေးသည်၊ စဉ်းစားသည်; *rwaĩ₃* စဉ်းစားသည်

think for future *v* *rwaĩhtaũ* အနာဂတ်အတွက် စဉ်းစားသည်

think highly (of someone) *v* *khònlũ* အထင်ကြီးသည်

think highly of sb *v* *yanpwũn* အထင်ကြီးသည် *cõ yanpwũn ka* အထင်မကြီးနှင့်။

think in advance *v* *rwaĩ kaõ* ကြိုတင်စဉ်းစားသည်; *rwaĩyaõ* ကြိုတင်စဉ်းစားသည်

think of *v* *nithũba* တွေးမိသည်; *nithũ htanba* တွေးမိသည်၊ အောက်မေ့သည်

think properly *v* *nithũ byan* သေချာစွာစဉ်းစားသည်

thinking *n* *tarwaĩ₂* စဉ်းစားခြင်း

thinking in advance *n* *tarwaĩkaõ* ကြိုတင်စဉ်းစားခြင်း

third *adj* *thyũnblanbã* တတိယကြိမ်မြောက်သော

third cousin *n* *ngònbĩ* သုံးဝမ်းကွဲ

third person *pro* *a₂* သူ၊ သူမ *ama tarã?* သူဘာလုပ်နေသလဲ။

third time (of cock crow) *n* *sũ-aũya* သုံးကြိမ် (ကြက်တွန်)

third toe *n* *khanhtaũ* ခြေခလယ်

thirsty *adj* *kaõseĩn* ရေငတ်သော

thirty 30 *n* *thyũnsũ* သုံးဆယ် ၃၀

thirty kyats *n* *thankhan* သုံးဆယ်ကျပ်

this *adj* *ũ₂* သည်၊ ဤ၊ ၎င်း

this day *n* *ũ daõ* ဤနေ့

this kind *pro* *ũ raũ* ဤအမျိုးအစား; *ũ sõn* ဤအမျိုးအစား

this much *cwai-ǔ adv* ဤမျှ *ma cwai-ǔ cǝ htaǔ da*
ဤမျှလုပ်သော်လည်းမပြီးနိုင်။; *sǐ pro* ဤမျှ *aǝ sǐ ǔ* ဤ
မျှရှိသည်။

this one *pro ǔ ki* ဤအရာ

this period *n ǔ cǔ* ယခုကာလ

thorn *n kanā* အချွန်အထက်တစ်မျိုးမျိုး၊ ဆူး; *su₃* ဆူး;
thónsu ဆူး

thoroughly *adv titeǐ* သေချာစွာ

those *pro lahan₁* ၎င်း၊ ထိုသူတို့၊ ဤသူများ *pra cǎnsǔ*
lahan aǝ dǝ maokhau ရဟန္တာများကောင်းကင်
နိုင်ငံ၌စံမြန်းနေသည်။

thousand *n rein* ထောင် (ဂဏန်း)

thread *n lu₁* ချည်မျှင်; *luphai* ချည်မျှင်; *lú₁* အမျှင်၊ *alú*
aǝ-a အမျှင်အများအပြားရှိသည်။

thread ring *n bu₁* သစ်စေးသုတ်ချည်ကွင်း

threadworm *n taǝ* တုတ်ကောင်

threat *n tapaǝraú* ခြိမ်းခြောက်ခြင်း

threaten *v paǝraú* ခြိမ်းခြောက်သည်

three 3 *n thyǔn₁* သုံး ၃

three days ago *n la-ǎdaǝ* လွန်ခဲ့သောသုံးရက်

three legs *n thyǔnkhan* ခြေသုံးချောင်း

three persons *n thathyǔn* ၃ ယောက်

three years ago *n niranein* လွန်ခဲ့သည့်သုံးနှစ်

thresh *v prā₂* ခြေသည် *prā baukhi* ပြောင်းဖူးခြေသည်။

thrive *phlǝn₂ v* အပင်သန်သည် *tha-aǔ phlǝn*
မှန်ညှင်းပင်သန်သည်။; *raǝ₂ adj* သန်သော *amǝn raǝ*
အပင်သန်သည်။

throat *n khakraǝ* လည်ချောင်း; *khatǝn* လည်ချောင်း

throughout one's life *n lacauǝpra₂* ဘဝတစ်သက်တာ

throw *v hu₄* ပစ်သည်၊ လွှင့်ပစ်သည်; *hweǐn₁* ပစ်သည်၊
လွှင့်ပစ်သည်; *paǐn* ပစ်သည်; *peǐn₃* ပစ်သည်; *sú₄*
ပစ်သည် *sú bǎn* လှံပစ်သည်။ ; *tao₁* ပစ်သည်

throw away *v heikaiǐ* ကြဲပစ်သည်; *hukaiǐ* လွှင့်ပစ်သည်;
hweǐnkaǐ₁ လွှင့်ပစ်သည် *laǝ takarǎn hweǐnkaǐ ka* မ
ကောင်းသည့်အရာ အားလုံးလွှင့်ပစ်ပါ။ ; *paǐnkaǐ* ပစ်
ထုတ်သည်

throw away (with stick) *v khwaikaǐ* တုတ်ဖြင့်ကလော်

ပစ်သည်

throw down *v bí lantaǐ* ပစ်ချသည် *bǐlantaǐ khǐ* တူကို
ပစ်ချသည်။ ; *taolan* ပစ်ချသည်

throw each other *v lanpaǐn₂* အချင်းချင်းပစ်ကြသည်

throw up *v bí₃* ပစ်တင်သည်; *bǐ htanhtú* အပေါ်ပစ်
တင်သည်; *bǐ htanlú* အပေါ်သို့ပစ်တင်သည်; *súhtan₂*
ပစ်တင်သည် *súhtan pránkhou* မျက်နှာကြက်ပေါ်ပစ်
တင်သည်။

throw upside down *v bí lankhlwǐ* ဇောက်ထိုးပစ်ချသည်

thumb *n cumǝn* လက်မ

thump that used for thumping *n nihtǔ* ထုစရာ
thapaǝ hǎ, htǔ rá dǝ nihtǔ သီချင်းဆိုရာမှာထုစရာ
ဖြင့်ညီညီညာညာထုသည်။

thunder *n klanmaǝ* မိုးကြိုး *klanmaǝ lanba thǝn*
မိုးကြိုးပစ်ရာသစ်ပင်ကိုထိမှန်သည်။

thunder strike *v klanmaǝ lan* မိုးကြိုးပစ်သည်
klanmaǝ lanba thǝn မိုးကြိုး သစ်ပင် ပစ်သည်။

thunderbolt *n klanmaǝlan* မိုးကြိုးပစ်ခြင်း

Thursday *n Mǝnlwǐnǔ* ကြာသပတေးနေ့

thus *adv ka-ǔ [kk]* ဤသို့ ထိုသို့

tickle *v lyaǝ kayǝn* ကလိထိုးသည် *cǝ lyaǝ kayǝn khǐ*
ka ငါ့ကိုကလိမထိုးပါနှင့်။ ; *lyaǝ* ကလိသည် *lyaǝ nikǔ*
dǝ súswan နားကိုကြက်တောင်ဖြင့်ကလိသည်။ ;
makayǝn ကလိထိုးသည်

tide *n súhtanlan* ဒီရေ

tidy *adj plaǔ₂* သပ်ယပ်သော *bwai plaǔ cǐ dǎn* တောင်း
ပလိင်းများသပ်ယပ်စွာထားသည်။

tie *cǝn₄ v* ချည်နှောင်သည်; *kǐ₄ v* ချည်နှောင်သည် *kǐ cein*
pǝn ka ခြံမြစေရန် ချည်နှောင်ပါ။ ; *klwai v* စွပ်သည်
(ကြိုးဖြင့်) *klwai htaǝ khandeǐn* ဝက်ခြေထောက်ကို
ကြိုးဖြင့်စွပ်သည်။ ; *kri₂ v* ချည်နှောင်သည် *kri pǝn ka*
ခြံစည်းရိုးကို ချည်နှောင်ပါ။ ; *kú v* စွပ်သည် (ကြိုးဖြင့်
နှာခေါင်းကို) *kú paǔ* နွားနှာခေါင်းကိုကြိုးဖြင့်စွပ်သည်။ ;
kyǎn₂ v ချည်သည်; *pǎlá₁ n* သရေပွဲ; *pǎlá₂ v* သရေ
ကျသည်

tie beam *n kapǎ* ထုပ်၊ လျှောက်

tie thread on hand and pray *v kyǎnrǐ* ချည်ကွင်းစွပ်
မင်္ဂလာပေးသည်

tie together *v* *phrū* တွဲချည်သည် *phrū baukhi* ပြောင်းဖူးတွဲချည်သည်။

tiger *n* *khībān* ကျားကြီး; *khī* ကျား

tiger fish *n* *tākhī* ငါးကျား

tight *adj* *cein₂* မြဲမြံသော; *kadi₂* ကြပ်သော *pra kadi laōkaū* လူအလွန်ကြပ်သည်။ ; *kati* ကြပ်သော; *khlein₂* တင်းသော; *thā₂* ကျစ်လစ်သော

tight-fitting shirt or outfit *n* *hwāncein phaōya* ကိုယ်ကြပ်အင်္ကျီ

tightly *adv* *cein₃* မြဲမြံစွာ; *khrain₂* တင်းကြပ်စွာ *cwī khrain nipū ka* ကြိုးကိုတင်းကြပ်စွာဆွဲပါ။

tights *n* *nūphaōya* အသားကပ်ဘောင်းဘီ

till *p* *nī₁* တိုင်အောင် *ma nī htaū* ပြီးသည်တိုင်အောင်လုပ်မည်။ ; *taū₁* တိုင်အောင်၊ အထိ

till death *adv* *taū thū* အသက်ထက်ဆုံး

till noon *adv* *htūmōn* နေ့လည်ထိ

timber *n* *thōnbein* ပျဉ်ပြား; *thōnpain* ပျဉ်ပြား

time *akhein* *n* အချိန်; *blan₁* *clf* အကြိမ်၊ အခါ *an dyān la nū nū blān* တစ်နေ့ထမ်းနှစ်ခါစားသည်။ ; *blē [kk]* *n* အကြိမ်၊ အခါ; *khein₁* *n* အချိန်; *khyā₁* **1** *n* ကြိမ်၊ ခါ *sū aū thyūn khyā* ကြက်သုံးခါတွန်သည်။; *khyā₁* **2** *clf* ကြိမ်၊ ခါ *sū aū thyūn khyā(sū-aūya)* ကြက်သုံးခါတွန်သည်။; *paō₁* *n* အကြိမ်; *paō₂* *clf* ကြိမ် *yaō baū thyūn paō* စပါးသုံးကြိမ်ထမ်းသည်။; *san₁* *n* ကြိမ်; *san₂* *clf* ကြိမ် *du sū ngai san* ရေငါးကြိမ်ခပ်သည်။ ; *sōnkhā* *n* အချိန် *beī nu sōnkhā* ထိုအချိန်တွင်။

time for Thakyan festival *n* *thakyan lan* သင်္ကြန်ကျ

time for water festival to end *n* *thakyan htan* သင်္ကြန်တက်

time to die *n* *mōnnūlaō* သေနေ့စေ့; *mōnnūtaū* သေနေ့စေ့ *mōnnūtaū, ba thū pūpra* သေနေ့စေ့လျှင်လူတိုင်းသေရမည်။

time's up *adj* *akhein ba* အချိန်ရောက်သော

timetable *n* *akhein aklan₁* အချိန်ဇယား

timid *adj* *raū* ကြောက်တတ်သော

tin *n* *tan₁* တင်း *baū la tan* စပါးတစ်တင်း။

tingling *adj* *ya₅* ယားကျိကျိဖြစ်သော

tiny *adj* *byū₂* အလွန်သေးငယ်သော; *phaodī* အလွန်သေးငယ်သော; *phaomi₂* အလွန်သေးငယ်သော; *pri₂* သေးငယ်သော; *syandī* သေးငယ်သော

tiny amount *adv* *cōtī cōtān* မဖြစ်စလောက်သာ

tip *n* *cū₂* အချွန်; *kanā* ထိပ်ဖျား *khlai dō dyāndōn kanā ka* ယောက်မထိပ်ဖြင့်မွှေပါ။ ; *nā₁* ထိပ်၊ အဖျား

tip of tongue *n* *khaplōnnā* နှုတ်ဖျား၊ ပါးစပ်ဖျား

tip toe *n* *khannōnnā* ခြေဖျား

tipsy *adj* *kalū* အနည်းငယ်မူးသော

tired *adj* *thahī* ငြီးငွေ့သော; *thalū₁* မောပန်းသော

tired of hearing *v* *nā cō-ai* နားငြီးသည်

tired of saying *v* *plī lanbai* လျှာထွက်မတတ်ပြောရသည် *tai plī lanbai laō hō* ပြောရတာလျှာထွက်ကုန်ပြီ။

tired out *v* *lanplān₁* လက်ပန်းကျသည်

tissue *n* *cibū cibī* စက္ကူပါး၊ စက္ကူချော

to *p* *tō* သို့၊ ဘက်သို့

to devour with mouth (like animals) *v* *cōn₂* ပါးစပ်ဖြင့် နှိုက်စားသည် *htwī cōn dyānplī pōn* ခွေးကဆန်ပြုတ်အိုးကို နှိုက်စားသည်။

to find out the taste *v* *cā-u* အရသာခံကြည့်သည်

to love to distraction *v* *thagnaūlanklaō* အသဲစွဲအောင်ချစ်သည်

to the utmost *adv* *dwantaō* စခန်းကုန်လမ်းကုန်၊ အလွန်ဆုံး *dwantaō thyūn daō* အလွန်ဆုံးသုံးရက်။

toad *n* *dīthu* ဖားပြုပ်

tobacco *n* *yā₁* ဆေးရွက်

tobacco leaf *n* *yālālai* ဆေးရွက်ကြီး

tobacco stalk *n* *yābōn* ဆေးရိုး

today *n* *ūdaō* ယနေ့

toddy palm *n* *laulaū* ထန်း

toe *n* *khannōn* ခြေချောင်း

toe joint *n* *khannōnmaī* ခြေချောင်းဆစ်

toe nail *n* *khanmū* ခြေသည်း

together *khaōthu* *v* နှစ်ဦးအတူနေသည်; *krein* *adv* ယှဉ်တွဲလျှက် *nān krein bloncū* ယှဉ်တွဲလျက်အတူထိုင်သည်။ ; *raōcū* *adv* အတူတကွ *ma raōcū* အတူတကွလုပ်ပါ။

together with *bloncū adv* အတူတကွ *aò bloncū maõphă* မိဘနှင့်အတူတကွနေထိုင်သည်။ ; *khaòthwa v* အတူနေသည်

togetherness *n ta-aòblon₂* အတူတကွရှိခြင်း

toilet *n îpòn* အိမ်သာ

toilet-paper *n îpòncibein* အိမ်သာသုံးစက္ကူ

token *n tatha-iũn* ခမည်း

token gift *n tathayũn* ခမည်း: *picăphao tathayũn sũ la ba* ကလေးခမည်းအတွက်ကြက်တစ်ကောင်။

tolerance *n khannăn kxanhwaĩ₁* ခံနိုင်ရည်; *takxanthahĩ₁* ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်း

tolerant *adj khannăn kxanhwaĩ₂* ခံနိုင်ရည်ရှိသော; *tháphu* စိတ်ရှည်သော၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော

tolerant person *n pratháphu* စိတ်ရှည်သူ

tolerate *v khannăn kxanhwaĩ₃* ခံနိုင်ရည်ရှိသည်။ အနံ့နာ ခံနိုင်သည်; *kxanthahĩ* တင်းခံသည် *kxanthahĩ ma taũ htaũ ka* ပြီးဆုံးသည်အထိတင်းခံ၍လုပ်ဆောင်ပါ။

toleration *n takxanthahĩ₂* တင်းခံခြင်း

tomato *n kansũ* ခရမ်းချဉ်

tomboy *n mukaũ kxaukwán* ယောက်ျားလျား; *tháprakhaũ* ယောက်ျားလျား

tomorrow *n caòpèdaõ* မနက်ဖြန် *khĩ ka ma beĩ caòpèdaõ* မနက်ဖြန်ကျမှ လုပ်မည်။

tomorrow daytime *n caòmõncă* မနက်ဖြန်နေ့အချိန်

tomorrow evening *n caòmõnha* မနက်ဖြန်ည

tomorrow morning *n caòmõnraò* မနက်ဖြန်မနက်

tongs *n nidi* ညှပ်

tongue *n plĩ* လျှာ

tongue tip *n khaplõnnă* နှုတ်ဖျား၊ ပါးစပ်ဖျား

tonsil *n khadacũ* အသီး

too *adv khlaòlwăñ* လွန်ကဲစွာ; *khlaò* အလွန်အမင်း; လွန်စွာ; *lwăñ₂* အလွန်အမင်း၊ လွန်စွာ *hyũn htwan phraũ lwăñ* အိမ်တိုင်သိပ်ကြီးလွန်းသည်။

too eager *adj hahàò raòrăñ* ဆန္ဒစောလွန်းသော

too much *adv lakhlaò lalwăñ* လွန်ကဲစွာ

too much *MSG adj bablă* အရသာပျက်သော *ba bwai*

dau wíthwíphwan thwĩ bablă အချိုမှုန့်များလွန်းလျှင်ဟင်းအရသာပျက်သည်။

too salty *adj syũn-ũ* ငန်လွန်းသော၊ ချိုလွန်းသော

too sweet *adj syũn-ũ* ငန်လွန်းသော၊ ချိုလွန်းသော

tooth *n thaũkhũ* သွား

tooth that turns towards inside *n thaũkhũkrũ* ကုတ်သောသွား

toothbrush *n thaũkhũhtaũ* သွားပွတ်တံ

toothpaste *n tathũhtaũthaũkhũ* သွားတိုက်ဆေး

toothpick *n thaũkhũnisai* သွားကြားထိုးတံ

top *n kanăcaò* ထိပ်ဖျား; *nă₁* ထိပ်၊ အဖျား; *tapaò* ဂျင်

top of stairs *n calòn lamaõ* လှေကားထိပ်

top of stream *n laõhta* ချောင်းအဖျား

top of the stairs *n calõnnă* လှေကားထိပ်

top of tree *n thõnnă* သစ်ပင်ထိပ်ဖျား

topsy-turvy *adj khwikhau* ငိုက်စိုက်ကျသော၊ ဇောက်ထိုးမိုးမျှော်ဖြစ်သော

torch *n mĩdă* လက်နှိပ်ခါတ်မီး

torn *mai₂ v* စုတ်ပြဲသည် *nũ mai* ဘောင်းဘီစုတ်ပြဲသည်။ ; *thaphrai adj* စုတ်ပြဲသော

torrent *n sũkhõn* တောင်ကျရေ

torture *v phyăñ* ညှဉ်းဆဲသည်

toss *v cwai* ဆင့်သည် *maõ cwai hũ* အမေဆန် ဆင့်သည်။ ; *htũ₃* ခတ်သည် *paũ lanhtũ* နွားခတ်ကြသည်။ ; *khlaĩn* ခတ်သည် *pană khlaĩn khõn* ကျွဲကန်သင်းရိုးကိုခတ်သည်။

toss each other *v lanhtũ* အချင်းချင်းဝှေ့ကြသည်

toss in tray *v sa₅* ပြာသည် *sa hũ* ဆန်ပြာသည်။

totally *adv laõlaõ₂* စုစုပေါင်း *laõlaõ pra aò suya* အားလုံးစုစုပေါင်းလူခြောက်ရာရှိသည်။

touch *v htũ₄* ထိသည်; *htũba* ထိသည်; *htũkataõ* ထိသည်; *kataõ* ထိသည်; *kiku* ပွတ်သီးပွတ်သပ်ပြုလုပ်သည်; *phaõ₂* ကိုင်သည်

touch slightly (with body) *v karu₂* ကိုယ်ဖြင့်ပွတ်သည် *htaòmyũn karu thõn* တောဝက်ကသစ်ပင်ကိုကိုယ်ဖြင့်ပွတ်သည်။

touching the ground *adv taõphĩ taõhan* မြေကြီးကိုထိ

လျက် *năn taõphĩ taõhan* မြေကြီးပေါ်ထိုင်သည်။
tough *adj khlein₁* မာသော; ကျစ်သော *pra ya khlein*
 အသားကျစ်သူ။
tour *v li₆* ခရီးလှည့်လည်သည်; *tausĩ taukǎn* ခရီး
 လှည့်လည်သည်
tour the village *v li dõn* ရွာလှည့်သည်
tourist *n pralisũkǎn* ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်;
pratausĩtaukǎn ခရီးလှည့်လည်သူ
town *n wein* မြို့ *Pekhõn wein* ဖယ်ခုံမြို့။
township *n weinmõn* မြို့နယ်
township committee *n weinmõn kòmìti* မြို့နယ်
 ကော်မတီ
townsman *n weinphao₂* မြို့သား
toxaemia *n thwĩhtan* သွေးဆိပ်တက်ခြင်း
toxemia *n thwĩhtan* သွေးဆိပ်တက်ခြင်း
track *n ayaõ akòn* လမ်းကြောင်း (လူ၊ တိရစ္ဆာန်); *kòn₄*
 တိရစ္ဆာန်သွားလမ်း; *panǎ kòn* ကျွဲသွားလမ်း။
tractor *n konhtaisaĩ* ထွန်စက်
trade *makǎ₂* *v* ကုန်ကူးသည်; *makũ makǎ* *v*
 ကုန်ကူးသည်; *nitaõnisǎ* *v* ရောင်းဝယ်သည်; *tapritasǎ*
n အရောင်းအဝယ်
trader *n pramakũ* ကုန်သည်; *pranitaõnisǎ* ရောင်းဝယ်သူ
trading *n tamakũmakǎ* အရောင်းအဝယ်; *tanitaõnisǎ*
 အရောင်းအဝယ်
tradition *n maõphǎ takaõ* ရှေးရိုးအစဉ်အလာ; *maõtacǎ*
phǎtakaõ ရှေးရိုးအစဉ်အလာ
traditional dance *n phla₁* ရိုးရာအက
traditional god *n phũkabaũkathĩ* ရိုးရာဓလေ့ဘုရား
traditional healer *n caõmu₁* မှော်ဆရာ *caõmu cõn*
nĩswĩ မှော်ဆရာနီးဗေဒင်ချိုးသည်။
traditional heat treatment (of women) *n ma lõn* မီးနေ
 ခြင်း
traditional religion *n kakhwõn* မိရိုးဖလာဘာသာ
trail *v cũkhanyǎn* ခြေရာခံသည်; *cwĩrũ* ဒွတ်တိုက်
 ဆွဲသည်
trailer *n kondalaõ* ဒွတ်တိုက် (ထော်လာဂျီ)
train *v malũ₁* သင်ယူသည်၊ လေ့ကျင့်သည်
trainee *n pramalũphi* သင်တန်းသား၊ သင်ယူသူ

trainer *n pramalũba* လေ့ကျင့်ပေးသူ; *pramalũphi*
 လေ့ကျင့်ပေးသူ
training *n tamalũba* လေ့ကျင့်ပေးခြင်း; *tamalũtõn*
 သင်တန်း
transfer *v khai₁* ပြောင်းသည် *khai kalǎn* နေရာ
 ပြောင်းသည်။ ; *thwaiswaĩ* ပြောင်းရွှေ့သည်
transfer (money) *v phĩyõn₂* ငွေလွှဲသည်
translate *v blancein* ဘာသာပြန်သည်; *tyanblancein*
 ဘာသာပြန်သည် *tyanblancein dõ Kayǎn li* ကယန်း
 စာသို့ဘာသာပြန်သည်။
translation *n tablancein* ဘာသာပြန်ခြင်း;
tatyanblancein ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း
translator *n prablancein* ဘာသာပြန်ဆိုသူ;
pratyanblancein ဘာသာပြန်
transparency *n talaumaĩ* ပွင့်လင်းမြင်သာမှု
transparent *adj khǎpaulu* အလင်းထိုးဖောက်နိုင်သော;
laumaĩ laukhǎ မြင်သာထင်ရှားသော; *paulu* ဖောက်
 ထွင်းမြင်ရသော
transsexual *n praklaĩta* ဆန့်ကျင်ဘက်လိင်အင်္ဂါများခွဲ
 စိပ်တပ်ဆင်၍လိင်ပြောင်းသူ
trap *dei₂* *n* ထောင်ချောက်; ကျော့ကွင်း; *deicaõ* *n*
 ကျော့ကွင်း; *deikhlein* *n* ကျော့ကွင်း; *du₂* *v*
 ထောင်ချောက်ထောင်သည်; *khwǎ* *n* ထောင်ချောက်၊
 ကျော့ကွင်း; *sai₂* *v* ထောင်သည်
travel *v swaĩkhlai* ခရီးသွားသည်; *taukhlai laikhlõn*
 ခရီးသွားသည်
traveller *n prataukǎn* ခရီးသွားသူ၊ ခရီးသည်;
prataukhlailaikhlõn ခရီးသွားညွှတ်သည်
travelling *n tataukhlailaikhlõn₁* ခရီးသွားလာခြင်း
travels *n tataukhlailaikhlõn₁* ခရီးသွားလာခြင်း
treasure *n krau* ဘဏ္ဍာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ
treasurer *n prapaõkrau* ဘဏ္ဍာထိန်း
treat unequally *v phileĩntõn₂* မမျှမတပြုမှုသည်
tree *n thõn* သစ်ပင်
tree fork *n thõntǎ₁* သစ်ခွ
tree frog *n dĩpũ* ဖားပျံ
tree lizard *n khwĩthyũn* ပုတ်သင်ညိုစိမ်း
tree of smooth wood *n thõnma* ယမနေ

tree shade *n* *thôn-iûn* သစ်ပင်ရိပ်; *thônyûn* သစ်ပင်ရိပ်

tree species *n* *hanhônpran* အကိုင်းခိုင်ခန့်သည့်
စွယ်တော်တစ်မျိုး; *hanhôn* စွယ်တော်

tree whose bark can be used to make shampoo *n*
thônkrûn တရော်

tree with large leaves *n* *thônkaô* ပေါက်ပင်

tree with very sour fruit *n* *batí* အသီးအလွန်ချဉ်သည့်
သစ်ပင်တစ်မျိုး

tree with white wood *n* *thônbaü* အဖြူရောင်အသားနှင့်
သစ်တစ်မျိုး

tremble *tathahwathadei* *n* တုန်လှုပ်ခြင်း; *thahwa*
*thadei*₂ *v* တုန်လှုပ်သည်

trestle for gourd plants *n* *cei nikhya* ဘူးစင်

triangle *n* *thyûncain* တြိဂံ (အပြင်ထောင့်); *thyûnnôn*
တြိဂံ (အတွင်းထောင့်)

triangular brass gong *n* *panhwalā* ကြေးစည်; *pantakai*
ကြေးစည်

trifle *n* *aphao abyü* အသေးအဖွဲ၊ တိုလီမိုလီ; *côkôntai*
အသေးအဖွဲ; *phaomi*₁ သေးနပ်သည့်အရာ

trigger *n* *htí*₂ မောင်းခလုတ် *klôn htí* သေနတ်မောင်း
ခလုတ်။

tripe *n* *phüdyûn* အစာအိမ် (တိရစ္ဆာန်); *phühwai* အမဲ
ပုဆိုးကြမ်း; *phükhôn* အစာအိမ် (အမဲ)

tripod *n* *nithu*₁ ဖိုခနောက်

trolley *n* *lühtau* လက်တွန်းလှည်း

trouble in the country *n* *mônca*₁ တိုင်းပြည်မငြိမ်မသက်
ဖြစ်ခြင်း

troublesome *lalíthá*₂ *adj* အနှောင့်အယှက်ပြုသော;
sápheí sárai *adv* ဒုက္ခရောက်သော

trough *n* *khlôn*₁ စားကျင်း; စားခွက် *htaò an sa dò*
khlôn ဝက်ကစားကျင်းဖြင့်အစာစားသည်။

trowel *n* *cuhta* သံလက်

true *adj* *mwaí*₁ မှန်ကန်သော; *mwě* [kk] မှန်ကန်သော

true democracy *n* *demokreci caô* စစ်မှန်သောဒီမိုကရေ
စီ

true union of federation *n* *mônceanblon caôcaô* ဖယ်
ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်

truly *adv* *mwaí badíbadá* ဧကန်အမှန်; *mwaí caôcaô*
ဟုတ်ကိုဟုတ်၊ ဧကန်အမှန် *mwaí caôcaô prahu*
သူ့ခိုးဟုတ်ကိုဟုတ်သည်။; *mwaíywan* ဧကန်အမှန်;
*ywăn*₁ အမှန်တကယ် *ywăn ya?* အမှန်တကယ်လား။

trunk *n* *môn*₃ နှာမောင်း; *sănmôn* ဆင်နှာမောင်း။ ; *môn*₃
ပင်စည်

trunk of a tree *n* *thônmmôn* ပင်စည် (သစ်)

trust *cipôn*₂ *v* အားကိုးသည်; *tayü-an* *n* ယုံကြည်စိတ်ချ
ခြင်း; *yü-an* *v* ယုံစားသည်

trustworthy *adj* *lankli lanban* ယုံကြည်စိတ်ချသော

truth *n* *tamwaitahän* အမှန်တရား; *tateítamaô* မှန်ကန်
ခြင်း

truthful *adj* *ateí amaô* မှန်ကန်သော

truthful man *n* *prateipramaô* ရိုးသားဖြောင့်မတ်သူ

try *v* *maywán* ကြိုးစားသည် *ba maywán khă htaü*
ကြိုးစားလုပ်မှုပြီးမည်။

try utmost *v* *rwän ma* အစွမ်းကုန်လုပ်သည်

tuber *n* *khau*₂ မြေအောက်ပင်စည် *sukhau* ပိန်းပင်စည်
ဥ။

tuberculosis of the lungs *n* *thakhuhtanthwí* ချောင်းဆိုး
သွေးပါခြင်း

Tuesday *n* *Mônntûnû* အင်္ဂါနေ့

tuft of grass *n* *myûnkhau* မြက်ဖုတ်

tug *v* *hteintü* ဆွဲဖြတ်သည်

tug of war *n* *cwíkhraín nipû*₁ လွန်ဆွဲပွဲ *ü daô*
cwíkhraín nipû aò ယနေ့လွန်ဆွဲပွဲရှိသည်။

tumbling kelly *n* *paínsahtôn* ပစ်တိုင်းထောင်

turban *n* *khaukaô* ခေါင်းပေါင်း

turkey *n* *súsăñ* ကြက်ဆင်

turmeric *n* *mabăn* နနွင်း

turn *v* *blan*₃ လှည့်သည်; *ceín*₂ လှည့်သည်၊ ကြိတ်သည်;
*ngeín*₁ လှည့်သည် (ခေါင်း)

turn around *v* *ceínryûn*₁ ပတ်လှည့်သည်

turn back *v* *ngeín khyü* နောက်လှည့်သည်

turn back on *dakhôn* *adv* ကျောပေးလျက် *pí maôpră*
aômí dakhôn အဖွိုးအိုကျောပေးလျက်အိပ်နေသည်။ ;
maôdakhôn *v* ကျောခိုင်းသည်

turn in circle *v ceñryūn₂* ပတ်ချာလှည့်သည်

turn the back *v khū₃* ကျောပေးသည်

turn up *v khlu₃* တူးဆွသည် *htað khlu han* ဝက်မြေ တူးဆွသည်။

turn with bradawl *v cusū₂* လက်ပွတ်စူးဖြင့်လှည့်သည်

turned up earth *n hanlōn* ဆွထားသောမြေတုံး *yădò masau mau dō hanlōn* အမှုလုပ်မည့်အစား ဆွထားသောမြေတုံးကိုပေါက်ပါ။

turpentine *n ngaũcăn* ထင်းရှူးအဆီ

turtle *n khlū* လိပ်

tusk *n mai₁* အစွယ်

tussle *v lanphau₂* လုံးကြသည်၊ လုံးထွေးသတ်ပုတ်သည်

TV *n yònlaođghūhyūn* ရုပ်မြင်သံကြား

twelve kyats *n thăntòn* ဆယ့်နှစ်ကျပ်

twenty 20 *n nū₅* နှစ်ဆယ် ၂၀

twenty-five pyas *n lamă* ၂၅ပြား; *rwănmă* ၂၅ပြား *kăn kanaï rwănmă cō að pè* ယခုခေတ် ၂၅ပြားမရှိတော့ပါ။

twig *n phăntein* အခက်၊ အကိုင်းငယ်; *tein₃* အခက်အလက်; *thônphănp hao* သစ်ခက်

twin *n dikyūn* အမြွှာပူး; *pradikyūn* အမြွှာပူး

twist *v badei* လိမ်သည် *thônpein badei* ပျဉ်ပြားလိမ်သည်။; *kli₁* ကျစ်သည်; *thacū₂* လိမ်သည် *thônpain thacū* ပျဉ်ပြားလိမ်သည်။ ; *thatwan₂* တွန့်သည်

twist and turn *v khli₁* ကွေ့ကောက်သွားသည်; *lað₁* လိမ်လှည့်သည်; (အားကစား)

twist each other *v landeincū* လိမ်ကြသည်

twisted *adj badein* လိမ်ကျစ်သော; *thatwan₁* တွန့်သော

twisty *adj thacū₁* တွန့်လိမ်သော

twitch *v htū* *htað* အကြောဆွဲသည်

two 2 *n nū₁* နှစ် ၂

two handful *bu₂ n* လက်နှစ်ခု; *bu₃ clf* လက်နှစ်ခုပုံ

two hundred kyats *n lakwūn₂* နှစ်ရာကျပ်

two persons *n thanū* နှစ်ယောက်

two small sticks on both bones *n sūlyan* ကြက်ရိုးတွင် တုတ်ကလေးနှစ်ချောင်းစီအမျိုးအစား

two small sticks on the left bone and one on the right bone *n sūcwī* ဘယ်ဖက်ကြက်ရိုးတွင်တုတ်ကလေးနှစ်ချောင်းနှင့်ညာဖက်တစ်ချောင်းရှိသောကြက်ရိုးအမျိုးအစား

two small sticks on the right bone and one on the left *n sūniru* ညာဖက်ကြက်ရိုးတွင်တုတ်ကလေးနှစ်ချောင်းနှင့်ဘယ်ဖက်တစ်ချောင်းအမျိုးအစား (ကြက်ရိုးထိုးဗေဒင်)

two traps between (between ten to twenty yards) *n la hòn htu* ထောင်ချောက်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြားအကွာဝေး *hyūn dò phăn cōn la hòn htu* အိမ်နှင့်စပါးကျိုအကြားထောင်ချောက် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြားအကွာအဝေးခန့်ရှိသည်။

two viss *n kwūn* နှစ်ပိဿာ; *lakwūn₁* နှစ်ပိဿာ

two yards length *khlyăn₁ n* လံ; *khlyăn₂ clf* လံ (နှစ်ကိုက်)

two years ago *n nirunein* လွန်ခဲ့သည့်နှစ်နှစ်၊ တမြန်နှစ်

two-faced mind *n kaukhau* အပေါ်ယံစိတ်

tying thread *n takyănri* ချည်ကွင်းစွပ်မင်္ဂလာပေးခြင်း

type *n sōn₁* အမျိုးအစား *phi dō dū sōn* ထိုအမျိုးအစားကိုယူမည်။

type of edible herb *n klyūn* ဂျူးမြစ်

type of wasp which feeds at night *n caðmalað* နေ့အခါမြေကြီးထဲဝင်၍ ညအခါအပြင်သို့ သစ်ရွက်ထွက်စားသည့်အဝါရောင်ပိတုံးငယ်တစ်မျိုး; *caðmathwī* နေ့အခါမြေကြီးထဲဝင်၍ညအချိန်သစ်ရွက် ထွက်စားသည့်ပိတုံးငယ်တစ်မျိုး; *caðmaná* နေ့အခါမြေကြီးထဲဝင်၍ညအချိန်အပြင်သို့ သစ်ရွက်ထွက်စားသည့်ပိတုံးငယ်တစ်မျိုး

U u

umbrella *n cōn₁* ထီး; *htī₁* ထီး

UN Security Council *n Kūlāthamēka tacaūta-ōn*

kònci ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ

unable *adj* *thatað* မတတ်နိုင်သော

unavoidable *adj* *raincòlǔ₁* မလွဲသာမရှောင်သာသော

unavoidably *adv* *barǎn* မလွဲမရှောင်သော *ba tau rǎn* မလွဲမရှောင်သာသွားရမည်။; *raincòlǔ₂* မလွဲသာမရှောင်သာ

unbearable to see *adj* *khwan còrǎ* ကြည့်မရသော၊ မျက်ကြောမတည့်သော

unbearable to see or eat *adj* *krwan* လုံးဝမမြင်ချင်၊ မစားချင်ဖြစ်သော

unboiled water *n* *sǔthǒn* ရေစိမ်း

uncastrated bull *n* *paǔphǎcǔ* နွားသိုး

uncastrated male goat *n* *pǐphǎcǔ* ဆိတ်သိုး

uncertain *adj* *còkleǐ còklan* မသေချာသော

unchangeable *adj* *cað₂* မပြောင်းလဲသော

uncle *n* *ca₂* ဦးလေး; အဒေါ်; *cakhaǔ* ဦးလေး

unclean *adj* *cikhrao cikhra* မသန့်ရှင်းသော; *thakhrao thakhra* မသန့်ရှင်းသော (အစားအစာ)

uncleanly *adv* *thamu thathai* ညစ်ပတ်စွာ *an sa thamu thathai* ညစ်ပတ်စွာစားသောက်သည်။

uncleanness *n* *tathakhraothakhra* သန့်ရှင်းမှုကင်းမဲ့ခြင်း

uncommon *adj* *lúdòpòn khlǒndòrǎn* ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထမဟုတ်သော

uncovered *v* *aðba-ǎn* ပွင့်နေသည် *dyǎnpòn aðba-ǎn* ထမင်းအိုးပွင့်နေသည်။; *ba-ǎn* ပွင့်သည်

under *kalǎ* *adv* အောက်တွင်း; *lǎ₃ post* အောက်တွင်

under house arrest *v* *pánklón* အကျယ်ချုပ်ခံရသည်

underground *n* *hanlǎ* မြေအောက်

understand *v* *nāpau* နားလည်သည်; *nāthei* နားလည်သည်

understand in conversation *v* *niswícǔ phlu* စကားပေါက်ကြသည်

underwear *n* *núkabi* အတွင်းခံဘောင်းဘီ; *núkaǔ* အတွင်းခံဘောင်းဘီ

undeveloped *adj* *thau₄* ဖျင်းသော *baúthau* စပါးဖျင်း။

undeveloped grain *n* *thau₁* အဖျင်း (စပါး)

undress *v* *lǔ₄* ချွတ်သည်; *lǔkaǐ* ချွတ်ပစ်သည်

uneasy feeling in mouth *n* *kaðsúbǎn* ခံတွင်းချဉ်

uneasy in mind *adj* *thá-còplón* နောက်ဆံတင်းသော

unemployed *adj* *aðyaǔ tama* အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သော

unequal *adj* *dausyan₂* မညီမျှသော; *leintón* မညီမညာဖြစ်သော၊ မညီမမျှသော

unequal (level of relation) *adj* *bǒn₄* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်မညီသော

unequal level of relation *adj* *swǐbǒn₂* အမျိုးတော်စပ်မှုအဆင့်မညီသော

uneven *adj* *badeǐn* တစ်ဘက်သတ်ကျသော; *didòn₂* မညီညာသော; *klǒncu* မညီညာသော *hwǎncein cubao klǒncu* အင်္ကျီ လက်တိုရှည်မညီဖြစ်သည်။

unexpectedly *adv* *kahǒn yaǔ* မထင်မှတ်ပဲ

unfaithful *adj* *pli* သစ္စာမဲ့သော

unfertile *adj* *rǐ₁* မဖြစ်ထွန်းသော

unfit *adj* *klancòba* မသင့်လျော်သော (လုပ်ကိုင်ပြောဆို); *thalwaǐ* လွဲသော *htwǎn thónhtwan thalwaǐ* တိုင်ဆက်တာလွဲသွားသည်။

unfitting to a situation *adj* *cǒròn cǒkhyòn* အခြေအနေတစ်ခုနှင့်မသင့်လျော်သော

unfortunate person *n* *praklyan* ကံခေလူ

unharmoniously *adv* *lapra laraǔ* တစ်ယောက်တစ်ပေါက် *ma lapra laraǔ htǔ ta cǒ da* တစ်ယောက်တစ်ပေါက်လုပ်လျှင်ဖြစ်လာမည်မဟုတ်။

union of federation *n* *mónceinblon* ဖယ်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု

uniqueness *n* *tathakað* ထူးခြားခြင်း

unit measure for grain *clf* *tan₃* တင်း; *baú nú tan* စပါးနှစ်တင်း။

unit of land *on₁ n* ပယ်; *on₂ clf* ပယ်

unit of measure for grain *n* *dǎncǔ₂* စိတ်တောင်း; *dǎnpi* ပြည်တောင်း; *dǎnpú* နှစ်ပြည်ဝင်တောင်း

unite *v* *aðdwǎn* စည်းလုံးသည်; *htòndwǎn* ပေါင်းစည်းသည်

united *aðpeǐn aðdwǎn* *adj* ညီညီညွတ်ညွတ်ရှိသော; *dwǎncǔ₂* *v* ညီညွတ်သည်; *dwǎnpeǐn* *adj* ညီညွတ်

သော; *nirūnirā₁* *adj* စည်းလုံးသော

United Nations Organization *n* *Kūlāthamēka*
 ကုလသမဂ္ဂ (*Sūkhān Blon Phon, S.B.P.*)

unitedly *adv* *nirūnirā₂* စည်းလုံးညီညွတ်စွာ; *prau₁*
 ညီညာစွာ

unity *n* *tadwāntapein* စည်းလုံးခြင်း; *tangitadwān*
 စည်းလုံးညီညွတ်မှု; *tanirunirā₂* ညီညွတ်ခြင်း

university *n* *taphali tōnlūdaukyōn* တက္ကသိုလ်ကျောင်း

unknown *adj* *theicū* မသိရသော

unless *conj* *bacō* မဟုတ်လျှင် *bacō htān cau du sū ka*
 ထင်းမပိုက်လျှင်ရေပစ်ပါ။

unload *v* *sīkaī* ဝန်ချသည်; *sīlan* အောက်ချသည် *sīlan*
tara ပစ္စည်းအောက်ချသည်။

unlucky *adj* *bwūncā* ကံမကောင်းသော၊ ကံခေသော;
klyan ကံမကောင်းသော၊ လာဘ်တိတ်သော

unlucky person *n* *prabwūncā* ကံမကောင်းသူ

unnatural *adj* *ai₁* ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်သော *htaò htan*
calòn htaò ai ဝက်လှေကား တက်ခြင်းမှာဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်
 မဟုတ်။

unnatural sexual intercourse *n* *ta-ai ta-ū* သဘာဝနှင့်
 ဆန့်ကျင်သည့်လိင်ဆက်ဆံခြင်း

unpolished rice *n* *hūthi* ဆန်လုံးတီး

unqualified *adj* *cōmaraōmarān* အရည်အချင်းမပြည့်မီ
 သော

unrequited *adj* *badein* တစ်ဘက်သတ်ကျသော

unroll *v* *phlā* ဖြန့်သည် *phlā khlaò* ဖျာကိုဖြန့်သည်။

unsatisfied *cōlaōkaū* *adj* ကျေနပ်မှုမရှိသော; *thá-cōrī₁*
n မကျေနပ်ခြင်း

unseemly *adj* *dūmaī dūnā* အမြင်မတော်သော; *dūmaī*
 အမြင်မတော်သော; *kramaī* အမြင်မတော်သော

unstable *adj* *kaūlilōn₂* စိတ်ကစားသော

unstable mind *n* *kaūlilōn₁* စိတ်ကစားခြင်း

unsuccessful *adj* *cūnā₂* မအောင်မြင်သော; အဖျားရှူး
 သော *pralyūnlōn mè pra cūnā* လောင်းကစားသမား
 များသည် အဖျားရှူးသူဖြစ်သည်။

untamed *adj* *plan₂* မယဉ်သော

untie *v* *kwā₄* ကြိုးဖြေသည်; *kwākaī* ကြိုးဖြေသည်

until *p* *taūđō* တိုင်အောင်၊ အထိ

until death *adv* *dwancaū* အသက်ထက်ဆုံး *dwancaū*
cō thapein အသက်ထက်ဆုံးမမေ့ပါ။

untraditional *adj* *maōcōrā phācōrū* မိရိုးဖလာ
 အစဉ်အလာမရှိသော

unusual *adj* *cōphraò* ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်သော; *cōrā*
cōrū ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် မဟုတ်သော *maō cōrā phā cōrū*
 မိဘများထိုကဲ့သို့ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မရှိ။ ; *cōrū cōrā*
 ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်သော

unzipped *adj* *thaphru₁* ဇစ်ပြုတ်သော *nū niphru*
thaphru ဘောင်းဘီဖော်ပြုတ်သည်။

up *adv* *htanlū₂* အပေါ်၌၊ အထက်တွင် *bwai htanlū ka*
 အပေါ်တွင်ထားပါ။

up to *adv* *tōn₇* ကစ၍ *tōn ū* ၍ထိ။

up to where *adv* *tōnmā* မည်သည့်နေရာအထိ

up-turned *adj* *thakhlī₁* လှန်သော *maīphlon thakhlī*
 မျက်စိလှန်သည်။

upgrading course *n* *tamalūhtain* မွမ်းမံသင်တန်း
sūkhanlī tamalūhtain ကြက်ခြေနီမွမ်းမံသင်တန်း။

upper part of stream *n* *laō khau* ချောင်းအထက်ပိုင်း

upper thigh *n* *khanduhti* ပေါင်ရင်း

upright *adj* *htū₁* တည့်မတ်သော

uprightly *adv* *thaò₁* ဖြောင့်တန်းစွာ၊ တည့်တည့် *pein*
thaò dān kaū တောင်းထဲကိုတည့်တည့်ပစ်သည်။

uproar *n* *tahtaōtahtwān* ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်ခြင်း
tahtaōtahtwān htū dō pwaī kaū ပွဲ
 ခင်း၌ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်သည်။ ; *tathahtaōthahtwān*
 ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်ခြင်း

uproarious *adj* *thahtaō thahtwān* ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်
 သော

uproot *v* *yā₂* ဆွဲနှုတ်သည်; *yākaī* ဆွဲနှုတ်ပစ်သည်

upside down *lankhlwī₂* *adj* ဇောက်ထိုးဖြစ်သော; *saiki*
adv ဇောက်ထိုးလျက်

upturned *adj* *hū* ထော်သော *htaò khaplōn hū* ဝက်
 နှုတ်ခမ်းထော်သည်။ ; *ngao₁* လှန်သော *nanphla ngao*
 ပေါက်ပြားအရှေ့လှန်သည်။

upwards *adv* *tōnkhau₁* အထက်ပိုင်း၌

urge children to walk *v* *taōtaū* ကလေးလမ်းလျှောက်ရန်
 သင်ပေးသည်

urgent *adj* *kaðthá₁* အလျင်အမြန်လုပ်ရသော; *thakað₁* အလျင်လိုသော

urgently *adv* *kaðthá₂* မြန်မြန်ဆန်ဆန် *ma kaðthá khă htaú* မြန်မြန်ဆန်ဆန်လုပ်မှပြီးမည်။

urinary smell *n* *nyúnsúhai₁* သေးနံ့

urinate *v* *săphúsú* သေးပေါက်သည်; *săsú* သေးပေါက်သည်

urinate by accident *v* *săsú htanpôn* သေးအလိုအလျောက်ထွက်သည်; *súhtanpôn* အလိုအလျောက်သေးပန်းသည်

urine *n* *săsúsú* သေးရည်; *sú₂* သေးရည်

us *pro pa* ကျွန်ုပ်တို့၊ ကျွန်ုပ်တို့၏၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို

use *v* *cai₃* သုံးသည် (ပိုက်ဆံ) *lai pwaí hă cǎ cai bi rwăn ka* ပွဲသွားသည့်အခါပိုက်ဆံအရမ်းမသုံးနှင့်။; *i* အသုံးပြုသည် *i paúliú-i* လှည်းထမ်းပိုးအသုံးပြုသည်။

use in counting articles of clothing *clf* *pú₂* ထည် *nú* *nú pú* တောင်းဘိနစ်ထည်။

use sparingly *v* *kri₂* ခြိုးခြံချေတာသည် *an kri aǎ kri ka* ချေတာစားသောက်ပါ။

used *adj* *rí₂* ဟောင်းပြီးသော *saú dú phôn rí yaú* ထိုတောင်ယာကဟောင်းပြီးသောယာဖြစ်သည်။

used as an ending word of a sentence *Pf* *leí₂* လိုက်တာ *thanaò leí* ဝမ်းသာလိုက်တာ။

used at the end of a sentence to make it sure *Pf* *mă₄* သေချာစေလိုသည့်ဝါကျအဆုံးအသုံးပြုစကားလုံး *tai ywăn mă* တကယ်ပြောတာ။

used field (no longer used) *n* *saúrí* ယာဟောင်း (အသုံးမပြုတော့)

used to *adv* *kaðkaò* လုပ်လေ့လုပ်ထ၊ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထ

used up *klaò₂* *adj* ကုန်သော; *krò* *v* ကုန်ခန်းသည် *thisú*

krò ခေါင်ရေကုန်ခန်းသည်။ ; *kru* *v* ခန်းသည် (အရေ)

useful *adj* *data₂* အသုံးကျသော၊ အသုံးဝင်သော; *dibu* [kk] အသုံးဝင်သော; *ida* အသုံးပြုနိုင်သော; *nibwan* အသုံးဝင်သော; *tí₁* အသုံးကျသော

useful person *n* *prasa prada* အသုံးဝင်သည့်လူ

useless *adj* *aòpú aòpí* မြောက်များသော၊ အပိုအလှူဖြစ်သော; *cǎtí* အသုံးမကျသော; *cǎnibwan* အသုံးမကျသော; *htaú hankhau(idiom)* ဆန်ကုန်မြေလေးသော *htaú hankhau yaú* ဆန်ကုန်မြေလေးရုံသာရှိသည်။ ; *nanwă* အလကား၊ အသုံးမကျသော *pra nanwă yaú* အသုံးမကျသည့်လူပဲ။ ; *thauphí* အသုံးမဝင်သော

useless thing *n* *tananwă₁* အသုံးမကျသည့်အရာ

uselessness *n* *tathautaphí* အသုံးမဝင်မှု; *tananwă₂* အသုံးမဝင်ခြင်း

usually *adv* *aò-amè* များသောအားဖြင့်; *khaikhai* ဖြစ်မြဲအတိုင်း; *púru púkhan* အစဉ်အလာအတိုင်း *ma nai púru púkhan* အစဉ်အလာအတိုင်းလုပ်သည်။ ; *thakrað₂* အများအားဖြင့် *athakrað lai kla* သူများအားဖြင့်စဉ်းသွားသည်။

uterus *n* *lănmað* သားအိမ်

utmost *adv* *rwăn₃* အစွမ်းကုန် *ba ma rwăn khă htaú* အစွမ်းကုန်ကြိုးစားလုပ်မှပြီးမည်။ ; *tað₂* အစွမ်းကုန် *ma tað* အစွမ်းကုန်လုပ်သည်။ ; *thăphú thă-i* အစွမ်းကုန်

utter *v* *dôn₁* ပြောဆိုသည်

utter mystic words *n* *khyú* မန်း

utter mystic words to put sth to death *v* *khyúthú* သေစေရန်မန်းမှုတ်သည် *khyúthú raú* မြေသေစေရန်မန်းမှုတ်သည်။

utter protective mantra *v* *cithaú* လက်ဝါး၌ တံတွေးဆွတ်ပြီး အာဏာစက်လွှမ်းမိုးခံရ သူ၏ ဦးခေါင်းကိုမှန်းမှုတ်သည်

V v

vacant *adj* *hôn* လပ်နေသော

vagabond *n* *tarútapă* ကလေးကချေသမား

vagina *n* *pěkaú* မိန်းမအင်္ဂါအခေါင်း

vagina (slang) *n* *nað₁* မိန်းမအင်္ဂါဇိတ်အခေါင်း

valley *n* *kǎnton* မြေနိမ့်ချိုင့်ဝှမ်း; *sòncôn* တောင်ကြား; *sòndein* တောင်ကြား

valorous *adj* *khaũ*, ရဲရင့်သော; *khaũhai* ရဲရင့်သော

valour *n* *takhaũtahaĩ* ရဲစွမ်းသတ္တိ

variegated ground lizard *n* *khwĩrein* ပုတတ်

vase *n* *phaõpôn* ပန်းအိုး

vegetable *n* *thõndõn thõnlā* ဟင်းသီးဟင်းရွက်

vegetable curry *n* *thwĩthalā* အသီးအရွက် (ဟင်း)

vegetable diet *n* *cõ-antaya* သက်သတ်လွတ်; *yaũtaya* သက်သတ်လွတ်

vegetable or fruit eaten with fish sauce *n* *sanwan* အတို့အမြုပ်

vegetables *n* *dõnkhā lāthyũn* ဟင်းသီး ဟင်းရွက်

vegetarian *n* *cõ-antaya* သက်သတ်လွတ်; *pracõ-antaya* သက်သတ်လွတ်စားသူ; *prayaũci* သက်သတ်လွတ်စားသူ

vehicle *clf* *khau*₄ တစ်စီး; *nakõpo la khau* မော်တော်ကားတစ်စီး။

venial sin *n* *takhòwèphao* အပြစ်ငယ်

vent of sucking pipe *n* *htaũhtikā* စုပ်တံလေဝင် ထွက်ပေါက်

veranda *n* *kablaò* လသာဆောင်

verse *n* *klanphao* အခန်းငယ်

very *adv* *khlaò* အလွန်အမင်း; လွန်စွာ; *thanai* လွန်စွာ *raò thanai* လွန်စွာကောင်းသည်။

very angry *adj* *thábao* ဒေါသအလွန်ထွက်သော

very bitter *adj* *prā*₁ အလွန်အမင်းခါးသော

very close *adj* *aòkaru* ကပ်နေသော *hyũn nũ mã aòkaru* အိမ်နှစ်လုံးကပ်နေသည်။

very easy *adj* *yaũblān* အလွန်လွယ်ကူသော (ပူစရာမလို)

very high *adj* *htanyũ* အလွန်အလွန်မြင့်သော

very high pitched *adj* *deĩnkleĩn* အသံအလွန်မြင့်သော

very little *adj* *sĩlaki* အနည်းငယ်မျှသော

very old *adj* *prāhtaò* အိုမင်းရင့်ရော်သော

very small bird *n* *htaumacā* အလွန်သေးငယ်သောငှက် တစ်မျိုး; *htaũtĩtĩ* အလွန်ငယ်သောငှက်တစ်မျိုး

very tasty *adj* *prõn*₂ အရသာအလွန်ကောင်းသော

very thin *adj* *bũbyan* အလွန်ပါးသော; *caĩtapeĩn* အလွန် ပိန်သော

very thirsty *adj* *kaseĩn* ရေအလွန်ငတ်သော

veterinarian *n* *taphaotayũ-caòmu* တိရစ္ဆာန်ဆရာဝန်

vice chairman *n* *khaunā nithũ* ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

vicinity *n* *kaphrĩ kacòn* အနီးပတ်ဝန်းကျင်; *karaõ kacan* အနီးပတ်ဝန်းကျင်

Victorian coin *n* *rwānya khaumwai* ဗီတိုးရီးယား ဘုရင်မဒင်္ဂါးပြား

victory *n* *tapĩtanain* အောင်ပွဲ; *tapĩ* အောင်ပွဲ

village *dõn*₁ *n* ရွာ; *dõn*₂ *clf* ကျေးရွာ *dõn aò nwai dõn* ကျေးရွာ ခုနှစ်ရွာ ရှိသည်။

village headman *n* *bakān* ရွာသူကြီး

village tax *n* *dõnmaõ* ရွာခွန်

village tract *n* *dõncòn* ကျေးရွာ အုပ်စု

village vicinity *n* *dõnphrĩ dõncòn* ရွာအနီးအနား

village wall *n* *dõnrá* ရွာစည်းရိုး

villager *n* *dõnphao phānphao* ရွာသူရွာသား; *dõnphao* ရွာသူရွာသား

villagers *n* *swĩpon dõnraõ* ရွာသူရွာသား; *syānpon dõnraõ* ရွာသူရွာသားများ

vine *n* *thabimõn* စပျစ်ပင်; *thabisũ* စပျစ်ရည်

vine kind *n* *mũghõn* ကျီးအာ

vineyard *n* *thabipòn* စပျစ်ခြံ

violate *v* *bá*₃ ချိုးဖောက်သည် *bá tamālan* ဥပဒေချိုးဖောက်သည်။

violent death *n* *tathũprān* အစိမ်းသေခြင်း

viper *n* *raũthũ* မြွေပွေး

virgin *n* *baleĩncān* အပျိုစစ်; *baleĩncaõ* အပျိုစစ်

visit *v* *laididaò* အလည်အပတ်သွားသည်; *li*₆ ခရီး လှည့်လည်သည်; *raõ*₂ လည်ပတ်သည် *tau raõ palòn* သူငယ်ချင်းထံသွားလည်ပတ်သည်။ ; *swāli* အလည် သွားသည်; *tauli tauklũ* သွားရောက်လည်ပတ်သည်; *tauli* သွားရောက်လည်ပတ်သည်

visit each other *v* *lantõncũ* အချင်းချင်းလည်ပတ်သည်

visit many far places *adj* *lõnkān* ရပ်ဝေးဒေသအများ အပြားသို့သွားသော

visitor *n* *pratauli* အလည်အပတ်သွားသူ

viss *cwaɿ₂* *n* ပိသာ; *cwaɿ₃* *clf* ပိသာ *prí htaòya la cwaɿ* ဝက်သားတစ်ပိသာဝယ်သည်။
vocation *n takácãnsű* ခေါ်တော်မူခြင်း
voice *n khacǎ₁* အသံ *Khaũ Bā khacǎ cǎn* ခွန်းဘ အသံကောင်းသည်။
voice choked with emotion *n thathaɿ₁* ရင်ဆို့သံ
volcano *n mĩsòn* မီးတောင်
volume measure equal to 12 pi *n khwaɿ₁* ခွဲ၊ ခွဲတောင်း *nű khwaɿ aò la tan* နှစ်ခွဲမှာ တစ်တင်းရှိသည်။
volume measure equal to 18 cans *clf pi₂* ပြည် *phõn dyǎn nű pi* ထမင်းဆန်နှစ်ပြည်ချက်သည်။
volunteer *makõn makā* *v* လုပ်အားပေးသည်; *makõn* *v*

လုပ်အားပေးသည်; *tamakõnmakā* *n* လုပ်အားပေး
vomit *praò₁* *n* အန်ဖတ်; *praò₂* *v* အန်သည်
vomit milk *v klai₂* နို့ရည်အန်သည် (ကလေး)
vote *n mě* မဲ၊ မဲပြား၊ မဲဆန္ဒ
voter *n prasaumě* မဲဆန္ဒရှင်
votes canvasser *n praywí mě* မဲဆွယ်သူ
vow *n ta-aũlanyǎlan* ကတိသစ္စာ၊ ကတိစကား
vowel a, e, i, o, u *n liphlonmaõ* သရ
vowel digraph *n liphlonmaõblon* သရတွဲ
vowels combined, e.g. ao, au, ei *n liphlonmaõblon* သရတွဲ
vulture *n leĩmaõpran* လင်းတ

W w

wade *v kǎ sű* ရေဖြတ်ကူးသည်
wag *v khlai₃* ခါသည်၊ နှန့်သည် *htwí khlai kǎnmeĩ* ခွေးအမြီးနှန့်သည်။
wage *n prakā* လုပ်ခ
wages *n sũduprakā* လုပ်အားခ
waist *n kaphõn* ခါး
wait *v haũ* စောင့်သည် *haũ khĩ ka* ငါ့ကိုစောင့်ပါ။; *paõ₄* စောင့်သည်
wait for each other *v lanhaũ* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးစောင့်ကြသည်
wait to raise the price *v khõnhtan ngau* အချိန်ရွှေ့ဆိုင်းခြင်းဖြင့်စျေးတက်စေသည်
waiter *n praleĩn* စားပွဲထိုး
wake *v mĩplű* နိုးသည်; *plű₂* နိုးသည်; *thǎn₄* နိုးသည် *thǎn anǎn ka* သူ့ကိုနိုးပါ။
wake sb up *v thǎn khyaò* နိုးသည်
wake up *v khyaò* နိုးထသည်; *mĩkhyàò* အိပ်ရာမှနိုးသည်
waken *v makhyàò* နိုးထစေသည်
walk *v khǎlai* လျှောက်လှမ်းသည်

walk along *v laisaũ* အတိုင်းလျှောက်သည် *laisaũ khlaiphao* လမ်းသွယ်အတိုင်းလျှောက်သည်။ ; *saũlai* အတိုင်းလျှောက်သည် *saũlai thaò khlai ka* လမ်းအတိုင်းတည့်တည့်လျှောက်ပါ။ ; *saũ* အတိုင်းလျှောက်သည်
walk on one leg *v titũtau* တစ်ပေါင်ကျိုးလျှောက်သည်
walking stick *n bǎnnihtaò₂* တောင်ဝှေး; *dwaimimõ* တုတ်ချောင်းကောင်; *mimõ* တုတ်ချောင်းကောင်
wall *n dao₂* နံရံ; ထရံ
wall of room *n daocõn* အခန်းစည်း
wallow *v caõ₂* လူးသည် *panǎ caõ hanpa-i* ကျွဲရွံ့လူးသည်။
wander *v balwai* လှည့်လည်သွားလာသည်
waning moon *n lǎ lan* လဆုတ်
want *v thayũ* ဆန္ဒရှိသည်၊ လိုချင်သည်
want to defecate *v tha-ĩ* ကျင်ကြီးစွန့်လိုသည်
want to drink *v tha-aõ* သောက်ချင်သည်
want to eat *v tha-an* စားချင်သည်
want to sob *v thangaũ* ငိုချင်သည်

want to squeeze *v* *thaswǎn* ညှစ်ထုတ်ချင်သည်

war refugee *n* *praraintasai sǎraiphao* စစ်ပြေးဒုက္ခသည်

war refugee camp *n* *raintasai sǎraipán* စစ်ပြေးဒုက္ခသည်စခန်း

warm *di*₅ *v* လှုပ်သည် *nǎn di mí* ထိုင်၍မီးလှုပ်သည်။; *la*₄ *adj* နွေးသော; *mala* *v* နွေးစေသည်; *non*₂ *v* သတိပေးသည် *nā ba hyǔn rǐ non khǐ la bǎn ka* ကြိုတင်ကြားလျှင်ငိုကိုသတိတစ်ချက်ပေးပါ။

warm by vapour *v* *thathwi* အငွေ့ဖြင့်နွေးစေသည်

warm clothe *n* *hwǎnceinla* အကိုအနွေးထည်

warm oneself *v* *kon*₄ လှုပ်သည် *aòmǐ kon mí* မီးလှုပ်၍အိပ်သည်။

warm oneself by fire *adj* *di mí* မီးလှုပ်သည် *pǐ maǒprǎ di mí* အဖွားအို မီးလှုပ်နေသည်။

warm rice *n* *dyǎnla* ထမင်းနွေး

warm water *n* *sǔla* ရေနွေး

warn *v* *phítheinǎn* သတိပေးသည်

warning *n* *thadǐ*₁ သတိ

wart *n* *htu*₂ ကြွက်နို့

wash *v* *cǎn*₈ ဆေးကြောသည်; *cǎnblǎn* ဆေးကြောသန့်စင်သည်; *phru*₃ ဆေးသည် *phru blǎn na khandeǐn ka* ခြေထောက်ဆေးပါ။ ; *prau*₂ ဆေးသည် *prau hǔ* ဆန်ဆေးသည်။ ; *su*₆ လျှော်ဖွပ်သည် *su nǔ* တောင်းဘီလျှော်ဖွပ်သည်။ ; *sublǎn* လျှော်ဖွပ်သည်

wash (face) *v* *plǎ*₅ သစ်သည် (မျက်နှာ)

wash face *v* *plǎ maǐphlon* မျက်နှာသစ်သည်

wash hair *v* *thaú*₃ ခေါင်းလျှော်သည်

wasp *n* *takǒn* နကျယ်ကောင်

waste *v* *seikaǐ* ဖြုန်းတီးသည် *seikaǐ krau* ဥစ္စာဖြုန်းတီးသည်။

watch *aǒpaǒ udaǒ 1* *v* စောင့်မျှော်သည်; *aǒpaǒ udaǒ 2* *v* စောင့်ကြည့်သည်; *nari*₁ *n* နာရီ; *paǒ*₅ *v* စောင့်ကြပ်သည်; *paǒtaryǔn* *v* စောင့်ကြည့်သည်; *udaǒ* *v* မျက်ခြေမပြတ်ကြည့်သည်

watch the camp *v* *paǒ pán* စခန်းစောင့်သည်

watching tower *n* *nimaǒ*₁ မျှော်စင်

watchtower *n* *kalǎnnimaǒ* မျှော်စင်

water *n* *sǔ*₁ ရေ

water boils *v* *sǔ bao* ရေဆူသည်

water cart *n* *sǔlǔ* ရေသည်လှည်း

water cup *n* *sǔbǎn* ရေခွက်; *sǔdyǔn* ရေခပ်ခွက်

water ferris wheel *n* *sǔkon* ရေရဟတ်

water festival *n* *heisǔ pwě* သင်္ကြန်; *thakyan(kt)* သင်္ကြန်; *thakyan heisǔ pwě* သင်္ကြန်ရေလောင်းပွဲ

water festival stage *n* *heisǔ nikhya* သင်္ကြန်မဏ္ဍ

water foam *n* *sǔbao*₂ ရေမြှုပ်; *sǔphon* ရေမြှုပ်

water in finger bowl *n* *sǔcǎncudeǐn* လက်ဆေးရေ; *sǔcǎn* လက်ဆေးရေ

water leech *n* *plein* မျှော့

water overflows *v* *sǔ lanplǎ* ရေလျှံသည်

water pipe *n* *sǔhtaú* ရေပိုက်

water pot *n* *sǔ-aǒpǒn* သောက်ရေအိုး; *sǔpǒn* ရေအိုး

water snail *n* *ngwǐ* ခရု

water snake *n* *raú*₅ ရေမြွေ

water tap *n* *sǔmǒn* ရေပိုက်ခေါင်း

water thrown at the water festival *n* *thakyansǔ* သင်္ကြန်ရေ

water with limes *n* *sǔkhu* ထုံးခါတ်ပါသောရေ

water-melon *n* *tinpu* ဖရဲသီး

water-spray *n* *sǔphrei* ရေပန်း

waterfall *n* *sǔlanplan* ရေတံခွန်; *sǔlanpǒn* ရေတံခွန် *Lǒpita sǔlanpǒn* လောပိတရေတံခွန်။

waterproof *thaú*₂ *n* မိုးကာ; *thaú*₄ *adj* ရေလုံသော

waterproof place *n* *kǎnthau* ရေလုံသောနေရာ

wave *gwǎn*₂ *v* ဝှေ့ယမ်းသည် *gwǎn kǎnkhwan* အလံကို ဝှေ့ယမ်းသည်။ ; *sǔtwaǒklaú* *n* ရေလှိုင်းလုံး; *sǔtwaǒ* *n* ရေလှိုင်း; *wǎn*₃ *v* ဝှေ့ယမ်းသည် *wǎn cudeǐn* လက် ဝှေ့ယမ်းသည်။

waxing moon *n* *lá htan* လဆန်း

ways *n* *khlaihlǒn*₁ နည်းလမ်း *daúlaǒ khlaihlǒn bǎ raǒ* နည်းလမ်းကောင်းပြသည်။

we *pro pa* ကျွန်ုပ်တို့၊ ကျွန်ုပ်တို့၏၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို

weak *adj* *phū*₁ အားပျော့သော

weak alcohol *n* *thikacu* ပျော့သောအရက်

weak point *n ikamu* ချွတ်ယွင်းအားနည်းချက်

weak rays of sun *n mǒnlanphu* နေစွယ်ကျိုးခြင်း (နေပူ ရှိန်လျှော့ချိန်)

wealthy *adj kraudyǔn₂* ကြွယ်ဝသော

wealthy person *n prakraudyǔn* ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ

wean *v khrannǔ* နို့ဖြတ်သည်

weapon *n taraitacǔ* လက်နက်

wear *v kaò₂* ပတ်သည်; ဝတ်ဆင်သည် *kaò kacǒn* ခါးပတ်ပတ်သည်။; *leĩ₃* ဝတ်ဆင်သည် *leĩ dǒ khaubǒn lòn* လည်ပင်း၌ဝတ်ဆင်သည်။ ; *sao₅* ပန်သည် *sao phaǒ* ပန်းပန်သည်။ ; *thaò₃* ဝတ်သည် *thaò hwǎncein* အင်္ကျီဝတ်သည်။

wear (longyi) *v paĩ₃* ဝတ်သည် (ထမီ)

wear a halo (of the sun) *v mǒn dao cǒn* နေထီးဆောင်းသည်

wear across the shoulder *v leĩbaseĩn* စလွယ်သိုင်းလွယ် သည် *leĩbaseĩn cikhǔ* လွယ်အိတ်ကိုစလွယ်သိုင်းလွယ် သည်။

wearing stone *n thein₁* လည်ဆွဲကျောက်

wearisomeness *n tathangwā* ငြီးငွေ့ဘွယ်ရာကောင်းခြင်း

weather *n kǎn₄* မိုးလေဝသ *kǎn kaũ leĩ* နေပူလိုက်တာ။

weave *v baò₃* ရက်လုပ်သည် *baò cikhǔ* လွယ်အိတ် ရက်လုပ်သည်။; *baòhta* အထည်ရက်လုပ်သည်; *hteĩn₃* ရက်သည် *hteĩn khlaò* ဖျာရက်သည်။ ; *maphai bailu* ချည်ငင်သည်

weaver bird *n htaudǔ* စာဘူးတောင်းငှက်

wedge *nithĩ₂* *n* သပ် *thĩ ǎn dǒ nithĩ* ဟစေရန်သပ်ဖြင့် ရိုက်ပါ။ ; *nithũ₁* *n* သပ်; *thĩ₃* *v* သပ်ရိုက်သည်; *thĩcein* *v* သပ်ရိုက်ထည့်သည်

wedge firmly *v thĩ cein* မြဲစွာသပ်ရိုက်ထည့်သည်

Wednesday *n Mǒnthyǔnnú* ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

weed *v cǎn₂* ပေါင်းရှင်းသည် *cǎn saũ cein* တောင်ယာ ပေါင်းရှင်းက ပြန်ရောက် လာသည်။; *cǎnsaũ* တောင်ယာပေါင်းရှင်းသည်; *kwĩ saũ* ပေါင်းသင်သည်

weedy *adj khai₁* ပေါင်းပင်ထူသော

week *sadĩ₁* *n* ပတ်; *sadĩ₂* *clf* ပတ် *aò nǔ sadĩ* နှစ်ပတ်ရှိ သည်။

weep *n tathangau* ငိုကြွေးခြင်း

weeper *n prangaũ* ငိုကြွေးသူ

weepingly *adv ngaũthathai* ငိုလျက်

weevil *n rǒnmaǒphǎ* အစေ့ထိုးပိုး

weigh *v khyan* ချိန်သည်; *tǒn₂* ချိန်သည် *tǒn baũ* စပါး ချိန်သည်။

weight measure equal to 1/4 viss *clf cǐ₂* အစိတ် *lwĩ cǐ htũ la cwaĩ* လေးစိတ်မှာ တစ်ပိဿာ။

weight measure equal to about 1.6 kilograms *cwaĩ₂* *n* ပိဿာ; *cwaĩ₃* *clf* ပိဿာ *prĩ htaòya la cwaĩ* ဝက် သားတစ်ပိဿာဝယ်သည်။

weight measure equal to about 3.2 kilograms *n kwún* နှစ်ပိဿာ; *lakwún₁* နှစ်ပိဿာ

weight measure equal to about 400 grams *n lacĩ₂* အစိတ်၊ အစိတ်သား

weight measurement equal to about 0.8 kilograms or 1.8 pounds *n hakhan* ငါးဆယ်ကျပ်သား *prĩ cǐ hakhan* အမဲသားငါးဆယ်ကျပ်သားဝယ်သည်။

welcome *laisyũn* *v* ကြိုဆိုသည်; *paǒsyũn* *v* ကြိုဆိုသည်; *syũn₃* *v* ကြိုဆိုသည်; *tasyũn* *n* ကြိုဆိုခြင်း

welcome warmly *v hǎ₂* လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုသည် *lai hǎ bĩsudaũ dǒ dǒn phrĩ* ရွာအဝင်၌ ဆရာတော်ကြီးအား လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုသည်။

weld *v yũ₃* ဂဟေဆက်သည် *yũ hta* သံဂဟေဆက်သည်။

welder *n prayũ* ဂဟေဆော်သူ

well *aòhai aòbaũ* *adj* ကျန်းမာသော; *aòsaò aòma* *adj* ကျန်းမာသော; *raóran* *adj* ကောင်းသော; *raóraò* *adv* ကောင်းကောင်း၊ ကောင်းမွန်စွာ *ma raóraò ka* ကောင်းကောင်းလုပ်ပါ။ ; *sũhtan₂* *n* ရေတွင်း

well experienced person *n prakaò* အတွေ့အကြုံရင့်သူ

well to do *adj aòhtón aòlein* ဖူလုံသော၊ ပေါများသော

well up (tears) *v gwan* မျက်ရည်ဝဲသည်

well-cooked *adj bũ₂* နပ်သော (ထမင်း) *dyǎn bũ raò* ထမင်းကောင်းကောင်းနပ်သည်။

west *n banaǒ* အနောက်အရပ် *mǒn lan dǒ banaǒ pá* နောက်အရပ်တွင်နေဝင်သည်။

westwards *adv thanaǒ* အနောက်ဘက်သို့

wet *bu₄* *adj* စိုရွဲသော *hwǎncein bu laǒ* အင်္ကျီစိုရွဲ

ကုန်သည်။ ; *caò₂ adj* စွတ်စိုသော; *caò₃ v* စွတ်စိုစေသည် *kǎnswai caò hǎ* မိုးရွာလို့စိုပြီ။ ; *tacaòtacaü n* စွတ်စိုခြင်း

wet hard and slippery path *n* *khlaihtaòbwan* စို၍မာပြီး အလွန်ချော်သောလမ်း

what *adj* *tarāraü* ဘာလဲ; *tarā* ဘာလဲ

what a relief *interj* *yǎbálaò* တော်သေးသည် *cǎ ba maiphlon yǎbálaò* မျက်လုံးမထိလိုတော်သေးသည်။

wheat *n* *Jonbaü* ဂျုံစပါး

wheedle *v* *ǎ₂* နွဲ့သည်

wheedling *adj* *ǎ₁* နွဲ့သော

wheel *n* *bein₂* ဘီး; *lǔ bein* လှည်းဘီး။

wheel of a cart *n* *lǔbein* လှည်းဘီး

wheel spoke *n* *lǔbeinthaü* ဘီးထောက်

when *beimǎ adv* ဘယ်သောအခါနည်း; *bei conj* သောအခါ; *hǎ₁ conj* အချိန်; အချိန်မှာ *bei phǎndyǎn hǎ, cǎ aòmǎ ka* ထမင်းချက်သည့်အချိန် မအိပ်နှင့်။ ; *htü₁ conj* သောအခါ၊ ကျမှ *htü naò sadí* နောက်တစ်ပတ်ကျမှ။; *hüimǎ adv* မည်သည့်အခါမှ; *khǎ₅ conj* အချိန်၌၊ တုန်းက; *khein₄ conj* အချိန်၊ စဉ် *dimí khein cǎ mǎ ka* မီးလှုံစဉ်မအိပ်နှင့်။ ; *lǎmǎ adv* ဘယ်တုန်းကလဲ၊ ဘယ်အချိန်လဲ

where *adv* *dǎmǎ* ဘယ်မှာ; ဘယ်ကို *tau dǎmǎ?* ဘယ်ကို သွားမှာလဲ။

whether *conj* *mèrǐ* လျှင်၊ ဖြစ်စေ

whetstone *n* *lǎnrü* ဓါးသွေးကျောက်

which *mǎ₃ adj* မည်သည့် *khlai mǎ tòn?* မည်သည့်လမ်းနည်း။ ; *mwaǐ₂ rel* သောသူ၊ သောအရာ

while *conj* *hǎ₁* အချိန်; အချိန်မှာ *bei phǎndyǎn hǎ, cǎ aòmǎ ka* ထမင်းချက်သည့်အချိန် မအိပ်နှင့်။ ; *khǎ₅* အချိန်၌၊ တုန်းက; *khein₄* အချိန်၊ စဉ် *dimí khein cǎ mǎ ka* မီးလှုံစဉ်မအိပ်နှင့်။

while still warm *adv* *thakaü thala* ပူပူနွေးနွေး

whinny *ǎ-hè₁ n* မြင်းဟီသံ; *ǎ-hè₂ v* ဟီသည် (မြင်း)

whip snake *n* *raühtau* ငှက်စားမြေတစ်မျိုး

whirlwind *n* *bahwǎ* လေဗွေ

whisper *v* *siswè* တီးတိုးပြောသည် *siswè tara?* ဘာကို တီးတိုးပြောဆိုသနည်း။ ; *titu* တီးတိုးပြောသည်

whisper each other *v* *lantitü* တီးတိုးပြောကြသည်

whispering *n* *talantitu* တီးတိုးပြောဆိုခြင်း

whistle *hwǎ₁ n* လေချွန်သံ; *hwǎ₂ v* လေချွန်သည်; *rephri n* ဝီစီ၊ ခရာ; *ta-u n* ခရာ၊ မှုတ်စရာ

whistle by putting the crook of a finger in mouth and blow *v* *u cunǎnmaǐ* လက်ခေါက်မှုတ်သည်

white *baü₁ n* အဖြူရောင်; *baü₂ adj* ဖြူသော *pra an paü thaükhü cǎ baü* ကွမ်းစားသူသွားမဖြူ။

white and blue *adj* *lau₄* ဖြူပြာရောင်ဖြစ်သော

white and bright *adj* *baüsein* ဖြူစင်တောက်ပသော

white and sticky earth *n* *hanmau* ဖြူ၍ စေးကပ်သည့် မြေ

white banyan *n* *khlonbaü* ညောင်ဖြူ

white blood corpuscle *n* *thwǎbaücü* သွေးဖြူဥ

white blue *n* *lau₃* ဖြူပြာရောင်

white board *n* *thónbeinbaü* သင်ပုန်းဖြူ

white earth *n* *hanbaü* မြေဖြူ

white eugenia *n* *kamǎbaü* သပြေဖြူ

white faced wagtail *n* *htaunǎnkwaǐ* မြီးညောင်ငှက်

white flower (kind of weed) *n* *phaòbaü* ဇာမနီပန်း

white hair *n* *khaulubaü* ဆံပင်ဖြူ

white inner surface of bamboo *n* *hwa-au* ဝါးအူ

white mouse *n* *yǎbaü* ကြက်ဖြူ

white rice beer *n* *thibaü* ခေါင်ရည်ဖြူ

white spot at forehead *n* *dǎ₁* ထိပ်ဖြူ *paüphǎ dǎ* ထိပ်ဖြူနွား။

white spots on fingernails *n* *cumüphaò* လက်သည်းပွင့်

white stripe *n* *baükrǎn₁* ဖြူစင်းရောင်

white striped *adj* *baükrǎn₂* ဖြူစင်းဖြစ်သော; *baütòn* ဖြူကျားဖြစ်သော

white termite *n* *pi-übaü* ခြဖြူ

white yam *n* *nwaǐdaü* မျောက်ဥ

whiten *v* *mabaü* ဖြူအောင်လုပ်သည်

who *hǎpǎ₂ adv* မည်သူ၊ ဘယ်သူ *hǎpǎ daò na* ဘယ်သူ မင်းကိုခိုင်းသနည်း။ ; *mwaǐ₂ rel* သောသူ၊ သောအရာ

whole *thadá adj* တစ်ခုလုံး *thadá kǎn* တစ်နယ်လုံး။ ; *thǎ₁ n* တစ်ခုလုံး; *thǎ₂ adj* တစ်ခုလုံး၊ အားလုံးစုံသော

thădôn တစ်ရွာလုံး။

whole body *n* *laô thăpra* တစ်ကိုယ်လုံး: *năn wī laô thăpra* တစ်ကိုယ်လုံးပေကျသည်။ ; *thăpra* တစ်ကိုယ်လုံး: *han wī năn thăpra* တစ်ကိုယ်လုံးရှုံ့ပေသည်။

whole clan *n* *thămaô thăman* တစ်နွယ်စုလုံး

whole community *n* *thădôn* ရွာလုံးကျွတ်

whole country *dá kăn loc* တစ်နိုင်ငံလုံး; *thăsŭ thăkăn n* တစ်နိုင်ငံလုံး

whole day *n* *ladaômôn* တစ်နေ့; တစ်နေ့ကုန်; *lanú hamôn* တစ်နေ့ကုန် *kaô saŭ lanú hamôn* တစ်နေ့ကုန် တောင်ယာပေါက်သည်။

whole family *n* *thămôn thăkrao* တစ်မိသားစုလုံး

whole fish preserved in salt *n* *tăthôn* ငါးပိကောင်

whole group *n* *thăphon₁* တစ်ဖွဲ့လုံး

whole lifetime *n* *thăcaŭ* တစ်သက်လုံး

whole night *n* *līmôn* ညလုံးပေါက်၊ *paô prasă līmôn* လူနာကိုညလုံးပေါက်စောင့်သည်။

whole sale *n* *cī₁* လက်ကား: *să cī* လက်ကားရောင်းသည်။

whole state *n* *thămôn₁* တစ်နယ်လုံး

whole tree *n* *thămôn₂* တစ်ပင်လုံး

whole year *n* *neinmă lădwan* တစ်နှစ်လုံး

whole-heartedly *adv* *laôkaŭ laôthă* စိတ်ရောကိုယ်ပါ *yŭ laôkaŭ laôthă* စိတ်ရောကိုယ်ပါယုံသည်။ ; *laôthau laôthă* စိတ်ရောကိုယ်ပါ

wholesale *n* *săkalon₁* လက်ကားရောင်း

whom *hōpă₁* *adv* မည်သူကို; *mwaŭ₂ rel* သောသူ၊ သောအရာ

whorl *n* *khwan* ဗွေ

why *adv* *mară₂* အဘယ်ကြောင့်

wick *n* *mīsa* မီးစာ

wicked person *n* *prakīka* လူဆိုး

wide *adj* *hôn₂* ကျယ်သော (အပေါက်); *laŭ₁* ကျယ်သော

wide place *n* *kalănlai* ကျယ်ပြန့်သောနေရာ

widely *adv* *ghònghòn* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်; *yaŭyaŭ* ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် *ngòn tai yaŭyaŭ* လူတကာကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောသည်။

widely known *adj* *hyŭn dŭdŭ* ဟိုးဟိုးကျော်သော

widow *n* *musai* မုဆိုးမ

widower *n* *khaŭsai* မုဆိုးဖို

wife *n* *mă₂* ဇနီး၊ မယား

wild *adj* *myŭn₂* ရိုင်းသော *paŭmyŭn* နွားရိုင်း။ ; *plan₂* မယဉ်သော

wild animal *n* *tamyŭn₂* တောကောင်; *tamyŭntamyăn* တောကောင်

wild bamboo *n* *hwamyŭn* ဝါးရိုင်း

wild bitter gourd *n* *yònkhanôn* တောကြက်ဟင်းခါး

wild boar *n* *htaômŭyŭn* တောဝက်သိုး

wild cat *n* *htukein* တောကြောင်

wild catlike animal *n* *lonkhaukăn* တောကောင်တစ်မျိုး

wild coriander *n* *myŭnròn* တောနံနံ

wild dog *n* *htwŭmyŭn* တောခွေး

wild eggplant *n* *kankaô* ခရမ်းရိုင်း

wild goat *n* *ya₂* တောင်ဆိတ်

wild mango *n* *khaômŭyŭn* တောသရက်

wild ox *n* *panămyŭn* ပြောင်; *paŭmyŭn* စိုင့်

wild pear *n* *mau₁* ပင်စိမ်း

wild pepper kind *n* *thathanthă* မက်ခါသီး

wild roselle *n* *phaisŭnôn* တောချဉ်ပေါင်

wild strawberry *n* *prwŭthă* ငါးဥသီး

wild toddy palm *n* *lau₂* တောင်ထန်း; *laulă* တောင်ထန်းရွက်

will *ka₂ aux v* မည်: လိမ့်မည် *ka ma beŭ caôpêdaô* မနက်ဖြန်လုပ်မည်။ ; *kaŭ₁* *n* ဆန္ဒ; *nêhăn Pf* မည်နော *lantaŭ nêhăn* လိမ့်ကျမယ်နော။

willingly *adv* *kaŭpa thăcwŭ* စိတ်ရောကိုယ်ပါ; *kaŭpa thălu* စိတ်ရောကိုယ်ပါ

win *v* *nain* နိုင်သည်; *pŭ₃* နိုင်သည်; *tônkhau₃* နိုင်သည်

wind *htwŭ₃ v* ရစ်သည် (ချည်) *htwŭ lu* ချည်ရစ်သည်။ ; *kau₂ v* ငင်သည်; *kikweŭn₂ v* ကွေ့ပတ်သည်; *thaghŭ n* လေ; *thalŭ₁ n* လေ

wind thread *v* *kau lu* ချည်ငင်သည်

winding *adj* *thagwŭ₁* ကောက်ကွေ့ရစ်ပတ်သော

window *n* *khădănp hao* ပြတင်းပေါက်

wing *n* *deikein* အတောင်
winged bean *n* *bĩlwĩnõn* ပဲစောင်းလျား
winged termite *n* *pipyũn* ပလူကောင်
winnings and pay offs *n* *tablai ta-an* အလျော်အစား
winter *n* *kãnkhlau₁* ဆောင်းရာသီ
wipe *v* *htaũ₃* သုတ်သည်; *ki₅* သုတ်ပစ်သည် *ki pũ í ka*
ညှိငယ်မစင်ကို သုတ်ပစ်ပါ။ ; *nyũn₂* သုတ်သည်
wipe dry *v* *htaũthaũ* ခြောက်အောင်သုတ်သည်
wire *n* *htapri* ဝိုင်ယာကြိုးငယ်
wisdom *n* *tacãntaplan* ပညာအမြော်အမြင်
wise *adj* *cãnpplan* ပညာအမြော်အမြင်ရှိသော
wish *tathalu n* ဆန္ဒ; *thalu v* ဆန္ဒရှိသည်; *tháthalu n* ဆန္ဒ
witch *n* *praná* စုန်း
witchcraft *n* *takãnkhu* မှော်အတတ်၊ စုန်းအတတ်
with *aòdò₁* *1 p* အတူတကွ၊ နှင့်အတူ; *blon₄* *adv*
အတူတကွ; *dò₁* *p* ဖြင့် *phau tã dò cán* ပိုက်ဖြင့်ငါးကို
ဖမ်းသည်။ ; *raòcũ* *adv* အတူတကွ *ma raòcũ*
အတူတကွလုပ်ပါ။
with a stagger *adv* *tapátapã* ဒယိမ်းဒယိုင် *tapátapã*
atau သူဒယိမ်းဒယိုင်သွားသည်။
with all might *adv* *laòkhòn laò-ã* ခွန်အားရှိသမျှ
with bare hand *adv* *lanbaò* လက်ဗလာဖြင့် *cõ bao*
lanbaò ka လက်ဗလာဖြင့်မနှိုက်ပါနှင့်။
with mouth stuffed full *adv* *bwaikaò bwaikha* ပလုတ်ပ
လောင်း *an bwaikaò bwaikha* ပလုတ်ပလောင်းစား
သည်။
withdraw hand *v* *hteĩn₁* လက်ကိုရုတ်သည်
wither *v* *nõn₂* နွမ်းသည် *phaò nõn hò* ပန်းနွမ်းပြီ။
within *adj* *kaũ₆* အတွင်း *la daò kaũ ba ma htaũ* တစ်
ရက်အတွင်းပြီးအောင်လုပ်ရမည်။
within a year *lanein htei adv* နှစ်ချင်းပေါက်; *lanein kaũ*
pre တစ်နှစ်အတွင်း
without *p* *aòyaũ* မပါ၊ မရှိ; *yaũ₃* မရှိ
without advantage of either side *adv* *kakhau kalã*
သူမသာ ကိုယ်မသာ
without any additional charges *adv* *yaũtharĩ*
စရိတ်ငြိမ်း
without hole *adj* *kaũtan* အပေါက်မရှိသော

without keeping a memory alive *adv* *khlaũ₁*
မေ့မေ့ပျောက်ပျောက် *thapein khlaũ*
မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်ဖြစ်သည်။
without knowing anything *adv* *cõthai cõthao* ဘာမျှမ
သိရှိရ
without order *adv* *bimað* အရမ်း၊ ပရမ်းပတာ *ma*
bimað, ma bi ma mað ပရမ်းပတာလုပ်သည်။ ;
biphrað အရမ်း
witness *n* *prakhanthá* သက်သေခံသူ; *takhanthá*
သက်သေခံခြင်း; *takhanthèthi* သက်သေခံခြင်း;
thèthi သက်သေ
wizened grain *n* *baũthau* စပါးအဖျင်း
wobbly *adj* *thakhla* ဒယိမ်းဒယိုင်ဖြစ်သော
wolf *n* *khĩkla* ဝံပလွေ
woman *n* *pramu₁* မိန်းမ; *pramupramaĩ* မိန်းမ
woman and woman sexually attracted *n* *mu dò mu*
မိန်းမချင်းလိင်တူစိတ်ဝင်စားခြင်း
woman sexual organ *n* *pẽ* မိန်းမကိုယ်၊ မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်
woman who gives birth *n* *praphaocã* ကလေးမွေးသူ
women *n* *pramu arikaĩ* အမျိုးသမီးကဏ္ဍ
women and men *n* *thãmu thãkhaũ* မိန်းမယောက်ျား
အားလုံး
women's longyi *n* *pramu nũpaĩ* မိန်းမထမီ
wonder *n* *taciklicingã* အံ့ဘွယ်ရာ
wonderful *adj* *ciklicingã* အံ့ဖွယ်ကောင်းသော
wood box *n* *taðthõn* သစ်သားသေတ္တာ
wood mortar *n* *syũnthõn* သစ်ဆုံ
wooden back strap *n* *neĩn* ဂျပံခုတ်သစ်ပြား
wooden rake *n* *nikron* ဂျုတ်၊ ပျဉ်ခြစ်; *nitað* ဂျုတ်၊ ပျဉ်
ခြစ်
woodpecker *n* *htaukaðthõn* သစ်တောက်ငှက်
woolen cloth *n* *thai₁* သက္ကလတ်ထည် *hwãnceinthal*
သက္ကလတ်အင်္ကျီ။
word *n* *liphlon* စာလုံး; *lithã* စာလုံး; *mwãn₂* ခွန်း
(စကား) *mangað la mwãn ka* စကားတစ်ခွန်းပြောပါ။
; *ngað₁* စကား၊ ဘာသာစကား *mangað Kayãn ngað*
ba cãn ကယန်းစကားပြောတတ်ရမည်။ ; *tahũtangað*
စကား; *tahwãtangað* စကား; *tamangað₁* စကား

word of blessing *n ngaðraðrî* မင်္ဂလာစကား

word of genesis *n ngaðkahti₂* မူလစကား၊ အရင်းအမြစ်စကား

word of hunting *n ð-ro* တောမောင်းသံ

word used as an expression of reproof *n ngätîmè* ပြစ်တင်ရာ၌ဖော်ပြသည့်စကား

word used by person in the same name calling each other *n mwî₁* နာမည်တူသူများတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအခေါ်စကား

word used for calling a dog *n aòaò* ခွေးကို ခေါ်သံ

word used for calling a lovely child *n nè* ချစ်စဖွယ်ကလေးအားခေါ်သည့်စကား

word used for calling cat *n mîmî* ကြောင်ကိုခေါ်သောအသံ

word used for calling chicken *n prûprû* ကြက်ကိုခေါ်သည့်စကား

word used for calling pig *n yěyě* ဝက်ကိုခေါ်သံ

word used for chasing (dog) *n að-ě* ခွေးမောင်းသံ

word used for chasing dog *n on-ě* ခွေးမောင်းသံ

word used for driving chicken and birds *n syað* ကြက်ငှက်မောင်းထုတ်သည့်စကား

word used for driving out cattle *n sihð* ကျွဲနွားမောင်းရာ၌အသုံးပြုသည့်စကား

word used for healing *n phwî-hai* ကုသရာ၌အသုံးပြုသည့်စကား

word used for putting baby to sleep *n mîmî* ကလေးငယ်ကိုသိပ်သံ

word used for question *Pf rǎnya* လား၊ လို့လား *mwai rǎnya?* ဟုတ်လို့လား။

word used to call attention from afar *interj hě* ဟေး

word used to drive out cat *n thaû₁* ကြောင် မောင်းထုတ်ရာ၌သုံးသည့်စကား

word used to lead bull or buffalo *n ÿyò* ကျွဲနွားကိုချောခေါ်သည့်စကား

word used to order a dog to do something *interj krûro* ခွေးကိုခိုင်းသည့်စကားလုံး

word used to urge buffalo to fight *interj lěiao* ကျွဲခတ်ရန် (သို့) တိုက်ခိုက်ရန်လှုံ့ဆော်သည့်စကားလုံး

word used when asking for sth *n mē* ပေး (ဒီမှာ) *mē phî ù* ဒီမှာပေး။

word used when giving sth *n ē* ရော့ *ē phi ka* ရော့ယူပါ။

work *khyað₂* *v* အလုပ်လုပ်သည်; *khyaðkhyayò* *v* အလုပ်လုပ်သည်; *matama* *v* အလုပ်လုပ်သည်; *takhyayòtakhyayò* *n* အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း; *tama* *n* အလုပ်; *tapheitama* *n* အလုပ်အကိုင်

work day *kā₁* *n* လုပ်ရက်; *kā₂ clf* လုပ်ရက် *ma saû nñ* *kā* တောင်ယာနှစ်ရက်လုပ်သည်။

work done by mental power *n sakānphwî* ပညာဖြင့်လုပ်သည့်အလုပ်

work for one another *v lankā* အပြန်အလှန်အလုပ်လုပ်သည်

work in annoying manner *v mamwān maphî* ဆောင့်ဆောင့်အောင့်အောင့်လုပ်သည်

work in paddy field *v ma saû* တောင်ယာလုပ်သည်

work in paddy field and hillside cultivation *v masau maprá* တောင်ယာလယ်ယာလုပ်ကိုင်သည်

work in return *v lað prakā₂* အလှည့်စားပြန်လိုက်သည် *mað lai lað prakā* အမေကအလှည့်စားပြန်လိုက်သည်။

work in union *v madwān mapein* တက်ညီလက်ညီလုပ်သည်၊ ညီညွတ်စွာလုပ်သည်

work overtime *v malû mapai* အချိန်ပိုလုပ်သည်; *malû* အချိန်ပိုလုပ်သည်

work together *v ma blon* ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်

worker *n pramata* အလုပ်သမား

workers *n pramata arikaï* အလုပ်သမားကဏ္ဍ

working in turn *n talankā* အလှည့်စားလိုက်ခြင်း

world *n hankhau₁* ကမ္ဘာမြေကြီး; *hèkhau* [kk] ကမ္ဘာမြေကြီး

world map *n hankhauyòn* ကမ္ဘာမြေပုံ *dð taphalikyòn hankhauyòn* *að* စာသင်ကျောင်း၌ ကမ္ဘာမြေပုံရှိသည်။

worm *n lon₁* လောက်ကောင်; *thû₁* ပိုးကောင်; *thûkwî* ပိုးကောင်; *yaï₁* သန်ကောင်

worm (of wood) *n kî₁* သစ်ပိုးတုံးလုံး

worm eaten *thû daû* *v* ပိုးထိုးသည်; *thûdaû* *adj* ပိုးထိုး

သော

worm in a state of metamorphosis *n thûlau* ဘဝပြောင်းသည့်ပိုးကောင်

worm of pine *n thûngaũ* ထင်းရှူးပိုး

worm with yellow hair *n thûthônbán* အမွေးဝါပိုး

worms infest (on plants) *v thû lan* ပိုးကျသည်

wormy *adj rôn* ပိုးထိုးသော

worry *bayôn₂* *v* စိတ်ပူသည်; *bayôn bánă* *v* စိတ်ပူပန်သည် *tau mǝnkhû bayôn bánă* ညအခါသွားလျှင် စိတ်ပူပန်ရသည်။; *kaũ₇* *v* ပူပင်သည် *cǝ kaũ ka* မပူပင်နှင့်။; *kaũkaũ* *v* သောကရောက်သည်; *takaũtakaũ₂* *n* သောကရောက်ခြင်း

worry something for help *v kwĩlahtũ lan-aũ* အပူကပ်သည်

worse *adj thanătaǝ* ပိုဆိုးသော

worship *tathabă* *n* ဝတ်ပြုခြင်း၊ ဘုရားရှိခိုးခြင်း; *thabă* *v* ဆုတောင်းသည်၊ ဘုရားရှိခိုးသည်; *thabu thabă* *v* ဘုရားရှိခိုးသည်၊ ဆုတောင်းသည်

worst *adj thanăkhlǝn* အဆိုးဆုံးဖြစ်သော

worth *adj khu₂* တန်သော

worthiness *n takôn* ထိုက်တန်မှု

worthwhile *adj khuprakă* ထိုက်သင့်သော

worthy *adj kôn₁* ထိုက်တန်သော

wound *n takeĩnkălăn* ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်; *takeĩntasă* အနာအဆာ; *takeĩn* ဒဏ်ရာ

wounded place *n keĩnkălăn* ဒဏ်ရာ

wrap *v blwănbũ* ရစ်ပတ်ထားသည်; *blwăn* ရစ်ပတ်ထားသည်; *byăñ₁* ရစ်ပတ်သည် *Kayăñ byăñ cũ* ကယန်းကြေးပတ်သည်။ ; *byănbũ* လုံခြုံစေရန်ရစ်ပတ်

သည်; *byăncein* ရစ်ပတ်သည်; စည်းသည် *byăncein cudeĩn să ka* လက်အနာကို စည်းထားပါ။ ; *con₄* ထုပ်သည်; *kyănbũ* ရစ်ပတ်သည်

wrap into funnel *v kacǝn₂* ကတော့ပုံလုပ်သည်

wreath *n phaǝghon* ပန်းခွေ

wrestle *lanhau* *v* တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးနပန်းလုံးကြသည်; *lanphaǝ₂* *v* နပန်းသတ်ကြသည်; *talanphaǝ* *n* နပန်းသတ်ခြင်း

wrestler *n pralanphaǝ* နပန်းသမား

wretched *adj bwũncă* ကံမကောင်းသော၊ ကံခေသော

wring *v gwĩ₁* ညှစ်သည် (ရေ)

wrinkle *v tharwĩ₂* တွန့်လိမ်သည်; *titwan* တွန့်သည်

wrinkled bean *n bĩtarao* အခွံတွန့်ပဲ

wrinkled lablab bean *n bĩbatarao* ပဲကြီးအခွံတွန့်

wrinkled lima bean *n bĩdutarao* ပဲကျားတွန့်

wrinkly *adj tharwĩ₁* တွန့်လိမ်သော

wrist *n cumaĩ* လက်ကောက်ဝတ်

wristwatch *n narikaǝ* လက်ပတ်နာရီ

writ of abandonment *n liklaǝ* ဖြတ်စာ

write *v rě* [kk] ရေးသည်; *tyan* ရေးသည်

write down *v tyanlan* ရေးချသည်

writer *n pratyan₁* စာရေးသူ

writing *n tatyan* အရေးအသား

written order *n tanǝnli* အမိန့်စာ

wrong *adj alon amă* မှားယွင်းသော; *mă* မှားယွင်းသော၊ *an mă sa* အစားမှားသည့်။

wrong doing by stealthy intercourse *n saudaǝ* ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်လိင်ဆက်ဆံခြင်းအမှား

Y y

yam tuber *n khyakhau* ဝဥ *să khyakhau dǝ kla* စချေးတွင်ဝဥရောင်းသည်။

Yangon city *name Tagwan wein* ရန်ကုန်မြို့

yard's length *clf băbleĩn* ပုခုံးတစ်ဘက်မှအခြား တစ်

ဘက်လက်ဖျားအထိ

yawn *v thahăñ* သမ်းသည်

year *mǝnnein₂* *n* နှစ်; *nein₁* *n* နှစ်; *nein₃ clf* နှစ်

year and month *n mǝnnein mǝnlă* ခုနှစ်၊ နှစ်လ

intercalated

year in which an extra month has been intercalated *n* *neinphao* နှစ်ငယ် (ဝါထပ်နှစ်) တစ်နှစ်တွင်ဆယ့်သုံးလ ရှိရာလအရေအတွက်ပိုများသဖြင့်ရှေးလူကြီးက *neinphao* ဟုသတ်မှတ်သည်

year with 12 months *n* *neindau* နှစ်ကြီး (ပုံမှန်ဆယ့်နှစ် လသာရှိသည့်နှစ်)

year with thirteen months *n* *neinphao* နှစ်ငယ် (ဝါထပ် နှစ်) တစ်နှစ်တွင်ဆယ့်သုံးလရှိရာလအရေအတွက်ပိုများ သဖြင့်ရှေးလူကြီးက *neinphao* ဟုသတ်မှတ်သည်

yeast *n* *kamú* တဆေး

yellow *bǎn₂* *n* အဝါရောင်; *bǎn₅* *adj* ဝါသော

yellow flower *n* *phaǒbǎn* အဝါရောင်ပန်းတစ်မျိုး

yellow laburnum *n* *thónklí* ငှက်

yes *interj* *aǒ₂* ဟုတ်ကဲ့၊ သဘောတူသည်; *aǒka* လုပ်ရန် သဘောတူသည်; *aǒya* လုပ်ရန်သဘောတူသည်; *mwaǐ₃* ဟုတ်ကဲ့၊ ဟုတ်သည်

yes? *n* *ǒ* နာမည်ခေါ်သံကြား၍ပြန်ထူးသံ (ခဗျား၊ ရှင်); *weǐ₁* တုံ့ပြန်ချက် (ခဗျား၊ ရှင်)

yesterday *n* *mǒnhadaǒ* မနေ့က

yet *adv* *baǒ₂* ခုထက်ထိ *cǒ* *taǐ* *baǒ* *mǒ* ခုထက်ထိရောက် မလာသေးဘူး။

yoke *n* *i* ထမ်းပိုး (လှည်း); *lǐ-i* လှည်းထမ်းပိုး; *niyaǒ₁* ထမ်းပိုး

yoke cord *n* *paǔtha-ao* လှည်းထမ်းပိုးကြိုး

yolk *n* *sǔcǔbǎn* ကြက်ဥအနစ်

you *pro* *na₃* ခဗျား၊ မင်း၊ သင်; *nathǔ₁* သင်တို့

you will face *v* *theiba nè* ခံရလိမ့်မည်

young *adj* *cǎ₄* ငယ်ရွယ်သော၊ နုနယ်သော; *dǐ* နုသော *bǐ* *khaǒthā* *dǐ* သရက်သီးနု ခူးသည်။ ; *picǎ₂* ငယ်သော (ကလေး) *picǎ* *mǒ* ငယ်သေးသည်။ ; *swícǎ* *yarǐ* ငယ်ရွယ်သော

young and healthy *adj* *thwícǎ* *yaphwǐ₂* သွေးသားနုပျို သေးသော

young and soft sambur horn *n* *khyao* *khaunoncǎ* ဆတ်ချိုနု

young boy *n* *balaǒ₁* ယောက်ျားပျို; *balaǒphao* လူပျိုလူရွယ်

young fruit *n* *thādǐ* အသီးနု

young girl *n* *baleǐn₁* မိန်းမပျို; *baleǐnphao* အပျိုဖြန်း

young girl teenager *n* *baleǐnban* အပျိုပေါက်

young male teenager *n* *balaǒban* လူပျိုပေါက်

young pumpkin *n* *lwǎndǐ* ဖရုံသီးနု

young rice beer *n* *thicǎ* သက်နုခေါင်

younger brother *n* *pǔkhaǔ* ညီငယ်၊ မောင်ငယ်

younger sibling *n* *pǔ₁* ညီ၊ ညီမ

younger sister *n* *pǔmu* ညီမ

youngest child *n* *kanǎn* အထွေး

youngest sibling *n* *pǔkanǎn* ညီထွေး၊ မောင်ထွေး

your *pro* *na₄* သင်၏; *nathǔ₂* သင်တို့၏

youth *n* *balaǒbaleǐn* လူငယ်မောင်မယ်; *picǎbalaǒ* *aríkai* လူငယ်ကဏ္ဍ; *prarǔ* လူငယ်

youthful *adj* *balaǒ₂* ပျိုရွယ်သော (လူပျို); *baleǐn₂* ပျိုရွယ်သော (အပျို)

Z z

zebra *n* *theigweǐn* မြင်းကျား; *theikhǐ* မြင်းကျား

zero *n* *klaǒ₁* သုည၊ ၀; *tawǐ* သုည၊ ၀

zinc *n* *thubaǔ* သွပ်ပြား

zinc sheet *n* *htabaǔ* သွပ်ပြား

zip *n* *niphрупú* ဇစ်ကြိုး

zipper *n* *niphru* ဇစ်ခေါင်း

zoo *n* *taphaotayǔpòn* တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်